

25-C-160

21-C-64

Rozhodnutí nejvyššího soudu Československé republiky ve věcech trestních.

Ročník devatenáctý,

(od čísla 5783 do čísla 6088)

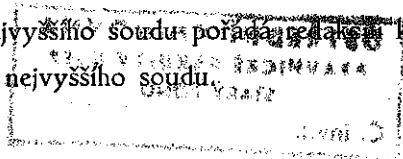
obsahující rozhodnutí z roku 1937

a

rozhodnutí disciplinární

(od čísla 308 dis. do čísla 347 dis.).

Z příkazu prezidia nejvyššího soudu porádkem redakční komise
nejvyššího soudu.

V Praze 1938.
Tiskem firmy Hejda & Zbroj v Mladé Boleslavi.

Veškerá práva autorská,
zejména právo překladu a jakéhokoli zpracování nebo použití, vyhrazena.

Jm. o. 6749-II

**ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP
STARÝ FOND
Č. inv.: 12825**

OBSAH:

Stránka

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	V.
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	IX.
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 5783 — 6088	1—557
Rozhodnutí disciplinární čís. 308 dis. — 347 dis.	558—637
Rozhodnutí konfliktního senátu	638
Věcný seznam abecední	641—722
Seznam ustanovení zákonných	723—733

UPOZORNĚNÍ:

V rozhodnutích označených pod právní větou spisovou značkou Zm I a Zm II znamená zkratka tr. z., není-li jinak uvedeno, trestní zákon čís. 117/1852 ř. zák., zkratka tr. ř. trestní řád čís. 119/1873 ř. z.; v rozhodnutích se spisovou značkou Zm III a Zm IV, není-li jinak uvedeno, znamená zkratka tr. z. zák. čl. V:1878 a značka tr. ř. (tr. p.) zák. čl. XXXIII:1896.

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	Čís.		Čís.		
leden	5. Zm IV 293/36	5783	únor	4. Zm I 1240/36	5809
»	7. Zm I 1320/36	5784	»	5. Zm IV 642/36	5810
»	7. Zm IV 647/36	5785	»	6. Zm I 57/37	5811
»	8. Zm I 1335/36	5786	»	6. Zm III 582/36	5812
»	9. Zm IV 613/36	5787	»	8. Zm I 902/36	5813
»	12. Zm II 394/36	5788	»	8. Zm I 1254/36	5814
»	12. Zm III 369/36	5789	»	9. Zm II 588/36	5815
»	12. Zm IV 560/36	5790	»	9. Zm II 21/37	5816
»	13. Zm I 1350/36	5791	»	9. Zm III 601, 602/36	5817
»	13. Zm III 549/36	5792	»	9. Zm III 603/36	5818
»	13. Zm IV 771/36	5793	»	9. Zm IV 676/36	5819
»	16. Zm III 558/36	5794	»	11. Zm I 42/37	5820
»	16. Zm IV 666/36	5795	»	11. Zm III 654/36	5821
»	18. Zm I 1244/36	5796	»	11. Zm IV 782/36	5822
»	19. Zm IV 648/36	5797	»	12. Zm II 89/36	5823
»	20. Zm II 485/36	5798	»	12. Zm II 19/37	5824
»	20. Zm II 538/36	5799	»	13. Zm III 581/36	5825
»	20. Zm III 567/36	5800	»	16. Zm II 605/36	5826
»	23. Zm IV 732/36	5801	»	16. Zm IV 564/36	5827
»	26. Zm I 1329/36	5802	»	20. Zm IV 78/37	5828
»	26. N II 9/37	5803	»	22. Zm I 97/37	5829
»	26. Zm III 540/36	5804	»	22. Zm I 159/37	5830
»	28. Zm I 1371/36	5805	»	23. Zm II 37/37	5831
»	28. Zm I 1393/36	5806	»	24. Zm I 122/37	5832
»			»	27. Zm IV 795/36	5833
únor	1. Zm I 1330/36	5807	»	27. Zm III 20/37	5834
»	3. Zm IV 758/36	5808	»	27. Zm IV 730/36	5835

		Čis.
březen	3. Zm IV 80/37	5836
»	6. Zm I 533/36	5837
»	6. Zm I 69/37	5838
»	6. Zm IV 59/37	5839
»	9. Zm I 931/36	5840
»	9. Zm II 62/37	5841
»	9. Zm IV 20/37	5842
»	9. Zm IV 41/37	5843
»	9. Zm IV 52/37	5844
»	9. Zm IV 56/37	5845
»	13. Zm I 189/37	5846
»	13. Zm III 90/37	5847
»	13. Zm IV 99/37	5848
»	16. Zm II 381/36	5849
»	16. Zm III 609/36	5850
»	16. Zm III 31/37	5851
»	16. Zm III 39/37	5852
»	17. Zm IV 25/37	5853
»	17. Zm IV 76/37	5854
»	18. Zm I 173/37	5855
»	20. Zm III 633/36	5856
»	22. Zm I 1376/36	5857
»	22. Zm IV 79/37	5858
»	23. Zm III 40/37	5859
»	23. Zm III 64/37	5860
»	23. Zm IV 88/37	5861
»	24. Zm II 579/36	5862
»	24. Zm III 124/37	5863
duben	2. Zm II 587/36	5864
»	2. Zm IV 684/36	5865
»	2. Zm IV 150/37	5866
»	6. Zm II 54/37	5867
»	7. Zm III 138/37	5868
»	8. Zm I 115/37	5869
»	9. Zm II 125/37	5870
»	9. Zm IV 159/37	5871
»	9. Zm IV 161/37	5872
»	9. Zm IV 177/37	5873
»	13. Zm IV 67/37	5874
»	13. Zm IV 202/37	5875
»	14. Zm I 280/37	5876
»	14. Zm II 576/36	5877
»	15. Zm I 295/37	5878
»	16. Zm II 179/37	5879
»	17. Zm I 771/36	5880
»	17. Zm IV 77/37	5881
»	19. Zm I 382/37	5882
»	20. Zm I 233/37	5883
»	21. Zm IV 101/37	5884
»	21. Zm IV 223/37	5885
»	23. Zm II 206/37	5886
»	27. Zm IV 201/37	5887
»	27. Zm IV 218/37	5888
»	28. Zm III 157/37	5889
»	30. Zm II 566/36	5890

		Čis.
květen	4. Zm II 110/37	5891
»	4. Zm III 76/37	5892
»	4. Zm III 205/37	5893
»	5. Zm III 89/37	5894
»	5. Zm III 198/37	5895
»	11. Zm III 234/37	5896
»	12. Zm IV 83/37	5897
»	12. Zm IV 194/37	5898
»	12. a 14. Zm II 486/36	5899
»	14. Zm III 258/37	5900
»	18. Zm I 1277/36	5901
»	18. Zm II 85/37	5902
»	18. Zm I 111/37	5903
»	19. Zm I 1141/36	5904
»	19. Zm IV 141/37	5905
»	20. Zm I 1232/36	5906
»	20. Zm II 59/37	5907
»	22. Zm IV 198/37	5908
»	24. Zm I 1030/36	5909
»	25. Zm II 221/37	5910
»	26. Zm III 239/37	5911
»	26. Zm IV 125/37	5912
»	29. Zm I 476/37	5913
»	29. Zm IV 259/37	5914
»	31. Zm IV 140/37	5915
»	31. Zm IV 288/37	5916
»	31. Zm III 529/36	5917
»	31. Zm IV 229/37	5918
červen	3. Zm I 348/37	5919
»	5. Zm III 167/37	5920
»	8. Zm III 278/37	5921
»	11. Zm II 483/36	5922
»	11. Zm II 262/37	5923
»	12. Zm I 491/37	5924
»	12. Zm III 22/37	5925
»	12. Zm IV 269/37	5926
»	14. Zm I 1214/36	5927
»	15. Zm II 191/37	5928
»	15. Zm II 226/37	5929
»	15. Zm III 294/37	5930
»	17. Zm I 1318/36	5931
»	18. Zm I 329/37	5932
»	18. Zm III 296/37	5933
»	19. Zm III 189/37	5934
»	19. Zm IV 236/37	5935
»	21. Zm I 497/37	5936
»	22. Zm III 237/37	5937
»	23. Zm IV 115/37	5938
»	25. Zm I 1289/36	5939
»	25. Zm I 150/37	5940
»	25. Zm I 371/37	5941
»	25. Zm II 279/36	5942
»	25. Zm III 604/36	5943
»	25. Zm IV 73/37	5944
»	26. Zm III 230/37	5945

		Čis.
červenec	1. Zm I 466/37	5946
»	1. Zm II 290/37	5947
»	2. Zm III 330/37	5948
»	3. Zm II 228/37	5949
»	7. Zm III 253/37	5950
»	7. Zm IV 395/37	5951
»	8. Zm III 268/37	5952
»	8. Zm III 366/37	5953
září	1. Zm I 797/36	5954
»	3. Zm I 570/37	5955
»	4. Zm III 401/37	5956
»	7. Zm II 219/37	5957
»	7. Zm III 386/37	5958
»	7. Zm IV 404/37	5959
»	7. Zm IV 475/37	5960
»	11. Zm III 420/37	5961
»	11. Zm IV 450/37	5962
»	13. Zm I 359/37	5963
»	13. Zm I 592/37	5964
»	14. Zm I 483/37	5965
»	14. Zm III 323/37	5966
»	15. Zm II 346/37	5967
»	15. Zm II 285/37	5968
»	16. Zm I 617/37	5969
»	22. Zm II 263/37	5970
»	22. Zm II 316/37	5971
»	22. Zm II 365/37	5972
»	24. Zm II 313/37	5973
»	25. Zm III 274/37	5974
»	25. Zm IV 328/37	5975
»	25. Zm IV 372/37	5976
»	27. Zm II 252/37	5977
»	29. Zm III 364/37	5978
»	30. Zm I 572/37	5979
»	30. Zm I 743/37	5980
»	30. Zm I 774/37	5981
říjen	1. Zm I 786/37	5982
»	1. Zm I 812/37	5983
»	2. Zm IV 448/37	5984
»	4. Zm I 606/37	5985
»	4. Zm I 730/37	5986
»	5. Zm I 826/37	5987
»	5. Zm II 441/37	5988
»	5. Zm IV 491/37	5989
»	8. Zm I 93/37	5990
»	9. Nd IV 27/37	5991
»	12. Zm II 408/37	5992
»	12. Zm III 476/37	5993
»	13. Zm II 321/37	5994
»	13. Zm II 450/37	5995
»	13. Zm III 233/37	5996
»	13. Zm IV 535/37	5997
»	15. Zm I 517/37	5998
»	15. Zm II 119/37	5999
»	16. Zm I 1043/36	6000

		Čis.
říjen	16. Zm III 166/37	6001
»	16. Zm IV 449/37	6002
»	19. Zm II 449/37	6003
»	20. Zm III 514/37	6004
»	20. Zm IV 193/37	6005
»	20. Zm IV 333/37	6006
»	20. Zm IV 341/37	6007
»	20. Zm IV 393/37	6008
»	20. Zm IV 539/37	6009
»	20. Zm IV 545/37	6010
»	21. Zm I 798/37	6011
»	21. Zm I 839/37	6012
»	22. Zm II 237/37	6013
»	22. Zm II 416/37	6014
»	25. Zm I 432/37	6015
»	25. Zm I 693/37	6016
»	26. Zm I 788/37	6017
»	26. Zm IV 534/37	6018
»	26. Zm IV 536/37	6019
»	27. Zm III 480/37	6020
»	27. Zm III 501/37	6021
»	27. Zm III 523/37	6022
»	27. Zm III 524/37	6023
»	27. Zm IV 262/37	6024
»	27. Zm IV 301/37	6025
»	27. Zm IV 552/37	6026
»	30. Zm III 414/37	6027
»	30. Zm IV 489/37	6028
listopad	3. Zm I 533/37	6029
»	3. Zm II 411/37	6030
»	3. Zm III 484/37	6031
»	5. Zm III 521/37	6032
»	5. Zm IV 540/37	6033
»	5. Zm IV 557/37	6034
»	6. Zm IV 522/37	6035
»	10. Zm I 51/37	6036
»	12. Zm II 457/37	6037
»	13. Zm III 374/37	6038
»	15. Nd IV 29/37	6039
»	16. Zm I 755/37	6040
»	16. Zm I 900/37	6041
»	16. Zm II 479/37	6042
»	16. Zm II 485/37	6043
»	17. Zm I 793/37	6044
»	19. Zm I 356/37	6045
»	20. Zm III 405/37	6046
»	23. Zm IV 601/37	6047
»	24. Zm I 385/37	6048
»	24. Zm I 920/37	6049
»	25. Zm I 837/37	6050
»	26. Zm I 806/37	6051
»	27. Zm I 912/37	6052
»	27. Zm I 926/37	6053
»	27. Nd I 229/37	6054
»	29. Zm I 960/37	6055
»	29. Zm I 981/37	6056
»	30. Zm III 589/37	6057

		Čis.
prosinec	1. Zm III 556/37	6058
»	1. Zm IV 508/37	6059
»	3. Zm II 409/37	6060
»	9. Zm I 913/37	6061
»	9. Zm IV 619/37	6062
»	11. Zm I 936/37	6063
»	11. Zm II 217/37	6064
»	11. Zm II 433/37	6065
»	11. Zm III 592/37	6066
»	14. Zm II 477/37	6067
»	14. Zm III 537/37	6068
»	15. Zm IV 520/37	6069
»	15. Zm IV 521/37	6070
»	16. Zm I 935/37	6071
»	16. Zm I 950/37	6072
»	17. Zm I 558/37	6073
»	17. Zm IV 584/37	6074
»	18. Zm III 622/37	6075
»	20. Zm I 67/37	6076
»	20. Zm I 669/37	6077
»	20. Zm I 856/37	6078
»	20. Zm II 424/37	6079
»	20. Zm II 525/37	6080
»	20. Zm IV 636/37	6081
»	21. Zm I 1011/37	6082
»	21. Zm III 496/37	6083
»	21. Zm IV 263/37	6084
»	22. Zm III 590/37	6085
»	22. Zm III 604/37	6086
»	22. Zm IV 607/37	6087
»	23. Zm I 548/37	6088
Dodatek.		
únor	10. Ds II 20/36	308 dis.
»	10. Ds II 23/36	309 dis.
březen	22. Ds III 109/36	310 dis.
duben	5. Ds I 19/36	311 dis.
»	5. Ds I 28/36	312 dis.
»	5. Ds II 7/37	313 dis.

		Čis.
duben	10. Ds I 32/36	314 dis.
»	19. Ds I 44/36	315 dis.
»	19. Ds I 22/37	316 dis.
»	19. Ds II 24/36	317 dis.
»	19. Ds II 6/37	318 dis.
»	26. Ds I 17/35	319 dis.
květen	8. Ds II 11/36	320 dis.
»	24. Ds I 18/37	321 dis.
»	31. Ds I 25/36	322 dis.
»	31. Ds I 24/37	323 dis.
červen	12. Ds III 17/36	324 dis.
»	12. Ds III 103/36	325 dis.
»	12. Ds III 15/37	326 dis.
»	12. Ds III 19/37	327 dis.
»	12. Ds IV 15/37	328 dis.
»	12. Ds IV 30/37	329 dis.
»	14. Ds II 14/37	330 dis.
září	20. Ds I 21/37	331 dis.
»	20. Ds I 26/37	332 dis.
říjen	25. Ds II 26/37	333 dis.
»	25. Ds II 29/37	334 dis.
listopad	6. Ds I 5/37	335 dis.
»	6. Ds I 29/37	336 dis.
»	6. Ds IV 46/37	337 dis.
»	13. Ds I 30/37	338 dis.
»	Ds I 31/37	338 dis.
»	13. Ds I 35/37	339 dis.
»	13. Ds I 40/37	340 dis.
»	13. Ds II 21/37	341 dis.
»	15. Ds I 13/37	342 dis.
»	15. Ds I 56/37	343 dis.
»	15. Ds II 22/37	344 dis.
»	27. Ds III 27/37	345 dis.
»	27. Ds III 38/37	346 dis.
prosinec	13. Ds I 55/37	347 dis.

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Čis.		Čis.
Zm I 533/36	5837	Zm I 359/37	5963
» 771/36	5880	» 371/37	5941
» 797/36	5954	» 382/37	5882
» 902/36	5813	» 385/37	6048
» 931/36	5840	» 432/37	6015
» 1030/36	5909	» 466/37	5946
» 1043/36	6000	» 476/37	5913
» 1141/36	5904	» 483/37	5965
» 1214/36	5927	» 491/37	5924
» 1232/36	5906	» 497/37	5936
» 1240/36	5809	» 517/37	5998
» 1244/36	5796	» 533/37	6029
» 1254/36	5814	» 548/37	6088
» 1277/36	5901	» 570/37	5955
» 1289/36	5939	» 572/37	5979
» 1318/36	5931	» 592/37	5964
» 1320/36	5784	» 606/37	5985
» 1329/36	5802	» 617/37	5969
» 1330/36	5807	» 669/37	6077
» 1335/36	5786	» 693/37	6016
» 1350/36	5791	» 730/37	5986
» 1371/36	5805	» 743/37	5980
» 1376/36	5857	» 755/37	6040
» 1393/36	5806	» 774/37	5981
» 42/37	5820	» 786/37	5982
» 51/37	6036	» 788/37	6017
» 57/37	5811	» 793/37	6044
» 67/37	6076	» 798/37	6011
» 69/37	5838	» 806/37	6051
» 93/37	5990	» 812/37	5983
» 97/37	5829	» 826/37	5987
» 111/37	5903	» 837/37	6050
» 115/37	5869	» 839/37	6012
» 122/37	5832	» 856/37	6078
» 150/37	5940	» 900/37	6041
» 159/37	5830	» 912/37	6052
» 173/37	5855	» 913/37	6061
» 189/37	5846	» 920/37	6049
» 233/37	5883	» 926/37	6053
» 280/37	5876	» 935/37	6071
» 295/37	5878	» 936/37	6063
» 329/37	5932	» 950/37	6072
» 348/37	5919	» 960/37	6055
» 356/37	6045	» 981/37	6056
		» 1011/37	6082

	Cis.
Zm II	
Zm II 89/36	5823
» 279/36	5942
» 381/36	5849
» 394/36	5788
» 483/36	5922
» 485/36	5798
» 486/36	5899
» 538/36	5799
» 566/36	5890
» 576/36	5877
» 579/36	5862
» 587/36	5864
» 588/36	5815
» 605/36	5826
» 19/37	5824
» 21/37	5816
» 37/37	5831
» 54/37	5867
» 59/37	5907
» 62/37	5841
» 85/37	5902
» 110/37	5891
» 119/37	5999
» 125/37	5870
» 179/37	5879
» 191/37	5928
» 206/37	5886
» 217/37	6064
» 219/37	5957
» 221/37	5910
» 226/37	5929
» 228/37	5949
» 237/37	6013
» 252/37	5977
» 262/37	5923
» 263/37	5970
» 285/37	5968
» 290/37	5947
» 313/37	5973
» 316/37	5971
» 321/37	5994
» 346/37	5967
» 365/37	5972
» 408/37	5992
» 409/37	6060
» 411/37	6030
» 416/37	6014
» 424/37	6079
» 433/37	6065
» 441/37	5988
» 449/37	6003
» 450/37	5995
» 457/37	6037
» 477/37	6067
» 479/37	6042

Cis.

	Cis.
Zm II 485/37	6043
» 525/37	6080
Zm III	
Zm III 369/36	5789
» 529/36	5917
» 540/36	5804
» 549/36	5792
» 558/36	5794
» 567/36	5800
» 581/36	5825
» 582/36	5812
» 601/36	5817
» 602/36	5817
» 603/36	5818
» 604/36	5943
» 609/36	5850
» 633/36	5856
» 654/36	5821
» 20/37	5834
» 22/37	5925
» 31/37	5851
» 39/37	5852
» 40/37	5859
» 64/37	5860
» 76/37	5892
» 89/37	5894
» 90/37	5847
» 124/37	5863
» 138/37	5868
» 157/37	5889
» 166/37	6001
» 167/37	5920
» 189/37	5934
» 198/37	5895
» 205/37	5893
» 230/37	5945
» 233/37	5996
» 234/37	5896
» 237/37	5937
» 239/37	5911
» 253/37	5950
» 258/37	5900
» 268/37	5952
» 274/37	5974
» 278/37	5921
» 294/37	5930
» 296/37	5933
» 323/37	5966
» 330/37	5948
» 364/37	5978
» 366/37	5953
» 374/37	6038
» 386/37	5958
» 401/37	5956
» 405/37	6046

Cis.

	Cis.
Zm III 414/37	6027
» 420/37	5961
» 476/37	5993
» 480/37	6020
» 484/37	6031
» 496/37	6083
» 501/37	6021
» 514/37	6004
» 521/37	6032
» 523/37	6022
» 524/37	6023
» 537/37	6068
» 556/37	6058
» 589/37	6057
» 590/37	6085
» 592/37	6066
» 604/37	6086
» 622/37	6075
Zm IV	
Zm IV 293/36	5783
» 560/36	5790
» 564/36	5827
» 613/36	5787
» 642/36	5810
» 647/36	5785
» 648/36	5797
» 666/36	5795
» 676/36	5819
» 684/36	5865
» 730/36	5835
» 732/36	5801
» 758/36	5808
» 771/36	5793
» 782/36	5822
» 795/36	5833
» 20/37	5842
» 25/37	5853
» 41/37	5843
» 52/37	5844
» 56/37	5845
» 59/37	5839
» 67/37	5874
» 73/37	5944
» 76/37	5854
» 77/37	5881
» 78/37	5828
» 79/37	5858
» 80/37	5836
» 83/37	5897
» 88/37	5861
» 99/37	5848
» 101/37	5884
» 115/37	5938
» 125/37	5912

Cis.

	Cis.
Zm IV 140/37	5915
» 141/37	5905
» 150/37	5866
» 159/37	5871
» 161/37	5872
» 177/37	5873
» 193/37	6005
» 194/37	5898
» 198/37	5908
» 201/37	5887
» 202/37	5875
» 218/37	5888
» 223/37	5885
» 229/37	5918
» 236/37	5935
» 259/37	5914
» 262/37	6024
» 263/37	6084
» 269/37	5926
» 288/37	5916
» 301/37	6025
» 328/37	5975
» 333/37	6006
» 341/37	6007
» 372/37	5976
» 393/37	6008
» 395/37	5951
» 404/37	5959
» 448/37	5984
» 449/37	6002
» 450/37	5962
» 475/37	5960
» 489/37	6028
» 491/37	5989
» 508/37	6059
» 520/37	6069
» 521/37	6070
» 522/37	6035
» 534/37	6018
» 535/37	5997
» 536/37	6019
» 539/37	6009
» 540/37	6033
» 545/37	6010
» 552/37	6026
» 557/37	6034
» 558/37	6073
» 584/37	6074
» 601/37	6047
» 607/37	6087
» 619/37	6062
» 636/37	6081

Cis.

N I

N I 229/37 6054

XII.

	Čís.		Čís.
N II		Ds II	
N II 9/37	5803	Ds II 6/32	318 dis.
Nd IV		» 11/36	320 dis.
Nd IV 27/37	5991	» 20/36	308 dis.
» 29/37	6039	» 23/36	309 dis.
Ds I		» 24/36	317 dis.
Ds I 17/35	319 dis.	» 7/37	313 dis.
» 19/36	311 dis.	» 14/37	330 dis.
» 25/36	322 dis.	» 21/37	341 dis.
» 28/36	312 dis.	» 22/37	344 dis.
» 32/36	314 dis.	» 26/37	333 dis.
» 44/36	315 dis.	» 29/37	334 dis.
» 5/37	335 dis.	Ds III	
» 13/37	342 dis.	Ds III 17/36	324 dis.
» 18/37	321 dis.	» 103/36	325 dis.
» 21/37	331 dis.	» 109/36	310 dis.
» 22/37	316 dis.	» 15/37	326 dis.
» 24/37	323 dis.	» 19/37	327 dis.
» 26/37	332 dis.	» 27/37	345 dis.
» 29/37	336 dis.	» 38/37	346 dis.
» 30 a 31/37	338 dis.	Ds IV	
» 35/37	339 dis.	Ds IV 15/37	328 dis.
» 40/37	340 dis.	» 30/37	329 dis.
» 55/37	347 dis.	» 46/37	337 dis.
» 56/37	343 dis.		

Oprava důležitějších tiskových chyb.

Str. 10	ř. 6. shora »o údaje« místo »u údaje«.
» 60	ř. 15. shora »1. února« místo »1. dubna«.
» 64	ř. 1. shora »lze« místo »zle«.
» 64	ř. 3. shora »nejpřísnější« místo »nepřísnější«.
» 85	ř. 21. shora »svolení« místo »spojení«.
» 100	ř. 7. zdola za slovo »odmítajúcemu« třeba vsunouti slova »sťažnosť proti«; pak následuje »usneseniu« místo »usnesenie«.
» 126	ř. 20. shora »§ 49,« místo »§ 42,«.
» 201	v záhlaví stránky »Čís. 5899« místo »Čís. 5999«.
» 210	ř. 22. shora »zákona« místo »zákon«.
» 213	ř. 5. shora »§ 325,« místo »§ 425,«.
» 268	ř. 2. zdola »robotníkom« místo »robtníkom«.
» 236	ř. 20. shora »rozhodnutiach« místo »rozrodnutiach«.
» 321	ř. 6. shora »14. září« místo »19. září«.
» 360	ř. 6. shora »subsidiární« místo »subsidární«.
» 454	ř. 2. zdola za slovem »činu« má být čárka místo uvozovek.
» 476	ř. 22. shora »Trestněprávní« místo »Tresněprávní«.
» 576	v záhlaví stránky »Čís. 315« místo »Čís. 313«.

Náležitosti skutkovej podstaty padelania súkromných listín podľa § 401 tr. zák. po subjektívnej stránke.

(Rozh. zo dňa 5. januára 1937, Zm IV 293/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti obžalovanému zo zločinu padelania súkromnej listiny podľa §§ 401 a 403, č. 4 tr. z., vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., zrušil rozsudky oboch nižších súdov a uznal obžalovaného vinným zločinom padelania súkromnej listiny podľa §§ 401 a 403, č. 4 tr. z., ktorý spáchal tak, že dňa 12. mája 1930 v M. padelal na postupnej listine uznávacie osvedčenie M. o postúpení pohľadávky obžalovaného proti nemu vo výške 35.000 Kč na T. banku, tedy že zhotovil nepravú súkromnú listinu a použil jej k tomu, aby sa tým dokazovala zmena záväzku v hodnote prevyšujúcej 20.000 Kč.

Z d ô v o d o v:

Odvolačný súd zistil súhlasne so súdom prvej stolice, že obžalovaný vyhotovil pre T. banku listinu, podľa ktorej postúpil tejto banke svoju obchodnú pohľadávku vo výške 35.000 Kč, ktorú mal údajne proti M., a že na tejto postupnej listine sám pripojil doložku, podľa ktorej M. vzal tento postup pohľadávky obžalovaného na vedomie, v znení (v preklade): »Vzaté na vedomie. S., dňa 13. mája 1930«, ku ktorej pripojil razítko: »M., S.« a podpis M.

Nižšie súdy oslobodily obžalovaného od obžaloby pre zločin padelania súkromnej listiny podľa §§ 401 a 403, č. 4 tr. z. v podstate preto, že obžalovaný so súhlasom M. podpisoval aj iné listiny, ktorými ho zaväzoval, jeho menom, že obžalovaný v dobe postupu skutočne mal proti M. požiadavku vo výške 35.000 Kč, postup M-ovi oznámil, že sa preto považoval dôvodne za oprávneného k podpisu M-a aj na túto postupnú listinu a učinil to bez zlého úmyslu bona fide.

Podľa toho oslobodily nižšie súdy obžalovaného pre nedostatok skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý bol žalovaný, po subjektívnej stránke, tedy podľa § 326, č. 1 tr. p. a nie podľa § 326, č. 2 tr. p., ako je v rozsudku súdu prvej stolice uvedené. Je preto prípustná zmätočná sťažnosť verejného žalobcu, založená na dôvode zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., ktorá dovodzuje, že skutková podstata inkriminovaného trestného činu je daná aj po subjektívnej stránke.

Tento zmätočnej sťažnosti neľze odopreť oprávnenia.

K naplneniu skutkovej podstaty trestného činu, uvedeného v § 401 tr. z., po subjektívnej stránke sa vyžaduje len vedomie pachateľovo o tom,

že osvedčenie súkromnej listiny o trvaní, zmene alebo zániku záväzku alebo práva nepochádza od tej osoby, ktorá je uvedená v listine ako osvedčujúca sa, a úmyselné použitie takej listiny k súdnemu alebo mimosúdnemu dôkazu. Nevyžaduje sa však ani úmysel spôsobiť druhému škodu, alebo získať upotrebením padelanej listiny bezprávnym prospech, lebo pre rozlíšenie trestnosti je podľa § 402 a § 403, čís. 4 tr. z. rozhodná len hodnota záväzku, alebo práva na ktoré sa listina vzťahuje, a nie výška zamýšľanej alebo skutočne spôsobenej škody. Týmto ustanovením sa tedy chráni len pravosť súkromných listín, použitých ako dôkaz o trvaní, zániku alebo zmene majetkového práva.

Zistil-li tedy vrchný súd, že osvedčenie M-a na postupnej listine vyhotovil sám obžalovaný, a to takým spôsobom, ako keby pochádzalo priam od menovaného jeho dlžníka, je možné z toho bezpečne odvodiť ten právny záver, že obžalovaný vedel, že doložka tá je padelaná, totiž, že nepochádza od tej osoby, ktorá bola v nej označená, a že úmyselne tejto padelanej listiny použil k dokazovaniu toho, že M. vzal na vedomie, že namiesto obžalovaného nastúpila ako veriteľka T. banka, tedy k dokazovaniu zmeny záväzku M.

Pre posúdenie viny obžalovaného je preto bezvýznamné, či sám mal proti M. v dobe vyhotovenia postupnej listiny pohľadávku a v akej výši a či skutočne bol oprávnený menom M. konať, alebo či mohol predpokladať, že M. bude dodatočne s jeho opatrením súhlasiť a či uvedomil M-a o postupe, alebo nie, lebo i v tom prípade, že by bol býval mal oprávnenie konať v zastúpení M., mohol sa zodpovednosť podľa § 401 tr. z. vyhnúť len tým, že by bol doložku na postupnej listine vystavil tak, aby z nej bolo zrejmé, že ju pripísal sám v zastúpení svojho zmocniteľa, nebol by však oprávnený vyhotoviť doložku o vzatí postupu na vedomie tak, ako by pochádzala od osoby v nej uvedenej, keďže oprávnená banka zjavne záležalo len na pôvodnom, záväznom osvedčení tejto osoby. Obžalovaný musel si byť vedomý toho, že z jeho činu môže nastať pre T. banku právna ujma, lebo musel myslieť na to, že neuzná-li dodatočne M. svoju dlžobu, banka nebude mať oproti nemu (M.) vážny písomný dôkaz, ktorý obžalovaný predstieral, používajúc pri postupe pohľadávky voči T. banke padelaneho osvedčenia M.

Vykazuje tedy zistený čin obžalovaného všetky náležitosti zločinu padelania súkromnej listiny nielen po objektívnej, ale aj po subjektívnej stránke podľa § 401 tr. z. a keďže hodnota záväzku, na ktorý sa padelanie vzťahovalo, prevyšuje dvacať tisíc Kč, kvalifikuje sa jeho čin podľa § 403, čís. 4 tr. z. Bolo preto vyhovené odôvodnenej zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa boli podľa § 33, odst. 1 por. nov. zrušené z dôvodu zmatečnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. a obžalovaný bol uznaný vinným týmto trestným činom.

Čís. 5784.

Vládni komisař podle § 105 obec. zřízení pro Čechy není vrchností podle § 187 tr. zák. v oněch obcích, ve kterých je zřízen podle zákona čís. 165/1920 Sb. z. a n. státní úřad policejní.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1937, Zm I 1320/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 181 tr. z., zrušil rozsudek v odpor vzatý jako zmatečný a vrátil věc soudu nalézacímu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Dříve než bude přikročeno k rozboru zmatečných důvodů podle § 281, čís. 5, 10 tr. ř., dlužno přikročiti k rozboru zmatečného důvodu podle § 281, čís. 9 b) tr. ř.

Stížnost uplatňující zmatek ten vytýká, že je tu beztrestnost podle § 187 tr. z., ježto trestní oznámení bylo u státního zastupitelství učiněno vládním komisařem města R. teprve dne 9. května 1936 a že celá škoda byla nahrazena již dne 1. dubna 1935.

Rozsudek v odpor vzatý zjišťuje, že se vládní komisař dověděl o zpronevěrách obžalovaného již dne 6. února 1935, tedy před náhradou škody, a že, ježto vládního komisaře dlužno považovati za vrchnost po rozumu § 187 tr. z., nebyla náhrada — nehledě přý k tomu, že nebyla nahrazena škoda celá, — poskytnuta dříve, než se vrchnost o činu dověděla.

Stížnost tu vytýká s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 b) tr. ř., že, ježto vládní komisař tehdy vystupoval jako správce obecního jmění, nejednal jako orgán veřejné správy, jemuž je uloženo s hlediska veřejného řádu, aby dbal o bezpečnost majetku stíháním majetkových deliktů.

Tento názor je mylný, neboť vládní komisař po rozumu § 105 obec. zřízení pro Čechy zřizuje se ke spravování týchž věcí, jaké má spravovati starosta, a přísluší mu tudíž podle § 59 cit. zák. též dohlížeti nad místní policií, která má podle § 28 cit. zák. přihlížeti k bezpečnosti osob a jmění. Je tudíž, jak již blíže vyloženo v rozhodnutí čís. 2410 Sb. n. s., vládní komisař vrchností po rozumu § 187 tr. z.

To však platí jen tam, kde není ve smyslu zákona čís. 165/1920 Sb. z. a n. vládou zřízen státní úřad policejní. Úřady ty mají podle § 2 cit. zák. převzítí dosavadní obor působnosti obecní, pokud se týče policie bezpečnostní, mravnostní a čelední.

Vyhláškou ministra vnitra čís. 83/1923 Sb. z. a n. zřízeno bylo policejní komisařství v K. V., do jehož působnosti spadá podle § 2 cit. vyhlášky obvod obce R. Působnost tohoto policejního komisařství vztahovala se pak podle § 3, čís. 5 cit. vyhlášky na péči o bezpečnost osoby a majetku. Se zřetelem na to nebyl od zřízení policejního komisařství v K. V. starosta, resp. vládní komisař v R. již vrchností ve smyslu § 187 tr. z.

Se zřetelem na to bylo rozhodné, jak dalece byla škoda nahrazena před oznámením učiněným státnímu zastupitelství dne 9. května 1936. Stížnost v tom směru uplatňuje zmatečný důvod podle § 281, čís. 5 tr. ř. a vytýká v tom směru rozsudku neúplnost, a to právem. — — —

Vzhledem k vývodům, které činí stížnost s hlediska zmatku podle § 281, čís. 10 tr. ř., dlužno podotknouti, že zpronevěry obžalovaným páchané souvisely spolu časově, místně a osobou poškozené obce. Nutno

tudíž k beztrestnosti, aby bola nahradená škoda vzniklá všetmi útoky obžalovaného pred tým, než bylo učiněno oznámení u státního zastupitelství a dlužno považovati za zpronevěřenou celou sumu, i když část její byla před oznámením nahradena.

Čís. 5785.

Pachateľom trestného činu podľa § 386 tr. zák. môže byť len sám dlžník; osoba, ktorá sa síce vedome zúčastní prevedenia činu smerujúceho k poškodeniu veriteľa dlžníkovho, sama však nie je dlžníkom, je len pomocníkom v smysle § 69, čís. 2 tr. zák., jestliže svojou činnosťou úmyselne podporuje alebo usnadňuje spáchanie činu dlžníkovho.

(Rozh. zo dňa 7. januára 1937, Zm IV 647/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin podvodu zmätočné sťažnosti obžalovaných A. a B., pokiaľ boli uplatnené na základe § 385, čís. 1 a) tr. p., čiastočne odmietol, čiastočne zamietol, naproti tomu vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného B., založenej na § 385, čís. 1 b) tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku, ktorým bol trestný čin tohoto obžalovaného kvalifikovaný ako spolupachateľstvo, a kvalifikoval trestný čin obžalovaného B. ako účasť podľa § 69, čís. 2 tr. z. na zločine podvodu podľa § 386 tr. z.

Z dôvodov:

Zmätočnou sťažnosťou podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. napádajú sťažovatelia výrok o vine, pokiaľ namietajú, že nie je daná skutková podstata trestného činu podľa § 386 tr. z., lebo sa tu vraj vyžaduje poškodenie viac veriteľov a aby čin bol spáchaný po vynesení prvostupňového rozsudku, to je v takej dobe, keď už hrozí exekúcia, pričom aj uvádzajú, že nemali úmysel poškodiť veriteľov a pre preťaženosť nemovitostí tento úmysel ani nemohli mať.

Pokiaľ obžalovaní dovádzajú svoju nevinu z tej okolnosti, že scudzené nemovitosti boli preťažené, je zmätočná sťažnosť obžalovaných prevedená v rozpore s ustanovením § 33, odst. 3 por. nov. a v dôsledku toho je v tejto časti zákonom vylúčená, lebo táto okolnosť nebola vrchným súdom zistená.

Inak však sú zmätočné sťažnosti bezzákladné.

Podľa stálej judikatúry najvyššieho súdu stačí k vyplneniu skutkovej podstaty trestného činu podľa § 386 tr. z. úmysel poškodiť iba jedného veriteľa. Použitie množného čísla »svojich veriteľov« v zákone nemá toho smyslu, že by trestnosť činu, ktorý by inak spadal pod citované ustanovenie, bola vylúčená v prípade, mal-li dlžník úmysel poškodiť iba jedného veriteľa, ale zákon tým zrejme poukazuje len na to, aby v prípade, keď bolo poškodených viac veriteľov, bola škoda jednotlivým veriteľom spôsobená sčítaná pre zistenie, či je čin obžalovaného zločinom alebo pre-

činom hľadiac na výšku spôsobenej škody (Zm IV 678/33, čís. 5024 Sb. n. s.).

Mylný je aj názor sťažovateľov, že k náležitosti trestného činu podľa § 386 tr. z. sa vyžaduje, aby scudzenie cenných vecí náležiacich k majetku pachateľovmu sa stalo v takej dobe, keď už bol vynesovaný rozsudok súdu prvej stolice a následkom toho mu hrozila exekúcia, lebo stačí, keď pachateľ pri nezaplatení svojich dlhov — dopustivši sa činu v zákone uvedeného — môže v najbližšej dobe očakávať uplatňovanie pravej pohľadávky proti nemu trvajúcej a v dôsledku toho prípadne aj prevedenie exekúcie cieľom splnenia jeho platobnej povinnosti z tejto pohľadávky plynúcej.

V tomto prípade bol v dobe prevodu nemovitosti spor už zahájený u rozhodčieho súdu bratislavskej burzy, dokazovanie bolo aj prevedené a prevod nemovitosti na M. sa stal bezprostredne, a to deň pred vynesením rozhodnutia rozhodčieho súdu, takže v dobe prevodu nemovitosti obžalovaná A. už bezpochybné musela počítať s tým, že o splnení jej povinnosti bude vydané rozhodnutie burzového súdu a keď by svoj dlh nevyrovnala, pohľadávka bude veriteľom prípadne exekúciou vymáhaná. Išlo tu tedy o stav, označený v zákone výrazom »pred nastávajúcou exekúciou«.

Pokiaľ obžalovaní namietajú nedostatok úmyslu poškodiť veriteľa, poukazuje najvyšší súd na odôvodnenie súdov nižších stolíc, pre ktoré má za to, že súdy nižších stolíc zo zistených skutočností správne doviedli, že obžalovaní jednali v úmysle, aby znemožnili uspokojenie žalujúcej firmy z nemovitostí na M. prevedených, tedy aby onu firmu (veriteľku obžalovanej A.) poškodili.

Dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. uplatňuje obžalovaný B. preto, že jeho čin bol kvalifikovaný ako spolupachateľstvo podľa § 70 tr. z. a nie ako účasť podľa § 69, čís. 2 tr. z. Zmätočná sťažnosť obžalovaného B. je v tejto časti základná.

Pachateľom trestného činu podľa § 386 tr. z. môže byť len sám dlžník, ktorý sa dopustí voči svojmu veriteľovi činov v tomto ustanovení zákona označených. Naproti tomu osoba, ktorá sa síce vedome zúčastní prevedenia uvedených činov smerujúcich ku poškodeniu veriteľa dlžníkovho, ale sama nie je dlžníkom, je len pomocníkom v smysle § 69, čís. 2 tr. z., keď svojou činnosťou úmyselne podporuje alebo usnadňuje spáchanie činu dlžníkovho.

Zo zisteného skutkového stavu plynie, že obžalovaný B. nestál v dlžníckom pomere k žalujúcej firme, ale dlžníkom tejto firmy bola jedine obžalovaná A., ktorá v úmysle poškodiť firmu previedla svoje nemovitosti na M., a to pomocou spoluobžalovaného B., ktorý touto svojou činnosťou úmyselne usnadňoval spáchanie trestného činu svojej manželky, obžalovanej A.

Mýlili sa tedy súdy nižších stolíc, keď uznali obžalovaného B. vinným ako spolupachateľa v smysle § 70 tr. z., lebo jeho činnosť vyčerpáva len náležitosti účastenstva podľa § 69, čís. 2 tr. z. na zločine podvodu podľa § 386 tr. z.

Čís. 5786.

Nejde o zločin žhářství podle § 166 tr. zák., zapálil-li kdo cizí majetek se souhlasem jeho vlastníka; zapálil-li vlastník svůj majetek, nebo dal-li jej zapáliti osobou jinou, nejde o bezprávný čin, ačli se zapálení nestalo ve zlém úmyslu a nevydá-li se tím i cizí majetek nebezpečnosti ohně (§ 169 tr. zák.), nebo nestalo-li se tak k tomu účelu, aby poškodil jinou osobu na jejich právech, nebo uvedl někoho v podezření (§ 170 tr. zák.).

Byl-li majetek zapálen z podnětu jeho majitele, je pachatelem majitel, neboť svým chováním zjednal nezbytný předpoklad pro činnost paliče, který je pouhým spoluvinníkem podle § 5 tr. zák. a §§ 169 nebo 170, 197, 200, 203 tr. zák.

Skutkové podstaty zločinů podle § 169 tr. zák. a podle § 170 tr. zák. se navzájem vylučují.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1937, Zm I 1335/36.)

Krajský jakožto porotní soud uznal vinnými: obžalovaného A. zločinem žhářství podle §§ 166, 167 e) tr. zák., obžalovaného B. zločinem žhářství podle § 169 tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obou obžalovaných, pokud šlo o zločin žhářství, zrušil výroky porotců a na nich založený výrok rozsudkový a odkázal věc do příštího zasedání soudu porotního u krajského soudu k novému jednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Ve směru zločinu podle § 166 tr. z. uplatňuje zmateční stížnost obžalovaného A. zmatky podle § 344, čís. 5, 9 tr. ř. a zmateční stížnost obžalovaného B. ve směru zločinu § 169 tr. z. jediné zmatek podle § 344, čís. 9 tr. ř.

Oběma zmatečným stížnostem dlužno přiznání oprávnění již, pokud s hlediska zmatku podle § 344, čís. 9 tr. ř. vytykají, že odpověď porotců je sama se sebou v odporu.

Porotci odpověděli na první hlavní otázku: » Je obžalovaný A. vinen, že dne 14. dubna 1931 v T. předsevzal jednání, z něhož podle jeho úkladů na cizím majetku měl vzniknouti požár, při němž požár domu č. 11 v T. vzešel a nebyl beze škody uhašen?«, 9 hlasy ano, 3 hlasy ne, tedy předepsanou většinou kladně; zároveň odpověděli záporně na první dodatkovou otázku, zda poškozenému povstala z toho značná škoda.

Na druhou hlavní otázku: » Jest obžalovaný B. vinen, že v roce 1931 v T. radou a poučením zlý čin A., v první hlavní otázce uvedený, nastrojil, k němu úmyslně příčiny zavedl, k vykonání jeho úmyslným opatřením prostředků nadržoval, pomáhal a k bezpečnému vykonání přispěl?«, odpověděli porotci 6 hlasy ano, 6 hlasy ne, tedy záporně.

Zato odpověděli porotci jednomyslně kladně na první eventuální otázku (danou pro případ záporné odpovědi na druhou otázku hlavní), zda obžalovaný B. je vinen, že dal obžalovaným A. dne 14. dubna 1931

v T. zapáliti dům č. 11, který patřil B., v úmyslu, aby tím zkrátil práva třetího, a to pojišťovny, čímž vydal také cizí majetek v nebezpečí ohně a oheň skutečně vypukl a škoda vznikla.

Odpovídání na další otázky eventuální a dodatkové, vztahující se na čin ze dne 14. dubna 1931, odpadlo, nehledíc k dodatkovým otázkám o pohnutkách nízkých a nečestných.

K posouzení správnosti výtky zmatečných stížností, že odpovědi porotců jsou samy se sebou v rozporu, nutno si předem uvědomiti, co vlastně uvedenými odpověďmi porotců bylo zjištěno.

Kladnou odpovědi na první otázku hlavní bylo zjištěno, že se obžalovaný A. dopustil žhářství jako přímý pachatel, a to způsobem opravňujícím podřadění jednání obžalovaného pod skutkovou podstatu zločinu podle §§ 166, 167 lit. e) tr. z., jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní.

Kladnou odpovědi na první otázku eventuální bylo však zjištěno, že se zapálení domu č. 11 v T. stalo se souhlasem B., majitele onoho domu. Jelikož však trestní zákon neposkytuje ochrany proti pouhému zasáhnutí cizí osoby do majetkových práv vlastnických, souhlasí-li s ním vlastník, který je způsobilý k právnímu jednání, není v takovém případě zasáhnutí cizí osoby bezprávným útokem. Vlastník sám může se svou věcí zpravidla nakládati libovolně (§ 354 obč. zák.). Také zapálí-li vlastník svou věc, nebo dá-li ji zapáliti osobou jinou, není v tom protiprávního jednání, ačli se zapálení nestalo ve zlém úmyslu a nevydá-li se tím i cizí majetek nebezpečnosti ohně (§ 169 tr. z.), nebo nestalo-li se tak k tomu účelu, aby pachatel poškodil jinou osobu na jejich právech nebo uvedl někoho v podezření (§ 170 tr. z., rozh. čís. 2293 Sb. n. s., Stooss: Strafrecht, str. 158, 430, Finger II., str. 640).

Vzhledem k tomu, co uvedeno, nebylo by možno označiti jednání obžalovaného A., jak bylo zjištěno kladnou odpovědi na první hlavní otázku, za trestné jako zločin žhářství ve smyslu § 166 tr. z., ježto z odpovědi na prvou otázku eventuální, vztahující se sice na obžalovaného B., zároveň vysvítá, že se zapálení domu, vykonané A., stalo se souhlasem majitele tohoto domu; že by jednáním obžalovaného A. byl zároveň ohrožen i cizí majetek nebezpečím ohně, což by stačilo k podřadění pod skutkovou podstatu zločinu podle § 169 tr. z., nebylo u obžalovaného A. zjištěno, ježto nebylo ani předmětem první otázky hlavní, vztahující se na tohoto obžalovaného.

Nemůže tedy odpověď porotců na první hlavní otázku s odpovědi porotců na první otázku eventuální podle zásad logického myšlení obstáti, neboť se navzájem vylučují.

Než odpovědi porotců jsou stíženy vytykanou vadou rozporu ještě v dalším směru.

Kladnou odpovědi na první otázku hlavní je zjištěno, že obžalovaný A. je přímým pachatelem se všemi náležitostmi viny i po stránce subjektivní. Současnou zápornou odpovědi na druhou otázku hlavní a kladnou odpovědi na první otázku eventuální je však zjištěno, že obžalovaný

B. není pouhým spoluvinníkem ve smyslu § 5 tr. z., nýbrž, že čin v prvé otázce eventuálně uvedený, mající všechny náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 169 tr. z., spáchal ne sice tím, že sám činně spolupůsobil při založení požáru (zapálení svého domu), avšak jako pachatel nepřímý, že totiž k provedení činu použil fyzické činnosti osoby, která se jeví jako pouhý nástroj, jejíž činnost však s hlediska trestní odpovědnosti nepřichází v úvahu; k tomu jasně poukazuje obrát: »že A-em ... zapálil ...«. (Srovn. Altmann I., str. 404.)

Je tedy odpověď porotců, která jednak zjišťuje, že obžalovaný A. je trestně odpovědným pachatelem určitého skutku, a jednak zjišťuje, že týž obžalovaný spáchal týž skutek jako pouhý nástroj, tedy jako osoba trestně neodpovědná, i v tomto směru sama se sebou v rozporu. Uvedené rozpory týkají se tedy odpovědi porotců na otázky, vztahující se na oba obžalované, a nemohou, jak již uvedeno, podle zásad logického myšlení vedle sebe obstáti.

V novém řízení bude na porotním soudě, aby si při opětném kladení otázek porotcům uvědomil, že podstata souzeného jednání tkví v zapálení vlastního majetku, ať bude čin porotci posouzen s hlediska ustanovení § 169 tr. z., nebo § 170 tr. z.; jdeť o zapálení domu z podnětu majitele samého. Je to v takovém případě majitel, který svým chováním zjednáva nezbytný předpoklad pro bezprostřední činnost paličovu a přichází proto v úvahu jako pachatel (rozh. čís. 832, 2382, víd. sb.). Naproti tomu nemůže být A., bratr majitelův, pokládán ani za pachatele zločinu podle § 166 tr. z., neboť jde sice u něho o majetek cizí, zapálil jej však podle obžaloby se souhlasem majitele B., což podle toho, co nahoře uvedeno, skutkovou podstatu zločinu podle § 166 tr. z. vylučuje, ani za spolupachatele zločinu podle § 169 tr. z., po případě podle §§ 170, 197, 200, 203 tr. z.; nejsouť v osobě obžalovaného A. naplněny veškeré předpoklady těchto skutkových podstat, ježto nešlo o jeho majetek.

Za těchto okolností přichází bratr majitelův A. v úvahu jakožto pouhý spoluvinník (pomocník) na zločinu majitelově podle §§ 5, 169 tr. z. (pokud se týče §§ 5, 170, 197, 200, 203 tr. z.), což také skutečnému rozdělení rolí úplně odpovídá, uváží-li se, že hlavním činitelem je v takových případech majitel, dávající podnět k činu a zjednáující svým poměrem k věci předpoklad k vykonání činu, kdežto ten, kdo pak oheň zanítí, svou činností toliko k provedení zločinu pomáhá a k jeho bezpečnému vykonání přispívá (§ 5 tr. z.).

Mimochodem se ještě podotýká, že je pochybeně formulována i první otázka eventuální, neboť zahrnuje v sobě zákonné náležitosti jak skutkové podstaty zločinu podle § 169 tr. z., tak zločinu podle § 170 tr. z., ačkoliv obě tyto skutkové podstaty se navzájem vylučují (rozh. čís. 3804 Sb. n. s.). Měla-li tato otázka zřejmě znít na skutkovou podstatu zločinu § 169 tr. z., již také porotní soud v kladné odpovědi na tuto otázku spatřoval, neměla do sebe pojímati subjektivní znak skutkové podstaty zločinu podle § 170 tr. z., totiž úmysl zkrátiti práva pojišťovny. Co se týče poměru mezi skutkovými podstatami obou zločinů, o něž jde, poukazuje se na rozhodnutí čís. 5098 Sb. n. s.

Čís. 5787.

K pojmu majetkového zisku podle § 370 tr. zák.

Majetkový prospěch vinníkův může spočívat i v tom, že mu ukrazená (zpronevěřená, uloupená atd.) věc byla donesena domů, takže nemusel vyhledávat pramen, kde by takovou věc — případně za stejnou cenu — mohl koupiti.

Není náležitostí skutkové podstaty ukryvačstva, aby ukryvač skutečně dosáhl majetkového prospěchu; stačí, že jednal v úmyslu dosáhnouti ho, byť se i v předpokladech co do takového prospěchu mýlil.

Rozdíl mezi ukryvačstvem (§ 370 tr. zák.) a nadřzováním (§ 374 tr. zák.) po subjektivní stránce.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1937, Zm IV 613/36.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. a spol., obžalovaným pro zločin krádeže a j., zamítl zmateční stížnost obžalovaného B.

Z d ů v o d ů :

Důvody zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a), b) tr. ř. byly uplatněny s tím odůvodněním, že není tu vůbec trestného činu, jakmile bylo zjištěno, že obžalovaný koupil med za běžnou cenu, takže nejednal v úmyslu, aby dosáhl majetkového zisku; v nejhorsím případě však šlo by prý pouze o přečin nadřzování podle § 374 tr. z.

Že nejde tu o čin beztrestný ani o zmatek podle § 385, čís. 1 a) tr. ř., není třeba blíže odůvodniti. Zákon v § 370 tr. z. žádá, aby pachatel jednal k vůli vlastnímu majetkovému prospěchu. Pro závěr, zda obžalovaný jednal v takovém úmyslu, je však lhostejno, že mohl po případě koupit za stejnou cenu med původu trestně bezvadného, neboť stačí, že obžalovaný měl svůj vlastní majetkový zájem na tom, aby koupil právě kradený med a takový zájem není vyloučen tím, že by obžalovaný byl med stejného druhu koupil za stejnou cenu, kdyby se byl o to postaral. Majetkový prospěch obžalovaného mohl po případě spočívat i v tom, že kradený med byl mu donesen domů, aniž stěžovatel musel vyhledávat pramen, kde by takový med mohl koupiti.

Jinak není náležitostí skutkové podstaty trestného činu ukryvačstva, aby ukryvač skutečně dosáhl majetkového prospěchu; stačí, že jednal v takovém úmyslu, byť se ve svých předpokladech ohledně takového prospěchu po případě mýlil.

Naproti tomu přečin nadřzování podle § 374 tr. z. předpokládá, že nadřzovatel jedná nikoli ve vlastním zájmu a k vůli vlastnímu prospěchu, nýbrž v zájmu pachatele nebo účastníka krádeže atd., aby mu pomohl k tomu, aby tento unikl úřednímu stíhání, nebo aby zmařil výsledek trestního řízení, neb aby zůstal beztrestným.

Z toho plyne, že nejde tu o čin vůbec beztrestný ani o přečin nadřzování podle § 374 tr. z., nýbrž o přečin ukryvačstva podle § 370, odst. 2

tr. z., jehož všechny náležitosti jsou dány ve zjištěných činech stěžovatelových. Důvody zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a), b) tr. ř., byly tedy neprávem uplatňovány.

Čís. 5788.

Nekalá soutěž (zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n.).

Jen omyl v otázce, zda jde u údaje nepravdivé a způsobilé poškodit podnik, rovná se nedostatku vědomí (§ 2 e) tr. zák.), na němž záleží s hlediska přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži.

Domnění původce projevu, že se projev nepřiči trestnímu zákonu, třebaš vyvolané poradou s právníkem, zůstává omylem o trestněprávních následcích činu a tudíž právním omylem v oboru trestního zákona (§§ 3, 233 tr. zák.).

Skutková podstata tohoto přečinu není vyloučena tím, že údaje byly učiněny ve formě otázek.

Pro hospodářské boje, podporované živnostenskými společenstvy, neplatí nic jiného, než co platí všeobecně o přípustnosti soutěže; nelze proto nedostatek bezprávnosti projevu dovozovati z toho, že se projev stal u výkonu společenstevní funkce; omyl v tomto směru není omylem v oboru práva správního (§ 2 e) tr. zák.), nýbrž omylem v oboru práva trestního (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 12. ledna 1937, Zm II 394/36.*)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromé žalobkyně do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěni soukromé obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9 a), b) tr. ř., nelze upříti oprávněnost.

K naplnění skutkové podstaty přečinu zlehčování podle § 27 zák. proti nekalé soutěži se vyžaduje, aby bylo dokázáno: a) že údaje o poměrech podniku byly objektivně nepravdivé a způsobilé poškodit podnik, b) že tyto údaje byly pachatelem učiněny za účelem soutěže, t. j. že směřovaly k tomu, aby posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu způsobilé, c) že si byl pachatel vědom nepravdivosti údajů a jich způsobilosti poškodit zlehčovaný podnik (rozh. čís. 3475, 4059, 5509 Sb. n. s.).

Usuzuje, že obžalovaní dali závadné plakáty uveřejniti v obraně proti článku a plakátům soukromé žalobkyně, avšak aspoň částečně i za účelem soutěže, dospěl nalézací soud již z toho k závěru, že skutková podstata

* Pozn. redakce: Toto rozhodnutí souvisí po stránce skutkové i právní s rozhodnutím čís. 5362 Sb. n. s. tr.

souzeného přečinu je naplněna po stránce objektivní, při čemž ovšem přehlíží, že by se k tomu vyžadovalo, aby byl splněn též předpoklad uvedený nahoře pod lit. a).

Otázkou, zda a pokud šlo vůbec o údaje o poměrech podniku soukromé žalobkyně a zda tyto údaje byly objektivně nepravdivé a způsobilé podnik ten poškodit, rozsudek se vůbec nezabývá, opírá však zprošťující náleží o úvahu, že tu po stránce subjektivní není předpokladu uvedeného vpředu pod lit. c). Tento úsudek udůvodňuje nalézací soud výlučně tím, že obžalovaní dali plakáty dříve, než bylo o nich ve výborové schůzi společenstva obuvníků soudního okresu n-ského hlasováno a než byly uveřejněny, přezkoumati a opravití advokátem Dr. M., aby v nich nebylo nic závadného a protizákonného, čímž by mohli přijíti do sporu se soukromou žalobkyní, že tudíž jednali velmi opatrně a že proto nevěděli, že údaje v inkriminovaných plakátech obsažené jsou nepravdivé a způsobilé podnik soukromé žalobkyně poškodit. Obžalovaní prý proto nejednali ve zlém úmyslu, jehož vyžaduje ustanovení § 27 cit. zák..

Právem vytýká zmateční stížnost s hlediska zmatku § 281, čís. 9 a) tr. ř., že tu nalézací soud vychází z názoru po stránce hmotněprávní pochybeného.

To, co nalézací soud v uvedeném směru zjišťuje, poukazuje pouze k tomu, že obžalovaní byli po případě v omylu, pokud jde o otázku trestnosti stíhaných projevů, t. j. zda se zmíněné projevy přiči nějakému ustanovení trestního zákona. Co se však týče otázky viny, předpokládá zákon u osob starších čtrnácti roků, že jsou vybaveny takovou měrou soudnosti a schopnosti usuzovací a rozpoznávací, aby si uvědomily význam a dosah svého jednání v oněch směrech, jež mají význam se stanoviska práva trestního. S hlediska platného zákona a zejména hledíc k ustanovením §§ 3 a 233 tr. z. je proto zjevno, že vina ve smyslu práva trestního nevyžaduje vědomí o trestnosti závadného jednání (rozh. čís. 2791 Sb. n. s.). Věc se nemá jinak dokonce ani u osob mladistvých, kde § 6, odst. 1 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. přiznává omluvitelné neznalosti právních předpisů jen účinek možnosti upuštění od potrestání, nikoli však vliv na posouzení otázky viny.

Shledal-li pak Dr. M., jak rozsudek zdůrazňuje, ve své vlastnosti jako odborník-právník projevy, o něž jde, bezvadnými, mohlo to u obžalovaných vyvolati dojem a předpoklad, že uveřejnění projevů nepřivede obžalované do rozporu s trestním zákonem, nanejvýš se zákonem proti nekalé soutěži; leč tím byl by dokázán jen jejich omyl o trestněprávních následcích jejich jednání, tudíž omyl právní v oboru trestního zákona, jakým je též doplňující jej zákon čís. 111/1927 Sb. z. a n. ve svých normách trestněprávních, a tím omyl, který obžalované ve smyslu uvedených ustanovení nemůže zbaviti viny; nebyl by však dokázán omyl o skutečném o s t e c h, pro které nemohli po rozumu ustanovení § 2 e) tr. z., platícího obdobně pro veškeré trestní jednání k posouzení soudům přikázaná (rozh. čís. 70 Sb. m. spr.) spatřovati ve svém jednání trestný čin, nanejvýš přečin podle § 27 cit. zák. Skutečnosti, o něž jde, týkají se otázky, zda byly údaje nepravdivé a způsobilé poškodit podnik soukromé žalobkyně.

Jen omyl o těchto skutečnostech rovnal by se nedostatku vědomí, na němž s hlediska § 27 cit. zák. záleží.

Okolnosti, že odborník-právník pokládal projevy, o něž jde, za bezvadné, že o tom obžalované všeobecně ujistil a že tito měli proto projevy za beztrestné, nemají nic společného s otázkami, zda stíhané údaje byly pravdivé a způsobily poškodit podnik soukromé žalobkyně, natož s otázkou, zda si byli obžalovaní těchto objektivních a konkrétních předpokladů vědomí. Otázku, zda tu takové vědomí bylo či nebylo, lze posoudit jen se vztahem na určité, konkrétní, třebaš mylné poznatky, představy a úsudky obžalovaných o poměrech zlehčovaného podniku, pokud by takové poznatky, představy a úsudky podle názoru pachatelova opravedňovaly zlehčující údaje. Všeobecný předpoklad bezvadnosti a beztrestnosti projevů vůbec není poznatkem, představou neb úsudkem o poměrech zlehčeného podniku a nemůže proto býti v nížádne souvislosti s otázkou, o níž tu jediné jde.

Z toho vysvítá, že nalézací soud, zkoumající otázku subjektivní s hlediska zcela bezvýznamného, jen mylným užitím zákona dospěl k vyloučení vědomí obžalovaných o nepravdivosti stíhaných údajů, pokud se týče o jejich způsoblosti poškodit podnik soukromé žalobkyně, a že je proto napadený rozsudek stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Ponevadž odvod obžalovaných dovozuje, že zprošťující náleze by byl opodstatněn i z jiných důvodů, než které uvádí napadený rozsudek, nutno se zabývatí též příslušnými vývody odvodu, pokud ovšem nepředpokládají skutková zjištění v rozsudku neobsažená, nebo dokonce novoty v řízení zrušovacím zásadně nepřipustné.

Tu především neobstojí názor obžalovaných, jako by u některých ze stíhaných výroků byla skutková podstata přečinu zlehčování vyloučena proto, že výroky ty jsou formulovány jako otázky; jeť známo, že oblíbeným prostředkem ke zvláštnímu zdůraznění nějakého tvrzení je právě řečnická otázka.

Neprávem mají obžalovaní dále za to, že jejich trestně-právní odpovědnost je vyloučena okolností, že jednali jako starosta, pokud se týče jako jednatel uvedeného společenstva, neboť provádějící usnesení nebo příkaz výboru, pokud se týče valné hromady společenstva, vykonávali pří veřejnoprávní funkci po rozumu § 119 d), g) živnostenského řádu. Obžalovaní tím uplatňují, že by jejich jednání nebylo bezprávné, i kdyby jinak naplňovalo skutkovou podstatu přečinu zlehčování; jsou však na omylu.

Podle § 114 živn. řádu je sice též účelem společenstva podporovati hospodářské zájmy jeho členů a proto by zřejmě ani nebylo námitek, aby společenstvo své členy podporovalo i v soutěži a obraně proti velkopřmyslu. Není však právního ustanovení, podle něhož by takové společenstvo bylo oprávněno, aby, sledujíc uvedené snahy, užívalo prostředků jinak podle zákona nepřipustných. Bylo-li již rozhodnutím soudu zrušovacím ze dne 13. září 1935, Zm II 157/35—6, čís. 5362 Sb. n. s. v tomto řízení vyneseným vysloveno, že soutěž a obrana v soutěži je sama o sobě přípustná, že však nesmí vybočiti z mezí zákonem proti nekalé soutěži stanovených a že je právě účelem zákona čís. 111/1927 Sb. z. a n.,

aby se hospodářský boj, k němuž patří též i stavovské a zájmové akce, směřující k obraně proti soutěži jiného, pohyboval v mezích slušnosti a dobrých mravů, nemůže nic jiného platiti pro stavovskou akci podniknutou uvedeným společenstvem. Ze i společenstvo je předpisy uvedeného zákona vázáno, je tím méně pochybné, kdyžté právě ustanovení § 114, odst. 2 živnost. řádu jako jeden z účelů společenstev uvádí potlačování a odstranění obchodních zařízení, která ruší poctivou soutěž mezi členy společenstva (srovn. i § 114, odst. 3, lit. i) cit. zák.). Klade-li tu zákon důraz na poctivost soutěže mezi členy společenstva, nelze předpokládati, že by společenstvu bylo dovoleno postupovati proti soutěžitelům mimo společenstvo prostředky podle zákona čís. 111/1927 Sb. z. a n. nepřípustnými. Neplatí-li tudíž pro hospodářské boje společenstvem podporované nic jiného, než co ve smyslu hořejších vývodů platí o mezích přípustné soutěže všeobecné, nelze z toho, že šlo o funkci společenstevní, vyvoditi nedostatek bezprávnosti jednání obžalovaných, zvláště když podle § 119 lit. e), odst. 3 živn. řádu je naopak na starostovi společenstva, aby k jeho správě dohlédal, čímž mu byla dokonce uložena povinnost, aby provedení nezákonných usnesení a akcí zamezil. Kdyby však obžalovaní, k čemuž jejich odvod rovněž poukazuje, byli mylně předpokládali, že jsou třebaš protizákonným usnesením výboru zavázáni, aby závadné plakáty uveřejnili, a že jsou tím zbaveni odpovědnosti, nešlo by tu, jak se odvod obžalovaných mylně domnívá, o omyl v oboru práva správního, jež by bylo klásti na roveň omylu ve skutečnostech po rozumu § 2 e) tr. z., nýbrž o omyl v oboru trestně-právním, tudíž zase o omyl, jež obžalované podle §§ 3, 233 tr. z. nezabavuje viny. Zcela neprávem dovolává se odvod rozhodnutí čís. 4807 Sb. n. s., kde jde o případ zcela jiného rázu, totiž o projev, jimž podal posudek veřejný úředník z příkazu svého představeného v okruhu své činnosti a bez jakéhokoli soutěžitelského úmyslu. Hledíc k tomu, co předesláno, bylo zmateční stížnosti soukromé žalobkyně podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. vyhověti a uznati, jak se stalo.

V novém řízení bude na soudu nalézacím, aby u každého ze stíhaných výroků jednotlivě zkoumal, zda a pokud jsou na počátku důvodů pod lit. a—c) vytčené zákonné předpoklady skutkové podstaty přečinu zlehčování opodstatněny čili nic; vždyť nějakým paušálním posouzením, o něž se pokusily dosavadní rozsudky nalézacího soudu, nelze řešiti otázky, o něž jde v souzeném případě.

Čís. 5789.

Pojem »cudžích činiteľov« v smysle § 2 zákona na ochr. rep.; s nimi aj československí štátni príslučníci, pracujúci v zahraničí na pripravách úkladov o republiku, podporovaní ľuďmi a politickými prostriedkami cudzej moci.

K pojmu »chystaného zločinného podniku« v smysle § 12, čís. 1, odst. 2 zákona na ochr. rep.; pri kvalifikácii činu podľa tohoto ustanovenia neprichádza v úvahu dôvod vylučujúci trestateľnosť, že obžalovaný nemohol trestný čin prekaziť bez nebezpečenstva pre seba a pro

osoby jemu blízke; taktiež ustanovenie § 27 zákona na ochr. rep. pre zločin podľa § 12 cit. zák. neplatí.

K otázke totožnosti činu (§ 325, odst. 1, 2 tr. p.).

Prečin podľa § 18, odst. 3 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n. je formálnym deliktom tlačovým; chráneným právnym statkom nie je tu priamo Československý štát, ale tlač sama.

Materiálny súbeh tohoto prečinu so zločinom podľa § 2 zákona na ochr. rep.

(Rozh. zo dňa 12. januára 1937, Zm III 369/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti obžalovaným zo zločinu prípravy úkladov, zmätočné sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, zrušil najvyšší súd na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. čo do obžalovaného C. rozsudky oboch súdov nižších stolíc a čo do obžalovaných D., E., F. rozsudok vrchného súdu a uznal týchto obžalovaných vinnými zločinom neoznámene trestných podnikov podľa § 12, čís. 1, odst. 2 zák. na ochr. rep., spáchaným tak, že v roku 1933 v R. sa dozvedeli vierohodným spôsobom, že sa chystá zločin prípravu úkladov, tedy trestný čin v § 2 zák. na ochr. rep. uvedený, a opominuli to neodkladne oznámiť vierohodným spôsobom úradu.

Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, založenej na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., zrušil najvyšší súd rozsudky oboch súdov nižších stolíc dotyčne obžalovaných G. a B. čo do kvalifikácie trestného činu a čo do trestu a zistený čin kvalifikoval o k r e m zločinu prípravy úkladov podľa § 2, odst. 1 a 2 zák. na ochr. rep. a j ako prečin podľa § 18, odst. 3 zák. čís. 126/1933 Sb. z. a n.

Z d ô v o d o v:

V časti, uplatňujúcej po zákone dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., je zmätočná sťažnosť obžalovaného B. bezzákladná. Neobstojí námietka obžalovaného, že sa nespočítal k úkladom proti Československej republike, lebo nevidel v svojom konaní nič protizákonného preto, pokiaľ i politická strana X. pracuje tiež pre autonómiu a M. mu hovoril, že on a spoločníci pracujú len pre autonómiu. Podľa zistenia nižších súdov dozvedel sa obžalovaný o cieľoch ľudí zoskupených okolo N. N., pracujúcich na odtrhnutí Slovenska od ČSR. jednak z rozhovorov s M. a ďalej z obsahu letákov, ktoré v S. v noci rozhodil. Pokiaľ sa obžalovaný dohodol so spoločníkmi a aj pracoval pre tieto ciele — už rozhodnutím letákov — spojil sa tedy zúmyselne za účelom násilného odtrhnutia Slovenska od ČSR.

Taktiež neobstojí námietka, že M., N. a O. nie sú takými cudzími činiteľmi, akých má na mysli § 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n.

Cudzími činiteľmi sú predovšetkým osoby v cudzozemsku, ktoré svojím významom, vlivom a mocou sú spôsobilé podporovať úklady podľa § 1, resp. ich prípravu podľa § 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. Sú nimi aj cudzie nepravidelné organizácie vojenské, skupiny bohatých jednotlivcov, banky, fondy, ba aj strany politické a cudzia žurnalistika a nemôže byť pochyby, že takýmito cudzími činiteľmi sú aj osoby, ináč čl. príslušníci, ktoré v zahraničí pracujú na prípravách úkladov o republiku, sú podporované hmotnými a politickými prostriedkami cudzou mocou.

»Slovenská Národná Rada« s N. N. v čele, utvorená v Ženeve, je organizáciou podporovanou politicky a hmotne revizionistickými štátmi a je tedy takou organizáciou, členov ktorej nutno považovať za cudzích činiteľov v smysle § 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. K tejto skupine prínáležaly podľa zistenia nižších súdov a podľa vedomia obžalovaného osoby hore menované, s ktorými sa obžalovaný stýkal. Okolnosť, že sú čl. príslušníkmi, nevylučuje ich charakter ako cudzích činiteľov, naopak táto okolnosť len znásobuje nebezpečnosť ich osôb.

Bola preto zmätočná sťažnosť v týchto častiach zamietnutá ako bezzákladná podľa § 36, odst. 1 por. nov.

Z m ä t o č n á s ť a ť n o s ť v e r e j n é h o ť a l o b c u:

Krajský súd oslobodil obžalovaného C. od obžaloby pre zločin podľa § 2, odst. 1 a 2 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n., na neho vznesenej, lebo v zistených skutočnostiach nenašiel základu pre záver, že by obžalovaný bol vyvinul činnosť, smerujúcu k úkladom proti republike a činnosťou tohoto obžalovaného videl uskutočnené len znaky zločinu podľa § 12, čís. 1, odst. 1 a 2 zák. čís. 50/1923, avšak oslobodil obžalovaného, majúc za to, že tento obžalovaný nemohol trestné činy prekaziť a zločinný podnik oznámiť bez nebezpečenstva pre seba a pre osoby blízke.

K tomuto právnemu záveru sa pripojil aj vrchný súd a oslobodzujúci rozsudok potvrdil doložiac, že pre zločin podľa § 12, čís. 1, odst. 1 a 2 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. nemohol byť obžalovaný odsúdený aj preto, lebo žaloba znela len na zločin podľa § 2, odst. 1 a 2, tohože zákona a verejný žalobca ani behom pojednávania návrh na vyslovenie viny a potrestanie pre zločin podľa § 12, čís. 1, odst. 1 a 2 cit. zákona nečinil.

Krajský súd zistil, že obžalovaný C. bol s obžalovaným A. v poslednej dobe pred odhalením trikrát v T., kde mu A. predstavil M. v »jemu známom« hostinci, že A. dal jeden exemplár »Rakúskeho Slováka« C., že tento vedel o tom, že A. má doviesť šaty O., vedel o tom, že G. doviesol balík letákov a »Rakúskeho Slováka« a pomáhal tieto ukryť a odstrániť. Z doznania pred vyšetrovujúcim sudcom zistil prvý súd, že obžalovaný sa pred D. v polovici septembra 1933 v rozhovore zmienil, že A. má nejaké tajné spojenie v T. a že pri tom padlo meno M. a pripustil aj to, že sa voči F. vyjadril: »G., tá somárina, doviesol balík papierov, — mám sa dať zavreť?«

Skutkové znaky zločinu prípravy úkladov podľa § 2 zák. na ochr. rep. sú v činnosti N. N. a jeho spoločníkov M., O. a N., dané a činnosť vyvinutá týmito osobami v spoločnosti s obžalovanými mala pomocou článkov časopisu »Rakúsky Slováka«, zvláštnych letákov a dopisov na

»ukrivdených«, »spolahlivých« a »suspendovaných« Slovákov pripraviť pôdu pre vzburu vnútri štátu idúcu ruka v ruku s intervenciou z cudziny, aby násilím bolo Slovensko od ČSR. odtrhnuté.

Horejšie zistenie krajského súdu, prijaté tiež odvolacím súdom, skytá aj dostatočný podklad pre záver, že si obžalovaný bol aj subjektívne dobre vedomý, že činnosť A., brata obžalovaného G., M. a ľudí, ktorí sa v hostinci v T. schádzali, ako i ľudí, ktorí hnutie riadili, vykazovala objektívne skutkové znaky trestného činu v § 2 zák. čis. 50/1923 Sb. z. a n. označeného. O cieľoch tohoto spolčenia sa dozvedel z obsahu časopisu »Rakúsky Slovák« a z letákov, nasvedčuje tomu aj tá okolnosť, že pomáhal letáky ukrývať a potom aj zničiť a jeho výrok »mám sa dať zavreť«.

Mýlili sa však sudy nižších stolíc, keď v tejto zistenej činnosti obžalovaného C. nespoznaly ani skutkovú podstatu podľa § 12, čis. 1, odst. 2 zák. na ochr. rep.

Podľa zisteného skutkového stavu spolčili sa spoluobžalovaní k úkladom o republiku a vošli k tomu istému konci vo styk s cudzou mocou. Týmto spolčením a vojením vo styk trestná činnosť, označená v § 2 zák. na ochr. rep. nebola skončená, ale trvala ďalej a preto trvalo i nebezpečenstvo z tejto trestnej činnosti plynúce a zostala táto trestná činnosť, označená v § 2 zák. na ochr. rep., chystaným zločinným podnikom v smysle § 12, čis. 1, odst. 2 zák. na ochr. rep. Ponevác sa obžalovaný dozvedel o spolčení spoluobžalovaných a o ich vojení vo styk s cudzou mocou z vlastnej skúsenosti, tedy vierohodným spôsobom, mal povinnosť chystaný zločinný podnik oznámiť úradu a ponevác tak neučinil, je týmto úmyselným opominutím oznámenia založená skutková podstata zločinu neoznámene nebezpečného podniku podľa § 12, čis. 1, odst. 2 zák. na ochr. rep.

Pri tejto kvalifikácii trestného činu neprichádza v úvahu dôvod vylučujúci trestateľnosť, že obžalovaný nemohol trestný čin prekaziť pre nebezpečenstvo pre seba a pre brata.

Neobstojí však ani názor odvolacieho súdu, že u C., obžalovaného pre zločin prípravy úkladov o republiku, bolo treba zvláštneho návrhu žalobcovho, mal-li byť odsúdený pre zločin podľa § 12 zák. čis. 50/1923 Sb. z. a n.

C. bol žalovaný, že v roku 1933 v R. aj inde, v tuzemsku a cudzozemsku, spolčil sa s G., A., D., F. a inými osobami za tým účelom, aby sa pokúsil násilím odtrhnúť Slovensko a privteliť ho k cudziemu štátu, a že za týmže účelom vošiel v priamy styk s cudzími činiteľmi, najmä s M., N. a O. v T.

Krajský súd zistil skutkový stav, ktorý sa v podstate shodoval so skutkovým stavom, na ktorý sa opierala táto obžaloba, nevidel však v konaní obžalovaného dostatočne vyjadrený úmysel spolčiť sa, vojsť vo styk s uvedenými osobami za tým účelom, aby sa pokúsil odtrhnúť Slovensko od ČSR., spoznal však, že činnosť obžalovaného, z ktorej obžaloba vyvodila spolčenie a priamy styk s cudzími činiteľmi, bola takého rázu, že z nej nepochybne vyplývalo vedomie obžalovaného o zločinnom podniku, ktorý obžalovaný úmyselne neoznámil.

Pri posúdení totožnosti činu záleží na tom, aby išlo o tenže príbeh, ktorý podľa názoru obžaloby je trestný.

Podľa § 325, odst. 1, 2 tr. p. príslúcha súdu, aby žalovanú činnosť obžalovaného podľa zákona podriadil pod právne ustanovenie trestných zákonov, pri čom je viazaný návrhom žalobcovým len čo do zažalovaného činu a nie čo do jeho právnej kvalifikácie. Súd môže pri tom hľadať aj na skutkové okolnosti, na ktoré žalobca nehľadel, alebo ktoré nove vyšly na javo, len keď tým nie je dotknutá totožnosť činu a ide o ten istý zákonom chránený právny záujem.

Zákonom chránený právny záujem v súdenom prípade bolo zamedzenie príprav o republiku, resp. prevedenia samého úkladu a tento môže byť dotknutý nielen činnou účasťou na samých prípravách, ale i neoznámením tohoto zločinného podniku. Neporušuje tedy zásadu skutkovej totožnosti, keď súd pri rovnakom vedomí obžalovaného, že ide o prípravu úkladov o republiku, tedy o čin v § 2 zák. čis. 50/1923 Sb. z. a n. uvedený, kvalifikoval úmyselné neoznámene zločinného podniku, akonáhle odpadlo podriadenie činu obžalovaného pod § 2 zák. čis. 50/1923 Sb. z. a n., ako zločin podľa § 12, čis. 1, odst. 2 zák. na ochr. rep. Neprihádza v úvahu u tohoto obžalovaného ani ustanovenie § 27 zák. na ochr. rep. hľadiac na to, že § 12 v tomto ustanovení nie je uvedený a preto ustanovenie o účinnej ľútosťi pre zločin podľa § 12 zák. na ochr. rep. neplatí. — — —

V časti generálnou prokuratúrou zadržanej treba priznať oprávnenie zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, podanej z dôvodu § 385, čis. 1 b) tr. p. proti výroku, ktorým boli obžalovaní G. a B. odsúdení pre zločin podľa § 2, odst. 1 zák. čis. 50/1923 Sb. z. a n. s pominutím kvalifikácie aj podľa § 18, odst. 3 zák. čis. 126/1933 Sb. z. a n.

Prečin podľa § 18, odst. 3 zák. čis. 126/1933 Sb. z. a n. je formálnym tlačovým deliktom a chráneným právnym statkom nie je tu Čsl. štát priamo, ale tlač sama. Prečin tento neni deliktom obsahovým a porušenie poriadkových predpisov tlačových podľa zák. čis. 126/1933 Sb. z. a n. nie je nezbytnou podmienkou spáchania zločinu podľa § 2 zák. čis. 50/1923 Sb. z. a n. a preto tieto činy nie sú ani v pomere prostriedku k vykonaniu činu v súdenom prípade. U zločinu podľa § 2 zák. čis. 50/1923 Sb. z. a n. nie je nutné, aby zároveň boli porušené aj predpisy cit. tlač. zákona.

Keď však boli porušené dva zákony v ustanoveniach chrániacich rôzne právne statky, ide o súbeh trestných činov podľa § 96 tr. z. a nie o ideálny súbeh, tedy v súdenom prípade o jeden a ten istý trestný čin, ktorým bolo porušené niekoľko ustanovení trestného zákona, ako to dovozujú nižšie sudy.

Ponevác časopisu »Rakúsky Slovák« bola odňatá doprava do republiky výnosom ministerstva vnútra z 2. septembra 1933, čis. 59.041/1933 a tento výnos bol 8. septembra 1933 v Úradnom liste aj vyhlásený, bolo treba vyhovieť zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, domáhajúcej sa kvalifikácie činov týchto obžalovaných aj podľa § 18, odst. 3 zák. čis. 126/1933 Sb. z. a n. a v dôsledku toho zrušiť rozsudok odvolacieho súdu aj vo výroku o treste a tento im znova vymerať s použitím § 96, 98 tr. z.

Čís. 5790.

Keďže trest káznice stanovený v § 349, odst. 1 tr. zák., nemôže byť so zreteľom na ustanovenie § 100 tr. zák. predĺžený, je priťažujúcou okolnosťou, dopustil-li sa pachateľ v dvoch prípadoch zločinu lúpeže kvalifikovanej podľa § 349, odst. 1 čís. 2 tr. zák.

Súčasnú prechovávanie loveckej pušky, revolveru a vojenskej karabíny nelze kvalifikovať za dvojnásobný prestupok podľa § 6 nar. min. preds. čís. 5476:1914 M. E. a prestupok podľa § 34 tr. zák. prest., ale ide len o jeden prestupok podľa § 6 cit. nar.

(Rozh. zo dňa 12. januára 1937, Zm IV 560/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti obžalovaným zo zločinu lúpeže vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatnenej na základe § 385, čís. 3 tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok porotného súdu vo výrokoch o hlavných trestoch, vymeraných obžalovaným; z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok porotného súdu, pokiaľ trestné činy obžalovaného A., spáchané neoprávneným držaním zbraní, boli kvalifikované ako dvojnásobný prestupok podľa § 6 nar. min. preds. čís. 5476/1914 M. E. a prestupkom podľa § 34 tr. z. o prest., a kvalifikoval tieto činy obžalovaného A. len ako prestupok podľa § 6 nar. čís. 5476/1914 M. E. V dôsledku toho vymeral najvyšší súd obžalovaným znova tresty.

Z dôvodov:

Verejný žalobca uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 3 tr. p. preto, že obžalovaným bol vymeraný hlavný trest s použitím § 92 tr. z.

Zmätočná sťažnosť verejného žalobcu je základná. Obžalovaným všetkým poľahčuje doznanie. — — —

Priťažuje obžalovaným zvlášte to, že tvorili organizovanú a nebezpečnú lúpežnú tlupu, ozbrojenú pri každom z dvoch činov života veľmi nebezpečnými strelnými zbraňami, spôsobili pri každej z lúpeží ťažké poškodenie tela viac osobám, páchali činy zákerne, v noci, s veľkou surovosťou a odvahou a krome toho, nakoľko zákon v § 349, odst. 1 tr. zák. stanoví už na jeden zo spáchaných činov sadzbu káznice od 10—15 rokov, ktorá podľa § 100 tr. z. nemôže byť predĺžená, obžalovaným, vyjmúc B., priťažuje aj okolnosť, že sa dopustili vo dvoch prípadoch zločinu lúpeže rovnako kvalifikovaných podľa § 349, odst. 1, čís. 2 tr. z.

Ponevác však naproti týmto priťažujúcim okolnostiam nie sú najvyšším súdom uznané poľahčujúce okolnosti ani početnosťou, ani závažnosťou v takej prevahe, že by aj najnižšia výmera trestu na čin zákonom stanoveného bola nepomerne prísna, preto mylil sa porotný súd a zaviniť zmätok podľa § 385, čís. 3 tr. p., keď vymeral obžalovaným trest s použitím mimoriadneho zmierňovacieho práva podľa § 92 tr. z. V dôsledku toho bolo treba zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu vyhovieť, rozsudok

porotného súdu vo výmere hlavných trestov obžalovaných podľa 1. odst. § 33 por. nov. zrušiť a s použitím § 91 tr. z. im znova vymerať hlavné tresty, ktoré sú primerané ich vine.

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti spoznal najvyšší súd, že trestné činy obžalovaného A., spáchané neoprávneným držaním zbraní, boli porotným súdom nesprávne kvalifikované ako dvojnásobný prestupok podľa § 6 nar. min. preds. čís. 5476/1914 M. E. a tiež ako prestupok podľa § 34 tr. z. o prest.

Citované nariadenie čís. 5476/1914 M. E. má na mysli nielen jednu zbraň, ale i viac takýchto zbraní neoprávnené držaných a preto multiplicita neoprávnené držaných zbraní nezakladá multiplicitu prestupkov podľa počtu držaných zbraní.

Krome toho, ponevác skutková podstata prestupku podľa § 34 pr. tr. z. je v podstate absorbovaná skutkovou podstatou prestupku podľa § 6 nar. čís. 5476/1914 M. E. — čo vysvitá aj z § 27 zák. čl. LXIII/1912 — a ponevác prestupok podľa § 6 nar. min. preds. čís. 5476/1914 trestá sa prísnejšie než prestupok podľa § 34 pr. tr. z., je treba v smysle § 95 tr. z. kvalifikovať ako jednotný čin to, že obžalovaný bez povolenia držal krome loveckej pušky a revolveru aj vojenskú karabínu.

Kvalifikovaním činu obžalovaného A. ako dvojnásobného prestupku podľa § 6 nar. min. preds. čís. 5476/1914 M. E. a prestupku podľa § 34 pr. tr. z. spôsobil tedy porotný súd vecný zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., ktorý podľa posl. odst. tohoto § treba brať, nakoľko bol v neprospech obžalovaného, do ohľadu z úradnej povinnosti. Preto najvyšší súd pokračujúc podľa 1. odst. § 33 por. nov. kvalifikoval uvedené trestné činy obžalovaného A. ako jeden prestupok podľa § 6 nar. min. preds. čís. 5476/1914 M. E.

Čís. 5791.

Právo domáci kázně podle čeledního řádu ze dne 7. dubna 1866, čís. 11 z. z. pro Čechy, neopravňuje k omezování osobní svobody (§ 93 tr. zák.) čeledi.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1937, Zm I 1350/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. z.

Z důvodů:

S hlediska zmatků čís. 9a), b) [správně jen 9a)] a 10 § 281 tr. ř. vytýká stížnost, že nalézací soud po právní stránce pochybil, shledáv v jedné obžalovaného skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle § 93 tr. z. a že nanejvýše by tu mohlo jíti o přestupek útisku. Právní námítky stížnosti neobstojí a nejsou ani provedeny po zákonu (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.), pokud stížnost při doličování hmotněprávních zmatků nevychází z toho, co po skutkové stránce zjistil nalézací soud. To

platí predovšetkým, pokiaľ sťažnosť po objektívnej stránke namítá, že nešlo o omešovanie osobnej slobody, pretože sa dotčené osoby do komory uzamkli na kľúč samy a chceli miestnosť opustiť teprve o 1/2 12. hod. dopoludnia, kedy sťažovateľ rovnako im otvoril. Pri tom sťažnosť nezbá záväzného rozsudkového zistenia, že keď sťažovateľ po 10. hod. dopoludnia dvere komory, v ktorej boli jeho detičky so svojimi milencami, zvonček zatarasil tak, že nešlo možno o otvorenie, uväznenie sa pokúšali otvoriť dvere a dostať sa von, načež sťažovateľ je vyzval, aby násilím dvere neotvárali, že rúci za prípadné poškodenie, ďalej že cudzí čeleďinovia (A. a B.) chceli o 11. hod. odejsť a že sťažovateľ, uvoľniv o 1/2 12. hod. dvere, nechcel je pustiť, napokon so svojím čeleďinom sa snažil je zadržať.

Ustanovenie § 93 tr. zák. arci predpokladá svémocné väznenie človeka, nad ním pachateľ podľa zákona žiadnej moci neprislúži. Avšak sťažnosť nelze prísvedčiť, pokiaľ s tohoto hľadiska namítá, že šlo o čeleď obžalovaného a že podľa čeleďného rádu ze dne 7. dubna 1866, čís. 11 z. z. pro Čechy bol sťažovateľ nejen oprávnený, ale i povinný, aby dohliadal nad mravnosťou a chovaním čeleďi a aby čelil zisteným nemravnosťom. Právo domáci kázně neopravňovalo sťažovateľa k tomu, aby zisteným spôsobom zasahoval do osobnej slobody, zvlášť keď v príčine A. a B. ani nešlo o jeho čeleď, nýbrž o osoby v pomere k nemu cudzie. Ostatné ani tu sťažnosť nevychádza ze souhrnu rozsudkových zistení, podľa nichž sťažovateľ o návštevách mužů u detičiek vedel již delší dobu a říkal detičkám, že jim strhne s platu za každou takovou návštevou 5 Kč za poškodenie peřin, a podľa nichž sťažovateľ zatarasil dvere komory, kde byly detičky se svojimi milencami, ďalej nic nezariadil, zejména nepřivolal sestru jedné z detiček, jak se hájil.

Po subjektívnej stránke skutková podstata zločinu podľa § 93 tr. zák. nepredpokladá zvláštnu zlomyšlnosť, nýbrž vyžaduje jen vědomí pachateľa, že bezprávne omešuje jiného na osobnej slobode a že napadený pociťuje jeho jednání jako omešenie své volnosti v pohybu. Že tomu tak bylo v souzeném prípade, nalézací soud ze zistených skutečností bezvadně usoudil a sťažnosť se ani nepokouší dokázat mylnosť tohoto úsudku na podklade všech zistení, o něž se opírá kladný závěr napadeného rozsudku. Bylo proto zmateční sťažnosť z části jako po zákonu neprovedenou, jinak jako neodůvodněnou zamítnouti.

Čís. 5792.

Vnikol-li vinník neoprávnene násilím do bytu poškodenej osoby, vyhrážajúc jej pri tom zabitím, nelze túto vyhrážku kvalifikovať samostatne za prestupok podľa § 41 tr. zák. prest.; je absorbovaná už skutkovou podstatou zločinu podľa § 330 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 13. januára 1937, Zm III 549/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci pre zločin porušenia domáceho pokoja atď. vyniesol rozsudok, ktorým odmietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného; z dôvodu zmätočnosti označeného v § 385, čís. 1 b) tr. p.

z moci úradnej zrušil však rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko čin obžalovaného bol kvalifikovaný aj za prestupok podľa § 41 tr. z. o prest., túto kvalifikáciu pominul a kvalifikoval čin obžalovaného len za prečin — v smysle § 20 tr. z. namiesto zločinu — porušenia domáceho pokoja podľa § 330 tr. z.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci zbadal najvyšší súd toto: Súd nižších stolíc kvalifikoval čin obžalovaného na miesto zločinu s ohľadom na § 20 tr. z. ako prečin porušenia domáceho pokoja podľa § 330 tr. z. v súbehu podľa § 96 tr. z. s prestupkom podľa § 41 tr. z. o prest. Táto kvalifikácia činu je mylná.

Zločinu podľa § 330 tr. z. sa dopustí, kto vnikne do bytu iného bez jeho prívolania bezprávne, násilím, hrozbou alebo s použitím falošných kľúčov. Ponevadž obžalovaný sa vyhrážal zabitím pri vniknutí do bytu poškodenej, zrejme aby zlomil jej odpor, patria vyhrážky ku skutkovej podstate zločinu porušenia domáceho pokoja, sú ňou absorbované, a nelze tieto vyhrážky kvalifikovať aj za prestupok podľa § 41 tr. z. o prest. Podľa výslovného znenia § 330 tr. z. iná kvalifikácia by bola možná len v tom prípade, keby tu bol taký čin, ktorý sa trestá prísnejšie než zločin podľa § 330 tr. z. Mýlili sa tedy súdy nižších stolíc v neprospech obžalovaného, keď kvalifikovali jeho čin aj za prestupok podľa § 41 tr. z. o prest. Je tu dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., na ktorý treba hľadať z povinnosti úradnej. Preto pokračoval najvyšší súd podľa § 33, odst. 1 por. nov. a pominul kvalifikáciu podľa § 41 tr. z. o prest.

Čís. 5793.

Prečin ťažkého poškodenia na tele nie je absorbovaný prečinom násilia proti orgánu vrchnosti.

(Rozh. zo dňa 13. januára 1937, Zm IV 771/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci pre prečin násilia proti orgánu vrchnosti čiastočne odmietol a čiastočne zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Mylný je názor sťažovateľov, že kvalifikácia činu je preto mylná, lebo prečin ťažkého poškodenia na tele je vraj absorbovaný prečinom násilia proti orgánu vrchnosti, nemohol byť tedy vraj zvlášť ustálený. Prečin násilia proti orgánu vrchnosti je dovŕšený už násilím, alebo nebezpečnou hrozbou proti orgánu vrchnosti cieľom prekážania tomuto v takom výkone jeho povolania, ktorý je po práve. Právny statok, hájený § 4 zák. čl. XL:1914, je v podstate úradná autorita orgánu vrchnosti. Tým, že obžalovaný napadol aj telesnú integritu poškodeného a

s ním úmyselne zle nakladal, dopustil sa už ďalšieho trestného činu, totiž prečinu ťažkého poškodenia na tele, lebo vedome napadol aj iný právny statok, než ktorý je chránený § 4 zák. čl. XI:1914. Nejde tu tedy výlučne o porušenie viac ustanovení trestného zákona v smysle § 95 tr. z.

Čís. 5794.

Zákonný článok XV:1899 (o súdnictve vo veciach volieb členov Národného shromaždenia) platí aj pri teraz platnom usporiadaní volieb podľa kandidátnych listín volebných strán a skupín.

»Výkonávanie vlivu na výsledok voľby« je už v podporovaní niektorej strany.

Pri prečinoch v smysle zákona čís. 123/1931 Sb. z. a n. štátne väzenie nie je zákonným trestom (§ 1, odst. 1, čís. 2, § 9, odst. 2 cit. zákona).

(Rozh. zo dňa 16. januára 1937, Zm III 558/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci pre prečin podľa § 170 zák. čl. XV:1899 zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného; súdu prvej stolice uložil, aby podľa § 505, posl. odst. tr. por. dodatočným usnesením určil, v jaký druh trestu na slobode má byť premenený uložený vedľajší trest peňažitý.

Z dôvodov:

Obžalovaný, zastúpený zvoleným obhájom, uplatnil vo zmätočnej sťažnosti dôvody zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a), 3 tr. p.

Pod prvým z nich dovodzuje zmätočnú sťažnosť beztrestnosť činu obžalovaného predovšetkým tak, že sa z jednotlivých odstavcov a viet z prečítaných letákov snaží dokázať, že obžalovaný nimi nepôsobil nijak na výsledok volieb, ale podľa svojej povinnosti ako farár hlásal katolíckemu ponímaniu odpovedajúci svetový názor, poučoval o dôležitosti volieb a zdôrazňoval potrebu jednotnej strany všetkých katolíkov pre udržanie jednoty v kultúrnych otázkach. Tvrdí ďalej, že trestné ustanovenia § 170 zák. čl. XV:1899 treba aplikovať v duchu zákonných ustanovení o čistote volieb, na ochranu ktorých bol vydaný, totiž volieb upravených zákonným článkom XXXIII:1874, v ktorom sa volili osoby podľa ich osobných kvalít, kdežto teraz sa volí strana majúca istý svetový názor. Konečne brojí proti názoru odvolacieho súdu, akoby agitovanie pre katolícku stranu smerovalo proti stranám socialistickým a strane agrárnej.

Tieto námietky zmätočnej sťažnosti sú bezzákladné. Povahu vyjadrenia obžalovaného v smere § 170 zák. čl. XV:1899, či totiž smerovalo k tomu, aby bol vykonaný vliv na výsledok voľby, treba posudzovať z celkového jeho obsahu; ten však aj podľa toho, čo obžalovaný pripúšťa, smerovalo k tomu, aby voličia, ku ktorým obžalovaný ako kňaz v kostole a vo shromaždení náboženského rázu hovoril, volili pri voľbách tie strany, ktoré na rozdiel od iných strán sú spôsobilé uplatniť zásady a názory určitého smeru, ktorým sa práve tieto strany odlišujú od iných strán,

nemajúcich ich ciele v svojom programe alebo tieto ciele prípadne priamo potierajúcich. Zákon zostal v platnosti a má účinok aj pri teraz platnej úprave volieb, lebo jeho obecné ustanovenie, »aby bol vykonaný vliv na výsledok voľby« chráni celkom aj terajšie usporiadanie volieb podľa kandidátnych listín volebných strán a skupín, v prospech ktorých alebo proti ktorým je rovnako dobre možné určitým prejavom pôsobiť tak, aby to malo vliv na výsledok volieb. Konečne stačí, že je aj podľa námietok obžalovaného isté, že mali byť určité strany do volieb jeho prejavom podporené a nezáleží na tom, ktoré strany by tým boli poškodené; vykonávanie vlivu je už v podpore niektorých strán, ktorú podporu obžalovaný sám priznáva, takže skutková podstata inkriminovaného trestného činu bola v jeho prejave právom spoznaná. — — —

Vrchný súd opominul pri novom vymeraní hlavného trestu upraviť primerane aj výrok o náhradnom treste za vedľajší trest peňažitý; štátne väzenie, určené v prvom rozsudku, nie je pri prečinoch v smysle zák. čís. 123/1931 Sb. z. a n. trestom zákonným (srovn. § 1, odst. 1, čís. 2 a § 9, odst. 2 cit. zák.). Preto bol daný súdu prvej stolice poukaz na rozhodnutie vo výroku uvedené.

Čís. 5795.

Směnka prolongační je směnkou samostatnou; k beztrestnosti padělaní podpisu na prolongační směnce nelze se dovolávat pravostí podpisů na směnce původní.

Ke skutkové podstatě činu trestného podle §§ 401, 403, čís. 1 tr. zák. se nevyžaduje, aby se u osoby, již byla směnka předložena, skutečně též zdařil účel použití padělané směnky (t. j. důkaz existence směnečného závazku podepsaných osob).

(Rozh. ze dne 16. ledna 1937, Zm IV 666/36.)

Nejvyšší soud v trestní věci pro zločin falšování soukromé listiny podle §§ 401, 403, čís. 1 tr. z. odmítl zmáteční stížnost obžalovaného.

Důvody:

Obžalovaný uplatňuje proti odvolacímu rozsudku důvod zmátečnosti podle § 385, čís. 1 a) tr. ř. na základě tří námitek: 1. že byl na základě zmocnění M. a N. oprávněn podepsati jejich jména na prolongační směnce; 2. že závazek jmenovaných osob nevznikl teprv uvedením jejich jmen na prolongační směnce, ale již jejich původními dobrovolnými podpisy na první směnce; 3. že Úvěrní ústav ve V. musel věděti, že jména ta podepsal na směnce obžalovaný, což dovozuje obžalovaný z podobnosti těchto podpisů s podpisem vlastním a z toho, že Úvěrní ústav měl možnost tyto podpisy porovnat s původními pravými podpisy; není prý paděláním listiny, když majitel listiny o tom věděl.

Zmateční stížnost je takto provedena způsobem odporujícím předpisu § 33, odst. 3 por. nov., podle něhož je nejvyšší soud a tím důsledně

i stěžovatel povinen opíratí, onen svoje rozhodnutí, stěžovatel pak zmateční stížnost o skutečnosti zjištěné v odvolacím rozsudku. K bodu 1. však odvolací soud zjistil úplný opak tvrzení obžalovaného a zmateční stížnost tu nepřipustně hodnotí výsledky důkazů v tom směru provedených. Okolnosti, ze kterých stěžovatel vychází pro právní závěry uplatněné v bodech 2. a 3. nahoře vyčtených, nižší soudy nezjistily a není tudíž skutkového základu pro přezkoumání oprávněnosti uvedených právních závěrů.

Podotýká se jen, že není třeba tvrzené skutečnosti dáti zjišťovati postupem podle § 35, odst. 1 por. nov., neboť nejsou rozhodné pro právní posouzení věci. Směnka prolongační je směnka samostatná, jejím účelem je, aby jejím zřízením jakožto novací původní směnečné obligace zanikla práva a povinnosti ze směnky předchozí; nelze se tedy k beztrestnosti padělání podpisu na prolongační směnce dovolávati pravosti podpisů na směnce původní.

Ta okolnost, že by majitel směnky srovnáváním podpisů na směnce musel poznat, že všechny podpisy jsou od jedné osoby, nemění nic na vině této osoby, která jiné podpisy zfalšovala, neboť její trestný čin je naplněn už tímto zfalšováním podpisů a předložením směnky bance, v čemž je naplněn další znak uvedeného trestného činu, totiž použití směnky k tomu, aby tím byla dokázána existence směnečného závazku podepsaných osob. Nevyžaduje se, aby se tento účel použití směnky u osoby, které směnka byla předložena, skutečně též zdařil. Že by však obžalovaný nesledoval podpisem a předložením směnky Úvěrnímu ústavu zmíněný účel, totiž aby na ní podepsané osoby byly ústavem považovány za směnečně zavázané akceptanty směnky, to ani sám netvrdí. Není proto třeba zjišťovati ani okolnosti, na nichž je založena námitka sub 3. vyčtená. Zákonem vyloučená zmateční stížnost byla podle § 434, odst. 3 tr. ř. odmítnuta.

Čís. 5796.

Trestní řád nepředpisuje v § 322, odst. 1, aby byla vždy dána o okolnostech přitěžujících a polehčujících zvláštní otázka, nýbrž ponechává podle § 323, odst. 2 tr. ř. soudu úplnou volnost v úpravě otázek, zejména které skutečnosti se tu mají shrnouti do jediné otázky, nebo učiniti předmětem otázek zvláštních.

Není proto důvodem zmatečnosti podle § 344, čís. 6 tr. ř., spočívajícím v porušení předpisu obsaženého v § 322, odst. 1 tr. ř., byly-li takové skutečnosti pojaty do hlavní otázky a tak se staly předmětem výroku porotců.

Padělal-li vinník peníze potom, co byl podle zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. podmíněně propuštěn po odpykání dvou třetin trestu uloženého pro některý zločin podle zákona čís. 269/1919 Sb. z. a n., jsou tu podmínky pro použití vyšší trestní sazby podle § 1, odst. 2 tohoto zákona.

Ustanovení § 3 zákona čís. 131/1867 ř. z. o zostření trestu těžkého (i doživotního) žaláře v náhradu za zrušené držení odsouzeného v železech platí pro celý obor hmotného práva trestního.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1937, Zm I 1244/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 1, odst. 2 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 269 Sb. z. a n. a přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 320 a) tr. z.; vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství a zamítnuv odvolání obžalovaného z výroku o trestu, vyslovil, že se podle § 3 zák. čís. 131/1867 ř. z. trest doživotního těžkého žaláře obžalovanému zostřuje postem čtvrtletně.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost obžalovaného dovolává se zmatků čís. 6 a 11 § 344 tr. ř.

S hlediska zmatku podle § 344, čís. 6 tr. ř. vytýká zmateční stížnost předně porušení ustanovení § 320, resp. § 322, odst. 1 tr. ř., které spatřuje v tom, že porotní soud neprávem pojal do první hlavní otázky okolnost, že si obžalovaný odpykal trest, uložený mu za zločin podle zákona o padělání peněz ze dne 22. května 1919, čís. 269 Sb. z. a n., a nečinil tuto okolnost předmětem zvláštní otázky eventuální podle § 320 tr. ř., nebo dodatkové podle § 322, odst. 1 tr. ř., podle toho, zda dlužno za to míti, že druhý odst. § 1 cit. zák. obsahuje zvláštní skutkovou podstatu, nebo pouze stanoví zvláštní okolnosti přitěžující pro skutkovou podstatu, vymezenou v odstavci prvním § 1 cit. zák.

Především se zdůrazňuje ve směru právním, že jde v § 1 cit. zákona pouze o jednu skutkovou podstatu, která jest uvedena v prvním odst. § 1; odst. druhý a třetí obsahují pouze zvláštní okolnosti přitěžující a polehčující, podmiňující různé vyšší, resp. nižší sazby trestní.

V prvním odstavci § 1 jest obsažena trestní sazba pro ony případy, kde tyto jmenovitě uvedené přitěžující nebo polehčující okolnosti nepřicházejí v úvahu.

Podle obžaloby kladlo se obžalovanému za vinu, že se dopustil padělání peněz, ač byl již odsouzen pro některý zločin podle zák. z 22. května 1919, čís. 269 Sb. z. a n., a trest si odpykal.

Pravidlem je, že má býti dána porotcům dodatková otázka o okolnostech přitěžujících, nebo polehčujících, zakládají-li takovéto okolnosti po zákonu změnu trestní sazby nebo druhu trestu (§ 322, odst. 1 tr. ř.).

Leč trestní řád nepředpisuje v § 322 tr. ř., aby byla dána o takových okolnostech vždy zvláštní otázka, nýbrž § 322, odst. 2, ponechává soudu úplnou volnost v úpravě otázek, zejména v tom směru, které skutečnosti se mají shrnouti do jediné otázky nebo mají býti předmětem otázek zvláštních.

Byla-li tedy pojata do otázky hlavní i okolnost, týkající se předchozího potrestání a odpykání trestu, byla tato okolnost učiněna předmětem zjištění porotců ve smyslu uvedených předpisů a porotci měli možnost při kladné odpovědi na otázku vyloučiti tuto okolnost. Neobstojí tedy výtká zmateční stížnosti v tomto směru s hlediska čís. 6 § 344 tr. ř. vznesená.

Prisvědčili-li porotcové k této otázce v celku, zjistili i přitěžující okolnost podle § 1, odst. 2 cit. zák. a nevykročil tudíž první soud z mezí zákonné sazby, uloživ stěžovateli trest doživotní podle § 1, odst. 2 zákona čís. 269/1919 Sb. z. a n. Nelze proto zmateční stížnosti s hlediska zmatku čís. 12 § 344 tr. ř. v tomto směru přiznati úspěch.

Zmatek čís. 11 § 344 tr. ř. nepřichází vůbec v úvahu, kdyžť nejde o nesprávnou subsumpci, nýbrž o použití trestní sazby, založené na přitěžujících okolnostech v zákoně jmenovitě uvedených.

Názoru zmateční stížnosti, že si obžalovaný trest »neodpykal«, když po odpykání dvou třetin trestu byl propuštěn, nelze přisvědčiti.

Stanovení přísného trestu podle § 1, odst. 2 cit. zák. má svůj zákonný důvod v tom, že zasluhuje nejprísnejšího trestu ten, koho nenapravilo ani předchozí odsouzení pro uvedený zločin, ani výkon tohoto trestu.

Podmíněné propuštění má pak svůj základ v myšlence a v předpokladu, že účelu trestu, totiž polepšení pachatelova, bylo dosaženo již v dřívějším stadiu, nežli odpykáním celého trestu, a že tedy výkonu zbytku trestu není třeba.

Byl tedy zákonem čís. 562/1919 Sb. z. a n. stanoven nový způsob provedení výkonu trestu a stačí proto pro odůvodnění vyšší sazby § 1 cit. zák. úplně, že takto podle předpisů trestního řádu ve spojitosti s předpisy zákona o podmíněném propuštění provedený výkon trestu pachatele nenapravil a neodstrašil od spáchání nového zločinu téhož druhu.

Tomuto výkladu zákona nebrání ani předpis § 14 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n., týkající se dodatečného výkonu zbytku trestu, neosvědčil-li se podmíněně propuštěný v době zkušebné, ani znění § 15 téhož zákona, podle něhož se pokládá trest — osvědčil-li se odsouzený ve zkušebné době — za odpykaný dnem, kdy byl trestanec podmíněně propuštěn. Vždyť sluší si uvědomiti toto:

Jisto je, že by podmíněně propuštěný pachatel, jenž se osvědčil a teprve po uplynutí zkušebné doby se dopustil znovu zločinu podle zákona o padělání peněz, propadal přísnější trestní sankci podle § 1, odst. 2 tohoto zákona, t. j. trestu doživotnímu.

Naproti tomu by spadal při odchýlném nazírání, než uvedeno, podmíněně propuštěný, jenž se již ve zkušebné době znovu dopustil padělání peněz, tedy člověk z kriminálního hlediska mnohem trestuhodnější a nebezpečnější, pouze pod mírnější sazbu odst. 1 § 1 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. od 10—15 let. Tento důsledek zajisté neměl na mysli zákonodárce, stanoviv instituci podmíněného propuštění, a podporují tedy i tyto úvahy správnost uvedeného výkladu pojmu »odpykání trestu«.

Zmateční stížnost státního zastupitelství, dovolávajíc se zmatku čís. 12 § 344 tr. ř., právem vytýká, že doživotní trest měl býti zostřen,

a to na základě § 3 zákona z 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. z., jímž bylo zrušeno držení odsouzeného k trestu těžkého žaláře v železech (§ 16 tr. z.), naproti tomu však stanoveno obligatorní zostření těžkého žaláře.

Toto ustanovení platí pro celý obor hmotného práva trestního, tedy i pro zákony doplňující nebo změnující skutkové podstaty trestných činů, uvedených v trestním zákonu. Proto bylo zmateční stížnosti veřejného žalobce vyhověno a trest obžalovanému uložený přiměřeně zostřen podle § 3 zák. čís. 131/1867 ř. z.

Čís. 5797.

Po subjektivnej stránke požaduje sa k trestnému činu podľa § 12, čís. 1 zákona na ochr. rep. úmyselné opominutie neoznámeneia trestných podnikov, t. j. aby si bol obžalovaný vedomý, že trestný podnik má objektívne znaky zločinu vojenskej zrady, a aby ho prez to neoznámil.

Úmysel podporovať pachateľa (§ 12, čís. 2 zákona na ochr. rep.) nie je totožný s úmyslom poškodiť štát (§ 29 cit. zák.); vyžaduje sa, aby vinník jednal v úmysle podporovať pachateľa, t. j. aby v tom úmysle neprekazil alebo neoznámil trestné podniky; neprekazenie alebo neoznámeneie bez tejto složky podporovania zakladá len skutkovú podstatu zločinu podľa § 12, čís. 1 zákona na ochr. rep.

K úmyselnému podporovaniu pachateľa nestačí však akékoľvek jeho podporovanie, ale podporovanie musí sa stať práve onou trestnou činnosťou, ktorá zakladá skutkovú podstatu zločinu podľa § 12 zákona na ochr. rep.

(Rozh. zo dňa 19. januára 1937, Zm IV 648/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci pre zločin neoznámeneia trestných podnikov zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. vytýka sťažovateľ najprv nedostatok objektívnych náležitostí skutkovej podstaty. Sťažovateľ namieta, že neni zistené, či M. spáchala zločin vojenskej zrady. Z rozsudkov nižších stolíc však plynie, že tieto zistily objektívne znaky zločinu vojenskej zrady podľa § 6, čís. 2, odst. 3 zákona na ochr. rep., lebo nižšie súdy vzaly za preukázané, že M. bola v styku s činiteľmi cudzej zpravodajskej služby v N. za účelmi vyzvedania a vyzradenia. Ponevác sa obžalovaný o týchto stykoch dozvedel od samej M., treba mať za to, že sa tak o tom dozvedel vierohodným spôsobom. Námiетка obžalovaného, že reči M. nikdy nebral vážne a že jej údaje nepovažoval za spoľahlivé dáta, aby na ich základe učinil oznámeneie, neobstojí preto, ponevác obžalovaný bol svojim služebným predstaveným na vyzvedačskú činnosť M. upozornený a preto nemohol mať pochybnosti o pravdivosti udaní M.

Čo do úmyslu požaduje zákon v § 12, čís. 1 zák. na ochr. rep. úmyselné opominutie oznámeneia, t. j. v súdenom prípade, aby si bol obža-

lovaný vedomý, že činnosť M. vykazuje objektívne znaky zločinu vojenskej zrady, a aby prez to nevykonal oznámenie, uložené mu ustanovením § 12 zák. na ochr. rep. Že obžalovaný cez toto vedomie úmyselne neučinil oznámenie, správne nižšie súdy dovodily, keď vzaly za dokázané, že jeho úmyslom bolo zatajiť všetko, čo sa dozvedel od M. Tento úmysel je ostatne zrejmý aj z priznania obžalovaného, že zatajil svojmu predstavenému, že zná M. osobne, pokiaľ sa obával, že by musel doznať intímne styky s ňou a i to, čo mu sdělila o svojom styku s cudzími zpravodajskými orgánmi.

Čin obžalovaného bol kvalifikovaný aj podľa § 12, čís. 2 zák. na ochr. rep. preto, že obžalovaný konal v úmysle pachateľa podporovať. Hľadiac na námietky obžalovaného, ktorý popiera úmysel spôsobiť štátu škodu, treba uviesť, že úmysel podporovať pachateľa nie je totožný s úmyslom poškodiť štát, o ktorom najmä hovorí § 29, čís. 1. zák. na ochr. rep. ako o jednej z podmienok, aby súd mohol uznať tiež na peňazité trest. Preto sú aj bezvýznamné námietky obžalovaného, ktorý chce poukazom na svoj pôvod, svoje vlastenecké pôsobenie a najmä na svoje zásluhy vylúčiť úmysel poškodiť štát, lebo sa mu taký úmysel nekladie za vinu. V § 12, čís. 2 zák. na ochr. rep. sa vyžaduje, aby vinník je d - n a l, to je, aby neprekazil alebo neoznámil podniky v § 12 cit. zák. uvedené v úmysle podporovať pachateľa.

Neprekazenie alebo neoznámenie bez tejto složky podporovania zkladá len skutkovú podstatu zločinu § 12, čís. 1. cit. zák. K úmyselnému podporovaniu pachateľa nestačí však akokoľvek podporovanie pachateľa, ale podporovanie musí sa stať práve onou trestnou činnosťou, ktorá zkladá skutkovú podstatu zločinu podľa § 12 zák. na ochr. rep. spáchaného, to je opominutím prekaziť alebo oznámiť trestné činy v § 12 zák. na ochr. rep. uvedené. Vychádzajúc z tohoto právneho hľadiska treba mať za to, že obžalovaný opominutím oznámenia úmyselne M. podporoval, lebo zistená skutočnosť, že obžalovaný opätovne upozornil M., že ju četníci fotografovali a po nej pátrajú, pokiaľ ju upodozrievajú z vyzvedačstva, dokazuje, že obžalovaný zamýšľal poskytnúť M. podporu, aby nebola pre svoju vyzvedačskú činnosť zadržaná a unikla vrchnostenskému stíhaniu, aby trestné pokračovanie bolo zmarené a ona zostala beztrestnou.

Čís. 5798.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák.

Skutečné svedenie ke stranictví není náležitostí skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. zák.; trestný je i ten, komu se nezdaří úmysl svěsti úředníka ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti.

Jde-li o trvalé spojení mezi úplatcem a úředníkem, takže poskytnuté dary jsou jen jednotlivými články celkového řetězu úplatků, stačí, byl-li dar poskytnut po skončení jednotlivých dílčích prací; v takovém případě dar, jehož částka je závislá na způsobu, jak se úředník zachová k úplatci, je nejen příslibem do budoucna, nýbrž i vyrovnáním slibu, byť i jen mlčky zaručeného předcházejícím chováním úplatcovým vůči úředníku před jeho rozhodnutím.

Jde o rozhodování věci veřejných, týká-li se přípravy rozhodnutí dotýkajících se zájmů státních financí.

Poměr skutkových podstat podle §§ 2, 4 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák.

Není poskytnutím pouhé úlevy podle § 2 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n., nýbrž porušováním úředních povinností podle § 105 tr. zák., jde-li o stranickou blahovůli úředníka vůči úplatci, jdoucí na úkor pečlivosti prací prováděných na dražním objektu, jak byla zajištěna předpisem a podmínkami zadávacího listu.

Předpisy zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. platí podpůrně v poměru k předpisům §§ 104, 105 tr. zák.

Ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák.

Skutková podstata zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. je naplněna, jakmile úředník přijal dar (prospěch, příslib daru nebo prospěchu) za tím účelem, aby projevil při vyřizování svých úředních prací stranictví; není třeba, aby skutečně došlo ke stranickému obstarávání úředních prací.

Vědomé porušování dozorcích úkolů ke škodě státu (státních drah) není pouhým stranictvím podle § 104 tr. zák., nýbrž je zločinem zneužití úřední moci podle § 101 tr. zák.

Ke skutkové podstatě zločinu podle první věty § 104 tr. zák.

Přijal-li úředník, jenž koná svůj úřad podle povinnosti, dar jako odškodnění za práci přes čas, aby vyřídil urychleně účet úplatcův, jde o skutkovou podstatu podle první věty § 104 tr. zák.; k trestnosti stačí přijetí daru z důvodu úřední činnosti; není třeba, aby si úředník činil poskytnutí daru podmínkou svého rozhodování a aby se jen tím dal pohnouti ke konání své povinnosti, nýbrž stačí pouhý vztah daru k úřednímu výkonu, který po daru následuje.

Nejde o důvod zmatečnosti podle čís. 3 § 281 tr. ř., byla-li za svědka slyšena osoba, která byla před tím proti předpisu § 241 tr. ř. přítomna hlavnímu přelíčení.

Napadá-li odvod obžalovaného skutková zjištění zprošňujícího rozsudku formálními důvody zmatečnosti, vybočuje z mezí § 285, odst. 1 tr. ř. Obžalovaný má však právo poukázat ve svém odvodu na formální vady řízení nebo rozsudku jemu nepříznivé. K poukazům odvodu po skutkové stránce lze zrušovacímu soudu přihlížeti jen, jestliže by vzbudily závažné pochybnosti o správnosti skutečností, na nichž spočívá rozsudek (obdoba § 362 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 20. ledna 1937, Zm II 485/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného A. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. z.; naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství, cílící proti výrokům rozsudku, jimiž byli obžalováni B., C. a D. podle

§ 259, čís. 2 tr. ř. zproštění obžaloby pro zločin podle § 104 tr. z. a obžalování A. a E. obžaloby pro zločin podle § 105 tr. z., zrušil v této části rozsudek nalézacího soudu a uznal obžalované vinnými: B., C. a D. zločinem brání darů ve věcech úředních podle § 104 tr. z., jehož se dopustili tím, že jako úředníci čsl. státních drah při obstarávání svých úředních prací dali se svěsti k nějakému stranictví, obžalovaného C. kromě toho zločinem brání darů ve věcech úředních podle § 104 tr. z., jehož se dopustil tím, že jako úředník čsl. státních drah při obstarávání svých prací úředních v listopadu nebo prosinci 1926 úřad svůj sice podle povinností konal, avšak aby jej konal, přijal dar 300 Kč od obž. A.; obžalované A. a E. zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. z., jehož se dopustili tím, že úředníky čsl. státních drah v případech rozhodování ve věcech veřejných hleděli dary svěsti ke stranictví.

Z d ů v o d ů :

Ke zmateční stížnosti obžalovaného A.:

Zmatek podle čís. 3, § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že M. byl před svým svědeckým výslechem přítomem jednání při hlavním přelíčení. Neprávem. Ač z předpisu § 241 tr. ř. vychází, že osoby slyšené při hlavním přelíčení jako svědci nemají být přítomny jednání až do doby svého výslechu, a zákon v odst. 2 tohoto paragrafu určuje z pravidla platného i pro znalce výjimku jedině pro znalce, nezakládá porušení tohoto formálního opatření zmatečnost řízení, tím méně, když se stalo se souhlasem stran (viz protokol o hlav. přelíčení). Dovolil-li předseda soudu v průběhu hlavního přelíčení, aby M. podával k jednotlivým bodům z důvodu přehlednějšího vyčerpání obsáhlé látky, ihned informativní výklady, neodpovídá sice tento postup zákonu, avšak nebyl tím porušen žádný z takových předpisů, jichž šetřiti zákon výslovně ukládá pod neplatností a jež jsou v čís. 3, § 281 tr. ř. výčetmo uvedeny. Bylo na stěžovateli, aby se ohradil proti výslechu M. k bodům, které se ho týkaly, a zajistil si tak formální zákonný předpoklad pro uplatnění zmatku podle čís. 4, § 281 tr. ř. V protokole o hlavním přelíčení není záznamu, že by obžalovaný A., pokud se týče jeho obhájce, výslechu M. odporoval. Učinil tak v souvislosti s výslechem obžalovaného C. pouze obhájce tohoto.

Tím pozbyly půdy a opodstatněnosti stejné výtky činěné stěžovatelem i proti osvobozující části rozsudku. Bude ještě později uvedeno, zda a pokud má obžalovaný právo doličovat formální zmatky rozsudku sice ho osvobozujícího, avšak napadeného zmateční stížností státního zastupitelství.

Jako zmatečnost podle § 281, čís. 3 tr. ř. vytýká zmateční stížnost dále porušení předpisu § 260, čís. 1 a 2 tr. ř., postrádajíc ve znění enunuciátu rozsudku, »v letech 1926 až 1930 úředníka čsl. státních drah N. a úředníka čsl. stát. drah O. v případech rozhodování ve věcech veřejných dary hleděl svěsti ke stranictví nebo k porušení povinnosti úřední«, a stejně i v rozsudkových důvodech určitost a jasnost ohledně spáchaného trestného skutku; pro tuto stylisaci rozsudkového enunuciátu

vytýká zároveň s hlediska zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. nejasnost a neúplnost soudního výroku o rozhodných skutečnostech. Stížnosti nelze přisvědčiti.

Zákon uvádí v § 105 tr. z. právní pojmy »stranictví« a »porušení úřední povinnosti« vedle sebe a nestaví je do protikladu. Porušení úřední povinnosti je pojem širší, kdežto stranictví jakožto protiklad naprosté nestrannosti, úředníkům zvláště za povinnost uložené (srovn. na př. § 21 služ. pragm. čís. 15/1914 ř. z. a § 46 soud. instr. čís. 81/1853), jest jen jednou z více možných forem porušení povinnosti úřední, která při aktivním podplácení nejčastěji v úvaahu přichází vzhledem na příbuznost skutkových podstat zločinů podle § 105 a §§ 5 a 101 tr. z. Položil-li rozsudek mezi oba zmíněné právní pojmy slůvko »nebo« na způsob textu zákona, zřejmě má tu na mysli, jak vysvítá z důvodů rozsudku, stranictví jakožto jeden ze způsobů porušení úřední povinnosti úředníků stěžovatelem uplácených. Poněvadž znění rozsudku neoponechává v žádném směru pochyby o tom, kterým činem nalézací soud shledal obžalovaného vinným, ani který trestný čin spatřuje ve skutečnostech uznaných za prokazané, jimiž byl obžalovaný uznán vinným, totiž zločin podle § 105 tr. z. spočívající ve svádění veřejných úředníků v případech rozhodování ve věcech veřejných dary k porušení jejich povinnosti úřední, a to ke stranictví, je výtka zmateční stížnosti o porušení předpisu § 260, čís. 1 a 2 tr. ř. a o zmatečnosti rozsudku podle § 281, čís. 3 tr. ř., příp. též podle čís. 5 zcela bezdůvodná.

Zmiňuje-li se stížnost o možnosti toho, že N. a O. přijímali poskytované dary jen jako nezávadné uznání za svoji činnost a že se sami snad ani přijímáním darů (patrně v důsledku přijetí darů) stranictví nebo porušení úředních svých povinností nedopustili, nedbá jednak opačných zjištění a úsudků prvního soudu v tomto směru, jednak však vychází též zde z vadného právního pojetí skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. z., jež proniká i na jiných místech stížnosti při doličování hmotně-právní zmatečnosti, že by totiž skutková podstata zločinu podle § 105 tr. z. vyžadovala s o u č a s n é provinění uplácené osoby ve směru zločinu podle § 104 tr. z. Byť se i činnost, tvořící skutkové podstaty zločinů aktivního a pasivního uplácení ve smyslu §§ 104 a 105 tr. z., projevuje v podstatě jednotným, vzájemně se doplňujícím aktem dvou, totiž toho, kdo dar poskytuje (nabízí), a úředníka, který dar přijímá (přislíbíti si dá), není pro skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z. vůbec třeba souhlasné vůle obou stran tu jednajících. Beze zřetele k úmyslům a vnitřním úvahám úředníka přijímacího je ohledně úplatce vždy zcela samostatně uvažovati, pokud se poskytnutí daru stalo v úmyslu svěsti ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti. Vždyť podle doslovu odst. 1 je trestný i ten, komu se jeho úmysl svěsti ke stranictví nebo k porušení povinnosti úřední nezdaří.

Provádějíc uplatňované důvody zmatečnosti o právní vadnosti rozsudku, pokouší se zmateční stížnost přenést se přes základní skutková zjištění nalézacího soudu a podobně, jako to činí rozsudek ve své části osvobozující, napadené zmateční stížností státního zastupitelství, o čemž

bude jednáno níže, rozložití na několik samostatných úseků stěžovatelovu trestnou činnost trvající po řadu let a projevující se opětovným poskytováním darů úředníkům, se kterými jako zástupce podnikatelské firmy byl ve spojení a jimž o věcech této firmy příslušelo právě rozhodovati jakožto o věcech veřejných, a snaží se tyto součásti trvalého spojení a uplácení skutkově i právně hodnotiti pak vždy jednotlivě a zcela osamoceně bez ohledu na předcházející i následný zájem firmy na zadávkách při drážních stavbách a na obsahu a způsobu služebních úkonů těch úředníků, jimž stěžovatel opětovně dary poskytoval. Jen toto rozčlenění trvalého uplácení mu umožňuje pokus dokazovati, že jeden každý dar sám o sobě měl býti posuzován pouze s hlediska zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n., ať již ve směru skutkové podstaty podle § 2 či podle § 4.

Zmateční stížnost správně uvádí, že skutková podstata zločinu podle § 105 tr. z. vyžaduje, aby dar byl dán předem, a to v úmyslu svěsti ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti; stačí tu ovšem již i pouhý příslib daru předem, případně takové chování, jež vyjadřuje příslib daru. Nálezací soud však zjišťuje způsobem, jemuž při zřeteli na průvody, jichž se dovolává a o které svoje zjištění opírá, nelze upřítí plnou logickou přesvědčivost a tudíž zjištěním oněm náležitě odůvodnění, že již při prvotním jednání mezi obžalovaným A. a vrchním technickým radou N. v r. 1925 o zadávce stavby mostu u V. a o vypuštění klausule o slevě 3 %, jak je vylíčeno v rozsudku, došlo k dohodě mezi oběma, že při tom nejen prvý dar byl předem slíben za zadání stavby bez oné 3% slevy, nýbrž že již tehdy bylo domluveno a dohodnuto — a pro dohodu toho druhu stačí přece prostý náznak oběma stranám srozumitelný — že A. bude N-ovi za firmu poskytovat provisi ze staveb jí zadáných a jí prováděných, takže nálezací soud správně tu usuzuje, že toto ujednání z r. 1925 dlužno vztahovati nejen na prvé dva dary, nýbrž i na všechny další dary poskytnuté vrchnímu technickému radovi N. bez výjimky. Rozsudek dále zjišťuje, že v důsledku této dohody — což ovšem pro skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z. je již nadbytečné — vrch. techn. rada N. si skutečně též počínal stranicky, že při tomto trvalém spojení měl A. svoji metodu dávatí dary při skončení stavby, kdy již věděl, kolik asi vydělal, ač jindy zase ve smyslu předcházející dohody o provisích dával dar též ex post nebo i »a konto« nejen prováděné zadávky, nýbrž i zadávek příštích, konečně též že co do některých prací a kalkulací došlo mimo to ještě ke zvláštní předchozí dohodě o provisi. Tento soubor skutkových zjištění ani v jeho celku a ani jednotlivá z nich zmateční stížnost v podstatě — kromě náznaku neoprávněné výtky o nedostatku důvodů — nenapadá způsobem, který by odpovídal zákonnému doličování některého z formálních zmatků ve smyslu § 281, čís. 5 tr. ř.

Nálezací soud na podkladě uvedeného prokázaného stavu a na základě svých zjištění o okolnostech provázejících poskytnutí jednotlivých darů dospěl ke konečným závěrům, že obchodní spojení mezi firmou a podniky státních drah, uskutečňující se a projevující se při běžném úředním styku intervencemi, žádostmi a osobním jednáním obž. A. na

straně jedné a úředními úkony vrchního techn. rady N. na straně druhé, nutno (viz rozh. čís. 1823 a 3985 Sb. n. s.) právně posuzovati jako trvalé úřední spojení mezi úředníkem a stranou, jako jednotný celek, a že tudíž dary dané úředníku rozhodujícímu ve věcech veřejných, třeba až po skončení jednotlivých dílčích prací, mají objektivně v rámci celkového onoho styku vztah k úředním jeho povinnostem vyplývajícím z této trvalé jeho spolupráce s příslušnou firmou. Když proto nálezací soud tuto úplatnou stěžovatelovu činnost, projevenou v letech 1925—1930 poskytováním darů v celkové výši 30.400 Kč vrchnímu techn. radovi N., s nímž, jak zjišťuje, kromě styků úřední povahy žádných jiných styků neměl, podřadil pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z., nepochybil nikterak při výkladu a použití zákona; neboť i subjektivní stránku vyřešil bezvadně, dospěv na podkladě vlastního zodpovídání obžalovaného a skutečností v rozsudku podrobně vylíčených k neklamnému a stížností neotřesenému závěru, že se úmysl obžalovaného při všech darech poskytovaných N-ovi v průběhu jednotlivých pracovních úseků nesl vždy jen k tomu, aby si zajistil vzhledem na zájem firmy na zadávkách staveb drážních a udržel trvale i do budoucna blahovůli významného úředníka u ředitelství státních drah, na jehož rozhodování záviselo, zda firmě budou zadány práce na tělese dráhy, s jakými nesnáze bude práce provázena, jak budou účty schvalovány a propláceny, jak práce kolaudována, vůbec s jakým ziskem firma bude zde moci pracovat, a aby si ho takto opětovnými dary zavázal k vděčnosti a tím ho svedl k tomu, aby se při svém úřadování a rozhodování o věcech veřejných, pokud se dotýkají zájmů firmy, nedal vésti jen úvahami přísně objektivními a důvody výlučně věcnými, nýbrž aby u něho spolupůsobily také skryté momenty čistě subjektivní, vzbuzené přijetím a příslibem darů, úplatků, totiž přízeň a blahovůle vůči firmě, která mu opětovně poskytuje a též do budoucna svým postupem zaručuje hmotné výhody, peněžité dary značné výše, jichž částka je závislá na způsobu, jak se vůči ní zachová, na druhé straně pak nepřízeň nebo lhostejnost k těm firmám, konkurujícím jeho firmě, které buď vůbec, anebo v té míře stejně se vůči němu nezachovávají.

Při těchto závěrech o zločinném úmyslu ve smyslu § 105 tr. z. je nerozhodné, zda snad poskytnutí některého daru sledovalo zároveň též účel vyrovnati nějaký pocit vděčnosti za úsluhy již projevené (za poskytnutí rady A-ovi) a zda v pracovním spojení mezi firmou a upláceným úředníkem nastaly i delší přestávky, celoroční; rovněž je bez významu, že po posledním daru, byť i byl poskytnut ex post, nedošlo již k žádné další spolupráci; neboť okolnosti posléze uvedené nemohly býti úplatci předem ani známy, nehledíc ani k tomu, že dar poslední byl nejen příslibem do budoucna, nýbrž zároveň i vyrovnáním slibu zaručeného, byť i mlčky, pouhým předcházejícím chováním úplatce vůči úředníku před skončením poslední práce a před jeho rozhodováním.

Bylo již také řečeno, že skutečné svedení ke stranictví není náležitostí skutkové podstaty u zločinu podle § 105 tr. z. a že k trestnosti dostačí již samotné poskytování darů osobám v zákoně vyjmenovaných, děje-li se v úmyslu, aby v zákoně naznačeného cíle (stranického úřadování či po-

rušení povinnosti úřední vůbec) bylo dosaženo. Zjišťuje-li nad to rozsudek také skutečný konkrétní úspěch úplatkářských útoků, totiž projevené stranictví podplaceného úředníka v obsahu jeho úředního rozhodování, aniž zmáteční stížnost doličuje v tomto směru kromě popírání nějakou zákonnou vadnost soudního výroku, má tato okolnost význam jen pro výměru trestu.

Stejně jako v případě vrch. techn. rady N. je tomu i co do poskytování darů inž. O. Zde zjistil nalézací soud, že se uplácení O. dalo souběžně s uplácením vrch. rady N., který je obžalovanému A. sám navrhl, že již prvý dar předcházel určité úřední činnosti O., totiž kolaudaci, při níž také na názory O. o příčině zatékání vody do propustku účinně zapůsobil a vyvolal stranický úřední jeho postup, a že též další dary, i když ten či onen z nich byl dán až ex post po skončení některé ze staveb, byly ve skutečnosti jen jednotlivými články celkového řetězu úplatků. Při zřeteli na tyto skutečnosti usoudil nalézací soud správně, že byť i obžalovaný A. ohledně O. doznává jen úmysl zabrániti dary nespravedlivým sekaturám a předejiti je, také zde poskytováním darů za firmu sledoval jen týž účel jako v případech N., totiž vyvolati v přednostovi stavebního odboru pro udržování dráhy stranickou blahovůli vůči firmě dary poskytující a sváděti ho takto ve věcech jeho úředního rozhodování ke stranictví, k němuž jako přednosta odboru přirozeně vždy měl možnost při všech stavbách prováděných firmou v oboru jeho úřední působnosti, ať již rychlejším vyřizováním účtů a poukazu peněz, uzavřením jedné koleje při stavbě a tím umožněním rychlejšího a snadnějšího provádění stavby, blahovolenějším dozíráním na stavební práce neb posuzováním provedené stavby při kolaudaci a pod. Zločinný úmysl ve smyslu § 105 tr. z. je proto i zde náležitě prokázán a výtka zmáteční stížnosti o nesprávném použití zákona, pokud jde o otázku, je-li uvedená činnost obžalovaného zločinem podle § 105 tr. z., je zcela neodůvodněna, nehledíc ani k tomu, že stížnost z valné části vychází z jiného skutkového základu, než napadený rozsudek a že není takto vůbec prováděna po zákonu. Tím je zároveň vyřízena i uplatňovaná zmátečnost podle § 281, čís. 10 tr. ř., kterou stížnost vlastně poukazem na skutkové podstaty přečinu podle §§ 2 a 4 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n. pouze napovídá, neboť domáhajíc se ve svém konečném návrhu jediné osvobozujícího rozsudku, doličuje takto ve směru výtek hmotněprávních jen důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 9 lit. a) tr. ř.

Ke zmáteční stížnosti státního zastupitelství.

Nalézací soud, jak právě doličeno, při posuzování úplatné činnosti obžalovaného A. jakožto úředníka firmy vůči zemřelým již úředníkům ČSD N. a O. správně přihlédl k trvalému zájmu firmy a proto i obžalovaného A. na drážních zadávkách a tím k celkovému významu a účelu darů postupně udělovaných úředníkům rozhodujícím o nabídkách, povinnostech a nárocích firmy, byť i se tak někdy stalo až po skončení jednotlivých dílčích prací; toto správné hledisko soud opouští a stejně úplatkářské skutky téhož obžalovaného posuzuje způsobem odlišným, totiž každý dar jednotlivě, osamoceně, jakmile jde o peněžité dary poskytnuté úředníkům ještě žijícím, B., C. a D., obžalobou zároveň stíhaným

pro zločin braní darů ve věcech úředních podle § 104 tr. z. Postupem takovým dospívá soud u každého daru k mírnějšímu posuzování jeho významu a vyslovuje, že tu nejen není příčinné souvislosti mezi úplatkem a hrubou nedbalostí, laxností dozoru, nebo i takovým vadným postupem úředníka, že z něho na prospěch firmy vzešla správně dráhy přímo majetková újma, nýbrž i, že jednotlivé dary, pokud byly dány až po skončení jednotlivých úseků práce a dílčích zadávek, neměly spojitosti ani do budoucna a nebyly v nějakém vztahu s příští úřední činností příslušných úředníků, nýbrž že je nutno posuzovati je pouze v souvislosti s tím úkolem, se kterým měly přímou časovou souvislost.

Tento postup nalézacího soudu při posuzování jednotlivých případů darů je však označiti za pochybený, když okolnosti, za nichž dary byly dávány, počet darů a časový sled vedou přímo k zaujetí stanoviska odpovídajícího jediné zjištěnému stavu věci, že totiž za poskytování darů nutno pohlížeti jako na celek, že tu šlo o trvalé úřední spojení mezi firmou a úředníky ČSD výše jmenovanými a že dary měly býti prostředkem, aby úředníci, jimž se jich dostalo, byli sváděni ke stranictví, a že se tedy úmysl na straně dárcově nesl směrem vyžadovaným předpisem § 105 tr. z. (srovnej rozh. čís. 1823 a 3985 Sb. n. s.). Nazírali se na věc s tohoto hlediska, které zrušovací soud uznává pro souzený případ jediné za správné, nelze upříti odůvodněnosti zmáteční stížnosti státního zastupitelství, že právní posouzení, jakého se věci dostalo nalézacím soudem, je mylné.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek, pokud jím byl obžalovaný A. osvobozen od obžaloby ze zločinu podle § 105 tr. z., spáchaného poskytováním darů úředníkům B., C. a D. za účelem svedení jich ke stranictví nebo k porušení povinnosti úřední při jejich rozhodování ve věcech veřejných, výtka zmátečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 lit. a) a b) tr. ř., a to pokud se týče případu B. pro poskytnutí darů 500 Kč, 1.000 Kč, 1.000 Kč a 1.200 Kč v letech 1926 až 1931, v případě C. pro dary 300 Kč, 1.200 Kč a 1.000 Kč v letech 1926—1931 a u D. pro dar 2.500 Kč v r. 1931 a dar 500 Kč v r. 1932; v ostatních bodech se stížnost osvobozujícího rozsudku nedotýká, takže v tom směru je rozsudek pravoplatný. Jest jí v celém rozsahu přisvědčiti již s hlediska výtky zmátečnosti podle § 281, čís. 9 lit. a) tr. ř., takže výtka doličovanými ve smyslu § 281, čís. 5 tr. ř. není se třeba vůbec ani zabývatí.

Nehledě k pochybenému postupu nahoře naznačenému došel nalézací soud k vadným právním závěrům tím, že uvažoval o tom, zda jsou tu veškeré právní znaky zažalovaného zločinu po objektivní i subjektivní stránce, pouze na podkladě jen některých skutečností, jež v rozsudku vyzvedá, ne však všech svých vlastních zjištění v rozsudku obsažených, jež zhodnoceny ve svém celku vedou nezbytně k závěru odpovídajícímu hledisku obžaloby.

Základní náležitosti objektivní stránky jsou již ve zjištěních rozsudku obsaženy a rozsudek zde vykládá zákon bezvadně, když — posuzuje činnost úředníků v úvahu tu přicházejících — dospívá k úsudku, že B. a C. i D. svojí činností, kterou vykonávali mocí svého úřadu při pracích firmy

na tělese dráhy, připravovali rozhodnutí ředitelství ČSD, jež dotýkající se zájmů státních financí, dotýkalo se zájmů státního celku, tedy věci veřejných, že obžalovaný A. při svých darech jim poskytovaných věděl o této jejich funkci, že jiných styků než úředních s nimi neměl a tudíž dával jim dary »v případech rozhodování ve věcech veřejných«. Rozsudek zjišťuje také dobu a výši darů i jednotlivé okolnosti dary ty provázající. — — —

Nalézací soud též opětovně ve svém rozsudku zjišťuje, — a již úřední postavení příslušných úředníků a jejich úkony rozsudkem vylíčené činily by okolností tuto zjevnou i bez výslovného zjišťovacího výroku —, že jak B., tak i C. a D. při svém »rozhodování ve věcech veřejných« ve smyslu § 105 tr. z. měli mnoho různých možností dopustiti se stranictví ve prospěch podnikatelské firmy provádějící na trati jednotlivé práce; že pak peněžité dary přinášející hmotný prospěch obdarovaným a tudíž, jak to rozsudek opětovně přiznává, psychologicky je ovlivňující a získávající, byly způsobným prostředkem svěsti jmenované úředníky ke stranictví, nevyžaduje jakožto okolnost naprosto samozřejmá zvláštního zjištění v rozsudku, to tím méně, když opětovně je v rozsudku i zjištěno, že na provedených pracích byly shledány závady ke škodě dráhy, že některé úkony úředníků v úvahu zde přicházejících, a to ony, při kterých byli obdarováni, byly hrubě nedbalé, laxní, ležerní, odporovaly podmínkám zadání práce a přivodily správě státních drah i škody v určité výši.

Bylo již řečeno, že při právním posouzení začalovaného děje dlužno zhodnotiti jak po stránce objektivní tak i subjektivní veškerá skutková zjištění nalézacího soudu, zasahující pojmovou oblast jednotlivých právních znaků a náležitostí zločinu. Jen tak možno dospěti k bezvadnému právnímu úsudku. Zmateční stížnosti státního zastupitelství je přisvědčiti, když uplatňující výtka práva hmotného podle § 281, čís. 9 lit. a) tr. ř. poukazuje k tomu, že prý soud zhodnotil jen kuse to, co sám ze skutkového děje považuje za prokazané. Neboť nalézacím soudem je v rozsudku rovněž zjištěno: že úplatky obžalovaného A. nebyly jen jakýmsi ojedinělým a výjimečným zjevem; že podnikatelská firma poskytovala u příležitosti různých staveb pro ředitelství ČSD četným úředníkům ČSD dary, že dary ty dosáhly výše úhrnem asi 200.000 Kč — tedy částky, jež ani u firmy většího rozsahu podnikání, jakou je firma v tomto případě zúčastněná, není v celkovém jejím rozpočtu položkou jen nepatrnou — a že u 31 staveb z asi 50 byly zjištěny závady, přinášející čl. železničnímu eráru škodu v úhrnné částce asi 800.000 Kč, a to tím, že si firma účtovala a dostala vyplaceno více, než jí náleželo (za režijní hodiny pracovní, za režijní materiál, za neprovedenou kubaturu, za nesprávný poměr mísení cementu a písku při betonování na úkor kvality betonu, či z jiných příčin), tudíž přinášející podnikatelské firmě zisk asi v téže výši, tedy čtyřnásobek oněch »darů«, »gratifikací« poskytnutých úředníkům za to, že spolu »dobře vyšli«.

Nalézací soud zjišťuje však též u samotného obž. A., jenž se takto jeví býti jedním z prostředníků této korupce firmou prováděné (a rozsudek sám neváhá opětovně činnost tu označiti za korupční), že měl »metodu dodatečných darů«, dávati je úředníkům až na

řídké výjimky vždy po skončení určitého úseku jejich úřední funkce anebo na samém konci jeho, metodu, kterou rozsudek sám označuje za »nápadnou«, a že metodu tuto zachovával i tam, kde soud neváhal u darů takto dávaných (jde o úplatky zemřelým již úředníkům N. a O.) usouditi přímo na záměr úplatce svěsti úředníka ke stranictví. Na jiných místech nazývá rozsudek tento metodický způsob poskytování darů až po skončení určitého úseku práce »systematickým a trvalým uplácením«, »trvalým úplatným systémem«, při němž nezáleželo na tom, byl-li dar dán dříve nebo později.

Dle zjištění nalézacího soudu dary poskytované obžalovaným B., C. a D. jdou z větší části časově souběžně s úplatky, jež obžalovaný A. dal N. a O.; u některých případů jde dokonce o dar poskytnutý u příležitosti prací na tomtéž objektu drážním: tak dary obžalovanému B. při opravách »pražského viaduktu« a dary N-ovi, rovněž první dar C-ovi (přestavba opěr mostu) a druhý dar N-ovi; podobně sondovací práce před opravou mostu u I., jež se daly v rayonu C., jsou předmětem odsuzujícího rozsudku při uplácení N.

Souhrnné zhodnocení těchto skutkových zjištění nalézacího soudu ve smyslu § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. vede zrušovací soud na rozdíl od názoru prvního soudu, opírajícího se vždy při každém jednotlivém daru o vytrženou jen část skutkového děje, k tomu právnímu závěru, že obžalovaný A., jenž si úplatkem a korupční dohodou z r. 1925 s N. zajistil u ředitelství ČSD stranické rozhodování o zadávkách staveb podnikatelské firmě a našel tu pro sebe ochotného příznivce (srovn. zadávku hned pěti staveb po prvním daru), postupoval stejně také u dalších úředníků, o nichž osvobozující rozsudek jedná, totiž u B., C. a D.; že také zde, byť i jednotlivé dary měly snad v tom neb onom případě zároveň ráz odměny, »gratifikace« za to, že v předchozím období vzájemné součinnosti vystupoval ten který ze jmenovaných úředníků vůči zástupci firmy bez jakékoliv »sekatury« a kulantně se choval, třebaže v mezích správného plnění svých povinností úředních, přes to stěžovatel zároveň pracoval do budoucna, to jest měl pevný a určitý záměr, obdobný onomu, jak jej rozsudek shledal v případech N. a O., a zajistiti si vždy u příslušného úředníka v případech jeho rozhodování ve věcech veřejných darem také pro příště jeho stranickou blahovůli, k níž mu úřad dopřává rozsáhlé pole možností při dozoru, kontrole, při vyhotovování výdělkových účtů, kontrole účtů a dokladů firmy, při kolaudaci a pod. Zmíněná skutková zjištění opodstatňují plně závěr, že obžalovaný A. jednal i při poskytování darů B., C. a D. v úmyslu vyžadovaném § 105 tr. z.

Zjištěná pak časová posloupnost staveb prováděných firmou v jednotlivých úsecích, vzájemná jejich spojitost a trvalá služební účast obžalovaných B., C. a D. při nich, ježto se konaly jednak v místech svěřených dozoru obžalovaného B., jednak ve služebních obvodech obou jmenovaných inženýrů, vede logicky také k tomu závěru, že obžalovaný A. veden zmíněným již zločinným úmyslem a předem rozváženým záměrem svěsti jmenované úředníky dary ke stranictví, učinil tak v průběhu trvalého svého vztahu, resp. vztahu firmy, již zastupoval,

k oněm úředníkům a jediné vzhledem na jejich úřední funkci, na služební úkony, ke kterým při této jejich spolupráci musilo či mohlo dojít, tedy »v případech jejich rozhodování ve věcech veřejných«; nejde zde tudíž snad jen o osamocené dílčí úseky úřední činnosti, jež zakončením nějakého oddílu práce zanikla, jak to míní nalézací soud, nýbrž o úřední funkci trvalou. Zjištěný skutkový stav vykazuje takto neklamně vzájemnou souvislost a vnitřní příčinnou spojitost nejen ve směru objektivní, nýbrž i subjektivní stránky zločinu, při čemž je naprosto nerozhodno, že v případě prvního daru 300 Kč C-ovi nalézací soud, aniž pochybil, jak níže ještě bude doloženo, dospěl k závěru, že C. přijetím tohoto prvního daru dal se skutečně svěsti ke stranictví.

K těmže konečným právním závěrům o náležitostech skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. z. po objektivní i subjektivní stránce dlužno na základě skutkového stavu zjištěného nalézacím soudem, dospěti stejně jako v případě obžalovaného A. též co do fakta týkajícího se jeho bratra obžal. E. Také zde zmateční stížnost státního zastupitelství, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 lit. a) tr. ř., jest odůvodněna již z hlediska výtky hmotněprávní.

Rozsudkem je zjištěno, že to byl obžalovaný E., jenž z příkazu svého bratra A. vyplatil dne 11. listopadu 1931 částku 2.500 Kč spoluobžalovanému C.; že věděl aspoň v hlavních rysech o korupční činnosti svého bratra, a to podle vlastního svého zodpovídání, již po řadu let. Nalézací soud v rozsudku sám vyjadřuje svůj úsudek, že E. odevzdání daru svého bratra D-ovi »vědomě a úmyslně zprostředkoval, takže u obou bratrů jde o spolupachatelství při témže činu, vedoucí ke společnému cíli a řízené stejným společným úmyslem«. Projevuje-li dále nalézací soud svůj úsudek, že dar 2.500 Kč byl dán i přijat v příčinné souvislosti s úředními povinnostmi při stavbě mostů, o něž šlo, zjišťuje-li, že stavba započala 7. září 1931 a byla skončena 20. srpna 1932, že obžalovaný D. při ní trpěl, že proti podmínkám zadávacího listu nevedl stavbu za firmu právě tento obžalovaný E., nýbrž použil políři, že D. takto sám vzal na sebe risiko trpění úlevy a za obžalovaného E. toto plus práce, pak hledě k další skutečnosti, že ke konečnému výdělkovému účtu a kolaudaci došlo až po daru, je nepochybný logický závěr již nalézacím soudem v napadeném rozsudku vyjádřený, že poskytnutý dar byl nejen odměnou za úlevu, kterou do té doby obžalovaný D. projevovatel firmě za to, že netrval na osobní účasti obžalovaného E. při provádění stavby, jak bylo povinností firmy, nýbrž též darem do budoucna, aby i příště vůči firmě dar poskytující zachoval stejnou stranickou blahovůli, ovlivněnou hmotnou výhodou, již se mu dostalo a možná i příště, podle toho, jak se zachová, znovu dostane. Taková blahovůle však, jsoucí na úkor oné pečlivosti prací prováděných na drážním objektu, jak byla zajištěna předpisem a podmínkami zadávacího listu, a projevující se takto přímo porušováním úřední povinnosti přísně dbáti toho, aby byly přesně dodržovány ony podmínky, podle nichž byla stavba firmě zadána, jsouc nad to odměňována částkou tak značnou, čímž vyjádřeno, že firma poskytující dar oceňuje si výhody z toho jí plynoucí několikanásobkem dané částky, není pouhým »školským případem úlevy ve smyslu § 2 zák.

o úplat.», jak míní nalézací soud, nýbrž je stranictvím ve smyslu § 105, příp. § 104 tr. z., k němuž dárce úředníka svádí a tento se svěsti dává. Rozsudek chybí, když se při svých úvahách o náležitostech zažalovaného zločinu stále pohybuje v okruhu oblasti skutkových podstat zákonů ze dne 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n. Nalézací soud si patrně náležitě neuvědomil, a to nejen v případě obžalovaného E., nýbrž vůbec při řešení otázky viny všech obžalovaných, co bylo účelem zvláštních předpisů zákona o úplatkářství z roku 1924: nikoliv o dboucí tehdejší právo, které bylo vybudováno na základě poměrů platných v době vzniku zákona, nýbrž o plnění ochrany bezpečnosti a čistoty státní správy před útoky a zásahy, jimž je ve zvýšené míře vydána v důsledku uplatnění zásad o širších úkolech státu a tudíž rozrůstání státního správního aparátu, zabírajícího takto v oblast své působnosti stále obsáhlejší zájmy širokých kruhů obchodních, podnikatelských a veřejnosti vůbec, aby bylo možno trestně postihnouti i ty skutky, které nedosahují sice stupně útoku na závažné právní hodnoty ve smyslu §§ 104 a 105 tr. z. a tudíž jinak by unikly trestní sankci, přes to však nebezpečně ohrožují čestnost, spolehlivost a neprodajnost orgánů státní správy. Z toho plyne, že předpisy zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. a skutkové podstaty v něm uvedené jsou ve vztahu k §§ 104 a 105 tr. z. v poměru subsidiárním, jak ostatně plyne z výslovného ustanovení § 1 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. (Tohoto zákona lze použítí jen, nelze-li čin potrestati přísněji podle dosavadních zákonných ustanovení.)

Dlužno-li tudíž plně souhlasiti s názorem prvního soudu o stejném společném úmyslu bratrů A. a E. v případě daru 2.500 Kč D-ovi a z důvodů již uvedených též se závěry, že dar ten měl též účel »získati si dobré oko pro budoucnost« u něho a takto ho do budoucna »ovlivniti« při jeho úřadování, pak hledě k době daru a k zjištěné služební funkci D., jež v době daru nebyla ještě skončena, nýbrž ve vztahu na zájmy firmy i po daru trvala dále, jsou tu podstatné právní znaky »svádění úředníka darem ke stranictví«, a to »v případech jeho rozhodování ve věcech veřejných«, ve směru objektivní i subjektivní stránky zločinu podle § 105 tr. z. a ne pouze znaky úplatku ve smyslu §§ 2 a 4 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n., jak míní nalézací soud.

Uvádí-li nalézací soud v rozsudku za jeden ze svých důvodů pro domnělou nemožnost »svádění ke stranickému úřadování« nedostatek důkazu o »souhlasném úmyslu stran«, stačí poukázati na dříve již vyjádřený právní názor plně odpovídající skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. z., že pro otázku trestnosti uplácujícího nesejde na tom, co přijetím daru sleduje obdarovaný. I tu však, jak níže ještě bude dovozeno při vyřízení zmateční stížnosti státního zastupitelství do osvobozující části rozsudku, pokud jde o obžalovaného D., byl účel a význam darů chápán dárce i obdarovaným zcela souhlasně.

Proti rozsudku osvobozujícímu obžalovaného B. od obžaloby ze zločinu podle § 104 tr. z. uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 lit. a) tr. ř.

Také v přijetí darů shledal nalézací soud jediné právní znaky promlčených již přečinů podle § 4 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n., nebo podle

§ 3 téhož zák. (dar z roku 1931) a nikoli zažalovaného zločinu podle § 104 tr. z. Zmateční stížnost státního zastupitelství, vytykající právní vadnost při posouzení zjištěného skutkového děje, je i tu plně odůvodněna.

Prvý soud při výkladu druhé skutkové podstaty zločinu podle § 104 tr. z. správně vystihl, že konkrétního stranického aktu není k jejímu naplnění třeba. Toto hledisko odpovídá jak názorům převážné části literatury (Altmann: Kommentar, str. 313, Kallab: Trestní právo hmotné, str. 165, Miříčka: Trestní právo hmotné, str. 236, na rozdíl od Lammasche: Grundriss 1911, str. 137, Fingera: Strafrecht II. 1914, str. 906), tak i judikaturě nejvyššího soudu (rozh. čís. 2775/1902 vid. sb., rozh. čís. 1781 Sb. n. s.), podle nichž skutková podstata zločinu podle § 104 tr. z. je dána již tehdy, jakmile úředník přijal dar (prospěch, příslib daru nebo prospěchu) za tím účelem, aby při vyřizování svých úředních prací projevil stranictví. Strohým výkladem zákona v tom smyslu, že zločin pasivního uplácení je dokonán teprve stranickým obstaráváním prací úředních (Lammasch, Finger), jak je požadováno v odpovědi obžalovaného B. na zmateční stížnost státního zastupitelství, unikala by vůbec trestní sankci značná část této zločinné činnosti tak těžce ohrožující čistotu a spolehlivost státní správy, a to právě část nejzávažnější, pro obtíže postihnutelnosti; vždyť povaha úředního úkonu ve velkém počtu myslitelných případů vůbec nedovoluje přezkoumání a důkazu, pokud a že stranictví bylo projevováno a nastalo (výrok porotce, soudce, úředníka ve věcech arbitrního rozhodování a pod.). Jinde zase, jako při rozsáhlých technických pracích, trvalých dodávkách a víceletém obchodním spojení, vzniká případně i mnoholeté mezidobí mezi přijetím daru, jež provázal úmysl stranický se za dar odvděčiti, a mezi skutečným rozhodnutím; ponechati v průběhu tohoto mezidobí beztrestným zjištěný fakt přijetí daru, když k rozhodování buď zatím nebo vůbec pro změnu osob či z jiných důvodů nedošlo, nebo uvažovati o možnostech pouhého pokusu zločinu, odporovalo by celé slovní i pojmové konstrukci předpisu § 104 tr. z., jež druhou skutkovou podstatu k první prostě přičleňuje («ingleichen»). Shodným výkladem předpisů o aktivním a pasivním úplatkářství, při němž se nepožaduje konkrétní úkon stranického rozhodování, jest u obou zločinů (§§ 104 a 105 tr. z.) zdůrazněn jako rozhodný moment obou skutkových podstat a jako jejich jádro z á m ě r p a c h a t ě l ů v, nesoucí se jak u úředníka přijavšího dar, tak i u osoby dar poskytující ke stranickému rozhodování, bez ohledu na to, zda úředník dar přijavší později uskutečnil svůj úmysl či jej změnil, a zda vůbec bylo nějak stranicky rozhodnuto.

Pokud se proto nalézací soud i při svém správném hledisku o nepotřebnosti důkazu o skutečně projevovaném stranictví pro náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 104 tr. z. pokouší při každém jednotlivém daru vyvrátiti podezření, že dar byl ve spojení se závadami objevujícími se v průběhu prací firmy a že si obžalovaný B. počínal stranicky, jsou veškeré ty úvahy zbytečné, pokud je tu řada skutečností, a to v rozsudku samém zjištěných, jež zhodnoceny v celkovém svém souboru vedou logicky k závěru o pachatelovu úmyslu, provádějícím přijetí darů, totiž

o jeho vnitřním rozhodnutí vyhověti přání úplatcovu, dáti se svěsti dary oněmi ke stranictví.

Nalézací soud zjistil, že firma v r. 1926 měla zadávku prací v úseku »pražského viaduktu« (prvá etapa) a že po skončení těchto prací obdávala B. v listopadu 1926 částkou 500 Kč, že rovněž v r. 1927 tatáž firma na onom objektu pracovala, stejně i v roce 1929 (třetí etapa), kdy B. z hrubé nedbalosti nekontroloval »záznamy pracovní doby« vedené četaři P. a R., takže firmě bylo v tomto roce přiznáno na režijních mzdách více o 5.760 Kč 40 h, ač již při druhé etapě v r. 1927 (následovavší ihned po daru 500 Kč) byl upozorněn na to, že si firma na škodu správy státních drah připisuje režijní mzdové hodiny, že práce na pražském viaduktu při čtvrté etapě šly souběžně s pracemi na C. K., takže pro jejich místní blízkost a časovou souběžnost lze je považovati, aspoň pokud jde o dozorčí funkci B., za stavbu jednoho a téhož objektu celkově prováděnou od 22. dubna 1930 do 20. září 1930; že prvých 1.000 Kč bylo tu dáno dne 24. června 1930, tedy mezi stavbou, druhých 1.000 Kč dne 20. září 1930 právě při skončení prací IV. etapy, a v r. 1931 dalších 1.200 Kč za trvání dozorčí funkce v průběhu staveb v V. etapě. V rozsudku je však též zjištěno, že i v r. 1930 byla z hrubé nedbalosti B. firmě připočtena za režijní mzdové hodiny nepatřící jí částka 7.675 Kč 80 h, což by se při bdělém jeho dozoru nebylo stalo, a v r. 1931 opět částka 1.207 Kč 55 h důsledkem laxního výkonu jeho dozorčí služby. Rozsudek konečně zjišťuje, že obžalovaný B. měl možnost poskytnouti firmě v průběhu staveb různé stranické výhody při výkonu svého přímého stavebního dozoru nad veškerými opravami prováděnými firmou v jeho úseku trati.

Při právním zhodnocení jednotlivých darů posuzoval nalézací soud každý jednotlivý dar zvláště beze zřetele k souvislosti celého spojení dozorčí funkce B. s pracemi firmy v průběhu několika let při opravných pracích téhož traťového objektu. Dospěl-li takovým postupem k závěru, že dary neměly vztah k předchozí činnosti B., neposoudil již po objektivní stránce skutkové podstaty žalovaného zločinu správně skutkový stav v rozsudku zjištěný; ten vyjadřuje trvalé úřední spojení mezi dozorčím úředníkem, jenž svojí funkcí a svými stavebními záznamy připravoval rozhodování ředitelství státních drah a jehož povinností bylo hájiti zájmy státu a projevití naprostou nestrannost a svědomité plnění veškerých úředních svých povinností, a mezi stranou, podnikatelskou firmou, práce na dráze provádějící a poskytující občas úplatky; trvalost takového spojení nepomíjí tím, že občas bylo přerušováno na dobu kratší nebo i delší pro zimní zastavení práce neb i z jiných příčin.

Nalézacím soudem je též zjištěno, že obžalovaný B. svůj úkol podle povinnosti nekonal, že dozor vykonával jen laxe, hrubě nedbale. Hledě ke zjištění, že hned po prvním daru 500 Kč projevil toto porušování svých kontrolních povinností nad prováděním stavby firmou, jež mu úplatek poskytla, že dar 1.000 Kč byl mu 24. června 1930 odevzdán již v průběhu stavby IV. etapy stejně jako dar 1.200 Kč ze dne 16. května 1931 při etapě páté, a že i dar 1.000 Kč ze dne 20. září 1930 přijal před tím, než odvedl svůj stavební denník ředitelství, čímž teprve jeho dozorčí

funkce vždy při určitém úseku práce končila, a že pro úředníka dar přijímajícího je věcí samozřejmou, že podnikatelská firma sledující svými pracemi při stavbách na dráze tendence čistě výdělečné, neposkytuje peněžité dary úředníkům jako »sociální čin« z nějaké velkomyslnosti či dobrosrdečnosti, nýbrž že usiluje jimi získati si jedině za ně jako protihodnotu a lespouh stranickou blahovůli úředníka, jež takto uplácí a jenž v průběhu své úřední funkce má možnost v nejrůznějších formách povoliti v přísném plnění svých povinností a projevit takto vůči dárci stranickost, — je opodstatněn závěr, k němuž dospěl zrušovací soud, že obžalovaný B. přijal dary 500 Kč, 1.000 Kč, 1.000 Kč a 1.200 Kč v době v rozsudku zjištěné v plném vědomí záměrů, jichž obžalovaný A. úplatky těmi chtěl dosáti, jakož i v ohotě odvděčiti se za ně firmě vhodným způsobem a v očekávání, že toto budoucí porušování jeho služebních povinností k dozoru nad průběhem stavby prováděné firmou zajistí mu případně další ještě dar; že se tudíž přijetím oněch darů při obstarávání svých prací úředních dal svěsti ke stranictví.

Bylo již řečeno, že je okolností vedlejší, zda B. stranictví skutečně projevil čili nic. Sluší zde však jen ještě podotknouti vzhledem ke zjištění o vzniklých škodách a k úvahám rozsudku v tomto směru, že vědomé porušování dozorčích úkolů ke škodě dráhy nebylo by lze kvalifikovati za pouhé »stranictví« ve smyslu § 104 tr. z., nýbrž za přísněji trestný zločin zneužití moci úřední ve smyslu § 101 tr. z.

Podobně je tomu též s dary 1.200 Kč a 1.000 Kč, jež přijal obžalovaný C, a s dary 2.500 Kč a 500 Kč přijatými D. Níže bude doloženo, že přijetí prvého úplatku 300 Kč obžalovaným C. nutno vzhledem ke zjištěným skutečnostem právně posouditi způsobem poněkud odlišným. — — —

O ostatních okolnostech provázejících udělení těchto darů jak u obžalovaného C. tak i D. a v rozsudku zjištěných (závady při provedení a vyúčtování prací, způsob benevolence úředníka a jejich možnosti stranicky vykonávati svoji služební funkci) bylo již opětovně jednáno v předcházející části, vyřizující zmáteční stížnost státního zastupitelství, pokud se týkala obžalovaných A. a E., a stačí proto pro uvarování se opakování prostě poukázati na příslušná místa tohoto rozhodnutí.

Pokud odvodní spisy obžalovaných C. a D. uplatňují přímo formální důvody zmátečnosti, napadající některá rozhodná skutková zjištění rozsudku, vybočují z mezí, v jakých odvod ve smyslu § 285, odst. 1 tr. ř. může být vykonán. Postupem takovým by bylo přímo obcházeno ustanovení trestního řádu (§ 281, odst. 1), z něhož vysvitá, že obžalovanému proti rozsudku, jímž byl obžaloby zproštěn, zmáteční stížnost vůbec nepřísluší. Nelze ovšem upříti, že v případě, je-li zprošťující rozsudek napaden žalobcem, má obžalovaný vzhledem k nemožnosti podati zmáteční stížnost právo poukázati ve svém odvodu na formální vady řízení nebo rozsudku jemu nepříznivé (viz Lohsing III. vyd., str. 463). Jeť právě účelem odvodu, aby proti stanovisku zmáteční stížnosti zdůrazňoval stanovisko toho, jenž odvod podává. K poukazům odvodu po stránce skutkové lze ovšem zrušovacímu soudu přihlížeti jen, kdyby — podle analogie

§ 362 tr. ř. — vzbudily závažné pochybnosti o správnosti skutečnosti, na nichž rozsudek spočívá, neboť jinak je zrušovací soud při rozhodování o hmotněprávních důvodech zmátečnosti vázán podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. skutkovými zjištěními rozsudku a může vrátiti věc soudu první stolice jen tehdy, nejsou-li zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly by býti základem nálezu. Zrušovací soud však v souzeném případě závažných pochybností v naznačeném smyslu neshledal.

Již v předcházejících částech tohoto rozhodnutí byla opětovně vyjádřena hlediska nejvyššího soudu na jednotlivé právní znaky skutkové podstaty zločinu podle § 104 tr. z. (že není třeba, aby byl dar předem výslovně slíben, aby se stranictví skutečně projevilo a pod.). Bylo by proto nadbytečné znovu v tomto oddílu rozhodnutí totéž opakovati.

Ač nalézací soud také o darech poskytnutých obžalovaným C. a D. usuzuje, že to byly jen dary dodatečné, poskytnuté až po skončení jednotlivých oddílů práce, a že se jen k těmto vztahovaly, nelze vzhledem k vylíčenému časovému sledu jednotlivých prací firmy a jejich úseků při stavbě na tělese dráhy a rovněž i služebních úkonů a úkolů obou obžalovaných inženýrů s pracemi těmi souvisících, jak vyplývá z prokázaného skutkového děje, logicky nedospěti k tomu jedinému právnímu závěru, plně odpovídajícímu danému stavu, že tu byl, aspoň pokud se týče doby darů 1.200 Kč a 1.000 Kč u obž. C. a obou darů u obž. D., jakož i okolností dary tyto provázejících, trvalý vztah firmy a tudíž i obžalovaných A. a E. k úředníkům, do jejichž služební funkce zapadala též příprava rozhodování, dotýkajícího se zájmů této firmy, případně rozhodování samotné a že tudíž jednotlivé tyto dary nebyly v příčinné souvislosti, jak míní nalézací soud, jen s úředním výkonem daru přímo předcházejícím, nýbrž že byly dány a tudíž i přijaty již objektivně »při rozhodování« obou obžalovaných ve smyslu skutkové podstaty zločinu podle § 104 tr. z.

Dospěl-li nalézací soud již v úvodní části svých rozsudkových důvodů k úsudku, že oba jmenovaní přijali dary vzhledem ke své v rozsudku blíže kvalifikované funkci úřední, a dlužno-li, jak již v případě obž. B. bylo uvedeno, považovati za samozřejmé vědomí jich obou jakožto osob vyšší inteligence a též obchodních zkušeností vzhledem k úkolům, jež ve službě ČSD zastávali, že podnikatelská firma, mající zájem o stavební práce drážní, nedává tisícové dary z nějaké velkomyslnosti nebo dobročinnosti, aniž při tom očekávala jako protihodnotu při nejmenším stranickou blahovůli obdarovaného při dalším úředním styku dotýkajícím se silně jejich zájmů, — pochybil nalézací soud, když při právním posouzení subjektivní stránky zažalovaného skutku nedospěl k závěru neklamně z případu tohoto plynoucímu, že obžalovaní C. a D., přijavše od A., případně od E. dary při obstarávání svých úředních funkcí, úmyslně skutkem tím naznačili dárcům svůj souhlas se záměrem, jež dárci darem projevovali a jenž byl již v předcházející části tohoto rozhodnutí právně posouzen: dáti se darem svěsti k tomu, aby se při své budoucí úřední činnosti vzhledem na přání a prospěch dárcův neřídili jen zřeteli věcnými a čistě objektivními, nýbrž též oním ovlivněním, jímž v důsledku přijetí daru podle

intenci dárce v obdarovaném psychologicky zapůsobí, a aby ve své úřední funkci jednali takto stranicky.

Poněvadž tudíž zjištěný děj vykazuje veškeré právní znaky objektivní stránky zločinu podle § 104 tr. z., je rozsudek, jenž v něm tento zločin neshledal, právně mylný.

Poněkud jinak je tomu při prvním daru 300 Kč, který podle rozsudkového zjištění obž. C. přijal dne 30. listopadu nebo 1. prosince 1926 po úplném provedení celé stavby, avšak před vyhotovením konečného výdělkového účtu, jež pak vypracoval dne 4. prosince 1926. Zjišťuje-li tu nalézací soud, že obž. A. při odevzdání daru C-ovi označil za účel daru urychlené vyřízení účtu, ježto si to ředitelství přeje, a jeho odškodnění za práci přes čas, kterou s tím bude mít, že C. pak skutečně do 4. prosince 1926 práci tu vyřídil, aniž tu byl důkaz, že se tak stalo stranicky povrchně, a vychází-li též ze závěru, že obžalovaný C. těchto 300 Kč přijal podle svého úmyslu jako odměnu za toto urychlené vyúčtování, — usoudil právem, že obž. C. jako úředník kvalifikovaný ve smyslu § 104/I. tr. z. zde sice svůj úřad podle své povinnosti konal, avšak aby jej konal, přijal dar 300 Kč, a tudíž svým činem naplnil po objektivní i subjektivní stránce prvou skutkovou podstatu zločinu braní darů ve věcech úředních.

Ačkoliv nalézací soud dospěl k úsudku, že v tomto bodě je dána prvá skutková podstata zločinu podle § 104 tr. z., vynesl přes to rozsudek osvobozující vzhledem ke svému, jak již vpředu doloženo, vadnému názoru, že pozdější skutky téhož obžalovaného, zažalované rovněž jako zločin podle § 104 tr. z., tvoří jediné skutkovou podstatu promlčeného již přečinu podle § 4 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n., a že tudíž také trestnost zločinu, spáchaného dne 30. listopadu nebo 1. prosince 1926, zanikla promlčením. Bylo-li však přisvědčeno zmatečné stížnosti státního zastupitelství, pokud se týče významu darů přijatých obžalovaným C. v r. 1927 a v prosinci 1931 a jejich přijetí kvalifikováno jako zločin braní darů ve věcech úředních podle § 104 tr. z., druhé skutkové podstaty, pak u fakta z r. 1926 schází vůbec promlčecí podmínka ve smyslu § 229 lit. d) tr. z. prvním soudem předpokládána; za těchto okolností trestnost přijetí daru 300 Kč promlčením nepominula a jest odůvodněna i v tomto bodě zmatečné stížnosti státního zastupitelství, uplatňující vadné právní posouzení zjištěného skutku.

Námítce odvodu obžalovaného C., že je nemožno, aby přijetí daru 300 Kč bylo kvalifikováno za zločin ve smyslu první skutkové podstaty § 104 tr. z., poněvadž není prokázáno, že by bez daru nekonal svého úřadu, což prý je nutným předpokladem objektivní skutkové podstaty uvedeného zločinu, nelze přisvědčiti. Zákon v § 104 tr. z. stanoví normu o trestnosti úředníka činného v oborech tam vyznačených, konajícího úřad svůj podle svých povinností, avšak »aby jej konal« (um es auszuüben), dar přijavšího. Pro trestnost úředníka stačí přijetí daru z důvodu úřední činnosti a se zřetelem na ni, a to ještě před přikročením k určitému úřednímu výkonu, aniž je dále třeba, aby tu předcházel projev úředníka, že by bez daru úřední výkon nevykonal. Rovněž směrdatná literatura neshledává jakožto předpoklad pro trestnost ve smyslu první skutkové pod-

staty § 104 tr. z., aby úředník činil dar podmínkou svého rozhodování, aby se jen tím dal pohnouti ke konání své povinnosti, nýbrž považuje za dostačující již pouhý příčinný vztah daru k úřednímu výkonu, který po daru následuje. (Srovn. Altmann, Kommentar I., 1928, str. 312 a Miříčka, Trestní právo hmotné, 1934, str. 236; Finger: Strafrecht II., 1914, str. 904 v otázce této nevyjadřuje se přímo, leč z vět »Geschenk oder Vorteil müssen Aequivalent der nicht pflichtwidrigen Leistung sein. Zwischen dem Geschenke oder der Amtshandlung muss Beziehung bestehen. Der Beamte muss das Geschenk für die Amtsausübung, mit Rücksicht auf sie angenommen haben«, je zřejmo, že nějaký projev úředníka o neochotě jinak úřad svůj konati, resp. zjištění, že úředník přijetím daru se provinivší, nebyl by svoji povinnost konal, kdyby nebyl dostal úplatek, nepožaduje jako nezbytný předpoklad pro náležitosti této skutkové podstaty).

Poněvadž nalézací soud k osvobozujícímu výroku u obžalovaných A., E., B., C. a D. dospěl podle vylíčených důvodů tohoto rozhodnutí jen na podkladě vadného právního názoru na objektivní a subjektivní stránku skutkových podstat zločinu podle §§ 104 a 105 tr. z., shledav tu jen právní znaky promlčených již přečinů podle zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n., bylo rozsudek v uvedených částech zrušiti jako zmatečný ve smyslu § 281, čís. 9 lit. a) tr. ř., aniž bylo třeba zabývat se jinými výtkami ve stížnosti státního zastupitelství rovněž uplatňovanými, a to jak ve výroku o vině všech jmenovaných, tak pokud se týče obžalovaného A., v důsledku toho též ve výroku o trestu a dalších výrociích s tím souvisících. Na podkladě skutkového stavu zjištěného soudem nalézacím bylo zrušovacím soudu možno ve smyslu § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. rozhodnouti ihned ve věci samé.

Čís. 5799.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 6, čís. 3 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n.

Poměr této skutkové podstaty ke skutkovým podstatám zločinu podle § 6, čís. 2, al. 1 a přečinu podle § 6, čís. 4 zákona na ochr. rep.

Vědomí, že vyzrazením chráněných předmětů ohrožuje se obrana republiky, záleží ve vědomí pachatelovu, že sdělením tajemství osobě nepovolané může způsobiti, že obrana republiky ve válce bude nepřiznivě dotčena, zejména že sdělení tajemství nebude u nepovolané osoby uchováno tak, aby byla vyloučena možnost, že se o něm dozví cizí moc, třeba dalším nepřímým způsobem.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1937, Zm II 538/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vyhověl zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím obžalování A. a B., byvše obžalováni pro zločin vojenské zrady podle § 6, čís. 2, odst. 2, 3 zák. na ochr. rep. (čís. 50/1923 Sb. z. a n.) byli uznáni vin-

nými přečinem podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek a uznal oba obžalované vinnými zločinem vojenské zraedy podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep., jehož se dopustili tím, že v letech 1929 až 1931 v N. vědomě ohrožovali obranu republiky tím, že vyzrazovali osobám nepovolaným předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky.

Z d ů v o d ů*:

Zmateční stížnost státního zastupitelství dovolává se pouze důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., uplatňujíc, že zjištěné jednání obžalovaných mělo býti nalézacím soudem posuzováno s hlediska zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep., jehož skutkovou podstatu zakládá. Zmateční stížnosti nelze v tomto směru upříti oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že oba obžalovaní v letech 1929 až 1931 konali presenční vojenskou službu u ... pluku ... v N., pořizovali si fotografické snímky ... a jednak je vlepovali a přechovávali ve svých albech, jednak je prodávali, vyměňovali a darem dávali svým spoluvojínům. O těchto snímcích, pokud se týče o některých z nich, zjistil soud na základě posudku vojenských znalců, že znázorňují předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky. Nalézací soud zjistil dále, že obžalovaný byl stejně jako ostatním vojínům opětovně přečten plukovní rozkaz obsahující zákaz fotografování, pokud je to ve spojení s vojenskou službou a vojenskými předměty, že obžalovaní tento zákaz znali, ale tajně jej obcházel.

Toto zjištěné jednání obžalovaných podrobil nalézací soud bedlivému zkoumání s hlediska zločinu podle § 6, čís. 2, al. 2, 3 zákona na ochr. rep., došel však ku přesvědčení, že jednání obžalovaných nezakládá skutkovou podstatu tohoto zločinu a shledal v něm pouze skutkovou podstatu přečinu podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep.

Nalézací soud opomněl však uvažovati o zjištěném jednání obžalovaných s hlediska zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep. Právem dovoluje zmateční stížnost, že zjištěné jednání obžalovaných zakládá skutkovou podstatu tohoto zločinu. Obžalovaní prodávali, vyměňovali a darovali snímky chráněných předmětů svým spoluvojínům a tím jim opatrovali znalost těchto předmětů. Jde proto o vyzrazení ve smyslu § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep. Za okolností případu dlužno i spoluvojíny obžalovaných považovati za osoby nepovolané ve smyslu tohoto zákonného ustanovení. Vojenská služba přináší sice vojínům znalost vojenských zbraní, přístrojů a objektů, ale nikoli všem, nýbrž pouze těm, kteří byli vojenskou správou nebo svými veliteli určeni právě ke cvičení a k obsluze těchto zbraní, přístrojů, nebo ke službě v těchto objektech. Při hromadném a zcela volném rozšiřování snímků chráněných předmětů obžalovanými mezi ostatními vojíny dostaly se však tyto snímky do rukou také vojínům, kteří zobrazení na nich zbraně a přístroje nebo objekty buď vůbec ne-

*) Poznámka redakce: Pro uveřejnění upraveno podle § 36 c) zák. na ochr. rep. (§ 7 zákona čís. 130/1936 Sb. z. a n.).

znali, anebo alespoň ne v zobrazených podrobnostech. V každém případě však jsou vojín svojí službou povoláni pouze k tomu, aby chráněné předměty znali, pokud je toho zapotřebí pro výkon služby, nikoli též k tomu, aby měli v držení snímky těchto chráněných předmětů, které mohou i každé jiné osobě, která je uvidí, umožniti znalost chráněného předmětu, snímkem zobrazeného. Je-li vyzrazením pouhé sdělení vojenského tajemství, jest jím tím spíše předání snímku, který zprostředkuje znalost vojenského tajemství způsobem přesným a trvalým. O přečin podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep. jde pouze v těch případech, kde pachatel vojenského tajemství nesděljuje přímo druhé osobě, ale umožňuje pouze (hrubou nedbalostí), aby jiná osoba nabyla znalosti tajemství. Jakmile pachatel sděljuje vojenské tajemství přímo třetí osobě, dopouští se zločinu podle § 6, čís. 2, al. 1 zák. na ochr. rep., jde-li o osobu, která je ve spojení s cizí mocí, nebo zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep., jde-li o osobu, která není ve spojení s cizí mocí, a tudíž o osobu nepovolanou. V případě obžalovaných šlo by o pouhý přečin podle § 6, čís. 4 zák. na ochr. rep., kdyby se byli obmezili na fotografování chráněných předmětů a snímky (přírozně i negativy) přechovávali takovým způsobem, že by se třetí osoby mohly k nim dostatí a tak si opatřiti znalost předmětů jimi představovaných. Jakmile obžalovaní snímky předávali přímo třetím osobám, které nebyly určeny k tomu, aby předměty snímky znázorňované znaly, pokud se týče, aby snímky tyto měly v držbě, dopustili se činu, který objektivně naplňuje skutkovou podstatu zločinu podle § 6, čís. 3 zák. na ochr. rep.

Pokud jde o subjektivní stránku jednání obžalovaných, došel nalézací soud na základě svých uvedených zjištění k závěru, že obžalovaní znali důležitost — zřejmě tedy i důvod — zákazu fotografování a že si byli dobře vědomi důležitosti utajení předmětů, které fotografovali, pro obranu státu. Tento závěr, skutkovým zjištěním napadeného rozsudku plně opodstatněný, obsahuje však v sobě i závěr o vědomí obžalovaných, že fotografoují předměty, které mají zůstatí utajeny pro obranu republiky a že vyzrazením těchto předmětů svým spoluvojínům ohrožují obranu republiky. Toto vědomí záleží v tom, že si je pachatel vědom, že sdělení n tajemství osobě nepovolané může způsobiti, že obrana republiky ve válce bude nepříznivě dotčena, že zejména sdělené tajemství nebude u oné nepovolané osoby uchováno tak, aby byla vyloučena možnost, že se o něm dozví, třeba dalším nepřímým způsobem, cizí moc. (Milota: Zákon na ochranu republiky, str. 32, vydání 1932). V tomto směru nalézací soud již sám dovodil, že volné rozšiřování snímků, představujících chráněné předměty, mezi spoluvojíny, kteří je zase zařazují do svých alb, ukazují je známým a mohou je zase stejným způsobem dále rozšiřovati, je pro uchování tajnosti těchto předmětů velmi nebezpečné, poněvadž se tyto snímky mohou takto dostatí do rukou orgánů cizích zpravodajských služeb.

§ 6 zákona na ochranu republiky chrání předměty, které mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, před prozrazením cizí mocí. V čísle druhém, al. 1 postihuje přímé úmyslné vyzrazení jich cizí mocí, v čísle čtvrtém hrubou nedbalostí, — umožňující prozrazení jich cizí mocí. Uprostřed mezi těmito trestnými činnostmi co do stupně viny stojí číslo

třetí, které postihuje vyzrazení chráněných předmětů osobě nepovolane právě jako nejvhodnější prostředek umožňující prozrazení jich cizí moci. Nálezací soud opomněl hodnotiti jednání obžalovaných s tohoto posledního hlediska, ač právě ustanovení třetího čísla § 6 zákona na ochr. rep. na ně dopadá. Rozsudek trpí proto zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. r.

Čís. 5800.

Zodpovednosť železničných zamestnancov — vedúceho posunovania strojvodcu a topiča — s hľadiska § 438 tr. zák. za porušenie služebných predpisov pri posunovaní vlaku po vlečke.

Topič je pomocným orgánom strojvodcu a je tiež povinný pozorovať, či trať je voľná.

(Rozh. zo dňa 20. januára 1937, Zm III 567/36.)

Strojvodca A., topič B. a vedúci posunu C. posunovali vlakovú garnitúru z nádražia po vlečke do továrne; dialo sa to tak, že lokomotíva tlačila vozy pred sebou a posun vedúci C. stál na stupátku prvého vozu; brána továrne bola uzavretá; vlečka mala ohyb a C. dával posádke stroja návestia na zmiernenie rýchlosti a zastavenie na vonkajšej strane vlečkového oblúka tak, že boly topičom B. len neskoro zbadané a sdelené strojvodcovi A. Strojvodca už nemohol vlak včas zastaviť a prvý voz garnitúry vrazil do brány továrne práve vo chvíli, kedy vrátnik, upozornený na blížiaci sa vlak, chcel ju otvoriť; brána nárazom vyvrátená, padla na vrátnika a zranila ho tak, že zomrel. Súd prvej stolice uznal vinným prečinom podľa § 438 tr. zák. len vedúceho posunu C.; o d v o l a c í s ú d však odsúdil pre tenže prečin i obžalovaných A. a B.

Na j v y š š í s ú d zmätočne sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

D ô v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podali zmätočnú sťažnosť obžalovaní A. a B. na základe § 385, č. 1 a) tr. p. čo do viny.

I. Obžalovaný A. preto má za to, že nie je vinný, lebo vraj urobil všetko, čo bolo v jeho moci, aby vlak včas zastavil, že nezavinil srážku, ale ide o nehodu, ktorá vznikla výlučne zavinením obžalovaného C., ktorý dával vraj znamenie nedbale a neskoro.

Zmätočná sťažnosť je čiastočne v rozpore s predpisom § 33, odst. 3 por. nov., pokiaľ vychádza z toho, že vrchný súd vraj omylne ocenil dôkazy a omylne zistil, že obžalovaný A. nevidel bránu otvorenú a že C. dával znamenie »pomaly« a »stoj« už na 120—130 m od brány továrne, do ktorej vrazil vlak vedený obžalovaným A. ako strojvodcom. Zmätočná sťažnosť v tejto časti je založená na takých skutočnostiach, ktoré neboly zistené, je preto zákonom vylúčená.

Inácej je zmätočná sťažnosť bezzákladná. Správny je názor vrchného súdu, že aj A. ako strojvodca musel sa starať o to, či bola brána továrne, o ktorej vedel, otvorená alebo nie a nemohol sa spoliehať výlučne na návestia dané mu riadičom posunu C. Ponevác obžalovaný A. nevidel bránu otvorenú a musel rátať s tým, že prípadne nedostane od C. primerané návestia, bol povinný vyvinúť pred takou vážnou prekážkou, ako je zatvorená brána, zvýšenú pozornosť a mohol sa približovať k nej len takou zmenšenou rýchlosťou, aby mohol vlak zastaviť bez ohrozenia železnice a osôb v jej blízkosti sa zdržujúcich. Túto povinnosť jasne ukladá strojvodcovi odst. 4 bodu 5, čl. 36, bod b), č. 10 D), čl. 104 dopravných predpisov č. XX. a bod 3 úvodu týchto predpisov. Porušil tedy obžalovaný A. svoju služebnú povinnosť, keď viedol vlak ku bráne rýchlosťou 16 km, tedy podľa okolností neprimeranou. Smrť poškodeného je v príčinnej súvislosti s nedbalosťou obžalovaného A., lebo keby bol viedol vlak menšou rýchlosťou, bol by ho mohol zastaviť pred bránou, srážka nebola by nastala a poškodený nebol by utrpel úraz. Nemýlil sa tedy vrchný súd, keď obžalovaného A. uznal vinným.

II. Ani zmätočná sťažnosť obžalovaného B. nevyvrátila správny názor vrchného súdu, že aj tento obžalovaný ako topič porušením svojich služebných povinností zavinił srážku vlaku a smrť poškodeného.

Obžalovaný vychádza z mylného predpokladu, že vrchný súd zistil, že obžalovaný C. upovedomil obžalovaného A. o tom, že brána továrne bola zatvorená. Zmätočná sťažnosť v tomto bode sa opiera o písomnú chybu, ktorá sa vyskytuje vo vyhotovení rozsudku vrchného súdu, kde je síce mylne uvedené, že C. upovedomil strojvodcu o tom, že brána je zatvorená, avšak podľa konceptu rozsudku a podľa celého textu jeho odôvodnenia je jasné, že vrchný súd zistil, že C. opominul upovedomiť A., a čiastočne práve na tomto základe uznal súd C. vinným. V tejto časti je tedy prevedenie zmätočnej sťažnosti v rozpore s predpisom § 33, odst. 3 por. nov. a je preto táto časť zákonom vylúčená.

Mylný je názor sťažovateľov, že podľa železničných predpisov topič sa mal starať len o výtop stroja, len výnimečne mal sprostredkovať návestie sprievodcu C. strojvodcovi, nemal sa však starať o voľnosť trate. Podľa bodu 9 čl. 6 služebných predpisov pre strojvedúceho čís. XXIII a podľa bodu b), čís. 10, D) čl. 104 dopravných predpisov čís. XX topič je pomocným orgánom strojvodcu a už z toho plynie, že o voľnosť trate má sa starať tak ako strojvodca. Plynie táto povinnosť topičova aj z toho predpisu bodu 3. úvodu dopravných predpisov čís. XX, že zamestnanci železnice majú jednať v duchu platných predpisov podľa najlepšieho vedomia a svedomia tak, aby bola vždy zaručená pravidelná nerušená a bezpečná premávka. Len pozornosť a spolupráca všetkých orgánov pri železničnej doprave zamestnaných zabezpečuje železničnú premávku. Keď jednotlivé orgány majú aj zvláštne povinnosti, — ako na príklad topič má topiť stroj atď., to nevylučuje ich všeobecnú povinnosť na spolupôsobenie pri zabezpečení premávky. Pozorovať voľnosť trate je samozrejme stála povinnosť tak strojvodcu ako jeho pomocníka topiča. Podľa zistení vrchného súdu obžalovaný B. vedel, že vlak ide cez bránu do továrne, nevidel bránu otvorenú, preca neupozornil na túto vážnu prekážku premávky

strojvodcu a nič neurobil, hoci musel zbadaf, že strojvodca v nebezpečnej situácii viedol stroj neprimeranou rychlosťou. Obžalovaný B. porušil tedy svoje služebné povinnosti a tým tiež zavinił srážku a smrť poškodeného, lebo strojvodca bol by správne viedol vlak, keby bol býval zavčas upozornený na nebezpečie, ktoré — síce tiež zavinené — nezbadal. Nemýlil sa tedy vrchný súd, keď za vinného uznal obžalovaného B. prečinom podľa § 438 tr. z.

Čís. 5801.

I ten, kto je obcou ustanovený k prevádzaniu politickej exekúcie v obci, je orgánom vrchnosti a požíva ochrany podľa zák. čl. XL:1914; pri tom je nerozhodné, či bol vzatý do prísahy alebo nie.

(Rozh. zo dňa 23. januára 1937, Zm IV 732/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin násilia proti orgánu vrchnosti zmätočnú sťažnosť obžalovaného A. zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Po zákone z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. uplatnená zmätočná sťažnosť namieta, že výkon nebol po práve preto, lebo podľa § 67 exek. zák. v znení § 16 zák. čl. XLI:1908 zabavený kôň vôbec v dobe výkonu nepodliehal exekúcii.

Táto námietka je bezdôvodná. Ustanovením § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 je chránený právny výkon povolania úradného orgánu, z čoho plynie, že rozhodné je iba to, či výkon úradného orgánu po formálnej stránke bol po práve, t. j. či úradný orgán podľa svojho povolania bol oprávnený konať vytykaný úkon. Otázka materiálneho práva, či zabavený kôň podliehal exekúcii, v tomto prípade vôbec neprichádza v úvahu.

Rovnako je bezzákladná ďalšia námietka, že výkon M., prípadne obecných policajných strážnikov N. a O., nebol po práve preto, že M. je súkromná osoba, nebol vzatý do prísahy a preto nemohol vykonávať úradný výkon a nebol ani oprávnený preto dať previesť úradné výkony inými.

V súdenom prípade ide o vymáhanie cirkevnej dane politickou exekúciou. Ktoré orgány môžu túto exekúciu previesť, predpisuje ustanovenie § 101 vl. nar. čís. 8/1928 Sb. z. a n. Podľa tohoto ustanovenia exekučný úrad, prevádzajúc politickú exekúciu, je oprávnený použiť svojich vlastných orgánov, orgánov ustanovených k bernej exekúcii, obecných orgánov, podľa potreby aj vojska.

Podľa zistenia nižších súdov bola poverená obec previesť predmetnú exekúciu a v obci je poverený exekučným výkonom M. a N. je sprisahaným obecným strážnikom.

Z tohoto zistenia hľadiac na ustanovenie § 101 vl. nar. č. 8/1928 Sb. z. a n. plynie, že M. bol formálne oprávnený vykonať exekúciu (draž-

bu) —, tedy úradný výkon, spadajúci do jeho povolania, — proti obžalovanému a že v tomto postavení treba M. považovať za orgán vrchnosti. Ako orgán vrchnosti mohol M. dať aj poukaz cieľom prevedenia jeho úradného výkonu osobám, ktoré boli dané jemu ako asistencia. Je nerozhodné, či M. ako exekučný orgán obce bol vzatý do prísahy alebo nie. Inak ani sama zmätočná sťažnosť nevytýka, že by M. nebyval mal od obce poverenie k výkonu predmetnej exekúcie.

V ďalšej časti zmätočná sťažnosť namieta, že odstránenie obecného strážnika N. od zabaveného koňa nevyčerpáva pojem násilia v smysle zákona. Tento názor je mylný. Násilie predpokladá použitie fyzickej sily proti ohrozenému. Keď obžalovaný odstrčil obecného strážnika, použil fyzickej sily proti nemu, právom tedy odvolací súd označil túto činnosť ako násilie.

Čís. 5802.

Předpis § 134 tr. ř., že se má dáti vyšetřiti stav ducha a mysli obviněného dvěma lékaři, vznikly-li pochybnosti o tom, zda obviněný trpí duševní poruchou, vztahuje se i na případ § 2 c) tr. zák. (jiné pomatení smyslů); jde proto o důvod zmatečnosti podle § 344, čís. 5 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu, aby byli slyšeni znalci lékaři.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1937, Zm I 1329/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 334 tr. ř. obžaloby pro zločin vraždy podle § 134 tr. z., zrušil výrok porotců a na něm založený výrok rozsudkový jako zmatečné a odkázal věc do nejbližšího zasedání porotního soudu k novému jednání a rozhodnutí.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti dlužno přisvědčiti již, pokud s hlediska zmatku podle § 344, čís. 5 tr. ř. vytyká, že zamítnutím návrhu veřejného žalobce, aby byli ke hlavnímu přelíčení předvoláni dva znalci soudní lékaři, byla opomítnuta nebo porušena zásada trestního řízení, již šetřiti káže podstata řízení, kterou se zabezpečuje trestní stíhání.

Jak vyplývá z obsahu protokolu o hlavním přelíčení, navrhl veřejný žalobce, aby vzhledem k tomu, že obhájcem v podání navržení a předsedou podle § 254 tr. ř. předvolaní svědci mají býti slyšeni o tom, že obžalovaný spáchal čin v pomatení smyslů, ve kterém si nebyl vědom svého činu, byli ke hlavnímu přelíčení předvoláni dva znalci soudní lékaři.

Tento návrh veřejného žalobce směřoval vzhledem k souvislosti s obsahem podání obhájce a vzhledem k okolnostem, o kterých svědci dodatečně podle § 254 tr. ř. předvolaní měli býti slyšeni, k tomu, aby znalci lékaři byli přítomni při hlavním přelíčení, aby mohli sledovati jeho průběh, případně, aby mohli obžalovanému a i svědkům vedeným o duševním stavu obžalovaného klásti otázky a aby pak podali posudek o tom,

zda je správné tvrzení obhajoby, že obžalovaný spáchal čin v pomatení smyslů, ve kterém si nebyl vědom svého činu.

Porotní soud tento návrh veřejného žalobce zamítl s odůvodněním, že obhájce při přelíčení prohlásil, že netvrdí, že obžalovaný byl duševně chorý a že v podání navrhl svědky toliko o tom, že obžalovaný spáchal čin v pomatení smyslů, ve kterém si nebyl vědom svého činu (§ 2 lit. c) tr. z.); že, ježto ani obžalovaný se nehájil duševní chorobou, nejde o řešení otázky, zda obžalovaný spáchal čin, jsa zbaven zcela užívání svého rozumu (§ 2 lit. a) tr. z.) nebo ve střídavém pomnutí smyslů v čase, pokud pomnutí trvalo (§ 2 lit. b) tr. z.), nýbrž pouze o otázku, zda obžalovaný spáchal čin v pomatení smyslů, ve kterém si nebyl vědom svého činu (§ 2 lit. c) tr. z.), k čemuž však není zapotřebí slyšení znalců, ježto jde o otázku skutkovou.

Tento názor porotního soudu je však nesprávný. § 134 tr. ř. praví: Vzniknou-li pochybnosti o tom, má-li obviněný užívání svého rozumu aneb zda trpí poruchou duševní, již by mohla jeho přičetnost býti vyloučena, má se vždy dáti vyšetřiti stav jeho ducha a myslí dvěma lékaři.

Slova zákona »zda trpí poruchou duševní, již by mohla jeho přičetnost býti vyloučena« a »má se vždy dáti vyšetřiti stav jeho ducha a myslí« poukazují nejen k ustanovení lit. a) a b), nýbrž i k lit. c) § 2 tr. z. Byť i § 134 tr. ř. užívá slova »trpí«, má zjevně na zřeteli jen vyšetření stavu ducha a myslí v době činu, poněvadž s hlediska přičetnosti jen na tom záleží. Nelze nahlížeti, proč by se toto ustanovení nemělo vztahovati též na skutkové předpoklady § 2 lit. c), jde-li i zde o takové vybočení z normálního duševního rozpoložení, že i pro posouzení takového stavu mohou odborné lékařské vědomosti, znalosti a zkušenosti míti největší význam (srovn. rozh. čís. 3744 víd. sb., čís. 2674, 3108, 3744 a j. Sb. n. s.). Vznikly-li proto v naznačeném směru skutečně pochybnosti, pak podle rozkazovacího předpisu zákona je naříditi vyšetření duševního stavu pachatelova znalci lékaři. Zákonodárce má tu zřejmě na mysl, že odborná povaha otázek, jež tu přicházejí v úvahu, zbavuje soud možnosti, aby si přímo na základě jiných důkazů utvořil samostatně správný úsudek o skutečnostech důležitých pro řešení otázek viny. Nejde tu proto o takovou otázku skutkovou, k jejímuž řešení nebylo by vůbec třeba výsledků znalců lékařů.

Připustil-li porotní soud, ať již podle § 254 tr. ř., výslech svědků o tvrzení obhajoby, že obžalovaný v poslední době před činem projevoval známky duševní choroby, na což poukazují výrazy podání obhajoby »Geistesgestörtheit«, »sinnesverwirrt«, bylo povinností porotního soudu, aby vyhověl návrhu veřejného žalobce, aby byli přibráni dva znalci lékaři ke hlavnímu přelíčení vzhledem k ustanovení § 3 tr. ř., který nařizuje, aby všechny úřady činné v řízení trestním, tedy i soudy, se stejnou péčí přihlížely nejen k okolnostem k obraně obviněného příhodným, nýbrž i k okolnostem obviněného usvědčujícím.

Že tento porotním soudem zamítnutý návrh nepozbyl na své opodstatněnosti ani provedeným průvodním řízením, toho nejlepším důkazem je z protokolu o hlavním přelíčení zřejmá skutečnost, že obžalovaný při hlavním přelíčení změnil částečně svoji dřívější obhajobu a hájil se tím,

že neví a nemůže říci, jak se všechno přihodilo, že když v kobce o tom přemýšlel, má vše popleteno (»was weiter war, weiss ich nicht«, »Ich weiss nicht, wie sich alles zugetragen hat, ich kann das nicht sagen«, wenn ich in der Zelle darüber nachdenke, ist alles verwirrt«). Ze svědků navrhovaných obhájcem o duševním stavu obžalovaného udal pak M.: »Der Angeklagte war in der letzten Zeit vor der Tat niedergeschlagen, hat nicht gegrußt und auf den Gruss nicht geantwortet.« N. vypověděl: »In der letzten Zeit vor der Tat war der Angeklagte nicht so wie ich ihn früher gekannt habe. Er ist ohne Gruss vorüber gegangen, in Gedanken versunken.« Konečně udal svědek: »In der letzten Zeit hat er (obžalovaný) mich, ich solle ihm verantwortliche Arbeiten nicht anvertrauen. Er sagte zum Beispiel, dass er nicht wisse, ob er die Pferde in der Hand habe.«

Z těchto výsledků průvodního řízení mohly vzejíti pochybnosti o duševním stavu obžalovaného ve smyslu § 134 tr. ř. a byly proto splněny podmínky citovaného ustanovení zákona pro slyšení znalců-lékařů o duševním stavu obžalovaného, jak navrhovala veřejná obžaloba.

Nepřipuštěním tohoto návrhu zůstala nepřezkoumána tvrzení obhajoby jakož i uvedené údaje svědků co do jejich správnosti a jelikož o otázce duševní přičetnosti obžalovaného, tedy o otázce čistě odborné, na niž odpovědět jsou povoláni jedině znalci lékaři, nebyli tito slyšeni, zůstalo trestní řízení, na základě něhož se usnášeli porotci o svém výroku, neúplným. Jelikož pak uvedená neúplnost řízení mohla u porotců vzbuditi představu, že u obžalovaného je skutečně dán stav trestnost vylučující, ať již podle lit. a), b), nebo lit. c) § 2 tr. z., zejména když jim byla dána dodatková otázka, zda obžalovaný spáchal čin v pomatení smyslů, ve kterém si nebyl vědom svého činu (na kterou ostatně původně před provedením opravy nařízené předsedou porotního soudu odpověděli jednohlasně kladně), je zřejmo, že napadeným mezitím nálezem porotního soudu byla porušena zásada trestního řízení, již šetřiti káže podstata řízení, kterou se zabezpečuje stíhání.

Možnost ohrožení práv obžaloby byla dána již proto, poněvadž slůvko »vinen«, uvedené v otázkách o vině, zahrnuje v sobě tak zvanou všeobecnou skutkovou podstatu, tudíž vše, co se po stránce subjektivní vyžaduje ke skutkové povaze toho kterého trestného činu. Obratem »jest obžalovaný vinen...« jsou proto porotci tázáni, je-li obžalovaný za uvedenou činnost trestně odpovědný, čímž je poukázáno i na případné trestnost vylučující důvody podle § 2 lit. a) až c) tr. z. Porotcové mohli tudíž i zápornou odpovědí na prvé dvě otázky — první hlavní a první eventuální — dáti výraz svému přesvědčení, že obžalovaný spáchal čin jemu za vinu kladený v některém ze stavů v § 2 a) až c) tr. z. uvedených, a je nasnadě, že právě vytykána neúplnost řízení přivedla porotce k onomu přesvědčení.

Jelikož, jak dovozeno, je patrné, že vytykána formální vada mohla působiti na rozhodnutí způsobem obžalobu zkracujícím, neboť není vyloučeno, že by porotci na základě případného posudku znalců lékařů dospěli k jinému výroku, a jelikož si veřejný žalobce pro zamítnutí důkazního návrhu vyhradil ihned zmateční stížnost, jsou splněny i ostatní předpoklady úspěšného uplatňování zmatku podle § 344, čís. 5 tr. ř. v neprospěch obžalované, jak jsou uvedeny v § 344, posl. odst. tr. ř.

Čís. 5803.

Rozsah príslušnosti najvyššieho soudu jako soudu zrušovacieho.

Zrušovací soud není povolán rozhodovati o stížnosti do usnesení vrchního soudu jako sborového soudu druhé stolice.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1937, N II 9/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl stížnost obhájece obžalovaných do usnesení vrchního soudu jako sborového soudu druhé stolice, jímž jeho stížnost do usnesení krajského soudu, kterým mu bylo uloženo, by do 8 dnů předložil zmocnění podle § 9, odst. 2 zák. čís. 130/1936 Sb. z. a n., byla jako řádná stížnost odmítnuta a jako dohlédací stížnosti jí nebylo vyhověno.

O d ů v o d n ě n í :

Činnost nejvyššího soudu jako soudu zrušovacieho je stanovena § 16 tr. ř., který předpisuje, že nejvyšší soud je povolán rozhodovati o zmatečných stížnostech podle tr. ř. přípustných. Pokud mimo to je zrušovací soud povolán rozhodovati v jiných případech, stanoví se v trestním řádu výčetno (§§ 33, 54, 63, 64, 74, 341, 362, 364, 410, 411 a 427 tr. ř.), po případě, pokud je to ve zvláštních zákonech výslovně stanoveno. K takovým případům nenáleží souzený případ, kde jde o stížnost do usnesení vrchního soudu jako sborového soudu druhé stolice. Paragraf 16 tr. ř. nemluví o dohlédacím právu zrušovacieho soudu a § 15 tr. ř. obmezuje se všeobecně na soudy druhé stolice; rozšiřovati předpis tento na soud zrušovací z důvodů všeobecného práva dohlédacího nelze.

Poněvadž podle toho, co uvedeno, není zrušovací soud povolán rozhodnouti o stížnosti do usnesení vrchního soudu jako sborového soudu druhé stolice, bylo stížnost jako nepřipustnou odmítnouti.

Čís. 5804.

Nejde o trestnú nedbalosť, akú predpokladá skutková podstata prečinu podľa § 257 tr. zák., vykonal-li miestne príslušný duchovný snúbencov ich sňatok v kostole, nepatriacom do jeho farnosti, na základe prípisu duchovného správcu onoho kostola, v ktorom nebolo obsažené »zmocnenie«, ale len »dovolenie« k onomu úkonu.

(Rozh. zo dňa 26. januára 1937, Zm III 540/36.)

Najvyšší soud v trestnej věci proti obžalovanému z prečinu podľa § 257 tr. z. zamietol zmatečnú sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva.

D ō v o d y :

Zmatečnej sťažnosti, ktorá uplatňuje dôvod zmatečnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., nelze priznať oprávnenie.

Zo skutkových zistení nižších súdov plynie, že obžalovaný ako miestne príslušný duchovný (ako rímskokatolícky farár v N.) mohol spoluúčinkovať pri uzavretí sňatku Jozefa A. a Marie B.; len preto, ponevác rímskokatolícky kostol v M., v ktorom obžalovaný ich sobášil, nepatrí do jeho farnosti, ale do obvodu t-skej rímskokatolíckej farnosti, potreboval k tomu, aby ich mohol v tom kostole sobášiť, splnomocnenia daného rímskokatolíckym farárom v T.

Obžalovaný hájil sa, že takéto splnomocnenie obdržal prípisom pod č. 1. 9. Zmatečná sťažnosť namieta, že dotýčný prípis nie je splnomocnením v smysle zákona, lebo nebol adresovaný na osobu obžalovaného, ale na farský úrad, ktorý zastáva obžalovaný, a ďalej ponevác nebolo v ňom uvedené slovo »zmocňuje«, ale slovo »dovoľuje«, napokon, že nebolo uvedené, kto a k čomu zmocňuje.

Najvyšší súd nepotrebuje v tejto trestnej veci riešiť civilneprávnú otázku, či spomenutým prípisom bolo obžalovanému dané bezzávadné zmocnenie v smysle 2. odst. § 31 zák. čl. XXXI z r. 1894, lebo vôbec nespoznáva v tomto prípade takú trestnú nedbalosť obžalovaného, aká je predpokladom skutkovej povahy prečinu podľa § 257 tr. z.

Pre posúdenie tejto otázky považoval najvyšší súd dostatočným, že prípis podpísal administrátor rímskokatolíckej farnosti v T., tedy osoba oprávnená k predmetnému zmocneniu, a že ho aj opatril úradnou pečatou toho farského úradu. Ďalej bolo v tom prípise uvedené, že Jozef A. môže byť na základe toho povolenia sobášeny v rímskokatolíckom kostole v M.

Pri tom padá na váhu, že zmatečná sťažnosť ani netvrdí, že by pisateľ predmetného prípisu nemal na mysli zmocnenie podľa 2. odst. § 31 manž. zák., alebo že by nemal na mysli ten úkon, ktorý vykonal v danom prípade obžalovaný. Zmatečná sťažnosť kladie váhu len na formu prípisu. Ponevác však zmatečná sťažnosť sama uznáva, že forma takého zmocnenia nie je zvláštne predpísaná, nelze obžalovanému pričítať trestnú nedbalosť, keď považoval obsah prípisu za zmocnenie v smysle 2. odst. § 31 manž. zák. Sprošťujúci rozsudok nie je tedy dotknutý zmatečnosťou podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. a preto bola bezzákladná zmatečná sťažnosť zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 5805.

Hrubě zneuctivající projev podle § 11 zákona na ochr. rep. může se týkati činnosti presidenta republiky i z doby před jeho zvolením; nesejde na tom, zda projev nevybočil z mezí dovolené politické satiry v oné době, neboť urážka presidenta republiky má jiný obsah než obecná urážka na cti; nejdeť tu jen o osobní čest, nýbrž o obecnou vážnosť, kterou má president republiky jako hlava státu.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1937, Zm I 1371/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby, a to A. pro přečin podle § 11, čís. 2 zák. na ochr. rep., a B. pro přečin podle § 5 tr. zák. a § 11, čís. 2 zák. na ochr. rep., zrušil osvobozující rozsudek a uznal oba obžalované vinnými tak, jak na ně bylo žalováno.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství dlužno přisvědčiti již, pokud proti osvobozujícímu rozsudku dolíčuje hmotněprávní zmatečnost podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., a to jak ve směru objektivní, tak i subjektivní stránky zažalovaného přečinu.

Je vadným právním pojetím a výkladem zjištěného obrazu a slovného jeho doprovodu, mínili nalézací soud, že ani obraz podle dohody obou obžalovaných koncem ledna 1936 v J. ve spolkové vývěsní skřínce SDP. veřejně vystavený, ani slova jeho textu nejsou projevem presidenta republiky hrubě zneuctivajícím a tudíž ubližujícím jemu na cti, a že by ho neuváděly ve veřejný posměch, a projevuje-li při tom nalézací soud přesvědčení, že v souzeném případě jde jen o karikaturu, nepřesahující rámec dovolené politické satiry.

Napadený rozsudek zde zřejmě vychází z předpokladu, že se jak obraz, tak i text vztahují výhradně na činnost Dr. Edvarda Beneše, dokud byl ještě ministrem zahraničí, a že tedy nemají vztah k jeho nynějšímu úřadu presidenta republiky; přehlíží však při tom, že hrubě zneuctivající projev ve smyslu § 11 zákona na ochranu republiky nemusí mítí nutně vztah k jeho dočasnému úřadu, nýbrž, že se může týkati jeho osoby jako osoby soukromé anebo jeho činnosti v době, kdy ještě presidentem nebyl (srovn. rozh. čís. 2412 Sb. n. s.).

Nesejde proto na tom, zda vyobrazení a jeho slovní doprovod nevybočily z mezí dovolené politické satiry v době vydání dotčeného čísla satirických listů »D. I.«, kdy Dr. Edvard Beneš ještě presidentem nebyl, neboť situace se podstatně změnila okamžikem, kdy nastoupil svůj úřad presidentský, a tím se jeho osoba dostala pod záštitu § 11 zákona na ochranu republiky.

S tohoto hlediska posuzovacího nutno obraz i text pojímati a vykládati podle situace, která zde byla v době jejich veřejného vystavení, a rovněž jen s tohoto hlediska nutno posouditi jejich závadnost. Karikatura vůbec, jakožto projev skutečného malířského umění, a stejně i satira jako dílo literární, postihují-li svými šlehy určitou osobu veřejně činnou, resp. právě ve vztahu na tuto její veřejnou činnost a funkci, mohou vyvolati takové účinky, že jsou pak jimi dotčeny a ohroženy určité právní hodnoty, chráněné předpisem trestních zákonů; možno proto za dovolenou považovati jen takovou karikaturu a satiru, pokud oním projevem, ať literárním nebo malířským, není veřejně sesměšňována osoba, které kreslil (pisatel) použil za námět svého výtvaru, nebo pokud nejsou takto postíženy její osobní a mravní hodnoty, její základní lidské a povahové vlastnosti a takto napadena její čest a ohrožena její vážnost, jakož

i postavení, které ve veřejném životě zaujímá, zejména jde-li o význačnou funkci ve státě. Při tom sluší si obzvláště uvědomiti v případech, kde jde o projev namířený proti presidentu republiky, že čest presidenta republiky má zde poněkud jiný obsah, než u obecné urážky na cti. Nejde tu jen o čest osobní, nýbrž o všeobecné vědomí důležitosti, kterou má prezident republiky jako přední ústavní činitel a hlava státu.

Posuzuje-li se pozastavený projev s uvedených hledisek, nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti, domáhající se podřadění jeho pod skutkovou podstatu § 11 zákona na ochranu republiky. Je-li totiž na obraze satirického časopisu »D. I.«, třebaže vydaného ještě v době před zvolením Dra Edvarda Beneše presidentem republiky, znázorněn Dr. Ed. Beneš jako objekt, na který přitažlivou svojí silou působí magnet Litvinovův, ne však magnet francouzského ministerského předsedy Lavala, jemuž uniká, a je-li toto vyobrazení doprovázeno textem, poukazujícím na tuto »hříčku sil« mezi východem a západem, při níž »těžko se udrží ten, kdo nestojí pevně«, sluší spatřovati v takovém obrazovém i slovním zkreslení snah a úsilí Dr. Beneše jako ministra, řídícího zahraniční politiku, a v jeho veřejném vystavení v době, kdy již byl presidentem republiky, projev hrubě zneuctivající a sesměšňující presidenta republiky, byť i se vztahoval na dobu předcházející jeho zvolení, a zakládá proto tato činnost skutkovou podstatu přečinu podle § 11 zák. na ochr. rep. po objektivní stránce. Rozsudkový předpoklad, že list byl cenzurován v době, kdy bylo již nepochybné budoucí zvolení Dr. Beneše presidentem republiky a že úředník tiskové služby tiskopis propustil bez závady, nemůže nijak postihnouti právní posouzení trestného skutku po stránce objektivní v době spáchání zažalovaného činu. Dospěl-li pak nalézací soud též k názoru, že obraz byl obžalovanými úmyslně zvolen, a že oba, pominuvše řadu jiných, rovněž časových karikatur, zobrazených ve zmíněném čísle, znajíce podrobnosti obrazu a vědouce též, že tu jde o karikaturu Dra Edvarda Beneše, jednali v dohodě, dlužno dospěti též k závěru, že tato znalost obsahu a smyslu obrázku a textu, nezabránilí obžalovaným, aby přes to veřejně koncem ledna 1936 jej nevystavili ve vývěsní skřínce SDP., byla u obou provázena též úmyslem uvéstí způsobem takovým Dra Edvarda Beneše, v době té již presidenta republiky, před diváky, resp. u čtenářů ve veřejný posměch a tímto hrubě zneuctivajícím projevem jemu jako presidentu republiky na cti ublížiti.

Čís. 5806.

Shromáždění voličů podle § 4 zákona čís. 135/1867 ř. z. nepodléhá výkonu shromážd'ovací policie podle § 12 cit. zák., ale není vyloučeno z oné působnosti bezpečnostních orgánů, jež směřuje k ochraně osob a majetku a k ochraně veřejné bezpečnosti a pořádku; člen neuniformované civilní stráže bezpečnosti, vyslaný na schůzi za tímto účelem, požívá ochrany podle § 68 tr. zák.

Bylo-li promlčení přerušeno (§ 227 tr. zák.), může nová doba promlčecí započítati svůj běh teprve, byl-li obžalovaný osvobozen, nebo bylo-li trestní řízení proti němu zastaveno.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1937, Zm I 1393/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14, čís. 1, 5 zák. na ochr. republiky a přestupkem podle § 312 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek, který zůstává nedotčen v části osvobozující, napadá v části odsuzující zmateční stížností obžalovaný a uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 9 lit. a), b) tr. ř., zřejmým poukazem i zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Zmateční stížnosti nelze však v žádném směru přiznati oprávnění.

Pokud jde předně o čin ze dne 9. dubna 1932, namítá zmateční stížnost, že není dána ani po stránce objektivní, ani po stránce subjektivní skutková podstata přestupku podle § 312 tr. z., který nalézací soud v onom jednání shledal a jímž obžalovaného také uznal vinným. Zmateční stížnost poukazem na to, že šlo o shromáždění voličů ve smyslu § 4 zák. shrom., na které se ustanovení tohoto zákona nevztahují a do něhož není úřad oprávněn vyslati svého zástupce ve smyslu § 12 shrom. zák., snaží se dovoditi, že policejní agent M. nemohl býti na zmíněném shromáždění vyslán jako úřední osoba a byl důsledkem toho přítomen jen jako osoba soukromá, která nemohla zakročiti úředně ani k přímé výzvě ředitele nebo pořadatele shromáždění, ježto vzhledem k ustanovení § 11 shrom. zák. jsou tito povinni pečovati o to, aby se šetřilo zákona a aby byl udržen pořádek, a když se jejich příkazů neuposlechno, mají ředitele shromáždění rozpustiti. Z těchto důvodů má zmateční stížnost za to, že zakročení policejního agenta M. stalo se mimo rámec jeho příslušnosti a že důsledkem toho nepožíval ochrany § 68 tr. z. Tento názor zmateční stížnosti je však nesprávný.

Zmateční stížnost předně přehlíží, že podle rozsudkového zjištění byla do uvedené schůze vyslána civilní stráž, k níž náležel i policejní agent M., a to policejním komisařstvím v N. na výslovnou žádost předsedy strany schůzi svolávající, ježto byla obava, že schůze bude rušena a že může dojít k násilným činům. Z tohoto rozsudkového zjištění plyne, že se vyslání civilní stráže stalo z důvodů bezpečnostních za účelem ochrany bezpečnosti osob i majetku, jakož i z důvodů veřejné bezpečnosti ve smyslu § 2 zák. čís. 165/1920 Sb. z. a n. a nikoli za účelem výkonu policie shromáždovací ve smyslu § 12 zák. shrom. Jelikož pak podle vyhlášky ministerstva vnitra ze dne 31. května 1923, čís. 100 Sb. z. a n., vydané na základě zákona ze 16. března 1920, čís. 165 Sb. z. a n., již bylo zřízeno v N. policejní komisařství, spadá do působnosti tohoto úřadu zachování veřejné bezpečnosti jakož i veřejného pořádku a pokoje a dále i péče o bezpečnost osoby a majetku (§ 3, čís. 1 a 3 cit. vyhlášky min. vnitra) a jelikož podle § 5 téže vyhlášky je správci policejního komisařství k provádění uvedených služeb výkonně podřízena stráž bezpečnostní uniformovaná a neuniformovaná, vykonával policejní agent M., byv jako člen civilní bezpečnostní stráže, tedy jako osoba požívající ochrany § 68 tr. z., vyslán policejním komisařstvím do schůze, konané

dne 9. dubna 1932 v hotelu O. v N., za účelem zamezení násilných činů, tedy za účelem zachování veřejné bezpečnosti a pořádku, jakož i ochrany bezpečnosti osob a majetku, službu ve smyslu § 68 tr. z. Za tohoto stavu věci je nerozhodné, že se vyslání neuniformované civilní stráže bezpečnostní do schůze stalo na žádost předsedy strany schůzi svolávající, jakož i okolnost, že šlo o schůzi voličů ve smyslu § 4 zák. shrom. Ani ze znění §§ 4, 11 shrom. zák., ani z účelu těchto ustanovení nelze dovozovati, že by schůze, pořádané ve smyslu § 4 zák. shrom., byly vyloučeny z působnosti bezpečnostních orgánů, pokud tato směřuje k ochraně bezpečnosti osob a majetku a k ochraně veřejné bezpečnosti a pořádku, a že by k provádění těchto úkolů byli povoláni jen ředitelé nebo pořadatelé. Vylučuje přece shrom. zákon v §§ 4, 12 voličské schůze pouze z povinností pro jiné schůze nebo shromáždění cit. zákonem uložených, jako zejména z povinnosti povinného hlášení nebo předchozího povolení jakož i z dohledu úřadů, pokud jde o výkon policie shromáždovací, a v § 11 ukládá pouze v první řadě řediteli a pořadatelům všech shromáždění pečovati o pořádek. Jelikož pak dále volba prostředků, jichž je při tom užiti, je vyhrazena volnému uvážení ředitele shromáždění, resp. pořadatelů (r. č. 2031 Sb. n. s.), nelze označiti za nesprávné a shrom. zákonu neodpovídající, když se takováto osoba dovolává pomoci bezpečnostních úřadů za účelem zamezení hrozcích násilností nebo zakročení proti rušiteli shromáždění v konkrétním případě.

Neodůvodněna je i další, s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 lit. b) tr. ř. rozsudku činěná výtky, že uvedený přestupek je promlčen proto, že nebylo pokračováno v trestním řízení v době od 12. dubna 1934 (správně 1935), kdy došla soudu zpráva presidia poslanecké sněmovny z 10. dubna 1934 (správně 1935) o vydání obžalovaného k trestnímu stíhání, do doby podání obžaloby, což se stalo teprve dne 24. října 1935, tedy po dobu delší než tři měsíce. Tu však zmateční stížnost přehlíží, že v právě uvedené době, a to již dne 26. dubna 1935, požádal vyšetřující soudce krajského soudu okresní soud v N. za zodpovědný výslech obžalovaného pro skutek spáchaný dne 9. dubna 1932 v N., v němž pak rozsudek shledal přestupek podle § 312 tr. z. Již tímto úkonem vyšetřujícího soudce nastalo podle ustálené judikatury přerušeni promlčení ve smyslu § 531 tr. z., nehledě ani k tomu, že dožádaný okresní soud vydal již dne 30. dubna 1935 obsílku na obžalovaného. Jelikož pak doba od spáchaní trestného činu, t. j. 9. dubna 1932, do podání žádosti poslanecké sněmovně o svolení k trestnímu stíhání obžalovaného, odeslané soudem již dne 3. května 1932, kterýmžto úkonem bylo ve smyslu zák. čís. 126/1924 Sb. z. a n. přivedeno stavení promlčení, s dobou plynoucí od 12. dubna 1935, kdy došla žádajícímu soudu úřední zpráva o tom, že sněmovna o žádosti rozhodla, do 26. dubna 1935, kdy byl vykonán uvedený úkon přerušující promlčení, nedosahuje tří měsíců, neuplynula tato zákonem předepsaná doba promlčení (§ 313, odst. 1, § 532 tr. z.).

Bylo-li promlčení jednou přerušeno, může započítí svůj běh nová doba promlčecí teprve, byl-li obžalovaný osvobozen, nebo bylo-li trestní řízení proti němu zastaveno (r. čís. 2030 víd. sb., čís. 3951 Sb. n. s.). Je proto zcela nerozhodné, že k podání obžaloby došlo teprve 24. října 1935 a k nařízení hlavního přelíčení teprve 1. října 1936 (správně 3.

února 1936), neboť doba plynoucí ode dne, kdy byl vykonán úkon přerušující promlčení, do dne podání obžaloby nebo do dne nařízení hlavního přelíčení, nevčítá se do doby promlčecí. Nenastala proto beztržnost skutku promlčením a jelikož promlčecí doba neuplynula, nezatížil nalézací soud rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. tím, že neuvážoval o případném promlčení činu.

Čís. 5807.

Popuzování proti přijetí židů do domovského svazku obce je popuzováním k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelů pro jejich rasu a náboženství podle § 14, čís. 2 zákona na ochranu republiky, i když pachatel přednesl projev v tom smyslu ve schůzi obecního zastupitelstva jakožto člen tohoto sboru.

Souběh zákonných předpisů § 14, čís. 2 a čís. 5 zákona na ochranu republiky je možný.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Zm I 1330/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem rušení obecního míru podle § 14, čís. 2 a 5 zákona na ochranu republiky.

Z d ů v o d ů:

Dovolávajíc se důvodu zmátečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., vytýká zmáteční stížnost, že závadné výroky nenaplňují skutkovou podstatu přečinu podle § 14, čís. 2 a 5 zák. na ochranu republiky, poněvadž předpisy § 14, čís. 2 cit. zák. směřují pouze k ochraně jednotlivých skupin obyvatelstva, t. j. občanů Československé republiky, a rovněž i § 14, čís. 5 cit. zákona má na mysli pouze ochranu takových národních menšin, kdežto závadné výroky se vztahovaly výhradně na ony čtyři jednotlivce — emigranty —, kteří v době činu nebyli ani státními občany Československé republiky, ani nepřináleželi k národním menšinám v § 14, čís. 5 cit. zákona uvedeným.

Leč zmáteční stížnost si tu náležitě neuvědomuje, že projev stěžovatelčin tak, jak byl soudem zjištěn, byl namířen proti židům vůbec, a to právě i proti židům tuzemským, což vysvítá jasně nejenom ze slovního znění a smyslu celého projevu stěžovatelčina, z důsledného užívání zcela všeobecných výrazů: »židé, židovská pakáž«, bez bližšího rozlišování, ale i z narážky na darování špinavých knih obci místními židy a nečetní jich proto, že jsou psány židy, a z dalších zmínek obžalované o závadném chování domácích židů (při sbírkách na zimní pomoc pro nezaměstnané a pro sudetoněmeckou národní pomoc), jak to potvrdil svědek M.). Smysl těchto výroků obžalované vykládá proto nalézací soud správně, pokud vyslovuje, že obžalovaná popuzovala svými výroky proti

přijetí židů vůbec do domovského svazku obce a nepochybil, podřadil-li výroky stěžovatelčiny zákonným pojmům popuzování k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelstva pro jejich rasu a náboženství, při čemž celé znění těchto a různých jiných, ve spojení s nimi pronesených ostrých výroků nedopouští pochybnosti o tom, že si obžalovaná byla i vědoma, že užívá prostředku způsobitelného popuditi proti židům v republice Československé vůbec ve směru § 14, čís. 2 zák. na ochr. rep. naznačeném (rozh. čís. 2382, 2528, 2562, 3968 Sb. n. s.).

Pokud jde o přečin podle § 14, čís. 5 cit. zák., vyplývá již z použitých hrubých výrazů a nadávek a z ostré formy, v jaké obžalovaná závadný projev pronesla, že šlo o hanobení židů způsobem surovým a štvavým a za takových okolností, že z toho mohlo vzejít nepřátelské smýšlení proti židům v republice vůbec a ohrožení smírného soužití občanstva různých ras a náboženských vyznání v republice a tím ohrožení obecního míru ve státě vůbec, a že si obžalovaná jako členka obecního zastupitelstva byla a musila býti vědoma významu a dosahu tohoto svého projevu a štvavého obsahu své řeči i možnosti, že tím může ohrozit obecní mír v republice.

Na vině stěžovatelčině nemění nic okolnost, že se tak stalo ve schůzi obecního zastupitelstva obžalovanou, jakožto členkou tohoto sboru. Vždyť i členům obecního zastupitelstva náleží zachovávat se podle zákonů a uvarovat se i při tomto výkonu veřejné funkce projevů, přičicích se předpisům trestních zákonů.

Projev obžalované byl tedy právem podřaděn jak pod ustanovení § 14, čís. 2, tak pod ustanovení § 14, čís. 5 zákona na ochr. rep., jichž souběh je možný (rozh. čís. 2092 Sb. n. s.).

Čís. 5808.

Profesor poverený správou študentského internátu, zriadeného a spravovaného štátom, vykonávajúcim tak verejnú sociálnu pečlivosť, je verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák.

Subjektívna stránka skutkovej podstaty zločinu sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 3. februára 1937, Zm IV 758/36.)

Na j v y š š í s ů d v trestnej veci pre zločin sprenevery v úrade zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ō v o d o v:

Zmätok podľa § 384, čís. 9 tr. p. uplatňuje obžalovaný len preto, že odvolací súd zamietol jeho návrh na doplnenie dokazovania dotazom na školský referát o tom: 1. či je pravda, že prevádzaním internátu môže štátu vzniknúť strata alebo zisk a či podnik je iba príležitostný, alebo bol zriadený zvláštnym zákonom alebo nariadením; 2. či správca tohoto

internátu pri právnych úkonoch vystupuje ako súkromná osoba i bez predchádzajúceho súhlasu školského referátu; 3. či bolo úradnou povinnosťou obžalovaného spravovať internát, alebo či konal v tejto úlohe ako zmocnený správca a či tento pomer mohol byť zrušený oboma stranami kedykoľvek.

Zmätočná sťažnosť je bezdôvodná. Po práve pokračoval odvolací súd, keď hľadiac na dôkazy už prevedené a zvlášť i na sdelenie zemského úradu a výpoveď svedka M. nenariadil navrhované doplnenie dokazovania a neporušil tým žiadnu zásadu podstatnú so stanoviska obhajoby, lebo už z týchto prevedených dôkazov správne dovodil, že internát, ktorého správa bola sverená obžalovanému jako profesorovi obchodnej akademie, pri ktorej bol internát zriadený, nebol podnikom príležitostným, vedeným podľa zásad súkromopodnikateľských, ale bol ústavom zriadeným a spravovaným štátom; štát za nemajetných žiakov do neho platil a mal teda internát ráz verejnej pečlivosti, vykonával úkony humánne. Právom preto považoval odvolací súd obžalovaného za verejného úradníka v smysle § 461 tr. z. Pri tom nezáleží na tom, či internát bol zriadený zvláštnym zákonom, či jeho prevádzaním mohla štátu vzniknúť strata alebo hmotný zisk, či obžalovaný skutočne vystupoval pri správe internátu voči osobám tretím jako osoba súkromná a či jeho služebný pomer jako správcu internátu mohol byť zrušený ktoroukoľvek stranou podľa ľubovôle.

Verejnými úradníkmi podľa § 461 tr. z. totiž sú jednak tí, ktorí podľa svojho úradu, podľa svojej služby alebo podľa zvláštneho príkazu sú povinní vykonávať štátne úkony verejnej správy alebo spravodlnosti, alebo úkony niektorého municípiu alebo obce, a jednak tí, ktorí u verejných základín, nemocníc, alebo ústavov pre choromyseľných, spravovaných priamo štátom, municípiom, alebo obcou, sú ustanovení jako dozorcovia, lekári, úradníci, alebo sluhovia.

Úkony verejnej správy sú však buď také, ktoré tesne súvisia s mocou rozkazovacou alebo donucovacou, alebo také, ktoré majú ráz verejnej opatery (pečlivosti), totiž vykonávajú určité verejnoprospešné, kultúrne, filantropické, humánne, alebo podobné všeobecne prospešné úkony.

Osoby vykonávajúce u ústavov verejnej opatery (pečlivosti) uvedené úkony sú v smysle trestného zákona verejnými úradníkmi, keď táto verejnoprospešná opatrovnícka činnosť stojí pod vedením, alebo dozorom verejnej správy, čo sa vzťahuje i na prípad obžalovaného, keďže internát, ktorého obžalovaný bol správcou, bol zriadený a spravovaný štátom. Nevyhovím návrhu nebola preto porušená žiadna zásada podstatná zo stanoviska obhajoby.

Pokiaľ sťažovateľ z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. napáda rozsudok vrchného súdu po zákone, je zmätočná sťažnosť bezzákladná.

Sprenevery v úrade podľa § 462 tr. z. dopustí sa verejný úradník, ktorý spreneverí (tedy si bezprávne privlastní) peniaze alebo inú vec peňazitej ceny, ktoré mu byly pre jeho úradnú vlastnosť odovzdané alebo ktoré mu byly dané do správy alebo do úschovy.

Táto skutková podstata trestného činu bola v tomto prípade naplnená tým, že si obžalovaný sverené peniaze ponechal a nadriadenému úradu vyúčtoval, ako keby ich bol vyplatil. To, že práce, za ktoré byly peniaze vyúčtované, byly skutočne vykonané a že účtovaná odmena za tieto práce bola primeraná, nevyučuje skutkovú povahu sprenevery, pokiaľ peniaze neboly vyplatené tak, ako byly vyúčtované. Nie je tu rozhodné ani to, či osoby, ktoré pre internát vykonaly dotyčné práce, uplatňovaly alebo budú uplatňovať nárok na mzdu proti štátu, v mene ktorého bol internát spravovaný.

Obžalovaný nevedol správu internátu vo vlastnom mene ani na vlastný účet, ale ako zmocnenec štátu, tedy ako verejný úradník na cudzí účet, a osoby, ktoré vykonaly prácu pre internát, maly nárok proti jeho zmocňovateľovi. Z toho plynie, že zo smlúv, ktoré obžalovaný jako zmocnenec a verejný úradník uzavrel s inými osobami, ktoré maly vykonať prácu pre internát, nevznikol súkromoprávny pomer medzi nimi a obžalovaným. V dôsledku toho nebolo tu predpokladov kompenzácie, lebo robotnícky nemaly nároku proti obžalovanému. Ináč podľa zistení odvolacieho súdu pohľadávka obžalovaného oproti N. z titulu poskytnutého bytu, otopu a svetla ani nebola presne určená, takže by ani nemohla byť kompenzovaná.

Ani pokiaľ ide o subjektívnu stránku trestného činu nie je zmätočná sťažnosť základná.

Ku skutkovej podstate sprenevery nevyžaduje sa po subjektívnej stránke zvláštny úmysel bezprávneho privlastnenia cudzej veci hnutelnej, ale stačí vedomie materiálnej bezprávnosti, t. j. pachateľ musí si byť vedomý toho, že vtedy, keď si privlastňuje cudziu vec hnutelnú, koná hmotne protiprávne.

Že si obžalovaný bol vedomý bezprávnosti svojho konania, plynie jednak z toho, že sražal N-ovej sumy patriace jej za pranie i vtedy, keď ešte nebývala v jeho dome, a nemohol mať teda proti nej ani domnelého nároku; jednak z toho, že ju alebo jej meno na stvrdenky o výplate peňazí rôznym spôsobom podpisoval, poľahky nechal podpisovať; ďalej z toho, že potom, keď bolo na neho učinené trestné oznámenie, hľadel primaf N. k tomu, aby mu podpísala prehlásenie, že dala jeho dcere zmocnenie k podpisu svojho mena na stvrdenkách, za čo jej sľúbil 2.000 Kč; a napokon z toho, že od februára 1931 platil N-ovej za pranie prádla 550 Kč mesačne hotovými peniazmi.

Čís. 5809.

Ježto nedospělí nejsou odpovědní podle trestních zákonů (§ 1 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n.), je důvodem zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., byl-li mladistvý uznán vinným činem spáchaným za své nedospělosti.

Souběh předpisu § 127 tr. zák. s předpisem § 501 tr. zák. je možný.

Popřel-li nalézací soud souběh zákonů trestních, lze uplatnití důvod zmátečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř. v neprospěch obžalovaného jen

tehdy, nebyl-li čin podřaděn pod nejpřísnější ustanovení zákona; to lze však jen s tím obmezením, že se zmáteční stížnost státního zástupce domáhá podřadění toliko pod ustanovení, které je nepřísnejší; podřaděním pod nejpřísnější zákon je státní zástupce uspokojen a není přípustno, aby čin zůstal ještě podřaděn pod další souběžné trestní zákony.

(Rozh. ze dne 4. února 1937, Zm I 1240/36.)

Nejvyšší soud jakožto soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti žalobce mládeže do rozsudku soudu mládeže, jímž byl obviněný uznán vinným proviněními podle §§ 501, 516 tr. z. a § 3 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek z podnětu této zmáteční stížnosti jakož i podle § 290 tr. ř. ve výroku o vině v celém rozsahu jako zmátečný a v důsledku toho též ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících, a uznal ihned ve věci samé právem, že obviněný, nar. 22. dubna 1921, . . . : A) je vinen, že v roce 1935 po 22. dubnu v Ž. vícekrát vykonal soulož s . . . , narozenou dne 22. dubna 1923, tedy s osobou ženskou, která nedokonala ještě čtrnáctý rok svého věku, čímž spáchal provinění podle § 127 tr. z., a § 3 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n. . . B) Naproti tomu zprostil nejvyšší soud obviněného podle § 259, čís. 2 tr. ř. od žalobního návrhu, že od května 1934 do 22. dubna 1935 v Ž. vícekrát vykonal soulož se svou plnorodou sestrou, narozenou 22. dubna 1923, tedy s osobou ženskou, která nedokonala ještě čtrnáctý rok svého věku, a že těmito smilnými činy hrubě urazil mravopoctnost a stydlivost způsobem budícím veřejné pohoršení, čímž prý spáchal provinění podle §§ 127, 501, 516 tr. z. a § 3 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Podle zjištění nalézacího soudu prováděl obviněný, narozený dne 22. dubna 1921, soulož se svojí sestrou, narozenou dne 22. dubna 1923; to se stalo a) v květnu 1934 v lese v přítomnosti jiných hochů, b) několik dní na to v bytě, a konečně c) dvakrát v roce 1935 o školních prázdninách a na podzim v přítomnosti jiných hochů.

Obviněný dosáhl věku čtrnácti roků teprve dne 22. dubna 1935; spáchal tudíž činy pod a), b) v době, kdy byl nedospělý. Ježto nedospělí nejsou odpovědní podle trestních zákonů (§ 1 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n.), trpí napadený rozsudek zmatkem podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., který nebyl sice uplatňován, avšak k němuž bylo nutno přihlížeti podle § 290, odst. 1 tr. ř. z úřední povinnosti.

Nalézací soud shledal v činnosti obviněného (spadající v dobu po 22. dubnu 1935) skutkovou podstatu provinění podle §§ 501, 516 tr. z., popřel však souběh těchto ustanovení s § 127 tr. z., ježto byl toho názoru, že čin obviněného — třebaže jinak měl všechny náležitosti skutkové podstaty podle § 127 tr. z. — nelze pod toto ustanovení podřadit se zřetelem na osoby, mezi kterými k onomu jednání došlo a které trestní zákon činí zodpovědnými ve smyslu zvláštního ustanovení předpisu § 501 tr. z.

Tento výklad zákona je však pochybený. Nalézací soud si patrně neuvědomil, že předpis § 501 tr. z., stíhající smilstvo mezi plnorodými sourozenci vůbec, právně nevyčerpává zcela ten skutek, kde se pachatel svým jednáním dotýká ještě dalších hodnot zákonem chráněných a svým činem je ohrožuje. Vykazuje-li trestné jednání obžalovaného právně znaky též jiného trestného skutku než onoho ve smyslu § 501 tr. z. a byla-li takto mravnost zákonem chráněná porušena obžalovaným ve více směrech, nastává souběh několika provinění, v souzeném případě podle § 501 tr. z. a podle § 127 tr. z.

Bylo proto přisvědčiti zmáteční stížnosti žalobce mládeže, vytýkající tuto hmotněprávní vadnost názoru nalézacího soudu s hlediska důvodu zmátečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř.

Popřel-li nalézací soud souběh zákonů trestních, lze uplatnit tento zmatek v neprospěch obviněného jen tehda, nebyl-li čin podřaděn pod nejpřísnější ustanovení zákona; to lze však jen s tím obmezením, že se zmáteční stížnost státního zástupce domáhá podřadění toliko pod ustanovení, které je nejpřísnější (rozh. čís. 2728 Sb. n. s.); podřaděním pod přísnější zákon je státní zástupce uspokojen a není přípustné, aby čin zůstal ještě podřaděn pod další souběžné trestní zákony (rozh. čís. 2771, 4775 Sb. n. s.).

Ježto se zmáteční stížnost v souzeném případě domáhá podřadění činu pod nejpřísnější zákonné ustanovení (§ 127 tr. z.) z oněch, jichž lze na čin obviněného použití (§§ 127, 501, 516 tr. z.), je sice uplatnění zmatku podle čís. 10 § 281 tr. ř. přípustné, avšak v rozsahu, že lze uznati toliko na skutkovou podstatu provinění podle § 127 tr. z., nikoli však zároveň podle §§ 501, 516 tr. z.

Čís. 5810.

Jde jen o přečin podle § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a nikoli o čin spáchaný se zbraní (zločin podle § 6 cit. zák.), snažil-li se vinník přetnouti sekerou provaz, na němž orgán vrchnosti odváděl zabavené dobytče.

(Rozh. ze dne 5. února 1937, Zm IV 642/36.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro zločin podle § 4, odst. 2, § 6, odst. 2, zák. čl. XL:1914, následkem zmáteční stížnosti obžalovaného B. z úřední povinnosti z důvodu věcné zmátečnosti uvedeného pod bodem 1 b) § 385 tr. ř. zrušil rozsudky obou soudů nižších stolic ve výroku o kvalifikaci činu, jímž byl uznán vinným obžalovaný B., a v důsledku toho, hledíc k předpisu 4. odst. § 387 tr. ř. a § 31, odst. 2 por. nov., zrušil z téhož důvodu zmátečnosti rozsudek vrchního soudu co do kvalifikace činu, jímž byl uznán vinným obžalovaný A., a kvalifikoval tyto činy u každého jako přečin podle § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Z d ů v o d ů:

Zkoumaje věc shledal nejvyšší soud toto:

Státní zastupitelství podalo na A. a B. obžalobu pro zločin násilí proti orgánu vrchnosti podle §§ 70 tr. z. a 4, odst. 2, § 6, odst. 2, zák. čl. XL:1914, spáchaný tím, že 18. července 1935, když výkonný orgán okresního soudu M. a obecní zřízenec N. odváděli soudně zabavenou krávu do úschovy, násilím rvali provaz z rukou obecního zřízence, a B. maje v rukou sekeru, chtěl přetřhnouti provaz, na kterém byla kráva uvázána.

Krajský soud zjistil tento skutkový stav: Dne 18. července 1935 odváděli výkonný orgán okresního soudu M. a obecní zřízenec N. z poloniny do obce krávu, která byla soudně zabavena a měla býti dána do úschovy. Cestou přiběhl k nim obžalovaný B. se sekerou v ruce a snažil se několikrát odejmouti N-ovi krávu tím způsobem, že mu z rukou rval provaz, na němž tento krávu vedl, a když se mu to nepodařilo, odběhl pro obžalovaného A., načež oba opět tahali N-ovi krávu z ruky a obžalovaný B. se snažil sekerou přetřhnouti provaz, na němž N. krávu vedl.

Ve zjištěném jednání obžalovaného B. shledal soud první stolice skutkovou podstatu zločinu podle § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2, zák. čl. XL:1914, v jednání obžalovaného A. pak skutkovou podstatu přečinu podle § 4, odst. 2 téhož zákona a pro tyto činy je odsoudil. Oba obžalovaní podali odvolání pouze pro nepovolení podmíněného odsouzení.

K odvolání veřejného žalobce změnil (správně zrušil) vrchní soud rozsudek krajského soudu ve výroku o kvalifikaci činu obžalovaného A. a uznal ho vinným též zločinem násilí proti orgánu vrchnosti podle § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Skutkový stav, zjištěný v rozsudku soudu první stolice, přijal vrchní soud jako správný beze změny s dodatkem, — jenž je vlastně jen právním závěrem a odůvodněním změny kvalifikace, — tohoto znění: »Ze skutkového stavu prvním soudem ustáleného vyplývá, že oba obžalovaní trestný čin spáchali společně ve stejném úmyslu a proti témuž poškozenému, výkonnému orgánu M. a obecnímu zřízenci N. Oba tudíž jest pokládati za spoléčníky a čin u obou tedy je kvalifikovati jako zločin podle § 70 tr. z. a § 4, odst. 2, § 6, odst. 2, zák. čl. XL:1914, tedy skutkový stav prvním soudem ustálený byl změněn potud, že obžalovaný A. nebyl sice opatřen sám zbraní, měl však na činu spáchaném se zbraní účastenství«.

K naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 6, odst. 2 zák. čl. XL/1914 vyžaduje zákon, aby se pachatel dopustil činu uvedeného v 2. odst. § 4 cit. zák. j s a o z b r o j e n. Z toho především plyne, že pro skutkovou podstatu tohoto zločinu, pokud jde o násilí ve smyslu 2. odst. § 4 cit. zák., je potřebí, aby směřovalo proti orgánu vrchnosti a aby bylo provedeno se zbraní.

»Násilím«, směřujícím proti orgánu vrchnosti, rozumí se podle zákona každá fyzická síla, upotřebená pachatelem proti zmíněnému orgánu za účelem, aby bylo překáženo výkonu jeho povolání.

V tomto případě spočívalo podle zjištěného skutkového stavu násilí obžalovaných proti výkonnému orgánu okresního soudu M. a obecnímu

zřízenec N., který spolu s prv jmenovaným odváděl zabavenou krávu, v tom, že chtějíce zabrániti odvedení krávy, nejprve obžalovaný B. sám a později oba obžalovaní společně se snažili vyrvati z rukou obecního zřízence provaz, na němž byla kráva vedena.

Obžalovaný B. měl sice podle zjištění nižších soudů v ruce sekeru; nevychází však ze skutkového stavu, že by jí byl použil jinak, než že se snažil přetřhnouti jí provaz, na němž byla kráva uvázána. Toto jednání však zřejmě nesměřovalo nijak proti osobě zmíněných úředních orgánů, neohrožovalo nijak jejich osobní neporušenost, ani nezvyšovalo nebezpečí, plynoucí pro ni ze zjištěné násilné činnosti obžalovaných.

Ze zjištěného skutkového stavu nelze též nijak dovoditi, že by obžalovaný B. v takovém úmyslu sekery chtěl použiti, — naopak z té skutečnosti, že obžalovaný, ačkoliv již při prvním pokusu odněti krávy obecnímu zřízenci měl při sobě sekeru, nijak jí nepoužil, nýbrž jen se snažil vyrvati provaz z rukou obecního zřízence a když se mu to nepodařilo, odběhl, aniž sekery nějakým způsobem proti orgánu vrchnosti použil, aby si přibral na pomoc druhého spoluobžalovaného, — plyne, že sekery proti úřednímu orgánu použiti nechtěl. Mýlili se tedy soudy nižších stolic, pokud činy obžalovaných kvalifikovaly jako zločin podle § 6, odst. 2 a § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Nejvyšší soud proto podle posledního odstavce § 385 tr. ř. z úřední povinnosti zrušil z důvodu věcné zmatečnosti, uvedeného pod bodem 1 b) citovaného paragrafu rozsudky obou soudů nižších stolic ve výroku o kvalifikaci činu obžalovaného B. a podle 4. odst. § 387 tr. ř. a 2. odst. § 31 por. nov. z téhož důvodu zmatečnosti rozsudek vrchního soudu co do kvalifikace činu obžalovaného A., který sám opravného prostředku proti rozsudku vrchního soudu nepoužil, a rozhodl znovu, a to o kvalifikaci a v důsledku toho i o trestu a o podmíněném odsouzení.

Čís. 5811.

Nejde o »platný zákaz« podle § 18, odst. 3 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., pozbyl-li zákaz dovozu, dopravy nebo rozšiřování cizozemského časopisu podle § 10, odst. 2 téhož zákona ve znění čl. V zákona čís. 140/1934 Sb. z. a n., po případě podle § 26 zákona čís. 6/1863 ř. z. a § 19, odst. 4 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., právní účinnosti uplynutím doby dvou let ode dne vyhlášení zákazu a nebyl-li opakován.

(Rozh. ze dne 6. února 1937, Zm I 57/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6, čís. 2, al. 3, zákona na ochranu republiky, zločinem nedokonaného svádění k nadržování zločincům podle §§ 9, 217 tr. z., přečinem podle § 18, odst. 3 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., přestupkem krádeže podle § 460 tr. z. a přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. z.; podle § 290 tr. ř. zrušil rozsudek,

pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 18, odst. 3 zákona ze dne 10. července 1933, čís. 126 Sb. z. a n., jakož i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisících a podle § 259, čís. 2 tr. ř. zprostil obžalovaného obžaloby, že 2. listopadu 1935 v R. přestoupil zákaz dovozu, dopravy a rozšiřování cizozemského tiskopisu »Chemnitzer Tagblatt« ze dne 16. května 1935, čís. 134, vycházejícího v Saské Kamenici, a že tak spáchal přečin podle § 18, odst. 3 zákona ze dne 10. července 1933, čís. 126 Sb. z. a n. — — — — —

Z d ů v o d ů:

Při vyřizování zmateční stížnosti přesvědčil se nejvyšší soud, že, pokud jde o přečin podle § 18, odst. 3 zákona ze dne 10. července 1933, čís. 126 Sb. z. a n., bylo v neprospěch obžalovaného nesprávně užito tohoto zákona.

Rozsudek zjistil, že obžalovaný dne 2. listopadu 1935 přenášel přes hranice v R. z Německa zapovězený časopis »Chemnitzer Tagblatt«, vycházející v Saské Kamenici, ze dne 16. května 1935, čís. 134, a zjistil též, že doprava a rozšiřování tohoto časopisu byly zakázány výnosem ministerstva vnitra ze dne 17. června 1933, čís. 43.374/1933, který byl uveřejněn v Úředním listu republiky Československé čís. 141 ze dne 18. června 1933. Toto zjištění opírá se o sdělení presidia zemského úřadu v Praze, čís. 23.806 ze dne 8. května 1936.

Předpokladem stíhání pro přečin ve smyslu § 18, odst. 3 zák. č. 126/1933 Sb. z. a n. je p l a t n ý z á k a z dovozu, dopravy nebo rozšiřování cizozemského tiskopisu ve smyslu § 10 téhož zákona. U periodických tiskopisů — a o ten jde v souzeném případě — je p l a t n o s t z á k a z u t o h o o m e z e n a jak podle znění odst. 2 § 10 zák. čís. 126/1933 Sb. z. a n., tak i podle nové slovní úpravy podle čl. V zákona ze dne 10. července 1934, čís. 140 Sb. z. a n. na dobu dvou let. Opatření takové nabývá účinnosti podle odst. 4 § 10 zák. čís. 126/1933 Sb. z. a n. dnem vyhlášení a nestalo-li se poté opatření nové, pozbývá tudíž uplynutím dvou let platnosti ipso iure. Tato dvouletá lhůta omezuje platnost zákazu dovozu, dopravy a rozšiřování periodických tiskopisů nejen v těch případech, kdy zákaz byl vydán ministerstvem vnitra po dohodě s ministerstvem zahraničních věcí teprve v době platnosti zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., resp. zákona čís. 140/1934 Sb. z. a n., nýbrž i tam, když se tak stalo — jako ve věci souzené — již dříve na podkladě § 26 zák. čís. 6/1863 ř. z., neboť podle § 19, odst. 4 zák. čís. 126/1933 Sb. z. a n. opatření dříve vydaná podle § 26 onoho tiskového zákona mají t ý ž ú č i n e k jako zakazy rozšiřování tiskopisu podle § 10 téhož zákona. Byť i uveřejnění zákazu časopisu »Chemnitzer Tagblatt« podle § 26 tisk. zák. čís. 8/1863 ř. z. stalo se 9. května 1933 na základě § 1 vládn. nař. ze dne 28. dubna 1933, čís. 72 Sb. z. a n., pozdější zákonné ustanovení § 19 zákona ze dne 10. července 1933, čís. 126 Sb. z. a n., jednak (v al. 1), zrušující předpis § 26 tisk. zák. čís. 6/1863 ř. z., jednak (v al. 4) stanovící t ý ž účinek pro předcházející opatření, vydaná na podkladě tohoto nyní již zrušeného zákona, neponechává platnost oněch dřívějších

větších zákazů in infinitum, nýbrž také u nich omezuje je na dobu dvou let. Poněvadž pak jednak obžalobou nebylo vůbec tvrzeno, že by po uveřejnění zákazu v čís. 141 Úředního listu republiky Československé ze dne 18. června 1933, ode kdy podle odst. 4 § 10 zák. čís. 126/1933 Sb. z. a n. počíná účinnost opatření takového ve smyslu tohoto zákona, zákaz takový byl ještě opakován, jednak z přípisu presidia zemského úřadu v Praze ze dne 8. května 1936, čís. 23.806, odpovídajícího na dotaz soudu, zdali vůbec a kdy byl vydán zákaz dopravy a rozšiřování cizozemského časopisu »Chemnitzer Tagblatt«, plyne, že zákaz takový nebyl opakován, nemělo opatření ministerstva vnitra ze dne 17. června 1933, vyslovující zákaz dopravy časopisu »Chemnitzer Tagblatt«, prohlášené na základě § 1 vládn. nař. čís. 72/1933 Sb. z. a n. v čís. 141 Úředního listu republiky Československé ze dne 18. června 1933, v době zažalovaného trestného činu, t. j. 2. listopadu 1935, již právní účinnosti.

Nezakládá tedy v rozsudku zjištěné jednání obžalovaného skutkové podstaty přečinu podle § 18, odst. 3 zákona ze dne 10. července 1933, čís. 126 Sb. z. a n. ve znění změněném zákonem ze dne 10. července 1934, čís. 140 Sb. z. a n. Následkem toho je rozsudek v uvedeném směru zmatečný podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., bylo jej zrušiti, pokud jde o přečin podle § 18, al. 3 cit. zákona a obžalovaného ihned podle § 259, čís. 2 tr. ř. zprostiti obžaloby pro tento přečin.

Čís. 5812.

Bol-li obžalovaný odsúdený pre trestný čin spáchaný pred vynesením rozsudku povolivšieho mu podmienený odklad výkonu trestu, má súd menovaný v § 518 tr. p. rozhodnúť o tom, či má byť obžalovanému podmienene odložený trest úhrnný, ktorý má byť ustanovený podľa § 517 tr. p.

(Rozh. zo dňa 6. februára 1937, Zm III 582/36.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krádeže atď. v dôsledku zmätočnej sťažnosti obžalovaných A., B., C. z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku, ktorým rozhodovaly o otázke podmieneného odkladu výkonu trestu dotyčne obžalovaných A. a B., a rozhodnutie o tom, či sa obžalovaným A. a B. povoľuje podmienený odklad výkonu trestu alebo nie, prikázal súdu príslušnému k vymeraniu úhrnného trestu podľa §§ 517 a 518 tr. p.

Z d ō v o d o v:

Trestné činy obžalovaného A. a B., ktoré sú predmetom tohoto trestného pokračovania, boli podľa zisteného skutkového stavu spáchané v dobe od 18. decembra 1934 do 14. januára 1935 a začiatkom februára 1935.

Podľa trestných listov a podľa pripojených trestných spisov boli obžalovaní A. a B. rozsudkom okresného súdu zo dňa 8. m a r c a 1935 pra-

voplatne odsúdení pre prečin sprenevery podľa § 355 tr. z., a to každý z nich na 10 dní väzenia podmienene na skúšobnú dobu jedného roku s podmienkou podľa § 4 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. Okresným súdom nebolo ešte vynesené usnesenie podľa § 8, odst. 2 citov. zákona o tom, že sa menovaní obžalovaní vo skúšobnej dobe osvedčili a skúšobná doba ešte ani neuplynula, nakoľko hľadiac na to, že na konci skúšobnej doby bolo proti podmienene odsúdeným v behu trestné pokračovanie pre trestné činy v tomto prípade súdené, skúšobná doba podľa ustanovení § 18, odst. 1 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n. sa predĺžila až do ukončenia tohoto trestného pokračovania, a v dôsledku toho okresný súd ani nemohol rozhodovať o tom, či sa podmienene odsúdení osvedčili alebo nie.

Ponevác takto podmienene odsúdení A. a B. boli teraz odsúdení pre činy, spáchané pred vynesením zmieného rozsudku okresného súdu, má podľa § 6, čís. 4 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. rozhodnúť súd menovaný v § 518 tr. p. a príslušný k vymeraniu úhrnného trestu v medziach §§ 1 a 2 citovaného zákona o tom, má-li byť obžalovaným A. a B. podmienene odložený trest úhrnný, ktorý má byť ustanovený podľa § 517 tr. p.

Nižšie súdy tedy neboly oprávnené rozhodovať o podmienenom odsúdení obžalovaných A. a B. a tým, že o tejto otázke rozhodovaly, prekročily obor svojej pôsobnosti a zaviniły zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p., na ktorý treba v smysle posledného odstavca citovaného § vždy hľadeť z povinnosti úradnej. Preto najvyšší súd pokračoval podľa § 34, odst. 1 por. nov. a § 404, odst. 1 tr. p. a učinil opatrenie uvedené vo výrokovvej časti tohoto rozhodnutia.

Čís. 5813.

Nepodal-li ten, kdo užívá zaměnitelně podobné známky, žádost za výmaz známky podle § 4 zákona čís. 108/1895 ř. z., ač byl k tomu soudem vyzván, nemůže se v trestním řízení bránit tím, že soukromému žalobci nepřisluší výhradné právo k užívání známky, a že jednal v dobré víře, spoléhal-li se na své domnělé právo k užívání známky.

(Rozh. ze dne 8. února 1937, Zm I 902/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnı stížnost obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §§ 23 a 25 zák. o ochraně známek.

Z d ů v o d ů:

Není napadeno zjištění soudu učiněné na základě protokolu o domovní prohlídce z 9. července 1935, že obžalovaní i po 20. červnu 1935 prodávali čerpadla pod označením »Orlice — C — Kometa« a že zaslali v době od 28. června 1935 do 6. července 1935 různým objednavatelům 5 kusů těchto čerpadel. Rovněž není napadeno zjištění soudu, že pro sou-

kromou žalobkyni je od 4. května 1934 zapsána u obchodní a živnostenské komory v M. pod čís. ... slovní známka »Kometa« pro čerpadla a jich součásti ... , že dne 15. srpna 1931 byla u obchodní a živnostenské komory v N. zapsána ochranná známka »Orlice — C« původně pro D. a od 17. dubna 1934 pro obžalované, že čerpadla obžalovaných označená »Orlice — C Kometa« jsou vzhledem a konstrukcí podobná čerpadlům soukromé žalobkyně a že soukromá žalobkyně dopisem z 19. června 1935 vyzvala obžalované, aby upustili od své závadné činnosti, a upozornila je na své právo na známku. Obžalovaní — — — výzvy soukromé žalobkyně neuposlechli — — — a i po obdržení varovného dopisu vědomě do obchodu dávali a prodávali čerpadla, opatřená značkou »Orlice — C Kometa«; slovo »Kometa«, o němž již věděli, že je ochrannou známkou soukromé žalobkyně, úmyslně přidali ke své známce »Orlice — C«, případně je přes varovný dopis ponechali na svých prodávaných výrobcích.

Soud zjistil z objednávek obžalovanými předložených, že tři objednatelé žádali pumpu (čerpadlo) »Kometa«, druzí objednatelé pumpu (čerpadlo) »Orlice — C — Kometa«. Při hlavním přelíčení byly mimo jiné přečteny též přílohy připojené k stihacímu návrhu — tedy i prospekt obžalovaných o čerpadlu »Orlice — C Kometa«, v němž je toto čerpadlo vyobrazeno a na něm označení »Kometa« ve srovnání s označením »Orlice« nápadně vyznačeno. V prospektu je výslovně uvedeno, že toto čerpadlo vyrábí jedině fa bratří A. a B. Za tohoto stavu věci v souvislosti s napadeným zjištěním, že čerpadlo obžalovaných označené »Orlice — C — Kometa« je vzhledem a konstrukcí podobné čerpadlu soukromé žalobkyně, je bezvadný závěr soudu, že označení čerpadla »Orlice — C — Kometa« bylo s hlediska obvyčejného kupce při průměrné pozornosti šalivé a lehce zaměnitelné.

Bez důvodné jsou výtky činěné rozsudku s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. K námitce obžalovaných, že právo soukromé žalobkyně k zapsané ochranné známce není výlučné, obrátil se soud na ministerstvo obchodu se žádostí za rozhodnutí této předběžné otázky (§ 30, odst. 2 zák. o ochraně známek). Ministerstvo obchodu odmítlo vydání rozhodnutí podle § 30 cit. zák. o tom, zda přísluší soukromé žalobkyni výhradné právo k používání slovní známky »Kometa«, jakož i o prioritě tohoto práva pro čerpadla a jich součásti. Odmítnutí toto odůvodnilo tím, že »ustanovení § 30, odst. 2 cit. zák. může založit příslušnost ministerstva obchodu k rozhodování zmíněné předběžné otázky jen tehdy, když existence tohoto práva je sporná z nějakého důvodu, k němuž může být přihlíženo z moci úřední (zákaz registrace, zánik známky pro neobnovu, zánik ochrany v domácí státě atd.), že však o takový případ v souzeném případě nejde, neboť obžalovaní se brání tím, že tvrdí oproti žalobcově známce své předchozí užívání nezapsané značky zaměnitelně podobné. Pro takové případy dává § 4 známkové novely čís. 108/1895 ř. z. držitelé nezapsané značky možnost žaloby a je tudíž na žalovaných, aby sami podali žalobu o výmaz známky zapsané pro soukromého žalobce. Tato žaloba nemůže být nahrazena dožadáním soudu, byť i učiněným k návrhu žalovaných (srovn. Adler, System des österr. Markenrechts, str. 472).

S poukazem na toto rozhodnutí ministerstva obchodu vyzval soud obžalované, aby do tří týdnů podali žalobu o výmaz známky zapsané pro soukromou žalobkyni a podání žaloby vykárali. Na toto vyzvání prohlásili obžalovaní, že se pro nedostatek peněžních prostředků rozhodli, že zmíněnou žalobu nepodají, poněvadž na známku nadále nereflektují a že by nemělo významu, aby se vedl spor o výmaz známky, když na tom již nemají zájmu.

Pouhým tvrzením, že názor ministerstva obchodu neodpovídá zákonu, i když se odvolává na vykladače známkového práva (Adler, Markenrecht), neodstraňují stěžovatelé toto odmítavé rozhodnutí ministerstva obchodu, o němž ani netvrdí, že se pokusili o jeho zvrácení.

Rovněž neobstojí další jejich námitka, že ani svým prohlášením, že žalobu o výmaz známky soukromé žalobkyně nepodají, nemohou být připraveni o svoji oprávněnou obhajobu a že na žalobu podle § 4 známkové novely měli tehdy dosti času a že lhůta k jejímu podání ještě dnes neproběhla. Podle § 4, odst. 3 známkové novely ve znění zák. čís. 27/1933 Sb. z. a n. je žalobu o výmaz známky podati nejpozději do tří let od zápisu známky, bylo-li však zápisu dosaženo obmyslně, není žaloba časově omezena. I když by tedy v souzeném případě lhůta k podání žaloby dosud neprošla (známka soukromé žalobkyně byla zapsána dne 4. května 1934), soud za vylíčeného stavu věci právem vyzval obžalované, aby v přiměřené lhůtě žalobu podali. Neučinili-li tak obžalovaní, výslovně prohlásivše, že žalobu vůbec nepodají, vzdali se tím v tomto trestním řízení obranného prostředku, který jim poskytuje zákon. V důsledku toho pak nepochybil soud, když při svém rozhodnutí pokládal zapsanou známku soukromé žalobkyně za platnou (srovn. Adler, str. 473).

Jak již bylo dovozeno, spatřuje soukromá žalobkyně zásah do svého známkového práva v činnosti obžalovaných teprve po obdržení jejího varovného dopisu, v němž je soukromá žalobkyně upozorňuje, že svým jednáním porušují její známkové právo, a vyzývá je, vyhradzujíc si podniknouti proti nim veškeré zákonné kroky, aby označení »Kometa« odstranili též z veškerého zboží.

Nahoře uvedená zjištění soudu ve své vzájemné souvislosti, a to obzvláště rozsudkem zjištěné odeprání obžalovaných, uplatnění cestou zákonem předepsanou právo jimi tvrzené (právo předchozího užívání — Vorbenützungrecht) a z toho vyplývající naprostý nezájem na užívání této značky, plně ospravedlňují po stránce subjektivní závěr soudu, že obžalovaní přes varovný dopis úmyslně a vědomě nadále prodávali čerpadla opatřená značkou »Orlice — C — Kometa«. Při tom dlužno podotknouti, že podle ustálené judikatury k naplnění skutkové podstaty žalovaného přečinu po stránce subjektivní stačí i zlý úmysl eventuelní, kterému by nasvědčovala zejména právě zmíněná okolnost, že obžalovaní výslovně odmítli podati žalobu podle § 4 známk. novely a tím dovoditi, že soukromé žalobkyni nepřísluší výhradné právo k používání její zapsané známky a že tudíž jednali v dobré víře, spoléhajíce se na domnělé vlastní právo k používání značky »Kometa« (§ 2 lit. e) tr. z.).

Zmateční stížnost bylo proto jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 5814.

Podle § 20, čís. 2 zákona čís. 241/1922 Sb. z. a n. lze uložit trest na penězích vedle trestu na svobodě jen při použití druhé sazby trestní, byl-li totiž čin spáchán po živnostensku.

Uložil-li soud vedlejší trest peněžité, ač nebyla zjištěna tato okolnost v zákoně jmenovitě uvedená, vykročil z mezí zákonné sazby trestní.

(Rozh. ze dne 8. února 1937, Zm I 1254/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto porotního soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 20, čís. 2 zák. čís. 241/1922 Sb. z. a n. a uložen mu trest vězení na dobu 14 dní a trest peněžité v částce 1.000 Kč, v případě nedobytnosti trest vězení dalších 10 dní, zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a vyrocích s tím souvisejících jako zmatečný a vyměřil obžalovanému podle § 20, odst. 2 zák. čís. 241/1922 za použití § 260 lit. b) tr. z. trest vězení v trvání 8 (osmi) dnů zostřeného jedním postem.

Z d ů v o d ů :

Nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 344, č. 12 tr. ř., že totiž porotní soud při vyměrování trestu obžalovanému vykročil z mezí zákonné trestní sazby, pokud se tato zakládá na přitěžující okolnosti v zákoně jmenovitě uvedené, tím, že uložil obžalovanému podle § 20 zák. čís. 241/1922 Sb. z. a n. vedle trestu na svobodě ještě trest peněžité, ač výrokem porotců nebylo zjištěno, že čin byl spáchán po živnostensku. Trestní sazba § 20 cit. zák. zní: »Trestem je tu vězení od jednoho dne do jednoho měsíce nebo peněžité trest od 50 Kč do 10.000 Kč, a byl-li čin spáchán po živnostensku, t u h é v ě z e n í o d 14 dnů do 6 měsíců; vedle ně h o m ů ž e b ý t i u z n á n o i n a t r e s t p e n ě ž í t ý o d 50 Kč do 10.000 Kč.« Již z tohoto slovního znění, zejména obratu »vedle ně h o«, je jasně patrné, že třebas obě trestní sazby jsou obsaženy v jedné větě, možnost uložení vedlejšího trestu peněžitého podle poslední věty tohoto odstavce vztahuje se pouze na druhou trestní sazbu, to jest na případy, kdy čin byl spáchán po živnostensku. Kdyby byl zákon chtěl umožnit uložení vedlejšího trestu peněžitého i v případech první trestní sazby § 20 cit. zák. — ovšem přirozeně pouze v případech, kdy jako hlavní trest byl uložen trest na svobodě a ne trest peněžité — byl by to naznačil — jako v posledním odstavci § 18 cit. zák. — obratem »vedle trestu na svobodě«. Ježto tak neučinil, je zřejmo, že měl na mysli možnost uložení vedlejšího trestu peněžitého pouze v případech druhé sazby § 20 cit. zák., kde je stanoven výlučně trest na svobodě a kde tudíž nebylo třeba obmezení »vedle trestu na svobodě«. Jestliže zákon čís. 241/1922 Sb. z. a n. v § 18, posl. odst., stanoví uložení vedlejšího trestu peněžitého (třebas obligatorní) pouze v případech, kdy pachatel jednal ze zjištěnosti, není pochyby, že také uložení vedlejšího trestu peněžitého (fakultativní) podle § 20 cit. zák. je zákonem stanoveno pouze pro případy, kdy pacha-

tel jednal po živnostensku. Zákon zřejmě chtěl v těchto případech vedlejším peněžitým trestem postihnouti prospěch pachatelem z trestného činu získaný.

Poněvadž v souzeném případě nešlo (ani podle obžaloby, ani podle výroku porotců) o páchání činu po živnostensku a porotní soud také neuložil trest výslovně podle druhé sazby § 20 cit. zák., je zřejmo, že porotní soud vyměřil obžalovanému trest podle první sazby § 20 cit. zák. a vedlejší trest peněžitý uložil jsa v mylném domnění, že možnost uložení vedlejšího trestu peněžitého je dána i v případě uložení trestu podle první sazby § 20 cit. zák. Tím, že uložil vedlejší trest peněžitý, ač zde nebyla a také výrokem porotců nebyla zjištěna okolnost v zákoně jmenovitě uvedená (spáchání činu po živnostensku), za které jediné lze vedle trestu hlavního uložiti vedlejší trest peněžitý, porotní soud vykročil z mezí zákonné trestní sazby a zatížil svůj výrok o trestu zmatkem podle § 344, čís. 12 tr. ř. Odůvodněné zmáteční stížnosti bylo proto vyhověti, výrok o trestu zrušiti a obžalovanému uložiti znovu trest. Tento trest byl vyměřen podle první sazby § 20 cit. zákona.

Čís. 5815.

Obžalobu podanou pro dolosní přečin podle § 14, čís. 3 zákona na ochr. rep. má soud podle předpisu §§ 262, 267 tr. ř. posouditi též s hlediska opominutí podle čl. III, čís. 5 zákona čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona na ochr. rep., napovídají-li základ obžaloby tvořící skutečnosti, zbývající po odpadnutí subjektivní složky skutkové podstaty uvedeného přečinu, tento kulposní přestupek.

(Rozh. ze dne 9. února 1937, Zm II 588/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14, čís. 3 zákona na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc okresnímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Podle rozsudku nalézacího soudu vyložil obžalovaný v návěstní skřínce lidové strany, na domě upevněné, otevřenou ilustrovanou brožuru »Hrobaři Ruska«, jejíž obsah v jednotlivých částech po objektivní stránce zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 14, čís. 3 zák. na ochr. rep., a denně v ní obracel listy, aby veřejnost postupně obeznamoval s celým obsahem brožury. Rozsudek nedospěl k závěru, že tato činnost obžalovaného byla provázena úmyslem popuzovati k zášti proti československým židům pro jejich národnost, rasu a náboženství, a tento výrok o nedostatku subjektivní stránky zažalovaného přečinu podle § 14, čís. 3 zákona na ochr. rep. není zmáteční stížností státního zastupitelství napaden. Stížnost však pod číselným označením zmátečnosti podle § 281,

čís. 5 a 9 lit. a) tr. ř. rozsudku právem vytýká, že nalézací soud vůbec opominul posouditi tento trestní případ též s hlediska přestupku podle čl. III, čís. 5 zákona čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona na ochr. rep. Obžalobu, podanou pro dolosní přečin podle § 14, čís. 3 zákona na ochr. rep., spáchaný rozšiřováním tiskopisu, jenž svým obsahem zakládá skutkovou podstatu uvedeného přečinu, je rozhodovací soud ve smyslu předpisů §§ 262 a 267 tr. ř. povinen posouditi též s hlediska pouhého opominutí podle čl. III, čís. 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. z., jakmile po odpadnutí subjektivní složky skutkové podstaty zažalovaného přečinu, zlého úmyslu, potřebného k odsouzení pro přečin podle § 14, čís. 3 zákona na ochr. rep., zůstávají tu jako zbývající část zažalovaného činu takové skutečnosti, tvořící základ obžaloby, které ve svém celku napovídají tento kulposní delikt. Předpokladem ovšem je tu vždy, aby takové rozhodné skutečnosti byly již tvrzeny obžalobou, aby se tudíž obžaloba na nich zakládala (§ 262 tr. ř.), nebo že aspoň vyšly najevo v průběhu hlavního přelíčení. Poněvadž nalézací soud z trestního oznámení při hlavním přelíčení přečteného seznal, že u okresního úřadu nebylo požádáno o povolení vyvěsiti tiskopis (§ 23, odst. 2 tisk. zák.), bylo ve smyslu § 262 tr. ř. při řešení otázky, zda je na čin, jenž je základem obžaloby, v zákoně vypsán trest (§ 259, čís. 2 tr. ř.), úkolem soudu, aby vzal zřetel též na tuto okolnost, byť i v obžalobě netvrzenou, přes to však vyšlou najevo při hlavním přelíčení a napovídající ve spojení se skutečnostmi základ obžaloby tvořícími přestupek zanedbání povinné péče ve smyslu čl. III čís. 5 zákona čís. 142/1869 ř. z. (§ 42 zákona na ochr. rep.), a aby ji v případě jejího zjištění též se zřetelem na ostatní skutečnosti, tvořící základ obžaloby, správně zhodnotil. Poněvadž se tak nestalo, trpí rozsudek zmatkem neúplnosti ve smyslu § 281, čís. 5 tr. ř., a aniž bylo třeba obírat se též ostatními výtky stížnosti, bylo jej za předpokladů § 5, odst. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z. (§ 1 zákona čís. 56/1935 Sb. z. a n.) zrušiti již při nevěřejném poradě a věc přikázati nyní příslušnému okresnímu soudu, aby o ní s hlediska uvedeného přestupku znovu jednal a rozhodl.

Pro úplnost se podotýká, že o činu by bylo sice uvažovati též s hlediska skutkové podstaty přestupku podle § 23 tisk. zákona; toho se však zmáteční stížnost státního zastupitelství nedomáhá a nelze se proto po této stránce věci dále obírat, což platí též pro další řízení v prvé stolici.

Čís. 5816.

Ke způsobilosti činu vzbuditi veřejné pohoršení (§ 516 tr. zák.) stačí, byl-li čin spáchan na místě ať veřejném či neveřejném, avšak snadno přístupném za okolností, že mohl býti snadno pozorován třetími osobami. Vyžaduje se však způsobilost konkrétního rázu, nestačí abstraktní možnost příchodu osoby třetí.

(Rozh. ze dne 9. února 1937, Zm II 21/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti veřejné mravopoctnosti podle § 516

tr. z., napadený rozsudek zrušil v odsuzujúcej časti jako zmatečný a zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby, že dne 23. července 1936 v R. smilnými činy mravopověstnost a stydlivost urazil hrubě a způsobem vzbuzujícím veřejné pohoršení, čímž se prý dopustil přestupku proti veřejné mravopověstnosti podle § 516 tr. z.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., nelze upřít oprávnění.

Rozsudek spatřuje přestupek podle § 516 tr. z. v tom, že obžalovaný, s nímž M. již dříve jednou dobrovolně souložila, povalil ji dne 23. července 1936 v poledne v jejím neuzamčeném chlévě, odkrýval ji a odhrnul jí sukně, aby s ní mohl souložit, při čemž k souložení nedošlo, poněvadž M. kladla odpor a obžalovaný proto od svého jednání upustil.

Rozsudek má za to, že čin byl způsobit vzbuditi veřejné pohoršení, protože byl spáchán na místě snadno přístupném za okolností, že mohl snadno býti pozorován osobami třetími, byť i při výstupu samém nebyl nikdo třetí přítomen, neboť do neuzamčeného chléva mohl ve dne kdokoli z neuzamčeného dvora vstoupiti, čehož prý si obžalovaný, dobře obeznámený s místními poměry v domě M., byl také vědom.

Rozsudek je po stránce hmotněprávní na omylu.

Ke skutkové podstatě souzeného přestupku sice stačí, je-li jednání pachatelovo způsobit dáti příčinu k veřejnému pohoršení, byť i tento účinek sám nenastal. Nalézací soud vyvozuje tuto způsobitost jen z místní a časové situace. Je mu přisvědčiti potud, že po stránce objektivní stačí, byl-li čin spáchán na místě ať veřejném či neveřejném, avšak snadno přístupném za okolností, že mohl snadno býti pozorován třetími osobami.

Již tento předpoklad tu však není. Co tu soud předpokládá, je toliko abstraktní možnost přístupu nějaké třetí osoby. Taková pouhá abstraktní možnost přístupu třetí osoby nestačí, uváží-li se, že způsobitost vzbuditi veřejné pohoršení není o sobě opodstatněna ani pouhou veřejností místa činu (rozh. čís. 316 Sb. n. s., Altmann I., str. 1014). Uvedená způsobitost musí býti rázu konkrétního (Mirička, Trestní právo hmotné, str. 287). Že v souzeném případě byly skutečně opodstatněny takové okolnosti, podle nichž bylo objektivně počítati se vstoupením třetí osoby do chléva, nenaznačuje ani rozsudek, ani obsah spisů. Podle přečteného trestního oznámení seznala M. naopak, že o pomoc nevolala a že by se pomoci nebyla ani dovolala, jelikož mimo její dvě malé děti (které podle rozsudkových zjištění dlely tenkrát v kuchyni), nebyl nikdo doma a ježto domek stojí o samotě za vesnicí. Že tu byl důvod k předpokladu, že by děti přišly do chléva, rozsudek ani netvrdí.

Rozsudek nezjišťuje ani jinak, že čin byl objektivně spáchán za okolností, jež poukazovaly k tomu, že se o něm dozví větší počet lidí, nebo že se dostane do veřejnosti dodatečným vyprávěním. Rozsudek zjišťuje naopak, že M. již dříve jednou s obžalovaným dobrovolně souložila a že souzený případ udala — ostatně až po uplynutí celého týdne — četnictvu jen proto, že u ní po příběhu nastalo krvácení z rodidel, o němž se domní-

vala, že souvisí s uvedeným příběhem. Tím méně lze podle toho, co předloženo, tvrditi po stránce subjektivní, že obžalovaný za zjištěných okolností a na zjištěném místě věděl nebo počítal aspoň s možností, že bude při činu, k němuž ani nedošlo, přistižen, nebo že se o činu doví větší počet lidí.

Hledíc k těmto vývodům nelze popřít, že jest odsuzující rozsudek první stolice stížen zmatkem podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., pročež bylo důvodně zmateční stížnosti vyhověti.

Čís. 5817.

Uplynula-li už před oznámením činu, kvalifikovaného ako prestupok podľa § 41 tr. zák. prest., lehota § 17, odst. 1 zákona o ochrane cti pre podanie súkromnej žaloby, je vôbec a v ktoromkoľvek stadiu pokračovania zavedeného podľa § 41 tr. zák. prest. vylúčené, aby mohla byť s úspechom podaná žaloba i v smysle § 17, odst. 2 zákona o ochrane cti.

Rozhodnutie o útratách s hľadiska posledného odstavca § 442 tr. p.

(Rozh. zo dňa 9. februára 1937, Zm III 601, 602/36.)

Na jvyšší súd preskúmal trestnú vec proti A., obžalovanému z prestupku urážky na cti, následkom opravného prostriedku generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti a vyniesol tento rozsudok:

Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti sa uznáva základným a vyslovuje sa, že pravoplatnými rozsudkami okresného súdu zo dňa 25. mája 1936 a krajského súdu zo dňa 29. septembra 1936 bol porušený zákon v ustanovení § 17, odst. 1 a 2 zákona zo dňa 28. júna 1933, čís. 108 Sb. z. a n.

Podľa § 442, posl. odst. tr. p. sa zrušujú uvedené rozsudky v celom rozsahu a obžalovaný A. sprostuje sa v smysle § 326, čís. 4 tr. p. obžaloby na neho pre prestupok urážky vznesenej. Náklady trestného pokračovania, vynímajúc tie, ktoré vznikly zastupovaním súkromnej obžaloby a obhajobou obvineného, hradí štátna pokladňa.

D ô v o d y:

Rozsudkom okresného súdu zo dňa 25. mája 1936 bol A. uznaný vinným prestupkom urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti. Tohoto prestupku sa obžalovaný podľa rozsudku dopustil tým, že 28. januára 1936 vo vinohradoch u S. sa vysslovil voči M. »aj teba zastrelím« a tak mu vyhrážal zlým nakladaním. Obžalovaný a jeho obhájca ihneď ohlásili proti tomuto rozsudku odvolanie. Dôsledkom toho zaoberal sa vecou krajský súd ako súd odvolací, ktorý rozsudkom zo dňa 29. septembra 1936 potvrdil prvostupňový rozsudok. Tým bolo pokračovanie, hľadiac na ustanovenie § 556, odst. 2 tr. p., pravoplatne skončené.

O čine učinilo okresnému súdu oznámenie četnictva, ktoré v konaní obžalovaného videlo prestupok nebezpečnej hrozby podľa § 41 prest. zák.

Tiež zmocnenec štátneho zástupcu kvalifikoval ono konanie v písomnom obžalobnom návrhu rovnakým spôsobom. Na pojednávaní u prvostupňového súdu však — soznavši, že vyhrážanie obvineného nebolo mienené vážne a že preto nie je daná skutková podstata spomenutého prestupku — upustil od obžaloby. Právny zástupca poškodeného ihneď prevzal zastupovanie obžaloby a v návrhu na pokračovanie vo stíhaní prekvalifikoval čin ako prestupok urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti.

Ponevác urazeným není žiadna z osôb či úradov uvedených v § 14, odst. 2—5 zákona o ochrane cti, ľže stíhať tento prestupok podľa § 17 tohoto zákona výhradne žalobou súkromnou. Táto musí byť podľa prvého odstavca § 17 cit. zák. podaná u súdu do 2 mesiacov od tej doby, kedy sa urazený dozvedel o čine a o osobe vinníkovej. Len vtedy — ako je zrejmé z odst. 2 § 17 cit. zák. — keď bolo učinené oznámenie pre čin, ktorý sa stíha verejnou žalobou podľa iného zákona než o ochrane cti, a keď odoprel verejný žalobca čin stíhať, alebo keď pokračovanie skončilo zastavením, alebo sprostujúčim rozsudkom, môže byť podaná súkromná žaloba v smysle zákona o ochrane cti pre tenže čin aj vtedy, keď už uplynula spomenutá lehota, najpozdejšie však do 15 dní od doby, kedy bolo urazenému sdelené odopretie zastupovania obžaloby verejným žalobcom, resp. bol sdelený výsledok súdneho pokračovania; neboli-li mu tieto okolnosti sdelené, do 2 mesiacov od onoho odopretia alebo od právnej moci sprostujúceho rozsudku, alebo usnesenia o zastavení. Ale pre všetky tieto prípady výslovne stanoví § 17, odst. 2 zákona o ochrane cti podmienku, že oznámenie bolo učinené buď u súdu, alebo u štátneho zastupiteľstva v dvojmesačnej lehote § 17, odst. 1 cit. zákona.

V súdenom prípade bol čin spáchaný dňa 28. januára 1936, a to priamo voči urazenému, takže tento sa ihneď pri čine dozvedel o čine aj pachateľovi. Oznámenie o tom bolo u okresného súdu učinené až 5. apríla 1936. Uplynula tedy už pred oznámením činu lehota v § 17, odst. 1 zákona o ochr. cti stanovená pre podanie súkromných žalôb vo veciach pre trestné činy proti zákonu o ochrane cti. Dôsledkom toho bolo vôbec a v každom stadiu pokračovania zavedeného podľa § 41 prest. zák. vylúčené, aby s úspechom mohla byť podaná žaloba aj v smysle § 17, odst. 2 cit. zákona, lebo stíhanie trestného činu súkromnou žalobou bolo už v dobe podaného oznámenia vylúčené. Mal byť preto obžalovaný v smysle § 326, čís. 4 tr. p. obžaloby sprostý.

Keď prez to okresný súd uznal obžalovaného vinným prestupkom urážky podľa § 1 cit. zák. a vymeral mu trest, porušil zákon v ustanovení § 17, odst. 1 a 2 spomenutého zákona. Tým zavinił zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. To platí aj o rozsudku krajského súdu, lebo týmto bol potvrdený prvostupňový zmätočný rozsudok.

Ustanovenie § 21, odst. 2 zákona o ochrane cti, na ktoré sa odvoláva krajský súd, tu vôbec neprichádza v úvahu, lebo to sa týka — ako je presne zrejmé zo slov »v prípadoch odst. 1« — len tých trestných činov podľa zákona o ochrane cti, ktoré sú uvedené v § 14, odst. 4 a 5 a pri ktorých je k žalobe oprávnený žalobca tak súkromný, ako aj verejný. Prestupok urážky, o ktorej pojednávaly nižšie súdy, nie je uvedený v § 14, odst. 4 a 5, lebo urazený nie je osobou v tomto predpise menovanou a ide

tu — ako už bolo konštatované — výhradne o čin stíhateľný na žalobu súkromnú.

Bolo preto vyhovené opravnému prostriedku k zachovaniu právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou, a vyslovené porušenie zákona v ustanovení § 17, odst. 1 a 2 spomenutého zákona. Ponevác porušenie to sa stalo v neprospech obžalovaného, lebo tento bol odsúdený, ačkoľvek mal byť obžaloby sprostý, boly v smysle posl. odst. § 442 tr. p. zrušené oba rozsudky v celom rozsahu a obžalovaný A. bol podľa § 326, čís. 4 tr. p. obžaloby sprostý.

V smysle § 482, odst. 1 tr. p. bolo vyslovené, že náklady trestného pokračovania, vynímajúc tie, ktoré vznikly zastupovaním súkromnej obžaloby a obhajobou obvineného, hradí štátna pokladňa. O útratách strán nebolo týmto rozhodnuté, ponevác ustanovenie § 442, posl. odst. tr. p., vymedzujú opatrenia, ktoré sa majú učiniť a medzi ktorými nie je rozhodnutie o útratách, nedáva k tomu základu.

Čís. 5818.

Predpis § 343, odst. 1, čís. 6 tr. p. vylučuje z rozhodovania o veci nielen toho porotcu, u ktorého bola prekážka v dobe samého pojednávania, ale aj toho, u ktorého jestvovala v dobe zostavenia soznamu porotcov tak služebných ako aj ročných a prvotných.

(Rozh. zo dňa 9. februára 1937, Zm III 603/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci pre zločin podpaľáčstva, vyhovujúc zmätočnej sťažnosti obžalovaného, z dôvodu zmätočnosti podľa § 29, čís. 3 por. nov. zrušil rozsudok porotného súdu s celým pokračovaním, ktoré nasledovalo na úkon, zakladajúci zmätočný dôvod, vrátil trestnú vec krajskému ako porotnému súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu a zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu vcelku a zbývajúcu časť zmätočnej sťažnosti obžalovaného poukázal na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Zmätočnej sťažnosti obžalovaného, pokiaľ je založená na dôvode zmätočnosti podľa § 29, čís. 3 por. nov., nelze odopreť oprávnenie.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní je zrejmé, že sa vynesenia rozsudku ako porotca zúčastnil M. Po skončení pojednávania bolo zistené, že tento porotca bol rozsudkom krajského súdu zo dňa 18. apríla 1934 odsúdený pre návrh ku zločinu pokračujúcej krádeže podľa § 69, čís. 1, §§ 333, 336, čís. 4 tr. p. a § 48 tr. nov. do žalára na 8 mesiacov a ku strate úradu na 3 roky a volebného práva do obcí na 3 roky, a to bezpodmienečne, že vrchný súd, rozhodujúc o odvolaní tak verejného žalobcu, ako aj M., rozsudkom zo dňa 10. januára 1935 potvrdil prvostupňový rozsudok a že najvyšší súd zčasti odmietol a zčasti zamietol zmätočnú sťažnosť M. usnesením zo dňa 8. januára 1936.

Podľa § 29, čís. 3 por. nov. je dôvodom zmätočnosti, zúčastnil-li sa vynesenia rozhodnutia taký porotca, ktorý mal byť podľa § 343 tr. p. vylúčený z vybavenia veci. Tento predpis v bode 6. prvého odstavca a v odstavci druhom ustanovuje, že sa nemôže zúčastniť vybavenia veci porotca, ktorý by nemohol byť pojatý do soznamu porotcov — okrem iných dôvodov — preto, že sa proti nemu vedie trestné pokračovanie. Vylučuje teda tento predpis podľa svojho znenia, menovite podľa času a spôsobu slovíes v ňom užitých, a podľa svojho účelu nielen toho porotcu, proti ktorému uvedená vada je v dobe samého pojednávania, ale aj takého porotcu, proti ktorému vada tá jestvovala v dobe sostavenia soznamu porotcov, tak služebných ako aj ročných a prvotných. Ročný soznam porotcov bol v tomto prípade hľadiac na ustanovenie § 12 zákona čís. 278/1919 Sb. z. a n. bezpečne sostavený najpozdšie v novembri 1935. Podľa hore opísaných rozsudkov viedlo sa vtedy proti M. trestné pokračovanie, lebo vtedy bolo už síce po rozsudku odvolacieho súdu, ale nebolo ešte najvyšším súdom rozhodnuté o zmätočnej sťažnosti obžalovaného M. V dobe sostavenia ročného soznamu (tiež aj soznamu služebného) bol preto M. v smysle § 2 zákona čís. 278/1919 Sb. z. a n. nespôsobilý k úradu porotcu práve preto, že sa proti nemu viedlo trestné pokračovanie, v ktorom bol obžalovaný pre zločin alebo trestný čin, stihateľný z úradnej povinnosti a spáchaný zo zistných a nečestných pohnutí, a nemal preto byť pojatý už v dobe ich sostavenia do žiadneho z uvedených soznamov porotcov, a to práve z dôvodu opísaného v § 343, odst. 1, čís. 6 tr. p. Keď prez to sa zúčastnil vynesenia rozhodnutia, je tu zmätok podľa § 29, čís. 3 por. nov.

Sťažovateľ sa dozvedel podľa prevedenia zmätočnej sťažnosti o spomenutom vylučovacom dôvode až dňa 14. októbra 1936, tedy až za 2 dni po rozhodnutí súdu prvej stolice. Zo spisov neplynie opak a nelze preto tvrdiť, že v dobe sostavenia lavice porotcov o onom dôvode zmätočnosti vedel; nie je tu tedy dôvod podľa 2. odst. § 29 por. nov., pre ktorý by nemohol dôvod zmätočnosti dodatočne uplatňovať.

Dôsledkom toho bolo vyhovené zmätočnej sťažnosti obžalovaného, pokiaľ sa v nej uplatňuje opísaný dôvod zmätočnosti, napadnutý rozsudok porotného súdu bol na základe § 34, odst. 1 por. nov. a § 404, odst. 1 tr. p. zrušený a vec vrátená tomuto súdu k novému pojednávaniu a rozhodnutiu.

Čís. 5819.

Ustanovení § 232, čís. 2 tr. zák. predpokladá takový fyzický nebo psychický stav u ženy, který jí podle zákonů přírody překáží, aby projevila svoji vůli, nebo aby se bránila proti útokům.

(Rozh. ze dne 9. února 1937, Zm IV 676/36.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti obžalovanému pro zločin násilného smilstva následkem zmáteční stížnosti obžalovaného a jeho obhájce z úřední povinnosti z důvodu zmátečnosti podle § 385,

čís. 1 c) tr. ř. zrušil rozsudek odvolacího soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 232, čís. 2 tr. z., spáchaným na škodu B., a zprostil obžalovaného podle § 326, čís. 3 tr. ř. obžaloby v tomto směru proti němu podané; z úřední moci na základě 1. odst. § 35 por. nov. zrušil nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu v ostatní odsuzující části (případy A. a C.) a vrátil věc v tomto rozsahu odvolacímu soudu k novému přelíčení a rozhodnutí; zmáteční stížnost poukázal na toto rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Nejvyšší soud, přezkoumávaje tuto trestní věc, prv než se obíral uplatňovanými důvody zmátečnosti, přišel k těmto závěrům:

Případy soulože obžalovaného s A. a B. pořadil odvolací soud pod ustanovení 2. bodu § 232 tr. z., uznáv, že poškozené pro opilost byly v rozhodné době v takovém stavu, ve kterém nemohly projevit svoji vůli anebo se bránit. V odůvodnění rozsudku odvolací soud uvedl, že poškozené byly opilé, resp. že B. byla podnapilá po požití vína. Z dalších zjištění odvolacího soudu plyne, že si poškozené byly vědomy úmyslu a počínání obžalovaného, neboť podrobně vylíčily celý příběh tohoto počínání — — —

Podle těchto zjištění nelze uznati, že by byl u poškozených takový stav, ve kterém by nemohly projevit svoji vůli nebo se bránit. Ustanovení § 232, čís. 2 tr. z. předpokládá takový fyzický nebo psychický stav, který podle zákonů přírody překáží někomu v tom, aby projevil svoji vůli anebo bránil se proti útokům.

Podle zjištění odvolacího soudu nešlo u poškozených o takovou opilost, která by vylučovala vědomí, co s nimi obžalovaný chce dělat a dělá, a když seznaly, oč jde, způsoblost projevu vůle. Vždyť poškozené podle zjištění projevíly poněkud odpor proti souložní s obžalovaným, takže svoji vůli mohly projevit; při tom však není podkladu pro závěr, že nemohly projevit vážný odpor v takovém stupni, aby obžalovaný buď upustil od úmyslu s nimi souložit, anebo použil takového stupně fyzického násilí, jaký předpokládá ustanovení § 232, čís. 1 tr. z. Neboť při tom je též podstatné, zda odpor ženy byl vážný. Proti takovému závěru mluví v tomto případě to, že poškozené dívky daly se beze všeho jedna po druhé zamknout v pokoji obžalovaného a posadit na postel, a dále, že jedna z nich (A.) vůbec nekřičela, ačkoli měla v druhém pokoji dvě kamarádky a mohla už snad tímto způsobem zdržet obžalovaného od jeho počínání; druhá (B.) však začala křičet až tehdy, když obžalovaný po nějakém zápasu začal s ní souložit, a křičela pouze proto, že jí to silně bolelo. Když poškozená začala křičet, obžalovaný soulož nedokončil, nýbrž upustil od svého počínání, poškozenou uvolnil a dveře odemkl.

Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že o podřadění činu pod ustanovení § 232, čís. 2 tr. z. nelze tu mluvit, a odsuzující rozsudek je proto dotčen zmatkem podle § 385, čís. 1 b) tr. ř.

Poněvadž B. byla v době činu 15letá, nepřichází u ní v úvahu ani ustanovení § 236 tr. z., nýbrž pouze přestupek podle § 20, čís. 2 zák. čís. 241/1922 Sb. z. a n. Avšak odsouzení pro tento přestupek překáží

promlčení, poněvadž během trestního řízení, a to mezi dnem 19. září 1932, kdy krajský soud postoupil spisy státnímu zastupitelství, a dnem 7. června 1933, kdy okresní soud na žádost státního zastupitelství určil rok k výslechu svědků a vyžádal výtahy z matrik, nebylo učiněno žádné soudní rozhodnutí ani opatření proti obžalovanému a tak uplynula šestiměsíční promlčecí lhůta § 31 tr. z. přest., což vylučuje zahájení trestního řízení a zakládá zmatek podle § 385, čis. 1 c) tr. ř.

Pokud se týká případu A., která v době spáchání trestného činu nedovršila 14. rok věku, přicházelo by v úvahu ustanovení § 236 tr. z., jak to též odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku vyslovil; stejně i v případě C. Avšak odvolací soud, jenž se subjektivní stránkou trestného činu vůbec neobíral, nezjistil ani v případě A., ani v případě C. skutečnosti rozhodné pro posouzení trestného činu po subjektivní stránce, totiž nezjistil skutkovou podkladu pro závěr, že obžalovaný věděl, že jde o početná děvčata ve věku níže 14 let, takže nejvyšší soud nemůže posoudit činy obžalovaného a přezkoumatí napadený rozsudek v tomto směru. Poněvadž se tu tedy co do této části rozsudku odvolacího soudu vyskytuje případ 1. odst. § 35 por. nov., nejvyšší soud jednal podle tohoto ustanovení zákona.

Čís. 5820.

Kdo se ve společném úmyslu připojil k trestné činnosti osob vniknuvších násilně do cizího příbytku, je spolupachatelem, nikoli jen spoluvinníkem zločinu podle § 83 tr. zák., třeba tam nevnikl zároveň s ostatními, nýbrž teprve později.

(Rozh. ze dne 11. února 1937, Zm I 42/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 83 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmatečnou stížnost dovolává se zmatek čis. 9 a), 10, 11 § 281 tr. ř.

Aby tyto hmotněprávní zmateky doličovala po zákonu, musela by vzhledem k předpisu § 288, odst. 2, čis. 3 tr. ř., závaznému pro zrušovací soud, učiniti základem svých úvah a dedukcí skutkové okolnosti nalézacím soudem zjištěné v jejich celku a vzájemné souvislosti, a jen a výhradně na tomto skutkovém podkladě dokazovati, že tu není skutková podstata § 83 tr. zák. [čis. 9 a)], že jde jen o spoluvinu (čis. 10) a že mělo býti použito druhé sazby § 84 tr. z. (čis. 11).

Tak si stížnost v prvé své části nepočíná, tvrdíc, že nebylo zjištěno, že stěžovatel na zahradu K-ovu vnikl s více lidmi sebranými, a popírajíc dále, že stěžovatel vykonal nějaké násilí.

Leč napadený rozsudek zjistil formálně bezvadně, že stěžovatel přišel k hostinci později proto, že cestou potkal V., s nímž se zdržel; dále, že stěžovatel byl v ohraženém dvorku a v ohražené zahradě hostince K-ova

v době, kdy ještě trvala trestná (v rozsudku zjištěná) činnost ostatních pachatelů; že se k ní připojil v této době (kdy podle vlastního údaje stěžovatelova bylo již pryč jen to hlavní, ale křik tam ještě byl); a že M., který floukl N. holi, k dalšímu útoku podněcoval —, ze kterýchžto zjištění rozsudek dospěl k přesvědčení, že u stěžovatele nešlo jen o nahodilou a zvědavost vyvolanou přítomností na místě činu, nýbrž že u něho šlo o společný úmysl a vědomí, že ostatní pachatelé vnikli do hostince způsobem v § 83 tr. z. zapovězeným.

Domáhá-li se zmatečnou stížností přes to zproštění obžalovaného, anebo kvalifikování činu nanejvýše jako spoluviny podle § 5, 83 tr. z. a použití mírnější sazby § 84 tr. z., nelze jí přisvědčiti.

Podřadil-li soud takto zjištěný skutkový děj pod ustanovení § 83 tr. z., není výrok ten právně mylný, včyť bylo již v nálezu z 22. října 1936, č. j. Zm I 680/36-4 zdůrazněno, že ke spolupachatelství stačí pouhé připojení se k trestné činnosti ostatních, pokud tato trvá; nezáleží proto na tom, že stěžovatel nevnikl najednou s ostatními do cizího příbytku, nýbrž že se tak stalo poněkud později.

Ztotožnil-li se pak stěžovatel na místě samém s násilnickým jednáním ostatních tam ještě řádících pachatelů, nejde o pouhou spoluvinu podle § 5 tr. z., nýbrž o spolupachatelství a bylo na místě i použití vyšší sazby § 84 tr. z., kdyžž bylo pokládati za tohoto stavu věci stěžovatele za »původce« násilí tak, jako všechny ostatní obžalované.

Čís. 5821.

Riadič motorového vozidla je trestne zodpovedný za následky, ktoré vyvolal tým, že, idúc po nesprávnej strane hradскеj, spôsobil u poškodeného zmatek, následkom ktorého bol poškodený zasiahnutý vozidlom.

(Rozh. zo dňa 11. februára 1937, Zm III 654/36.)

Na j v y š š í s ů d v trestnej veci proti A., obžalovanému z prečinu podľa § 310, odst. 2 tr. z., zmatečnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

Z d ō v o d o v:

Zmatečná sťažnosť vo svojich vývodoch mylne cituje dôvody rozsudku prvého súdu, pokiaľ sa týkajú povinnosti riadiča auta jazdiť na ľavej strane hradскеj. V týchto dôvodoch bolo uvedené, že pokiaľ obžalovaný mal pred sebou voľnú cestu po ľavej strane svojej jazdy, mal ísť touto stranou. Do prava vyhábať by bol smel (rozumej až na pravú polovicu hradскеj) len vtedy, keď by ľavá strana nebola bývala voľná, alebo keby na nej nebol mal dosť miesta pre svoje vozidlo, čo však v tomto prípade nebolo.

Ináč nižšie súdy správne uznaly, že obžalovaného stíha v tomto prípade trestná nedbalosť. Správny je názor nižších súdov, že poškodený nemohol rátať s tým, že sa obžalovaný priblíži k nemu na nesprávnej

strane hradskej, a že preto poškodený bol zmätený, keď obžalovaný preca tak urobil. Obžalovaný je tedy zodpovedný za následky, aké vyvolal tým, že, idúc po nesprávnej strane hradskej, vyvolal u poškodeného zmätok, následkom ktorého tento išiel raz do zadu a potom zase do predu a pri tom bol zasiahnutý autom obžalovaného.

Keď obžalovaný s porušením premávkových predpisov išiel viac po pravej strane hradskej a uvidel pred sebou prekážku v osobe poškodeného, bolo jeho povinnosťou zachovať zvláštnu pozornosť, alebo prejsť na svoju ľavú stranu, alebo dostatočne zmierniť rýchlosť, alebo aj zastaviť auto a tým zabrániť srážke. Obžalovaný však toho neurobil a preto ho stíha trestná zodpovednosť. Dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. bol tedy neprávom uplatňovaný.

Čís. 5822.

Taktiež proti dodatočnému usneseniu vrchného súdu ako súdu odvolacieho, doplnujúcejmu výrok rozsudku o povinnosti hradiť náklady trestného pokračovania (§ 479, odst. 3 tr. p.), je opravný prostriedok neprípustný.

(Rozh. zo dňa 11. februára 1937, Zm IV 782/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A., obžalovanému z prečinu pomlvy tlačou, odmietol sťažnosť hlavného súkromného žalobcu proti usneseniu vrchného súdu.

Dôvody:

Rozsudkom druhej stolice z 13. júna 1936 bol obžalovaný odsúdený zaplatiť súkromnému žalobcovi do 15 dní pod exekúciou na odvolacích útratách čiastku 210 Kč, v čom sú zahrnuté, ako zo spisov je zrejmé, útraty vzniklé v odvolacom pokračovaní po zrušujúcom usnesení najvyššieho súdu z 18. októbra 1935.

Ponevác v čiastke 210 Kč nie sú obsažené útraty pokračovania, počnúc od rozsudku prvej stolice do zrušujúceho usnesenia najvyššieho súdu, žiadal hlavný súkromný žalobca o ich dodatočné prisúdenie.

Napadnutým usnesením bolo žiadosti čiastočne vyhovené a hlavnému súkromnému žalobcovi boli priznané útraty vzniklé mu ohlásením a odôvodnením zmätočnej sťažnosti, naproti tomu neboly mu priznané útraty vzniklé v druhej stolici pred rozhodnutím najvyššieho súdu s tým odôvodnením, že podľa zápisnice o odvolacom pojednávaní, konanom dňa 18. februára 1935, súkromný žalobca, resp. jeho zástupca ich nežiadal.

Sťažnosť proti tejto zamietajúcej časti napadnutého usnesenia podaná nie je prípustná.

Napadnutým usnesením rozhodoval vrchný súd o povinnosti náhrady útrat odvolacieho pokračovania, konaného následkom odvolania obžalovaného proti prvostupňovému rozsudku, a týmto usnesením doplnil odvolací súd svoj rozsudok, ktorý o týchto útratách čo do povinnosti k ich ná-

hrade len čiastočne rozhodol, lebo podľa § 479, odst. 3 tr. p. o tom, kto má hradiť trestné náklady, treba rozhodovať v trestnom rozsudku.

Ponevác proti rozhodnutiu vrchného ako odvolacieho súdu o povinnosti hradiť trestné náklady niet opravného prostriedku, lebo zmätočnú sťažnosť dotyčne útrat nelze opreť o nijaký dôvod zmätočnosti, pre ktorý možno podľa § 428, odst. 1 tr. p. zmätočnú sťažnosť uplatňovať, a ponevác napadnutým usnesením bolo rozhodnuté o tom istom predmete, o ktorom sa má rozhodnúť v odvolacom rozsudku, treba mať za to, že niet podľa zákona proti dodatočnému usneseniu, doplnujúcejmu odvolací rozsudok čo do povinnosti hradiť trestné náklady, opravného prostriedku (sťažnosti), keď zákon proti výroku o povinnosti hradiť trestné náklady, uvedenému v samom odvolacom rozsudku, vôbec neprípúšťa opravného prostriedku. Ponevác zákon sťažnosť k vyššej stolici proti napadnutému usneseniu neprípúšťa (§ 378 tr. p.), bola sťažnosť ako zákonom vylúčená odmietnutá.

Čís. 5823.

Hajní lesní správy, zakročujúci proti osobám lovcím ondatry střelnou zbraní nebo jiným způsobem loveckým, požívají ochrany podle §§ 68 a 81 tr. zák., zjišťují-li, zda tyto osoby mají svolení držitele honitby k lovu ondatry (§ 58, odst. 3. slezského honebního zákona čís. 42/1903 z. z.), a chtějí-li osobám nemajícím takového spojení odníti síť a zjištění jejich totožnost (§ 3 zákona čís. 84/1872 ř. z.).

(Rozh. ze dne 12. února 1937, Zm II 89/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaných A., B. a C. do rozsudku krajského soudu, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatku čís. 5, správně čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost, že nalézací soud posoudil nesprávně věc po stránce právní, opominuv zjistiť, zda úkon hajných M. a N. proti obžalovaným spadal do okruhu jejich úřední působnosti, což stížnost popírá, poukazujíc na nevyvrátenou obhajobu obžalovaných, že šli chyťat ondatry, a že proto hajní, o nichž nebylo zjištěno, že byli pověřeni těž ochranou rybolovu, neboly oprávnění proti obžalovaným zakročiti. Námitka tato neobstojí, posuzuje-li se skutkový děj rozsudkem zjištěný se sřetelem k zákonným ustanovením, která tu přicházejí v úvahu.

Rozsudek zjišťuje a stížnost zjištění toto nebere v odpor, že M. a N. jsou přísaznými hajnými státní lesní správy v S., že dne 16. března 1935 konali služební pochůzku honebním revírem této lesní správy a že při této příležitosti, zastihnuvše obžalované, jdoucí podle jejich vlastního údaje lovit ondatry, proti nim zakročili, chtějíce jim odňati síť a zjištění jejich jména. O ondatře (kryse pižmové, bobříku pižmovém) platí pro území dřívějšího Slezska, kde byl trestný čin spáchán, nařízení zemského pre-

sidenta ve Slezsku z 15. července 1927, čís. II-514/4, čís. 25 z. z. slezského, vydané na základě § 59 slezského honebního zákona z 13. ledna 1903, čís. 42 z. z., jímž byla krysa pižmová zařazena mezi nelovná škodná zvířata, uvedená v § 57, odst. 1 slezského honebního zákona, jež je dovoleno každému kdykoli chytiti, zabít a tím si přivlastniti. Právo usmrcovati a okupovati zvěř vypočtenou v § 57, odst. 1 honebního slezského zákona a nařízení jej doplňujících je omezeno ve prospěch oprávněného z honitby předpisem § 58, odst. 3 slezského honebního zákona, podle něhož je kromě případu nutné obrany nebo ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo případu úředně nařízené honičky škodné zvěře potřebí písemného svolení držitele honitby tomu, kdo chce škodnou zvěř lovití střílnou zbraní nebo jiným způsobem loveckým. Podle uvedených zákonných ustanovení jakož i se zřetelem k ustanovení § 3 zákona čís. 84/1872 ř. z. je strážný personál oprávněn zakročiti nejen, když neznámé osoby přistihne při páchání trestného činu, nýbrž též i tehdy, když je přistihne — třeba i na pozemku cizím nebo na blízkou věcí svěřených dohledu — za okolností budících zjevné podezření, že na oněch věcech trestný čin spáchali nebo jej spáchati zamýšlejí. Proto nelze tvrditi, že úkon, který hajný M. a N. vykonali proti obžalovaným, kteří doznali, že jdou lovit ondatry a byli k tomu opatření sítí a železnou tyčí, nenáležel vůbec do úřední jejich působnosti; naopak z ustanovení těch plyne, že jmenovaní hajní byli formálně oprávněni u výkonu své služby na ochranu honitby proti obžalovaným zakročiti a zejména zjistiti, zda obžalovaní mají, jak předstírali, k lovení ondatr svolení držitele honitby, a když se jim nevykázali, odejmouti jim síť, pokud se týče zjistiti jejich totožnost. Nalézací soud proto nepochybil, když hajným M. a N. a jejich úkonu přiznal ochranu §§ 68 a 81 tr. z.

Neobstojí ani další námitka stížnosti, že nalézací soud nepřihlédl ke skutečnosti plynoucí z obhajoby obžalovaných a z výpovědi svědků M. a N., že obžalovaní šli po veřejné cestě vedoucí souběžně s potokem, kteroužto námitkou stížnost zřejmě míní tvrditi, že se zákrok hajných proti obžalovaným nestal v obvodě svěřeném dohledu jmenovaných hajných. Než zmíněná okolnost je pro posouzení věci nerozhodná, neboť polní nebo i jinaká veřejná cesta nebo potok protínající revír, jímž se nepřerušuje souvislost pozemků tvořících honební revír (§ 5, odst. 2 slezského honebního zákona), spadají s hlediska oprávnění a výkonu honitby pod ochranu strážného personálu pro myslivost (viz i rozh. čís. 1621 Sb. n. s.).

Čís. 5824.

Není-li zlomyslné poškození cizího majetku uvnitř rodiny kvalifikováno jako zločin, je přestupkem podle § 525 tr. zák.; přestupek ten se stíhá žalobou soukromou.

(Rozh. ze dne 12. února 1937, Zm II 19/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací z podnětu zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle § 153 tr. z., pře-

stupkem lehkého poškození na těle podle § 411 tr. z. a přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. z., zrušil podle § 290 tr. ř. uvedený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. z., a zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 1 tr. ř. obžaloby, že rozbil hrnce svých rodičů zlomyslně poškodil cizí majetek, při čemž vzešla škoda nepřesahovala 2.000 Kč, a že se tím dopustil přestupku zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Přezkoumávaje z podnětu této zmateční stížnosti spisy, přesvědčil se nejvyšší soud jako soud zrušovací, že bylo na újmu obžalovaného nepravděpodobně použito trestního zákona.

Nalézací soud totiž zjistil, že obžalovaný rozbil svým rodičům, s nimiž žil ve společné domácnosti, úmyslně jeden hrnec v ceně 15 Kč. Že rozbil více hrnců, jak mu klade za vinu obžaloba, nevzal nalézací soud za prokázáno.

Nepravěm shledal nalézací soud v tomto jednání obžalovaného skutkovou podstatu přestupku podle § 468 tr. z.

Z rozsudkových zjištění vysvítá, že se souzený skutek stal uvnitř rodiny a že jím byly dotčeny jen zájmy členů rodiny a nikoli též zájmy osob cizích mimo rodinný kruh. Příklad vyšel z rodiny na veřejnost jen tím, že se otec obžalovaného jakožto hlava rodiny domáhal zákroku státního zastupitelství a tím i trestního soudu. Ježto pak ustanovení § 525 tr. z. jako hrubší nemravnosti mezi příbuznými uvádí krádeže a zpronevěry jen příkladmo a k nim náleží též zlomyslné poškození cizího majetku, pokud není kvalifikováno jako zločin (viz rozh. čís. 3269 Sb. n. s., čís. 1072 a 2011 víd. sb., Altmann, I., str. 1026, 1030), spadá čin, jímž obžalovaný poškodil hrnec rodičů uvnitř rodiny, pod skutkovou podstatu přestupku § 525 tr. z.; přestupek ten se stíhá, pokud čin žádostí oprávněné osoby vychází z rodiny a tím z oboru kázně domácí na veřejnost, výlučně žalobou soukromou (rozh. čís. 3269 Sb. n. s., čís. 1072, 4096 víd. sb., Altmann, I., str. 1033).

Byl-li však souzený čin stíhán žalobou veřejnou na místě soukromé žaloby rodičů, již zejména nelze spatřovati v žádosti otcově na státní zastupitelství (§ 46, odst. 1 tr. ř.), je rozsudek stížen hmotněprávním zmatkem podle čís. 9 c) § 281 tr. ř., k němuž bylo podle ustanovení § 290 tr. ř. přihlédnouti z povinnosti úřední, jako kdyby byl obžalovaným býval uplatňován.

Čís. 5825.

Do trestu štátneho väzenia treba podľa § 4, odst. 2 zák. čís. 123/1931 Sb. z. a n. započítat' vždy celú väzbu, nehľadiac na to, či bola zavinená alebo nie.

(Rozh. zo dňa 13. februára 1937, Zm III 581/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti obžalovanému zo zločinu podľa § 15, čís. 3 zák. na ochr. rep. zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol a čiastočne zamietol; podľa § 4, odst. 2 zák. čís. 123/1931 Sb. z. a n. započítal obžalovanému do trestu na slobode celú predbežnú väzbu.

Z d ô v o d o v:

Predbežná väzba, ktorú obžalovaný vytrpel od 20. do 31. mája 1936, bola mu do trestu na slobode započítaná podľa § 4, odst. 2 zák. čís. 123/1931 Sb. z. a n. celá, pretože ju vytrpel pre trestné činy, za ktoré mu bol uložený trest štátneho väzenia, a v takom prípade treba započítať vždy celú väzbu neľahdiac na to, či bola väzba zavinená alebo nie, ako tomu nasvedčujú tiež motívy k vládnemu návrhu zákona.

Čís. 5826.

Pouhé nesplnenie príkazu poslednej vety prvého odstavca § 126 tr. ř. není ohroženo zmatečnosťou. Vyskytli-li se rozpor v posudcích znalců, jenž nebyl odstraněn jejich opětným výslechem, a nevyžádal-li soud posudek jiných znalců, lze rozpor posudků vytýkati podle § 281, čís. 4 tr. ř. jen, domáhal-li se stěžovatel, aby byl tento rozpor vysvětlen podle poslednej vety prvého odstavce § 126 tr. ř.

Komisionář zboží je podezřelou věcí podle § 477 tr. zák., přivlastnili-li si je komisionář tím, že je prodal na vlastní účet, a vzbuzovala-li nápadně nízká cena zboží podezření proti nabízejícímu, že komisionář vykročil z mezí příkazu daného mu svěřítelem.

(Rozh. ze dne 16. února 1937, Zm II 605/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem podle § 477 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Společná zmatečnou stížnost obou obžalovaných uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9a) tr. ř. V žádném směru nelze jí přisvědčiti.

Zmatečnou stížnost uvádí v souhlase s obsahem zápisu o hlavním přelíčení, že obžalovaní svým obhájcem navrhli, aby vyslechnut byl znalec z oboru partiového zboží. Nálezací soud, jak plyne ze zápisu o hlavním přelíčení, rozhodl o tomto návrhu tím způsobem, že připustil důkaz znalcem z oboru obchodu sukny, zejména též z oboru obchodu partiovým zbožím. Jako znalec byl vyslechnut 6. června 1935 M., jenž ocenil zboží na 4.500 Kč až 5.000 Kč. Posudek znalcův byl přečten u hlavním přelíčení dne 19. září 1935, načež po návrhu veřejného žalobce na odhad zboží novým znalcem navrhovali obžalovaní, aby znalcem byl ustanoven

trhovec, který jezdí na trhy, anebo obchodník, který obchoduje výhradně partiovým zbožím. Nálezací soud připustil důkaz novým znalcem a ustanovil jím, k čemuž jej opravňovalo ustanovení § 118 tr. ř., N., jenž ocenil ve svém posudku z 29. října 1935 u soudu uložené zboží na 17.245 Kč. Podle písemného, u hlavním přelíčení dne 14. září 1935 opakovaného návrhu, bylo obžalovanými navrženo, aby připuštěn byl třetí znalec, aby rozpor mezi oběma dosavadními posudky byl řádně vysvětlen a aby třetí znalec byl obchodníkem partiovým zbožím anebo továrníkem, avšak nikoli z S. Tomuto návrhu soud nevyhověl, nýbrž předvolal k hlavním přelíčení oba již slyšené znalce, zřejmě, aby ve smyslu § 126 tr. ř. byl vysvětlen rozpor posudků obou znalců, pokud šlo o ocenění zboží. Oba znalci — pokud šlo o cenu zboží — pozměnili svůj posudek tak, že znalec M. odhadl zboží na 8.788 Kč a znalec N. na 12.280 Kč, při čemž oba znalci uvedli, jak k těmto cenám došli. Obžalovaní podle obsahu jedině směrdatného zápisu o hlavním přelíčení, o jehož opravu nebo doplnění nebylo žádáno, nedomáhali se ani dalšího vysvětlení, ani nenavrhli, aby tento rozpor v posudku obou znalců byl ve smyslu § 126 tr. ř. podnětem k opatření posudku jiných znalců, nýbrž spokojili se s oběma rozcházejícími se posudky. Samo nesplnění příkazu poslednej vety prvého odst. § 126 tr. ř. není trestním řádem ohroženo zmatečností a lze tedy k výtce proti takovému výsledku posudku znalců přihlížeti jen za podmínek § 281, čís. 4 tr. ř., pro které si však stěžovatelé nezjednali předpoklad, neucinivše další návrh, a nemohou se proto dovolávat zmatku právě uvedeného. Za podání takového návrhu nelze pokládati všeobecný záznam zápisu o hlavním přelíčení, že za souhlasu stran byly opakovány před změněným senátem nálezacího soudu výsledky dosavadního průvodního řízení přečtením spisů a protokolu o hlavním přelíčení, ježto se tak stalo na počátku hlavním přelíčení a před podáním znaleckých posudků, o něž jde, a po výslechu znalců nezavdali obžalovaní ani jejich obhájce vhodnými návrhy podnět k postupu podle prvého odst. § 126 tr. ř.

Dolichující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. uvádí zmatečnou stížnost, že rozsudek zjistil, že O. byl stěžovatelům znám, že věděli, že jde o zboží dané mu do komise, tedy k dalšímu zcizení, že tedy věděli, že O. nabyl zboží poctivým způsobem a že cena, již za zboží O-ovi zaplatili, nepřichází v úvahu, poněvadž trhovci prodávají často zboží za cenu pod průměrnou hodnotou, často i za polovici obecné ceny.

Poslední část námítky není dolíčením hmotněprávního zmatku, neboť rozsudek nemá zjištění o způsobu prodeje zboží trhovci a jimi žádaných cen, takže zmatečnou stížnost vůbec nevychází, jak je povinna, ze zjištění rozsudku. Než ani předcházející vývody zmatečnou stížnosti neobstojí.

Podstatou přestupku § 477 tr. z. je, že někdo koupí věci, které svou povahou vzbuzují proti nabízejícímu podezření, že jsou odcizeny; předpokládá se tedy, že původ věci je nejistý tak, že lze důvodně za to míti, že byly odcizeny, při čemž výraz »odcizení« nelze ztotožňovati s pojmem odcizení podle § 171 tr. z. (rozh. čís. 3745 Sb. n. s.). Jde-li — jako v souzeném případě — o věci dané do komise, nemusel by arcit' jejich prodej sám o sobě býti zpronevěrou a jejich koupě koupí podezřelých věcí podle § 477 tr. z., když pocházely z poctivého komisního prodeje. Koupě ta-

ková nemůže se státi závadnou podle § 477 tr. z. ani tím, že si pak komisionář peníze za zboží stržené přivlastní, ano tu jde o činnost následující po koupi, která nemůže býti kupiteli na škodu. Jinak se však má věc, byli-li prodej komisního zboží zpronevěrou z toho důvodu, že komisionář prodal zboží na vlastní účet a tím si již přivlastnil svěřené mu zboží (srov. rozh. č. 1490, 3671, 3745 Sb. n. s.). Že v souzeném případě tomu tak bylo, vyplývá z toho, že O. vykročil z mezí příkazu svěřitelkou firmou P. mu daného tím, že prodal podle skutkových zjištění rozsudku látky v ceně 15.000 Kč asi za 7.000 Kč, tudíž značně pod cenou. Že povaha látek za takových okolností — třeba šlo o zboží, dané O. do komise — mohla se stěžovatelům zdáti podezřelou v tom směru, že jde o látky zpronevěřené, vysvítá z toho, že podle zjištění rozsudku jako obchodníci s látkami již v době koupě věděli, že kupují zboží za nápadně nízkou cenu.

Rozsudek poukazuje v té příčině zcela správně i na povinnost, uloženou obžalovaným podle § 476 tr. z., již nesplnili, ať již z nedbalosti či z jiného důvodu, majíce možnost dotázat se u firmy P. Z toho, co uvedeno, plyne, že rozsudek neposoudil po stránce právní věc nesprávně, když podřadil čin obžalovaných pod ustanovení § 477 tr. zák.

Čís. 5827.

Odvolací soud překročil obor svojej pôsobnosti a zavinił zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p., preskúmal-li proti predpisu § 387, odst. 1 tr. p. i nenapadnutú sprostujúcu časť rozsudku súdu prvej stolice.

Zosmiešňovanie je trestné ako urážka na cti len vtedy, dotýka-li sa osobnej hodnoty, mravných kvalít napadnutej osoby, alebo keď výroky posmešné svojou formou nabývajú takého zosmiešňujúceho rázu, že je tým napadnutý snižovaný v úcte a vážnosti; takého rázu nie je púhe zistenie, že niekto nevhodne opakoval v reči určité slovo.

Urážka na cti, nazval-li vinník advokáta »pozemkovou hyenou«.

(Rozh. zo dňa 16. februára 1937, Zm IV 564/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin pomlavy spáchanej tlačou, z podnetu zmätočnej sťažnosti hlavných súkromných žalobcov Dr. E. a F. na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p. zrušil z úradnej povinnosti rozsudok vrchného súdu v tej časti, v ktorej vrchný súd potvrdil rozsudok prvého súdu ako napadnutý odvolaním hlavných súkromných žalobcov vo výroku oslobodzujúcom obžalovaného B. z obžaloby pre dvojnásobný prestupok podľa § 4 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n.; zrušil aj celé odvolacie pokračovanie proti obž. B. vedené a vyslovil, že sa odvolaním nenapadnutá časť rozsudku prvej stolice, pokiaľ sa týka oslobodenia tohoto obžalovaného, ponecháva netknutá; čiastočne vyhovel zmätočnej sťažnosti hlavného súkromného žalobcu Dr. E., na základe dôvodov zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a), c) tr. p. zrušil rozsudky súdov nižších stolíc, pokiaľ nimi bol obžalovaný C. oslobodený od obžaloby

pre obsah článku v časopise I. zo dňa 8. apríla 1933 uverejneného, podľa § 326, čís. 3 tr. p. a uznal tohoto obžalovaného vinným prečinom urážky § 124/1924 Sb. z. a n., že jako pôvodca článku v časopise I. zo dňa 8. apríla 1933 uverejneného, ublížil na cti dr. E. nadávkou »starej pozemkovej hyeny«.

Z dôvodov:

Pred vybavením zmätočnej sťažnosti hlavných súkromných žalobcov musel najvyšší súd z úradnej povinnosti prihliadnuť k dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p., ktorým trpí odvolací rozsudok v tej časti, v ktorej — podľa zprávy zo dňa 23. januára 1937 — preskúmal vrchný súd aj tú časť rozsudku súdu prvej stolice, v ktorej bol obžalovaný B. oslobodený čiastočne od obžaloby proti nemu podanej, a to pre zanedbanie povinnej pečlivosti pri uverejnení článkov v časopise »I.« z 11. marca 1933 a 8. apríla 1933. Odvolací súd totiž preskúmal v tejto časti rozsudok súdu prvej stolice v nenapadnutej časti proti predpisu 1. odst. § 387 tr. por., lebo sa neobmedzil len na to opatrenie rozsudku, ktoré vzalo odvolanie v odpor; poneváč išlo o preskúmanie rozsudku oslobodzujúceho na údajné odvolanie súkromných žalobcov, neprichádzal tu v úvahu ani žiaden predpis zákona, podľa ktorého by sa mal rozsudok v tej časti preskúmať z úradnej povinnosti.

Že rozsudok súdu prvej stolice nebol v uvedenej časti napadnutý odvolaním súkromných žalobcov, je vidné zo spisov.

Súkromní žalobcovia ohlásili síce po vyhlásení rozsudku odvolanie čo do oslobodzujúcej časti rozsudku všeobecne, v zákonnej lehote podali však ohlásenie opravného prostriedku písomne a toto v záhlaví označili jako »presné zahlásenie zmätočnej sťažnosti už na hlavnom pojednávaní ústne ohlásenej a dôvody«. Odvolanie proti oslobodzujúcej časti rozsudku súdu prvej stolice je v ňom výslovne omedzené len pre oslobodenie C.; o obžalovanom B. nie je v tejto časti odvolania najmenej zmienky a o ňom je len uvedené v časti predchádzajúcej, že sa odvolatelia uspokojujú s trestom jemu vymeraným.

Odvolací súd mal vziať na základ preskúmania rozsudku súdu prvej stolice toto zreteľné a jasné písomné odvolanie, ktoré všeobecné prvé ústne ohlásenie presne vymedzilo, nezaberajúc doňho odvolanie proti obžalovanému B. K preskúmaniu oslobodzujúcej časti rozsudku, týkajúcej sa tohoto obžalovaného, nemal tedy odvolací súd oboru pôsobnosti, ktorý preskúmaním nenapadnutej časti prekročil a zavinił zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. por. Podľa posl. odst. cit. § a § 34, odst. 1 nov. k tr. por. a § 404, odst. 1 tr. por. zrušil tedy najvyšší súd rozsudok vrchného súdu aj s celým pokračovaním, pokiaľ sa vzťahovalo na nenapadnutú oslobodzujúcu časť rozsudku súdu prvej stolice dotyčne obžalovaného B. Poneváč nového pokračovania o tom netreba, bolo len vyslovené, že sa uvedená časť rozsudku súdu prvej stolice ponecháva nedotknutá. — — —

Ostatné inkriminované výroky sa týkajú výlučne Dr. E. Výtka, že zpráva o tom, že tento 116krát pri pojednávaní povedal »prosím«, je vysmievaním a tedy urážkou na cti Dr. E. (dôvod podľa § 385, čís. 1 a) tr.

p.), je bezzákladná, lebo zosmiešňovanie je jako urážka na cti podľa stálej súdnej praxi len vtedy trestné, keď sa dotýka osobnej hodnoty, mravných kvalít napadnutej osoby, alebo keď výroky posmešné svojou formou nabývajú takého zosmiešňujúceho rázu, že sa tým napadnutý snižuje v úcte a vážnosti. Takého rázu však nie je púhe konštatovanie zmieneneho snáď nevhodného opakovania slova »prosím« v reči. — — —

Zbývajú výrazy »nesvedomitý advokát, známy pozemkový špekulant, pozemková hyena«. Z nich prvé 2 neprekročujú nijak hranicu kritiky a charakterizovania toho, ako pokračoval advokát Dr. E. pri zaopatrení pôžičky na zakúpenie pozemkov; dôkaz pravdy, ktorý je podaný o veci samej, treba považovať za prevedený aj dotyčne týchto výrazov k tomu jeho pokračovaniu sa priamo vzťahujúcich bez toho, že by sa maľo posudzovať samostatne s hľadiska skutkovej podstaty urážky na cti, ako to žiada sťažovateľ.

Za to však nie je dôkazom pravdy krytý najvšr hrube urážlivý výraz »pozemková hyena«, čím tu treba rozumeť naprosto bezohľadného a ani najhúsnějších spôsobov zničenia existencie klientov sa neštítacieho ich vykorisťovateľa. Takýto spôsob pokračovania Dr. E. dokázaný nie je a nesmel mu byť preto beztrestne vytkávaný uvedenou ťažkou urážkou.

Čís. 5828.

Zvolil-li si obžalovaný sám obhájcu, ktorý ho zastupoval na hlavnom pojednávaní, nie je iný obhájca, ustanovený podľa § 53, odst. 2 tr. p., oprávnený podať v jeho prospech opravný prostriedok.

Matka plnoletého obžalovaného nie je oprávnená podať odvolanie v prospech obžalovaného.

(Rozh. zo dňa 20. februára 1937, Zm IV 78/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin lúpeže odmietol zmätočnú sťažnosť podanú advokátom Dr. M. v mene obžalovaného A.

Dôvody:

Po vyhlásení rozsudku porotného súdu, ktoré sa stalo dňa 2. decembra 1936, obžalovaný A. a jeho zvolený obhájca Dr. N. dotyčne použitia opravného prostriedku sa nevyjadřili a podľa úradného záznamu ku spisom pripojeného obžalovaný A. ešte toho dňa nastúpil trest rozsudkom porotného súdu mu uložený.

Dňa 5. decembra 1936 (tedy v lehote podľa § 388 tr. p.) podal proti rozsudku porotného súdu v mene obžalovaného A. advokát Dr. M. zmätočnú sťažnosť, a to na základe plnej moci, ktorú mu udelila matka menovaného obžalovaného pre podanie zmätočnej sťažnosti.

Plnou mocou obžalovaného A. samého Dr. M. nie je legitimovaný.

Nakoľko podľa ustanovení § 383 tr. p. a § 31, odst. 1 por. nov. matke neprislúcha právo podať zmätočnú sťažnosť v prospech obžalovaného A.,

ktorý je plnoletý, je zrejmé, že advokát Dr. M. vystupuje ako obhájca, stanovený pre obžalovaného v smysle § 53, odst. 2 tr. p. príbuzným v pokolení vzostupnom.

Podľa citovaného ustanovenia zákona môžu síce na miesto obžalovaného samostatne voliť obhájcu jeho zákonný zástupca, manžel, alebo príbuzný v pokolení vzostupnom alebo sostupnom, avšak len na prípad, keď by obžalovaný sám neužil tohoto svojho práva.

Ponevác však obžalovaný A. v trestnom pokračovaní užil tohoto svojho práva, lebo sám si zvolil za obhájcu advokáta Dr. N., ktorý ho na hlavnom pojednávaní aj zastupoval, nie je preto advokát Dr. M. oprávnený podať zmätočnú sťažnosť v prospech obžalovaného A. ako obhájca v smysle § 53, odst. 2 tr. p. zvolený. Bolo preto treba zmätočnú sťažnosť ako podanú osobou k tomu neoprávnenou v smysle 3. odst. § 434 tr. p. odmietnuť.

Čís. 5829.

Rozsudek, jímž byl obžalovaný uznán vinným, ačkoli bylo proti němu vedené trestní řízení zastaveno podle § 90 tr. ř., je zmätočný podle § 281, čís. 9 b) tr. ř., neboť bylo v trestním řízení proti obžalovanému pokračováno bez návrhu oprávněného žalobce (§ 2 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 22. února 1937, Zm I 97/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmätočnı stížnosti generální prokuratury pro zachování zákona do rozsudku okresního soudu v... a do rozsudku krajského jako odvolacího soudu v... takto právem: Rozsudky okresního soudu v... a krajského jako odvolacího soudu v..., pokud jimi byl A. uznán vinným přestupkem § 360 tr. z. a odsouzen k trestu vězení na 14 dní, zosřřeného jedním postem, byl porušen zákon v ustanovení § 2 tr. ř. Oba rozsudky se zrušují jako zmätočné a A. zprošřuje se podle § 259, čís. 1 tr. ř. z obžaloby, že ač mu z přirozené povinnosti náleželo, aby se 85leté M. dostalo potřebné pomoci lékařské a ač takovou pomoc bylo možno opatřiti, dopustil v listopadu a prosinci 1935 v H., aby se jí naprosto nedostalo lékařské pomoci, a že se tím dopustil přestupku § 360 tr. z. Podle § 390 tr. ř. se A. osvobozuje od povinnosti nahraditi náklady trestního řízení.

Důvody:

U okresního soudu bylo konáno k návrhu státního zastupitelství ze dne 14. ledna 1936 přípravné vyhledávání proti A., B. a C. pro přečin podle § 335 tr. z., jehož se dopustili tím, že nechali 85letou M., matku B. a C. a tchyni A., zemřítı bez pomoci lékařské.

Po provedeném vyhledávání navřhlo státnı zastupitelství 17. února 1936 potrestání B. a C. pro přestupek § 360 tr. z. a prohlásilo, že vůbec nestřhá A.

Okresní soud pak trestní řízení proti A. zastavil podle § 90 tr. ř. a nařídil hlavní líčení proti B. a C. Prvé i druhé líčení bylo odročeno a po třetím líčení dne 18. srpna 1936 byl uznán vinným přestupkem § 360 tr. z. i A. (vedle B. a C.) a odsouzen do vězení na jeden měsíc podmíněně na 3 roky. (Stejný trest přisouzen i B., kdežto C. byl uložen trest 8 dní vězení).

K odvolání obviněných, jakož i veřejného žalobce, byla věc projednána krajským soudem jako soudem odvolacím a odvolání všech obžalovaných z výroku o vině bylo zamítnuto jako bezdůvodné, trest však byl A. a B. snižen na 14 dní vězení, kdežto C. byl zvýšen rovněž na 14 dní vězení, všem třem byl pak stanovený trest uložen nepodmínečně. Proti A. nebyl trest dosud vykonán.

Pokud se týče odsouzení A., který byl jak okresním tak krajským soudem uznán vinným přestupkem § 360 tr. z., ačkoli trestní řízení bylo proti němu zastaveno podle § 90 tr. ř., byl porušen zákon v ustanovení § 2 tr. ř.

Podle tohoto základního ustanovení trestního řádu může soud stíhati trestné činy jen k návrhu žalobcovu. Takového návrhu tu nebylo, jak je patrné z vyjádření státního zastupitelství ze dne 17. února 1936, jímž prohlásilo bezvýhradně, že A. vůbec nestíhá. Bylo tedy pokračováno v trestním řízení proti A. bez návrhu oprávněného žalobce a odsuzující rozsudky obou stolic, pokud jde o tohoto obžalovaného, jsou zmatečné podle čis. 9 b) § 281 tr. ř. (srov. rozh. čis. 1630 a j. Sb. n. s.).

Čís. 5830.

Chce-li si veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny zajistiti možnost odvolati se z rozsudku proto, že nalézacím soudem nebyl vynesen výrok, že nastala ztráta práva volebního, musí navrhnouti, aby byl takový výrok učiněn (§ 283, odst. 3 tr. ř.).

V řízení přestupkovém je návrh předpokládán v této stati zákona obsažen v tom, že zmocněnec státního zastupitelství navrhl při hlavním přelíčení podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona.

(Rozh. ze dne 22. února 1937, Zm I 159/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury pro zachování zákona takto právem: Usnesením krajského soudu jako soudu odvolacího ve věcech přestupkových, pokud jím bylo zamítnuto odvolání veřejného žalobce z rozsudku okresního soudu proto, že jím nebylo vysloveno, že u obžalovaného nastává ztráta práva volebního, byl porušen zákon v ustanoveních poslední věty § 457 tr. ř. a poslední odstavce § 464 tr. ř.

Důvody:

Okresní soud uznal rozsudkem A. vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. z. a přestupkem nedovolené držby zakázané zbraně podle §§ 8, 32 zbroj. pat., odsoudil ho za to podle § 460 tr. z. se zřetelem k ustanovení

§ 267 tr. z. a za použití § 266 tr. z. do vězení na 1 týden, prohlásil podle § 32 zbroj. pat. zabavenou zakázanou zbraň za propadlou, uložil mu podle § 389 tr. ř. náhradu nákladů na trestní řízení a povolil mu podle §§ 1 a 3 zákona ze dne 17. října 1919, čis. 562 Sb. z. a n., podmíněný odklad výkonu trestu na zkušební dobu 1 roku. O ztrátě práva volebního nerozhodl a nezmínil se o ní ani v rozhodovacích důvodech rozsudku.

Dne 27. srpna 1936 ohlásil zmocněnec státního zastupitelství, jenž navrhl podle záznamu protokolu o hlavním líčení ze dne 26. srpna 1936 při tomto hlavním líčení po skončení průvodního řízení »použití zákona«, proti uvedenému rozsudku odvolání z výroků o vině, trestu a povolení podmíněného odsouzení, jakož i proto, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, a žádal, aby spisy s rozsudkem byly zaslány státnímu zastupitelství k provedení odvolání. Státní zastupitelství, jemuž byly spisy za zmíněným účelem dne 29. srpna 1936 zaslány, vrátilo je dne 2. září 1936 okresnímu soudu s prohlášením, že trvá na ohlášeném odvolání z výroku o podmíněném odsouzení a z nevyslovení ztráty práva volebního. Obžalovaný nepodal proti rozsudku opravný prostředek.

Krajský soud jako soud odvolací ve věcech přestupkových uznal usnesením v neveřejném sedění o odvolání veřejného žalobce právem: »Odvolání co do podmíněného odsouzení se vyhovuje... Naproti tomu se odvolání co do nevyslovení ztráty práva volebního zamítá.« Zamítnutí odvolání podaného proto, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, odůvodnil takto: »Podle 3. odst. § 283 tr. ř. může být podáno odvolání (proto), že výrok, že nastává ztráta práva volebního, nebyl vynesen, ač to žalobce navrhl. V řízení o přestupcích platí totéž, jak uvedeno je v poslední odstavci § 464 tr. ř., ve kterém se výslovně poukazuje na citované ustanovení 3. odstavce § 283 tr. ř. Poněvadž veřejný žalobce podle protokolu o hlavním líčení nenavrhl ztrátu práva volebního, nemůže se odvolávat proto, že nebyla okresním soudem vyslovena.«

Tímto usnesením soudu odvolacího, pokud jím bylo odvolání veřejného žalobce podané proto, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, zamítnuto s uvedeným odůvodněním, byl porušen zákon v ustanoveních poslední věty § 457 tr. ř. a poslední odstavce § 464 tr. ř.

Podle poslední věty § 457 tr. ř. může se žalobce při hlavním přelíčení před okresním soudem, pokud jde o konečný návrh, »omeziti na to, že učiní všeobecný návrh na použití zákona«. Toto oprávnění přiznává trestní řád zmocněncům státního zastupitelství, vykonávajícím úkony státního zastupitelství u okresních soudů, zřejmě proto, že u nich nelze zpravidla (vzhledem k tomu, že mnohdy nejsou vůbec právníky) předpokládati onu důkladnou znalost práva, již stát požaduje a musí požadovati od státního zastupitelství (Mayer, Kommentar zur österreichischen Strafprozess-Ordnung, 3. díl, str. 653). Nežádá-li tedy trestní řád na zmocněnci státního zastupitelství, zastupujícím obžalobu před okresním soudem, aby se řídil, pokud jde o konečné návrhy, předpisem prvního odstavce § 255 tr. ř., platným v řízení pro zločiny a přečiny, nýbrž přiznává-li mu poslední větou § 457 tr. ř. právo omeziti se na podání povšechného návrhu na použití zákona, dlužno souhlasiti s právním názorem

rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího a zrušovacího soudu ze dne 1. května 1909, Kr II 349/8 (čís. 3587 vid. sb.), že v návrhu zmocněncem státního zastupitelství podle poslední věty § 457 tr. ř. učiněném jest obsaženo vše, co trestní řád v řízení pro zločiny a přečiny požaduje od zakročení veřejného žalobce. Nejvyšší soud jako soud zrušovací dal již svými rozhodnutími ze dne 15. března 1921, Kr II 56/21 (čís. 397 Sb. n. s.) a ze dne 23. srpna 1928, Zm I 462/28 (čís. 3238 Sb. n. s.) najevo, že vykládá ustanovení poslední věty § 457 tr. ř. stejně jako bývalý vídeňský nejvyšší a zrušovací soud; neboť uvedené rozhodnutí z roku 1928 vyslovuje, že v řízení před soudem přestupkovým není veřejný žalobce (zmocněnec státního zastupitelství) povinen, učiniti zvláštní návrh ve smyslu § 263 tr. ř., ježto výhrada podle tohoto ustanovení zákona jest obsažena již ve všeobecném návrhu zmocněnce státního zastupitelství, aby bylo použito zákona, a zmíněné rozhodnutí z roku 1928 zaujímá stanovisko, že návrh zmocněnce státního zastupitelství při hlavním líčení, aby bylo použito zákona, obsahuje i návrh na rozšíření hlavního líčení a rozsudku proti obžalovanému na přestupek, pro nějž obžaloba ještě podána nebyla a o němž zmocněnec státního zastupitelství a soud zvěděli teprve v průběhu hlavního přelíčení. Je-li podle toho, co uvedeno, v návrhu zmocněnce státního zastupitelství podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona, obsaženo vše, co trestní řád požaduje v řízení pro zločiny a přečiny od zakročení veřejného žalobce, nelze pochybovati o tom, že návrh zmocněnce státního zastupitelství při hlavním líčení ze dne 26. srpna 1936 v uvedené trestní věci proti A., aby bylo použito zákona, obsahoval v tomto případě, v němž šlo o přestupek krádeže podle § 460 tr. z., tedy o trestný čin, pro nějž může býti, byl-li spáchán z pohnutky nízké a nečestné, vyslovena ziráta práva volebního, i návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební, t. j. návrh, jež veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny musí učiniti, chce-li si pro případ, že by náležel soudem výrok, že nastává ztráta práva volebního, vyneset neboť zajistiti možnost odvolati se z rozsudku proto, že tento výrok nebyl učiněn (3. odst. § 283).

Soud odvolací je na omylu, vykládá-li ustanovení posledního odstavce § 464 tr. ř. v ten smysl, že se zmocněnec státního zastupitelství může odvolati z rozsudku okresního soudu z důvodu, že jím nebylo vysloveno, že u obžalovaného nastává ztráta práva volebního, jediné, podal-li při hlavním líčení zvláštní návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební. Posléze uvedené ustanovení, jímž byl § 464 tr. ř. doplněn § 4 zák. ze dne 15. května 1919, čís. 263 Sb. z. a n., neobsahuje nic, co by ospravedlňovalo zmíněný výklad. Zejména nelze z toho, že je v tomto ustanovení tr. ř. citován 3. odstavec § 283 tr. ř., dovozovati, že zmocněnec státního zastupitelství musí při hlavním líčení před okresním soudem stejně jako veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny výslovně navrhnouti, aby byla vyslovena ztráta práva volebního, chce-li si pro případ, že by tento výrok učiněn nebyl, zajistiti možnost odvolati se z rozsudku okresního soudu proto, že tento výrok nebyl učiněn. Ustanovení posledního odstavce § 464 tr. ř. nemění nic na ustanovení poslední věty § 457 tr. ř., nýbrž rozšiřuje prostě právo odvolací ve věcech přestupkových tím způsobem, že připouští odvolání proti rozsudkům okresních

soudu z důvodů uvedených v 3. odstavci § 283 tr. ř. Jest ovšem pravda, že se i zmocněnec státního zastupitelství může odvolati z rozsudku okresního soudu z důvodu, že jím nebyl vyneset výrok, že nastává ztráta práva volebního, jen učinil-li návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební, ale tento v 3. odstavci § 283 tr. ř. předpokládáný návrh, jenž musí býti v řízení pro zločiny a přečiny veřejným žalobcem výslovně učiněn, je v řízení přestupkovém zmocněncem státního zastupitelství podán tím, že zmocněnec navrhl při hlavním líčení podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona; neboť tento povšechný návrh zmocněnce státního zastupitelství obsahuje, jak bylo dovozeno, v případech rázu v úvahu tu přicházejícího i návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební. Bylo proto po návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 tr. ř. rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 5831.

O beztrestné furtum usus jde pouze tehdy, odejme-li pachatel movitou věc jejímu držiteli bez jeho přivolení jen na dobu krátkou a přechodnou, po kterou buď sám vykonává nad věcí držbu pro jejího majitele — byť bez jeho vůle a vědomí — nebo může kdykoli obnoviti držení věci pro majitele, takže majitel odnětí věci nepociťuje jako zásah do svých disposičních práv.

(Rozh. ze dne 23. února 1937, Zm II 37/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost mladistvých obviněných A., B., C. a D. do rozsudku soudu mládeže, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými proviněním podle § 3 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n., a to : — — — (mimo jiné) A., C. a D. podle § 460 tr. z.

Z d ů v o d ů :

Výrok, jímž byli obvinění A., C. a D. uznáni vinnými proviněním krádeže spáchané odcizením jízdních kol, napadá stížnost důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a) i b) § 281 tr. ř. Poukazujíc na nevyvrácenou obhajobu obviněných, že kola odcizili za tím účelem, aby se na nich při svém útěku z Československa dostali na hranice Německa, že je před překročením hranic zanechali na československé půdě, doufajíc, že budou nalezena celníky a vrácena vlastníkům, namítá stížnost, že soud mládeže nesprávně posoudil věc po stránce právní, vysloviv, že tu nešlo o furtum usus. Namítka je lichá.

O furtum usus jde jen tehdy, když pachatel odejme movitou věc jejímu držiteli bez jeho přivolení pouze na krátkou a přechodnou dobu, po kterou buď sám vykonává nad věcí držbu pro jejího majitele, třeba se tak dělo bez jeho vůle a vědomí, nebo po kterou je pachateli možno kdykoli obnoviti držení věci pro majitele, takže tento odnětí věci ani nepociťuje jako zásah do svých disposičních práv. Zda v konkrétním případě jde o furtum usus, záleží na okolnostech případu. V souzené věci je zjištěno, že obžalovaní odňali jízdní kola bez přivolení jejich vlastníků z míst-

nosti, v nichž tito měli kola uschována, že jeli na nich, přechajíce do Německa, až k německým hranicím, že před překročením hranic uschovali kola do křoví, odešli do Německa, kde se po několik dnů potulovali a pak se buď dobrovolně (D.) nebo nuceně (C. a A.) vrátili do Československa. Okolnost, že obviněný C. podle své obhajoby upevnil na kolo cedulku, že kolo je vlastnictvím R. H. z S., je nerozhodná, když i tento obviněný, stejně jako A. a D., ukryl kolo ve křoví, kde kola mohla býti nalezena snad teprve po dlouhé době a osobami, kterým ani upozornění, komu kolo patří, nemuselo býti pobídkou, aby je vrátili vlastníku. Tím, že obviněný ukryl kola do křoví a neodvezdali je spolehlivé osobě, o níž mohli důvodně míti za to, že je vrátí neprodleně jejich vlastníkům, a o další osud kol se vůbec nestarali, opustili kola, jak výstižně uvádí napadený rozsudek, mimo okruh dispoziční sféry jejich vlastníků a ponechali pouhé náhodě, budou-li držitelská jejich práva obnovena. Nálezací soud, vyloučiv, že šlo o furtum usus, posoudil věc po stránce právní správně.

Neobstojí ani další námitka stížnosti, že skutek obviněných (krádež kol) se stal beztrestným pro účinnou lítost (zmatek čís. 9 b) § 281 tr. ř.). Podle § 187 tr. z. předpokladem beztrestnosti pro účinnou lítost je, že pachatel napraví celou škodu z činu povstalou dříve, nežli se soud nebo jiná vrchnost doví o jeho provinění. Ze obvinění vrátili kola jejich vlastníkům dříve, nežli se vrchnost (četnictvo) o činu obviněných dověděla, rozsudek nezjišťuje a stížnost to ani netvrdí, nýbrž domnívá se, ovšem zcela mylně, že v souzeném případě k beztrestnosti obviněných stačí, že nechali kola před přechodem hranic na území československém, doufajíce, že budou celníky nalezena a vrácena vlastníkům.

Čís. 5832.

Má-li býti doručen opis rozsudku obhájci ku provedení ohlášených opravných prostředků, není třeba doručiti jej k vlastním rukám obhájcovým; lhůta ku provedení opravných prostředků počíná tu běžeti od doručení opisu rozsudku zmocněnci obhájcovu.

(Rozh. ze dne 24. února 1937, Zm I 122/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu, jímž byla zamítnuta jako neprovedená jeho zmáteční stížnost do rozsudku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Stížnost brojí proti zjištění napadeného usnesení, že opis rozsudku byl doručen stěžovateli již 27. listopadu 1936, a snaží se tak otfásti podkladem pro závěr soudu v napadeném usnesení vyjádřený, že provedení zmáteční stížnosti podané soudu 10. prosince 1936, je proto opožděné a muselo býti zamítnuto. Stížnost tvrdí, že opis rozsudku nebyl posud doručen ani k vlastním rukám stěžovatele samého, ani k vlastním rukám

jeho oprávněného zástupce a doručení ze dne 27. listopadu 1936, odporující prý § 79 tr. ř. a výnosu ministerstva spravedlnosti čís. 54.774/26, čís. 3/27 Věstník M. S., nelze prý považovati za platné proto, poněvadž opis rozsudku byl doručen v bílé obálce úřednici obhájcově.

Stížnosti nelze přisvědčiti. Usnesením ze dne 25. listopadu 1936 byl k návrhu obžalovaného samého na zřízení zástupce chudých a na doručení mu opisu rozsudku k provedení obžalovaným ohlášených opravných prostředků ustanoven obhájcem chudých k jich provedení Dr. F. Podle potvrzení na (bílé) zpátečním lístku, opatřeném datumkovým razítkem přijala opis rozsudku, určený Dr. F 27. listopadu 1936 »Fr. A. v pl. m.« (tedy zřejmě v plné moci Dr. F.). Ze opis rozsudku doručen byl skutečně kanceláři Dr. F., to potvrzuje obsah návrhu stěžovatelova . . ., vysvětlujícího, že jen nedopatřením úřednice zůstal ležeti; poněvadž pak i doručení usnesení nálezacího soudu ze dne 27. ledna 1937 a rozhodnutí vrchního soudu ze dne 19. ledna 1937 pro Dr. F. bylo provedeno stejným způsobem, aniž proti tomu byly dodatečně uplatněny nějaké námitky, není důvodu k pochybnostem, že se doručení stalo k rukám advokátem Dr. F. zřízeného plnomocníka, k přijímání poštovních zásilek oprávněného. Dr. F. také nikdy nepopíral, že Fr. byla jím zmocněna přijímatí za něho poštovní zásilky.

Ani § 79, odst. 2 tr. ř., ani výnos min. sprav. ze dne 22. ledna 1927, čís. 54.774/26, o používání soudních obálek, čís. 3 Věst. z r. 1927 neřizují doručovati zásilky k vlastním rukám zástupcovým (s modrou návratkou). Jen odsouzenému má býti podle A 5 al. 2 uvedeného výnosu rozsudek po ohlášeném odvolání nebo zmáteční stížnosti doručen k vlastním rukám. O právním zástupci a způsobu doručování jemu se ve výnosu zmínka neděje. Bylo proto doručení opisu rozsudku k rukám zmocněnce obhájcovu, vykázaného plnou mocí k přijímání poštovních zásilek, provedeno s účinkem pro obhájce samého a od něho počala běžeti lhůta ku provedení opravných prostředků.

Čís. 5833.

Pre právný úsudok o tom, či obžalovaný niekoho krive obvinil z trestného činu (§ 227 tr. zák.), nerozhoduje slovné znenie obvinenia, ale jeho vecný obsah.

Označil-li vinník, vediac o nepravdivosti svojho tvrdenia, okradenému určitú osobu za pachateľa krádeže a potvrdil-li potom ako svedok na dotazy stopujúcej vrchnosti obsah svojho nepravdivého tvrdenia, dopustil sa krivého obvinenia podľa § 227 tr. zák. a nerozhoduje, že trestné oznámenie úradu neučinil on, ale okradený.

(Rozh. zo dňa 27. februára 1937, Zm IV 795/36.)

Na j v y š š í s ů d v trestnej veci pre zločin krivého obvinenia zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ō v o d o v:

Prevádzajúc vecný dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., sťažovateľ namieta, že nie je splnená skutková podstata zločinu podľa

§ 227 tr. zák., lebo: 1) niet náležitostí objektívneho obvinenia, 2) sťažovateľ nemal úmysel obviniť M. z trestného činu, 3) v dobe výsluchov sťažovateľových u polície nebolo proti M. vôbec zavedené trestné pokračovanie podľa § 228 tr. zák. a návrh podľa § 229 tr. zák. tiež nebol učinенý.

Nedostatok objektívnych podmienok krivého obvinenia dovodzuje sťažovateľ námietskami, že vo výpovedi, že videl M. niesť batoh s šatstvom, nie je ešte obsažené tvrdenie, že M. ony veci ukradol, ani že ony veci boli totožné s vecmi stratenými; okrem toho nemôže vraj ísť o obvinenie z krádeže preto, lebo sťažovateľ neoznačil polícii miesto spáchaného činu, osobu poškodeného, ani predmet krádeže čo do druhu, formy, barvy a popisu predmetov.

Tieto námietky sú bezpodstatné. Ku skutkovej podstate krivého obvinenia podľa § 227 tr. zák. sa vyžaduje, aby pachateľ niekoho pred úradom vedome krive obvinil z trestného činu, alebo aby proti nemu vymyslel alebo zadovážil vedome krivé dôvody podozrenia, alebo dôkazy. Pre právny úsudok o tom, či obžalovaný krive obvinil M. z trestného činu, t. j. v súdenom prípade z krádeže šatstva ku škode N., nerozhoduje slovné znenie obvinenia, ale jeho vecný obsah. Tu treba uvážiť, že podľa súhlasných skutkových zistení nižších súdov obžalovaný pri vyšetrovaní krádeže, oznámenej polícii poškodeným N., v dobe, kedy nebolo žiadnych stôp po pravom jej pachateľovi, uviedol svojou svedeckou výpoveďou túto krádež, dotyčne ktorej bolo polícii už známe miesto činu, osoba poškodeného a popis ukradnutých predmetov, vo spojení s určitou osobou ako pachateľom, t. j. s osobou M.; pri tom udával také konkrétne okolnosti — že videl M. práve v kritickéj dobe, kedy sa krádež stala, ako vychádzal z budovy, v ktorej sa krádež stala, a niesol pod pazuchou balík s kusmi šatstva, podobnými tým, ktoré boli odcudzené — teda okolnosti, ktoré len utvrdzovaly podozrenie vyvolané proti M. výpoveďou obžalovaného.

Zdôrazňovanie okolnosti, že sťažovateľ vypovedal o M. nie z vlastnej iniciatívy, ale len byvši dotazovaný, je pre vinu v tomto prípade bez významu, lebo bolo zistené, že sťažovateľ sám označil M. poškodenému N. za pachateľa krádeže a N. len na základe tohoto jeho údaja učinil polícii oznámenie proti M., a že potom obžalovaný, vypočúvaný polícii ako svedok, toto vedome nepravdivé tvrdenie opakoval; je preto hľadiac na tieto zistenia, nerozhodné, že sťažovateľ len odpovedal na dotazy stopujúcej vrchnosti, ku ktorým došlo na základe oznámenia, učiného inou osobou — N.

Čís. 5834.

Proti usneseniu vrchného súdu, odmietajúcemu usnesenie krajského súdu, ktorým tento súd ako súd odvolací zrušil podľa § 384, čís. 4 tr. p. rozsudok okresného súdu, je sťažnosť vylúčená ustanovením § 556, odst. 1 tr. p.

(Rozh. zo dňa 27. februára 1937, Zm III 20/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre spreneveru a podvod odmietol sťažnosť obžalovaného proti usneseniu vrchného súdu.

Dôvody:

Proti usneseniu vrchného súdu, odmietajúcemu sťažnosť obžalovaného podanú proti usneseniu krajského súdu, ktorým tento jako odvolací súd zrušil podľa § 384, čís. 4 tr. p. rozsudok okresného súdu, podaná sťažnosť obžalovaného je vylúčená ustanovením § 556, odst. 1 tr. p., lebo v dôsledku tohoto ustanovenia, podľa ktorého proti usneseniu krajského súdu ako súdu druhej stolice neľze použiť sťažnosti, nemá najvyšší súd obor pôsobnosti k preskúmaniu podanej sťažnosti, a bola preto odmietnutá.

Čís. 5835.

Oprávnění k soukromé žalobě pro ublížení na cti spolku.

Zastupuje-li podle stanov spolek jeho předseda, je oprávněn podatí za spolek žalobu a uděliti advokátu písemně plnou moc k zastupování spolku, byť i další ustanovení stanov předpisoval, že písemnosti spolku podpisuje předseda spolu s tajemníkem.

(Rozh. ze dne 27. února 1937, Zm IV 730/36.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti obžalovanému pro přečin pomluvy tiskem, následkem zmateční stížnosti soukromé žalobkyně z úřední moci podle 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudek odvolacího soudu a nařídil nové hlavní odvolací přelíčení, kterým pověřil vrchní soud; zmateční stížnost poukázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost soukromé žalobkyně, založená na důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 c) tr. ř., právem napadá výrok odvolacího soudu, že soukromá žaloba nebyla podána oprávněnou osobou, poněvadž trestní návrh byl učiněn pouze předsedou spolku, nikoliv též jeho tajemníkem.

Podle § 16, odst. 2, zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. za korporace, jakou je též žalující spolek, vykonávají právo k žalobě osoby, které jsou povolány zastupovati je ve sporech před soudem civilním. Otázka zastoupení žalujícího spolku byla upravena v § 31 jeho stanov. Odvolací soud jen mylným výkladem tohoto ustanovení dospěl k závěru, že mohou zastupovati žalující spolek ve smyslu § 16, odst. 2 cit. zák. jen spolu předseda a tajemník a nikoliv sám předseda.

V citovaném paragrafu stanov je nejprve uvedeno, že předseda zastupuje spolek; dále však se uvádí, že písemnosti spolku podepisuje předseda spolu s tajemníkem. Především dlužno podotknouti, že právě pouze o předsedovi bylo použito výrazu »zastupuje«, tedy stejného výrazu, jakého používá zákon v citovaném § 16. Dále dlužno uvážit, že zastupování spolku před soudem mohlo by se konati nejen podepsáním podání, nýbrž též ústně tím způsobem, že osoba za spolek vystupující buď by sama osobně vystupovala v zastoupení spolku, anebo by tam ústně prohlásila, že zmocňuje advokata k takovému zastupování. Poněvadž takové osobní zastupování bez před-

ložení písemnosti aneb ústní udělení plné moci do zápisu je zásadně přípustno, nemohlo by se v takovém případě použití ustanovení stanov o popisování písemností.

Z toho plyne, že toto na konci uvedené ustanovení nemá toho smyslu, že by výhradně upravovalo, kdo má zastupovati spolek. Proto je třeba přiznati samému předsedovi spolku právo zastupování. Je-li však předseda spolku oprávněn jej sám zastupovati a jeho jménem uděliti ústně advokátu plnou moc, nelze mu upříti právo podati za spolek písemnou žalobu a uděliti advokátu písemně plnou moc k zastupování spolku.

Podal-li tedy v tomto případě za spolek »U. H. v U.« soukromou žalobu pro přečin pomluvy jeho předseda a zmocnil-li tento advokáta k zastupování spolku v trestním řízení, bylo vyhověno ustanovení § 16, odst. 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. a žaloba byla podána oprávněnou osobou. Opačný výrok odvolacího soudu je mylný a zmatečný ve smyslu § 385, čís. 1 c) tr. ř.

Čís. 5836.

Padelanie verejnej listiny je dokončené úmyselným vyhotovením padelku, keď z toho vznikne alebo môže vzniknúť niekomu právna ujma; k naplneniu skutkovej podstaty § 391 tr. zák. je tedy potrebné, aby tu bola aspoň možnosť právnej ujmy, ktorá nastane pravidelne až upotrebením padelanej listiny.

(Rozh. zo dňa 3. marca 1937, Zm IV 80/37.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu padelania verejných listín, zamietol zmatečnú sťažnosť obžalovaného B.

Z dôvodov:

Zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. vytýka obžalovaný B. preto, že odvolací súd uznal ho vinným dvojnásobným účasťstvom na zločine padelania verejnej listiny podľa §§ 69, čís. 1, 391 tr. z., hoci vraj je tu daný dôvod vylučujúci zavedenie trestného pokračovania podľa § 105, čís. 3 a § 106, čís. 4 tr. z., keďže vysvedčenia boli padelané už v roku 1930, kedy boli vraj trestné činy dokončené (predložené úradu boli v roku 1933) a k zavedeniu trestného pokračovania došlo až v roku 1936, teda po uplynutí 5 ročnej premlčacej doby.

Zmatečná sťažnosť je bezdôvodná.

Padelanie verejnej listiny je dokončené úmyselným vyhotovením padelku, keď z tohoto vznikne alebo môže vzniknúť niekomu právna ujma, a nevyžaduje sa k dokončeniu tohoto činu i použitie padelanej listiny. K dokončeniu tohoto činu a k naplneniu jeho skutkovej podstaty je však potrebné, aby tu bola daná aspoň možnosť právnej ujmy, ktorej keď niet, nelze hovoriť vôbec o trestnom čine.

Otázku, kedy nastane možnosť právnej ujmy pre niekoho, treba riešiť so zreteľom na konkrétny prípad.

V tomto prípade možnosť právnej ujmy nenastala, dokiaľ listiny boli v uschovaní obžalovaného B. a neboli ním upotrebené, lebo právna ujma mohla nastať teprv uplatňovaním práv na základe týchto listín a toto záležalo len na ňom samom, keďže išlo o vysvedčenia, týkajúce sa len jeho osoby a keďže iná osoba nemohla týchto listín upotrebiť.

Hoci tedy vysvedčenia dospelosti pre obžalovaného boli padelané už v r. 1930, ale boli ním upotrebené pripojením ku žiadosti o miesto štátneho učiteľa teprv v r. 1933, možnosť právnej ujmy v tomto prípade nastala teprv v r. 1933, len vtedy boli uskutočnené všetky složky skutkovej povahy zločinu padelania verejnej listiny a teprv od tejto doby mohla začať lehota k premlčaniu trestného činu.

Preto odvolací súd nezavinil zmätok podľa § 385, č. 1 c) tr. p., keď v tomto prípade neshľadal dôvod vylučujúci zavedenie trestného pokračovania podľa § 105, č. 3 a § 106, č. 4 tr. z. Zmatečná sťažnosť obžalovaného B. je tedy bezzákladná a bola zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 5837.

Vlastnícký pomer obce k domu není důvodem ochrany podle § 68 tr. zák. pro orgán městské policie, urovnávající podle příkazu městského radního v domě tom výstup mezi nájemníky; ochrany té nepoživá orgán takový ani s hlediska výkonu místní policie, bylo-li obstarávání veřejné bezpečnosti v místě, kde došlo k jeho zákroku, přeneseno na státní bezpečnostní stráž.

(Rozh. ze dne 6. března 1937, Zm I 533/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovaci vyhověl zmatečným stížnostem obžalovaného A. do rozsudku krajského soudu, jímž stěžovatel uznán byl vinným přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. z., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a přikázal věc okresnímu soudu, aby pokračoval v řízení o žalobě M. proti A. pro §§ 1 až 3 zák. o ochraně cti, čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti, napadající rozsudek z důvodu zmatku čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění.

Napadený rozsudek bere po stránce skutkové za prokázáno, že se obžalovaný nesnáší se spolunájemníky v obecním domě, dělá schválnosti a vyvolává různé výstupy. Dne 18. února 1935 si stěžovala náu nice L. městskému policistovi M., že jí obžalovaný nadával. M. se na to odebral z příkazu člena městské rady a policejního inspektora N. do domu, aby obžalovaného napomenul a zjistil, pokud stížnosti jsou oprávněny, a byl při svém zákroku obžalovaným uražen skutkem a slovem.

Že M. v tomto případě požíval ochrany § 68 tr. z., dovodil rozsudek z toho, že jmenovaný je definitivním podúředníkem ve sboru městské policie, pod přísahou a fungoval jako orgán městské policie v obecním domě.

Rozsudek je na omylu, snaží-li se ze skutečnosti, že šlo o zákrok v obecním domě, odvodit ochranu podle § 68 tr. z. pro zakročivšího policistu téže obce. Vlastnický poměr obce, jejímž policistou napadený je, k domu, v němž došlo k zákroku, nemůže ke zmíněné ochraně poskytnouti podklad proto, že správa obecního jmění spadající podle § 28, čís. 1 obec. zřiz. pro Čechy do samostatné působnosti obce, není povahy vrchnostenské a k výkonu v tomto oboru provedenému nutno přihlížeti jen jako k výkonu vlastnice majetku soukromoprávní povahy.

Ochranu podle § 68 tr. z. pro zakročivší obecní orgán nebylo by lze odvodit ani s hlediska výkonu místní policie, poněvadž zjištěný zákrok spadá povahou svou do oboru veřejné bezpečnosti, jejíž obstarávání se zřetelem na vyhlášku ministra vnitřní z 20. prosince 1924, čís. 284 Sb. z. a n., kterou bylo na základě zákona z 16. března 1920, čís. 165 Sb. z. a n. zřízeno v místě policejní komisařství s působností uvedenou v § 3 vyhlášky, do níž spadá zvláště zachování veřejné bezpečnosti, veřejného pokoje a řádu a péče o bezpečnost osob a majetku, a již k výkonu exekutivy byla zřízena státní stráž bezpečnosti, přeneseno bylo na státní bezpečnostní stráž, z čehož plyne, že zákrok M., posuzován jako zákrok v oboru místní policie, trpí nedostatkem formálního oprávnění k výkonu.

Čís. 5838.

I kolíky, zasazené geometrem při rozměření hranice k jejímu vyznačení, jsou »mezníky« ve smyslu § 199 e) tr. zák.

Odstranil-li pachatel geometrem zasazený mezník a zasadil nový kámen, aby správná hranice byla učiněna neznatelnou, resp. aby byl vzbuzen klamný dojem, že hranice geometrem zjištěná běží tudy, kam pachatel zasadil nový kámen, jde o jednotný čin, vedený tímž úmyslem a spáchaný za tímž účelem.

(Rozh. ze dne 6. března 1937, Zm I 69/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 199 e) tr. z.

Z důvodů:

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř. vytýká zmateční stížnost napadenému rozsudku spisový rozpor, pokud rozsudek uvádí, že obžalovaný doznal, že zasadil mezník, ačkoliv obžalovaný udal, že zasadil kámen, resp. orientační kámen. Výtky se však týká okolnosti nerozhodné, protože mezníkem ve smyslu § 199 e) tr. z. dlužno rozuměti značky všeho druhu, sloužící k tomu, aby vyznačovaly hranice dvou pozemků (viz rozh. č. 4201 víd. sb.). Nehledě k tomu týká se výtky pouze části trestné činnosti obžalovaného, zasazení nového mezníku, resp. kamene, a netýká se odstranění mezníku a kolíků, kterážto čin-

nost sama o sobě naplňuje skutkovou podstatu zločinu podle §§ 197, 199 e) tr. z.

Dále sem spadá zmateční stížností nesprávně pod označením § 281, čís. 9 a) tr. ř. uvedená výtky úplného nedostatku důvodů pro skutkový závěr, že obžalovaný odstranil mezník v bodu e) skizzy a kolíky v bodech b), c) skizzy, která výtky však rovněž neobstojí. Nalézací soud opírá svůj skutkový závěr o tom, že to byl obžalovaný, který mezník a kolíky odstranil, o zjištění, že obžalovaný mění hranice ve svůj prospěch a dále o úvahu, že nikdo jiný neměl zájem na odstranění, resp. přesazení mezníku a kolíků. V tomto zjištění a v této úvaze má napadený skutkový závěr dostatečné a logické odůvodnění. Dlužno uvážit, že podle výpovědi svědků R. a S., jichž se rozsudek v tomto směru dovolává, obžalovaný požádal obec, aby směl zlepšiti svůj vjezd na obecní pozemky, a když mu to bylo povoleno, rozšířil svůj vjezd ze 2 na 4 m a zakryl mezník vyznačující hranici obecního pozemku kamennou zdí. Svědek R. dále potvrdil, že obžalovaný svémocně změnil tok obecního potoka. Zejména však padá v úvahu, že obžalovaný podle výpovědi tohoto svědka také s ním měl spor o hranici, dal si ji dvakrát vyměřiti, při čemž při druhém měření byly geometrem zasazené mezníky, že však potom si dal obžalovaný tuto hranici opětně rozměřiti v nepřítomnosti svědkově a že potom svědek zjistil, že jeden z mezníků, které geometr zasadil, byl přemístěn asi 2 nebo 3 m do jeho pozemku a ostatní chyběly. Nelze také přehlédnouti, že obžalovaný sám doznal, že kámen v souzeném případě zasadil o své újmě, bez vědomí F. a dále, že se obžalovaný, jak svědek F. potvrdil, dlouho vyhýbal výzvě, aby spolu zasadili mezníky místo prozatímních kolíků, a když se svědek konečně ptal K., kdy by byl obžalovaný k tomu ochoten, říkal mu K., že to obžalovaný už udělal. Poněvadž vytržením mezníku a kolíků a zasazením nového mezníku, resp. kamene, 4.20 m od hranice do pozemku F., byla odstraněna správná hranice a vyznačena hranice nová, oddělující kus pozemku F. obžalovanému, nutno přisvědčiti závěru nalézacího soudu, že to mohl býti jedině obžalovaný, který měl zájem na takovéto svémocné úpravě hranice.

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. namítá zmateční stížnost nedostatek objektivní i subjektivní skutkové podstaty zločinu podle §§ 197, 199 e) tr. z.

Po objektivní stránce stačí ke skutkové podstatě zločinu podle §§ 197, 199 e) tr. z., jímž byl obžalovaný uznán vinným, že obžalovaný odstranil mezník v bodě e) skizzy a kolíky v bodech b), c) skizzy, při čemž nutno zdůrazniti, že i kolíky, zasazené geometrem při rozměření hranice k jejímu vyznačení, nutno pokládati za mezníky ve smyslu §§ 197, 199 e) tr. z. (viz Altmann I, 582, Finger II, 595, 596). Poněvadž soud neshledal přitěžujícím vícenásobné spáchání trestné činnosti, není třeba se zabývatí otázkou, zda i zasazení nového mezníku, resp. kamene vyměřujícího hranici, spadá pod ustanovení § 199 e) tr. z., obzvláště když zasazení tohoto kamene směřovalo spolu s odstraněním mezníku a kolíků k tomu, aby správná a obžalovaným uznaná hranice byla učiněna neznatelnou, resp. vzbuzen klamný dojem, že hranice geo-

metrem zjištěná běží tam, kam obžalovaný zasadil nový kámen, a tvoří proto spolu s ním jednotný čin, vedený týmž úmyslem a spáchaný za týmž účelem (viz rozhodnutí č. 2894 vid. sb.).

Po subjektivní stránce popírá zmateční stížnost prostě úmysl obžalovaného někoho poškodit. Tento úmysl směřuje při zločinu podle § 197, 199 e) tr. z. k tomu, aby byl odstraněn průkaz hranice (rozhodnutí čís. 2616, 4111 Sb. n. s.). Nálezací soud právem došel k závěru, že obžalovaný jednal v úmyslu, aby uvedl F-a v omyl o hranici mezi jejich pozemky, a to v jeho neprospěch, a správnost tohoto závěru se zmateční stížnost ani nepokouší vyvrátit. Poněvadž pak jednání obžalovaného bylo také způsobilé k dosažení tohoto účelu, je splněna skutková podstata zločinu podle §§ 197, 199 e) tr. z. ve všech svých složkách a nálezací soud právem uznal obžalovaného vinným tímto zločinem.

Čís. 5839.

Vecný a miestny rozsah ochrany lesných úradníkov a hájníkov podľa zák. čl. XL:1914.

Súkromný majiteľ lesa nemôže sám svojím rozhodnutím rozšíriť obor pôsobnosti lesného hájníka, pokiaľ tento obor nebol hájníkovi určený pri jeho vzatí do prísahy, alebo pri dodatočnom oznámení o zmene sverenej plochy, s účinkom, že sa jeho prísaha vzťahuje i na pôsobnosť takto rozšírenú.

(Rozh. zo dňa 6. marca 1937, Zm IV 59/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin násillia proti orgánu vrchnosti v dôsledku zmatečnej sťažnosti obžalovaných z úradnej povinnosti podľa § 35, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudky oboch nižších súdov dotyčne všetkých obžalovaných vo výroku o zločine násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2, § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a vo výroku o trestoch a uložil krajskému súdu, aby v medziach zrušenia vo veci znovu jednal a rozhodol.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti spoznal najvyšší súd, že nižšie súdy nezistili skutočnosti, od zistenia ktorých závisí možnosť použitia trestného zákona.

Nižšie súdy uznaly všetkých obžalovaných vinnými zločinom podľa § 70 tr. z. § 4, odst. 2, § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914, tedy že obžalovaní ako spolupachatelia mimo prípad shluknutia so zbraňou prekážali orgánu vrchnosti v takom výkone jeho povolania, ktorý bol po práve.

Ochrany podľa citovaného zákonného ustanovenia požívajú lesní úradníci a hájníci iba vtedy, keď sú sprisahani a ide u nich o výkon povolania, náležiaci do takého oboru ich pôsobnosti, pre ktorý práve boli administratívnym úradom vzatí do prísahy. Vykona-va-li však sprisahaný lesný úradník alebo hájník tiež inú službu, ako pre ktorú bol vzatý

pod prísahu, nie je pri výkone tejto služby a pre jej výkon chránený zákonným článkom XL:1914.

Nižšie súdy zistili, že M. a N. sú sprisahacími lesnými inžiniermi a O. je sprisahací lesný hospodár pre veľkostatky v L., V. a T. a ich povinnosťou je oznamovať a stíhať pytlakov aj v susedných revíroch, že pristihli obžalovaných pytláčik len v susedstve veľkostatku, u ktorého sú zamestnaní, a že P. bol v obžalobnej dobe tiež sprisahacím lesným hájníkom, ktorého menovaní inžinieri vzali so sebou ku kontrolnej obchádzke v lesoch.

Z týchto zistení nie je zrejmé, pre ktoré lesy boli administratívnym úradom sprisahaní lesní úradníci M., N., O. a lesný hájník P., či len pre lesy a honitbu veľkostatku L., V. a T., alebo či tiež pre honitbu v susedstve veľkostatku, u ktorého sú zamestnaní.

Neboli-li menovaní administratívnym úradom vzatí do prísahy aj pre túto honitbu, neboli pri jej hájení a dôsledne ani pri ďalších úkonoch s hájením súvisiacich vo výkone svojho povolania ako sprisahaní lesní úradníci, resp. P. ako sprisahací lesný hájník, tedy ako sprisahaní orgánovia vrchnosti.

Sverenie hájenia tejto honitby iba samým majiteľom by nedostačovalo, lebo § 38 zák. čl. XXXI:1879 ustanovuje, že lesných úradníkov a hájníkov bere pod prísahu príslušný administratívny úrad. Tento zákonný článok v žiadnom svojom predpise neobsahuje ustanovenie, že súkromný majiteľ lesa sám svojím rozhodnutím môže rozšíriť obor pôsobnosti lesného hájníka, pokiaľ mu tento obor nebol určený pri prísaha, alebo v smysle nariadenia čís. 30.686/1880 býv. min. orby, priemyslu a obchodu pri dodatočnom oznámení o zmene sverenej plochy, s účinkom, že sa prísaha vzťahuje aj na pôsobnosť takto rozšírenú.

Aby preto mohlo byť rozhodnuté, či pri hájení honitby ležiacej v susedstve veľkostatku, u ktorého poškodení sú zamestnaní, boli uvedení lesní úradníci a lesný hájník vo výkone svojho povolania ako sprisahaní orgánovia vrchnosti, je potrebné zistiť, či ich prísaha sa vzťahovala výhradne na územný obvod veľkostatkov v L., V. a T., alebo aj na honitbu v susedných revíroch a v ktorých revíroch, či obžalovaní pytláčik i v revíru, dotyčne ktorého boli poškodení sprisahaní, a poškodení ich z tohoto revíru prenasledovali cieľom ich zistenia, a treba ďalej presne zistiť, na ktorom mieste sa stal čin obžalovaným za vinu kladený. Podľa zásady § 33, odst. 3 por. nov. najvyšší súd nemôže tieto skutočnosti sám zistiť a preto pokračoval podľa § 35, odst. 1 por. nov.

Čís. 5840.

Vykonávaní povolání redaktorského není takovým právem, o němž je řeč v § 6, odst. 1 zákona o ochraně cti.

Nazván-li někdo v souvislosti se svou činností v revolučním tribunálu »krvavou bestií«, nejde o nadávku ve smyslu § 1 zákona o ochraně cti, nýbrž o výtku skutečnosti po rozumu § 2 tohoto zákona.

S hlediska § 2 zákona o ochraně cti odpovídá nejen původce urážlivého obvinění, nýbrž i osoba, která toto obvinění z toho či onoho pra-

mene převzala a třetí osobě je sdělila; to tím spíše, stalo-li se tak rozšiřováním zprávy v tiskopisu.

K otázce trestnosti zpráv ze soudní síně.

Zločinec pozbývá cti, pokud jde o jeho zločin; v jiných směrech není vyloučeno, aby i on utrpěl ujmu na své společenské hodnotě.

(Rozh. ze dne 9. března 1937, Zm I 931/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem urážky a pomluvy podle §§ 1 a 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný v odsuzující části a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Co se tkne odsuzujících výroků, neobstojí hmotněprávní zmatky (§ 281, č. 9 a), b) tr. ř.), stížností uplatňované.

Neprávem spatřuje stěžovatel důvod vylučující trestnost po rozumu § 6, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. v tom, že stíhané výroky pronesl při vykonávání svého povolání jako redaktor; vždyť z okolností, že toto povolání je státem uznáno, nelze ještě vyvodit, že redaktor smí při projevu svého mínění vybočiti z mezí, určených zákonem o ochraně cti, a že takto požívá jakési věcné imunity. Novináři přísluší při projevu jeho mínění stejná svoboda jako každému jinému občanu, tudíž ona svoboda, již zaručuje § 117 ústavní listiny. Leč právě toto ustanovení omezuje uvedenou svobodu na meze v zákoně ustanovené a tím i na ony meze, jež určuje zákon č. 108/1933 Sb. z. a n. Nejde tu ani o právní povinnost, ani o vykonávání práva ve smyslu § 6, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., neboť, jak vysvítá z důvodové zprávy tisk 830 posl. sněmovny z roku 1930 (str. 24), vyslovuje uvedené ustanovení jen pravidlo, plynoucí již ze všeobecných zásad trestního práva, že nemůže býti trestný, kdo svým činem jen plnil právní povinnost nebo vykonával právo, jako na př. rodiče právo kárné, obhájce povinnost hájiti zájmy svého klienta, poškozený právo na trestní oznámení atd., a meze tohoto svého oprávnění nepřekročil, čili jinými slovy: zákon vytýká tu jen k odstranění jakékoli pochybnosti obecně uznanou zásadu, že není trestné jednání, které je právním řádem přikázáno nebo dovoleno. K tomu by ovšem náleželo též řádné plnění povolání podle zákona dovoleného, leč takové vykonávání redaktorského povolání, jež se dotýká cti jiné osoby způsobem podle zákona zapovězeným, nelze označiti za řádné plnění uvedeného povolání, leda že by tu nastaly předpoklady pro beztrestnost ve smyslu § 6, odst. 2—4 cit. zák.

Na tom nic nemění ani okolnosti stížností zdůrazňované, že jde o katolický časopis, jenž měl zájem na vyvrácení určitých názorů o manželu soukromé žalobkyně, a že obžalovaný je členem zemského zastupitelstva; nepoživáť ani v této vlastnosti nějaké zákonné imunity. Stejně nerozhoduje, ke které politické straně obžalovaný přísluší.

Stížnost je dále na scestí, pokud vyvozuje beztrestnost obžalovaného z toho, že obžalovaný svými výroky jen reprodukoval projev Dr. M., pokud se týče referoval o trestní věci, vedené u okresního soudu v C. proti E., jakožto odpovědnému redaktoru časopisu »H.«, jehož článkem byl zemřelý manžel soukromé žalobkyně prý nazván »blutige Bestie«.

Především třeba si uvědomiti, že uvedené místo stíhaného článku »Helf, was helfen mag« nelze snad jako pouhou nadávku podřaditi skutkové podstatě urážky podle § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., nýbrž skutkové podstatě pomluvy podle § 2 cit. zák., neboť jde tu o výraz, poukazující na smýšlení a vlastnost na cti důtklivou, a to v souvislosti s předchozím obviněním, že zemřelý manžel soukromé žalobkyně svého času jako předseda revolučního tribunálu odsuzoval nejen k peněžitým trestům a k trestu bití, ale i k trestu smrti zastřelením nebo provazem (viz § 8, odst. 2 cit. zák.). Byl-li takto zemřelý manžel soukromé žalobkyně výrazem »blutige Bestie« viněn z určité nečestné, opovrhlivé vlastnosti, nebo z takového smýšlení, nejde tu o pouhý projev nevážnosti nadávku ve smyslu § 1, nýbrž o výtku skutečnosti, která by mohla napadeného vydati v opovržení nebo snižení v obecném mínění (§ 2 cit. zák.). Tomu-li tak, nezáleží podle uvedeného ustanovení na tom, zda obžalovaný výrok, o němž jde, jako první uvedl nebo dále sdělil. Budíž tu poukázáno k tomu, že ústavně-právní výbor nahradil dikci vládní osnovy »tvrdí-li nebo rozšiřuje« slovy »uveď, nebo dále sdělí«, aby byl vyloučen jejich restriktivní výklad (zpráva úst. pr. výboru tisk 2268 posl. sněmovny z roku 1933, str. 26). Je proto zjevno, že s hlediska ustanovení § 2 zák. o ochraně cti odpovídá nejen původce urážlivého obvinění, nýbrž i osoba, jež toto obvinění z toho či onoho pramene převzala a třetí osobě sdělí. Tím spíše stačí k naplnění skutkové podstaty uvedeného deliktu, stalo-li se tak rozšiřováním zprávy v tiskopisu.

Neprávem se domnívá stížnost, že něco jiného platí pro zpravodaje o soudním líčení. Ze tisk má sice právo a je dokonce povolán k tomu, aby nepominul mlčením a uveřejnil okolnosti, jež vyšly najevo při veřejném hlavním přelíčení, a že je může podle pravdy zaznamenati a veřejnosti sděliti, že mu však jsou v tom uloženy určité meze, a to nejen článkem VIII zákona č. 8/1863 ř. z., nýbrž i předpisy trestního zákona vůbec a najmě i předpisy o ochraně cti, bylo již před vydáním zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. vysloveno a odůvodněno v rozhodnutí soudu zrušovacího č. 4370 Sb. n. s. K důvodům tam uvedeným přistupuje nyní ještě ustanovení § 7, odst. 2 b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., podle něhož okolnost, že uvedená neb sdělená skutečnost byla předmětem veřejného jednání soudu, má jen ten význam, že důkaz pravdy a omluvitelného omylu je přípustný i tehda, jde-li jinak o skutečnost života rodinného nebo vůbec soukromého. Ustanovení to dokazuje zcela jasně, že zpravodaji o soudním líčení není přiznána ona imunita, již se zmáteční stížnost dovolává.

Bez významu by též bylo, zda manžel soukromé žalobkyně stál jako revolucionář v čele organizace, která podnikla útok na Čsl. republiku, neboť s ustanovením § 4 zákona o ochraně cti by nebylo srovnatelné, aby provinilci nebo třebaš zločinci byla upřena vůbec ochrana jeho cti, leč že by se taková osoba domáhala ochrany oně vážnosti a cti, jež bývá

respektována jen v její společnosti podle úsudků, které se přiči zákonným nebo mravním požadavkům. Pokud se však stíhaný útok na čest dotýká takové skutečnosti, jež snižuje mravní hodnotu napadeného — třeba jinak provinilce nebo zločince — v očích spoluobčanů podle obecných názorů slušných kruhů společnosti (viz rozh. čís. 3416, 3451 Sb. n. s.), nelze ochranu cti upřítí hledíc k povaze napadené osoby, čili jinými slovy: zločinec pozbývá ovšem cti, pokud jde o jeho zločin, leč v jiných směrech není vyloučeno, aby i on utrpěl újmu na své společenské hodnotě (Kallab, Hmotné právo trestní, str. 214).

Pro výrok o vině je bez významu i další, stížností zdůrazňovaná okolnost, že soukromá žalobkyně prý souzený článek vyprovokovala vychvalováním svého zemřelého manžela. Provokativní postup napadeného může podle § 9, odst. 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. jen za určitých předpokladů, jichž se tu ostatně vůbec nedostává, míti v zápětí upuštění od potrestání a nikoliv zproštění.

Čís. 5841.

Zmateční stížnost do usnesení nalézacího soudu, jímž bylo trestní řízení podle § 46, odst. 3 a § 259, odst. 2 tr. ř. zastaveno, je pokládati za stížnost, o níž rozhodne sborový soud druhé stolice.

(Rozh. ze dne 9. března 1937, Zm II 62/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se o zmateční stížnosti, správně stížnosti soukromého žalobce do usnesení krajského soudu, jímž bylo podle § 46, odst. 3, § 259, čís. 2 tr. ř. zastaveno trestní řízení pro přečin podle § 27 zákona čís. 111/1927 Sb. z. a n. (proti nekalé souměži), takto: O stížnosti, nesprávně označené jako »zmateční stížnost«, rozhodne vrchní soud, jemuž se spisy za tím účelem postupují.

Důvody:

Soukromý žalobce napadá uvedené usnesení, jímž bylo zastaveno trestní řízení podle § 46, odst. 3, a § 259, odst. 2 tr. ř., zmateční stížností, po případě stížností; zmateční stížností proto, že prý napadené rozhodnutí mělo být vydáno ve formě rozsudku; leč stěžovatel přehlíží, že § 4 zákona ze dne 18. prosince 1931, čís. 209 Sb. z. a n., bylo původní ustanovení § 259, čís. 2 tr. ř. zrušeno, další čís. 3 tohoto paragrafu změněno v čís. 2 a připojen další odstavec, podle něhož předseda, upustil-li žalobce po zahájení hlavního přelíčení od žaloby dříve než se sborový soud odebere k usnášení o rozsudku, má trestní řízení zastaviti usnesením. Jelikož podle § 280 tr. ř. zmateční stížností lze užití jen proti rozsudkům sborových soudů a cit. zák. ze dne 18. prosince 1931, čís. 209 Sb. z. a n. neurčuje opravného prostředku proti uvedenému usnesení, jímž bylo trestní řízení zastaveno, je zmateční stížnost soukromého žalobce pokládati za stížnost, o níž rozhodne sborový soud druhé stolice, tudíž vrchní soud.

Čís. 5842.

Ustanovení §§ 115, 116 tr. z. neplatí, pokud jde o trestné činy uvedené v zákoně č. 108/1933 Sb. z. a n.

Má-li trestní sazba vězení (na př. § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.) spodní hranici vyšší, než stanoví § 25 tr. z., je možno s použitím § 92 tr. z. vyměřiti trest vězení (uzamčení — § 2, č. 2 zák. č. 284/1920 Sb. z. a n.) pod onou spodní hranicí a není nutno zaměnití jej v trest peněžitý.

(Rozh. ze dne 9. března 1937, Zm IV 20/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti obžalovanému pro přečin pomluvy obsahem tisku, zamítl zmateční stížnost obžalovaného.

Z důvodů:

Zmatek podle § 385, čís. 1 a) tr. ř. uplatňuje obžalovaný proto, poněvadž inkriminovaný článek neobsahuje skutkovou podstatu nějakého trestného činu, nýbrž jen poukaz na to, že soukromý žalobce měl možnost podporovati svoji chudou příbuznou.

Zmateční stížnost není základná. Už krajský soud správně z obsahu inkriminovaného článku dovedl, že se v něm nejen poukazuje na možnost hlavního soukromého žalobce podporovati chudou sestru své manželky, ale že se mu vytýká lakomost a nedostatek příbuzenské lásky, že totiž jako mnohonásobný milionář nechal svou blízkou chudobnou příbuznou v bídě bez pomoci a tím ji dohnal k zoufalství, takže si přerežala žíly. Tyto výtky v obecném mínění, neboť se soukromý žalobce líčí jako člověk mravně vadný, který svou lakomostí zavinil zoufalství a pokus sebevraždy své švagrové. Správně tedy shledaly nižší soudy v inkriminovaném článku skutkovou povahu pomluvy podle § 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Neobstojí ani zmateční stížnost, založená na důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 c) tr. ř., že totiž hlavní soukromý žalobce při hlavním přelíčení u krajského soudu upustil od žaloby proti zodpovědnému redaktoru, žalovanému pro přešupek podle § 4 zák. čís. 124/1924, že však podle § 116 tr. z. má odstoupení proti jednomu ze spoluúčinkujících za následek zastavení řízení i proti ostatním.

Podle § 42, odst. 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. byla ustanovení §§ 115 a 116 tr. z., pokud jde o trestné činy, uvedené v tomto zákoně, výslovně zrušena jako odchylující se od ustanovení druhého oddílu tohoto zákona. Platí tedy pro tyto trestné činy ustanovení § 19, odst. 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., podle kterého se upuštění od stíhání neb omezení soukromé žaloby vztahuje na obviněného, který je v příslušném prohlášení uveden. Prohlášení hlavního soukromého žalobce vztahovalo se však výslovně jen na odpovědného redaktora a proto nemá upuštění od stíhání tohoto redaktora za následek zastavení trestního řízení i proti obžalovanému.

Na základě důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 2 tr. ř. domáhá se obžalovaný uložení peněžitého trestu, poněvadž při použití § 92 tr. z. je

miesto väzení uložiť peněžitý trest, keď by i najmenší míra trestu bola príliš prísna.

V § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. stanoví se pro přečin trest vězení od tří měsíců do jednoho roku. Vrchní soud sestoupil, ježto použil § 92 tr. z., pod nejnižší míru trestu a vyměřil obžalovanému trest 15 dní uzamčení. Poněvadž zákonná sazba obsahuje minimální trest na svobodě, pod který lze sejítí beze změny druhu trestu, nebylo vyměření peněžitého trestu nezbytné. Proto nesestoupením pod nejnižší zákonem stanovenou míru trestu až na peněžitý trest, nebyla porušena ani trestní sazba, ani zákonem stanovená míra při dovolaném zmírnění.

Čís. 5843.

Pod pojmom krádeže uvedenej v § 129 tr. zák. prest. možno rozumeť len zločin alebo prečin krádeže, nie však prestupok proti vlastníctvu podľa § 126 tr. zák. prest. v znení § 51 tr. nov.

K pojmu potraviny, požívatiny alebo predmetu životnej potreby v smysle § 126 tr. zák. prest. v znení § 51 tr. nov.

(Rozh. zo dňa 9. marca 1937, Zm IV 41/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci pre zločin ukryvačstva vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol obžalovaný sprostý v smysle § 326, čís. 3 tr. p. obžaloby, zrušil ako zmätočný podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. a uznal obžalovaného A. vinným prečinom ukryvačstva podľa § 370, odst. 2 tr. zák., ktorý spáchal tak, že v decembri 1932 predal 50 kg pšenice, ktorú predtým odcudzili M. a N., o čom obžalovaný vedel, a že z peňazí za ňu získaných vyplatil pachateľom krádeže 50 Kč a zbytok si ponechal, teda preto, aby dosiahol majetkového prospechu, spolupôsobil pri scudzení vecí, o ktorej vedel, že sa dostala do rúk osôb, od ktorých ju prevzal, prečinom krádeže.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu podal verejný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe § 385, čís. 1 b) tr. p. preto, že odvolací súd kvalifikoval činnosť obžalovaného ako prestupok podľa § 129 tr. z. prest., a považujú tento prestupok za premlčaný, oslobodil na základe § 326, čís. 3 tr. p. obžalovaného od obžaloby; zmätočná sťažnosť uplatňuje teda vpravde zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p.

Zmätočnej sťažnosti neľze odopreť úspech.

Odvolací súd prijal za zistené, že obžalovaný odpredal 50 kg pšenice, ktorú predtým odcudzili M. a N. poškodenému P., a že vyplatil pachateľom krádeže z peňazí, ktoré za pšenicu obdržal, 50 Kč a zbytok si ponechal. Taktiež vzal odvolací súd po stránke subjektívnej za dokázané, že obžalovaný vedel, že pšenica pochádza z krádeže, lebo svedok N. potvrdil, že obžalovanému už niekoľkokrát predtým doniesol cieľom odpredania rôzne ukradnuté veci a tiež v prítomnom prípade hovoril obža-

lovanému druhý deň ráno, aby predal pšenicu, ktorú mu doniesli do stajne. Po subjektívnej stránke mal vrchný súd za to, že zistené skutočnosti neospravedlňujú právny záver, že by obžalovaný bol vedel, že pachatelia odcudzili pšenicu z uzamknutého sypanca, pomocou ukradnutého kľúča, a hľadiac na to, že v súdenom prípade išlo len o odcudzenie pšenice v cene 100 Kč neprevyšujúcej, mohol mať obžalovaný podľa názoru odvolacieho súdu za to, že odcudzители spáchali len prestupok podľa § 51 tr. n. (ukradenie požívatiny) a kvalifikoval preto jeho čin ako prestupok podľa § 129 prest. tr. z.

S podriadením činnosti obžalovaného len pod ustanovenie § 129 prest. tr. z. neľze súhlasiť.

Prestupok podľa § 129 tr. z. o prest. spácha ten, kto buď získa nejakú vec za takých okolností, z ktorých môže súdiť, že sa dostala k tomu, kto ju drží alebo má, z krádeže, zo sprenevery, z lúpeže, z vydieračstva alebo z bezprávneho privlastnenia, alebo kto za týchto okolností spolupôsobil pri scudzení vecí.

Prečin ukryvačstva podľa § 370 tr. z. spácha ten, kto preto, aby dosiahol majetkového zisku, nedobudne takú vec, o ktorej vie, že sa dostala do rúk toho, kto ju má v držbe alebo v detencii, prečinom krádeže, vydieračstva, sprenevery alebo bezprávneho privlastnenia, alebo kto takú vec uschová alebo spolupôsobí pri jej scudzení.

Prestupok podľa § 129 tr. z. je teda v podstate len subsidiárnym deliktom prečinu alebo zločinu ukryvačstva podľa § 370 tr. z. a rozdiel medzi nimi je len po stránke subjektívnej, keďže sa k uskutočneniu skutkovej podstaty trestného činu podľa § 370 tr. z. vyžaduje bezpochybná vedomosť pachateľa o tom, akým spôsobom ten, kto vec má v držbe alebo v detencii, ju nadobudol, kdežto ku spáchaniu prestupku podľa § 129 tr. z. o prest. stačí i len možnosť vedomia.

Pod pojmom krádeže uvedenej v § 129 tr. z. o prest. možno rozumeť len zločin alebo prečin krádeže, nemožno však pod ním rozumeť odcudzenie potraviny menšej hodnoty, keďže ani sám zákonodarca v § 126 tr. z. o prest. v znení § 51 tr. n. nemenuje to krádežou, ale len prestupkom proti vlastníctvu, a neľze predpokladať, že by bol zákonodarca chcel, aby ten, kto ukradne potraviny menšej hodnoty, bol trestaný podľa § 126 tr. z. o prest. v znení § 51 tr. n. len uzamknutím do 8 dní a jeho čin bol stíhateľný len na súkromný návrh, kdežto ten, kto si len nadobudne takú vec, alebo len spolupôsobil pri jej scudzení, mohol byť trestaný podľa § 129 tr. z. o prest. z moci úradnej uzamknutím do 1 mesiaca a peňazitým trestom do 2.000 Kč.

Niet teda v konaní obžalovaného skutkovej podstaty prestupku podľa § 129 tr. z. o prest., keďže sa ustanovenie § 129 tr. z. o prest. nevzťahuje na čin uvedený v § 126 tr. z. o prest. v znení § 51 tr. n.

Neľze však tvrdiť, že by v konaní obžalovaného nebola daná skutková podstata prečinu ukryvačstva podľa § 370, odst. 2 tr. z., ako mylné dôvody odvolací súd z toho, že vraj obžalovaný mohol mať za to, že M. a N. ukradli len pšenicu, teda potravinu v cene 100 Kč neprevyšujúcej, a že tým spáchali len prestupok proti vlastníctvu podľa § 126 tr. z. o prest. v znení § 51 tr. n., a že nemôže byť preto čin obžalovaného, ktorý pri

scudzení pšenice spolupôsobil, kvalifikovaný ako prečin ukryvačstva podľa § 370, odst. 2 tr. z.

Predovšetkým treba zdôrazniť, že sa obžalovaný ani nehájil takou domnienkou, akú mu podkladá odvolací súd, ale vôbec zapieral, že by bol spolupôsobil pri scudzení pšenice, o ktorú tu ide. Avšak aj bez toho nelze mu v tomto prípade priznať takúto domnienku, keďže išlo o vec, ktorá v onom stave, ako ju od pachateľov prevzal, ani nebola spôsobilá k použitiu ako potravina, a z okolností obžalovanému známych bolo zrejmé, že pachateľom nešlo o získanie potraviny, ale vo skutočnosti len o speňaženie odcudzenej pšenice a tedy o získanie peňazí, z čoho plynie, že nebolo tu žiadneho základu pre domnienku, že ide o potravinu, poživatinu alebo o predmet životnej potreby v smysle § 126 tr. zák. prest.

Mýlil sa preto odvolací súd, keď kvalifikoval čin obžalovaného ako prestupok podľa § 129 tr. z. o prest. a z dôvodu premĺčania sprostil obžalovaného obžaloby; tak spôsobil zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. Bolo preto vyhovené zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, založenej na dôvode zmätku podľa § 385, čís. 1 b) — správne 1 c) — tr. p., sprosťujúci rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený a obžalovaný bol uznaný vinným trestným činom, kvalifikovaným ako prečin ukryvačstva podľa § 370, odst. 2 tr. z.

Čís. 5844.

Bol-li zlodej opatrený pri krádeži nástrojom (na pr. valaškou), ktorý nie je zbraňou v technickom smysle, je ku kvalifikácii podľa § 337 tr. zák. treba dokázať, že vzal onen predmet k sebe preto, aby ho použil ako zbrane, tedy k útoku proti osobe iného.

(Rozh. zo dňa 9. marca 1937, Zm IV 52/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krádeže atď. vyhovel zmätočným sťažnostiam obžalovaných A. a B., uplatňujúcim dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc, pokiaľ kvalifikovali trestný čin obžalovaných A. a B. zločinom krádeže podľa § 337 tr. z., a kvalifikovali trestný čin týchto obžalovaných ako prečin krádeže podľa §§ 70, 333 tr. z. a § 48 tr. nov. S týmto v súvislosti hľadiac na ustanovenie § 387, odst. 4 tr. p. z moci úradnej na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil najvyšší súd rozsudky oboch súdov nižších stolíc aj dotyčne obžalovaného C., pokiaľ trestný čin tohoto obžalovaného bol kvalifikovaný ako zločin ukryvačstva podľa § 370, odst. 1 tr. z., a kvalifikoval trestný čin tohoto obžalovaného ako prečin ukryvačstva podľa § 370, odst. 2 tr. z.

Z dôvodov:

Nelze odopreť oprávnenie zmätočným sťažnostiam, pokiaľ uplatňujú dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. preto, že trestný čin obžalovaných A. a B. bol kvalifikovaný ako zločin krádeže podľa § 337 tr. z.

Podľa skutkového stavu obžalovaní A. a B. dňa 14. februára 1935 v O. spoločne odcudzili z držby a bez privolenia M. z otvoreného miesta železné trojdielne brány v cene 200 Kč, železný pluh s kolečkami v cene 400 Kč, 1 rebrinový voz a 1 vozové koleso v cene 850 Kč, tedy cudzie veci movité v hodnote 2.000 Kč neprevyšujúcej.

Súdy nižších stolíc kvalifikovali čin obžalovaných A. a B. ako zločin krádeže podľa §§ 70, 333 a 337 tr. z. preto, že pri prevedení krádeže mal obžalovaný A. u seba sekeru (valašku).

Nešlo tu však o predmet, ktorý má podľa svojho určenia predovšetkým slúžiť k útoku proti druhému, lebo sekera (valaška) môže byť upotrebená aj inakšie. Neboly však zistené také skutočnosti, z ktorých by plynelo, že obžalovaný A. vzal k sebe sekeru (valašku) cieľom väčšej odvahy ako zbraň, chtiac jej použiť po prípade k útoku proti osobe iného. Preto súdy nižších stolíc sa mylili a zaviniily zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., keď podľa § 337 tr. z. kvalifikovali trestný čin, ktorý bez tejto kvalifikácie vyčerpáva len skutkovú podstatu prečinu krádeže podľa § 333 tr. z. a § 48 tr. nov.

Uvedený zmätok sa vyskytuje aj dotyčne obžalovaného C., ktorý proti rozsudku vrchného súdu nepodal zmätočnú sťažnosť a ktorý súdmi nižších stolíc bol uznaný vinným zločinom ukryvačstva podľa § 370, odst. 1 tr. z. preto, že pri uvedenej príležitosti odcudzený voz a koleso kúpil za 150 Kč od obžalovaných A. a B., ačkoľvek vedel o tom, že tieto veci sa dostaly do ich rúk zločinom krádeže, to je krádežou spáchanou so zbraňou. Nakoľko totiž u pachateľov krádeže nelze uznať na kvalifikáciu podľa § 337 tr. z., nie je zločinom podľa § 370, odst. 1 tr. z. ani čin obžalovaného C., ale jeho čin vyčerpáva len náležitosti prečinu ukryvačstva podľa § 370, odst. 2 tr. z.

Čís. 5845.

Štátny obvodný lekár nie je členom, ale len orgánom vrchnosti v smysle zák. čl. XL:1914.

(Rozh. zo dňa 9. marca 1937, Zm IV 56/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin násilia proti vrchnosti v dôsledku zmätočnej sťažnosti obžalovaných z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku o kvalifikácii činu obžalovaných a kvalifikoval ich čin ako prečin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z povinnosti úradnej zbadal najvyšší súd, že súdy nižších stolíc mylne kvalifikovali trestný čin obžalovaných za zločin podľa § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914, považujúc štátneho obvodného lekára dra M. za člena úradu (správne vrchnosti), ktorému obžalovaní ne-

bezpečnou hrozbou překázali v takom výkone jeho povolania, ktorý bol po práve.

S hľadiska ustanovení § 1 a 2 cit. zákona treba považovať za členov vrchnosti len tie orgány štátnej moci, ktoré spoluúčinkujú pri uskutočnení štátnych úkolov a pri tom im prislúcha samostatná rozhodujúca a donucovacia moc nad občanmi.

Štátni obvodní lekári, ktorí podľa § 9 zákona čís. 236/1922 Sb. z. a n. majú povahu verejných orgánov, vykonávajú síce podľa svojich povinností v zákonoch čís. 332/1920 a 236/1922 Sb. z. a n. im uložených zdravotne-policejné úkony, tedy úkony štátne, avšak bez toho, že by im bola daná samostatná rozhodovacia a donucovacia moc. V dôsledku toho nelze považovať štátneho obvodného lekára za člena vrchnosti v smysle ustanovenia zák. čl. XL:1914, ale len za orgán vrchnosti, čo plynie aj z ustanovenia § 23 vládneho nariadenia čís. 24/1923 Sb. z. a n., podľa ktorého sú obecni a obvodní lekári len výkonnými orgánmi štátnej policie zdravotnej.

Vyčerpáva preto čin obžalovaného skutkovú podstatu prečinu násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a súdy nižších stolíc, keď prez to uznaly obžalovaných vinnými zločinom podľa § 2, odst. 2 citovaného zákona, zaviniли zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., ktorého podľa posledného odstavca tohoto paragrafu treba dbať z povinnosti úradnej, lebo je na ujmu obžalovaných. Preto najvyšší súd, pokračujúc podľa § 33, odst. 1 por. nov., zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku o kvalifikácii trestných činov obžalovaných a trestné činy kvalifikoval podľa zákona.

Čís. 5846.

Ke skutkovým podstatám §§ 431 a 335 tr. zák.

Zavinění stavbyvedoucího, nedbal-li toho, aby byly jeho příkazy, dané v zájmu lidské bezpečnosti, též splněny.

Zavinění stavitelovo, odeslal-li dozorce dočasně se stavby.

(Rozh. ze dne 13. března 1937, Zm I 189/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnú stížnost obžalovaného A. do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalováni A. a B. uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.; naproti tomu vyhověl částečně zmatečnú stížnost obžalovaného B., napadený rozsudek zrušil ve výroku o vině a trestu a výročí s tím souvisících a uznal tohoto obžalovaného, stavitele, vinným, že 20. listopadu 1936 v J., dav spoluobžalovanému A., který u něho byl zaměstnán jako stavbyvedoucí, příkaz, aby se zúčastnil pohřbu a tak nechal stavbu bez odborného dozoru, dopustil se činu, pokud se týče opominutí, o němž již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, a obzvláště podle svého povolání jako stavitel mohl nahlížeti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnosti života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí na stavbě pracujících, ze kteréhož činu, pokud se týče, opominutí žádná skutečná škoda nebyla způsobena, čímž spáchal přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. z.

Z důvodů:

1. Ke zmatečnú stížnosti obžalovaného A.:

Stížnosti, opřené o důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 písm. a) § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávnění.

Stížnost vytýká, že výsledky průvodního řízení poskytují oporu jen pro předpoklad, že povinnosti stěžovatelovou bylo, starati se pouze o to, aby se pracovalo, že však technický dozor na stavbě příslušel staviteli, nikoli stěžovateli, a že když stěžovatel dohlížel i na správné provádění prací na stavbě po stránce technické, činil tak jen dobrovolně z ochoty a nikoli z povinnosti jemu uložené. Stížnost není důvodná. Seznal stěžovatel sám při hlavním přelíčení, že v kritické době byl u stavitele B. zaměstnán jako stavbyvedoucí, že stavbu obou rodinných domků řídil jako polír, že řídil práce, dohlížel na dělníky a že se měl starati o jejich bezpečnost. Již vlastní údaje stěžovatelovy jsou bezpečným základem pro rozsudkový předpoklad, vybudovaný na nich a též na seznání B., že stěžovatel byl B-em pověřen jako stavbyvedoucí dozorem na práce i dělnictvo, a že mu příslušelo mimo jiné též, aby dohlížel na provádění prací a staral se o bezpečnost dělníků.

Při »předpisech zvláště vyhlášených« spočívá subjektivní vina již v samém překročení předpisu, byť i jen zaviněné nevědomě (srovnej rozh. čís. 3930 Sb. n. s.). Podle nenapadeného rozsudkového zjištění narozh. čís. 3930 Sb. n. s.). Podle nenapadeného rozsudkového zjištění narozh. čís. 3930 Sb. n. s.) »počal stěžovatel M-a k provedení vykopávky kanálové přípojky, a M. počal s pracemi za přítomnosti stěžovatele, jenž byl tehdy stavbyvedoucím. Stěžovatel, stavbyvedoucí, nemůže se omlouvat nezalostí »předpisů zvláště vyhlášených«, totiž nezalostí předpisů vládního nařízení ze dne 26. března 1931, čís. 53 Sb. z. a n., jež podle § 98 nastoupilo v platnost na místo nařízení ministra obchodu ze dne 7. února 1907, čís. 24 ř. z., neboť bylo jeho povinností jako stavbyvedoucího, aby je znal. Předpisy, vydané k zamezení úrazů dělníků při živnostenském provádění staveb, nařizují, aby stěny vykopané jámy byly zabezpečeny, totiž aby byly vzenařeny prkny (odst. 2 § 2 cit. vlád. nař.), aby okraje stěn výkopu zůstaly beze všeho zatížení zemí (odst. 1 § 3 téhož nařízení), a aby vybraný materiál byl ukládan ve vzdálenosti 0.5 m od okraje příkopu (§ 14 nařízení). Ostatně stěžovatel sám doznal, že věděl, že M. musí vykopávku vyztužiti, a je zjištěno, že tehdy byla půda rozmoklá a že stěžovatel dal M-ovi pokyny, jak má pracovati, zejména mu uložil, aby vykopávku vyztužil, a že mu za tím účelem dal k dispozici potřebné dřevě. Podle rozsudkového zjištění pracovalo se kritického dne na stavbách obou rodinných domků, prováděla se vykopávka kanálové přípojky v rozmoklé půdě a byla proto, jak správně usoudil nalézací soud, osobní přítomnost obžalovaného políra na stavbě nezbytná, aby se přesvědčil, zdali jeho pokyny a příkazy, dané M-ovi, byly též zachovány, a aby v případě, že by jich nebylo M-em dbáno, jak se také skutečně stalo, zařídil potřebné, totiž další práce mu zakázal, pokud se týče zařídil, aby dělníci vykopávku řádně vyztužili a materiál s okrajů stěn výkopu odstranili. Vzkaz stavitele B., aby ho stěžovatel zastoupil na pohřbu ve V., nemůže stěžovatele zbařiti trestní zodpovědnosti, již proto, že obžalovaný A., vrátiv se na stavbu,

zjistil, že M. žádných bezpečnostních opatření neučinil, a že se stěžovatel zase jen spokojil pouhou výzvou M., aby vyztužení provedl, že ze stavby se vzdálil a přišel až za dvě hodiny, kdy již byl M. zasypan. Stěžovatele trestně neomlouvá, že k výsledku přispěla i nedbalost třetích osob, zejména poškozeného samého.

II. Ke zmatečné stížnosti obžalovaného B.:

Stížnost uplatňuje zmatky podle čís. 5, 8 a 9 a) § 281 tr. ř.

Veřejný žalobce, hledě k dosavadním výsledkům trestního řízení, spatřoval zavinění stěžovatelovo na úraze M. v tom, že se stěžovatel nepostaral dostatečně o řádný dozor na stavbě přidělením dostatečného počtu dozorčích sil, ačkoliv musil vědět, že jeden stavbyvedoucí nemůže postačiti na provádění dozoru nad třiceti dělníky na dvou stavbách. Není překročením obžaloby (§ 281, čís. 8 tr. ř.), uznal-li soud na zavinění obžalovaného (§ 335 tr. z.) v jiném směru, než je spatřovala obžaloba. Různost mezi stanoviskem obžaloby a rozsudku spočívá nikoli v různosti činu v obžalobu daného a činu rozsudkem zjištěného a posouzeného, nýbrž v různosti posuzování otázky zavinění obžalovaného na základě průvodních výsledků. Vylíčení skutkového děje v obžalobě je pro nalézací soud jen potud závazné, pokud se dotýká individualisace trestného činu. Pro totožnost skutku, daného v obžalobu se skutkem, o němž bylo uznáno rozsudkem, záleží jen na tom, zda se obžaloba podle celého svého obsahu týká stejně jako rozsudek účasti obžalovaného na určitém příběhu nebo události, z níž vzešel týž trestný výsledek (§ 260, čís. 1 tr. ř., § 267 tr. ř.). Ke změnám skutkového děje, které se, aniž porušovaly totožnost děje, vyskytly při hlavním přelíčení, může nalézací soud přihlížeti (§ 262 tr. ř.). Nalézací soud spatřuje zavinění stěžovatelovo na úraze právě tak, jako obžaloba v nedostatečném dozoru na stavbě, ovšem nikoli v tom, že stěžovatel přidělil jen jednoho stavbyvedoucího, nýbrž v tom, že A. nebyl osobou plně kvalifikovanou, poněvadž neznal předpisů, týkajících se bezpečnostních opatření, a hlavně v tom, že stěžovatel vzkázal A-ovi, aby ho kritického dne zastupoval na pohřbu ve V., a že tím způsobil, že na stavbě, kde práce nebyly přerušeny, nebylo vůbec dohledu. Změny v nazírání na věc objevily se pouze co do otázky, v čem spočívalo zavinění obžalovaného, totožnost skutku, daného v obžalobu tím zrušena nebyla.

Stěžovatel byl při hlavním přelíčení přítomen výslechu spoluobžalovaného A., při němž tento seznal, že mu stěžovatel vzkázal, aby kritického dne jel na pohřeb do V., poněvadž on (rozuměj stěžovatel B.) je nemocen. Stěžovatel měl příležitost vyjádřiti se k tomuto údaji spoluobžalovaného A. co do jeho správnosti, což však neučinil. Ke tvrzením stížnosti o obsahu onoho vzkazu, který prý zněl tak, že stěžovatel vzkázal A-ovi po zednickém učni, aby ho (stěžovatele) na pohřbu zastoupila paní A., nelze pro zákaz novot ve zrušovacím řízení přihlížeti, což platí rovněž i o novotách, uplatňovaných teprve ve stížnosti, že podstatný obsah předpisů vládn. čís. 53/1931 Sb. z. a n. byl na stavbě, o níž jde, vyvěšen, že jeden výtisk byl odevzdán A-ovi, že A. stavěl již hospodářská skladiště se silem, že stěžovateli ukazoval plány a projevil podrobnou znalost těchto plánů. Stěžovatel zažádal sice o opravu protokolu o hlavním pře-

líčení, že se hájil posléz uvedenými okolnostmi, žádost tato byla však nalézacím soudem zamítnuta.

Jak již bylo podotčeno, potvrdil A., že mu stěžovatel vzkázal, aby ho kritického dne zastupoval na pohřbu ve V. Nalézací soud neměl příčiny, aby zvláště uvažoval o správnosti tohoto údaje A., když stěžovatel vůbec nepopřel, že jeho vzkaz A-ovi zněl tak, jak jej tento potvrdil.

Nejvyšší soud neztotožňuje se s právním názorem soudu první stolice, že zavinění stěžovatelovo spočívá také v tom, že ustanovil stavbyvedoucí osobu, jež k tomu nebyla plně kvalifikována, neboť rozsudková zjištění neposkytují dostatečné opory pro závěr, že stěžovatel mohl předpokládati, že spoluobžalovaný A. nezná předpisu o vyztužení vykopávek, zvláště, když znalec seznal, že vykopávky dělají také stavební dělníci a že obžalovaný B. vzhledem k tomu, že A. pracoval jako přední dělník již v roce 1935, mohl předpokládati, že A. skutečně rozumí všem pracem v oboru stavitelském, a když A. doznal, že věděl, že dělník musí vykopávku vyztužit.

Pokud se týče účasti A. na pohřbu, pochybil rozsudek, uvedl-li nepřítomnost A-ovu, B-em zaviněnou, v souvislosti s nehodou M-ovi se přihodivší. Neboť vychází-li se z rozsudkového zjištění, že se A. vrátil s pohřbu o 13. hodině na stavbu a že k úraze M. došlo teprve dvě hodiny nato, nelze již říci, že tento smrtelný úraz, který se stal teprve kolem 15 hod., je v příčinné souvislosti se stěžovatelem zaviněnou nepřítomností A. Naopak nemá již s ní nic společného, nýbrž je jen ještě v souvislosti s tím, že M. neuposlechl příkazu přítomného A., pokud se týče s druhou nepřítomností A. — u oběda — k níž B. již nezavdal podnětu, tedy s tím, že se A. nepostaral a zbavil se možnosti postaratí se o to, aby M. příkazu mu daného uposlechl, a že ho nechal pokračovati ve vykopávce, aniž vyztužení provedl, krátce řečeno, jen s netečností A-ovou, za níž však B. nemůže býti čině zodpovědným, jak již dříve bylo dovozeno.

Neodpovídá tudíž obžalovaný B. za přečin podle § 335 tr. z. z toho důvodu, že nařídil účast A-ovu na pohřbu, ani vůbec za to, že A. neznal dostatečně předpisy a choval se netečně.

Ovšem nemůže to zbaviti obžalovaného B. veškeré trestné zodpovědnosti. Neboť i když tu není příčinné souvislosti mezi tvrzenou nedbalostí B. a smrtí M., přece je tu skutková podstata trestného činu, a to přestupku podle § 431 tr. z., nevyžadujícího za jinak stejné skutkové podstaty škodného výsledku, a to v tom, že stavitel B. zavinil ohrožení nebo zvětšil ohrožení tělesné bezpečnosti lidí na stavbě pracujících svým příkazem, aby se A. se stavby vzdálil na delší dobu, a že se nepostaral o jiný dozor, čímž dal příčinu k tomu, že stavební práce byly konány bez předepsaného odborného dozoru, a tím byla ohrožována tělesná bezpečnost dělníků na stavbě v práci pokračujících. Toho si obžalovaný B., jakožto stavitel, nemohl býti nevědom. Bylo proto, vyhovujíc částečně zmatečnou stížnosti obžalovaného B., uznati jak se stalo.

Čís. 5847.

Odvolačí soud nemá oboru působnosti (§ 384, čís. 4 tr. p.) k vecnému rozhodování o odvolání obžalovaného z usnesení vyneseného v senědení podľa § 7, odst. 2 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n., bolo-li ono

sedenie konané v neprítomnosti obžalovaného a nebol zachovaný postup podľa § 1, odst. 5 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 13. marca 1937, Zm III 90/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre zločin podvodu v dôsledku zmätočnej sťažnosti obžalovaného z moci úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čis. 4 tr. p. zrušil usnesenie vrchného súdu spolu s hlavným odvolacím pojednávaním a s celým pokračovaním, konaným po vynesení usnesenia krajského súdu a nariadil krajskému súdu, aby ďalej pravidelne pokračoval podľa 5. odst. § 1 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n.; zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Proti usneseniu vrchného súdu podal obžalovaný zvoleným obhájom zmätočnú sťažnosť na základe § 385, čis. 2 tr. p. pre nepovolenie podmieneného odkladu výkonu trestu.

Pri preskúmaní veci z úradnej moci zbadal najvyšší súd, že pojednávanie o podmienenom odsúdení, ktoré sa riadi v smysle ustanovenia § 7, odst. 2 zák. čis. 562/1919 Sb. z. a n. podľa zásad platných pre hlavné pojednávanie, bolo u krajského súdu konané v neprítomnosti obžalovaného, za podmienok § 1 zák. čis. 8/1924 Sb. z. a n., že však usnesenie krajského súdu nebolo obžalovanému doručené s poučením o možnosti podať odpor a odvolanie podľa § 4 zák. čis. 8/1924 Sb. z. a n.

Podľa ustanovenia § 1, odst. 5 citovaného zákona musí byť obžalovanému, nebol-li pri pojednávaní o podmienenom odsúdení osobne prítomný, usnesenie o tom buď sdelené dožadným sudcom, alebo písomne doručené, s poučením o možnosti podať odpor a odvolanie podľa § 4 citovaného zákona.

Keď sa to však nestalo, predložil krajský súd spisy vrchnému súdu proti ustanoveniu 1. odst. § 396 tr. p. predčasne a vrchný súd sa pustil predčasne do meritorného rozhodovania, lebo nie je vylúčené, že obžalovaný podá proti usneseniu krajského súdu odpor, alebo odvolanie podľa § 4 zák. čis. 8/1924 Sb. z. a n. Z toho plynie, že vrchný súd nemal ešte k meritornému rozhodovaniu oboru pôsobnosti. Je tu tedy zmätok podľa § 384, čis. 4 tr. p., ktorého v smysle posl. odst. citovaného paragrafu treba dbať z úradnej povinnosti.

Čís. 5848.

Potrestanie pachateľa pre trestné činy uvedené v § 338, odst. 1 tr. zák. len pokarhaním neprichádza v úvahu (§ 17, odst. 3 zák. čl. XXXVI:1908) pre otázku zpätivosti a tedy ani v prípade kvalifikácie podľa § 338 tr. zák.

Pri korekcionizácii zločinu na prečin (§§ 92, 20 tr. zák.) treba použiť zákonných ustanovení, platných pre prečiny, i čo do trvania vedľajších trestov straty úradu a volebného práva do obcí.

(Rozh. zo dňa 13. marca 1937, Zm IV 99/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krádeže v dôsledku zmätočnej sťažnosti obžalovaných A., B. a C., z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čis. 1 b) tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc, pokiaľ trestný čin obžalovaného B. bol kvalifikovaný aj podľa § 338 tr. z., a túto kvalifikáciu pominul; ďalej z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čis. 2 tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc dotyčne obžalovaného C. vo výroku o dobe vedľajších trestov straty úradu a straty práva volebného do obcí a určil dobu týchto vedľajších trestov obžalovaného C., a to stratu úradu na tri roky a stratu práva volebného do obcí na jeden rok.

Z d ô v o d o v:

Pri preskúmaní veci z povinnosti úradnej zbadal najvyšší súd, že prvý súd mylne kvalifikoval trestný čin obžalovaného B. aj podľa § 338 tr. z., hoci tento obžalovaný bol v jednom z tých dvoch prípadov, v ktorých bol predtým odsúdený pre prečin krádeže, podľa trestného listu odsúdený len na pokarhanie (dútku), ktoré opatrenie v smysle § 17, odst. 3 zák. čl. XXXVI:1908 neprichádza v úvahu pre otázku zpätivosti, tedy ani v prípade kvalifikácie podľa § 338 tr. z. Vrchný súd túto vadu neopravil.

Dotyčne obžalovaného B. sa tu vyskytuje tedy zmätok podľa § 385, čis. 1 b) tr. p., na ktorý treba podľa posl. odst. citovaného paragrafu hľadať z povinnosti úradnej, lebo je na újmu menovaného obžalovaného. Preto najvyšší súd pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a vadnú kvalifikáciu činu u obžalovaného B. pominul.

Vrchný súd vimerajúc obžalovanému C. s použitím § 92 tr. z. trest väzenia, kvalifikoval jeho čin, hľadiac na ustanovenie § 20 tr. z., ako prečin, ponechal však v platnosti tomuto obžalovanému rozsudkom krajského súdu stanovené vedľajšie tresty, a to päťročnú stratu úradu a trojročnú stratu práva volebného do obcí.

Ponevác podľa § 57, odst. 2 tr. z. doba vedľajšieho trestu straty úradu môže byť určená pri prečinoch 1—3 rokmi a doba straty práva volebného do obcí v smysle § 3 zák. čis. 75/1919 Sb. z. a n. v znení vyhlášky čis. 123/1933 Sb. z. a n. na 1 rok, preto pri uložení uvedených vedľajších trestov obžalovaného C. neboly zachované sadzby v zákone stanovené, čím bol zavinený zmätok podľa § 385, čis. 2 tr. p. Preto najvyšší súd, hľadiac na ustanovenie posledného odstavca § 385 tr. p., pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a určil vedľajšie tresty obžalovaného C. podľa zákona.

Čís. 5849.

Pričítajú-li se pachateli i výsledky neobmyslené, jako v případech, kde stačí nepřímý úmysl (§§ 140, 152 tr. zák.), sluší je přičítati též spoluvinníku.

Spoluvinník je zbaven odpovědnosti, šel-li pachatel dále (zasadil ránu holi), než spoluvinník zamýšlel (aby udeřil rukou); je však bez

významu, vybočil-li pachatel z mezí příkazu návodcova jen takovým způsobem, že se jeho jednání v podstatě neliší od jednání, k němuž zavdal návodce podnět (políček — pohlavek).

(Rozh. ze dne 16. března 1937, Zm II 381/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného A., pokud směřovala proti rozsudkovému výroku, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným zločinem spoluviny na těžkém poškození na těle podle §§ 5, 152, 155 b) tr. zák., a zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v tomto výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu obžalovanému A. uloženém, jakož i ve výrocih s ním souvisících; podle § 290, odst. 1 tr. ř. zrušil nejvyšší soud rozsudek též v části odsuzující obžalovaného C. a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost je důvodná, pokud jde o odsouzení stěžovatele (obžalovaného A.) pro zločin podle §§ 5, 152, 155 b) tr. zák.

Podle rozsudkových zjištění spoluobžalovaný B. uhodil M. pěští do tváře a pak ho ještě praštil holí přes hlavu, což mělo za následek, že M. utrpěl tržnou ránu na hlavě, zhmoždění mozku a zlomení spodiny lebeční, tudíž poranění, které bylo jak samo o sobě, tak i podle trvání poruchy zdraví a nezpůsobilosti k povolání těžkého rázu.

Spoluvinu stěžovatele A. na tomto zločinu B., podřaděném pod ustanovení §§ 152 a 155 b) tr. zák., spatřuje nalézací soud v tom, že stěžovatel, jak rozsudek zjišťuje, vyzval společnost, v níž byl i B., aby dali M. »pár facek«.

Po stránce hmotněprávní je stížnost na scesti, pokud má za to, že návodce ke zločinu podle § 152 tr. zák. musí míti úmysl, směřující k těžkému poškození napadeného. Neboť stačí-li pro skutkovou podstatu zločinu těžkého poškození na těle podle § 152 tr. zák. (a třeba i podle § 155 b) tr. zák.), po stránce subjektivní, že pachatel jedná v úmyslu nepřátelském, t. j. s nepřímým úmyslem (dolus indirectus), jak jej má na mysli druhá věta § 1 tr. zák., musí též při spoluvinníku stačiti, jedná-li v takovém úmyslu. Kdyby úmysl návodcův směřoval ke způsobení těžkého poškození na těle, bylo by jeho jednání podřaditi pod ustanovení §§ 5, 155 a) tr. zák.

Z toho vysvítá, že by stěžovatel odpovídal za těžký výsledek spoluobžalovaným B. způsobený, kdyby jej byl B. přivodil takovým jednáním, k jakému jej stěžovatel navedl, ovšem za dalšího předpokladu, že zmíněné těžké uškození je takového rázu, že z uvedeného jednání obyčejně povstává, anebo alespoň snadno povstati může (§ 1 tr. zák.), že tudíž jednání, jehož se hlavní pachatel (B.) dopustil a k němuž ho spoluvinník (stěžovatel) navedl, je s oním těžším výsledkem, který skutečně nastal, v poměru typického, čili adekvátního vztahu (Mířička, Trestní právo hmotné, str. 55, 69).

Z toho, co právě uvedeno, jde najevo, že pokud se pachateli přičítají i výsledky neobmyšlené, jako v případech, kde stačí dolus indirectus (§§ 140, 152 tr. zák.), sluší je přičítati též spoluvinníku a účastníku (Mířička, Trestní právo hmotné, str. 100, Altmann I., str. 64, Foltin, Grundzüge des tschechosl. Strafrechtes, str. 111, Rittler, Lehrbuch des öst. Strafrechtes, str. 215). Bylo by též bez významu, kdyby při tom pachatel vybočil z mezí příkazu návodcova jen takovým způsobem, že se jeho jednání v podstatě neliší od jednání, k němuž zavdal návodce podnět. Tak by tomu bylo, kdyby návodce svedl k políčku a svedený zasadil pohlavek (viz. rozh. čís. 418 vid. sb.).

Zcela jinak se má věc v souzeném případě, kde stěžovatel podle rozsudkových zjištění nesváděl B. ani snad všeobecně a neurčitě ke ztýrání M., ani obzvláště k útoku holí, nýbrž výslovně k tomu, aby B., pokud se týče jeho společníci, dali M. »pár facek«, t. j., aby ho plochou dlaní udeřili do tváře.

Byť i při posouzení shody mezi návodem a jeho provedením nelze podle toho, co předesláno, lpěti na doslovném výkladu použitého výrazu, nelze přece popříti, že se skutek B., pokud záležel v tom, že B. praštil M. holí přes hlavu, v podstatě a naprosto liší od onoho způsobu zlého nakládání, k němuž ho sváděl stěžovatel podle rozsudkových zjištění. Za následek tohoto ozbrojeného útoku nemůže stěžovatel odpovídati; jeť uznanou zásadou, že spoluvinník — jak návodce, tak pomocník — je zavinen odpovědnosti, pokud hlavní pachatel šel dále, než spoluvinník zamýšlel, pokud tudíž hlavní pachatel příkaz jemu daný překročil (excessus mandati, viz rozh. čís. 3448, 3464, 3737, 3812 Sb. n. s., Kallab, Trestní právo hmotné, str. 73, Mířička, Tr. pr. hm., str. 100, Altmann I., str. 64, Foltin, str. 111).

Pokud tudíž těžký výsledek, o něž jde, má svou příčinu v útoku holí, může spoluvina stěžovatelova býti posouzena jen v mezích jeho vlastního zlého úmyslu, při čemž bude ovšem třeba zkoumati, zda úmysl stěžovatelův směřoval jen ke zlému nakládání ve smyslu § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., nebo aspoň k lehkému ublížení na těle po rozumu § 411 tr. zák. Podřadiv však proti uvedeným úvahám jednání stěžovatelovo beze všeho skutkové postate zločinu podle §§ 5, 152 a 155 b) tr. zák., zatížil nalézací soud rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř., takže bylo zmateční stížnosti v tomto směru vyhověti a napadený rozsudek zrušiti, aniž bylo zrušovacímu soudu možné ve věci samé rozhodnouti, jelikož napadený rozsudek nezjišťuje, zda a pokud B. těžká poranění, o něž jde, způsobil rukou, pokud se týče pěští, (tudíž bez překročení, neb aspoň bez podstatného překročení daného mu příkazu), či holí (tudíž za překročení zmíněného příkazu). Nelze se proto, pokud u stěžovatele jde o zločin podle §§ 5, 152 a 155 b) tr. zák., vyhnouti opětnému probrání věci ve stolici nalézací.

Stejným zmatkem trpí však rozsudek i v příčině obžalovaného C., ohledně něhož napadený rozsudek zjišťuje, že upozornil B. na to, že je M. již venku, že pak společně s B. sledoval M. a že byl též částečně svědkem ztýrání M. obžalovaným B. Slovem »částečně« poukazuje rozsudek zřejmě k obhajobě obžalovaného C., podle níž se hned vzdálil poté,

když B. uhodil M. pěstí do obličeje, a podle níž nebyl již přítomen, když B. ztýral M. holí.

Zjistiv na podkladě údajů B., že obžalovaný A. vyzval společnost obžalovaného B. (tudíž i C.), aby dali M. »pár facek«, vychází rozsudek zřejmě z předpokladu, že obžalovaný C. při své činnosti, podřadně nalézacím soudem pod ustanovení §§ 5, 152, 155 b) tr. zák., jednal v domněnce, že M. bude, anebo má být ztýrán jen políčky nebo podobným bitím, a nikoli holí nebo podobným nebezpečnějším způsobem.

Za těchto okolností platí to, co uvedeno o překročení příkazu (excessus mandati) u obžalovaného A., stejným způsobem o obžalovaném C. Tento sice zmateční stížnost nepodal, poněvadž se však soud zrušovací z podnětu zmateční stížnosti, podané obžalovaným A., přesvědčil, že bylo trestního zákona nesprávně užito též v neprospěch obžalovaného C., a protože tytéž důvody, na nichž se zakládá opatření zrušovacího soudu ve prospěch obžalovaného A., jsou i ku prospěchu spoluobžalovaného C., bylo z povinnosti úřední ve smyslu § 290, odst. 1 tr. ř. postupovati, jako kdyby byl zmíněný zmatek uplatňoval i obžalovaný C.

Čís. 5850.

Nedokonal-li poškozený šestnáctý rok svojho veku (§ 113, odst. 1 tr. zák.), může učinit návrh za otca ako zákonného zástupcu i matka poškozeného, ak otec súhlasí, aby bol návrh podaný; pre zistenie, či bol návrh učiněný v lehote § 112 tr. zák., je rozhodné len to, kedy sa otec dovedel o trestnom čine a jeho pachateľovi.

(Rozh. zo dňa 16. marca 1937, Zm III 609/36.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti obžalovanému pre zločin násilného porušení mravnosti a i. zmatečnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol, čiastočne zamietol; z moci úradnej na základe § 35, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zločinom násilného porušení mravnosti podľa § 233 tr. z., spáchaným na poškodenej M., v dôsledku toho aj vo výrokoch o treste a výrokoch s tým súvisiacich a uložil krajskému súdu, aby dotyčne obžaloby, podanej proti obžalovanému pre tento zločin, znova pojednával a rozhodol.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci najvyšší súd zbadal toto:

Trestný čin, spáchaný na poškodenej M., ktorým bol obžalovaný uznaný vinným, môže byť stíhaný podľa § 238 tr. z. len na návrh poškodenej strany, a to v súdenom prípade, keďže poškodená nedovŕšila 16. rok svojho veku, v smysle § 113, odst. 1 tr. z. na návrh jej zákonného zástupcu, ktorý návrh podľa § 112 tr. z. má byť podaný do troch mesiacov odo dňa, kedy sa oprávnený dozvedel o trestnom čine a osobe pachateľa.

Podľa obsahu spisov poškodená má otca, ktorý je jej zákonným zástupcom.

Niet pochybnosti o tom, že za otca poškodenej, súhlasil-li tento, aby návrh bol podaný, môže návrh učiniť aj matka poškodenej, ako sa stalo v súdenom prípade.

Pre zistenie však, či bol súkromný návrh predstretý v lehote § 112 tr. z., je rozhodné len to, kedy sa otec dozvedel o trestnom čine a jeho pachateľovi.

Odvolačný súd v tomto smere zistil len to, že návrh bol učiněný dňa 24. decembra 1934, a bol toho istého názoru ako súd prvej stolice, že návrh bol učiněný včas pred uplynutím trojmesačnej lehoty, bez toho, že by svoj názor bližšie odôvodnil. Aby mohlo byť posúdené, či návrh učiněný zákonným zástupcom bol predstretý včas, nepostačuje zistenie, že návrh bol učiněný dňa 24. decembra 1934 a že trestný čin bol spáchaný v septembri 1934, lebo nie je vylúčené, že trestný čin bol spáchaný aj pred 24. septembrom 1934 a že sa zákonný zástupca už pred týmto dňom dozvedel o čine a pachateľovi, a preto k rozhodnutiu otázky, či návrh zákonného zástupcu bol podaný v lehote § 112 tr. z., treba zistiť, či sa zákonný zástupca dozvedel o trestnom čine a pachateľovi teprv dňa 25. septembra 1934 alebo neskoršie.

Ponevác najvyšší súd v dôsledku zásady vytknutej v § 33, odst. 3 por. nov. uvedenú skutočnosť sám zistiť nemôže, lebo je povinný vziať za základ svojho rozhodnutia tie skutočnosti, ktoré vrchný súd uznal za pravdivé, preto pokračoval podľa § 35, odst. 1 por. nov., zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do výroku, ktorým bol obžalovaný odsúdený pre zločin podľa § 233 tr. z., spáchaný na M-ovej, v dôsledku toho aj vo výroku o treste a výrokoch s tým súvisiacich, a uložil súdu prvej stolice, aby v tomto smere znova pojednával a rozhodol.

Čís. 5851.

I pri zamietnutí odvolania žalobcu čo do použitia § 92 tr. zák. môže odvolací súd zvýšiť obžalovanému trest, aj keď sa žalobca súčasne neodvolal pre nízku výmeru trestu podľa § 382 tr. p.

Odvolanie čo do použitia § 92 tr. zák. obsahuje v sebe i žiadosť o zvýšenie trestu.

(Rozh. zo dňa 16. marca 1937, Zm III 31/37.)

Na jvyšší súd v trestnej věci pre prečin zneužitia úradnej moci zmatečnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Zmatečnú sťažnosť »čo do zvýšenia trestu«, číselne označenú podľa § 385, čís. 2 tr. p., uplatňuje sťažovateľ námietkou, že vrchný súd porušil zákon, keď s použitím § 92 tr. z. krajským súdom výmeraný trest zvýšil prez to, že odvolanie štátneho zástupcu smerovalo iba proti použitiu § 92

tr. z., a preto, dospeli odvolací súd k názoru, že použitie § 92 tr. z. je odôvodnené, mal vraj odvolanie štátneho zástupcu v tomto smere uplatnené iba zamietnuť.

Z tohoto odôvodnenia zmätočnej sťažnosti plynie, že sťažovateľ vecne poukazuje na formálny dôvod zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p., že totiž vrchný súd s porušením predpisu § 387, odst. 3 tr. p. bez oprávneného prostriedku verejného žalobcu v neprospech obžalovaného zostril trest a tak prekročil obor svojej pôsobnosti.

Nehľadiac ani na to, že je mylný názor sťažovateľov, že by odvolací súd nemohol zvýšiť trest pri zamietnutí odvolania štátneho zástupcu čo do použitia § 92 tr. z., nebolo-li súčasne ohlásené odvolanie čo do nižšej výmery trestu podľa § 382 tr. p., ponevác už odvolanie čo do použitia § 92 tr. z. pre svoj širší rámec obsahuje v sebe aj žiadosť o zvýšenie trestu a preto nie je vylúčené preskúmanie miery trestu vymeranej s použitím § 92 tr. z., je zmätočná sťažnosť v tomto smere ohlásená bezpredmetná a tedy zákonom vylúčená, lebo štátny zástupca podal odvolanie aj čo do nižšej výmery trestu podľa § 382 tr. p.

Čís. 5852.

Právny nástupca poškodeného nie je oprávnený podať opravný prostriedok proti rozsudku po uplynutí lehoty § 42, odst. 2 tr. p., určenej ku prehláseniu, že zotrúva pri súkromnej žalobe.

(Rozh. zo dňa 16. marca 1937, Zm III 39/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti mladistvému obvinenému pre previnenie zabitia človeka z neopatrnosti odmietol zmätočnú sťažnosť právneho zástupcu náhradného súkromného žalobcu.

D ô v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podal náhradný súkromný žalobca zmätočnú sťažnosť podľa §§ 384, čís. 9, 385, čís. 1 a) tr. p.

Sťažovateľ odvozuje práva náhradného súkromného žalobcu ako príbuzný v sostupnom pokolení z úmrtia svojej matky.

Uplatnenie týchto práv je obmedzené ustanovením § 49, odst. 2 tr. p. na dobu 30 dní počítajúc od smrti náhradného súkromného žalobcu. V tejto lehote musí ten poškodený, ktorý chce prevziať zastúpenie obžaloby, ohlásiť súdu, že trvá na súkromnej obžalobe.

Ponevác sťažovateľ toto ohlásenie učinil teprv pri odvolacom hlavnom pojednávaní dňa 17. septembra 1936 a náhradná súkromná žalobkyňa zomrela dňa 4. novembra 1935, uplynula tak lehota určená v § 49, odst. 2 tr. p., čo malo za následok zánik práv poškodeného, a nebol tedy sťažovateľ oprávnený použiť proti tomuto rozsudku oprávneného prostriedku.

Táto zmätočná sťažnosť mala byť už vrchným súdom podľa § 32, odst. 1 por. nov. odmietnutá ako podaná osobou k tomu neoprávnenou a ponevác vrchný súd tak neučinil, bola v smysle § 434, odst. 3 tr. p. odmietnutá najvyšším súdom.

Čís. 5853.

Dieťa (syn, dcéra) osoby, ktorá je švagrom obvineného, nie je k obvinenému v pomere označenom v § 205, čís. 1 tr. p.

(Rozh. zo dňa 17. marca 1937, Zm IV 25/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin vraždy vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného A. a jeho obhájcu, uplatnenej z dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 9 tr. p. pre pominutie sprisahania svedkyne M., rozsudok krajského ako porotného súdu z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil i s celým hlavným pojednávaním a nariadil nové pojednávanie, ktoré uložil tomuže súdu.

Z d ô v o d o v:

Zmätočná sťažnosť, uplatnená na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 5 a 9 tr. p. — správne podľa § 384, čís. 9 tr. p. — pre pominutie sprisahania svedkyne M., je základná.

Krajský ako porotný súd pominul sprisahanie tejto svedkyne z dôvodu § 222, čís. 1 tr. p. Podľa tohoto zák. ustanovenia môže súd z prísahy vylúčiť jednotlivca, ktorý je k obvinenému v pomere označenom v § 205, čís. 1 tr. p.

V smysle cit. zák. ustanovenia náležia medzi týchto jednotlivcov: príbuzný obvineného v pokolení vzostupnom alebo sostupnom alebo jeho švager, bratanec alebo ešte bližší jeho príbuzný, jeho manžel alebo snúbenec, súrodenec jeho manžela, manžel jeho súrodenca, jeho adoptívny rodič alebo pestún, jeho adoptované dieťa alebo chovanec, jeho poručník, opatrovník, jeho poručenec alebo opatrovanec, a to dotyčne osôb v manželskom alebo švagrovskom pomere nehľadiac na to, či jestvuje ešte manželstvo, na ktorom sa tento pomer zakladá.

Podľa obsahu spisov matka tejto svedkyne — L., je sestrou manželky obžalovaného, takže L. je, ale svedkyňa M. nie je k obžalovanému A. v pomere označenom v § 205, čís. 1 tr. p. Preto porušením zákonného ustanovenia pominul porotný súd sprisahanie svedkyne M. z dôvodu § 222, čís. 1 tr. p.

Výpoveď tejto svedkyne smeruje proti výpovedi svedkyne N., ktorá je najdôležitejším dôkazom proti obžalovanému, takže pominutie sprisahania svedkyne M. porušilo ustanovenie zákona podstatné s hľadiska obhajoby. Z uvedeného dôvodu tiež nemožno mať za zrejme, že formálne porušenie zákona nemalo vliv na rozhodnutie porotcov a tedy aj na rozsudok (odst. 3. § 384 tr. p.). Bolo preto v tomto smere dôvodnej zmätočnej sťažnosti vyhovené a napadnutý rozsudok bol zrušený.

Čís. 5854.

Obžalovaný — sprostý obžaloby — nemôže sa domáhať opravným prostriedkom sprostenia z nejakého iného dôvodu; smeruje-li na to jeho opravný prostriedok, je podaný osobou neoprávnenou.

Podľa § 11 por. nov. možno s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 por. nov. vytykať len to, že nejaká otázka nebola daná, nie však to, že nejaká otázka bola daná; to je možné len s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 384, č. 9 tr. p.

Pre zamietnutie návrhu v smysle § 11 por. nov. je rozhodné len, či sa za pojednávania vyskytol skutkový údaj odpovedajúci návrhu na polozenie skutkovej otázky; takýmto údajom je tiež i obrana obžalovaného.

(Rozh. zo dňa 17. marca 1937, Zm IV 76/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin úmyselného zabitia človeka, odmietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť obžalovaného je podaná osobou neoprávnenou. Obžalovaný sa na hlavnom pojednávaní výslovne uspokojil s rozsudkom a nemá preto už práva napádať tento rozsudok zmätočnou sťažnosťou vo svojom mene, takže zmätočná sťažnosť podaná menom obžalovaného je podaná od osoby neoprávnenej.

Táto zmätočná sťažnosť je podaná osobou neoprávnenou aj z toho dôvodu, že podľa odst. II a) § 383 tr. p. a § 31 por. nov. obžalovaný len v svoj prospech môže podať zmätočnú sťažnosť.

Zo znenia cit. paragrafov zrejme plynie, že zmätočnú sťažnosť možno uplatniť len vtedy, keď obžalovaný bol uznaný vinným. V súdenom prípade však bol obžalovaný na základe verdiktu porotcov od obžaloby pre zločin zabitia podľa § 279 tr. z. na základe § 24 por. nov. a § 326, čís. 3 tr. p. oslobodený a je preto týmto uplatnenie zmätočnej sťažnosti v prospech obžalovaného vylúčené, keďže on sa domáha oslobodenia len z iného dôvodu (oprávnená obrana) než z akého bol oslobodený (prekročenie medzi oprávnenej obrany zo strachu atď.). Bola preto zmätočná sťažnosť odmietnutá podľa odst. 3 § 434 tr. p.

Dôvod zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 por. nov. uplatňuje sťažovateľka preto, že porotný súd položil porotcom otázky skutkové a právne na oprávnenu obranu, alebo na prekročenie jej medzi zo strachu, ľaku alebo zmätku (druhú skutkovú otázku a na ňu sa vzťahujúcu štvrtú a šiestu otázku právnú), hoci vraj skutočnosti tvoriace základ ich položenia sa nevyskytli, čím zrejme chce tvrdiť, že porotný súd porušil pri kladení otázok ustanovenie § 11 por. nov.

Zmätok podľa § 29, čís. 4 por. nov. je založený, keď súd porušil pri daní otázok rozkazujúce predpisy §§ 3—11 por. nov., alebo § 34 zák. č. XXXVI:1908. Podľa §§ 2—5 por. nov. súd rozhoduje o tom, aké skutočnosti majú byť pojaté do skutkových otázok. V tomto smere predpisuje § 11 por. nov. len to, že je možné zamietnuť návrh smerujúci na to, aby súd pojal do skutkovej otázky niektorú skutkovú okolnosť, alebo aby položil nejakú zvláštnu otázku, len z dôvodu čerpaného zo zákona, alebo len vtedy, nevyskytol-li sa za hlavného pojednávania skutkový údaj odpovedajúci návrhu, ktorý k tomu smeruje.

Z toho plynie, že podľa § 11 por. nov. možno vytykať len to, keď nejaká otázka nebola daná, nie však to, že nejaká otázka bola daná. Výtka zmätočnej sťažnosti vyše uvedená nespadá preto pod dôvod zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 por. nov.

Na hlavnom pojednávaní však odporoval verejný žalobca tomu, aby porotcom boli dané otázky skutkové a právne na oprávnenu obranu, alebo na prekročenie jej medzi zo strachu, ľaku alebo zmätku, a po daní otázok si ihneď vyhradil právo napadnúť rozsudok z tohoto dôvodu. Preto skúsma najvyšší súd, či nie je tu zmätok podľa § 384, čís. 9 tr. p.

Zmätočnej sťažnosti ani v tomto smere nelze priznať úspech. Zákonný dôvod, pre ktorý by položenie zvláštny otázky v smysle § 11 por. nov. bolo vylúčené, sa nevyskytol.

Obžalovaný tak v predbežnom pokračovaní, ako i na hlavnom pojednávaní rovnako tvrdil, že dňa 20. septembra 1936 o 11. hodine na kopci M. v katastri obce T. pri prenasledovaní pyliaka pristihol poškodeného Š. ozbrojeného prerobenou vojenskou puškou »Manlicher«, skríkol na neho »stoj«, na čo poškodený sa proti nemu otočil, strhol svoju pušku s ramena, zalíčil ju na obžalovaného, na čo on v obave, aby ho poškodený nezastrelil, namieril a vystrelil na poškodeného zo vzdialenosti 4 metrov zo svojej loveckej pušky a trafil ho do hlavy.

Obrana obžalovaného v tomto smere bola podporovaná i výpoveďou svedka M. a tiež bola spravdepodobnená posudkom znalcov lekárov Dr. K. a Dr. O., ktorí mrtvolu poškodeného pitvali a udali, že poškodený, keď bol obžalovaným strelou zasiahnutý, pravdepodobne mieril na obžalovaného.

Ponevác pre zamietnutie návrhu v smysle § 11 por. nov. je rozhodné len, či sa vyskytol za pojednávania skutkový údaj zodpovedajúci návrhu na položenie zvláštny otázky alebo nie, a takýmto údajom je tiež i sama obrana obžalovaného a je ním tým viac, keď je podporovaná i inými sbehnúvšími sa okolnosťami, ako v súdenom prípade, správne pokračoval porotný súd, keď položil porotcom k rozhodnutiu zvláštnu skutkovú otázku a na ňu sa vzťahujúce otázky právne, znejúce na oprávnenu obranu alebo na prekročenie jej medzi zo strachu, ľaku alebo zmätku a niet tu preto sťažovateľkou vytykaného zmätku.

Čís. 5855.

»Živnostníky« podle § 176 II c) tr. zák. jsou nejen samostatní živnostníci, nýbrž i jejich pomocníci.

Ke zločinné kvalifikaci podle § 176 II c) tr. zák. se nevyžaduje, aby byl pachatel přímo a bezprostředně zjednaný poškozeným na práci.

(Rozh. ze dne 18. března 1937, Zm I 173/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže podle § 171, 460 tr. z. a přestupkem

podvodu podle §§ 197, 201 c), 461 tr. z., zrušil rozsudek v napadené části, to jest pokud jím byl obžalovaný uznán vinným pouze přestupkem krádeže podle § 460 tr. z., jako zmatečný ve výroku o vině a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výrociích s ním souvisících a uznal obžalovaného vinným, že odňal v době mezi 17. a 20. červencem 1935 v P. pro svůj užitek z držení a bez přivolení Dr. A. fotografický přístroj v ceně 850 Kč a dalekohled v ceně 150 Kč, tudíž cizí věci movité v ceně převyšující 500 Kč, při čemž krádež byla spáchána živnostníkem na tom, kdo práci sjednal, a že tak spáchal zločin krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek jen potud, pokud prvý soud posuzuje skutek uvedený ve výroku pod I. odchýlně od obžaloby pouze jako přestupek krádeže podle § 460 tr. z., a domáhá se kvalifikace tohoto skutku jako zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. z. Uplatňuje tak věcně zmatek podle čí. 10 § 281 tr. ř., nikoliv též čí. 9 a) § 281 tr. ř. Stížnosti je přisvědčiti.

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný odcizil Dr. A. z neuzamčené pudy jeho domu fotografický přístroj v ceně 850 Kč a dalekohled v ceně 150 Kč, tedy věci v ceně přes 500 Kč, a že krádež provedl v době, kdy na místě činu prováděl jako truhlářský pomocník truhlářské práce objednané poškozeným u jeho mistra a zároveň otce.

Rozsudek vyslovuje právní náhled, že kvalifikace krádeže podle § 176 II c) tr. z. předpokládá, že je mezi pachatelem, který při provádění práce odcizí věci v ceně přes 500 Kč, a poškozeným pracovní nebo námezdní poměr, že tedy musí býti pachatel přímo objednan k práci poškozeným. Poněvadž v souzeném případě podle formálně bezvadných zjištění rozsudku zadal poškozený provedení truhlářské práce zaměstnavateli obžalovanému a obžalovaný pracoval jen z příkazu zaměstnavatelova, nejsa v přímém smluvním poměru k poškozenému, shledal soud ve skutku obžalovaného přestupek krádeže podle § 460 tr. z.

Právnímu hledisku nalézacího soudu vytýká stížnost právem mylnost.

Z vlastnosti pachatelovy se stává krádež věcí v ceně přes 500 Kč podle § 176 II c) tr. z. zločinem, spáchají-li ji živnostníci, učedníci nebo nádeníci na svém mistru, nebo na těch, kdo práce sjednali. Pod pojmem »živnostníci« (Gewerbsleute) je rozuměti, jak rozsudek sám správně uvádí, nejen samostatné živnostníky, t. j. »mistry« nebo podnikatele jiného druhu, nýbrž i jejich pomocníky (živnostenský pomocný personál). Zákon poskytuje zvýšenou ochranu objednatelům díla — osobám, »které práci sjednaly«, ježto jim není možný přesný dohled nad podnikatelem práce a dělníky, takže nemohou lehce zabrániti, aby tyto osoby nevyužily ke krádeži příležitosti, již jim skýtá jejich použití k práci. Rozhodno je tudíž jedině, zda práce poskytla pracovníku lepší příležitost k vykonání krádeže, že prováděním práce přišel do bližšího styku s věcí, již odcizil. Naproti tomu se nevyžaduje, aby pachatel byl poškozeným přímo a bezprostředně zjednan na práci (čí. 338 Sb. n. s.). Tento požadavek nelze dovoditi ani z doslovu zákona, který nepraví »na těch, kdo je (živnost-

níky, učně, nádeníky) k práci objednali«, jak má za to mylně nalézací soud, nýbrž prostě »na těch, kdo práce sjednali« (»an denjenigen, welche die Arbeit bedungen haben«).

Právě uvedeným obratem označuje zákon prostě objednatele ze smlouvy o dílo. Tento také zpravidla sjednává smlouvu s mistrem, nikoli s jeho tovaryši, učedníky nebo nádeníky. Tím méně lze opřítí náhled zastávaný rozsudkem o intenci, kterou sledoval zákonodárce kvalifikačním důvodem krádeže podle § 176, II c) tr. z.

Skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl tudíž nesprávným výkladem zákona uvažován podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje. Rozsudek trpící zmatkem podle čí. 10 § 281 tr. ř. bylo k odůvodnění zmateční stížnosti v napadeném směru zrušiti jako zmatečný. Poněvadž zjištěními rozsudku je plně opodstatněna skutková podstata zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. z., bylo na jejich podkladě uznati obžalovaného ihned vinným tímto zločinem.

Čís. 5856.

Poruší-li veřejný úředník svoju úradnú povinnosť preto, aby se b e opatril bezprávný majetkový prospech, vediac, že tento prospech je nevyhnutne spojený so škodou alebo inou ujmuu druhej osoby, má v takomto prípade aj zvláštny, v § 471 tr. zák. predpokladaný úmysel spôsobiť túto škodu alebo ujmu.

Keďže škoda je náležitosťou skutkovej podstaty prečinu podľa § 471 tr. zák., jej zistenie má sa stať nehladiac na to, či ju strana uplatňovala.

Prečin podľa § 471 tr. zák. spáchaný verejným úradníkom požadovaním a prijímaním vyšších komisionálnych útrat, než na aké mal nárok.

Nejde o nepatrný prospech (§ 3, odst. 2 zák. čis. 178/1924 Sb. z. a n.), prijal-li vinník čiastky od 150 Kč vyše, trebárs byly sobrané tak, že jednotlivci na ne platili len po 10 až 45 Kč.

(Rozh. zo dňa 20. marca 1937, Zm III 633/36.)

Verejný úradník A., prevádzajúc úradné komisie, dal si vyplatiť v šiestich prípadoch od strán na útratách komisií čiastky väčšie, než aké mu podľa platných predpisov príslúchaly; takpodobne učinil i jemu pridelený kancelársky úradník B., účinkujúci ako zapisovateľ, v troch prípadoch. Okrem toho žiadal a prijal B. v šiestich prípadoch od strán rôzne peňažité čiastky za úradné úkony. Súdny nižších stolíc uznaly za to oboch vinnými, a to obžalovaného A. šesťnásobným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 471 tr. zák., obžalovaného B. trojnásobným prečinom podľa tohože ustanovenia a šesťnásobným prečinom úplatkárstva podľa § 3, odst. 1 zákona čis. 178/1924 Sb. z. a n.

Na jvyšší súd vyhovujúc čiastočne zmätočnej sťažnosti obžalovaného A., z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čis. 1 a) tr. p. zrušil roz-

sudky súdov nižších stolíc, pokiaľ tento obžalovaný bol uznaný za vinného z prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 471 tr. z. v bodoch uvedených pod čís. A, 1, 2 a 6 rozsudku prvého súdu, a podľa § 326, čís. 1 tr. p., oslobodil tohoto obžalovaného od obžalobv, podanej v týchto bodoch proti nemu štátnym zastupiteľstvom; ináč zmätočnú sťažnosť obžalovaného A. okrem časti vzťahujúcej sa na výrok o treste čiastočne odmietol, čiastočne zamietol; zmätočnú sťažnosť obžalovaného B. zamietol.

Z d ô v o d o v:

Pokiaľ dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. bol obžalovaným A. po zákone uplatňovaný, treba najprv vo všeobecnosti podotknúť toto:

Náležitosťou prečinu podľa § 471 tr. z. je síce aj to, aby obžalovaný porušil svoju úradnú povinnosť tým cieľom, aby niekomu proti právu spôsobil prospech, alebo škodu, alebo inú ujmu. Avšak neľze prisvedčiť zmätočnej sťažnosti, že takýto úmysel je vylúčený v tom prípade, keď obžalovaný porušil svoju úradnú povinnosť preto, aby si zaopatril bezprávnym majetkovým prospech. Keď verejný úradník poruší svoju úradnú povinnosť, aby si opatrili bezprávnym majetkovým prospech, vediac, že tento prospech je nevyhnutne spojený so škodou, alebo inou ujmu inej osoby, takže cudzia škoda je nevyhnutným následkom bezprávneho prospechu obžalovaného, treba uznať, že v takomto prípade obžalovaný mal aj zvláštny, v § 471 tr. z. prepokladaný úmysel spôsobiť túto škodu, alebo ujmu.

Bezpodstatná je tiež námietka, že s hľadiska § 471 tr. z. možno zistiť škodu len vtedy, keď sa strana poškodenou cíti a to aj prejaví. Ponevác škoda je náležitosťou skutkovej povahy prečinu podľa citovaného paragrafu, zistenie škody má sa stať nehľadiac na to, či ju strana uplatňovala v predošlom, alebo v trestnom pokračovaní.

Preskúmajúc rozsudky oboch nižších súdov s hľadiska § 385, čís. 1 a) tr. p. v jednotlivých bodoch odsudzujúcej časti, týkajúcej sa obžalovaného A., dospel však najvyšší súd v troch prípadoch zneužitia úradnej moci, pre ktoré bol tento obžalovaný odsúdený, a to v prípadoch uvedených pod A 1, 2 a 6 výroku rozsudku prvého súdu, k odlišnému posúdeniu, než ako sa to stalo v rozsudkoch nižších súdov.

V prípade A 1 (komisia v D.) obžalovaný A. hájil sa tým, že rátať trovy tak, ako keď by išiel vozom, a to hľadiac na vzdialenosť miesta komisie od sídla úradu prez 38 km, teda ta a späť dohromady viac ako 76 km, a že preto mal právo rátať diety za 2 dni. Pri tomto rátaní išlo by len o rozdiel asi 9 Kč, keď by však obžalovaný podľa svojho hľadiska priarátal ešte aj nocľážné, nebol by rozdiel žiadny.

Táto obhajoba je pre posúdenie viny obžalovaného po subjektívnej stránke závažná, lebo keď ide o iné hľadisko pri účtovaní trov komisie, neľze uznať, že by si bol obžalovaný pri svojom spôsobe rávania povedomý, že si nesprávnym účtovaním opatruje bezprávnym prospech a spôsobuje stránke škodu. V tomto prípade neľze uznať, že obžalovaný A. úmyselne porušil svoju úradnú povinnosť, a to tým cieľom, aby strane spôsobil škodu.

V prípadoch A 2) a 6) výroku rozsudku prvého súdu ide o rozdiel 26 Kč, resp. 23 Kč medzi trovami, ktoré obžalovaný skutočne žiadal a prijal, a trovami, ktoré podľa predpisov bol oprávnený si rátať. Táto okolnosť v súvislosti s tým, že v uvedených prípadoch obžalovaný určil trovy v zaokrúhlených sumách, nasvedčuje tomu, že nešlo tu o vedomé a zúmyselné zvýšenie trov, najprv azda presne vyrátaných podľa platných predpisov, ale o paušálne, približné ich určenie. Pri takomto stave veci však, hľadiac na nepatrný prospech, akého v týchto prípadoch obžalovaný skutočne dosiahol, neľze uznať, že by obžalovaný, ktorý podľa zistenia odvolacieho súdu bol finančne dobre situovaný, bol sa vedome rozhodol porušiť svoju úradnú povinnosť spôsobom, zakladajúcim prečin podľa § 471 tr. z., preto, aby si zaopatril v jednom prípade 23 Kč a v druhom prípade 26 Kč. Naopak treba uzatvárať na to, že sa v týchto prípadoch nesprávne určenie výšky trov stalo pre povrchnosť a nedbalosť obžalovaného.

Naproti tomu nižšie súdy správne posúdili vinu obžalovaného v ostatných štyroch prípadoch, v ktorých rozdiel medzi trovami, ktoré obžalovaný žiadal, a trovami, ktoré mu podľa platných predpisov prislúchali, je najmä veľký a v ktorých ani inak niet základu pre vylúčenie zlého úmyslu obžalovaného.

Najmä bezpodstatná je námietka zmätočnej sťažnosti, že pri určení komisionálnych trov vyššou sumou, než aká je prípustná podľa platných predpisov, ide len o nesprávny názor pokračujúceho verejného úradníka, nakoľko proti určaniu trov je prípustný rekurz. Nejde v uvedených štyroch prípadoch o nesprávny názor, ale o vedomé a hrubé prekročenie pevných sadziieb v neprospech poškodených. Tvrdenie, že v podobných iných prípadoch bolo zavedené len disciplinárne pokračovanie, nemôže mať vlivu na rozhodnutie v tomto prípade.

Na subjektívne vedomie bezprávnosti a zlý úmysel obžalovaného v týchto štyroch prípadoch poukazujú okolnosti, uvedené v rozsudku odvolacieho súdu, ktorý dovodil tento úmysel obžalovaného nielen z prekročenia predpisov o účtovaní trov, ale aj predpisov iných, vydaných za účelom kontroly, ako sú predpisy o povinnosti predkladania výkazov nadriadenému úradu a zákaz prijímať hotovosti, vydávanie potvrdeniek a i. Námietka, že podobné činy boli stíhané len administratívne, je práve tak bez významu ako obrana obžalovaného, že dávno predtým nebolo zvyku vydávať stranám potvrdenky na zaplatené komisionálne trovy.

Preto najvyšší súd, pokiaľ sa týka bodov A 1, 2 a 6 výroku rozsudku prvého súdu, vyhovel zmätočnej sťažnosti obž. A. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., zrušil na základe 1. odst. § 33 por. nov. čiastočne rozsudky oboch nižších súdov vo výroku o vine a vyniesol dotyčne týchto troch prípadov sprostujúci rozsudok podľa § 326, čís. 1 tr. p.

Dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. uplatňuje zmätočnú sťažnosť obžalovaného B. námietkou, že nie je daná kvalifikácia podľa § 3, odst. 1 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n., ale len kvalifikácia podľa § 3, odst. 2 cit. zák., lebo vraj išlo o nepatrný prospech. Aj v tejto časti je zmätočná sťažnosť bezzákladná.

Podľa zistení nižších súdov sumy, ktoré obžalovaný B. v jednotlivých inkriminovaných prípadoch prijal, ani v jednom prípade neboly nižšie ako 150 Kč, vo dvoch prípadoch však presahovaly 4.000 Kč. Z okolností, že tieto sumy byly sobrané tak, že jednotlivci platili po 10—45 Kč za jutro, nemožno vyvodzovať, že išlo o prospech nepatrný, lebo úhrnná suma v každom z jednotlivých inkriminovaných prípadov bola tak značná, že nemožno hovoriť o nepatrnom prospechu. Nemýlili sa preto nižšie súdy, keď činy obžalovaného kvalifikovaly ako šesťnásobný prečin podľa § 3, odst. 1 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n.

Čís. 5857.

Členové sborů uniformované stráže bezpečnosti jsou oprávněni vykonávat službu jen v policejním obvodu policejního úřadu (policejního ředitelství), k němuž jsou služebně přiděleni.

Zakročuje-li tedy člen sboru stráže bezpečnosti mimo policejní obvod policejního úřadu, k němuž je služebně přidělen, z důvodu trestného činu spáchaného mimo tento obvod, nejde o »výkon služby« podle § 81 tr. zák.

Užije-li však v takovém případě osoba podezřelá z trestného činu vůči členu sboru stráže bezpečnosti proti ní zakročujícímu skutečného násilí nebo vyhrůžky ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku, aby zmařila své zadržení a odevzdání vrchnosti, dopouští se zločinu podle § 98 tr. zák.

(Rozh. ze dne 22. března 1937, Zm I 1376/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, pokud směřovala proti odsuzujícímu výroku pro zločin podle §§ 81, 82 tr. z., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku jako zmatečný a v důsledku toho též ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisících a uznal obžalované vinnými, že dne 17. srpna 1936 v X. učinili skutečné násilí M., aby ho přinutili k opominutí, čímž spáchali zločin veřejného násilí vydíráním podle § 98 a) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku vyvolali oba obžalovaní v hostinci v X. výtržnost, při níž obžalovaný A. házel po hostech pivními sklenicemi a pivními podnosy, pročež byli oba vytlačeni z hostince. Proti nim zakročil policejní nadstrážník M., člen sboru pražské stráže bezpečnosti, který zastihl B., jak se dobýval do hostince maje v ruce klacek. B. neuposlechl výzvy nadstrážníka M., aby s ním šel na policejní strážnici, nýbrž mával kusem dřeva a strčil do nadstrážníka, až strážník upadl. Při tom mu pomáhal obžalovaný A., který hrozil nadstrážníku ulomeným tágem a uhodil ho několikrát do prsou. Když obžalovaný B. vytáhl nůž na nadstrážníka M., ležícího na zemi, byl udeřen nadstrážníkem N., který přišel k výstupu, šavlí do ruky, a nato předveden

na strážnici. V tomto zjištěném ději shledal nalézací soud skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. z., vyloučiv, že obžalovaní spáchali čin v úplném opilství (§ 2 c) tr. z.). — — —

Zmateční stížnost obou obžalovaných napadá výrok, jímž byli uznáni vinnými zločinem podle § 81 tr. z., namítajíc, že nadstrážník M. nebyl oprávněn zakročiti v hostinci O. v X., ježto jde o místo, ležící mimo obvod hlavního města Prahy a tudíž mimo obvod policejního ředitelství v Praze. Touto námitkou popírají stěžovatelé, že se násilné vziažení ruky na osobu jmenovanou v § 68 tr. z. stalo při »výkonu její služby«.

Napadený rozsudek obíraje se touto právní námitkou, neshledal ji důvodnou, neboť podle jeho názoru byl nadstrážník M. oprávněn zakročiti i v četnickém obvodu, ježto povaha služby četnické a policejní je stejná.

Závěru nalézacího soudu o oprávnění nadstrážníka M. zakročiti i mimo obvod policejního ředitelství pražského nelze však přisvědčiti.

Podle místodržitelské vyhlášky čís. 142/1850 z. z. vztahuje se působnost policejního úřadu na policejní obvod; obvodem tím je zpravidla obvod místa, kde je sídlo policejního úřadu; pokud se má jeho působnost vztahovati za obvod tohoto místa, má to býti ustanoveno zvláštními nařízeními. Obvod policejního ředitelství pražského rozšířen byl podle § 13 zákona čís. 114/1920 Sb. z. a n. na obvod sjednocené obce Pražské; nařízením čís. 222/1926 Sb. z. a n. byl upraven obsah oprávnění policejního ředitelství v tomto obvodě. S tím je ve shodě i nařízení čís. 51/1936 Sb. z. a n., podle něhož (§ 1 cit. nař.) státní policejní úřady jsou povolány vykonávati svá oprávnění ve svém správním obvodu.

Z toho je zřejmé, že členové sborů uniformované stráže bezpečnosti jsou oprávněni vykonávati službu jen v policejním obvodu policejního úřadu, k němuž jsou služebně přiděleni. Ježto dům čp. 48 v X., v němž je hostinec O., leží mimo obvod policejního ředitelství v Praze, stalo se zakročení nadstrážníka M. v případě, o němž jde, jakož i trestný čin, pro nějž zakročoval, mimo obvod jemu přikázaný. Je proto zmateční stížnosti obou obžalovaných přisvědčiti, že v souzeném případě nešlo o »výkon služby« podle § 81 tr. z.

Přes to však nelze již z tohoto důvodu — jež zmateční stížnost uplatňuje s hlediska § 281, čís. 9. a) tr. ř. — obžalované zprostiti, neboť bylo uvážiti, zda jejich čin, jak byl zjištěn nalézacím soudem, neuplatňuje skutkovou podstatu jiného trestného činu, najmě zločinu podle § 98 a) tr. z.

Osobu podezřelou z trestného činu, který je stíhati z povinnosti úřední, smí kdokoli zadržeti za tím účelem, aby ji odevzdal příslušné vrchnosti (rozh. čís. 3677 Sb. n. s.). Užije-li osoba podezřelá z trestného činu skutečného násilí (násilí fyzické) nebo vyhrůžky ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku (násilí psychické), aby zmařila své zadržení a odevzdání vrchnosti, dopouští se zločinu podle § 98 tr. z. Těto ochrany požívá jako každý jiný občan samozřejmě i člen sboru stráže bezpečnosti, zakročuje-li mimo policejní obvod policejního úřadu, k němuž je služebně přidělen, z důvodu trestného činu, spáchaného mimo tento obvod, a nejde-li tudíž — jak shora dovozeno — o »výkon služby« podle § 81 tr. z.

V souzeném případě vyvolali oba obžalovaní výtržnost v hostinské místnosti, při čemž házel A. sklenicemi a pivními podnosy po hostech; když byli oba vytlačeni z hostince, pokračovali ve výtržnosti před hostincem a B. se dobýval zpět do hostince, maje v ruce klacek. Z těchto skutečností, zjištěných nalézacím soudem, je zřejmé, že B. podporoval A. v jeho trestné činnosti, což vyplývá i z toho, že podle výpovědi svědků oba obžalovaní vyhrožovali hostinskému a číšníkovi, že je odpraví (zabijí). Zakročil-li tudíž nadstrážník M. proti B., chtěje ho předvésti na policejní strážnici, a použili-li oba obžalovaní proti tomu skutečného násilí za tím účelem, aby přinutili nadstrážníka M., aby upustil od zadržení B., je touto činností obou obžalovaných naplněna skutková podstata zločinu podle § 98 a) tr. z., kdyžžte podle zjištění prvního soudu skutečně vykonané násilí — spočívající v tom, že B. strčil do M., až M. upadl, a vytáhl na něho nůž, a A. udeřil ho do prsou hroze mu zlomeným tágem — dosáhlo stupně, požadovaného tímto zákonným předpisem.

Jelikož pak skutkovými zjištěními napadeného rozsudku jsou kryty i náležitosti subjektivní stránky skutkové podstaty zločinu podle § 98 tr. z., vyžadující pachatelův úmysl bezprávně vynutiti násilím na někom, aby něco konal neb opominul, nebylo překážky, aby nejvyšší soud nerozhodl hned ve věci samé, a to tím spíše, že nevyšly najevo okolnosti, poukazující k tomu, že se obžalovaní pokládali za oprávněny násilím překaziti svoje předvedení z důvodu trestné činnosti rozsudkem zjištěné.

Popřela-li tudíž zmáteční stížnost v souzeném případě s hlediska důvodu zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že šlo o výkon služby podle § 81 tr. z., sluší jí přisvědčiti toliko potud, že skutek obžalovaných za vinu kladený byl nesprávným výkladem zákona uvažován podle trestního zákona, který se k němu nevztahoval (§ 281, čís. 10 tr. ř.). Bylo proto zmáteční stížnosti v rozsahu tohoto důvodu zmátečnosti vyhověti jako odůvodněné a uznati, jak se stalo.

Čís. 5858.

Žádal-li jen obhájce, ohlásiv opravný prostředek proti rozsudku, aby mu byl doručen opis rozsudku, a obžalovaný se připojil k prohlášení obhájcovu o opravném prostředku, opis rozsudku však pro sebe nežádal, jest počítati lhůtu k provedení důvodů opravného prostředku i pro obžalovaného ode dne doručení opisu rozsudku obhájci.

(Rozh. ze dne 22. března 1937, Zm IV 79/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti obžalovanému pro zločin navádění ke krivému svědectví, odmítl provedení zmáteční stížnosti obžalovaného jako opožděné.

Z d ů v o d ů:

Obžalovaný a obhájce ohlásili zmáteční stížnost bez bližšího označení a provedení zmáteční stížnosti podal jen obžalovaný.

Na odvolacím hlavním líčení byl přítomen obžalovaný se svým zvoleným obhájcem; po vyhlášení rozsudku odvolacího soudu obhájce ohlásil

zmáteční stížnost a žádal o doručení rozsudku, obžalovaný se připojil ke zmáteční stížnosti obhájcově a v zákonné lhůtě vůbec nežádal pro sebe doručení rozsudku.

Je proto třeba počítati lhůtu ku provedení zmáteční stížnosti i pro obžalovaného ode dne doručení rozsudku odvolacího soudu zvolenému obhájci.

Rozsudek odvolacího soudu byl doručen obhájci dne 28. prosince 1936, takže zákonná osmidenní lhůta ku provedení zmáteční stížnosti uplynula dnem 5. ledna 1937.

Provedení zmáteční stížnosti podané obžalovaným teprve dne 3. února 1937 (dané na poštu dne 2. února 1937), je zřejmě opožděné a mělo býti již vrchním soudem podle § 32, odst. 1 por. nov. odmítnuto. Poněvadž se tak nestalo, postupoval nejvyšší soud podle § 434, odst. 3 tr. ř. a opožděné provedení zmáteční stížnosti odmítl.

Čís. 5859.

Nejde o spolupachatel'stvo (§ 70 tr. zák.) na zločine podľa § 330 tr. zák. u v š e t k ý c h obžalovaných, jestliže len jeden z nich, a to v neprítomnosti druhých a bez predchodzej dohody s nimi, násilne vnikol do bytu (miestnosti atď.) iného a títo potom — nepoužívajúc nijakého násilia, ale vediac, že prvý vinník ta vnikol násilím — vošli do tejsze miestnosti; činnosť týchto druhých vinníkov naplňuje skutkovú podstatu prečinu podľa § 332 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 23. marca 1937, Zm III 40/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin násilia proti orgánu vrchnosti atď., zmätočnú sťažnosť obžalovaného B., uplatnenú na základe § 385, čís. 1 a) tr. p., čiastočne odmietol a čiastočne zamietol; z úradnej moci z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., hľadiac pri tom aj na ustanovenie § 387, odst. 4 tr. p., zrušil rozsudky nižších súdov dotyčne obžalovaných A., B., C., D., E., čo do kvalifikácie činu týchto obžalovaných, uvedeného pod bodom 1 rozsudku krajského súdu, a kvalifikoval čin týchto obžalovaných ako prečin porušenia domáceho pokoja osobami súkromnými podľa § 332 tr. z.

Z d ō v o d o v:

Najvyšší súd zistil pri preskúmaní veci, prv než rozhodoval o ďalších dôvodoch zmätočnosti, uplatňovaných podľa § 385, čís. 2 a 3 tr. p., že pri kvalifikovaní tohoto trestného činu bol porušený zákon nielen v neprospech obžalovaného B., ktorý podal zmätočnú sťažnosť, ale aj v neprospech obžalovaných A., C., D., E., ktorí zmätočné sťažnosti nepodali, a tým zapríčinený bol zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., na ktorý bolo treba hľadať z úradnej povinnosti (§ 385, posl. odst. tr. p.), a to u obžalovaných, ktorí nepoužili opravného prostriedku, aj so zreteľom na ustanovenie § 387, odst. 4 tr. p.

Podľa skutkového stavu, zisteného nižšími súdmi, menovaní obžalovaní a ich kamarát F., súc dňa 18. októbra 1935 na vrchu V. v katastri obce H. na pytliačke, sa dohovorili, že sa sídu u cudzej loveckej chaty. Prvý prišiel k tejto zatvorenej chate spoluobžalovaný F., násilím uvoľnil šraub, ktorým bola chata zamknutá, a vnikol do nej. Neskoršie prišli k chate ostatní, hore uvedení obžalovaní, a acpráve vedeli, že F. násilím vnikol do chaty, tiež do nej vošli a sa tam zdržiavali.

Nižšie súdy tento trestný čin podriadili pod ustanovenie §§ 70, 330 tr. z. s poukazom na to, že títo obžalovaní mali presnú vedomosť o násilnom vniknutí F. a preto zodpovedajú všetci ako spolupachatelia v smysle § 70 tr. z. S týmto názorom neľze súhlasiť.

Podľa § 70 tr. z. sú pachateľmi tí, ktorí zločin, alebo prečin spáchajú dohromady, alebo spoločne. Dohromady, alebo spoločne páchajú zločin, alebo prečin všetci tí, kto na podklade úmyslu vopred pojatého boli pri jeho spáchaní spolúčinní, vykonali trebárs len podradnú činnosť k naplneniu skutkovej povahy trestného činu, táto činnosť však musí zapadať do rámca zamýšľaného celkového konania.

V súdenom prípade násilie vykonal len obžalovaný F., obžalovaní v tejto dobe ani neboli prítomní na mieste činu a preto nemôžu byť uznani vinnými spolupachateľstvom na zločine podľa § 330 tr. z., ktorý spáchal tento pachateľ.

K vysloveniu spolupachateľstva ostatných obžalovaných na zločine F. nestačí zistenie, že v dobe, kedy oni nepouživši násilia vošli do chaty, mali vedomosť o predošlom násilnom vniknutí F.

Tento neskoršie spáchaný čin ostatných obžalovaných treba s hľadiska trestného zákona hodnotiť samostatne a podriaďiť pod miernejšie ustanovenie § 332 tr. z., ktorého skutková povaha bola naplnená tým, že každý z týchto obžalovaných vošiel do cudzej myslivne, o ktorej vedel, že bola majiteľom zamknutá a pre iných len s jeho súhlasom prístupná, ale bola bez súhlasu majiteľa násilne otvorená.

Tento čin sa síce trestá len na návrh poškodenej strany, takýto návrh bol však tu 9. novembra 1935, tedy včas podaný zástupcom poškodenej strany Ing. V-om. Najvyšší súd preto pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a po zrušení vadnej časti rozsudkov oboch súdov uznal na túto miernejšiu zákonu odpovedajúcu kvalifikáciu.

Čís. 5860.

Obžalovaný sprostý obžaloby podľa § 326, čís. 2 tr. p. nemôže sa domáhať zmätočnou sťažnosťou, aby bol sprostý z dôvodu § 326, čís. 1 tr. p.; takú zmätočnú sťažnosť treba odmietnuť ako podanú osobou neoprávnenou.

(Rozh. zo dňa 23. marca 1937, Zm III 64/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci pre prečin podľa § 310, odst. 1 tr. z., zamietol sťažnosť obžalovaného.

D ô v o d y:

Proti usneseniu vrchného súdu, odmietajúcemu zmätočnú sťažnosť obžalovaného ako podanú osobou neoprávnenou, podal obžalovaný sťažnosť, ktorá je bezzákladná.

Zmätočnú sťažnosť môžu proti rozsudku vrchného súdu podať jednotlivci, pomenovaní v § 31, odst. 1 por. nov., hľadiac na § 383 tr. p., a medzi týmito i obžalovaný. Tento môže však v smysle § 383, čís. II tr. p. podať zmätočnú sťažnosť len v svoj prospech.

Obžalovaný bol nižšími súdmi podľa § 326, čís. 2 tr. p. sprostý obžaloby. Tým vzal súd za dokázané, že obžalovaný trestný čin nespáchal a podľa trestného poriadku je toto sprostie úplné, bez toho, že by boli obžalovanému uložené nejaké ujmy, zvlášť čo do znášania útrat trestného pokračovania.

Ponevác obžalovaný môže zmätočnú sťažnosť uplatňovať len v svoj prospech, zo sprostujúceho rozsudku neplynie však preňho žiaden neprospech, nie je obžalovaný v tomto prípade oprávnený k podaniu zmätočnej sťažnosti. Námitka obžalovaného, že je preňho vecou súkromného záujmu, najmä pre civilný spor o odškodné, či bol oslobodený z dôvodu čís. 1, alebo čís. 2 § 326 tr. p., je s hľadiska trestného poriadku, čo do podmienok pre podanie zmätočnej sťažnosti, nerozhodná. Bezzákladná sťažnosť bola zamietnutá.

Čís. 5861.

Nejde o zločin násilia proti úradu v smysle § 2, odst. 2 zák. čl. XL: 1914, ale len o prestupok urážky úradu podľa § 46 tr. zák. prest., vyvliekol-li vinník násilím zo súdnej siene osobu vypočúvanú sudcom a prehlasiac, že nedovolí, aby bola vypočúvaná, odvedol ju prez zákaz sudcu z budovy.

(Rozh. zo dňa 23. marca 1937, Zm IV 88/37.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti A., obžalovanému zo zločinu násilia proti úradu, a následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného z úradnej povinnosti na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku o kvalifikácii trestného činu obžalovaného a kvalifikoval jeho čin ako prestupok urážky úradu podľa § 46 tr. zák. prest.

Z d ô v o d o v:

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku spoznal najvyšší súd, že rozsudky oboch nižších súdov trpia vo výroku o právnej kvalifikácii činu obžalovaného zmätkom, ktorého je treba dbať z úradnej povinnosti.

Súd prvej stolice vo svojom rozsudku uznal pravdivým skutok, že sa obžalovaný dňa 14. októbra 1935 v X. vrhol do pojednávacej siene okresného sudcu Dr. N., keď tento v nej, prevádzajúc stopovanie v trestnej veci, vyslúchal P., že ju obžalovaný ulapil za ruku a proti zákazu sudcu

ju násilím vytiahol z pojednávacej siene, že ani na opätovnú výzvu, aby ju pustil a nemaril úradný výkon, sudcu neposlúchol a s výrokom, že nedovolá vyslúchať P., s touto odišiel. Odvolací súd zistenie to tiež prevzal.

Oba nižšie súdy vyslovily, že týmto konaním obžalovaný mimo prípadu shluknutia násilím prekážal úradu vo výkone povolania, ktorý bol po práve, a preto videly v ňom skutkovú podstatu zločinu násilia proti úradu podľa § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Pri tom bližšie neodôvodnily, v čom spočíva násilie obžalovaného voči úradu.

Podľa stálej praxi najvyššieho súdu (na pr. Zm IV 249/36, Zm IV 487/34, Zm IV 442/35) k naplneniu pojmu násilia v smysle § 2, odst. 2, § 4, odst. 2 cit. zák. čl., sa vyžaduje, aby pachateľ upotrebil fyzickej sily buď priamo proti členovi (orgánu) úradu, alebo aspoň prostreďečne proti veciam, ktoré sú v spojitosti s ich osobou, takže podľa úmyslu pachateľa by násilie pôsobilo aspoň prostreďečne na túto osobu.

Činnosť obžalovaného síce bola násilná a tiež prekážkou prevedenia úradného výkonu a mohla by byť prekonaná len fyzickou silou člena úradu, alebo jeho orgánov. Ponevác však obžalovaný sám aktívne svoju fyzickú silu proti členovi úradu ani priamo, ani prostreďečne neprejavil, nezakladá jeho čin pojem násilenstva v smysle cit. predpisu.

Keď však nie je v konaní obžalovaného daný znak násilia v smysle § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914, nevyčerpáva konanie to skutkovú podstatu zločinu násilia proti vrchnosti podľa tohoto paragrafu.

Výrok obžalovaného, že nedovolá svedkyňu vyslúchať, bol však pre pokračujúceho sudcu urážlivý a ním sa obžalovaný dotkol sudcu pri úradnom jeho konaní. Je preto čin obžalovaného prestupkom podľa § 46 prest. zák.

Čís. 5862.

K »výkonu služby« lesního strážného personálu, chráněnému podle § 81 tr. zák., náleží i dohled k odvážení lesních plodů z lesa, lesní správou prodaných.

(Rozh. ze dne 24. března 1937, Zm II 579/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž stěžovatel byl uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z. a prestupkem podle § 312 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti podle čís. 4, 9 a) § 281 tr. ř., není důvodná. — — —

Podle zjištění napadeného rozsudku odvážel obžalovaný dne 10. března 1936 jako adjunkt firmy M. a spol., velkoobchod dřívím v P., z lesa velkostatku N. dříví, které tam měla firma zakoupeno, které však nebylo ještě úplně zaplacen; dostavivši se lesní správce O., který měl od důchodní správy velkostatku příkaz, aby odvážení dříví nepřipustil, do-

kud obžalovaný nevykáže úplné zaplacení kupní ceny, vyzval obžalovaného podle tohoto příkazu, aby se vykázal stvrzenkou o zaplacení zbytku kupní ceny, jinak že nesmí dříví odvézt; obžalovaný však této výzvě několikrát opakovaně nevyhověl, nýbrž uraziv lesního správce slovy, zda je policajtem, že zastavuje lidi na cestě a že takový odznak (totiž služební odznak, který mu lesní správce na jeho žádost, aby se legitimoval, ukázal) může mít každý vandrák, vyzval svého kočího, by s řudou dřívím již naloženou odjel, a když se lesní O. postavil před vůz a kočímu přikázal, by zastavil, uchopil sám opratě a šlehl do koní, takže O., nechtěl-li býti přejet, musil odskočiti, při čemž byl podsedním koněm strčen do levého ramene.

V tomto skutkovém ději shledal nalézací soud jednak — pokud jde o zmíněné urážlivé výroky — skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. z., jednak — pokud jde o popohnání koní proti lesnímu správci, stotřímým před povozem — skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. z. a odůvodnil to tím, že lesní správce O., chtěje obžalovanému zabrániti v odvážení dříví dosud úplně nezaplaceného, postupoval u výkonu své služby, a že tedy obžalovaný, který si byl toho vědom, kdyžž správce O., kterého osobně znal, byl ve svém revíru ve stejnokroji, s puškou a služebním odznakem, uvedenými výroky zlehčil úřední autoritu lesního správce (§ 312 tr. z.), tím pak, že vzal opratě a šlehl do koní, jednal ve zřejmém úmyslu, aby zmíněný služební úkon lesního správce zmařil (§ 81 tr. z.).

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku v příčině zločinu podle § 81 tr. z. právní mylnost tvrdíc, že lesní správce O. nebyl k uvedenému úkonu podle své služby, pokud se týče podle vrchnostenského příkazu mu uděleného formálně oprávněn, nebo, že z mezí svého formálního oprávnění vykročil.

Je nerozhodno, zda správce velkostatku je vrchností a zda O. vykonával vrchnostenský příkaz této správy, kdyžž k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. z. stačí, postaví-li se pachatel na odpor výkonu služby osoby v § 68 tr. z. pojmenované. Podle §§ 53—58 lesního zákona ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. z., patří k výkonu služby lesního strážního personálu udržování veřejné bezpečnosti v lese a ochrana lesního majetku. K lesnímu majetku náleží nejen stromy a ostatní rostlinstvo v lese rostoucí, nýbrž také plody lesa, tedy i dříví na zemi ležící, ať už bylo ulámáno nebo samo odpadlo (roští a pod.), anebo bylo pokáceno a je připraveno k odvezení. Prodej lesních plodů, tedy i dříví, patří jistě do oboru soukromého hospodářství lesní správy, avšak dohled k odvážení lesních plodů, lesní správou prodaných, z lesa náleží do oboru udržování veřejné bezpečnosti v lese a lesního majetku. Jestliže tedy O. vykonáváje tento dohled proti obžalovanému zakročil, vykonával službu lesního strážního personálu a požíval ochrany § 68, resp. § 81 tr. z. Měl-li obžalovaný za to, že zakročil O., které po formální stránce spadalo do výkonu jeho veřejné služby, je v rozporu se soukromoprávní úmluvou jeho, resp. firmy, kterou zastupoval, se správou velkostatku, měl se domoci nápravy prostředky, které poskytuje zákon k vyřízení soukromých rozepří. Svémocným a násilným

jednáním proti O. a proti jeho služebnému zakročení se dopustil zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. z., kterým byl právem uznán vinným. Tím padají také veškeré námitky stěžovatelovy proti odsouzení pro přestupek § 312 tr. z., pokud uplatňují důvod právní mylnosti s toho hlediska, že O. nebyl ve výkonu služby.

Čís. 5863.

Porušení zákona v ustanovení § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. a zmätočnosť výroku o treste podľa § 385, čís. 2 tr. p., uložil-li súd odžalovanému ako hlavný trest podľa § 12, čís. 2 zákona na ochr. rep. trest káznice (v trvaní dvoch rokov) na miesto žalára.

(Rozh. zo dňa 24. marca 1937, Zm III 124/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu vojenskej zrady, uznal opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný podľa § 441 tr. p. generálnou prokuratúrou, základným a vyslovil, že pravoplatnými rozsudkami krajského a vrchného súdu, pokiaľ nimi bol obžalovanej B. vymeraný hlavný trest druhom káznice, bol porušený zákon v ustanovení § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. Podľa § 442, posl. odst. tr. p. zrušil najvyšší súd spomenuté rozsudky vo výrokoch o druhu hlavného trestu obžalovanej B. uloženého a vymeral jej tento trest hľadiac na ustanovenie § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. druhom žalára podľa III. hlavy zák. čl. V:1878.

D ô v o d y:

Rozsudkom krajského súdu byla obžalovaná B. (okrem iných obžalovaných) uznaná vinnou zločinom neoznámene trestných podnikov podľa § 12, čís. 1, odst. 2 a čís. 2 zákona na ochr. rep. a bol jej podľa § 12, čís. 2 zák. na ochr. rep. za použitia § 91 tr. z. a hľadiac na ustanovenie § 2, čís. 5 zák. čís. 284/1920 Sb. z. a n. vymeraný trest káznice na dva roky ako hlavný trest a podľa § 32 zákona na ochr. rep. strata čestných práv občianskych a strata volebného práva do obcí na tri roky ako trest vedľajší. Dôsledkom odvolania, podaného verejným žalobcom proti tejto časti rozsudku pre nízku výmeru trestu, zaoberal sa vecou vrchný súd, ktorý potvrdil prvostupňový rozsudok, pokiaľ bol dotyčne B. napadnutý, a nechal ho v ostatnej časti, týkajúcej sa B., nedotknutý. Ďalších opravných prostriedkov dotyčne tejto obžalovanej nebolo, takže cit. rozsudky sa dotyčne nej staly pravoplatnými.

Druh hlavného trestu, uloženého obžalovanej B., neodpovedá zákonu.

Na zločin neoznámene trestných podnikov podľa § 12, čís. 1, odst. 2, a čís. 2 zákona na ochr. rep., ktorým bola menovaná uznaná vinnou, stanoví § 12, čís. 2 cit. zákona trest ťažkého žalára od jedného do päť rokov. Ponevác zákon na ochranu republiky platí tiež pre oblasť trestného práva skôr uhorského a v cit. predpise ide o trest uvedený v trestnom zákone zo dňa 27. mája 1852, čís. 117 r. z., právom hľadel krajský súd

pri výmere trestu obžalovanej B. na ustanovenia zákona zo dňa 15. apríla 1920, čís. 284 Sb. z. a n. o pomere trestov v územiach rôzneho práva. Tohoto zákona však nepoužil správne.

Podľa § 2, čís. 6 onoho zákona ťažký žalár podľa trestného zákona zo dňa 27. mája 1852, čís. 117 r. z., neni-li dlhší dvoch rokov, rovná sa žaláru podľa III. hlavy zák. čl. V:1878, ináč sa rovná káznici podľa tej hlavy s tou zmenou, že neplatí u nej časové obmedzenie, v hlave onej stanovené. Tieto zásady platia podľa prvého odstavca § 2 cit. zákona nielen pre vykonanie, ale aj pre ukládanie trestu.

Keď tedy krajský súd (ktorý pri tom nesprávne citoval § 2, čís. 5 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. na miesto § 2, čís. 6 cit. zák.) uložil obžalovanej B. hlavný trest v trvaní dvoch rokov, tedy nie dlhší dvoch rokov, mal jej tento trest v smysle uvedených predpisov uložiť v druhu žalára. Keď prez to ho uložil v druhu káznice, tedy v druhu prísnejšom, porušil predpis § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n., a to v neprospech obžalovanej.

Vrchný súd, ačkoľvek vo výroku o treste bol prvostupňový rozsudok napadnutý verejným žalobcom, a ačkoľvek odvolanie verejného žalobcu má sa v smysle § 387, odst. 2 tr. p. považovať vždy za podané aj v prospech obžalovaného, potvrdil napadnutý rozsudok, resp. nechal ho nedotknutý a nečinil nič k odstráneniu uvedenej vady, tvoriacej v neprospech obžalovanej dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. a ktorú tedy mal z úradnej povinnosti podľa § 385, odst. 2 tr. p. odstrániť. Obsahuje tedy aj rozsudok vrchného súdu spomenutú vadu.

Bolo preto vyslovené porušenie predpisu § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. u oboch rozsudkov nižších súdov. Spolu v smysle § 442, posl. odst. tr. p. byly zrušené rozsudky tie vo výroku obsahujúcom vytknutú vadu, a trest bol vymeraný v druhu žalára bezo zmeny jeho trvania.

Čís. 5864.

Přerušení služby úředníka důchodkové kontroly výkonem povinného vojenského cvičení ve zbrani nelze pokládati ani za onemocnění ani za dovolenou s hlediska § 7 vládn. nař. ze dne 4. března 1920, čís. 157 Sb. z. a n.

Jde proto o přestupek podle § 320 f) tr. zák., nikoliv o zločin podle §§ 197, 199d) tr. zák., zlašoval-li úředník důchodkové kontroly ve vojenské knížce dobu vykonání vojenského cvičení ve zbrani ze tří týdnů na dva týdny a předložil-li jí svým nadřízeným úřadům k uplatnění nároku na dietní a cestovní paušál.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1937, Zm II 587/36.)

Obžalovaný — úředník důchodkové kontroly — byl povolán k výkonu povinného vojenského cvičení ve zbrani na dobu od 21. srpna do 10. září, tedy na tři týdny. Maje za to, že by pobytem mimo úrad, trvajícím déle nežli čtrnácte dní, pozbyl podle předpisů § 6 zák. čís. 28/1920 Sb. z. a n.

a § 7 vlád. nař. čís. 157/1920 Sb. z. a n. nároku na dietní a cestovní paušál v částce 384 Kč, ohlásil svému představenému v úřadě, že je povolán na cvičení v době od 24. srpna do 6. září, tedy na dva týdny. Obratnými manipulacemi v úřadě a u vojenského tělesa, u něhož konal cvičení, pak dosáhl, že jednak vykonal formálně celé třineďelní vojenské cvičení, což mu bylo potvrzeno i v jeho vojenské knížce, jednak že ve služebních záznamech důchodkového kontrolního úřadu bylo vyznačeno, že byl z důvodu vojenského cvičení ve zbrani mimo úřad jen po dobu 14 dní. Aby uvedl zápis ve své vojenské knížce v soulad se služebními záznamy důchodkového úřadu, vyškral v ní data 21. srpna a 10. září a vepsal místo nich data 24. srpna a 6. září; knížku pak předložil svým nadřízeným úřadům k uplatnění nároku na dietní a cestovní paušál.

Nalézací soud uznal ho za to vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a přikázal věc příslušnému nyní okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř.

Jest jí přisvědčiti již potud, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a), správně čís. 10 tr. ř., namítá, že čin obžalovaného byl nesprávně podřaděn pod skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197 a 199 d) tr. z., ježto obžalovaný použitím zfalšovaného potvrzení doby výkonu povinného cvičení ve zbrani nezpůsobil státu žádnou škodu, takže by snad mohlo jíti jen o přestupek podle § 320 f) tr. z.

Obžalovaný se hájil mezi jiným tím, že stát neutrpěl jeho jednáním žádnou majetkovou škodu, poněvadž ve skutečnosti nebyl vzdálen z úřadu déle nežli 14 dnů, takže měl nárok na dietní a cestovní paušál. Nalézací soud odmítl tuto obhajobu, poněvadž podle jeho názoru obžalovaný nemohl nikdy obdržeti paušál, kdyby byl předložil nadřízeným úřadům vojenskou knížku se správným potvrzením třítýdenního cvičení, čehož si prý obžalovaný byl též plně vědom.

Než názor ten není v souladu s ustanovením odst. 6 § 7 vládního nařízení ze dne 4. března 1920, čís. 157 Sb. z. a n., podle něhož úředníkům důchodkové kontroly nepřisluší dietní a cestovní paušál jen v případě onemocnění nebo dovolené, trvají-li déle nežli 14 dnů. O jiných případech ustanovení to nemluví. Právě-li dále, že při kratším přerušení služby nepřisluší cestovní a dietní paušál pouze tenkrát, byla-li nutna substituce úředníkem, který byl povolán za tím účelem od jiného úřadu, je nasnadě, že slova »přerušení služby« se vztahují na případy v předchozí větě uvedené, totiž na případy onemocnění nebo dovolené. Z toho plyne, že obžalovaný byl by povinen paušál měsíčně předem mu vyplacený nahraditi státu jen v případě onemocnění nebo dovolené, nikoli však tehdy, přerušil-li, jako v souzeném případě — službu výkonem povin-

ného vojenského cvičení ve zbrani, neboť výkon ten nelze pokládati ani za onemocnění, ani za dovolenou.

Podřadění činu obžalovaného pod skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z. je tedy vyloučeno již z toho důvodu, že jeho jednání nebylo vůbec způsobilé, aby vedlo k poškození státu (srovnej rozh. čís. 1427, 2761, 3619 Sb. n. s. a j.), a může býti o něm uvažováno jen s hlediska přestupku podle § 320 f) tr. z.

Zrušovacímu soudu nelze však tuto otázku řešiti zejména již proto, že nejsou zjištěny skutkové předpoklady nutné pro posouzení, zda přestupek ten není podle §§ 531, 532 tr. z. promlčen. Podmínky promlčení, stanovené v § 531, odst. 2 pod a) a b) tr. z., nepřicházejí tu arci v úvahu. Zda je však splněna též podmínka § 531, odst. 2 písm. c) tr. z., nelze posouditi, poněvadž pouhé udání trestního lístku k tomu nestačí a ze spisu nevysvítá, že se obžalovaný v promlčecí době nedopustil trestného činu.

Čís. 5865.

Rozpor medzi výrokovou časťou rozsudku a jeho odôvodnením (§ 384, čís. 10 tr. p.).

K otázke právnosti alebo bezprávnosti použitia zbrane prisazným lesným hájnikom pri výkone jeho povolania.

(Rozh. zo dňa 2. apríla 1937, Zm IV 684/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci pre prečin podľa § 310 tr. z. na základe zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva z úradnej povinnosti podľa § 404, odst. 1 tr. p. a § 34, odst. 1 por. nov. z dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 10 tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa s celým pokračovaním od vynesenia rozsudku súdu prvej stolice a uložil tomuto súdu, aby vo veci znova jednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Proti rozsudku odvolacieho súdu ohlásil zmätočnú sťažnosť iba verejný žalobca, ktorý v jej prevedení uplatňuje v prospech obžalovaného dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. Najvyšší súd sa však touto zmätočnou sťažnosťou nemohol zaoberať, lebo pri preskúmaní spisov spoznal, že rozsudky oboch nižších súdov trpia zmätkom, uvedeným v § 384, čís. 10 tr. p., ktorého je treba v smysle § 384, posl. odst. tr. p. dbať vždy z úradnej povinnosti a pre ktorý nie je možné rozsudok odvolacieho súdu na základe materiálneho dôvodu zmätočnosti riadne preskúmať.

Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným prečinom ťažkého poškodenia tela z nedbalosti podľa § 310, odst. 2 tr. z.

Pri tom zistil vo výrokovej časti svojho rozsudku, že obžalovaný stíhajúc 3. februára 1933 v S. v lese pytlíaka F., pred obžalovaným utekajúceho, vystrelil zo služebnej brokovnice na postrach, keď sa F. obracal, ako by na obžalovaného chcel vystreliť, že jeden brok

zasiahol F. na nohe a spôsobil mu zranenie, ktoré trvalo viac než 8 dní. Naproti tomu zistil v dôvodoch svojho rozsudku, že obžalovaný pristihol v lese, sverenom jeho dozoru, pyliaka, že na neho volal, aby stanul, že však tento pred ním prchal, majúc pod kabátom vojenskú pušku a súc k obžalovanému obrátený zadkom, takže na neho (obžalovaného) vôbec mieriť nemohol, a že obžalovaný za takého stavu vystrelil na poškodeného s tým výsledkom, že jeden brok ho zasiahol a poranil opísaným už spôsobom. V tej chvíli, keď obžalovaný vystrelil, sa poškodený podľa ďalšieho zistenia v dôvodoch obrátil a len vtedy ho obžalovaný poznal.

Obe tieto zistenia prevzal odvolací súd bezo zmeny. Srovnajú-li sa však hore opísané zistenia, je zrejmé, že si odporujú, a to takým spôsobom, že neľze z rozsudkov nižších súdov presne stanoviť, ako sa vlastne čin obžalovaného stal.

Odpor medzi výrokovou časťou a odôvodnením týka sa podstatných okolností, lebo niet tu presného skutkového stavu pre rozhodnutie otázky, či ide o čin úmyselný, alebo len z nedbalosti, a pre rozhodnutie otázky uvedenej vo zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, totiž pre záver o tom, či je čin obžalovaného protiprávny, alebo nie z toho dôvodu, že snáď bol riadnym výkonom oprávnenia, daného prisažnému lesnému hájníkovi platným verejnoprávnym predpisom (§ 3, čís. 2 nariadenia bývalého maď. ministerstva zemedelstva čís. 72.086/1895 — Magyarországi rendeletek tára 1896, I. sväzok. — Toto nariadenie je dosiaľ v platnosti, lebo nebolo žiadnym pozdejším zákonom, alebo nariadením zrušené, a je preto uvedené aj vo služebných a disciplinárnych pravidlách pre horárov a lesných hájníkov k ochrane lesov a holín štátom spravovaných, ktorá úprava bola nove vydaná podľa § 14 zák. čl. XIX:1898. Na nariadenie čís. 72.086/1895 F. M. odvoláva sa aj vyhláška zemského prezidenta v Užhorode zo dňa 4. mája 1931, čís. 45.452/II-3 aj 1931, uverejnená v Úradných novinách zemského úradu v Užhorode čís. 10, roč. 12, ktorou boli vydané služebné a disciplinárne predpisy pre horárov a lesných hájníkov, ustanovených k ochrane lesov a holín štátom spravovaných podľa zák. čl. XIX:1898 v zemi Podkarpatoruskej, a obdobná vyhláška krajinského prezidenta v Bratislave zo dňa 1. júna 1933, čís. 146.000 — 14/1933, uverejnená v Krajinskom vestníku pre Slovensko, ročník 6, str. 325 a nasl.). Je tedy rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný.

Odpor medzi výrokovou časťou rozsudku a jeho odôvodnením je dôvodom zmätočnosti podľa § 384, čís. 10 tr. p., ktorého dôvodu je podľa § 384, posl. odst. tr. p. dbať vždy z úradnej povinnosti. Boly preto rozsudky nižších súdov zrušené v celom rozsahu aj s pojednávaním, jak u prvého, tak u odvolacieho súdu a nižším súdom bolo nariadené znovu vo veci pojednávať a rozhodnúť.

Čís. 5866.

Forma návrhu podľa § 23, odst. 3 zákona o ochrane čti (čís. 108/1933 Sb. z. a n.) nie je predpísaná; za takýto návrh možno považovať i žiadosť učinenu v pokračovaní u súdu prvej stolice, aby bol obžalovaný potrestaný.

K tomu, aby mohol byť obžalovaný odsúdený na základe tohoto návrhu, je treba, aby pôvodné trestné oznámenie pre čin verejnožalobný bolo podané u súdu alebo u štátneho zastupiteľstva v lehote § 17, odst. 1. zákona o ochrane čti.

(Rozh. zo dňa 2. apríla 1937, Zm IV 150/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti obžalovanému z prečinu krivého obvinenia podľa § 227 tr. z., zmätočnú sťažnosť obžalovaného a jej prevedenie odmietol; z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. zrušil rozsudky nižších súdov, ktorými bol obžalovaný uznávaný vinným prestupkom pomluvy podľa § 2 zák. zo dňa 28. júna 1933, čís. 108 Sb. z. a n. a na základe § 326, čís. 4 tr. p. oslobodil ho od obžaloby pre prečin krivého obvinenia podľa § 227 tr. z.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti zbadal najvyšší súd toto:

Oba nižšie súdy na základe verejnej obžaloby vznesenej št. zastupiteľstvom pre prečin krivého obvinenia podľa § 227 tr. z. uznaly obžalovaného vinným len z prestupku podľa § 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., lebo zistily, že inkrimované obvinenie sa nestalo zúmyselne krive, a nevidely dokázaným, že by bol obžalovaný poslal M-a do obce H. pre zapotrebenie falošných dôkazov proti poškodenému o jeho údajne neoprávnenom prestupe štátnej hranice do Rumunska.

Z obsahu trestných spisov je však zjavné, že trestný čin, nižšími súdmi zistený, bol obžalovaným spáchaný dňa 14. apríla 1934 a že poškodený pre tento trestný čin podal dňa 2. mája 1934 u četníckej stanice trestné oznámenie, resp. návrh na potrestanie obžalovaného pre krivé obvinenie. Niet teda pochybnosti, že 2. mája 1934 poškodený už mal vedomosť jak o čine, tak aj o osobe vinníkovej. Toto trestné oznámenie aj s návrhom poškodeného došlo však k okr. súdu až 31. júla 1934 a od tohoto súdu k št. zastupiteľstvu 12. októbra 1934. Došlo teda ono trestné oznámenie pre čin, ktorý sa síha verejnou obžalobou podľa iného zákona, než zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., k súdu, resp. k štát. zastupiteľstvu po uplynutí dvojmesačnej lehoty, stanovenej v 2., resp. v 1. odst. § 17 cit. zák.

Takto ale, keďže v 2. odst. § 17 cit. zák. stanovená náhradná pätnásťdňová, resp. dvojmesačná lehota tu neprichádza v úvahu, lebo v súdnom prípade verejný žalobca neodoprel stíhanie oznámeného činu a trestné pokračovanie sa neskončilo ani zastavením, ani oslobodzujúcim rozsudkom, prichádza v úvahu ustanovenie odst. 3 § 23 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., podľa ktorého stačí, keď ten, komu vzniklo z činu stíhaného verejným žalobcom podľa iného než tohoto zákona oprávnenie k súkromnej žalobe, učiní na mieste žiadosti podľa odst. 2 cit. paragrafu u súdu, u ktorého sa vedie trestné pokračovanie v prvej stolici, písomný, alebo ústny návrh na stíhanie obvineného pre prípad, že nebude potrestaný na návrh verejného žalobcu. Za takýto návrh možno pokladať, hľadiac na to,

že forma jeho nie je predpísaná, žiadosť poškodeného učinenu v pokračovaní u súdu prvej stolice, aby obžalovaný bol potrestaný.

K tomu však, aby obžalovaný mohol byť na základe tohoto návrhu odsúdený, je treba, aby pôvodné trestné oznámenie, podané pre onen čin verejnožalobný, bolo podané v lehote stanovenej v § 17, odst. 1 cit. zák. u súdu alebo u štátneho zastupiteľstva, čo však v súdenom prípade ako hore bolo uvedené, sa nestalo a je preto stíhanie nižšími súdmi zisteného trestného činu súkromnou žalobou vylúčené.

V dôsledku toho rozsudky nižších súdov trpia zmätkom podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., ktorý, pokiaľ je na ujmu obžalovaného, treba brať v úvahu v smysle posl. odst. cit. paragrafu z povinnosti úradnej. Najvyšší súd preto pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov., zrušil rozsudky nižších súdov a obžalovaného na základe § 326, čís. 4 tr. p. od obžaloby oslobodil.

Čís. 5867.

Náležitosti skutkových podstat prestupkov podľa §§ 32 a 36 zbroj. patentu.

Zbraň »nosi« jen ten, kdo ji má u sebe s vědomím, že je to zbraň, se kterou může a chce podle jejího určení v případě potřeby nakládati; nestačí proto o sobě k naplnění skutkové podstaty »nošení zbraně«, přenášel-li obžalovaný ukradenou zbraň z místa činu do svého bytu.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1937, Zm II 54/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), c), 180 tr. z. a přestupkem podle §§ 32 a 36 zbroj. pat.; podle § 290 tr. ř. zrušil však napadený rozsudek ve výroku, pokud byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §§ 32 a 36 zbroj. pat., a v důsledku toho též ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a vrátil věc témuž soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje při tom k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174, II a), c), 180 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek prvé stolice je zmatečný podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., když uznává obžalovaného vinným přestupkem podle § 32 a 36 zbroj. pat., spáchaným tím, že v M. dne 17. a 18. listopadu 1935 zbraň a municie, totiž browning s náboji, držel a zbraň tuto, nemoha prokázati nutnost k odvrácení hroziícího mu nebezpečí, také nosil. K této zmatečnosti je nejvyššímu jako zrušovacímu soudu, ježto bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaného, přihlídnouti z moci úřední, jako kdyby tento důvod zmatečnosti byl býval uplatňován (§ 290 tr. ř.).

Rozsudek zjistil totiž pouze, že H-ovi byl obžalovaným ve společnosti ještě jiného neznámého spolupachatele, kromě jiných věcí, odcizen též

soukromý browning, ráže 6.35 mm, že byl nalezen v domě, kde obžalovaný bydlí, v jeho kabátě a že obžalovaný neměl povolení k držení zbraně a municie. V rozsudku však nejsou zjištěny další zákonné známky skutkové podstaty obou trestných činů, což činí rozsudek zmatečným podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Především není zjištěno, že jde o zakázanou zbraň ve smyslu § 2 zbroj. pat., tedy o zbraň kratší než 18 cm (min. nař. ze 4. prosince 1875, čís. 148 ř. z.); není vůbec zjištěno, že obžalovaný, o němž rozsudek zjistil, že neměl povolení, měl v držení náboje k oně zbraním, a též ne, že vůbec šlo o municie, zapovězenou podle §§ 2 a 12 zbroj. pat. Není dále zjištěna žádná okolnost, z níž by se dalo souditi, že stěžovatel zbraň nosil. Ve smyslu zákona »nosi« zbraň jen ten, kdo ji u sebe má s vědomím, že je to zbraň, se kterou může a chce podle jejího určení v případě potřeby nakládati. Okolnost, že obžalovaný přenášel zbraň z místa činu do svého bytu, nestačí ještě sama o sobě k naplnění skutkové podstaty »nošení zbraně«, leda že by při této dopravě byl sledoval úmysl, aby zbraně v případě potřeby použil. To však rozsudek nezjišťuje.

Při nedostatku těchto zjištění nemůže nejvyšší jako zrušovací soud rozhodnouti ihned ve věci samé, ježto nelze se obejít bez opakování hlavního přelíčení; bylo proto rozsudek v této části zrušiti vzhledem k předpisu § 290 tr. ř. a věc vrátiti nalézacímu soudu, aby ji v mezích zrušení znova projednal a rozhodl, přihlídná k pravoplatnému výroku o vině, pokud jde o zločin krádeže.

Čís. 5868.

Kto kúpi od pachateľa krádeže záložné lístky na ukradené veci, nadobúda i dispozičné právo nad založenými predmetmi a dopúšťa sa, sú-li splnené i ďalšie znaky skutkovej podstaty, ukryvačstva podľa § 370 tr. zák. a nie nadržovania podľa §§ 375, 376 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 7. apríla 1937, Zm III 138/37.)

Najvyšší soud v trestnej věci proti A. a spol. pro zločin ukryvačstva vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu čo do kvalifikácie trestných činov spáchaných obžalovanými A. a B. a kvalifikoval tieto trestné činy ako pokračovacie zločiny ukryvačstva podľa § 370, odst. 1 tr. z.

Z d ō v o d o v:

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal zmätočnú sťažnosť len verejný žalobca z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. preto, že odvolací súd kvalifikoval čin obžalovaných len jako prečiny nadržovania podľa §§ 375, 376 tr. z. a nie jako zločiny pokračovacieho ukryvačstva podľa § 370, odst. 1 tr. z. Zmätočnej sťažnosti nelze odopreť úspech.

Odvolací súd v shode so súdom prvej stolice prijal za zistené, že obžalovaný A. v N. v dobe od začiatku marca 1935 do začiatku marca

1936, vediac o tom, že P. sústavne odcudzuje látky v obchode svojho zamestnávateľa R., a to v značnom množstve, v cene nad 500, ba i 2.000 Kč, kúpil od P. 25 záložných lístkov, ktorými bolo založené 25 kusov látok v hodnote po 300 Kč, v úhrnnej cene 7.500 Kč, a za tieto lístky, znejúce na pôžičky 50—60 Kč, platil 5 Kč za kus a ďalej ich odpredával po 20 Kč.

Tiež prijal za zistené, že za tých istých okolností obžalovaný B. kúpil od P. 15 záložných lístkov po 5 Kč, na ktoré bolo založené 15 kusov látok po 300 Kč, teda spolu v cene 4.500 Kč, a okrem toho od neho prevzal a sám založil 2 kusy látok po 3 metroch v cene 600 Kč a 1 kus látky v cene 300 Kč na ulici odpredal.

Napokon prijal tiež odvolací súd za zistené, že obžalovaní pred obchodom R. na P. vždy čakali a keď žiadnu látku neprinesol, hrozili mu, že ho zradia, a že záložné lístky odkupovali preto, aby si opatrili majetkový prospech. Nevzal však za zistené, že by obžalovaný B. bol mal zo založenia 2 kusov a odpredania 1 kusu látky majetkový prospech.

Túto činnosť obžalovaných kvalifikoval odvolací súd jako prečin nadržovania podľa §§ 375, 376 tr. z. a nie jako zločin ukryvačstva dôvodiac, že sa ku skutkovej podstate ukryvačstva vyžaduje tiež, aby pachateľ nadobudol takú vec, ktorá sa krádežou dostala do rúk držiteľa, čo sa vraj v súdenom prípade nestalo, keďže v súdenom prípade boli predmetom krádeže spáchanej P-om látky, obžalovaní však nenadobudli týchto ani peňazí za ne získaných, ale nadobudli len záložné lístky, ktoré im síce umožňovali, aby ony látky v záložni vyplatili, ale nie sú totožné s predmetmi odcudzenými, takže odkupovaním záložných lístkov zaisťovali P-ovi, teda pachateľovi základného trestného činu, len výhodu plynúcu z jeho činu.

S podriadením činnosti obžalovaných len pod ustanovenie §§ 375, 376 tr. z. nelze súhlasiť.

Správny je síce názor tohoto súdu, že sa ku skutkovej podstate zločinu ukryvačstva vyžaduje, aby pachateľ nadobudol takú vec, ktorá sa krádežou atď. dostala do rúk držiteľa, není však správne, že by obžalovaní v súdenom prípade takú vec neboli nadobudli.

Obžalovaní totiž odkúpením a odovzdaním im záložných lístkov na látky P-om odcudzené a založené nadobudli vlastne tieto látky, lebo tým bola im daná možnosť látky proti vyplateniu na ne požičanej sumy vymeniť a s nimi voľne nakladať, teda ich i scudziť, a samy záložné lístky bez tejto možnosti nemaly pre obžalovaných žiadnu hodnotu (viď § 13 zák. čl. XIV:1881).

Zo skutočností zistených odvolacím súdom, že obžalovaní nadobudli od pachateľa zločinu krádeže záložné lístky, teda i dispozičné právo so založenými látkami samými a tak i látky samé po 50+5 Kč, resp. 60+5 Kč za kus, hoci jeden kus založenej látky mal cenu 300 Kč, že obžalovaný A. tieto lístky ďalej odpredával po 20 Kč a obžalovaný B. že tiež prijal od P. 2 kusy látky, ktoré sám založil a 1 kus látky, ktorú sám odpredal, ačkoľvek vedeli o krádeži spáchanej P-om i o množstve a cene ním odcudzených vecí, presahujúcej 500, alebo i 2.000 Kč, a že krádež pácha na úkor svojho zamestnávateľa, zrejme plynie, že úmyslom obžalovaných bolo, aby nadobudnutím vecí pochádzajúcich

z krádeže, alebo nadobudnutím záložných lístkov tieto zastupujúcich predovšetkým získali majetkový zisk pre seba a vyčerpáva preto ich konanie skutkovú podstatu zločinu pokračovacieho ukryvačstva podľa § 370, odst. 1 tr. z.

Tu treba ovšem podotknúť, že keď za týchto okolností, ako to nižšie súdy zistily, obžalovaný B. prijal od P. okrem záložných lístkov súčasne aj ony 2 kusy látky, ktoré sám založil, a jeden ďalší kus látky, ktorý sám predal, nemá táto ďalšia činnosť obžalovaného B. takého zvláštneho významu, aby ju bolo treba považovať za skutkovú podstatu osobitného trestného činu. Táto činnosť obžalovaného B. je totiž zrejme absorbovaná skutkovou podstatou zločinu ukryvačstva vyššie uvedeného, — a to bez ohľadu, či mal tento obžalovaný aj z tejto svojej činnosti majetkový prospech alebo nie, lebo celá činnosť tohoto obžalovaného bola riadená zrejme tým jednotným úmyslom, ktorý bol už vyššie ako podstatný prvok zločinu ukryvačstva kvalifikovaný. Mýlil sa preto odvolací súd, keď činy obžalovaných kvalifikoval len ako prečiny nadržovania viny podľa §§ 375, 376 tr. z. a zapríčinil tak zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p.

Čís. 5869.

Stíháním podle § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti není toliko podání žádosti za trestní stíhání podle § 17, odst. 1 téhož zákona, jíž se trestní řízení zahajuje, nýbrž jsou jím i úkony, jimiž se v trestním řízení pokračuje.

Výhrada stíhání je uložena prvním odstavcem § 18 zákona o ochraně cti procesní straně; není proto povinností nalézacího soudu, aby se v tom směru dotazoval stran.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1937, Zm I 115/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce M. do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný A. zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnosti soukromého žalobce, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný A. podal na soukromého žalobce M. u krajského soudu pod č. Tl IX 52/35 soukromou žalobu pro čin trestný podle zákona o ochraně cti, že v této věci došlo k rozsudku dne 2. května 1936, že si však obžalovaný M. nevyhradil výslovně před ukončením průvodního řízení právo stíhati soukromého žalobce A. pro přečin podle §§ 1, 2 zákona o ochr. cti ve věci Tk VII 10.602/35. Došel proto nalézací soud k závěru, že právo M. stíhati A. ve věci Tk VII 10.602/35 zaniklo pro nedostatek výhrady požadované v § 18, odst. 1 zák. o ochr.

cti, kteréž bylo třeba, i když byla ve věci Tk VII 10.602/35 podána žádost za trestní stíhání (§ 17, odst. 1 zák. o ochr. cti) v době, kdy došlo ke skončení průvodního řízení ve věci Tl IX 52/35.

Tento výrok nalézacího soudu napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. dovozuje, že nebylo třeba v případě, o němž jde, výhrady stíhání podle § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti, ježto se podle jejího názoru tento předpis vztahuje toliko na případy vzájemných žalob, v nichž nebyla dosud podána žádost za trestní stíhání, nikoli však na případy, v nichž se tak již stalo.

Názoru tomu však nelze přisvědčiti; stíháním podle § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti není toliko podání žádosti za trestní stíhání podle § 17, odst. 1 téhož zákona, jíž se trestní řízení zahajuje, nýbrž jsou jím i úkony, jimiž se v trestním řízení pokračuje, jak bylo již dovozeno v rozh. čís. 5670 Sb. n. s., na jehož důvody se tu odkazuje.

Ježto v řízení o vzájemné žalobě Tl IX 52/35 nedošlo k výhradě stíhání pro trestný čin, jenž se stal předmětem trestního řízení pod Tk VII 10.602/35, zaniklo v této věci žalobní právo soukromého žalobce M.

K tomu je, hledíc na vývody zmateční stížnosti, ještě podotknouti, že oprávněného nemůže zprostiti povinnosti vyhradit si stíhání ani okolnost, že druhé straně bylo známo, že proti ní bylo již zavedeno trestní řízení na základě podané žádosti za trestní stíhání, třeba bylo obojí řízení vedeno u dvou různých soudů a oprávněný byl zastoupen v každé věci jiným právním zástupcem. Vždyť předpis prvního odstavce § 18 zákona o ochraně cti nečiní tu rozdílu. Bylo-li trestní řízení v každé věci vedeno u jiného soudu, je výhrady stíhání tím spíše třeba, aby se i trestní soud včas dověděl o dalším trestním řízení mezi stranami vedeném.

Výhrada stíhání je uložena prvním odstavcem § 18 cit. zák. procesní straně; není proto povinností nalézacího soudu, aby se v tom směru dotazoval stran. Ztrátě svého práva nemůže strana předejíti jinak, než výslovnou výhradou stíhání; nečiní-li strana před skončením průvodního řízení takové výhrady, nastává již tím podle zákona ztráta stíhacího práva a je její povinností, aby se postarala o to, aby se prohlášení stalo včas, před skončením průvodního řízení podle § 255 tr. ř. Bylo proto zmateční stížnost soukromého žalobce zamítnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 5870.

Skutkové podstaty zločinů podle § 98 b) tr. zák. a § 99 tr. zák.

Směřoval-li úmysl pachatelův k některému z cílů vyčtených v § 98 tr. zák., je skutek posuzovatí v ý l u č n ě s hlediska tohoto ustanovení, nikoli podle § 99 tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1937, Zm II 125/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9 a), b), a 10 tr. ř., nelze upříti oprávnění.

Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný přišel dne 15. srpna 1936 k M. a žádal jej, aby mu zaplatil 860 Kč jakožto zbytek dluhu za prodaná selata, a že M. tenkrát 600 Kč zaplatil, avšak zaplacení zbytku 260 Kč prozatím odepřel, máje prý obavu, že by mohla dvě z oněch selat uhynouti; rozsudek zjišťuje dále, že obžalovaný na to pronesl vyhrůžky, o něž jde, a že zejména křičel, že M-a dobije, až zůstane ležeti, že mu rozbije okna, že nazinká jemu, ženě a dětem, jestli se s ním nevy-p o ř á d á.

Zjištění to poukazuje k tomu, že úmysl obžalovaného mohl směřovati k tomu, aby vyhrůžkami vynutil zaplacení částky vpředu uvedené. K tomu poukazují též výslovně a zcela shodně svědecké výpovědi a obsah trestního oznámení.

Shledávaje v souzeném jednání zločin nebezpečného vyhrožování podle § 99 tr. z., poněvadž prý obžalovaný jednal v úmyslu, aby M-a uvedl ve strach a nepokoj, neuvědomil si nalézací soud zřejmě, že se skutkové podstaty zločinu podle § 99 a § 98 lit. b) tr. z. liší účelem vyhrůžky, jímž jest u nebezpečného vyhrožování jen uvedení ve strach a nepokoj, tudíž pouhé vyvolání určitého psychického stavu v ohroženém, aniž to má podle úmyslu pachatelova sloužiti k dosažení dalšího cíle, kdežto u vydírání přichází v úvahu dále jdoucí účel jednání a úmysl pachatelův, směřující k tomu, aby pomocí onoho působení na duševní stav ohroženého a pod psychickým nátlakem takto povstalým bylo vynuceno nějaké plnění, dopuštění neb opominutí (viz k tomu Herbst I, str. 252, Finger 1914, II, str. 341, Stooss, str. 309, Altmann, Komentář I, str. 292, částečně odchýlně Miříčka: Trestní právo hmotné, str. 249). Není-li tu úmyslu působiti naznačeným způsobem na cizí vůli, nýbrž vztahuje-li se při hrozbě úmysl jen na to, aby ohrožený byl uveden ve strach a nepokoj, není čin vydíráním, tudíž trestným činem čelícím ve své podstatě proti svobodě (vůle), nýbrž deliktem nebezpečného vyhrožování, směřujícím podle své povahy u jednotlivců proti právnímu stavu duševního klidu a při ohrožování obcí neb okresu (t. zv. »Landzwang«) proti obecnému míru a pořádku (viz Kallab, Trestní právo hmotné, str. 171).

Správnosti tohoto názoru nasvědčuje zejména historický vznik a vývoj tohoto ustanovení. Dekret dvorní kanceláře z 19. června 1835 sloučil vydírání a nebezpečné vyhrožování v jedné skutkové podstatě, vymezuje při tom v § 2 nebezpečné vyhrožování takto: »Dasselbe Verbrechen begeht, wer die in dem vorhergehenden Paragraphen bezeichnete und auf die dort angegebene Art zur Erregung gegründeter Besorgnis geeignete Drohung auch bloss in der Absicht anwendet, um einzelne Personen, Gemeinden oder Bezirke in Furcht und Unruhe zu versetzen.« Naproti tomu rozložil trestní zákon z roku 1852 uvedenou jednotnou skutkovou podstatu ve dvě samostatné skutkové podstaty, spojené ovšem společnou trestní sankcí. Při tom je však pro otázku, o níž tu jde, obzvláště důležité, že trestní zákon z roku 1852 vynechal slovo »auch«; protože pak

nelze předpokládati, že slovo to bylo vynecháno pouhou náhodou, je tím zřetelně vyjádřeno, že skutková podstata zločinu § 99 tr. z. předpokládá výlučnost úmyslu směřujícího k vyvolání strachu a nepokoje.

Opačný názor vedl by k výsledku, že každý pachatel, který si nebezpečnou vyhrůžkou vymáhá oprávněný nárok, není sice podle ustálené judikatury trestný s hlediska ustanovení § 98 b) tr. z., avšak byl by ipso jure trestný podle ustanovení § 99 tr. z. Při úplné stejnosti trestní sankce nebyl by takový výklad zákona srozumitelný.

Podle toho, co předesláno, bylo na soudu, aby uvažoval o zjištěném jednání obžalovaného předně s hlediska ustanovení § 98 b) tr. z., a aby tudíž zkoumal, zda obžalovaný neprošel vyhrůžky v úmyslu vynutiti zaplacení částky 260 Kč. V kladném případě musel ovšem nalézací soud učiniti potřebná zjištění, aby mohl zkoumati, zda obžalovaný měl či neměl ať skutečný, ať aspoň mylně předpokládaný nárok na to, aby mu byla ihned zaplacena i částka 260 Kč, neboť skutková podstata vydírání, s jejíhož hlediska bylo by vyhrůžky výlučně posouditi, kdyby směřovaly k vymáhání onoho nároku, předpokládá podle ustálené judikatury soudu zrušovacího po stránce objektivní bezprávnost vymáhaného nároku a po stránce subjektivní vědomí pachatelovo o ní, kdyžž důvodem trestnosti pachatelova jednání v takovém případě není protiprávnost prostředku pachatelem užitého (v souzeném případě vyhrůžky), nýbrž protiprávnost nároku, jež pachatel prostředkem tím vymáhá.

Směřoval-li proto úmysl pachatelův k některému z cílů vytčených v ustanovení § 98 tr. z., bylo na skutek, o něž jde, nazírati výlučně s hlediska ustanovení právě uvedeného a nepřichází již v úvahu skutková podstata zločinu podle § 99 tr. z.

Pokud nalézací soud nevychází z tohoto právního stanoviska, je napačený rozsudek stížen uplatňovaným hmotněprávním zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Čís. 5871.

Stížnost proti usnesení vrchního soudu, jímž byla zamítnuta stížnost do usnesení obžalobního senátu, vynesnému v druhé stolici, je nepřipustná.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1937, Zm IV 159/37.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. pro přečin podle § 471 tr. z. odmítl stížnost náhradního soukromého žalobce do usnesení vrchního soudu, jímž byla zamítnuta stížnost náhradního soukromého žalobce do usnesení obžalobního senátu krajského soudu.

Důvody:

Podle § 378, odst. 1 a 2 tr. ř. je proti usnesením soudu přípustná stížnost k jedné stolici, není-li vůbec zákonem vyloučena. Proti usnesením obžalobního senátu, kterými se zamítá návrh žalobcův, aby bylo nařízeno vyšetřování, je přípustná stížnost i tehdy, když byla vynesena

obžalobním senátem v druhé stolici. Proto v tomto případě, v němž v první stolici rozhodoval vyšetřující soudce, byla sice přípustná stížnost k vrchnímu soudu, avšak proti rozhodnutí tohoto soudu další stížnost je nepřipustná. Byla proto stížnost náhradního soukromého žalobce odmítnuta podle § 380, odst. 3 a § 389, odst. 1 tr. ř. jako zákonem vyloučená.

Čís. 5872.

Obsloužil-li vinník po 14. hodině den před volbou několik osob podáním alkoholického nápoje, jde o činnost opěťovanou a je dán podklad pro závěr, že podával v zakázané době alkoholické nápoje.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1937, Zm IV 161/37.)

Nejvyšší soud přezkoumaj trestní věc proti obžalovanému pro přečin podle §§ 32 a 58, I, č. 7 zák. čís. 123/1920 Sb. z. a n., odmítl zmateční stížnost obžalovaného, pokud uplatňovala důvody zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a) a 3 tr. ř.

Z důvodů:

Prováděje důvod zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a) tr. ř., tvrdí stěžovatel, že nebylo prokázáno, že by byl v kritické době, t. j. po 14. hodině dne 18. května 1935 (§ 32 zák. čís. 123/1920 ve znění vyhlášky čís. 98/1935 Sb. z. a n.) podával hostům v krčmě svého tchána Z. alkoholické nápoje, neboť prý svědek F. nemohl potvrditi, že by byl viděl, že on (obžalovaný) někomu nápoje podával; sklenice, které svědek na stole viděl, zůstaly prý na stole státi ještě od dopoledne.

Těmito námitkami neprovádí však stěžovatel uplatňovaný hmotněprávní důvod zmatečnosti po zákonu, totiž ve shodě s ustanovením § 33, odst. 3 por. nov., podle něhož je nejvyšší soud povinen založiti své rozhodnutí o věcných důvodech zmatečnosti na skutečnostech zjištěných odvolacím soudem. Tento však zjistil, že obžalovaný v kritické době obsluhoval hosty v hostinci svého tchána a že hosté v době okolo 22. hodiny pili ve jmenovaném hostinci pivo. Avšak ani v té části, v níž stěžovatel uplatňuje tento důvod zmatečnosti námitkou, že se k naplnění skutkové podstaty přečinu, jímž byl stěžovatel uznán vinným, vyžaduje činnost obchodnická a že nestačí, když někdo někomu podá jednu sklenici piva, není zmateční stížnost provedena ve shodě s uvedeným ustanovením § 33, odst. 3 por. nov., kdyžž je zjištěno, že obžalovaný obsloužil více osob, tedy že šlo o činnost opěťovanou, čímž je také dán bezpečný základ pro popíraný právní závěr, že obžalovaný v den před volbou po 14. hodině podával alkoholické nápoje. Tato část zmateční stížnosti byla proto podle § 434, odst. 3 tr. p. odmítnuta jako zákonem vyloučena.

Čís. 5873.

Odvolací soud zavínil zmatek podle § 384, čís. 4 tr. ř., rozhodl-li je o provedení odvolání (jež odmítl jako opožděné), nerozhodl však o odvolání, pokud bylo včas ohlášeno.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1937, Zm IV 177/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. a spol., obžalovanému pro přečin padělání veřejné listiny, zmateční stížnost obžalovaného C. a obhájce odmítl; z úřední moci z důvodu zmatečnosti podle § 384, čís. 4 tr. ř. zrušil rozsudek odvolacího soudu v části týkající se obžalovaného A. a obžalované B. a uložil vrchnímu soudu, aby znovu jednal a rozhodl o odvolání obžalovaných A. a B., jakož i veřejného žalobce co do těchto dvou obžalovaných; zmateční stížnost obžalovaných A. a B. a jejich obhájce poukázal na toto rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Při přezkoumání věci z úřední povinnosti co do obžalovaných A. a B. shledal nejvyšší soud toto:

Odvolací soud odmítl odvolání obžalovaných A. a B. jako opožděné s odůvodněním, že rozsudek soudu první stolice, v nepřítomnosti těchto obžalovaných vyhlášený, byl jim doručen dne 3. června 1936 (správně dne 2. června 1936), kdežto ohlášení odvolání bylo podáno na poštu teprve dne 11. června 1936, tedy po uplynutí zákonné lhůty.

Podle obsahu spisů konalo se hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaných A. a B., ale v přítomnosti jejich zvoleného obhájce dne 17. března 1936 a dne 20. března 1936, tedy ještě před doručením rozsudku těmto obžalovaným a proto včas, bylo ohlášeno odvolání těmto obžalovanými co do viny a trestu.

Odvolací soud rozhodl o odvolání podaném na poštu dne 11. června 1936, ale odvolání co do viny a trestu, podané dne 20. března 1936, vůbec nezval z úvahy a neučinil je předmětem svého rozhodování.

Tímto postupem odvolací soud uznal o věci, jejíž vyřízení spadá do oboru jeho působnosti, že do oboru jeho působnosti nepatří, a tím zavínil formální zmatek podle § 384, čís. 4 tr. ř. Podle § 384, posl. odst. tr. ř. je třeba tohoto zmatku dbáti z úřední povinnosti a proto nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu v části týkající se obžalovaných A. a B. a uložil vrchnímu soudu, aby v rozsahu zrušení rozsudku ve věci znovu jednal a rozhodl. — — —

Čís. 5874.

Podepsal-li pachatel na směnce jména ručitelů s jejich svolením, avšak zatajil tuto okolnost vlastníku směnky, jemuž ji odevzdal ke krytí svého již před tím vzniklého dluhu, aniž se postaral o to, aby ručitelé nenamítali neplatnost oněch podpisů na směnce, dopustil se nikoli podvodu podle § 50 tr. nov., ale úvěrového podvodu podle § 384 tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1937, Zm IV 67/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti obžalovanému pro zločin podle §§ 401, 403, čís. 1 tr. z. a j., vynesl rozsudek, jímž zamítl zmateční stížnost obžalovaného a jeho obhájce, pokud uplatňovala důvody zmatečnosti podle § 384, čís. 9 a § 385, čís. 1 a) tr. ř.; z úřední

povinnosti z důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 b) tr. ř. zrušil rozsudek odvolacího soudu ve výroku o kvalifikaci trestného činu, popsaného v době I. obžalovacího spisu, a kvalifikoval tento čin jako přečin podle § 384 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Důvod zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a) tr. ř. uplatňují stěžovatelé námitkou, že v činu obžalovaného není obsažena skutková podstata přečinu podvodu podle § 50 tr. nov. a § 380 tr. z. Poněvadž stěžovatelé s touto námitkou spojili návrh na zproštění obžalovaného od obžaloby, je zřejmo, že v uvedené námitce je obsaženo tvrzení, že čin obžalovaného není vůbec trestným činem. Tento názor je však mylný.

Nelze sice souhlasiti ani s názorem odvolacího soudu, že tu jde podle zjištěného skutkového stavu o přečin podvodu podle § 50 tr. nov. a § 380 tr. z. Avšak čin obžalovaného není beztrestný.

Podle skutkových zjištění odvolacího soudu odevzdal obžalovaný M-ovi na krytí svého dluhu u něho nejprve původní a později prolongační směnku na 1.000 Kč, na kterých sám podepsal, a to různým rukopisem, jména ručitelů N. a O., při čemž mu zatajil, že tito sami nepodepsali směnky vlastnoručně.

Odvolací soud správně uznal, že se obžalovaný dopustil listivé úskočnosti, neboť i když O. a N. podle zjištění odvolacího soudu obžalovanému dovolili, aby jejich jména na směnkách, o něž šlo, podepsal, přece, hledíc k tomu, že podepsání cizího jména na směnce je podle § 102 směn. zák. (zák. čís. 1/1928 Sb. z. a n.) neplatné, a že M. o tomto skutkovém stavu, který byl pro jeho práva podstatný, nevěděl, šlo tu o úskočné uvedení v omyl, což plyne též z dalšího chování obžalovaného, jenž svůj čin opakoval a potom se nepostaral o to, aby O. a N. neplatnost podpisů na směnce nenamítali.

Avšak odvolací soud mylně podřadil čin obžalovaného pod ustanovení § 50 tr. nov. a § 380 tr. z., neboť scházejí tu další náležitosti tohoto trestného činu, totiž, že se obžalovaný podvodu dopustil proto, aby sobě aneb jinému opatřil bezprávný majetkový prospěch a tím jemu nebo jinému způsobil majetkovou škodu.

Podle skutkových zjištění odvolacího soudu nešlo obžalovanému o to, aby vylákal na poškozeném 1.000 Kč, nýbrž jen o to, aby směnkou kryl už předtím vzniklý dluh a aby obdržel prodloužení úvěru. Jiného majetkového prospěchu obžalovaný ze svého činu neměl dosíci a ani jinou škodu než odložení placení nechtěl způsobiti.

Čin obžalovaného má býti tedy správně podřaděn pod ustanovení § 384 tr. z., jehož náležitosti jsou tu dány, neboť obžalovaný listivou úskočností uvedl M. v omyl, aby si od něho opatřil prodloužení úvěru.

Důvod zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a) tr. ř. byl tedy též neprávem uplatňován a proto byla zmateční stížnost, pokud uplatňuje tento důvod zmatečnosti jakož i důvod zmatečnosti podle § 384, čís. 9 tr. ř., zamítnuta podle 1. odst. § 36 por. nov.

Avšak z toho, co bylo uvedeno, plyne, že rozsudek odvolacího soudu je dotčen zmatkem podle § 385, čís. 1 b) tr. ř., a to v neprospěch obžalo-

vaného, poněvadž přečin podle § 384 tr. z. je mírněji trestný než přečin podvodu podle § 50 tr. nov. a § 380 tr. z. Proto bylo tohoto důvodu zmatečnosti, který nebyl ve zmateční stížnosti uplatňován, dbáti z úřední povinnosti podle posl. odst. § 385 tr. ř., rozsudek odvolacího soudu ve výroku o kvalifikaci zrušiti na základě 1. odst. § 33 por. nov. a trestný čin podřaditi pod ustanovení § 384 tr. z.

Čís. 5875.

Znela-li obžaloba a rozsudek soudu prvej stolice na zločin krádeže kvalifikovaný podľa odst. 2, čís. 3, § 49 tr. nov. a neuzná-li odvolací soud na túto kvalifikáciu, je preca povinný kvalifikovať krádež za zločin podľa § 338 tr. zák., jestliže sú zistené zákonné podmienky tejto kvalifikácie, lebo táto kvalifikácia nie je ťažšia než tá, ktorá bola uplatňovaná obžalobou.

(Rozh. zo dňa 13. apríla 1937, Zm IV 202/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krádeže vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatňovanej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., a rozsudek vrchného soudu zrušil podľa § 33, odst. 1 por. nov. čo do kvalifikácie v čiastke, pokiaľ čin obžalovaného A. bol kvalifikovaný len ako přečin krádeže podľa § 333 tr. z. a § 48 tr. n., a kvalifikoval trestný čin tohoto obžalovaného ako zločin krádeže podľa §§ 333, 338 tr. z. v znení § 3 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n., ktorý spáchal obžalovaný tak, že, byvši pre krádeže viackrát popotrestaný, a od vykonania trestu, ktorý predchádza poslednému prípadu krádeže, neuplynulo ešte 10 rokov, vykonal trestný čin vo výroku rozsudku krajského soudu opísaný. — — —

Z dôvodov:

Proti rozsudku odvolacieho soudu podal zmätočnú sťažnosť len verejný žalobca z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. preto, že odvolací súd čin obžalovaného A. kvalifikoval len ako přečin krádeže podľa §§ 333 tr. z. a 48 tr. n. a nie ako zločin krádeže podľa §§ 333, 338 tr. z. v znení § 3 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n. Zmätočnej sťažnosti neľze odopreť úspech.

Na A. bola štátnym zastupiteľstvom podaná obžaloba pre zločin krádeže podľa § 333 tr. z. a § 49, odst. 2, čís. 3 tr. n., ktorý vraj spáchal tak, že, zabývajúc sa po živnostensky krádežami, na jar 1934 v M. odňal z drženia a bez svolenia N. zlatý dukát v cene 900 Kč, teda cudziu vec hnutelnú v hodnote vyššej než 500 Kč, nižšej však než 2.000 Kč, preto, aby si ju bezprávne privlastnil.

Prvostupňový súd zistivši, že obžalovaný bol pre krádež sedemkrát trestaný, kvalifikoval jeho trestný čin súhlasne s obžalobou.

Odvolací súd vynechal z rozsudku prvostupňového soudu tú kvalifikáciu trestného činu, že sa obžalovaný zapodieval krádežami po živnostensky a, hoci prijal za zistené, že cena obžalovaným odcudzeného dukátu

prevyšovala 500 Kč, bola však nižšia než 2.000 Kč a že obžalovaný bol v rokoch 1924—1926 pre krádeže trikrát trestaný a tresty tiež odpykal, pomínul kvalifikovať trestný čin obžalovaného jako zločin krádeže podľa §§ 333, 338 tr. z. a § 3 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n. z dôvodov, že na túto kvalifikáciu nebola obžaloba podaná.

S názorom odvolacieho soudu neľze súhlasiť.

Podľa ustanovenia § 325 tr. p. nesmie súd učiniť predmetom svojho rozsudku len taký čin, pre ktorý nevzniesol žalobca obžalobu, čo do kvalifikácie není však viazaný návrhom žalobcovým.

Podľa vyše uvedeného bola na A. podaná obžaloba pre krádež veci hnutelnej v cene nad 500 Kč, kvalifikovanej i podľa odst. 2, čís. 3 § 49 tr. n. Znela teda obžaloba na tenže čin a len na prísnejšiu kvalifikáciu než je kvalifikácia podľa § 338 tr. z. v znení § 3 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n., pri čom v dôvodoch obžaloby bolo i uvedené, že obžalovaný bol pre krádež viackrát trestaný.

Keďže však odvolací súd z rozsudku prvostupňového soudu, ktorý kvalifikoval čin obžalovaného súhlasne s obžalobou, vynechal kvalifikáciu, že obžalovaný zapodieva sa krádežami po živnostensky, ale súčasne zistil, že obžalovaný bol pre krádeže v rokoch 1924—1931 viackrát trestaný, že tresty odpykal a že od vykonania trestu, ktorý predchádza poslednému prípadu krádeže, neuplynulo ešte 10 rokov a že cena odcudzenej hnutelnej veci je vyššia než 500 Kč pri tomto čine, na ktorý znela obžaloba, mal sám čin obžalovaného podľa zákona kvalifikovať, teda i podľa § 338 tr. z. v znení § 3 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n., keďže v súdenom prípade nešlo o ťažšiu kvalifikáciu, než na ktorú uznal súd prvostupňový.

Keď prez to kvalifikoval odvolací súd čin obžalovaného len jako přečin krádeže podľa § 333 tr. z. a § 48 tr. n. mýlil sa a zapríčinil tak zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p.

Čís. 5876.

Dolus podle § 1 tr. zák. předpokládá, že tu není skutečností vylučujících u pachatele jednak schopnost poznati bezprávnost zamýšleného skutku, jednak svobodu vůle; žádná z obou těchto sfér duševního života pachatelova nesmí býti porušena, aby bylo lze čin přičítati pachateli k vině; zlý úmysl byl by vyloučen, týkala-li by se vada vytčená v § 2 tr. zák. [a)—c)] byl i jen jedné z obou subjektivních složek činu, rozpoznávací a rozhodovací (určovací).

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Zm I 280/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obviněného do rozsudku soudu mládeže, jímž stěžovatel uznán byl vinným proviněním nedokonané zákeřné vraždy podle §§ 8, 134, 135, I, tr. z. a § 3 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n. a proviněním krádeže podle § 460 tr. z. a § 3 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v celém rozsahu a vrátil věc soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, napadající rozsudek z důvodů zmatku čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř., je opodstatněná.

Zmateční stížnost brojí ve směru zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. proti právnímu stanovisku, jež nalézací soud zaujal, shledav obviněného příčetným a zodpovědným přes obsah znaleckého posudku. Stížnost napadá tento výrok rozsudkový, že obviněný spáchal činy mu přičítané ve stavu přičetnosti a že je za ně zodpovědný, poukazem na to, že rozsudek opírá svůj závěr jen o rozbor sféry vědomí obviněného, pomíjeje úplně podle posudku znaleckého vyřazenou sféru vůle obviněného a nepřihlížeje k nedostatku mravních a jinakých zábran v duševním životě obviněného, vyvažujících impulsy. Vytyká takto obsahem svých vývodů, že soud mládeže neuvažoval o přičitatelnosti činů nejen s toho hlediska, zda mohl obviněný bezprávnost svých činů rozpoznati, nýbrž také po té stránce, zda mohl podle správného rozpoznání své jednání i řídití, a co bylo přičinou toho, nemohl-li tak činiti.

Zmateční stížnosti třeba přisvědčiti, pokud dovozuje, že dolus podle § 1 tr. z. předpokládá, že tu není skutečností vylučujících jednak schopnost poznati bezprávnost zamýšleného skutku, jednak svobodu jeho vůle; žádná z obou těchto sfér duševního života pachatelova nesmí býti porušena, aby bylo lze čin přičítati pachateli k vině; zlý úmysl by byl vyloučen, týkala-li by se vada vytčená v § 2 tr. z. [a) nebo b) nebo c)] byt i jen jedné z obou subjektivních složek činu, rozpoznávací a rozhodovací (určovací).

Stanovisko stížnosti je v souhlase s judikaturou, iež k oběma oněm sférám jako nutným složkám přihlíží a opětovně vyslovila, že otázku poruchy duševní je posuzovati podle toho, zda se u osoby, o jejíž přičetnost jde, objevily příznaky toho, že není s to, aby poznala protiprávnost činu, k němuž jí nutká pud v ní se zrodilší, nebo řídití svou vůli a své jednání podle toho správného právního rozpoznání (rozh. čís. 3923, 3482, 4602 Sb. n. s.), a že úplným zbavením užívání rozumu nebo střídavým pomínutím smyslu rozumí zákon takové zatemnění myslí, že pachatel je vůbec neschopen rozpoznati protiprávnost svého jednání a dáti své vůli a svému konání směr odpovídající právnímu citu a právním normám (rozh. čís. 4078 Sb. n. s.). Soud nalézací k oběma těmto subjektivním složkám činu nepřihlížel. Z jeho závěru, že obviněný »nejednal ve střídavém pomínutí smyslu, nýbrž že jednal úmyslně a po zralém uvážení a přípravě a na místě odlehlem a vhodném k ponoření mrtvoly« a »že se dopustil činů, za vinu mu kladených, ve stavu přičetném, a že je za ně zodpovědným« je patrné, že soud mládeže sice nepochybuje o vědomí obviněného o činech chystaných a páchaných, ale že otázku svobody vůle při provádění těchto trestných činů nechává při tom neřešenu, že se o této složce volného rozhodování nevyjadřuje, ač nelze přece přehlédnouti, že za trestního řízení, zejména v posudku znaleckém, vyšly najevo okolnosti, jež s tohoto hlediska měly býti uváženy. Vždyť rozsudek sám činí základem svého konečného závěru výroky zmíněného znaleckého posudku, že obviněný spáchal svůj čin (rozsudek tu přihlíží zejména k činu ze 4. dubna 1935) pod vlivem neodolatelného pu-

zení, jež vzniklo na chorobném, úrazem způsobeném podkladě, a že tento stav, jež nelze klásti na roveň střídavému pomínutí smyslu, je pokládati za přechodné omezení duševní činnosti a užívání vůle u osoby degenerované a stížené následky utrpeného úrazu hlavy.

Pomíjeje zejména tuto část znaleckého posudku, — jež ovšem není zcela jasný a poskytuje podněty k pochybnostem, když přece na jedné straně mluví o neodolatelném puzení a na druhé jen o omezení duševní činnosti a užívání vůle, — a nepřihlídáje takto ke zmíněné podstatné složce subjektivní stránky činů obviněnému přičítaných, totiž svobodě vůle a rozhodování, což zmateční stížnost vytyká, zatížil nalézací soud rozsudek zmatkem podle čís. 9 a) ve spojení se zmatkem čís. 5 § 281 tr. ř. a bylo proto zmateční stížnosti jako důvodné podle § 5, odst. 2 zák. čís. 3/1878 ř. z. ve znění zák. čís. 56/1935 Sb. z. a n. vyhověti již v nevěřejné poradě, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu prvě stolice, aby ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 5877.

Zavinění instalatéra podle § 431 tr. zák., postavil-li vadný bleskosvod a nesplnil-li tím svou smluvní povinnost, zříditi bleskosvod tak, aby bylo nebezpečí hrozící z úderu blesku zmenšeno na míru co nejmenší.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Zm II 576/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost, že ve zjištěném jednání obžalovaného byla neprávem shledána skutková podstata přestupku podle § 431 tr. z. předpokládající, že z jednání (nebo opominutí) pachatelova povstává nebo se jím zvětšuje nějaké nebezpečí, čemuž prý v souzeném případě tak nebylo vzhledem k tomu, že nebezpečí úderu blesku povstává vždycky a nepřivozuje a nezvětšuje se tedy teprve domněle vadnou stavbou hromosvodu. Zmateční stížnost míní tím zřejmě říci, že obžalovaný postavením vadného bleskosvodu jen neodstranil beztak již existující nebezpečí úderu blesku, ale že je tím ani nepřivodil, ani nezvětšil. Stížnost je zřejmě na scestí. Zavázal-li se obžalovaný opatřiti dům M. k ochraně budovy a jeho obyvatelů před škodlivými následky úderu blesku hromosvodem, bylo jeho povinností, aby jej zřídil tak, aby nebezpečí, hrozící z úderu blesku, bylo zmenšeno na míru podle možnosti nejmenší. Tím, že tak opominul učiniti, postaviv hromosvod vadný a proto nevyhovující plně uvedenému účelu, způsobil obžalovaný, že M. a jeho spolubydlicí, spoléhající na práci obžalovaného, obývají dům ve skutečnosti jen nedostatečně chráněný a vydal je takto nebezpečí, jemuž by vydání nebyli, kdyby byl bleskosvod postavil tak, jak bylo jeho povinností smlouvou převzatou. Přestupku podle § 431 tr. z.

dopouští se nejen ten, kdo svým nedbalým jednáním nebo opominutím teprve přivozuje nebezpečí dosud neexistovavší, nýbrž i ten, kdo je podle zákona nebo dobrovolně převzatého závazku povinen nebezpečí již existující odstranit, pokud se týče zmírniti, tuto povinnost však řádně neplní a tím působí, že třetí osoby jsou vydány nebezpečí, mylně předpokládanému za odstraněné, pokud se týče pokud možno zmírněné, ve skutečnosti však neodstraněnému, ba ani nezmiřněnému, jak tomu bylo v souzeném případě; vždyť bleskosvod, nevyhovující vadnou konstrukcí svému účelu, aby blesky sváděl do země a takto je učinil neškodnými, nebezpečí hrozící z úderu blesku nejen neodstraňuje a nezmiřňuje, nýbrž dokonce i zvětšuje.

Obžalovaný pak sám připustil, že provozuje instalaci bleskosvodů po živnostensku a že předpisy E. S. Č. četl a tedy je znal a mohl proto již podle svého povolání a vzhledem k uvedeným předpisům, vydaným právě k zamezení úrazů následkem vadného zřízení hromosvodů nahlížeti, že zjištěnými úchytkami od těchto předpisů, jež, byť i nebyly předpisem zákonným, jsou přece cennými směrnici, vydanými řadou vynikajících odborníků na základě jejich bohatých zkušeností a vědomostí theoretických, vydává M-a a jeho spolubydlící nebezpečnost života, zdraví, nebo tělesné bezpečnosti. Nalézací soud tedy nepochybil podřadiv zjištěný čin obžalovaného pod skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. z.

Čís. 5878.

Ke skutkové podstatě zločinu nabízení se ke křivému svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. se vyžaduje, aby se někdo ke křivému svědectví nabízel s o u d u; nestačí proto nabídka ke křivému svědectví učiněná pouze osobě s o u k r o m é.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1937, Zm I 295/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generálním prokurátorem k zachování zákona podané do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločiny veřejného násilí podle § 98 lit. b) tr. z. a podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., takto právem:

Rozsudkem krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný A. uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., porušen byl zákon v ustanoveních §§ 197, 199 a) tr. z.; tento rozsudkový výrok se jako zmatečný zrušuje ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisících až na výroky o ztrátě práva volebního a o započtení vazby a na výrok o náhradě nákladů řízení trestního a obžalovaný osvobozuje se podle § 259, čís. 2 tr. ř. od obžaloby vznesené naň pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., jehož se prý dopustil tím, že se dne 3. října 1933 v N. ucházel u P. o křivé svědectví, jež měl P. před soudem vydati, resp. P-ovi křivé svědectví nabídl.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského soudu byl obžalovaný uznán vinným, že 1. P-ovi přímo a ústně vyhrožoval trestním udáním a usvědčením u soudu

v tom úmyslu, aby na ohroženém vynutil zaplacení 4.000 Kč, při čemž pohružka byla způsobila vzbuditi důvodnou obavu, 2. že se nabídl P-ovi ke křivému svědectví, jež se mělo před soudem vydati, čímž spáchal ad 1 zločin veřejného násilí vydíráním podle § 98 lit. b) tr. z., ad 2 zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z.

Tento rozsudek nabyt právní moci, ježto se obžalovaný vzdal výslovně opravných prostředků.

Uvedeným rozsudkem byl však porušen zákon v ustanoveních §§ 197, 199 a) tr. z.

Nalézací soud ve skutkovém vztahu zjistil, že P. v srpnu 1933 zachytil osobním autem na silnici povoz a nato auto zastavil, aby se přesvědčil, co se stalo. V tom přijel obžalovaný a řekl P-ovi, aby jel dále, že se nic nestalo. Nějaký čas nato přišel obžalovaný k P. a říkal mu, že P. poškodil tehdy povoz i auto a že když mu dá 4.000 Kč, že on (t. j. obžalovaný) u soudu řekne, že nic neví, že se mýlil a že to nebyl P. Při tom obžalovaný vyhrožoval P., že když mu 4.000 Kč nedá, že řekne u soudu, že náraz zavinil on, což ho bude stát 20.000 Kč, že prý zranil ženu i koně.

V tomto zjištěném skutkovém ději shledal nalézací soud mimo skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí vydíráním podle § 98 lit. b) tr. z., ještě i skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., při čemž nalézací soud svůj právní závěr co do posléze uvedeného zločinu odůvodňuje tím, že se obžalovaný skutečně ucházel u P. o křivé svědectví a že svědectví mělo býti křivé, ježto o případu nebylo zahájeno žádné vyšetřování a ježto obžalovaný řekl nejprve P. po příhodě, že se nic nestalo, ale pak si věc rozmyslel a říkal, že došlo zaviněním P. k nehodě.

Avšak uvedená a v rozsudku nalézacího soudu obsažená skutková zjištění nepřipouštějí právní závěr nalézacího soudu, pokud soud v nich shledal skutkovou podstatu zločinu podvodu ve smyslu §§ 197, 199 a) tr. z., a to ať již nabízením se ke křivému svědectví (jak se uvádí v rozsudkovém výroku) neb ucházením se o křivé svědectví (jak se uvádí v rozsudkových důvodech). Skutková podstata ucházení se o křivé svědectví je vyloučena již tím, že se podle rozsudkového zjištění obžalovaný sám nabízel, že něco před soudem dosvědčí, tedy nežádal sám nikoho, aby před soudem jako svědek vypovídal. Ve zjištěném jednání obžalovaného, spočívajícím v tom, že se pouze P-ovi, tedy osobě soukromé, nabízel ke křivému svědectví, nelze pak shledávati nabízení se ke křivému svědectví ve smyslu §§ 197, 199 a) tr. z., neboť ke skutkové podstatě trestného činu v cit. místě zákona uvedeného se výslovně vyžaduje, aby se nabídka ke křivému svědectví stala s o u d u, jak plyne z jasného znění § 199 a) tr. z.: »... nebo když se někdo ke křivému svědectví soudu nabídnul« — wenn ein falsches Zeugnis gerichtlich angeboten oder abgelegt wurde. — Nestačí proto pouhá nabídka ke křivému svědectví, učiněná pouze vůči osobě soukromé. (Srov. Altmann I, str. 568, Finger II, 623).

Shledal-li nalézací soud, ač zjistil, že se obžalovaný nabídl ke křivému svědectví pouze soukromé osobě a nikoli též soudu, v takovéto nabídce

skutkovou podstatu zločinu podle §§ 197, 199 a) tr. z., porušil zákon v citovaném jeho místě a zatížil v tom směru rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Tímto porušením zákona utrpěl obžalovaný zřejmou újmu, ježto nalézací soud vzal za přitěžující okolnost souběh dvou zločinů, takže nesprávné odsouzení pro zločin podle §§ 197, 199 a) tr. z. mělo vliv na výměru trestu uloženého s výslovným poukazem na § 34 tr. z., a to v neprospěch obžalovaného. Bylo proto právem uznati tak, jak uvedeno

Čís. 5879.

Zločin podle § 149 tr. zák. nelze přičítati, může-li pokládati pachatel za jisté, že dítě bude v nejbližší chvíli nejen nalezeno, ale také zachráněno, a že je tudíž nebezpečí života dítěte právě tak vyloučeno, jako kdyby zůstalo dále v ochraně pachatelově.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1937, Zm II 179/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem odložení dítěte podle §§ 149, 151 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 9 [správně lit. a)] tr. ř., nelze oprávněti.

Odložením dítěte se rozumí jeho dopravení na takové místo nebo jeho opuštění na takovém místě, kde může a podle úmyslu pachatelova má být dítě vydáno v nebezpečnosti smrti neb aspoň jeho záchrana přenechána náhodě. I v druhém případě počítá pachatel s možností, že k záchraně snad nedojde. To platí také v mírněji trestném případě § 151 tr. z., kde bylo dítě odloženo na místě obyčejně navštěvovaném a takovým způsobem, že se dalo důvodně očekávat, že bude brzy zpozorováno a zachráněno. Z toho vysvítá, že ani pouhá důvodná nádej je, že odloženo dítě bude v nejbližší chvíli nalezeno a zachráněno, ani skutečná jistota, že by musilo být v nejbližší chvíli nalezeno, nevyklučuje nebezpečí, jemuž čelí ustanovení § 149 a násl. tr. z., není-li zároveň jistoty, že ten, kdo dítě najde, se ho také ujme. Z toho však s druhé strany též vyplývá, že trestnost je vyloučena, může-li pokládati pachatel za jisté, že dítě bude v nejbližší chvíli nejen nalezeno, nýbrž také zachráněno, a že je tudíž nebezpečí života dítěte právě tak vyloučeno, jako kdyby zůstalo dále v ochraně pachatelově (srovn. rozh. čís. 1714 Sb. n. s., Miříčka, Trestní právo hmotné, str. 333, Altmann I., str. 381).

Bylo-li v souzeném případě rozsudkem zjištěno, že se obžalovaná marně pokusila, aby její půlroční dítě bylo přijato ve výzkumně mládeže, že je pak při svém odchodu položila na schodech výzkumný, obávajíc se,

že je nebude moci uživiti, a že se na to vzdálila, při čemž byla již po 10 krocích zadržena, měl nalézací soud tento děj přezkoumati s právního hlediska svrchu uvedeného. Bylo zkoumati, zda i za těchto okolností bylo nalezení a zachránění dítěte zůstaveno pouhé, byť i pravděpodobné náhodě a zda si to obžalovaná také uvědomila, či zda byla přesvědčena, že je tu nebezpečí smrti pro dítě vyloučeno a že dítě musí být v nejbližší době nejen nalezeno, nýbrž i zachráněno. Otázku tu bylo zkoumati se zřetelem k místním a časovým poměrům, při čemž záleží nanejvýš na tom, je-li místo činu uvnitř výzkumny, pokud se týče v jakém jiném místním poměru je ono místo na schodech k výzkumné, jaká je tam frekvence, zda čin byl spáchán za úředních hodin výzkumny atd. Poněvadž nalézací soud opominul uvažovati o souzeném činu s tohoto hlediska, je napadený rozsudek stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., stížností právem uplatňovaným.

Čís. 5880.

I když má sborový soud za to, že skutek, který klade obžaloba za vinu dvěma obžalovaným, zakládá trestný čin náležející k příslušnosti porotního soudu jen u jednoho z obžalovaných, vyřkne svou nepřislusnost podle § 261 tr. ř. co do obou obžalovaných.

I při uplatňování důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 6 tr. ř. třeba vycházeti ze skutkového stavu zjištěného rozsudkem soudu první stolice.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1937, Zm I 771/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž 1. obžalovaný A. uznán byl vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 411 tr. z., spáchaným na M., 2. obžalovaní A. a B. zproštění podle § 259, odst. 2 tr. ř. od obžaloby pro týž přestupek spáchaný na N., 3. a vyslovena podle § 261 tr. ř. nepřislusnost nalézacího soudu co do zločinu těžkého poškození na těle podle §§ 152, 156 a), 157, odst. 2 tr. z., obžalovanému B. za vinu kladeného, zrušil napadený rozsudek ve výročí enuciátu pod 1. a 3. a vrátil věc soudu první stolice, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. Výrok enuciátu ad 2. zůstal nedotčen.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice ve výroku, jímž obžalovaný A. byl uznán vinným přestupkem lehkého uškození na těle podle § 411 tr. z., a ve výroku, jímž se nalézací soud prohlásil podle § 261 tr. ř. nepřislusným, pokud jde o skutek obžalovanému B. jako zločin těžkého ublížení na těle podle §§ 152, 156 a), 157, odst. 2 tr. z. za vinu kladený, a uplatňuje číselné důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 5, 6, 7 a 9 a) tr. ř.

Uplatňování důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. je pochybeno, neboť rozsudek neobsahuje výroku, že skutek obžalovaným jako zločin těžkého ublížení na těle podle §§ 152, 156 a), 157, odst. 2 tr. z.

(zločin podle § 157, odst. 2 tr. z.) za vinu kladený není trestným činem, náležejícím před soud, nýbrž kvalifikuje skutek obžalovaného A. zde v úvahu přicházející jako přešůpek lehkého ublížení na těle podle § 411 tr. z. a vyslovuje, pokud jde o skutek obžalovaného B., že se nalézací soud prohlašuje podle § 261 tr. ř. nepřislušným, protože shledává ve skutku tohoto obžalovaného zločin těžkého uškození na těle podle §§ 152, 156 a) tr. z., tedy zločin, náležející podle čl. VI, B, čís. 15 uvozovacího zákona k tr. ř. před soud porotní. Vývody věnovanými důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a tr. ř. uplatňuje stížnost ve skutečnosti důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 a 6 tr. ř., a to prvý z nich, pokud jde o obžalovaného A., a druhý, pokud jde o obžalovaného B., snaží se dovoditi, že skutek obžalovaného A., nalézacím soudem jako přešůpek lehkého uškození na těle podle § 411 tr. z. kvalifikovaný, měl býti správně kvalifikován jako zločin těžkého uškození na těle podle § 157, odst. 2 tr. z. a že se nalézací soud prohlásil, pokud jde o skutek obžalovaného B., neprávem nepřislušným podle § 261 tr. ř., ježto skutek tohoto obžalovaného zakládá zločin těžkého uškození na těle podle § 157, odst. 2 tr. z., nikoli zločin těžkého uškození na těle podle §§ 152, 156 a) tr. z.

Na zmateční stížnosti, uplatňující hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. jest, aby na podkladě skutkového stavu rozsudkem zjištěného dokazovala, že skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem zákona podřaděn pod ustanovení trestního zákona, jež se k němu nevztahuje. Stížnost však tak nepostupuje, neboť opírá svou námitku, že skutek obžalovaného A., nalézacím soudem jako přešůpek podle § 411 tr. z. kvalifikovaný, správně měl býti kvalifikován jako zločin podle § 157, odst. 2 tr. z., o skutkový předpoklad rozsudkem nezjištěný, ba přímo vyloučený jeho skutkovými zjištěními, že těžké ublížení, o něž tu jde, t. j. zranění pravého oka, mající v zápětí stále zeslabení zraku, bylo M-ovi způsobeno obžalovaným B., kdežto obžalovaný A. způsobil svým skutkem M-ovi pouze jiné ublížení, jež bylo lehkým uškozením na těle, spojeným s viditelnými známkami a následky, že nelze dokázati, který z obžalovaných způsobil M-ovi, s nímž oba zle nakládali, zmíněné těžké ublížení. Důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. nedostává se tudíž ve vývodech zmateční stížnosti provedení odpovídajícího zákona (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.).

Důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 6 tr. ř. není však rovněž stížností náležitě proveden. Uvážili-li se, že nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu jest, jak bylo vysloveno již jeho rozhodnutím ze dne 12. listopadu 1926, Zm II 287/26 (čís. 2538 Sb. n. s.), i při zkoumání zmatečnosti podle § 281, čís. 6 tr. ř. vycházeti ze skutkového stavu rozsudkem soudu prvě stolice zjištěného, je zřejmo, že je též na zmateční stížnosti, dovolávající se tohoto důvodu zmatečnosti, aby dokazovala na podkladě skutkového stavu rozsudkem nalézacího soudu zjištěného, že se nalézací soud prohlásil neprávem nepřislušným podle § 261 tr. ř. Stížnost opírá však i tuto svou námitku, že skutek obžalovaného B. zakládá zločin podle § 157, odst. 2 tr. z., nikoli tedy zločin podle §§ 152, 156 a) tr. z. náležející před soud porotní, takže výrok nalézacího soudu o nepřislušnosti je pochyben, o skutkový předpoklad rozsudkem nezjištěný, ba jím vyloučený,

že nelze dokázati, který z obžalovaných způsobil M-ovi svrchu uvedené těžké ublížení. — — — —

Obracejíc se proti skutkovým zjištěním rozsudkovým, že zmíněné těžké ublížení bylo M-ovi způsobeno obžalovaným B. a že obžalovaný A. způsobil M-ovi jen jiné, a to lehké uškození na těle, spojené s viditelnými známkami a následky, a tím proti skutkovému předpokladu rozsudkovému, že se dalo zjistiti, který z obžalovaných způsobil M-ovi, s nímž oba zle nakládali, ono těžké ublížení, vytýká stížnost rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. vady rozporu se spisy a neúplnosti.

Prvou z těchto vad spatřuje v tom, že rozsudek reprodukuje výpověď svědka M. o tom, kam a kolikrát jej obžalovaný A. udeřil pěstí do obličeje, neúplně a v důsledku toho nesprávně, uvádí-li v rozhodovacích důvodech pouze, že tento svědek udal, že obžalovaný A. jej udeřil pěstí do nosu a pod oko.

Stížnosti nelze upříti oprávněnost. Rozsudek uvádí skutečně v rozhodovacích důvodech ve zmíněném směru jen, že svědek M. udal, že ho obžalovaný A. udeřil pěstí do nosu a pod oko, zkoumá pak, zda těmito údery mohlo býti M-ovi způsobeno uvedené těžké zranění oka, dospívá při tom k záporné odpovědi na tuto otázku a ke skutkovému zjištění, že obžalovaný A. způsobil těmito údery M-ovi jen jiné, a to lehké ublížení, spojené s viditelnými známkami a následky, a v důsledku toho ke skutkovému závěru, že zmíněné těžké ublížení bylo M-ovi způsobeno obžalovaným B., a to tím, že tento ho udeřil ocelovým drátem nebo podobným předmětem do kořene nosu, »při čemž oko bylo pravděpodobně zasaženo koncem drátu (nebo podobného předmětu)«. Podle toho tvoří nahoře zmíněná, rozsudkem reprodukováná výpověď svědka M. podklad úvah rozsudku o tom, zda lze dokázati, který z obžalovaných M-ovi ono těžké ublížení způsobil, a podklad skutkových zjištění rozsudkem po této stránce učiněných. Stížnost má však pravdu, tvrdí-li, že rozsudek reprodukuje výpověď svědka M. v uvedeném směru neúplně, t. j. nesprávně. Z protokolu o hlavním líčení je patrné, že svědek M. nejprve v souhlase s údaji jím v přípravném vyhledávání učiněnými udal: »Pak mi dal pěstí ránu A.; kam mne přesně uhořil, nevím, ale bylo to patrně rovněž od oka nebo do jeho blízkého okolí; neboť jen tam jsem měl podlitiny«, a že pak k tomu při hlavním líčení dodal: »Ještě než jsem začal utíkat, mě A. asi dvakrát uhořil rukou do obličeje...; pamatuji se, že jedna rána A. byla na nos, druhá pod oko«. Svědek M. neudal tedy při hlavním líčení — rozsudek má, zmiňuje-li se o jeho svědectví v uvedeném směru, zřejmě na mysl svědectví jím při hlavním líčení vydané — prostě zcela určitě, že obžalovaný ho udeřil pouze do nosu a pod oko, nýbrž učinil ve skutečnosti nahoře citované údaje. Výpověď tohoto svědka je tudíž v rozhodovacích důvodech reprodukována neúplně a v důsledku toho nesprávně. Přihlíží-li se pak k významu, jež rozsudek přikládá reprodukováné jím výpovědi tohoto svědka pro posouzení otázky, zda lze dokázati, který z obžalovaných M-ovi ono těžké zranění oka způsobil, dlužno v uvedeném rozporu se spisy spatřovati podstatný rozpor se spisy po rozumu § 281, čís. 5 tr. ř. Nelze vyloučiti možnost, že by nalézací

soud nebyl dospěl k uvedeným, zmateční stížnosti napadeným skutkovým zjištěním, kdyby byl při zkoumání otázky, zda lze dokázati, který z obžalovaných způsobil M-ovi ono těžké zranění oka, přihlížel ke všem údajům, jež M. jako svědek při hlavním líčení ve směru zde v úvahu přicházejícím učinil, zejména k tomu, že tento svědek mimo jiné také udal, že neví přesně, kam jej obžalovaný M. udeřil, a že dále též udal, že obžalovaný M. ho udeřil do obličeje asi dvakrát, t. j., že neudal ani zcela přesně, kolikrát byl obžalovaný A. do obličeje udeřen.

Neúplnost podle § 281, čís. 5 tr. ř. shledává stížnost v tom, že se rozsudek neobírá při zkoumání otázky, zda lze dokázati, který z obžalovaných způsobil M. zmíněné těžké ublížení, skutečností v rozhodovacích důvodech zjištěnou, že M. byl, i když již ležel na zemi, ještě obžalovaným A. bit, a to do týlu a do zad.

Této výtce nelze rovněž upříti důvodnost. Rozsudek nechal zmíněnou skutečnost při zkoumání uvedené otázky nepovšimnutou, ač ji nelze pokládati za bezvýznamnou pro řešení této otázky.

Zmíněnými vadami podle § 281, čís. 5 tr. ř. je rozsudek dotčen jak ve výroku odsuzujícím obžalovaného A. pro přestupek podle § 411 tr. z., tak i ve výroku, že nalézací soud se prohlásil, pokud jde o skutek obžalovanému B. jako zločin podle §§ 152, 156 a), 157, odst. 2 tr. z. (správně jako zločin podle § 157, odst. 2 tr. z.) za vinu kladený, podle § 261 tr. ř. nepřislušným.

Bylo tudíž zmateční stížnosti pro uvedené formální vady zakládající zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř. vyhověti, rozsudek zrušiti ve výroku odsuzujícím obžalovaného A. pro přestupek podle § 411 tr. z. a ve výroci s tímto výrokem souvisících a v enunciatu rozsudkovém pod 1. obsažených, jakož i ve zmíněném výroku o nepřislušnosti podle § 261 tr. ř. a věc vzhledem k tomu, že se nelze vyhnouti ustanovení nového hlavního líčení, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, vrátiti soudu první stolice, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, aniž bylo třeba obírat se i dalšími vývody stížnosti, věnovanými důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Zaujme-li soud první stolice, jemuž se bude věcí znovu obírat, znovu stanovisko, že lze dokázati, který z obžalovaných způsobil M-ovi těžké ublížení, spadající pod ustanovení § 156 a) tr. z., bude mu vyřknouti svou nepřislušnost podle § 261 tr. ř. co do skutku obou obžalovaných, kvalifikovaného obžalobou za zločin těžkého uskození na těle podle §§ 152, 156 a), 157, odst. 2 tr. z. (správně zločin podle § 157, odst. 2 tr. z.). (Rozh. čís. 624, 1286, 3235 víd. sb.).

Čís. 5881.

Vylákal-li vinník listivou úskočnosťou na poškodenom podpísanie zmenky nie preto, aby sebe alebo inému opatril bezprávny majetkový prospech a tým spôsobil podvedenému alebo inému majetkovú škodu, ale len preto, aby si tak opatril od podvedeného zmenečný úver, nejde o podvod v smysle § 50 tr. nov., ale len o úverový podvod podľa § 384 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 17. apríla 1937, Zm IV 77/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti obžalovanému pre zločin padelania súkromnej listiny atď., zmätočnú sťažnosť obžalovaného, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., čiastočne odmietol, čiastočne zamietol; z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu, pokiaľ trestný čin obžalovaného bol kvalifikovaný ako zločin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. z., a kvalifikoval čin obžalovaného ako prečin úverového podvodu podľa § 384 tr. z.

Z dôvodov:

Nemožno síce súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že tu ide o skutkovú podstatu zločinu podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. z., preca však čin obžalovaného nie je beztrestný, ako to namieta obžalovaný.

Podľa zisteného skutkového stavu obžalovaný, požiadajúc poškodeného o podpísanie zmenky na sumu 12.000 Kč, resp. na 9.500 Kč, predstieral, že použije zmenku ako záruku na prevzatie kaviarne spolku »D.«, a sľuboval, že akonáhle kaviarňu prevezme, zmenku ihneď vráti, čo však po prevzatí kaviarne neučinil, zmenku na viacnásobné vyzvanie nevrátil tvrdiac, že ju zničil, v skutočnosti ju však eskontoval u akciovej spoločnosti pivovaru v P., čím hľadiac na to, že pivovar podal proti všetkým zmenečným dlžníkom — medzi nimi aj proti poškodenému M. — zmenečnú žalobu na 9.500 Kč a prísl., spôsobil menovanému poškodenému majetkovú škodu 2.000 Kč prevyšujúcu.

Z týchto skutočností odvolací súd správne dovodil, že sa obžalovaný dopustil listivej úskočnosti, keď prijal poškodeného k podpísaniu a odovzdaniu zmenky predstieraním hore uvedených okolností. Avšak odvolací súd preca mylne podriadil čin obžalovaného pod ustanovenia § 50 tr. nov. a § 380 tr. z., lebo nie sú tu splnené ďalšie náležitosti tohoto činu, to je, že obžalovaný sa dopustil podvodu preto, aby sebe, alebo inému opatril bezprávny majetkový prospech a tým podvedenému, alebo inému spôsobil majetkovú škodu.

Obžalovaný kaviarňu, o ktorú sa uchádzal, skutočne aj prevzal a keď prez svoj sľub eskontovaním zmenky zaplatil u pivovaru pivo, učinil to zrejme za tým účelom, aby mu bolo použitím poskytnutého zmenečného úveru umožnené aj prevádzanie tohoto kaviarenského podniku. Hľadiac na tieto okolnosti nemožno zo zistených skutočností uzatvárať, že obžalovaný už ab ovo nechcel alebo nemohol splniť svoje zaviazanosti voči poškodenému a konal v podvodnom úmysle smerujúcom na opatrenie bezprávneho majetkového prospechu a na spôsobenie majetkovej škody, ale je zřejmé, že obžalovanému išlo len o to, aby listivou úskočnosťou dosiahol od podvedeného poškodeného zmenečného úveru.

Čin obžalovaného má byť preto správne podriadený pod ustanovenie § 384 tr. z. Bola preto zmätočná sťažnosť, pokiaľ bola založená na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. a zákone prevedená, v smysle 1. odst. § 36 por. nov. zamietnutá ako bezzákladná.

Avšak z toho, čo bolo uvedené, plynie, že rozsudok vrchného súdu trpí v neprospech obžalovaného zmätkom podľa § 385, čís. 1 b) tr. p.,

pokiaľ trestný čin obžalovaného bol kvalifikovaný na miesto prečinu úverového podvodu podľa § 384 tr. z. zločinom podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. z. Bolo preto treba tohoto zmatku, ktorý nebol vo zmätočnej sťažnosti uplatnený, podľa posl. odst. § 385 tr. p. dbať z úradnej povinnosti, rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu na základe § 33, odst. 1 por. nov. zrušiť a trestný čin kvalifikovať podľa zákona.

Čís. 5882.

Maření exekuce knihovním vkladem zákazu zcizení a zadlužení podle § 364 c) obč. zák. na nemovitost.

Pro skutkovou podstatu přečinu podle § 1 zákona o maření exekuce stačí, směřoval-li úmysl pachatelův k tomu, aby zmařil určitý způsob exekuce, úplné nebo částečné uspokojení věřitele tou cestou, o níž právě jde, a vzešla-li z činu dlužníkovy taková přeměna v jeho jmění, která způsobuje věřiteli obtíže, zvláště průtahy ve vydobytí pohledávky.

Na tom nic nemění, že věřitel mohl tuto překážku snad odklidití odpůrcím sporem a zda mohl dojít částečného nebo úplného uspokojení z ostatního jmění dlužníkovy.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1937, Zm I 382/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 1 zák. o maření exekuce ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. z.

Z d ů v o d ů :

Stížnosti nelze přisvědčiti, ani pokud s hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká, že nalézací soud, shledav ve zjištěném jednání stěžovatelově skutkovou podstatu přečinu podle § 1 zák. o mař. ex. ve směru objektivním a subjektivním, po právní stránce pochybil, poněvadž prý nebylo prokázáno, že obžalovaný zmařil uspokojení svého věřitele B. a že jednal v úmyslu k tomu směřujícím. Podle ustáleného rozhodování zrušovacího soudu se nevyžaduje ke skutkové podstatě podle § 1 zák. o mař. ex. pachatelův úmysl, aby věřiteli vymození jeho pohledávky vůbec znemožnil a takto věřitele poškodil, nýbrž stačí, směřoval-li úmysl pachatelův k tomu, aby zmařil určitý způsob exekuce, úplné nebo částečné uspokojení věřitele tou cestou, o níž právě jde, a vzešla-li z činu dlužníkovy taková přeměna v jeho jmění, která způsobuje věřiteli obtíže, zvláště průtahy ve vydobytí pohledávky (srovn. rozh. čís. 4795, 3112, 2766 a j. Sb. n. s.). Těmto náležitostem plně vyhovuje zjištěné jednání stěžovatelovo, neboť tím, že za jeho souhlasu a spolupůsobení byl na polovici nemovitosti jemu knihovně připsané vloženy zákaz zcizení a zadlužení beze svolení manželky, kterýžto zákaz zapsaný do pozemkové knihy podle § 364 c) obč. z. působí i proti třetím osobám a brání nejen dobrovolnému, ale i exekučnímu zcizení (srovn. rozh. čís. 11.695, 11.896, 11.959 Sb. n. s. civ.),

bylo věřiteli znemožněno, aby ihned neb aspoň v dohledné době na nemovitý majetek dlužníkův mohl vésti exekuci vnučeným zřízením práva zástavního nebo vnučenou dražbou. Na tom nic nemění, že věřitel mohl tuto překážku snad odklidití odpůrcím sporem (srovn. rozh. čís. 5346 Sb. n. s. a rozh. nejv. s. v. d. čís. 2582 v. d. sb.). S hlediska § 1 zák. o mař. ex. nesejde ani na tom, zda věřitel může dojít částečného nebo úplného uspokojení z ostatního jmění dlužníkovy (srovn. rozh. čís. 2095, 2766, 3112 a j. Sb. n. s.). Proto nemá významu poukaz zmáteční stížnosti, že věřitel B. mohl vésti a skutečně vedl exekuci na služební platnosti, že napadený rozsudek arci nezjistil. V tomto směru nesejde však ani výtky neúplnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., neboť jednak jde tu o okolnost s hlediska § 1 zák. o mař. ex. nerozhodnou, jednak není protokolem o hlavním přelíčení osvědčeno, že při něm bylo přečteno podání soukromého účastníka B., které stížnost snad při tom má na mysli. Obsah tohoto podání ostatně nikterak nesevěčí ve prospěch stěžovatelův, neboť tam se uvádí jen, že vymáhající věřitel, když exekuce na svršky zůstala bezvýsledná, poněvadž zabavené věci byly vylučovány třetími osobami, a když stěžovatel složil vyjevovací přísahu, vedl exekuci na služební plat obžalovaného jako zaměstnance Zemského vojenského velitelství, že však ani tato exekuce nevedla k cíli, poněvadž stěžovatelův plat byl již obstaven jiným věřitelem.

Pro skutkovou podstatu trestného činu podle § 1 zák. o mař. ex. nesejde na tom, zda stěžovatel věděl, že věřitel B. bude svou pohledávku exekučně vymáhati. Naopak rozhoduje jen, zda stěžovatel v době závadného jednání hrozila exekuce, zda si toho byl vědom a zda jednal v úmyslu, aby zcela nebo zčásti zmařil uspokojení věřitele, jak tento pojem byl výše vyložen. S tohoto hlediska je především rozhodné, že stěžovatel v době, kdy svolil ke vkladu zákazu zcizení a zadlužení polovice nemovitosti, byl již pravoplatně odsouzen zaplatiti B. pohledávku 9.160 Kč 95 h s příslušenstvím, poněvadž jeho opravné prostředky byly nedávno před tím zamítnuty, a že stěžovatel, jak rozsudek zjišťuje a zmáteční stížnost nepopírá, o tom věděl. Vzhledem k tomu je zcela bez významu tvrzení stěžovatelovo, že právní zástupce ho ujišťoval, že jeho opravným prostředkům bude vyhověno. a že stěžovatel měl za to, že pohledávka je promlčena. Ze zjištěných skutečností, zejména z toho, že stěžovatel, který od roku 1929 byl spoluvlastníkem nemovitosti, v roce 1936 a to krátce poté, kdy se pohledávka B. stala vykonatelnou, svolil k tomu, aby v příčině polovice nemovitosti jemu patřící byl do pozemkové knihy zapsán zákaz zcizení a zadlužení beze svolení manželky, nalézací soud bezvadně usoudil, že stěžovatel při tom šlo o to, by zmařil vymáhání pohledávky B. Správnosti tohoto závěru není na překážku, naopak jí spíše nasvědčuje okolnost, zdůrazněná zmáteční stížností, že k onomu vkladu došlo na naléhání manželky obžalovaného a její tety, která se právě vzhledem ke špatné finanční situaci stěžovatelově obávala, aby nepřišla o peníze, které zapůjčila manželce obžalovaného. Za tohoto stavu věci nebylo třeba bližších úvah o tom, zda si obžalovaný byl vědom, že zákaz zcizení a zadlužení podle § 364 c) obč. zák. brání nejen dobrovolnému zcizení, ale i exekuci, zvláště když se obžalovaný nedostatkem tohoto vědomí v první stolici ani nehájil.

Čís. 5883.

Hospodářské vyzvědačství podle zákona č. 71/1935 Sb. z. a n.

Zařízení příznačná pro jablonecký průmysl jsou hospodářským tajemstvím podle § 1 tohoto zákona; mohou být proto předmětem hospodářského vyzvědačství podle § 2 cit. zák. i speciální nástroje pro výrobu jabloneckého zboží.

Předmětem ochrany podle § 2 nejsou skutečnosti, jež nelze zachováti v tajnosti vůči cizině, ježto jsou tam již známy; nepostačují pouhý objektivní zájem na zachování hospodářského tajemství, nýbrž vyžaduje se též objektivní způsobilost oněch skutečností k vyjádření.

Zločin hospodářského vyzvědačství podle § 2 zákona je trestným činem dolosním; úmysl pachatelův musí pojmuti veškeré skutečnosti zakládající objektivní znaky tohoto zločinu; musí si proto pachatel uvědomiti i veškeré složky pojmu hospodářského tajemství. Postačuje dolus eventualis.

Posudek ministerstva obchodu, podaný podle § 11, odst. 3 zákona č. 71/1935 Sb. z. a n., není pro soud závazný, nýbrž podléhá jeho přezkoumání podle § 258, odst. 2 tr. ř.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1937, Zm I 233/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem nedokonaného hospodářského vyzvědačství podle § 8 tr. z. a § 2, odst. 1 zákona č. 71/1935 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížností, číselně se dovolávající důvodů zmátečnosti podle § 281, č. 3, 4, 9 a) tr. ř., nelze upřítí oprávnění.

Obžalovanému se klade za vinu, že v úmyslu, aby vyrazil hospodářské tajemství ve smyslu § 1, odst. 1 zákona č. 71/1935 Sb. z. a n., do ciziny, vykonal, věda, že tím ohrožuje důležitý zájem veřejný, čin ke skutečnému vykonání hospodářského vyzvědačství ve smyslu § 2, odst. 1, al. 1 cit. zákona vedoucí, při čemž k dokonání tohoto zločinu nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou. Čin, v němž odsuzující nálezhledává skutkovou podstatu nedokonaného hospodářského vyzvědačství podle § 8 tr. z. a § 2, odst. 1 zák. č. 71/1935 Sb. z. a n., záležel v tom, že obžalovaný prodal jistě jugoslávské firmě a pokusil se dopravit do ciziny (Jugoslavie) nástroje, jež nalézací soud se vztahem na jablonecký průmysl považuje za předmět hospodářského tajemství po rozumu § 1 cit. zákona.

Podle tohoto ustanovení se rozumějí hospodářským tajemstvím zařízení, opatření, předměty a jiné skutečnosti příznačné nebo jinak významné pro výrobu nebo odbyť určitého zdejšího hospodářského podniku

nebo určitého oboru zdejšího hospodářského podnikání, jichž zachování v tajnosti je v důležitém zájmu veřejném. Chráněným statkem je v souzeném případě veškeré ono odvětví hospodářského podnikání, jež se obvykle nazývá jabloneckým průmyslem. Zmateční stížností není po přeno, že skutečné zvláštnosti jabloneckého průmyslu jsou hospodářským tajemstvím, poněvadž zachování jich v tajnosti je v důležitém zájmu veřejném, zejména v zájmu na zachování a rozšíření zaměstnanosti, vývozu a soutěživosti zmíněného odvětví zdejšího hospodářského podnikání (§ 1 cit. zák.). Ostatně vysvitá již z důvodové zprávy ke zmíněnému zákonu, že při jeho tvoření bylo obzvláště pomýšleno na ochranu výrobních tajemství jabloneckého průmyslu (tisk 2729 poslanecké sněmovny 1934, str. 6, 8).

Zmateční stížnost dále nepopírá, že předmětem hospodářského vyzvědačství mohou být též speciální nástroje, sloužící k výrobě jablonecké bižuterie, když právě různé charakteristické výhody a přednosti těchto nástrojů podmiňují náskok onoho odvětví našeho průmyslu proti cizozemským výrobkům podobného druhu.

V souzeném případě jde o otázku, zda to, co uvedeno, platí též o oněch nástrojích, o jejichž dopravu do ciziny se obžalovaný pokusil. Tu vrcholí jeho obhajoba v tvrzení, že nástroje stejné povahy jsou vyráběny i v cizině. Námitka ta byla by v případě pravdivosti závažná; zákon sice výslovně nevytyčuje požadavek, že musí jíti o skutečnosti objektivně tajné, leč vyžaduje-li pojem hospodářského tajemství, aby šlo o zařízení, opatření, předměty nebo jiné skutečnosti, jichž zachování v tajnosti je v důležitém zájmu veřejném, je nasnadě, že předmětem zločinu podle § 2 cit. zákona nemohou být skutečnosti, které nejsou způsobilé, aby vůči cizině byly zachovány v tajnosti, poněvadž jsou tam již zjevné. Při tom by k opodstatnění pojmu hospodářského tajemství nestačilo, že skutečnosti, o nichž je řeč, jsou neznámy jen v Jugoslavii, avšak jsou zjevné v ostatní cizině, pokud se týče v jiných státech. Opačné stanovisko rozsudku je zřejmě mylné, když by v takovém případě při nedostatku ingerence na ostatní cizinu nebylo ani možno hájiti zájem na zachování příslušné skutečnosti v tajnosti proti onomu území, kde dosud zjevna není. Nestačí tudíž pouhý objektivně založený zájem na tomto zachování v tajnosti, nýbrž vyžaduje se též ve smyslu právě uvedeném objektivní způsobilost oněch skutečností k tomu; při čemž ovšem v oboru zmíněného § 2 cit. zákona nezáleží na tom, do jaké míry jsou ony skutečnosti zjevné v tuzemsku.

Připustil proto nalézací soud právem důkaz o tom, zda se náradí vídeňské firmy N. skutečně neliší od nástrojů, o něž jde v souzeném případě. Leč důvodně vytýká zmáteční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, č. 4 tr. ř. (nesprávně i s hlediska č. 3), že důkaz ten byl proti návrhu stěžovatelovu proveden takovým způsobem, že tím bylo opominuto pokud se týče nesprávně použito zákonného ustanovení, jehož seřití káže podstatu řízení, jímž se zabezpečuje obhajování. Návrh stěžovatelův směřoval totiž k tomu, aby nástroje jmenované vídeňské firmy byly porovnány s nástroji, o jejichž vývoz se obžalovaný pokusil. Podle § 122 tr. ř. mají znalci předměty ohledání — a to byly v souzeném případě i nástroje obžalovaného — prohlédnouti a vyšetřiti v přítomnosti soud-

ních osob, pokud nejde o výjimky v § 122, odst. 1 tr. ř. uvedené a v souzeném případě v úvahu nepřicházející. Tohoto předpisu zákona nebylo dbáno, neboť podle protokolu o hlavním přelíčení byly po ruce jen nástroje vídeňské. Nelze vyloučiti, že tato formální vada řízení mohla na rozhodnutí soudu působiti způsobem obžalovanému nepříznivým (§ 281, posl. odst. tr. ř.), neboť nehledíc k tomu, že nalézací soud neměl takto možnost, aby sám věci ohledal a aby přezkoumal nález a posudek vyslechnutých znalců, byl obžalovaný ve své obhajobě omezen a zkrácen i v tom směru, že nemohl znalcům v příčině porovnání nástrojů klásti podrobné otázky ve smyslu § 249 tr. ř. takovým způsobem, jakým by to bylo možné, kdyby při hlavním přelíčení byly bývaly po ruce i ony předměty, s nimiž měli znalci vídeňské nástroje porovnat.

Ještě závažnějším způsobem byla pak obhajoba zkrácena tím, že nalézací soud nevyhověl návrhu stěžovatelovu na přečtení dobrého zdání profesora inž. X. Napadený rozsudek se opírá z valné části o posudek ministerstva obchodu, podaný ve smyslu § 11, odst. 3 zák. čís. 71/1935 Sb. z. a n. Důvodová zpráva nahoře již zmíněná praví výslovně, že soud může si tento ministerský posudek vyžádati po případě vedle jiných posudků a že i pro takové dobré zdání platí ustanovení § 118 tr. ř. Z toho vysvitá, že ani takové dobré zdání ministerstva obchodu není pro nalézací soud závazné a že naopak podléhá jako každý jiný znalecký posudek soudcovskému přezkoumání po rozumu § 258, odst. 2 tr. ř. Hledě k tomu neměl nalézací soud zamítati návrh obhajoby na přečtení posudku profesora inž. X., kdyžtě tento obžalovanému příznivý posudek byl rovněž podkladem ministerského posudku, aniž lze ovšem z tohoto posudku poznati, že a jak se vypořádává s dobrým zdáním X-ovým. Tím více bylo na soudě, aby i přílohy a doklady ministerského posudku učinil předmětem hlavního přelíčení a aby podrobil svému přezkoumání z celé látky jak složky obžalovanému nepříznivé, tak ovšem i okolnosti svědčící v jeho prospěch (§ 3 tr. ř.). Této povinnosti nedostál nalézací soud pouhým poukazem na to, že dobré zdání ministerstva obchodu má za podklad i posudek profesora inž. X., zvláště kdyžtě není vyloučeno, že by při přečtení posléze zmíněného posudku byl nalézací soud snad shledal příčinu k vyžádání doplnění ministerského posudku v tom směru, jaké stanovisko zaujímá k úsudkům profesora X., a dále snad, co se týče znalců Y. a Z., k postupu podle § 126, odst. 1 tr. ř., a to najmě co do otázky, zda a do jaké míry jsou nástroje, o něž jde právě v souzeném případě, i v cizině vyráběny neb aspoň známé a zjevné.

Zevrubného provedení těchto důkazů bylo zapotřebí tím spíše, když se přihlíží k přečtenému vyjádření obchodní a živnostenské komory v Praze ze dne 3. října 1935.

Bylo proto zmateční stížnosti, jejímiž ostatními námitkami se netřeba zabývat, za předpokladů § 5, odst. 1 zák. čís. 3/1878 ř. z. ve znění zák. čís. 56/1935 Sb. z. a n. vyhověti v sedění neveřejném a uznati, jak se stalo.

V novém řízení bude na nalézacím soudu, aby v případě, že by po stránce objektivní znovu dospěl ke zjištění předpokladů skutkové podstaty souzeného zločinu, pečlivě uvažoval o jeho subjektivních náležitostech, k jejichž důležitosti výslovně poukazuje posudek ministerstva obchodu.

Jelikož v případě § 2 zák. čís. 71/1935 Sb. z. a n. jde o delikt dolosní, musí úmysl pachatelův pojímati všechny skutečnosti zakládající objektivní pojmové znaky tohoto deliktu, takže v souzeném případě po stránce subjektivní nestačí vědomí pachatelovo, že svým jednáním ohrožuje důležitý zájem veřejný po rozumu § 1 cit. zák., tedy vědomí o škodlivých účincích jeho jednání pro zájmy veřejné v § 1 uvedené, nýbrž sáhlivě se vyžaduje i vědomí pachatelovo v tom směru, že hospodářské tajemství má býti zavlčeno do ciziny (důvodová zpráva str. 9). Z toho vyplývá, že si pachatel musel v době činu uvědomiti též veškeré složky pojmu hospodářského tajemství.

Nestačilo by tudíž, že si obžalovaný, jak napadený rozsudek předpokládá, uvědomil protiprávnost svého jednání, pokud se týče, že byl všeobecně upozorněn na nepřipustnost, ba trestnost vývozu oněch nástrojů, jak rozsudek rovněž zjišťuje, nýbrž nutno podle toho, co předesláno, zkoumati, zda si obžalovaný v době činu uvědomil:

- a) že jde o zařízení, opatření, předměty nebo jiné skutečnosti, jež jsou příznačné nebo jinak významné pro výrobu určitého zdejšího hospodářského podniku nebo určitého oboru zdejšího hospodářského podnikání (v souzeném případě t. zv. jabloneckého průmyslu),
- b) že zachování jich v tajnosti je (všeobecně, abstraktně) v důležitém zájmu veřejném,
- c) že hledíc k tomu, co svrchu dovozeno, zachování jich v tajnosti je vůči cizině možné, že totiž zařízení — — — atd. nejsou v cizině obecně známá a zjevná,
- d) že hospodářské tajemství, o jehož složkách byla po stránce subjektivní právě řeč, má býti vyraženo (zavlčeno) do ciziny, a
- e) že hledíc k ustanovení § 2, tímto svým jednáním i konkrétně ohrožuje zmíněný již důležitý zájem veřejný po rozumu § 1.

K tomu by bylo ještě jen dodati, že by samozřejmě stačilo, když si pachatel uvědomil aspoň možnost existence uvedených skutečností a přes to jednal, aniž by ho od jednání odvrátilo i nabyté přesvědčení o jsoucnosti oněch skutečností (dolus eventualis).

S hlediska obhajoby stěžovatelovy bude tu zejména zapotřebí pečlivě zkoumati, zda si byl obžalovaný vědom, že zvláštnosti nástrojů, o něž jde, nejsou v cizině — podle toho, co již uvedeno, nikoli snad jen v Jugoslávii — zjevné, a že vývozem oněch nástrojů vyradí právě zařízení, opatření, předměty nebo jiné skutečnosti, příznačné nebo jinak významné pro výrobu jabloneckého průmyslu, pokud se týče že oněch nástrojů může aspoň v cizině býti užíváno k napodobení a zavedení jabloneckého bižuterního průmyslu, a že takto ohrožuje důležitý zájem veřejný.

Tu bude třeba, aby s hlediska subjektivního bylo zhodnoceno zjištění, že nástroje nesloužily k výrobě zboží bižuterního, nýbrž k výrobě stejno-krojových součástek. Rozsudek zjišťuje podle dobrého zdání znalců po stránce objektivní, že každému odborníku v cizině je snadno možné podle těchto nástrojů vyráběti též nástroje k výrobě jabloneckého zboží, pokud se týče z vyrobených stejno-krojových součástek vyráběti s nepatrnými změnami bižuterii, takže tu bylo objektivně nebezpečí, že by se jugoslávská firma mohla nástroji koupennými od obžalovaného snadno seznámiti

se zatajovanými vlastnostmi a zvláštnostmi jabloneckých nástrojů. Leč napadený rozsudek nezkoumá výslovně, zda a pokud si obžalovaný právě toto do jisté míry nepřímé nebezpečí též uvědomil.

Čís. 5884.

Rozhodující soud nebyl sestaven podle zákona a byl tudíž zaviněn zmatek podle § 384, čís. 1 tr. ř., rozhodoval-li o činu, který spáchal vinník ve věku mladistvém, soud mládeže, ač k zahájení trestního řízení došlo teprve po dokonaném devatenáctém roce věku vinníkova (§ 28, odst. 3 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 21. dubna 1937, Zm IV 101/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A., obžalované pro provinění padělání soukromé listiny, z povinnosti úřední na základě důvodu zmatečnosti podle § 384, čís. 1 tr. ř. zrušil rozsudky obou soudů nižších stolic s celým řízením a nařídil nové řízení před krajským soudem jako soudem trestním; zmateční stížnosti obžalované a jejího otce poukázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Proti rozsudku odvolacího soudu podala obviněná včas zmateční stížnost z důvodu zmatečnosti podle § 384, čís. 9 tr. ř. a § 385, čís. 2 tr. ř. Otec a zákonný zástupce obviněné ve včas podaném provedení zmateční stížnosti prohlásil, že souhlasí se zmateční stížností obviněné.

Při prozkoumání spisů shledal nejvyšší soud, že rozsudky obou nižších soudů jsou stíženy zmatečností, ke které je ve smyslu § 384, odst. 5 tr. ř. přihlédnouti z úřední povinnosti.

Podle rozsudku soudu první stolice dopustila se obviněná provinění padělání soukromé listiny podle §§ 401, 403, čís. 1 tr. z. a § 3, odst. 1 zákona o trestním soudnictví nad mládeží, v rozsudku tom bližze označeného, dne 1. května 1932. Byl jí za tento čin uložen trest tří měsíců zavření podmíněčně na dva roky. Obviněná se podle výtahu z matriky narozených narodila 2. dubna 1916 a toto datum je správně uvedeno i v rozsudku soudu první stolice. Byla tedy v době spáchání činu mladistvou ve smyslu § 2 cit. zákona a právem byl její čin po materiální stránce posuzován podle předpisu zákona o trestním soudnictví nad mládeží. K odvolání veřejného žalobce se věc zabýval soud odvolací. Tento změnil prvý rozsudek ve výroku: o podmíněném odsouzení a toto jí nepovolil, jinak však nechal rozsudek prvního soudu nedotknutým.

Návrh veřejného žalobce, jemuž bylo o věci učiněno oznámení 15. července 1935, na trestní stíhání obviněné pro zmíněný čin došel k soudu (krajskému soudu) 16. července 1935 a tento soud učinil první opatření v této věci 8. srpna 1935, kdy vyšetřující soudce za účelem provedení vyhledávání ustanovil termín k výslechu svědků a nařídil jejich předvolání. Tím teprve bylo soudem zahájeno trestní řízení.

Vzhledem k uvedenému již datu narození obviněné je zřejmo, že trestní řízení proti obviněné bylo zahájeno až po jejím dokonaném devatenáctém roce.

Důsledkem toho mělo být ve smyslu § 28, odst. 3 zákona o trestním soudnictví nad mládeží pro řízení v této věci užito jen ustanovení trestního řádu, neplatí tedy odchylky uvedené v zákoně o soudnictví nad mládeží.

Měl proto o věci obviněné A. rozhodovati krajský soud jako sborový soud ve složení stanoveném v § 14 zák. čl. VII z roku 1912 a nikoliv jako soud mládeže podle § 30 zákona o trestním soudnictví nad mládeží.

Okolnost, že se krajský soud jako soud civilní už před dokonaným devatenáctým rokem obviněné usnesl postoupiti spisy o civilní věci Dunajské banky proti otci obviněné, v níž podezření vyšlo na jevo, státnímu zastupitelství k trestnímu stíhání, — je nerozhodná, neboť tím trestní řízení ještě zahájeno nebylo.

Když přes to o věci obviněné rozhodl krajský soud ve složení senátu mládeže (s jedním přísedícím), nebyl rozhodující soud sestaven podle zákona a byl tím zaviněn zmatek podle § 384, čís. 1 tr. ř., jehož je podle zákona (§ 384, odst. 5 tr. ř.) dbáti vždy z úřední povinnosti. Odvolací soud tento zmatek neodstranil a trpí jím tedy i jeho rozsudek. Zrušil proto ve smyslu § 34, odst. 1 por. nov. nejvyšší soud na základě cit. formálního zmatku rozsudky obou nižších soudů v celém rozsahu a nařídil nové řízení před krajským soudem jako soudem trestním. Zmateční stížnost obviněné a jejího otce se tím stala bezpředmětnou a odkázal ji proto nejvyšší soud na učiněné opatření.

Čís. 5885.

Predpokladom prečinu podľa § 374 tr. zák. je, aby bol spáchaný prečin alebo zločin pachateľom, ktorému nadržovateľ vedome poskytne pomoc vo smere uvedenom v § 374 tr. zák.; kde niet zisteného zločinu alebo prečinu, nemôže byť ani prečinu nadržovania.

Nadržovanie pachateľovi prestupku není trestné podľa § 374 tr. zák.

Porušenie zákona v ustanovení § 1, odst. 2 a § 377 tr. zák., keď proti predpisu § 3, čís. 3 zákona čís. 75/1919 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. vnútra čís. 123/1933 Sb. z. a n. a výslovnému ustanoveniu § 377 tr. zák. uložil súd obžalovanému aj vedľajší trest straty práva volebného.

(Rozh. zo dňa 21. apríla 1937, Zm IV 223/37.)

Na najvyšší súd v trestnej veci proti obžalovanému z prečinu podľa § 374 tr. z. vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., vyslovil, že pravoplatnými rozsudkami okresného súdu vo V. zo dňa 31. októbra 1933 a krajského súdu v K. ako súdu odvolacieho zo dňa 8. októbra 1935 bol porušený zákon v ustanoveniach § 1, odst. 1 a § 374 tr. z. a § 1, odst. 2, § 377 tr. z., ďalej § 3, čís. 3 zák. čís. 75/1919 Sb.

z. a n. v znení vyhlášky ministra vnútra z 15. júla 1933, čís. 123 Sb. z. a n.

Podľa § 442, odst. 7 tr. p. a na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. zrušil najvyšší súd citované rozsudky v celom rozsahu a na základe § 326, čís. 1 tr. p. sprostil obžalovaného obžaloby na neho pre prečin nadržovania podľa § 374 tr. z. vznesenej.

D ô v o d y:

Rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný uznaný vinným prečinom nadržovania podľa § 374 tr. z., ktorý mal tak spáchať, »že dňa 21. októbra 1932 pri domovej prehliadke četníckou hliadkou u neho konanej za účelom pátrania po odcudzenom sude a umelom hnojive, keď hliadka odišla do domu testinej obžalovaného, kde tento v maštali má kone, obžalovaný hliadku schválne zdržoval vo výkone a na výzvu hliadky, aby maštal otvoril, činil tak veľmi pomaly a s prietahom, upozorňujúc neznámeho páchatela, ktorý sa vtedy v maštali zdržoval, na prítomnosť četníkov a ktorý využijúc pomoci obžalovaného dvere maštale zavrel drevenou zásuvkou a strechou maštale a cez dvor roľníka H. četníkom unikol«.

Okresný súd vymeral obžalovanému na základe § 374 tr. z. ako trest hlavný 1 mesiac väzenia a na základe § 377 tr. z. vedľajší trest straty úradu a straty práva volebného na 1 rok bezpodmienečne.

Krajský súd ako súd odvolací potvrdil obžalovaným čo do viny a trestu napadnutý rozsudok prvého súdu.

Obžalovaný proti rozsudku druhej stolice nepodal zmätočnej sťažnosti a jeho návrh na obnovu bol podľa § 454 tr. p. odmietnutý okresným súdom usnesením zo dňa 7. septembra 1936, proti ktorému odsúdený nepoužil opravného prostriedku. Odsúdený uvedenými pravoplatnými rozsudkami uložený mu trest 1 mesiace väzenia odpykal 14. novembra 1936.

Prečin podľa § 374 tr. z. spácha, kto pachateľovi alebo účastníkovi nejakého prečinu alebo zločinu poskytne pomoc k tomu, aby unikol úradnému stíhaniu, aby zmaril výsledok trestného pokračovania, alebo aby ostal beztrestným.

Predpokladom prečinu podľa § 374 tr. z. je, aby bol spáchaný prečin alebo zločin pachateľom, ktorému nadržovateľ vedome poskytne pomoc v smere v § 374 tr. z. uvedenom. Kde niet zisteného zločinu alebo prečinu, nemôže byť ani prečinu nadržovania. Nadržovanie pachateľovi prestupku neni trestné podľa § 374 tr. z.

V hore uvedených rozsudkoch nie je zistené, že onen neznámy človek, ktorý bol v maštali zavretý a ktorému vraj obžalovaný svojim chovaním umožnil útek pred četníkmi, dopustil sa nejakého prečinu alebo zločinu, a preto niet podkladu pre záver, že obžalovaný zamýšľal svojim chovaním poskytnúť pomoc pachateľovi zločinu alebo prečinu v smere uvedenom v § 374 tr. z.

Keď jednako nižšie súdy vyslovily vinu obžalovaného, porušily zákon v ustanovení § 1, odst. 1 tr. z., prehlásiac prečinom taký čin obžalovaného, ktorý nie je prečinom podľa zákona, a zároveň porušily ustanovenie § 374 tr. z., keď vyslovily, že činom obžalovaného bol uskutočnený

tento prečin, ačkoľvek chýbal k naplneniu skutkovej podstaty tohoto prečinu základný skutkový znak.

Porušený bol zákon aj v ustanovení § 1, odst. 2 a § 377 tr. z., keď proti ustanoveniu § 3, čís. 3 zák. čís. 75/1919 v znení vyhlášky min. vnútra zo dňa 15. júla 1933, čís. 123 Sb. z. a n. a proti výslovnému ustanoveniu § 377 tr. z., ktorý stanoví pre nadržovanie len stratu úradu, uložily obžalovanému aj vedľajší trest straty práva volebného.

Nižšie súdy spôsobili tedy zmätok podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., bolo preto treba v smysle § 442, odst. 7 tr. p. tieto rozsudky zrušiť a obžalovaného obžaloby pre prečin podľa § 374 tr. z. sprostiť na základe § 326, čís. 1 tr. p.

Čís. 5886.

Vypovedění ze země podle § 19 f) tr. zák. není pouhým zosřtřením trestu.

Je proto přípustnost odvolání z výroku o vypovědění ze země posuzovati nezávisle na podmínkách § 283, odst. 1 tr. ř.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1937, Zm II 206/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., a zamítl jeho odvolání z výroku o vypovězení ze země.

Z d ů v o d ů:

Co se týče odvolání z výroku o vypovězení ze země, bylo především řešiti otázku, zda je toto odvolání hledíc k ustanovení § 283 tr. ř. v souzeném případě přípustné. § 19 tr. z. uvádí »vypovězení ze země po vystálém trestu« jako zosřtření trestu žaláře a je nasnadě, že, kdyby tu skutečně šlo o pouhé zosřtření trestu, bylo by odvolání obžalovaného přípustno jen tehdy, kdyby co do hlavního trestu nebylo použito mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího, neboť jako pouhé zosřtření trestu muselo by vypovězení ze země sdíleti osud trestu hlavního. S tohoto hlediska, zdůrazněného rozhodnutím soudu zrušovacího čís. 1751, 2507, 2864 Sb. n. s. a 151 víd. sb., bylo by pak odvolání obžalovaného v souzeném případě podle toho, co dovozeno o užití ustanovení § 55 tr. z., nepřípustné.

Leč již pouhé porovnání vypovězení ze země — opatření to pro postíženého vinníka mnohdy daleko tísnivějšího a osudnějšího než je sám výkon trestu na svobodě — s oněmi druhy zosřtření trestu na svobodě, jak jsou v § 19, lit. a)—d) tr. z. vypočteny, poukazuje k zásadnímu rozdílu mezi těmito opatřeními. O skutečné zosřtření trestu na svobodě, totiž výkonu trestu na svobodě ve smyslu případů § 19, lit. a)—d) nejde tu již proto, že se toto opatření uskutečňuje až po výkonu trestu. Na tom nic nemění okolnost, že i § 4 zákona o státním vězení čís. 123/1931 Sb. z. a n. mluví o zosřtření trestu samovazbou nebo vypovězením. Skutečně

uvádí druhý díl trestního zákona, jednající o přečinech a přestupcích, v § 240 vyhoštění — opatření to mírnější než vypovězení, je-li omezeno na část republiky — jako zvláštní druh trestu. Při doslovném výkladu zákona dospělo by se k výsledku, že by u přečinů a přestupků bylo odvolání obžalovaného z výroku o mírnějším snad opatření, totiž o vyhoštění, přípustné nezávisle na přípustnosti odvolání z výroku o trestu (viz rozh. 2226, 3037 Sb. n. s. a čís. 4227 vid. sb.), nikoli však u zločinů co do těžšího a přísnějšího opatření vypovězení ze země. To nemůže být úmyslem zákona, jenž zjevně vsunul vypovězení ze země do výpočtu zstření trestu žaláře v § 19 jen z důvodů technických, nechť je tím zřejmě utvořiti podstatný, nebo dokonce zásadní rozdíl mezi vypovězením jakožto pouhým zstřením trestu a vyhoštěním jakožto vedlejším trestem. Ať proto literatura označuje vypovězení ze země jako vedlejší trest (Finger I, str. 750, Stooss, str. 222, Mířička, Trestní právo hmotné, str. 150, Kallab, Trestní právo hmotné, str. 102) či jako zabezpečovací opatření (Altmann I, str. 98, Rittler, Lehrbuch, str. 231, Foltin, Grundzüge, str. 156), — s druhým názorem se kryje i stanovisko osnovy trestního zákona z roku 1937 (§ 87) — jisto je, že tu nejde jako u skutečných zstřením trestu na svobodě o pouhou modifikaci tohoto trestu, nýbrž o samostatný zásah do lidského života, často mnohem citelnější než sám trest na svobodě, takže by nebylo důsledné, aby odvolání z třebas i většího zla bylo znemožněno nepřipustností odvolání ze zla menšího. S druhé strany nelze shledati důvodným a v povaze věci opodstatněným, aby v případech, kde co do trestu na svobodě nebylo použito mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího, bylo upřeno veřejnému žalobci právo odvolati se proto, že vypovězení nebylo vysloveno, ačkoli tu s hlediska zájmů státu, společnosti a jednotlivce přicházejí v úvahu zcela jiné ohledy a úvahy než u trestu na svobodě, totiž hlavně ve směru zabezpečovacího momentu pro budoucnost.

Jen mimochodem budiž tu ostatně poukázáno i k rozhodnutí čís. 4042 Sb. n. s., jež pro obor § 33 zákona na ochr. rep. mluví výslovně o trestu vypovězení. I celá úprava novějších zákonů v tomto směru (viz § 21 zák. čís. 568/1919 Sb. z. a n., § 33 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. a § 191 zák. čís. 131/1936 Sb. z. a n.) dokazuje, že naše zákonodárství pojímá vypovězení ze země jako samostatné vedlejší opatření a nikoli jako pouhé zstření trestu na svobodě, s nímž nemá ve skutečnosti ani nic společného. Nejlepším toho důkazem je však zákon o trestním soudnictví nad mládeží čís. 48/1931 Sb. z. a n., kde se v § 8 trest zavření výslovně upravuje bez jakéhokoli zstření a kde je pak o vypovězení nebo vyhoštění z celé republiky řeč v § 10 nadepsaném »Vedlejší tresty a následky odsouzení«. Podobně posuzuje i § 5 nařízení čís. 598/1919 Sb. z. a n., jímž se provádí zákon o podmíněném odsouzení a propuštění, vypovězení s hlediska vedlejších trestů a zabezpečovacích opatření.

Třeba si též uvědomiti, k jakým výsledkům by vedlo, kdyby vypovězení bylo důsledně pokládáno za pouhé zstření žaláře. Bylo by pak možno toto zlo — arci jen u cizinců — uložit jako ekvivalent za zkrácení trestu, k němuž došlo podle § 55 tr. z. pro ohled na nevinnou rodinu, která by ovšem byla vypovězením vinníka zpravidla postižena ještě hůře.

Bylo by pak dále možno, vypovězení vysloviti podle § 3 zák. čís. 131/1867 ř. z. jako náhradu za zrušené ukování v pouta, ačkoli je tu zrovna tak jako u § 55 tr. z. zajisté pomýšleno jen na zstření výkonu trestu samého po rozumu §§ 20—24 tr. z. (viz k tomu poznámku I u § 16 tr. z. ve vydání Kallaba-Herrnritta 1933). Výkon trestu má být tímto prostředky učiněn citelnějším, a to v případě § 55 tr. z. jako náhrada za časové zkrácení trestu a v případě § 3 zák. čís. 131/1867 ř. z. za odstranění želez.

Veškeré tyto úvahy poukazují k tomu, že jako skutečná zstření trestu žaláře, u nichž možno předpokládati, že procesuálně musejí sdíleti osud hlavního trestu, přicházejí již pojmově v úvahu jen ona opatření, jež § 19 tr. z. vypočítává pod lit. a)—d), poněvadž jen tato opatření zvyšují citelnost výkonu trestu na svobodě a splňují takto úkol příslušející instituci zstření trestu, kdežto u vypovězení jde o zlo samostatné, jež přistupuje k trestu dočasné ztráty svobody, ale na citelnost výkonu zmíněného trestu nikterak nepůsobí; lzeť naopak toto samostatné zlo vykonati až po výkonu trestu na svobodě, jehož zstření je možné jen prostředky působícími současně.

Není-li takto vypovězení ze země přes svoje zařazení do § 19 tr. z. podle své skutečné podstaty pouhým zstřením trestu, vysvítá z toho pro souzený případ, že odvolání obžalovaného je přípustné, pokud čelí proti výroku o vypovězení ze země. Je však věcně bezdůvodné, neboť uváží-li se, že se obžalovaný dopustil těžkého zločinu podvodu opětovně, a to z požitků nízkých a nečestných, při čemž sváděl ke zločinu i druhého člověka, nelze popřít, že jde o vyšší stupeň zavinění a o člověka našemu právnímu řádu nebezpečného, takže nalézací soud právem vyslovil vypovězení ze země.

Čís. 5887.

Zákon v ustanovení § 381, čís. 3 tr. zák. považuje za potrestanie výkon celého uloženého trestu, a to výkon pred spáchaním nového trestného činu; púhe odsúdenie — nech podmienené alebo bezpodmienené — nie je ešte potrestaním v smysle tohoto predpisu.

(Rozh. zo dňa 27. apríla 1937, Zm IV 201/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti obžalovanému z přečinu podvodu vyhovel opravnému prostriedku generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti a vyslovil, že pravoplatným usnesením krajského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 381, čís. 3 tr. z. a § 545 tr. p., pokiaľ ním bol z dôvodu zmaťočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p. zrušený rozsudok okresného súdu a bolo nariadené odstúpenie spisov štátnemu zastupiteľstvu; podľa § 442, posl. odst. tr. p. zrušil toto usnesenie a uložil krajskému súdu, aby vo veci ako odvolací súd ďalej pokračoval a rozhodol o odvolaniach verejného žalobcu a obžalovaného.

D o v o d y:

Rozsudkom okresného súdu zo dňa 23. januára 1935 bol A. uznaný vinným přečinom podvodu, spáchaným v máji 1933 na M. Za tento čin bol mu uložený trest väzenia v trvaní 10 dní ako trest hlavný a 200 Kč

pokuty (v prípade nevyožiteľnosti ďalšie štyri dni väzenia) a strata úradu a volebného práva na jeden rok, ako tresty vedľajšie, bezpodmienečne.

K odvolaniu verejného žalobcu, podanému do nízkej výmery trestu, a obžalovaného, podanému čo do viny a trestu, preskúmal prvostupňový rozsudok krajský súd, ktorý usnesením zo dňa 8. septembra 1936 zrušil pre dôvod zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p. rozsudok prvého súdu a tomuto súdu uložil, aby spisy odstúpil štátnemu zastupiteľstvu. Podľa dôvodov urobil tak preto, že obžalovaný bol už dva razy pre podvod potrestaný, že tedy čin obžalovaného je v smysle § 381, čís. 3 tr. z. zločinom a že dôsledkom toho prvý súd prekročil obor svojej pôsobnosti, lebo k prednaniu veci je príslušný súd krajský.

Podľa § 556, odst. 1 tr. p. nebol proti tomuto usneseniu prípustný žiaden opravný prostriedok a stalo sa tedy usnesenie krajského súdu právoplatným.

Krajský súd, odôvodňujúc kvalifikáciu podľa § 381, čís. 3 tr. z., spoznal, že obžalovaný bol odsúdený 1. brigádnym súdom rozsudkom zo dňa 28. apríla 1933 okrem iných trestných činov tiež pre prečin podvodu k tuhému väzeniu na štyri týždne, 2. okresným súdom rozsudkom zo dňa 7. mája 1934 pre desaťnásobný prečin podvodu do väzenia na 14 dní a k desaťnásobnej pokute po 35 Kč podmiennečne na jeden rok. Len na základe toho vyslovil, že obžalovaný bol už dvakrát pre podvod potrestaný, a učinil záver o zmienenej kvalifikácii. Tento záver je však mylný.

Podľa § 381, čís. 3 tr. z. sa kvalifikuje podvod nehľadiac na výšku spôsobenej škody za zločin, keď páchatel bol už dva razy pre podvod trestaný a keď od odpykania trestu, predchádzajúceho spáchaniu nového jeho klamstva, o ktoré ide v novej veci, ešte neprešlo desať rokov. Považuje tedy zákon za potrestanie výkon celého uloženého trestu, a to výkon pred spáchaním nového trestného činu. Púhe odsúdenie nech podmiennečne, či bezpodmienečne vôbec nie je ešte potrestaním v smysle uvedeného predpisu.

Mal sa preto krajský súd, ktorý si opatril nielen výpis z trestného registru, ale aj spisy o oboch prvých spomenutých trestných veciach obžalovaného, zaoberať otázkou, či a kedy obžalovaný odpykal tresty hore opísané, lebo zistenie púhych prvých odsúdení obžalovaného nestačilo za základ pre záver o potrestaní v smysle § 381, čís. 3 tr. z.

Z uvedených spisov je zrejmé, že obžalovaný odpykal trest, uložený mu brigádnym súdom teprve dňa 31. augusta 1933, tedy po spáchaní nového trestného činu, a že trest vymieraný mu okresným súdom bol mu uložený až po spáchaní nove súdeného činu.

V čas spáchania trestného činu, o ktorý ide v tejto trestnej veci, t. j. v máji 1933, nebol dôsledkom toho obžalovaný pre podvod ešte vôbec potrestaný, takže základ pre ustálenie zločinnej kvalifikácie podľa § 381, čís. 3 tr. z. nie je daný a prichádza v úvahu len kvalifikácia trestného činu ako prečinu podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. z.

Keď prez to krajský súd kvalifikoval nový trestný čin obžalovaného za zločin, ačkoľvek tu nie sú podmienky § 381, čís. 3 tr. z., a len z toho dôvodu vyslovil nepríslušnosť okresného súdu a nariadil odstúpenie spi-

sov štátnemu zastupiteľstvu, porušil zákon v práve citovanom ustanovení a v predpise § 545 tr. p., lebo o veci, ktorá patrila do jeho oboru pôsobnosti ako odvolacieho súdu, prehlásil, že nepatrí do jeho oboru pôsobnosti. Dôsledkom toho bol uznaný základným opravný prostriedok generálnej prokuratúry, podaný podľa § 441 tr. p., a bolo rozhodnuté, ako je uvedené vo výrokovej časti usnesenia. Hľadiac na to, že rozhodnutie krajského súdu ako odvolacieho sa stalo porušením oboru pôsobnosti, pokračoval najvyšší súd podľa posl. odst. § 442 tr. p.

Čís. 5888.

Pri vymieraní náhradného trestu na slobode podľa § 8, odst. 4 zákona čis. 31/1929 Sb. z. a n. treba dbať tiež smernice danej v odstavci prvom citovaného paragrafu; ohľad na ostatné uložené peňažité tresty nesmie túto smernicu prekročiť.

(Rozh. zo dňa 27. apríla 1937, Zm IV 218/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre desaťnásobný pokus prečinu podvodu, uznal opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti základným a vyslovil, že právoplatným rozsudkom okresného súdu zo dňa 7. mája 1934 bol porušený zákon v ustanoveniach § 8, odst. 1 a 4 zákona zo dňa 21. marca 1929, čís. 31 Sb. z. a n. Podľa § 442, odst. 7 tr. p. zrušil najvyšší súd rozsudok vo výroku o náhradnom treste na slobode, uloženom obžalovanému za tresty peňažité, a vymeral mu tento náhradný trest podľa § 8, odst. 1 a 4 citovaného zákona väzením v trvaní troch dní.

Dôvody:

Rozsudkom okresného súdu zo dňa 7. mája 1934 bol A. uznaný vinným desaťnásobným pokusom prečinu podvodu podľa § 65 tr. z., § 50 tr. nov. a § 380 tr. z. Za tieto činy bol mu uložený trest 14 dní väzenia ako trest hlavný a desať pokút po 35 Kč ako tresty vedľajšie podmiennečne na jeden rok. Pri tom vyslovil okresný súd, že peňažitý trest má sa v prípade nevyožiteľnosti premeniť podľa § 8 zákona čis. 31/1929 Sb. z. a n. na 7 dní väzenia. Strany nepoužily proti tomuto rozsudku opravných prostriedkov, takže rozsudok ten sa stal právoplatným.

Náhradný trest na slobode za peňažité tresty nebol obžalovanému vymieraný podľa zákona.

Doba náhradného trestu za nevyožiteľný peňažitý trest má sa v smysle § 8, odst. 1 zákona zo dňa 21. marca 1929, čís. 31 Sb. z. a n., vymerať podľa zavinenia, ale tak, aby za každých 10 Kč až 100 Kč uloženého peňažitého trestu bol uložený jeden deň trestu na slobode. Pri sbiehajúcich sa trestných činoch má sa podľa § 8, odst. 4 tohože zákona za niekoľko peňažitých trestov uložiť len jeden náhradný trest na slobode, a to za najvyšší z nich, pri čom má súd vziať ohľad na ostatné peňažité tresty.

V prípade A. ide o sbiehajúce sa trestné činy, totiž o desať pokusov prečinu podvodu. Správne preto bolo za ne obžalovanému uložené 10 peňažitých trestov:

Podľa hore opísaných ustanovení mal mu však byť vymeraný náhradný trest na slobode len za jeden z nich, a to — pokiaľ sú rovnaké — za ktorýkoľvek. S ohľadom na ich výšku (35 Kč) prichádza v úvahu v smysle § 8, odst. 1 cit. zákona výhradne doba od jedného do troch dní. Viac ako tri dni náhradného trestu na slobode nebolo možné za žiaden z nich uložiť, ani keď sa v smysle § 8, odst. 4 tohto zákona vezme ohľad na ostatné obžalovanému uložené peňažité tresty.

Keď okresný súd prez to uložil obžalovanému náhradný trest na slobode v trvaní viac ako tri dni, totiž sedem dní, porušil zákon v ustanoveniach § 8, odst. 1 a 4 zákona zo dňa 21. marca 1929, čís. 31 Sb. z. a n. Súčasne tým nezachoval trestnej sadzby, stanovenej v zákone, a zavinil zmätk podľa § 385, čís. 2 tr. p.

Bolo preto vyhovené opravnému prostriedku generálnej prokuratúry, podanému pre zachovanie právnej jednotnosti, a vyslovené porušenie hore opísaného zákonného ustanovenia.

Pokiaľ porušenie to stalo sa v neprospech odsúdeného A., ktorý bol odsúdený k ľahšiemu než prípustnému trestu, bol v smysle § 442, odst. 7 tr. p., hľadiac na spomenutý dôvod zmätočnosti, zrušený cit. rozsudok okresného súdu vo výroku o náhradnom treste za peňažité tresty a trest tento bol obžalovanému znovu vymeraný podľa uvedených predpisov len za jeden z uložených mu peňažitých trestov.

Čís. 5889.

Kladenie otázok porotcom.

Účelné je zostaviť otázky v takom poradí, aby aj vedľajšie skutkové otázky predchádzaly hlavnej právnej otázke; takéto vradňovanie otázok umožní najvyššiemu súdu, aby na základe opravného prostriedku mohol v smysle § 33, odst. 1 por. nov. preskúmať rozsudok porotného súdu aj v tom prípade, keď by porotcovia riešili nejakú právnu otázku záporne, bez toho, že by bolo treba postupovať podľa § 35, odst. 1, por. nov.

(Rozh. zo dňa 28. apríla 1937, Zm III 157/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti obžalovanému zo zločinu úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. z., vyhovujúc zmätočnej sťažnosti obžalovaného a jeho zvoleného obhájcu z dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 9 tr. p. zrušil podľa § 34, odst. 1 por. nov. rozsudok porotného súdu s celým pokračovaním, ktoré nasledovalo na úkon zakladajúci dôvod zmätočnosti, a vrátil vec krajskému súdu, ako súdu porotnému k novému pojednávaniu a rozhodnutiu.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci zbadal najvyšší súd toto:

Porotný súd osnoval skutkové otázky dané porotcom k rozhodnutiu tak, že porotcovia na III. vedľajšiu skutkovú otázku — navrhovanú ob-

hajbou — majú odpovedať len v tom prípade, keď na hlavnú právnu otázku, znejúcu na kvalifikáciu činu podľa obžaloby, odpovedajú záporne. Toto poučenie porotcov o zodpovedaní III. vedľajšej skutkovej otázky protivilo sa zákonu.

Už z pojmu vedľajšej otázky plynie, že musí byť zodpovedaná vtedy, keď hlavná otázka, ktorú dopĺňa, bola zodpovedaná kladne, lebo len takto je daná porotcom možnosť, aby sa vyslovili o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu mať význam pre posúdenie viny obžalovaného. Z príčiny mylného poučenia porotcov sa stal výrok porotcov neúplným.

Mylné poučil ďalej porotný súd porotcov, keď im dal tú úpravu, že na IV. právnu otázku majú odpovedať len vtedy, keď na III. skutkovú otázku odpovedia aspoň 8 hlasmi áno. III. skutková otázka bola vedľajšia a bola daná v smysle § 9, odst. 1 por. nov. V smysle § 17, odst. 2 por. nov. ku kladnej odpovedi na túto otázku stačí 6 hlasov.

Mylné pokračoval ďalej porotný súd a porušil predpisy §§ 6 a 9, odst. 1 por. nov., keď nestanovil právnu otázku podľa § 306 tr. z. zvlášť a právnu otázku podľa § 307, odst. 2 tr. z. tiež zvlášť. Výpomocnú hlavnú právnu otázku podľa § 306 tr. z. treba dať v smysle § 6 por. nov. K jej kladnému riešeniu je potrebné podľa § 17, odst. 1 aspoň 8 hlasov. Len pre prípad kladného riešenia tejto otázky treba dať vedľajšiu otázku v smysle § 9, odst. 1 por. nov. na kvalifikáciu činu podľa § 307, odst. 2 tr. z., ku kladnému riešeniu ktorej stačí podľa § 17, odst. 2 por. nov. 6 hlasov.

Poznamenáva ďalej najvyšší súd, že účelné je zostaviť otázky v takom poradí, aby aj vedľajšie skutkové otázky predchádzaly hlavnej právnej otázke.

Takéto vradňovanie otázok umožní najvyššiemu súdu, aby na základe opravného prostriedku mohol v smysle § 33, odst. 1 por. nov. preskúmať rozsudok porotného súdu aj v tom prípade, keď by porotcovia riešili nejakú právnu otázku záporne, v ktorom prípade nenastala by nevyhnutnosť pokračovania podľa odst. 1 § 35 por. nov. Je treba ďalej prihliadnuť na to, že v súdenom prípade základ pre polozenie vedľajšej skutkovej otázky tvoria dve od seba odlišné okolnosti (ublíženie spáchané poškodeným obžalovanému, ublíženie spáchané poškodeným manželke obžalovaného) a že preto je účelné na tieto jednotlivé okolnosti položiť dve zvláštne skutkové otázky, a to podľa smernice § 3 por. nov. a § 4, odst. 2 por. nov., podľa ktorého je možné podľa okolností prípadu jednu otázku právnu spojiť s niekoľkými otázkami skutkovými. Tento spôsob dania otázok umožňuje porotcom, aby mohli o každej závažnej skutočnosti uvažovať zvlášť, a zvlášť vysloviť sa o tom, ktoré z nich považujú za dokázané.

Čís. 5890.

Zavinění podle §§ 335, 336 b) tr. zák.,
nedbal-li převozník zvláštních předpisů nařízení ministerstva vnitra
čís. 128/1876 a čís. 122/1889 ř. z., jež brání přetěžování převozních
plavidel,

ustanovil-li ten, kdo provozuje převoz, proti předpisům nařízení ministerstva vnitra č. 122/1889 ř. z. převozníkem osobu neznalou plavectví,

dovolili-li učitelé převoz dětí, na něž dozírali při školním výletu, ačkoli byla pramice přetížena a nerovnoměrně zatížena a přes její horní okraj vnikala voda.

Neznalost zvláštních bezpečnostních předpisů neomlouvá toho, kdo je podle § 233 tr. zák. povinen je znáti.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1937, Zm II 566/36.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmatečných stížnostech obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byli oba stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 336 b) tr. z., obžalovaný A. též podle § 337 tr. z., a o zmatečnické stížnosti státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byli obžalovaní C., D. a E. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 336 b), 337 tr. z., právem:

Zmatečnické stížnosti obžalovaných A. a B. se zamítají.

Naproti tomu se zmatečnické stížnosti státního zastupitelství vyhovuje, napadený rozsudek se ve zprošťující části zrušuje a uznává se právem: Obžalovaní C., D. a E. jsou vinní přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 336 b) a 337 tr. z., jehož se dopustili tím, že dne 26. května 1936 v N. jako učitelé, jimž příslušel dohled na děti jim svěřené, dopustivše, aby přes rozvodněnou řeku byly převáženy děti ve větším množství, než bylo přípustno, tedy za okolností zvláště nebezpečných, nešetříce náležitě opatrnosti při plavbách vodních, se dopustili opominutí, o němž již podle přirozených následků, které každý snadno poznati může, podle předpisů zvláště vyhlášených, podle svého povolání a podle svých zvláštních poměrů mohli nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, při čemž z toho povstala smrt 32 osob.

Z d ů v o d ů :

Ke zmatečnické stížnosti obžalovaného A:

Tento obžalovaný uplatňuje důvody zmatečnosti č. 4, 5 a 9 a) § 281 tr. ř., avšak neprávem.

Ustanovení § 335 tr. z. činí při usmrcení nebo těžkém poškození na těle odpovědným zejména toho, kdo podle zvlášť vyhlášených předpisů mohl seznati, že z jeho jednání nebo opominutí může vzejíti nebo se zvětšiti bezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí. O převážení lidí po vodě vydány jsou vzhledem k jeho nebezpečnosti zvláštní předpisy, které mají brániti přetěžování převozních plavidel a nebezpečím z toho hrozcím a které převozníku uvádějí na paměť předvídatelnost tohoto nebezpečí.

Oněmi zvláštními předpisy jsou nařízení ministerstva vnitra č. 128/1876 a č. 122/1889 ř. z. Podle nich má býti nejvyšší dovolený ponor,

t. j. 25 cm od okraje lodního, vyznačen na převozním plavidle na obou jeho vnějších stranách bílou nebo červenou latí 2 metry dlouhou a 5 cm širokou. Příslušná vyhláška o nařízení tom má býti u převozu přibita a na vnitřní straně plavidla má býti připevněna tabulka, vyznačující největší dovolený počet osob, které smějí býti najednou přepravovány.

Tyto zvláštní předpisy nebyly obžalovaným A. zachovány a obžalovaný sám doznal a rozsudek zjišťuje, že mu tyto bezpečnostní předpisy nebyly vůbec známy. Obžalovaný nedbal zejména nejdůležitějšího předpisu, týkajícího se zatížení prámu, že totiž horní obruba prámu musí po naložení zůstatí 25 cm nad hladinou vody, a je zjištěno a stížností nevyvráceno, že hlavní příčinou potopení pramice a zahynutí osob bylo přílišné zatížení prámu, zejména i nákladem.

Obžalovaný sám doznal v přípravném řízení, že viděl, že vzadu horní obruba prámu byla jen tři centimetry nad vodou.

Je nepochybné, že obžalovaného nemůže zbaviti odpovědnosti neznalost zmíněných předpisů, neboť jakmile převzal provoz převoznictví, bylo zjednaní potřebných znalostí jeho povinností plynoucí z povahy věci a z ustanovení §§ 233 tr. z., které praví, že nikdo se nemůže omlouvatí neznalostí zvláštních nařízení, jež je povinen znáti podle svého zaměstnání nebo živnosti, kterou provozuje. Bylo proto na žalovaném, aby si znalost oněch předpisů osvojil a postaral se o to, aby převoz byl konán způsobem tělesnou bezpečnost převážených osob neohrožujícím. Pokud obžalovaný byl jinak nezpůsobilý k činnosti, o níž jde, nesměl se takové činnosti ujmouti. Učinil-li tak bez patřičných předpokladů, záleží jeho zavinění již v tom. Pro přičitatelnost jeho trestného skutku je nerozhodné, že snad správní úřad nedohlížel nad zachováním oněch předpisů.

Zmatečnické stížnosti je na omylu, pokud má za to, že tu není příčinné souvislosti mezi nedbáním, resp. porušením zmíněných předpisů a potopením prámu. Vždyť předpisy ty byly vydány proto, aby bránily přetěžování převozních plavidel a neštěstím z toho vzházejícím. Je nasnadě, že kdyby předpisy ty byly dodrženy, nebylo by podle dohady lidského k neštěstí došlo buď vůbec nebo aspoň ne v takové míře, jak se stalo. Tím je však již dána příčinná souvislost mezi jednáním, pokud se týče opominutím obžalovaného a nastalým neštěstím. Poněvadž pak při předpisech zvláště vyhlášených spočívá vina již v samém překročení předpisu, byť i jen zaviněně nevědomě, je u obžalovaného A. skutková podstata přečinu podle § 335 tr. z. splněna jak po stránce objektivní, tak i subjektivní.

V důsledku toho pozbývají podkladu výtky, činěné rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle č. 4 § 281 tr. ř., poněvadž všechny okolnosti, o nichž důkazy byly nabízeny, — a to platí i v příčině zmatečnické stížnosti obžalovaného B., což již na tomto místě je vhodné uvést — jsou pro právní posouzení věci naprosto nerozhodné, neboť všechny směřovaly k tomu, aby bylo dokázáno, že podle vlastnosti pramice, podle povahy převozu, podle dosavadního užívání pramice a chování úřadů nemohli obžalovaní předvídati nebezpečí, spojené s dopravou buď vůbec (obžalovaný B.), anebo s dopravou v souzeném případě zvláště (obžalovaný A.). Leč všechny tyto okolnosti jsou nerozhodné vzhledem k tomu,

že kde jsou vydány k odvrácení nebezpečí zvláštní předpisy, již existence jejich zjednáva poznatelnost ohrožení právních statků a nezáleží na tom, zda si pachatel tuto nebezpečnost mohl uvědomiti ještě také z jiných okolností. Pokud jde o obžalovaného A., tento obžalovaný ostatně vinu doznává a je jeho vina z jeho zodpovídání naprosto zjevná. — — —

Ke zmáteční stížnosti obžalovaného B.:

Také tato zmáteční stížnost, dovolávající se důvodů zmátečnosti čís. 4, 5 a 9 a) § 281 tr. ř., byla shledána bezdůvodnou.

Pro posouzení zavinění tohoto obžalovaného je rozhodné nenapadené zjištění rozsudku, že obžalovaný B. převoz od L-ské správy fakticky převzal a provozoval tím způsobem, že tam dosazoval převozníky a dosadil tam také M. a souhlasil s tím, že po jeho odchodu na vojnu provozoval převoznictví obžalovaný A. Je nerozhodné, že obžalovaný A. B-ovi z převozu nic neplatil a že A. provozoval převoznictví ve vlastní režii. Rozhoduje pouze, že bez dosazení, resp. svolení B. by obžalovaný A. nemohl převoznictví provozovati. S hlediska ochrany právních statků, o něž jde podle § 335 tr. z., může záležeti jen na tom, že obžalovaný B. podle vlastního doznání i podle nenapadeného zjištění rozsudku převoz pramicí skutečně provozoval a je s uvedeného hlediska úplně nerozhodno, na jakém civilněprávním podkladě tak činil.

Jak bylo již u obžalovaného A. řečeno, byly pro převážení lidí po vodě vydány vzhledem k jeho nebezpečnosti zvláštní předpisy, o nichž se stala zmínka. Obžalovaný B. nešetřil však oněch předpisů v těch směrech, o nichž byla již řeč, tedy zejména předpisů o přetěžování převozních plavidel. Nedbal však ani zvláštního předpisu v tom směru, že převoz provozoval převozníkem, jenž nebyl znalý plavectví. Podle nařízení čís. 122/1889 ř. z. mají býti vůdci převozních plavidel (převozníky) toliko osoby plavectví znalé, jichž přiměřená způsobnost je prokázána buď plaveckou zkouškou nebo bezvadnou dlouholetou praxí. Takovou osobou obžalovaný A. nebyl ani v době, kdy převoznictví převzal, ani v době nehody. Že obžalovaného B. nemůže nezalost oněch předpisů zbaviti odpovědnosti, je nepochybné, poněvadž jakmile obžalovaný převoz od správy L-ské převzal a provozoval tím způsobem, že převozníky dosazoval, bylo jeho povinností, aby si znalost oněch předpisů osvojil. Kdyby byl oněch předpisů šetřil, zejména předpisů čelících přetížení plavidel, byl by býval obžalovaný A. a také učitelé upozorněni na nebezpečí přílišného, resp. nerovnoměrného zatížení, a byla by pak dána možnost a pravděpodobnost, že by byli nedopustili převoz. Tím je dána příčinná souvislost mezi opominutím obžalovaného B. a neštěstím. Je nerozhodné, že obžalovaný nevěděl o tom, že výprava dětí bude převážena, že nedal k tomu svolení a nebyl při převážení přítomen. Spoluzavinění, byť i převážné, jiných osob, nemůže obžalovaného B. zbaviti jeho vlastní odpovědnosti. Podle zásad o příčinné souvislosti platných stačí, že vyvolal třebas i jen jednu z podmínek, jež měly v zápětí protiprávní výsledek. — — —

Ke zmáteční stížnosti státního zastupitelství:

Pokud jde o rozsudkový výrok, jímž byli obžaloby zproštěni učitelé C., D. a E., napadá jej státní zastupitelství zmáteční stížností, a to z důvodů zmátečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Dlužno jí přisvědčiti již s hlediska zmatku čís. 9 a).

Je zjištěno, že se první převoz, při kterém bylo na pramici kromě povozu asi 15 dětí, udal bez nehody a že se i druhý převoz, při kterém bylo na pramici již o něco více dětí, provedl hladce.

Co se tkne osudného třetího převozu, je zjištěno, že se na prám nahrnulo 52 dětí. Zjištěno je dále, že děti se zdržovaly z největší části vzadu, čímž bylo přivoděno nerovnoměrné zatížení pramice, aniž jim bylo v tom některým z obžalovaných učitelů zabráněno. Dále je zjištěno, že, ať z té či z jiných příčin, omývala voda zadní okraj pramice.

Obě tyto okolnosti, totiž ono nerovnoměrné zatížení pramice a vnikání vody přes horní okraj, musily každého člověka průměrné soudnosti a rozvahy zjevně upozorniti na nebezpečí s dopravou dětí přes rozvodněnou řeku spojené.

Rozsudek dále zjišťuje, že obžalovaný D. pozoroval s břehu, že zadní horní okraj pramice omývá voda, která se ztrácela do prámu. Obžalovaná E. pak doznala, že brzy po odražení pramice (když pramice byla asi 4 m od břehu), tudíž v době, kdy zřejmě ještě bylo možno nebezpečí odvrátiti, viděla, že zeřadu vtéká do pramice voda.

Leč nezáleží vůbec na tom, zda a do jaké míry obžalovaní učitelé C., D. a E. ony hrozivé zjevy skutečně viděli nebo jinak si je uvědomili; neboť podle jejich vlastního doznání měli ve smyslu příslušných školních ustanovení zákonných nad dětmi výletu se účastnícími společný (solidární) dozor. Hledíc k této povinnosti musela proto obžalované D. a E. k obzvláště pečlivému dozoru pobádati ta okolnost, že připustili, aby se na rozdíl od předchozích dvou převozů nahrnulo najednou na pramici a na její zadní části zůstalo 52 dětí, vzhledem k útlému věku nerozvážných a nebezpečí z vlastního jednání si neuvědomujících, ač na pramici byl též povoz s párem koní a několik dospělých osob. Při tom nezáleží na tom, zda si učitelé mohli či nemohli uvědomiti, že toto zatížení přesahuje únosnost pramice. I když u obžalovaného C. není zjištěno, že viděl, že se na pramici nahrnulo 52 dětí, je to pro jeho vinu bez významu, poněvadž jeho povinností jako vůdce výletu bylo, aby celý nástup dětí na pramici sledoval s největší bedlivostí, pokud se týče, aby dal ostatním učitelům pro nástup dětí potřebné pokyny. Že tak neučinil a tím si způsob nástupu dětí na pramici neuvědomil, nemůže ho zbaviti viny, ježto právě tím projevnil nedbalost.

Podle toho, co řečeno, bylo povinností všech obžalovaných učitelů, aby převoz 52 dětí přes řeku sledovali s největší bedlivostí. Kdyby byli věnovali převozu dětí tento potřebný a povinný dozor, byli by museli upozorovati ony hrozivé zjevy, o nichž byla řeč, a v důsledku toho si uvědomiti krajní nebezpečnost převozu za zjištěných okolností. Pokud si to neuvědomili, poukazuje to právě k tomu, že svou povinnost k dozoru nesplnili, a spočívá již v tom jejich zavinění (zaviněná nevědomost, srovnaj rozhodnutí čís. 2025, 2252, 3152 Sb. n. s.).

To platí najmě o obžalovaném C. již hledíc k tomu, že podle rozsudkových zjištění sice na pramici byl, ale soustředil svou pozornost jen na koně. Lze připustiti, že koně při takové dopravě potřebují pečlivého dozoru, ale o tento dozor bylo postaráno dvěma čeledíny. Kromě toho měl se C., jak již řečeno, chtěl-li se věnovati tomuto úkolu, aspoň přesvědčiti,

je-li postaráno o dozor nad dětmi ostatními učiteli, pokud se týče dětí jim k tomu pokyny. Že by byl obžalovaný C. tak učinil, ani se nehájil.

Pokud jde o obžalované D. a E., spočívá jejich zavinění v tom, že vůbec žádný dozor nad dětmi v kritické době nekonali a věci pozornost nevěnovali, ač viděli, že na pramici je tak veliké množství dětí, povoz a několik dospělých osob a že C. je zaneprázdněn dozorem nad koňmi, takže si museli uvědomiti, že tu není nikoho, kdo vykonává povinný dozor nad bezpečností dopravy dětí.

Z toho všeho tudíž vysvítá, že kdyby se byli obžalovaní podle své náhoře naznačené povinnosti zachovali, byli by museli včas postřehnouti hrozící nebezpečí, neboť podle zjištění rozsudku již asi po 4 m jízdy, tedy v místech, kde hloubka vody nebyla ještě tak značná, dostávala se voda do pramice, takže děti začaly křičeti, a mohli tudíž naříditi, aby se převozník s prámem okamžitě vrátil, v kterémžto případě by k neštěstí buď vůbec nebylo došlo, nebo aspoň ne v takovém rozsahu, jak se stalo.

Ježto obžalovaní učitelé zanedbali zákonnou povinnost dozoru a zanedbání to bylo jednou z příčin neštěstí při plavbě vodní, při němž přišlo o život 32 lidí, je v jejich jednání naplněna skutková podstata přečinu podle §§ 335, 336 b) a 337 tr. z. po stránce objektivní i subjektivní.

Čís. 5891.

Pojem a význam přitěžujících (polehčujících) okolností v zákoně jmenovitě uvedených a přitěžujících (polehčujících) okolností označených v zákoně toliko všeobecně.

Sazba podle druhého odstavce § 100 tr. zák. je samostatnou sazbou jediné, zakládá-li se na přitěžujících okolnostech (počtem pěti) v tomto ustanovení jmenovitě uvedených.

Opírá-li se však použití předpisu druhého odstavce § 100 tr. zák. o jiné přitěžující okolnosti označené zde toliko všeobecně, nejde o zvláštní zákonnou sazbu, nýbrž pouze o stupeň jednotné trestní sazby (od šesti měsíců do pěti let).

Přitěžujícími okolnostmi v § 100, odst. 2 tr. zák. všeobecně označenými mohou býti toliko takové, jež se rovnají svým významem a svou důležitostí přitěžujícím okolnostem jmenovitě tam uvedeným.

(Rozh. ze dne 4. května 1937, Zm II 110/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu, pokud jim byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle § 98, lit. a) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti, jež napadá z důvodu zmátečnosti podle čís. 12 § 344 tr. ř. rozsudek pouze ve výroku o trestu a brojí proti tomuto výroku zároveň i odvoláním, nelze přisvědčiti.

Porotci odpověděli z otázek položených jim ohledně viny kladně na otázku, znějící na zločin vydírání podle § 98 a) tr. z., na přestupek krádeže podle § 460 tr. z. a na přestupky podle §§ 32, 36 zbroj. pat., začež mílí však otázku, znějící na zločin podle §§ 8, 152, 155 a) tr. z., jakož i s otázkou touto související eventuální otázky na přestupek podle § 411 a §§ 8, 411 tr. z. Vzhledem k tomu uznal porotní sbor soudní obžalovaného vinným trestnými činy prv uvedenými a vyměřil mu trest podle § 100 tr. z., druhé sazby, dvěma lety těžkého žaláře s příslušným zostřením. Při výměře trestu shledal soud podle odůvodnění rozsudku přitěžujícím: souběh zločinu s třemi přestupky, zpětlost u přestupku krádeže a u přestupků zbrojního patentu, pokračování v násilném jednání u zločinu podle § 98 a) tr. z., »při čemž bylo použito střelné zbraně a S. byl dosti vážně zraněn, neboť broky proletěly skrze dvoje kalhoty lýtkem až ke kosti, a že obžalovaný jako poddůstojník s válečnými zkušenostmi a starý pytlák znal účinky střelení broky čís. 6 a mohl si uvědomiti, že na vzdálenost, na kterou po druhé střílel směrem proti S., může i usmrtiti«. Polehčujícím uznal soud doznání.

Stížnost uplatňuje, že porotní sbor soudní vykročil v neprospěch obžalovaného z mezí trestní sazby; při tom vyslovuje náhled: 1. že přísnější sazby § 100 tr. z. může býti použito jen, jsou-li dány buď přitěžující okolnosti jmenovitě uvedené v § 100, odst. 2 tr. z., nebo sice i jiné okolnosti, avšak takové, které se rovnají důležitostí okolnostem jmenovitě uvedeným, 2. že v porotním řízení musejí býti okolnosti druhu, uvedeného pod 1., zjištěny výrokem porotců; v souzeném případě nebyly prý však zjištěny výrokem porotců žádné přitěžující okolnosti, tím méně pak okolnosti, jaké má na mysli ustanovení § 100, odst. 2 tr. z.

Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu, opřené o doslov zákona (viz čís. 353, 4014 Sb. n. s.), je vykročení z mezí zákonné sazby trestní důvodem zmátečnosti výroku o trestu (§ 344, čís. 12, § 281, čís. 11 tr. ř.) pouze tehdy, když se trestní sazba zákonná zakládá na přitěžujících nebo polehčujících okolnostech v zákoně jmenovitě uvedených. Jen tyto v zákoně jmenovitě uvedené přitěžující (polehčující) okolnosti má na zřeteli předpis § 322 tr. ř., který stanoví, že okolnosti přitěžující a polehčující jsou jen tehdy předmětem otázek porotcům dávaných, zakládají-li takovéto okolnosti po zákonu změnu trestní sazby nebo druhu trestu (srovn. rozh. čís. 3078 a 3411 Sb. n. s. tr.).

Takovéto okolnosti nebo skutečnosti jim odpovídající nesmí v porotním řízení zjišťovati (na ně uznati) porotní sbor soudní sám, aniž porušil zákon a zavinil zmatek podle čís. 12 § 344 tr. ř., nýbrž musejí býti zjištěny výrokem porotců, ať už kladnou odpovědí na otázku hlavní (eventuální podle § 320 tr. ř.), či na zvláštní dodatkovou otázku ve smyslu § 322, odst. 1 tr. ř.

Za okolnosti jmenovitě v zákoně uvedené — na rozdíl od okolností všeobecně označených — lze pokládati jen ony, které jsou v zákoně, t. j. v ustanoveních trestního zákona obsahujících určení trestu, označeny určitými skutkovými znaky (poměry) a které touto určitostí umožňují rozdělení trestu zákonem stanoveného ve více ostře a seznatelně ohraničených, nikoli vzájemně splývajících sazeb trestních, takže volba těchto

okolností je odňata soudcovskému uvážení. Jen tu možno pouhým srovnáním zjištění rozsudku s použitou trestní sazbou — v čemž tkví podstata hmotněprávního zmatku podle čis. 11 § 281, resp. čis. 12 § 344 tr. ř. — seznati, zda byla trestní sazba překročena, a vysloviti, což jest účelem zmateční stížnosti do výroku o trestu, že výrokem o trestu bylo použito nesprávně hmotněprávního předpisu a porušen byl tak zákon, jímž byl soudce (porotní sbor soudní) povinen se řídit (rozh. víd. nejv. soudu čis. 30, uveřejněné v Manzově sbírce Mayer Commentar II k § 281, čis. 11 tr. ř.). Uvedené možnosti a tím podkladu pro uplatňování zmatku není tam, kde zákon nespécifikuje přitěžující okolnosti, nýbrž činí přísnější potrestání závislým na existenci blíže neuvedených »prítěžujících« (§§ 178, 184, 202 tr. z.), »velmi přitěžujících« (§ 128 tr. z.), nebo »zvláště přitěžujících okolností« (§ 205 a) tr. z.), nebo sice uvádí jednotlivě přitěžující okolnosti, avšak jen neurčitými abstraktními pojmy (»velikost zlomyslnosti a nebezpečnosti« — § 86 tr. z., »je-li škoda zvláště důležitá, nebo je-li tu zvláštní zlomyslnost« — § 89 tr. z., »podle toho, jak zlomyslnost a škoda je veliká« — § 103 tr. z., »je-li lest veliká nebo byla-li způsobena skutečně značná škoda« — § 105 tr. z., »podle velikosti částky, úskoku a škody« — § 186 tr. z.). Tu ponechává zákon soudci určení a konkretisování těchto jen povšečně označených pojmů, takže může také on nalézt na vyšší sazbu, a přenechává tedy její použití volnému uvážování soudcovskému. Výrok o trestu se v takových případech opírá o arbitrní úvahy a jeho přezkoumání v mezích zákonem stanovených pro volné uvážení soudcovské (a uznání na trest přísnější nebo mírnější) jest účelem a může býti předmětem jedině opravného prostředku odvolání podle § 283 tr. ř., a to za předpokladů tam uvedených; neboť zde podléhají předpoklady přísnějšího potrestání přímému přezkoumání vyšším soudem na podkladě spisů. V těchto případech nepřepisuje zákon položení otázek porotcům, naopak přenechává soudnímu sboru porotnímu, aby uložil trest případu přiměřený v mezích trestní sazby, prozkoumav pečlivě okolnosti přitěžující a polehčující (§ 338 tr. ř.).

Paragraf 100 tr. z., podle něhož byl v souzeném případě vyměřen trest, obsahující pohružku trestem na zločiny, uvedené v §§ 98 a 99 tr. z., stanoví: »Trestem jest těžký žalář od šesti měsíců až do jednoho roku (odst. 1). Jsou-li tu okolnosti přitěžující, zvláště když ten, s nímž bylo zle nakládáno, byl učiněným násilím nebo nebezpečnou pohružkou po delší čas v trapný stav uveden; hrozeno-li bylo vraždou nebo žhářstvím; když škoda, již bylo hrozeno, převyšuje 20.000 Kč, nebo když škoda, která by vzešla z vynucovaného plnění, dopuštění nebo opominutí, převyšuje 10.000 Kč (§§ 1 a 2, odst. 2 zák. čis. 31/1929 Sb. z. a n.), nebo kdyby vyhrůžka směřovala proti celým obcím nebo okresům, vyměřen buď za trest těžký žalář od jednoho až do pěti let (odst. 2.)«.

Vzhledem k tomu, co výše uvedeno, nemůže býti pochybnosti o tom, že uvedených pět přitěžujících okolností, které jsou označeny určitými skutkovými znaky, je považovati za přitěžující okolnosti v zákoně uvedené jmenovitě ve smyslu § 281, čis. 11 a § 344, čis. 12 tr. ř. a tedy za okolnosti, které zakládají po zákonu změnu trestní sazby (§ 322, odst. 1 tr. ř.). Tyto okolnosti musejí býti uvedeny ve výroku rozsudku (§ 260, odst. 1, čis. 1 tr. ř.) a zjištěny (skutkové okolnosti je naplňující) podle

§ 270, odst. 2, čis. 5, věta 1 tr. ř. v důvodech rozsudku a v porotním řízení přísluší jejich zjištění podle § 322 tr. ř. jedině porotcům.

Naproti tomu zákonem použitá úvodní slova: »jsou-li tu okolnosti přitěžující, zvláště...« jasně přesvědčují, že výpočet těchto okolností není taxativní, že tudíž mohou přivoditi přísnější trestnost ještě jiné, v zákoně výslovně neuvedené okolnosti, což sama stížnost uznává (viz i Dr. Altmann, str. 293). Neuvádí-li jich zákon jmenovitě, přenechává soudu (porotnímu sboru soudnímu) volbu těchto dalších okolností a jich ocenění, t. j. úvahu, zda jím shledané jiné přitěžující okolnosti jsou s to, aby ospravedlnily výměru trestu podle druhého odstavce § 100 tr. z. Z díkce zákona, který po zmíněných úvodních slovech jmenuje pět zvláštních přitěžujících okolností, při čemž spojuje jich vyjmenování slovem »zvláště«, nutno usuzovati, že zákonodárce měl v tomto případě na mysli vedle výslovně uvedených okolností jen takové, které se jim rovnají svou důležitostí (Herbst: Commentar, vyd. 1882, str. 285). Než úsudek, zdali ty které okolnosti soudem shledané mají tuto povahu a mohou býti proto důvodem pro použití přísnějšího trestu podle druhého odstavce § 100 tr. z., je právě věcí (volného) soudcovského uvážení, právě tak jako otázka, jsou-li tu vůbec tyto okolnosti. Proto mohou tyto otázky tvořiti jen předmět odvolání a nikoli zmateční stížnosti.

Z toho, co uvedeno, vyplývá, že sazba stanovená v druhém odstavci § 100 tr. z. přichází v úvahu jako samostatná sazba jedině, pokud jde o oněch pět přitěžujících okolností, které jsou uvedeny v druhém odstavci § 100 tr. z.; pokud však jde o jiné přitěžující okolnosti, nejde o zvláštní zákonnou trestní sazbu podle § 281, čis. 11 tr. ř., pokud se týče podle § 322 tr. ř., nýbrž ve smyslu ustálené judikatury pouze o díl jednotné trestní sazby, tedy v souzeném případě o trest těžkého žaláře od 6 měsíců až do 5 let, poněvadž jeho užití spočívá tu toliko na ryze arbitrních úvahách. Tyto jiné přitěžující okolnosti nejsou vzhledem k předešlým vývodům předmětem otázek na porotce ve smyslu § 322, odst. 1 tr. ř., nemusejí jimi býti zjištěny a nejde proto o porušení hmotného zákona, o vykročení z trestní sazby ve smyslu § 344, čis. 12 tr. ř., zjistí-li tyto okolnosti nebo uzná-li na ně porotní sbor soudní sám a odůvodní-li jimi výměru trestu podle druhého odstavce § 100 tr. z. Mínil-li tudíž stížnost, že okolnosti přitěžující, jež mohou odůvodniti výměru trestu podle druhého odstavce § 100 tr. z., musejí býti v případě, že byly skutky, ohrožené trestem podle § 100 tr. z., souzeny porotou, za všech okolností zjištěny výrokem porotců — třeba šlo jen o okolnosti, jež zákon nevypočítává, — a spatřuje-li v tom, že v souzené věci nebyl zachován tento postup, vykročení z trestní sazby, jest její náhled, spočívající v nevědění si nahoře uvedených zásad, mylný.

Když tudíž byl porotní sbor soudní podle zákona oprávněn použití k odůvodnění výměry trestu uvedené v § 100, odst. 2 tr. z. i jiných okolností, nežli okolností tamtéž výslovně a jen příkladmo uvedených, a také v souzeném případě použil skutečně jen takovýchto okolností, zakládá se jeho výrok o trestu na úvahách čistě arbitrních, nemůže jíti vůbec o vykročení z trestní sazby zakládající se na okolnostech přitěžujících v zákoně jmenovitě uvedených a tím ani o zmatečnost rozsudku podle § 344, čis. 12 tr. ř.

Pokud při ústním rohu uvedl obhájce obžalovaného, že § 100 tr. z. je zcela ojedinelým případem, kde se sbíhají okolnosti přitěžující jmenovitě uvedené s takovými, jež jsou předmětem úvah pouze arbitrerních, možno ho poukázat na to, že § 6, čís. 1 zákona na ochr. rep. ve znění § 1, písm. a) zák. čís. 130/1936 Sb. z. a n. činí rovněž vyšší trestnost zločinu vojenské zrady závislou jednak na jmenovitě uvedených, t. j. striktně určených přitěžujících okolnostech (viz první dva případy), a jednak na přitěžujících okolnostech, jež možno posouditi jenom podle zásad volného uvážení, ať jsou uvedeny příkladmo nebo zachyceny jen všeobecným obratem »za jiných okolností zvláště přitěžujících«.

Zmateční stížnost je proto, pokud vytýká, že okolnosti přitěžující, tvořící předpoklad soudem použité sazby trestní, nebyly zjištěny výrokem porotců, bezdůvodná. Jinak jsou její vývody věcně napadáním arbitrerních úvah a tudíž provedením opravného prostředku odvolání a bude na ně při vyřízení tohoto opravného prostředku vzat zřetel, neboť nesprávné označení opravného prostředku není na závadu, aby nebyl vyřízen podle svého obsahu a účelu. — — —

Čís. 5892.

Súkromný návrh v smysle § 110 a nasl. tr. zák. môže učiniť poškodený nielen sám osobne, ale i prostredníctvom zástupcu, ktorého k podaniu návrhu výslovne zmocnil.

(Rozh. zo dňa 4. mája 1937, Zm III 76/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin sprenevery zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočnej sťažnosti založenej na vecnom dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. nelze priznať oprávnenie.

V tomto smere sťažovateľ vytýka, že trestné pokračovanie proti nemu nemalo byť zahájené alebo malo byť zastavené, pretože jedine oprávnená poškodená strana — ministerstvo zemedelstva — neučinilo potrebný súkromný návrh v smysle § 358, odst. 3 tr. zák.

Podľa ustáleného rozhodovania najvyššieho súdu (srovn. na pr. Zm IV 478/30, Zm IV 651/36) môže učiniť súkromný návrh v smysle § 110 a nasl. tr. zák. nielen poškodený sám osobne, ale i prostredníctvom zástupcu, tedy najmä i prostredníctvom osoby tretej, ktorú k podaniu návrhu výslovne zmocnil. V súdnom prípade bol poškodenou stranou štát a mal zcela nepochybne právo navrhnúť prostredníctvom svojich výkonných orgánov, ministerstva zemedelstva alebo riaditeľstva štátnych lesov a statkov, stíhanie vinníka trestným pokračovaním. Podľa zistenia odvolacieho súdu ministerstvo zemedelstva dalo tohože dňa, kedy sa dozvedelo o trestnom čine sťažovateľovom, t. j. dňa 1. augusta 1935, telefonicky príkaz riaditeľstvu štátnych lesov a statkov v Ž., aby učinilo na obžalo-

vaného, sťažovateľa, trestné oznámenie; riaditeľstvo učinilo trestné oznámenie, ktorého obsah vyhovuje požiadavkom § 90 tr. p., štátnemu zastupiteľstvu dňa 14. augusta 1935; niet tedy pochybností, že toto trestné oznámenie bolo už v dobe, kedy bolo príslušnému úradu podané, prejavom vôle oprávneného činiteľa, ministerstva zemedelstva, aby sťažovateľ bol potrestaný za trestný čin v oznámení po stránke skutkovej určite označený. Keďže príkaz k podaniu trestného oznámenia i oznámenie samo stály sa v lehote § 112 tr. zák., boly splnené všetky predpoklady podľa § 358, odst. 3, § 110 tr. zák. a uplatnený zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. sa tu nevyskytuje.

Čís. 5893.

S hľadiska § 2 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. aj podmienené odsúdenie môže byť prekážkou povolenia podmieneného odkladu výkonu trestu, a to aj v dobe po vyslovení, že sa podmienene odsúdený osvedčil.

(Rozh. zo dňa 4. mája 1937, Zm III 205/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin podľa § 462, 463 tr. z. zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

D ô v o d y :

Proti rozsudku odvolacieho súdu ohlásil obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení zmätočnú sťažnosť »čo do výroku o treste podľa § 385, č. 2 tr. p.«, ktorú po doručení vyžiadaného opisu rozsudku previedol výtkou nesprávneho rozhodnutia v otázke podmieneného odsúdenia. Z toho je zrejmé, že sťažovateľ nechcel svojím ohlásením zmätočnej sťažnosti napádať výmeru trestu (čo by ostatne s ohľadom na použitie § 92 tr. z. pri výmere trestu a na predpis § 33, odst. 2 por. nov. ani nebolo prípustné), ale že už pri ohlásení zmätočnej sťažnosti mal na mysli len výtku nesprávneho rozhodnutia otázky podmieneného odkladu výkonu trestu.

Táto výtku je bezzákladná. Sťažovateľ namieta, že podmienené odsúdenie nie je užho vylúčené, lebo v trestnom pokračovaní u okresného súdu v N. pod č. T 1369/31 proti nemu vedenom bolo už vyslovené, že sa osvedčil, preto bol z trestného registriku vymazaný a má byť pred súdom považovaný za zachovalého, ako keby vôbec nebol odsúdený; preto nemôže vraj ani ono odsúdenie byť prekážkou povolenia podmieneného odsúdenia v tejto trestnej veci. Tým však sťažovateľ nijako nevyvracia správnosť dôvodov rozsudku odvolacieho súdu, ktorý odvolávajúc sa na uvedené odsúdenie pre čin spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných a na ustanovenie § 2, odst. 1 a 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., právom vyslovil, že podmienené odsúdenie je vylúčené.

Názor sťažovateľov, že vyslovením, že sa osvedčil, prestáva mať skoršie odsúdenie význam a nemôže byť prekážkou povolenia podmieneného odsúdenia v novom trestnom pokračovaní, odporuje jasnému ustanoveniu § 2, odst. 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., podľa ktorého ob-

medzenie vyslovené v odst. 1 cit. § neplatí len vtedy, uplynulo-li do dňa, kedy spáchal nový trestný čin, pri dřívejšom odsúdení pre prečin päť rokov od dňa, kedy bol trest vykonaný, preminutý, premlčaný, alebo kedy bolo podľa tohoto zákona vyslovené, že sa podmienene osúdený osvedčil. Z toho je zrejmé, že aj podmienené odsúdenie môže byť prekážkou povolenia podmieneného odsúdenia, a to aj v dobe po vyslovení, že sa podmienene osúdený osvedčil.

Keďže je správny názor odvolacieho súdu o vylúčení podmieneného odsúdenia podľa § 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., neprichádzajú vôbec v úvahu osobné vlastnosti obžalovaného, ktoré by mohli mať význam len s hľadiska § 1 cit. zákona. Bezzákladná zmätočná sťažnosť bola preto podľa § 36, odst. 1 por. nov. zamietnutá.

Čís. 5894.

Náležitosti prečinu bezprávneho privlastnenia podľa § 368 tr. zák. sú splnené, keď vinník bezprávne odníme z držby osôb v tomto ustanovení uvedených buď svoju vlastnú movitú vec, alebo so svolením vlastníka alebo preňho movitú vec iného.

(Rozh. zo dňa 5. mája 1937, Zm III 89/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin sprenevery vyhovet zmätočnej sťažnosti obžalovaného, uplatnenej na základe § 385, čís. 1 a) tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok vrchného súdu, pokiaľ obžalovaný bol uznaný vinným prečinom bezprávneho privlastnenia podľa § 368 tr. z., a oslobodil obžalovaného podľa § 326, čís. 1 tr. p. od obžaloby naňho podanej.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť uplatňovaná z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. je základná.

Obžalovaný bol uznaný vinným prečinom bezprávneho privlastnenia podľa § 368 tr. z. Tento čin po stránke zovňajšej (spôsob) vyžaduje odňatie veci, samozrejme z držby iného. Z ustanovení zákona plynie teda, že sa vyžaduje, aby dotýčný predmet bol aj v držbe toho, ktorému prislúcha nad ním záložné, užívacie alebo retenčné právo, a aby bezprávnym zásahom vinníka bola táto držba porušená.

Preto náležitosti prečinu bezprávneho privlastnenia podľa § 368 tr. z. sú splnené, keď vinník bezprávne odníme z držby uvedených osôb buď svoju vlastnú, alebo so svolením vlastníka, alebo preňho movitú vec iného.

Pri exekúcii, pri ktorej nebol vymenovaný vnútený správca a obilie nebolo vzaté pod zátvor, bolo toto obilie ponechané u obžalovaného a tak sa ani nedostalo do držby exekventa (berného úradu). Nie je tu

preto daná skutková podstata prečinu bezprávneho privlastnenia podľa § 368 tr. z.

Podľa zisteného skutkového stavu obilie (200 q pšenice), o ktoré tu ide, v dobe zabavenia nebolo ešte odovzdané firme R. v P. a bolo ešte u vlastníka, obžalovaného. V dôsledku toho v súdenom prípade prichádza by v úvahu jedine skutková podstata sprenevery podľa § 359 tr. z. Náležitosti tohoto trestného činu nie sú však dané po subjektívnej stránke preto, lebo — ako na to vrchný súd správne poukázal — obžalovaný mohol byť toho presvedčenia, že není už vlastníkom pšenice a že táto patrí už vlastníckym právom firme R. hľadiac najmä na to, že obilie tejto firme ešte pred zabavením predal a najväčšia čiastka kúpnej ceny bola mu menovanou firmou vyplatená tiež ešte pred prevedením exekúcie.

Preto najvyšší súd vyhovujúc zmätočnej sťažnosti založenej na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a na základe § 326, čís. tr. p. oslobodil obžalovaného od obžaloby.

Čís. 5895.

Zmenil-li odvolací súd kvalifikáciu trestného činu v prospech obžalovaného meritorne (kvalifikoval krádež za zločin len podľa § 336, čís. 3 tr. zák. a nie súčasne za zločin i podľa § 48 tr. nov.), porušil ustanovenie § 7, odst. 2 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. a zaviniť zmätočnosť podľa § 384, čís. 4 tr. p., rozhodol-li sám o podmienenom odklade výkonu trestu.

(Rozh. zo dňa 5. mája 1937, Zm III 198/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krádeže odmietol zmätočné sťažnosti obžalovaných; z úradnej povinnosti z dôvodu zmätku podľa § 384, č. 4 tr. p. zrušil však rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o nepovolení podmieneného odkladu výkonu trestu obžalovanému B. a v dôsledku toho aj rozsudok súdu prvej stolice v tomže výroku a uložil súdu prvej stolice podľa § 7, odst. 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. a plen. rozhodnutia najvyššieho súdu č. Prez. 1510/1923, aby o tejto otázke dodatočne znova rozhodol.

Z dôvodov:

Najvyšší súd preskúmajúc túto trestnú vec sa presvedčil, že odvolací súd zapríčinil dôvod zmätočnosti podľa § 384, č. 4 tr. p., pokiaľ rozhodol v otázke podmieneného odkladu výkonu trestu obžalovaného B.

Súd prvej stolice odsúdil obžalovaného B. pre zločin pokusu krádeže podľa §§ 65, 70, 333, 336, č. 3 tr. z. a § 48 tr. n. a pre prečin krádeže podľa §§ 70, 333 tr. z. a § 48 tr. nov. a nepovolil mu podmienený odklad výkonu trestu. Pri zisťovaní skutkového stavu pre upotrebenie § 48 tr. nov. vzal súd prvej stolice za dokázané,

že veci, ktoré sa obžalovaný pokúsil v hostinskej miestnosti M. od cudziť, mali hodnotu 2000 Kč prevyšujúcu a že tak jeho čin už aj podľa § 48 tr. nov. je zločinom.

Odvolačí súd naproti tomu zistil, že tieto veci nepresahovali ani hodnotu 500 Kč, a tak čin obžalovaného by, hľadiac na hodnotu predmetu krádeže, podľa § 48 tr. nov. bol len prečinom, keby ho nebolo bývalo treba kvalifikovať zločinom so zreteľom na § 336, č. 3 tr. z.

Takto však odvolačí súd nemenil kvalifikáciu trestného činu tohoto obžalovaného len formálne, ako v svojom rozsudku to uvádza, ale zmenil ju v prospech obžalovaného B. aj meritorne, nakoľko kvalifikoval jeho činnosť odchyľne od prvého súdu zločinom len na základe skutkových prvkov podľa § 336, č. 3 tr. z. a nie aj podľa § 48 tr. nov. Keď však pri tom potvrdil výrok súdu prvej stolice o nepovolení podmieneného odkladu výkonu trestu, porušil ustanovenie § 7, odst. 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., lebo podľa zásady vyslovenej v plenárnom rozhodnutí najvyššieho súdu č. Prez. 1510/23 v prípade, keď sa zmenou kvalifikácie trestného činu v prospech obžalovaného zmení základňa pre rozhodovanie o podmienenom odsúdení a súd prvej stolice nepovolil podmienený odklad výkonu trestu, je treba zrušiť výrok o tomto odsúdení a uložiť súdu prvej stolice, aby v tejto otázke znovu rozhodol.

Odvolačí súd tým, že v tejto otázke hneď sám rozhodol, prekročil obor svojej pôsobnosti, aký mu pri tomto stave veci prislúchal, a zaviniť zmätok podľa § 384, č. 4 tr. p., ktorého treba dbať z úradnej povinnosti podľa posledného odstavca cit. paragrafu. Preto bol výrok nižších súdov o nepovolení podmieneného odkladu výkonu trestu obžalovaného B. zrušený podľa § 34, odst. 1 por. nov. a § 404, odst. 1 tr. p. a bolo súdu prvej stolice uložené, aby v tejto otázke znova rozhodol.

Čís. 5896.

Porušenie zákona v ustanovení § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. a zmätok podľa § 385, čís. 2 tr. p., uložil-li súd obžalovanému podľa prvej sadzby § 2 zákona na ochr. rep. trest dvoch rokov k á z n i c e namiesto žalára.

(Rozh. zo dňa 11. mája 1937, Zm III 234/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu vojenskej zrady a prípravy úkladov, uznal opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti základným a vyslovil, že právoplatnými rozsudkami krajského súdu v N. zo dňa 9. mája 1936, č. j. Tk X 1669/35-221 a vrchného súdu v N. zo dňa 29. septembra 1936, č. j. To I 344/36-250, pokiaľ nimi bol obžalovanému B. vymeraný hlavný trest druhom káznice, bol porušený zákon v ustanovení § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. Podľa § 442, posl. odst. tr. p. zrušil najvyšší súd spomenuté rozsudky vo výrokoch o druhu hlavného trestu, obžalovanému B. uloženého, a vymeral mu tento trest hľadiac na ustanovenia § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. druhom žalára podľa III. hlavy zák. čl. V:1878.

Dôvody:

Rozsudkom krajského súdu v N. zo dňa 9. mája 1936 bol obžalovaný B. (okrem iných obžalovaných) uznaný vinným zločinom prípravy úkladov podľa § 2, odst. 1 a 2 zákona na ochr. rep. a bol mu podľa prvej sadzby § 2 zákona na ochr. rep. za použitia § 91 tr. z. a hľadiac na ustanovenie § 2, čís. 5 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. vymeraný trest káznice na dva roky ako hlavný trest a podľa § 32 zákona na ochr. rep. trest straty čestných práv občianskych na päť rokov a trest straty volebného práva do obcí na tri roky ako tresty vedľajšie. Dôsledkom odvolania, podaného verejným žalobcom a obžalovaným, tak proti výroku o vine obžalovaného B., ako aj proti výroku o treste mu uloženom, zaoberal sa vecou vrchný súd, ktorý rozsudkom zo dňa 29. septembra 1936 potvrdil prvostupňový rozsudok v časti týkajúcej sa obžalovaného B. Ďalších opravných prostriedkov čo do tohoto obžalovaného nebolo, takže cit. rozsudky sa stali dotyčne neho právoplatnými.

Druh hlavného trestu, uloženého obžalovanému B., neodpovedá zákonu. Na zločin prípravy úkladov podľa § 2 zákona na ochr. rep. — pokiaľ nebolo vyslovené, že bol spáchaný za okolností zvlášť priťažujúcich, o ktorý prípad tu nešlo — stanoví § 2 zákona na ochr. rep. v svojej prvej sadzbe trest ťažkého žalára od jedného do päť rokov. Poneváž zákon na ochranu republiky platí tiež pre oblasť trestného práva skôr uhorského a v cit. predpise ide o trest uvedený v trestnom zákone zo dňa 27. mája 1852, čís. 117 r. z., právom hľadel krajský súd pri výmere trestu obžalovanému B. na ustanovenia zákona zo dňa 15. apríla 1920, čís. 284 Sb. z. a n. o pomere trestov v územiach rôzneho práva. Tohoto zákona neužil však správne.

Podľa § 2, čís. 6 onoho zákona ťažký žalár podľa trestného zákona zo dňa 27. mája 1852, čís. 117 r. z., není-li dlhší dvoch rokov, rovná sa žaláru podľa III. hlavy zák. čl. V:1878, ináč sa rovná káznici podľa tej istej hlavy s tou zmenou, že neplatí u nej časové obmedzenie v onej hlave stanovené. Tieto zásady platia podľa prvého odstavca § 2 cit. zákona nielen pre vykonanie, ale aj pre ukládanie trestu.

Keď tedy krajský súd (ktorý pri tom nesprávne citoval § 2, čís. 5 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. namiesto § 2, čís. 6 cit. zákona) uložil obžalovanému B. hlavný trest v trvaní dvoch rokov, tedy nie dlhší dvoch rokov, mal mu tento trest v smysle uvedených predpisov uložiť v druhu žalára. Keď prez to ho uložil v druhu káznice, tedy v druhu prísnejšom, porušil predpis § 2, čís. 6 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n., a to v neprospech obžalovaného.

Vrchný súd, ačkoľvek prvostupňový rozsudok bol vo výroku o treste napadnutý tak verejným žalobcom ako aj obžalovaným, potvrdil napadnutý rozsudok a neučinil nič k odstráneniu hore uvedenej vady, tvoriacej v neprospech obžalovaného dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p., ktorú tedy mal z úradnej povinnosti podľa § 385, odst. 2 tr. p. odstrániť. Obsahuje preto aj rozsudok vrchného súdu spomenutú vadu.

Dôsledkom toho bolo vyslovené porušenie predpisu § 2, čís. 6 zákona č. 284/1920 Sb. z. a n. dotyčne oboch rozsudkov nižších súdov.

Zároveň v smysle § 442, posl. odst. tr. p. byly zrušené rozsudky tie vo výroku obsahujúcom vytknutú vadu, tedy vo výroku o druhu hlavného trestu, uloženého obžalovanému B., a trest hlavný mu bol vymieraný v druhu žalára bezo zmeny jeho trvania.

Čís. 5897.

Podmíněné odsouzení nelze považovati za vyloučené podle § 2 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n., byl-li sice vinník již dříve odsouzen pro zločin na dobu delší tří měsíců, avšak později — následkem obnovy trestního řízení — byl obžaloby pravoplatně zproštěn.

(Rozh. ze dne 12. května 1937, Zm IV 83/37.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. a spol., obžalovaným z přečinu úplatkářství, zamítl zmáteční stížnost obžalovaného B.

Z důvodů:

Zmateční stížnost neuplatňuje sice číselně žádného důvodu zmátečnosti, avšak, napadajíc výrok o nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu a žádajíc o přiznání tohoto dobrodíní zákona, poukazuje na důvod zmátečnosti podle § 385, č. 2 tr. ř.

Námítka zmáteční stížnosti, že důvod, pro který odvolací soud nepovolil obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu, že totiž je tu důvod vylučující podle § 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. toto dobrodíní zákona, je sice opodstatněna, neboť podle obsahu spisu krajského soudu v N. byl rozsudek téhož soudu ze dne 18. listopadu 1924, kterým byl obžalovaný B. odsouzen pro zločin podvodu na sedm měsíců žaláře, následkem obnovy trestního řízení pravoplatně zrušen a obžalovaný obžaloby zproštěn.

Důvod, uvedený odvolacím soudem pro napadené rozhodnutí tedy neobstojí. Avšak přes to není výrok o nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu mylný a zmátečný ve smyslu § 385, č. 2 tr. ř., ježto nejsou tu — jak to už soud první stolice správně uvedl — dány předpoklady 1. odst. § 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. pro povolení podmíněného odkladu výkonu trestu....

Čís. 5898.

Ide o zločin úplatkářstva podľa § 467 tr. zák., vydal-li starosta obce za peňazitú odmenu a bez prívolenia príslušnej vrchnosti tretej osobe zabavené predmety, ktoré mu byly četníctvom ako starostovi a členovi obecného predstavenstva odovzdané do úschovy.

(Rozh. zo dňa 12. mája 1937, Zm IV 194/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin úplatkářstva zmátočné sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Uplatňujúc dôvody zmátočnosti podľa § 384, čís. 11 a § 385, čís. 1 b) tr. p., v podstate namietajú obžalovaný A. a jeho obhájca, že nakoľko vraj nie je povinnosťou obecného starostu prijať do úschovy dobytok pašovaný alebo ukradený, vydaním zabavených volov ani neporušil svoju úradnú povinnosť, takže tu môže ísť snád' len o přečin nevernej správy podľa § 361 tr. z., ktorý však v súdenom prípade nie je stíhateľný, lebo niet k tomu potrebného súkromného návrhu poškodenej strany..

Zmátočné sťažnosti, ktoré touto výtkou uplatňujú vlastne len dôvod zmátočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., sú bezzákladné.

Voly, o ktorých obžalovaný A. vedel, že byly z cudzozemska pašované alebo ukradené, byly mu do úschovy dané a sverené ako obecnému starostovi. Už podľa tohoto svojho postavenia bol obžalovaný v smysle § 87 tr. p. povinný uschovaním zabavených volov napomáhať štátnej správe vo výkone vrchnostenských práv. Pri tom obžalovaný ako starosta, tedy predseda obecného zastupiteľstva, podľa zák. č. XXII:1886 a § 85 tr. p. vykonáva aj funkcie policajnej vrchnosti, povinnosťou ktorej je v smysle § 48 nariadenia min. vnútra čís. 130.000/1899 tiež obstaranie a zabezpečenie trestných znakov, v súdenom prípade úschova zabavených volov. Voly byly ináčej obžalovanému ako starostovi sverené četníctvom po pôvode ich pátrajúcim, tedy išlo tu aj o poskytnutie pomoci a súčinnosti obecného predstavenstva pri prevedení pátrania četníctvom, ktorú súčinnosť obecné predstavenstvo, členom ktorého bol obžalovaný ako starosta, podľa § 213 citovaného nariadenia nemôže ani odopreť.

Z toho plynie, že úschova zabavených volov patrila do oboru pôsobnosti obžalovaného ako starostu obce a keď spoluobžalovaným vydal zabavené voly bez povolenia príslušného úradu, týmto konaním porušil ako verejný úradník svoju úradnú povinnosť. Keďže však to učinil za poskytnutú peňazitú odmenu (1000 Kč), dopustil sa zločinu úplatkářstva podľa § 467 tr. z. V dôsledku toho právom bol odvolacím súdom uznaný vinným týmto zločinom.

Čís. 5899.

Nejde o důvod zmátečnosti podle čís. 3 § 281 tr. ř. (§ 260, čís. 1 tr. ř.), byly-li v rozsudkovém výroku uvedeny právní pojmy »stranictví« a »porušení úřední povinnosti« vedle sebe, neboť stranictví podle § 105 tr. z. je jen jednou z možných forem porušení úřední povinnosti.

Ke skutkovým podstatám zločinů svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. z. a brání darů ve věcech úředních podle § 104 tr. z. není třeba, aby skutečně došlo ke stranickému obstarávání úředních prací.

Jde-li o trvalé spojení mezi úplatcem a úředníkem, za něhož bylo poskytnuto více úplatků z téhož podnětu, nelze se spokojiti s tím, aby poskytování a přijímání peněžitých částek bylo hodnoceno s hlediska každého jednotlivého daru samostatně ve vztahu k určitému úseku služební činnosti úředníkovy, nýbrž nutno hodnotiti je i v jejich souhrnném celku ve vztahu k veškeré jeho úřední činnosti.

»Stranictvím« podle §§ 104, 105 tr. z. je nejen přímé zasazování se o zájmy strany, nýbrž i stranická blahovůle nebo přízeň projevovaná straně; stačí, je-li poskytování darů provázeno u úplatce snahou získati si a udržeti si též i budoucně onu stranickou blahovůli a přízeň úředníkovu.

»Stranictvím« podle §§ 104, 105 tr. z. jsou také »výhody a úlevy« (§ 2 zákona čis. 178/1924 Sb. z. a n.), poskytované úředníkem straně jakožto projev jeho blahovůle, nesrovnávající se s jeho povinností, býti při styku se stranami naprosto nestranný.

(Rozh. ze dne 12. a 14. května 1937, Zm II 486/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnosti obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, pokud jim byli uznáni vinnými: A. zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. z. a B. zločinem brání darů ve věcech úředních podle § 140 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného A. vytýká rozsudku porušení předpisu § 260, č. 1 tr. ř. a zmatečnost podle § 281, č. 3 tr. ř. z důvodu, že prý v rozsudku není jasně vyřčeno, z jakého činu stěžovatel byl uznán vinným; enunciat rozsudkový zní prý jen alternativně, že »..... B-a dary úhrnem 56.000 Kč hleděl svést ke stranictví nebo porušení povinnosti úřední«, a ježto podle jeho důvodů při každém daru mělo jíti jen o získávání B-a k stranickému úřadování, ohledům a přízni, kdežto pro svádění k porušení úřední povinnosti nejsou uváděny žádné důvody, shledává stížnost rozsudek v tomto směru zmátečným též podle § 281, č. 5 tr. ř. (nejasnost, vnitřní odpor a nedostatek důvodů). Ani v tomto směru stížnosti nelze přisvědčiti.

Zákon uvádí v § 105 tr. z. právní pojmy »stranictví« a »porušení úřední povinnosti« vedle sebe a nestaví je do protikladu. Porušení úřední povinnosti je pojem širší, kdežto stranictví jako protiklad naprosto nestrannosti, úředníkům zvláště za povinnost uložené (srovnej na př. § 21 služ. pragm. č. 15/1914 ř. z. a § 46 soud. instr. č. 81/1853), je jen jednou z možných forem porušení povinnosti úřední, která při aktivním podplácení nejčastěji přichází v úvahu vzhledem na přibuznost skutkových podstat zločinů podle § 105 a §§ 5 a 101 tr. z. Položil-li rozsudek mezi oba zmíněné právní pojmy slůvko »nebo« na způsob textu zákona, zřejmě má tu na mysli, jak vysvitá z důvodů rozsudku, stranictví jakožto jeden ze způsobů porušení úřední povinnosti úředníka stěžovatelem upláceného. Poněvadž znění rozsudku nepone-

chtává v žádném směru pochyby o tom, z jakého činu nalézací soud shledal obžalovaného vinným, i jaký trestný čin spatřuje ve skutečnosti uznanych za prokazané, z nichž obžalovaný byl uznán vinným, totiž zločinem podle § 105 tr. z., spočívajícím ve svádění veřejného úředníka v případech rozhodování ve věcech veřejných dary k porušení jeho povinnosti úřední, a to ke stranictví, je výtká zmáteční stížnosti o porušení předpisů § 260, č. 1 tr. ř. a o zmatečnosti rozsudku podle čis. 3, pokud se týče též podle č. 5 § 281 tr. ř., zcela bezdůvodná.

Nelze přiznati důvodnost ani námítkám, jimiž se zmáteční stížnosti obracejí proti právnímu posouzení věci soudem nalézacím.

Při doličování námitek vadného výkladu zákona ve smyslu zmátečnosti rozsudku podle § 281, č. 9 lit. a) tr. ř. tvrdí obě zmáteční stížnosti shodně nemožnost podřaditi zjištěný skutkový děj pod předpisy §§ 105 a 104 tr. z. z důvodu, že v rozsudku není zjištěn nějaký konkrétní úřední akt obžalovaného B., prokazující jeho stranictví vůči dárci, projevivší se důsledkem poskytnutého daru. Stížnosti vycházejí zde z mylného předpokladu, když, jako to činí zejména stížnost obžalovaného B., nepovažují pro náplň oněch skutkových podstat i při případných ostatních znacích zločinu za dostačující pouhý příslib, poskytnutí nebo přijetí daru, nýbrž domnívají se, že musí býti i skutečný dokázaný úřední výkon, jímž se dárci poskytuje prospěch nebo výhoda, že tudíž nezbytným zákonným znakem je též v důsledku daru následný vědomý stranický úkon. Skutečné svedení ke stranictví není však vůbec náležitostí zločinu podle § 105 tr. z., jak to neklamně vychází z jednoznačného znění zákona, jenž stíhá pro zločin s v á d ě n í ke zneužití moci úřední již i toho, kdo v případech rozhodování záležitostí veřejných a pod. úředníka darem ke stranictví svéstí hledí, ať již se mu úmysl zdaří čili nic. Dokonaným zločinem je tu tedy i takové svádění ke stranictví, jež se nesetkalo s úspěchem. Stěžovatel A. se mylí, když se domnívá, že po vydání zákona ze dne 3. července 1924, č. 178 Sb. z. a n., není při úplatkářství již kriteriem mezi zločinem a přečinem úmysl pachatele, nýbrž skutečnost, zda se stranictví v důsledku daru skutečně projevílo. V tom smyslu platný zákon nijak nebyl pozměněn. Stěžovatel vůbec tu přezírá účel, jež právě sledovalo vydání zvláštního zákona č. 178/1924 Sb. a n.: ne odbourati dosavadní právo, které bylo normováno a vybudováno na základě poměrů platných v době vzniku zákona, nýbrž doplniti ochranu bezpečnosti a čistoty státní správy před útoky a zásahy, jimž je ve zvýšené míře vydána — v důsledku uplatnění zásad o širších úkolech státu a tudíž rozrůstání státního správního aparátu, zabírajícího takto do oboru své působnosti stále obsáhlejší zájmy širokých kruhů obchodních, podnikatelských a veřejnosti vůbec, aby bylo možno trestně postihnouti i ty skutky, které sice nedosahují stupně útoku na závažné právní hodnoty ve smyslu §§ 104 a 105 tr. z. a tudíž jinak by trestní sankci unikly, přes to však nebezpečně ohrožují čestnost, spolehlivost a neprodajnost orgánů státní správy.

Není-li však skutečné svedení ke stranictví náležitostí skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. z., není konkrétního stranického aktu

vůbec třeba ani k naplnění zákonných znaků zločinu brání darů ve věcech úředních podle druhé skutkové podstaty § 104 tr. z., jež je v poměru souvztažnosti k předpisu § 105 tr. z. Stěžovatel B. dovolává se tu sice pro svoje hledisko právních názorů Lammasche (Grundriss 1911, str. 137) a Fingera (Strafrecht II, 1914, str. 904), leč převážná část směrdatné literatury (Altmann: Kommentar str. 313, Kallab: Trestní právo hmotné str. 165, Miříčka: Trestní právo hmotné str. 236) i judikatura nejvyššího soudu (rozh. č. 2775/1902 vid. sb., rozh. č. 1781 Sb. n. s., poslední rozh. č. 5798 Sb. n. s.) právě se zřetelem na obdobný tu předpis § 105 tr. z., postihující druhý subjekt při úplatkářské trestní dohodě, shledává skutkovou podstatu zločinu podle § 104/II. tr. z. za dánu již tehdy, jakmile úředník přijal dar (prospěch, příslib daru nebo prospěchu) z a tím účelem, aby při vyřizování svých úředních prací projevili stranictví, k němuž při jeho služební funkci je tu možnost dána. Strohým výkladem zákona ve smyslu stěžovatelem B. požadovaném, že totiž zločin pasivního uplácení je dokonán teprve stranickým obstaráváním prací úředních po poskytnutém daru, unikala by vůbec trestní sankci značná část této zločinné činnosti tak těžce ohrožující čistotu a spolehlivost státní správy, a to právě část nejzávažnější pro obtíže postihnutelnosti; vždyť povaha úředního úkonu ve velkém počtu myslitelných případů vůbec nedovoluje přezkoumání a důkazu, že a pokud stranictví bylo projevmeno a nastalo (výrok porotce, soudce, úředníka ve věcech arbitrárního rozhodování a pod.). Jinde zase, jako při rozsáhlých technických pracích, trvalých dodávkách a viceletém obchodním spojení, vzniká snad i mnohleté mezidobí mezi přijetím daru, jež provázel úmysl stranický se za dar odvděčiti, a mezi skutečným rozhodnutím. Ponechatí v průběhu tohoto mezidobí beztrestným zjištěný fakt přijetí daru, když k rozhodování buď zatím, snad vůbec nebo pro změnu v osobě úředníka či z jiných důvodů nedošlo, nebo uvažovati o možnostech pouhého pokusu zločinu, odporovalo by celé slovní i pojmové konstrukci předpisu § 104 tr. z., jenž druhou skutkovou podstatu k prvé prostě přičleňuje («ingleichen»). Takto shodným výkladem předpisů o aktivním a pasivním úplatkářství, při němž se nepovažuje konkrétní úkon stranického rozhodování, jest u obou zločinů (§§ 104, 105 tr. z.) zdůrazněn jako rozhodný moment obou skutkových podstat a jako jejich jádro zámeř pachatelův, nesoucí se jak u úředníka přijavšího dar, tak i u osoby dar poskytující ke stranickému rozhodování, bez ohledu na to, zda úředník dar přijavší později uskutečnil svůj úmysl či jej změnil, a vůbec zda tu bylo nějak stranicky rozhodnuto.

Netrpí proto rozsudek vadami, jež zmáteční stížnosti v něm shledávají, když na jedné straně nenalézá důvodů pro zjištění, že se obžalovaný B. nějakého konkrétního stranického aktu dopustil, na druhé však dospívá k úsudkům, že obžalovaný A. ho ke stranictví svěsti hleděl a že se též on při obstarávání svých prací úředních k nějakému stranictví svěsti dal. Rozsudek zjišťuje také způsobem formálně bezvadným, že při trvalém úředním působení obžalovaného B. souběžně s prováděním staveb obou silnic byla tu objektivní možnost dopustiti se v různém směru stranictví.

Je zcela nerozhodné, že se obžalovaný B. stranictví vůbec nedopustil, že provedení stavby bylo v pořádku, solidní, stejně i dozor nad ní, rovněž že snad v některých obdobích staveb B. přikře vystupoval vůči firmě, jež mu úplatky poskytla, seškrtával účty firmy, ba i přímo se stavěl proti tomu, aby další stavby jí byly zadávány. Rovněž nemá významu, zda dary byly dávány pravidelně nebo jen za určitých příležitostí, zda byly v přičinné souvislosti právě s tím konkrétním úkonem při stavbě, jak to nalézáci soud usuzuje, a není proto třeba blíže se zabývatí ani těmi námitkami stížností, které se obracejí proti rozsudkovým úvahám o takových nevyznamných jednotlivostech.

Při zjištěné a vpředu již uvedené časové posloupnosti jednotlivých závadných událostí na stavbách silnic a při trvalé — byť i občas přerušované — služební funkci obžalovaného B., pozůstávající zejména též ve vedení úředního dozoru a kontroly nad stavbou, vystihuje tento zjištěný časový sled jednotlivých příběhů na stavbě a poskytování darů plně právní závěr nalézacího soudu, odvozený ze všech těchto skutečností, že všech sedm peněžitých darů poskytl obžalovaný A. obžalovanému B. v případech jeho rozhodování ve věcech veřejných, a že též obžalovaný B. přijal je při obstarávání svých úředních prací.

Pokud jde o subjektivní stránku stíhaného jednání obžalovaných, vyvíjejí obě zmáteční stížnosti největší úsilí, aby vyvrátily předpoklady a závěry nalézacího soudu, že obžalovaní jednali ve zlém úmyslu, jaký předpokládají § 105 a § 104 tr. z. Ani v tomto směru nelze zmátečním stížnostem přiznati důvodnost.

Ze skutkových zjištění rozsudkových vysvitá zcela nepochybně, že celá závadná činnost obou obžalovaných vzešla z téhož podnětu, totiž z důvodu stavby veřejných silnic firmou P., jakož i z důvodu souvisící s tím úřední činnosti obžalovaného B. a že činností tou byl sledován též cíl. Na celou trestnou činnost obou obžalovaných dlužno proto pohlížeti jako na činnost jednotnou a nedělitelnou a dlužno důsledkem toho i otázku subjektivní viny posuzovati s hlediska jednotného. Je proto pochybeno uvažovati o jednotlivých počinech obžalovaných samostatně a nezávisle na ostatních počinech. Rozsudek opětovně vyslovuje, že v době, o níž v souzeném případě jde, totiž od listopadu 1929 do července 1932, v níž bylo obžalovaným A. poskytnuto obžalovanému B. oněch sedm darů, šlo o trvalé spojení mezi podnikatelskou firmou P., resp. mezi vedoucím úředníkem její filiálky na jedné straně a obžalovaným B. na straně druhé. Uvažuje-li se o věci s tohoto jednotného hlediska, je nasnadě závěr, že ono poskytování a přijímání peněžitých částek nelze právně hodnotiti s hlediska každého jednotlivého daru a okolností jej provázejících zvlášť, odděleně a samostatně, tedy každý dar sám o sobě, nýbrž že dlužno hodnotiti je v jejich souhrnném celku jako opakování a trvalé a soustavné uplácení, při němž jednotlivé dary mají vztah nikoliv pouze k určitému úseku služební činnosti obžalovaného B., nýbrž k veškeré jeho služební činnosti. Proto rozsudek zcela nadbytečně uvažoval, zda a v jakém vztahu byl ten či onen jednotlivý dar též k určitým služebním úkonům, které obžalovaný B. v době toho či

onoho jednotlivého daru práve prováděl, nebo které přímo či nezbytně po daru měly následovati. Poněvadž pak obžalovaný A. všech sedm darů poskytl obžalovanému B. v případech rozhodování ve věcech veřejných a také obžalovaný B. dary ty přijal v případech takového rozhodování, a ježto stranictví podle ustálené judikatury zrušovacieho soudu je nejen přímé zasazování se o zájmy nějaké strany, nýbrž i stranická blahovůle nebo přízeň projevená straně, a ježto rozsudek zjišťuje a po zákonu odůvodňuje, že poskytování darů bylo u obžalovaného A. provázáno snahou získati si a též i do budoucna si udržeti onu blahovůli a přízeň významného úředníka, poněvadž dále i u obžalovaného B. je zjištěno, že přijetí darů se stalo u vědomí toho, co A. chce dary od něho dosáhnouti, je se zřetelem k celému zjištěnému stavu věci a při právním stanovisku nahoře vyloženém plně opodstatněn úsudek nalézacieho soudu, že úmysl obžalovaného A. při poskytování všech darů B. se nesl vždy jen k tomu, aby obdarovaného B. svedl, aby se B. při svém úřadování a rozhodování o záležitostech veřejných, pokud se týkaly zájmů firmy P., nedal vésti jen úvahami přísně objektivními a důvody výlučně věcnými, nýbrž aby u něho spolupůsobily také momenty jiné, totiž přízeň a blahovůle vůči firmě P., tudíž podle mluvy zákona, aby ho svedl ke stranictví. Stejně je u obžalovaného B., najmě vzhledem ke zjištění, že si byl plně vědom toho, jaký účel obžalovaný A. poskytovanými dary sleduje, oprávněn závěr, že přijímáním darů dával najevo svůj souhlas se záměrem, jež obžalovaný A. poskytováním darů projevował, to jest, že dával najevo ochotu dáti se svésti k nedbání přísně věcných zřetelů při svém úředním působení. Při tom nezáleží na tom, jak už podotčeno, zda záměr ten pak skutečně uskutečnil.

Zmateční stížnost obžalovaného B. v mylném pojímání náležitosti zločinného zlého úmyslu postrádá v rozsudku zjištění výslovné domluvy a dohody stran před určitým jednáním, jež by vytyčovala účel darů. Neboť nějaké souhlasně projevené dohody stran o účelu daru skutková trestná podstata, o níž jde, nevyžaduje a je proto příslušná námitka stížnosti bezpodstatná. — — — —

P o z n á m k a r e d a k c e: Na jiném místě odůvodnění svého rozsudku, pokud šlo o další obžalované C. a D., uvedl nejvyšší soud k pojmu »stranictví« ještě toto:

Pokouší-li se rozsudek nalézacieho soudu, podřazující činnost obžalovaných C. a D. jediné pod skutkové podstaty přečinů (již promlčených) podle §§ 2, 3 a 4 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n., rozlišovati na více místech mezi pojmy »výhody a úlevy« na straně jedné a »stranictví« na straně druhé, třeba tu uvést, že nejsou to vzájemně a stupňovitě (co do intensity) se odlišující právní pojmy, při nichž by skutková náplň jedněch (výhody a úlevy) nedosahovala intensity pojmu druhého (stranictví), nýbrž že, jak vyplývá ze subsidární povahy zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. k §§ 104 a 105 tr. z. (§ 1: »Tohoto zákona lze užití jen, nelze-li čin potrestati přísněji podle dosavadních zákonných ustanovení...«), stranictvím ve smyslu §§ 104 a 105 tr. z. jsou také »výhody a úlevy« poskytované úředníkem určité straně, jakožto

projev jeho blahovůle, nesrovnávající se s jeho povinností býti při styku se stranami naprosto nestranným (§ 21 služ. pragm. čís. 15/1914 ř. z.) a přísně dbáti zákonných a úředních předpisů a dáti se vésti jen úvahami naproste objektivity a důvody výlučně věcnými, neovlivněnými subjektivními pocity přízně či nepřízně.

Čís. 5900.

Povolenie navrátenia v predošlý stav pre zmeškanie lehoty k ohláseniu opravného prostriedku obžalovaným držaným vo väzbe.

(Rozh. zo dňa 14. mája 1937, Zm III 258/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre zločin podvodu následkom sťažnosti obžalovaného proti usneseniu vrchného súdu, ktorým nebolo žiadosti obžalovaného o navrátenie v predošlý stav vyhovorené, zrušil napadnuté usnesenie a vyhovujúc žiadosti obžalovaného povolil navrátenie v predošlý stav, t. j. považoval ohlásenie a prevedenie odvolania obžalovaného proti rozsudku krajského súdu zo dňa 28. augusta 1936 za včas podané a poukázal vrchný súd, aby vo veci podľa zákona pravidelne pokračoval.

D ō v o d y:

Vrchný súd pravoplatným usnesením zo dňa 30. októbra 1936 ustálil, že sťažovateľ oneskorene ohlásil odvolanie proti rozsudku krajského súdu zo dňa 28. augusta 1936, pri čom ustálil aj to, že lehota k podaniu tohoto odvolania končila dňom 20. septembra 1936. Toto usnesenie, pretože proti nemu nie je prípustná sťažnosť (§ 405, odst. 2 tr. p.), stalo sa pravoplatným. Obžalovaný na to podal žiadosť datovanú 4. decembra 1936 pánu prezidentovi republiky, kde sa uchádza, aby jeho odmietnuté odvolanie bolo vrchným súdom riadne preskúmané, lebo že on v zákony lehote podal riadne odôvodnené odvolanie proti rozsudku súdu prvej stolice. Túto žiadosť, ktorá došla úradnou cestou ku krajskému súdu dňa 30. decembra 1936, žiadal obžalovaný podľa svojho zápisničného prehlásenia zo dňa 25. marca 1937 považovať za žiadosť o navrátenie v predošlý stav (§ 464 tr. p.), pri čom prehlásil, že usnesenie vrchného súdu, ktorým jeho odvolanie bolo odmietnuté ako opozdené, obdržal až 19. marca 1937. Svoju ospravedlňujúcu žiadosť odôvodnil obžalovaný potom aj dodatočne poukazom na obsah spisov, podľa ktorých — vraj — jak ústne, tak aj písomné odvolanie učinil správne a v zákony lehote, a to ústne 15. septembra 1936 u vyšetrojúceho sudcu a písomné, — ktoré o d o v z d a l s p r á v e v ä z n i c e — 20. septembra 1936, keďže v tomto čase bol vo väznici krajského súdu uväznený. Ze toto podanie nebolo správou väznice na poštu dané v ten istý deň, za to on — vraj — už nemôže, ale že vtedy ani nemohlo byť na poštu dané, lebo 20. septembra 1936 bola nedľa.

Vrchný súd žiadosť obžalovaného o navrátenie v predošlý stav prijal ako včas podanú zrejme preto, že podľa spisov nie je vyvrátený údaj obžalovaného, že cit. usnesenie vrchného súdu obdržal až 19. marca 1937 a že len tohoto dňa si uvedomil, čo bolo prekážkou, že jeho odvolanie nebolo podľa názoru vrchného súdu včas ohlásené. Ako včas podanú túto žiadosť prijímajúc, meritorne jej však vrchný súd nevyhovel, a to z dôvodu, že žiadateľ ospravedlňuje ňou len zameškanie pre vedenia odvolania, nie však aj omeškanie ohlásenia odvolania.

Tento názor vrchného súdu je však mylný, lebo žiadateľ ospravedlňuje ú d a j n é omeškanie svojho písomného podania zo dňa 20. septembra 1937, toto podanie však obsahuje nie len prevedenie odvolania, ale podľa jasného znenia aj ohlásenie odvolania. A toto odvolanie v tomto prípade, keď bol v neprítomnosti obžalovaného vynesený rozsudok tomuto dňa 12. septembra 1936 vyhlásený, mal obžalovaný možnosť podľa § 4, odst. 1, posl. veta zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. ohlásiť v lehote osem dní, rátanej od vyhlásenia dočasného rozsudku.

Zostáva preto ďalšou otázkou, či údaje žiadateľa, — ktorými ospravedlňuje, pretože nebolo jeho podanie, datované zo dňa 20. septembra 1936, ešte toho dňa na poštu dané, — sú pravdivé. Najvyšší súd túto otázku kladne zodpovie, lebo správnosť a pravdivosť ospravedlňujúcich údajov žiadateľa je z obsahu spisov zjavná a preukázaná a preto na obsah týchto spisov sa poukazuje.

Takto však do úvahy prichádzajúce toto podanie obžalovaného zo dňa 20. septembra 1936, podané na poštu 21. septembra 1936, zrejme len bez viny obžalovaného a pre neodvratnú ním prekážku nebolo už dňa 20. septembra 1936 na poštu dané a len tak bola lehota v § 4, odst. 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. stanovená, údajne zameškaná. Či rečené ohlásenie odvolania bolo podľa cit. § 4, odst. 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., hľadiac aj na predpis § 11 tr. p. v znení zák. č. 1/1920 Sb. z. a n. skutočne opozdene podané, ako to vrchný súd vo svojom pravoplatnom usnesení vyslovil, není už predmetom tohoto rozhodnutia.

Údaje žiadosti činia pravdepodobnými podmienky navrátenia v stav predošlý, uvedené v § 463 tr. p., bolo treba v dôsledku toho žiadateľom napadnuté usnesenie vrchného súdu podľa § 379, odst. 4 tr. p. zrušiť a v smysle § 466 tr. p. povoliť navrátenie v stav predošlý a vrchný súd na pravidelné pokračovanie vo veci upraviť.

Čís. 5901.

Predpisu § 1, odst. 1 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. nelze použiť, jde-li o odsouzení k jiným trestům, nežli k trestu peněžitému nebo k trestu na svobodě, jakož i jde-li o odsouzení s prominutím trestu neb upuštěním od něho.

(Rozh. ze dne 18. května 1937, Zm I 1277/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §§ 413, 419 tr. z., trest prominut a vysloveno, že výkon trestu se podle §§ 1 a 3 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. odkládá na zkušební dobu jednoho roku, a zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž bylo vysloveno, že odsouzení je podmíněné.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle č. 11 § 281 tr. ř., nutno přiznati oprávnění.

Uznáv obžalovaného vinným přestupkem podle § 419 tr. z., použil prvý soud vzhledem k tomu, že manželka obžalovaného nežádala za potrestání, ustanovení poslední věty § 419 tr. z. a vyslovil, že se trest nevyměřuje. Zároveň však uznal, že odsouzení je ve smyslu § 1 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. podmíněné a určil zkušební dobu na jeden rok.

Ponechávaje nenapadeným výrok, že se trest nevyměřuje, správně, že se promíjí, vytyká veřejný žalobce právem, že soud vykročil vyslovením podmíněnosti odsouzení ze své trestní moci.

Podle ustanovení § 1 zák. o podmíněném odsouzení může soud za předpokladu tam uvedeného odložit výkon trestu peněžitého nebo na svobodě, nepřesahujícího dobu jednoho roku. Uvádí-li zákon výslovně jen tyto dva druhy trestu, jichž výkon lze podmíněně odložit, vylučuje tím jeho použití při ostatních druzích trestu, zvláště při trestu ztráty práv a daných povolení (§ 240 c) tr. zák. — na př. při trestu stanoveném v § 356 tr. z. (viz rozh. č. 2313 Sb. n. s.) — a ovšem také při trestu přísné domluvy, který přichází především v úvahu při odsouzení pachatele pro přestupek podle § 419 tr. z. V důsledku zásady vyslovené v § 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. nelze pak použití zákona o podmíněném odsouzení v případech, kdy bylo vysloveno v odsuzujícím rozsudku, že se trest promíjí (na př. § 419 tr. z.), nebo že se od něho upouští (§ 6, odst. 1 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n., § 9 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.).

Vysloví-li soud, jako v souzeném případě, při odsouzení pro přestupek podle § 419 tr. z., že se trest promíjí, nemění se tímto výrokem nic na výroku o vině a odsuzující povaze rozsudku, neboť nastávají všechny následky odsouzení, zejména také ztráta zachovalosti. Postavení odsouzeného, jemuž byl trest prominut, je vzhledem k postavení osoby odsouzené podmíněně k trestu potud příznivější, že se trest promíjí neodvolatelně a nezměnitelně již okamžikem pravoplatnosti rozsudku. Podmíněné odsouzení má sice účinek, že trest vyslovený rozsudkem se nevykoná, avšak tento účinek je závislý na splnění podmínky, že se odsouzený osvědčí, resp. že bude vydáno v tomto smyslu soudní rozhodnutí (§ 1, odst. 2 a § 2, odst. 2 zák. o podm. odsouzení). Teprve je-li tato podmínka splněna (její splnění vysloveno soudním

výrokem, má odsouzený jistotu, že trest nebude na něm vykonán. Rozsudkový výrok, jímž byl trest prominut, týká se v případech, kde není jiného zvláštního předpisu, právě jen trestu a nikoli právních následků odsouzení, které při podmíněném odsouzení v případech osvědčení pomíjejí v rozsahu zákonem stanoveném. Tyto následky, najmě ztráta zachovalosti, mohou býti v případě prominutí trestu odčiněny jen zahlazením odsouzení.

Ježto vzhledem k tomu, co uvedeno, může při podmíněném odsouzení nastati odklad výkonu trestu jen tam, kde to § 1, odst. 1 zák. o podm. ods. připouští, totiž v případě odsouzení k trestu peněžitému nebo trestu na svobodě, jsou odsouzení k jiným trestům, než k těmto výlučně uvedeným, jakož i odsouzení s prominutím trestu nebo upuštěním od něho vyloučena z použití § 1, odst. 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n.

Správnosti toho nasvědčují i ustanovení zákona o ochraně cti č. 108/1933 Sb. z. a n. Podle § 9, odst. 1—3 cit. zák. upustí soud obligatorně nebo může upustiti od uložení trestu za předpokladů tam stanovených. § 10 téhož zákona praví, že výrok, kterým soud upustil od uložení trestu, má účinky prominutí trestu, a stanoví dále: »Nebude-li vinník do dvou let od pravoplatnosti takového výroku znovu odsouzen, může býti také jeho odsouzení zahlazeno, i když tu nejsou ostatní podmínky zahlazení odsouzení podle zákon ze dne 14. června 1928, č. 111 Sb. z. a n.« Toto ustanovení nemá jiný smysl a účel, než že zákonodárce vyšel ustanovením kratší lhůty k zahlazení vstříc požadavku, aby odsouzený, u něhož bylo upuštěno od trestu, nebyl co do následků odsouzení na tom hůře, než podmíněně odsouzený k trestu. Opatření toto učinil zákonodárce právě u vědomí, že vzhledem k ustanovení § 1, odst. 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. nelze odložit podmíněně odsouzení, při kterém bylo upuštěno od trestu podle § 9 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., jak tomu byl dán výraz výslovně i v důvodové zprávě vládního návrhu tisk 830, str. 22.

Z toho plyne, že ustanovení § 1, odst. 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. je nutno pojímat striktně a omeziti tedy jeho použití jen na odsouzení k trestu na penězích a na svobodě a nerozšiřovati je na odsouzení k jiným trestům a na odsouzení bez vyslovení trestu.

Také zákon o trestním soudnictví nad mládeží ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. z. a n., zná upuštění od uložení trestu (§ 6, odst. 1). Tento výrok má podle téhož zákona účinky prominutí trestu (§ 6, odst. 3), odsouzení se nezapisuje do rejstříku trestů (§ 6, odst. 4) a následky odsouzení zde nenastávají (§ 10). Zde je již pojmově vyloučeno použití § 1, odst. 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., neboť podrobná zákonná úprava ve shodě s tendencí zákona poskytuje mladistvému odsouzenému s použitím § 6, odst. 1 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n. postavení tak příznivé, že nezbyvá již nic, v čem by je mohlo použití zákona o podmíněném odsouzení zlepšiti.

Výrok stížnosti napadený je tudíž porušením kategorického předpisu zákona o podmíněném odsouzení, totiž ustanovení § 1, odst. 1 tohoto zákona v části, jejíž použití nepodléhá volnému soudcovskému uvážení. Nedbáním tohoto velícího předpisu vykročil první soud ze své trestní moci. Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti a napadený výrok zrušiti.

Čís. 5902.

Bylo-li upuštěno od uložení trestu podle § 6 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n., nelze se zabývatí otázkou podmíněnosti odsouzení podle zákona č. 562/1919 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 18. května 1937, Zm II 85/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku soudu mládeže, jímž byl mladistvý obviněný uznán vinným proviněním podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb. z. a n. a § 3 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř., který spatřuje v tom, že soud mládeže, upustiv podle § 6, č. 1 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n. od uložení trestu obviněnému, nevyslovil v rozsudku, zda odsouzení obviněného je podmíněné či nepodmíněné.

Zmateční stížnost se opírá o plenární rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. července 1923, č. 466/23, uveřejněné pod č. 1248 Sb. n. s., jímž bylo vyřčeno, že je na nalézacím soudě, aby v každém případě, nebyl-li uložen trest na svobodě delší jednoho roku, pojal do výroku rozsudečného a odůvodnil v důvodech rozsudku, zda přiznal podmíněný odklad výkonu trestu podle zákona ze dne 17. října 1919, č. 562 Sb. z. a n., čili nic, či zda si ve smyslu § 7, odst. 2 tohoto zákona vyhradil rozhodnouti o něm dodatečně zvláštním usnesením, a že neučinil-li tak, lze nápravu zjednatí uplatněním zmatku podle § 281, č. 11 tr. ř., a dále o rozhodnutí nejvyššího soudu č. 3154 Sb. n. s., v němž bylo vysloveno, že předmětem zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. není podmíněný odklad výkonu trestu, nýbrž podmíněně odsouzení jako takové, že důležitějším důsledkem podmíněného odsouzení v případě osvědčení se nežli to, že se trest nevykoná, je, že se má za to, že vinník nebyl vůbec odsouzen (§ 1, odst. 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n.) a že proto o podmíněnosti odsouzení nutno uvažovati a rozhodnouti, i když vinníkovi nehrozí výkon trestu, protože doba započtené vazby prozavinníkovi nehrází výkon trestu, plně výměru uloženého trestu, nebo protíže vinníkovi nebyl uložen žádný trest (§ 265 tr. ř.) nebo od uložení trestu bylo soudem upuštěno (§ 18, č. 1 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n.).

Přes to nelze zmateční stížnosti v souzeném případě přiznati důvodnost. Při řešení otázky, zda odsouzení, při němž soud upustil od uložení trestu (od potrestání), může býti podmíněně podle § 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. čili nic, nutno vycházeti z povahy instituce upuštění od uložení trestu, jak byla zavedena a upravena právě zákonem, o který v souzeném případě jde.

Instituce upuštění od uložení trestu byla do našeho trestního práva zavedena v různých formách, resp. stupních (§ 18, čis. 1 zák. čis. 124/1924 Sb. z. a n., § 6 zák. čis. 48/1931 Sb. z. a n., §§ 9, 10 zák. čis. 108/1933 Sb. z. a n.) a podle toho, o kterou tuto formu jde, nutno řešiti otázku výše uvedenou.

Podle § 6, odst. 1 zák. čis. 48/1931 Sb. z. a n. může soud, odsuzuje mladistvého v případech tam uvedených, upustiti od uložení trestu. Takovýto výrok má podle § 6, odst. 3 cit. zák. účinky prominutí trestu. Podle § 6, odst. 4 cit. zák. se odsouzení v takovém případě vůbec nezapisuje do rejstříku trestů. Zákon se zde spokojuje s pouhým prohlášením rozsudku, to je výroku o vině, který pokládá za daných předpokladů za dostatečný zákrok proti mladistvému provinilci, ježto ono prohlášení odsuzujícího rozsudku skýtá již samo o sobě dostatečný podklad pro předpoklad, že se mladistvý polepší a že proto není třeba přísnějšího zákroku proti němu, jakým by bylo podle — co do intenzity odstupňovaného — výpočtu § 5 cit. zák. odsouzení k trestu podmíněně nebo odsouzení k trestu nepodmíněně. Díkce tohoto zákonného ustanovení, které pouze při odsouzení k trestu uvádí, že může býti podmíněně, nasvědčuje jasně tomu, že v případě upuštění od uložení trestu je vyloučeno vyřknouti odsouzení podmíněně. Výrok o upuštění od uložení trestu jest okamžikem své pravoplatnosti konečný, takže žádná následná událost (spáchání nového trestného činu nebo pod.) nemůže vésti k jeho změně a k dodatnému uložení nějakého trestu. Poněvadž odsouzení ve smyslu čtvrtého odstavce § 6 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. se nezapisuje do rejstříku trestů a vinník neztrácí vůbec svoji zachovalost a ježto podle § 10 téhož zákona nenastávají ani následky odsouzení, není zde vůbec předmětu pro podmíněně odsouzení a rovněž ne pro zahlazení odsouzení (§ 1 zák. čis. 111/1928 Sb. z. a n.). Takto vybudovaná instituce upuštění od uložení trestu jde ještě dále nežli instituce podmíněného odsouzení, dává vinníkovi ještě výhodnější postavení, nežli tato a tuto vylučuje. Na věci nemění nic, že se odsouzení vede v evidenci poručenského soudu, který je na požádání sdělí soudu mládeže při opětném trestním řízení proti mladistvému (§§ 37, 38 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n.); neboť podobně je tomu i v případě podmíněného odsouzení, kde úřad rejstříku trestů sdělí trestnímu soudu na požádání i odsouzení, kde se vinník osvědčil (§ 9 zák. čis. 562/1919 Sb. z. a n.) a trestní soud může při novém odsouzení vinníkově vzítí zřetel k tomu, že se již jednou odsouzení pouze podmíněně ukázalo býti nepostačujícím.

Nalézací soud se proto právem nezabýval otázkou podmíněnosti nebo nepodmíněnosti odsouzení. Zmateční stížnost státního zastupitelství bylo z tohoto důvodu jako neodůvodněnou zamítnouti.

Čís. 5903.

Předpis § 425, odst. 1 tr. ř. (§ 344, čis. 8 tr. ř.) neukládá předsedovi porotního soudu, aby vyložil porotcům zákonné sazby trestní.

Byl-li trest doživotního žaláře zmírněn podle § 338, odst. 2 tr. ř., nesmí trvání dočasného trestu přesahovati dvacet let (§ 17 tr. zák., § 344, čis. 12 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 18. května 1937, Zm I 111/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmatečných stížnostech obžalovaných A. a B. jakož i o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu jako soudu porotního ze dne 5. listopadu 1936, jímž byli oba stěžovatelé uznáni vinnými zločinem loupeže podle §§ 190, 194, 195 tr. z., takto právem:

Zmatečným stížnostem obžalovaných A. a B. (označeným jako odvolání), pokud jde o výrok o výši trestu, jakož i zmateční stížnosti státního zastupitelství se vyhovuje a napadený rozsudek, pokud jde o výrok o výši trestu u obžalovaných B. a A., se zrušuje jako zmatečný. Jinak se zmateční stížnost obžalovaného A. zamítá.

Obžalovaným B. a A. vyměřuje se podle § 195 tr. z. znova trest za použití §§ 338 a 265 tr. ř., a to B. těžký žalář v trvání 19 roků a A. těžký žalář v trvání 16 let, u obou čtvrtletně postem zostřeny.

Z d ů v o d ů :

Bezpodstatná je námitka s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 344, čis. 8 tr. ř., že předsedou porotního soudu byl porušen předpis § 325 tr. ř. tím, že předseda nedal porotcům vysvětlení o trestech, jež jsou zákonem stanoveny na jednotlivé druhy zločinu loupeže; neboť předpis tohoto zákonného ustanovení ukládá předsedovi, aby vyložil porotcům zákonné znaky trestného skutku a význam zákonných výrazů v otázkách se vyskytujících, neukládá mu však, aby byly porotcům vyloženy i trestní sazby zákona. To neukládá zákon ani v případě, kdy byly dány dodatkové otázky ve smyslu § 322 tr. ř., poněvadž i tu je předseda porotního soudu povinen vyložiti porotcům toliko význam zákonných výrazů v takových otázkách se vyskytujících a nesmí je poučiti, jaká trestní sazba při kladné odpovědi na otázky ty přichází v úvahu. To je ostatně ustanovením § 324 tr. ř. z projednávání před výrokem porotců vyloučeno, ježto o trestu přísluší rozhodovati soudnímu sboru porotnímu, a to teprve poté, když byl obžalovaný uznán vinným a když byly slyšeny strany (§ 335 a násl. tr. ř.). Že by poučení přednesené před-

sedou soudu bylo nesprávné, což jedině by mohlo tvořiti zmatečnost podle § 344, čís. 8 tr. ř., zmateční stížnost ani vzdáleně nenaznačuje.

Obžalovaní A. a B. podali odvolání z výměry trestu namítající shodně, že porotní sbor soudní, použiv ustanovení § 338 tr. ř. a zmírniv trest doživotního žaláře co do trvání, porušil u obou obžalovaných určením trestu delšího než 20 roků těžkého žaláře hmotněprávní předpis § 17 tr. z., podle něhož je zpravidla nejdelší trvání dočasného žaláře 20 let.*) Tím provádějí oba obžalovaní ve skutečnosti důvod zmatečnosti podle § 344, čís. 12 tr. ř., neboť vytýkají, že soud vykročil z mezí svého práva zmírňovacího. Zmateční stížnost státního zastupitelství podaná ve prospěch obou obžalovaných vychází z téhož hlediska.

Všem třem zmatečným stížnostem nutno přisvědčiti. Ustanovením § 338 tr. ř. bylo soudu, jsou-li splněny podmínky zákonem určené, vyhrazeno právo zmírniti trest, stanovený zákonem mezi deseti a dvaceti lety anebo na dožítí, ne sice co do druhu, ale co do trvání, nikoli však pod tři léta. Tímto zákonným ustanovením byl zmocněn soud stanoviti trest mírnější na místě trestu přísnějšího zákonem určeného. Trestní zákon v § 17 tr. z. stanoví však jako nejdelší trest dočasný trest těžkého žaláře do dvaceti let (rozh. č. 4232 Sb. n. s.) a tato nejvyšší hranice trestu přichází v úvahu, jakmile jsou dány podmínky pro zmírnění trestu doživotního žaláře podle ustanovení § 338, 2. odst. tr. ř. Ustanovení § 265 tr. ř., jehož bylo právem soudem použito, nařizuje, že při vyměřování trestu za trestný skutek nově najevo vyšlý je hleděti k trestu dřívějším nálezem vinníkovi uloženému, a to tak, aby se nepřekročil nikdy nejvyšší trest v zákoně určený na skutek přísněji trestný. Rozhodl-li se tedy soud pro zmírnění trestu doživotního těžkého žaláře podle § 338 tr. ř., rozhodl se pro trest dočasný, jehož nejvyšší hranice je dvacet let a vykročil tudíž z mezí svého práva zmírňovacího, jestliže vzhledem k ustanovení § 265 tr. ř. u obžalovaného A. a B. se zřetelem k rozsudku krajského soudu v Ch. ze dne 18. května 1936, jímž byl B. odsouzen na 6 měsíců a A. na 3 měsíce do těžkého žaláře, a se zřetelem k rozsudku okresního soudu v B. ze dne 26. března 1936, jímž byl B. pro přestupek lehkého ublížení na těle odsouzen do vězení na dva dny, vyměřil tresty oběma obžalovaným vyšší než nejvyšší hranici dočasného trestu.

Bylo proto oprávněným zmatečným stížnostem vyhověti, výrok o trestu u obou jmenovaných obžalovaných jako zmatečný podle § 344, čís. 12 tr. ř. zrušiti a vyměřiti znova trest odpovídající zavinění obou obžalovaných.

Čís. 5904.

Jde o zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. zák., nikoliv o přestupek podle § 320 f) tr. zák., dostavil-li se kdo se zfalšovaným cestovním pasem ke státní hranici v úmyslu oklamati česko-

*) Pozn. red.: Porotní soud uložil obžalovanému B. trest 25 roků těžkého žaláře, obžalovanému A. trest 20 roků těžkého žaláře.

slovenskou pohraniční stráž předložením zfalšovaného pasu, čímž měl československý stát utrpěti škodu na svém právu na dohled na cestování do ciziny, a podařilo-li se mu ujíti pasové prohlídce československou pohraniční stráží.

(Rozh. ze dne 19. května 1937, Zm I 1141/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž A., obžalovaný pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z., byl uznán vinným přestupkem podle § 320 f) tr. z., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného A. vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. z., spáchaným tím, že zfalšoval veřejnou listinu, a to svůj cestovní pas, platný pro Rakousko a Jugoslavii, tím způsobem, že si dal do něho koncem listopadu 1934 ve V. jiným pachatelem k označení zmíněných zemí připsati slova »Německo — Deutschland«, a dostaviv se s ním k československo-německé hranici v úmyslu, aby uvedl předložením této listiny čsl. pohraniční stráž v omyl, kterýmž měl čsl. stát utrpěti škodu na svém právu na evidenci a kontrolu cestování do ciziny, vykonal čin ke skutečnému vykonání zamýšleného zlého skutku vedoucí, při němž zločin jen náhodou dokonán nebyl.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud zjistil, že si obžalovaný dal koncem října 1934 ve V. jistým M. zfalšovati veřejnou listinu, a to svůj cestovní pas, platný pro Rakousko a Jugoslavii, tím způsobem, že si dal do něho k označení těchto zemí připsati slova: »Německo — Deutschland«, a že pak použil této zfalšované veřejné listiny »před úředníkem SA služby v Německu«. Podle toho pokládal nalézací soud zřejmě za prokázáno, že se obžalovaný dostavil s oním zfalšovaným cestovním pasem k československo-německé hranici a že s ním též tuto hranici překročil, ježto se mu podařilo ujíti kontrole čsl. pohraniční stráže. Že nalézací soud předpokládal zřejmě i tuto posléze uvedenou skutečnost, plyne ze zjištění, že obžalovaný použil onoho pasu teprve »před úředníkem SA služby v Německu«. Obžaloba spatřovala v uvedeném jednání obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z. Nalézací soud vyloučil však svým rozsudkem skutkovou podstatu tohoto zločinu a uznal obžalovaného vinným pouze přestupkem falšování veřejné listiny podle § 320 f) tr. z., a to s tímto odůvodněním: »Zfalšování pasu je však úplně nezaplně, na první pohled jest poznati, že jde o zfalšování pasu; neboť v připsaném textu jest použito jiného inkoustu, schází citování země Německa ve francouzské řeči a slovo Deutschland jest chybně psáno jako »Deutschland« s písmenem »d« na místě »t«. Každý úřad — a jenom pro takový je cestovní pas určen — musí tedy na první pohled seznati zfalšování; podvodný úmysl pachatele nemohl tedy býti uskutečněn, škoda žádná nemohla nastati. Jednání obžalovaného

odůvodňuje vzhledem k těmto okolnostem toliko skutkovou podstatu přestupku podle § 320 f) tr. z. a byl proto obžalovaný jen v tomto směru uznán vinným.«

Zmateční stížnost státním zastupitelstvím do tohoto rozsudku podaná uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 10 tr. z.

S hlediska posléze uvedeného důvodu zmatečnosti namítá, že skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl následkem nesprávného výkladu zákona podřaděn pod ustanovení § 320 f) tr. z., jež se k němu nevztahuje; zmíněný skutek měl prý býti správně kvalifikován jako zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z.

Stížnost je v podstatě odůvodněna; skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, netvoří přestupek podle § 320 f) tr. z.; nejde tu sice o dokonaný zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z., jež stížnost ve skutku obžalovaného spatřuje, ale běží tu o pokus tohoto zločinu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. z.

Rozsudek praví sice, jak bylo již uvedeno, že tu nebylo možnosti škody a že tu nebylo možnosti uskutečnění podvodného úmyslu, vylučuje však ve skutečnosti obsahem svého nahoře citovaného odůvodnění skutkovou podstatu zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. z. pro nezpůsobilost použitého prostředku k uvedení v omyl a v důsledku toho též možnost škody a možnost uskutečnění podvodného úmyslu.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací dovodil již ve svém rozhodnutí čís. 5733 Sb. n. s., obírajícím se nahoře uvedeným, M-em provedeným zfalšováním cestovního pasu obžalovaného — tento čin M. byl předmětem jiného trestního řízení u krajského soudu a byl rovněž kvalifikován pouze za přestupek podle § 320 f) tr. z. —, že způsobilost napodobené nebo zfalšované veřejné listiny k oklamání je stejně tak jako úmysl oklamati společným pojmovým znakem skutkových podstat zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. z. a přestupku podle § 320 f) tr. z., takže tam, kde není této možnosti a tohoto úmyslu, je při správném použití zákona vyloučeno i odsouzení pro přestupek posléze uvedený, a že rozdíl mezi skutkovými podstatami zmíněných trestných činů spočívá jedině v tom, že k naplnění prvé je potřebí možnosti škody a poškozovacího úmyslu, jenž spolu s úmyslem uvést v omyl tvoří úmysl podvodný, kdežto druhá skutková podstata přichází v úvahu jen, není-li této možnosti a tohoto úmyslu poškoditi.

V tomtéž rozhodnutí zdůraznil nejvyšší soud jako soud zrušovací, že způsobilost jednání pachatelova k oklamání lze podle ustálené právní nauky i judikatury zrušovacího soudu vyloučiti jen tehdy, bylo-li k oklamání užito prostředku, kterým nemůže býti zamýšlené oklamání způsobeno nikdy za žádných okolností, tedy prostředku naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobilého, nikoli tedy i v případech, v nichž jde pouze o konkrétní nezpůsobilost prostředku k oklamání. Proto nejvyšší soud zkoumal, zda uvedené skutečnosti, že ke zmíněnému doplnění textu (obsahu) cestovního pasu bylo použito jiného inkoustu, že země Německo není tam označena též francouzsky a že

slovo Deutschland je tam chybně psáno jako »Deutschland«, ospravedlňují právní závěr, že tu šlo o absolutní (abstraktní) nezpůsobilost uvedeného zfalšovaného cestovního pasu k oklamání, a dospěl k závěrné odpovědi na tuto otázku shledav, že není ničím zcela neobvyklým opravení nebo doplnění textu veřejné listiny jiným inkoustem, použitým buď pisatelem samým nebo jinou úřední osobou (aprobantem); takže nelze důvodně tvrditi, že použití jiného inkoustu v části textu pasu vylučuje předem pravost této části textu, tím méně zdání pravosti, jež mu chtěl pachatel propůjčiti svémocnou změnou, že pozornosti úředního orgánu cestovní pas kontrolujícího může uniknouti ta okolnost, že označení země, pro niž pas má platiti, není tam napsáno též francouzsky, že k tomu může dojiti zejména v případech, v nichž orgán důvěrný nebo nemůže podle poměrů a okolností konati prohlídku důkladně, a že jsou myslitelné i případy, v nichž kontrolu cestovních pasů provádí úřední orgán, jemuž není známo, že označení země, pro něž cestovní pas byl vydán, musí býti v pasu napsáno též francouzsky, a že stejně může býti i pravopisná chyba v textu cestovního pasu se vykytující orgánem pas kontrolujícím přehlédnuta, na příklad orgánem prohlížejícím jej jen zběžně nebo na místě málo osvětleném, a že tedy nahoře uvedené vady v provedení falšování pasu nejsou takové, aby použitím tohoto zfalšovaného pasu za žádných okolností nemohlo býti dosaženo oklamání úředního orgánu pas prohlížejícího.

V citovaném rozhodnutí zdůraznil dále nejvyšší soud jako soud zrušovací, že to, co uvedl o možnosti uvedení v omyl, platí i o možnosti vzniku škody, poznamenal, že byla již v rozhodnutí čís. 2327 Sb. n. s. podrobně doložena způsobilost falšování pasu cestovního svémocným připsáním země, pro niž pas má platiti, k poškození práva státu na evidenci a kontrolu cestování do ciziny, a dodal k důvodům tam uvedeným, že i podle zákona ze dne 29. března 1928, čís. 55 Sb. z. a n., jest označení země, pro které cestovní pas platí, podstatnou náležitostí pasu (§ 3 tohoto zákona) a že úřad může odepřiti cestovní pas z důvodů uvedených v § 7 tohoto zákona.

Vše to, co bylo nejvyšším soudem jako soudem zrušovacím v citovaném rozhodnutí v naznačených směrech uvedeno, platí i v souzeném případě. Nalézací soud posoudil podle toho, co uvedeno, s hlediska právního nesprávně otázku způsobilosti zfalšovaného cestovního pasu obžalovaného k oklamání, a to buď proto, že si neuvědomil zásadu, že jen abstraktní nezpůsobilost padělků k oklamání vylučuje podvod podle §§ 197, 199 d) tr. z., ale také přestupek podle § 320 f) tr. z., nebo proto, že si neuvědomil rozdíl mezi pojmy abstraktní a konkrétní nezpůsobilosti prostředku k oklamání a posoudil dále s hlediska právního nesprávně též otázku možnosti způsobení škody.

Ve směru subjektivním ospravedlňují skutková zjištění rozsudková, že obžalovaný, dav si veřejnou listinu, a to zmíněný cestovní pas, ve V. M-em nahoře uvedeným způsobem zfalšovati, odebral se s tímto pasem do Německa a předložil jej tam zřejmě na vyzvání onomu »úřed-

niku SA. služby», závěr, že obžalovaný zamýšlel pro případ, kdyby byl na hranici čsl. pohraniční stráží kontrolován, uvést ji předložením svého zfalšovaného cestovního pasu v omyl, kterýmž měl čsl. stát utrpět škodu na svém právu na evidenci a kontrolu cestování do ciziny, t. j. že obžalovaný jednal již před překročením hranic v úmyslu podvodném (v úmyslu směřujícím k oklamání čsl. pohraniční stráže a k poškození zmíněného práva čsl. státu).

Zlý skutek obžalovaným takto zamýšlený nebyl obžalovaným jen náhodou dokonán, totiž proto, že obžalovaný byl, jak sám doznal a jak též rozsudek zřejmě předpokládá, teprve v Německu oním »úředníkem SA. služby«, nikoli tedy čsl. pohraniční stráží před překročením hranice pozorován.

Jednání obžalovaného záležející v tom, že zúčastniv se uvedeným způsobem zfalšování veřejné listiny, o níž tu jde, dostavil se s ní k hranici československo-německé v úmyslu směřujícím k oklamání čsl. pohraniční stráže předložením této zfalšované veřejné listiny a k poškození zmíněného práva čsl. státu, t. j. vykonal čim ke skutečnému vykonání zamýšleného zlého skutku vedoucí, při čemž zamýšlený zlý skutek jen náhodou nebyl dokonán, vykazuje všechny znaky objektivní a subjektivní skutkové podstaty zločinu nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. zák.

Podřadil-li tedy nalézací soud skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, pod ustanovení § 320 f) tr. zák., podřadil jej pod ustanovení trestního zákona, jež se k němu nevztahují, a zatížil tím svůj rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř., stížností uplatňovaným.

Čís. 5905.

Skutočnosti, které porotcovia zistili v skutkových otázkach, nesmejú byť v logickom rozpore.

Okolnosť, že sa rozpor nevyskytuje v otázkach tejže skupiny, ale v rôznych skupinách otázok, je nerozhodná, pretože rozhodnutie porotcov čo do skutkových zistení treba považovať za jeden celok, nech pozostáva z viac skupín alebo nie.

(Rozh. zo dňa 19. mája 1937, Zm IV 141/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu podľa § 279 tr. zák., atď., z úradnej povinnosti zrušil podľa § 34, odst. 1 por. nov. na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 29, čís. 6 por. nov. rozsudok porotného súdu i s hlavným pojednávaním čo do obžalovaných A. a B. v častiach týkajúcich sa trestných činov spáchaných na úkor M. a N. a v dôsledku toho aj čo do výrokov o treste a výrokov s tým súvisiacich; krajský ako porotný súd bol poukázaný, aby v rozsahu zrušenia čo do oboch obžalovaných znova jednal a rozhodol.

Z dôvodov:

Najvyšší súd, skúmajúc na základe zmätočných sťažností vec, spoznal rozpor v skutkových zisteniach porotcov.

Porotcovia totiž kladnou odpoveďou na prvú skutkovú otázku prvej skupiny zistili, že A. 29. júna 1935 cez dvere krčmy, zo vzdialenosti asi 4 až 8 metrov z opakovacej pištole »Praga« vystrelil, mieriac na tam pri dverách krčmy sa nachádzajúceho M., strela tohoto zasiahla, takže jeho zranenie sa hojilo až do 1. augusta 1935.

Na tretiu otázku skutkovú tejže skupiny, ktorá znela: »Či je pravda, že A. vystrelil preto, pokiaľ pred ním do krčmy vstupujúci B. a O. boli poranení, niekto na neho zvolal: »Janko strieľaj« a preto následkom tohoto strachu vystrelil,« odpovedali porotcovia záporne.

Taktiež odpovedali porotcovia na skutkovú otázku siedmu tejže skupiny kladne a na otázku deviatu záporne a zistili tým, že A. vystrelil za týchže okolností a tamže na N., ktorého výstrelom usmrtil, avšak nie preto, že B. a O. boli poranení a niekto zvolal »Janko strieľaj«.

Naproti tomu v skupine druhej kladnou odpoveďou na prvú skutkovú otázku zistili, že v tomže čase a na tom istom mieste, keď B. napádol otvoreným nožom v krčme prítomných mládencov a N. chcel zabrániť bitke, B. na A. stojacieho u dverí krčmy, o ktorom B. vedel, že má pištoľ, vykrikoval: »Janko strieľaj,« na čo A. následkom tohoto zvolania zo vzdialenosti 4 až 8 metrov, mieriac na M. vystrelil a zasiahol ho tak, že zranenie sa hojilo do 1. augusta 1935.

Tie isté skutky zistili porotcovia aj kladnou odpoveďou na otázku piatu tejže skupiny dotyčne výstrelu A., ktorým bol usmrtený N.

Zistili teda porotcovia v prvej skupine otázok skutkom, že nikto na A. nezvolal »Janko strieľaj«, teda že A. nestrieľal preto, že niekto na neho takto vykrikoval, kdežto v druhej skupine otázok zistili, že B. vykrikoval v bitke na A. »Janko strieľaj« a tento následkom tohoto výkriku vystrelil a jedným výstrelom zranil M., druhým zabil N.

Je tu zrejmy rozpor v skutkových zisteniach porotcov v smysle § 29, čís. 6 por. nov.

Okolnosť, že protirečiace si zistenia sú v rôznych skupinách otázok, rozpor v smysle § 29, čís. 6 por. nov. neodstráňuje, lebo rozhodnutie porotcov čo do skutkových zistení treba považovať za jeden celok, či už pozostáva z viacerých skupín alebo nie (Zm III 220/28).

V súdenom prípade je medzi skutkovými otázkami jednej skupiny k druhej tým užší vzťah, že ide o čin a návod k nemu, teda činy v rôznych skupinách otázok zistené sú v pomere akcesority. Rozpor tento nevytýkala strany v zmätočných sťažnostiach.

Pokiaľ však v dôsledku logického rozporu v zistení, či B. zavolať na A. »Janko strieľaj« alebo nie, niet určitého skutkového podkladu pre otázku viny B., treba zmätkom týmto rozporom daný považovať za taký, ktorý bol spôsobený na ujmu obžalovaného B.

Taktiež je tento rozpor formálne na ujmu obžalovaného A., lebo skutkové okolnosti, ktoré sú predmetom rozporu vo výroku porotcov, tvoria formálne skutkový podklad pre posudzovanie k tomu sa vzťahujúcej právnej otázky na silné rozčúlenie.

Pri tom sa poznamenáva, že do tretej skutkovej otázky bola s porušením predpisov §§ 5 a 6 por. nov. nesprávne pojatá náležitosť, či obžalovaný konal zo strachu, lebo tu nejde o skutkovú okolnosť, ale o právny pojem, ktorý do skutkovej otázky nepatrí a zrejme mal len vyjadriť to, k čomu smerovala právna otázka na silné rozčúlenie.

Je preto u oboch obžalovaných uvedený rozpor na ich ujmu a v smysle odst. 4, veta druhá § 29 por. nov. musel najvyšší súd tento zmatok vziať v úvahu z úradnej povinnosti.

Čís. 5906.

Je »Istivým zaslepovaním« podľa § 201 b) tr. zák., utvrdzovali-li kdo osobu zbavenou svéprávnosti pro slabomyslnost v jejím mylném názoru, že jest oprávněna volně rozhodovati o svém majetku.

(Rozh. ze dne 20. května 1937, Zm I 1232/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 lit. b) tr. zák.

Z d ů v o d ů :

Pokud jde o vývody věnované číselně uplatňovanému důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., dlužno uvést toto:

Námítka stížnosti, že nelze spatřovati v tom, že obžalovaný přijal od slabomyslné M. dar (pozn. red.: vkladní knížku na 11.000 Kč), »Istivé zaslepování« po rozumu § 201 b) tr. zák., je bezpředmětná, ježto rozsudek nikde nepraví, že se obžalovaný dopustil »Istivého zaslepování« ve smyslu § 201 b) tr. zák. již tím, že dar od slabomyslné M. přijal, nýbrž spatřuje »Istivé zaslepování« podle posléze citovaného ustanovení zákona v tom, že obžalovaný věda, že M. je pro slabomyslnost zbavena svéprávnosti a dána pod opatrovnictví a že není v důsledku toho oprávněna svým majetkem volně nakládati, utvrdzoval ji před přijetím daru v jejím mylném názoru, že jest oprávněna svým majetkem volně disponovati, a rozumí, jak plyne z prvé věty odstavce rozhodovacích důvodů počínajícího slovy »To vše přesvědčuje soud...«, tímto obžalovanému za vinu kladeným utvrdzováním M. v jejím mylném názoru zřejmě aktivní činnost obžalovaného, jež směřovala k utvrdzování M. v uvedeném mylném názoru a byla k tomu způsobitelná, nikoli nějaké pasivní chování obžalovaného.

Toto rozsudkem předpokládané aktivní jednání obžalovaného odpovídá pojmu »Istivého zaslepování« po rozumu § 201 b) tr. zák.

Netřeba se proto dále zabývatí právním názorem nalézacího soudu, že pod pojem »Istivého zaslepování« podle § 201 b) tr. zák. spadá i prosté Istivé ponechání osoby slabého rozumu v jejím mylném názoru, t. j. pasivní chování pachatelovo, kdyžť rozsudek, jak bylo již uvedeno, zjišťuje, že obžalovaný musil M. aktivním jednáním v jejím mylném názoru utvrdzovati, t. j. že ji tímto způsobem v jejím mylném názoru utvrdzoval.

Námítka stížnosti, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197, 200, 201 b) tr. zák., je bezdůvodná; neboť skutečností rozsudkem zjištěné, že obžalovaný utvrdzoval M. věda, že je pro slabomyslnost zbavena svéprávnosti a dána pod opatrovnictví, v jejím mylném mínění, že jest oprávněna svým majetkem volně disponovati, že přijal pak od ní dar, že nezpravil o tom opatrovnický soud a že byv tímto soudem vyzván, aby mu přijatou částku, případně vkladní knížku vydal, odepřel tak učiniti, ospravedlňují právní závěr, že obžalovaný jednal ve zlém úmyslu, jenž se vyžaduje ke skutkové podstatě trestného činu, jímž byl uznán vinným, t. j. že jednal v tom úmyslu, aby přiměl slabomyslnou M. Istivým zaslepováním k poskytnutí daru a tím jí způsobil majetkovou škodu ve výši hodnoty daru, jež od ní přijal.

Čís. 5907.

Prámem, jehož poškození přichází v úvahu s hlediska § 197 tr. zák., je také právo státu dohlížeti na zachovávání předpisů pro dovoz cizozemských cenných papírů (§ 2 zákona čís. 7/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky min. fin. čís. 141/1934 Sb. z. a n.) a předpisů vlád. nař. čís. 351/1919 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 20. května 1937, Zm II 59/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu ve smyslu §§ 8, 197, 199 d) tr. z. a nedokonaného svádění ke zločinu spoluviny na podvodu podle §§ 9, 5, 197, 199 lit. d) tr. z.

Z d ů v o d ů :

Rozsudek praví ve výroku enunциаtu, odsuzujícím stěžovatele a spoluobžalovaného B. pro zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. zák., že obžalovaní jednali v úmyslu směřujícím k poškození státu na jeho »dohlédacím právu«. Tímto »dohlédacím právem« rozumí rozsudek, jak vysvitá z rozhodovacích důvodů, právo státu dohlížeti na zachovávání předpisů pro dovoz cizozemských cenných papírů — § 2 zák. ze dne 14. prosince 1923, čís. 7 Sb. z. a n. z roku 1924, ve znění vyhlášeném vyhláškou ministra financí ze dne 8. července 1934, čís. 141 Sb. z. a n., zmocňuje vládu, aby tyto předpisy nařízením sta-

novila — a předpisů, podle nichž jsou strany, mající v držení cizozemské cenné papíry, povinny předložit je pokladnímu úřadu státnímu, k tomu zvláště ustanovenému, k překolkování (znehodnocení) čsl. finančních kolků na těchto papírech předepsaným razítkem — takovým úřadem je podle vyhlášky ministra financí ze dne 6. února 1934, čís. 21 Sb. z. a n., i kolkovní úřad v Praze — t. j. předpisů § 6 vládní nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 351 Sb. z. a n.

Namítá-li tedy stížnost, že dokonáním činnosti stěžovatelem podle rozsudku zamýšlené nemohla být ani státu ani jeho občanům způsobena hmotná (majetková) škoda a že nelze v důsledku toho mít za to, že stěžovatel jednal v tom úmyslu, aby způsobil státu nebo jeho občanům hmotnou (majetkovou) škodu, dlužno tyto její námitky označiti za zcela bezpředmětné.

Další námitky stížnosti, že dokonáním činu stěžovatelem podle rozsudku zamýšleného nemohla být způsobena škoda státu na jeho náhoře uvedeném právu a že nelze v důsledku toho mít za to, že stěžovatel jednal v tom úmyslu, aby poškodil toto právo státu, jsou však bezdůvodné.

Kdyby byl stěžovatel vykonal vše to, co podle skutkových zjištění rozsudkových hodlal vykonal, t. j., kdyby si byl opatřil padělané razítko kolkovního úřadu v Praze, kdyby byl podtloučně dovezl do Československé republiky cizozemské cenné papíry v rozsudku uvedené, t. j. akcie společnosti »Oesterreichisch-Alpine Montangesellschaft«, kdyby byl tyto cizozemské cenné papíry opatřil čsl. kolkem, kdyby byl tyto kolkem znehodnotil zmíněným padělaným razítkem a kdyby pak byl tyto akcie nabízel ke koupi na burse v Praze, bylo by zmíněné orazítkování čsl. kolků na těchto akciích vzbuzovalo dojem, a to i u finančních dozorcích orgánů, že tyto cizozemské cenné papíry byly podle předpisu předloženy kolkovnímu úřadu v Praze k překolkování čsl. kolků na nich předepsaným razítkem, a v důsledku toho též dojem, že tyto cizozemské cenné papíry byly podle předpisu Národní bance v Praze přihlášeny k soupisu — soupis cizozemských cenných papírů byl naposledy nařízen vlád. nařízením ze dne 10. září 1934, čís. 202 Sb. z. a n. —, a bylo by to po případě vedlo k připuštění obchodování těmito papíry na zmíněné burse, takže nelze pochybovati o tom, že by tu bylo běželo o činnost, již mohla být způsobena státu škoda na jeho výše zmíněném právu. Poněvadž pak ze skutkových zjištění rozsudkových vysvítá, že stěžovatel hodlal vše to, co tu bylo uvedeno, provést, dlužno pokládati též za zcela nepochybné, že jednal v úmyslu směřujícím k poškození uvedeného práva státu.

S právním názorem stížnosti, že by tu bylo v případě dokonání činu stěžovatelem zamýšleného běželo pouze o přestupek důchodkový, nelze souhlasiti. Kdyby si byl stěžovatel opatřil padělané razítko kolkovního úřadu v Praze, kdyby byl jím překolkoval čsl. kolkem na zmíněných cizozemských cenných papírech do Československé republiky tajně dovezených a byl tím dozorcí orgány státní oklamal v úmyslu směřujícím k poškození státu na výše zmíněném právu, bylo by jeho jednání vy-

kazovalo všechny znaky zločinu dokonání podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. a nikoli pouze znaky přestupku důchodkového ve smyslu § 3 zákona ze dne 14. prosince 1923, čís. 7 Sb. z. a n. z roku 1924, ve znění vyhlášeném vyhláškou ministra financí ze dne 8. července 1934, čís. 141 Sb. z. a n. Zda a pokud by tu bylo za uvedených předpokladů běželo také o přestupek důchodkový po rozumu posléze citovaného ustanovení zákona, jež nemění nic na ustanoveních tr. zák., netřeba zkoumati.

Čís. 5908.

Ak bol rozsudok odvolacieho súdu doručený právnenému zástupcovi poškodeného, je doručenie rozsudku i poškodenému samému — hľadiac na predpis § 79 tr. p. — zbytočné a nemôže mať nijakého právneho účinku čo do počítania lehoty k ohláseniu zmätočnej sťažnosti.

(Rozh. zo dňa 22. mája 1937, Zm IV 198/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin podľa § 310, odst. 1 tr. zák. odmietol zmätočnú sťažnosť náhradného súkromného žalobcu.

D ť o v o d y :

Poškodený M. nebol pri hlavnom odvolacom pojednávaní osobne prítomný, ani nebol zastúpený svojím právnym zástupcom. Rozsudok vrchného súdu bol v smysle 2. odst. § 425 tr. por. doručený krajským súdom jeho právnenému zástupcovi Dr. N. dňa 26. februára 1937.

Tento podal síce ešte v trojdennej lehote stanovenej v § 388 tr. p. a 2. odst. § 31 por. nov. poštu zmätočnú sťažnosť, avšak priamo k vrchnému súdu, tedy k nepríslušnému súdu. Vrchný súd túto zmätočnú sťažnosť odoslal dňa 2. marca 1937 príslušnému podľa 4. odst. § 431 tr. p. krajskému súdu, kde táto došla dňa 4. marca 1937, — tedy už po uplynutí trojdennej zákonnej lehoty, ktorá, rátajúc odo dňa doručenia rozsudku právnenému zástupcovi poškodeného, končila dňom 1. marca 1937.

Krajský súd dal síce doručiť rozsudok vrchného súdu tiež poškodenému samému, čo sa stalo dňa 3. marca 1937. Toto opatrenie krajského súdu bolo však hľadiac na predpis § 79 tr. p. zbytočné a nemôže mať preto žiadneho právneho účinku čo do rátania lehoty pre ohlásenie zmätočnej sťažnosti. Zmätočná sťažnosť bola z týchto dôvodov odmietnutá podľa 3. odst. § 434 tr. p. ako opozdená.

Čís. 5909.

Zákonem čís. 240/1924 Sb. z. a n. o príročí k ochrane peněžních ústavů a jejich věřitelů nebylo nic změněno na předpisech § 486, čís. 2 tr. zák.; zejména nebylo jím nařízeno, že peněžní ústavy nesmějí při nastávším stavu platební neschopnosti ohlásiti konkurs nebo vyrovnání, jak to nařizuje § 486, čís. 2 tr. zák., nýbrž pouze žádati o příročí.

(Rozh. ze dne 24. května 1937, Zm I 1030/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných A., B., C., D. do rozsudku krajského soudu, jímž byl uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486, čís. 2 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaných uplatňují zmateční důvody podle § 281, čís. 5, 9 a) tr. ř. a snaží se s hledisek těchto zmatků dovodit, že »D. V., reg. Gen. m. b. H.« — (D. V.) — v jejímž představenstvu zasedali, nebyla neschopnou platit, že běželo u ní o váznutí platů, že oni o její neschopnosti platit nevěděli, a konečně, že oni, nepřijímajíc vkladů a nekonajíc platy, nevykonali žádnou činnost v § 486, čís. 2 tr. zák. dotčenou.

Než stížnosti jsou vesměs v nepravu. V odpor vzatý rozsudek zjišťuje, že D. V. zavřela dne 1. října 1931 své přepážky a zažádala o přiročí. Soud zjistil dále na základě bilance sestavené ke dni 30. září 1931, že aktiva D. V. činí 74,843.000 Kč, pasiva 131,264.000 Kč a předlužení 56,431.000 Kč, že banka byla již před rokem 1931, nejpozději počátkem roku 1931 neschopna platit, že neschopnost platit byla zaviněna financováním, resp. převzetím různých podniků, a že obžalovaní, znajíc stav těchto podniků, o neschopnosti D. V. platit věděli. — — — —

Pokud zmateční stížnost obžalovaných C. a D. uvádí, že instituce přiročí podle zákona čís. 240/1924 Sb. z. a n. vylučuje možnost vyrovnání neb konkursu, takže vůbec nelze obžalovaným za vinu klásti neohlášení konkursu neb vyrovnání, a pokud dále dovozuje, že přiročí ohlášené opožděně nespadá pod sankci § 486, čís. 2 tr. z., třeba zdůraznit, že se předpisy zákona čís. 240/1924 Sb. z. a n. nevztahují na stav platební neschopnosti dlužníka ve smyslu § 486 tr. z., nýbrž že jde o instituci, jíž po případě i finančně velmi silné ústavy a tím i jejich věřitelé, t. zv. vkladatelé, mají býti chráněni pro případ, octne-li se peněžní ústav následkem obecné stagnace hospodářské v kritické situaci, jež ho nutí k překotnému likvidování aktiv. Předpoklady přiročí, avšak i účinky jeho — viz §§ 5—7 uvedeného zákona — jsou zcela jiné, nežli při § 486, č. 2 tr. z. Nelze dále pominouti, že přiročí nařizuje ministerstvo financí na přechodnou dobu, a to pouze fakultativně, pokud to vyžaduje obecný zájem.

Z toho všeho vysvitá, že na předpisech § 486, čís. 2 tr. z. nebylo nic změněno zákonem č. 240/1924 Sb. z. a n. a hlavně nebylo snad nařizeno, jak se mylně domnívá zmateční stížnost C. a D., že banky při nastávším stavu neschopnosti platební nesměly ohlásiti, jak to nařizuje § 486, čís. 2 tr. z., konkurs nebo vyrovnání, nýbrž pouze a jedině žádati za přiročí. Nelze ovšem podle § 5, odst. 2 uvedeného zákona po dobu přiročí pro t. zv. staré pohledávky zahájit řízení konkursní, leč v souzeném případě jde o to, že obžalovaným již od počátku roku 1931 byla platební neschopnost banky známa; platil pro ně proto plnou měrou neztenčeně předpis § 486, čís. 2 tr. z. ohlásiti vyrovnání neb

konkurs, kteréžto povinnosti, jak soud bezvadně zjistil, nevyhověli do konce září 1931. Tím padají i výtky uvedené v úvodu zmateční stížnosti obžalovaných A. a B. a připomíná se toliko, že, i kdyby se přisvědčilo názoru této stížnosti, že se přiročí podle zákona č. 240/1924 Sb. z. a n. rovná žádosti za vyrovnání, bylo by bývalo za přiročí žádáno rovněž pozdě. Z uvedených důvodů bylo zmateční stížnosti obžalovaných zamítnouti jako bezdůvodné.

Čís. 5910.

**Ke skutkové podstatě přestupku podle § 463 tr. zák.
Pouhé bydlení v témže rodinném domku není »žitím ve společné domácnosti« podle uvedených státi zákona.**

(Rozh. ze dne 25. května 1937, Zm II 221/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného Jindřicha A. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká stížnost především, že rozsudek je nejasný, ježto uvádí ve výroku jako subjekt, z jehož držení a bez jehož přivolení byly odcizeny věci, o něž jde, Helenu A. »případně pozůstalost po Ladislavu A.«. Výtka není důvodná. Označením, které stížnost shledává vadným, je srozumitelně vyjádřeno především, že předměty, jež obžalovaný odňal, byly v držení osoby od obžalovaného rozdílné, že tudíž byly vůči němu cizími věcmi movitými ve smyslu § 173 tr. z. Tím, že rozsudek uvádí »případně pozůstalost po Ladislavu A.« — který byl bratrem obžalovaného a manželem Heleny A. — připouští ve shodě s výsledky řízení a s tvrzením stížnosti, že věci uvedené v odsuzující části rozsudku, které obžalovaný odňal, byly majetkem Ladislava A.

Vzhledem k tomu, že zmateční stížnost sama připouští, že obžalovaný žil v domácnosti a v bytě svých rodičů, kdežto zemřelý jeho bratr obýval s manželkou jiný byt v téže rodinné vile, nemusel nalézací soud zvláště přihlížeti k výpovědi Heleny A., že celá rodina, i obžalovaný, bydleli v téže rodinné vilce. Neboť okolnost, že obě rodiny bydlely v jednom domě, nezakládá ještě »žití ve společné domácnosti« podle § 463 tr. z., o kterémžto pojmu bude níže řeč.

Pokud stížnost svými vývody s hlediska důvodů zmatečnosti podle č. 9 a) a c) § 281 tr. ř. doličuje, že při správném použití zákona jde v souzené věci toliko o přestupek podle § 463 (189) tr. z., v příčině jehož nutno však obžalovaného pro nedostatek žádosti hlavy rodiny za potrestání osvoboditi, uplatňuje vpravdě toliko důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9 c) tr. ř., jehož tu však není.

Podle ustanovení § 463 tr. z. měla by hlava rodiny soukromožalobní oprávnění za předpokladu, že krádež byla spáchána mezi příbuznými tam uvedenými, dokud pachatel žil v době činu s majitelem ukradené věci ve společné domácnosti. Pojem »žití ve společné domácnosti« vyžaduje, by pachatel sdílel s členy domácnosti poškozeného trvale byt a stravu, takže přiměřená část nákladů společné domácnosti připadá na vydržování pachatele jako jejího člena. Směrodatná je v té příčině jediné doba činu. Po této stránce opírá se zmatoční stížnost výlučně o to, že stěžovatel byl v době činu ve společné domácnosti se svými a zesnulého bratra Ladislava A. rodiči, kteří prý přicházejí v úvahu jako dědici po Ladislavu A. Této okolnosti nelze však přiznati prážádný význam, poněvadž podle toho, co uvedeno, rozhoduje jediné, zda stěžovatel byl v době činu k vlastníkovu ukradené věci v onom příbuzenském poměru, který předpokládá § 463 tr. z., a žil s ním zároveň ve společné domácnosti. Že rodiče zemřelého Ladislava A. byli v době činu již vlastníky ukradených věcí, stížnost sama netvrdí; dovozujeť jenom jejich dědičný nárok ze zákonné posloupnosti, který teprve v budoucnu může u nich vésti po případě k nabytí vlastnictví jedné polovice majetku po zemřelém Ladislavu A. Poněvadž za vylíčeného stavu věci nelze říci, že odcizené věci byly v době činu ve vlastnictví nějaké osoby, k níž byl pachatel v této době v onom příbuzenském poměru, jaký předpokládá § 463 tr. z., a s níž žil v době činu ve společné domácnosti, nelze skutek obžalovaného podřaditi pod ustanovení § 463 tr. z. Nemusel se proto nalézací soud obíratí zvláště otázkou, zda jde o krádež mezi blízkými příbuznými ve společné domácnosti.

Čís. 5911.

Nie je porušením predpisu § 387, odst. 3 tr. p., keď odvolací súd, zmiernivši z úradnej povinnosti kvalifikáciu trestného činu, nepoužil pri výmere nového trestu § 92 tr. zák., trebárs prvý súd mimoriadneho zmierňovacieho práva podľa § 92 tr. zák. upotrebil a odvolal sa len obžalovaný.

(Rozh. zo dňa 26. mája 1937, Zm III 239/37.)

K r a j s k ý s ú d uznal obžalovaných A. a B. vinnými päťnásobným zločinom padelania súkromnej listiny podľa §§ 70, 401, 403, čís. 3 tr. zák. a uložil každému z nich podľa §§ 71, 404 tr. zák. s použitím § 92 tr. zák. a so zreteľom na ustanovenia §§ 96, 99 tr. zák. trest šiestich mesiacov žalára. V r c h n ý s ú d z úradnej moci z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. pominul kvalifikáciu trestných činov obžalovaných za zločin podľa § 403, čís. 3 tr. zák. a kvalifikoval ich ako päťnásobný prečin padelania súkromnej listiny podľa §§ 70, 401, 402, odst. 1 tr. zák.; v dôsledku toho vymeral obžalovaným znova trest, a to podľa § 402, odst. 1 tr. zák. s použitím § 91 tr. zák. a so zreteľom na §§ 96, 97, 102 tr. zák. každému väzenie v trvaní dvoch mesiacov ako trest hlavný a päťkrát 100 Kč ako tresty vedľajšie.

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu falšovania verejnej listiny, zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného A.

D ť v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný A. zmätočnú sťažnosť podľa § 385, čís. 2 a 3 tr. p.

Obžalovaný namieta najprv, že vrchný súd, kvalifikovavši žalovaný čin namiesto zločinu za prečin, bol viazaný ku nezrušeniu časti prvostupňového rozsudku čo do aplikovania § 92 tr. zák. a preto novou výmerou trestu bez použitia § 92 tr. zák. zostril trest v neprospech obžalovaného bez odvolania verejného žalobcu, že tedy prekročil obor pôsobnosti v § 387, odst. 3 tr. p. mu vymedzený, čím vlastne uplatňuje formálny zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná.

Zmenou kvalifikácie trestného činu, ktorá mala za následok i zrušenie výroku o treste, zmenil sa základ pre výmeru trestu a preto treba pri určení trestu podľa nového základu posudzovať samostatne i popľahčujúce a priťažujúce okolnosti rozhodné pre posúdenie stupňa viny obžalovaného. Vrchný súd neporušil teda predpis § 387, odst. 3 tr. p., keď pri zmiernení kvalifikácie trestného činu z úradnej povinnosti pri výmere nového trestu nepoužil § 92 tr. zák., trebaže prvý súd mimoriadneho trestu nepoužil § 92 tr. zák. upotrebil a odvolal sa len obžalovaný. — — —

Čís. 5912.

Ak bola urazená na cti politická strana v svojej celistvosti, treba lehotu § 17, odst. 1 zákona o ochrane cti počítať od doby, kedy sa o čine a o osobe vinnikovej dovedeli ústrední funkcionári strany, ktorí sú oprávnení ju zastupovať.

I za platnosti zákonného článku XLI:1914 politickej organizácie poživaly ochrany cti.

K otázke omluviteľného omylu v smysle § 6, odst. 2, písm. b) zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Podmienkou, aby trestná zodpovednosť v smysle § 13, písm. a) zákona čís. 124/1924 v znení vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. prešla z nakladateľa (vydavateľa) neperiodického tlačiva na tlačiaru, je, aby nakladateľ (vydavateľ) nebol známy, tedy zrejme, aby nemohol byť sťahovaný a postavený pred tuzemský súd.

(Rozh. zo dňa 26. mája 1937, Zm IV 125/37.)

Obžalovaný A. — poslanec — vo volebnej kampani napísal a obžalovaný B. — majiteľ tlačiarne — vytláčil leták, obsahom ktorého bolo na cti ublížené politickej strane X. O b a s ú d y nižších stolíc

uznaly obžalovaných vinnými, a to obžalovaného A. prečinom pomlavy, obžalovaného B. prestupkom zanedbania povinnej pečlivosti.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného A. čiastočne odmietol a čiastočne zamietol; z úradnej povinnosti na základe ustanovenia § 35, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do obžalovaného B. a uložil krajskému súdu, aby znova vo veci tohoto obžalovaného pojednával a rozhodol; zmätočnú sťažnosť obžalovaného B. odkázal na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Ku zmätočnej sťažnosti obžalovaného A.:

Dôvod zmätočnosti podľa § 384, čís. 9 tr. p. uplatňuje sťažovateľ pre zamietnutie dôkazných návrhov učiných pri odvolacom hlavnom pojednávaní tak, ako sú v zápisnici o odvolacom hlavnom pojednávaní uvedené.*) Návrhy tieto boli zamietnuté zo správnych dôvodov, na ktoré najvyšší súd sťažovateľa odkazuje a ku ktorým dodáva: Vyplyva z povahy veci, že rozhodnou je len doba, kedy sa o čine a osobách vinníkov dozvedeli ústrední funkcionári urazenej politickej strany, ktorí sú oprávnení stranu zastupovať, a nie jednotlivé orgány alebo sekretariáty strany, lebo pomluva sa dotýkala strany samej v jej celistvosti a nie jednotlivých orgánov alebo jednotlivých sekretariátov strany a preto môže sa žalobná lehota počítať len od doby, kedy sa ústrední funkcionári oprávnení stranu zastupovať dozvedeli o čine a o osobách vinníkov, lebo len títo boli tiež oprávnení k podaniu žaloby. O tom, kedy sa oprávnení ústrední funkcionári strany o pomluve a osobách vinníkov dozvedeli, boli už prevedené dôkazy a bola vec dostatočne vyjasnená výsluchom svedka M., ktorého vierohodnosť nebola otrasená. Okolnosť, že p-ský sekretariát už v septembri 1931 upovedomil o pomluve ústredný sekretariát, není preto s tohoto vyličeného hľadiska podstatná.

Zrejme na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. vytýka sťažovateľ súkromnej žalobkyňa, že není právnou osobnosťou a že nemala aktívnej legitimácie. Zmätočná sťažnosť nie je oprávnená.

Trestný čin sa stal 23. septembra 1931, tedy pred účinnosťou zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., ktorý medzi osobami oprávnenými k súkromnej žalobe, ako najmä z § 5 a § 16, odst. 2 cit. zák. jasne plynie, uvádza aj politické organizácie a určuje, kto za ne vykonáva žalobné právo. Ale aj za platnosti zák. čl. XLI:1914 neboly k súkromnej žalobe oprávnené len fyzické osoby, ako sťažovateľ mylne namieta, lebo z § 1 zák. čl. XLI:1914 neplynie výklad omedzujúci oprávnenie k súkromnej žalobe len na fyzické osoby. Podľa stálej praxi najvyššieho súdu môžu byť v smysle § 1 zák. čl. XLI:1914 i korporácie a iné združenia osôb, rešp. kolektívne osoby predmetom pomlavy a prislúcha im žalobné

*) Pozn. red.: Návrhy smerovaly na dokázanie toho, že sekretariát urazenej polit. strany v P. a miestny tajomník dozvedeli sa o obsahu letáku hneď po jeho rozšírení v septembri 1931 a že jeho rozširovanie bolo čiastkou volebnej kampane; odvolací súd ich zamietol z dôvodu § 393, odst. 3, čís. 1 tr. p.

právo. Najvyšší súd tak výslovne uznal i dotyčne organizácii politických strán, keďže sa pomluva dotýkala tejto organizácie ako celku. (Zm III 123/25.) Není tedy správna výtku sťažovateľa, že súkromná žalobkyňa nemala aktívnej legitimácie podať trestný návrh.

Dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. p. uplatňuje sťažovateľ vo viacerých smeroch.

Najsamprv namieta, že trestný návrh bol opozdene podaný, lebo inkriminovaný leták bol rozširovaný v P. a okolí 23. septembra 1931 a trestný návrh sťahací bol podaný dňa 9. decembra 1931, tedy po uplynutí dvojmesačnej lehoty v § 17, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. uvedenej. Túto dvojmesačnú lehotu však sťažovateľ mylne počíta od doby, kedy sa sekretariát žalujúcej strany v P. dozvedel o trestnom čine, lebo pomluva sa týkala politickej strany ako celku a nie jej sekretariátu v P., následkom toho možno dvojmesačnú žalobnú lehotu počítať len od doby, kedy sa o čine a o osobách vinníkov dozvedeli funkcionári strany, ktorí sú oprávnení ju zastupovať. Podľa zistenia vrchného súdu dozvedeli sa funkcionári oprávnení k obžalobe o čine a osobách vinníkov koncom októbra 1931. Žalobný návrh z 9. decembra 1931 treba teda považovať ako včas podaný. — — — —

Z toho istého dôvodu zmätočnosti domáha sa obžalovaný beztrestnosti zrejme z dôvodu omluviteľného omylu podľa § 6, odst. 2, lit. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.

Zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Najvyšší súd odkazuje sťažovateľa na správne dôvody napadnutého rozsudku,*) ku ktorým hľadiac na vývody zmätočnej sťažnosti dodáva: Okolnosť, že obžalovaný je politickým činiteľom a že trestný čin sa stal počas volebnej kampane, nedokazujú omluviteľný omyl v smysle § 6, odst. 2, lit. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., ktorý má na mysli také okolnosti, ktoré pri objektívnom bedlivom skúmaní následkom svojej vnútornej spoľahlivosti a presvedčivosti, teda dôvodne, postačujú, aby uvádzané alebo sdelené skutočnosti mohly byť považované za pravdivé. Namietané okolnosti však nie sú tejto povahy.

Ku zmätočnej sťažnosti obžalovaného B.:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti čo do tohoto obžalovaného presvedčil sa najvyšší súd, že oba súdy nižších stolíc nezistily skutočnosti, od ktorých závisí možnosť použitia príslušných ustanovení trestných zákonov.

V tomto prípade bol trestný čin spáchaný letákom, tedy obsahom neperiodického tlačiva, a následkom toho platia predpisy o trestnej zodpovednosti uvedené v §§ 1, 4 a 10 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky č. 145 Sb. z. a n. z r. 1933 so zmenami v § 13 a), b) tohoto zák. vytknutými, to je, že namiesto zodpovedného redaktora nastupuje v §§ 1, 4 a 10 nakladateľ (vydavateľ) a není-li známy, tlačiar (jeho

*) Pozn. red.: Odvolací súd uviedol, že k dôkazu omluviteľného omylu nestačí okolnosť, že i v časopisoch »Č.« a »T.« byly uverejnené články v podstate tohože obsahu ako v závadnom letáku.

zodpovedný zástupca) a že namiesto vlastníka a vydavateľa periodického tlačiva nastupuje v § 10 tlačiar a jeho zodpovedný zástupca.

Obžalovaný B. bol odsúdený pre prestupok zanedbania povinnej pečlivosti podľa § 6, odst. 3, lit. b) zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v pôvodnom znení, že totiž ako tlačiar neperiodického tlačiva sa dopustil zanedbania povinnej pečlivosti.

Podľa § 13, lit. a) zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. nastupuje trestná zodpovednosť tlačiar, môže-li byť pôvodca stíhaný, len v tom prípade, neni-li známy n a k l a d a t e ľ (vydavateľ). Podmienka, ktorú zákon stanovil, aby bol vyslovený presun zodpovednosti z nakladateľa (vydavateľa) neperiodického tlačiva na tlačiar, je, aby nakladateľ (vydavateľ) nebol známy, tedy zrejme, aby nemohol byť stíhaný a postavený pred tuzemský súd. To musí zistiť súd, vysloví-li trestnú zodpovednosť tlačiar.

Nižšie súdy sa však otázkou touto vôbec nezabývaly a preto zistenie zmienené neučinily. Následkom toho nebolo zistené, či je nakladateľ (vydavateľ) známy — vid' zákon z 11. mája 1923, č. 106 Sb. z. a n. o nakladateľskej smluve — resp. že neni známy a preto chýbia predpoklady pre trestnú zodpovednosť obžalovaného B. ako tlačiar v § 13, lit. a) zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. požadované.

Ponevác bez zistenia týchto skutočností, ktoré najvyšší súd v dôsledku zásady § 33, odst. 3 por. nov. sám učiniť nemôže, nelze vo veci rozhodnúť a skúmať, či sú dané ďalšie zákonné podmienky inkriminovaného trestného činu, preto pokračoval najvyšší súd z úradnej povinnosti podľa § 33, odst. 3 por. nov. a rozhodol čo do obžalovaného B. tak, ako je vo výroku uvedené.

Čís. 5913.

Ke skutkové podstatě zločinu podle prvního případu § 209 tr. zák. se vyžaduje, aby udavatel uvedl skutečnosti odpovídající všem náležitostem udaného zločinu a byl si vědom, že jeho udání odporuje pravdě.

(Rozh. ze dne 29. května 1937, Zm I 476/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací z podnětu zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem utrhání na cti podle § 209 tr. z., rozsudek nalézacího soudu z úřední moci podle § 290, odst. 1 tr. ř. v celém rozsahu zrušil jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zrušovací soud se přesvědčil, přezkoumáváje spisy z podnětu zmateční stížnosti obžalovaným podané, že je rozsudek nalézacího soudu zatížen hmotněprávním zmatkem s hlediska § 281, čis. 9 a) tr. ř., stě-

zovatelem sice neuplatňovaným, a bylo proto ve smyslu § 290, odst. 1 tr. ř. z povinnosti úřední tak postupovati, jako kdyby dotčený důvod zmatečnosti byl býval uplatňován.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že udal M-a pro vymyšlený naň zločin zhářství, a doličuje v důvodech, že toto udání mělo ten obsah, že prý si M. svého času, totiž více než pět let před udáním, zapálil svůj domek sám. Rozsudek uvádí dále, že následkem udání bylo proti M. zavedeno šetření pro zločin zhářství, při čemž se ukázalo, že obviňování je vymyšlené.

Zločinu zhářství se dopustí podle § 166 tr. z. ten, kdo podnikne jednání, z něhož podle jeho úkladu na cizím majetku požár má vzejít, a podle § 169 tr. z. ten, kdo obmyslným zapálením svého majetku i cizí majetek vědomě vydá v nebezpečí ohně, kdežto ve smyslu § 170 tr. z. ten, kdo svůj majetek zapálí, aniž cizí majetek vydal nebezpečí ohně, páše zločin podvodu, pokud tím hledí zkrátiti práva osoby jiné nebo někoho v podezření uvésti.

Zločin utrhání na cti udáním ze zločinu zhářství na vlastním domku předpokládá tedy udavačovo tvrzení, že i cizí majetek byl vědomě vydán v nebezpečí ohně, při čemž jednak musí udavač uvésti skutečnosti odpovídající všem náležitostem udaného zločinu, jednak musí si býti vědom, že jeho udání odporuje pravdě, kdežto ke skutkové podstatě zločinu utrhání na cti udáním ze zločinu podvodu ve smyslu § 170 tr. z. vyžaduje se vědomě nepravdivé obviňování, že vlastní domek byl zapálen s úmyslem buď zkrátiti práva osoby jiné nebo někoho v podezření uvésti (srov. rozh. č. 3440 Sb. n. s.).

V prvním směru rozsudek nalézacího soudu vůbec ničeho nezjišťuje, v posledně zmíněném směru sice poukazuje k té okolnosti, že podle svědecké výpovědi M-a u tohoto již dvakrát před tím vypukl požár a že od pojišťovny z tohoto titulu obdržel jednou 90.000 Kč a jednou 4.000 Kč, vypořádává se s touto výpovědí závěrem, že z ní nelze souditi, že by M. byl i v udaném případě úmyslně požár založil, nečiní však ani zde žádná další zjištění o obžalovaném, obsahu jeho udání a jeho vědomí.

Zrušovacímu soudu jest umožněno přezkoumávati správnost rozhodnutí nalézacího soudu o právním podřadění trestné činnosti pachatelovy jen, obsahují-li důvody rozsudkové (§ 270, čis. 5 tr. ř.) nejen skutková zjištění veškerých zákonných znaků příslušného trestného činu pro stránku objektivní i subjektivní, nýbrž i, je-li z úvah těchto důvodů též patrno, že soud, rozhoduje právní otázky, měl zřetel na veškeré okolnosti souzeného případu, jež tu spolupůsobí při potřebě skutkového zjištění zákonných náležitostí. To však nalézací soud v naznačeném směru učiniti opominul, takže rozsudek trpí zmatkem podle § 281, čis. 9 a) tr. ř., zmateční stížností sice nevytýkaným, zavdávajícím však důvod pro použití § 290 tr. ř.

Čís. 5914.

Ak svedok, ktorého obžalovaný navádzal ku krivému svedectvu, pred súdom skutočne krive svedčil, nebol však pre nejakú zákonnú príčinu sprisaháný a v dôsledku toho bol uznaný vinným nie krivým svedectvom, ale len prečinom nadržovania podľa § 374 tr. zák., je činnosť obžalovaného ako návodcu, aj keď jeho úmysel smeroval tiež k činu podľa § 69, čís. 1, § 374 tr. zák., v ideálnom súbehu so zločinom podľa § 222 tr. zák.; preto treba jeho čin v smysle § 95 tr. zák. kvalifikovať za zločin podľa § 222 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 29. mája 1937, Zm IV 259/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin nadržovania atď. zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného B.

Z d ô v o d o v :

Zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) — c) tr. p. — správne len podľa čís. 1 b) a c), — uplatňuje sťažovateľ s odôvodnením, že keď svedkyňa P. na návod sťažovateľa falošne, avšak neprisažne vypovedala v trestnej veci pred súdom, a keď preto bola pre prečin nadržovania podľa §§ 374, 376 tr. z. odsúdená, tak čin sťažovateľov nemôže byť kvalifikovaný podľa § 222 tr. z., ale len podľa § 69, čís. 1 a § 374 tr. z. V tomto prípade však je — vraj — sťažovateľ beztrestný podľa § 378 tr. z., lebo v tej trestnej veci, v ktorej sťažovateľ navádzal svedkyňu k nadržovaniu trestnému činu, konal sťažovateľ aj v prospech svojej manželky, teda v prospech svojho príslušníka podľa § 78 tr. z. Zmätočná sťažnosť v tejto časti je bezzákladná.

Ku skutkovej podstate zločinu podľa § 222 tr. z. stačí, keď pachateľ úmyselne koná v tom smere, aby svojím vlivom spôsobil u svedka rozhodnutie, že složí krivé svedectvo, a nepatrí už ku skutkovej podstate tohoto deliktu, aby svedok krivé svedectvo pred súdom aj skutočne složil. Keď sa svedok ovšem dá pohnúť ku krivému svedectvu a skutočne svedčí takým spôsobom, že v jeho čine sú dané všetky skutkové prvky zločinu alebo prečinu krivého svedectva podľa §§ 213—218 tr. z., ide u svodcu o návod podľa § 69, č. 1 tr. z. k týmto trestným činom. Keď však v súdenom prípade sťažovateľom svádzaný svedok krivo svedčil, ale nebol pre určitú zákonnú príčinu (§ 221, č. 6 a § 222, č. 2 tr. p.) sprisaháný a nebol preto ani vinným uznaný podľa § 213 tr. z., ale len podľa § 374 a § 376 tr. z., táto okolnosť je pre skutkovú podstatu zločinu podľa § 222 tr. z. úplne ľahostajná, lebo aj v prípade, že bol daný úmysel sťažovateľa tiež k činu podľa § 69, č. 1 a § 374 tr. z., prichádza v úvahu § 95 tr. z. V súdenom prípade je činnosť sťažovateľa ako návodcu ku prečinu podľa § 374 tr. z. v ideálnom súbehu so zločinom podľa § 222 tr. z. a bolo preto treba v smysle § 95 tr. z. vziať u sťažovateľa ľahšiu kvalifikáciu podľa § 222 tr. z.

Nemýlil sa preto vrchný súd, keď činnosť sťažovateľa kvalifikoval podľa § 222 tr. z. a nie podľa § 69, č. 1 a § 374 tr. z. a nezapríčinil teda zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. sťažovateľom vytýkaný.

Čís. 5915.

Neľze-li uznať obžalovaného vinným zločinom násilného smilstva (§ 232 tr. zák.) pre nedostatok zákonitého súkromného návrhu, treba čin jeho posúdiť s hľadiska prečinu neoprávneného porušenia osobnej slobody podľa § 323 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 31. mája 1937, Zm IV 140/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre zločin násilného smilstva následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu vymiesol rozsudok, ktorým zmätočnej sťažnosti vyhovel, rozsudok vrchného súdu na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. zrušil a uzdal obžalovaného vinným prečinom neoprávneného porušenia osobnej slobody podľa § 323, odst. 1, 3 tr. z.

Z d ô v o d o v :

Proti oslobodzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal verejný žalobca zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p.

Odvolací súd zrušil rozsudok prvého súdu, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným v zločine podľa § 232, čís. 1 tr. z. a oslobodil obžalovaného na základe § 326, čís. 3 tr. p., lebo návrh v smysle § 110 a 238 tr. z. podala len sama poškodená, ktorá v kritickéj dobe nedosiahla ešte 16. rok svojho veku, nebolo tu tedy návrhu podaného osobou podľa § 113 tr. z. oprávnenou.

Nižšie súdy zistili, že obžalovaný dňa 31. decembra 1934 v P., predstavujú, že je detektív z B., odstránil M. z izby hotelu, kde tento s poškodenou spal, potom uzamknul dvere izby, kľúč uschoval k sebe, šiatkom zaviazal ústa poškodenej, aby nemohla kričať, ruky jej skrížil na chrbát, aby sa nemohla brániť, sadol si jej na nohy, strhol jej kalhoty a násilím roztrhol kolenami nohy poškodenej, vykonal na nej súlož.

V tomto skutkovom stave sú zahrnuté náležitosti nielen skutkovej podstaty § 232 tr. z., ale aj ľahšieho trestného činu podľa § 323, odst. 1 a 3 tr. z., lebo obžalovaný poškodenú proti jej vôli a tedy proti právu zbavil osobnej slobody, pri čom spáchal na nej aj násilné smilstvo, tedy iné násilie.

Ponevác prečin podľa § 323 tr. z. není viazaný k súkromnému návrhu, nebránil nedostatok takého zákonitého návrhu odsúdeniu obžalovaného pre tento čin a odvolací súd, pokiaľ vôbec oslobodil obžalova-

ného a tým vyslovil, že čin obžalovaného není trestný ani ako práve uvedený prečin, spôsobil zmätok, verejným žalobcom vytýkaný, v dôsledku čoho bolo treba rozsudok odvolacieho súdu podľa § 33, odst. 1 por. nov. zrušiť, uznať obžalovaného vinným v prečine podľa § 323, odst. 1 a 3 tr. z. a vymerať mu trest podľa cit. miesta zákona.

Čís. 5916.

Zpät'vzatie odvolania podaného proti výmere trestu — cieľom jeho zvýšenia v medziach použitého zmiernovacieho práva podľa § 21 tr. zák. prest. — nedotýka sa nijak odvolania podaného proti použitiu § 21 tr. zák. prest. pri výmere trestu.

(Rozh. zo dňa 31. mája 1937, Zm IV 288/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prestupok pomlavy vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, založenej na dôvode zmätočnosti podľa § 385, č. 3 tr. p., z uvedeného dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa vo výroku o výmere trestu s použitím § 21 tr. z. o prest. a vymeral obžalovanému trest s použitím § 91 tr. z.

Z dôvodov:

K námietke obžalovaného, že verejný žalobca sa nemôže dovolávať dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 3 tr. p. z toho dôvodu, lebo sa vzdal už opravného prostriedku v neprospech obžalovaného, podaného proti rozsudku prvej stolice, sa podotýka, že podľa osvedčenia vrchného štátneho zastupiteľstva učineneho na odvolacom hlavnom pojednávaní dňa 21. októbra 1935 i dňa 23. marca 1937 vzal tento späť len odvolanie čo do výšky trestu, výslovne však podržal odvolanie podané z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 3 tr. p. pre použitie § 21 tr. z. o prest. Zpät'vzatie odvolania podaného len do výmery trestu — tedy len cieľom jeho zvýšenia v medziach použitého zmiernovacieho práva podľa § 21 tr. z. o prest. — nedotýkalo sa nijako odvolania širšieho významu, totiž odvolania podaného proti použitiu § 21 tr. zák. o prest. pri výmere trestu.

Čís. 5917.

Výpomocný notársky úradník, na ktorého oprávnený manipulant dobytčích pasov (obecný notár) platným spôsobom preniesol právo vystaviť dobytčie pasy a prevodné klauzuly, je verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák.; dobytčie pasy na základe tohoto poverenia ním vystavené sú verejnými listinami.

(Rozh. zo dňa 31. mája 1937, Zm III 529/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin falšovania verejnej listiny vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, rozsudky nižších stolíc na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. zrušil a uznať obžalovaných A., B., C. vinnými prečinom padelania verejnej listiny podľa § 400, odst. 1 tr. z. a obžalovaného A. okrem toho zločinom padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. z.

Z dôvodov:

Proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený oslobodzujúci rozsudok súdu prvostupňového, ohlásil verejný žalobca zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. čo do oslobodenia. Zmätočná sťažnosť je základná.

Podľa skutkových zistení prvostupňového súdu, ktoré prevzal i súd odvolací, obžalovaný A. kúpil pre M. dňa 8. júna 1935 v Z. od mäsiara B. červenobrezavú tročnú kravu, ktorú B. v máji 1935 kúpil od N. Na túto kravu nemal B. žiaden dobytčí pas, čo sdelil i obžalovanému A. a dohodli sa tak, že na zaokrytie tejto kúpenej kravy použijú síce správného, ale už neplatného dobytčieho pasu číslo 1097/34 obce Z., ktorý bol vystavený na meno O. a znel tiež na kravu červenobrezavú, ale dvojročnú.

Kravu túto kúpil od O. v roku 1934 P., čo bolo na druhej strane dobytčieho pasu horeuvedeného i potvrdené a predal ju B., ale dobytčí pas vystaviť na svoje meno si nedal. B. tento dobytčí pas si ponechal, ale kravu od P. kúpenú už nemal, lebo ju ako mäsiar porazil.

Dňa 8. júna 1935 dostavil sa z rozkazu obžalovaného B. obžalovaný C., zamestnaný jako pomocník u B. do kancelárie notárskeho úradu v Z. a predostrel notárskemu úradníkovi R. uvedený dobytčí pas číslo 1097/34 so žiadosťou, aby na základe neho vystavil pre P. nový pas, čomu notársky úradník R. i vyhovel a vystavil mu pas číslo 1087/35, znejúci na tú istú kravu ako bola v pôvodnom pase číslo 1097/34 opísaná, a na žiadosť C. na zadnej strane tohoto nového pasu aj potvrdil, že kravu túto kúpil obžalovaný B.

Neskôr obžalovaný C. požiadal notárskeho úradníka R., aby mu na základe dobytčieho pasu čís. 1087/35 a jeho prevodnej klauzuly vystavil samostatný dobytčí pas na meno kupiteľa B. a aby v tomto vystavil sa majúcom novom dobytčom pase potvrdil, že kravu od B. kúpil M. Notársky úradník R. mu opäť vyhovel a vystavil nový dobytčí pas čís. 1088/35 obce Z. na meno B. s klauzulou, že v tom dobytčom pase opísaný dobytok kúpil M.

Keď C. dobytčí pas čís. 1088/35 priniesol do bytu B., obžalovaný A. do neho pozrel a keď zbadal, že v pase je krava označená jako dvojročná, prehlásil, že tento vek sa na kravu, ktorú práve od obžalovaného B. kúpil, nehodí, vyžiadal si pero a v prítomnosti B. a C. v pase v rubrike »opis statku« vo slovách »2 ročná« prepísal číslicu »2« na »4«. Tento dobytčí pas bol odovzdaný novému vlastníkovi kravy M.

Tiež zistily nižšie súdy, že dobytčie pasy čís. 1087/35 a 1088/35 obce Z., ako i prevodné klauzule na nich vystavil nie obecný notár a manipulants dobytčích pasov v Z., ale len výpomocný úradník R., ktorého notár S. poveril, aby za neho, keď by bol niekde zaujatý, dobytčie pasy vystavoval.

Súdy prvej a druhej stolice oslobodily obžalovaných z obžaloby na základe § 326, čís. 1 tr. p. z dôvodov, že dobytčie pasy čís. 1087/35 a čís. 1088/35, ktoré vystavil z poverenia obecného notára S. jeho pomocník R. a ich aj svojim podpisom opatril, ako aj prevodné klauzule na nich neboly vystavené verejným úradom (verejným úradníkom) v obore jeho pôsobnosti a nemôžu byť preto považované za verejné listiny. — — —

Tento názor prvo a druhostupňového súdu je mylný. Nižšie súdy mylne v odôvodnení svojho oslobodzujúceho rozsudku dovoľávajú sa rozhodnutia najvyššieho súdu č. Zm IV 121/32 (rovnako rozhodnutie Zm IV 268/32, Zm IV 610/31). V citovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu išlo iba o zistenie, či padelenie verejnej listiny stalo sa verejným úradníkom v obore jeho úradnej pôsobnosti, tedy išlo o posúdenie zločinu padelenia verejnej listiny podľa § 393, alebo § 394 tr. zák. a nebolo v týchto rozhodnutiach vyslovené ani to, že by listina vystavená takým verejným úradníkom, do úradnej pôsobnosti ktorého nespadało vystavenie dobytčích pasov, nebola verejnou listinou. Padelenie verejných listín v tých prípadoch nespočívalo ďalej v tom, že dobytčie pasy dotyčná osoba podpísala vlastným menom, ale v tom, že v tejto listine uviedla nepravý obsah. V danom prípade ide však o padelenie verejnej listiny osobami, ktoré vôbec neboly úradníkmi.

Podľa skutkového stavu zisteného nižšími súdmi S. bol ako notár a manipulants dobytčích pasov oprávnený v súdenom prípade vystaviť dobytčie pasy a spadało vystavovanie týchto verejných listín do jeho úradnej pôsobnosti. Jako taký poveril S. svojho výpomocného notárskeho úradníka R. v Z. vystavovaním dobytčích pasov v prípade svojho zaneprazdnenia, čo ustanovenie § 98 nariadenia býv. uhor. ministra vnútra zo dňa 12. novembra 1902, čís. 126.000/1902 za podmienok tam uvedených pripúšťa.

Podľa tohoto zistenia bol tedy R. verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák., na tohoto platným spôsobom podľa hore citovaného predpisu preniesol oprávnený manipulants dobytčích pasov notár S. právo vystaviť dobytčie pasy a prevodné klauzuly, tento pasy, resp. prevodné klauzuly vyhotovil, opatril pravým razítkom a podpísal seba vlastným menom s poznámkou, že tak učinil za notára.

Za tohoto zisteného skutkového stavu nemôže byť pochybnosti o tom, že tieto verejné listiny boly vystavené verejným úradníkom ako oprávneným zástupcom manipulanta dobytčích pasov s takou mocou, ako keby boly vystavené samým manipulantom dobytčích pasov vlastnoručne. Pri tom sa ešte podotýka, že už podľa povahy vecí môžu sa vyskytnúť prípady, že vedúci notár ako manipulants dobytčích pasov musí sa dať zastúpiť v prípade nemoci či dovolenej alebo pre iné úradné

činnosti od prípadu k prípadu vo vystavovaní dobytčích pasov notárskym elévom alebo inou kancelárskou silou, lebo ináč by táto agenda, ktorá pravidelne nestrpí odkladu, mohla úplne uviaznuť. Ide tu tedy podľa zisteného skutkového stavu a podľa hore uvedených úvah o padelenie verejných listín podľa §§ 391 a 400, odst. 1 tr. zák. — — —

Čís. 5918.

V prípadoch, kde náhradný trest na slobode za nevyhľadateľný trest peňažitý bol už pôvodne vymeraný v rovnakom druhu ako trest úhrnný, ostáva tento výrok i pri vymeraní úhrnného trestu bezo zmeny; vymeďava-li sa však úhrnný trest v ľazšom druhu než pôvodný náhradný trest, treba druh náhradného trestu prispôbiť druhu úhrnného trestu podľa zásad vyslovených v § 518, odst. 7 tr. p. a v § 8, odst. 1 zákona čís. 31/1929 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 31. mája 1937, Zm IV 229/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre zločin zúmyselného zabitia človeka zamietol zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu.

Dô v o d y:

Proti rozsudku súdu prvej stolice, ktorým bol odsúdenému A. vymeraný úhrnný trest v smysle §§ 517, 518 tr. p., ohlásil a previedol zmätočnú sťažnosť len verejný žalobca čo do výmery trestu, teda zrejme na základe odst. 9 § 518 tr. p. Zmätočnej sťažnosti nelze priznať oprávnenia.

Podľa napadnutého rozsudku predmetom vymerania úhrnného trestu boly bezpodmienečné tresty pravoplatne uložené odsúdenému: 1. rozsudkom krajského ako porotného súdu zo dňa 3. júna 1935, ktorým mu bol vymeraný trest 7 rokov káznice ako trest hlavný a 5 rokov straty úradu ako trest vedľajší, 2. rozsudkom okresného súdu zo dňa 17. apríla 1935, ktorým mu bol vymeraný trest 14 dní väzenia jako trest hlavný a 100 Kč peňažitý trest jako trest vedľajší, ktorý v prípade nevyhľadateľnosti mal byť prenesený na ďalších 10 dní väzenia.

Na miesto uvedených hlavných trestov na slobode vymeral napadnutým rozsudkom súd prvej stolice podľa §§ 517, 518 tr. p. úhrnný trest káznice v trvaní 7 rokov a 5 dní. Dotyčne náhradného trestu na slobode za peňažitý trest vyslovil, že tento trest v prípade nevyhľadateľnosti má sa premeniť podľa § 8, odst. 4 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n. na 2 dni káznice.

Správne uvádza zmätočná sťažnosť, že podľa § 517 tr. p. úhrnný trest má byť vymeraný iba v tom prípade, ak bol niekto rôznymi pravoplatnými rozsudkami odsúdený k niekoľkým trestom na slobode a pri vynesení rozsudkov neboly použité predpisov smerodat-

ných pre úhrnný trest (§ 96 tr. zák.), a že predmetom slúčenia v jednotný trest nemôžu byť peňažité tresty buď samostatne alebo vedľa trestov na slobode uložené.

Neľze však bezpodmienečne súhlasiť s názorom zmätočnej sťažnosti, pokiaľ uvádza s odvolaním sa na ustanovenia § 8, odst. 2 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n., že súd vymerávajúci úhrnný trest ohľadom náhradných trestov má v každom prípade vysloviť len to, že sa tieto tresty premenia na rovnaký druh trestu, v akom je uložený úhrnný trest na slobode.

Ponevác peňažitý trest ani ako hlavný ani ako vedľajší nie je predmetom úhrnného trestu, v prípadoch, kde náhradný trest za peňažitý bol pôvodne vymeraný v rovnakom druhu ako úhrnný trest, ostane tento výrok aj pri vymeraní úhrnného trestu bezo zmeny. Ináč je v prípadoch, keď úhrnný trest sa vymeráva v ťažšom druhu než pôvodný náhradný trest. Aby v prípade nevykonania peňažitého trestu vedľajšieho mohol byť náhradný trest vykonaný v jednom s úhrnným trestom, má sa druh náhradného trestu prispôbiť druhu úhrnného trestu. Avšak v takomto prípade, v dôsledku zásady vyslovenej v ustanovení § 518, odst. 7 tr. p., je treba prihliadnuť k ťažkosti nového druhu náhradného trestu a v dôsledku toho po prípade primerane skrátiť dobu trvania náhradného trestu, ovšem v medziach ustanovenia § 8, odst. 1 zák. č. 31/1929 Sb. z. a n., čo odpovedá aj zásade vyslovenej v § 387, odst. 3 tr. p., lebo bez súčasného zníženia doby náhradného trestu, vymeraného v ťažšom druhu, než to bolo v pôvodnom rozsudku, došlo by vlastne k zostreniu trestu bez opravného prostriedku žalobcu.

Určil-li tedy v súdenom prípade krajský súd druh vedľajšieho trestu káznicou miesto väzením a vymeral-li hľadiac na ťažkosť trestu káznice oproti trestu väzenia náhradný trest v trvaní dvoch dní miesto desať dní, neporušil týmto primeraným skrátením doby trvania trestu ustanovenie týkajúce sa vymerania úhrnného trestu a preto vytýkaný zmätok sa tu nevyskytuje.

Čís. 5919.

Mélo-li byťi prihlášením skutočných pohľadávok blízkých osob (§ 51 vyr. ř.) na jméno osoby cizí dosaženo pro ni možnosti hlasovati pro vyrovnání, které by tyto osoby neměly, může jíti jen o přečin podle § 486 b) tr. zák., nikoliv o zločin podle § 205 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 3. června 1937, Zm I 348/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného A. do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny na nedokonaném podvodném úpadku podle §§ 5, 8, 205 a) tr. z., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části týkající se obžalovaného A. jako zmátečný a zprostil tohoto obžalovaného podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby, že úmyslným opatřením prostředků

pomáhal k vykonání zlého skutku B., záležejícího v tom, že tento v měsíci březnu 1934 v N. úmyslně uspokojení svých věřitelů ztenčil tím, že předstíral závazek, kterého nebylo.

Z d ů v o d ů:

Uplatňujíc zmatek podle č. 10 § 281 tr. ř., zmáteční stížnost právem namítá, že zjištěné jednání obžalovaných bylo neprávem podřaděno ustanovení § 205 a) tr. z. a že při správném výkladu a použití zákona lze o něm uvažovati jen s hlediska skutkové podstaty přečinu podle § 486 b) tr. zák.

Napadený rozsudek nemá za vyvrácenu obhajobu, že pohledávky 5.000 Kč a 7.000 Kč nebyly fingovány, nýbrž že šlo o pohledávky švagra a tchyně vyrovnacího dlužníka B., kteří by podle § 51 vyr. ř. nemohli hlasovati pro vyrovnání, a že proto tyto pohledávky byly k vyrovnání přihlášeny na jméno obžalovaného A. V tom však nelze ve smyslu § 205 a) tr. zák. spatřovati předstírání závazku, kterého není, neboť tento pojem nutně předpokládá jednání směřující k tomu, aby uplatněním neexistujícího závazku na poškození věřitelů byl zvyšěn stav dluhů (srovn. rozhodnutí č. 2369 Sb. n. s.). O tom nelze mluvit v souzeném případě, kde rozsudek má za prokázáno jen, že přihlášením pohledávek osob blízkých na cizí jméno mělo býti dosaženo možnosti hlasovati pro vyrovnání. Tu by mohlo jíti jen o rejdy za vyrovnacího řízení, jichž se podle § 486 b), č. 1 tr. z. dopustí ten, kdo uplatňuje úmyslně pohledávku nepravou, nebo pohledávku v nepravém objemu nebo pořadí, aby tím ve vyrovnacím řízení dosáhl vlivu, jenž mu nepřísluší. Nejde-li podle toho vůbec o jednání, jež by bylo lze podřaditi ustanovení § 205 a) tr. z., není ani třeba blíže zkoumati, zda a pokud jím věřitelé mohli býti poškozeni.

Přisvědčiti jest zmáteční stížnosti i potud, pokud s hlediska zmatku č. 9 b) § 281 tr. ř. uplatňuje, že trestnost skutku jako přečinu podle § 486 b) tr. z. zanikla promlčením, poněvadž podle zjištění rozsudku čin byl spáchán v roce 1934 a trestní řízení bylo zahájeno teprve v r. 1936, takže do té doby již uplynula promlčecí doba tří měsíců, která tu platí podle § 486 b), § 532 tr. z. — — — —

Bylo proto zmáteční stížnosti, aniž třeba se obíratí ostatními jejími vývody, již s tohoto hlediska vyhověti.

Čís. 5920.

Zabavenie predmetov podľa § 61 tr. zák. nefze vysloviť pri odsúdení vinníka pre trestný čin spáchaný z nedbalosti.

(V tomže smysle rozh. čís. 4533 Sb. n. s. tr.)

(Rozh. zo dňa 5. júna 1937, Zm III 167/37.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti A. pre přečin podľa § 290 a § 310, odst. 1 tr. z. uznal opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti základným a vyslovil, že pravoplatným rozsudkom krajského

súdu, pokiaľ ním bol odsúdenému uložený vedľajší trest zabavením pušky, nábojnice, nábojov a brokov, bol porušený zákon v ustanovení § 61 tr. z. Podľa § 442, posl. odst. tr. p. zrušil najvyšší súd uvedený rozsudok vo výroku o tomto vedľajšom treste a tento vedľajší trest pominul s tým, že o vrátení trestných znakov podľa § 187 tr. p. alebo o odstúpení zbraní príslušnému okresnému úradu má rozhodovať súd prvej stolice.

Dôvody:

Rozsudkom krajského súdu bol A. uznaný vinným prečinom zabitia z nedbalosti podľa § 290 tr. z. a prečinom ťažkého poškodenia tela z nedbalosti podľa § 310, odst. 1 tr. z. Týchto trestných činov sa podľa rozsudku dopustil dňa 8. septembra 1936 neďaleko B. tým, že v nastávajúcej šere bez bližšieho presvedčenia sa vystrelil zo svojej loveckej pušky na predmet, o ktorom sa domnieval, že je to túlavý pes, ale v skutočnosti to boli ľudia, totiž M. a N., ktorých oboch nábojom z pušky zasiahol tak, že prvý následkom utrpenej rany ihneď zomrel a druhý utrpel poranenie, ktoré sa hojilo viac než 8 dní. Za tento čin vymeral krajský súd obžalovanému s použitím § 91 tr. z. trest väzenia na 3 mesiace ako hlavný trest a pokutu 300 Kč (v prípade nevykonalnosti ďalšie 3 dni väzenia) ako vedľajší trest. Ako ďalší vedľajší trest vyslovil v smysle § 61 tr. z. zabavenie pušky, zo ktorej obžalovaný na poškodených vystrelil, spolu s nábojnicou, nábojmi a brokmi, ktoré vtedy mal obžalovaný. Obžalovanému bol povolený podmienený odklad výkonu trestu so skúšebnou lehotou 3 rokov. Ponevác oprávnené osoby neužili proti tomuto rozsudku opravného prostriedku, stal sa rozsudok ten právoplatným.

Uloženie trestu zabavenia podľa § 61 tr. z. odporuje zákonu.

Podľa tohoto paragrafu majú sa zabaviť predmety, ktoré slúžili ku spáchaniu zločinu alebo prečinu, nakoľko sú vlastníctvom pachateľa alebo účastníka. Slová »slúžili ku spáchaniu« treba vykladať zo stanoviska pachateľa, tedy tak, že musí ísť o predmety, ktorých tento z úmyslu použil ku páchaniu činu. Neslúži nikomu ku páchaniu trestného činu taký predmet, ktorý bez jeho úmyslu — tedy len náhodou — bol nástrojom uskutočnenia nejakého protiprávneho výsledku. Preto, neni-li daný úmysel pachateľa, nemá miesta zabavenie podľa § 61 tr. z. Tohoto predpisu s ohľadom na to, čo bolo hore povedané, ako to najvyšší súd v podobných prípadoch už opätovne vyslovil, vôbec neľze užiť pri trestných činoch spáchaných z nedbalosti.

Keď prez to krajský súd uvedeným rozsudkom vyslovil zabavenie podľa § 61 tr. z., ačkoľvek obžalovaný bol uznaný vinným len trestnými činnými spáchanými z nedbalosti, porušil zákon v práve citovanom predpise. Bolo preto vyhovené opravnému prostriedku generálnej prokuratúry, podanému podľa § 441 tr. p., a bolo vyslovené toto porušenie. Ponevác zabavenie podľa § 61 tr. z. je vedľajším trestom, ako to plynie aj z ustanovenia § 25 tr. z. o prest., bol uvedený rozsudok v smysle § 442, posl. odst. tr. p. zrušený vo výroku o tomto treste a výrok ten bol z rozsudku vypustený.

Čís. 5921.

Ustanovenia o súkromnom návrhu sú rázu práva hmotného, takže pri počítaní lehoty podľa § 17 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. neľze prihliadnuť na predpis § 11 tr. p., podľa ktorého sa do lehoty nevčíta doba, po ktorú je spis dopravovaný poštou.

(Rozh. zo dňa 8. júna 1937, Zm III 278/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin pomlavy tlačou zmätočne sťažnosti obžalovaných A. a B. odmietol, zmätočnú sťažnosť súkromného žalobcu M. čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Uplatňujúc dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. p., namieta súkromný žalobca M., že sa odvolací súd mylil, keď uznal, že súkromný návrh dotyčne obžalovaného C. bol podaný opozdene, a keď z tohoto dôvodu oslobodil menovaného obžalovaného od obžaloby. — — —

Odvolací súd správne odôvodnil, že súkromný návrh, došlý k okresnému súdu dňa 24. mája 1935, bol podaný opozdene po uplynutí dvojmesačnej lehoty, v § 17, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. stanovenej.

Mylný je názor sťažovateľa, že táto lehota sa počíta od nasledujúceho dňa, keď sa poškodená strana dozvedela o trestnom čine a o osobe vinníkovej, lebo z ustanovení § 17 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. plynie, že prepadná lehota k podaniu súkromného návrhu počína sa od tej doby, to je dňom, kedy sa oprávnený dozvedel o trestnom čine a o osobe vinníkovej.

Ustanovenia o súkromnom návrhu sú rázu práva hmotného, takže pri počítaní lehoty podľa citovaného ustanovenia zákona neľze prihliadnuť na predpis § 11 tr. p., podľa ktorého sa do lehoty nevčíta doba, po ktorú je spis dopravovaný poštou, lebo tieto predpisy sa vzťahujú na lehoty trestného pokračovania. Bola preto bezzákladná časť zmätočnej sťažnosti súkromného žalobcu podľa 1. odst. § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 5922.

Ide o zpronevëru, jestliže si členové správni rady akciové spoločnosti odhlasovali a dali vyplatiti odměny, ač taková dispozice majetkem spoločnosti byla vyhrazena orgánu jim nadřizenému (valné hromadě).

(Rozh. ze dne 11. června 1937, Zm II 483/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmäteční sťažnosti obžalovaných A., B., C., D. a E. do rozsudku krajského soudu, pokud jim byli sťažovatelé uznáni vinnými zločinem zpronevëry podle §§ 183, 184 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Pokud zmateční stížnost provádí uvedený důvod zmatečnosti (§ 281, č. 9 a) tr. ř.) podle zákona, je neodůvodněna; zcela na omylu je stížnost, míní-li, že peníze, které stěžovatelé zpronevěřili, nebyly jim svěřeny. Poněvadž akciové společnosti jakožto právnické osobě (již je v souzeném případě rolnický cukrovar) schází způsobilost k právním činům (§ 26, 2. věta obč. zák.), nutno učiniti opatření, aby tu byl někdo, kdo řídí věci této právnické osoby, zejména kdo disponuje s jejími hmotnými prostředky a činí za ni právní jednání k tomu potřebná. A tu přezírá zmateční stížnost, že stěžovatelům jakožto členům správní rady akciové společnosti již podle zákona (články 227 až 241 obch. zák., § 34 akciového regulativu) a zejména podle § 27 až 34 stanov rolnického cukrovaru . . . . byla svěřena správa této akciové společnosti. Orgány, které řídí a obstarávají věci jmenovaného cukrovaru, jsou podle § 15 stanov valná hromada, výbor a správní rada.

Působnost správní rady je vymezena v §§ 27 až 34 stanov; v § 29 se praví: Správní rada vykonává usnesení valné hromady a výboru a vede bezprostředně správu závodu ve všech částech, pokud není vyhrazena valné hromadě a výboru. Dále se tam uvádí: správní rada je představenstvím společnosti ve smyslu obchodního zákona čl. 227—241 a přísluší jí jmění a právo společnosti všestranně chrániti a zastupovati, se jměním ku prospěchu společnosti nakládati a k tomu zřetel míti, aby co největších užiteků přinášelo.

Z těchto ustanovení plyne nade vší pochybnost, že správní radě, jež v té které době sestávala ze stěžovatelů, byla svěřena správa společnosti, jež v sobě mocí zákona a mocí stanov obsahovala disposiční moc i nad jměním společnosti.

Je neudržitelné stanovisko, že správní radě bylo svěřeno jen jaksi všeobecné vedení a spravování podniku a že fakticky akciovou společnost vedl a s jejím jměním fakticky disponoval jen jeden člověk, kterého si správní rada zvolila, a tím že byl administrativní ředitel O. Neboť takovéto svěřeni vedení a spravování podniku není myslitelné bez současného svěřeni správy nad majetkem podniku a náhled stížnosti má proti sobě jak jasné znění stanov, tak i rozsudková zjištění, podle nichž správní rada v případech, o něž jde, měla skutečně disposiční moc i nad majetkem podniku a také jí vykonávala.

Poněvadž pak podle ustálené judikatury zrušovacího soudu jsou věci svěřenou nejen věci, které jsou v bezprostřední fyzické moci pachatele, nýbrž i věci, nad nimiž má pachatel, nejsa jejich vlastníkem, právní a faktickou disposiční moc, je z toho, co řečeno, zjevno, že v souzeném případě nelze zákonnou náležitost svěřeni považovati za vyloučenou.

Je lhostejno, zda právní poměr členů správní rady je poměrem služebním nebo poměrem mandátním. Spravovali-li stěžovatelé věci, výrobky, peníze, tedy hmotné jmění cukrovaru jako osoby jsoucí ve služebním poměru k akciové společnosti, je zřejmé, že jim tyto věci byly svěřeny, že jim byla propůjčena skutečná disposiční moc nad těmito věcmi se závazkem a v předpokladu, že s nimi naloží podle projevené

vůle oprávněného právního subjektu. Stejně je tomu tak, hledí-li se na poměr členů správní rady jako na poměr mandátní. V té příčině určuje předpis § 1009 obč. zák. povinnosti zmocněncovy takto: »Zmocněnec je povinen podle svého slibu a podle obdržené plné moci pilně a poctivě obstarati věc a veškeren užitek z věci pocházející přenechati zmocniteli«. V pojmu tohoto oprávnění a povinnosti spočívá proto, že věci, s kterými v důsledku tohoto mandátního poměru může zmocněnec nakládati, jsou mu svěřeny.

Nesejde na tom, že stěžovatelé neměli jakožto členové správní rady přímo (fysicky) ve svých rukou peněžní prostředky akciové společnosti, takže mohli si vyzvednouti peníze z pokladny jen na základě dokladů. Pokladník závodu, v jehož bezprostředním opatrování a úschově byly hotovosti závodu, pokud byly v pokladně, a jemuž ovšem byly peněžní prostředky rovněž svěřeny stejně jako administrativnímu řediteli O., a to z důvodu jejich služebního postavení, byli právě, pokud jde o správu majetku, jen výkonnými orgány správní rady a byli jí podřízeni.

Trestnost a protiprávnost zpronevěry spočívá ve zneužití (zklamání) důvěry svěřitele. Ten, jemuž odevzdal svěřitel věc do faktické moci v předpokladu, že s ní naloží jen podle jeho příkazu a vůle a účelu, k němuž byla určena touto vůlí pachateli známou, nevykročí z této disposiční moci, když naloží s věcí jen způsobem, který mu svěřitel dovolil a na něho přenesl, nevyhradiv si ho sobě.

Stěžovatelé byli jako zástupci společnosti akciové podle svého slibu a podle obdržené plné moci povinni jmění a právo společnosti všestranně chrániti a nakládati se jměním společnosti jen k jejímu prospěchu, jak vysvitá též z § 29, písm. b) stanov. Jejich disposiční právo, pokud jde o správu závodu a v ní obsaženou správu majetku, bylo výslovně omezeno § 29 stanov, podle něhož byli vyloučeni z dispozic, vyhrazených nejvyššímu orgánu společnosti, valné hromadě. Této bylo podle § 34 výslovně vyhrazeno přiřknouti členům správní rady odměnu za úřadování, které zásadně byli stěžovatelé povinni obstarávati bezplatně, majíce nárok jen na hotové výlohy.

Jestliže si stěžovatelé jakožto členové správní rady odhlasovali v různých formách, jak byly zjištěny, a dali si vyplatiti odměny sami, osobili si ke spravovanému majetku právo, které jim nebylo dovoleno, poněvadž bylo vyhrazeno vůli svěřitele, vyjádřenou stanovami, orgánu jim nadřízenému, takže z této dispozice byli vyloučeni. Tato dispozice nebyla ku prospěchu společnosti, nýbrž ku prospěchu stěžovatelů samých, přičila se tak příkazu a účelu, k němuž bylo jmění určeno, a byla zneužitím bezprostřední správy závodu a postavení stěžovatelů a zneuznáním důvěry svěřitele. Nešlo tu proto o činy, přičící se jen stanovám, ale o činy, jež naplňují skutkovou podstatu zločinu stěžovatelům za vinu kladeného.

Poněvadž nesejde s hlediska § 183 tr. z. na tom, zda se pachatel neoprávněnou disposicí obohacuje, či jen způsobuje škodu, nýbrž pojem přivlastnění podle § 183 tr. z. je naplněn již osobováním a vykonáváním kvasivlastnických dispozic, ručí všichni stěžovatelé za celý výsledek

trestné činnosti, jestliže ta která dispozice byla uskutečněním jejich společného zlého úmyslu a výsledkem jejich vědomého spolupůsobení při přivlastnění si svěřených peněz.

Tyto předpoklady pro závěr na spolupachatelství stěžovatelů jsou opodstatněny rozsudkovými zjištěními ve všech jednotlivých případech a vzájemné dorozumění stěžovatelů rozsudkem předpokládané vychází ze zjištěných okolností, zvláště posuzuje-li se činnost stěžovatelů, jak nutno, v souhrnu.

Na věci neměnilo by nic, i kdyby tu nebylo řádného formálního usnesení správní rady. Neboť pojmovou náležitostí spolupachatelství není ani předchozí, ani výslovná úmluva pachatelů. Stačí nahodilé, ovšem vědomé spolupůsobení ve stejném zlém úmyslu a za stejným cílem. Nerozhoduje také, že ve všech případech se nezúčastnili všichni členové správní rady.

Okolnost, že revisoři souhlasili s výplatou 200.000 Kč stěžovatelům a že navrhli valné hromadě udělení absolutoria, což tato též učinila, nemění nic na trestnosti činu stěžovatelů, když právě oni nastrojili fingování položky, pod kterou si odměny neoprávněně vybrali, takže valná hromada jakožto orgán, který o odměně té měl rozhodovati, nebyla o pravém stavu věci zpravena.

Tvrzení stěžovatelů, že byli v takové duševní a mravní závislosti na N. (pozn. red.: N. byl předsedou správní rady), že si jako prostí rolníci neuvědomili a nemohli uvědomiti trestnost svého počínání a že jejich jednání může být nanejvýš považováno za porušení zákonných předpisů nebo stanov s hlediska civilně-právního, je v odporu se zjištěními rozsudkovými, ba se zodpovídáním samých stěžovatelů, kteří doznali, že odměny jim může přiřknouti toliko valná hromada a nikoli N.

Pokud zmateční stížnost tvrdí, že stěžovatelé měli nárok na náhradu vykonaných prací a že byli přesvědčeni, že částky, jež jim byly vypláceny a jejichž příjem potvrdili, byly řádně v knihách zapsány a valnou hromadou schváleny, pomíjí opačná skutková zjištění rozsudková. — — —

Co se týče řízků, nutno zdůrazniti, že závadným shledán byl toliko obchod s řízků cukrovarskými, které se mají podle § 14 stanov nabídnouti a prodati za běžné ceny nejprve akcionářům a teprve kdyby je akcionáři v určené lhůtě nekoupili, mohou být prodány neakcionářům.

Stěžovatelé nejen že tohoto ustanovení stanov nedbali a jim se neřídili, nýbrž podle zjištění rozsudkového počali ve vzájemné dohodě za pomoci O. provozovati obchody s cukrovarskými řízků, a to počátkem kampaně 1921/1922, kdy již účinnost vládního nařízení o maximálních cenách řízků byla podle vládního nařízení ze dne 26. září 1921, č. 358 Sb. z. a n. dnem 1. října 1921 zrušena. Poněvadž pak podle rozsudkového zjištění O. byl zmocněn správní radou, aby prodal cukrovarské řízků, jež byly vedeny na zvláštním účtu, a měl odevzdati vše, co za ně obdržel nad nejnižší stanovenou cenu, do pokladny cukrovaru a poněvadž si stěžovatelé rozdělili neoprávněně výtěžek z prodeje těchto řízků, při čemž ohledně řízků v kampani 1922/1923 dokonce potvrdili, že při-

jali odměnu na uhlí, ač věděli, že žádného nároku na uhlí nemají, nepochybil nalézací soud, uznal-li stěžovatele vinnými zločinem zpronevěry i v příčině částek, dosažených z prodeje cukrovarských řízků. Stížnost snaží se mimo jiné dovoditi, že stěžovatelé vzali si částky jim z prodeje řízků vyplacené v přesvědčení, že na ně mají nárok jako na náhradu za práce, vykonané pro cukrovar; při tom však nedbá rozsudkového zjištění, že za práce ty byli svého času odměněni.

V příčině převezené řepy dovedl nalézací soud na základě zjištěného stavu věci právem, že stěžovatelé A., B., C., D. a E. s jinými spolupachateli brali neoprávněně příplatky na řepu jako zakrytou odměnu. Stížnost je na omylu, má-li za to, že v tomto případě byly vyplacené částky zapsány řádně v obchodních knihách; rozsudkovými zjištěními je odůvodněn závěr rozsudku, že příplatky za převeznou řepu byly ukryty na účtu řepných výloh, kamž, jak rozsudek formálně bezvadně dovodil, nepatřily. Rovněž neprávem má stížnost za to, že v jednání stěžovatelů nemůže být spatřován zločin zpronevěry, ježto prý nejde o peníze obžalovaným svěřené, a ježto C. dostal částky, ty za práce pro cukrovar vykonané. Ani tato námitka se neopírá o závazná skutková zjištění rozsudková.

Pokud jde o odměnu činitelům v Praze, neprovádí stížnost zmíněný hmotněprávní důvod zmatečnosti po zákonu, nedbajíc zejména rozsudkového zjištění, že stěžovatelé ukrývali přisvojení si peněz fingovanou listinou, nadepsanou »odměny pro funkcionáře v Praze«, kterou společně podepsali, ač věděli, že činitelé v Praze těchto 50.000 Kč nedostanou, nýbrž že peníze tyto mají být rozděleny mezi stěžovatele.

V příčině bonifikací ve prospěch cukrovaru vrcholí vývody zmateční stížnosti v tom, že stěžovatelé konali vícepráce pro cukrovar a byli přesvědčeni, že jim odměny za práce ty přísluší, nevěděli však a nemohli věděti, jak se proučtují částky jim vyplacené. Ani tu nevychází zmateční stížnost ze souhrnu rozsudkového zjištění, takže zmíněných vývodů nelze dbáti.

Co se týče tantiemy ředitele O. a P., je sice správné, že podle § 29 k) stanov přísluší správní radě ustanovovati úředníkům tantiemy i vyšší, než jak předpisují služební smlouva a stanovy v § 35; leč v souzeném případě nejde o pouhá použití zmíněného oprávnění správní rady, nýbrž podle jedině směřovatného zjištění rozsudkového o to, že stěžovatelé odhlasovali O. a P. tantiemy pro každého 150.000 Kč, ač ve skutečnosti jim patřilo a bylo vpravdě vyplaceno jediné po 100.000 Kč, a to proto, aby si takto zbývajících a jen na oko přiřknutých 98.000 Kč mezi sebe rozdělili.

Vzájemná dohoda stěžovatelů nebo aspoň jejich vědomé spolupůsobení při přivlastnění si peněz a jejich společný úmysl nakládati s majetkem cukrovaru, který jim všem byl svěřen, protiprávně, vysvítá z té zjištěné okolnosti, že společně podpisovali doklady o rozdělení jednotlivých částek jim vědomě nepřislušejících a pod fingovanými položkami pro ně ukrytých. V příčině převezené řepy a tantiem bylo též bezvadně rozsudkem zjištěno, že protiprávní dispozice byla usnesena a provedena členy správní rady, mezi nimi i stěžovateli.

S hlediska zmatku č. 9 b) § 281 tr. ř. vytýká stížnost, že jednání stěžovatelů přestalo být trestné, poněvadž členům správní rady byla udělena absolutoria, která jsou dosud v platnosti; ani tato námitka není opodstatněna. Trestný čin byl totiž spáchán a dokonán stěžovateli svémocnou disposicí s penězi. Beztrestnost zločinu zpronevěry může nastati jen za předpokladů §§ 187 a 188 tr. z. (srovnej též § 33 tr. z.), nehledě k možnému promlčení tohoto zločinu a k možné snad abolicí.

Stěžovatelé netvrdili a z rozsudkových důvodů neplyne, že by předpoklady zákonných ustanovení §§ 187 a 188 tr. z. byly v souzeném případě splněny, obzvláště nemohou se stěžovatelé odvolávat na t. zv. absolutoria valných hromad, poněvadž je podle skutkových zjištění rozsudkových udělovaly valné hromady, které nebyly informovány o právním stavu věci, a před nimiž naopak stěžovatelé nesprávným uváděním různých titulů svoje svémocné dispoice ukrývali; z téhož důvodu nelze v absolutoriích valných hromad spatřovati dodatečné přířknutí odměn členům správní rady podle § 34 stanov. Vědomí stěžovatelů o neinformovanosti valných hromad při udílení absolutorií nepřipouštělo proto ani, aby stěžovatelé pro futuro mohli z absolutorií již udělených vyvozovati pro sebe něco po stránce subjektivní.

Nalézací soud skutkový stav bezvadně zjištěný správně podřadil pod skutkovou podstatu zločinu zpronevěry. V důsledku toho jest odněta půda vývodům, jimiž zmáteční stížnost s hlediska č. 10 § 281 tr. ř. namítá, že činy stěžovatelů, nebyl-li vůbec vynesen rozsudek zprošťující, měly být podřaděny nanejvýš skutkové podstatě zločinu podvodu nebo podílnictví na podvodu nebo zpronevěře.

Čís. 5923.

Je porušením zákona v ustanovení § 12, odst. 2 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n., ustanovil-li soud mládeže předem dobu trvání ochranné výchovy odsouzeného mladistvého.

O době trvání ochranné výchovy rozhoduje podle § 63, odst. 5 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. dozorčí rada, jde-li o ochrannou výchovu ústavní, a poručenský soud, jde-li o ochrannou výchovu rodinnou.

(Rozh. ze dne 11. června 1937, Zm II 262/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do usnesení okresního soudu ve V. ze dne 13. října 1936 právem: Usnesením okresního soudu ve V. ze dne 13. října 1936, pokud jím bylo vysloveno, že ústavní ochranná výchova mladistvého odsouzeného A. potrvá až do dokonání 18. roku jeho věku, t. j. do 20. března 1938, byl porušen zákon v ustanovení § 12, odst. 2 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. a výrok tento o trvání ústavní ochranné výchovy se zrušuje.

D ů v o d y :

Rozsudkem okresního soudu ve V. ze dne 13. října 1936 byl mladistvý A., narozený dne 18. března 1920, uznán vinným proviněním krádeže podle § 3 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. a § 460 tr. z. a od-

souzen k trestu zavření v trvání 14 dnů nepodmíněně. Zároveň nařídil soud usnesením z téhož dne podle § 12, odst. 1 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. ústavní ochrannou výchovu mladistvého odsouzeného A. s tím, že tato ochranná výchova potrvá až do (dokonání) 18. roku jeho věku, t. j. do 20. března 1938. Tento rozsudek nabyt právní moci, ježto proti němu nebyly vzneseny opravné prostředky, a mladistvý A. byl dopraven do ústavu pro mladistvé provinilce, kde 30. ledna 1937 v 15 hodin 30 minut po odpykání trestu započal výkon ústavní ochranné výchovy.

Usnesením okresního soudu ve V. ze dne 13. října 1936, pokud jím bylo vysloveno, že ústavní ochranná výchova mladistvého odsouzeného A. potrvá až do dokonání 18. roku jeho věku, to jest do 20. (správně 18.) března 1938, byl porušen zákon v ustanovení § 12, odst. 2 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. Toto zákonné ustanovení stanoví totiž imperativně, že ochranná výchova potrvá, pokud toho vyžaduje její účel, nejdéle však do dokonání dvacátého prvního roku věku. Zákon vymezuje pouze nejzazší mez trvání ochranné výchovy, jinak stanoví jako měřítko pro její trvání dosažení účelu, k němuž směřuje, to je napravení mladistvého. Proto nelze dobu trvání ochranné výchovy předem stanoviti, poněvadž nelze odhadnouti, kdy bude dosaženo jejího účelu. To se pozná teprve při skutečném provádění ochranné výchovy v rodině nebo v ústavě. Soud mládeže, odsuzující mladistvého provinilce, posoudí pouze, zda v daném případě je vůbec zapotřebí ochranné výchovy, nemůže však posouditi, jak dlouho bude jí zapotřebí k napravení mladistvého. Musí se proto obmeziti na pouhé nařízení ochranné výchovy s tím, že tato výchova potrvá pokud toho vyžaduje její účel, nejdéle však do dokonání dvacátého prvního roku věku. To plyne jasně jak ze znění § 12, odst. 2 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n., tak z odůvodnění vládního návrhu tohoto zákona, kde se výslovně praví, že ochranný dozor a ochranná výchova jsou neurčitěho trvání a potrvají tak dlouho, dokud to vyžaduje jejich účel, totiž polepsení mladistvého, nejdéle však do 21. roku. O skutečné době trvání ochranné výchovy, totiž o propuštění mladistvého z ochranné výchovy rozhoduje pak podle § 63, odst. 5 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. dozorčí rada, jde-li o ochrannou výchovu ústavní, a poručenský soud, jde-li o ochrannou výchovu rodinnou. Těmto orgánům přísluší sledovati výkon ochranné výchovy a její účinky a posouditi, zda účelu ochranné výchovy bylo již dosaženo či nikoli. Při tom propuštění z ochranné výchovy může se státi také podmíněně na přiměřenou dobu zkušebnou (§ 63, odst. 6 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n.). Tato ustanovení byla by bezúčinná, kdyby soud mohl sám stanoviti dobu trvání ochranné výchovy. Stanoviti předem dobu trvání ochranné výchovy odporovalo by duchu a účelu instituce ochranné výchovy, ježto stanovení příliš krátké lhůty by mělo za následek, že by mladistvý musel býti z ochranné výchovy propuštěn, ač účelu jejího nebylo dosud dosaženo (což by bylo v neprospěch mladistvého, jak plyne z ustanovení § 51, odst. 3 zák. čis. 48/1931 Sb. z. a n.), stanovení pak příliš dlouhé lhůty, že mladistvý by byl ochrannou výchovou omezen v užívání své plně osobní svobody, ač by účelu ochranné výchovy, totiž napravení mladistvého, bylo již dosaženo, a že by nemohlo býti ani přikročeno k podmíněnému propuštění z ochranné výchovy, což

vše by bylo v neprospěch mladistvého. Jestliže tedy okresní soud ve V. nařizuje ústavní ochrannou výchovu mladistvého A., sám stanovil dobu jejího trvání do dokonání 18. roku jeho věku, porušil tím zákon v ustanovení § 12, odst. 2 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n., a to v každém případě v neprospěch mladistvého odsouzence.

Při zrušení uvedeného nesprávného výroku nebylo třeba uznati, že ústavní ochranná výchova mladistvého odsouzence potrvá pokud toho vyžaduje její účel, nejdéle však do dokonání 21. roku jeho věku, neboť toto zákonné ustanovení je pouhou směrnicí, již se má řídití dozorcí rada při rozhodování podle § 63, odst. 5 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n. a není třeba je pojmouti do rozsudkového výroku.

Čís. 5924.

Pro povahu tiskopisu podle § 4 tisk. zákona čís. 6/1863 ř. z. nerozhoduje, zda spis, pokud nebyl vytištěn tiskařským lisem, byl zhotoven mechanickým způsobem, nýbrž zda byl takto rozmnožen jako plod literatury a umění; byl-li psacím strojem zhotoven jediný leták, nejde o tiskopis ve smyslu zákona a nevzchází pro jeho zhotovitele a rozšiřovatele povinnosti, uložené druhou částkou tiskového zákona čís. 6/1863 ř. z. k zachování pořádku ve věcech tiskových.

(Rozh. ze dne 12. června 1937, Zm I 491/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástítu zákona do rozsudku okresního soudu v Ch. ze dne 30. července 1936, takto právem: Rozsudkem okresního soudu v Ch. ze dne 30. července 1936, jímž byl obžalovaný A. uznán vinným přestupkem podle §§ 9 a 17 tisk. zák., § 5 tr. z. a § 23 tisk. zák., a odsouzen podle § 9 tisk. zák. za použití § 260 b) tr. z. se zřetelem na § 267 tr. z. k peněžitě pokutě 100 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 48 hodin, zotřeného a doplněného postem, a podle § 389 tr. ř. k náhradě útrat trestního řízení nepodmíněně, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 9, 17 a 23 tisk. zák. a čl. IV uvoz. zák. k tr. zákonu; uvedený rozsudek se jako zmatečný podle § 281, čís. 9 písm. a) a § 468, čís. 3 tr. ř. zrušuje a obžalovaný A. se podle § 259, čís. 2 tr. ř. osvobozuje od obžaloby z přestupků podle §§ 9 a 17 tisk. zák. a § 5 tr. z. a § 23 tisk. zák., jichž se prý dopustil tím, že v únoru 1935 v D. 1. jako tiskař neperiodického tiskopisu, letáku s nadpisem »Arbeitslosen«, neuvedl na něm jméno tiskaře a nakladatele a takto nedbal předpisu § 9 tisk. zák., 2. jako tiskař téhož tiskopisu, který nespádá pod výjimku § 9 tisk. zák., nedbal nařízení § 17 tisk. zák., ukládajícího jemu odevzdati alespoň 24 hodin před rozesláním tiskopisu jeden exemplář úřadu bezpečnosti místa, kde spis se vydává, 3. radou a poučením nastrojil a podnět dal k tomu, že zmíněný tiskopis byl bez povolení úřadu bezpečnosti vyvěšen na veřejném místě.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Ch. ze dne 30. července 1936 byl obžalovaný A. uznán vinným přestupkem podle §§ 9 a 17 tisk. zák., § 5 tr. z. a § 23 tisk. zák. a odsouzen podle § 9 tisk. zák. za použití § 260 b) tr. z. se zřetelem na § 267 tr. z. k peněžitě pokutě 100 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 48 hodin, zotřeného a doplněného postem, a podle § 389 tr. ř. k náhradě útrat trestního řízení nepodmíněně. Podle rozsudkových důvodů bere nalézací soud za prokázáno, že obžalovaný v únoru 1935 v D. zhotovil na psacím stroji leták s nadpisem »Arbeitslosen«, neuvedl na něm údaje zmíněné v § 9 tisk. zák., nepředložil jej tiskové přehlídce a předal jej pak B., aby jej ve vývěsní skřínce vyvěsil. Skutkovou podstatu přestupků podle §§ 9 a 17 tisk. zák. shledává tu proto, že leták, který nespádá pod výjimky § 9 tisk. zák., byl zhotoven na psacím stroji, tudíž způsobem mechanickým, a že nebylo dbáno příkazů v cit. zákonných předpisech uložených. Okolnost, že přímý pachatel vyvěšení letáku B. nebyl pro přestupek § 23 tisk. zák. stíhán v důsledku rozhodnutí presidenta republiky ze dne 14. prosince 1935, neshledává rozsudek pro obžalovaného A. omluvou, ježto trestná činnost tohoto obžalovaného pod zmíněnou abolicí nespádá. Použití § 260 b) tr. z. odůvodňuje při výměře trestu zřetelem na nevinnou rodinu odsouzeného. Rozsudek nabyt právní moci, trest dosud nebyl vykonán.

Tento rozsudek je právně vadný. Přehlíží, že pro podstatu tiskopisu ve smyslu platného práva (§ 4 tisk. zák. čís. 6/1863 ř. z.), není rozhodné, zda spis, pokud nebyl vytištěn lisem tiskařským, je zhotoven způsobem mechanickým, nýbrž zda, jakožto plod literatury a umění, byl takto rozmnožen (jakýmikoli prostředky mechanickými nebo chemickými). Poněvadž ve spisech založený leták není průklepem (srovn. rozh. č. 2139, 3809, 3849 Sb. n. s.), z obsahu spisů pak vůbec nevzchází podezření, že bylo zhotoveno více exemplářů letáku, než onen jediný, a ze stylisace rozsudkových důvodů je též zřejmo, že nalézací soud si této skutečnosti byl též vědom, při čemž pouze zdůrazňuje, že leták byl »mit einer Schreibmaschine, mithin auf einem mechanischen Wege hergestellt«, nešlo v souzeném případě vůbec o tiskopis ve smyslu zákona, takže zhotovitele a rozšiřovatele onoho sdělení vůbec nevzešly povinnosti, uložené druhou částkou tiskového zákona čís. 6/1863 ř. z. k zachování pořádku ve věcech tiskových.

Pro úplnost se podotýká, že vzhledem na trestní sazbu § 9 tisk. zák. (§ 5 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n.) vykročil soud při výměře trestu z mezí svého práva zaměňovacího, když za použití § 260 b) tr. z., který je použitelný jen při ukládání trestu vězení, snížil trest peněžitě pokuty pod nejnižší hranici sazby a v případě její nedobytnosti zaměnil ji v trest vězení, zotřený a doplněný postem.

Čís. 5925.

Udeľuje-li obecny notár v úrade tomu, kto sa tým cieľom naň obrátil, informácie z obecnej pozemkovej mapy, nevystupuje ako súkromník, ale ako verejný úradník v smysle § 461 tr. zák.

Ide o prečin zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. zák. — a nie o púhy prestupok podľa § 20 zákona č. 241/1922 Sb. z. a n. — prinútil-li verejný úradník ženu, dostavivšiu sa k nemu do úradu v úradnej veci, aby trpela jeho smilné činy voči nej.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Zm III 22/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prečin zneužitia úradnej moci vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušil rozsudok vrchného súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. p. a uznal obžalovaného vinným dvojnásobným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z.

Z d ô v o d o v:

Rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený odsudzujúci rozsudok súdu prvej stolice a obžalovaný A. podľa § 326, č. 1 a 3 tr. p. sprostý obžaloby, je napadnutý verejným žalobcom.

Podľa zisteného skutkového stavu obžalovaný 1. dňa 26. júla 1933 vo V., keď ako notársky adjunkt v kancelárii notárskeho úradu vystavoval svedectvo o majetku pre B., o ktoré ho M., dcéra menovaného, prišla žiadať, behom tejto úradnej činnosti chytil M. jednou rukou za prsia, druhou za pohlavné ústroje, stiahol ju sediac na svoje kolená a keď sa bránila a sa mu vytrhla, skočil za ňu, objal ju tvrdiac jej, že je divoká kočka s magnetickými očami, že ju má rád, a keď sa mu M. opäť vytrhla a odišla k dverám, opäť ju chytil do náručia a chcel ju bozkať, pri čom ju prehováral, aby si s ním dala schôdzku, že môžu manželza ošialiť a požičal jej 5 Kč na kolok s tým, že si to u nej odrobí, a svedectvo vydal M. teprv, keď bola už u dverí vedúcich z kancelárie a odišla; 2. v máji roku 1933 vo V., keď k nemu ako notárskemu adjunktovi prišla do jeho úradnej miestnosti N. informovať sa z obecnej mapy o pozemkoch, ktoré patrily jej starému otcovi O., ale ktorých užíval P., a žiadala ho, aby zistil ony pozemky, N., pazerajúcu spoločne s ním pozemkovú mapu, chytil okolo pásu, tisknul ju, chytil za prsia, siahol jej pod sukne a tiahla ju k sebe na lono, čomu sa N. bránila a sa mu vytrhla.

V týchto dvoch zistených skutkoch nespoznal odvolací súd prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z., ale len dvojnásobný prestupok podľa § 20, odst. 1 zákona č. 241/1922 Sb. z. a n., dotyčne ktorého však už je stíhanie premlčané. Zrušil preto odvolací súd odsudzujúci rozsudok súdu prvej stolice a obžalovaného sprostil obžaloby v smysle hore už uvedených predpisov, správne však len v smysle § 326, č. 3 tr. por.

Proti rozsudku odvolacieho súdu uplatňuje verejný žalobca dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., správne podľa § 385, č. 1 c) tr. p., a domáha sa odsúdenia obžalovaného pre dvojnásobný prečin zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z. Zmätočná sťažnosť je oprávnená.

V prípade N. nemožno súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že nešlo o úradný výkon obžalovaného, ale len o púhu súkromnú informáciu a žetedy vôbec nemohlo ísť o zneužitie úradnej moci v smysle § 475 tr. z. Obžalovaný mal pozemkovú obecnú mapu v držbe vo funkcii obvodného notára a tedy v onej funkcii tiež dával z nej informácie. Nekonal tedy pri informácii, poskytovanej N., ako súkromník, ale ako úradník v smysle § 461 tr. z. a poškodená sa na neho len ako na úradníka obrátila.

Čo do prípadu poškodenej M. nebola ani vyslovená pochybnosť o tom, že obžalovaný pri ňom konal ako úradník v smysle § 461 tr. z. Treba sa preto v oboch prípadoch zaoberať otázkou, či obžalovaný v nich zneužil svoju úradnú moc, ktorýžto znak nevidí odvolací súd v konaní obžalovaného.

Obžalovaný ako verejný úradník pri úradnom konaní bol povinný starať sa nielen, aby o úradných veciach, ktoré mal riadne vybaviť, bol presne stránkami informovaný, ale aj aby v jeho úradnej miestnosti bol zachovávaný poriadok a slušnosť, odpovedajúce úradu. V tom smere mal aj istú moc nad stranami, od ktorých mohol žiadať informácie a ktoré pri porušení poriadku alebo slušnosti mohol napomenúť alebo aj vykázať zo siene. Boly tedy poškodené už z toho dôvodu závislé od úradnej moci obžalovaného a odkázané na jeho povinnú úradnú svedomitosť. Boly však od jeho úradnej moci závislé aj z toho dôvodu, že sa mohly domnievať, že v prípade nestrpenia smilného jeho chovania bude ohrozený priaznivý výsledok ich intervencie u úradu. Keď za týchto okolností choval sa obžalovaný proti poškodeným spôsobom, hore opísaným, zneužil danej mu úradnej moci — bárs bez výslovného zdôraznenia toho — k tomu, aby ich prinútil k povoľnosti strpeť jeho smilné činy. Mýlil sa tedy odvolací súd, keď vyslovil, že v súdených oboch prípadoch nejde o zneužitie úradnej moci, ale iba o využitie príležitosti danej tým, že poškodené prišli do úradnej miestnosti obžalovaného, a keď tiež z tohoto dôvodu vyslovil, že nie je v činoch obžalovaného daná skutková podstata dvojnásobného prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z.

Poškodené sa bránily smilným činom obžalovaného a netrpely ich dobrovoľne. Je tedy daný tiež ďalší znak prečinu podľa § 475 tr. z., že totiž zneužitie úradnej moci smerovalo podľa vôle obžalovaného k tomu, aby poškodené prinútil strpeť na sebe jeho smilnosti. Zvlášť je tento znak zrejmy v prípade M., proti ktorej obžalovaný čin viackrát opakoval s využitím svojej fyzickej sily. Znak tento je daný tým viac, že v oboch prípadoch dokonca skutočne došlo k strpeniu konania obžalovaného.

Že prinútenie to bolo protiprávne, niet najmenej pochybnosti, keďže sa priečilo nielen úradným povinnostiam obžalovaného, ale mravnosti vôbec.

Obžalovaný ako skúsený úradník musel si byť dobre vedomý celého svojho konania, menovite aj jeho protiprávnosti, a tedy ani po subjektívnej stránke niet pochybnosti.

Dôsledkom toho je v každom z činov obžalovaného daná celá skutková podstata prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z., ktorého stíhanie nie je premlčané, a nie len prestupkov podľa § 20 zákona

č. 241/1920 Sb. z. a n. Keď prez to odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej stolice, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným dvojnásobným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z., a obžalovaného sprostil obžaloby, zaviniť vytýkaný zmatok.

Čís. 5926.

Zákonem čis. 8/1924 Sb. z. a n. byly předpisy 4. a 5. odstavce § 423 tr. ř. modifikovány tak, že neplatí, jsou-li splněny podmínky § 1 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 12. června 1937, Zm IV 269/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro přečin podle § 227, odst. 2 tr. z. a j., zmateční stížnost obžalovaného B. zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z důvodů:

Jako formální zmatek podle 4. bodu § 384 tr. ř. vytýká obžalovaný, že vrchní soud při odvolacím hlavním líčení, konaném v jeho nepřítomnosti, změnil zprošťující rozsudek soudu první stolice v jeho neprospěch a že tak porušil předpisy 4. a 5. odstavce § 425, správně § 423 tr. ř. a § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n.

Stěžovatel takto vlastně uplatňuje formální důvod zmatečnosti podle 6. bodu § 384 tr. ř.; zmateční stížnost je však v tomto bodě bezpodstatná. Námitka zmateční stížnosti, že ustanovení § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. byly předpisy 4. a 5. odstavce § 423 tr. ř. změněny jen potud, že vrchní soud může vynést rozsudek v nepřítomnosti obžalovaného jen v případech, kde obžalovaný byl v první stolici odsouzen, nemá opory v zákoně. Naopak z poukazu 1. odst. § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. na § 423 tr. ř. a z předpisu 2. odst. § 6 cit. zákona, který výslovně uvádí, že ustanovení odst. 4 a 5 § 423 tr. ř. platí jen, pokud nejsou splněny podmínky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., plyne, že tímto zákonem byly předpisy 4. a 5. odst. § 423 tr. ř. modifikovány tak, že neplatí, jsou-li splněny podmínky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., a platnost jich je omezena jen na případy, kdy podmínky stanovené v odst. 3 § 1 cit. zák. splněny nebyly. Že by v souzeném případě tyto podmínky splněny nebyly, zmateční stížnost ani sama netvrdí. — — —

Čís. 5927.

Výslovné výhrady stíhání podle § 17, odst. 3 zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n. je potřebí jen k dodatečnému zahájení trestního řízení proti ostatním účastníkům trestného činu; byla-li však soukromá žaloba podána proti nim již před smírem nebo před koncem průvodního řízení, nevyžaduje se takové výhrady.

»Podáním soukromé žaloby« podle § 17, odst. 3 cit. zák. je i podání žádosti za trestní stíhání.

(Rozh. ze dne 14. června 1937, Zm I 1214/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého žalobce M. do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný A. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k útratám řízení zrušovacího.

Důvody:

Zmateční stížnosti soukromého žalobce, uplatňující důvod zmatečnosti podle č. 9 b) § 281 tr. ř., nelze upíti oprávnění.

Výrokem, že právo soukromého žalobce, stíhati obžalovaného pro zažalovanou pomluvu, zaniklo tím, že si v trestní věci proti B. pro tentýž přečin, projednané kmetským soudem pod spisovou značkou TI VI 1331/31, do konce průvodního řízení a před smírem (uzavřeným 12. července 1932) nevyhradil právo stíhati spoluobžalovaného A. pro tento trestný čin, bylo kmetským soudem nesprávně užito zákona pokud jde o otázku, je-li tu okolnost, pro kterou skutek obžalovaného nemůže být stíhán.

Výklad ustanovení § 17, odst. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. v ten rozum, že výhrady práva stíhati ostatní vinníky téhož trestného činu proti zákonu o ochraně cti je zapotřebí i v tom případě, že proti nim soukromá žaloba, resp. návrh na trestní stíhání byl již podán, avšak projednává se ať již z jakéhokoli důvodu odděleně, je právně mylný, v rozporu s jasným zněním zákona a logickým jeho výkladem, a nelze jej vyvoditi ani z doslovného znění § 17 cit. zákona, ani z jeho nadpisu, ani z účelu zákona, jak to činí kmetský soud.

Ustanovení § 17, odst. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., již podle nadpisu upravující uplatnění stíhacího práva na cti uraženého podáním soukromé žaloby a lhůt k podání žádosti o trestní stíhání, a zařazené do druhého oddílu zákona, pojednávajícího o žalobních právech vůbec, zřejmě rozlišuje mezi osobami, proti nimž soukromá žaloba byla již podána (první věta třetího odstavce) a mezi ostatními spoluvinníky, t. j. osobami, na něž soukromá žaloba nebyla dosud podána (druhá věta téhož odstavce) a proti nimž — rozuměj teprve budoucně a dodatečně a zvláště — může být soukromá žaloba podána, jen když si oprávněný před smírem nebo do konce průvodního řízení — v trestní věci toliko proti některému ze spolupachatelů nebo spoluvinníků — výslovně vyhradil právo je stíhati.

Na rozdíl od textace § 18, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. — »může jedna strana stíhati druhou . . .« — stanoví § 17, odst. 3 cit. zákona nutnost výslovné výhrady práva stíhati k tomu účelu, aby mohla »být soukromá žaloba podána« proti ostatním vinníkům. Již z tohoto slovného znění nutno usuzovati, že výslovné takové výhrady je zapotřebí jen k dodatečnému zahájení trestního řízení proti některému jinému účastníku téhož trestného činu, že se však výhrada taková nevyžaduje tehdy, byla-li žádost za trestní stíhání již podána

a jde-li jen o pouhé pokračování v trestním řízení, před skončením průvodního řízení a před uzavřením smíru již zahájeném. (Srov. Dr. Steiner, Schutz der Ehre 1937, str. 73, Dr. Poláček, Ochrana cti 1937, str. 63).

Nelze proto souhlasiti s názorem kmetského soudu, že zákon tu má na mysli nejen formální podání spisu obžalovacího (návrhu na stíhání), ale veškeré další úkony se stíhacím právem souvisící, tedy i jakékoli další stíhání spoluvinníků a pokračování v trestním řízení již zahájeném.

V souzeném případě uplatnil soukromý žalobce své stíhací právo i proti obžalovanému A. tím, že na něho podal trestní oznámení pro přečin proti bezpečnosti cti s návrhem na zahájení trestního řízení již dne 25. června 1931 zároveň s návrhem na trestní stíhání odpovědného redaktora B. jako spoluvinníka. Tím jasně a srozumitelně projevil svou vůli, že chce i A. jako původce urážlivé zprávy stíhati jako spolupachatele zažalovaného ublížení na cti. Nelze proto obžalovaného A. zařaditi mezi ony ostatní vinníky, na něž soukromá žaloba dosud podána nebyla, a o níž pojednává druhá věta třetího odstavce § 17 cit. zákona, mající zřejmě na mysli zachování stíhacího práva dosud neuplatněného, nikoli i zánik stíhacího práva již uplatněného.

Účelem tohoto ustanovení zákona je zameziti nebo aspoň ztížití procesně nehospodárné nebo dokonce šikanosní stíhání několika účastníků téhož trestného činu odděleně nebo postupně jednoho po druhém. V souzeném případě však nelze soukromému žalobci takové úmysly imputovati, když — zcela v intencích zákona — podal soukromou žalobu na oba spoluvinníky zároveň a k oddělenému a samostatnému projednání soukromé žaloby proti obžalovanému A. následkem jeho poslancecké imunity došlo bez viny, bez vlivu a bez přispění soukromého žalobce.

Nelze také sdíleti názor, vyslovený obžalovaným v odvodním spisu, že slova »podání žaloby« v 3. odstavci § 17 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. vykládati je co nejužší, a že — v řízení před sborovými soudy — nutno jimi rozuměti pouze podání obžalovacího spisu (vydání v obžalovanost). Zákon v celém druhém oddílu, pojednávajícím o soukromé žalobě, nerozeznává v tomto směru mezi řízením před okresními a sborovými soudy, a z toho, že v tomto oddílu, zejména i v prvním odstavci § 17 užívá promiscue slov »podání soukromé žaloby« a »podání žádosti za trestní stíhání« zřejmě v témže významu a smyslu, nutno míti za to, že ani v odstavci 3 téhož paragrafu neměl na mysli podání obžaloby v užším slova smyslu (»obžalovacího spisu«, § 207 a násl. tr. ř.), nýbrž podání soukromé žaloby v širším smyslu, jak je všeobecně uvedena a míněna — ve významu návrhu na trestní stíhání vůbec — i v ustanoveních §§ 14 a 15 cit. zákona.

K zachování žalobního práva stěžovatele proti obžalovanému A. nebylo proto výhrady podle § 17, odstavec 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. potřebí, toto jeho právo nezániklo a skutek obžalovaného může býti stíhán. Ježto se kmetský soud následkem svého mylného právního posouzení této okolnosti nezabýval předmětem obžaloby po stránce věcné, a zrušovacímu soudu nelze ve věci samé rozhodnouti, bylo napačený rozsudek zrušiti jako zmatečný a věc přikázati soudu prvě stolice, aby se vykonalo nové přelíčení a učinilo nové rozhodnutí (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.).

Čís. 5928.

K rozdílu a k poměru mezi (prostou) žalobou veřejnou podle jiného zákona než zákona o ochraně cti a mezi veřejnou žalobou se zmocněním (§ 14, odst. 5 zákona o ochraně cti).

K přípustnosti postupu podle § 262 tr. ř. se vyžaduje, aby tu byla potřebná obžaloba ke stíhání pro skutkovou podstatu, kterou soud shledává v činu odchylně od stanoviska obžalovacího spisu.

Stíhá-li tudíž státní zástupce veřejnou žalobou čin podle jiného zákona než zákona o ochraně cti (§ 17, odst. 2 tohoto zákona) a nebyla-li vznesena soukromá žaloba pro týž čin, může býti obžalovaný uznán vinným podle §§ 1 až 3 zákona o ochraně cti jen tehdy, podal-li veřejný žalobce alespoň eventuelní veřejnou žalobu se zmocněním podle § 14, odst. 5 cit. zák.

Pouhé předložení zmocnění k veřejné žalobě a jeho přečtení při hlavním přelíčení nenahrazuje projev veřejného žalobce, že chce na jeho základě podati veřejnou žalobu se zmocněním.

Uznal-li nalézací soud v případě § 17, odst. 2 zákona o ochraně cti obžalovaného vinným trestným činem podle tohoto zákona mylně předpokládaje, že je zde žaloba podle § 14, odst. 5 cit. zák., porušil zákon, pokud se týče nesprávně jej vyložil v otázce, zda tu je obžaloba podle zákona potřebná (§ 281, čis. 9 c) tr. ř.).

Návod k trestnému činu (§ 5 tr. zák.) nemusí gramaticky vyjadřovati výzvu k činu (rozkaz, radu, poučení, pochvalu); stačí, že výrok mohl býti osobou, již svědčil, pojímán za výzvu k činu a návodcem byl také tak míněn.

(Rozh. ze dne 15. června 1937, Zm II 191/37.)

Obžalovaný B. se vyslovil vůči obžalovanému A., že »potřebuje drát, takový jako je v lese«. A. odcizil v lese svazek drátěného pletiva v ceně nižší než 500 Kč a donesl jej obžalovanému B., který mu za to vyplatil peněžitou odměnu. Při vyšetřování tohoto případu četnictvem oba obžalovaní tyto skutečnosti doznali, později však — před vyšetřujícím soudcem — své doznání odvolali. Obžalovaný A. vysvětloval své průvodní doznání tím, že prý »četnický strážmistr M. na něho řval, aby se přiznal, jinak že ho zavře do basy« a dále prý mu řekl, že »má již napsáno, že B. ho (A.) vyzval, aby mu přinesl drát«. Obžalovaný B. zase tvrdil u soudu, že M. k němu »přišel už s hotovou věcí a psal si tam — t. j. do trestního oznámení — co chtěl«. Obžaloba spatřovala v těchto činech u obžalovaného A. jednak přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., jednak zločin krivého obvinění podle § 209 tr. zák. (ze zločinu zneužití úřední moci a ze zločinu vydírání), u obžalovaného B. přestupek spoluviny na krádeži podle §§ 5, 460 tr. zák. a zločin krivého obvinění ze zločinu zneužití úřední moci. Nalézací soud uznal oba obžalované vinnými výše uvedenými přestupky krádeže, resp. spoluviny na krádeži a přestupkem utržení na cti podle § 3 zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zmateční stížnost obou obžalovaných z a m í t l; z podnětu této zmateční stížnosti však zrušil z povinnosti úřední za užití § 290 tr. ř. rozsudek prvé stolice jako zmatečný, pokud byli oba obžalovaní uznáni vinnými přestupkem utržení na cti podle § 3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., a důsledkem toho též ve výrocích o trestech oběma obžalovaným uložených a ve výrocích s ním souvisících a zprostil podle § 259, odst. 2 tr. ř. oba obžalované obžaloby na ně vznesené, že dne 12. května 1936 před soudem, tudíž u vrchnosti, udali četnického strážmistra M. pro vymyšlený naň zločin zneužití úřední moci a obžalovaný A. též vydírání, a že se tím dopustili zločinu krivého obvinění podle § 209 tr. z. — — — —

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5 a 9 a) tr. ř., nelze přiznati úspěch. — — — —

Neopodstatněná jest hmotněprávní námitka, vznesená s hlediska § 281, č. 9 a) tr. ř., že ve zjištěném výroku stěžovatelově (B.), učiněném k spoluobžalovanému A., »že potřebuje drát takový, jak je v lese«, nelze přý shledati návod ke krádeži. Není zapotřebí, aby byl dotčený výrok výslovně formulován jako rozkaz, rada, poučení nebo pochvala (§ 5 tr. z.), nýbrž stačí, že výrok osobou, jíž svědčil (totiž A.), mohl býti pojímán jako výzva ke krádeži a že byl stěžovatelem skutečně tak míněn. Obojí plyne z toho, že podle rozsudkových zjištění dal tento výrok obžalovanému A. skutečně podnět k odcizení drátěného pletiva, o něž jde, a že obžalovaný B. pak pletivo to převzal, věda, že bylo v lese ukradeno. Za těchto okolností nalézací soud nepochybil, shledal-li v souzeném výroku, třeba gramaticky nevyjadřuje výzvu, skutkovou podstatou návodu ke krádeži ve smyslu §§ 5 a 460 tr. z. — — — —

Z podnětu této zmateční stížnosti přesvědčil se zrušovací soud, že bylo trestního zákona v neprospěch obžalovaných nesprávně užito a že je rozsudek stížen zmatkem podle § 281, č. 9 c) tr. ř.

Dílem z rozsudkových zjištění, dílem z procesních skutečností, zjevných z průběhu tohoto řízení vyplývá, že obžalovaní pronesli stíhané výroky při svém odpovědném výsledku u okresního soudu dne 12. května 1936, že se četnický strážmistr M. dověděl o těchto výrocích dne 20. května 1936 a že tohoto dne při svém svědeckém výsledku prohlásil, že bude obžalované pro výroky na cti důtklivě stíhati a že žádá jejich potrestání. Dále plyne ze spisů, že dne 23. května 1936 došel okresního soudu k příslušným spisům přípis četnické stanice v P., jímž tato četnická stanice předložila zmocnění četnického strážmistra M. pro veřejného žalobce k podání veřejné žaloby na A. a B. po rozumu § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti.

Aniž byli obžalovaní pro dotčené výroky před tím vyslechnuti anebo vůbec nějak stíháni, podalo státní zastupitelství, jemuž spisy k návrhu došly dne 14. června 1936, obžalobu na A. a B. až dne 23. listopadu 1936, a to — nehledíc k přestupkům krádeže, pokud se týče spoluviny na krádeži — pro zločin krivého obvinění podle § 209 tr. z., spáchaného

souzenými výroky obžalovaných o četnickém strážmistru M. Ani v tomto obžalovacím spise, ani podle jediné rozhodného obsahu příslušného protokolu při hlavním přelíčení neprojevil veřejný žalobce vůli, stíhati obžalované aspoň in eventum pro přestupek podle § 2, pokud se týče § 3 zák. o ochraně cti. O tom se nestala při hlavním přelíčení vůbec zmínka, jenže bylo, aniž to bylo ostatně navrženo, výše uvedené zmocnění přechteno.

Četnický strážmistr M. byl při hlavním přelíčení slyšen jako svědek a udal podle protokolu o hlavním přelíčení jako ve svém dřívějším protokolu, k čemuž připojil ještě údaje, obsažené v protokolu o hlavním přelíčení.

I kdyby tu byl z dřívějšího protokolu opakoval návrh na potrestání obžalovaných pro souzené výroky — ve skutečnosti osvědčuje protokol o hlavním přelíčení jen opakování údajů (»udává jako na č. 1.16«) a nikoli návrhu — nešlo by o závěrečný návrh ve smyslu § 46, odst. 3 tr. ř. a § 255 tr. ř., když se takový návrh činí až po skončení průvodního řízení. Ostatně M. nebyl vůbec předvolán jako soukromý žalobce, nýbrž jako svědek, a při hlavním přelíčení nikterak neprojevil, že třeba in eventum, t. j. pro případ selhání veřejné obžaloby pro zločin podle § 209 tr. z. vznesené, vystupuje nebo hodlá vystupovati jako soukromý žalobce. Učinil sice, jak již uvedeno, v předběžném řízení trestní návrh, ale dodatečné předložení zmocnění pro veřejného žalobce dokazuje, že svůj záměr změnil a že stíháni svěřil veřejné obžalobě po rozumu § 14, odst. 5 zák. o ochraně cti.

Ani napadený rozsudek neodsuzuje snad obžalované na žalobu soukromou, nýbrž na žalobu veřejnou, pokládaje se za oprávněna k tomu již tím, že četnický strážmistr M. zmocnil státní zastupitelství podle § 14, odst. 5 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. ke stíhání obžalovaných veřejnou žalobou.

Leč v tom tkví právě základní pochybení nalézacího soudu. Rozsudek buduje zřejmě na předpisu § 262 tr. ř., podle něhož jest ovšem předmětem obžaloby konkrétně určitý skutek a nikoliv určitá právní kvalifikace tohoto skutku, a podle něhož je nejen právem, nýbrž povinností nalézacího soudu, aby zažalovaný skutek po stránce hmotněprávní přezkoumal samostatně a zcela nezávisle na údajích, obsažených v obžalobě, nejsa při tom vázán právním názorem žalobcovým. Leč rozsudek přehlíží, že tento postup je možný jen tehda, když i pro odchylnou skutkovou podstatu, již nalézací soud spatřuje v zažalovaném skutku na rozdíl od právního posouzení skutkového děje obžalovacím spisem, je dána potřebná žaloba, t. j. ona žaloba, již se vyžaduje ke stíhání právě oné skutkové podstaty soudem odchýlně od stanoviska obžalovacího spisu předpokládané. Rozsudek si tu zřejmě neuvědomuje základní rozdíl mezi čistou veřejnou žalobou, potřebnou a též postačující ke stíhání zločinu podle § 209 tr. z., a veřejnou žalobou se zmocněním, již se vyžaduje ke stíhání přestupků či přečinů podle zákona o ochraně cti, spáchaných proti osobám a za okolností, vylčených v § 14, odst. 5 cit. zák.

Stěžejní rozdíl mezi oběma těmito druhy veřejné obžaloby projevuje se již v tom, že u čisté veřejné žaloby je nepochybně dominus litis veřejný žalobce, kdežto v případech veřejné žaloby se zmocněním jest jím podle zákona o ochraně cti (§ 22) osoba, již přísluší právo zmocnění udělit, kdyžt tato osoba může zmocnění s účinkem pro veřejného žalobce závazným kdykoli odvolati, dokud soud první stolice ještě nepočal prohlašovati rozsudek.

Zda veřejný žalobce hodlá svou obžalobu podati pro takovou skutkovou podstatu, již může stíhati toliko se zmocněním (§ 14, odst. 2 nebo 5 cit. zák.), musí zřetelným způsobem vyjádřiti již proto, že je přece v takovém případě na soudu, aby zkoumal zákonné náležitosti a předpoklady zmocnění.

Pokud jde zejména o otázku, zda veřejný žalobce stíhá čin bez potřeby zmocnění podle jiného zákona než podle zákona o ochraně cti (na př. §§ 209, 312, tr. z. a pod.), nebo se zmocněním s hlediska § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti, musí o tom v trestním řízení býti naprostá jasnost a jistota již proto, že poměr ke sbíhající se soukromé žalobě je v těchto dvou případech zcela různý. V případech § 17, odst. 2 zákona o ochraně cti je totiž, skončilo-li trestní řízení, zavedené na veřejnou žalobu, zastavením nebo zprošťujícím rozsudkem, zásada konsumpce žaloby, a to v širším rozsahu než stanoví § 363, č. 2 tr. ř., prolomena do té míry, že přes toto vyřízení veřejné žaloby může ještě soukromá žaloba pro týž čin býti podána i tehdy, když lhůta, uvedená v odst. 1 § 17 již uplynula, ovšem za předpokladu ostatních podmínek ustanovení § 17, odst. 2; naproti tomu stanoví § 21 zák. o ochraně cti pro případy veřejnožalobního stíhání činu s hlediska zmocňovacího deliktu podle § 14, odst. 5 průlom do zmíněné zásady konsumpce žaloby toliko pro případ, že bylo řízení zastaveno jen proto, že veřejný žalobce od stíhání upustil. Již tato zcela různá úprava poměru mezi veřejnou a soukromou žalobou dokazuje, že v řízení musí s naprostou jistotou býti zjevno, stíhá-li veřejný žalobce čin jen s hlediska § 14, odst. 5 zák. o ochraně cti nebo jen s hlediska jiného zákona než zákona o ochraně cti (§ 17, odst. 2 cit. zák.), nebo sice s posléz uvedeného hlediska, avšak aspoň in eventum též s hlediska § 14, odst. 5 cit. zák.

Abý byl mohl nalézací soud v souzeném případě, sleduje zásadu, výtčenou v § 262 tr. ř., uznati obžalované na veřejnou obžalobu vinnými přestupkem podle § 3 zák. o ochr. cti ve smyslu § 14, odst. 5 téhož zákona, byl by musel veřejný žalobce aspoň při hlavním přelíčení podati onen eventuální návrh na potrestání podle § 3 cit. zák., o němž se zmiňuje rozh. č. 5607 Sb. n. s. Ze žalobní lhůta pro takový eventuální návrh při hlavním přelíčení ještě běžela, plyne z odůvodnění právě citovaného rozhodnutí zrušovacího soudu, jež tu netřeba reprodukovati, a k čemuž se jen ještě podotýká, že lhůta úvodem druhého odstavce § 17 cit. zák. zmíněná by byla rovněž bývala zachována, kdyžt oznámení pro souzené výroky, o nichž se uražená osoba dověděla dne 20. května 1936 (totiž protokoly obžalovaných a protokol M. i se stíhacím návrhem), došlo státního zastupitelství, jak již nahoře uvedeno, již dne 14. června 1936, nehledíc k tomu, že jako den, kdy oznámení došlo soudu, platí dokonce již den 20. května 1936 (viz protokol č. 1.16).

Neučinil-li však přes vše to veřejný žalobce aspoň při hlavním přelíčení zmíněný eventuální návrh na potrestání pro přestupek podle § 3 cit. zák. a neprojevil-li ani dříve záměr obžalované v uvedeném směru stíhati, takže schází jakýkoli vztah mezi veřejným žalobcem a zmocněním, jež přece vůbec nepředložilo státní zastupitelství, nýbrž četnictvo, nelze říci, že veřejný žalobce stíhal se zmocněním strážmistra M. výroků proti němu pronesené. Předložení onoho zmocnění sice opravňovalo veřejného žalobce stíhati obžalované ve směru přestupku podle § 14, odst. 5 cit. zák., leč ani toto předložení zmocnění, ani jeho přelíčení při hlavním přelíčení nenahrazuje ještě projev veřejného žalobce, že na základě tohoto zmocnění chce skutečně v uvedeném směru stíhati. K takovému projevu veřejného žalobce za celého řízení nedošlo. Tím, že nalézací soud přes to uznal obžalované vinnými přestupkem podle § 3 zák. o ochraně cti, mylně předpokládá obžalobu, již se vyžaduje ke stíhání útoku na čest po rozumu § 14, odst. 5 cit. zák., porušil zákon, pokud se týče nesprávně ho užil, pokud jde o otázku, zda tu je či není obžaloba podle zákona potřebná. Nalézací soud zatížil takto rozsudek hmotněprávním zmatkem podle § 281, č. 9 c) tr. ř., jež obžalovaní ve zmateční stížnosti sice neuplatnili, k němuž však bylo podle § 290 tr. ř. z moci úřední přihlížeti, jako by byl býval uplatňován. — — —

Čís. 5929.

Pouhé přechovávání traskavin proti předpisu § 7, odst. 4 min. nař. č. 95/1899 ř. z. na jiných místech, než která jsou určena k jejich uschování, nenaplnňuje ještě ono konkrétní nebezpečí, jež má na mysli § 3 zákona č. 134/1885 ř. z.

Ustanovení §§ 2 a 3 zák. č. 134/1885 ř. z. se nevztahují na traskaviny, které jsou předmětem státního monopolu.

(Rozh. ze dne 15. června 1937, Zm II 226/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §§ 2, 3 zákona o traskavinách ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji opět projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5, 9 a) tr. ř., nelze upříti oprávnění.

Napadený rozsudek vychází po stránce skutkové z předpokladu, že obžalovaný jakožto osoba vedoucí technický dozor nad stavbou vodovodu, uschoval v kanceláři své zaměstnavatelky, t. j. firmy K., přes noc a také po dobu delší rozbušky, o něž jde, a že v oné kanceláři jak on sám, tak i dozorce J. spávali. — — —

Po stránce hmotněprávní nezáleží na tom, zda ob stojí či neob stojí stanovisko rozsudku, že se obžalovaný provinil proti předpisu § 7 min. nař. č. 95/1899 ř. z. a tím proti ustanovením §§ 2, 3 zák. č. 134/1885 ř. z. již tím, že uschoval rozbušky na skladním místě, které nebylo úřadem schváleno. Netřeba se s tímto názorem a s příslušnými námitkami zmáteční stížnosti vypořádáti, neboť nutno zajisté přisvědčiti názoru nalézacího soudu, že zmíněná kancelář sloužila za uvedených okolností obžalovanému i dozorcí J. za byt, a že tudíž obžalovaný proti platnému předpisu, spadajícímu do rámce § 1 zákona o třaskavinách, trpěl, ba zařídil, aby se rozbušky uschovaly v bytě dozorcího personálu (§ 7, odst. 4 min. nař. č. 95/1899 ř. z.).

Leč právem vytýká zmáteční stížnost — a to zřejmě s hlediska zmatku nedostatku důvodů podle § 281, č. 5 tr. ř. — vadnost rozsudkového výroku o tom, že uvedeným jednáním obžalovaného byly ohroženy majetek, zdraví a život druhého. Rozsudek zjišťuje v tomto směru, že obžalovaný uschoval rozbušky v kanceláři pod skříní v plechové krabici, že tam spával i s dozorcem J., že tam docházeli i jiní zaměstnanci firmy a že zjištěný způsob uschovávání rozbušek mohl míti za následek náhlý a předčasný výbuch. Pro posléz uvedené zjištění neuvádí rozsudek skutečně sebe menšího důvodu. Bylo — po případě po slyšení znalce — zjištěno, jakými konkrétními příčinami a událostmi mohlo vůbec k takému výbuchu v oné kanceláři, sloužící dozorcímu personálu za byt, dojíti, a bylo pak uvažováti, zda takové příčiny a události přicházejí za zjištěných okolností konkrétního případu v úvahu. Jen v kladném případě bylo by možno mluvit o tom, že tu byly po rozumu § 3 zák. č. 134/1885 ř. z. okolnosti, jež jsou způsobitelné přivoditi nebezpečí pro majetek, zdraví nebo život druhého. Pouhé zjištění, že v této místnosti, v níž přespávají dozorcí osoby, pokud se týče do ní mají přístup i jiní zaměstnanci, jsou pod skříní v plechové krabici uschovány rozbušky, jejichž náplň ostatně vůbec nebyla zjištěna, zajisté nestačí k opodstatnění závěru, že tu bylo ono konkrétní nebezpečí, jež má ustanovení § 3 cit. zák. na mysli. Napadený rozsudkový výrok postrádá tudíž jakéhokoliv odůvodnění, ačkoli je rozhodný pro řešení otázky, jde-li o pouhý přestupek podle § 2, či o přečin podle § 3 cit. zák.; záležítí rozdíl mezi těmito skutkovými podstatami právě v tom, zda činy, uvedené v § 2 cit. zák., jsou způsobitelné nahoře uvedené právní statky konkrétně ohroziti, čili nic.

Bylo proto důvodné zmáteční stížnosti, jejímiž ostatními vývody netřeba se již zabývat, za předpokladů § 5, odst. 1 zák. č. 3/1878 ř. z. ve znění zák. č. 56/1935 Sb. z. a n. vyhověti již v sedění neveřejném a uznati, jak se stalo.

V novém řízení bude však na nalézacím soudě, aby především uvažoval, zda v souzeném případě jde vůbec o třaskaviny ve smyslu zák. č. 134/1885 ř. z. Podle posledního odstavce § 1 tohoto zákona nevztahují se totiž ustanovení prvního odstavce tohoto paragrafu a tím ani §§ 2 a 3 cit. zák. na třaskaviny, tvořící předmět státního monopolu. Státní monopol výbušných látek byl znovu upraven zákonem č. 414/1919 Sb. z. a n., podle jehož § 1 jsou předmětem zmíněného monopolu

látky, jež budou nařízením za něj prohlášeny. Toto prohlášení se stalo vládními nařízením ze dne 8. listopadu 1920, čís. 615 Sb. z. a n. a ze dne 30. května 1922, č. 166 Sb. z. a n., jimiž byl rozsah ustanovení §§ 1 až 3 zák. o třaskavinách zúžen a obmezen na ony výbušné látky, jež nejsou ani podle těchto vládních nařízení, ani podle případných dalších nařízení, na něž poukazuje bod 8 prvního odstavce prve citovaného vládního nařízení, předmětem státního monopolu.

Bude proto na nalézacím soudě, aby především zjistil, jaká látka tvoří náplň rozbušek, jejichž vadné přechovávání se obžalovanému klade za vinu, a aby na základě zjištění v těchto směrech uvažoval o tom, jsou-li dotčené rozbušky předmětem státního monopolu a tím vyloučeny z dosahu ustanovení §§ 1 až 3 zákona o třaskavinách, čili nic (viz rozh. čís. 3961 Sb. n. s.). V kladném případě bude ovšem na nalézacím soudě, aby věc posoudil s hlediska ustanovení § 431 tr. zák., vyžadujícího arci rovněž konkrétního nebezpečí pro právní statky, o něž jde.

Čís. 5930.

Psychopatičnost' prejavujúca sa v mravnej menejcennosti a vo sklone ku zločinnosti nie je stavom, aký predpokladá § 76 tr. zák.

Vyhrázať-li vinník orgánu vrchnosti vraždou preto, aby ho prinútil k rozhodnutiu, ktorým by vinník dosiahol majetkového prospechu (podpory v nezamestnanosti), treba jeho čím kvalifikovať v smysle § 95 tr. zák. za zločin vydieračstva podľa §§ 350, 353, čís. 1 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 15. júna 1937, Zm III 294/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A., obžalovanému z pokusu dvojnásobného zločinu vydieračstva, zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného; vyhovel však zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokiaľ bola založená na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. por., zrušil rozsudok odvolacieho súdu podľa § 33, odst. 1 por. nov. vo výroku o kvalifikácii trestných činov obžalovaného jednak za zločin násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914, jednak za přečin násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 tohože zákona a kvalifikoval zistené činy obžalovaného ako pokus dvojnásobného zločinu vydieračstva podľa §§ 65, 350, 353, čís. 1 tr. zák.

Z dôvodov:

Zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. uplatňuje obžalovaný preto, že vrchný súd hľadiac na posudok znalcov-lekárov, podaný v iných trestných veciach o jeho duševnej menejcennosti, a hľadiac na šetrenie konané vojenskými úradmi pri jeho prepustení z vojenského sväzku, nespoznal u neho dôvod vylučujúci zahájenie trestného pokračovania alebo trestnosť.

Zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Odvolací súd so zreteľom k posudku znalcov-lekárov podanému vo veci B 414/23 krajského súdu v N. o duševnom stave obžalovaného a hľadiac na posudok vojenského ústavu pre choroby nervové a duševné z roku 1932, podľa ktorého obžalovaný je len osobou psychopatickou, mravne menejcennou, ktorá javí sklon ku zločinnosti, ale nie úplne nepríčetnou, správne dopel k záveru, že u neho nieť dôvodu vylučujúceho zahájenie trestného pokračovania alebo trestnosť. Bola preto zmätočná sťažnosť obžalovaného jako bezpodstatná zamietnutá podľa odst. 1 § 36 por. nov.

Naproti tomu nelze odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu v časti uplatňujúcej dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. a domáhajúcej sa kvalifikácie činov obžalovaného jako pokusu dvojnásobného zločinu vydieračstva podľa §§ 65, 350, 353, čís. 1 tr. z.

Vrchný súd prijal za zistený tenže skutkový stav jako súd prvej stolice, podľa ktorého obžalovaný jednak dňa 12. marca 1936 a jednak dňa 14. marca 1936 prišiel do úradu sprostredkovateľne práce, kde žiadal predsedu jej sociálneho oddelenia o podporu, a keď ten mu oznámil, že podľa zákona nároku na podporu nemá, preto, aby ho prinútil k poukázaniu mu podpory, v oboch prípadoch použil vyhrážok uvedených vo výrokovvej časti rozsudku súdu prvej stolice.

Z týchto zistených skutočností dovodil odvolací súd, že hľadiac na to, že poškodeného jako predsedu verejnej mestskej sprostredkovateľne práce, vykonávajúceho z poverenia vrchnosti úkony verejnej správy sprostredkovaním práce nezamestnaným, treba považovať za orgán vrchnosti v smysle § 1 zák. čl. XL:1914 (správne podľa § 5 cit. zák.), treba činnosť obžalovaného proti nemu podniknutú posudzovať podľa ustanovení o ochrane orgánov vrchnosti a so zreteľom k tomu kvalifikovať činy obžalovaného jednak jako zločin podľa § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a jednak jako prečin podľa § 4, odst. 2 cit. zák. čl., majúc za to, že obžalovaný použil nebezpečných vyhrážok, alebo i zbrane proti poškodenému pri výkone jeho povolania preto, aby ho nútil k čineniu.

Tomuto názoru odvolacieho súdu nelze prisvedčiť. Je síce správny názor odvolacieho súdu, že poškodený ako predseda verejnej mestskej sprostredkovateľne práce, vykonávající z poverenia vrchnosti úkony verejnej správy sprostredkovaním práce nezamestnaným, je orgánom verejnej správy, není však správne, že by činy obžalovaného so zreteľom tiež k iným skutočnostiam, než ktoré naplňujú len skutkovú podstatu trestných činov podľa zák. čl. XL:1914, nemohly vyčerpávať skutkovú podstatu trestných činov prísnejšie trestných.

Skutková podstata násilia proti orgánu vrchnosti je vyčerpaná okrem iných už tým, že pachateľ pri výkone povolania, ktorý je po práve, núti orgán vrchnosti k takému opatreniu, ktoré vyplýva z jeho povolania. Toto opatrenie však může byť i také, které není spojené s ma-

jetkovým prospechom, ktorý pachateľ chce bezprávnym spôsobom vynútiť. Nakoľko však konanie pachateľovo smeruje okrem toho, aby pachateľ násilím alebo hrozbou nútil orgán vrchnosti k nejakému opatreniu, tiež k dosiahnutiu majetkového prospechu jeho alebo iného, vybočuje už z rámca skutkovej podstaty násilia proti orgánu vrchnosti, lebo pristupuje tu ďalšia náležitosť k nej nepatriaca, takže jeho konanie zakladá i skutkovú podstatu vydieračstva. Keďže v súdenom prípade vyhrážal obžalovaný, chcejúc si bezprávne vynútiť priznanie podpory, poškodenému vraždou, je tu daný kvalifikovaný prípad vydieračstva podľa § 353, čís. 1 tr. z., ktorý, i keď išlo len o pokus, je prísnejšie trestný než zločin podľa § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914, resp. prečin podľa § 4, odst. 2 cit. zák. čl. Ponevác zistené činy obžalovaného vykazujú náležitosti nielen prečinu podľa § 4, odst. 2, resp. zločinu podľa § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914, ale aj zločinu podľa §§ 350, 353, čís. 1 tr. zák., bolo v smysle § 95 tr. zák. treba užiť onoho ustanovenia, ktoré stanoví najťažší druh trestu. Preto sa mylil vrchný súd, keď v činoch obžalovaného spoznal len skutkovú podstatu prečinu a zločinu násilia proti orgánu vrchnosti, a zavinił tak zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p.

Čís. 5931.

Skutková podstata prečinu podle § 38 zákona čís. 107/1933 Sb. z. a n.

Úmyslně jedná podle této státi zákona, kdo je si vědom, že maří svou činností uspokojení majitele obilního zástavního listu z obilí v něm označeného; nevyžaduje se pachatelův úmysl věřitele poškoditi nebo připraviti ho vůbec o možnost dojiti uspokojení.

(Rozh. ze dne 17. června 1937, Zm I 1318/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro prečin podle § 38 zák. čís. 107/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Stížnosti, uplatňující důvod zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., nutno přisvědčiti.

Podle zjištění nalézacího soudu zavázal se obžalovaný vystavením obilního zástavního listu ze dne 5. prosince 1933, že zaplatí Hospodářskému družstvu v N. zápůjčku 9.600 Kč ke dni 5. března 1934, a zřídil tímto zástavním listem jmenovanému věřiteli zástavní právo ke 120 q pšenice. Obžalovaný nesplatil peníze v den splatnosti obilního zástavního listu, — takže zástavní list byl protestován a pohledávka družstva byla žalována, — a obilí, k němuž zřídil zástavu, v době soudního vy-máhání pohledávky již neměl.

Rozsudek zprošťuje obžalovaného pro nedostatek úmyslu zmařiti uspokojení věřitele, kterýžto závěr odůvodňuje zjištěním, že obžalovaný použil zastaveného obilí k náhradnímu osetí svých polností za osení, které zmrzlo v tehdejší zimě, a že v roce 1934, t. j. v roce sklizně obilí z nasetého dříve zastaveného zrna a v pozdějším roce byla v kraji obžalovaného veliká neúroda, takže nemohl svůj závazek splniti z očekávaného výtěžku žní.

Rozsudek správně uvádí, že přečin, o který jde, je deliktem dolosním, že vyžaduje na straně pachatele úmysl zmařiti uspokojení věřitele, správně majitele zástavního listu obilního. Než okolnosti, na základě nichž rozsudek vyloučil úmysl, o který jde, nemohou při správném výkladu ustanovení § 38 zák. č. 107/1933 Sb. z. a n. a § 1 tr. zák. opodstatniti zmíněný závěr rozsudkový, jemuž proto vytýká stížnost právně vadnost.

Podstata trestné činnosti uvedené v § 38 cit. zák. spočívá v tom, že pachatel nakládá bezprávně zastaveným obilím, takže odnímá majiteli obilního zástavního listu prostředek k jeho uspokojení. Prohlašuje-li zákon za trestnou činnost odstranění, poškození, zničení a neoprávněné zcizení z a s t a v e n é h o o b i l í, poskytuje majiteli obilního zástavního listu zákonem chráněný nárok, aby došel uspokojení právě ze zastaveného předmětu, tudíž z onoho určitého obilí, na něž si výstavce listu opatřil zápůjčku a ke kterému zřídil zástavní právo (§ 1 zák. č. 107/1933 Sb. z. a n.), jež je označeno v obilním listu zástavním co do množství, druhu, jakosti podle bursovních usancí nebo hektolitrové váhy (§ 2, písm. c) cit. zák.) spolu s označením, kde je umístěno (§ 2, písm. f). Zákon (§ 4, odst. 4) zakazuje výstavci obilního listu toto obilí zciziti nebo zbaviti se jeho držby, dokud není pohledávka uspokojena. Zmařením uspokojení má tudíž zákon zřejmě na mysli nemožnost uspokojení z obilí uvedeného v listu a staví tudíž pod trestní sankci zmaření konkrétního uspokojení z určitého majetku, tedy nikoliv uspokojení vůbec. Tuto náležitost nevyžaduje podle ustálené judikatury zrušovacího soudu ani ustanovení § 1 zákona o maření exekuce z 25. května 1883, čís. 78 ř. z., jež má za předmět rovněž zmaření uspokojení věřitele stejně jako ustanovení § 38 zák. č. 107/1933 Sb. z. a n., které je vůči prvému zákonem zvláštním, ježto je omezeno na ochranu uspokojení nároků jen určitých věřitelů (majitelů obilních zástavních listů) a z určitého právě majetku dlužníkovy (obilí, zastaveného obilním zástavním listem), a při němž se dále nevyžaduje, aby činnost byla vykonána za exekuce vedené neb aspoň hrozící; jeť předmět uspokojení věřitelova určen již předem tím, že je dán do zástavy dlužníkem vystavením zástavního obilního listu, a právo na (výhradné, pokud se týče přednostní) uspokojení trestní sankcí § 38 zák. č. 107/1933 Sb. z. a n. chráněné zaručuje zákon majiteli zástavního listu již smluvním zřízením zástavy, nikoli teprve nabytím soudcovského práva zástavního.

Jestliže pak skutková podstata souzeného přečinu nepředpokládá po objektivní straně zmenšení jmění výstavce zástavního listu obilního nebo dokonce takovou změnu v jeho majetku, kterou by bylo uspokojení

nároku majitele zástavního listu vůbec znemožněno a způsobena mu tak škoda ztrátou možnosti dosíci uspokojení, není ani po subjektivní straně třeba úmyslu k tomuto výsledku směřujícího. Stačí naopak úmysl zmařiti uspokojení ze zastaveného obilí samého, tedy tou cestou, kterou dlužník — výstavce zástavního listu obilního — nabídl majiteli tohoto listu, zřídív mu právě k zajištění uspokojení jeho nároku tuto zástavu.

Úmyslně pak jedná ve smyslu § 38 cit. zák. a § 1 tr. zák., kdo je si vědom, že svou činností maří uspokojení majitele zástavního listu obilního. Nezáleží na pohnutce nebo snad na konečném účelu tento výsledek přesahujícím.

Tento výklad zákona neměl zřejmě prvý soud na zřeteli, vyloučiv na základě oněch okolností úmysl předpokládaný ustanovením § 38 zák. č. 107/1933 Sb. z. a n. I zasetí obilí, byť i na vlastních pozemcích, je »odstraněním« ve smyslu cit. zák. ustanovení, neboť zasetím se spojuje obilí s pozemkem a stává se součástí nemovité věci (§ 295 obč. zák.), takže se jím pozbývá vlastnictví i držby k němu jakožto k samostatné věci a zaniká tak předmět zástavy a předmět uspokojení, z něhož měl majitel zástavního listu obilního zákonem chráněný nárok. Tím, že obžalovaný zastavené obilí odstranil, použiv ho k setbě, bylo podle toho, co bylo uvedeno, nepochybně zmařeno uspokojení majitele zástavního listu obilního.

Okolnost rozsudkem uváděná, že obžalovaný použil zastaveného obilí k osetí polí, ježto mu zmrzlo přes zimu zaseté již obilí, může přicházeti v úvahu jen jako pohnutka, ze které se obžalovaný odhodlal zmařiti uspokojení majitele zástavního listu obilního a která je pro posouzení činu nerozhodná. Obžalovaného nemůže zbaviti viny ani další okolnost jím tvrzená, že by byl jinak musel nechat pole ladem, a že tudíž odstranil zabavené obilí, aby pole byla využita. Z odůvodnění rozsudku není patrné, vychází-li také z této obhajoby, již reprodukuje. Obhajobou právě uvedenou tvrzený střet zájmu obžalovaného na dosažení výnosu ze statku obděláním polí a zájmu majitele zástavního listu obilního na uspokojení z výtěžku prodeje zabaveného obilí a jemu odpovídající povinnost obžalovaného mohl by přivoditi beztrestnost obžalovaného jen za podmínek § 2, písm. g) tr. zák. Stav nouze (nedolatelného donucení), jaký má na mysli právě citované zákonné ustanovení, nebyl však nejen rozsudkem zjištěn, nýbrž ani tvrzen obžalovaným samým, jež nebyl s to, aby udal nějaké bezprostřední hrozící nebezpečí, a není dán již proto, že použití právě onoho obilí, které bylo zastaveno, a tím spáchání trestného činu, o který jde, nebylo, jak plyne z povahy věci, aniž tato okolnost potřebovala dalšího důkazu, jedinou možností a východiskem, aby si obžalovaný opatřil (zachoval) výnos z polí, na kterých mu zmrzlo v zimě obilí, znovu obděláním jich na jaře jiným způsobem, ať už osetím obilím téhož druhu jinde opatřeným neb osetím či osázením jinými plodinami. Nejde-li pak o stav nouze, může přicházeti okolnost, že obžalovaný odstranil obilí proto, aby jeho pole nezůstala nevyužita, čímž by utrpěl hospodářskou ztrátu — v úvahu jen jako konečný účel, jež snad sledoval obžalovaný, a který nevyllu-

čuje úmysl zmařiti uspokojení majitele zástavního listu obilního a přivoditi tak výsledek s hlediska § 38 zák. č. 107/1933 Sb. z. a n. závažný jakožto prostředek k dosažení právě uvedeného konečného cíle.

Poněvadž zákon poskytuje majiteli zástavního listu obilního nárok, aby byl uspokojen právě ze zastaveného obilí a včas, t. j. nejdéle v době, kdy po splatnosti zástavního listu zakročí o nucený prodej zabaveného obilí podle předpisů exekučního řádu (§ 9 zák.), nikoli v době závislé na libovůli dlužníkově, nemůže obžalovaného zbaviti viny, když už odstraněním obilí zmařil uspokojení majitele zástavního listu, jeho předpoklad, že zaplatí pohledávku, na niž vystavil obilní zástavní list, ze sklízně docílené zasetím zastaveného obilí, tedy jednak z majetku jiného, než který byl předmětem zástavy, a v době pozdější, než v jaké mohl oprávněný docílit uspokojení, kdyby nebylo závadné dispozice obžalovaného. Tímto odůvodněním i dalším, že totiž obžalovanému nebylo možno splnití závazek z obilního zástavního listu, ježto nastala v roce 1934 a 1935 v jeho kraji značná neúroda, vylučuje rozsudek vlastně úmysl obžalovaného připraviti majitele zástavního listu o jeho nárok, nebo způsobiti mu škodu, kterýžto zlý úmysl skutková podstata souzeného přečinu nevyžaduje.

Je tudíž zjevno, že rozsudek, zprošťující obžalovaného na základě skutečnosti, které nemohou opodstatniti při správném výkladu zákona beztretnost zjištěného skutku, spočívá na nesprávném právním posouzení subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 38 zák. č. 107/1933 Sb. z. a n. a trpí tak uplatněným zmatkem podle č. 9 a) § 281 tr. ř.

Bylo již nahoře dovozeno, že jsou dány v jednání obžalovaného objektivní pojmové znaky souzeného trestného činu. I když se přihlédne ke tvrzení obžalovaného, že ve skutečnosti zastaveno bylo jen 80—90 q pšenice místo 120 q, uvedených v obilním zástavním listě, a i když pohledávka prvního majitele obilního zástavního listu Hospodářského družstva v N. činila, jak tvrdil obžalovaný, jen 8.000 Kč, přesahuje škoda vzhledem k tomu, že obžalovaný odstranil všechno zastavené obilí, jehož hodnotu sám oceňuje na 8.000—10.000 Kč, částku 2.000 Kč, postačující ke kvalifikaci činu jako přečinu.

Okolnosti rozsudkem zjištěné a obžalovaným samým doznané naplňují i subjektivní stránku trestného činu, o který jde. Obžalovaný nepopírá, že věděl v době činu, že na obilí, jež odstranil, vystavil zástavní list obilní a tak je zastavil majiteli tohoto listu. Uváděje jen, že byl v mylném předpokladu, že je trestno pouze zcizení zastaveného obilí, nikoli jeho použití k provozu hospodářství, připustil řečené vědomí. Předpoklad jeho, že je dovoleno obilí spotřebovati k hospodářským účelům vlastním, je omylem právním, který je výsledkem neznalosti trestního ustanovení zákona č. 107/1933 Sb. z. a n., kterýžto zákon staví vedle neoprávněného zcizení pod trestní sankci i odstranění zastaveného obilí. Omyl o ustanovení trestního zákona nemůže obžalovaného vzhledem k předpisu §§ 3, 233 tr. zák. omluviti. Obžalovaný musel si býti už z povahy věci a vzhledem ke svému vzdělání a postavení vědom,

že zasetím obilí je odstraňuje, odnímá z dosahu majitele zástavního listu obilního a znemožňuje mu tak, aby se uspokojil ze zástavy obžalovaným smluvně poskytnuté k zajištění a event. uspokojení majitele obilního zástavního listu. Rozhodl-li se přes toto vědomí odstraniti obilí — nechť z jakékoliv pohnutky — jednal v úmyslu zmařiti uspokojení majitele zástavního listu obilního. Toto zmaření a tento úmysl není vyloučen tím, že měl ještě jiný majetek a že byla pohledávka Hospodářského družstva zavtělena — a to, jak vyplývá z výpovědi K., exekučně — na knihovním majetku obžalovaného. I kdyby se zajištění stalo v pořadí skýtajícím jistotu, jak tvrdí obžalovaný, byla by tím vyloučena jen možnost trvalé škody a poškozovacího úmyslu, který nepatří k náležitostí skutkové podstaty souzeného přečinu. — — —

Čís. 5932.

Kandidátní listiny, jež nebyly tištěny podle § 25, odst. 2 zákona č. 75/1919 Sb. z. a n. písmem téhož druhu, jsou »nesprávné« podle § 68, I, č. 2 tohoto zákona.
Neznalostí předpisu § 25 cit. zákona se pachatel nemůže omlouvati (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 18. června 1937, Zm I 329/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní A. a B. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby pro přečin podle § 68 zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal oba obžalované vinnými podle obžaloby.

Z d ů v o d ů:

Ve zjištěném skutku obou obžalovaných, že totiž A. jako starosta obce a B. jako ředitel městského úřadu dali koncem listopadu 1936 v M. k obecním volbám vypsáným na den 6. prosince vytisknouti kandidátní listinu české volební skupiny latinkou, kandidátní listiny německých stran švabachem, byť i jinak veškeré kandidátní listiny byly tištěny ve stejné úpravě, a že dali pak tyto kandidátní listiny rozdělití, shledává nalézací soud náležitosti objektivní stránky skutkové podstaty přečinu podle § 68 zák. ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n., správně usoudiv, že latinka a švabach (fraktura) nejsou písmem téhož druhu ve smyslu § 25, odst. 2 cit. zák. Rozsudek osvobozuje však oba obžalované od obžaloby z přečinu podle § 68, odst. I., č. 2 zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. pro nedostatek skutkové podstaty přečinu po stránce subjektivní. Dovojuje z účelu předpisů o shodné úpravě kandidátních listin a z rozhodnutí nejvyššího správního soudu, vydaných v r. 1930 s hlediska uplatňovaných námitek proti volbám, vydaných v r. 1930 s hlediska uplatňovaných námitek proti volbám, pokud závady na kandidátkách při volbách mohly mít vliv na výsledek voleb a zda případnými vadami byla svoboda, čistota a tajnost volby vážně porušena, že o zákonném pojmu »písmem téhož druhu« mohou nastati pochybnosti a že obžalovaní mohli již sami o sobě pochybovati o tom,

zda použitie dvojitého písma na kandidátnych listinách je zákonom zakázané; z okolností, že podľa sdelenia okresného hejtmana dohľadací úrad by v dotčenom prípade nesprávne kandidátnych listín nemohol uznať a že tadiaž i právnik je čo do výkladu §§ 25 a 68 obec. vol. ř. nejistý, usudzuje rozsudek, že u laiků nemôže byť čo do subjektívnej stránky použito tak prísneho mieračka, keďže prečin podľa § 68 obec. vol. ř. není pouhým deliktom z neposlušnosti, neboť zákon mluví tu o zlém úmyslu nebo hrubé nedbalosti a obě tyto zákonné náležitosti subjektívnej stránky nutno prý vztahovati tiež na výklad zákona. Nálezací soud neshledal v jednání obžalovaných zlý úmysl a nedospěl ani ku přesvědčení, že vzhľadom k pochybnostem čo do výkladu zákona byli si obžalovaní vedomi toho, že porušujú svým jednáním zákon.

Zmateční stížnost státního zastupitelství vytýká právem rozsudku, že odůvodňuje osvobození obžalovaných jejich právním omylem, jenž nemůže být důvodem pro trestnost činu omluvným. Dovolává-li se trestní norma § 68, odst. I, č. 2 zák. čís. 75/1919 Sb. z. a n. k výkladu pojmu »nesprávné kandidátní listiny« předpisu § 25 téhož zákona a činí-li jej takto součástí skutkové podstaty trestného činu, není omyl obžalovaných omylem skutkovým, nýbrž jde u nich o právní neznalost nebo mylný výklad zákona čo do těch náležitostí, jimiž kandidátní listiny mají být vybaveny. Neznalostí zákona nemůže se podle § 233 tr. z. pachatel trestných skutků, jež nejen podle trestního zákona z roku 1852, nýbrž tiež podle pozdějších trestních ustanovení za přečin jsou prohlášeny, omlouvat, zejména jde-li o přestoupení zvláštních zařízení, jež podle svého stavu, zaměstnání nebo poměrů znáti jest povinen. Obžalovaní však svůj čin neznalostí zákona ani neomlouvali. Přiznali výslovně, že zákon znali. Že pak měli pochybnosti o správnosti svého postupu, vyplývá z rozsudkového zjištění, obsaženého v reprodukci jejich zodpovídání, že původně měli snahu dáti vytisknouti všechny kandidátní listiny latinkou, že k tomu nedošlo jen z důvodu, že tiskárna nebyla dostatečně zásobena větším počtem potřebných tiskových typů, a že si předem zjednávali jistotu, zda pro odlišnost tisku a zamýšlenou úpravu kandidátek nebudou čineny proti volbě nějaké námítky. Při tomto zjištěném stavu vyplynulo jejich přestoupení zákona, jež čo do znění znali a jenž svým předpisem o nezbytnosti tisku kandidátních listin písmem nejen stejné velikosti, nýbrž i téhož druhu je jednoznačný, z jejich uváženého rozhodnutí nebatí přesně zákonného příkazu a jeví se takto znaky skutku zúmyslně spáchaného.

Čís. 5933.

Zákon má v § 310, odst. 2 tr. zák. na mysli len také zamestnanie, k vykonávaniu ktorého sa vyžaduje zvláštna spôsobilosť, odborná znalosť, alebo úradné oprávnenie, tedy také zamestnanie, ktoré je nejakým spôsobom pod úradným dozorom. Nespadá sem obsluha stroja továrny robotníkom.

(Rozh. zo dňa 18. júna 1937, Zm III 296/37.)

Najvyšší soud v trestnej veci proti A., obžalovanému z přečinu podľa § 310 tr. z., vyhovel zmätočnej sťažnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. uplatnenej a v smysle § 33, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku, ktorým bol trestný čin obžalovaného kvalifikovaný aj podľa 2. odst. § 310 tr. z., a túto kvalifikáciu pomínul.

Z dôvodov:

Nižšie súdy zistily, že obžalovaný, súc zodpovedný za obsluhu a riadenie stroja, proti príkazu mu danému trpel, aby poškodená samovoľne bez vedomia dielovedúceho konala onu prácu, pri ktorej ju stihla nehoda a že to trpel prez to, že poškodená predtým nikdy nekonala túto väčšiu opatrnosť vyžadujúcu prácu; zistily ďalej nižšie súdy, že obžalovaný sa počas práce vzdialil od stroja bez toho, že by bol predtým podľa daného mu príkazu stroj zastavil, a že úraz poškodenej sa stal práve počas jeho vzdialenia.

Pokiaľ nižšie súdy kvalifikovali čin obžalovaného podľa 2. odst. § 310 tr. z., zapríčinily tým zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. a preto zmätočnej sťažnosti z tohoto dôvodu uplatnenej neľze odopreť oprávnenia.

Obžalovaný bol síce aj zvlášť poučený o spôsobe obsluhy a riadenia a vôbec o spôsobe upotrebenia stroja, jeho úloha v tomto smere však nevyžadovala iné, ako obvyklé znalosti prostého továrneho robotníka a už preto jeho zamestnanie, pri vykonávaní ktorého sa v súdenom prípade dopustil nedbalosti, není takým zamestnaním, aké má na mysli 2. odst. § 310 tr. z. Zákon v tomto ohľade počíta totižto len s takým zamestnaním, k vykonávaniu ktorého sa vyžaduje zvláštna spôsobilosť, odborná znalosť alebo úradné oprávnenie, teda so zamestnaním, ktoré je nejakým spôsobom pod úradným dozorom (Kr III 742/23). Obžalovaný však podľa zistenia nižších súdov nemal takého zamestnania.

Mýlili sa preto nižšie súdy, keď inkriminovanú činnosť obžalovaného kvalifikovali podľa 2. odst. § 310 tr. z., a preto bolo treba vyhoveť zmätočnej sťažnosti obžalovaného z dôvodu zmätočnosti podľa § 33, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudky nižších súdov vo výroku o kvalifikácii činu obžalovaného a kvalifikoval ho len podľa 1. odst. § 310 tr. z.

Čís. 5934.

Vrchný súd prekročil obor svojej pôsobnosti a zavinił zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p., rozhodol-li v rámci odvolania proti rozsudku prvého súdu v obnovennej trestnej veci i o návrhu odsúdeného na obnovu pokračovania — zamietnuvši ho — hoci o onom návrhu bolo už právoplatne rozhodnuté v prospech obžalovaného príslušným súdom prvej stolice (§ 452, odst. 1, § 459, odst. 2, § 462 tr. p.).

(Rozh. zo dňa 19. júna 1937, Zm III 189/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin sprenevery vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., a vyslovil, že pravoplatným usnesením vrchného súdu zo dňa 16. marca 1936 bol porušený zákon v ustanoveniach §§ 459, odst. 2, 452, odst. 1 a 462 tr. p. Podľa § 442, odst. 6 tr. p. a na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p. najvyšší súd toto usnesenie zrušil aj s predchádzajúcim odvolacím hlavným pojednávaním a odkázal vec vrchnému súdu ako súdu príslušnému k rozhodnutiu o odvolaní.

Dôvody:

Obžalovaný A. bol odsúdený rozsudkom krajského súdu zo dňa 7. júla 1933 vo spojení s rozsudkom vrchného súdu zo dňa 22. novembra 1933 a usnesením najvyššieho súdu zo dňa 23. júna 1934 pravoplatne pre zločin sprenevery podľa §§ 359, 355, 356 tr. z.

Na základe § 446, čís. 3 tr. p. podal odsúdený návrh na obnovu trestného pokračovania u krajského súdu príslušného podľa § 452 tr. p.

Krajský súd usnesením zo dňa 20. júla 1934 nariadil postup podľa § 455 tr. p. a po prevedení dôkazov a vyjadrení štátneho zastupiteľstva nariadil termín hlavného pojednávania.

Podľa § 455, odst. 4 tr. p. mal sice krajský súd ustanoviť najprv verejné pojednávanie v smysle cit. miesta zákona a nie ihneď hlavné pojednávanie, avšak pretože inak zachoval na hlavnom pojednávaní, pri rozhodovaní o nariadení obnovy, postup podľa § 456 tr. p. a vyniesol usnesenie o povolení obnovy za podmienok tohoto § tr. p., nemalo uvedené opominutie významu.

Usnesením zo dňa 22. júla 1935 nariadil krajský súd na tomto pojednávaní obnovu trestného pokračovania a zároveň týmže usnesením znovu nariadil aj prevedenie hlavného pojednávania v smysle § 457 tr. p.

Toto usnesenie bolo v prospech obžalovaného a preto — bez ohľadu na to, že ani prítomné stránky ho nenapadly — stalo sa ihneď jeho vynesením pravoplatným v smysle ustanovenia § 459, odst. 2 tr. p.

Po prevedení hlavného pojednávania v obnovenom trestnom pokračovaní ohlásil proti vyneseniu oslobodzujúcemu rozsudku odvolanie štátny zástupca z formálnych dôvodov zmätočnosti a z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p.

Vrchný súd na odvolacom hlavnom pojednávaní konanom vo veci dňa 16. marca 1936 vyniesol usnesenie, ktorým prvý rozsudok z formálneho dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 4 tr. p. zrušil a zamietol návrh odsúdeného na obnovu vysloviac, že prvý súd prekročil obor svojej pôsobnosti, keď obnovu povolil. Zároveň vyslovil, že zostávajú v platnosti odsudzujúce rozhodnutia súdov vynesené v pôvodnom trestnom pokračovaní. Usnesenie vrchného súdu je pravoplatné.

Podľa § 452, odst. 1 tr. p. je k rozhodnutiu o návrhu na obnovu pokračovania a k nariadeniu obnovy v smysle § 456, odst. 3 tr. p. príslušný súd, ktorý rozhodol vo veci v prvej stolici.

Podľa § 459, odst. 2 tr. p. proti nariadeniu obnovy v smysle § 456, odst. 3 tr. p. v prospech obžalovaného niet opravného prostriedku.

V smysle § 462 tr. p. na základe usnesenia o povolení obnovy pokračujúci súd, podľa výsledku hlavného pojednávania, ponechá dřívešie rozhodnutia buď v platnosti, alebo ich zruší celkom, alebo čiastočne a vynesie nový rozsudok. Následkom odvolania proti takto vynesnému rozsudku môže odvolací súd preskúmať len tento vynesný rozsudok.

Ponevác v súdom prípade šlo o obnovu v prospech odsúdeného, usnesenie v smysle § 456, odst. 3 tr. p. vyniesol krajský súd, tedy súd príslušný v smysle § 452 tr. p. tak vecne ako aj miestne, bola obnova trestného pokračovania v dôsledku ustanovenia § 459, odst. 2 tr. p. pravoplatne nariadená a vrchný súd preto nemohol usnesenie obnovu nariaďujúce preskúmať.

Keď prez to vrchný súd rozhodol v rámci odvolania aj o návrhu odsúdeného na obnovu pokračovania, ačkoľvek vrchný súd nebol k tomu príslušný podľa § 452, odst. 1 tr. p. a túto otázku príslušný súd už pravoplatne rozhodol usnesením zo dňa 22. júla 1935, prekročil vrchný súd, keď návrh odsúdeného na obnovu zamietol, obor svojej pôsobnosti a spôsobilac tým zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p. porušil zákon jednak v ustanovení § 452, odst. 1 tr. p., jednak preskúmajúc v dôsledku ustanovenia § 459, odst. 2 tr. p. pravoplatné usnesenie, porušil zákon aj v tomto posledne uvedenom ustanovení.

Ponevác svojim usnesením zároveň zrušil odvolací súd aj rozsudok prvého súdu na základe § 462 tr. p. vynesný, a to len z dôvodu, že súčasne zamietol návrh odsúdeného na obnovu, čím zrušil aj usnesenie o nariadení obnovy podľa § 456 tr. p., ktoré slúžilo za podklad k vyneseniu rozsudku v smysle § 462 tr. p., porušil zákon aj v cit. ustanoveniach tr. p., keď nerozhodol vecne o tak vynesenom rozsudku na základe odvolania štátneho zástupcu.

Ponevác vrchný súd rozhodol o návrhu do oboru jeho pôsobnosti nepatriacom a nerozhodol o odvolaní patriacom do oboru jeho pôsobnosti, prekročil obor svojej pôsobnosti a spôsobil tak zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p. Bolo preto treba usnesenie vrchného súdu na základe § 442, posl. odst. tr. p. zrušiť a prikázať vec k prejednávaniu tomuto súdu ako príslušnému súdu odvolaciemu.

Čís. 5935.

Pri výmere úhrnného trestu má se přihlížeti k peněžitým trestům, uloženým základními rozsudky, jen tehdy, byly-li tyto tresty přeměněny pro případ nedobytnosti v jiný druh trestu na svobodě, než ve kterém je vyměřen úhrnný trest.

(Rozh. ze dne 19. června 1937, Zm IV 236/37.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A., obžalovanému pro zločin zpronevěry v úřadě a j., přezkoumaj rozsudek krajského soudu, kterým byl obžalovanému vyměřen úhrnný trest podle ustanovení §§ 517 a 518 tr. ř., vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce a podle 9. odstavce § 518 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výroku o výměře úhrnného trestu a vyměřil odsouzenému A. úhrnný trest žalářem v trvání 1 roku. Z důvodu zmatečnosti uvedeného pod bodem 4. § 384 tr. ř. zrušil nejvyšší soud rozsudek krajského soudu v části, podle níž byl do úhrnného trestu pojat peněžitý trest 100 Kč a náhradní trest uloženy místo něho a toto opatření pomínil.

Důvody:

Zmateční stížnost veřejného žalobce, podaná podle předposledního odstavce § 518 tr. ř. do výměry trestu, je důvodná.

Odsouzenému A. byl rozsudkem vrchního soudu z 30. dubna 1935 uložen pro zločin zpronevěry podle § 462 tr. z. trest 9 měsíců žaláře a rozsudkem krajského soudu z 8. března 1937 pro zločin zpronevěry v úřadě a s ním se sbíhající zločin podvodu trest žaláře v trvání 6 měsíců jako hlavní trest a 100 Kč jako peněžitý trest vedlejší.

Rozsudkem ze dne 23. března 1937 vyměřil krajský soud odsouzenému A. místo hlavních trestů uložených zmíněnými rozsudky trest žaláře na 10 měsíců jako úhrnný trest s tím, že peněžitý trest 100 Kč, uložený jemu rozsudkem ze dne 8. března 1937, resp. náhradní trest 4 dny žaláře, zůstává v platnosti.

Generální prokuratura podala však dne 30. dubna 1937 opravný prostředek pro zachování právní jednotnosti podle § 441 tr. ř. a nejvyšší soud vyhověv mu, vyslovil rozsudkem ze dne 19. června 1937, že rozsudkem krajského soudu z 8. března 1937 byl porušen zákon, pokud obžalovaný A. byl odsouzen vedle zločinu zpronevěry v úřadě i pro zločin podvodu podle § 381, č. 2 tr. z., a v důsledku toho zrušil tento rozsudek krajského soudu, zprostil podle § 326, č. 3 tr. ř. A. obžaloby pro zločin podvodu a pomínuv vedlejší trest peněžitý, ponechal v platnosti jen hlavní trest na svobodě, 6 měsíců žaláře.

V důsledku toho a ježto hlavní trest na svobodě nebyl co do trvání ani co do druhu rozsudkem nejvyššího soudu změněn, považoval nejvyšší soud za shrnuté trest 8 měsíců žaláře, vyměřený odsouzenému rozsudkem vrchního soudu z 30. dubna 1935, a trest 6 měsíců žaláře, vyměřený rozsudkem krajského soudu v Užhorodě z 8. března 1937 ve spojení s rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 19. června 1937.

Krajský soud tím, že namísto dvou hlavních trestů ve výměře 8 měsíců a 6 měsíců žaláře uložil odsouzenému jako úhrnný trest žalář v trvání pouze 10 měsíců, porušil předpis 7. odstavce § 518 tr. ř., neboť vyměřením tohoto úhrnného trestu snížil odsouzenému neúměrně trest žaláře, hledíc k původním uloženým trestům.

Proto nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce a vyměřil odsouzenému úhrnný trest znovu tak, aby odpovídal poměru obou původních trestů hledíc k jejich druhu.

Podle § 517 tr. ř. nejsou peněžitě tresty předmětem výměry úhrnného trestu. Podle stálé soudní praxe má se při výměře úhrnného trestu přihlížeti k peněžitým trestům vyměřeným základními rozsudky jen v tom případě, když tyto tresty byly přeměněny pro případ nedobytnosti v jiný druh trestu, než ve kterém je vyměřen úhrnný trest. V tom případě má se při výměře úhrnného trestu přeměnit druh náhradního trestu v ten druh trestu na svobodě, v němž byl vyměřen úhrnný trest, a má se tedy rozhodovati o tom, jaký náhradní trest nastupuje na místě náhradního trestu určeného v základním rozsudku.

Pokud však v základních rozsudcích byly náhradní tresty určeny v tom druhu trestu, v němž je vyměřen trest úhrnný, peněžitě tresty a na místo nich určené náhradní tresty není třeba pojeti do trestu úhrnného a mají být ponechány nezměněny.

V tomto případě byl v jednom ze základních rozsudků vyměřen peněžitý trest 100 Kč, který byl přeměněn pro případ nedobytnosti na čtyři dny žaláře, tedy na týž druh trestu, v němž byl dodatečně vyměřen úhrnný trest. Proto, — nehledě k tomu, že tento peněžitý trest byl dodatečným rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 19. června 1937, vyneseným následkem opravného prostředku pro zachování právní jednotnosti, pomínut, — neměl krajský soud do úhrnného trestu pojeti zmíněný peněžitý a náhradní trest a překročil obor působnosti, když tak učinil s porušením předpisu § 517 tr. ř. Nejvyšší soud proto zrušil z důvodu zmatečnosti uvedeného pod bodem 4, § 384 tr. ř. onu vadnou část rozsudku soudu první stolice a pojetí onoho peněžitého trestu, který ostatně — jak výše bylo již zmíněno — byl rozsudkem nejvyššího soudu zrušen, do nově vyměřeného úhrnného trestu pomínil.

Čís. 5936.

Firma, pod níž provozuje obchody jednotlivců, nepoživá ochrany cti podle § 5 zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 21. června 1937, Zm I 497/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromé žalobkyně firmy G., zastoupené jediným majitelem A. S., do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čis. 1 tr. ř. (nesprávně podle § 259, čis. 2 tr. ř.) obžaloby pro přestupek podle § 4 zák. čis. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čis. 145/1933 Sb. z. a n.

Důvody:

Podle napadeného rozsudku došlo ke zprošťujícímu výroku podle § 259, čis. 1 tr. ř. (nesprávně podle § 259, čis. 2 tr. ř.), ježto soukromou

žalobu podala »firma G., Stickerei und Gardinenfabrik in G. durch den Alleininhaber A. S.«, a ježto firma nepoživá ochrany podle § 5 zák. o ochraně cti.

Zmateční stížnost přiznává, že je správný závěr nalézacího soudu, že soukromou žalobkyní je v souzeném případě firma zastoupená jediným majitelem, napadá však závěr nalézacího soudu, jímž bylo této soukromé žalobkyni odepřeno oprávnění k žalobě.

Nesprávnost tohoto závěru a právo firmy jednotlivce k soukromé žalobě podle zákona o ochraně cti snaží se zmateční stížnost dovodití rozlišováním mezi firmou, pod níž provozuje obchody společnost, a firmou, pod níž provozuje obchody jednotlivec, jakož i poukazem na to, že podle zákona o ochraně cti poživají ochrany i subjekty, jež nejsou ani fysickou, ani právnickou osobou.

Zmateční stížnost přiznávajíc, že společenské firmy nepoživají ochrany cti, zdůrazňuje, že při ublížení na cti firmě jednotlivce nezbytně musí být ublíženo na cti i jejímu jedinému majiteli, neboť firma a její majitel se ztotožňují v tomto případě. Než tím lze odůvodnití toliko osobní právo majitele firmy k soukromé žalobě, nikoli však právo samé firmy. Platí tu jen to, co platí i v případě, bylo-li na cti ublíženo společenské firmě; také z útoku proti cti společenské firmy lze dovozovati právo k soukromé žalobě toliko pro její majitele (srv. rozh. čís. 5328 Sb. n. s.).

Zákon o ochraně cti vyjmenovává v § 5 výčetno subjekty — jež nejsou fysickými osobami —, jejichž čest je chráněna; jsou-li mezi nimi i subjekty, jež nejsou ani fysickými ani právnickými osobami (§ 5, odst. 1, čís. 4 — periodické tiskopisy; § 5, odst. 1, čís. 3, § 34, odst. 2 — politické organisace), nelze z toho dovozovati ochranu cti i pro jiné takové subjekty, jež nejsou v § 5 uvedeny. Jen v rámci tohoto předpisu lze posuzovati otázku, zda žalobní právo mají i subjekty, jež nejsou fysickými osobami, nikoli však v rámci pojmu »někdo« podle §§ 1 až 4, když rozsah ochrany cti je upraven teprve v § 5 a nikoli v předchozích předpisech zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Podotknouti je, že ze zákona proti nekalé soutěži — jehož se zmateční stížnost dovolává zcela všeobecně —, nelze činiti závěry pro otázku, kdo je oprávněn k soukromé žalobě podle speciálního zákona o ochraně cti. Byla proto zmateční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná.

Čís. 5937.

Jedine veřejný žalobca — nie však hlavný alebo náhradný súkromný žalobca — môže učiniť návrh podľa § 6 zákona čís. 471/1921 Sb. z. a n., aby trestný čin, náležiaci k príslušnosti sborového súdu prvej stolice, bol prikázaný k rozsúdeniu jedinému členovi tohoto súdu ako samosudcovi.

(Rozh. zo dňa 22. júna 1937, Zm III 237/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A., obžalovanému z prečinu podľa § 310, odst. 1 tr. z. z úradnej povinnosti zrušil podľa § 34, odst. 1 por. nov. na základe dôvodu zmätočnosti, uvedeného v § 384, č. 1 tr. p., rozsudky oboch súdov nižších stolíc s hlavnými pojednávaniami a uložil krajskému súdu ako trestnému senátu, aby znova vo veci pojednával a rozhodol; zmätočnú sťažnosť odkázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti zbadal najvyšší súd, že o veci nesprávne rozhodoval samosudca namiesto trestného senátu krajského súdu.

Ponevác štátne zastupiteľstvo odoprelo v tejto veci zastupovať žalobu a sťažnosť poškodeného proti zastavujúcemu usneseniu štátneho zastupiteľstva bola vrchným štátnym zastupiteľstvom zamietnutá, prevzal poškodený zastúpenie žaloby a podal na obžalovaného žalobu, v ktorej navrhol, aby hlavné pojednávanie bolo podľa § 6 zák. č. 471/1921 Sb. z. a n. konané pred samosudcom, čo sa aj skutočne stalo.

Podľa § 6 zák. č. 471/1921 Sb. z. a n., zachovaného dosiaľ v platnosti, môže návrh, aby trestný čin, ktorý náleží k príslušnosti sborového súdu prvej stolice, bol prikázaný k rozsúdeniu jedinému členovi tohoto súdu ako samosudcovi, učiniť verejný žalobca v obžalovacom spise. Zo slovného znenia tohoto ustanovenia plynie, že právo toto prislúcha verejnému žalobcovi a nie hlavnému alebo náhradnému súkromnému žalobcovi. Podľa § 43, odst. 1 tr. p. vykonáva síce náhradný súkromný žalobca pri zastupovaní obžaloby vo všeobecnosti práva štátneho zastupiteľstva, avšak už 2. odst. § 43 tr. p. uvádza výnimky z odst. 1 § 43 tr. p.

Zo slovného znenia ustanovenia § 6 zák. č. 471/1921 Sb. z. a n. ako aj z intencie zákona plynie, že tu ide zrejme o ďalšiu výnimku z odst. 1, § 43 tr. p. a že teda právo v § 6 zák. č. 471/1921 Sb. z. a n. uvedené, učiniť tam zmienený návrh, prislúcha len verejnému žalobcovi.

Keď teda o tejto veci pojednával samosudca namiesto trestného senátu krajského súdu, nebol rozhodujúci súd zákonite zostavený a je preto rozsudok s celým hlavným pojednávaním a v dôsledku toho i rozsudok odvolacieho súdu, ktorý tohoto zmätku nedbal, aj s odvolacím hlavným pojednávaním zmätočný podľa § 384, č. 1 tr. p., ktorého zmätku treba vždy dbať z úradnej povinnosti. Preto postupoval najvyšší súd podľa § 34, odst. 1 por. nov. tak, ako vo výroku je uvedené. Zmätočná sťažnosť stala sa následkom tohoto rozhodnutia bezpredmetnou a odkazuje sa naň.

Čís. 5938.

Prípravný čin je každé konanie, ktorým sa prejavuje rozhodnutie ku spáchaniu trestného činu v ďalšej vonkajšej činnosti z tohoto rozhodnutia plynúcej a smeruje k uskutočneniu skutkovej podstaty zamýšľaného (úmyselného) trestného činu, avšak bez toho, že by obsahovalo započatie skutočného vykonania činu samého.

Zločin podľa § 428 tr. zák. je samostatným trestným činom a už dokonaným, keď k nemu pristúpil prípravný čin; v takom prípade nemožno ani per analogiam prihladiť na ustanovenia o netrestateľnom pokuse podľa § 67 tr. zák. a o beztrestnosti podpaľačstva podľa § 427 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 23. júna 1937, Zm IV 115/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu spolčenia ku podpaľačstvu, zmätočné sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ô v o d o v :

Uplatňujúc dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., v podstate namietajú sťažovatelia, že v súdenom prípade ide len o spolčenie k zločinu podpaľačstva bez toho, že by k tomu pristúpil ešte prípravný čin, lebo činnosť obžalovaných, ktorú súdy nižších stolíc uznaly za prípravné konanie, nie je vraj prípravným činom, takže nie je tu daná skutková podstata zločinu podľa § 428 tr. p.

Pokiaľ sťažovatelia pri tom v prevedení zmätočných sťažností uvádzajú, že zistený skutkový stav v tej časti, že obžalovaní hľadeli naviesť M. a potom N. k podpáleniu mlyna, nie je krytý obsahom spisov a že sa vraj bezpochybne dokázalo, že M. z vlastnej iniciatívy hľadel získať N. do spolčenia, — sú zmätočné sťažnosti, ktoré takto napádajú vrchným súdom zistený skutkový stav, prevedené spôsobom podľa § 33, odst. 3 por. nov. neprípustným a v dôsledku toho sú zákonom vylúčené.

Inak sú zmätočné sťažnosti v tomto bode bezzákladné. Zo zisteného skutkového stavu plynie, že sa M. a N. nepripojili k združeniu obžalovaných v tom úmysle a za tým účelom, ktorý sledovali obžalovaní sami, a boli iba obžalovanými sľubovaním odmeny len nahovárani k prevedeniu podpálenia mlyna, o ktorom sa obžalovaní bez účasti M. a N. už predtým dohodli, takže ani M., ani N. nemožno považovať za členov spolčenia obžalovaných, t. j. za takých, ktorí sa spolčenia tiež zúčastnili.

Mylný je názor sťažovateľov, že prípravný čin môže byť len konanie, ktorým vykonanie zamýšľaného trestného činu bolo už započaté, lebo v takomto prípade by išlo už o pokus v smysle § 65 tr. z.

Prípravný čin je každé konanie, ktorým sa prejavuje rozhodnutie ku spáchaniu trestného činu v ďalšej vonkajšej činnosti z tohoto rozhodnutia plynúcej a smeruje k uskutočneniu skutkovej podstaty zamýšľaného (úmyselného) trestného činu zákonom stanoveného, avšak bez toho, že by obsahovalo započatie skutočného vykonania činu samého. Touto činnosťou neprivedil vinník ešte priame nebezpečie zamýšľaného výsledku, ale sa k tomu pripravoval.

Takého rázu je však — ako to súdy nižších stolíc právom uznaly — aj činnosť obžalovaných, že hľadajúc ako nástroj k prevedeniu umluveného plánu k tomu ochotnú osobu, snažili sa naviesť spôsobom

v rozsudkoch nižších súdov zisteným najprv M. a potom N. k podpáleniu J-ovho mlyna za odmenu 10.000 Kč a obžalovaný A. aj sľúbil za tým účelom po predchádzajúcej dohode s obžalovaným B. dodať potrebné horľaviny.

Odvolačí súd preto právom dovodil, že k spolčeniu obžalovaných k zločinu podpaľačstva pristúpil aj prípravný čin, takže sú tu dané všetky náležitosti zločinu podľa § 428 tr. z., ktorým boli obžalovaní uznáni vinnými.

V prevedení zmätočnej sťažnosti, založenej na § 385, č. 1 c) tr. p. namietajú sťažovatelia, že nakoľko dvaja zo spolčených (M. a N.) predtým, než by sa niečo bolo stalo, dobrovoľne ustúpili od spolčenia i od pokusu činu, ba spolčenie aj oznámili, — čin obžalovaných, ktorý sa im kladie za vinu, per analogiam § 427 a § 67 tr. z. nie je trestný.

Námietka sťažovateľov nie je oprávnená. Ako už bolo hore uvedené, ani M. ani N. neboli členmi spolčenia obžalovaných, takže okolnosti, že títo prez nahlietanie obžalovaných nevykonali žiadnu faktickú činnosť a spolčenie snád' prezradili, neprichádzajú v úvahu pre posúdenie trestateľnosti činu obžalovaných.

Pokiaľ sťažovatelia od toho neodvisle poukazujú vôbec na beztrestnosť činu pre upustenie od zamýšľaného podpálenia mlyna, ani táto okolnosť nevyklučuje trestateľnosť obžalovaných.

Zločin podľa § 428 tr. z. je samostatným trestným činom a už dokonaným, keď k nemu pristúpil prípravný čin. Preto v takomto prípade nemožno ani per analogiam prihladiť na ustanovenia o netrestateľnom pokuse podľa § 67 tr. z. alebo k ustanoveniam § 427 tr. z., lebo trestnosť spolčenia ako dokonaného trestného činu podľa § 428 tr. z. nezaniká, keď aj bolo od ďalšej činnosti, totiž od skutočného podpaľačstva upustené.

Čís. 5939.

Pokud je bývalý radiokoncesionár oprávnené beztrestne prechovávať odhlásené radiotelefonní zařízení, nedopouští se jeho, o sobě neoprávněným, používáním přečinu podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb. z. a n., nýbrž administrativního přestupku podle § 24, odst. 6 téhož zákona.

(Rozh. ze dne 25. června 1937, Zm I 1289/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čis. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 24, čis. 1 zák. č. 9/1924 Sb. z. a n.

D ů v o d y :

Stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze přisvědčiti.

Rozsudek zjistil, že obžalovaný byl koncesionářem radiotelefonní přijímací stanice do 27. února 1935, kdy se koncese vzdal, že i potom provozoval tuto stanici, neopátriv si novou koncesi.

Prvý soud zprošťuje obžalovaného s odůvodněním, že zjištěné jednání nepodléhá trestní sankci § 24, odst. 1 zák. čís. 9/1924 Sb. z. a n. vzhledem k rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 3841 Sb. n. s.

Nejvyšší soud vyslovil již v rozhodnutí čís. 3213, že bývalý radio-koncesionář, který má u sebe radiotelefonické zařízení ve lhůtě § 23, odst. 2 a 3 cit. zák., nepřechovává odhlášené zařízení bez povolení a nedopouští se proto držením tohoto zařízení v této době přečinu podle § 24, odst. 1 cit. zák. V rozhodnutí čís. 3841 Sb. n. s. bylo vysloveno a odůvodněno, že i po uplynutí uvedených lhůt nepřechovává bývalý radiokoncesionář zařízení bez povolení, když, odhlásiv řádně koncesi, ponechal si zařízení u sebe, aniž požádal o prodloužení lhůty podle § 23, odst. 3, a aniž si opatřil novou koncesi.

Stížnost poukazuje na výhradu, kterou učinil nejvyšší soud v uvedeném rozhodnutí co do používání zařízení po zániku koncese, uplatňuje s hlediska zmatku podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že bylo podřaditi zjištěný čin pod ustanovení § 24, odst. 1 zák., ježto se obžalovaný neobmezil na pouhé držení (přechovávání) zařízení, nýbrž měl stanici v provozu.

Zmateční stížnost má pravdu, pokud tvrdí, že ustanovení § 23, odst. 2 a 3 zák. neopravňuje bývalého koncesionáře k tomu, aby používal bez obnovení odhlášené koncese radiotelefonické zařízení k poslechu zpráv rozšiřovaných vysílacími stanicemi.

Bývalému koncesionáři dovoluje zákon výjimku z pravidla § 1 zák. přechovávat toto zařízení, ale jen za účelem možného snad jeho zpeněžení v jednoroční lhůtě § 23 zák. a po jejím uplynutí k cíli odevzdání státní správě, již připadlo zařízení podle § 23, odst. 3 zák. Jde tudíž v souzeném případě o nedovolený provoz zařízení osobou, jež je oprávněna zařízení to míti u sebe.

Paragraf 24, odst. 1 zák. čís. 9/1924 Sb. z. a n. uvádí však vedle výroby, prodeje a dovozu z ciziny jako trestnou činnost jen přechovávání beze zvláštního povolení, uvedeného v § 1. Přechováváním je rozuměti všechny případy, kde někdo má zařízení v dosahu své faktické moci (§ 3 zák.). Přechovávání je činnost širší než provozování; provoz je výkonem přechovávání určitým způsobem, resp. k určitému účelu. Povolení k provozování předpokládá nutně, resp. v sobě zahrnuje, povolení k přechovávání, nikoli však obráceně, neboť je možné přechovávání radiostanice bez provozu. Zákon čís. 9/1924 Sb. z. a n. patrně počítá s touto možností, jak lze dovoditi z § 19, čís. 4, kde je uvedeno, že v žádosti o povolení k přechovávání má býti udán též účel, ke kterému má býti zařízení použito, z čehož jest usuzovati, že používání zařízení k určitému účelu — tedy také k poslechu zpráv, rozšiřovaných cestou radiotelefonickou (radiotelegrafickou) — je předmětem a obsahem povolení a že koncesionář smí používatí zařízení jen k tomu účelu, který jest uveden v koncesi. Provozování ostatně lze jen úplnou přijímací stanicí, kdežto s hlediska § 24, odst. 1 zák. je trestné už držení zařízení, byť i nebylo schopné provozu radiotelefonického, jen když je k tomu použitelné po vhodném doplnění.

Důvodem k vydání zákona, o který jde, byla úvaha, že nekontrolovatelná výroba, prodej, přechovávání a dovoz zařízení radiotelefonických jsou nebezpečím pro stát.

Zákon proto ustanovuje, že se přechovávání může díti jen na základě zvláštního povolení (§ 1) a pod dozorem státu (§ 21). V zájmu bezpečnosti státu stanovily §§ 6, 7, že povolení může býti propůjčeno jen osobám zachovalým a v každém směru spolehlivým. Jsou pro z něho vyloučení cizinci a stanoveny přísné podmínky a důvody vylučující. I když jsou tu zákonné náležitosti, může býti povolení odepřeno bez udání důvodů (§ 9). Podle § 22 zaniká povolení mezi jiným, nastanou-li okolnosti, pro které bylo by vyloučeno už od počátku udělení povolení [písm. b)], nebo vypoví-li státní správa povolení [písm. e)], aniž byla nucena udati důvody. Z těchto ustanovení, jakož i z ustanovení § 24, odst. 2, plyne jasně, že účelem zákona není ochrana státního zájmu na placení příspěvků, vybíraných poštovní správou od koncesionářů, nýbrž ochrana před újmou na bezpečnosti státu, hrozící z používání radiotelefonie a radiotelegrafie jako prostředku dorozumívacího, zejména možným zachycením zpráv důvěrných nebo státním zájmům škodlivých zpráv, vysílaných stanicemi, které se vymykají z kontroly státní, kterážto zprávy mohou býti při povaze radiotelefonie a radiotelegrafie rozšířeny, aniž bylo v možnosti státu toto rozšiřování zameziti, takže může tomuto ohrožení a nebezpečí čeliti jen volbou spolehlivých a důvěryhodných lidí při propůjčení koncese a kontrolou, zdali nezneužívají této důvěry, kterážto kontrola předpokládá evidenci osob majících povolení. Poněvadž fiskální zájmy státu nepřicházejí v počet, nelze uznati za důvod, pro který by měl býti souzený skutek, neoprávněný provoz osobou oprávněnou k přechovávání, podřaděn pod ustanovení § 24, odst. 1 zák. čís. 9/1924 Sb. z. a n., úvahu, že je zkracován stát na poplatcích.

Podrobuje-li § 24, odst. 1 zák. trestu nikoli teprve skutečné používání zařízení bez povolení, nýbrž již přechovávání, tedy už stav, kdy někdo má u sebe zařízení a tím možnost poslechu zpráv, je v tom zajisté spatřovati opatření, jímž má býti čeleno co nejpřísněji a nejúčinněji samému používání zařízení k zachycování zpráv, ze kterého teprve může vzejíti porušení statků zákonem chráněných, jemuž je bráněno již trestností pouhého jich ohrožení. Než ani z této úvahy nelze dovoditi, že zákonodárce podřadil provoz radiotelefonního zařízení bez povolení k tomu směřujícího jakožto »přechovávání bez povolení« pod ustanovení § 24, odst. 1 zák., kterážto otázka přichází na přetřes jen tam, kde sice je oprávněné přechovávání, ale nedostává se oprávnění k používání. Jeť účelem zákona, jak bylo dovozeno v uvedených rozhodnutích nejvyššího soudu, v zájmu zvýšené ochrany státního zájmu zamýšlené omezení možnosti provozu — a tím ovšem provozu samého — od začátku na ty, které uzná státní správa k tomu za dostatečně spolehlivé a způsobilé, a další státní dohled nad osobami, které mají zařízení u sebe, a který umožňuje státní správě evidenci a kontrolou osob těchto vésti v patrnosti, zdali trvají zákonné podmínky udělené koncese a předpoklady důvěryhodnosti a spolehlivosti, jež podléhají průběhem času a po případě vývojem politických událostí uvnitř i za hranicemi změně, a zkou-

mati tak, není-li zařízení zneužíváno ke škodě chráněných státních zájmů. Ochrana státních zájmů je zabezpečena již udělením povolení k přechovávání a vedením v patrnosti osob přechovávajících zařízení, kterážto evidence umožňuje také státní dohled, uvedený v § 21 zák.

Lze tudíž dovoditi jak z doslovu zákona, který neuvádí jako zvláštní trestnou činnost provozování nebo používání zařízení radiotelegrafického nebo radiotelefonického, tak i z jeho smyslu a účelu, že sice je soudně trestné už přechovávání bez povolení — ať už bylo zařízení použito čili nic, — že však také provozování zařízení bez příslušného povolení je s hlediska trestněprávního nerozhodné, pokud má provozovatel oprávnění k přechovávání. Když pak je bývalý radiokoncesionář oprávněn podle zákona beztrestně přechovávat (mít u sebe) zařízení odhlášené, dokud neučiní státní správa opatření k zamezení neoprávněného přechovávání podle § 23, odst. 1, anebo si neodebere zařízení, jež jí připadlo podle odst. 3 téhož ustanovení a s hlediska § 24, odst. 1 zák. čís. 9/1924 Sb. z. a n. nesejde na tom, zda je zařízení používáno, nelze podřaditi souzený skutek pod skutkovou podstatu »přechovávání radiotelefonického zařízení bez povolení« a tím pod trestní sankci § 24, odst. 1 zák. čís. 9/1924 Sb. z. a n. Jednání souzené lze stíhati jen podle § 24, odst. 6 jako jiné porušení zákona (§ 19, čís. 4) cestou administrativní.

Zprošťující výrok nespočívá tudíž na mylném použití zákona a není stížen ani vadou nedostatku důvodů proto, že prvý soud odůvodnil závěr o beztrestnosti skutku poukazem na právní názor, vyslovený v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 3841 Sb. n. s.

Čís. 5940.

Dal-li si veřejný činitel poskytovat prospěch (§ 3 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n.) podle výslovně nebo mlčky uzavřené dohody mezi ním a osobami tento prospěch poskytujícími, je jeho činnost posuzovati za jednotný celek; v takovém případě rozhoduje v otázce, zda jde o prospěch nepatrný, či o prospěch tento stupeň převyšující, souhrn poskytnutých úplatků.

(Rozh. ze dne 25. června 1937, Zm I 150/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úplatkářství podle § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., zrušil rozsudek v odpor vzatý jako zmátečný a vrátil věc soudu nalézacímu, aby o ní znovu jednal a rozhol.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného je již s hlediska zmátečního důvodu podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. odůvodněná.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 3 zák. o úplatkářství se žádá, aby prospěch slíbený neb poskytovaný uplácenému nebyl prospěchem

nepatrným. Jde-li o prospěch nepatrný, tu jednání uvedené v § 2, odst. 1 cit. zák. je pouhým přestupkem, a to ještě jen tehdy, když byl činem nebo opominutím dotčen důležitý veřejný zájem.

Soud musí, odsuzuje-li někoho pro přečin úplatkářství, zjistiti přesně, o jaký prospěch šlo, a jeho výši a musí pak s hledisek vyslovených v rozhodnutích č. 3415, 3632, 4102, 4160 Sb. n. s. tento svůj závěr odůvodniti. To však soud nalézací neučinil a právem proto uplatňuje stížnost zmáteční důvod podle § 281, č. 9 a) tr. ř.

Ježto se zmáteční stížnost domáhá v prvé řadě úplného zproštění obžalovaného a teprve v druhé řadě jeho odsouzení pro přestupek podle § 3, odst. 2 cit. zák., dlužno uvésti toto:

Zmateční stížnost dovozuje, dovolávajíc se rozhodnutí č. 3765 Sb. n. s., že, ježto při činech úplatkářských neplatí sčítací zásada § 173 tr. z., šlo o prospěch nepatrný. Než to činí zmáteční stížnost neprávem. V souzeném případě šlo podle spisů a též i podle neúplných zjištění rozsudečných o jakousi dohodu, snad výslovně, snad mlčky mezi obžalovaným a jemu známými osobami, které chtěly jezdit na černo a též skutečně na černo jezdily. Osoby ty jezdily na černo pouze tehdy, když věděly, že průvodčím je zřízenec dráhy, jenž jim za úplatek jízdu na černo povolí. V souzeném případě byl to obžalovaný. Se zřetelem na buď výslovně nebo mlčky uzavřenou dohodu mezi obžalovaným a těmi, kdo na černo jezdili, dlužno posuzovati činnost obžalovaného za jednotný celek a dlužno proto uvažovati, zda souhrn úplatků obžalovanému poskytovaných jednotlivými na černo jezdícími je více než prospěch nepatrný (rozh. č. 4160 Sb. n. s.). Pro případ, že by soud nalézací, řídě se nahoře uvedenou směrnicí, dospěl k přesvědčení, že šlo o prospěch nepatrný, bude na něm, aby též zjistil, zda uvedeným jednáním byl dotčen důležitý veřejný zájem. Veřejný zájem porušuje ten, kdo něco podniká, co je v nepříznivém vztahu k zájmům veškerenstva státních občanů, tedy též finanční zájem státu, jenž je podnikatelem železnic (rozh. č. 3794 Sb. n. s.).

Pro nedostatek zjištění ve směrech nahoře uvedených, pro skutkovou podstatu přečinu podle § 3, č. 1 zák. o úpl. nutných, bylo zmáteční stížnosti vyhověti a ježto se nelze obejiti bez nového hlavního přeličení, slušelo se za souhlasu generální prokuratury podle § 5 nov. k tr. ř. č. 3/1878 ř. z. právem uznati, jak nahoře uvedeno.

Čís. 5941.

Jde o falšování veřejné listiny podle § 199 d) tr. zák., bylo-li změněno datum o přijetí soudního spisu na doručovacím lístku, aby byla zachráněna propadlá lhůta k provedení opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 25. června 1937, Zm I 371/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž stěžovatelka uznána byla vinnou zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, napadající rozsudek z důvodu zmatku č. 4, 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř., není opodstatněna.

Co zmateční stížnost uvádí na doličenou zmatku č. 4, není vůbec prováděním této výtky, nýbrž uplatňováním námitek z práva hmotného; nelze jí však přisvědčiti. Tvrzením, že opravené datum obžalovaná na výzvu svého šéfa sama zase změnila na původní, že tak učinila tedy o své újmě, bez vyzvání soudního úředníka, a ne proto, že se u soudu na to přišlo, uplatňuje stížnost beztrestnost inkriminovaného jednání pro dobrovolné ustoupení od pokusu. Vývody stížnosti k tomu se nescoucí nejsou však zákonným doličováním zmatku podle č. 9 a), ježž má při tom stížnost na mysli, poněvadž nevyházejí ze zjištění prvního soudu, že totiž na přepsání data na doručence přišel soud, a že obžalovaná teprve po delším otálení uvedla vše ve správný stav. Tím je též vyvrácena námitka, že se soud touto stránkou věci nezabýval.

Povšechné tvrzení, že nemohlo býti ani v objektivním ani subjektivním ohledu dokázáno, že provedená oprava data je paděláním (správně falšováním veřejné) listiny, obžalované přičitatelným, nese se ke zmatku č. 9 a), rovněž však není zákonným jeho doličováním, poněvadž stížnost, která sama připouští, že to byla obžalovaná, která opravu na doručence provedla, nedbá rozsudkového zjištění, že šlo o přepsání data o přijetí na doručovacím lístku, ježž je považovati za listinu veřejnou, na jiné datum, a to o přepsání provedené v úmyslu zachrániti tím propadlou již lhůtu k provedení zmateční stížnosti, čímž měl býti soud uveden v omyl a poškozen tím, že mu mělo býti zabráněno v odmítnutí opožděného provedení zmateční stížnosti, na právu nerušeného výkonu spravedlnosti, což ve spojení se skutečným použitím falsifikátu skutkovou povahu inkriminovaného deliktu vyčerpává po objektivní a subjektivní stránce. Tvrzením stížnosti, že doručenka není vůbec listinou, tedy také ne listinou veřejnou, není třeba se blíže zabývat, poněvadž soud zjišťuje, že zfalšované doručenky bylo vskutku použito k oklamání soudu tím, že ji obžalovaná v tomto úmyslu vložila do spisu (čímž padá výtky, že se soud nezabýval touto náležitostí skutkové podstaty) a stížnost sama uznává, že se doručenka stává listinou, jakmile jí má býti použito jako průvodu.

O tom pak, že tento za spolučinnosti úřadu zřízený doklad o tom, kdy byl opis rozsudku doručen kanceláři Dr. F., byl průvodem pro otázku, kdy byl opis rozsudku doručen zástupci obžalovaného, dostalo se pisateli stížnosti poučením rozhodnutím nejvyššího soudu č. 5832 Sb. n. s. Povaha listiny vůbec tedy doručence nijak nechyběla, když přece měla sloužiti k osvědčení určitého dne doručení opisu rozsudku v kanceláři Dr. F. Ověřením provedného doručení (dne 27. listopadu 1936), poštovním orgánem stala se doručenka listinou veřejnou.

Není rozdílu mezi tím, omlouvala-li se stěžovatelka, že falšování data doručenky nepokládala za trestné (že nevěděla, že se dopouští falšováním něčeho trestného, jak praví rozsudek) a mezi obhajobou zdůrazňovanou ve stížnosti, že si nebyla vědoma toho, že padělá (správně fal-

šuje) listinu. (Stížnost necituje přesně: stěžovatelka se hájila: Doznávám, že jsem falšovala datum, aby byla zachována lhůta, popírám, že bych si byla uvědomila, že je to něco nedovoleného.) Obojí uplatňuje totéž, totiž, že si pachatelka není vědoma toho, že její čin spadá pod ustanovení trestního zákona. A tu přehlíží stížnost, že vina ve smyslu trestního zákona nevyžaduje tohoto vědomí o trestnosti závadného jednání (rozh. č. 2791 Sb. n. s.).

Stěžovatelka nepopírá, že datum zpátečního lístku 27. listopadu 1936 odpovídalo dni doručení opisu rozsudku v kanceláři Dr. F. Jenom průkazu o tomto dni doručení sloužil zpáteční lístek. Den, kdy písemnost poštou jedenkrát již kanceláři doručenu předala obžalovaná dále Dr. F.-ovi, v doručence není osvědčen. Změnila-li stěžovatelka, a to v úmyslu nahnaké, k jehož osvědčení doručenka sloužila, na jinaké, k jehož osvědčení nesloužila, falšovala tím veřejnou listinu bez ohledu na to, že to učinila prý jenom proto, že doručení opisu rozsudku v den na doručence vyznačený (27. listopad 1936) považovala za ne-správné, neodpovídající předpisům o doručování. Rozhodné je pouze, že nepovolnou změnou veřejné listiny byla propůjčena jistému nesprávnému obsahu (datu, že opis rozsudku byl doručen teprve dne 30. listopadu 1936) zdání oficiálního původu (rozh. č. 2859 Sb. n. s.).

Výtky nedostatku zjištění skutkové povahy inkriminovaného činu po subjektivní stránce je bezdůvodná. Bylo řečeno již výše, že rozsudek zjistil, a to vlastním doznáním obžalované, že falšování data na veřejné listině provedla stěžovatelka v úmyslu zachrániti propadlou lhůtu k provedení zmateční stížnosti, a že zfalšovanou doručenku vložila do spisu v úmyslu uvést soud v omyl o dni doručení, a tak jej poškoditi na výkonu práva spravedlnosti (opožděné provedení odmítnouti), což skutkovou povahu zažalovaného činu po subjektivní stránce vyčerpává. Úmysl poškoditi nemusí se krýti s úmyslem nabýti prospěchu pro sebe, a nezáleží proto na tom, měla-li stěžovatelka úmysl pro sebe nějakého prospěchu zfalšováním doručenky dosáhnouti, nebo měla-li vůbec možnost, aby sama padělané doručenky nějak použila.

Předpokladem podvodu je, aby listivé jednání bylo způsobilé vésti k poškození. Stěžovatelka se znaží dovoditi ze skutečnosti, že na zpátečním lístku bylo i jasné razítko pošty ze dne 27. listopadu 1936, které nezměnila, a z něhož bylo patrné, kdy se doručení stalo, že způsob provedení činu byl nezpůsobilý k uvedení v omyl a že tedy šlo jen o nezpůsobilý prostředek. Totéž dovozuje ze způsobu, jak datum rukou přepsala; že prý změna data byla lehce zjištitelná. Sama tím však přiznává, že bylo přece zapotřebí určitého šetření, zejména porovnání rukopisného data s razítkem, bez nichž zfalšovanost doručenky na prvý pohled zjištitelná tedy nebyla. Stačí proto na námitku stížnosti odpověděti, že jen absolutní nezpůsobilost prostředku k dokonání činu by zbavovala pachatelku trestnosti.

V souzeném případě se však vyskytla překážka v dokonání činu mimo použitý prostředek (v bedlivosti soudce). Prostředek sám o sobě způsobilosti uvést soud v omyl nepostrádal. Zmatek podle č. 9 a) je tedy uplatňován neprávem.

Čís. 5942.

Ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák.

Pod skutkovou podstatu přečinu úplatkářství a nikoli zločinu podle § 105 tr. zák. lze podřadit poskytování darů za účelem upuštění od různých výtek výhradně tehdy, jsou-li tyto výtky bezdůvodné.

Pod sankci § 104 tr. zák. nespadá přijímání darů po skončeném úředním jednání.

Poskytování darů po skončeném úředním jednání, při němž měl dotčený úředník podle úmyslu strany projevit stranickost, tedy ani poskytování darů jako odměny za to, že stranický úkon byl proveden, nespadá pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. zák., ale pod skutkovou podstatu přečinu podle § 2 zák. č. 278/1924 Sb. z. a n.

V poskytnutí daru úředníku v době, kdy úřad již rozhodl o věci, lze spatřovati zločin podle § 105 tr. zák. pouze tenkrát, pokud je tu ještě jakákoli možnost dalšího spolupůsobení na konečném rozhodnutí.

(Rozh. ze dne 25. června 1937, Zm II 279/36.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti obžalovaných A., B., C. a státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byli uznáni vinnými obžalovaní A. zločiny podle §§ 104, 181 tr. z. a přečinem podle § 3 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., C. zločinem podle § 105 tr. z. a B. zločinem podle §§ 5, 105 tr. z., naproti tomu obžalovaní D., E., F., G., H. a Ch. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštění obžaloby pro zločin podle § 105, resp. §§ 5, 105 tr. z., a obžalovaní B. a C. částečně zproštění obžaloby pro tytéž trestné činy, — mimo jiné — takto právem: Zmateční stížnost obžalovaného A., pokud směřuje proti rozsudkovému výroku odsuzujícímu ho pro zločiny podle §§ 104, 181 tr. z., se zamítá. — — — — Naproti tomu se zmateční stížnosti státního zastupitelství částečně vyhovuje, rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný A. uznán vinným přečinem podle § 3 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., jakož i rozsudkový výrok, pokud jím byli podle § 259, č. 2 tr. ř. osvobozeni: obžalovaný E. od obžaloby pro zločin svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. z. a obžalovaní D., F., G., H. a Ch. od obžaloby pro zločin spoluviny na svádění ke zneužití moci úřední podle §§ 5, 105 tr. z., se jako zmatečný zrušuje. Zmateční stížnosti obžalovaného C. se částečně vyhovuje a rozsudkový výrok, pokud tohoto obžalovaného uznal vinným, že zločin podle § 105 tr. z. spáchal poskytováním darů ve výši nejméně 206.300 Kč A-ovi během stavby, se zrušuje. Podle § 290 tr. ř. se zrušuje rozsudek ve výroku, pokud jím byl obžalovaný B. uznán vinným zločinem spoluviny na právě uvedeném zlém skutku obžalovaného A., jakož i ve výroku, pokud jím byl obžalovaný A. uznán vinným, že se zločinu podle § 104 tr. z. dopustil přijetím daru 206.300 Kč během stavby. — —

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku podle č. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost obžalovaného A. rozsudku předně nesprávnost názoru nalézacího soudu, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 104, druhé věty tr. z. nevy-

žaduje, aby došlo ke stranictví, při čemž zmateční stížnost poukazuje jednak na doslovné znění druhé věty § 104 tr. z.: » . . . . kdo se tím při obstarávání svých prací úředních k nějakému stranictví svěsti dá«, jednak na názor zastávaný v literatuře Lammaschem a Fingerem, podle nichž ke skutkové podstatě zločinu podle § 104, druhé věty tr. z. je ne- zbytně třeba, aby ke stranickému úkonu skutečně došlo. Rozhodnutí nejvyššího soudu uveřejněné pod č. 1781 Sb. n. s., o které nalézací soud opírá svůj právní závěr, označuje zmateční stížnost za ojedinelé a nesměrodatné, ježto prý se toto rozhodnutí vztahuje na čin spáchaný před platností zákona o úplatkářství, kterého nejvyšší soud nemohl tehdy ještě použít.

Zmateční stížnost však přehlíží, že cit. rozhodnutí č. 1781 Sb. n. s., v němž nejvyšší soud vyslovil právní názor, že trestný čin uvedený v druhé větě § 104 tr. z. je dokonán již přijetím daru (výhody), po přijetí slibu jeho, přijal-li jej úředník v úmyslu vykonávat svůj úřad stranicky, třeba by ještě ke stranickému úřednímu výkonu nedošlo, je shodné s rozhodnutím býv. vid. nejv. soudu č. 2775 vid. sb., jehož se také dovolává. Je proto nesprávný názor zmateční stížnosti, že jde o rozhodnutí ojedinelé.

Nejvyšší soud se v rozhodnutí č. 1781 Sb. n. s. vypořádal s opačným názorem zastávaným Lammaschem a Fingerem, tímto ovšem teprve ve druhém vydání jeho díla, a odůvodnil zevrubně jak ze znění, tak i z účelu a ducha zákona, že jádro a podstata trestné činnosti uvedené ve druhé větě § 104 tr. z., zde v úvahu přicházející, spočívá v samém přijetí daru, že stejně jako v první větě § 104 tr. z. je trestný čin dokonán již pouhým přijetím daru a že tedy skutková podstata jmenovaného zločinu zůstává nedotčena i v tom případě, když později z rozhodnutí strany samé k úřednímu jednání nedojde.

Z toho, že se nejvyšší soud k odůvodnění uvedeného výkladu § 104 tr. z. dovolává také obsahu zákona o úplatkářství, nemůže zmateční stížnost dovozovati, že nejvyšší soud dospěl k takovému výkladu § 104 tr. z. jen proto, že nemohl na souzený případ použití zákona o úplatkářství; stačí poukázat na čl. IX uvoz. zákona k tr. zák., který by byl naopak zavazoval soud, aby na trestný čin, ač spáchaný před platností tohoto nového zákona, použil tohoto zákona, jen když tento nový zákon v době rozhodování již platil, čemuž tak v době vynesení rozhodnutí nejvyššího soudu č. 1781 Sb. n. s., t. j. dne 6. listopadu 1924 skutečně bylo.

Mimo to je nahoře uvedený a nejvyšším soudem v rozhodnutí č. 1781 Sb. n. s. zastávaný výklad ustanovení § 104 — druhé věty — tr. z. sdílen i novější literaturou, a to především Miříčkou (Trestní právo hmotné, str. 235 a 236) a Kallabem (Trestní právo hmotné, str. 165), jakož i Altmannem-Jakobem (Trestní právo rakouské I., str. 312, 313), byť i ze starší literatury zastávali opačný názor vedle zmíněných již Lammasche a Fingera též Storch (str. 502) a Herbst (str. 265).

Na tomto právě uvedeném výkladu druhé věty § 104 tr. z. setrval nejvyšší soud jako zrušovací soud i v rozhodnutí č. 5798 Sb. n. s., kde výslovně ještě podotkl, že strohým výkladem zákona v tom smyslu, že

zločin pasivního uplácení je dokonán teprve stranickým obstaráváním prací úředních, tedy výkladem, jaký zastává zmateční stížnost a jí dovolávaná část literatury, unikala by trestní sankci značná část této zločinné činnosti, tak těžce ohrožující čistotu a spolehlivost státní správy, a to právě část nejzávažnější pro obtíže postižitelnosti. Vždyť povaha úředního úkonu ve velkém počtu myslitelných případů vůbec nedovoluje přezkoumání a důkazu, že a pokud stranictví bylo projevováno a nastalo. Pokud v této souvislosti obhájce uplatňoval, že právě obtíže postižitelnosti případů, kde ke skutečnému stranictví ještě nedošlo, vedly k utvoření zákona č. 178/1924 Sb. z. a n. a že je proto vyloučeno míti k nim zření při výkladu § 104 tr. z., stačí poukázat na úvahy v rozhodnutí č. 5798 Sb. n. s. o vzájemném poměru ustanovení §§ 104, 105 tr. z. a zákona č. 178/1924 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud nemá v důsledku toho nejmenší příčiny, aby se odchýlil od svého stanoviska zaujatého v rozhodnutí č. 1781 Sb. n. s., jehož správnost nepodařilo se zmateční stížností vyvrátiti. K vývodům zmateční stížnosti, že by při stanovisku zrušovacím soudem zastávaném šlo proti zásadě § 11 tr. z. o trestání pouhé myšlenky nebo pouhého vnitřního zamýšlení, se podotýká, že předmět skutkové podstaty zločinu podle § 104, druhá věta tr. z. je podle tohoto stanoviska vnější počín, záležející v braní darů ve věcech úředních za předpokladu onoho vnitřního úmyslu, o němž byla řeč.

Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud namítá s hlediska téhož zmatku podle § 281, č. 9 a) tr. ř., že není opodstatněna subjektivní stránka inkriminovaného zločinu.

Je sice správné, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 104, druhý případ tr. z. vyžaduje, aby úředník přijal dar (výhodu, po případě slib) v úmyslu, aby vykonával svůj úřad stranicky, t. j. aby konal své úřední práce ve prospěch nebo na škodu strany jinak, než by podle své povinnosti konati měl, zejména tím způsobem, že se buď přímo nebo nepřímo proti svým povinnostem zasazuje o zájmy některé strany, nebo že vůči ní projevuje i jen pouhou stranickou blahovůli, tedy když se při vyřizování věcí spadajících do oboru nebo působnosti jeho úřadu nedá věsti výhradně důvody věcnými a právními, nýbrž bere naopak při výkonu svého úřadu zřetel na subjektivní momenty s podstatou věci souvisící, totiž najmě zřetel na přijatý nebo slíbený dar, a porušuje takto zásadu rovnosti stran vůči zákonům a úřadům, i když konečné rozhodnutí neodporuje určitému předpisu zákona. Jelikož ke splnění skutkové podstaty zločinu podle § 104, druhé věty tr. z. nežadá zákon více než přijetí darů v úmyslu vyhověti intencím dárcovým, nebylo třeba, aby rozsudek zjišťoval, zda došlo ke skutečnému stranickému úkonu, a jsou proto bezpodstatné výtky zmateční stížnosti, poukazující na tento nedostatek zjištění. V důsledku toho a vzhledem k uvedenému výkladu skutkové podstaty zločinu podle § 104, druhé věty tr. z., není zde ani zmateční stížností tvrzeného rozporu, když nalézací soud uznává obžalovaného vinným zločinem podle druhé věty § 104 tr. z., ač výslovně praví, že se obžalovaný nemusil dopustiti skutečného stranictví.

Úmysl ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty § 104 tr. z. potřebný, t. j. úmysl směřující k přijetí daru neb slibu k účelu stranictví, plyne ze zjištění nalézacího soudu, jimiž nalézací soud jednak u daru 15.000 Kč proti opačnému tvrzení C. výslovně vylučuje, že se A. mohl subjektivně domnívat, že jde o odměnu za rady udělované C-ovi, a že A-ovi musilo býti zřejmo, že jak dar 15.000 Kč, tak i slib odměny 1 a 1/2 % směřovaly k tomu, aby firmě . . . . byla získána jeho stranická přízeň, a ze zjištění nalézacího soudu, že obžalovaný po slovech C., že by 1 a 1/2 % dal tomu, kdo by stavbu jeho firmě získal, nabídku tu přijal a pak přijímal i peníze.

Na věci nic nemění, že nabídka 1 a 1/2 % odměny byla přijata mlčky, když z následujícího přijímání darů jako plnění slibu a z předchozího přijetí daru 15.000 Kč plyne nepochybně, že jak dar 15.000 Kč, tak i slib 1 a 1/2 % odměny byly přijaty tak, jak byly spoluobžalovaným C. dávány, aby totiž obžalovaný A. při zadávání stavby firmu protežoval, aby se pro její zájmy exponoval, aby firma dostala obžalovaného na svou stranu a získala si jeho stranickou přízeň, jak rozsudek výslovně zjišťuje, tedy v úmyslu stranickém. Poukazuje-li zmateční stížnost na to, že obžalovaný A. vzhledem k tomu, že neseděl v zadávací komisi sám, nemohl pojmouti úmysl straniti, dlužno jí připomenouti, že zločinu podle § 104 tr. z. se dopouští nejen úředník, který rozhodnutí sám činí, nýbrž i ten, který je připravuje ať již referátem nebo konceptem, a tudíž tím spíše onen úředník, který spolurozhoduje. Rozsudek pak výslovně zjišťuje, že obžalovaný A. byl referentem v zadávací komisi, tedy zjišťuje takovou úřední činnost, kterou zákon v § 104 tr. z. má na mysli. — — —

Nalézací soud neshledává ve zjištěném poskytování darů ve výši nejméně 206.300 Kč A-ovi, pokud se týče v opatřování prostředků a v pomáhání neb ve spoluvíně na poskytování těchto darů z prostředků konsorcia zažalovanou skutkovou podstatu zločinu podle § 105, pokud se týče §§ 5 a 105 tr. z., nýbrž pouze přečin podle § 2 zák. o úplatkářství, pokud se týče podle § 5 tr. z. a § 2 zák. o úplatkářství, — který však vzhledem k uplynutí doby je již promlčen — proto, že dospěl k závěru, že jmenovaným obžalovaným bylo pouze známo, že dary ve jmenované výši byly A-ovi poskytovány jenom za tím účelem, aby byly odstraněny t. zv. »šikany«.

Tu uvádí zmateční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, č. 10, správně 9 a), t. ř. výstižně, že pod předpisy zákona o úplatkářství lze zařaditi jen ony případy, které nelze vůbec zahrnouti do skutkových podstat zločinů podle §§ 104 (druhá věta), 105 tr. z., totiž kde nelze mluvit o stranictví úřední osoby, pokud se týče o porušení úředních povinností. Tak bylo by pod předpisy zákona o úplatkářství zahrnouti případ, kdy dar je poskytován úředníkovi proto, aby upustil od bezdůvodných výtek (šikan) straně a tím jí poskytl úlevu, nikoli však případy, kdy strana chce dosíci toho, aby úředník upustil od výtek vůbec, tedy i důvodných, neboť v tom již je spatřovati stranictví, pokud se týče porušení úřední povinnosti bez ohledu na to, zda dotčený úředník sám rozhoduje, či zda rozhodnutí jen věcně připravuje, či zda při něm pouze spolupůsobí. To plyne ostatně i z rozhodnutí č. 3198 Sb. n. s., jehož

se obžalovaní H. a Ch. ve svém odvodu dovolávají. Co je rozuměti pod pojmem stranictví, bylo již vyloženo při vyřizování zmáteční stížnosti obžalovaného A.

Vycházejíc z tohoto správného právního výkladu zmíněných skutkových podstat, uvádí zmáteční stížnost správně, že pod skutkovou podstatu přečinu o úplatkářství a ne pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z. lze podřaditi poskytování darů za účelem upuštění od různých výtek výhradně tehda, jsou-li tyto výtky bezdůvodné. — — —

Jasného a přesného rozsudkového zjištění o tom, zda výtky (obtíže) činěné obžalovaným A. průběhem stavby byly vesměs důvodné neb aspoň zčásti důvodné a za jaké byly osobami v úvahu přicházejícími pokládány, je nezbytně třeba, neboť na zjištění uvedené skutečnosti závisí rozhodnutí otázky, zda jde o pouhé úlevy ve smyslu zákona o úplatkářství, či o stranictví ve smyslu § 105 tr. z. Týká se proto vytýkaná formální vada okolnosti rozhodné a formálně vadné zjištění znemožňuje přezkoumání rozsudku po stránce právní.

Zmateční stížnost obžalovaného C. napadá rozsudek ve výroku, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. z., jehož se dopustil tím, že v letech 1928—1932 v X. A., vrchního technického radu zemského úřadu a stavebního správce úřední přehrady v X., tedy úředníka při jeho rozhodování ve věcech veřejných hleděl svěstí dary ke stranictví, a uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 8, 9 a), b), 10 tr. ř.

Podle rozsudkových důvodů záležel uvedený zločin, jímž byl obžalovaný C. uznán vinným, jednak v tom, že tento obžalovaný v r. 1928 před zadáním stavby poskytl A-ovi dar na hotovosti 15.000 Kč a mimo to mu slíbil odměnu 1 a 1/2% z rozpočteného nákladu stavby, vše za účelem, aby A. firmě . . . . při rozhodování o zadání stavby stranil, jednak že za provádění stavby postupně vyplatil A-ovi částku nejméně 206.300 Kč, a to jednak jako plnění onoho slibu, t. j. jako odměnu za získání stavby, jednak aby byly odstraněny t. zv. šikany se strany A.

Provádějíc hmotněprávní zmatky podle § 281, č. 9 a), b), 10 tr. ř., vytýká zmáteční stížnost rozsudku nesprávné právní posouzení především potud, pokud v poskytování odměny A-ovi v částce nejméně 206.300 Kč shledal zločin podle § 105 tr. z., ježto zločin byl dokonán již dáním slibu, takže k plnění slibu, k němuž došlo už po dosažení výsledku, t. j. po získání stavby, nelze již podřaditi pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z., jehož se dopouští, kdo úředníku poskytne nebo slíbí dar za účelem stranickým. Tuto výtku dlužno uznati za opodstatněnou.

Zásadně nespadá pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z. poskytování darů po skončeném úředním jednání, při němž měl dotčený úředník podle úmyslu strany projevit stranickou, tedy ani poskytování darů jako odměny za to, že stranický úkon byl proveden. Pouze tenkrát bylo by možno spatřovati zločin podle § 105 tr. z. v poskytnutí daru úředníku v době, kdy úřad o věci již rozhodl, pokud je tu ještě abstraktní možnost dalšího spolupůsobení na konečném rozhodnutí (Ö. R. 621). O takovýto případ však zde nejde, neboť ze zjištění rozsudkového plyne,

že dary ve výši nejméně 206.300 Kč se strany obžalovaného C. byly poskytovány A-ovi v době, kdy o zadání stavby bylo již rozhodnuto, ba dokonce v době, kdy stavba se již prováděla, takže možnosti dalšího spolupůsobení na konečném rozhodnutí (t. j. zadání stavby) tu již ani abstraktně nebylo (srov. rozh. č. 1823 Sb. n. s.). Že by dary tyto, které byly vypláceny obžalovanému A. jako splnění daného slibu, a to jako odměny za získání zadání stavby, kteréhožto úředního výkonu se obžalovaný A. zúčastnil, byly poskytnuty ještě za účelem svedení A. ke stranictví i za provádění prací samých, zejména během provádění stavby, na to nalézací soud neusuzuje; dospěl naopak k závěru, že dary směřovaly jen k dosažení úlev ve smyslu § 2 zák. o úplatkářství.

Porušil proto nalézací soud tím, že poskytování darů ve výši nejméně 206.300 Kč A-ovi průběhem stavby, jako odměnu za získání stavby, podřadil pod skutkovou podstatu zločinu svádění ke zneužití moci úřední, zákon v ustanovení § 105 tr. z. a zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř.

Tentýž důvod zmatečnosti je dán i u obžalovaného B., pokud byl uznán vinným zločinem spoluviny na zločinu svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 5, 105 tr. z., jehož se dopustil tím, že právě uvedený zlý skutek obžalovaného C., který nalézací soud neprávem podřadil pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z., pochvalou i radou nastrojil, k vykonání jeho úmyslným opatřením prostředků pomáhal a k bezpečnému jeho vykonání přispěl, a dlužno proto k tomuto hmotněprávnímu zmatku ve smyslu § 290 tr. ř. přihlídnouti z moci úřední, i když obžalovaný B. v tom ohledu uplatňovaný zmatek po zákonu neprovádí. — — —

Stejně jako poskytnutí daru úředníku po skončeném úředním jednání nelze zásadně podřaditi pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. z., nepatří pod sankci § 104 tr. z. ani přijímání darů po skončeném úředním jednání. Ze by dary ve výši nejméně 206.300 Kč, přijaté A-em v době stavby, byly zároveň i prostředkem, aby přízeň jeho, jako správce stavby přehrady byla zároveň též získána a zabezpečena pro budoucí případy jeho zakročování, nalézací soud nezjistil a něco takového ze zjištění rozsudkových nejen neplyne, nýbrž naopak nalézací soud zjišťuje, že A. nevěděl o dvojím účelu darů, tedy že byly poskytovány také aspoň za účelem odstranění tak zv. »šikan«. Stojí tedy rozsudek zřejmě na stanovisku, že obžalovaný A. přijímal uvedené dary jako plnění daného slibu za to, že stavba byla zadána konsorciu. V tom však netkví skutková podstata zločinu podle § 104 tr. z., neboť ke skutkové podstatě tohoto zločinu stačí již přijetí slibu, čímž je tento trestný čin dokonán.

Porušil proto nalézací soud tím, že přijímání darů ve výši nejméně 206.300 Kč A-em jako odměny za zadání stavby, tedy přijímání darů po skončeném úředním jednání, při němž k projevu stranictví se strany úředníka došlo neb aspoň dojiti mělo, podřadil pod skutkovou podstatu zločinu braní darů ve věcech úředních, zákon v ustanovení § 104, věta 2 tr. zák. a zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř. I když tato zmatečnost není vytýkána obžalovaným A., jehož zmáteční stížnost byla

jako neodůvodněná, resp. po zákonu neprovedená zamítnuta, bylo nutno ve smyslu § 290 tr. ř. k ní přihlídnouti z moci úřední a zrušiti rozsudekový výrok, pokud právě v uvedeném jednání shledal skutkovou podstatu zločinu podle § 104 tr. z., jako zmatečný. — — —

Čís. 5943.

Ku skutkové podstatě zločinu podľa § 403, čís. 3 tr. zák. nie je treba, aby padelaná listina mala všetky náležitosti pre listinu práve toho druhu predpísané, ale stačí, bola-li spôsobilá k prevedeniu toho účelu, ktorému mala slúžiť.

(Rozh. zo dňa 25. júna 1937, Zm III 604/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin falšovania súkromnej listiny zmatečnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

Z d ô v o d o v :

Vecný dôvod zmatečnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. čo do zločinu padelania súkromnej listiny podľa § 401, 403, č. 3 tr. z. uplatňuje sťažovateľ jednak námietskou, že tu chýba zlý úmysel, jednak preto, že vkladnej knižky pri nedostatku druhého podpisu nedalo sa použiť k dokázaniu trvania nejakého záväzku alebo práva, že niet tu tedy podstatnej náležitosti tohoto trestného činu. — — —

Pokiaľ zmatečná sťažnosť uplatňuje tento dôvod zmatečnosti preto, že niet tu podstatnej náležitosti tohoto zločinu, lebo vraj pri nedostatku druhého podpisu nebola vkladná knižka spôsobilá k dokázaniu trvania nejakého záväzku alebo práva, je zmatečná sťažnosť bezzákladná.

K ustáleniu skutkovej podstaty tohoto trestného činu nie je treba, aby padelaná listina mala všetky náležitosti pre listinu práve toho druhu predpísané, tedy v súdenom prípade, aby príjem vkladu vo vkladnej knižke bol potvrdený dvoma podpismi úradujúcich úradníkov, ktorý predpis je iba vnútorným opatrením peňažného ústavu, ale stačí, keď bola spôsobilá k prevedeniu toho účelu, ktorému mala slúžiť, tedy v tomto prípade, aby ňou bolo dokazované trvanie záväzku Roľníckej vzájomnej pokladnice v L. voči vkladateľovi, eventuálne jeho právneho nástupcov.

Podľa zistenia súdov nižších stolíc obžalovaný do vkladnej knižky zapísal dňa 31. marca 1931 vklad 10.000 Kč, hoci uvedená čiastka složená nebola, a odovzdal v tejto časti porušenú vkladnú knižku M-ovi cieľom zaokrytia jeho požiadavky voči obžalovanému, M. odovzdal zase knižku bernému úradu na dlžnú daň, ktorý úrad knižku predložil k inkasu Roľníckej vzájomnej pokladnici.

Z toho je zrejme, že táto listina bola opätovne použitá k tomu, aby ňou bolo dokazované trvanie záväzku Roľníckej vzájomnej pokladnice, a bola teda nepochybne k tomu aj spôsobilá. Nemýlili sa tedy súdy nižších stolíc, keď v tomto čine obžalovaného spoznaly skutkovú podstatu zločinu podľa §§ 401, 403, č. 3 tr. z. a preto rozsudok odvolacieho súdu týmto zmatečkom netrpí.

Čís. 5944.

Jde o zločin padelání soukromé listiny podle §§ 401, 403, čís. 1 tr. zák., podepsal-li pachatel za firmu směnku v době, kdy již nebyl oprávněn sám firmu podpisovati, a opatřil směnku zároveň datem z oné doby, kdy ještě měl ono oprávnění, a tím jí dal vzhled, že byla řádně vystavena podepsanou firmou.

(Rozh. ze dne 25. června 1937, Zm IV 73/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro zločin podle §§ 401 a 403, č. 1 tr. z., zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného A.

D ů v o d y :

Zmatečnou stížností, jež uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 a) trp., nelze přiznati oprávnění.

Námítka, že obžalovaný jako člen veřejné společnosti byl oprávněn vůči třetí osobě sám vyplniti směnku, odporuje obchodnímu zákonu a skutkovým zjištěním odvolacího soudu.

Bylo-li zjištěno, že podle ujednání, počínajíc dnem 6. dubna 1932 mohla býti firma znamenána toliko kolektivně, pozbyl obžalovaný A. tímto dnem práva sám podpisovati firmu (§ 65, č. 4 a § 91 obch. zák.). Ani poukaz na ustanovení § 92 obch. zák. není případný, neboť tento § se týká pouze obmezení obsahu zmocnění, nikoli samého zmocnění k zastupování.

Nebylo v napadeném rozsudku zjištěno, že dluh, na který podepsal obžalovaný směnku, skutečně existoval, avšak ani nehledíc k tomu, pro posouzení tohoto trestního případu není to rozhodné, poněvadž pro skutkovou podstatu zločinu podle §§ 401 a 403, č. 1 tr. z. je podstatné pouze, že obžalovaný, ačkoliv po dni 6. dubna 1932 nebyl oprávněn sám za firmu podepsati směnku jako příjemce, přece to učinil, při čemž směnku antidatoval, totiž opatřil datem vystavení 24. března 1931, tedy datem z doby, kdy byl ještě sám oprávněn směnku za firmu podepsati, a tímto způsobem, totiž spojením svého podpisu bez oprávnění s antidatováním směnky dal směnce takový vzhled, jako kdyby byla řádně podepsanou firmou vystavená. Takto obžalovaný protiprávně vydal třetí osobě soukromou listinu (směnku), kterou mohla dokazovati trvání záväzku firmy. Zmatečnou stížností neprávem namítá dobromyslnost obžalovaného. V tomto směru stačí poukázati na zevrubné odůvodnění rozsudku odvolacího soudu, jež nebylo vyvráceno vývodů zmatečnou stížností. Proto byla bezdůvodná zmatečnou stížnost zamítnuta podle 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 5945.

Pri trestných činoch proti cti sa nevyžaduje, aby osoba urazeného bola výslovne aj menom označená. Stačí, keď je možno bezpochybné zistiť, koho mal pachateľ na mysli.

O »skutočnosť« v smysle § 2 zákona o ochrane cti ide i vtedy, bola-li v závadnom výroku niektorá skutočnosť uvedená vo forme otázky, lebo ani použitím takého obratu nie je zoslabená alebo odstránená určitost sdelených alebo uvedených skutočností.

Po subjektívnej stránke nie je treba ku skutkovej podstate pomluvy zvláštného úmyslu na cti ublížiť; vyžaduje sa len, aby si bol pachateľ vedomý obsahu ním uvedených alebo sdelených skutočností a toho, že sú spôsobilé privodiť následky v § 2 zákona o ochrane cti uvedené.

(Rozh. zo dňa 26. júna 1937, Zm III 230/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin pomluvy tlačou zmätočné sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ō v o d o v :

Uplatňujúc dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., namietajú sťažovatelia, že nie sú tu dané náležitosti trestného činu za vinu im kladeného preto, lebo vraj súkromný žalobca nebol v inkriminovanom článku vôbec pomenovaný, že nemali v úmysle súkromnému žalobcovi na cti ublížiť, že v článku previedli len odôvodnenú a oprávnenú kritiku nad jestvujúcimi pomermi v urbárskej obci a že ide len o sdelenie a citovanie púhych faktov, pri čom pripúšťajú, že snád' v jedinej časti (»či sú odvládnutí vplyvom predsedu za to, že má hostinec«) je síce obsažené určité podozrenie voči súkromnému žalobcovi, avšak ani v tejto časti sa netvrdí nejaká istá skutočnosť, lebo článok v tomto smere obsahuje vlastne len otázku.

Zmätočné sťažnosti sú bezzákladné. Pri trestných činoch proti cti sa nevyžaduje, aby osoba ozrazeného bola výslovne aj menom označená. Stačí, keď je možno bezpochybné zistiť, koho mal pachateľ na mysli. Z obsahu článku je však zrejmé, že závadné časti sa vzťahujú na súkromného žalobcu (predsedu urbárskej obce v Z.), osoba ktorého je inak v článku aj zreteľne označená opätovným používaním výrazu »urbárny predseda«.

Nepozbavuje obžalovaných zodpovednosti a nemení na povahe tvrdenia skutočností ona okolnosť, že v článku bola uvedená niektorá skutočnosť vo forme otázky, lebo ani použitím takého obratu nie je zoslabená alebo odstránená určitost sdelených alebo uvedených skutočností.

Podľa inkriminovaného obsahu uverejneného článku a skutočností v ňom obsažených sa tvrdí — ako na to aj vrchný súd poukazuje — v spojitosti s osobou súkromného žalobcu, označujúc jeho účinkovanie v urbárskej obci ako bašovanie: 1. že urbáriálna obec nepoužila jej prideleného hnojiva a semena od štátneho pastvinárskeho inšpektorátu pre urbáriálne pozemky, takže obhospodárené pastviny nedoniesly očakávanej úrody, za to ale zlé jazyky hovoria, že sa urbáriálnemu predsedovi (t. j. súkromnému žalobcovi) urodilo aj na kamení; teda patrne že

si súkromný žalobca ponechal to, čo patrilo obci, t. j. že tieto predmety boli predsedom obce spreneverené pre vlastný úžitok; 2. že urbáriálny predseda poškodil vedome obec tým, že dal zorať pozemky, ktoré potom dávaly menej úžitku, ako predtým, keď boli bez akýchkoľvek nákladov dávanej do prenájmu; 3. že urbáriálny predseda využíva obec v svoj prospech a pri tom sa ešte vychvaľuje, že sa nemá na čo ulakomiť, lebo deti nemá a má všetkého dosť, a pri tom sa ako príklad toho uvádza prenajímanie jednej miestnosti v jeho budove za 150 Kč mesačne, hoci obec má vlastné miestnosti, kde by mohla byť kancelária umiestená, ďalej že výbor všetko odhlasuje predsedovi, lebo tento dá výborníkom vypiť zdarma.

Z toho plynie, že je súkromný žalobca v závadnom článku v podstate obvinený zo samovoľného konania, z neverného šafárenia s majetkom urbárskej obce, zo sprenevery na jej úkor, z podplácania funkcionárov (výborníkov) urbárskej obce a z toho, že využíva obec v svoj prospech.

Boly tedy o súkromnom žalobcovi tlačou sdelené také skutočnosti, ktoré by ho mohly vydať v opovrzenie, alebo snížiť ho v obecnom mienení. Tento čin však vybočuje z medzí oprávnenej a dovolenej kritiky, lebo zakladá skutkovú podstatu prečinu pomluvy podľa § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.

Po subjektívnej stránke nie je treba ku skutkovej podstate trestného činu podľa § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. zvláštného zlého úmyslu na cti ublížiť, ako to sťažovatelia uvádzajú. V tomto smere sa len vyžaduje, aby si bol pachateľ vedomý obsahu ním uvedených, alebo sdelených skutočností a toho, že sú spôsobilé privodiť dôsledky v citovanom §-e označené. Už z povahy tvrdených skutočností samých plynie, že pôvodca článku musel si byť vedomý tak obsahu ako i uvedeného dosahu tvrdených skutočností.

Čís. 5946.

**K pojmu pořadatele provozování díla hudebního.
K subjektivní stránce přečinu podle § 45 zákona o právu původském.**

(Rozh. ze dne 1. července 1937, Zm I 466/37.)

Srov.: k odst. 1 rozh. č. 2813, 4305, 4801, 5688 Sb. n. s. tr.; k odst. 2 rozh. č. 2813, 3672, 3708, 4305, 4721, 4801, 5528 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel vinným uznán přečinem zásahu do původského práva podle § 45 aut. zák. ze dne 24. listopadu 1926, č. 218 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Zmatek podle č. 4 § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud nepřipustil důkazy obhájcem při hlavním přelíčení navržené . . . . .

Obhajoba stěžovatelova nebyla zkrácena zamítnutím svědeckých důkazů navržených o tom, že obžalovaný kritického dne nehrál a nedirigoval, že proto nemohl hrát ani skladby, jichž se týká soukromá obžaloba, že nebyl pořadatelem plesu (hudebních produkcí) a že chráněné skladby, o něž jde, tehdy vůbec hrány nebyly. Tvrzení, že stěžovatel sám při plesu vůbec nehrál, je v rozporu s jeho vlastním přednesem v průvodním návrhu, kde uvedl, že asi desetkrát hrál v některé ze tří skupin hudby na nějaký nástroj. Na tom arci nesejde a stejně je též nerozhodné, zda stěžovatel sám hrál některou z pozastavených skladeb, nebo zda při tom řídil některou z kapel a zda hudebníkům vydal noty k dotčeným skladbám, když obžalovaný byl stíhán a odsouzen jako pořadatel závadných hudebních produkcí. Koho je pokládati za pořadatele podniku, jest otázkou právní, kterou dlužno řešiti soudem podle zjištěných okolností, za nichž k podniku došlo. V tomto směru nebylo však v průvodním návrhu uvedeno nic více, než co nalézací soud bez toho vzal za prokázáno jednak podle doznání obžalovaného, jednak podle výsledku provedených důkazů. — — — —

Napadený rozsudek sice uvádí, že vzhledem ke zjištěné skutečnosti, že hudebníci neměli po ruce jiných not než ty, které jim dal k dispozici obžalovaný, a vzhledem k výpovědi svědka S., že se moderní skladby, o jaké jde, obyčejně hrají z not, dlužno míti za to, že obžalovaný sám svým hudebníkům rozdál noty závadných skladeb, ale neklade na to důraz, nýbrž právem má za to, že pro odpovědnost obžalovaného jako pořadatele hudebních produkcí nerozhoduje, zda chráněné skladby byly hrány z not stěžovatelových. Proto nemá významu námitka stížnosti, že onen předpoklad rozsudku je pouhým dohadem. — — — —

Uplatňující důvody zmatečnosti č. 9a), 10 § 281 tr. ř., namítá zmatečnou stížnost, že jednání stěžovatelovo bylo neprávem podřaděno ustanovení § 45 aut. zák. a že nanejvýše by se mohlo mluvit o tom, že se obžalovaný prohřešil proti ustanovením trestního zákona nebo živnostenského řádu tím, že svou kapelnickou koncesi neoprávněně kryl jiné osoby. Leč ani právní námitky zmatečnou stížnosti neobstojí a nejsou ani provedeny po zákonu, pokud se stížnost při tom proti předpisu § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. neodrží skutkových zjištění napadeného rozsudku.

Stěžovatel se snaží dovoditi, že pořadatelem hudebnického plesu (hudebních produkcí) nebyl on jako kapelník, nýbrž že jim byli hudebníci, čili t. zv. volné sdružení hudebníků a že obžalovaný za ně pouze jednal. Avšak to, co bylo zjištěno o činnosti stěžovatelově, naplňuje pojem pořadatele a zakládá jeho odpovědnost s hlediska § 45 aut. zák. Nalézací soud zjišťuje, že stěžovatel nejen ze svých prostředků předem opatřil plakáty, svým jménem žádal o povolení zábavy, které také jemu bylo uděleno, a že ze svého zaplatil dávky zemské i obecní, ale že se i jinak činně zúčastnil plesu, rozdál hudebníkům noty, převzal vybrané vstupné, zaplatil z něho všechny výlohy a zbytek odvedl tělocvičné jednotě Sokol v L. na úhradu členských příspěvků za členy kapely. Z těchto zjištění plyne, že v osobě obžalovaného se soustředila veškerá činnost směřující k uspořádání produkce, že tedy hlavně obžalovaný svou činností k ní dal podnět a ji uskutečnil. Právem proto rozsudek vidí v obžalovaném pořadatelem inkriminované hudební produkce.

Závěr nalézacího soudu, že stěžovatel ve smyslu § 45 aut. zák. jednal vědomě, pokud se týče, že alespoň počítal s možností porušení autorských práv a přes to jednal, jsa srozuměn i s takovým výsledkem, opírá se především o zjištění, že stěžovateli, který nad to podle vlastního doznání jako bývalý člen ochranného sdružení autorského dobře zná jeho stanoviny, několik dní před plesem byl zároveň se zevrubným poučením doručen písemný zákaz provozování chráněných skladeb, a že obžalovaný přes to neučinil nic, aby při hudební produkci, jejímž byl pořadatelem, zákaz byl dodržen, ba že ani své hudebníky na to neupozornil. Nedbajíc těchto zjištění, o něž se opírá výrok o vině stěžovatelově po stránce subjektivní, neprovádí stížnost výtku právní mylnosti způsobem odpovídajícím zákonu.

Čís. 5947.

Vedoucí činitel (předseda) spolku pořadajícího zábavu, na níž byly hrány chráněné hudební skladby, nepozbyl postavení »pořadatele« ve smyslu § 30 autorského zákona tím, že byli výborem spolku ustanoveni zvláštní pořadatelé zábavy v běžném slova smyslu, jimž náleželo udržovati pořádek při zábavě, opatřiti místnosti, sjednati hudbu a pod.

(Rozh. ze dne 1. července 1937, Zm II 290/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnou stížnosti soukromého obžalobce Ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů, zaps. společenstva s r. o. v Praze do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 aut. zákona ze dne 24. listopadu 1926, č. 218 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvé stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmatečnou stížnost soukromého obžalobce právem vytýká, že zproštěující výrok je právně mylný (č. 9a) § 281 tr. ř.).

Napadený rozsudek vychází z toho, že obžalovaný je předsedou sportovního klubu ve V., že mu v této vlastnosti na podzim roku 1935 byl doručen zákaz provozování chráněných hudebních skladeb a že sportovní klub dne 28. června 1936 pořádal taneční zábavu, při níž bez povolení (proti zakazu) byly hrány chráněné skladby. Dále rozsudek zjišťuje, že výbor klubu ve schůzi dne 30. května 1936 ustanovil čtyři osoby za pořadatele zábavy, že jeden z nich sjednal hudbu a že se předseda spolku (obžalovaný) o zábavu, při níž pomáhal hostinskému, dále nestaral.

Nalézací soud má za to, že obžalovaného přes to, že je předsedou spolku, jenž pořádal zábavu, nelze v tomto případě pokládati za pořadatele provozování hudebních skladeb, když byli klubem ustanoveni zvláštní pořadatelé zábavy, kterým prý náleželo, aby se starali o dodr-

žení zákazu. Tu stížnost právem namítá, že rozsudek dosti přesně nerozlišuje pojmy pořadatele zábavy v běžném slova smyslu a pořadatele veřejné hudební produkce ve smyslu ustanovení původského zákona. I když se vychází z toho, že úkolem pořadatelů výběrem ustanovených bylo nejen, aby při zábavě udržovali pořádek, nýbrž aby i jinak potřebné zařídili (na př. najali místnost, sjednali hudbu atd.), nelze přece souhlasiti s názorem, že tím byly na tyto osoby přeneseny i povinnosti a odpovědnost, které zákon s hlediska ochrany práv původských ukládá pořadatelům veřejné hudební produkce, tedy zejména i povinnost, aby se starali o dodržení onoho zákazu, když nejen nebylo zjištěno, že osoby ustanovené za pořadatele zábavy byly předsedou nebo jiným funkcionářem spolku na to upozorněny, ale nebylo zjištěno ani, že o zákazu vůbec věděly. Výpovědi pořadatelů byly v tomto směru zcela negativní a obžalovaný sám jen udal, že dva z pořadatelů byli zároveň členy výboru, takže o zákazu s n a d také věděli.

Za tohoto stavu věci nelze uznati, že obžalovaný jako vedoucí činitel spolku, kterému byl také doručen zákaz, ustanovením pořadatelů zábavy pozbyl postavení pořadatele ve smyslu § 30 aut. zák. Vycházejí z opačného názoru, posoudil nalézací soud věc po právní stránce nesprávně a zatížil svůj rozsudek zmatkem podle č. 9 a) § 281 tr. ř.

Bylo proto zmateční stížnosti, aniž třeba se obíratí ostatními jejími vývody, s tohoto hlediska vyhověti a napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti. Ve věci samé nebylo lze rozhodnouti, poněvadž věc po skutkové stránce vyžaduje dalšího objasnění v otázce, zda obžalovaný jednal v č d o m ě ve smyslu § 45 aut. zák. a najmě, zda alespoň počítal s možností porušení autorských práv a přes to, jsa srozuměn i s takovým výsledkem, neučinil nic, aby tomu zabránil (dolus eventualis). Nezbylo proto, než vrátiti věc soudu prvé stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Čís. 5948.

Keďže rozhodnutie podľa § 54, odst. 2 tr. zák. spočíva na voľnom uvážení súdu, nemožno taký výrok napádať zmätočnou sťažnosťou podľa § 385, čís. 2 tr. p.

Súd prekročil trestnú sadzbu a zaviniť zmätok podľa § 385, čís. 2 tr. p., uložil-li pre nadržovanie podľa § 377 tr. zák. i vedľajší trest straty práva volebného do obcí.

(Rozh. zo dňa 2. júla 1937, Zm III 330/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným z prečinu krádeže atď., zmätočnú sťažnosť obžalovaného B. zčasti odmietol, zčasti zamietol; z úradnej povinnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol u obžalovaného B. vyslovený vedľajší trest straty práva volebného do obcí na jeden rok a tento výrok aj s výrokom, že čin trestný bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných pominul.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť uplatnená námietkou, že v smysle § 54, odst. 2 tr. z. mal byť pominutý vedľajší trest straty úradu, zrejme chce uplatňovať zmätok podľa § 385, č. 2 tr. p. V tejto čiastke je zmätočná sťažnosť bezzákladná.

V smysle § 54, odst. 2 tr. z. nemusí byť vyslovená strata úradu, keď trest súdom stanovený nepresahuje 6 mesiacov väzenia.

Súd v takom prípade môže podľa svojho voľného uváženia pominúť alebo nepominúť vyslovenie straty úradu. Nakoľko toto rozhodnutie spočíva na voľnom uvážení súdu, nemožno tento výrok napádať zmätočnou sťažnosťou.

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti zbadal najvyšší súd toto:

Obžalovaný bol uznaný vinným prečinom nadržovania podľa § 374 tr. z. Odvolací súd okrem trestu na slobode a okrem jednoročnej straty úradu vyslovil aj jednoročnú stratu práva volebného do obcí s tým, že trestný čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných.

V smysle § 54, odst. 1 tr. z. treba vysloviť stratu práva volebného do obcí, kde to zákon ustanovuje a sú splnené podmienky § 3, bod 3 zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. v znení vyhlášky ministerstva vnútra zo dňa 15. júla 1933, č. 123 Sb. z. a n.

Podľa § 377 tr. z. má byť pre nadržovanie vedľa trestu straty slobody vyslovená tiež strata úradu, bolo-li spáchané na prospech pachateľa alebo účastníka takého zločinu alebo prečinu, pre ktorý má byť podľa zákona uložená strata úradu. Nepredpisuje tedy zákon na prečin nadržovania ako vedľajší trest dočasné odňatie politických práv, t. j. v smysle zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. stratu práva volebného do obcí.

V dôsledku toho odvolací súd vyslovením vedľajšieho trestu straty práva volebného do obcí prekročil trestné sadzby a tým zaviniť vecný zmätok podľa § 385, č. 2 tr. p. Vyslovenie tohoto vedľajšieho trestu sa stalo zrejme na ujmu obžalovaného B. a preto najvyšší súd pokračoval z úradnej povinnosti podľa § 385, posl. odst. tr. p., rozsudok odvolacieho súdu v tomto smere zrušil a tento vedľajší trest pominul. Výrok rozsudku odvolacieho súdu, že »čin trestný bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných«, bol učiný len hľadiac na výrok o strate práva volebného, preto stal sa týmto rozhodnutím bezpredmetný a bol tiež pominutý.

Čís. 5949.

Výrok rozsudku soudu prvé stolice o upuštění od potrestání lze napadati jen odvoláním, ať jde o tvrzené porušení striktního předpisu zákona nebo o pouhé porušení zásad arbitrárních (§§ 33, odst. 1 zákona o ochraně cti).

Soud, ukládající odpovědnému redaktorovi a vydavateli uveřejnění rozsudku po rozumu § 7, odst. 1 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. (ve znění vyhl. čís. 145/1933 Sb. z. a n.), nesmí se odchýliti od veličích ustanovení, která obsahuje o čase a způsobu uveřejnění § 8 téhož zákona.

Předpis § 12 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. slouží jen k omezení oprávnění žalobce, pokud se týče k ochraně obžalovaného; proto soukromý žalobce není ve smyslu §§ 282, 283 tr. ř. oprávněn odvolat se z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 12 cit. zák. z toho důvodu, že rozsudek neuvádí způsob a ostatní podmínky uveřejnění, ani dobu, do které se má uveřejnění státi.

(Rozh. ze dne 3. července 1937, Zm II 228/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný odpovědný redaktor uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.; dále — mimo jiné — vyhověl nejvyšší soud částečně odvolání soukromého žalobce z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 7, odst. 1 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n., a pokud napadený rozsudek vyslovil, že se obžalovanému a vydavateli periodického tiskopisu »P. d.« ukládá, aby uveřejnili rozsudkový výrok do 14 dnů po pravoplatnosti rozsudku, změnil nejvyšší soud rozsudek v ten smysl, že se má podle § 8 cit. zák. uveřejnění státi nejpozději v druhém čísle jmenovaného periodického tiskopisu »P. d.«, jež vyjde po dnu, kdy byla odpovědnému redaktorovi nebo vydavateli doručena zpráva o tom, že rozsudek nabyl právní moci. Odvolání soukromého žalobce z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 12 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. soud odmítl.

Z d ů v o d ů:

Stěžovateli nutno především připomenouti, že veškeré vývody jeho opravného prostředku, jež napadají — částečně i s hlediska domnělých důvodů zmátečnosti — výrok rozsudku první stolice o upuštění od potrestání, jsou provedením odvolání a nikoli zmáteční stížnosti; neboť z ustanovení § 33, odst. 1, č. 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. při srovnání s dikcí jiných míst zákona, na př. § 10, odst. 3 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. vyplývá, že zmíněný rozsudkový výrok může být napaden jen opravným prostředkem odvolání, ať jde o tvrzené porušení striktního předpisu zákona, nebo o pouhé porušení zásad arbitrárních.

Dotčené vývody opravného prostředku budou tudíž vyřízeny při rozhodnutí o odvolání. — — —

Zřejmým poukazem uplatňuje zmáteční stížnost hmotněprávní zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř., dovozujíc, že obžalovaného je prý pokládati za původce článku (po rozumu § 1, odst. 3 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhl. č. 145/1933 Sb. z. a n.), poněvadž rozhodoval o tom, který článek se má zařadit do časopisu, a poněvadž prý bez jeho vědomí »článek do rubriky (miněna je zřejmě rukrika jmenovaného časopisu »T., f.«) nemůže přijít«. Takovou osobu dlužno prý klásti na roveň osobě zprávu sepsavší.

Stížnost není v tomto směru provedena podle zákona, nadržíc se v okruhu rozsudkových zjištění (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.), neboť rozsudek nezjišťuje právě uvedené skutečnosti, pokud jde o činnost obžalovaného jakožto odpovědného redaktora, nýbrž reprodukuje jen po této stránce výpověď svědka R., aniž se vyjadřuje, zda tyto skutečnosti bere či nebere za zjištěny.

Leč příslušné vývody zmáteční stížnosti by neobstály ani s hlediska formálního zmatku neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. ř., neboť jde o skutečnosti právně nezávažné.

Stížnost je tu totiž úplně na scestí. Pokud se tu o obžalovaném mluvívá jakožto o osobě, která článek do časopisu zařadila, t. j. uveřejnění článku v tiskopise nařídila, je taková osoba původcem po rozumu § 1, odst. 3 cit. zák. jen, pokud nejde o redaktora toho kterého periodického tiskopisu, neboť odpovědný redaktor odpovídá již podle 2 odstavce § 1 cit. zák. vedle původců.

Zcela nesprávný je názor, že osobu, která rozhoduje o zařazení článku do časopisu, pokud se týče která jej vědomě pro časopis přijímá, jest již na základě toho postavití na roveň osobě článek sepsavší, neboť tím, co uvedeno, nebylo by ještě řečeno, že ona osoba znala a uvědomila si též obsah článku. A jen na tom záleží s hlediska otázky, zda obžalovaný odpovídá za přečin podle § 4 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. nebo za pouhý přestupek podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. Pro subjektivní skutkovou podstatu prv uvedeného přečinu nestačí, že si pachatel měl a mohl urážlivý obsah stíhaného článku uvědomiti; to stačí jen s hlediska nedbalostního deliktu podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhl. č. 145/1933 Sb. z. a n.

Poněvadž však uvedené údaje svědka R. poukazují jen k nedbalosti obžalovaného jakožto odpovědného redaktora a nikoli k tomu, že skutečně znal obsah každého článku do rubriky »T., f.« pojatého, je bezvýznamu, že rozsudek nepřihlíží k uvedeným skutečnostem, takže rozsudek v tomto směru netrpí ani zmatkem neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. řadu. — — —

Důvodné je částečně odvolání soukromého žalobce z výroku o uveřejnění rozsudku po rozumu § 7 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. Napadený rozsudek ukládá totiž obžalovanému a vydavateli periodického časopisu »P. d.«, aby bezplatně a bez poznámky uveřejnili v periodickém tiskopisu »P. d.« na stejném místě a stejným tiskem, jak byl uveřejněn stíhaný článek, do 14 dnů po pravoplatnosti rozsudkového výroku bez důvodů. Ohledně uvedené lhůty vytýká odvolání důvodně, že rozsudek porušil závazné ustanovení § 8 cit. zák.; bylo již rozhodnutím zrušovacího soudu č. 5734 Sb. n. s. vysloveno, že se soud, ukládající odpovědnému redaktorovi a vydavateli uveřejnění rozsudku po rozumu § 7, odst. 1 cit. zák., nesmí odchýliti od velících ustanovení, která obsahuje o čase a způsobu uveřejnění § 8 téhož zákona. Měl tudíž napadený rozsudek určit, že se uveřejnění v časopise »P. d.« má státi nejpozději v druhém čísle, jež vyjde po dnu, kdy byla odpovědnému redaktorovi nebo vydavateli doručena zpráva o tom, že rozsudek nabyl právní moci.

Rozsudek nehoví však uvedenému predpisu, ani pokud jde o místo uveřejnění. Nesprávné je též, že se uveřejnění ukládá osobně obžalovanému a nikoli povšechně odpovědnému redaktoru a vydavateli, kdyžte adresáty zmíněného příkazu jsou onen odpovědný redaktor a vydavatel, kteří tyto funkce zastávají v době, kdy má být splněna povinnost k uveřejnění. Leč v těchto směrech není rozsudek napaden.

Naproti tomu napadá soukromý žalobce rozsudek, pokud ukládá jen uveřejnění rozsudkového výroku a nikoliv i důvodů rozsudku. Podle výslovného ustanovení § 7, odst. 1 cit. zák. je sice, učiní-li žalobce příslušný návrh, výrok o uveřejnění rozsudkového výroku obligatorní, leč uveřejnění důvodů v rozsahu rozsudkem určeném má být uloženo, jen pokud je toho třeba k zadostučinění.

Tento předpoklad odvolání sice tvrdí, leč ani slovem nenaznačuje, proč je k zadostučinění pro stěžovatele v souzeném případě zapotřebí též uveřejnění důvodů rozsudku. V tomto směru odvolání tudíž určitě neuvádí okolnosti, jež mají odvolání odůvodniti, takže k této části odvolání nelze přihlížeti (§ 294, odst. 2 tr. ř.).

Pokud jde o odvolání z výroku o uveřejnění rozsudku po rozumu § 12 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., vytýká žalobce, že rozsudek proti předpisu § 12 cit. zák. neuvádí způsob a ostatní podmínky uveřejnění ani dobu, do které se má státi. Podle § 12 cit. zák. má rozsudek skutečně taková ustanovení obsahovati. Je však jasno, že tento předpis zákona slouží jen k omezení oprávnění žalobce, pokud se týče k ochraně obžalovaného. Nemůže se proto soukromý žalobce zmíněným opominutím nalézacího soudu považovati za stížena, provádí tu naopak odvolání ve svůj neprospěch a není proto podle všeobecných zásad procesního práva, docházejících výrazu i v ustanoveních §§ 282, 283 tr. ř. k takovému odvolání oprávněn. Bylo je proto bez rozhodnutí ve věci odmítnouti.

Čís. 5950.

Ustanovenia § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. sú k § 1 tohoto zákona podporné, takže § 4 cit. zákona sa užije len vtedy, ak sa nedokáže, že zodpovedný redaktor je pôvodcom zprávy, resp. že zpráva bola uverejnená s jeho vedomím.

(Rozh. zo dňa 7. júla 1937, Zm III 253/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre prečin pomlavy tlačou z úradnej povinnosti zrušil podľa § 35, odst. 1 por. nov. rozsudky oboch súdov nižších stolíc a poukázal krajský súd, aby znova vo veci jednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť súkromného žalobcu odkázal na toto rozhodnutie.

D ů v o d y:

Pri preskúmaní veci presvedčil sa najvyšší súd, že oba sudy nižších stolíc nezistili okolnosti, od zistenia ktorých závisí možnosť použitia príslušných ustanovení trestných. Obžalovaný bol sprostý obžaloby

podľa § 326, č. 3 tr. p., pretože nižšie sudy mali za to, že sa mu podaril dôkaz pravdy. Pri tomto dôkaze pravdy sa nevyžaduje náležitosť § 6, odst. 3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., totiž aby uvádzanie alebo sdeľovanie skutočností, o ktoré ide, bolo vo verejnom záujme, lebo túto náležitosť predpisuje § 6, odst. 3 cit. zák. len pre prípady § 6, odst. 2, písm. b), to je pre dôkaz omluviteľného omylu, bol-li čin spáchaný spôsobom v § 6, odst. 3 uvedeným.

Podstatu inkriminovaného článku správne spoznávajú oba nižšie sudy v tom obvinení súkromného žalobcu, že je remeselným udavačom mladých slovenských kandidátov advokácie, ktorých oznamuje advokátskej komore, že nevykonávajú advokátsku prax, ačkoľvek sú zapísaní do soznamu kandidátov advokácie, avšak nevšima si ani Maďarov ani Nemcov.

Nižšie sudy zistili, že súkromný žalobca len v jedinom prípade oznámil advokátskej komore advokátskeho osnovníka Dra N. z hora opisaneho disciplinárneho previnenia. Z toho plynie, že obžalovaný oznámenie, ktoré súkromný žalobca učinil na Dra N., zovšeobecnil, lebo hovorí o udávaní slovenských kandidátov advokácie a priamo ho viní, že toto udávanie robí ako remeslo, a že v inkriminovanom článku tohoto oznámenia použil k obviňovaniu súkromného žalobcu z nevlastenectva, ako by oznamoval len Slovákov. Také skutočnosti však obžalovaný nad všetku pochybnosť nedokázal a nelze tedy dôvodne mať za to, že sa obžalovanému podaril dôkaz pravdy. Avšak z jediného zisteného prípadu nesmel obžalovaný obviňiť súkromného žalobcu z opätovného a remeselného udávania, lebo uvedeným jediným prípadom nedokázal okolnosti, pre ktoré obvinenie článku o remeselnom udavačstve a o prenasledovaní slovenských kandidátov advokácie mohlo byť považované dôvodne za pravdivé, i keď sa má za to, že odhalenie remeselného udavača je objektívne vo verejnom záujme.

Nižšie sudy uznaly, že čo do trestnej zodpovednosti nie je vyvrátená obhajoba obžalovaného, že inkriminovaný článok nepísal a pred uverejnením nečítal, a že by tedy mohla prísť v úvahu len trestná zodpovednosť obžalovaného pre prestupok zanedbania povinnej pečlivosti v smysle § 4 zák. č. 124/1924 v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n.

Ustanovenia § 4 cit. zák. sú však k § 1 tohoto zákona podporné a § 4 sa užije len vtedy, ak sa nedokáže, že zodpovedný redaktor je pôvodcom zprávy, resp. že zpráva bola s jeho vedomím uverejnená. Nižšie sudy zistili, že obžalovaný inkriminovaný článok nepísal a nečítal, avšak tým není už zistené, že uverejnenie sa nestalo s jeho vedomím. Obžalovaný bol podľa zistenia nižších súdov v dobe uverejnenia zodpovedným redaktorom a mal teda povinnosť sa starať o to, čo bude uverejnené v periodickom tlačive, ktorého bol zodpovedným redaktorom. Bolo v jeho záujme, aby behom trestného pokračovania článku sa nestalo ani s jeho vedomím. Nebolo dosiaľ zistené, ako sa stalo, že inkriminovaný článok bol v periodickom tlačive uverejnený, a že ho obžalovaný nečítal, alebo že jeho uverejnenie sa stalo bez vedomia obžalovaného. Pretože

tieto okolnosti, rozhodné čo do trestnej zodpovednosti, zistené neboly a najvyšší súd ich v dôsledku zásady § 33, odst. 3 por. nov. sám zistiť nemôže, pokračoval najvyšší súd z úradnej povinnosti podľa § 35, odst. 1 por. nov. tak, ako vo výroku je uvedené.

Čís. 5951.

Pojem násilí podľa § 176 tr. zák. je naplnený již i takovým zlým nakládáním, které vůbec nemělo v zápětí poškození těla nebo zdraví toho, proti komu směřovalo; utrpěl-li ten, proti němuž směřovalo násilí tlupy, i poškození těla nebo zdraví, jehož léčení převyšovalo dobu osmi dnů, byl porušen i další právní statek, chráněný ustanovením § 301 tr. zák.

Osm pachatelů nutno označiti za »tlupu« a pobití poškozených za »násilí vykonané na osobách«.

(Rozh. ze dne 7. července 1937, Zm IV 395/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumajv trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro zločin podle § 176 tr. z. a přečin podle § 301 tr. z., zamítl zmateční stížnosti obžalovaných.

Z d ů v o d ů:

Z důvodu zmatečnosti podle § 385, č. 1 b) tr. ř. je namítáno, že v činnosti obžalovaných byl nesprávně shledán materiální souběh zločinu násilí proti soukromým osobám podle § 176 tr. z. s přečinem těžkého ublížení na těle podle § 301 tr. z., neboť úmysl obžalovaných směřoval prý pouze k tomu, aby poškozeným nabili, a měl proto jejich čin býti kvalifikován pouze jako přečin těžkého ublížení na těle podle § 301 tr. z. Výtka tato týká se jen obžalovaných A. a B., neboť pouze tyto byli uznáni vinnými vedle zločinu násilí proti soukromým osobám podle § 176 tr. z. i přečinem těžkého ublížení na těle podle § 301 tr. z.

Výtka tato je však bezdůvodná. Ke skutkové podstatě zločinu násilí proti osobám soukromým podle § 176 tr. z. se po objektivní stránce vyžaduje pouze, aby na otevřeném místě bylo vykonáno tlupou násilí na osobě nebo věci. To se v souzeném případě stalo, neboť je zjištěno, že nejméně osm pachatelů přepadlo a pobilo poškozené; osm pachatelů nutno beze sporu označiti za tlupu a pobití za násilí vykonané na osobě. Po subjektivní stránce se k naplnění skutkové podstaty tohoto zločinu vyžaduje úmysl vykonati násilí při vědomí, že na činu je zúčastněno více osob tvořících tlupu. Zmateční stížnost sama připouští, že úmyslem obžalovaných bylo pobití poškozené, tedy násilí na osobách, nepopírá pak, že šlo o tlupu, totiž o takový počet pachatelů, který naplňuje pojem tlupy. Neprávem proto bere v pochybnost správnost podřadění činu obžalovaných pod ustanovení § 176 tr. z. Čin uvedených dvou obžalovaných byl však právem podřaděn vedle skutkové podstaty právě zmíněného zločinu i pod skutkovou podstatu přečinu těžkého ublížení na těle podle § 301 tr. z., je-li zjištěno, že tyto obžalovaní způsobili poško-

zenému M. zranění, jichž léčení převyšovalo osm dní, neboť pojem násilí podle § 176 tr. z. je naplněn již i takovým zlým nakládáním, které vůbec nemělo v zápětí poškození těla nebo zdraví toho, proti němuž směřovalo; utrpěl-li však ten, proti němuž směřovalo násilí tlupy, i poškození těla nebo zdraví, byl vedle jeho osobní svobody, chráněné ustanovením § 176 tr. z., porušen i další právní statek, chráněný ustanovením § 301 tr. z. — — — —

Čís. 5952.

Pytliactvo, pri ktorom bol pachateľ ozbrojený strelnou zbraňou, nel'ze podriaďiť pod ľažšiu kvalifikáciu § 337 tr. zák., pokiaľ neboly v konkrétnom prípade zistené okolnosti, z ktorých by sa dalo usudzovať, že pachateľ bol odhodlaný po prípade použiť zbrane buď k zastrašeniu osôb, ktoré by mu chcely prekaziť spáchanie krádeže, alebo k odstráneniu ich možného odporu.

(Rozh. zo dňa 8. júla 1937, Zm III 268/37.)

Srv. i rozh. č. 5844 Sb. n. s. tr.

Najvyšší súd v trestnej veci proti A., obžalovanému z pokusu zločinu krádeže, zmätočnú sťažnosť obžalovaného odmietol; z úradnej povinnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudky oboch nižších súdov vo výroku o kvalifikácii a kvalifikoval čin obžalovaného ako pokus přečinu krádeže podľa §§ 65 a 333 tr. z. a § 1 zák. č. 57/1936 Sb. z. a n. — — — —

Z d ō v o d o v:

Pri preskúmaní tejto trestnej veci sa najvyšší súd presvedčil, že rozsudky oboch nižších súdov sú dotknuté zmätkom podľa § 385, č. 1 b) tr. p., ktorého treba dbať z úradnej povinnosti podľa posl. odst. cit. paragrafu, pokiaľ zmätkom bol v neprospech obžalovaného.

Oba nižšie súdy podriadily čin obžalovaného aj pod ustanovenie § 337, odst. 1 tr. z.; táto kvalifikácia však v tomto prípade neobstojí.

Zistený čin obžalovaného spočíval v tom, že obžalovaný, ozbrojený loveckou puškou, vošiel na cudzí pozemok, na ktorom právo poľovky patrilo iným osobám, aby tam zastrelil a privlastnil si nejakú zver, avšak nepodarilo sa mu nič zastreliť a odišiel z lesa nedokonavši krádež.

Pokiaľ nižšie súdy podriadily tento čin obžalovaného aj pod ustanovenie 1. odst. § 337 tr. z., dopustily sa právneho omylu.

Pokiaľ zákon v citovanom paragrafe nechá trestať pachateľa krádeže, ktorý mal pri sebe zbraň, pre zločin nehľadiac na cenu ukradutej veci, činí to pre väčšiu nebezpečnosť činu, ktorá môže nastať najmä pre osoby, ktoré by azda prekážaly prevedeniu krádeže. Na takúto nebezpečnosť dá sa usudzovať zvlášť z toho, že pachateľ, idúc na

krádež, vedome vezme so sebou zbraň, ačpráve ju ináč při odňatí veci nemôže upotrebiť, takže v takomto prípade zbraň bola vzatá tým cieľom, aby po prípade mohla byť pachateľom upotrebená proti osobe, ktorá by sa pokúsila prekaziť prevedenie krádeže.

Ináč však je, keď zbraň podľa okolností má byť len nástrojom, umožňujúcim odňatie veci bez vzťahu k voľajakej osobe, na príklad v prípade poľovky k usmrteniu zvere, ktorá má byť odcudzená. V takomto prípade nenastáva pravidelne taká nebezpečnosť pachateľa, jaká bola pre zákonodarcu základom pre stanovenie prísnejšej kvalifikácie činu a tým aj prísnejšej trestnej sadzby.

Už podľa zákonného stavu, aký bol na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi pred zákonom č. 57/1936 Sb. z. a n., nie v každom prípade krádež mala byť kvalifikovaná aj podľa 1. odst. § 337 tr. z., aj keď pachateľ mal při tom u seba zbraň. Najmä z ustanovenia 2. odst. § 74 zák. čl. XXXI:1879 plynie, že zákon v § 337, odst. 1 tr. z. má na mysli nielen zbraň v technickom smysle slova, ale aj iné predmety spôsobilé k útoku proti osobnej bezpečnosti, tedy na príklad sekeru a pod. Avšak zákonodarca v citovanom ustanovení 2. odst. § 74 pri lesných krádežiach výslovne obmedzuje použitie kvalifikácie 1. odst. § 337 tr. z. len na prípad strelnej zbrane. Z tohoto ustanovenia je zrejme, že zákonodarca, hľadiac na to, že ku spáchaniu lesných krádeží sa pravidelne používa sekery, ktorá ináč v smysle 1. odst. § 337 tr. z. sa všeobecne považuje za zbraň v širšom smysle slova, vylúčil pri lesných krádežiach tento širší pojem výrazu zbraň len preto, že pri takýchto krádežiach pribranie inej, nestrelnej zbrane (sekery a pod.) deje sa pravidelne nie za účelom ohrozenia osobnej bezpečnosti, ale za účelom jej použitia ako nástroja k odňatiu veci.

Ponevác v prípade pytliactva strelná zbraň pravidelne slúži len ako nástroj k usmrteniu zvere cieľom jej odňatia, nelze v smysle hore uvedených úvah, ktoré obdobne platia aj pre prípad pytliactva, podriaďiť pytliactvo, pri ktorom pachateľ bol ozbrojený strelnou zbraňou, pod ťažšiu kvalifikáciu § 337 tr. z., pokiaľ v konkrétnom prípade neboly zistené okolnosti, z ktorých by sa dalo usudzovať, že pachateľ bol odhodlaný po prípade použiť zbrane buď k zastrašeniu osôb, ktoré by mu chcely prekaziť spáchanie krádeže, alebo k odstráneniu ich možného odporu.

Že tento výklad zákona zodpovedá úmyslu, z ktorého vychádzal zákonodarca při vydaní zákona č. 57/1936 Sb. z. a n., plynie z týchto úvah.

Z materiálií k tomuto zákonu sa podáva, že má byť umožnené trestanie pytliactva na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi, kde bolo dosiaľ trestané len ako administratívny prestupok, v podstate rovnako ako v historických zemiach republiky ako krádež ľahšieho alebo ťažšieho stupňa. Podľa stálej judikatúry pre oblasť historických zemí predpokladom kvalifikácie krádeže ako zločinu podľa § 174 Ia) tr. z. býv. rak. je, aby pachateľ bol opatrený zbraňou tým cieľom, aby jej upotrebil po prípade proti osobe, ktorá by ho při krádeži pristihla,

a nielen ako nástroja ku prevedeniu krádeže, takže tá jediná okolnosť, že pytliač bol ozbrojený puškou, slúžiacou k zastreleniu zvere, nestačí ku kvalifikácii jeho činu ako zločinu krádeže.

Ponevác v tomto prípade okrem toho, že obžalovaný vošiel do cudzieho lesa, ozbrojený puškou, neboly zistené žiadne ďalšie okolnosti, ktoré by mohly odôvodniť záver, že išlo o ohrozenie bezpečnosti osôb, alebo že obžalovaný vzal pušku aj preto, aby při spáchaní krádeže jej upotrebil proti osobe, ktorá by ho při krádeži pristihla, čin obžalovaného bol nesprávne podriadený aj pod ustanovenie 1. odst. § 337 tr. z., čím bol zavinený zmätok podľa § 385, č. 1 b) tr. p. Preto najvyšší súd z úradnej moci podľa 1. odst. § 33 por. nov. zrušil rozsudky oboch nižších súdov vo výroku o tejto kvalifikácii a pominul ju.

Čís. 5953.

Ide o prečin padelania verejnej listiny podľa § 400, odst. 1 tr. zák., jestliže vinník na zpiatočnom lístku pripojenom k súdnej zásielke, určenej do vlastných rúk iného adresáta, podpísal bez jeho vedomia jeho meno a vyplnil datum doručenia a spis adresátovi neodovzdal.

Skutková podstata tohoto trestného činu nevyžaduje, aby bol adresát nejako poškodený.

(Rozh. zo dňa 8. júla 1937, Zm III 366/37.)

Obžalovaná A. — poštová úradníčka — podala na svojho manžela B. u okresného súdu trestné oznámenie pre prestupok urážky na cti. Po podaní tohoto oznámenia sa manželia A. a B. pokonali a dohodli, že A. vezme trestné oznámenie proti B. späť. Keď však medzitým okresný súd na základe onoho trestného oznámenia A. predvolal obsielkou do vlastných rúk určenou B-a ako obžalovaného na hlavné pojednávanie, prevzala obžalovaná A. na pošte sama súdnu zásielku, vyplnila zpiatočný lístok datom doručenia a podpisom svojho manžela B., ktorému ovšem o veci nič nesdelila, a predvolanie mu neodovzdala. Listonoš potom v domnení, že sa doručenie stalo k vlastným rukám adresátovým, podpísal tiež zpiatočný lístok a tak vydal úradné svedectvo o vykonanom doručení. Ponevác v deň určený k pojednávaniu trestnej veci proti B. nikto sa nedostavil, okresný súd pokračovanie podľa § 539 tr. p. zastavil.

Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovanú A. vinnou prečinom padelania verejnej listiny podľa § 400, odst. 1 tr. zák.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovanej zamietol.

Dôvody:

Proti rozsudku vrchného súdu podala obžalovaná zmätočnú sťažnosť podľa § 384, čís. 9 a § 385, čís. 1 a) tr. p. Zmätočná sťažnosť je v celom obsahu bezzákladná.

Sťažovateľka uplatňuje formálny zmätok podľa § 384, čís. 9 tr. p. pre zamietnutie návrhov na výsluch svedkov M. a jeho manželky N. a na dotaz u krajského úradu o okolnostiach, že manželia A. a B. sa v byte M. a N. pred doručení predvolania pokonali a dohodli, že obžalovaná vezme trestné oznámenie späť, a že B. sa od svojho nadriadeného krajského úradu dozvedel o trestnom oznámení obžalovanej.

Vrchný súd však správne tieto návrhy zamietol ako nepodstatné pre rozhodnutie veci. Ku skutkovej podstate prečinu podľa § 400, odst. 1 tr. z. náleží, aby išlo o nepravdivé skutočnosti, dôležité pre právo niekoho, alebo právny pomer niekoho. Avšak sťažovateľka má zrejme na mysli len právny záujem B. na doručení obsielky do vlastných rúk a dovodzuje, že tento nebol v konkrétnom prípade poškodený. Zo znenia § 400, odst. 1 tr. z. však plynie, že je skutková podstata tohoto prečinu daná vtedy, keď nepravdivé skutočnosti sa vôbec dotýkajú práva, alebo právneho pomeru niekoho. Obošle-li súd niekoho v trestnej veci ako obžalovaného k pojednávaniu doručenkou do vlastných rúk, ide v prvom rade o to, aby nebolo rušené právo štátu na vykonávanie spravodlnosti podľa zákonných predpisov. Obžalovaná trestným činom do výkonu tohto práva rušive zasiahla spôsobom v § 400, odst. 1 tr. z. uvedeným a svojim inkriminovaným činom spolupôsobila k zapísaniu nepravdivej skutočnosti do obsielky. S tohoto hľadiska sú tedy navrhované dôkazy nepotrebné a ich zamietnutím nebola porušená žiadna zásada podstatná so stanoviska obhajoby.

Z týchto vývodov však vyplýva, že je bezzákladná i zmätočná sťažnosť, uplatnená podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., pokiaľ sťažovateľka dovodzuje, že inkriminovaným činom nebol B. poškodený v nejakom dôležitom práve, lebo jeho poškodenia ku skutkovej podstate inkriminovaného trestného činu v tomto prípade netreba.

Čís. 5954.

Nedbalosť predpokladaná poslednou vetou § 2, písm. g) tr. zák. se nevztahuje na samotnou povahu skutku, jenž je o sobě úmyslný, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany.

(Rozh. ze dne 1. září 1937, Zm I 797/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnosti, opřené o důvody zmatečnosti podle č. 9 a), b) § 281 tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Rozsudek uznává, že stěžovatel jednal v nutné obraně proti bezprávnému útoku M. na jeho tělesnou bezpečnost, má však za to, že stěžovatel vykročil z mezí nutné obrany. Rozsudek vychází z předpokladu,

že stěžovatel vykročil z mezí nutné obrany jen ze strachu, což chrání stěžovatele proti tomu, aby mu nebyl souzený skutek a jeho výsledek přičítán jako zločin, nezbavuje ho však zodpovědnosti podle 335 tr. z., jednal-li nedbale; vyslovujeť poslední věta § 2 tr. z., že vykročení z nutné obrany, způsobené (jedině) strachem, leknutím nebo poděšením, může býti podle okolností trestáno jako trestný čin z nedbalosti podle ustanovení druhého dílu trestního zákona. Podle této věty označuje zákon vykročení z mezí nutné obrany za případně trestné, shledávaje důvod trestnosti v nedbalosti pachatelově při páchání skutku, který vykazuje, protože by jinak o něm na tomto místě vůbec jednáno nebylo, veškeré jak objektivní, tak i subjektivní složky zločinu, tedy zejména i úmysl směřující k poškození dotčeného jím právního statku, ale nepřičítaný za úmysl zlý, protože byl vyvolán nátlakem bezprávného útoku. Z toho je zřejmo, že se nedbalost předpokladaná poslední větou § 2, písm. g) tr. z. nevztahuje na samotnou povahu skutku, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany. Nedbale ve smyslu tohoto ustanovení jedná tudíž pachatel nikoli již, když věděl nebo mohl poznati, že skutek může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost, nýbrž teprve tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že jednání to nebylo k odvrácení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího ony statky, nebo že nebylo třeba ohrožiti je v té míře, ve které skutečně ohroženy a i poškozeny byly.

Posuzuje-li se věc s těchto právních hledisek a vychází-li se z rozsudkových zjištění, nelze seznati, že rozsudek je právně mylný. Nalézací soud přihlížel ke zvláštnímu duševnímu stavu, který byl u stěžovatele vyvolán strachem z útoku M-ova. Závěry nalézacího soudu, že si obžalovaný přes strach a poděšení v době činu mohl uvědomiti, že překročuje hranice spravdivé a nutné obrany, jsou formálně bezvadné a věcně správné, uváží-li se zejména, že za situace, jak ji zjistil nalézací soud v rozsudku, nebylo k odvrácení útoku M-ova vůbec třeba vystřeliti přímo do jeho těla.

K výtce stížnosti, že rozsudek je mylný, když vyvozuje překročení nutné obrany také z toho, že se obžalovaný mohl útoku vyhnouti útekem, se připomíná, že i bez ohledu na toto stanovisko prvního soudu je ostatní argumentace rozsudku správná a není otfesena zmíněným názorem, podle judikatury arci pochybným. K tomu přistupuje, že rozsudek zjišťuje, že obžalovaný vypálil proti M. dvě rány, z nichž jedna podle posudku znalců lékařů zasáhla M-a ze zadu.

Čís. 5955.

Členové vlády nepatří pro obor zákona o ochraně cti k veřejným úředníkům, pokud se týče k orgánům po rozumu § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti a jsou proto odkázáni na ochranu cti žalobou soukromou.

Rozhodnutí o výkladu stíhaného projevu, tudíž i o tom, zda je v něm způsobem dostačujícím označen předmět projevu, je otázkou právní.

(Rozh. ze dne 3. září 1937, Zm I 570/37.)

Obžalovaný A. napsal a v periodickém tiskopise P. dal uveřejnit článek nadepsaný »Bere rukama i nohama — a je povýšen«. V tomto článku, navazuje na zprávu jednoho denního listu o tom, že nedávno byl na divisiho generála povýšen důstojník (brigádní generál), o němž se vojenský dodavatel N., aniž byl za to stíhán, před svědky vyjádřil, že bere rukama i nohama, kritisoval a pranýřoval obžalovaný tento zjev a zakončil svůj projev odstavcem, v němž — mimo jiné — uvedl: »Že generál, který bere rukama i nohama, byl povýšen, mě u nás nepřekvapuje.« Odstavcem obsahujícím tuto větu citilo se dotčeno na cti ministerstvo národní obrany. Ministr národní obrany udělil veřejnému žalobci podle § 14, odst. 3, č. 4 (správně ovšem podle č. 3) zákona o ochraně cti zmocnění, aby stíhal pisatele závadného článku veřejnou žalobou pro přečin pomluvy, resp. utrhání na cti, spáchaný na ministerstvu národní obrany. Na základě tohoto zmocnění podal veřejný žalobce na A. žalobu pro přečin pomluvy podle § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. Nalézací soud zprostil obžalovaného podle § 259, č. 2 (správně č. 1) tr. ř. obžaloby.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující jedině důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9 a) — správně 9 c) — tr. ř., nelze upřítí oprávnění.

Kmetský soud zprostil podle § 259, č. 2 tr. ř. obžalovaného z obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. z toho důvodu, že se ministerstvo národní obrany nemůže cítiti dotčeno obsahem inkriminované stati na své cti, ježto průměrný a nestranný čtenář periodického časopisu »P.«, který není určen pro širokou veřejnost a v němž byl inkriminovaný článek otiskn, nemůže při jeho přečtení dospět k názoru, že se závadný odstavec dotýká ministerstva národní obrany. K dalšímu odůvodnění tohoto názoru uvádí kmetský soud v rozsudku, že důstojníky vyšších hodností jmenuje prezident republiky (§ 64, odst. 1, č. 8 ústavní listiny), a to k návrhu vlády (§ 81, písm. c) ústavní listiny), nikoli tedy ministerstvo národní obrany, kterážto ustanovení ústavní listiny vyvstanou průměrnému a nestrannému čtenáři na mysli. Dospěl tedy kmetský soud k názoru, že zde chybí aktivní legitimace na straně ministerstva národní obrany, a že by se mohl cítiti obsahem inkriminovaného článku na své cti dotčen pouze ministr národní obrany — pro svoji osobu.

Kmetský soud nepostupoval nesprávně, pokud při rozhodování o tom, zda se obsah pozastaveného článku dotýká cti ministerstva národní obrany, postavil se na stanovisko průměrného nestranného čtenáře. Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyslovil opětovně, že při zkoumání otázky, zda uveřejněný článek směřuje proti cti určité osoby (úřadu), je směrodatné stanovisko průměrného nestranného čtenáře, totiž otázka, zda si

takový čtenář časopisu, o nějž jde, podle obsahu článku mohl uvědomiti a zda mu bylo poznatelné, že se urážlivý projev dotýká uvedené osoby (rozh. č. 3207, 3828, 3977, 4654 Sb. n. s. a j.).

Pokud zmateční stížnost státního zastupitelství tvrdí opak, dostává se do rozporu s uvedeným právním názorem nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího, od kteréhožto názoru se odchýliti nemá nejvyšší soud důvodu.

Nelze však upřítí oprávnění zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud namítá, že je nesprávný a právně pochybený názor kmetského soudu, že se obsahem stíhaného článku nemůže cítiti dotčeno ministerstvo národní obrany, ježto prý průměrný a nestranný čtenář nemůže dospět k názoru, že se závadný odstavec dotýká jmenovaného ministerstva. Vytýká tedy zmateční stížnost, že kmetský soud pochybil, když znamení ve stíhaném článku obsažená neuznal za dostačující k označení ministerstva národní obrany jako úřadu dotčeného na cti obsahem tohoto článku.

Zmateční stížnost napadá takto stanovisko nalézacího soudu, že k podání žaloby je v souzené věci oprávněn jen ministr národní obrany a nikoli státní zastupitelství zakročující se zmocněním, jež udělil ministr národní obrany, hledě k útoku na čest ministerstva národní obrany, podle § 14, odst. 3, č. 4 zákona o ochraně cti (správně podle § 14, odst. 3, č. 3 cit. zák.).

Kdyby bylo toto stanovisko správné, neměla by místa žaloba veřejná, která by nemohla býti opřena ani o ustanovení § 14, odst. 5 cit. zákona, kdyžžte pro dosah zákona o ochraně cti členové vlády nepatří k veřejným úředníkům, pokud se týče orgánům po rozumu § 14, odst. 5 zák. o ochraně cti a jsou proto odkázáni na ochranu cti žalobou soukromou. To vysvitá jasně z okolností, že vládní návrh zákona o ochraně cti uvedl na příslušném místě (§ 10, odst. 5) vedle veřejných úředníků a orgánů výslovně předsedu a členy vlády, kdežto ústavně-právní výbor tyto osoby při úpravě ustanovení § 14, odst. 5 vynechal, což ve své zprávě (tisk 2268 posl. němovny 1933, str. 29, 30) výslovně odůvodňuje tím, že nepokládá za účelné, aby toto ustanovení platilo také o trestných činech spáchaných proti předsedovi nebo členu vlády nebo proti guvernérů Podkarpatské Rusi (viz k tomu Bernat-Jiskra, Ochrana cti, str. 37; Steiner, Schutz der Ehre, 1937, str. 62, 63; odůvodnění osnovy trestního zákona 1937, str. 397; jinak jen V. S. v Právniku 1937, str. 382).

Nemaje za to, že stíhaná stať článku vůbec nenapíňuje skutkovou podstatu trestného činu, nýbrž zastává jen názor, že oprávnění ku podání žaloby přísluší v souzeném případě pouze ministru národní obrany, byl by měl napadený rozsudek opřítí zprošťující výrok důsledně o ustanovení § 259, č. 1 tr. ř. a nikoli č. 2. Svými vývody proti uvedenému stanovisku rozsudku uplatňuje zmateční stížnost hmotněprávní zmatek podle § 281, č. 9 c) tr. ř. mylně označený za zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř., neboť otázka, zda v příčině žalobní legitimace obstojí stanovisko napadeného rozsudku či názor zmateční stížnosti, závisí v souzeném případě na smyslu a dosahu stíhaného projevu a na rozhodnutí o vy-

kladu takového projevu, tudíž i o tom, zda v něm je způsobem dostatečným označen předmět urážlivého projevu, což jest otázkou právní (srov. Steiner: Schutz der Ehre str. 47, dále Steiner: Empfiehlt sich im Rechtsmittelverfahren gegen ein Gerichtshofurteil in Strafsachen eine Ueberprüfung der Tatfragen? str. 95, 96.)

Výtka, nesprávného právního posouzení, činěná zmateční stížností s hlediska uvedeného zmatku, je pak plně oprávněna.

Rozsudek sám zjišťuje, že návrhy na povýšení brigádního generála na generála divisního procházejí několika odděleními ministerstva národní obrany, až do presidia. Z tohoto zjištění nutno při zkoumání aktivní legitimace vycházeti, kdyžže ze stíhaného článku nelyne, že má snad na mysli jen poslední článek řetězu administrativních úkonů vedoucích k takovému povýšení. Článek je naopak rozuměti tak, že má na mysli celý normální jmenovací úkon, a to nejen od návrhu resortního ministra počínaje, nýbrž i přípravu tohoto návrhu podle organisace našich úřadů obvyklou, tedy i resortní činnost ministerstva národní obrany. Za tohoto stavu věci je zřejmo, že, posuzuje-li se obsah článku se stanoviska průměrného a nestranného čtenáře, inkriminovaná část článku, obsahující výtku, že byl povýšen generál, který bere rukama i nohama, směřovala aspoň po stránce objektivní též proti ministerstvu národní obrany, jakožto úřadu podstatně zúčastněnému na povýšení generála brigádního na divisního, byť i jen na pracích takové povýšení připravujících, zvláště když stíhaný článek ani slovem nenaznačuje, že k povýšení, o něž jde, došlo snad proti vůli příslušných referentů a úředníků jmenovaného ministerstva. Bylo proto ministerstvo národní obrany, i když nebylo v článku výslovně jmenováno, označeno způsobem průměrného čtenáře onoho článku postačujícím. Že článek byl snad zároveň namířen i proti jinému subjektu, jako na př. proti ministru národní obrany, nebo proti jiným ústavním činitelům, je zcela nerozhodno.

Je proto právní názor kmetského soudu, že zde schází aktivní legitimace, právně pochybený a použil proto soud zákona nesprávně, pokud jde o otázku, zda tu je či není obžaloba podle zákona potřebná (§ 281, č. 9 c) tr. ř.). — — — —

Čís. 5956.

Nejde — pre nedostatok vedomia pachateľovho o bezprávnosti činu — o zločin podľa § 330 tr. zák., vnikol-li manžel, ktorý nebol so svojou manželkou rozlúčený, násilím do bytu svojej svokry a manželky, aby si ztadiaľ odviezol svoje nedospelé deti a odniesol svoje veci bez jeho vedomia odstránené zo spoločného bytu.

(Rozh. zo dňa 4. septembra 1937, Zm III 401/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločiny násilného porušenia domáceho pokoja zmatečnú sťažnosť náhradných súkr. žalobkyň M. a N. zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Po zákone z dôvodu zmatečnosti podľa § 385, čís. 1a) tr. p. uplatnená zmatečná sťažnosť, poukazujúc na predpisy práva manželského a rodinného o spoluzití manželov, ich majetkoprávnom postavení a o právnom význame výbavy a vena a ďalej na predpisy zákona o výchove detí, dovodzuje, že obžalovaný konal bezprávne.

Zmatečná sťažnosť v tejto čiastke nie je základná.

Ku skutkovej podstate zločinu podľa 330 tr. z. sa vyžaduje, aby vniknutie do bytu sa stalo vedome bezprávne; nakoľko podstata úmyslu sa prejavuje vlastne vo vedomí bezprávnosti, nie je za čin trestnoprávne zodpovedný ten, kto zo závažného dôvodu, — bárs mylne — mohol predpokladať, že mu prislúcha právo vniknúť do bytu.

Podľa zistenia nižších súdov manželka obžalovaného, manželstvo ktorej s obžalovaným nebolo rozlúčené, v neprítomnosti a bez vedomia obžalovaného opustila spoločný byt, ktorý obývala v spoločnej domácnosti s obžalovaným a s dvoma nedospelými deťmi, a odišla do bytu svojej matky vdovy M., kde odviekla deti a kde dala tiež odniesť nábytok a iné hnutelnosti z bytu obžalovaného.

Obžalovaný do bytu, kde bola jeho manželka, a kam boli deti a hnutelnosti z jeho bytu bez jeho vedomia a v jeho neprítomnosti odnesené, vnikol násilím za asistencie mestských policajných strážnikov.

Nakoľko manželstvo obžalovaného nebolo rozlúčené a obžalovaný s manželkou a so svojimi deťmi žil v spoločnej domácnosti a zrušenie tejto spoločnej domácnosti a vystaňovanie zo spoločného bytu sa stalo jednostranne so strany jeho manželky v jeho neprítomnosti a bez jeho vedomia, mohol sa obžalovaný domnievať, že nemusí súhlasiť s týmto svojmocným činom svojej manželky a že má právo späť priniesť do svojho bytu veci, na ktoré si činí nároky, a priviesť ta svoje nedospelé deti, ktoré chcel mať u seba a ktoré mu súdom neboly odňaté.

Za tohoto stavu veci mohol sa obžalovaný — bárs mylne — domnievať, že má právo vniknúť aj do bytu svojej svokry a manželky, aby si odviezol svoje nedospelé deti a odniesol svoje veci. Že obžalovaný konal v tom domnení, že má k činu právo, plynie aj z toho, že previedol svoj čin za asistencie mestských policajných strážnikov. Nelze preto uznať, že si bol obžalovaný vedomý bezprávnosti svojho činu a že tedy konal zo zlého úmyslu.

Čís. 5957.

Právom po rozumu § 197 tr. zák. jest i právo vymáhajúciho veriteľa, vésti podle svého exekučního titulu bez odkladu a nerušeně exekuci proti povinnému, a s ním se sbíhající výsostné právo státu na nerušený výkon spravedlnosti při provádění exekuce.

Jde o zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zlašoval-li pachatel stvrzenku šekového vplatního listku poštovní spořitelny a předložil-li ji soudnímu vykonavateli jako potvrzení o zaplacení celé vymá-

hané pohledávky v úmyslu, uvést tak státní orgány v omyl, tím je ovlivnit v jejich úředním postupu a přimět je k tomu, aby učinili úřední opatření (zrušení exekuce), které by jinak byli neučinili.

(Rozh. ze dne 7. září 1937, Zm II 219/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem maření exekuce podle § 1 zákona č. 78/1883 ř. z., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a uznal právem, že obžalovaný je vinen zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z., jehož se dopustil tím, že začátkem února 1936 v B., přepsav na stvrzence šekového vplatního lístku poštovní spořitelny částku 18.80 Kč na 318 Kč 80 h a předloživ ji soudnímu vykonavateli, zfalšoval tak veřejnou listinu v tom úmyslu, aby utrpěli škodu jednak vymáhající věřitel okresní nemocenská pojišťovna v U. ve svém právu na neprodlený a nerušený výkon exekuce jí proti obžalovanému povolené, jednak stát na svém právu na správný a nerušený výkon spravedlnosti.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. a domáhající se podřadění zjištěného jednání obžalovaného pod ustanovení §§ 197 a 199 d) tr. z., nelze upříti oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že okresní nemocenská pojišťovna v U. vedla u okresního soudu proti M., obchodníku s dřevem v B., exekuci zabavením, uschováním a prodejem svršků pro pohledávku 300 Kč 80 h s přísl., že u povinné strany byly zabaveny svršky, které měly být v únoru 1936 (podle exekučních spisů dne 12. února) prodány v soudní dražbě, že obžalovaný, účetní povinné strany, zaslal vymáhající straně dne 8. února 1936 šekovým vplatním lístkem částku 18 Kč 80 h, leč stvrzenu zfalšoval tak, že zněla na částku 318 Kč 80 h, a předložil ji pak soudnímu vykonavateli, v důsledku čehož tento upustil od výkonu dražby a okresní soud exekuci zrušil, a že vymáhaná pohledávka i s úroky a útratami byla později (dne 10. dubna 1936) povinnou stranou zaplacená. Nalézací soud uvěřil obžalovanému, že mu šlo pouze o to, aby zadržel výkon dražby, a neshledal proto, že obžalovaný jednal v úmyslu poškodit vymáhající stranu o vymáhanou pohledávku, pokud se týče o rozdíl mezi částkou 18 Kč a 80 h a 318 Kč 80 h a uznal obžalovaného vinným toliko přestupkem podle § 1 zák. o mař. exek., který prý spáchal tím, že si za exekuce v úmyslu, aby zcela nebo zčásti zmařil uspokojení vymáhající strany, vymyslel zaplacení vymáhané pohledávky.

Než tato subsumpce je právně úplně pochybená, a to již z toho důvodu, že obžalovaný jako pouhý účetní povinné strany nemůže vůbec přicházeti v úvahu jako přímý pachatel trestného činu podle § 1 zák. o mař. exek. a soud nezjistil, že obžalovaný jednal v dorozumění s povinnou stranou, ve kterémžto případě by mohl přicházeti v úvahu jako

spoluvinník ve smyslu § 5 tr. z. Za těchto okolností mohl nalézací soud ze svého právního stanoviska — jak bude dovozeno, ovšem pochybeného — skutek obžalovaného podřaditi toliko pod ustanovení § 320 f) tr. zák.

Leč zmáteční stížnost právem namítá, že nalézací soud měl, vyloučiv, že obžalovaný jednal v úmyslu vymáhající stranu poškoditi na majetku, kterýžto výrok zmáteční stížnost nenapadá, zkoumati, zda se úmysl obžalovaného nenesl k tomu, poškoditi vymáhající stranu na jejím ideálním právu na nerušený výkon exekuce, to je provedení dražby a tím uspokojení vymáhané pohledávky, a mimo to stát na jeho právu na řádný a nerušený výkon spravedlnosti, to je dopomoci vymáhající straně k uspokojení její vykonatelné pohledávky. Předmětem obžaloby byl čin obžalovaného, záležející ve zfalšování stvrzenky poštovní spořitelny a v jejím předložení soudnímu vykonavateli. Podstatnými známkami skutkové podstaty zažalovaného trestného činu, zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. z., jsou zfalšování veřejné listiny a její použití k oklamání jiného v úmyslu způsobiti někomu škodu buď na majetku nebo jiných právech. Kdo byl padělanou listinou oklamán, komu měla být způsobena škoda, zda osobě fyzické nebo právnické, najmě státu, a zda šlo o škodu na majetku či na jiných právech, jsou okolnosti, které nic nemění na totožnosti žalobního činu. Bylo proto na nalézacím soudu, aby po rozumu §§ 262, 267 tr. ř. posoudil stíhaný skutek ve všech naznačených směrech, najmě ve směrech zmáteční stížnosti státního zastupitelství vztčených.

Předmětem ochrany podle ustanovení trestního zákona o podvodu jsou i práva nehmotná, jak jasně plyne ze znění § 197 tr. z. («na svém majetku nebo na jiných právech»). Subjektivním právem po rozumu § 197 tr. z. je nepochybně i právo vymáhajícího věřitele, aby na základě exekučního titulu mu příslušejícího vedl a mohl vésti proti povinné straně exekuci bez odkladu a nerušeně, zvláště když oddálení výkonu exekuce může po případě míti v zápětí i citelnou újmu hmotného rázu.

Je-li pak úkolem státu, aby při konání spravedlnosti dopomohl vymáhajícímu věřiteli k uplatnění a k prosazení jeho exekučního titulu a k uspokojení jeho pohledávky, je nasnadě, že se tu zmíněné právo věřitelovo sbíhá s výsostným právem státu. Jde tu o úsek z důležitého práva státu na nerušený výkon spravedlnosti; jeť exekuce konkrétním opatřením, jímž stát — byť i k návrhu a v zájmu soukromé strany — zjednává průchod právu.

Je sice pravda, že za předmět podvodného poškození nelze uznati pouhé právo státu na dohled, ale o to nejde, kde úmysl pachatelův směřuje k poškození samého účelu, jež má státní dohled na mysli. Je tomu tak, jestliže pachatel jednal v úmyslu nejen uvést obsahem padělané nebo zfalšované veřejné listiny státní orgány v omyl, nýbrž takto vzbuzeným omylem ovlivnit státní orgány v jejich úředním postupu a přimět je k tomu, aby učinily úřední opatření, které by — nebyti pachatelem v nich vzbuzeného omylu o pravém stavu věci — nikdy nebyly učinily (Lammasch-Rittler 310, vid. sb. č. 623, 1517).

V souzeném prípade vyplýva z rozsudkových zjistení, že úmysl obžalovaného smeroval k tomu, aby exekuce byla nejen zadržena, nýbrž dokonca zrušena, ačkoli skutočnému stavu věci, zákonným ustanovením a proto i subjektívnému právu vymáhajúciho väřitele odpovídalo jen nerušené a bezodkladné pokračování v exekučním řízení, čehož si byl obžalovaný podle obsahu rozsudkových zjistení zřejmě vědom.

Nesl-li se takto úmysl obžalovaného k tomu, aby předložením zfalšované stvrzenky poštovní spořitelny (která je veřejnou listinou i v části vyplněné stranou — rozhodnutí č. 3123 Sb. n. s.) soudnímu vykonavateli byl v tomto a v exekučním soudě vzbuzen omyl v tom směru, že povinná strana zaplatila celou vymáhanou pohledávku a tím vykonavatel a soud přiměni k tomu, aby učinili úřední opatření, která by jinak při znalosti správného stavu věci nebyli nikdy učinili, jde bez pochyby o úmysl poškozovací ve smyslu §§ 197, 199 d) tr. z., namířeny jednak proti právu vymáhajúciho väřitele na nerušený a neprodlený výkon exekuce a najmě na provedení dražby v určitou dobu soudem již ustanovenou, jednak proti výsostnému právu státu na správný a nerušený výkon spravedlnosti. Že zde byla možnost způsobení škody na těchto právech, je zřejmo, neboť škoda ta dokonce — což se ani nevyžaduje — skutečně nastala, pokud se obžalovanému podařilo, aby listivým prostředkem — zfalšováním veřejné listiny — způsobil průběh exekučního řízení odporující právu vymáhajúciho väřitele a požadavkům spravedlnosti (viz i rozhodnutí č. 3727, 4199 vid. sb.).

Nalézací soud tudíž nesprávným výkladem zákona uvažoval o skutku, na němž se rozsudek zakládá, podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje a vztahovati ani nemůže (§ 1 zák. o mař. exek.) a v důsledku toho jej nepodřadil pod zákonné ustanovení §§ 197, 199 d) tr. z., jehož skutkovou podstatu čin ten vpravdě naplňuje po stránce objektivní i subjektivní. Odůvodněné zmáteční stížnosti bylo proto vyhověti.

Čís. 5958.

Pri aberratio ictus je obžalovaný zodpovedný za výsledok nehľadiac na to, že jeho útok zasiahol inú osobu, než proti ktorej bol namierený, poneväč právny statok, proti ktorému obžalovaný útočil, a právny statok, ktorý bol útokom zasiahnutý, sú s hľadiska trestného zákona rovnocenné.

(Rozh. zo dňa 7. septembra 1937, Zm III 386/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin ťažkého poškodenia na tele zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť uplatnená na základe § 385, čís. 1 b) tr. p. domáha sa kvalifikácie činu podľa § 310 tr. z. — zrejme podľa § 310, odst. 1 tr. z. — a namieta, že podmienkou skutkovej podstaty činu podľa

§ 301 tr. z. je úmyselné ublíženie niekomu na tele alebo poškodenie jeho zdravia, kým obžalovaný nemal úmysel ublížiť na tele H-ovi, a preto nie je splnená skutková náležitosť činu podľa § 301 tr. z. Zmätočná sťažnosť nie je základná.

Podľa zistenia nižších súdov obžalovaný spozoroval, že M. s H. ho nasledujú, obrátil sa smerom k nim, vystrelil z revolveru, aby zasiahol M., ale strelou zasiahol H.

Z tohoto zistenia plynie, že obžalovaný vykonal taký čin, ktorý podľa všeobecnej skúsenosti má za následok poškodenie tela.

Tento čin, vykonaný z vlastného rozhodnutia obžalovaného, a spôsob prevedenia — strelenie na ohrozenú osobu — poukazuje na to, že obžalovaný aj chcel vyvolať očakávaný výsledok. Nie je tedy mylný záver nižších súdov, že obžalovaný konal v úmysle vyžadovanom v § 301 tr. zák.

Obžalovaný konal tedy v úmysle ublížiť na tele alebo poškodiť zdravie proti osobe, ktorú zasiahnuť chcel, ale zasiahol inú osobu. Právny statok, proti ktorému obžalovaný útočil, a právny statok, ktorý bol útokom zasiahnutý, sú s hľadiska trestného zákona rovnocenné.

Za tohoto stavu veci je obžalovaný zodpovedný za výsledok bez ohľadu na to, že jeho útok zasiahol inú osobu, než proti ktorej bol namierený, lebo výsledok spôsobiť chcel, bárs aj u inej osoby, než ktorú zasiahol.

Čís. 5959.

Aj keď obvinený mladistvý previnilec sám nepodal odvolanie proti rozsudku súdu prvej stolice čo do viny, má právo uplatniť zmätočnú sťažnosť čo do viny proti rozsudku odvolacieho súdu, ak sa proti prvostupňovému rozsudku odvolali čo do viny jeho obhájca alebo zákonný zástupca a tak mu zachovali ono právo.

(Rozh. zo dňa 7. septembra 1937, Zm IV 404/37.)

Proti odsudzujúcemu rozsudku súdu mládeže odvolali sa čo do viny obhájca mladistvého previnilca a jeho matka ako zákonná zástupkyňa; proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podaly zmätočnú sťažnosť tieže osoby a obvinený sa k nim pripojil. Najvyšší súd vybavil vecne i zmätočnú sťažnosť mladistvého previnilca, vychádzajúc zo zásady naznačenej v záhlaví.

Čís. 5960.

O soulož ve smyslu § 232 tr. zák. — tedy o dokonaný trestný čin a nikoli jen o pokus — jde i tehdy, snažil-li se sice pachatel o immissio penis, avšak nepodařilo se mu to zcela, t. j. tak, aby úd přešel přes hymen.

(Rozh. ze dne 7. září 1937, Zm IV 475/37.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A., obžalovanému ze zločinu násilného smilstva, zmateční stížnost obžalovaného zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů :

Pokud jde o námitku s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 b) tr. ř., že v souzeném případě jde pouze o pokus zločinu násilného smilstva a nikoli o dokonáný tento zločin, třeba poukázati na skutkové zjištění soudu první stolice, převzaté i odvolacím soudem, že se obžalovaný opětovně položil na poškozenou a snažil se svůj ztopořený pohlavní úd vsunouti do její pochvy, že se mu však pro malé rozměry pohlavního údu poškozené nepodařilo vniknouti zcela do pochvy, že se při tom obžalovaný pohyboval, až nastal po každé výron semene. Tento čin obžalovaného třeba označiti za soulož ve smyslu ustanovení § 232 tr. z. a nerozhoduje, že se obžalovanému nepodařilo zasunouti svůj pohlavní úd do pohlavního ústrojí poškozené tak, aby přešel i přes její hymen. Zneužil tedy obžalovaný poškozené, která následkem svého věku nemohla projevití svoji vůli, k mimomanželské souloži a jde proto o trestný čin dokonáný a nikoli jen o pokus. Správně proto nižší soudy kvalifikovaly trestný čin obžalovaného jako dokonáný zločin podle § 232, č. 2 tr. z.

Čís. 5961

Odvolal-li obžalovaný po vyhlášení rozsudku podľa § 53, odst. 3 tr. p. a § 42 advok. por. prehlásením do súdnej zápisnice plnomocenstvo pre svojho obhájcu, nastáva účinnosť tohoto prejavu pre súd oznámením odvolania plnej moci; zmätočná sťažnosť, ktorú potom podal obhájca v prospech obžalovaného (§ 383, II b) tr. p.), je podaná osobou neoprávnenou; je nerozhodné, že obhájca bol súdom upovedomený o odvolaní plnomocenstva až po podaní svojej zmätočnej sťažnosti.

(Rozh. zo dňa 11. septembra 1937, Zm III 420/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin vraždy zamietol sťažnosť obhájcu proti usneseniu krajského súdu.

D ō v o d y :

Napadnutým usnesením bola zmätočná sťažnosť sťažovateľa — obhájcu — odmietnutá ako podaná osobou neoprávnenou.

Proti tomuto usneseniu obhájca uplatnil sťažnosť a namieta, že ide o prípad obligatornej obhajoby a preto obhájca je povinný hájiť obžalovaného, kým alebo súd neustanoví alebo obžalovaný si nezvolí iného obhájcu. Upovedomenie obhájcu o odvolaní plnej moci obžalovaným sa stalo iba po podaní zmätočnej sťažnosti, iný obhájca nebol ani ustanovený ani zvolený a preto podľa názoru obhájcu krajský súd neprávom odmietol jeho zmätočnú sťažnosť.

Sťažnosť nie je základná.

V smysle § 56 tr. p. je obhajoba záväzná iba pre hlavné pojednávanie, a to v prípadoch v tomto zákonom ustanovení uvedených. V súdnej veci ide o prípad obligatornej obhajoby. Sťažovateľ ako zvolený obhájca bol na hlavnom porotnom pojednávaní prítomný a preto bolo učené zadost' tomuto zákonnému ustanoveniu. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom porotnom pojednávaní dňa 20. mája 1937 obhájca sa nevyjadril.

Obžalovaný A. ústnym prehlásením do zápisnice u krajského súdu dňa 22. mája 1937 odvolal plnú moc danú sťažovateľovi ako zvolenému obhájcu. Sťažovateľ ako zvolený obhájca podal dňa 24. mája 1937 zmätočnú sťažnosť. O odvolaní plnej moci bol sťažovateľ súdom upovedomený dňa 8. júla 1937.

Podľa § 53, odst. 3 tr. p. a § 42 adv. por. môže obvinený obhájcu, ktorého sám volil, kedykoľvek odňať plnú moc. Účinnosť tohoto odvolania plnej moci nastáva pre súd oznámením tohoto odvolania plnej moci súdu.

Vykázanie zmocnenia treba posudzovať podľa toho stavu, aký bol podľa obsahu spisov v dobe učeného opatrenia obhájcu. Na základe odvolania plnej moci obžalovaným nebola už plná moc sťažovateľa ako zvoleného obhájcu vykázaná a preto zmätočná sťažnosť podaná sťažovateľom ako zvoleným obhájcom po tomto odvolaní plnej moci bola podaná bez vykázanéj plnej moci a teda osobou neoprávnenou. Pre toto posudzovanie je nerozhodné, že obhájca bol o odvolaní plnej moci upovedomený iba po podaní zmätočnej sťažnosti.

Odvolaním plnej moci, danej obžalovaným zvolenému obhájcu, prestal tento byť obhájcom obžalovaného a preto neprichádza v úvahu ustanovenie § 383, odst. II b) tr. p. o podaní zmätočnej sťažnosti obhájcom v prospech obžalovaného aj proti vyslovenej vôli obžalovaného. Nemýlil sa preto krajský súd, keď odmietol zmätočnú sťažnosť sťažovateľovu ako podanú osobou neoprávnenou. Bezzákladná sťažnosť bola podľa § 379, odst. 4 tr. p. zamietnutá.

Čís. 5962.

Úder, ktorý zasadil poškodený obžalovanému päťou do tváři, nie je takým »ťažkým ublížením«, aké sa vyžaduje ku kvalifikácii činu podľa § 307, odst. 2 tr. zák.; došlo-li však k nemu bez vážnej príčiny, v hostinci pred verejnosťou, mohol vyvolať u obžalovaného tak veľké a mocné duševné pohnutie (»veľké rozčúlenie« v smysle prvého odstavca § 307 tr. zák.), že bolo prekážkou kľudnej rozvahy a omezovalo schopnosť rozhodovania obžalovaného.

(Rozh. zo dňa 11. septembra 1937, Zm IV 450/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A., obžalovanému zo zločinu úmyselného zabitia človeka, vyhovel čiastočne zmätočnej sťažnosti obžalovaného uplatnenej na základe § 385, čís. 1 b) tr. p., z to-

hoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok porotného súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu a kvalifikoval ho ako zločin ťažkého ublíženia na tele so smrteľným výsledkom, spáchaný v silnom rozčúlení podľa § 306 tr. z., prvý prípad a § 307, odst. 1 tr. z.

Z dôvodov:

Zmätočnou sťažnosťou uplatnenou na základe § 385, čis. 1 b) tr. p. domáha sa obžalovaný, aby čin bol kvalifikovaný ako zločin ťažkého ublíženia na tele so smrteľným výsledkom, spáchaný v silnom rozčúlení podľa § 307, odst. 1, alebo odst. 2 tr. z. Zmätočnej sťažnosti, pokiaľ ide o kvalifikáciu podľa § 307, odst. 1 tr. z., nemožno odopreť oprávnenia.

Porotcovia kladným odpovedaním na skutkové otázky zistili, že obžalovaný zdržoval sa v hostinci v spoločnosti M. a N. Po krátkej chvíli prišiel ta poškodený O. a podaním ruky pozdravil M. a N. Ak poškodený chcel odísť, rozlúčil sa s M. a N., kdežto obžalovanému ruku nepodal. Pri tom zvolal obžalovaný na poškodeného: »Kýho Boha chce pri našom stole.« Potom O. bez každej príčiny uderil obžalovaného pästou do tváre. Obžalovaný na to vyskočil a akonáhle ho chcel poškodený druhý raz udrieť, siahol do vrecka, vytiahol vreckový nôž a ihneď ním bodnul poškodeného veľkou silou do pravého ramena nad loketovým ohybom a spôsobil mu takú ranu, následkom ktorej poškodený na druhý deň zomrel.

Zlé nakladanie so strany poškodeného nemožno síce uznať za také ťažké ublíženie, ktoré sa vyžaduje ku kvalifikácii činu podľa § 307, odst. 2 tr. z. Okolností však, že poškodený bez vážnej príčiny uderil obžalovaného do tváre a chcel ho aj znova uderiť a takto ho v hostinci pred verejnosťou zahanbil, mohli vyvolať tak veľké a mocné duševné pohnutie u obžalovaného nečekaným útokom prekvapeného, že bolo to prekážkou kludnej rozvahy a omedzilo schopnosť rozhodovania. Z toho plynie, že obžalovaný pojal svoj úmysel a ihneď vykonal čin v takom duševnom stave, ktorý zodpovedá silnému rozčúleniu v § 307, odst. 1 tr. z. označenému.

Mýlili sa tedy porotcovia, keď záporne odpovedeli na 11. právnu otázku v tomto smere im danú a neuznali na kvalifikáciu podľa citovaného ustanovenia zákona.

Čís. 5963.

Pro zpronevěru prodejem věci, koupené l dyši s výhradou vlastnictví pro prodatele, je nerozhodné, že se další kupec (z certifikátu prodaného automobilu) dozvěděl o tom, kdo je pravým vlastníkem, a že proto nebyl chráněn předpisem § 367 obč. z., a nerozhodná jest i otázka, zda koupí nabyl vlastnictví čili nic.

(Rozh. ze dne 13. září 1937, Zm I 359/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje zmateční důvod podle § 281, č. 9 a) tr. ř. tvrzením, že v souzeném případě nebylo skutkové podstaty zpronevěry, ježto tu nebylo skutkové náležitosti zpronevěry, totiž zadrženi nebo přivlastnění si automobilu prodaného obžalovanému firmou M. s výhradou práva vlastnického, poněvadž obžalovaný prodává auto N-ovi musil mu odevzdati certifikát, na němž podle zjištění soudu náležacího byla vyznačena výhrada vlastnictví pro firmu M., důsledkem čehož nenastalo prý odevzdání do vlastnictví, a že poškození auta mohlo nastati po 16měsíčním užívání právě tak u obžalovaného, jako u N.

Než stížnost není v právu. V souzeném případě jde o přivlastnění si auta obžalovaným, t. j. o osobování a výkon práv quasi vlastnických, vůli pravého vlastníka se přičicích. Že prodej a odevzdání auta do držby N. takovým osobováním a výkonem práv vlastnických byl, o tom není pochybností a ani stížnost to nepopírá. Ta okolnost, že odevzdáním certifikátu nabyt N. vědomost o tom, kdo je pravým vlastníkem auta, a že tudíž nebyl chráněn předpisem § 367 obč. z., na váhu nepadá a není proto třeba též řešiti otázku, zda N. nabyt či nenabyt vlastnictví auta, neboť rozhodná je skutečnost, že svémocným, vědomě protiprávním jednáním obžalovaného pravému vlastníku auta proti jeho vůli dispósice nad autem byla odňata, znemožněna, resp. ztížena. S téhož hlediska je nezávažné, zda by se bylo auto u obžalovaného právě tak opotřebilo jako u N.

Čís. 5964.

Neodolatelné donucení předpokládá chorobným stavem nezatížený rozum pachatelův. Vnitřní nutkání ke zločinu, slabost vůle, nedostatek vnitřních mravních opor a brzdících představ, povahová úchylnost nebo zvrácenost, nedodávající pachatelovu rozumu dostatek tlumů pro vyvážení jeho touhy po zlu, nepřichází v úvahu pro právní stav neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. září 1937, Zm I 592/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost otce obžalovaného do rozsudku krajského soudu jako soudu porotního, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem úkladné vraždy loupežné podle §§ 134, 135, č. 1, 2 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost otce nezletilého obžalovaného uplatňuje proti rozsudku jediný důvod zmatečnosti podle § 344, č. 6 tr. ř., shledávajíc porušení předpisu § 319 tr. ř. v tom, že porotní soud nepoložil porotcům

těž dodatkovou otázku ve směru důvodu vylučujícího trestnost zločinu z příčiny neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. Neprávem.

Stěžovatel shledává neodolatelné donucení pachatelovo v jeho nutkání dostat se do ciziny, a to do Francie, kdež je jeho bratr usazen, které prý ve formě utkvělé představy ho donutilo vykonati trestný čin.

O neodolatelném donucení (stavu nouze) jako důvodu trestnost vylučujícím ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. lze však mluvit jen tehdy, když pachatel zločinu jedná pod dojmem přítomného, bezprostředně jemu neb jinému vnějším nátlakem hrozícího nebezpečí, jež takto při nastalém rozporu zájmů a povinností stává se jedinou pohnutkou k provedení skutku a jemuž nebylo lze uniknouti jinak, než právě tímto trestným činem. Okolnosti případu, jak vyšly najevo při porotním líčení, a rovněž i námitky zmáteční stížnosti však ani v nejmenším stav nouze toho druhu a neodolatelné donucení této intenzity vůbec nenaznačují, tím méně tvrdí.

Neodolatelné donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. předpokládá též pachatelův rozum nezatížený chorobným stavem, kdy osobě seznávající zmíněný již druh ohrožení statků vyznačených v odst. 2 tohoto předpisu, ať již svých či někoho jiného, správně lze rozpoznati jednak zlo, jež z ohrožení toho hrozí, jednak zlo, jehož na odvrácení útoku chce použítí, a rozhodnouti se, jak se v případě tom zachová. Vnitřní nutkání ke zločinu, jehož provedení může pachateli přinésti určité, byť i jen okamžité výhody, slabost vůle, nedostačující k odvrácení zločinného rozhodování, nebo snad nedostatečnost vnitřních mravních opor a brzdících představ, jakož i povahová úchylnost či zvrácenost, nedodávající rozumu pachatelovu dostatek tlumů pro vyvážení jeho touhy po zlu, to vše vůbec nepřichází v úvahu pro právní stav neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. Domnívá-li se stěžovatel, že přání obžalovaného dostat se do ciziny, ovládající jeho mysl mocí utkvělé představy, pathologickým způsobem ho donutilo, aby spáchal trestný čin, a shledává-li jedině v tomto důvod vylučující trestnost jeho zločinu, tvrdí tím stav nikoli neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z., nýbrž zatemnění myslí, jež působilo chorobným vlivem na usuzovací, rozumovou i volní duševní činnost obžalovaného, a napovídá tak důvod vylučující trestnost s hlediska předpisu § 2, písm. b), nebo c) tr. z. Než otázka na střídavé pominutí smyslu byla porotcům dána a jimi záporně zodpověděna. Otázka podle § 2, písm. c) tr. z. pak nemohla být kladena, když obžalovaný je s to podrobně vyličití jak celý průběh obou vražedných útoků dlouhou dobu trvajících, tak i celou dobu zločinu předcházející, jeho pozvolné rozhodování se pro vraždy a přípravy k nim, tak i dobu následnou. Nebyl tu proto ani zákonný důvod k položení dodatkové otázky podle § 2, písm. c) tr. z. a bylo proto zmáteční stížnost zamítnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 5965.

Vědomí o nepravdivosti tvrzených skutečností je znakem skutkové podstaty utrhání na cti podle § 3 zákona o ochraně cti, nikoli však trestných činů podle §§ 1 a 2 téhož zákona.

Sdělování nebo uvádění skutečností děje se tehdy ve veřejném zájmu, je-li v zájmu veřejnosti, aby znala ony skutečnosti, kdyby byly pravdivé.

V zájmu veřejném musí býti nejen, aby urážlivá skutečnost byla uvedena nebo sdělena, nýbrž i, aby způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu.

(Rozh. ze dne 19. září 1937, Zm I 483/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem urážky a pomluvy podle §§ 1 a 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Z důvodů:

Stanovisko rozsudku v odpor vzatého, že stíhaný článek naplňuje skutkovou podstatu přečinů urážky a pomluvy podle §§ 1 a 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., napadá stěžovatel s hlediska zmatku § 281, č. 10 tr. ř. (správně č. 9 a) jedinou námitkou, že nalézací soud prý neprávem předpokládá, že si byl obžalovaný vědom nepravdivosti (roz.: obsahu svých projevů).

Námitka není opodstatněna, ježto napadený rozsudek takový výrok vůbec neobsahuje. Rozhodovací důvody jen praví, že se obžalovaný o pravdivosti skutečností jím tvrzených nepřesvědčil, kterýžto výrok má význam pouze pro otázku důkazu omluvitelného omylu, o čemž bude ještě řeč.

Vědomí o nepravdivosti tvrzených skutečností není ani znakem skutkové podstaty přečinů podle §§ 1 a 2 zákona o ochraně cti, nýbrž jen skutkové podstaty utrhání na cti po rozumu § 3 uvedeného zákona.

Ostatní vývody zmáteční stížnosti, ať se dotýkají zmatků formálních nebo hmotněprávních, vztahují se vesměs jen na otázky, zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy neb aspoň důkaz omluvitelného omylu. — — — —

Stíhaná stať viní soukromého žalobce, že jakožto zaměstnanec obce H. »od podzimních měsíců přestal docházeti pravidelně do městského úřadu a vykonávati služby pro obec — ba dokonce, že v některé době se zde ani neukáza!«. Článek pak pokračuje: »že by zapomněl choditi do úřadu, či snad již nezná cestu, kudy se tam chodí? Rádi bychom také viděli, aby zapomněl přijíti si pro gázi«.

Podle směrodatného úsudku nepodjatého průměrného čtenáře tohoto článku sluší obsah a dosah tohoto projevu vykládati v tom smyslu, že je tu soukromý žalobce obviňován, že v příčině dodržování úředních hodin své povinnosti soustavně zanedbává, ba že službu mu přikázanou aspoň dočasně vůbec nevykonává, ačkoli pobírá za ni plat.

O pravdivosti těchto tvrzení neobsahují výpovědi svědků nic podstatného. — — — —

Co se týče otázky, zda se obžalovanému podařil aspoň důkaz omluvitelného omylu, nelze sice napadenému rozsudku přisvědčiti, pokud náležitost vytkenu v § 6, odst. 3 zákona o ochraně cti, že totiž uvedení skutečností, o jaké jde, bylo ve veřejném zájmu, popírá s pouhým odůvodněním, že zájem ten by tu byl jen tehda, kdyby uveřejněné skutečnosti byly pravdivé. Nesprávnost tohoto názoru je na bíle dni, neboť je-li náležitost, o níž jde, předpokladem pro beztrestnost pachatele z důvodu omluvitelného omylu, nelze tuto zákonnou náležitost činiti závislou na požadavku, jehož naplnění by již mělo v zápětí zdařilý důkaz pravdy. Stačí naopak, že by v případě pravdivosti příslušných tvrzení bylo zájmem veřejností, aby obsah obvinění znala.

Nutno však z jiného důvodu souhlasiti s názorem nalézacího soudu, že tu pro důkaz omluvitelného omylu schází předpoklad vytkžený v ustanovení § 6, odst. 3 zákona o ochraně cti. Bylo totiž již rozhodnutím č. 4971 Sb. n. s. vysloveno a odůvodněno, že v uvedeném zájmu veřejném musí býti nejen, aby urážlivá skutečnost byla uvedena nebo sdělena, nýbrž i, aby způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu. A tu nelze přehlížeti, že podle rozsudkových závěrů zmáteční stížnosti vůbec nenapadených byl stíhaný článek tak formulován, že vydává soukromého žalobce v posměch. K tomu poukazuje najmě závěrečná věta článku. I když tedy veřejnost má skutečně zájem na tom, aby byla věcně informována o tom, jak obecní úředník koná svou službu, neodpovídá zajisté tomuto veřejnému zájmu, ba naopak mu odporuje, děje-li se zpravodajství o tom způsobem takovým a takovou formou, že se veřejný úředník tiskem — tedy před nejširší veřejností — uvádí v posměch. Že tomu v souzeném případě tak bylo, rozsudek — jak řečeno — předpokládá a zmáteční stížnost ani nepopírá.

Obžalovaný nemůže se tudíž pro nedostatek předpokladu podle § 6, odst. 3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. dovolávati beztrestnosti svého jednání z důvodu omluvitelného omylu, pročez netřeba se zabývati dalšími vývody zmáteční stížnosti, pokud se s hlediska zmatku podle § 281, č. 9 b) tr. ř. nesou k otázce, zda je tu předpoklad důkazu omluvitelného omylu po rozumu § 6, odst. 2, písm. b) téhož zákona.

Čís. 5966.

Nedbale v smysle § 290 tr. zák. si počínal řidič automobilu, který — idúc s ním rychlostou 70 až 80 km za hodinu, alebo ešte väčšou — keď mu shasly svetlá reflektorov, na rovnjej ceste zabrzdil tak prudko, že nastal smyk, auto sa prevrátilo a spolucestujúci bol zabitý.

(Rozh. zo dňa 14. septembra 1937, Zm III 323/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prečin zabitia človeka z nedbalosti, vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p. zrušil rozsudok vrchného

súdu a uznal obžalovaného vinným prečinom zabitia človeka podľa § 290 tr. z., ktorý tak spáchal, že dňa 30. januára 1936 na hradskej z H. do T. pred obcou Š. nedbalosťou pri jazde automobilom spôsobil smrť N. tým, že, idúc rychlostou 70 až 80 km alebo väčšou, prudkým zabrzdzením auta spôsobil smyk zadných kolies automobilu a tým prevrátenie vozu a smrteľné zranenie N.

Z dôvodov:

Proti oslobodzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal a previedol verejný žalobca zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., s ktorou generálna prokuratúra prejavila súhlas.

Odvolací súd oslobodil obžalovaného od obžaloby pre prečin podľa § 290 tr. z. v podstate z toho dôvodu, že obžalovaný, ktorý podľa zistenia odvolacieho súdu, idúc rychlostou 70 až 80 km alebo väčšou, prudkým zabrzdzením auta spôsobil smyk zadných kolies automobilu a tým prevrátenie vozu a smrteľné zranenie poškodeného, pokračoval nedbale, lebo podľa názoru odvolacieho súdu obžalovaný nemal inej možnosti, keď mu svetlá shasly, než prudko zabrzdíť, aby sa vyhnul nebezpečenstvu, že síde so silnice a narazí na nejakú prekážku.

Záver odvolacieho súdu, že konanie obžalovaného nebolo nedbalé, je mylný. Že prudkým zabrzdzením auta môže nastať smyk a tým ťažko vyrovnateľná zmena smeru jazdy, ktorá odchyľka je tým nebezpečnejšia a väčšia, čím v dobe smyku bola rychlosť značnejšia, vie každý riadič auta zo svojej skúsenosti.

Pred shasnutím svetiel, pri náležitej pozornosti musel obžalovaný vidieť rovnú dráhu na značnú vzdialenosť a mohol preto pri opatrnom zabrzdzení udržať dosavadný smer a zastaviť voz bez nebezpečenstva, že smer stratí a narazí na prekážku skorej, než sa mu podarí voz zastaviť. Prudkým a neopatrným zabrzdzením aj podľa svojho vedomia vyplývajúceho zo shora uvedenej skúsenosti spôsobil obžalovaný smyk a tým nevyhnutne prudkú zmenu smeru, ktorá v danej situácii jedine mohla spôsobiť nebezpečenstvo buď nárazu alebo dokonca, ako sa to v skutočnosti stalo, okamžitý smyk a prevrátenie auta, ktoré malo za následok smrteľné zranenie spolujazdca.

K ustáleniu nedbanlivosti obžalovaného stačí, keď pri dostatočnej opatrnosti, pozornosti a následkom svojej skúsenosti mohol predvídať, že sa k jeho konaniu môžu pripojiť také sily a následky, ktoré spolu s jeho konaním môžu vyvolať nežiadany výsledok. Ponevác si obžalovaný pri náležitej opatrnosti musel byť vedomý, že pri rychlosti, ktorou v dobe shasnutia svetiel šiel, prudkým zabrzdzením môže spôsobiť značnú odchyľku od smeru a dokonca smyk a tým nebezpečenstvo nárazu alebo prevrátenie auta priamo vyvolať, keď prez to zabrzdil tak prudko, že vyvolal smyk a prevrátenie auta, pri ktorom bol spolucestujúci zabitý, pokračoval neopatrne a nedbale a týmto konaním splnil všetky náležitosti činu kladeného mu obžalobou za vinu. Bolo preto treba uznať obžalovaného vinným v prečine podľa § 290 tr. z.

Čís. 5967.

Nepřímý úmysl podle druhé věty § 1 tr. zák. předpokládá vedle základního dolosního bezprávného jednání a těžšího výsledku z něho nastávšího ještě pravidelnou, typickou souvislost mezi jednáním a výsledkem, tedy typický vztah adekvátní.

Vyžaduje se typická souvislost ve smyslu objektivním; není tedy třeba, aby si pachatel mohl být vědom těžšího výsledku, nebo aby si ho dokonce byl vědom. Nepřímému úmyslu podle druhé věty § 1 tr. zák. nelze tedy rozumět tak, jako by se skládal z prvku dolosního a kulposního.

(Rozh. ze dne 15. září 1937, Zm II 346/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem těžkého poškození na těle podle § 153 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Pod zorným úhlem hmotněprávního zmatku podle § 281, č. 9 a) a 10 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že tu není skutkové podstaty zločinu podle § 153 tr. z., poněvadž jednak po stránce objektivní schází přý zákonně potřebná příčinná souvislost mezi jednáním obžalované a ublížením na těle u M. nastalým, jednak po stránce subjektivní jednala přý obžalovaná v takovém omylu, pro který nemohla ve svém činu spatřovati zločin.

V prvním směru uvádí stěžovatelka, že přý není typické, že políček způsobil vpáčení pravého ušního bubínku. Zmateční stížnost má tu zřejmě na mysli, že obžalovaná jednala podle rozhodovacích důvodů v úmyslu nepřátelském, tudíž s úmyslem nepřímým ve smyslu druhé věty § 1 tr. z., ve kterémžto případě jest ovšem třeba, aby povstálý výsledek byl takového rázu, že ze souzeného jednání obyčejně povstává, anebo snadno povstati může. Tato forma viny tedy skutečně předpokládá vedle základního dolosního bezprávného jednání a těžšího výsledku z něho povstávšího ještě pravidelnou, typickou souvislost mezi jednáním a výsledkem, tudíž příčinný vztah adekvátní (Miříčka, Trestní právo hmotné, str. 55, Solnař, Několik úvah o příčinném vztahu a adekvátnosti v trestním právu, 1937, str. 56).

Leč zmateční stížnost neprovádí uvedený hmotněprávní zmatek podle závazného předpisu § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř., totiž na jediném podkladě rozsudkových zjištění; vychází stěžovatelka po stránce skutkové z předpokladu, jako by bylo šlo o jeden políček, t. j. o jeden úder plochou dlaní do obličeje, kdežto rozsudek zjišťuje, že obžalovaná uhodila M. dvakrát po tváři, takže rozsudek nevylučuje, že se tak stalo pěsti, a při nejmenším nezjišťuje předpoklad stěžovatelčin, že šlo o pouhý políček.

V druhém (subjektivním) směru je vývodům zmateční stížnosti v příčině tvrzeného omylu stěžovatelčina rozumět zřejmě v tom smyslu, že

obžalovaná nastalý výsledek přý nepředvíдалa. Ani v tom směru není zmateční stížnost provedena podle zákona; vždyť rozsudek nic takového nezjišťuje.

Ostatně vychází tu zmateční stížnost i z názoru právně pochybeného, neboť zákon vyžaduje v případech nepřímého úmyslu typickou souvislost, o níž byla řeč, jen ve smyslu objektivním a nevyžaduje, aby si pachatel mohl být vědom, anebo aby si dokonce byl vědom těžšího výsledku. Nepřímému úmyslu po rozumu § 1 tr. z. nelze tudíž rozumět tak, jako by se skládal z prvku dolosního a kulposního (rozh. č. 1424, 3054 Sb. n. s., viz také Solnař, l. c. str. 56).

Čís. 5968.

Nezbytnou podmínkou kvalifikace krádeže podle § 174-I a) tr. z. je, že pachatel byl opatřen zbraní nebo jiným nástrojem nebezpečným osobní bezpečnosti za tím účelem, aby jich použil podle okolností proti osobě, která by ho při krádeži přistihla.

Krádež spáchaná s předměty uvedenými v § 174-I a) tr. zák. může se sbíhati se zločiny podle § 81 a 98, písm. b) tr. zák., když pachatel, při činu dopadený, ještě než odcizil cizí věc, použil zbraně, aby zmařil své zadržení.

Úmysl zbraní opatřeného pachatele, použití jí, aby ohrozil toho, nebo spáchal skutečně násilí na tom, kdo by ho při krádeži přistihl nebo ho pronásledoval, a aby tak odstrašením nebo skutečným násilím zabránil přistížení nebo dopadnutí na útěku, není vyloučen současným úmyslem pachatelovým, použití zbraně i jako prostředku ke spáchání krádeže prisvojením si zastřelené zvěře.

(Rozh. ze dne 15. září 1937, Zm II 285/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, pokud jím stěžovatelé byli uznáni vinnými zločinem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 174 I a) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Nezbytnou podmínkou kvalifikace krádeže podle § 174 I a) tr. z. je, že pachatel byl opatřen zbraní nebo jiným nástrojem nebezpečným osobní bezpečnosti za tím účelem, aby jich použil podle okolností proti osobě, která by ho při krádeži přistihla, buďto že by se se zbraní postavil zmíněné osobě na odpor, nebo by jí jen ohrozil, chtěje ji zastrašiti nebo zajistiti si tím útěk, aby vynutil na osobě jej přistihnuvši a stíhající opominutí stíhání a zadržení; zmíněná kvalifikace není však dána, pakli by vinník zmíněnými předměty chtěl provésti toliko samu krádež, nebo jde-li o nenabitou střelnou zbraň, nemá-li pachatel po ruce náboje (srov. rozh. býv. víd. n. s. č. 58, 69, 3608, rozh. zrušovacího soudu Sb. n. s. tr. čís. 1653, Dr. Miříčka, Trestní právo hmotné, str. 349).

Krádež spáchaná s předměty uvedenými v § 174 I a) tr. z. může se sbíhati se zločiny podle §§ 81 a 98, písm. b) tr. zák., když při činu dopadený pachatel ještě než odcizil cizí věc, použil zbraně, aby zmařil své zadržení.

Nalézací soud uznal oba stěžovatele vinnými zločinem podle § 174 I a) tr. z. proto, že pytláčili v lese, kladli oka na chytání lesní zvěře hodnoty 500 Kč nepřevyšující a při tom byli ozbrojeni, a to A. vojenskou pistolí a B. flobertkou.

Tímto odůvodněním není ovšem vystižena podle toho, co uvedeno, skutková podstata zločinu podle § 174 I a) tr. z.

Než skutková zjištění rozsudku opodstatňují plně zákonnou náležitost, která tvoří kvalifikační důvod zločinu krádeže podle § 174 I a) tr. z. beze zřetele na cenu věci, že totiž byli obžalovaní jako zloději opatření zbraní nebo jiným nástrojem nebezpečným osobní bezpečnosti. Poněvadž jde o otázku právní, může ji nejvyšší soud posouditi sám, jsa vázán jen skutkovými zjištěními nalézacího soudu a nikoli též jeho právním názorem.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaní kladli oka v lese svěřeném dohledu hajného M. Při tomto jednání byli přistiženi lesním dělníkem N. Na jeho dotaz, co dělají v lese, namířil na něho obžalovaný A. svou vojenskou pistolí a pronesl vyhrůžku slovní, kteréžto jednání vykonal proto, aby na N. vynutil, aby se vzdálil, tudíž, aby zastrážil osobu přistižnuvší jej při krádeži a donutil ji k tomu, aby opomínila jeho zadržení. Dále zjistil rozsudek, že obžalovaní byli stíháni hajným M., kterého přivolal jmenovaný lesní dělník, že hajný při tomto stíhání vyzval obžalované, aby zůstali státi, že bylo proti němu dvakrát vystřeleno obžalovaným A. a že při dalším pronásledování byly vypáleny na hajného ze středu osob, které stíhal, t. j. obžalovaných a dalšího jejich spolčovníka, ještě další výstřely z pistole a ručnice. Soud zjišťuje nad to, že rány z pistole byly vystřeleny obžalovaným A. v úmyslu, aby bylo zmařeno postížení obžalovaných hajným a že vojenská pistole, již použil A., má značnou průbojnost a nese daleko.

Obžalovaný A. neváhal tudíž podle uvedených zjištění použití zbraně, způsobitě ohrozit lidskou bezpečnost, k tomu, aby se postavil na odpor osobám, z nichž jedna jej přistižla při pokusu krádeže kladením ok na zvěř, druhá jej pronásledovala jako oprávněný orgán majitele lesa, do jehož honebního práva bylo obžalovanými zasazeno, použil tedy zbraně za účelem, který předpokládá skutková podstata § 174, I a) tr. z., jakmile se mu k tomu naskytl první příležitost.

Z počínání obžalovaného A., který použil zbraně dvakrát proti dvěma různým osobám v různých okamžicích v souvislosti s páchaním pokusu krádeže, plyne nepochybně, že měl zbraň s sebou, tudíž byl jí opatřen ve smyslu § 174, I a) tr. z., totiž, aby jí použil v případě potřeby za účelem závadným s hlediska § 174 I a) tr. zák., což ostatně obžalovaný sám doznal před četnictvem udav, že si zbraň vzal s sebou, aby měl něco pro případ, kdyby byli přistiženi.

Nehledě k tomu, že obžalovaní podle vlastního doznání a zjištění soudu pytláčili kritického dne kladením ok na králíky, nikoli stíháním po zvěři, není důvod vzeti zbraně s sebou za účelem ohrožení toho,

nebo spáchaní skutečného násilí na tom, kdo by obžalované přistihl při krádeži nebo je pronásledoval, a zabránit mu tak odstrašením nebo skutečným použitím násilí v přistižení nebo dopadení na útěku, vyloučen současným úmyslem použití zbraně také jako prostředku ke spáchaní krádeže přisvojením si zastřelené zvěře. Nemusel se proto soud zvláště zabývatí obhajobou stěžovatelů, že měli zbraně s sebou i za tím účelem, aby zastřelili nějakou zvěř, kdyby se jim nepodařilo lapiti ji do ok. Nehodnotil-li soud proto uvedenou obhajobu, nezavinil tím ani zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Zmateční stížnost obžalovaného B. tvrdí dále, že tento obžalovaný měl flobertku nenabitou. Tím patrně vytýká rozsudku zřetelným poukazem, že nepřihlídí k jeho obhajobě, že zbraň jeho nebyla nabita, když šli do lesa. Obžalovaný však doznal při témže hlavním přeličení, že si vzal s sebou několik nábojů a byly také náboje ty později zabaveny, jak je patrné z trestního oznámení. Obžalovaný doznal dále, že vystřelil u trati z flobertky, z čehož vyplývá, že máje náboje měl možnost nabítí svou zbraň, o níž stížnost sama netvrdí, že byla nezpůsobitě ohrozití lidskou bezpečnost, a tak této zbraně použití. Nebylo proto třeba, aby se soud zabýval právě uvedenou obhajobou stěžovatelovou.

Rozsudek vyloučil u tohoto obžalovaného jen, že vystřelil po hajném v úmyslu, aby ho přiměl k upuštění od pronásledování a aby ho zranil, nemaje za dostatečně prokázané jeho doznání, že vystřelil po hajném, chtěje zmařití jejich stíhání, a zprostil obžalovaného obžaloby vznesené na něho také pro zločin podle §§ 81 a 8, 155 a) tr. z. Avšak i beze zřetele na to, že stěžovatel B. měl sám při sobě zbraň a že není třeba k naplnění skutkové podstaty souzeného zločinu, aby pachatel použil skutečně zbraně, je výrok odsuzující i tohoto stěžovatele opodstatněn již tím, že B. byl podle nenapadeného zjištění rozsudku spolupachatelem krádeže spáchané ve společnosti se spoluobžalovaným A. Obžalovaný doznal, že když šli do lesa, byl on sám opatřen flobertkou a spoluobžalovaný A. pistolí značky Steyer, věděl tudíž podle svého doznání, že A má zbraň s sebou. Pojem »býtí ozbrojen« ve smyslu § 174 I a) tr. z., kterážto nebezpečná vlastnost činu je důvodem kvalifikujícím krádež jako zločin beze zřetele na cenu věci — nezakládá tento kvalifikační moment jen podle osoby pachatelovy, nýbrž určuje zločinný ráz činu, který padá k tíži nejen přímému pachateli, nýbrž podle § 5 tr. z. všem formám trestné účasti. Ručí proto za subjektivního předpokladu nahoře uvedeného i obžalovaný B. jako spolupachatel za činnost svého spolčovníka (rozh. víd. sb. č. 2523, Sb. n. s. č. 1717). Nespočívá proto rozsudek ani u obžalovaného B., tím méně u obžalovaného A. na mylném použití zákona, naopak byl čin tohoto obžalovaného správně podřazen pod ustanovení §§ 8, 171, 174-I a) tr. zák. a nikoli pod ustanovení §§ 8, 460 tr. z. «

Čís. 5969.

Nepokračoval-li řidič automobilu vida, že cyklista proti němu jedoucí odbočuje ke středu silnice, dále v jízdě po levé straně silnice zmírněnou rychlostí, aby mohl v případě nutnosti zastavití, odbočil-li

naopak na pravou stranu silnice a jel po ní nezmírněnou rychlostí a nedává znamení, porušil zvláště vyhlášené předpisy § 106, odst. 4, § 107, odst. 2 vládní nařízení č. 203/1935 Sb. z. a n. a § 3 vyhlášky zemského presidenta v Praze z 18. ledna 1934, č. 644.235/23/6665 z r. 1933 (č. 9/1934 zem. věst.), dané v zájmu bezpečnosti právních statků v § 335 tr. zák. uvedených, které jako řidič musel znáti (§ 233 tr. zák.) a které mu zprostředkovaly za uvedené nebezpečné situace poznání, že nezachová-li se podle nich, může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost cyklisty, i dopustil se nedbalosti podle § 335 tr. zák.

Dovolil-li zkoušený řidič osobě nezkoušené, aby auto v jeho přítomnosti řídila, bylo na něm, aby zasáhl vhodným způsobem do řízení auta a dbal při tom uvedených předpisů, jakmile zpozoroval nebezpečnou situaci. Neučinil-li tak, dopustil se opominutí naznačeného v § 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. září 1937, Zm I 617/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Pokud stížnost, vycházející ze skutkového stavu rozsudku formálně bezvadně zjištěného, se snaží dovoditi, že ve zjištěném jednání, pokud se týče opominutí obžalovaných nelze spatřovati skutkovou podstatu trestného činu náležejícího před soud, zejména přečinu podle § 335 tr. z., nelze jí přiznati důvodnost.

Obírajíc se výrokem rozsudku odsuzujícím obžalovaného A. pro přečin podle § 335 tr. z., namítá stížnost, že zajel-li tento obžalovaný autem jím řízeným na pravou stranu silnice, bylo toto jeho jednání plně ospravedlněno tím, že M. zabočil před tím s levé strany silnice, po které jel, náhle ke středu silnice, takže prý obžalovaní musili míti za to, že chce přejeti na pravou stranu silnice ve směru své jízdy a že bylo proto nutno zajetí autem na pravou stranu silnice ve směru jízdy auta, mělo-li býti zabráněno srážce auta s M. Svými dalšími vývody, týkajícími se postupu obžalovaného A., chce pak stížnost zřejmě vyjádřiti, že tento obžalovaný neporušil ani jinak žádný předpis vydaný v zájmu bezpečnosti osob pro jízdu motorovými vozidly.

Námítka stížnosti jsou bezdůvodné. Podle § 3 vyhlášky zemského presidenta v Praze ze dne 18. ledna 1934, v rozhodovacích důvodech citované, mají i řidiči motorových vozidel jeti po levé straně silnice ve směru jízdy; podle § 106, odst. 4 vládního nařízení ze dne 19. října 1935, č. 203 Sb. z. a n., je řidič motorového vozidla povinen jízdu přiměřeně zvolnit a — je-li toho zapotřebí k zabránění nehody — vozidlo, po případě i motor, zastaviti mimo jiné případy »vůbec vždy, kdykoli je zapotřebí zvýšené opatrnosti, aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena«, a podle § 107, odst. 2 téhož vládního nařízení je

řidič motorového vozidla povinen dáti výstražné znamení mimo jiné případy »vůbec vždy, kdykoli by vozidlem mohla býti způsobena nehoda nebo porucha dopravy«. Uváží-li se, že rozsudek zjišťuje, že obžalovaný A. zpozorovav, že M. ve vzdálenosti asi 50 m před autem zabočil svým jízdním kolem s levé strany silnice ke středu silnice, zajel autem jím řízeným s levé strany silnice, po které do té doby jel, na pravou stranu silnice ve směru své jízdy a pokračoval v jízdě po této straně silnice, že nezmírnil rychlost jízdy — rychlost jízdy auta činila podle zjištění rozsudkového asi 60 km za hodinu a jevila se až do té doby přípustnou — tak, aby mohl v případě nutnosti své vozidlo zastaviti, a že nedal vůbec výstražného znamení, je zřejmo, že tento obžalovaný porušil všechny tři předpisy, o nichž se stala zmínka. Jakmile M., přibližuje se k autu obžalovaným A. řízenému, v uvedené vzdálenosti před tímto autem zabočil svým jízdním kolem do středu silnice, jako by chtěl přejeti přes silnici na pravou stranu, byla tu situace, za níž bylo na straně obžalovaného A. potřebí zvýšené opatrnosti, aby bezpečnost osob, zejména M., nebyla ohrožena, a za níž mohla býti vozidlem obžalovaným A. řízeným způsobena nehoda. Bylo tedy na tomto obžalovaném, aby za této nebezpečné situace na silnici nastalé postupoval podle cit. předpisů vládního nařízení ze dne 19. října 1935, č. 203 Sb. z. a n. Podle uvedeného předpisu vyhlášky zemského presidenta v Praze měl se dále obžalovaný A. i za zmíněné situace držeti s autem jím řízeným dále na levé straně silnice ve směru své jízdy. S názorem stížnosti, že obžalovaní musili vzhledem k tomu, že M. jel svým jízdním kolem ke středu silnice, míti za to, že pojedí až na pravou stranu silnice a že se nepokusí vrátiti se před autem na levou stranu silnice, nelze souhlasiti; neboť z pouhé skutečnosti, že M. zabočil svým jízdním kolem ke středu silnice, nedalo se nikterak důvodně souditi, že se M. zachová tak, jak obžalovaní podle tvrzení stížnosti předpokládali. Že bude zacetím auta na pravou stranu silnice a jízdou auta po této straně silnice hrozící srážce auta s M. zabráněno, nedalo se důvodně očekávati. Obžalovaný A. nehájl se neznalostí zmíněných předpisů, jež jím byly porušeny, a nemohl by se jí ani s úspěchem hájiti, kdyžť přece sám udal, že jezdí osobním autem obžalovaného B. jako řidič již déle než rok, a tedy podle tohoto svého zaměstnání předpisy ty stejně jako obžalovaný B., jež je zkoušeným šoférem a má vůdčí list, znáti musil (§ 233 tr. z.). Zmíněné zvláště vyhlášené předpisy, jež byly vydány i v zájmu bezpečnosti právních statků v § 335 tr. z. uvedených, zprostředkovaly obžalovanému A. za zmíněné nebezpečné situace poznání, že, nezachová-li se podle nich, může tím býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost M. V porušení uvedených předpisů obžalovaným A. shledal tedy nalézací soud právem nedbalost rázu v § 335 tr. z. předpokládaného.

Námítka stížnosti, že se obžalovaný B. nedopustil nedbalosti rázu v § 335 tr. z. uvedeného, není rovněž odůvodněna. Věděl-li tento obžalovaný, že A. jezdil již déle než rok jako řidič bezvadně jeho osobním autem — rozsudek to nevyklučuje —, pak směl obžalovanému A. i v tomto případě přenechat řízení svého auta, a to tím spíše, když jel v tomto případě s obžalovaným A. a mohl v důsledku toho na jízdu

dohlížeti. Obžalovaný B. směl však v tomto případě přenechat obžalovanému A. řízení svého auta jen potud, pokud tento jel jím bezvadně. Jakmile obžalovaný B. upozoroval, že obžalovaný A. přes to, že M. zabočil svým jízdním kolem s levé strany silnice ke středu silnice, rychlost jízdy ihned přiměřeně nezmírnil a výstražného znamení nedal, bylo na něm, aby jako šofér zodpovědný za bezvadnou jízdu svého auta sám okamžitě zasáhl vhodným způsobem do řízení svého auta a dbal při tom citovaných zvláště vyhlášených předpisů. Ježto podle skutkového zjištění rozsudkového tak neučinil, dopustil se opominutí, o němž mohl již podle jeho přirozených následků, které každý snadno poznati může, jakož i podle zmíněných zvláště vyhlášených předpisů a podle svého zaměstnání jako šofér nahlížeti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost M., tedy nedbalosti povahy v § 335 tr. z. předpokládané.

Srážka auta obžalovaným A. řízeného s cyklistou M. a smrt M. touto srážkou přivoděná byly podle formálně bezvadného skutkového zjištění rozsudkového způsobeny zmíněným jednáním a opominutím obžalovaného A. a uvedeným opominutím obžalovaného B.

Za tohoto stavu věci nelze nalézacímu soudu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, shledal-li v uvedených skutcích obžalovaných přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Čís. 5970.

Zavinění řidiče automobilu, nezastavil-li hned automobil (jak to za daných okolností žádal předpis § 106, odst. 4 vlád. nař. čís. 203/1935 Sb. z. a n., který jako řidič automobilu musil znáti), nýbrž vypnul pouze motor jel dále, byť i rychlostí nepatrnou, ačkoli byl oslněn světly protijedoucího automobilu a tím neschopen pozorovati jízdní dráhu.

(Rozh. ze dne 22. září 1937, Zm II 263/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby na něho vznesené pro přečin podle § 335 tr. z., rozsudek zrušil a věc vrátil soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř., nelze upřítí oprávnění.

Podle § 106, odst. 4 vlád. nařízení ze dne 19. října 1935, čís. 203 Sb. z. a n., je řidič motorového vozidla povinen jízdu přiměřeně zvolniti a — je-li toho potřebí k zachránění nehody — vozidlo, po případě i motor, zastaviti mimo jiné případy »vůbec vždy, kdykoli je potřebí zvýšené opatrnosti, aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena«. Uváží-li se, že rozsudek zjišťuje, že obžalovaný, spatřiv protijedoucí auto s nestlumenými reflektory na vzdálenost 500 m, dal protijedoucímu

řidiči znamení, aby světla stlumil, a že tento nereagoval, že obžalovaný sice podle posudku znalce mohl spoléhati na to, že řidič osobního auta světla na vzdálenost 50 m stlumí, že však obžalovaný vyčkával do vzdálenosti přibližně 30 m a že teprve, byv oslněn, motor vypnul, tedy v jízdě pokračoval, a konečně po nárazu na okenní tabuli auto zastavil, je nasnadě, že obžalovaný tím, že nejpozději po přiblížení se osobního auta beze stlumených světla na 50 m svoje auto neprodleně nezastavil, porušil citovaný předpis. Neboť jako šofér mohl předvidati, že nestlumil-li řidič protijedoucího auta světla na 50 m, ačkoli byl již dříve bezvýsledně na to upozorněn, nestlumí je snad vůbec, čímž sám (obžalovaný) bude oslněn a tím neschopen pozorovati jízdní dráhu, takže může narazit na nějakou překážku, i když pokračuje v další jízdě jen s nepatrnou rychlostí. Zavinění obžalovaného je spatřovati hlavně v té okolnosti, že, ačkoli podle svého doznání byl oslněn, spokojil se s tím, že motor pouze vypnul, místo aby auto ihned zcela zastavil. Vědomí o nebezpečnosti svého jednání pro tělesnou neporušenost a život třetích osob zprostředkovaly mu právě citované předpisy, které jako řidič auta znáti musil (§ 233 tr. z.).

Dlužno tedy přisvědčiti zmáteční stížnosti, uplatňující, že skutková zjištění rozsudku zakládají znaky skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. z., aspoň potud, že podle skutkových zjištění napadeného rozsudku jsou dány znaky subjektivní stránky skutkové podstaty tohoto přečinu a že soud první stolice svým zprošťujícím výrokem, opírajícím se o nedostatek zavinění obžalovaného, porušil zákon a zatížil rozsudek zmatečím podle § 281, č. 9 a) tr. ř. Vzhledem k tomu, že rozsudek některé náležitosti skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. z. po stránce objektivní nezjišťuje, spokojuje se v tom směru reprodukcí skutkového děje v obžalovacím spise vyličeného, nelze se obejítí bez nařízení nového hlavního přelíčení a bylo proto rozsudek zrušiti a vrátiti věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 5971.

Věc, svěřená poručníku pro toto jeho postavení, je mu svěřena »z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského« ve smyslu § 181 tr. zák.

(Rozh. ze dne 22. září 1937, Zm II 316/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 181 tr. z. a přestupkem podvodu podle § 461 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného napadá rozsudek soudu první stolice číselně důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Námítkou, že jednání obžalovaného, v němž nalézací soud shledal zločin úřední zpronevěry podle § 181 tr. z., nezakládá skutkovou podstatu tohoto zločinu, protože obžalovanému nebyla žádná věc svěřena

z příčiny jeho veřejného úřadu nebo z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského nebo obecního, chce stížnost zřejmě vyjádřit, že tu není dána skutková podstata zminěného zločinu proto, že částka 890 Kč, o níž jde, nebyla obžalovanému svěřena z příčiny jeho veřejného úřadu nebo z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského nebo obecního.

Námítka, že tato částka nebyla obžalovanému svěřena z příčiny jeho veřejného úřadu nebo z příčiny zvláštního příkazu obecního, je bezpředmětná, ježto rozsudek nikde nepraví, že šlo o částku svěřenou obžalovanému z těchto příčin, nýbrž uvádí, že zmíněná částka byla obžalovanému svěřena z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského.

Námítka stížnosti, že částka, o níž běží, nebyla obžalovanému svěřena ani z této příčiny, je bezdůvodná. Každá věc, jež byla poručníku svěřena pro toto jeho postavení, je mu svěřena »z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského«
po rozumu § 181 tr. z. (Rozh. č. 2933 vid. sb.). Uváží-li se, že rozsudek zjišťuje, že obžalovaný byl okresním soudem v F. ustanoven poručníkem nezletilého M. a vykonal předepsané sliby, že dále zřejmě předpokládá, že obžalovaný vedl jménem tohoto poručence proti jeho nemanželskému otci N. exekuci k vydobytí pohledávky na výživném, poručenci soudem přiznaném, a že zjišťuje, že peníze, o něž tu jde, byly částí částky 1.200 Kč, jež byla následkem této exekuce N-ovi jeho zaměstnavatelkou z jeho platu zadržena a obžalovanému jako poručníku jmenovaného poručence pro tohoto vyplacena, nelze nalézacímu soudu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, zaujal-li stanovisko, že částka 890 Kč byla obžalovanému svěřena z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského ve smyslu § 181 tr. z.

Čís. 5972.

Podvod spáchaný tím, že úřadu rozhodujícímu o udělování podpor ze státní stravovací akce byly zamlčeny okolnosti týkající se majetku a výdělku pachatelova, předpokládá po stránce objektivní, že byl pachatel podle předpisů o tom vydaných vyloučen z okruhu osob, jimž může být udělena podpora z této akce, a po stránce subjektivní, že si toho byl pachatel vědom, zejména že mu byly či mohly být známy předpoklady pro posouzení otázky, zda je či není z akce vyloučen.

(Rozh. ze dne 22. září 1937, Zm II 365/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost se dovolává důvodů zmatečnosti podle § 281, čis. 4, 5 9 a) a 10 tr. ř.

Nelze jí upřít oprávnění, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř. namítá nesprávné právní posouzení věci v otázce, zda obžalovaný mohl být účasten podpory ze státní stravovací akce pro osoby nezaměstnané a omezeně pracující, o jakou podle zjištění rozsudkových v souzeném případě šlo, či zda z ní byl vyloučen.

Nalézací soud opírá výrok odsuzující obžalovaného pro zločin podle §§ 197, 200 tr. z. o skutkové zjištění, že obžalovaný zamlčel úřadu rozhodujícímu o udělení podpory ze státní stravovací akce, že má domek v ceně asi 14.000 Kč a že si vydělá jako trhovce denně 13 Kč. Po právní stránce pak uvedl, že nárok na podporu ze státní stravovací akce má podle zákona jenom nemajetný a nezaměstnaný, jímž obžalovaný podle uvedených skutkových zjištění nebyl. Nalézací soud neuvedl, který zákon má na mysli a která ustanovení tu přicházejí v úvahu. Ve skutečnosti žádný zákon uvésti nemohl, ježto není zákona, jenž stanoví zásady pro poskytování podpor ze státní stravovací akce, nýbrž jsou tu jen směrnice usnesené ve schůzi vlády republiky Československé ze dne 27. června 1933 a vydané ministerstvem sociální péče dne 28. června 1933, č. j. 28.200/III-E 1933. Směrnicemi těmi je pojem nezaměstnaného a omezeně pracujícího vynezen takto:

Nezaměstnanou ve smyslu této akce je osoba, která je svou výživou odkázána na důchod z námezdního poměru, byla po 1. lednu 1929 alespoň tři měsíce v nepřetržitém námezdním poměru, v němž podléhala povinnému nemocenskému pojištění, a která, ač se ucházela o práci, zaměstnání nalézt nemohla a je v důsledku své nezaměstnanosti na výživě své a své rodiny ohrožena.

Za těchto podmínek mohou být pojeti do akce omezeně pracující, pokud jsou živiteli rodin, když nejsou v příslušném týdnu, za který jim poukázky mají být vydány, zaměstnány buď vůbec neb aspoň ne více než 16 hodin. Na podporu ze státní stravovací akce není právního nároku.

Z akce jsou vyloučeny:

a) Osoby, které současně pobírají podporu v nezaměstnanosti se státním příspěvkem bez ohledu na to, zda jde o podporu ve smyslu článku I. nebo II. zákona ze dne 5. června 1930, č. 74 Sb. z. a n.;

b) osoby, které byly v námezdním poměru a požívají podpory nebo příjmu z jiných veřejných prostředků nebo mají jiné příjmy, a to v obou případech takového druhu, že jejich výživa a výživa jejich rodin není ohrožena;

c) sezonní dělníci, to jest dělníci vykonávající práce, které jsou zpravidla vlivy povětrnostními nebo zvláštní povahou svou omezeny pouze na část roku; předpokladem je, že byli skutečně zaměstnání alespoň polovici sezony;

d) osoby, které podle § 2 zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří nepodléhaly pojistné povinnosti nemocenské, poněvadž jejich práce byla pouze příležitostná anebo poněvadž měly zaměstnání to pouze jako vedlejší;

e) osoby, které pro své tělesné nebo duševní vlastnosti nejsou schopny pravidelného zaměstnání, zejména osoby požívající chudinského zaopatření;

f) osoby, které byly vlastní vinou propuštěny ze zaměstnání, anebo které dobrovolně práci opustily bez závažné příčiny nebo se o práci nestarají;

g) osoby, které odmítají práci nabídnutou jim veřejnou nebo odborovou zprostředkovatelnou práce nebo jiným veřejným orgánem přes to, že nabídnutou práci mohou zastávat, že práce není toho rázu, aby ohrozila jejich odbornou výkonnost a je placena podle platného mzdového tarifu nebo podle sazeb obvyklých v místě, kde se má práce konati.

Z uvedeného je zřejmo, že pro správné rozhodnutí věci nutno po stránce objektivní především zkoumati, zda obžalovaný byl ze státní stravovací akce vyloučen. V případě, že z ní vyloučen nebyl, bude uvažovati, zda je v jeho osobě splněn pojem nezaměstnaného nebo omezeně pracujícího ve smyslu směrnic nahoře uvedených. S tohoto hlediska musí pak býti zkoumáno, zda a jaký význam má okolnost, že obžalovaný byl vlastníkem domku v ceně asi 14.000 Kč a že si vydělal denně 13 Kč, a je-li možno říci, že tento příjem vylučoval předpoklad, že výživa obžalovaného a jeho rodiny byla ohrožena. Pokud jde o otázku, zda byla ohrožena výživa rodiny, musí ovšem býti přihlédnuto, zda a jaké příjmy měla manželka obžalovaného. Kdyby soud dospěl k názoru, že obžalovaného nelze zahrnouti v okruh osob, jimž podpora ze státní stravovací akce může býti udělena — právního nároku na ni není — musí býti zkoumáno a náležitě odůvodněno, zda a proč si toho obžalovaný byl vědom, nanejvýš či mohly býti známy předpoklady pro posouzení otázky, zda byl či nebyl ze státní stravovací akce vyloučen. Aby bylo možno učiniti potřebná skutková zjištění, bude třeba podrobně vyslechnouti obžalovaného, jenž soudem vůbec vyslechnut nebyl, takže provedení hlavního přeličení a vynesení rozsudku v jeho nepřítomnosti odporovalo ustanovení prvního odstavce § 427 tr. ř. Již z těchto důvodů bylo zmatečnické stížnosti vyhověti, aniž bylo třeba se obíratí jejími ostatními vývody, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 5973.

Ke skutkové podstatě přestupků nekalé reklamy podle § 25 zákona proti nekalé soutěži se po stránce subjektivní nezbytně vyžaduje, aby pachatel znal nepravdivost a klamavost použitého údaje.

Považoval-li pachatel údaj mylně za pravdivý, není tu vůbec tohoto vědomí o jeho nepravdivosti a klamavosti a nesejde na tom, zda byl tento omyl zaviněn nedbalostí nebo nedostatkem bedlivosti pachatele.

(Rozh. ze dne 24. září 1937, Zm II 313/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnické stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu, jimž byl obžalo-

vaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, č. 111 Sb. z. a n., a pro přestupek nekalé reklamy podle § 25 téhož zákona.

Z důvodů:

Uplatňujíc důvody zmatečnosti č. 5, 9a) § 281 tr. ř. napadá zmatečnické stížnosti rozsudek prvního soudu jen potud, pokud jim obžalovaný byl zproštěn obžaloby pro přestupek nekalé reklamy podle § 25 zákona proti nekalé soutěži, ponechávajíc netknutým zprošťující výrok ve směru přečinu zlehčování podle § 27 téhož zákona. Zmatečnické stížnosti nelze přiznati úspěch.

S hlediska zmatku č. 5 § 281 tr. ř. výtýká stížnost, že napadený rozsudek odporuje spisům, pokud se v něm tvrdí, že soukromý žalobce v důvodech obžaloby neuvedl, co vzhledem k okolnostem zjištěným podle posudku znalce inž. H. dokazuje nepravdivé a k oklamání způsobilé tvrzení obžalovaného, jakož i, že tento věděl, že jeho údaje jsou nepravdivé a způsobily poškoditi soukromého žalobce. O rozpor se spisy by však mohlo jíti jen tehdy, kdyby rozsudek nesprávně uvedl příslušnou část spisů, což stěžovatel ani netvrdí. Svými příslušnými vývody uplatňuje zmatečnické stížnosti spíše výtku neúplnosti, která však neobstojí.

Napadený rozsudek přihlíží k celému obsahu pozastaveného letáku, v němž obžalovaný mezi jiným uvedl, že »vlastní nejmodernější stroj jemného vrtání válců ve střední a severní Moravě«, že »vyobrazený stroj je poslední model světoznámých strojů M. & S., akc. spol. v O.«, že »je to nejmodernější a nejdokonalejší zařízení pro úsporné opracování válců, jemné vrtání s největší přípustnou rychlostí řezání« atd., — tak i k posudku znalce, podle něhož má nalézací soud za zjištěno, že není podstatného rozdílu mezi strojem firmy M. & S., který si objednal obžalovaný a jehož se týká pozastavená reklama, a strojem firmy H., který má soukromý žalobce, že oba stroje mají zařízení pro snadné a přesné centrování předmětů a pro snadné a přesné nastavení řezacích nástrojů, a že úhrnem nutno říci, že oba stroje, jak firmy H. tak i fy. M. & S. jsou nejmodernější stroje pracující na stejných zásadách, uznávaných dnešní technikou dosud za nejsprávnější a užívaných též jinými firmami, a že oba stroje jsou schopny největší přesnosti práce, která je dána přesností a schopností měřidel pro její kontrolu dosud všeobecně užívaných. Co se týče trvanlivosti a přesnosti strojů, vychází rozsudek ze skutečností, které zjišťuje podle posudku znalce, že stroj firmy H. byl dodán v dubnu 1933 jedné říšskoněmecké firmě a až dosud v bezvadném stavu pracuje, kdežto stroj firmy M. & S. model PFR jest jedním z prvních strojů vyrobených touto firmou, takže počátek výroby této typy spadá asi do roka 1935 a nelze říci, jak se tento stroj co do opotřebování v praxi osvědčí.

Nalézací soud se obírá obhajobou obžalovaného, že byl přesvědčen, že údaje v letáku jsou pravdivé, ježto stroj, jež si objednal, je skutečně nejmodernějším strojem na jemné vrtání válců ve střední a severní Moravě a má před jinými stroji a zejména též před strojem, jehož již po delší dobu užívá soukromý žalobce, tu výhodu, že je zvlášť konstruován

a určen jen pro jemné vrtání, kdežto stroj kombinovaný, jimž se nejen vrtá, ale i honuje, větším namáháním během doby více trpí, — a přihlíží k posudku znalce, jenž uznal tento názor za správný jen potud, pokud by šlo o kombinovaný stroj, kde se pro vrtání a honování používá jednoho a téhož vřeten. Hodnotiv výsledky hlavního přeličení, nepokládá nalézací soud za vyvrácenu obhajobu obžalovaného, že jednal v dobré víře a a že zejména, pokud v údajích letáku je obsaženo tvrzení, že vrtací stroj obžalovaného svou výkonností předčí ostatní stroje k témuž účelu v onom kraji používané, obžalovaný si nebyl vědom toho, že by tento údaj byl nepravdivý a klamavý, poněvadž skutečně šlo o zcela moderní konstrukci stroje zvláště určeného pro jemné vrtání a soukromý žalobce ani netvrdil, že by v severní a střední Moravě někdo jiný měl takový stroj. Při tom nepominul rozsudek mlčením ani výpověď svědka F., který potvrdil, že se obžalovaný při rozšiřování letáku vyjádřil, že soukromý žalobce má stroj na broušení válců již delší dobu a že nový stroj obžalovaného pracuje přesněji, naopak se tím obírá a tuto okolnost zjišťuje. Neoprávněna jest i výtka zmateční stížnosti, že rozsudek nepřihlíží k výpovědi svědka J., neboť i touto výpovědí se rozsudek obírá, ale nemá jí za bezpečně prokázáno, že obžalovaný svědkovi řekl, že výrobky soukromého žalobce nejsou takové jakosti a z takového materiálu, jako jeho, ani že se vyjádřil, že práce soukromým žalobcem byla provedena špatně a neodborně. V tom, že se napadený rozsudek v této souvislosti zvláště neobírá výpovědi svědka K., nelze spatřovati neúplnost rozsudku podle č. 5 § 281 t. ř., neboť údaj tohoto svědka, že se obžalovaný vyjádřil, že správkou provedená soukromým žalobcem byla špatná, nemá vůbec vztahu k obsahu a k rozšiřování pozastaveného letáku a je proto s hlediska § 25 zák. proti nekalé soutěži bez významu. Skutečností obžalovaným doznanou, že rozšiřoval leták již v době, kdy mu ještě nebyl dodán stroj na jemné vrtání, jehož vlastnosti vychvaloval v letáku a jehož použil k reklamě pro svůj podnik, — se sice rozsudek neobírá. V tom však nelze spatřovati podstatnou neúplnost, která by činila rozsudek zmatečným podle č. 5 § 281 t. ř., neboť skutečnost, že obžalovaný zahájil reklamu již dříve, sama o sobě nesvědčí o jednání s hlediska § 25 zák. proti nekalé soutěži závadném, když soukromý žalobce ani nepopírá, že obžalovaný onen stroj skutečně objednal a spoléhal na to, že mu bude v dohledné době dodán.

Výtka, že zprošťující výrok je právně mylný (č. 9 a) § 281 t. ř.), nemůže mít úspěch, když nalézací soud hodnocením výsledků průvodního řízení nedospěl k přesvědčení, že obžalovaný věděl, že údaje letáku v tom neb onom směru jsou nepravdivé a klamavé.

Ke skutkové podstatě přestupku nekalé reklamy podle § 25 zák. proti nekalé soutěži po subjektivní stránce se nezbytně vyžaduje, by pachatel znal nepravdivost a klamavost použitého údaje. Toto vědomí musí býti v každém případě dokázáno. Považoval-li pachatel údaj mylně za pravdivý, není tu vůbec tohoto vědomí o jeho nepravdivosti a klamavosti a nesejde na tom, byl-li tento omyl zaviněn nedbalostí nebo nedostatkem bedlivosti pachatele. Podle zjištění rozsudkových obhajoba obžalovaného, že pozastavené údaje letáku považoval za pravdivé i potud, pokud naznačují, že vychvalovaný stroj je lepší než ostatní stroje

tohoto druhu, nebyla výsledky průvodního řízení vyvrácena a nalézací soud nevzal proto za prokázáno, že obžalovaný věděl, že tento jeho údaj je objektivně nepravdivý a klamavý. Pro tento nedostatek podstatné náležitosti subjektivní skutkové podstaty přestupku podle § 25 zák. proti nekalé soutěži není skutek obžalovaného vůbec činem trestným, před soud příslušejícím a vyneseným výrokem nebyl tedy zákon porušen, ani ho nebylo nesprávně použito.

Čís. 5974.

Slovná vyhrážka zlým nakladáním, spojená s důrazným posunkom (napriahnutím ruky), je nebezpečnou vyhrážkou v smysle § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Totožnosť činu v smysle § 325, odst. 2 tr. p. nie je porušená, jestliže súd posudzuje zistený čin obžalovaného podľa inej eventuality skutkovej podstaty než obžaloba.

(Rozh. zo dňa 25. septembra 1937, Zm III 274/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prečin násillia proti orgánu vrchnosti vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu čo do kvalifikácie trestného činu a kvalifikoval tento čin ako prečin násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Z d o v o d o v :

Rozsudok odvolacieho súdu je napadnutý iba verejným žalobcom, a to z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p.

Odvolací súd zistil v svojom rozsudku skutkom, že obžalovaný A. dňa 4. marca 1936 vstúpil do kancelárie staničného úradu v T., keď tam prednosta Š. konal službu a zisťoval meno brata obžalovaného B., ktorý pred tým robil na stanici výtržnosť, že pri tom obžalovaný na menovaného úradníka napriahol ruku s výkrikom, že mu jednu strelí.

Než se súhlasit s právnym názorom odvolacieho rozsudku, že v tomto skutku niet skutkovej podstaty prečinu násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914, pretože obžalovanému nešlo o to, aby zmaril zistenie zadržaného B., alebo aby vynútil jeho prepustenie, ale že ide o púhy prestupok podľa § 41 prest. zák.

Po subjektívnej stránke stačí ku skutkovej podstate spomenutého prečinu, aby pachateľ bol si toho vedomý, že násillím alebo hrozbou prekáža orgánu vrchnosti v nerušenom výkone jeho povolania. A toto vedomie obžalovaného A. bolo, lebo videl a tedy aj vedel, že napadnutý úradník práve vykonával svoje povolanie, ako 25ročný zdravý muž musel tiež vedieť, že slovná vyhrážka zlým nakladaním, je-li spojená s tak dôrazným posunkom, ako je hore opísané, je nebezpečná a že táto je riadne úradovanie hatené. Tým je u obžalovaného daná subjektívna skutková podstata cit. prečinu násillia proti orgánu vrchnosti.

Pohnútka, že sa obžalovaný chcel napadnutému úradníkovi pomstiť za zadržanie a domnelé bitie svojho brata, je nerozhodná pre posúdenie uvedenej stránky skutkovej podstaty.

Okolnosť, že obžaloba pri ináč správnej kvalifikácii videla v opísanom konaní pomstu pre výkon úradného povolania a že aj prvostupňový rozsudok takto čin posudzoval, nie je na prekážku, aby najvyšší súd čin obžalovaného posudzoval podľa inej eventuality § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914, totiž s hľadiska prekážania v úradnom trvajúcom výkone, lebo tým totožnosť činu v smysle § 325, odst. 2 tr. p. nie je nijak porušená.

O jestvovaní objektívnych znakov spomenutého prečinu niet pochybností, lebo napadnutý železničný úradník pri dozeraní na zachovávanie poriadku na železnici aj podľa odvolacieho rozsudku je orgánom vrchnosti; v dobe činu vykonával v tomto smere svoje povolanie, a to po práve a obžalovaný mu v tom (mimo prípadu shluknutia) nebezpečnou vyhrážkou prekážal.

Je tedy v zistenom skutku obžalovaného daná skutková podstata prečinu násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Keď prez to v ňom odvolací súd spoznal len prestupok podľa § 41 prest. zák. a preto vo výroku o kvalifikácii zrušil prvostupňový rozsudok, zaviniť zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p.

Čís. 5975.

Není třeba, aby stěžovatel hned po vyhlášení rozsudku výslovně požádal formální důvod zmatečnosti, který ohlásil ihned, jakmile bylo závadné opatření učiněno, nýbrž stačí, uplatnil-li jej později v ohlášení nebo v provedení opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 25. září 1937, Zm IV 328/37.)

Nejvyšší soud přezkoumav trestní věc proti A., obžalovanému pro přečin podle § 310, odst. 2 tr. z., zmateční stížnost obhájce obžalovaného zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost byla založena na důvodech zmatečnosti podle § 384, č. 9 a § 385, č. 1 a) tr. ř.

Důvod zmatečnosti podle § 384, č. 9 tr. ř. byl uplatňován: 1. protože soud první stolice nevzal svědkyni M. do přísahy; 2. protože odvolací soud nevyhověl obhájcovu návrhu na konání místní prohlídky a výslech svědků na místě, dále na vyžádání posudku znalce z oboru automobilismu a na výslech svědka N.

Obhájce už v odvolání uplatňoval důvod zmatečnosti podle § 384,

č. 9 tr. ř. pro nevzetí svědkyně M. do přísahy a pro zamítnutí návrhu na výslech znalce a svědků na místě samém. Odvolací soud nesprávně vyslovil, že uplatňování důvodu zmatečnosti podle § 384, č. 9 tr. ř. v odvolání bylo zákonem vyloučeno, když obhájce po vyhlášení rozsudku tento formální zmatek neudržel.

Obhájce ohlásil tento formální důvod zmatečnosti při hlavním přelíčení u soudu první stolice hned po vyhlášení zamítavého usnesení a proto nemusel tento úkon opakovat hned po vyhlášení rozsudku, nýbrž stačilo, že potom uplatňoval tento důvod zmatečnosti v písemném ohlášení nebo v provedení odvolání; neboť zákon žádá v ustanovení 4. odst. § 384 tr. ř. pouze, aby se výhrada uplatňování formálního důvodu zmatečnosti stala hned, krom toho však žádá v ustanovení § 390 tr. ř., aby při ohlášení anebo v provedení zmateční stížnosti byly důvody zmatečnosti označeny, nežádá však, aby formální důvod zmatečnosti, ohlášený hned za hlavního přelíčení, byl bezpodmínečně a výslovně udržen hned po vyhlášení rozsudku.

Pokud tedy odvolací soud nevyřídil odvolání obhájcovu, týkající se nevzetí svědkyně M. do přísahy, není tu případu odst. 2 § 428 tr. ř. a je nutno vyříditi zmateční stížnost co do výtky důvodu zmatečnosti.

Pokud se však týče zamítnutí návrhu na místní prohlídku a na výslech znalce a svědků na místě, odvolací soud se tímto návrhem zabýval ve věci samé, byť i ne při vyřizování formálního důvodu zmatečnosti dle § 384, č. 9 tr. ř., uplatňovaného v odvolání, nýbrž následkem nového návrhu obhájcovu, učiněného v tomto směru při odvolacím hlavním přelíčení. Z toho plyne, že tento návrh byl zkoumán oběma nižšími soudy a proto podle 2. odst. § 428 tr. ř. je další uplatňování důvodu zmatečnosti dle § 384, č. 9 tr. ř. v tomto směru ve zmateční stížnosti nepřipustno.

Čís. 5976.

Jestliže všechny závadné výrazy, použité obžalovaným, byly obsaženy v jednom článku a směřovaly proti témuž soukromému žalobci, jest lehčí trestný čin — urážka — zahrnut v kvalifikaci těžšího trestného činu — pomluvy — takže je třeba oba skutky podřaditi podle § 95 tr. zák. pouze pod přísnější ustanovení § 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 25. září 1937, Zm IV 372/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumav trestní věc proti A., obžalovanému pro přečin podle §§ 1 a 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., zmateční stížnost obžalovaného zčásti odmítl, zčásti zamítl; z úřední povinnosti z důvodu zmatečnosti podle § 385, č. 1 b) tr. ř. zrušil nejvyšší soud napadený rozsudek odvolacího soudu ve výroku o kvalifikaci a kvalifikoval čin obžalovaného pouze jako přečin pomluvy, spáchané tiskem podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Nejvyšší soud, přezkoumávaje tuto trestní věc se přesvědčil, že se tu vyskytuje důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 b) tr. ř., který nebyl zmateční stížností uplatňován. Poněvadž tento zmatek byl v neprospěch obžalovaného, dlužno ho dbáti ve smyslu posl. odst. cit. paragrafu z úřední povinnosti.

Obžalovaný byl uznán vinným jednak z přečinu pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., jednak z přečinu urážky na cti podle § 1 cit. zák., kterých činů se dopustil v jednom článku a proti těmž soukromému žalobci. Poněvadž všechny výrazy byly namířeny proti těmž právnímu statku, totiž proti cti soukromého žalobce, je lehčí trestný čin urážky na cti zahrnut v kvalifikaci těžšího trestného činu pomluvy, takže je třeba oba skutky podříditi podle § 95 tr. z. pouze pod přísnější ustanovení § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. Odvolací soud tím, že kvalifikoval každý skutek zvlášť, zavinil zmatek podle § 385, č. 1 b) tr. ř. Proto byl podle 1. odst. § 33 por. nov. rozsudek odvolacího soudu ve výroku o kvalifikaci zrušen a trestný čin kvalifikován jen jako přečin pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.

Čís. 5977.

Kdo pouze zprostředkuje pro poškozeného úvěr, jehož poskytnutí naplňuje skutkovou podstatu přečinu ve smyslu § 2 cís. nař. č. 275/1914 ř. z. (o lichvě), nedopouští se přečinu podle § 2 cit. nařízení, nýbrž přečinu podle § 4, č. 1 téhož nařízení, ačli tu jsou předpoklady tohoto předpisu, zejména nápadný nepoměr mezi odměnou, kterou si dal slíbiti nebo poskytnouti, a jeho námahou a výdaji, a jednal-li po živnostensku.

Pojem »po živnostensku« ve smyslu § 4, č. 1 cís. nař. č. 275/1914 ř. zák.

(Rozh. ze dne 27. září 1937, Zm II 252/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací z podnětu zmateční stížnosti obžalovaného A. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem lichy podle § 2, odst. 1 cís. nař. ze dne 12. října 1914, č. 275 ř. z., zrušil podle § 290 tr. ř. napadený rozsudek jak ve výroku odsuzujícím obžalovaného A., tak i ve výroku odsuzujícím obžalovaného B. pro přečin podle § 2, č. 1 cit. nař., jakož i ve výrociích o trestech těchto obžalovaných a ve výrociích s tím souvisících, tedy v celém rozsahu, a vrátil věc soudu nalézacímu, aby o ní znovu jednal a rozhodl; zmateční stížnost A. odkázal na toto rozhodnutí.

Z d ů v o d ů :

Přezkoumav z podnětu zmateční stížnosti obžalovaného A. rozsudek nalézacího soudu, shledal zrušovací soud, že nalézací soud nesprávně použil zákona, a to nejen v neprospěch stěžovatelův, nýbrž i v neprospěch spoluobžalovaného B., jenž zmateční stížnost nepodal.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný A. zprostředkoval M-ovi směnečnou zápůjčku ve třech případech, a to u N. na 4.000 Kč, u D. na asi 4.000 Kč až 6.000 Kč a u P. na 5.000 Kč a že dostal za to buď srážkou ze zapůjčených peněz, buď jinak jako odměnu úhrnem 1.630 Kč. Pokud jde o spoluobžalovaného B., zjistil nalézací soud, že zprostředkoval M-ovi společně s R. směnečné zápůjčky u S. na 10.000 Kč a 6.000 Kč a že dostal za zprostředkování těchto zápůjček odměnu asi 800 Kč. Oba obžalovaní byli proto uznáni vinnými přečinem podle § 2, č. 1 cís. nař. č. 275/1914 ř. z.

Nalézací soud při tom však přehlédl, že toto zákonné ustanovení se vztahuje jen na poskytování úvěru, a že odměna, kterou obžalovaný obdržel, byla ve skutečnosti provise za zprostředkování úvěru a nebyla vzájemným plněním za poskytování úvěru. Odměna za poskytování úvěru přichází v úvahu jen u samých zapůjčovateli, kteří v souzených případech nebyli vůbec pro přečin podle § 2, č. 1 cit. nař. odsouzeni.

Zprostředkovací činnost obžalovaných mohla by tedy zakládati jen skutkovou podstatu přečinu podle § 4, č. 1 cit. nař., kde je výslovně řeč o zprostředkování právního jednání, jež má za předmět nabytí nějakého práva (v souzeném případě práv příslušejících vypůjčovateli ze smlouvy o zápůjčku). Toto nesprávné použití zákona mělo v zápětí, že nalézací soud nejen nezkoumal, zda obžalovaní jednali po živnostensku, začehož je ke skutkové podstatě přečinu podle § 4 cit. nař. nezbytně zapotřebí, nýbrž že posoudil věc pouze s hlediska nepoměru mezi výší odměn, jež obžalovaní dostali za zprostředkování, a výší úvěru, ačkoliv úvěr neposkytovali, nýbrž jen zprostředkovali, že se však přesně nevypořádal s otázkou pro posouzení viny obžalovaných jediné rozhodnou, zda odměny obžalovanými obdržené jsou v nápadném nepoměru k hodnotě jejich prací a výdajů za zprostředkování vynaložených, čili nic. Jen v tomto směru možno u zprostředkovatelů půjčky mluvíti o poměru či nepoměru mezi plněním a vzájemným plněním.

Jelikož tedy trestního zákona bylo v neprospěch obou obžalovaných nesprávně použito (§ 281, č. 10 tr. ř.), bylo rozsudek, i pokud se týká obžalovaného B., jenž zmateční stížnosti nepodal, podle § 290 tr. ř. z povinnosti úřední zrušiti ve výrociích o vině obou obžalovaných a důsledkem toho i ve výrociích o trestech jim uložených, jakož i v dalších výrociích s tím souvisících a věc vrátiti soudu prvé stolice, aby o ní znovu jednal a rozhodl. — — —

Bude na nalézacím soudě, aby při novém projednání věci náležitě zkoumal, zdali u obou obžalovaných jsou splněny veškeré náležitosti skutkové podstaty přečinu podle § 4, č. 1 cit. nař., nejen po stránce objektivní, nýbrž i po stránce subjektivní. Podotýká se při tom, že k naplnění pojmu »po živnostensku« ve smyslu § 4 cit. nař. se nevyžaduje ani opakování trestného činu, ani aby čin byl vykonán při provozování nějaké živnosti, nýbrž že stačí spáchání trestného činu, z něhož zřejmě najevo vychází úmysl pachatelův, aby si častějším opakováním zjednal zdroj příjmů, aby tak mohl z lichvy žiti zcela nebo částečně (srov. rozh. č. 2581 Sb. n. s.).

Čís. 5978.

I odovzdanie daru osobe, prostredníctvom ktorej mal sa dar dostať verejnému činiteľovi, je s hľadiska skutkovej podstaty prečinu podľa § 2, odst. 1 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n. už dokonaným trestným činom.

(Rozh. zo dňa 29. septembra 1937, Zm III 364/37.)

Obžalovaný A., účtovník svojho zamestnávateľa B., proti ktorému viedly finančné úrady v daňovej veci trestné pokračovanie, domáhal sa u referenta berného úradu J. bezúspešne, aby mu bolo dovolené nahliadnuť do spisov vyšetrovania; vyzvedel preto u berného úradu meno a adresu zapisovateľa v onej trestnej veci M. a v jeho neprítomnosti dopravil do jeho bytu balík požívatín, ku ktorým pripojil obálku s 500 Kč; tento dar mal byť prostredníctvom N. odovzdaný referentovi M. Oba súdy nižších stolíc kvalifikovali trestný čin obžalovaného A. jako prečin podľa § 2 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný zmätočnú sťažnosť podľa § 385, č. 1 a), b) tr. p. — — —

Pokiaľ zmätočná sťažnosť tvrdí, že zákon požaduje i v tom prípade, keď sa dar má dostať nepriamo verejnému činiteľovi, aby dar bol skutočne verejnému činiteľovi priamo alebo nepriamo sľúbený, nabídnutý alebo poskytnutý, v tomto prípade nebolo však M-ovi hovorené, komu chcel obžalovaný poskytnúť dar, takže M. mohol dar odovzdať bársakej inej tretej osobe, napáda tým vlastne neprípustne len zistenie vrchného súdu, že dar bol poskytnutý prostredníctvom M. referentovi J.

S hľadiska zmätku podľa § 385, č. 1 b) tr. p. namieta sťažovateľ z tej skutočnosti, že J. dar vo skutočnosti nedostal, že nemožno hovoriť o dokonanom trestnom čine, ale v najhoršom prípade len o pokuse zažalovaného trestného činu. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná. Sťažovateľ tu zrejme prehliadol, že zákon takého priameho poskytnutia daru pre každý prípad nepožaduje, ale že stačí i nepriame poskytnutie daru a v takom prípade treba už odovzdanie daru prostredníctvom považovať podľa znenia zákona, ktorý nepriame poskytnutie dáva na roveň priamemu, za dokonaný trestný čin.

Námietka sťažovateľa, že nelze v tomto prípade ani pokus trestného činu ustáliť preto, pokiaľ predmet, na ktorý jeho činnosť smerovala, bol úplne nespôsobilý zrejme preto, že M. nemal vliv na rozhodovanie v daňovej veci jeho zamestnávateľa, nevychádza zo skutkového stavu vrchného súdu, ktorý zistil, že dar bol poskytnutý nepriamo J-ovi, a je preto zákonom vylúčená.

Čís. 5979.

Podvod či jen správní přestupek podle § 263 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 189/1934 Sb. z. a n.

Poruší-li zaměstnavatel svoji přihlašovací povinnost podle zákona o nemocenském, invalidním a starobním pojištění dělnickém, dopouští se správního přestupku jen, není-li jeho čin přísněji trestný.

Poruší-li přihlašovací povinnost v úmyslu poškozovacím tím, že v přihláškách listivě uvádí nižší mzdy a kratší dobu pracovní než jsou ve skutečnosti a že přihlašuje menší počet dělníků než skutečný, dopouští se podvodu podle § 197 tr. zák.

Vznik a výše škody nemocenské pojišťovny.

(Rozh. ze dne 30. září 1937, Zm I 572/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. z.

Z důvodů:

Zmatek podle § 281 č. 9 a) tr. ř. spatřuje stížnost jednak v tom, že čin obžalovanému za vinu kladený nezakládá prý skutkovou podstatu zločinu podvodu, nýbrž pouze administrativně trestný přestupek podle § 263 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 189/1934 Sb. z. a n., jednak že tu není dána škoda, resp. poškození okresní nemocenské pokladny, ježto ta by byla povinna hraditi pojištěncům pro případ, že by nastal pojistný případ, jen tolik, kolik by jim příslušelo na základě přihlášek obžalovaným sdělených.

Předeslati dlužno, že stížnost doličujíc zmatek ten poukazuje na to, že mzdové výkazy pojišťovně předkládané, byly sděleny správně podle vzorců nemocenské pojišťovny, ježto v nich podle § 12 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. o nemocenském, invalidním a starobním pojištění ve znění vyhlášky č. 189/1934 Sb. z. a n. byly uvedeny pouze střední denní mzdy vzhledem k tomu, že obžalovaný dělníky najímal za hodinovou mzdu. Avšak tu stížnost přehlíží zjištění soudu, že ve mzdových záznamech, které obžalovaný při revisi svědku D. předložil a které se shodují s přihláškami pojišťovně obžalovaným učiněnými, je uvedena nižší týdenní mzda a kratší doba pracovní, než v seznamech původních — správných — (viz č. 1. . . »že opožděně přihlašoval dělníky a odhlašoval je, ač z práce nevystoupili«), ba že tam někteří dělníci vůbec uvedeni nejsou. Vývody ty mají zůstatí proto při rozhodování o uplatňovaném zmatku podle § 281, č. 9 a) tr. ř. nepovšimnuty (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.)

Ve věci samé dlužno uvéstí toto: Je správné, že podle § 260, písm. a) a § 263 cit. zákona dopouští se zaměstnavatel, jenž nevyhoví včas bez

náležitě omluvy povinnosti ohlašovací neb neučiní tak správně, hlavně neučiní-li údaje, jichž je potřebí pro určení mzdové třídy (§ 18, písm. a) a § 12 cit. zákona), správného přestupku, avšak jen tehdy, pokud čin není přísněji trestný — § 260 všeob. odst. cit. zákona.

V souzeném případě zjistil soud, že obžalovaný neučinil zadost své ohlašovací povinnosti v úmyslu poškozovacím, že za tím účelem vedl dvoje mzdové záznamy původní, správné — pro sebe, resp. pro ty, kteří mu práce zadali — a nesprávné, určené pro nemocenskou pojistovnu, v nichž byly uvedeny menší mzdy, kratší doba pracovní a menší počet dělníků.

Tato listivá činnost, vykonaná ve zjištěném poškozovacím úmyslu, zakládá pak plně skutkovou podstatu podvodu podle § 197 tr. z. (rozh. č. 3193 víd. sbírky).

Podle výroku napadeného rozsudku byl obžalovaný uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. z., jímž pojistovna měla utrpěti »škodu 2.000 Kč převyšující«.

V důvodech rozsudku pak soud zjistil, že měla býti pojistovna poškozena na příspěvcích o 4.139 Kč 80 h, a to na základě výpovědi D., revisního materiálu a vlastních výpočtů. Že by byl soud při tomto zjištění něco opominul nebo dospěl k němu proti předpisům logického myšlení, nebo že by premisy pro toto zjištění byly nesprávné, stížnost nedokazuje, ba ani se nepokouší to dokázati, nýbrž označuje pouze výpověď svědka D. »za nespolehlivou« a dodatečný předpis škody nemocenskou pojistovnou vydaný »za jednostranné určení«.

Namítá-li stížnost, že obžalovaný je podle § 14 cit. zákona povinen mzdové listiny uschovati pouze po dobu tří let a že snad nemocenská pojistovna uplatňuje škodu tuto dobu přesahující, třeba stížnost odkázati na seznam, jenž tvoří podklad rozsudkových zjištění ohledně výše škody a podle něhož škoda vypočtena byla počínajíc dnem 4. října 1933, tedy právě za dobu tří let počítajíc zpět ode dne revise dne 1. října 1936.

Pokud jde o další tvrzení stížnosti, že tu není dána škoda, resp. poškození okresní nemocenské pokladny, ježto tato by byla povinna hraditi pojistěncům pro případ, že by nastal pojistný případ, jen tolik, kolik by jim příslušelo na základě přihlášek obžalovaným sdělených, sluší připomenouti toto:

Podle § 2 cit. zákona je pojištěním povinen a podle zákona pojištěn, kdo v republice Československé vykonává práce na základě smluveného poměru pracovního.

Pojištění pro případ nemoci vzniká dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce (§ 7, č. 1 cit. zákona). Pojištění to je t. zv. pojištění ipso iure, t. j. vzniká nezávisle na vůli stran, jsou-li splněny předpoklady zákonem stanovené. Jediným předpokladem nemocenského pojištění je podle zákona vstup do zaměstnání a není potřebí k jeho vzniku ani přihlášky ani zaplacení pojistného. Konal-li zaměstnanec práce povinně pojištěn, má v každém případě právo na zákonem sta-

novené dávky nemocenského pojištění. Zaujímá-li stížnost v tomto směru — což ovšem z jejich vývodů jasně nevysvítá — stanovisko odchýlné, nelze jí přisvědčiti. Je tedy jisto, že nemocenská pojistovna měla nesprávnými přihláškami k nemocenskému pojištění utrpěti škodu nejmeně 2.750 Kč 10 h, kterážto částka vypadala z celkové sumy škody per 4.139 Kč 80 h soudem zjištěné na nemocenské pojištění.

Pokud však jde o pojištění invalidní a starobní, nevzniká toto ipso iure, nýbrž přistupuje pro jeho vznik ještě další podmínka, totiž přihláška, která má význam konstitutivní a třeba tu poukázati na judikaturu nejvyššího soudu (rozh. č. 12.882, 14.370, 15.412 Sb. n. s. judikatury) podle níž zaměstnavatel jenž opominul přihlásiti zaměstnance k invalidnímu a starobnímu pojištění, jest mu práv náhradou škody z toho vzniklé podle předpisů obč. zákona, zvláště podle jeho třicáté hlavy o náhradě škody.

Třebas nalézací soud s tohoto hlediska věc nezkoumal a nesrazil z celkové škody jím v částce 4.139 Kč 80 h zjištěné částku 1.389 Kč 70 h uvedenou v seznamu pod rubrikou »starobní a invalidní pojištění« — po případě část této sumy — nelze zmateční stížnosti i přes tuto vadu rozsudku přiznati úspěch, neboť i když se vychází se stanoviska pro obžalovaného nejpriznivějšího a pomíjí se celá částka 1.389 Kč 70 h, činí škoda v úvahu přicházející ještě vždy více než 2.000 Kč — viz výrok rozsudku — totiž aspoň 2.750 Kč 10 h. Poněvadž pak soudem nebylo vzato při rozhodování o trestu a podmíněném odsouzení za přitěžující, že škoda hranici 2.000 Kč značně převyšovala a ježto soukromá účastnice byla se svými nároky poukázána na pořad práva soukromého, nevznikla obžalovanému žádná újma, třeba v tomto směru jsou důvody rozsudku pochybeny.

Čís. 5980.

Nalézací soud je podle § 270, posl. odst. tr. ř. vždy oprávněn odstraniti nesouhlas mezi ústně prohlášeným a stranám písemně doručeným výrokem rozsudku, i když se týká některého z bodů uvedených v § 260, čís. 1—3 tr. ř., jde-li jen o psací chybu, vlnudivší se do čistopisu nedopatřením při vyhotovování rozsudku.

(Rozh. ze dne 30. září 1937, Zm I 743/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje pouze důvody zmatečnosti podle č. 3 a 5 § 281 tr. ř., spatřujíc porušení předpisu § 260, č. 3 tr. ř. a nejasnost rozsudku v tom, že podle ústního prohlášení rozsudku byl stěžovatel odsouzen do těžkého žaláře v trvání tří měsíců, dvěma posty měsíčně zostřené, kdežto podle písemného vyhotovení rozsudku odsuzuje se

do těžkého žaláře v trvání čtyř měsíců, zostřeného dvěma posty měsíčně. Domáhá se proto opravy rozsudku v tomto směru, aby trest v písemném vyhotovení rozsudku uvedený byl změněn, jak byl ústně vyhlášen.

Zmatečná stížnost v tomto směru je bezpředmětná. Usnesením z 1. července 1937 obhájci doručeným, opravil nalézací soud podle § 270, odst. 3 tr. ř. napadený výrok o výměře trestu (čtyř měsíců) v písemném vyhotovení rozsudku v souhlasu s usnesením senátu a s ústním prohlášením rozsudku jako pouhou psací chybu, vloudivší se nedopatřením při vyhotovování rozsudku do čístopisu, na tři měsíce těžkého žaláře. K tomu byl nalézací soud, šlo-li jen o psací chybu, za jakou i stížnost tento nesouhlas mezi ústním a písemným výrokem rozsudkovým uznává, vždy oprávněn, i když se oprava týkala jednoho z bodů v § 260, č. 1—3 uvedených (srovnej nálezy nejv. s. č. 3457, 3393 Sb. n. s.).

Napadený rozsudek neobsahuje tedy ve výroku, k jakému trestu se obžalovaný odsuzuje, údaj nejasný a nesrozumitelný, jenž by připouštěl různý výklad, a rozsudek netrpí formální vadou, jež by mohla býti obžalovanému na újmu, a žádný z uplatňovaných důvodů zmatečnosti ani jiný zmatek není dán. Bylo proto zmatečná stížnost jako patrně bezdůvodnou zamítnouti již v poradě neveřejné (§ 4, č. 2 zákona č. 3/1878 ř. z.).

Čís. 5981.

Při zjišťování skutečnosti, zda si byl pachatel vědom okolností, rozhodných pro úsudek o jeho úmyslu, zejména zda si uvědomil dosah svého jednání, jest u verbálních deliktů míti po případě na zřeteli zvláštní jejich povahu, tkvící v tom, že při nich uvážení i provedení činu může spadati v jeden okamžik, a je proto přihlížeti k okolnostem, za nichž ku projevu došlo, zejména mohly-li míti vliv na vjemovou a úsudkovou schopnost pachatelovu.

(Rozh. ze dne 30. září 1937, Zm I 774/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 209 tr. z.; zároveň podle § 362, čís. 1 tr. ř. nařídil mimořádnou obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného, zrušil rozsudek prvního soudu a vrátil věc soudu první stolice, aby o ni znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Při přezkoumání spisu, provedeném při poradě o zmatečnou stížnosti obžalovaného, vzešly zrušovacímu soudu závažné pochybnosti o správnosti skutečností, na nichž spočívá napadený rozsudek, a to pokud jde o otázku subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 209 tr. z.

Nalézací soud zjistil podle spisů krajského soudu v J., že obžalovaný, byv po výslechu svědka M., který ho usvědčoval, tázan, co

k jeho výpovědi podotýká, prohlásil, že údaje svědka nejsou správné, že si to svědek vymyslel, a to aby ho potupil, uznal obžalovaného vinným zločinem podle § 209 tr. z. a odůvodnil to tím, že obžalovaný oněmi výroky zřejmě vědomě a dokonce úmyslně obvinil svědka M. ze zločinu křivého svědectví a že bylo jeho nepochybným úmyslem, dočiniti svého ospravedlnění, resp. osvobození nařčením, resp. usvědčením svědka M. ze zločinu křivého svědectví.

Nalézací soud má tedy za prokázáno, že si byl obžalovaný vědom toho, že svými výroky před soudem křivě viní svědka M. ze zločinu křivého svědectví, neuvádí však blíže, z čeho na toto vědomí usuzuje, a z odůvodnění rozsudku je patrné, že je vzhledem na slovné znění výroku předpokládá jako samozřejmé.

Než při zjišťování skutečnosti, zda si pachatel byl vědom okolností, rozhodných pro úsudek o jeho úmyslu, zejména zda si uvědomil možný dosah svého jednání, jest u deliktů verbálních, — o jaký i zde běží, — míti po případě na zřeteli zvláštní povahu těchto deliktů, tkvící v tom, že při nich uvážení i provedení činu může spadati v týž okamžik, a jest přihlížeti proto k okolnostem, za nichž ku projevu došlo, zejména tehda, mohly-li míti vliv na vjemovou a úsudkovou schopnost pachatelovu.

V souzeném případě je patrné ze spisů krajského soudu v J., jejichž obsah byl nalézacím soudem konstatován při hlavním přelíčení, že obžalovaný pronesl výroky, zakládající po stránce objektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 209 tr. z., při hlavním přelíčení, konaném proti němu pro zločin podle § 81 tr. z. a pro přestupek podle § 312 tr. z. při němž neměl obhájce, a to přímo po výslechu svědků, kteří ho usvědčovali a jejichž údaje již v přípravném vyšetřování označoval za nepravdivé. V týchž spisech uvedl svědek M., že obžalovaný je povahy potrhle a při výkonu exekuce křičel, že byl za války střelen do hlavy a že by něco mohl provést, když se rozčílil. Svědkyně N. a O. udaly, že se obžalovaný snadno rozčiluje, ježto utrpěl ve válce úraz a svědek P. vypověděl, že obžalovaný při výkonu exekuce proklašoval, že je 90% invalida.

Nalézací soud neměl nechat nepovšimnuty tyto okolnosti, patrné ze spisů, měl se jimi naopak blíže zabývat a je, pokud třeba, zjistiti a posuzovati pak výrok obžalovaného se zřetelem na uvedenou jeho potrhlost, na jeho invaliditu následkem zranění ve válce, na jeho lehkou rozčilitelnost, na neutěšené poměry, v nichž obžalovaný žije, i na celý stav napětí a rozčilení obžalovaného při hlavním přelíčení, při němž neměl obhájce, a v souvislosti se všemi těmito okolnostmi a se způsobem, jak se vyjadřuje prostý lid, posouditi, zda se výrok obžalovaného nemá za daných okolností pojímati jen jako pouhé popírání pravdivosti výpovědi svědků a zda si obžalovaný byl vědom možného jeho dosahu.

Ježto tak nalézací soud nepostupoval, jsou tu závažné pochybnosti o správnosti a úplnosti skutečností, na nichž spočívá napadený rozsudek co do subjektivní stránky uvedeného zločinu. Zrušil proto nejvyšší soud jako soud zrušovací rozsudek nalézacího soudu, používaje práva, příslušejícího mu podle § 362 tr. ř.

Čís. 5982.

Tím, že na pachatele byl přenesen jen smluvní úkon co do věci, zanikla disposiční moc jejího držitele a věc se tím nestala věcí pachatele svěřenou.

Je proto krádeží a nikoli zpronevěrou, přivlastnil-li si pachatel část dříví v lese ležícího, které měl podle příkazu oloupatí a dovéztí na nádraží.

(Rozh. ze dne 1. října 1937, Zm I 786/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, rozhodnuv o zmatečnì stížnosti obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a), A. též podle § 176 II a) tr. z., uvedl

v d ů v o d e c h :

Bez důvodná je námitka zmatečnì stížnosti s hlediska zmatku č. 10 § 281 tr. ř., že v činu obžalovaných lze spatřovati jen zpronevěru, a to vzhledem ke zjištěné ceně dříví nepřevyšující 2.000 Kč jen přestupek zpronevěry, poněvadž prý obžalovaní tím, že dříví neodvezli na nádraží v M., nýbrž si je ponechali, přivlastnili si věc jim svěřenou.

Po rozumu § 183 tr. z. je věc někomu svěřena jen tehdy, poskytl-li mu držitel věci nad ní faktickou disposiční moc v důvěře, že jí použije podle jeho příkazu. Pouhým přenesením smlouveného úkonu s věcí se disposiční moc držitelova ještě nezrušuje (srovn. rozh. č. 2237 vid. sb.). Jen o takový smluvní úkon šlo i v souzeném případě, když obžalovaní podle zjištění soudu dostali jen příkaz, aby dříví firmy K., ležící dosud v lese, po jeho oloupání odváželi na nádraží v M. Tím nebyla ještě obžalovaným poskytnuta disposiční moc nad věcí a jeli-li tedy obžalovaní pro dříví a odvezli je nikoli na nádraží, nýbrž na svůj dvůr v úmyslu si je přivlastniti, odňali je z dosavadního držení firmy K. a dopustili se takto krádeže.

Čís. 5983.

Zločin podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák. předpokládá pachatelův úmysl, použití zfalšované listiny k tomu, aby někoho oklamal a tím způsobil škodu, a je dokonán, jakmile bylo listiny s úspěchem použito k oklamání.

Nedopouští se ho ten, kdo nemá uvedeného podvodného úmyslu pouze dále drží a užívá veřejné listiny (vůdčích listu), kterou kdysi v podvodném úmyslu zfalšoval jen pro tehdejší určitý konkrétní případ.

(Rozh. ze dne 1. října 1937, Zm I 812/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnì stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jimž byl stěžovatel uznán

vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z., zrušil napadený rozsudek a zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200 tr. z., jehož se prý dopustil tím, že v září 1930 v P. zfalšoval svůj vůdčí list, tedy veřejnou listinu, a touto se dne 14. listopadu 1935 v T. vykázal četnické silniční hlídce, tedy tuto hlídku lstivým jednáním a předstíráním uvedl v omyl, jimž měl stát utrpěti škodu na svém právu vystavovati vůdčí listy.

D ů v o d y :

Zmatečnì stížnosti opřené o důvod zmatečnì podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění.

Podle zjištění nalézacího soudu zfalšoval obžalovaný v září 1930 svůj vůdčí list, opravňující ho podle svého znění k řízení osobních automobilových vozů, v ten způsob, že za slovem »osobních« vepsal slova »i nákladních«. Učinil tak proto, že jeho auto, lehký nákladní vůz, k jehož řízení byl na základě původního úředního znění vůdčích listu kromě osobních aut rovněž oprávněn, poněvadž šlo o tutéž kategorii vozů, byl tehdy v opravě a obžalovaný byl proto nucen jezdit po dobu opravy dva dny s vypůjčeným těžkým nákladním vozem, k jehož řízení ho vůdčí list již neopravňoval. S vůdčím listem takto zfalšovaným jezdil pak obžalovaný i po vrácení těžkého nákladního auta a vykázal se jim také dne 17. května 1933 vůči policejní stráž, aniž tato zfalšování vůdčích listu zjistila. Teprve dne 14. listopadu 1935 bylo zfalšování vůdčích listu zjištěno, když se obžalovaný, byv v T. četnickou silniční hlídkou zadržán, znovu svým zfalšovaným vůdčím listem legitimoval. Hájení obžalovaného, že po vrácení těžkého nákladního vozů, s nímž v září 1930 jezdil dva dny, až do zjištění zfalšování dne 14. listopadu 1935 jezdil výhradně se svým vlastním lehkým nákladním autem a nikoli již s těžkým nákladním vozem, k jehož řízení podle právého obsahu vůdčích listů nebyl oprávněn, nemá nalézací soud za vyvrácené, shledává však přes to ve zjištěném skutkovém ději skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z., poněvadž obžalovaný po celou dobu od zfalšování vůdčích listů měl možnost, kdykoliv s tímto zfalšovaným vůdčím listem řídit i těžká nákladní auta, k čemuž ho původní vůdčí list neopravňoval, a tím uváděti úřady v omyl. Podle dalších úvah napadeného rozsudku jde o delikt trvalý, když obžalovaný podle vlastního doznání zfalšovaného vůdčích listu používal nepřetržitě od roku 1930 až do jeho zabavení, a trestný čin obžalovaného není prý proto ani promlčen podle § 227 tr. z., kdyžtž doba promlčecí počíná běžeti okamžikem, kdy činnost zločinná dospěla faktického ukončení, při delikttech trvalých tedy okamžikem, kdy přestalo udržování trestného stavu a proto při zločinu, o nějž jde, okamžikem posledního použití falsifikátu.

Zmatečnì stížnosti, vytykající těmto úvahám nalézacího soudu právní mylnost, nelze upříti oprávnění.

Jak je patrné z úvodní věty § 199 tr. z., že se případy v něm pod písm. a) až e) uvedené stanou již z povahy činu zločinem podvodu, jsou-li tu podmínky § 197, je zločin podvodu podle písm. d)

dokonán nikoli již samotným zfalšováním nebo paděláním veřejné listiny, nýbrž teprve tehdy, použil-li pachatel zfalšované nebo padělané listiny a uvedl-li takto někoho v omyl; při tom se po stránce subjektivní předpokládá, že se vše to stalo v úmyslu podvodném, tedy nikoli jen v úmyslu uvést někoho v omyl, nýbrž i v dále sáhajícím úmyslu, způsobití pomocí tohoto omylu škodu, ať již osobě v omyl uvedeného nebo osobě jiné. O posléze uvedené náležitosti se nalézací soud v rozhodovacích důvodech blíže nezmiňuje a jen z rozsudkového výroku lze vyčísti, že podle náhledu nalézacího soudu úmysl obžalovaného směřoval k tomu, aby stát jeho jednáním utrpěl škodu na svém právu vystavovatí vůdčí listy. Než toto právo státu bylo porušeno již samotným zfalšováním vůdčího listu a nemohlo tedy býti účelem, jehož mělo býti teprve dosaženo zfalšováním veřejné listiny a jejím použitím. Povaha činu ve spojení s obhajobou obžalovaného, podle rozhodovacích důvodů nevyvrácenou, nepřipouští pak pochybnosti o tom, že se konečný úmysl obžalovaného při zfalšování vůdčího listu nesl k tomu, aby přes to že nebyl k tomu oprávněn, mohl konati jízdy s těžkým nákladním autem jím samým řízeným, a škoda, kterou podle tohoto úmyslu měl stát utrpěti, záležela nepochybně v porušení jeho práva, aby v zájmu veřejné bezpečnosti těžké nákladní automobily byly řízeny jen osobami, které jím byly výslovně k tomu oprávněny, prokávavše zejména předepsanou zkouškou způsobilost k tomu potřebnou.

Nelze dále vážně pochybovati o tom, že se obžalovaný tím, že v září 1930 v tomto úmyslu způsobem v úvodu naznačeným zfalšoval svůj vůdčí list, jsa si vědom jeho povahy jako veřejné listiny, a s takto zfalšovaným vůdčím listem pak skutečně řídil těžké nákladní auto, ač k tomu nebyl oprávněn, — dopustil zločinu podvodu podle § 199 d) tr. z., byť i šlo jen o podvod nedokonaný podle § 8 tr. z., vzhledem k tomu, že obžalovaný podle své nevyvrácené obhajoby při těchto jízdách příslušnými státními orgány kontrolován nebyl a tyto orgány proto také zfalšovaným vůdčím listem nebyly uvedeny v omyl. Jinak ovšem má se věc, pokud jde o další činnost obžalovaného v následujícím časovém období až do 14. listopadu 1935. Za této doby jezdil obžalovaný výlučně se svým lehkým nákladním vozem, k jehož řízení byl oprávněn, nikoli již s těžkým nákladním vozem, k čemuž oprávněn nebyl, a důsledkem toho nemohl také úmysl obžalovaného směřovati k tomu, aby si uvedením kontrolujících státních orgánů v omyl umožňoval jemu nedovolené řízení těžkého nákladního auta a aby takto poškozoval stát na jeho právu nahoře vytčeném. Nejednal-li však obžalovaný po celou tuto dobu v úmyslu poškozovacím, nelze pro nedostatek této subjektivní náležitosti spatřovati v této jeho činnosti a to ani v předkládaní zfalšovaného vůdčího listu skutkovou podstatu zločinu podle § 199 d) tr. z. a nejde důsledkem toho ani o pokračování v trestném činu, jehož se obžalovaný dopustil v září 1930 způsobem nahoře doličeným. Vzhledem k tomu pak, že obžalovaný pro tento trestný čin byl soudně stíhán teprve v říjnu 1936 a tedy v době, kdy od spáchání činu v září 1930 uplynula již pětiletá promlčecí lhůta platící podle § 228 tr. z. pro zločin podvodu podle § 199 d) tr. z., obžalovaný se podle obsahu trestního listku za této doby nedopustil již žádného zločinu, jak § 229 d) tr. z. předpo-

kládá, ježto byl jen dvakrát odsouzen pro přestupky a jeho činnost v souzeném případě mu v této době za vinu kladená nenaplníuje vůbec skutkovou podstatu nějakého trestného činu, a také ostatním podmínkám § 229 tr. z., pokud v souzeném případě vůbec přicházejí v úvahu, je rovněž zřejmě vyhověno, dlužno zmateční stížnosti dáti za pravdu, že obžalovanému prospívá promlčení jeho trestného činu, a tedy okolnost, pro kterou již nemůže za tento trestný čin býti stíhán. Uznal-li ho nalézací soud přes to vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z., je jeho rozsudek stížen zmatkem podle čis. 9 b) § 281 tr. ř.

Čís. 5984.

Formální důvod zmátočnosti podľa § 29, čis. 6 por. nov. je daný len vtedy, ak nemožno preskúmať výrok porotcov pre jeho nejasnosť, neúplnosť, alebo preto, že si odporuje; o taký prípad však nejde, jestliže porotcovia časť skutočností, vyskytnuvších sa na hlavnom pojednávaní — od seba odlišných a obsažených v rôznych otázkach skutkových — prijali za pravdivú, inú časť však nie.

Úmysel vopred uvážený (§ 278 tr. zák.) predpokladá síce, aby medzi rozhodnutím pachateľovým, usmrtiť človeka, a vykonaním činu uplynula nejaká doba, v ktorej by pachateľ v klude rozvážil svoj čin a jeho následky, nie je však treba uplynutie doby určitého, presne vymedzeného trvania; záver o úmysle predpokladanom v tomto ustanovení zákona možno učiniť tiež z iných okolností prípadu, najmä z prípravy smerujúcej ku spáchaniu činu a zo spôsobu jeho prevedenia.

(Rozh. zo dňa 2. októbra 1937, Zm IV 448/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným pre zločin vraždy a i., zmätočné sťažnosti obžalovanej A. a jej obhájcu čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Dôvod zmátočnosti podľa § 29, čis. 6 por. nov. uplatňujú obžalovaná a jej obhájca tvrdeniami, že vraj vo verdikte porotcov je rozpor, že verdikt je nejasný a nesrozumiteľný, keďže porotcovia čiastku tvrdenia obžalovanej uznali za nepravdivú (záporným zodpovedaním 2. až 5. skutkovej otázky prvej skupiny), inú čiastku však prijali za pravdivú (kladným zodpovedaním 6. skutkovej otázky prvej skupiny). Zmätočná sťažnosť je bezpodstatná.

Formálny dôvod zmátočnosti podľa § 29, čis. 6 por. nov. je daný len vtedy, nemožno-li výrok porotcov pre jeho nejasnosť, neúplnosť alebo preto, že si sám odporuje, preskúmať. V tom však, že porotcovia hodnotiac dôkazy čiastku skutočností vyskytnuvších sa na hlavnom pojednávaní, od seba odlišných a obsažených v rôznych skutkových otázkach, prijali za pravdivú, inú čiastku však nie, nelze vidieť ani nejas-

nosť ani neúplnosť ani rozpor a môže byť preto ich výrok preskúmaný. Niet tu preto tohoto sťažovateľmi vytýkaného zmatku.

Pokiaľ sťažovatelia uplatňujú vecný dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., po zákone tvrdením, že porotcami zistené skutočnosti (kladným zodpovedaním prvej a šiestej skutkovej otázky prvej skupiny) hľadiac na to, že skutkové otázky 2. až 5. tejto skupiny zodpovedali porotcovia záporne, neposkytujú dostatočný základ k záveru, že obžalovaná spáchala trestný čin v úmysle vopred uváženom po dostatočnej úvahe, je zmätočná sťažnosť b e z z á k l a d n á.

Porotcovia kladným zodpovedaním prvej skutkovej otázky prvej skupiny prijali za zistené, že obžalovaná A. ráno dňa 18. septembra 1936 v M., súc sama v dome so svojou zamestnateľkou K., keď uvidela oknom, že K. sedí v letnej kuchyni s tvárou odvrátenou od dveri a má hlavu opretú o ruku, zanechala prácu, odišla si pre sekeru do komory a súc sekerou ozbrojená, nepozorovane sa priblížila ku K. Potom sekerou uderila K od zadu do temena hlavy tak prudko, že jej roztrieštila zadnú časť temennej kosti, následkom čoho K. sa svalila na zem, kde ju obžalovaná ešte viackrát uderila sekerou do hlavy, čím jej bolo spôsobené rozsiahle popraskanie kosti lebečných a rozdrúžganie mozgu na viac miestach, takže K. následkom týchto zranení tohože dňa o 11. hod. zomrela.

Taktiež zistili porotcovia kladným zodpovedaním šiestej skutkovej otázky prvej skupiny, že obžalovaná už ráno dňa 18. septembra 1936, keď v s t a l a, bola pevne rozhodnutá, že K. usmrtí a preto, keď prišla na jej zavolanie Šročná S., poslala ju i s Šročnou dcérkou K-ovej, dajúc im dvoch zajačkov, aby sa s nimi hraly, s kočiariikom von z domu na ulicu a keď zostala v byte sama s poškodenou, usmrtila ju.

Z horeuvedených skutočností a zvlášť z toho, že obžalovaná pripravila vec tak, aby v dobe spáchania činu nebol nikto okrem nej a poškodenej v dome prítomný, že deti, dajúc im hračky, poslala na ulicu, bezpochybne plynie, že obžalovaná sa myšlienkou poškodenú usmrtiť dlhšiu dobu zaoberala, že po kľudnom uvažovaní sa rozhodla spôsobiť výsledok trestným zákonom zakázaný, konala tedy v úmysle vopred uváženom, ako to ustanovuje § 278 tr. z.

Právom preto bol čin obžalovanej kvalifikovaný za zločin vraždy a nie len za zločin úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. z. Správny právny záver porotného súdu, že obžalovaná konala v úmysle vopred uváženom, není vyvrátený tým, že porotcovia neprijali za zistené všetky skutočnosti smerujúce k ustáleniu tohoto vopred uváženého úmyslu, zvlášť že obžalovaná počas svojej služby u manželov K. obľúbila si manžela K-ovej a jeho dieťa a začala nenáviieť K-ovú, že už od mesiaca augusta 1936 zaoberala sa myšlienkou usmrtiť K-ovú, alebo že sa touto myšlienkou zaoberala 16. alebo 17. septembra 1936 a vtedy sa k prevedeniu činu rozhodla, lebo úmysel vopred uvážený predpokladá síce, aby medzi rozhodnutím pachateľa usmrtiť človeka a uskutočnením činu uplynula nejaká doba, v ktorej by pachateľ svoj čin a jeho následky v duševnom kľude rozvážil, nie je však potrebné k tomu uplynutie doby určitého presne vymedzeného trvania, a to, či pachateľ mohol svoj

úmysel v duševnom kľude uvážiť a či teda konal s úmyslom predpokladaným v § 278 tr. z., je možné dovodiť tiež z iných okolností prípadu a zvlášť z prípravy smerujúcej ku spáchaniu trestného činu a zo spôsobu jeho prevedenia tak, jako to správne dovodili porotcovia v súdnom prípade zo skutočností zistených nimi kladným zodpovedaním šiestej skutkovej otázky prvej skupiny.

Čís. 5985.

K naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 279 tr. zák. stačí (za ostatních náležitostí), když výzvě bylo přítomno více osob, nejméně dvě.

S hlediska trestných činů podle §§ 279—310 tr. zák. je nerozhodno, zda za okolností případu mohl býti ohrožen veřejný klid a pořádek. Ohrožení to spočívá již samo o sobě ve skutkové podstatě těchto trestných činů.

(Rozh. ze dne 4. října 1937, Zm I 606/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem shluknutí podle § 279 tr. z. a přestupkem podle §§ 14 a 19 shromažďovacího zákona z 15. listopadu 1867, č. 135 ř. z.

Z d ů v o d ů :

Nelze přisvědčiti námitkám stížnosti proneseným na odůvodnění důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) ř. ř.

Mylný je především názor stížnosti zastávaný, že skutková podstata přečinu shluknutí podle § 279 tr. z. vyžaduje shluknutí, to jest jakékoliv shromáždění většího počtu lidí, z podnětu třeba nezávadného, jež je způsobilé ohroziti veřejný pokoj a pořádek. Přehlíží, že trestní zákon pojem shluknutí v jednotlivých ustanoveních, která shrnuje pod názvem shluknutí, způsobem vyčerpávajícím nedefinuje. Stížností uplatňovaná definice pojmu shluknutí odpovídá pojmu shluknutí ve smyslu § 283 tr. z. Z jasného znění § 279 tr. z. však plyne, že pro naplnění skutkové podstaty tohoto přečinu stačí přítomnost více osob, nejméně dvou, jak tomu nasvědčuje díkce §§ 83, 174 II a), 192 atd. tr. z. a zejména § 81 tr. z. («někdo sám o sobě, nebo když více lidí, a v š a k n e s r o t i v š e s e»). Je také nerozhodno, zda za daných okolností byl nebo mohl býti veřejný klid a pořádek ohrožen. Že takové ohrožení spočívá již samo o sobě ve skutkových podstatách §§ 278—310 tr. z., zákon sám prohlašuje (srovnej nadpis V. hlavy druhé části trestního zákona) a není proto na soudci, aby se zabýval zkoumáním otázky, zda v konkrétním případě takové ohrožení mohlo nastati. Ostatně stížnost ani tu nevyčází ze skutkového zjištění rozsudku, který zjišťuje, že se schůze zúčastnilo 250 osob, takže důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. neprovádí po zákonu (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.), což platí též

o námitce další, že tu není ani skutková podstata přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zákona, ježto tu není skutkové známky »shluknutí«. Právem tedy soud první stolice, zjistiv veškeré náležitosti skutkové podstaty přečinu shluknutí podle § 279 tr. z. a přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zákona, čin obžalované podřadil pod tato ustanovení.

Neobstojí konečně námitka, že neuposlechnutí příkazu k rozejití se shromáždění, třeba i schůze formálně nebyla pořádná podle předpisu, možno podřadit toliko pod ustanovení §§ 14 a 19 shrom. zákona, nikoli však též pod ustanovení § 279 tr. z.; stížnost přehlíží, že lze se dopustit přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zákona beze spáchání přečinu podle § 279 tr. z. a opačně a že nejde o tak zvanou konkurenci zákonnou, nýbrž o konkurenci reální či materiální (vícečinnou), neboť stěžovatelka se dopustila několika trestných činů (výzvy více osob ke zprotivení se) a kromě toho neuposlechla nařízení, aby opustila místo úředně rozpuštěného shromáždění, tedy různých činů, spadajících pod různé skutkové podstaty trestných činů, a bylo proto činnost její podřadit pod ustanovení §§ 14 a 19 shrom. zákona a § 279 tr. z., neměl-li být ponechán jeden z činů beztrestným. Stížností citovaná rozhodnutí čis. 1449 a 2770 Sb. n. s. sem nedopadají, ježto v případech tam souzených šlo o možnost souběhu přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zák. s přečinem podle § 283 tr. z. Je tedy stížnost i v tomto směru bezdůvodná.

Čís. 5986.

O tom, zda bylo někomu projevem ublíženo na jeho cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity napadeného, nýbrž hledisko objektivní, založené na všeobecných názorech spoluobčanů (obecné mínění), po případě na názorech užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží, tu však jen tehdy, lze-li jimi doplnit názory panujícího mínění, nikoliv i tenkrát, odporují-li všeobecnému přesvědčení většiny spoluobčanů.

(Rozh. ze dne 4. října 1937, Zm I 730/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu jako soudu kmetického, jímž byl obžalovaný A. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Důvody:

Nalézací soud neshledal v obsahu pozastaveného článku skutkovou podstatu přečinu podle §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti, ježto se článek podle úsudku průměrného čtenáře nedotýká cti soukromého žalobce, o němž se naopak vyslovil s pochvalou, nýbrž že článkem byly posuzovány nezdravé sociální poměry v B. podnicích, na doklad čehož byl uveden i případ soukromého žalobce. Zmínil-li se článek o chorobě soukromého žalobce, nebylo mu ani touto částí článku ublíženo na cti, jak je zřejmo z obsahu pozastavené stati.

Zmatečnou stížnost vytyká s hlediska důvodu zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř. právní mylnost tohoto výkladu obsahu a smyslu uvedeného článku. Podle zmatečnou stížnosti je smysl projevu posoudit jednak podle hlediska subjektivního, to jest, jak pociťoval projev ten, jehož se do-tykal, jednak s hlediska objektivního, to jest s hlediska třetích osob; objektivním hlediskem je nejen hledisko obecné (hledisko průměrného čtenáře), ale i hledisko užších kruhů společenských (hledisko stavovské). Nalézací soud pochybil prý, 1. ježto, používaje při výkladu smyslu článku objektivního hlediska obecného, došel k nesprávným závěrům o smyslu článku, pochybil prý však i tím, 2. že nezkoumal smysl článku a) s hlediska subjektivního (s hlediska napadeného) a b) s objektivního hlediska stavovského (ve kterém směru neprovedl ani nabídnuté důkazy — § 281, č. 4 tr. ř.).

Zmatečnou stížnosti však nelze přiznati úspěch.

K bodu 1. Podle obsahu pozastaveného článku, jak byl zjištěn napadeným rozsudkem, je soukromý žalobce znamenitým technickým úředníkem v B. závodech, jenž pracoval dlouho do večera; za tuto práci byl odměňován týdně mzdou 80 Kč, nebyl přihlášen k nemocenskému pojištění a onemocněl tuberkulosou.

Dospěl-li nalézací soud — vycházející při výkladu článku s hlediska průměrného čtenáře (s objektivního hlediska obecného) — k závěru, že snahou článku je vytykat nezdravé sociální poměry v B. závodech, že však jím podle použitého hlediska nebylo soukromému žalobci ublíženo na cti, a to ani zmínkou o jeho onemocnění, je přisvědčiti tomuto výkladu.

Vždyť podle obecných názorů (obecného mínění — § 2 cit. zák.) není někdo vydáván v opovržení (po případě snižován) v obecném mínění, uvádí-li se o něm, že je znamenitým a pilně pracujícím úředníkem, třeba i nedostatečně oceňovaným. Zmiňuje-li se článek o onemocnění soukromého žalobce jako o pouhé skutečnosti, nebylo mu ani tím ublíženo na cti, jak vyplývá ze souvislosti, v níž je tato skutečnost v článku uvedena.

Nelze proto přisvědčiti zmatečnou stížnosti, popírá-li správnost závěru nalézacího soudu v uvedených směrech. Snaží-li se zmatečnou stížnost dovoditi, že článek viní soukromého žalobce z toho, že pracuje za tak nepatrný plat (robotí za almužnu), ježto si není vědom ceny své práce a své lidské důstojnosti, a z neschopnosti domoci se přiměřeného platu a jen obvyklých práv svých druhů, činí tak neprávem, neboť znění článku nedává žádný podklad k takovému výkladu, zejména ne, že by se soukromý žalobce spokojil s uvedeným platem z nečestných pohutek. Okolností, že se lidé obávají nákazy, nelze odůvodniti závěr, že nemocný tuberkulosou je uváděn v opovržení nebo snižován v obecném mínění již pouhým sdělením tohoto onemocnění.

K bodu 2. a). Pomluvou podle § 2 zákona o ochraně cti je uvedení nebo další sdělení skutečnosti, které jsou způsobilé někoho vydati v opovržení (třeba jen v užším kruhu, ke kterému patří), nebo snížení v obecném mínění (odůvodnění vládního návrhu tisk 830/1930, str. 20).

Jak ze znění zákona, tak z jeho odůvodnění je zřejmo, že o výkladu, zda bylo projevem někomu ublíženo na cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity postiženého, nýbrž že pro takový výklad je směrodatné jediné hledisko objektivní. Mohou proto býti ublížením na cti jen útoky, snižující způsobem v zákoně o ochraně cti blíže vyčteným mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů (srov. rozh. č. 4738 Sb. n. s.).

Pro opačný výklad nelze nic dovozovati ze slova »někdo« v §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti — jak činí zmáteční stížnost —, neboť tím je označen toliko postižený subjekt.

Nepochybil proto nalézací soud, nepodrobil-li pozastavený článek rozboru i se subjektivního hlediska soukromého žalobce.

K bodu 2. b). Objektivní úsudek o tom, že bylo někomu ublíženo na cti, lze dovoditi podle všeobecných názorů spoluobčanů (srov. pojem »obecného mínění« podle § 2 zák. o ochraně cti), po případě podle názoru užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží (srov. odůvodnění vládního návrhu).

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku, že opominul uvažovati o tom, zda byla čest soukromého žalobce ohrožena s hlediska názoru těchto užších kruhů společenských, to je v souzeném případě s hlediska názoru panujícího ve společenském kruhu »moderních lidí techniky a obchodu«, k jejichž kruhu soukromý žalobce patří. Dovolávajíc se názoru těchto kruhů snaží se zmáteční stížnost dovoditi, že v souzeném případě bylo soukromému žalobci ublíženo na cti, ježto uvedené kruhy hodnotí jednotlivce podle obchodní zdatnosti, to je podle toho, co dovede vydělati a jak dovede uplatniti svoje hmotné zájmy, že v pozastaveném článku byly soukromému žalobci odepřeny tyto schopnosti tím, že bylo o něm tvrzeno, že pracuje za nepřiměřený plat a že mu chybí zdraví, které je klíčem k životnímu úspěchu.

Zmateční stížnost však ani tu neobstojí.

Na názorech užších kruhů společenských lze založiti úsudek o způsobilosti projevu ohroziti čest někoho jen tenkrát, lze-li jimi doplniti názory panujícího obecného mínění, s nimiž jsou v souladu, nikoli však tenkrát, odporují-li zásady, jimiž se řídí tyto kruhy, všeobecnému přesvědčení převážné většiny spoluobčanů (rozh. čís. 4950 Sb. n. s.).

Nahoře pod bodem 1. bylo dovozeno, že výklad článku, jak jej provedl nelézací soud, vyhovuje tomuto obecnému mínění. S ním však nelze uvéstí v soulad názory, o nichž tvrdí zmáteční stížnost, že jimi je ovládána společnost »moderních lidí techniky a obchodu«.

Nelze proto v souzeném případě úsudek o způsobilosti skutečnosti uvedených v pozastaveném článku vydati soukromého žalobce v opovržení nebo snížení ho v obecném mínění odůvodniti uvedenými názory společnosti, k níž patří soukromý žalobce podle tvrzené zmáteční stížnosti, nýbrž jen obecným hlediskem objektivním, jež bylo pod bodem 1. naznačeno.

Nepochybil proto nalézací soud, nezkoumal-li smysl článku i s hlediskem zmáteční stížností požadovaných (§ 281, čís. 9 a) tr. ř.), ježto tato hlediska jsou v případě, o němž jde, nezávažná pro výklad článku;

nelze dále vytýkati nalézacímu soudu, že neprovedl nabídnuté důkazy (§ 281, čís. 4 tr. ř.) o tvrzených názorech užšího společenského kruhu soukromého žalobce, neboť podle uvedených právních hledisek je patřno, že jejich neprovedením nebyla obžaloba zkrácena (§ 281, podléhající odst. tr. ř.). Byla proto zmáteční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná podle § 5, odst. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z. ve znění zákona čís. 56/1935 Sb. z. a n. již v neveřejném zasedání.

Čís. 5987.

Paragraf 16, odst. 1 zákona o ochraně cti stanoví přesnou věkovou hranici podle let. Osoby mladší osmnácti let nejsou oprávněny vykonávati samostatně žalobní právo podle tohoto zákona, třebaž byly jinak rozumově vyspělé.

(Rozh. ze dne 5. října 1937, Zm I 826/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona takto právem:

Rozsudkem okresního soudu v B. ze dne 21. ledna 1937 a potvrzujícím jej rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Ch. ze dne 6. března 1937 porušen byl zákon v ustanovení § 16, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. Oba rozsudky se jako zmátečné zrušují v celém rozsahu a obžalovaná A. se podle § 259, čís. 1 tr. ř. osvobozuje od obžaloby vznesené na ni M. pro přestupek podle § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., jehož se prý dopustila tím, že dne 1. srpna 1936 v B. výrokem: »Sie sei eine feine Dame«, proneseným v ironickém tónu, tedy vydáváním v posměch, soukromé žalobkyni na cti ublížila.

D ů v o d y:

M., advokátní úřednice v B., narozená dne 14. listopadu 1919, podala dne 6. srpna 1936 u okresního soudu v B. soukromou žalobu na A., soukromnici v S., pro přestupek proti bezpečnosti cti podle zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., spáchaný dne 1. srpna 1935 v B. slovy: »Ach so, die Exekution ist von der feinen Dame hier«. Po provedeném řízení byla obžalovaná A. k návrhu soukromé žalobkyně, zastoupené právně Dr. S., advokátem v B., rozsudkem okresního soudu v B. ze dne 21. ledna 1937 uznána vinnou přestupkem podle § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., spáchaným v podstatě zažalovaným výrokem, a odsouzena za to podle citovaného místa zákona.

Odvolání obžalované z výroku o vině bylo rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Ch. ze dne 6. března 1937 zamítnuto jako neodůvodněné.

Obžalovaná uplatňovala v provedení odvolání především nedostatek aktivní legitimace soukromé žalobkyně, ježto tato nedosáhla ještě věku 18 let a důsledkem toho nebyla podle § 16 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

oprávněna vykonávat sama žalobní právo. Krajský jako odvolací soud vzal sice za zjištěno, že soukromá žalobkyně není ještě 18 let stará, a vyslovil názor, že podle § 16 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. mělo její žalobní právo být vykonáno jejím zákonným zástupcem, přes to však neshledal námitku nedostatku aktivní legitimace soukromé žalobkyně oprávněnou, ježto podle jeho názoru ustanovení § 16, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. nemá být tak přísně vykládáno, že osobě pod 18 let nepřísluší za žádných okolností právo podati vlastním jménem žalobu na základě zákona o ochraně cti, že spíše je pouze směrodatně, zda v konkrétním případě má dotčená osoba faktickou schopnost toto právo vykonávat. Důsledkem toho bylo by podle názoru odvolacího soudu, projeveného v jeho rozsudku, přiznati právo k podání žaloby i nezletilé osobě (zřejmě pod 18 let), jen když její rozum je tak daleko vyvinut, že jí lze bez obav výkon tohoto práva svěřiti. Řidě se těmito úvahami, dospěl odvolací soud k závěru, že M. přes to, že jí nebylo ještě 18 let, byla v souzeném případě oprávněna samostatně jako soukromá žalobkyně vystupovati a že tudíž po zákonu vyžadovaná obžaloba neschází.

Tento názor krajského soudu jako soudu odvolacího je však nesprávný a výklad, jaký tento soud dává ustanovení § 16, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., je právně pochybený. Znění § 16, odst. 1 cit. zák. je zcela jasné. Toto místo zákona dává zcela přesný předpis o výkonu žalobního práva osobou nezletilou a stanoví, že za osoby mladší než 18 let vykonává právo k žalobě jejich zákonný zástupce; z tohoto znění zákona plyne zcela nepochybně, že osoba mladší než 18 let nemůže sama soukromou žalobu pro trestný čin podle zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. podati, nýbrž že toto právo může za ni vykonávat jen její zákonný zástupce.

Správnosti tohoto názoru nasvědčuje nejen hned druhá věta odst. 1 § 16 cit. zák., podle níž v případě, když zákonného zástupce není, nebo za ostatních tam uvedených předpokladů příslušný trestní soud první stolice na žádost napadené osoby musí ustanoviti zástupce ad hoc, který je pak (roz. výlučně) povolán, vykonávat za ni právo k žalobě, nýbrž zejména i obsah důvodové zprávy (tisk 830 poslanecké sněmovny z roku 1930). Důvodová zpráva poukazuje totiž na str. 27 a 28 k tomu, že soukromá žaloba je oprávnění rázu vysoce osobního a že tu proto nelze beze všeho užití zásad občanského práva o zákonném zastoupení, že spíše nutno pokládati za rozhodné, má-li oprávněný faktickou způsobilost vykonávat své právo, že proto právo k podání soukromé žaloby pro trestný čin proti bezpečnosti cti nelze odpírati nezletilému rozumově tak vyvinutému, že mu výkon těchto práv lze bez obavy svěřiti, a že tu osnova ve shodě s některými novějšími trestními zákony i osnovami pokládá za rozhodné dosažení roku osmnáctého. Z toho vysvítá, že pro zákonodárce byla ovšem rozhodující otázka, do jaké míry dovoluje rozumový vývoj nezletilého, aby mu mohlo být svěřeno udělené právo, leč z toho také vyplývá neméně zjevně, že zákonodárce neponechal řešení této otázky pro každý jednotlivý případ zkoumání a uvažování soudu, což by skutečně mělo v zápětí povážlivou újmu na právní jistotě v příčině aktivní legitimace k žalobě, nýbrž že tuto otázku sám řešil

v tom smyslu, že zmíněný vývoj a v souvislosti s tím způsobilost k samostatnému vykonávání stíhacího práva v případech trestných činů proti bezpečnosti cti předpokládá jen u osob starších než 18 let.

Zvláště jasně dokazuje správnost uvedeného názoru další místo důvodové zprávy, kde se praví, že, když by nezletilý za trvání trestního řízení dosáhl osmnáctého roku, jest oprávněn žalobní právo od této doby samostatně vykonávat.

Vše to poukazuje nepochybně k tomu, že zákon č. 108/1933 Sb. z. a n. stanoví v § 16, odst. 1, přesnou hranici věku podle let, tak že nelze z něho žádným způsobem dovoditi názor odvolacím soudem v jeho rozsudku zastávaný, jako by soud mohl v konkrétním případě, nehledě k věku soukromého žalobce, přiznati mu podle vyvinutého rozumu samostatný výkon žalobního práva i tehdy, když žalobce ještě nedosáhl 18. roku svého věku.

Jelikož M. ani v době podání soukromé žaloby, ani za celého řízení až do pravoplatného skončení trestní věci a zejména ani v době podání konečného návrhu na potrestání A. nedosáhla osmnáctého roku svého věku, nebyla, jak právě dovozeno, podle § 16, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. oprávněna vykonávat samostatně žalobní právo.

Porušily proto jak okresní soud v B. tím, že rozsudkem ze dne 21. ledna 1937 uznal k návrhu soukromé žalobkyně M., které samostatně vykonávání práva žalobního nepříslušelo, A. vinnou přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., a krajský jako odvolací soud tím, že přes to odvolání obžalované rozsudkem ze dne 6. března 1937 nevyhověl a rozsudek okresního soudu v B. ve výroku o vině potvrdil, zákon v ustanovení § 16, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a zatížily své rozsudky zmatkem podle § 281, č. 9 c) tr. ř.

Jelikož jde o rozsudky odsuzující, utrpěla obžalovaná postupem obou soudů, porušujícím zákon, zřejmou újmu, kterou lze odčinit pouze zmáteční stížností na záštítu zákona, které bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. vyhověno.

Podotknuto budiž jen ještě, že na správnosti toho, co uvedeno, nemění nic okolnost, že M. st. jakožto poručnice a tím zákonný zástupce napadené M. ml. podala dne 30. ledna 1937 hledíc právě k ustanovení § 16, odst. 1 zákona o ochraně cti návrh na stíhání A. pro stejný trestný čin, neboť stalo se tak v době, kdy již soud první stolice vynesl rozsudek k žalobě samostatně vznesené neoprávněnou M. ml.

Došlo-li ovšem nyní k zproštění obžalované jedině proto, že se nedostávalo návrhu účastníkovu po zákonu požadovaného, bude podle § 363, č. 2 tr. ř. na nalézacím soudu, aby pokračoval v trestním řízení proti A. k návrhu M. st. jakožto zákonného zástupce napadené M. ml., při čemž bude ovšem třeba, aby nalézací soud zkoumal předpoklad vytčený první větou 4. odstavce § 16 zákona o ochraně cti.

Čís. 5988.

Ke vzájemnému poměru činností uvedených v odst. 1 až 3 § 6, č. 2 zákona na ochranu republiky s hlediska možnosti souběhu.

V poměru subsidiarity ke skutkové podstatě zločinu vojenské zrazy spáchané vyzvídáním podle § 6, č. 2, odst. 2 zákona na ochranu repub-

liky může být jen taková přípravná činnost ve smyslu § 6, č. 2, odst. 3 téhož zákona, která míří k onomu vyzvídání, a tedy jen takové spolčení a vejítí ve styk s cizí mocí neb s cizími činiteli, které spadá do doby před výzvědnou činností a připravuje ji, nikoli i následující přípravná činnost, směřující ke skutečnému vyzrazení vojenského tajemství podle § 6, č. 2, odst. 1 zákona. Taková činnost je subsidiární jen v poměru ke skutkové podstatě zločinu podle § 6, č. 2, odst. 1 a nikoli odst. 2 cit. zákona.

(Rozh. ze dne 5. října 1937, Zm II 441/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6, č. 2, al. 2 zákona na ochranu republiky.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku podle § 281, č. 5 a 10 tr. ř., správně č. 11, do-
ličuje zmateční stížnost, že výzvědná činnost obžalovaného byla i podle rozsudkových zjištění skončena jeho propuštěním z vojny, tudíž v roce 1935, takže trest obžalovaného neměl prý býti vyměřován podle § 1 zák. č. 130/1936 Sb. z. a n.

Zmateční stížnosti je sice přisvědčiti v tom, že nalézací soud činnost obžalovaného, spadající do doby po propuštění obžalovaného z vojny, mylně podřadil pojmu vyzvídání po rozumu § 6, č. 2, al. 2 zák. na ochr. rep., neboť vyzvídáním může být jen taková činnost, která směřuje a je způsobilá k tomu, aby pachatelé opatřila znalost tajemství (rozh. č. 3903 Sb. n. s.). Takovou činnost obžalovaný podle rozsudkových zjištění nevykonal v této době. Je-li však rozsudkem zjištěno, že obžalovaný byl ve zmíněné době v M. v ministerstvu války a že nabízel listiny i v N. a O., pokud se týče v P. na vojenském velitelství a v R., že podle vlastního udání vůči S. nabízel mu v T. za listiny velké peněžité částky a že vyjednával ještě s dvěma jinými státy a že obžalovaný byl přesně informován o cizozemské zpravodajské instituci X., opodstatňují tato zjištění rozsudku plně hmotněprávní závěr, že obžalovaný vešel po propuštění z vojny ve styk přímý nebo aspoň nepřímý s cizí mocí, nebo při nejmenším s cizími vojenskými činiteli po rozumu § 6, č. 2, odst. 3 zák. na ochr. rep., a to za tím účelem, aby listiny, o něž jde, tedy skutečnosti, opatření a předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, vyzradil cizí mocí.

Napadený rozsudek je na omylu, pokud, předpokládaje tu nesprávně subsidiaritu po rozumu rozh. č. 4660 Sb. n. s., má za to, že v souzeném případě nemůže jíti o reální souběh mezi zločinem vyzvídání podle § 6, č. 2, al. 2 cit. zák., spáchaným v letech 1934 a 1935, a zločinem podle § 6, č. 2, al. 3 cit. zák., spáchaným i v roce 1936. V poměru subsidiarity ke skutkové podstatě zločinu vojenské zrady, spáchané vyzvídáním po rozumu § 6, č. 2, al. 2 cit. zák., může být jen taková přípravná činnost ve smyslu § 6, č. 2, al. 3 cit. zák., která se odnáší k onomu vy-

zvídání, tedy přirozeně jen takové spolčení a vejítí ve styk s cizí mocí nebo s cizími činiteli, které spadá do doby před výzvědnou činností a tuto činnost připravuje, nikoli však následující přípravná činnost po rozumu § 6, č. 2, al. 3 cit. zák., sloužící a odnášející se jako v konkrétním případě již jen ku přípravě skutečného vyzrazení vojenského tajemství po rozumu § 6, č. 2, al. 1 cit. zák. Taková přípravná činnost, o níž jde v souzeném případě, je subsidiární jen v poměru ke skutkové podstatě zločinu podle § 6, č. 2, al. 1 a nikoli al. 2 cit. zák.

Tím, že nalézací soud, vycházející z mylného pojmání zmíněné otázky subsidiarity, podřadil činnost stěžovatelovu, spadající do doby po propuštění z vojny, nesprávně pojmu vyzvídání místo přípravné činnosti po rozumu § 6, č. 2, al. 3 zák. na ochr. rep., nebyl však stěžovatel zkrácen ve svých právech, neboť obě ustanovení mají tutéž trestní sankci.

Z toho, co dovozeno, vysvítá ovšem též, že se obžalovaný marně dovolává zmatku podle § 281, č. 11 tr. ř., neboť obžalovaný pokračoval podle rozsudkových zjištění ve své zločinné činnosti, spadající pod pojem § 6, č. 2, al. 3 zák. na ochr. rep., až do listopadu 1936, takže bylo trest vyměřiti podle § 1 zák. č. 130/1936 Sb. z. a n., jenž nabyl účinnosti dnem 23. května 1936. Bylo proto zmateční stížnost podle § 288, odst. 1 tr. ř. zamítnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 5989.

Bol-li vinník odsúdený pre účasťstvo na prečine uprchnutia pred vojenskou službou a odvedený branec sa z cudziny nevrátil a pričádza-li v úvahu premlčanie činu vinnikovo, treba so zreteľom na ustanovenie poslednej vety § 54, odst. 2 písm. a) zákona č. 193/1920 Sb. z. a n. zistiť, či uprchnuvší branec ešte žije, alebo kedy zomrel.

(Rozh. zo dňa 5. októbra 1937, Zm IV 491/37.)

A., syn obžalovaných rodičov B. a C., a manžel obžalovanej D., sa rozhodol, že pred nastúpením vojenskej prezenčnej služby uprchne do Ameriky; obžalovaní vedeli o tomto jeho úmysle. Keď došiel na adresu A. anglický telegram lodnej spoločnosti, že môže nastúpiť cestu, dala obžalovaná C. telegram preložiť a obžalovaná D. sdělila jeho obsah svojmu manželovi A. Obžalovaný B. dopravil potom svojho syna ihneď na nádražie a A. odcestoval do prístavu. Súd prvej stolice uznal obžalovaných B., C., D. vinnými účasťstvom na prečine uprchnutia pred vojenskou službou podľa § 69, č. 2 tr. zák., § 44, odst. 3 zákona č. 193/1920 Sb. z. a n. Odvolací súd sprostil obžalované ženy C. a D. obžaloby nespaturujú v ich zistenej činnosti nič, čím by bolo spáchanie trestného činu A. podporované alebo usnadňované.

Na j v y š š í s ú d odmietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného B.; na základe § 35, odst. 1 por. nov. z úradnej povinnosti však zrušil rozsudok vrchného súdu v časti týkajúcej sa obžalovaného B., nariadiť v rozsahu zrušenia nové pokračovanie a tým poveril vrchný súd.

Z d ō v o d o v:

Pri preskúmaní vecí z povinnosti úradnej spoznal najvyšší súd, že podľa obsahu spisov postúpil vyšetrojúci sudca po skončenom stopovaní spisy dňa 30. decembra 1933 štátnemu zastupiteľstvu, ktoré až dňa 20. júla 1935 podalo obžalobu, doručenie ktorej nariadil predseda obžalobného senátu dňa 2. septembra 1935.

Uplynula tedy medzi uvedenými sudcovskými opatreniami premičacia lehota jedného roku, stanovená v § 54, odst. 1 zák. č. 193/1920 Sb. z. a n., takže by v tomto prípade mohla prichádzať v úvahu otázka premičania činu obžalovaného B. Ponevác však podľa § 54, odst. 2 a) cit. zák. počína premičanie u ostatných vinníkov tiež dňom smrti osoby podliehajúcej brannej povinnosti, bolo by treba zistiť, či A., ktorý sa zrejme nevrátil, dosiaľ žije, a v prípade, keď by bol zomrel, ktorého dňa zomrel.

Ponevác vrchný súd tieto okolnosti, od zistenia ktorých závisí možnosť použitia príslušného ustanovenia trestného zákona v otázke premičania, nezistil a najvyšší súd sám v dôsledku zásady § 33, odst. 3 por. nov. ich zistiť nemôže, postupoval najvyšší súd podľa § 35, odst. 1 por. nov.

Čís. 5990.

Přiměřené zmírnění rychlosti (§ 106 vládn. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n.) je předepsáno a podle povahy věci nutné nejen na nepřehledném místě a před ním, nýbrž i za ním, dokud se řidič nepřesvědčí, že má cestu volnou.

Řidič, kterého stíhá zavinění podle § 335 tr. zák., nemůže se zbaviti trestní zodpovědnosti poukazem na spoluzavinění poškozeného.

(Rozh. ze dne 8. října 1937, Zm I 93/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Vychází-li se ze skutkových zjištění rozsudkových, nelze právním námitkám zmáteční stížnosti přiznati oprávnění. Podle § 38, odst. 2 zák. č. 81/1935 Sb. z. a n. musí řidič motorového vozidla při jízdě splniti vše, čeho je s jeho strany třeba k tomu, aby vozidlo stále ovládal a aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena; to se týká zejména i rychlosti jízdy. Podle § 106, odst. 1 vládn. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n. je v uzavřených osadách přípustno jeti nejvýše rychlostí 35 km/hod. Podle § 106, odst. 4 téhož nařízení je však jízdu přiměřeně zvolniti a, je-li potřebí k zabránění nehody, vozidlo zastaviti, zejména na nepřehledných místech a v prudkých záhybech cest vůbec, na křižovatkách a spojích cest, není-li přehledu na všechny strany, nebo blíží-li se jiné vozidlo

(srovn. též § 6 Uličního a jízdního řádu pro hlavní město Prahu). Že vústění Sadové ulice do ulice Palackého je místem nepřehledným ve smyslu tohoto předpisu, zmáteční stížnost nepopírá, ale snaží se dovésti, že v tomto případě nebyl stěžovatel povinen zmírniti rychlost jízdy, naopak mohl jeti rychlostí 35 km, poněvadž se nehoda stala nikoli na křižovatce, nýbrž po zatočení do ulice Palackého, nejméně 10 m v této ulici, která je široká a přehledná, a kde auto stojící při levé straně nebránilo v rozhledu.

Tu stížnost přehlíží, že přiměřené zmírnění rychlosti je předepsáno a podle povahy věci nutné nejen pro jízdu na nepřehledném místě a před tím, ale i potom, dokud se řidič nepřesvědčí, že má cestu volnou. V souzeném případě bylo však zjištěno, že stěžovatel, zahýbaje z ulice Sadové na levo (malým obloukem) do ulice Palackého, spatřil před sebou asi na 12 m starého člověka, který asi 2½ m za osobním autem stojícím při levé straně ulice Palackého v jízdní dráze automobilu přecházel ulici tak, že auto stěžovatelem řízené by ho bylo minulo v nejlepší případě na vzdálenost pouhých dvou kroků. Za této situace nesměl stěžovatel spoléhati na to, že, až dojede k onomu místu, překážka již pomine, nýbrž jako řidič auta byl povinen, aby jel velmi opatrně a aby i se své strany učinil všechno, by předešel úrazu; obzvláště měl rychlost své jízdy zmírniti tak, aby byl připraven na všechny možnosti a aby v případě potřeby mohl vozidlo na nejkratší vzdálenost zastaviti. To však stěžovatel podle zjištění rozsudku neučinil, nýbrž pokračoval v jízdě takovou rychlostí, že, když se chodec v jízdní dráze obrátil a vracel se směrem k levému chodníku, ani stočením vozu do leva, ani prudkým zabrzděním nezabránil tomu, že chodec byl zasažen předkem a pak zadkem auta a byl velmi prudce sražen na dlažbu. Že k tomu přispělo i chování poškozeného chodce, stěžovatele neomlouvá, neboť na to bylo nutno pamatovati, když stěžovatel nepřiměřenou rychlostí 30 km/hod. malým obloukem zahnul do ulice Palackého a tam viděl přecházeťi jízdní dráhu starého člověka, o němž nebylo zjištěno a ani stěžovatel netvrdil, že svým chováním dal najevo, že ví o blízkosti auta. To platí tím spíše, když stěžovatel, jak sám udal, ještě v poslední chvíli na vzdálenost 4 m dal znamení houkačkou. Právem proto nalézací soud shledal ve zjištěném jednání stěžovatelově nedbalost ve smyslu ustanovení § 335 tr. z. a jednu z příčin, které ve svém souhrnu vedly ke smrtelnému úrazu. Nezachoval-li podle toho stěžovatel sám všechny potřebné opatrnosti a zavinil-li tím úraz, nemůže se odpovědnosti za vlastní nedbalost zprostiti poukazem k tomu, že úraz nutno přičítati i neopatrnosti usmrčeného chodce.

Čís. 5991.

Kým v úvahu prichádzajúce súdy nevyniesly odôvodnené usnesenia o svojej príslušnosti alebo nepríslušnosti a nedoručily ich zúčastneným stranám, nerozhodly ešte platne o svojej príslušnosti alebo nepríslušnosti a nevznikol tedy ani žiaden rozpor o príslušnosť.

(Rozh. zo dňa 9. októbra 1937, Nd IV 27/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krádeže atď., následkom rozporu o príslušnosť medzi krajským súdom v K. a krajským súdom v T. po vypočutí generálneho prokurátora v neverejnom zasedaní senátu takto sa usniesol: Spisy sa vracajú krajskému súdu v K. bez rozhodnutia o údajnom rozpore o príslušnosť.

D ô v o d y:

Proti A. a B. zavedené je u krajského súdu v K. trestné pokračovanie pre dvojnásobný zločin krádeže podľa §§ 70, 333, 336, č. 3, 338 tr. z. a § 49, odst. 2, č. 2 a 3 tr. nar., ktorý spoločne spáchali jednak v M. v Maďarsku a jednak v S. rovnako v Maďarsku, a proti B. okrem toho pre ďalší zločin krádeže podľa tých istých ustanovení kvalifikovaný, spáchaný v K. V súvislosti s tým vedie sa trestné pokračovanie proti C. a D. pre zločin ukryvačstva podľa § 370, odst. 1 tr. z., spáchané medzi inými aj tým, že nadobudli v K. veci pochádzajúce z krádeží spáchaných A. a B. v Maďarsku.

Krajský súd v K. postúpil spisy krajskému súdu v T., neuznavši svoju príslušnosť a krajský súd v T. sa prehlásil tiež nepríslušným a spisy krajskému súdu v K. vrátil.

Na to krajský súd v K. predložil spisy najvyššiemu súdu k rozhodnutiu o rozpore o príslušnosť.

Za tohoto stavu nemohol ešte najvyšší súd vo veci rozhodnúť, lebo tu nie je ešte rozpor o príslušnosť, kým ešte žiaden zo súdov prichádzajúcich v úvahu nevyniesol odôvodnené usnesenie o tom, že svoju príslušnosť neuznáva a v dôsledku toho tiež ani nebolo rozhodnutie súdov doručené zúčastneným stranám, takže vlastne ešte žiaden z uvedených súdov pravoplatne o svojej nepríslušnosti nerozhodol. Boly preto spisy vrátené bez rozhodnutia.

Čís. 5992.

Bylo-li rozsudkom nalézacího soudu rozhodnuto o obžalobě pro přečin podle § 1 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky min. sprav. čís. 145/1933 Sb. z. a n., jest opravným prostředkem proti němu zmateční stížnost bez ohledu na to, zda rozhodoval senát pětičlenný nebo — ježto se strany vzdaly účasti kmetů podle § 16, odst. 2 cit. zákona — senát tříčlenný a zda rozsudek kvalifikuje žalobní čin jako přečin, nebo, použiv § 262 tr. ř., jako přestupek.

Opravný prostředek je posuzovati podle jeho obsahu a smyslu, nikoli podle mylného označení.

Navrhli-li soukromý žalobce uveřejnění rozsudku podle § 12 zákona o ochraně cti s doložkou, že při hlavním přelíčení označí časopisy, v nichž se má rozsudek uveřejnit, a neučinil-li tak, je postupovati tak, jako kdyby návrh ten vůbec učiněn nebyl. Bez návrhu takového není přípustný výrok podle uvedené státi zákona.

I.

(Rozh. ze dne 12. října 1937, Zm II 408/37.)

Srovnej k odst. 1. rozh. č. 2122, 2672, 2715, 3066 Sb. n. s. tr.; k odst. 2 rozh. č. 1795, 2177, 3351, 3660 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnuv o zmatečných stížnostech soukromého žalobce a obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný částečně uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. a částečně podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby, vznesené naň pro přečin pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., uvedl

v d ů v o d e c h:

K námitkám obsaženým v odvoděch obou stran podotýká se především po stránce formální:

Rozsudkem nalézacího soudu bylo rozhodnuto o obžalobě vznesené pro přečin podle § 2 zák. o ochraně cti. Nejde tedy o přestupkovou věc po rozumu § 16, odst. 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. Na tom nic nemění, že se strany podle § 16, odst. 2 cit. zák. vzdaly účasti kmetů a že nalézací soud, postupuje podle § 262 tr. ř., kvalifikoval stíhaný čin, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným, jako přestupek zanedbání povinné péče podle § 4 cit. zák., a přes zmíněné překvalifikování nalézacím soudem nelze popřít, že předmětem hlavního přelíčení byl podle obsahu pravoplatné obžaloby přečin pomluvy.

Neprávem doličuje proto soukromý žalobce, že obžalovaný měl podat odvolání po rozumu § 16, odst. 4 cit. zák. a nikoli zmateční stížnost.

Co se pak týče opravného prostředku soukromého žalobce, ohlásil tento zmateční stížnost a odvolání z výroku o trestu a o podmíněném odsouzení, nehledíc k výroku o útratách, proti němuž je ovšem přípustná jen stížnost (§ 392 tr. ř.). Pokud jde o osvobozující část rozsudku, provedl soukromý žalobce opravný prostředek jen jako odvolání, vycházející zřejmě z mylného názoru nahoře již zmíněného, jehož pochybenost jest obzvláště na bílé dni u zprošťující části rozsudku, je-li tu předmětem rozsudku i domnělý přečin a nikoli přestupek.

Leč přes to je odvod obžalovaného na omylu, pokud zastává názor, že nutno zmateční stížnost soukromého žalobce zamítnouti jako neprovedenou a jeho odvolání v příčině výroku o vině jako nepřipustné. Nelze říci, že soukromý žalobce podal vědomě nesprávný prostředek opravný (rozh. č. 4034 Sb. n. s.), nýbrž jde tu o nesprávné označení opravného prostředku následkem nesprávného právního názoru. Podle obsahu, směru a cíle domnělého provedení odvolání je také nepochybné, že soukromý žalobce hodlal provést opravný prostředek napadající zprošťující výrok, tedy zmateční stížnost skutečně i včas opověděnou. Platí

tu proto podle ustálené judikatury zásada, že opravný prostředek má býti posuzován podle svého obsahu a smyslu a nikoli podle svého myšleného označení. — — —

Výrok ve smyslu § 12 zák. o ochraně cti odpadá, neboť soukromý žalobce navrhl sice příslušný výrok v obžalovacím spise, leč s doložkou, že časopisy (ohledně nichž má mu býti přiznáno právo k uveřejnění rozsudku) označí při hlavním přelíčení. Poněvadž se tak při hlavním přelíčení podle jediné směrodatného obsahu protokolu o hlavním přelíčení nestalo, je vycházeti z předpokladu, že tu návrhu po rozumu § 12 zákona není. Bez návrhu žalobcova není však výrok podle § 12 zák. o ochraně cti přípustný.

II.

(Rozh. ze dne 13. října 1937, Zm II 356/37.)

Právní zásadu uvedenou v odstavci prvním záhlaví předchozího rozhodnutí (I.) vyslovil nejvyšší soud i v tomto druhém rozhodnutí a poznamenal k tomu

v d ů v o d e c h :

K vývodům odvodu obžalovaných nutno především podotknouti, že je nesprávné jejich stanovisko, jako by v souzeném případě bylo přípustným opravným prostředkem jen odvolání po rozumu § 16, odst. 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. a nikoli zmateční stížnost. Rozhodnutí soudu zrušovacího odvodem citovaná vyslovují sice, že i takový rozsudek pětičlenného kmetského senátu, jímž byl obžalovaný odsouzen jen pro přestupek podle § 4 cit. zák., je napadati co do viny zmateční stížností a nikoliv odvoláním, poněvadž opravné řízení zmíněným ustanovením (dříve § 28, odst. 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v původním znění) nebylo upraveno podle obsahu rozsudku tím kterým soudem vyneseného, nýbrž podle sestavení senátu, před kterým byla věc v prvé stolici projednána; leč v souzeném případě jde o rozsudek, jehož předmětem jsou domnělé přečiny podle §§ 1—3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a jenž byl vynesen tříčlenným senátem jen proto, že se strany souhlasně zřekly účasti kmetů (§ 16, odst. 2 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhl. č. 145/1933 Sb. z. a n.). Ze znění odst. 2 a 4 cit. zák. vyplývá jasně, že takové vzdání se nemění nic na úpravě opravného řízení a že zejména nemůže býti důvodem pro použití odstavce čtvrtého, jehož předpis je výlučně omezen na »rozsudky ve věcech přestupkových«.

Čís. 5993.

Šofér z povolania vykonáva »svoje povolanie« (§ 310, odst. 2 tr. zák.) i vtedy, keď — trebárs len z ochoty — prevezme na žiadosť opilého majiteľa auta riadenie jeho vozu.

(Rozh. zo dňa 12. októbra 1937, Zm III 476/37.)

Obžalovaný, skúšaný šofér z povolania, sám trocha podnapilý, prevzal v noci na žiadosť opilého majiteľa auta riadenie jeho vozu. Išiel s autom neprimerane veľkou rychlosťou, majúc rozžaté len jedno svetlo a nedávajúc výstražné znamenie, po nesprávnej strane cesty tak neopatrne, že sa srazil s protiidúcim cyklistom a spôsobil mu poranenia, ktoré sa hojily šesť týždňov. Oba sudy nižších stolíc kvalifikovali trestný čin obžalovaného ako prečin ťažkého poškodenia tela z nedbalosti podľa § 310, odst. 2 tr. zák.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol a zčasti zamietol.

Z d ō v o d o v :

Zmätok podľa § 385, č. 1 b) tr. p. uplatňuje sťažovateľ námietkou, že viedol auto len z ochoty na požiadanie opilého majiteľa auta, a že tedy neriadil auto vo výkone svojho povolania, takže kvalifikácia podľa § 310, odst. 2 tr. z. nie je správna. Námietka neobstojí. Obžalovaný je šoférom z povolania a majiteľ auta poveril ho riadením auta, pretože vedel, že riadenie auta je jeho povolaním, tedy zrejme nielen preto, že obžalovaný preukázal skúškou spôsobilosť riadiť auto, ale hlavne preto, že obžalovaný je šoférom z povolania. Obžalovaný tedy v tomto prípade pri riadení auta vykonával svoje povolanie. Pri tom nezáleží na tom, či obžalovaný prevzal riadenie auta z ochoty.

Čís. 5994.

Do nařízení vydaného podle § 11, odst. 3 tiskové novely (zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n.) není řádného opravného prostředku.

Předmětem sankce § 11, odst. 3 tiskové novely může býti jen tiskopis, v němž byla uveřejněna zpráva, pro niž došlo k trestnímu řízení a k rozhodnutí o ručení ve smyslu § 10 cit. zákona.

Totožnost tiskopisu není však rušena pouhou změnou jeho označení. Otázku, zda jde o týž tiskopis, jest i v případech § 9, odst. 3 a § 11, odst. 4 tisk. nov. řešiti obdobně podle § 14, odst. 3 tisk. nov. a § 34, č. 3 zákona na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 13. října 1937, Zm II 321/37.)

Srovnej rozh. čis. 2669, 3528 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 9, odst. 3 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.

D ů v o d y :

Zmateční stížnosti uplatňující číselně důvody zmatečnosti podle č. 9 b) a 10 § 281 tr. ř. — správně jen č. 9 a) — nelze přiznati oprávnění.

Pokud jde o obžalovaného A., domáhá se stížnost beztretnosti souzeného činu na podkladě námitky, že v době, kdy tento stěžovatel vydával podle zjištění periodický tiskopis »M.«, nebyl ještě v právní moci soudní zákaz, aby jeho vydávání bylo zastaveno, neboť podal proti onomu nařízení stížnost. Stěžovatel uplatňuje, že je mylný náhled zastávaný rozsudkem, že do nařízení vydaného podle § 11, odst. 3 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky ministerstva spravedlnosti čís. 145/1933 Sb. z. a n. není vůbec přípustný opravný prostředek stížnosti.

Je správné, že stěžovatel podal proti usnesení krajského soudu ze dne 9. října 1936, které mu bylo doručeno 20. října 1936, stížnost dne 29. října 1936. Než do nařízení vydaného podle § 11, odst. 3 cit. zák. není řádného opravného prostředku, neboť ani toto zákonné ustanovení, ani jiné ustanovení zákona, o který jde, nepřiznává osobám nařízením tím dotčeným opravné prostředky a jeho přípustnost nelze dovodit ani z ustanovení trestního řádu. Právem odmítl proto vrchní soud dne 21. listopadu 1936 stížnost nahoře uvedenou jako nepřipustnou. Účastníkům nařízením postiženým zbývá proto jen možnost instancního postupu podle § 15 tr. ř., který nemá odkladného účinku. Ostatně neshledal vrchní soud ani s tohoto hlediska důvodu k zakročení.

Je tudíž právní stanovisko, o které opírá stížnost beztretnost skutku stěžovatele A., mylné. Ustanovením § 12, odst. 3 zákona, o který jde, je upravena jediné a výhradně přípustnost opravných prostředků jednak do rozhodnutí soudního, kterým bylo uloženo zúčastněným osobám (t. j. podle § 10 vlastníka a vydavatelů periodického tiskopisu) ručení ve smyslu § 10 tisk. novely, jednak i do jiných částí rozsudku, než kterými jim bylo uloženo zmíněné ručení. Dovojuje tudíž stížnost z tohoto ustanovení zřejmě neprávem přípustnost opravných prostředků do nařízení ve smyslu § 11, odst. 3 nov.

Zmateční stížnost se sama ani nepokouší popřít, že tu byly zákonné předpoklady nařízení ze dne 9. října 1936, že totiž útraty trestního řízení, zvláště náklady právního zastoupení soukromého žalobce, za jejich zaplacení bylo v rozsudku vysloveno podle § 10 tisk. nov. z r. 1924 ručení stěžovatele jako vlastníka a vydavatele periodického časopisu »M.«, nebyly zaplacený do 15 dnů od právní moci rozhodnutí o tom. Návrh soukromého žalobce, aby bylo nařízeno zastavení vydávání tiskopisu, byl obžalovanému doručen k vyjádření, aniž se obžalovaný vyjádřil v dané lhůtě. Případný předpoklad obžalovaného, že může přes zmíněné nařízení soudu periodický tiskopis vydávat až do vyřízení své stížnosti, jest jen mylným výkladem zákonné skutkové podstaty »dalšího vydávání periodického tiskopisu, jehož vydávání bylo zastaveno«, tudíž omylem právním, a nemůže proto stěžovatele zbavit viny (§§ 3, 233 tr. z.). Je proto zmateční stížnost, pokud napadá výrok odsuzující obžalovaného A., bezdůvodná.

Ohledně obžalovaného B. uplatňuje stížnost, že periodický tiskopis, jež vydával tento obžalovaný, není totožný s tiskopisem, jehož vydávání bylo zastaveno, takže soud v jeho činnosti neprávem shledal přestoupení zákazu § 9, odst. 3 (§ 11, odst. 4) tisk. nov. z r. 1924.

Usnesením krajského soudu, o němž byla nahoře zmínka, jakož i dalším usnesením téhož soudu ze 17. listopadu 1936 bylo ovšem nařízeno, aby bylo až do splnění povinnosti nahradit soukromým žalobcům útraty trestního řízení zastaveno vydávání periodického tiskopisu »M.« Obžalovaný B. vydal pak v době v rozsudku uvedené, tedy po vydání zmíněných soudních nařízení, periodický tiskopis nesoucí titul »Mn.« (pozn. red.: poněkud pozměněný).

Předmětem sankce § 11, odst. 3 tisk. nov. může být i arci jen týž tiskopis, v němž byla uveřejněna zpráva, pro kterou došlo k trestnímu řízení a rozhodnutí o ručení ve smyslu § 10 cit. zák. Jen na toho, kdo vydává týž časopis i po zastavení jeho vydávání, se vztahuje trestní sankce § 9, odst. 3 (§ 11, odst. 4) tisk. nov. Pouhá změna titulu tiskopisu není však tak závažná, že je tím dotčena totožnost tiskopisu, jak je zřejmo již z ustanovení § 10 zák. o tisku. Je-li tiskopis vydáván dále pod jiným označením, jest i v případě § 9, odst. 3 a § 11, odst. 4 tisk. nov. postupovati podle obdoby § 14, odst. 3 téže novely a § 34, č. 3 zák. na ochr. rep. (S t e i n e r, Schutz der Ehre k § 7 a 9 nov., str. 125 a 126).

Rozsudek zjišťuje z doznání samého stěžovatele, že vydával, když bylo soudem zastaveno vydávání periodického tiskopisu »M.«, podle usnesení župní rady časopis dále pod označením »Mn.«, že tiskopis byl veden v témže duchu, že jeho úprava, forma, redakce i administrace, a šekový účet u banky zůstaly stejné jako dříve. Těmito skutečnostmi je logicky opodstatněno zjištění rozsudku, že byl změněn pouze titul tiskopisu, a že se obžalovaný vydáváním tiskopisu pod novým (náhradním) označením snažil obcházeti zákaz dalšího vydávání periodického tiskopisu »M.«; je tedy správně odůvodněn rozsudkový závěr, že obžalovaný vydával dále periodický tiskopis, jehož vydávání bylo zastaveno. Stížnost, nepopírající vědomí obžalovaného o soudním nařízení, aby další vydávání periodického tiskopisu »M.« bylo zastaveno, jehož zjištění je obsaženo v předpokladu rozsudku, že účelem vydávání »Mn.« obžalovaným bylo obcházení řečeného zákazu — nevychází ve svých vývodech, jimiž je napadán závěr o totožnosti tiskopisu, z e s o u h r n u hořejších zjištění, nýbrž omezuje se na popření věcné správnosti a přesvědčivosti jednotlivých zjištění. Neprovádí tak dovolaný zmatek hmotněprávní po zákonu (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Okolnost jí zdůrazňovaná, že vydávání »Mn.« bylo ohlášeno zvláště úřadu bezpečnosti, není směrodatná pro úsudek o totožnosti tiskopisu vzhledem k zmíněnému již předpisu § 10 zákona o tisku. Pokud pak stížnost dovojuje dále, že šlo o tiskopis rozdílný od tiskopisu »M.«, poukazem na okolnost, že bylo zvláště a nově žádáno o povolení používání novinových známek, dovolává se skutečnosti rozsudkem nezjištěné. Mimo to je okolnost, že bylo obžalovaným znovu žádáno u poštovní správy o povolení sazebních a dopravních výhod, pro závěr o totožnosti tiskopisu nerozhodná, takže není třeba přihlížeti k této okolnosti ani s hlediska zmatku podle č. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 5995.

Přechinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži (č. 111/1927 Sb. z. a n.) se dopouští i ten, kdo údaje tam uvedené učiní i jen jedné osobě, třebaš důvěrně.

(Rozh. ze dne 13. října 1937, Zm II 450/37.)

Obžalovaný, bývalý zaměstnanec v podniku soukromého žalobce, firmy M., napsal po svém propuštění ze služeb firmy bance, s níž byla firma M. v obchodním spojení, požívajíc od ní úvěru, dopis označený v záhlaví jako »přísně důvěrný«. V tomto dopise oznamoval obžalovaný, že po svém rozchodu s firmou M. hodlá vstoupiti do obchodního spojení s jedním z jejích exponentů, a žádal tudíž o informaci o nynějším stavu firmy M. Při tom uvedl, že podle doslechu nejsou u firmy M. určité věci v pořádku, což prý bude mít vliv na další její podnikání, a upozorňoval, že trestní finanční komise již delší dobu vyšetřuje pravý stav obchodních výsledků firmy. Ředitel příslušné bankovní filiálky navštívil ihned po obdržení dopisu firmu M., aby se na místě samém přesvědčil, co je pravdy na náznacích obžalovaného v jeho dopise. Později se obžalovaný firmě M. písemně omluvil uznávaje, že obsah dopisu zasláního bance byl částečně nepravdivý a že se jím dopustil eventuálně přestupku. Na l é z a c í s o u d uznal obžalovaného vinným přechinem zlehčování podle § 27 zákona č. 111/1927 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost se dovolává číselně důvodů zmátečnosti podle § 281, č. 9 a) a b) tr. ř.; vpravdě uplatňuje toliko důvod zmátečnosti podle § 281, č. 9 a) tr. ř. Nelze jí však přisvědčiti.

S hlediska zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká zmáteční stížnost především, že dopis ze dne 10. listopadu 1936, který zaslal stěžovatel o firmě M., velkoobchod v N., bance X., filiálce v O., nebyl psán za účelem soutěže, nýbrž toliko za účelem získání informace, což prý vysvítá i ze záhlaví dopisu, který obsahuje poznámku »přísně důvěrné«. Leč zmáteční stížnost neprovádí uvedený hmotněprávní zmatek podle závazného předpisu § 281, odst. 2, č. 3 tr. ř., totiž na pokladě souhrnu rozsudkových zjištění, pomíjejíc celkový obsah závadného dopisu nalézacím soudem zjištěného, jakož i zjištění, že stěžovatel, který byl dříve ve službách soukromého žalobce, jenž ho propustil, hodlal založiti nový podnik, což se také uskutečnilo založením podniku v P., v němž je stěžovatel účetním. Okolnost, že zmíněný dopis byl označen jako přísně důvěrný, nemění na tom nic, poněvadž přichází tu v úvahu toliko poměr mezi podnikem soukromého žalobce a bankou, které stěžovatel dopis zaslal, a nikoli poměr mezi podnikem soukromého žalobce a jinými osobami.

Pokud namítá zmáteční stížnost dále, že uvedený dopis není způsobily poškoditi podnik soukromého žalobce, přezírá, že z celého obsahu

tohoto dopisu, který nutno posuzovati v jeho vnitřní souvislosti, plyne jasně, že údaje v dopisu byly způsobily poškoditi podnik soukromého žalobce a že stěžovatel zaslal dopis ten bance při nejmenším v tom úmyslu, aby byla ořesena schopnost úvěru soukromého žalobce a aby tím byla posice podniku soukromého žalobce v soutěži zeslabena. Tvrdil-li stěžovatel, který byl zaměstnán u firmy M. a znal její poměry, v dopise zasláním bance, se kterou soukromý žalobce byl v obchodním spojení, maje u ní úvěr, okolnosti, jak rozsudkem byly zjištěny, je na bíle dni, že toto jednání stěžovatelovo bylo způsobily ohroziti úvěr soukromého žalobce. Nelze přehlédnouti, že téměř každý obchodník a podnikatel až na nepatrné výjimky je nucen spoléhati na úvěr. Ztěžuje-li se neb podkopává-li se podnikateli úvěr, zeslabuje se tím samozřejmě jeho posice v poměru soutěžitelském, an je pak nucen opatřovati si úvěr za podmínek po případě nepříznivých. Mimochodem se podotýká, že stěžovatel v dopise ze dne 16. června 1937, psaném soukromému žalobci, přiznal výslovně, že obsah jeho dopisu ze dne 10. listopadu 1936 je částečně nepravdivý a že se na podkladě mylných informací dopustil eventuálního přestupku.

Zmateční stížnost namítá konečně, že schází tu znak skutkové podstaty přechinu zlehčování, totiž rozšiřování údajů. Rozsudkový výrok uvádí, že stěžovatel rozšiřoval o poměrech podniku soukromého žalobce údaje, o nichž věděl, že jsou nepravdivé a způsobily tento podnik poškoditi. Lze připustiti, že pojem rozšiřování není tu opodstatněn; než tím není stěžovatel ve svých právech nijak zkrácen, poněvadž ze zjištěného stavu věci je jasné, že stěžovatel zmíněné údaje učinil; vyžadujeť se k naplnění skutkové podstaty zlehčování podle § 27 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n., aby bylo dokázáno, že objektivně nepravdivé údaje o poměrech podniku a způsobily podnik ten poškoditi, byly pachatelem buď to učiněny nebo rozšiřovány. Zákon vyjadřuje se tudíž alternativně a z protikladu rozšiřování a učinění vysvítá, že stačí, byly-li údaje učiněny i jen vůči jednotlivci. Je proto zasláním závadného dopisu jmenované bance kryta zákonná náležitost učinění údajů. Za vylíčeného stavu věci nelze mluviti o důvodu zmátečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř.

Čís. 5996.

»Právnou ujmou« v smysle § 391 tr. zák. netreba rozumieť výlučne hmotnú ujmu alebo majetkovú škodu; právna ujma je tu aj vtedy, keď sa padeláním alebo falšovaním verejnej listiny zhoršilo postavenie poškodeného v bársakom smere.

Právnou ujmou v tomto smysle utrpel štát i exekút, vyhotovil-li právny zástupca vymáhajúcej strany sám exempláre súdneho usnesenia povolujúceho exekúciu, dal ich opatriť súdnym razítkom, sám ich však podpisal namiesto súdneho úradníka a predložil ich potom exekučnému súdu, ktorý na základe nich predčasne nariadil výkon exekúcie.

(Rozh. zo dňa 13. októbra 1937, Zm III 233/37.)

Obžalovaný Dr. A. zastupoval ako substitút právneho zástupcu vy-máhajúcej strany M. v exekučnej veci proti povinnej strane N. Exekúciu povolil okresný súd v B. a zaslal spisy okresnému súdu v Š. k výkonu exekúcie. Keď sa Dr. A. dostavil k okresnému súdu v Š., aby interve-noval pri výkone exekúcie, bolo zistené, že príslušné spisy od okresného súdu v B. ešte nedošli. Preto sa obžalovaný vrátil k okresnému súdu v B. a predstierajúc súdnej kancelárskej pomocnici, že ho k nej posielala vedúci úradník kancelárskeho oddelenia tým cieľom, aby mu opisy exe-kúciu povoľujúceho usnesenia, ktoré v dvoch exemplároch sám predložil, opatrla povoľujúcim razítkom a razítkom príslušného sudcu, čomu ona vyhovela, a žiadal iného úradníka, aby tieto usnesenia podpísal v zastú-pení vedúceho oddelenia. Ponevác onen úradník tejto žiadosti nevyhovel, podpísal obžalovaný Dr. A. listiny sám menom, resp. značkou vedúceho oddelenia. Takto zhotovené exempláre súdneho usnesenia predložil potom obžalovaný u okresného súdu v Š., ktorý na ich základe previedol exekúciu. Právne exempláre exekúciu povoľujúceho usnesenia došli od okresného súdu v B. k okresnému súdu v Š. teprv po výkone exekúcie. Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným dvojnásobným zločinom padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej stolice a pokiaľ ide o otázku, či vznikla pre štát právna ujma, uviedol v dôvodoch: Tým, že obžalovaný svojmocne dal opatrlíť exekučné žiadosti povoľovacím razítkom a ra-zítkom sudcu a pripojil meno, resp. značku vedúceho úradníka kance-lárskeho oddelenia, osvojil si právo, ktoré príslúcha výhradne štátu, totiž dať overovať vyhotovenia súdnych usnesení súdnymi orgánmi. Tým nielen mohla vzniknúť, ale skutočne vznikla ujma na uvedenom ideálnom práve štátu a nemá preto pre posúdenie viny obžalovaného význam tá okolnosť, že vyhotovenia obžalovaným zriadené materiálne plne súhja-sily s usnesením súdu.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne zamietol, čiastočne odmietol.

Z dôvodov:

V odôvodnení zmätočnej sťažnosti, založenej na § 385, č. 1 a) tr. p. pripúšťa sťažovateľ, že bola ním vyhotovená verejná listina nepravá čo do formy, namieta však, že jeho čin nenaplnuje skutkovú podstatu zločinu podľa § 391 tr. zák., lebo chýba vraj skutkový znak tohoto trest-ného činu, totiž, že by z jeho jednania bola vznikla alebo mohla vzniknúť niekomu právna ujma. Námietka táto je bezpodstatná.

Pod právnu ujmu v smysle § 391 tr. z. netreba rozumeť výlučne hmotnú ujmu alebo majetkovú škodu; právna ujma je tu aj vtedy, keď sa padeláním alebo falšovaním verejnej listiny zhoršilo postavenie po-škodeného v bársakom smere.

Vznik právnej ujmy pre štát dovodil vrchný súd v odôvodnení na-padnutého rozsudku a stačí v tom bode naň poukázať. Konaním obža-lovaného nastala však právna ujma pre štát — hľadiac na zistený skut-kový stav — hneď aj tým, že boly okresným súdom v Š., ako súdom

exekučným, skutočne použité obžalovaným samým zhotovené nepravé vyhotovenia usnesenia okresného súdu v B., povoľujúceho exekúciu, cieľom jej prevedenia, pri čom okresný súd v Š., resp. výkonný orgán tohoto súdu, nemohol bezvadnou verejnou listinou voči exekvovanej strane dokázať svoje oprávnenie k tomuto nariadenému, resp. prevádzanému úradnému úkonu.

Napokon prichádza v úvahu aj možnosť právnej ujmy u exekútorov, lebo exekúcia bola prevedená na základe falošnej listiny predčasne a tak exekúti museli strpeť prevedenie exekúcie už skôr, než by mohla byť podľa práva skutočne prevedená, čo mohlo mať za následok rôzne právne ujmy pre nich.

Sú preto mylné a bezpodstatné námietky, ktoré v tomto smere čini sťažovateľ, prevádzajúc podľa zákona zmätočnú sťažnosť, najmä, že táto náležitosť skutkovej podstaty v súdenom prípade nie je splnená, keď padelané listiny zodpovedaly obsahove pravej listine, že ujma musí byť hmotná a že nestačí, aby niekomu vznikla z činu ujma s hľadiska abstraktného.

Čís. 5997.

K naplnění skutkové podstaty zločinu porušení domácího pokoje se nevyžaduje, aby majitel domu nebo osoba, která s bytem nakládá, vydala předem zákaz vstupu do domu nebo do bytu.

Bezprávnost činu podle § 330 tr. zák. je dána již tím, že pachatelé, nepostupující zákonnými prostředky, svémocně ruší držbu vlastníka nebo držitele nemovitosti a jeho právo na pokojné a nerušené její užívání.

Po subjektivní stránce rozhoduje toliko, zda si je pachatel vědom toho, že způsob, kterým vniká do bytu jiného, je bezprávný.

(Rozh. ze dne 13. října 1937, Zm IV 535/37.)

Vlastník domu dal v něm představenstvu náboženské obce k dispo-sici jednu místnost pro zasedání rozhodčího soudu. Představenstvo vě-douc, že se nepovolane osoby chystají rušiti jednání rozhodčího soudu, uložilo několika členům obce, mezi nimi i M. a N., aby střežili vchod do místnosti a nikoho dovnitř nepouštěli. M. a N. zavřeli i vrata vedoucí z ulice do dvora domu a zajistili je závorou. Obžalovaní A., B., C., kteří neměli v domě co činiti, přišli ke vratům a žádali, aby byli vpuštěni. Když nebylo jejich žádosti vyhověno, otevřeli vrata násilím, vnikli na dvůr a odtamtud do místnosti, v níž zasedal rozhodčí soud, a znemožnili další jeho jednání. Soud prvé stolice zprostil obžalované A., B., C. obžaloby s odůvodněním, že v domě bydlelo v době jednání roz-hodčího soudu několik nájemníků a že tedy ani rozhodčí soud, ani představenstvo náboženské obce nebylo oprávněno jednostranně naklá-dati se vchodem do domu. Odvolací soud uznal všechny tři obža-lované vinnými zločinem porušení domácího pokoje podle §§ 70, 330, 331, čís. 2 tr. zák.

Nejvyšší soud zmäteční stížnosti obžalovaných zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů:

Po právu z důvodu zmatečnosti podle § 385, čís 1 a) tr. ř. provedená zmateční stížnost námitkou, že by mohlo o trestný čin jíti jen tehdy, kdyby majitel domu zakázal vstup do domu, a že obžalovaní nejednali bezprávně, resp. že jednali aspoň subjektivně oprávněně, ježto si nebyli vědomi toho, že M. a N. jsou oprávněni vstup do domu zabrániti, je bezzákladná.

Ani zmateční stížnost sama netvrdí, že obžalovaní měli od majitele domu povolení do jeho domu vejíti. K naplnění skutkové podstaty zločinu porušení domácího pokoje se nevyžaduje, aby majitel domu nebo osoba, která bytem nakládá, předem vydala zákaz vstupu do domu nebo bytu.

Bezprávnost činu podle § 330 tr. z. je daná již tím, že pachatelé, nepostupující zákonnými prostředky, svémocně ruší držbu vlastníka nebo držitele nemovitosti a jeho právo na pokojné a nerušené užívání nemovitosti. Po subjektivní stránce je rozhodné jen, zda si je pachatel vědom toho, že způsob, kterým vniká do bytu jiného, je bezprávný. Že si obžalovaní museli býti vědomi bezprávnosti svého činu, plyne bezpochybně z toho, že násilím vyrazili zavřené dveře vedoucí do cizího dvora, ačkoli k tomu nebyli oprávněni ani majitelem domu, ani jinou osobou, která měla právo vstupu do domu. Že jednali vědomě neoprávněně, plyne i z toho, že vnikli potom proti zákazu i do zasedací síně rozhodčího soudu, ačkoliv muselo jim býti podle okolností případu jasno, že tím neoprávněně ruší právo rozhodčího soudu na nerušené užívání jemu propůjčené místnosti.

Čís. 5998.

Pojišťovací podvod.

Šálivé jednání pachatelovo sluší spatřovati již v tom, že pojišťovně oznámil, že se mu stala nehoda; tím mlčky dal najevo, že bude činiti nárok na náhradu, ježto nastala pojistná příhoda, a jeho podvodný úmysl došel v tom zřetelného vyjádření.

K otázce pokusu a dobrovolného upuštění od činu.

(Rozh. ze dne 15. října 1937, Zm I 517/37.)

Obžalovaný B. jezdil jako řidič s nákladním autem své manželky; vůz byl ve stavu velmi sešlém a potřeboval naléhavě opravy v hodnotě 4.000 až 5.000 Kč. Aby si opatřil peníze na opravu tohoto auta, nastrojil obžalovaný B. tento plán: Věda, že spoluobžalovaný A. jako majitel jízdního kola je pojištěn proti povinnému ručení, přemluvil ho a dohodl se s ním, že A. učiní pojišťovně, u níž je pojištěn, falešné hlášení, že jeho vinou došlo k poškození nákladního auta řízeného obžalovaným B., a že se spolu rozdělí o peníze, jež vyplatí pojišťovna jako náhrada škody. Ačkoli ve skutečnosti ani k nehodě, ani k poškození auta nedošlo, poslal obžalovaný A. dne 1. ledna 1937 pojišťovně doporučené korespondenční lístek, jímž jí oznámil, že měl den předtím na bližší

označeném úseku silnice nehodu. Pojišťovna dopisem z 8. ledna 1937 potvrdila příjem lístku a zaslala obžalovanému A. vzorec rádného oznámení škody (dotazník) s vyzváním, aby jej podrobně vyplnil a vrátil, načež mu bude podána další zpráva. Obžalovaný B. zatím dopravil nákladní auto do správkárny za účelem opravy. Obžalovaný A., obávaje se následků, vyplnil sice dotazník, avšak tak, že své původní hlášení pojišťovně zbavil vlastně účinnosti, a dotazník neodeslal. Když však obžalovaný B. trval na provedení domluveného plánu a hrozil A-ovi žalobou a udáním pro falešné hlášení a vyzval ho prostřednictvím právního zástupce, aby zaplatil za poškození auta 4.600 Kč a náhradu za ušlý výdělek B. v částce 100 Kč denně až do skončení opravy vozu, napsal a odeslal obžalovaný A. pojišťovně dne 13. ledna 1937 nový dopis, k němuž připojil dopis právního zástupce manželů B., vylíčil kde a jakým způsobem došlo k domnělé nehodě a poškození auta B. a žádal, aby pojišťovna vzala tyto skutečnosti na vědomí. K likvidaci škody nedošlo, poněvadž zásahem třetích osob byla pravá podstata případu odhalena.

Nalézací soud uznal oba obžalované vinnými, a to: A. zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., B. zločinem spoluviny na podvodu podle §§ 5, 197, 200 tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného A., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výročních týkajících se stěžovatele a podle § 290, odst. 1 tr. ř. i ve výročních týkajících se obžalovaného B. a vrátil věc nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti se především připomíná, že její hmotněprávní námitky vesměs neobstojí.

Tvrzení pronesené s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., že v souzeném případě šlo by nejvýše o beztrestné přípravné jednání, stížnost neodůvodňuje. Podle skutkového zjištění napadeného rozsudku nelze mluvit o tom již proto, že rozsudek zjišťuje, že pojišťovna byla jednáním stěžovatelovým uvedena v omyl, z něhož jí měla povstati škoda 2.000 Kč převyšující. Nehledě k tomu dlužno v souhlase s nalézacím soudem spatřovati šálivé jednání stěžovatelovo již v jeho oznámení pojišťovně, že se mu stala nehoda, neboť tím dal mlčky najevo, že bude činiti nárok na náhradu, poněvadž nastala pojistná příhoda, a došel tedy tím podvodný úmysl v činnosti stěžovatelově zřetelného vyjádření, což vylučuje kvalifikaci jeho jednání jako beztrestného přípravného jednání. (Viz o tom Solnařův »Pojišťovací podvod« 1936, str. 63). Další námitka, že jde aspoň o pokus absolutně nezpůsobily, ježto zamýšlená škoda nemohla nastati, poněvadž auto nebylo vůbec poškozeno (sc. nehodu) a že to bylo patrní i svědku K. na první pohled, nedbá jednak nahoře uvedeného zjištění soudu prvé stolice, jednak přehlíží, že skutková podstata zločinu podvodu nevyžaduje, aby z omylu pachatelem vyvolaného vzešla skutečně škoda; stačí,

když vzejítí škody pachatelem bylo zamýšleno. Je sice správné, že předpokladem podvodu je, aby listivé předstírání nebo jednání bylo způsobilé, aby vedlo k poškození, leč způsobilost, přivoditi škodu, lze podle ustálené judikatury vyloučiti jen tehdy, je-li činnost pachatele sama o sobě taková, že jí pachatelem zamýšlená škoda nemůže nastati za žádných okolností. A tu jest okolnost, že svědek K. zjistil na prvý pohled, že škoda nehodou nenastala, nerozhodná, ježto nevylučuje možnost vzejítí škody za každých okolností (in abstracto) na př. při menší zkušenosti a bedlivosti likvidátorů.

Pokud zmateční stížnost domnělou nemožnost poškození pojišťovny dovozuje z předpokladů, že manželka obžalovaného B. jakožto majitelka auta nebyla prý s postupem B. srozuměna, že ho nezmocnila k příjmu náhrady a že tedy, jak stížnost zřejmě míní, nemohlo dojiti k vyplacení peněz, není zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř. proveden podle zákona, totiž ve smyslu § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř., poněvadž se tu stížnost neomezuje na obsah rozsudkových zjištění.

Tvrdí-li zmateční stížnost dále s hlediska zmatku § 281 č. 9 a) tr. ř. proti opačnému stanovisku napadeného rozsudku, že vyhrůžky obžalovaného B. opodstatňují neodolatelné donucení po rozumu § 2 g) tr. z., stačí ji odkázati v tom směru na správné důvody nalézacího soudu, odpovídající zákonu a stálé judikatuře nejvyššího soudu, kteréžto důvody se zmateční stížnost ani nepokouší vyvrátiti.*)

Vytýká-li stížnost konečně, dovolávajíc se zřejmě číselně uplatňovaného důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., že by v souzeném případě mohlo jiti nanejvýš o přestupek podvodu, ježto prý není soudem správně zjištěno, že se úmysl stěžovatelův nesl ke škodě v částce vyšší 2.000 Kč, neprovádí tím po zákonu dovolávaný důvod zmatečnosti, který ve smyslu zásady vyslovené v § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. vyžaduje, aby byl proveden na základě skutkových zjištění soudu své stolice, čehož stížnost nedbá, nevycházejíc ze zjištění rozsudku, že zamýšlená škoda tuto částku převyšuje.

Naproti tomu nelze stížnosti odepřiti úspěchu, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. vytýká, že nalézací soud neuvádí důvodů pro zjištění, že pojišťovna byla jednáním stěžovatelovým již skutečně oklamána. Rozsudek sice odůvodňuje zjištění to úvahou, že pojišťovna stěžovateli na jeho korespondenční lístku z 1. ledna 1937, kterým jí oznámil, že se mu stala nehoda, zaslala přepis z 8. ledna 1937, jímž mu sděluje, že nehodu bere na vědomí a zasilá mu vzorek oznámení škody za účelem řádného vyplnění, což by prý jistě nebyla učinila,

*) Důvody ty zněly: Pokud se obžalovaný A. svým hájením, že B. mu hrozil žalobou a trestním oznámením, a tak ho donutil k napsání dopisu ze dne 13. ledna 1937, chce hájiti, že u něho jde vlastně o neodolatelné donucení, tedy o beztrestnost podle § 2, písm. g) tr. zák., tu — i kdyby jeho tvrzení bylo pravdivé — stačí poukázati na to, že hrozba žalobou a trestním oznámením nezakládá neodolatelné donucení, neboť při ní nejde o bezprostřední nebezpečí, jež jen trestným činem může být odvráceno. Proti žalobě a trestnímu oznámení možno se hájiti jiným beztrestným způsobem a není třeba, aby se pachatel bránil proti nim okamžitým spácháním trestného činu. Soud proto beztrestnost na straně obžalovaného A. ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák. neshledal.

kdyby nebyla bývala oznámením z 1. ledna 1937 uvedena v omyl o tom, že se skutečně nehoda stala.

Závěr ten odpovídal by snad pravidlům logického myšlení, kdyby pojišťovna v dovolaném dopise skutečně sdělovala stěžovateli, že nehodu bere na vědomí. Leč tomu tak není. Jak rozsudek sám uvádí, zni onen dopis takto: »Stvrzující příjem Vašeho ctěného dopisu ze dne 1. ledna t. r. ve věci Vaší nehody, zasiláme Vám v příloze vzorec řádného oznámení škody a prosíme, byste jej ve všech bodech podrobně vyplnil a nám pak vrátil, načež Vám podáme další zprávu. Dovolujeme si Vám připomenouti...« atd.

Tento doslov nepřipouští logický závěr v tom směru, zda pojišťovna obsahem korespondenčního lístku byla již oklamána čili nic. Naopak neříká se v něm, že pojišťovna bere oznámenou nehodu na vědomí, a slova »načež Vám pak podáme další zprávu« nasvědčují tomu, že si pojišťovna vyhrazuje další rozhodnutí po vyplnění zasláního vzorce; ze slov pak »vzorec řádného oznámení škody« vysvítá, že onen přepis stěžovatelův nepovažovala za řádné oznámení škody.

Soud první stolice přehlíží též, že účelem t. zv. povinnosti oznamovací ve smyslu § 39 zák. čís. 145/1934 Sb. z. a n. jest, aby se nastalá pojistná příhoda stala pojistiteli co nejdříve známou a aby mohl po případě ještě působiti k odvrácení, resp. zmenšení škody, zjistiiti příčinou její souvislost s pojistnou příhodou a čelití případným pokusům o zastření skutkové podstaty.

Neodpovídá proto napadený závěr pravidlům logického myšlení a je tudíž zjištění, o něž jde, neodůvodněné a činí, ježto se týká rozhodné okolnosti, zda čin stěžovatelův za vinu kladený byl dokonán čili nic, rozsudek ve smyslu § 281, čís. 5 tr. ř. zmatečným.

Bylo proto zmateční stížnosti, aniž bylo třeba zabývatí se ostatními jejími výtky formálně právními, vyhověti, rozsudek ve smyslu § 288, odst. 2, čís. 1 tr. ř. zrušiti, a to vzhledem k tomu, že okolnost, že dlužno po případě považovati čin obžalovaného A. jen za pokus zločinu podvodu, byla by též ku prospěchu spoluobžalovanému B., v celém jeho rozsahu (§ 290, odst. 1 tr. ř.), a věc vrátiti soudu své stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Při novém projednání věci bude na soudě, aby uvažuje shora uvedené okolnosti a doplně řízení svědeckým výsledkem funkcionářů pojišťovny o významu a smyslu připsu pojišťovny z 8. ledna 1937 a o účinku obsahu korespondenčního lístku obžalovaného A. z 1. ledna 1937 a jeho připsu z 13. ledna 1937 znova uvažoval, zda pojišťovna nebo její rozhodující funkcionáři byli jednáním stěžovatelovým skutečně již uvedeni v omyl o existenci pojistné příhody čili nic, a v případě záporném, zda stěžovatel dobrovolně od pokusu upustil, anebo zda se tak stalo jen z některého z důvodů v § 8 tr. z. uvedených. V tomto ohledu bude nanejvýš třeba zjistiiti, kdy četnictvo zjistilo, že k nehodě nedošlo, a zda to bylo obžalovanému A. v době upuštění od pokusu známo či neznámo. Kdyby nalézací soud dospěl k názoru, že čin obžalovaného A. je pro dobrovolné upuštění od pokusu beztrestný, bude mu o činu obžalovaného B. uvažovati s hlediska zločinu nedokonaného svádění k podvodu podle §§ 9, 197, 200 tr. z.

Čís. 5999.

Nezbytným předpokladem ustanovení § 364 tr. ř. jest, že byla promeškána lhůta k opovědi nebo ku provedení opravného prostředku proti rozsudku.

Onoho ustanovení nelze tedy použítí, nebyla-li lhůta ve skutečnosti promeškána, jelikož byl doruční lístek omylem nesprávně datován.

(Rozh. ze dne 15. října 1937, Zm II 119/37.)

Srov. rozh. čís. 14774 Sb. n. s. civ.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl žádost obžalované A. za navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty ku provedení zmáteční stížnosti v její trestní věci pro zločin spoluviny na vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. z.

Důvody:

Žádost za navrácení v předešlý stav bylo zamítnouti jako neopodstatněnou.

Rozhodnutím soudu zrušovacího ze dne 23. března 1937 byla zamítnuta zmáteční stížnost obžalované A., poněvadž nebyla provedena ani při opovědi ani později včas, neboť rozsudek byl obhájcí na jeho žádost doručen dne 10. února 1937, jak vyplývalo ze zpátečního lístku a provedení zmáteční stížnosti bylo dáno na poštu dne 19. února 1937, tedy po uplynutí osmidenní lhůty vytčené v § 285, odst. 1 tr. ř., když dne 18. února 1937 byl den všední.

A. žádá nyní po rozumu § 364 tr. ř. ohledně promeškání zmíněné lhůty za navrácení v předešlý stav, odůvodňujíc tuto žádost tím, že kancelářská síla obhájcova uvedla na zpátečním lístku jako datum doručení rozsudku nedopatřením den 10. února 1937, kdežto rozsudek byl ve skutečnosti doručen dne 11. února 1937, takže provedení zmáteční stížnosti bylo podáno včas.

Leč právě tímto tvrzením jest odňata půda pro žádost za navrácení v předešlý stav, neboť ustanovení § 364 tr. ř. předpokládá nezbytně, že lhůta k opovědi — podle ustálené judikatury též ku provedení opravného prostředku proti rozsudku byla promeškána. Netvrdí-li žadatelka, že jí neodvratné okolnosti bez její viny nebo bez viny jejího zástupce znemožnily lhůtu dodržeti, nýbrž dovozuje-li naopak, že zmáteční stížnost byla provedena včas, nelze říci, že dokazuje více, než zákon vyžaduje, nýbrž nutno míti za to, že dokazuje něco, co použití ustanovení § 364 tr. ř. vylučuje. Nejde tu o instituci, směřující k tomu, aby bylo rozhodnutí opravné stolice, podle obsahu předložených jí spisů úplně správně, zvráceno hledíc k novým tvrzením a důkazům, nejde tedy o jakousi obnovu ohledně třeba formálního podkladu onoho rozhodnutí, nýbrž jde tu o instituci, kterou činí trestní řád z důvodu slušnosti a spravedlnosti výjimku z pravidla, že zákonné lhůty nejsou

prodlužitelné (§ 6 tr. ř.), a to jen ve prospěch obžalovaného, který zmeškal lhůtu k opovědi (pokud se týče ku provedení opravného prostředku proti rozsudku (Storch, Řízení trestní, II., str. 583).

V případech, kde se dodatečně dokazuje, že lhůta nebyla vůbec zmeškána, je tudíž navrácení v předešlý stav pojmově vyloučeno.

Ostatně se žadatelce připomíná, že ani při opačném výkladu zákona nebylo by lze navrácení v předešlý stav povolití, poněvadž podle ustálené judikatury nelze návrh na navrácení v předešlý stav ospravedlniti nedopatřením obhájcovy kanceláře (rozh. č. 390, 454, 630 Sb. n. s. tr.). Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu neušlo při tom ojedinelé odchýlné rozhodnutí č. 3001 Sb. n. s. tr.

Jen mimochodem se poukazuje na to, že soud zrušovací při svém rozhodnutí ze dne 23. března 1937 samozřejmě prozkoumal spisy i věcně s hlediska ustanovení § 290, odst. 1 tr. ř. a § 362 tr. ř. (rozh. č. 482, 698 Sb. n. s. tr.).

Čís. 6000.

K §§ 335, 337 tr. zák.

Za tmy a mlhy musí řidič silostroje voliti rychlost dovolující mu zastavití na vzdálenost, na kterou je právě silnice před ním osvětlena a tudíž také seznatelná možná překážka jízdy.

Povoz, jedoucí po silnici týmž směrem jako silostroj, je, byť i byl úplně neosvětlen, překážkou jízdy, na niž musí normálně opatrný řidič pamatovati.

Jízda rychlostí 40 až 60 km za hodinu po pravidelně frekventované státní silnici v době noční, za deště a mlhavého počasí, děje se za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák.

Jedou-li silostroje za sebou, musí řidič zadního z nich jeti za předním v takové vzdálenosti a takovou rychlostí, aby mohl reagovati na jeho jízdu a včas ještě před ním zastavití, kdyby přednímu silostroji něco překáželo v jízdě; mimo to nesmí se k němu přiblížiti tak, aby ho mohl svými světlomety oslniti.

Nevidí-li řidič na cestu, jsa oslněn světlomety vozidla za ním jedoucího, musí vůz ihned zastavití.

Že se některá skutečnost nedala zjistiti, možno říci teprve tehdy, byly-li všechny důkazy náležitě probrány a vyčerpány všechny možnosti přicházející v úvahu pro posouzení spolehlivosti příslušných důkazů a nelze-li ani pak vysvětliti rozpor mezi jednotlivými skupinami důkazních prostředků.

(Rozh. ze dne 16. října 1937, Zm I 1043/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalováni A. a B. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby, podané na ně pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný, ohledně obžalovaného B. vrátil věc

soudu prvé stolice, aby ji znova projednal a rozsoudil, kdežto ohledně obžalovaného A. rozhodl ihned ve věci samé a uznal ho vinným podle obžaloby.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti podle č. 4, 5, 9 a) § 281 tr. ř., je odůvodněná.

Podle zjištění rozsudku vytvořila se za jízdy obžalovaných v kritickém okamžiku taková situace, že po státní silnici směrem od M. k N. jela bryčka O., za ní auto řízené obžalovaným A. a za ním auto, jež řídil obžalovaný B. Proti nim přijíždělo po téže silnici auto P. Tato situace vyvrcholila ve výsledek, předpokládaný §§ 337, 335 tr. z., tím, že auto A. narazilo levým předním kolem, po případě blatníkem na pravé zadní kolo bryčky, čímž byly vyhozeny osoby v bryčce sedící, totiž O., R. a S., na zem. Na to dostalo auto A., jak rozsudek dále zjišťuje, smyk, zajelo na pravou stranu silnice a zastavilo se nárazem na letegratní tyč, kterou přerazilo. Obžalovaný B. zajel — vida nepatřičnou jízdu A. — na pravou stranu silnice, odtud do středu, kde najel na auto P. Vylíčená událost měla za následek smrtelné zranění R. a těžké zranění O. a P., kteréžto poslední bylo způsobeno nárazem vozidla B. na auto P. Obžalobou bylo tvrzeno, že obžalovaný A. zavinil vymrštěním R. z bryčky její těžké zranění, načež obžalovaný B. přešel ji svým vozem a přivodil ji zranění smrtelné.

Rozsudek uvádí, že se jízdní rychlost obou obžalovaných nedala zjistiti vzhledem k odporujícím si výpovědím svědků, které však jednotlivě neuvádí a ani přibližně nehodnotí. Dospívá jen k přesvědčení, že rychlost jízdy obou vozidel mohla činiti asi 40—60 km/hod., že však také mohla býti i menší. Dále zjistil rozsudek, že P. stlumil světlo, když se blížil ke bryčce — na jakou vzdálenost, rozsudek neuvádí — načež také A. učinil totéž, nikoli však obžalovaný B. V okamžiku, kdy stlumil A. světla, zmírnil tento obžalovaný též jízdní rychlost buď odebráním plynu nebo i brzděním. Podle dalšího zjištění rozsudku najel však již v tomto okamžiku na bryčku.

Rozsudek zprošťuje obžalovaného A., jak lze vyčísti z jeho odůvodnění, ježto 1. rychlost jeho jízdy před nárazem na bryčku nebyla příliš velká nebo zakázaná, neboť rychlost 40 km/hod., po případě ještě menší, je při plném osvětlení i za mlhavého a deštivého počasí a ve tmě přípustná, 2. obžalovaný učinil zadosť opatrnosti, jež se požaduje od spolehlivého řidiče, tím, že zmírnil rychlost po stlumení světel, 3. i kdyby snad byl jel obžalovaný před tím, než došlo k nárazu na bryčku, vlastně ke stlumení světel, větší rychlostí, není toto jednání v příčinné souvislosti s výsledkem, který pak nastal, 4. obžalovaný neviděl bryčku a nemohl ji viděti. Předpoklad posléz uvedený je patrně opřen o zjištění, že bryčka byla osvětlena lucernami na svíčky umístěnými jen vpředu, které vrhaly světlo dopředu a na strany, nikoli též dozadu. Mimo to uvádí rozsudek, že obžalovaný nemohl po stlumení světel viděti na silnici téměř nic, ježto jednak »prostředí světla ozařuje málo jízdní dráhu«, jednak obžalovaný B. nestlumil světla a vrhal kužel světla na ochranné

sklo automobilu A., takže se světlo odráželo a i A. oslepovalo. Nalézací soud má za to, že příčinou celé vylíčené události a tím následků s ní spojených byla neopatrnost majitele, po případě kočího bryčky, který se pohyboval po silnici bez řádného osvětlení, nemaje ani takové zařízení na zádi bryčky, jaké je předepsáno u jízdních kol, které totiž odráží barevné paprsky na ně dopadající, a bylo by upozornilo A., že něco jede před ním a umožnilo mu tak zajetí do prava.

Stížnosti státního zastupitelství je přisvědčiti co do obžalovaného A., již pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř., neboť skutkové okolnosti rozsudkem zjištěné a obžalovaným samým doznané naplňují při správném výkladu zákona skutkovou podstatu souzeného trestného činu.

Právní závěr rozsudku, týkající se obou obžalovaných, že jízdní rychlost 40 km/hod. nebyla při plném osvětlení vozu zakázaná nebo nepřipustná ani za tmy, mlhy a deště, je při nejmenším ve své všeobecnosti, jak byl v rozsudku vysloven, neopodstatněný a mylný. V době činu byly v platnosti o jízdě motorových vozidel předpisy § 12 vlád. nař. č. 107/1932 Sb. z. a n. Podle odst. 1 uvedeného ustanovení byla stanovena nejvyšší rychlost jen pro jízdu uzavřenými osadami pro veškerá vozidla a dále pro autobusy a nákladní automobily i na otevřené silnici. Předpisy o nejvyšší rychlosti neplatily tudíž, jak rozsudek mylně za to má, pro jízdu obžalovaného, jež řídil v době srážky osobní vůz mimo uzavřenou osadu. Avšak podle § 12, odst. 2 cit. nař. byla přípustná za všech okolností jen taková rychlost, která umožňovala řidiči, aby byl jejím pánem, aby měl vozidlo ve své moci, a aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována. Ovládatelností vozidla je rozuměti vládu nad pohybem vozidla a možnost zastavití ihned v případě potřeby, t. j. ještě před překážkou. Má-li řidič včas zastavití před překážkou své jízdy, musí přirozeně jeti tak, aby mu volená jízdní rychlost umožňovala vůbec postřehnouti překážku své jízdy, neboť na možnou překážku jízdy musí řidič podle povahy věci vždy pamatovati. Paragraf 12, odst. 3 cit. nař. předpisuje, že je třeba jízdu přiměřeně zvolniti a je-li třeba, vozidlo, po případě i motor zastavití, zvláště když mlha i při osvětlení cesty brání náležitěmu rozhledu do dálky a vůbec vždy, kdy je třeba zvýšené opatrnosti, aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena. Na jakou míru má býti jízdní rychlost zmírněna, resp. kdy má řidič povinnost zastavití vozidlo vůbec, závisí na okolnostech případu, zvláště tudíž na hustotě mlhy a na ní závislé přehlednosti silnice. Aby se bylo podle možnosti při jízdě autem za tmy, deště a mlhy vyvarováno ohrožení bezpečnosti osob a majetku, jemuž čelí předpis § 335 tr. z. a zvláště vyhlášené bezpečnostní předpisy — jichž význam spočívá v tom, že mají zprostředkovati řidiči předvídatelnost nebezpečí — musí míti řidič možnost postřehnouti, co se děje na silnici, aby byl náležitě orientován, zda není v nejbližších okamžicích před ním překážka. Poněvadž možnost postřehu a orientace je omezena jen na úsek silnice, který je viditelný dostatečně v záři osvětlovacího zařízení, musí řidič voliti za tmy a mlhy takovou jízdní rychlost, která by mu dovolovala zastavití na vzdálenost, na kterou je právě silnice před ním dostatečně osvětlena a tudíž také

seznatelná možná překážka jízdy. Musí tudíž podle okolností jeti rychlostí nejmenší, po případě, vyžaduje-li toho situace, vozidlo vůbec zastavit, vidí-li před sebe jen nedostatečně nebo nevidí-li před sebe vůbec.

Z odůvodnění rozsudku, který se sice zmiňuje o bezpečnostních předpisech, týkajících se jízdy, aniž však je uvádí, není patrné, zda si byl soud vědom hořejších předpisů. V každém případě byly jím nesprávně vyloženy, jestliže rozsudek uvádí, že byla přípustná určitá rychlost vyjádřená v km/hod. i za tmy, mlhy a deště, ač nezjistil a nevedl zároveň také, že vozidla byla při této rychlosti ovládatelná ve smyslu právě vyloženém.

Obžalovaný jel podle zjištění rozsudku mezi 5. a 1/2 6. hod. odpolední v prosinci po státní silnici, tudíž po významné dopravní spojnici v době, kdy podle zkušenosti je pravidelný dopravní ruch. Jízda se dala, jak rozsudek zjišťuje, nejen za tmy (nejméně hodinu po západu slunce), nýbrž nad to za počasí mlhavého a deštivého. Jízda obžalovaného A. v místě a době srážky spadala tudíž pod předpis § 12, odst. 3 nař. č. 107/1932 Sb. z. a n. Bylo proto povinností obžalovaného, aby způsobil svou jízdu těmito mimořádným poměrům, jel se zvýšenou opatrností a volil takovou rychlost, která by mu dovozovala zastavit na vzdálenost, která byla dostatečně osvětlena světelným zařízením jeho vozu, byla-li účinnost světelných paprsků vrhaných světlomety jeho auta — jež mají podle § 5, odst. 2 nař. č. 107/1932 Sb. z. a n. osvětliti účinně cestu na vzdálenost 100 m a jsou-li stlumena, na vzdálenost nejméně 25 m — zeslabena mlhou a deštěm. Když pak k těmto již o sobě nepříznivým podmínkám jízdy přistoupila ještě okolnost další, totiž oslnění obžalovaného světly auta za ním jedoucího, zjištěná rozsudkem, jakož i okolnost, že byl nucen stlumeni obvyklá světla vzhledem k automobilistovi přijíždějícímu s opačné strany, takže obžalovaný »téměř nic neviděl«, bylo příkazem řidičské opatrnosti, vyplývající ze současného působení těchto zvláštních poměrů obžalovanému známých, které byly ovšem výjimečné proti pravidelným okolnostem, nikoli však zjevem zcela neobvyklým, mimořádným a náhodným, který by směl překvapiti průměrného řidiče, a z uvedeného předpisu zvláště vyhlášeného, ba i z obecných následků každému průměrnému člověku poznatelných, aby obžalovaný snížil ihned rychlost na takovou míru, která by mu umožňovala postřehnouti možnou překážku, tudíž po případě na nejnižší míru, kterou mu dovozovalo technické zařízení jeho vozu, a v případě, že neměl, jak rozsudek za to má, vůbec žádného rozhledu před sebe nebo téměř žádného, aby dočasně zcela zastavil vozidlo.

Ve smyslu § 335 tr. z. jedná nedbale a zavinuje škodný výsledek každý, kdo poznává neb aspoň může poznati, že jeho jednání je s to, aby způsobil nebo zvětšilo nebezpečnost uvedené v § 335 tr. z. K subjektivní skutkové podstatě souzeného přečinu stačí tudíž, i když si pachatel trestného jednání nebo opominutí neuvědomil nebezpečí s tím spojené, třeba jen z nedostatku povinné péče, které má použití každý normálně myslící a chápající člověk vzhledem k povaze činu a k daným okolnostem, a bylo-li nebezpečí poznatelné při této obvyklé pozornosti.

Při tom se nepředpokládá, aby pachatel mohl předvídati určité jím způsobené nebezpečí, nýbrž stačí, že mohl předvídati při uvedené průměrné opatrnosti možnost nebezpečí, poznati všeobecně nebezpečnou povahu svého jednání, třebaže nemohl seznati, ve kterém okamžiku jednání vyvrcholí poznaná nebo poznatelná možnost nebezpečí ve skutečné nebezpečí (bezprostřední ohrožení) (Sb. n. s. č. 4770). Povož jedoucí tímž směrem na silnici, byť i byl úplně neosvětlen, čehož však v souzeném případě nebylo, je překážkou jízdy, na kterou musí pamatovati průměrně opatrný řidič silostroje, zvláště jede-li, jako obžalovaný, na oživené silnici, za temnoty a za mlhavého a deštivého počasí. Seznatelnost nebezpečí pro bezpečnost lidí vůbec musel pak obžalovanému zprostitkovati také předpis odstavce 3 § 12 cit. nař., jehož neznalostí se nemůže obžalovaný hájiti (§ 233 tr. z.). Když pak obžalovanému bylo seznatelné nebezpečí pro statky uvedené v § 335 tr. z., bylo na něm, aby učinil vše, co vyžadovala situace, za které jel, a co mu výslovně uklá daly předpisy zvláště vyhlášené za účelem odvrácení tohoto nebezpečí, t. j. aby jel takovou rychlostí a tak opatrně, aby mohl spatřiti překážku jízdy na vzdálenost, odpovídající brzdě dráze použité jízdní rychlosti, a býti tak pánem rychlosti. Neviděl-li obžalovaný pro oslnění na cestu vůbec, stala se jeho další jízda nejen nejistou, nýbrž nepřipustnou, a bylo na něm, aby použil nejzazší opatrnosti a zastavil účinným brzděním ihned vozidlo.

Pokud rozsudek ve svých vývodech vyslovuje, že by zastavení vozidla obžalovaným A. v tomto případě, který sám označuje za výjimečný — obžalovaný sám doznal, že chtěl zastavit — bylo nerozumné a neúčelné a odporovalo by intencím našich zákonů a nařízení, stačí prostě poukázati jednak na jasný předpis § 12, odst. 3 nař. č. 107/1932 Sb. z. a n., který byl v době činu platný a závazný pro obžalovaného a z něhož bylo také soudu vycházeti při úvaze o zavinění obžalovaného, jednak na výsledek, k němuž vedlo nedbání tohoto předpisu obžalovaným. Zvláště vyhlášenými předpisy o jízdě nezamýšleli ovšem jejich autoři znemožniti provoz automobilů ani v noci, ale zajistě upravení jejich používání tak, aby jim nebyla ohrožována bezpečnost osob a majetku. Úvahy rozsudku, v nichž je dovozována neudržitelnost a nemožnost požadavku zastavení vozidla na silnici za situace, do jaké se dostali obžalovaní v souzeném případě, svědčí o tom, že byl prvému soudu předpis § 12 nař. č. 107/1932 Sb. z. a n. cizí.

Zavinění majitele povozu, spočívající podle mínění rozsudku v tom, že neosvětlil bryčku světlem viditelným také zezadu, mohlo by obžalovaného zbaviti viny jen tehdy, kdyby bylo výlučné, a kdyby šlo o jednání pro obžalovaného nevypočitatelné a neodvratitelné. Toho však tu nebylo. Není proto třeba uvažovati blíže, do jaké míry jsou oprávněny závěry rozsudku na neopatrnost kočího nebo snad majitele bryčky vzhledem k předpisu § 9 siln. ř. pro Čechy z 16. června 1866, čís. 47 zem. zák. a vzhledem k vyhláše zem. presidenta v Praze ze dne 18. ledna 1934, č. 644.235 — 23/6665 ai 933. (Zemský věstník pro Čechy, roč. 1934, částka 2.).

Obžalovaný jel rychlostí 40—60 km/hod. v čas, který dlužno označiti za noční, po státní silnici v době, kdy je pravidelně oživena, za

deštivého a mlhavého počasí. Pro uvedené povětrnostní poměry, které snižují výhled do dálky na silnici a vzhledem k mokrému základu silnice zmenšují účinnost brzdění a mohou přivoditi smyk a vyžadují proto zvýšené opatrnosti, aby nebyla ohrožována bezpečnost osob a majetku, dlužno usuzovati, že se jízda dala za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. z., neboť jimi bylo značně zvýšeno nebezpečí, které je spojeno s použitím automobilů samým o sobě.

Se zaviněním obžalovaného je v příčinné souvislosti především zranění A. utrpěné tím, že byl podle zjištění rozsudku vymrštěn nárazem auta obžalovaného ze své bryčky na zemi, kteréžto zranění je podle zjištění rozsudku těžkým poškozením na těle. Rozsudek dále zjistil, že najetím na bryčku byla vymrštěna a dopadla na silnici i R., která utrpěla smrtelné zranění. Necht' už R. utrpěla dopadem na zemi těžké zranění, jak tvrdila obžaloba a způsobeno jí bylo smrtelné zranění, jemuž podle téhož dne v nemocnici, teprve působením vozu obžalovaného B., nebo třeba jí bylo přivoděno najetím na bryčku a dopadem na zemi jen lehké poškození na těle, o kterýchžto okolnostech chybí bližší rozsudková zjištění, ručí obžalovaný A. trestně za smrtelný výsledek. Neboť jeho jednání a zavinění bylo jednou z příčin, bez níž by nebyla nastala smrt R. a obžalovaný A. dal k možnému přejetí R. autem B. — došlo-li k němu a nenastal-li smrtelný úraz přímo a bezprostředně působením auta — podnět svým kulposním jednáním.

Jsou-li oba uvedené výsledky srážky v příčinné souvislosti se zaviněním obžalovaného, jak právě dovozeno, je již každým z nich naplněna skutková podstata přečinu podle § 335, 337 tr. z. Není proto třeba zkoumati, je-li v příčinné souvislosti s jednáním obžalovaného A. také poškození na těle P.

Poněvadž se zprošťující výrok ohledně obžalovaného A. zakládá na mylném použití zákona, bylo vyhověti odůvodněné zmatečné stížnosti státního zastupitelství již z důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., aniž bylo třeba se zabývatí formálněprávními zmatky podle čís. 4 a 5 § 281 tr. ř., zároveň uplatněnými. Skutková zjištění rozsudku opodstatňují při správném výkladu zákona veškeré pojmové znaky skutkové podstaty přečinu podle §§ 335, 337 tr. z. Bylo proto na jejich podkladě rozhodnouti ihned ve věci samé a uznati obžalovaného vinným, jak uvedeno ve výroku.

Odůvodněnou uznati dlužno zmateční stížnost i pokud napadá zprošťující výrok ohledně obžalovaného B.

Obžaloba kladla tomuto obžalovanému za vinu, že zavinil, po případě spoluzavinil svou rychlou a neopatrnou jízdou následky, smrtelné zranění R. a těžké poškození na těle P.

Rozsudek uvádí o rychlosti jízdy tohoto obžalovaného totéž, co u obžalovaného A., a stejně jí také hodnotí. Dále uvádí nalézací soud v rozsudku, že při odporujících si výpovědích svědků nedalo se zjistiti, zda obžalovaný B. chtěl vůbec předjížděti A. v době před srážkou a na jakou vzdálenost jel za ním, a že proto nemá za vyloučené, že vzdálenost ta činila v kritickém okamžiku nárazu auta A. na bryčku 20—30 m. Podle zjištění rozsudku odbočil obžalovaný ze správného směru své

jízdy po levé straně silnice teprve v okamžiku, kdy postřehl nepatřičnou jízdu A. — což bylo asi v okamžiku, kdy dostal A. smyk —, že pak spatřiv, že auto A. jede úplně na pravou stranu silnice, zajel do středu silnice, ve kterémžto okamžiku prý teprve spatřil P-ovo auto, před nímž mu nebylo možno již zastaviti, takže na ně najel. Rozsudek usuzuje, že za předpokladu, že obžalovaný B. jel stejnou rychlostí jako A. a držel se za ním v patřičné vzdálenosti, t. j. asi 20—30 m, s plně zářícími reflektory, šlo o normální používání motorového vozidla na silnici, které se nepřičilo žádnému předpisu ani zkušenosti. Najetí obžalovaného A. na bryčku a jeho další jízda, podle níž se zařídil obžalovaný B., a zvláště pád R. před automobil B., byly prý pro tohoto obžalovaného událostí naprosto nepředvídatelnou, protože jde o zjev abnormální. Prvý soud pak ani nedospěl k přesvědčení, že vůz obžalovaného vešel ve styk s R., takže nemá za dānu ani příčinnou souvislost mezi činem tohoto obžalovaného a smrti uvedené osoby.

Pokud soud vylučuje subjektivní vinu obžalovaného, vytýká stížnost rozsudku právem mylnost s hlediska zmatku podle č. 9 a) § 281 tr. ř. —

Důvodně vytýká stížnost, že první soud neměl při svém právním posouzení na zřeteli, po případě si nesprávně vyložil zvláště vyhlášené předpisy, platné v době činu o jízdě motorových vozidel, a tím nesprávně a nedostatečně posoudil věc, takže skutečnosti rozsudkem zjištěné — pokud lze v případě tohoto obžalovaného vůbec mluvit o nějakém zjištění — neopodstatňují závěr na nedostatek viny obžalovaného.

Poněvadž se jízda obžalovaného B. dala za stejných podmínek jako A., vztahovaly se i na ni předpisy ustanovení § 12 vlād. nař. čís. 107/1932 Sb. z. a n., o kterých byla již řeč.

Z odůvodnění rozsudku vychází, že v rozhodném okamžiku měl obžalovaný B. před sebou na levé straně silnice auto obžalovaného A., na pravé straně protisměrem přijíždějící auto P. Na obou stranách silnice byly tudíž překážky jeho jízdy nehledě k oně bryčce. Rozsudek ovšem uvádí, že obžalovaný uviděl řečenou překážku na pravé straně až v posledním okamžiku. Soudu bylo však uvažovati, zda ji obžalovaný alespoň mohl již dříve uzřiti při náležitě opatrnosti, zvláště měl-li rozžata plná světla, což rozsudek předpokládá, nehodnotiv opačné tvrzení obžalovaného, nehledě k tomu, že obžalovaný opětovně doznal, že spatřil auto P. na velikou vzdálenost, takže není patrné, oč je opřen předpoklad rozsudku, že obžalovaný auto P. uviděl až v posledním okamžiku.

Prvý soud má ovšem za to, že obžalovaný B. zajel na pravou stranu silnice jen z příčiny nepochopitelného manévrování spoluobžalovaného A. Než tato nepatřičná jízda A. měla a musila zprostředkovati obžalovanému vědomí — a to už podle obecných následků seznatelných každému normálnímu člověku, podle zkušeností průměrného řidiče a podle předpisu § 12 nař. čís. 107/1932 Sb. z. a n., že může býti jeho další jízdou, zvláště pak jízdou dosavadní rychlostí ohrožena bezpečnost osob. Bylo proto jeho samozřejmou povinností, ostatně uloženou mu

v § 12, odst. 3, poslední věta cit. nař., aby ihned nejen zmírnil rychlost, nýbrž učinil vše možné k zastavení vozu. Rozsudek neposuzuje vinu obžalovaného s tohoto hlediska uváděje jen, že obžalovaný zajel na pravou stranu pro počínání A. a že nemohl zastavit před autem P., poněvadž je spatřil v posledním okamžiku, a na takovou nepatrnou vzdálenost, že mu již nebylo možno vůz zastavit. Že by obžalovaný brzdil a pokusil se zastavit vůbec vůz ihned, rozsudek nezjišťuje, ač nelze vyloučiti, že, kdyby byl obžalovaný učinil v úvahu přicházející opatření, byl by býval s to, zastavit vůz, když ne před R., tedy tak, aby nenajel na auto P., nebo aspoň nikoli takovou silou, následkem které byl P. zraněn.

Zodpovědnost obžalovaného nelze ostatně posuzovati od okamžiku, kdy skutečně posířehl nebo postřehnouti měl srážku vozu A. s bryčkou, nýbrž již od okamžiku, kdy pro něho bylo seznatelné, že může svou jízdou ohroziti bezpečnost lidí vůbec, nikoli tudíž jen osob sedících v bryčce. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný jel za autem spoluobžalovaného A. a obžalovaný B. doznal, že tato jízda trvala delší dobu. Z požadavku voliti takovou rychlost jízdy, aby řidič byl jejím pánem, plyne, že řidič zadního vozu musí jeti za předním vozem takovou rychlostí a v takové vzdálenosti, aby mohl na jeho jízdou reagovati a zastavit, kdyby tomuto vozidlu něco v jízdě překáželo, ještě před ním. Tento požadavek byl v souzeném případě tím zřejmější, že se jízda dala za mlhavého a deštivého počasí, tedy za poměrů, vadících nejen zadnímu automobilistovi, nýbrž i přednímu v dostatečném rozhledu, a když i na pravé straně silnice byla překážka, takže se tam nemohl obžalovaný B. uchýliti bez ohrožení bezpečnosti osob. Kdyby se byl obžalovaný B. zachoval podle této opatrnosti, tudíž jel skutečně v patřičné vzdálenosti za A., bylo by mu bývalo možno patrně zastavit před R., padla-li na zemi na místo v úrovni auta A., tím spíše pak před vozem P. Rozsudek sám uvádí sice, že vzdálenost mezi oběma vozy byla patřičná, za takovou má vzdálenost 20—30 m. Není však z jeho odůvodnění zřejmo, jaký význam přikládá pojmu patřičná vzdálenost, a nelze také mluvíti o přiměřené vzdálenosti ve smyslu právě naznačeném, je-li posuzována jen prostorově beze zřetele na rychlost jízdy. Nemohl-li tudíž snad obžalovaný B. ani při náležité opatrnosti zastavit včas — odůvodnění rozsudku nevylučuje však zcela ani opak — když seznal přímé nebezpečí, t. j. po nárazu auta A. na bryčku, poukazuje tato okolnost k tomu, že jel už před uvedeným okamžikem rychlostí, byť i jinak nezakázanou, ale vzhledem k poměrům, za nichž se pohyboval na silnici v kritickém místě a v kritickém okamžiku, nepřipustnou.

Skutečnost a úvahy, které položil soud za základ osvobozujícímu rozsudku, neodůvodňují tudíž při správném výkladu zákona tento výrok, naopak připouštějí závěr, že obžalovaný zaviniil (spoluzaviniil) alespoň některý z výsledků, který později nastal.

Zda je dána nedbalost obžalovaného v tom či onom ohledu z oněch, které byly výše naznačeny, nelze posouditi při neúplných a nedostatečných skutkových zjištěních rozsudku, který uvádí o všech okolnostech rozhodných pro posouzení, že se nedaly zjistiti, ač zřejmě nevyčerpal

všechny možnosti, které mu umožňovaly přesnější a spolehlivější zjištění.

Stížnost v tomto ohledu důvodně vytýká rozsudku také zmatečnost podle čis. 5 § 281 tr. ř., zejména vzhledem k závěru rozsudkovému, že nebylo možno zjistiti, zda obžalovaný B. najel na R. nebo ji přešel. Soud neuvěřil v tomto ohledu posudku znalce inž. T., který udal podle obsahu svého písemného posudku, jenž sice došel soudu až po vynešení rozsudku, jehož obsah však byl přednesen při hlavním přelíčení, jak je zaznamenáno v protokolu, že podle způsobu zranění R. byla tato zasažena autem obžalovaného B., byvši před tím vymrštěna na silnici. Rozsudek nepokládá názor znalců pro sebe za směrodatný a přesvědčivý, poněvadž znalec není lékařem, nýbrž technikem. Při tom se však soud nepokusil objasniiti si věc znalcem lékařem, měl-li pochyby o důvodnosti posudku znalce inž. T. a v podstatě s ním shodného posudku znalce inž. T. — — —

Nelze předem vyloučiti, kdyby byl prvý soud řádně hodnotil tyto výpovědi ve spojení s pitevním nálezem, z něhož se podává, že R. utrpěla mnohonásobnou zlomeninu žeber, zhmoždění mozku a známky otřesu mozku, roztržení obou plic a jater, a ve spojení s posudkem znalce inž. T., jenž vysvětlil, proč má za to, že R. nebyla přejeta autem A., že by byl dospěl k přesvědčení, že obžalovaný B. najel na R. po případě ji smýkal před sebou a tak jí způsobil smrtelné zranění, zvláště když sám rozsudek netvrdí, že R. byla přejeta autem A. Jde tudíž o okolnosti rozhodné pro posouzení příčinné souvislosti mezi jednáním obžalovaného B. a smrtí R., kteroužto náležitost skutkové podstaty přečinu podle § 335, 337 tr. z. rozsudek vylučuje. Odůvodnění rozsudku, jenž uvádí, že nemohl zjistiti přejetí ženy autem B., poněvadž si odporovaly výpovědi svědků, nehoví předpisu § 258, odst. 2 tr. ř. a § 270, čis. 5 tr. ř., podle nichž má soud důkazy zkoumati jednotlivě i v jejich vnitřní souvislosti a stejně tak se vysloviti v odůvodnění rozsudku o důkazech, které si odporují, proč věří jednomu a nikoli druhým. Teprve jsou-li důkazy ty náležitě probrány a vyčerpány všechny okolnosti, které mohou přijíti v úvahu při posouzení spolehlivosti příslušných důkazů, a nelze-li rozpor mezi skupinami důkazních prostředků vysvětliti, možno tvrditi, že se ta která skutečnost nedala zjistiti. Soud si však nesmí ulehčovati práci tím, že již, jakmile si výpovědi odporují, vysloví prostě, že nebylo lze určitou skutečnost zjistiti, jak to činí rozsudek nejen ohledně okolnosti, o kterou právě jde, nýbrž i ohledně rychlosti jízdy a skutečnosti, zda B. předjížděl nebo chtěl za autem A-ovým. V ohledu posléze uvedeném zprošťuje soud obžalovaného A. viny proto, že byl B-ou oslněn, aniž na druhé straně uvažuje, nezavinil-li B. srážku též tím, že oslnil A. a přiblížil se k němu na vzdálenost, na kterou ho mohl oslniti úplně a tím snad na vzdálenost nepatřičnou.

Skutková podstata přečinu podle § 337 tr. z. byla by naplněna již zjištěním příčinné souvislosti mezi jednáním obžalovaného B. a zraněním P., o kterém rozsudek uvádí, že bylo těžké. Než v tomto směru

neskýtajú výsledky hlavného preličení spoľahlivý podklad pro závěr, že šlo o těžké poškození na těle, a z rozsudku, který se spokojuje jen po všechným výpočtem průvodních prostředků v úvodu odůvodnění, aniž je zvláště hodnotil, když si odporují, není patrné, na jakém podkladě dospěl k závěru, že jde u P. o těžké poškození na těle.

Zmateční stížnosti odůvodněné i ohledně obžalovaného B. bylo proto vyhověti již z uvedených důvodů, aniž se bylo třeba zabývatí dalšími jejími výtkami. Napadený rozsudek stížený vadami, pro které nelze rozhodnouti ve věci samé, bylo zrušiti jako zmatečný a vrátiti věc prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí. Při něm bude na soudu nalézacím, aby vedle náležitého probrání celkového skutkového děje v rozsudku vhodným způsobem (výslechem znalců lékařů) zjistil, zda-li zranění obsažená v posudku o pitvě nebo některá z nich povstala pádem na zemi, či přejetím a smýkáním vozem, dále aby, pokud to bude možno, přesně zjistil, zda byla či nebyla R. přejeta již autem A., resp. smýkána tímto, zejména zda mohla vůbec dopadnouti před kola auta A. a dále, aby přesně zjistil stupeň zranění P.

Čís. 6001.

Pre prípad, keď bol pachateľ už podmienene odsúdený a v skúšobnej lehote bol znova odsúdený, a to pre čin spáchaný pred prvým — podmienecným — rozsudkom, rozhodne súd menovaný v § 518 tr. p. v medziach §§ 1 a 2 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. o tom, či má byť podmienene odložený trest úhrnný alebo nie.

Porušenie tejto zásady rozhodnutím o podmienecnom odsúdení mimo pokračovania podľa §§ 517, 518 tr. p. zakladá zmätok podľa § 384, č. 4 tr. p.

(Rozh. zo dňa 16. októbra 1937, Zm III 166/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krivej prisahy, v dôsledku zmätočnej sťažnosti obžalovaného A. z úradnej povinnosti na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 384, č. 4 tr. p. zrušil usnesenia oboch nižších súdov v celom rozsahu s celým pokračovaním a vrátil vec krajskému súdu s úpravou, aby podľa § 6, č. 4 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. a §§ 517, 518 tr. p. vymeral po vyžiadaní návrhu verejného žalobcu, alebo odsúdeného (§ 518, odst. 1 tr. p.), úhrnný trest a rozhodol o tom, či má byť podmienene odložený trest úhrnný, alebo nie; zmätočnú sťažnosť obžalovaného poukázal na toto rozhodnutie.

D o v o d y:

Zmätočná sťažnosť obžalovaného napáda usnesenie odvolacieho súdu preto, že týmto súdom bolo potvrdené usnesenie krajského súdu v M. (na Slovensku), ktorým obžalovanému jednak nebol povolený podmienecný odklad výkonu trestu uloženého mu rozsudkom tohože kraj-

ského súdu zo dňa 12. októbra 1934, jednak bol nariadený výkon trestu uloženého mu rozsudkom krajského súdu v N. (v zemi Moravsko-sliezskej) zo dňa 28. marca 1933; tým sťažovateľ zrejme uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 2 tr. p.

Pri preskúmaní tohoto zmätku najvyšší súd zbadal, že usnesenia oboch nižších súdov trpia formálnou vadou podľa § 384, č. 4 tr. p., ku ktorej treba brať zreteľ vždy z úradnej povinnosti.

Súdy nižších stolíc, rozhodujúce vecne o otázke podmienecného odsúdenia, prekročili totiž obor svojej pôsobnosti, vymedzený im v tomto prípade predpismi § 6, č. 4 zák. o podmienecnom odsúdení.

Ako plynie z rozsudku krajského súdu v N. zo dňa 28. marca 1933, bol obžalovaný posúdený pre zločin podvodu na 2 mesiace žalára, ktorý trest mu bol podmienene odložený na dobu 3 rokov.

Predmetom rozsudku krajského súdu v M. zo dňa 12. októbra 1934 je však čin spáchaný pred rozsudkom krajského súdu v N. totiž dňa 9. mája 1932, a zavedením tohoto trestného pokračovania bola v smysle § 18, odst. 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. predĺžená skúšobná doba určená citovaným rozsudkom krajského súdu v N. až do ukončenia tohoto pokračovania. Skúšobná doba ešte neuplynula, lebo vo veci zavedenej u krajského súdu v M. nebolo ešte vynešené pravoplatné rozhodnutie o tom, či má byť trest podmienene odložený, alebo nie.

Pre prípad, kde bol pachateľ už podmienene odsúdený a v skúšobnej lehote znova odsúdený pre čin spáchaný pred prvým podmienecným rozsudkom, ustanovuje § 6, č. 4 zák. o podmienecnom odsúdení pre obor práva platného na Slovensku, že rozhodne súd menovaný v § 518 tr. p. v medziach §§ 1 a 2 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. o tom, či má byť podmienene odložený trest úhrnný, ustanovený podľa § 517 tr. p., alebo nie.

Rozhodovali-li súdy nižších stolíc mimo pokračovania podľa §§ 517, 518 tr. p. o podmienecnom odsúdení, neboly k tomu oprávnené, prekročily obor svojej pôsobnosti a spôsobily tým zmätok podľa § 384, č. 4 tr. p., ktorého je treba dbať vždy z úradnej povinnosti.

Preto postupoval najvyšší súd podľa § 34, odst. 1 por. nov., zrušil vadné rozhodnutie a prikázal rozhodnutie o podmienecnom odsúdení súdu k tomu príslušnému.

Neprekáža horeuvedenému zákonnému postupu úprava daná vrchným súdom v rozsudku vynesennom vo veci vedenej u krajského súdu v N. v tom smysle, že krajský súd má pri postupe podľa § 6, č. 4 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. rozhodnúť o tom, či majú byť vykonané oba tresty, alebo či má byť podmienene odložený tiež trest dodatočne prisúdený, lebo podľa hore uvedených táto úprava vrchného súdu sa protiví zákonu platnému na Slovensku.

Čís. 6002.

Rozsudok porotného súdu i s celým pokračovaním je zmätočný podľa § 29, č. 3 por. nov., ak bral na riešení veci účasť a vynesenia rozhodnutia sa zúčastnil porotca, proti ktorému bolo v dobe hlavného

pojednávania nariadené trestné pokračovanie pre zločin, takže nemal byť pojatý ani do soznamu porotcov.

(Rozh. zo dňa 16. októbra 1937, Zm IV 449/37.)

Srov. rozh. čís. 5818 Sb. n. s. tr.

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A., obžalovanému zo zločinu ťažkého ublíženia na tele so smrteľným výsledkom, vyhovel zmätočnej sťažnosti, pokiaľ bola uplatnená podľa § 29, čís. 3 por. nov. preto, že vynesenia rozhodnutia sa zúčastnil porotca M., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok porotného súdu s celým pokračovaním, ktoré nasledovalo po úkone zakladajúcom zmätočný dôvod, a uložil krajskému ako porotnému súdu, aby vo veci znovu jednal a rozhodol.

Z d ô v o d o v :

Uplatňujúc dôvod zmätočnosti podľa § 29, čís. 3 por. nov., vytýka sťažovateľ, že sa zúčastnili vynesenia rozhodnutia porotcovia M., N. a O., ačkoľvek podľa ustanovenia § 343, čís. 6 tr. p. mali byť z rozhodovania veci vylúčení, lebo v dobe hlavného pojednávania bolo proti nim zavedené trestné pokračovanie.

Podľa ustanovení § 343, odst. 1, čís. 6 a odst. 2 tr. p. nemôže brať účasť na riešení veci porotca, ktorý by nemal byť pojatý do soznamu porotcov — okrem iných dôvodov — preto, že je proti nemu zavedené trestné pokračovanie, alebo proti komu sa táto okolnosť vyskytuje pozdejšie.

Tento predpis je doplnený ustanovením § 2, čís. 3 zákona zo dňa 23. mája 1919, čís. 278/1919 Sb. z. a n. o zostavovaní soznamu porotcov, podľa ktorého je nespôsobilý k úradu porotcu ten, proti komu sa vedie trestné stopovanie alebo vyšetrovanie pre zločin alebo kto je obžalovaný pre zločin z úradnej povinnosti stíhaný, spáchaný z pohútok zisťujúcich a nečestných, alebo kto má pre taký trestný čin odpykať trest, uložený mu trestným súdom.

Taký dôvod, ktorý podľa citovaných ustanovení zákona by vylučoval porotcov N. a O. z rozhodovania veci, u týchto porotcov sa nevykazuje, lebo podľa obsahu pripojených spisov bolo síce v dobe hlavného pojednávania jednak proti O. u okresného súdu v S. zavedené stopovanie, avšak len pre prečin, resp. prestupok útisku, žaloba však podaná nebola, a jednak proti N. u štátneho zastupiteľstva v B. podané trestné oznámenie pre zločin krivého obvinenia podľa § 227 tr. z., trestné pokračovanie však (ani stopovanie ani vyšetrovanie) proti nemu zavedené nebolo.

Neľze však odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 29, čís. 3 por. nov. dotyčne porotcu M.

Z pripojených spisov, vyžiadaných po podaní prevedenia zmätočnej sťažnosti, vychádza na javo, že v dobe hlavného pojednávania bolo

proti menovanému porotcovi u krajského súdu v B. v behu trestné pokračovanie (a to stopovanie) pre zločin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. z., ktoré stopovanie bolo štátnym zastupiteľstvom v B. nariadené už 10. októbra 1936 a v dobe hlavného pojednávania, konečného dňa 12. apríla 1937, ešte skončené nebolo. Nemal byť preto M. pojatý už v dobe zostavenia do ročného soznamu porotcov ani do soznamu služebného a bol vylúčený z rozhodovania vecí, a to práve z dôvodu uvedeného v odst. 1 čís. 6 a odst. 2 § 343 tr. p.

Keď však prez to M. sa zúčastnil ako porotca vynesenia rozhodnutia a bral účasť na riešení tejto trestnej veci, je tu daný zmätok podľa § 29, čís. 3 por. nov.

Podľa prevedenia zmätočnej sťažnosti dozvedel sa sťažovateľ o tomto vylučovacom dôvode teprv až po skončení porotného pojednávania a toto tvrdenie nebolo vyvrátené ani obsahom spisov, ani zpravou krajského súdu v B. zo dňa 5. augusta 1937, v tomto smere dodatočne vyžiadanou. Bola preto zmätočná sťažnosť, založená na dôvode zmätočnosti podľa § 29, čís. 3 por. nov., v smysle odst. 2 cit. § uplatnená včas a po zákone.

Čís. 6003.

Jsou-li předmětem pozdějšího rozsudku trestné činy spáchané jednak před vynesemím dřívějšího rozsudku, jednak po něm, nelze použití § 265 tr. ř., je-li čin, spáchaný po vynesemí dřívějšího rozsudku, podle zásad o souběhu trestných činů (§§ 34, 35, 267 tr. zák.) rozhodný pro výměru trestu v pozdějším rozsudku nebo je-li stejně trestný jako čin spáchaný před vynesemím dřívějšího rozsudku.

Ustanovení § 265 tr. ř. nutno však v takovémto případě použítí, je-li delikt, spáchaný po vynesemí dřívějšího rozsudku, mírněji trestný než delikt spáchaný před jeho vynesemím.

(Rozh. ze dne 19. října 1937, Zm II 449/37.)

Soud první stolice, uznáv obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c), 176 II a) tr. zák. a přestupkem nedovoleného návratu podle § 324 tr. zák., vyměřil mu podle § 178 tr. zák. se zřetelem na § 35 tr. zák. trest těžkého žaláře v trvání šesti měsíců, zostřený jedním postem čtrnáctidenně.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného, pokud se domáhala použití § 265 tr. ř. vzhledem k rozsudkům krajského soudu v M. ze dne 2. června 1936 a ze dne 31. července 1936 a k rozsudkům okresního soudu v M. ze dne 18. června 1936 a ze dne 10. dubna 1937, vyhověl jí však, pokud se domáhala použití § 265 tr. ř. vzhledem k rozsudku okresního soudu v M. ze dne

28. května 1937, jímž byl stěžovatel pro přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. odsouzen do tuhého vězení na 1 měsíc; nejvyšší soud rozsudek prvního soudu zrušil jako zmatečný v napadeném výroku o délce trestu obžalovanému vyměřeného a vyměřil tomuto obžalovanému trest znovu, a to podle § 178 tr. z. se zřetelem na § 35 tr. z. a § 265 tr. ř. trest těžkého žaláře pět a půl měsíce, zostřeného jedním postem čtrnáctidenně.

Z d ů v o d ů:

Ihned po vyhlášení rozsudku ohlásil obžalovaný proti němu »odvolání co do vysoké výměry trestu a nepoužití § 265 tr. ř.« a žádal za doručení písemného vyhotovení rozsudku. Ještě než se tak stalo, provedl sám toto své »odvolání«, po doručení rozsudku pak opětovně včas do protokolu a vytýká, že nalézací soud při výměře trestu nevzal vůbec zřetele na několikrát předcházející jeho odsouzení, vůči nimž je napadený rozsudek v poměru vyznačeném v § 265 tr. ř. Konečně ke konci provedeného odvolání dožaduje se též toho, aby uplatňované důvody odvolání byly pokládány za provedenou zmatečnou stížnost, a zařídil také dodatečné podepsání svého opravného prostředku advokátem, kterého si zřídil.

Předpis § 265 tr. ř. má povahu velící (ius cogens), obsahuje příkaz a nalézací soud je podle něho povinen v případech tam naznačených »vzítí přiměřený zřetel na trest dřívějším nálezem vinníkovi uložený«. Rozsah a šíře přiměřenosti onoho zřetele jest ovšem jen úkonem arbitrní moci soudcovské; opominutí onoho zřetele však vůbec tam, kde podle zákona byly pro něj podmínky, porušuje předpis velící a soud, nedbající základních zásad zákonem takto stanovených pro ukládání trestu, vykročuje ze své moci trestní. Výtkou obžalovaného, zdůrazňovanou již při ohlášení odvolání, že soud nepoužil § 265 tr. ř., vytýká se proto rozsudku zmatečnost ve smyslu § 281, čís. 11 tr. ř. a je proto odvolání v této části podle jeho obsahu považováti za zmatečnou stížnost. Této je pak přisvědčiti jen částečně.

Z trestního listku, který byl při hlavním přelíčení přečten, zvěděl soud, že obžalovaný byl odsouzen rozsudkem a) krajského soudu v M. ze dne 2. června 1936 pro přestupky podle §§ 460 a 324 tr. z. na 3 měsíce do žaláře (správně tuhého vězení), b) okresního soudu v M. ze dne 18. června 1936 pro přestupky podle §§ 2 a 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. na 7 dní do vězení, c) krajského soudu v M. ze dne 31. července 1936 pro zločin podle §§ 171, 174 II a), c), 176 II a) tr. z. a přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. do žaláře na 8 měsíců, d) okresního soudu v M. ze dne 10. dubna 1937 pro přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. do žaláře (správně do tuhého vězení) na jeden měsíc a e) okresního soudu v M. ze dne 28. května 1937 rovněž pro tytéž trestné činy k stejnému trestu.

Napadeným rozsudkem byl stěžovatel kromě přestupku nedovoleného návratu podle § 324 tr. z., spáchaného v květnu 1937, odsouzen

pro zločin krádeže, jehož se dopustil jednak v březnu 1936, jednak v noci na 24. května 1937, při čemž jak činnost spadající do doby před vynesením nahoře pod a) až d) uvedených rozsudků, tak i krádež spáchaná po vynesení oněch rozsudků samostatně naplňuje skutkovou podstatu zločinu krádeže trestného podle § 178 tr. z. Podle toho byly souzené skutky spáchané jednak před vynesením nahoře pod a) až d) uvedených dřívějších rozsudků, jednak po jejich vynesení. O rozsudku uvedeném pod e) bude se v tomto ohledu ještě zmíněno.

Jde o to, zda a pokud je v takovém případě použití ustanovení § 265 tr. ř., jenž předpisuje, že, byl-li obžalovaný, proti němuž byl již vydán trestní rozsudek, uznán vinným jiným trestným skutkem spáchaným před vynesením onoho trestního rozsudku, má se při vyměřování trestu za trestný skutek nově najevo vyšlý vzítí přiměřený zřetel na trest dřívějším nálezem vinníkovi uložený tak, aby se nikdy nepřekročil nejvyšší trest v zákoně určený na skutek přísněji trestný. Rozbor jednotlivých případů, které se tu mohou vyskytnouti, ukazuje, že kdyby se při souběhu trestných činů, spáchaných zčásti před vynesením, zčásti po vynesení dřívějšího rozsudku, bez rozdílu vždy mělo použití § 265 tr. ř., vedlo by to k důsledkům nepřijatelným. Je-li na př. pachatel, který byl již dříve odsouzen pro zločin, znovu odsouzen pro zločin spáchaný po vynesení předchozího rozsudku, tedy pro čin, u něhož ustanovení § 265 tr. ř. vůbec nepřichází v úvahu a pro něj jinak by bylo lze uznati na nejvyšší trest zákonem stanovený, nebylo by zajisté na místě použití § 265 tr. ř. jen vzhledem k tomu, že se obžalovaný mimo zločin spáchaný po vynesení předchozího rozsudku dopustil ještě přestupku, pro nějž dosud rovněž nebyl odsouzen, před vynesením dřívějšího rozsudku. Opačný názor vedl by k výsledku, že pachatele, který se uznává vinným trestnými činy spáchanými jednak před vynesením, jednak po vynesení dřívějšího rozsudku, mohl by v krajním případě postihnouti jen trest, jehož nejvyšší výměra by byla dána odečtením trestu dřívějším rozsudkem vysloveného od nejvyšší meze zákonné sazby stanovené na čin přísněji trestný, kdežto, kdyby vůbec nebylo dalších trestných činů, spáchaných před dřívějším rozsudkem, nebo kdyby snad obžalovaný byl v té příčině zproštěn obžaloby, mohlo by býti uznáno na nejvyšší výměru trestu. Obžalovaný, který se kromě trestného činu, pro nějž byl již odsouzen, dopustil třeba jen jediného dalšího činu, a to po vynesení dřívějšího rozsudku, byl by tedy na tom hůře než pachatel několika dalších trestných činů spáchaných částečně před vynesením předchozího rozsudku, naopak takovému pachateli by se dostalo výhodnějšího postavení jen proto, že se kromě deliktu spáchaného po vynesení dřívějšího rozsudku dopustil před tím dalších trestných činů, třeba stejně trestných jako onen delikt. Byl by tedy pachatel v takových případech souběhem deliktů přímo privilegován. To není však účelem ustanovení § 265 tr. ř., jímž se předpisům trestního zákona o trestání sbíhajících se deliktů (§§ 34, 35, 267 tr. z.) zjednává průchod i v případech, kde konkurující trestné činy nebyly předmětem téhož řízení a odsouzení, a

jímž má být dosaženo jen toho, aby při odděleném stíhání pro sbíhající se trestné činy pachatel v případě odsouzení nebyl na tom hůře, než kdyby bylo o všech deliktech, dosud rozsudkem nevyřízených, rozhodnuto jediným trestním rozsudkem (srov. Lohsing, Straßprozessrecht, 1932, str. 353). Právě tato úvaha vede však k dalšímu poznání, že s druhé strany by také nebylo správné v podobných případech použití § 265 tr. ř. zásadně vyloučiti. Byl-li na př. někdo již dříve odsouzen a vyjde-li najevo, že před dřívějším rozsudkem spáchal zločin a mimo to po vynesení předchozího rozsudku se dopustil nějakého přestupku, je vzhledem k vyličenému smyslu a účelu předpisu § 265 tr. ř. použití tohoto ustanovení zákona plně na místě, neboť tu by nebylo odůvodněno odpirati obžalovanému tuto výhodu jen proto, že se po vynesení předchozího rozsudku dopustil dalšího deliktu, podle něhož se však trest vůbec nevyměruje (§ 35 tr. z.). Třebaže tedy delikty spáchané po vynesení předchozího rozsudku samy o sobě nespádají pod ustanovení § 265 tr. ř., přece nemohou podle toho, co uvedeno, vyloučiti, aby v případech právě uvedených bylo ustanovení § 265 tr. ř. použito na soubor sbíhajících se deliktů.

Z těchto úvah plyne závěr, že v případech, v nichž jde o více trestných činů, spáchaných jednak před vynesením, jednak po vynesení předchozího rozsudku, nelze použití § 265 tr. ř., byl-li po vynesení dřívějšího rozsudku spáchan čin, jenž podle zásad o souběhu trestných činů (§§ 34, 35, 267 tr. z.) rozhoduje pro výměru trestu v druhém rozsudku, nebo čin stejně trestný (t. j. čin, na který zákon určuje stejnou trestní sazbu jako na čin před vynesením dřívějšího rozsudku spáchaný, podle něhož druhý rozsudek vyměruje trest). Naproti tomu nutno ustanovení § 265 tr. ř. použití, je-li delikt spáchaný po vynesení předchozího rozsudku mírněji trestný než delikt spáchaný před vynesením prvního rozsudku (srov. Steiner, Bemerkungen zu § 265 St. P. O., Richterzeitung 1929, str. 140 a násl.). Při tom soudu zrušovacím nešlo částečně odchylné stanovisko rozhodnutí č. 3111, 3164, 3731 Sb. n. s. Ostatně poukazuje již rozhodnutí č. 3164 k tomu, že použití § 265 tr. ř. nepřichází v úvahu, jsou-li skutky spáchané po předchozím rozsudku »rázu tak těžkého, že jsou pro výměru trestu rozhodnými«.

Posuzuje-li se s těchto hledisek souzený případ, je zřejmo, že důvodem pro použití § 265 tr. ř. nemůže tu být skutečnost, že zločin krádeže, jehož se obžalovaný dopustil v březnu 1936, byl spáchan před vynesením dřívějších rozsudků nahoře uvedených, kdyžž obžalovaný byl napadeným rozsudkem zároveň odsouzen pro (stejně trestný) zločin krádeže spáchaný v noci na 24. května 1937, tedy po vynesení rozsudků nahoře pod a)—d) uvedených. Podmínky § 265 tr. ř. jsou tu jen potud, pokud obžalovaný byl rozsudkem okresního soudu v M. ze dne 28. května 1937 [nahoře pod e)] odsouzen pro přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. do tuhého vězení na 1 měsíc, neboť zločinu krádeže, jímž byl obžalovaný napadeným rozsudkem uznán vinným a jenž tu rozhoduje pro výměru trestu, dopustil se obžalovaný před

vynesením onoho rozsudku. O přestupku podle § 324 tr. z., jímž byl obžalovaný napadeným rozsudkem rovněž uznán vinným, nelze to arci s určitostí říci, poněvadž rozsudek v té příčině obsahuje jen výrok, že tento čin byl spáchan v květnu 1937. Leč ať byl tento přestupek spáchan rovněž před vynesením rozsudku pod e) uvedeného nebo po něm, je podle toho, co předesláno, použití § 265 tr. ř. ohledně tohoto rozsudku každým způsobem ospravedlněno. Jen v tomto směru byl tedy nalézací soud podle veličního předpisu § 265 tr. ř. povinen vzít na ono předchozí odsouzení přiměřený zřetel při výměře trestu. Poněvadž soud tak neučinil, zatížil rozsudek zmatekem vykročení z moci trestní podle § 281, č. 11 tr. ř., pokud jde o předchozí odsouzení uvedené pod e). Na věci nic nemění skutečnost, že součtem trestů v úvahu zde přicházejících není ještě překročen nejvyšší trest v zákoně určený na skutek přísněji trestný (zde horní mez sazby podle § 178 tr. zák. těžkého žaláře od šesti měsíců do pěti let), ježto okolnost toho druhu měla by význam jen pro možný zmatek vykročení z mezí zákonné sazby trestní a nikoli pro uplatňovanou zmatečnost vykročení z moci trestní.

Bylo proto zmatečn stížnost zamítnouti, pokud se domáhá použití § 265 tr. ř. vzhledem na předchozí rozsudky nahoře pod a)—d) uvedené. Vyhověti bylo jí jen potud, pokud směřuje proti tomu, že nalézací soud nepoužil ustanovení § 265 tr. ř. vzhledem k předchozímu rozsudku uvedenému pod e). S tohoto hlediska bylo rozsudek zrušiti jako zmatečný, a to ve smyslu § 289 tr. ř. jen ve výroku o délce trestu a tuto nově vyměřiti za přiměřeného zřetele nejen na souběh zločinu s přestupkem (§ 35 tr. z.), nýbrž též ve smyslu § 265 tr. ř. na předcházející a nahoře pod e) uvedené odsouzení.

Čís. 6004.

Ziadosť o navrátenie v predošlý stav pre zameškanie roku ustanoveného k odvolaciemu hlavnému pojednávaniu pred vrchným súdom je zákonom vylúčená (§ 463, odst. 2 tr. p.).

Zákon nepredpisuje v odvolacom pokračovaní, aby náhradný súkromný žalobca bol uvedený o tom, že verejný žalobca vzal odvolanie zpäť.

(Rozh. zo dňa 20. októbra 1937, Zm III 514/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin podľa § 215 tr. z. odmietol žiadosť náhradného súkromného žalobcu o navrátenie v predošlý stav.

D o v o d y:

Náhradný súkromný žalobca M. domáha sa žiadosťou o navrátenie v predošlý stav toho, aby pokračovanie, nasledujúce po podaní prevedenia odvolania náhradného súkr. žalobcu a prevedené bez jeho upo-

vedomenia a jeho vedomosti, bolo zrušené, aby náhradný súkromný žalobca bol upovedomený o tom, čo sa stalo po 14. marci 1937, t. j. po podaní prevedenia jeho odvolania, a aby bolo nariadené nové odvolacie hlavné pojednávanie.

Ziadosť o navrátenie v predošlý stav podľa svojho odôvodnenia a návrhu poukazuje tedy na zameškanie odvolacieho hlavného pojednávania pred vrchným súdom ako na predpoklad navrátenia v predošlý stav.

Podľa § 463, odst. 2 tr. p. navrátenie v predošlý stav pre zameškanie roku ustanoveného k odvolaciemu hlavnému pojednávaniu pred vrchným súdom nie je prípustné. Z tohoto dôvodu uplatnená žiadosť náhradného súkr. žalobcu o navrátenie v predošlý stav je tedy zákonom vylúčená a bola preto odmietnutá.

Podotýka sa, že náhradný súkromný žalobca včas ohlásil a previedol odvolanie zrejme na ten prípad, že by ohlásený opravný prostriedok štátneho zástupcu pozdejšie bol vzatý späť. Neprávom žiadateľ vytýka odvolaciemu súdu, že nebol upovedomený o späťvzati odvolania verejným žalobcom, lebo také upovedomenie v odvolacom pokračovaní zákonom nepredpisuje. O roku odvolacieho hlavného pojednávania bol žiadateľ uvedený v smysle § 409 tr. p. vyvesením týždenného soznamu vecí a nariadením odoslania doporučeného dopisu.

Čís. 6005.

Ustanovení § 343 tr. zák., pokud se týče vinníka, který je ve službě okradeného, nebo který bere od něho plat, má na mysli jen poměr trvalejšího rázu; není v takovém poměru k zaměstnavateli výpomocný dělník, přijímaný do práce jen příležitostně, za denní mzdu, a nemající nárok na výpovědní lhůtu v případě propuštění z práce.

(Rozh. ze dne 20. října 1937, Zm IV 193/37.)

Obžalovaný A. se vloupal do uzamčené komory poškozeného M. a odcizil z ní obilí v ceně 170 Kč. V době krádeže byl obžalovaný zaměstnán u poškozeného jako nádeník za denní mzdu, vyplácenou koncem týdne; do práce — k obsluze traktoru — byl přijímán jen příležitostně, když právě bylo potřeba pracovat s traktorem. Soud první stolice, vycházející z názoru, že i výše naznačený poměr obžalovaného k poškozenému spadá pod ustanovení § 343 tr. zák., zprostil podle § 326, čís. 4 tr. ř. obžalovaného obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 333, 336, čís. 3 tr. zák., neboť poškozený M. nepodal návrh na potrestání obžalovaného. Odvolací soud naproti tomu vyslovil, že poměr mezi obžalovaným a poškozeným byl toliko smlouvou o dílo a že naň nelze vztahovati předpis § 343 tr. zák.; uznal proto obžalovaného vinným podle obžaloby.

Nejvyšší soud zamítl zmateční stížnost obžalovaného.

Důvody:

Proti rozsudku vrchního soudu podal obžalovaný zmateční stížnost podle § 385, čís. 1 c) tr. ř. a uplatňuje tento důvod zmatečnosti výtkou, že krádež spáchal na škodu svého zaměstnavatele, od kterého pobíral plat, a proto je prý podle § 343 tr. z. zapotřebí k jeho stíhání návrhu službodávce. Zmateční stížnost není základná.

Souzený případ nespadá pod ustanovení § 343 tr. z., neboť citované ustanovení má zřejmě na mysli poměr trvalejšího rázu, poněvadž jen na tomto podkladě je možno usuzovati, že pracovní síla požívá zvláštní důvěry svého zaměstnavatele. Podle zjištění vrchního soudu však v tomto případě byl obžalovaný přijat na poľnohospodářské práce jen příležitostně pouze jako výpomocný dělník za denní mzdu a nebylo zjištěno, že by měl nárok na výpovědní lhůtu v případě propuštění z práce. Není tedy zapotřebí ke stíhání obžalovaného návrhu zaměstnavatele a vytýkaný důvod zmatečnosti se tu nevyskytuje. Zmateční stížnost byla proto jako bezzákladná podle § 36, odst. 1 por. nov. zamítnuta.

Čís. 6006.

Nastal-li případ označený v odst. 5 § 4 zákona čís. 8/1924 Sb. z. a n., jsou opravné prostředky obžalovaného, které ohlásil podle odst. 1 téhož ustanovení (odvolání, zmateční stížnost) zákonem vyloučeny; rozhodování o nich vyšší stolicí odpadá.

(Rozh. ze dne 20. října 1937, Zm IV 333/37.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. pro přečin pomluvy zamítl stížnost obžalovaného do usnesení vrchního soudu ze dne 23. března 1937; naproti tomu vyhověl částečně stížnosti hlavního soukromého žalobce, změnil napadené usnesení odvolacího soudu ze dne 23. března 1937 a rozhodl podle § 4, odst. 5 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. v ten smysl, že rozsudek odvolacího soudu ze dne 13. září 1936 nabytí oproti obžalovanému právní moci tak, jako kdyby odpor a zmateční stížnost ani nebyly bývaly podány; jinak stížnost hlavního soukromého žalobce zamítl.

Důvody:

Změňující odsuzující rozsudek odvolacího soudu ze dne 15. září 1936 byl vynesena v nepřítomnosti obžalovaného A. ve smyslu § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. Proti tomuto rozsudku podal tento obžalovaný zmateční stížnost a žádost o navrátení v predošlý stav, tvrdě, že se nemohl dostavit k odvolacímu hlavnímu přeličení pro nemoc, což doložil připojeným lékařským vysvědčením. Odvolací soud správně považoval tuto žádost za odpor proti rozsudku ve smyslu § 4 cit. zák., neboť

obsah žádosti odpovídal ustanovení tohoto paragrafu. Nesprávné pojmenování opravného prostředku nemá ve smyslu zásady vyslovené v 2. odst. § 30 por. nov. rozhodujícího významu.

Stížnost (nesprávně pojmenovaná zmateční stížností, neboť jde o opravný prostředek proti usnesení), podaná hlavním soukromým žalobcem, pokud namítá, že žádost o navrácení v předešlý stav měla být odmítnuta jako nepřijatelná, je tedy bezdůvodná. Odvolací soud správně jednal, pokud zmíněné podání obžalovaného vyřídil jako odpor.

Poněvadž se obžalovaný k nařízenému novému odvolacímu líčení nedostavil, měl odvolací soud rozhodnouti ve smyslu § 4, odst. 5 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., že v odpor vzatý rozsudek nabyt proti obžalovanému právní moci tak, jako kdyby odpor a zmateční stížnost ani nebyly bývaly podány. Pokud stížnost obžalovaného namítá, že odvolací soud měl v nepřítomnosti obžalovaného přezkoumati věc meritorně a vynést nový rozsudek, je bezdůvodná a byla zamítnuta podle 4. odst. § 379 tr. ř.

Odvolací soud usnesením ze dne 23. března 1937 nevyslovil to, co nařizuje právě citované ustanovení zákona, nýbrž pouze ve výroku vyslovil, že svůj rozsudek prohlašuje za platný, a v odůvodnění usnesení uvedl, že zmateční stížnost obžalovaného, ohlášená proti onomu rozsudku, má být postoupena nejvyššímu soudu k rozhodnutí. Odvolací soud vycházel zřejmě z předpokladu, že i když tu byl případ § 4, odst. 5 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., nejvyšší soud má rozhodnouti o zmateční stížnosti obžalovaného, podané proti rozsudku. Tento názor se však přiči právě citovanému ustanovení zákona, z něhož plyne, že v takovém případě zmateční stížnost obžalovaného, jenž se zase nedostavil k novému přelíčení, které bylo nařízeno následkem jeho odporu, je zákonem vyloučena.

Pokud stížnost hlavního soukromého žalobce toto vytýká a žádá, aby bylo uznáno, že rozsudek odvolacího soudu nabyt proti obžalovanému moci práva, je odůvodněna. Proto bylo jí v tomto bodě vyhověti, napadené usnesení odvolacího soudu změnit, vysloviti, jak je to uvedeno nahoře ve výroku, a odsouditi obžalovaného k náhradě útrat řízení v třetí stolici. Následkem tohoto rozhodnutí odpadá rozhodování o zmateční stížnosti obžalovaného.

Čís. 6007.

Bylo-li upuštěno od soukromé žaloby po lhůtě stanovené v § 19, odst. 1 zákona o ochraně cti, tudíž neplatné, nepřichází v úvahu ustanovení § 49, odst. 4 tr. ř. o neodvolatelnosti takového prohlášení.

(Rozh. ze dne 20. října 1937, Zm IV 341/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumajev trestní věc proti A., obžalovanému pro přečin pomluvy tiskem, zmateční stížnost obžalovaného částečně zamítl, částečně odmítl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 385, čís. 1 c) tr. ř., namítá, že odvolací soud měl vynésti zprošťující rozsudek ve smyslu § 326, č. 4 tr. ř., neboť soukromý žalobce podáním ze dne 30. června 1936 vzal soukromou žalobu zpět a žádal o zastavení trestního řízení. Zmateční stížnost je bezdůvodná.

Podle § 19, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. může soukromý žalobce upustiti od stíhání, jen dokud soud první stolice nepočal prohlášovati rozsudek. Toto se v tomto případě nestalo, neboť rozsudek soudu první stolice byl vynesen dne 6. června 1936, prohlášení soukromého žalobce o upuštění od stíhání bylo však podáno u soudu později. Bylo-li však toto vzdání se soukromé žaloby neplatné, nepřichází v úvahu ustanovení § 49, odst. 4 tr. ř. o neodvolatelnosti takového prohlášení. Stejně nemohlo být pro rozhodnutí odvolacího soudu v otázce viny podstatné, že soukromý žalobce při odvolacím hlavním přelíčení proti svému dřívějšímu prohlášení žádal o potvrzení odsuzujícího rozsudku soudu první stolice.

Není tu důvodu vylučujícího zahájení trestního řízení a proto byla zmateční stížnost, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 385, čís. 1 c) tr. ř., zamítnuta podle 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 6008.

Pytlíctvo je krádežou v smysle predpisov trestného zákona. Preto je možno dopustiť sa ukryvačstva (§ 370 tr. zák.) nadobudnutím vecí získaných pytlíctvom.

(Rozh. zo dňa 20. októbra 1937, Zm IV 393/37.)

Obžalovaný A., nemajúc právo poľovky, zastrelil v cudzom revíri srnu v cene 1.500 Kč a mäso z nej si odniesol domov. Obžalovaný B., hoci dobre vedel, že A. chodí pytliačiť, kúpil od neho mäso zo srny. Súdny nižších stolíc uznaly oboch obžalovaných vinnými, a to A. zločinom krádeže podľa §§ 333, 337 tr. zák., § 1 zákona č. 57/1936 Sb. z. a n., přečinom ukryvačstva podľa § 370 tr. zák. K námietke obhájcu obžalovaného B., že sa tento obžalovaný nemohol dopustiť ukryvačstva, pretože zákon č. 57/1936 Sb. z. a n. sa netýka krádeže, ale pytlíctva, uviedol súd prvej stolice: »Tejto námietke nemožno dať miesto, lebo citovaný zákon sice výslovne neoznačil privlastnenie si zvierat za »krádež«, ale vyslovil, že ten, kto si zvierat privlastní, trestá sa podľa ustanovení o krádeži; z toho plynie, že čin podľa § 1 zákona č. 57/1936 Sb. z. a n. spáchaný je treba označovať za přečin, event. zločin krádeže, ak sú dané podmienky a kvalifikácia pre přečin alebo zločin krádeže; v dôsledku toho je možné aj ukryvačstvo v smysle § 370 tr. zák.«

Na j v y š š í s ú d zamietol zmatečnú stížnosť obžalovaného B.

Z d ů v o d o v:

Zmätočná sťažnosť bola založená na číselne uvedenom dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p.

Z toho, že súd prvej stolice vyriekol, že sťažovateľ nemohol vedieť, že srna dostala sa do rúk obžalovaného A. »zločinom« krádeže, neľze uzatvárať, že sťažovateľ nevedel, že sa obžalovaný A. dopustil krádeže. Išlo tu len o rozlišovanie kruhu vedomosti sťažovateľa o okolnostiach spáchania krádeže a keďže súd prvej stolice uznal, že sťažovateľ nevedel, že obžalovaný A. spáchal krádež za okolností, ktoré viedly súd ku kvalifikovaniu krádeže za zločin, ale že preca vedel, že spáchal krádež, spadajúcu aspoň pod kvalifikáciu prečinu, — niet v tom právneho omylu.

Nesprávne namieta ďalej zmätočná sťažnosť, že podľa zákona čís. 57/1936 Sb. z. a n. pytliactvo nie je krádežou a že preto je tu vylúčená skutková povaha ukryvačstva. Nižšie súdy správne vyriekli, že ustanovenie § 1 zák. č. 57/1936 Sb. z. a n. o trestaní pytliactva podľa ustanovení trestného zákona o krádeži znamená toľko, že pytliactvo je krádežou v smysle predpisov trestného zákona. Citovaný zákon používa bežného výrazu »pytliactvo« na označenie druhu ukradnutých vecí a spôsobu spáchaní krádeže. Plynie to tiež z ustanovenia 2. odst. § 1 cit. zák. (najmä z výrazu »tiež«), podľa ktorého pre kvalifikáciu pytliactva ako zločinu alebo prečinu platia predpisy o krádeži s doplnením uvedeným v citovanom odstavci 2. Dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. sa tu tedy nevyskytuje.

Čís. 6009.

Pomluvou směřující proti »N-ovcům« (příslušníkům politické strany, jejímž vedoucím volebním kandidátem byl N.) bylo ublíženo na cti i N., proto je N. oprávněn k soukromé žalobě.

Vyměřil-li soud vinníku za přečin podle § 2 zákona o ochraně cti podle druhé sazby tohoto ustanovení s použitím § 92 tr. zák. a se zřetelem na § 2, čís. 2 zákona čís. 284/1920 Sb. z. a n. trest v druhu uzamčení, zachoval hranice zákonem stanovené při dovoleném zmírnění trestu a nezavinil zmatek podle § 385, čís. 2 tr. ř.

(Rozh. ze dne 20. října 1937, Zm IV 539/37.)

Obžalovaný napsal a jako odpovědný redaktor periodického časopisu dal v něm uveřejnit dva články. V prvním, nadepsaném »Trhlina v gloriole. Ukradené auto agitační prostředek N.« kritisoval obžalovaný způsob předvolební agitace N-ovců (příslušníků politické strany, jejímž vedoucím kandidátem pro tehdejší volby byl N.) a vytýkal jim, že při ní používají ukradeného auta. V druhém článku předhazoval pisatel N-ovcům, že ačkoli při agitacích hojně osočovali policii, museli být právě policii vděční za ochranu před rozlíceným davem politických odpůrců. O N. pak uvedl, že byl na volebních letáčích vyobrazen v nepří-

jemné situaci při smrti X. (vynikajícího činitele veřejné správy). N. se cítil obsahem těchto článků dotčen na své cti a podal na obžalovaného žalobu pro přečin pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti. Soud první stolice zprostil obžalovaného obžaloby s odůvodněním, že se mu podařil důkaz pravdy. Naproti tomu odvolací soud uznal obžalovaného vinným podle obžaloby, dospěl k přesvědčení, že se mu nepodařil ani důkaz pravdy, ani důkaz omluvitelného omylu, a odsoudil ho podle druhé sazby § 2 zák. o ochraně cti s použitím § 92 tr. z. a se zřetelem na § 2, č. 2 zák. č. 284/1920 Sb. z. a n. k trestu 15 dní uzamčení. Pokud se týče prvního článku, uvedl tento soud v důvodech svého rozhodnutí: »Jak nadpis článku, tak jednotlivé jeho zažalované části jsou v úzké spojitosti a toho obsahu, že naznačují, že N., t. j. soukromý žalobce, užíval k volební agitaci ukradeného auta, a musí v každém čtenáři tohoto článku vzbudit podezření neb domněnku, že soukromý žalobce o tom věděl, vždyť ukradené auto je spojováno s jeho politickou činností a mluví se v důsledku toho o »trhlíně v jeho gloriole«. Článek ten neměl zřejmě jiného cíle, než charakterizovat soukromého žalobce ve špatném světle, skutečnosti v něm tvrzené musely se dotýkat jeho dobrého jména a pověsti a mohly mít za následek vydání ho v opovržení neb snížení v obecném mínění, neb každý člověk, který používá kradených věcí, utrpí trhlínu na svém dobrém jménu.« Pokud jde o předhůzku v druhém závadném článku, že N. je vyobrazen na letáčích v nepříjemné situaci při smrti X., uvedl odvolací soud: »Z této věty každý soudný čtenář musí vyčísti, že ona nepříjemná situace, ve které je N. vyobrazen, musí mít v sobě pro soukromého žalobce něco ponižujícího, nečestného, nebo nedovoleného. Proto je to tvrzení, které by mohlo soukromého žalobce v očích veřejnosti ponižiti nebo uvésti ho v opovržení.«

Nejvyšší soud zmatečnou stížnost obžalovaného zčásti odmítl, zčásti ji zamítl.

Z d ů v o d ů:

Po zákoně z důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a) tr. ř. uplatněná zmatečná stížnost vytýká, že podle obsahu článku nebyl napadán osobně N., ale N-ovci t. j. strana N-ova, a z toho zmatečná stížnost dovozuje, že soukromý žalobce ve smyslu § 15 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. nemá oprávnění k žalobě. Názor zmatečnou stížností je mylný.

Při posouzení smyslu a obsahu projevu přihlédne soud ve smyslu § 8, odst. 3 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. ke všem částem projevu, které zřejmě vnitřně souvisí, a to i když určitá část projevu, obsahující takové souvisící skutečnosti, není stíhaná.

Obžalovaný v nadpise prvního článku a v obsahu obou článků uvedl i jméno soukromého žalobce, a to v inkriminované souvislosti, tedy patrně pomluvou směřující proti N-ovcům jako souboru osob, měl být postižen pomluvou i soukromý žalobce, kterého články zřejmě k N-ovcům počítají a mezi těmito i zvlášť jménem označují.

Obsah a souvislost obou článků a zvláště nadpis »Trhlina v gloriole. Ukradené auto agitační prostředek N.« způsobem průměrnému čtenáři poznatelným zřejmě poukazují na osobu soukromého žalobce, takže inkriminovaný obsah mohl být čtenářem rozuměn jako útok proti soukromému žalobci. Vzhledem na obsah článků a jejich stylistickou úpravu musel si být i obžalovaný vědom toho, na koho průměrný čtenář bude vztahovati obsah článků. Nemýlil se proto odvolací soud, když dovodil, že se inkriminovaný obsah dotýká cti soukromého žalobce a že uražený je oprávněn k soukromé žalobě . . .

Námítka zmateční stížnosti, že obžalovaný netvrdil o soukromém žalobci, že on auto ukradl, nevyvrací správné důvody odvolacího soudu, na které proto stačí poukázati.

Zmateční stížnost dále namítá, že zprávou o rozšiřování letáků obžalovaný sděloval jen to, co se před volbami dělo, a proto tento čin obžalovanému nemůže být přičítán jako přečin pomluvy. Zmateční stížnost v tomto směru dále sama připouští, že nepříjemná situace při smrti jisté osoby není žádným polichocením. Takto uplatněná zmateční stížnost nevyvrací správný závěr odvolacího soudu, že tato část článku dotýká se cti soukromého žalobce. Když tedy obžalovaný takovou okolnost o soukromém žalobci vědomě dále sděloval, právem je činěn i v tomto směru zodpovědným. Zmateční stížnost je proto v této části bezzákladná.

Z důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 2 tr. ř. uplatněná zmateční stížnost namítá, že při použití § 92 tr. z. měl být vyměřen trest peněžitý a nikoli trest na svobodě. Zmateční stížnost není základná.

Na čin obžalovaného je podle § 2, sazba 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. stanoven trest vězení od 3 měsíců do jednoho roku.

Při použití § 92 tr. z. může být druh trestu snížen až na nejnižší míru, t. j. v souzeném případě vzhledem na ustanovení § 2, čís. 2 zák. čís. 284/1920 Sb. z. a n. na nejkratší, zákonem přípustnou výměru trestu uzamčení. Teprve v tom případě, když by i tato nejnižší výměra byla nepřiměřeně přísná, může být uložen jiný druh trestu.

Vyměřením trestu v druhu uzamčení zachoval tedy odvolací soud hranice zákonem stanovené při dovoleném zmírnění trestu a nezavinil vytýkaný věcný zmatek.

Čís. 6010.

Ak rozhodujú súdy vyšších stolíc o započítaní väzby vytrpenej po vynesení odsudzujúceho rozsudku súdu prvej stolice, prislúcha im rozhodnúť tiež o tom, v a k o m t r v a n í má byť väzba započítaná; pri treste káznice alebo žalára musí byť väzba započítaná do trestu len pomernou časťou, so zreteľom na ťažkosť uloženého trestu.

(Rozh. zo dňa 20. októbra 1937, Zm IV 545/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre zločin krádeže, vyhovujúc zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o započítaní predbežnej väzby od 28. apríla 1937 do 26. augusta 1937 a započítal túto väzbu do trestu pomernou čiastkou troch mesiacov a štrnástich dní.

Z d ô v o d o v :

Proti rozsudku vrchného súdu podal zmätočnú sťažnosť verejný žalobca z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. do započítania celej predbežnej väzby, vytrpenej obžalovaným od vynesenia rozsudku súdu prvej stolice do vynesenia rozsudku súdom odvolacím, do trestu na slobode.

Vrchný súd započítal obžalovanému do trestu na slobode predbežnú väzbu od 28. apríla 1937 do 26. augusta 1937, teda celú predbežnú väzbu od vynesenia rozsudku súdu prvej stolice do vynesenia rozsudku súdu odvolacieho.

S týmto opatrením odvolacieho súdu neľže súhlasiť.

Podľa § 327, odst. 2, bod e) tr. p. má rozsudkový výrok obsahovať vo vhodnom prípade opatrenie o tom, či má byť predbežná alebo vyšetrovací väzba, ktorú vytrpel obžalovaný do vynesenia rozsudku, započítaná do trestu, alebo nie. Ponevác rozsudkom treba podľa §§ 418 a 439 tr. p. rozumieť i rozsudky súdov vyšších stolíc, vzťahuje sa citovaný predpis § 327, odst. 2, bod e) tr. p. tiež na rozsudky týchto. Nebolo-li v rozsudku rozhodnuté o započítaní väzby do trestu, rozhodne podľa § 505, odst. 2 tr. p. dodatočne súd prvej stolice o započítaní alebo nezapočítaní väzby do trestu a o tom, v jakom trvaní má byť započítaná. Ustanovenie toto v tej časti, kde pripúšťa, že súd môže rozhodovať o tom, v jakom trvaní má väzba byť započítaná, sa odchyľuje od § 94 tr. z. v novom znení, podľa ktorého len pred vnesením rozsudku súdu prvej stolice vytrpená, nezavinená väzba môže byť bezpodmienečne a úplne do trestu započítaná. Zo žiadneho zákonného ustanovenia neplynie, že by tože právo, ktoré má súd prvej stolice v prípade § 505 tr. p., totiž rozhodnúť, v jakom trvaní má väzba byť započítaná, neprislúchalo tiež súdom stolíc vyšších, keď samy rozhodujú o započítaní väzby do trestu. Ponevác zásada započítania väzby do trestu nemá byť pre obžalovaného žiadnou výhodou a zvlášť nemá slúžiť k tomu, aby si obžalovaný úmyselným predĺžovaním väzby zbytočnými opravnými prostriedkami uľahčoval druh trestu jemu uloženého, musí sa stať započítanie väzby pri treste káznice alebo žalára tým spôsobom, že v pomere k ťažkosti uloženého trestu vždy kratšia doba väzby má byť prehlásená za odpýkanú časť trestu (Zm III 1046/26, Zm IV 826/35).

Keď prez to vrchný súd, hoci obžalovaný bol odsúdený k trestu žalára, započítal mu do trestu celú vyšetrovaciu väzbu od vynesenia rozsudku súdu prvej stolice až do vynesenia rozsudku súdu odvolacieho, nezachoval pri výmere trestu trestnú sadzbu stanovenú v zákone a zavinil zmätok podľa § 385, čís. 2 tr. p.

Čís. 6011.

»Uvedením nebo sdělením skutečností« ve smyslu § 2 zákona o ochraně cti je rozuměti nejen obvinění z trestného nebo nečestného skutku, nýbrž i obviňování z nějakého na cti důtklivého smýšlení nebo takové vlastnosti jakož i užití výrazu ukazujícího na takové smýšlení neb vlastnosti.

Spadá sem, připojil-li obžalovaný k nezávadnému výroku napadeného výklad, jímž byl výroku přikládán smysl, kterým byl napadený obviňován ze smýšlení na cti důtklivého.

(Rozh. ze dne 21. října 1937, Zm I 798/37.)

Když v městě X. nastoupila službu státní policie, pronesl policejní rada N. k občanstvu řeč, v níž vytýčil úkoly nově zřízeného úřadu heslem: »Den Guten zum Schutz, den Schlechten zum Trutz!« Obžalovaný A. jako řečník na schůzi politické strany zmíniv se o tom, že se v X. ujala služby státní policie, citoval uvedený výrok policejního rady N. a vysvětloval jej posluchačům tak, že těmi »špatnými« rozuměl policejní rada N. Němce. Soud první stolice uznal za to obžalovaného vinným přestupkem pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnickou stížnost obžalovaného.

Z d ů v o d ů :

Zmatečnická stížnost, jež uplatňuje svým obsahem důvody zmatečnickosti podle čis. 9 a), čis. 5 (k dolíčení zmatku podle č. 10) § 281 tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Stěžovatel se domnívá, že nalézací soud neprávem spatřoval v obsahu řeči pronesené obžalovaným obvinění ze skutečnosti, která mohla policejního radu N. vydati v opovržení nebo snížení v obecném mínění (§ 2 zák. o ochr. cti); tomu by prý tak bylo, kdyby byl obžalovaný tvrdil, že se napadený sám vyjádřil tak, jak obžalovaný vyložil — podle zjištění napadeného rozsudku — smysl jeho projevu; připojil-li však obžalovaný k projevu svůj výklad jeho smyslu, nevinil tím prý napadeného, že sám napadený připojil takový výklad ke svému projevu; teprve v takovém případě by šlo podle názoru stěžovatele o vinění ze skutečností podle § 2 zák. o ochr. cti.

»Uvedením nebo sdělením skutečností« podle řečeného předpisu se rozumí nejen obvinění z trestného nebo nečestného skutku, ale i obviňování z nějakého na cti důtklivého smýšlení nebo takové vlastnosti, jakož i užití výrazu na takové smýšlení nebo vlastnosti ukazujícího (§ 8, odst. 2 zák. o ochr. cti; odůvodnění vládního návrhu tisk 830/1930 str. 20; zpráva výboru ústavně-právního tisk 2268/1933 str. 29).

Šlo tudíž o obvinění ze skutečností podle § 2 zák. o ochr. cti, připojil-li obžalovaný k nezávadnému projevu policejního rady N. svůj výklad, jímž byl řečenému projevu přikládán smysl, kterým byl napa-

dený obviňován ze smýšlení nesrovnávajícího se s jeho úředním postavením. Nelze proto souhlasiti se zmatečnickou stížností, že zjištěné skutečnosti nenaplní uведенý zákonný znak (§ 281, č. 9 a) tr. ř.).

Čís. 6012.

Československá obilní společnost nepožívá ochrany cti podle zákona o ochraně cti (čís. 108/1933 Sb. z. a n.).

Z účelu určité organizace a z povahy jejích úkolů nelze ještě dovoditi, že jde o »úřad povolovaný k výkonu veřejné správy«, po případě o »korporaci zákonně uznanou«, neboť při zkoumání této otázky nerozhoduje jen materiální působnost (obsah činnosti) organizace, nýbrž i její formální postavení v právním řádu (způsob zřízení).

Společnosti obchodního práva nejsou »korporacemi zákonně uznanými« a nepožívají proto ochrany cti podle uvedeného zákona.

(Rozh. ze dne 21. října 1937, Zm I 839/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnickou stížnost soukromé žalobkyně Československé obilní společnosti do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čis. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2 zák. čis. 108/1933 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Nalézací soud zprostil obžalovaného mimo jiné z toho důvodu, že soukromá žalobkyně nepožívá ochrany cti podle zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n., neboť je společností obchodního práva, kterou nelze pokládati za korporaci zákonně uznanou podle § 5, odst. 1, čis. 3 cit. zák.

Zmatečnická stížnost napadá tento výrok nalézacího soudu s hlediska důvodu zmatečnickosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. a snaží se dovoditi z účelu zřízení Československé obilní společnosti a z povahy úkolů, k jejichž provádění byla zřízena (jak vyplývají z vládního nařízení čis. 137/1934 Sb. z. a n., ze stanov uveřejněných jako příloha tohoto vládního nařízení, jakož i z dalších vládních nařízení upravujících její působnost), že uvedená společnost je ústavem s povahou státního úřadu správního (§ 5, odst. 1, čis. 1 zák. čis. 108/1933 Sb. z. a n.), po případě korporaci zákonně uznanou (§ 5, odst. 1, čis. 3 téhož zák.).

Zmatečnická stížnost však nelze přiznati oprávněnost.

Podle § 3, odst. 1, čis. 3 vládního návrhu zákona o ochraně cti (tisk 830/1930) bylo ublížení na cti trestné i tehdy, směřovalo-li proti korporaci, spolku nebo společnosti práva obchodního. Ústavně-právní výbor však to nepokládal za nutné (odůvodnění zprávy ústavně-právního výboru tisk 2268/1933) a vrátil se k zákonnému stavu, jaký tu byl podle nyní zrušeného § 492 tr. z.; podle takto upraveného § 5, odst. 1, čis. 3 zákona o ochraně cti požívají ochrany cti jen »konpo-

race zákonně uznané». Vyplývá tudíž jak z uvedené úpravy tohoto §, tak z odůvodnění zprávy ústavně-právního výboru nade vši pochybnost, že společnosti obchodního práva nelze pokládati za »korporace zákonně uznané« a že proto nepoživají ochrany cti (srv. rozh. čís. 5481, 5495 Sb. n. s.).

Zda jde o »úřad povolaný k výkonu veřejné správy«, po případě o »korporaci zákonně uznanou«, nelze ještě dovozovati z účelu a z povahy úkolů organizace, o niž jde, na příklad, že byla vyvolána v život státem, nebo že účast na organizaci je nucená (srov. Slovník veřejného práva, díl II, strana 371; Klang: Komentář, díl I, strana 275). O řečené povaze subjektu, jehož čest byla ohrožena, nerozhoduje jen jeho materiální působnost (obsah činnosti), nýbrž i jeho formální postavení (způsob organizace) v právním řádu (rozh. čís. 4273 vid. sb.).

V souzeném případě jde o »Československou obilní společnost«, která je podle vládního nařízení čís. 137/1934 Sb. z. a n. a podle stanov vyhlášených jako příloha k tomuto nařízení akciovou společností (srov. §§ 3, 6, 9 cit. nař. a §§ 1, 4, odst. 2 stanov). Je proto řečená společnost podle svého formálního postavení společností obchodního práva, která nepoživá ochrany cti podle zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Pokud by v útoku proti ní bylo lze spatřovati i ublížení na cti osob spravujících uvedenou společnost, jsou jen tyto fyzické osoby oprávněny k soukromé žalobě (rozh. čís. 5328 Sb. n. s.). Byla proto zmateční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná.

Čís. 6013.

Nezachování lhůty výtčené v § 112, odst. 2 tr. ř. se pokládá za ustoupení od obžaloby.

Zániku stíhacího práva dlužno dbáti z moci úřední.

(Rozh. ze dne 22. října 1937, Zm II 237/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zkoumaj ke zmateční stížnosti obžalovaného A. do rozsudku krajského soudu spisy týkající se odsouzení A. pro přestupek podle § 4 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n., podle § 290 tr. ř. zrušil napadený rozsudek v odsuzující části jako zmatečný a podle § 259, čís. 1 tr. ř. zprostil obžalovaného A. obžaloby pro uvedený přestupek.

Z d ů v o d ů :

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, zkoumaj ke zmateční stížnosti obžalovaného podle § 290 tr. ř. spisy vpředu uvedené, shledal, že bylo trestního zákona na újmu obžalovaného nesprávně použito.

Podle § 112, odst. 2 a 3 tr. ř. je na soukromém žalobci, aby do čtrnácti dní po vyznění o uzavření přípravného vyšetřování podal

spis obžalovací neb učinil návrh na doplnění přípravného vyšetřování, a nedodržení této lhůty se pokládá za ustoupení od obžaloby.

Ze spisů vysvítají po této stránce tyto procesní skutečnosti, jež může soud zrušovací podle ustálené judikatury vzít za podklad svého rozhodnutí, třebaže nebyly v rozsudku zjištěny:

Zástupce soukromých žalobců byl po prvé o uzavření přípravného vyšetřování zpraven dne 28. ledna 1936 a dal včas, totiž dne 11. února 1936, na poštu návrh na doplnění přípravného vyšetřování.

Domnělé zpravení zástupce soukromých žalobců o opětovém uzavření přípravného vyšetřování ze dne 9. dubna 1936 nepřichází v úvahu, poněvadž bylo zjištěno, že v tomto případě bylo usnesení, o něž jde, nedopatřením doručeno nepovolané osobě a nikoli soukromým žalobcům nebo jejich zástupcům. Radní komora krajského soudu zrušila proto ke stížnosti soukromých žalobců usnesení vyšetřujícího soudce ze dne 24. dubna 1936, jímž bylo trestní řízení podle §§ 109, 112 tr. ř. zastaveno.

Když pak bylo zástupci soukromých žalobců usnesení, jímž bylo přípravné vyšetřování uzavřeno, doručeno dne 27. srpna 1936, podal jmenovaný zástupce opětový návrh na doplnění přípravného vyšetřování, kterýžto návrh byl dán na poštu až dne 12. září 1936, ačkoli čtrnáctidenní lhůta, o níž byla vpředu řeč, skončila dnem 10. září 1936, kdy byl všední den.

Z toho, co uvedeno, plyne, že soukromý žalobce lhůtu v § 112, odst. 2 tr. ř. výtčenou nedodržel, což se podle nevyvratitelné zákonné domněnky tímž předpisem vyslovené pokládá za ustoupení od obžaloby. Souzený čím stal se tudíž nestíhatelným ve smyslu § 530 tr. z. Bylo-li přes uvedenou skutečnost, rovnající se ustoupení od obžaloby, v trestním řízení pokračováno, stalo se tak hledíc k uvedené zákonné fikci proti vůli oprávněného žalobce, takže nalézací soud měl, nebylo-li trestní řízení již před hlavním přelíčením podle §§ 109, 112 tr. ř. zastaveno, zprostiti obžalovaného podle § 259, č. 1 tr. ř. obžaloby na něj vznesené. Poněvadž zániku stíhacího práva je dbáti z moci úřední (rozh. č. 4894 Sb. n. s.), bylo podle § 290, odst. 1, tr. ř. přihlížeti k tomu, že napadený rozsudek je v uvedeném směru stížen zmatkem podle § 281, č. 9 b) tr. ř., jako kdyby tento důvod zmatečnosti byl obžalovaným uplatňován.

Čís. 6014.

Pro otázku, zda je kdo orgánem, pokud se týče zaměstnancem obce a tím veřejným činitelem po rozumu § 6 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n., nemá vzeti do slibu význam konstitutivní.

(Rozh. ze dne 22. října 1937, Zm II 416/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byli

uznání vinnými: obžalovaný A. přečinem podle § 3, odst. 1, a obžalovaný B. přečinem podle § 2, odst. 1 zákona ze dne 3. července 1924, č. 178 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti č. 9 a) § 281 tr. ř. stížnost namítá, že nalézací soud neprávem přiznal spoluobžalovanému A. povahu veřejného činitele, kdyžžtě A. nebyl jako ohledač masa vzat do přísahy a ustanovení jeho ohledačem masa nebylo veřejně vyhlášeno. Stížnost není důvodná.

Ježto jde o ohledače masa v obci na Hlučínsku, přichází v úvahu nařízení bývalé zemské vlády slezské ze dne 9. července 1857, č. 7140, otištěné v druhé části zem. zák. slezského, ročník 1857, stránka 31 a násl. (srovnej § 1 vládního nařízení čís. 321/1920 Sb. z. a n. a dále § 27, č. 4 a § 55 obecního řádu pro Slezsko ze dne 15. listopadu 1863, č. 17 z. z. sléz.). Podle uvedeného nařízení slezské zemské vlády musí býti ustanoven zpravidla pro každou obec ohledač masa a jeho zástupce (§ 1). Ohledače masa jmenuje obecní starosta, jenž se o tom vykáže okresnímu úřadu a opatří si od tohoto úřadu schválení (§ 2). Jmenovaného (t. j. obecním starostou) a schváleného (t. j. okresním úřadem) ohledače masa a jeho zástupce je vzítí do slibu u obecního představenstva. Slib ten se skládá rukou dáním (§ 4, viz i § 5 »Poučení« k tomuto nařízení vydaného a připojeného k němu jako příloha A.).

Podle zjištění rozsudku byl spoluobžalovaný A. jmenován ohledačem masa v obci M. roku 1924 tehdejší starostou — správně vládním komisařem — N. Jmenování to bylo schváleno okresním úřadem v Hlučíně výnosem ze dne 2. prosince 1924. Od té doby vykonával A. funkci ohledače masa v obci M. až do 16. listopadu 1936. Nebylo zjištěno, že byl vzat u obecního představenstva rukou dáním do slibu. Tato okolnost nepadá však na váhu při posouzení otázky, zda A. byl veřejným činitelem po rozumu zákona č. 178/1924 Sb. z. a n., to jest, zda byl orgánem nebo zaměstnancem obce M. Neboť jestliže ho obecní orgán k tomu povolal za ohledače masa jmenoval a okresní úřad ho v této funkci schválil a jestliže A. se na základě tohoto zákonem předepsaného úředního postupu funkce ohledače masa ujal a práva a povinnosti citovaným nařízením ohledači masa uložené v obci, pro niž byl ustanoven, vykonával (prováděl ohledání masa, opatroval je razítkem, vedl porážkový protokol a vybíral za tyto výkony poplatky ve výši stanovené veřejnoprávním orgánem), prováděl touto činností určitý výsek veřejnoprávní působnosti obce jako její orgán, pokud se týče zaměstnanec. Vzítí do slibu nemůže mít pro dosah § 6 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n., t. j. pro otázku, zda ohledač masa je orgánem, pokud se týče zaměstnancem obce a tím veřejným činitelem po rozumu uvedeného zákona, konstitutivní význam. Nepochybil proto nalézací soud, když uznal,

že A. byl veřejným činitelem po rozumu § 2 (6) zákona č. 178/1924 Sb. z. a n., přes to, že nebyl vzat do slibu. Aby ustanovení ohledače masa bylo v obci veřejně vyhlášeno, předepsáno není.

Čís. 6015.

Výkon zástavního práva sám o sobě není chráněn ustanovením § 197 tr. zák.

Zmaření uspokojení pohledávky věřitelovy odstraněním zástavy lze podřadit pod ustanovení § 197 tr. zák., jen jsou-li splněny všechny náležitosti § 197 tr. zák., tedy zejména i úmysl poškodit věřitele na majetku.

O takovém úmyslu možno mluvit, směřoval-li úmysl dlužníkův k tomu, aby bylo uspokojení věřitelovo naprosto zmařeno a aby pohledávka věřitelova nebyla uspokojena vůbec.

Jinak znamená odstranění věci dané v zástavu jen zmaření uspokojení z určitého předmětu, nebo určitým způsobem, po případě ukazuje k úmyslu k tomu směřujícímu, tedy k výsledku a úmyslu předpokládanému § 1 zákona o maření exekuce.

(Rozh. ze dne 25. října 1937, Zm I 432/37.)

Obžalovaný dal v únoru 1936 svoje auto, které bylo v úschově u firmy M. (majitel O.), do zástavy firmě N. k zajištění její pohledávky v částce 1.568 Kč 45 h. Mezi obžalovaným a firmou N. bylo ujednáno, že firma M. auto prodá a výtěžek odvede právnímu zástupci firmy N. O tomto ujednání byla firma M. písemně zpravena 15. února 1936. V květnu 1936 převzal firmu M. po dosavadním jejím majiteli O., jenž u ní zůstal nadále jen jako zaměstnanec, nový majitel P. V září 1936 dostavil se obžalovaný k P. a žádal ho v přítomnosti O., aby mu auto vydal; při tom prohlásil, že na auto nevázne žádné zástavní právo. Když byl zaplatil poplatek za uskladnění auta, bylo mu vydáno. Obžalovaný potom prodal ono auto jiné osobě, aniž zaplatil pohledávku firmy N. Soud své stolice uznal obžalovaného vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., který spáchal tím, že listím předstíráním a jednáním uvedl O. nebo P. v omyl, resp. využil jejich nevědomosti a vylákal na nich vydání auta, čímž firma N. měla utrpěti na svém jmění a na zástavním právu škodu 2.000 Kč nepřevyšující a v částce 1.568 Kč 45 h škodu skutečně utrpěla.

Nejvyšší soud vyhověl zmatečné stížnosti obžalovaného, zrušil rozsudek v odpor vzatý jako zmatečný a přikázal věc nyní příslušnému okresnímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti uplatňující důvod zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř. nelze odepřítí úspěch.

Stížnost uplatňuje především, že rozsudek mylně předpokládá, že firma N. nabyla k nákladnímu autu obžalovaného zástavního práva, že

dostává do jeho dispozice. Je nerozhodné, že pachatel jednal v zastoupení jiného.

(Rozh. ze dne 25. října 1937, Zm I 693/37.)

Obžalovaný A., zaměstnaný u obchodníka se starým železem N., kupoval po dobu více než pěti měsíců od spoluobžalovaného B., nemajetného dělníka, zaměstnaného u firmy P., nové, nepoužité železné roury, a to ve značném množství a ani ne za polovinu jejich skutečné hodnoty. B. odcizoval tyto roury své zaměstnavatelce. A. se v trestním řízení hájil, že roury kupoval pro svého zaměstnavatele a v jeho zastoupení. Soud první stolice uznal obžalovaného A. vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného.

Z důvodů:

S hlediska zmatku podle § 281, č. 9 a) tr. ř. vytýká stížnost, že obžalovaný A. jednal v zastoupení N. a že tedy roury »na se nepřevédl«, když je pro N. nakupoval. Leč pojem »na sebe převedení« nelze vykládati tak úzce, jak to činí zmatečná stížnost, neboť pod tento zákonný znak spadá každá činnost pachatelova, již se dostává kradená neb zpronevěřená věc do jeho disposiční moci, při čemž nerozhoduje, že v souzeném případě jednal v zastoupení svého zaměstnavatele.

Nehledě však k tomu, mohlo by jíti v souzeném případě o prošťantroučení, t. j. opatřování odbytu věci, totiž koupí věci kradené pro jiného za účelem dalšího prodeje, tedy o čin stejně trestný jako na se převedení věci kradené.

Kdyby se přisvědčilo zmatečné stížnosti, že tu nejde o »na se převedení«, nastoupil by tu jiný znak zločinu podle § 185 tr. z., totiž prošťantroučení. Ježto pak zločin podle § 185 tr. z. je stejně trestný, ať byl spáchán ukrýváním nebo na se převedením neb prošťantroučením, není tu podmínka § 281, 1. odst. tr. ř., totiž stížnost není provedena ve prospěch obžalovaného.

Čís. 6017.

Právní domněnka o dlužníkově vůli, obsažená v § 1416 obč. zák., neplatí pro obor práva trestního.

Nelze mluvit o vědomě protiprávní dispozici strženými penězi, zaplatil-li dlužník věřiteli, který mu s výhradou vlastnictví prodával zboží k dalšímu zcizení, bez bližšího označení více, než činila hodnota takto dodaného zboží, zůstal-li však přes to ještě nedoplatek, ježto část platů byla věřitelem zúčtována podle § 1416 obč. zák. na dřívější dluh za zboží, dodávané dlužníku před tím na pevný účet.

(Rozh. ze dne 26. října 1937, Zm I 788/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v odsuzující části a podle § 259, č. 2. tr. ř. zprostil obžalovanou obžaloby, že do roku 1934 v H. zboží svěřené jí do komise firmou M., pokud se týče výtěžek za ně v ceně 1.000 Kč, nikoli však 2.000 Kč přesahující za sebou zadržela a si přivlastnila a že tím spáchala přestupek zpronevěry podle § 461 tr. z.

Důvody:

Zmatečná stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9 a) a číselně též č. 11 tr. ř., vytýká rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9 a) tr. ř. mylné řešení právních otázek, zda zboží nebo výtěžek za zboží, o něž v souzeném případě jde, byly obžalované svěřeny a zda si obžalovaná část onoho výtěžku vědomě bezprávně přisvojila.

V prvním směru nelze jí přisvědčiti. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaná jako obchodnice, tedy za účelem dalšího zcizení, odebírala od roku 1924 od firmy M. v Š. zboží, které vždy bylo do odběrné knihy zapsáno, že zaplatila na toto zboží okrouhlé sumy jako splátky, ponejvíce při odběru nového zboží, že kupovala zboží s počátku na pevný účet, že však pro zboží od 1. ledna 1931 dodané byla umluvena povaha komisionního zboží a výhrada práva vlastnického (scil. »až do úplného zaplacení«), jak tvrdí svědek M. a nepopírá obžalovaná. Neprávem tu namítá stížnost, že výhrada práva vlastnického byla v případě souzeném pojmově nemyslitelná a vyloučená, ježto šlo o zboží, které se mělo podle vůle stran rozprodávati, takže by se obžalovaná dopustila zpronevěry již pouhým zcizením zboží před úplným jeho zaplacením. Stížnost přehlíží, že v případech koupě věcí prodaných k dalšímu živnostenskému zcizení vyplývá pro kupitele z doložky »až do úplného zaplacení« pro případ zcizení zboží před úplným zaplacením, nebylo-li takové zcizení po vůli věřitelově nepřípustné, jen povinnost odvésti prodávateli smluvnou kupní cenu, takže se v těchto případech kupitel nedopouští zpronevěry již tím, že zboží přes výhradu vlastnického práva pro prodávatele dále prodá, nýbrž teprve tehdy, disponuje-li vědomě protiprávně výtěžkem (srovn. rozh. č. 3489, 4142, 5274 Sb. n. s.). Že v souzeném případě neměla obžalovaná podle dohody soudem nalézacím zjištěné zboží zciziti před úplným zaplacením, stížnost sama neuvádí. Nepochybil tedy nalézací soud, považuje-li v souzeném případě zboží nebo výtěžek za ně obžalovanou dosažený za věc obžalované svěřenou a není proto třeba zabývat se další výtkou vznesenou z téhož důvodu zmatečnosti, že zboží (výtěžek) nelze pokládati za svěřené s hlediska poměru komise, ježto nalézací soud prý neprávem má za to, že tu šlo o zboží dané do komise ve smyslu čl. 360 a násl. obč. zák.

Naproti tomu dlužno přisvědčiti stížnosti v naznačeném směru druhém. Rozsudek zjišťuje na základě výtahu z knih, že obžalovaná dlužila koncem roku 1930 firmě M. za zboží, které odebrala na pevný účet, částku 14.268 Kč 90 h, že v roce 1931 až 1934 — tedy v době, kdy zboží jí bylo předáno s výhradou vlastnictví až do úplného zaplacení — odebrala zboží za úhrnem 33.652 Kč 25 h a že v tomto roce — správně v těchto letech — zaplatila 40.808 Kč 60 h, takže dlužila 31. října 1934 firmě částku 7.112 Kč 55 h, z které by se vlastně měla podle názoru soudu prvé stolice každým způsobem zodpovídati, ježto platy od 1. ledna 1931 sloužily podle ustanovení § 1416 obč. zák. především ke krytí zbytku dluhu (scilicet za zboží na pevný účet odebrané) v částce 14.268 Kč 90 h. Vycházejí z toho názoru dospívá rozsudek ke konečnému zjištění a závěru, že obžalovaná z této částky »v d o m ě« zpronevěřila částku převyšující 1.000 Kč a nikoli 2.000 Kč.

Právem namítá stížnost, že ustanovení § 1416 obč. zák. nelze bez dalšího přenášeti do oboru práva trestního, že spíše nutno v souzeném případě za účelem zjištění částky zpronevěřené jediné zkoumati, zda obžalovaná odvedla všechny výtěžky za zpronevěřené zboží firmě M. či zda si je nebo část jich a kterou vědomě a protiprávně přivlastnila nebo za sebou zadržela. Při řešení těchto otázek však použití ustanovení § 1416 obč. zák. nepřichází vůbec v úvahu, neboť upravuje jen pro obor práva civilního řešení otázky, která z více pohledůvek věřitelových má se považovati za zaplacenou platem nebo platy dlužníkovými, není-li tu úmluva mezi stranami. Právní domněnka o vůli dlužníkově v tomto předpisu obsažená neplatí však pro obor práva trestního. Zde se vyžaduje, aby bylo soudem na základě provedených důkazů vysloveno, jednal-li pachatel v úmyslu, jaký vyžaduje příslušná skutková podstata trestného činu. Skutkovou podstatu zpronevěry podle § 183 tr. z. mohou však zakládati jen vědomě protiprávní dispozice pachatelovy věcmi mu svěřenými. Je na biele dni, že nelze o takové protiprávní dispozici mluvit při nejmenším tehda, když podle ustanovení občanského zákona nebo podle vůle svěřitelovy nebo s jeho svolením svěřiteli odevzdané výtěžky za svěřené zboží mají se po případě pokládati za placení úroků nebo jistiny pohledávky svěřitelovy v pořadí vytčeném v § 1416 obč. zákona.

Leč netřeba se vůbec zabývatí otázkou, zda u zmíněného postupu obžalované je či není protiprávnost po stránce objektivní, neboť z rozsudkových zjištění vyplývá aspoň to, že tu schází protiprávnost po stránce subjektivní, že si totiž obžalovaná možnou protiprávnost neuvědomila.

Z rozsudkových zjištění totiž vyplývá, že obžalovaná v době, po kterou odebírala zboží do komise, pokud se týče s výhradou vlastnictví do úplného zaplacení, odvedla firmě M. na penězích mnohem více, než činila cena svěřeného zboží. Předpokládá se, že tu přichází v úvahu § 1416 obč. zák., vychází nalézací soud zřejmě z přesvědčení, že obžalovaná při tom neprojevila, které dluhy mezi tím byly zaplacené.

Dále plyne z oněch zjištění, že jde o starou ženu, která navštěvovala jen obecnou školu, o osobu prosté povahy beze vzdělání, takže mohla při svém obchodování snadno ztratiti přehled. Hledě k těmto okolnostem a k tomu, že se obžalovaná snažila vypůjčiti si peníze na svůj dům, aby uhradila svůj dluh u jmenované firmy, přiznává jí již napadený rozsudek nedostatek vědomí o bezprávnosti jejího jednání, pokud jde o částku 2.000 Kč přesahující, aniž ovšem odůvodňuje, proč obžalovaná měla zmíněné vědomí právě co do částky 2.000 Kč nepřevyšující.

Za uvedených okolností má však zrušovací soud za to, že si stěžovatelka vůbec neuvědomila možnou bezprávnost svého jednání, když zaplatila více, než činila vůbec cena svěřeného zboží. Schází-li takto subjektivní stránka skutkové podstaty i přestupku zpronevěry, je rozsudek zatížen zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř.; bylo proto rozsudek v odsuzující části zrušiti jako zmatečný a obžalovanou podle § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. ve smyslu § 259, č. 2 tr. ř. zprostiti obžaloby na ni vznesené i ve směru přestupku zpronevěry podle § 461 tr. z.

Čís. 6018.

Orgán vrchnosti požívá ochrany podle zák. čl. XL:1914 již tehdy, je-li formálně oprávněn k příslušnému výkonu; netřeba proto zkoumati, zda v jednotlivém případě byl jeho výkon povolání účelný a nutný.

(Rozh. ze dne 26. října 1937, Zm IV 534/37.)

Městský strážník, byv upozorněn, že A. tropí na tržišti nepřístojnosti a obtěžuje kohosi, vyzval A., aby s ním šel na městský úřad za účelem zjištění totožnosti. A. se po cestě strážníkovi vytrhl a udeřil ho pěstí do prsou; proto musel býti předveden násilím. V trestním řízení A. namítal, že strážník neměl důvodu, aby ho předvedl na městský úřad, takže jeho výkon nebyl po právu. Oba soudy nižších stolic uznaly A. vinným přečinem násilí proti orgánu vrchnosti podle § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914, ježto zjištěným činem mimo případ shluknutí násilím překážel orgánu vrchnosti v takovém výkonu jeho povolání, který byl po právu, a skutkem mu ublížil při jednání, které plynulo z jeho povolání.

Nejvyšší soud zmatečnou stížnost obžalovaného částečně odmítl, částečně zamítl.

Z d ů v o d ů :

Po zákonu z důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a) tr. ř. uplatněná zmatečná stížnost, pokud uvádí, že obžalovaný nejednal úmyslně a že strážník nebyl ve výkonu svého povolání, je bezzákladná.

Zjistil-li odvolací soud, že se obžalovaný z rukou strážníka vytrhl a udeřil ho pěstí do prsou, dospěl ke správnému závěru, že obžalovaný jednal úmyslně.

Odvolací soud zjistil dále, že zakročujícím strážníku bylo hlášeno, že se obžalovaný dopouští nepřistojnosti a bylo mu oznamovatelem přímo na obžalovaného ukázáno, a že strážník obžalovaného předváděl za účelem zjištění jeho totožnosti, ježto ho osobně neznal. Toto zjištění připouští jen ten závěr, že strážník byl i objektivně oprávněn obžalovaného předvésti za účelem zjištění jeho totožnosti, když totožnost nemohla být pouhým legitimováním zjištěna, a že tedy výkon jeho byl po právu. Jinak orgán vrchnosti požívá ochrany podle zák. čl. XL:1914 už na tom základě, pokud je formálně oprávněn k příslušnému výkonu a není třeba zkoumat, zdali v jednotlivém případě byl jeho výkon povolání účelný a nutný.

Čís. 6019.

Zpronevěry v úřadě, spáchané sice stejným způsobem, ve stejném úmyslu a na škodu téže osoby, avšak tak, že mezi nimi uplynula dlouhá doba a nebylo zjištěno nic, z čeho by bylo možno usuzovati, že vinník i v mezidobí pokračoval ve svém zločinném rozhodnutí, netvoří jeden pokračovací trestný čin, ale jest každou z nich posuzovati samostatně.

(Rozh. ze dne 26. října 1937, Zm IV 536/37.)

Soud první stolice uznal obžalovaného A. vinným: I. že jako městský exekutor v době od 9. června do 2. srpna 1929 vybral od poplatníků celkem 661 Kč, částku tu neodevzdal městské pokladně, ale ponechal si ji a spotřeboval pro sebe; II. že dne 17. srpna 1934, vydává se za městského exekutora, ačkoli jím tehdy již nebyl, vybral od různých jiných poplatníků celkem 1.437 Kč a rovněž si je ponechal. Trestný čin pod bodem I. uvedený kvalifikoval první soud jako zločin zpronevěry v úřadě podle §§ 461, 462 tr. zák., trestný čin označený pod bodem II. pak jako zločin podvodu podle § 50 tr. nov. a § 381, čís. 1 tr. zák. Odvolací soud změnil skutkový stav v tom smyslu, že obžalovaný byl v době, kdy spáchal čin uvedený pod bodem II., ještě výpomocným exekutorem a kvalifikoval oba zjištěné činy jako jeden pokračovací zločin zpronevěry v úřadě podle §§ 461, 462 tr. zák.

Nejvyšší soud, přezkoumajv tuto trestní věc zmatečnou stížností obžalovaného, vztahující se na čin uvedený v bodě II. prvního rozsudku, zčásti odmítl, zčásti zamítl; z povinnosti úřední na základě důvodu zmatečnosti podle § 385, č. 1 c) tr. ř. zrušil rozsudek vrchního soudu, pokud se týkal činu v bodě I. prvního rozsudku uvedeného, totiž zpronevěry 661 Kč, spáchané do dne 2. srpna 1929, a v této části obžalovaného osvobodil podle § 326, č. 3 tr. ř. z obžaloby na něho vznesené.

Z d ů v o d ů :

Při přezkoumání věci z povinnosti úřední nejvyšší soud shledal, že vrchní soud oba činy obžalovaného neprávem kvalifikoval jako jeden pokračovací zločin zpronevěry v úřadě.

šlo tu sice o činy způsobem provedení stejné, o téhož poškozeného, též porušený právní statek i stejný úmysl, ale mezi oběma činy uplynula doba delší než 5 roků a ani vrchní soud nezjistil, že obžalovaný v této době vykonal nějakou činnost, z které by se dalo souditi, že ve svém zločinném rozhodnutí pokračoval. Uplynula-li tedy mezi oběma činy tak značná doba, nelze mít za to, že oba činy obžalovaného vyplynuly z téhož jediného rozhodnutí a že byly spáchány jako jeden celek.

Pokud tedy vrchní soud, vycházející z opačného názoru, považoval čin obžalovaného, spáchaný do 2. srpna 1929, jako součást další činnosti obžalovaného, spáchané dne 17. srpna 1934, a v důsledku toho oba činy obžalovaného považoval za jeden pokračovací zločin zpronevěry v úřadě, je tento jeho výrok zmatečný jednak podle § 385, č. 1 b) tr. ř., a jednak podle § 385, č. 1 c) tr. ř.

Ke zmatečnosti uvedené v § 385, č. 1 b) tr. ř. by nemohl nejvyšší soud hleděti z povinnosti úřední ve smyslu § 385, posl. odst. tr. ř., ponevadž se stala za daného stavu v prospěch obžalovaného, ale z povinnosti úřední musel hleděti ke zmatečnosti uvedené v § 385, č. 1 c) tr. ř., která se vyskytla v rozsudku vrchního soudu vzhledem k činu uvedenému v bodě I. rozsudku prvního soudu. (Pozn. red.: Stíhání jeho vyloučeno z důvodu promlčení.)

Čís. 6020.

Podľa § 94 tr. zák. treba väzbu vytrpenú p r e d vynesením rozsudku prvej stolice, pokiaľ ju obžalovaný nezavinil, započítat' do trestu na slobode alebo do trestu peňažitého celú.

V smysle § 505, odst. 2 tr. p. o m e r n e treba započítat' do trestu k á z n i c e a ž a l á r a len zatýmnú a vyšetrovaciu väzbu, ktorú vytrpel obžalovaný p o vynesení odsudzujúceho rozsudku súdu prvej stolice.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm III 480/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A., obžalovanému zo zločinu vraždy atď., rozhodujúc o zmatečnej sťažnosti verejného žalobcu, obžalovaného a jeho osobitného obhájcu, zrušil z povinnosti úradnej z dôvodu zmatečnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. rozsudok porotného súdu vo výroku o započítaní väzby a započítal obžalovanému do trestu na slobode podľa § 94 tr. z. predbežnú a vyšetrovaciu väzbu, ktorú vytrpel od vynesenia rozsudku porotného súdu od 30. marca 1937 do 14. júna 1937, v celom rozsahu; krajskému súdu uložil, aby podľa § 505, odst. 2 tr. p. dodatočne rozhodol o započítaní do trestu na slobode tej väzby, ktorú obžalovaný vytrpel od vynesenia rozsudku porotného súdu do rozhodnutia najvyššieho súdu o zmatečnej sťažnosti.

Z d ō v o d o v :

Pri preskúmaní veci z povinnosti úradnej zbadal najvyšší súd, že porotný súd započítal obžalovanému väzbu vytrpenú do vynesenia rozsudku

porotného súdu od 30. marca 1937 do 14. júna 1937 len čiastkou 2 mesiacov.

Podľa § 94 tr. z. treba pred vynesením prvého rozsudku vytrpenú väzbu celú započítať do trestu na slobode, alebo do trestu peňažitého, pokiaľ ju obžalovaný nezavinil.

V smysle § 505, odst. 2 tr. p. a podľa stálej praxi najvyššieho súdu pomerne treba započítať do trestu káznice a žalára len zatýmnú väzbu, ktorú vytrpel obžalovaný po vynesení rozsudku súdu prvej stolice.

Súd prvej stolice nezistil také okolnosti, z ktorých by bolo možné uzatvárať, že obžalovaný časť väzby, vytrpenej do vynesenia rozsudku súdu prvej stolice zavinil. Spôsobil preto súd prvej stolice svojím uvedeným postupom zmätok podľa § 385, čís. 2 tr. p., ktorého treba dbať z povinnosti úradnej, pretože je v neprospech obžalovaného.

Najvyšší súd preto postupoval podľa § 33, odst. 1 por. nov., zrušil rozsudok porotného súdu a zarátal obžalovanému celú väzbu vytrpenú do vynesenia prvého rozsudku.

Čís. 6021.

Zmätočnosť rozsudku podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., ak bol obžalovaný uznaný vinným trestným činom proti zákonu o ochrane cti, spáchaným vzájomne vo skutkovej súvislosti s iným takým činom, ktorý proti nemu spáchal súkromný žalobca, hoci si súkromný žalobca v trestnom pokračovaní proti nemu vedenom nevyhradil v smysle § 18, odst. 1 a 3 zákona o ochrane cti právo sťahť obžalovaného.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm III 501/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prestupok urážky uznal opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., základným a vyslovil, že rozsudkami okresného súdu v N. zo dňa 10. februára 1937 a krajského ako odvolacieho súdu v N. zo dňa 6. apríla 1937 bol porušený zákon v ustanovení § 18, odst. 1 a 3 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. Podľa odst. 7 § 442 tr. p. najvyšší súd zrušil tieto rozsudky a obžalovanú od obžaloby na základe § 326, čís. 3 tr. p. oslobodil.

Z d ô v o d o v:

Rozsudkom okresného súdu v N. zo dňa 10. februára 1937 bola obžalovaná A. uznaná vinnou prestupkom urážky podľa § 1 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., spáchaným dňa 17. decembra 1936 na úkor B.

Proti tomuto rozsudku ohlásil odvolanie obhájca obžalovanej čo do viny, trestu, útrat a nesrozumiteľnosti rozsudku a podržal tiež na pojednávaní ohlásené formálne zmätočnosti.

Krajský jako odvolací súd v N. rozsudkom zo dňa 6. apríla 1937 potvrdil na základe odst. 2 § 554 tr. p. rozsudok okresného súdu. Tento rozsudok sa stal pravoplatným.

Odsúdením obžalovanej bol porušený zákon.

Zo spisov okresného súdu v N. sa dá zistiť, že urážka spáchaná obžalovanou A., pre ktorú bola táto vyše uvedeným rozsudkom okresného súdu v N., potvrdeným i krajským ako odvolacím súdom v N., odsúdená, je trestným činom vzájomne spáchaným v skutkovej súvislosti s urážkou, ktorú spáchala teraz urazená B. ku škode obžalovanej A., že oba činy boli spáchané dňa 17. decembra 1936 a že pre čin spáchaný B. bola táto uznaná vinnou a odsúdená rozsudkom okresného súdu v N. zo dňa 20. januára 1937, ktorý rozsudok čo do viny a výmery trestu bol na základe odst. 2 § 554 tr. p. potvrdený rozsudkom krajského ako odvolacieho súdu v N. zo dňa 27. apríla 1937. Prichádza teda v úvahu pri riešení trestnej veci proti A. ustanovenie odst. 1 a 3 § 18 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Podľa odst. 1 § 18 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., došlo-li ku smieru alebo k rozsudku o súkromnej obžalobe pre niektorý čin trestný podľa tohto zákona, môže jedna strana sťahť druhú stranu pre iný taký trestný čin, ktorý proti nej spáchala do ujednania smieru, alebo do konca dôkazného pokračovania, len keď si pred smierom alebo pred ukončením dôkazného pokračovania výslovne vyhradila právo ju sťahť. Výhrady tejto není treba len vtedy, dozvedel-li sa oprávnený o trestnom čine alebo o osobe vinníkovej teprv po ujednaní smieru, alebo po skončení dôkazného pokračovania.

Podľa odst. 3 § 18 cit. zák. platí ustanovenie odst. 1 tohoto paragrafu (zrejme teda i o povinnosti výslovnej výhrady práva sťahť) i vtedy, je-li trestný čin vzájomne spáchaný s činom, pre ktorý došlo k hlavnému pojednávaniu, a odchylka od ustanovenia odst. 2 cit. paragrafu je len v tom, že žiadosť za trestné stíhanie vzájomne spáchaného trestného činu je možné v takomto prípade podať ešte do 15 dní po ujednaní smieru, alebo po skončení dôkazného pokračovania, i keď zákonná lehota, t. j. dvojmesačná, k podaniu súkromnej obžaloby už uplynula.

Zo spisov okresného súdu v N. proti obžalovanej B. plynie tiež, že si tam obžalovaná B. do konca dôkazného pokračovania pred vynesením rozsudku nevyhradila výslovne sťahť A. pre prestupok podľa § 1 alebo 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., hoci zo zápisnice o jej zodpovedaní a z ostatných okolností je zrejmé, že o čine A-ovej voči nej spáchanom vedela.

Hľadiac na uvedené, keďže si B. v trestnej veci vedenej proti nej pre prestupok urážky, resp. pomlvy u okresného súdu v N. nevyhradila výslovne stíhanie obžalovanej A. pre prestupok podľa § 1 alebo 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., hoci o spáchaní ich a o pachateľovi pred ukončením dôkazného pokračovania vedela, mala byť obžalovaná podľa § 326, čís. 3 tr. p. oslobodená od obžaloby pre dôvod vylučujúci zavedenie trestného pokračovania.

Keď prez to okresný súd uznal obžalovanú vinnou prestupkom urážky podľa § 1 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. a krajský ako odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil, porušili oba sudy zákon v ustanovení § 18, č. 1 a 3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.

Bolo preto vyhovené opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou, a bolo vyslovené, že rozsudkami okresného a krajského ako odvolacieho súdu v N. bol porušený zákon v horeuvedenom ustanovení. Porušenie zákona sa stalo v neprospech obžalovanej, ktorá mala byť pre dôvod vylučujúci zavedenie trestného pokračovania oslobodená. Je tu v dôsledku toho dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. p. Boly preto s prihliadnutím k ustanoveniu odst. 7 § 442 tr. p. zrušené rozsudky súdov prvej a druhej stolice v celom rozsahu a obžalovaná bola od obžaloby proti nej B. podanej na základe § 326, č. 3 tr. p. oslobodená.

Povinnosť obžalovanej k náhrade útrat trestného pokračovania odpadla zrušením odsudzujúceho rozsudku v dôsledku ustanovenia § 482, odst. 1 tr. p.

Povinnosť súkromnej strany k náhrade útrat trestného pokračovania, ktorá by v riadnom pokračovaní musela byť podľa § 482, odst. 2 tr. p. vyslovená, nemohla byť stanovená v pokračovaní o opravnom prostriedku generálnej prokuratúry k zachovaniu právnej jednotnosti, pretože takéto účinné nie je vo výnimkách v § 442 tr. p. uvedených pripustené a preto v tomto pokračovaní proti súkromnej strane vyslovené byť nemôže.

Čís. 6022.

Ak bol rozsudok vyneseneý v neprítomnosti obžalovaného za podmienok podľa § 1 zákona č. 8/1924 Sb. z. a n., má mu byť sdelený dožiadaným sudcom alebo má sa mu doručiť písomne s poučením o opravných prostriedkoch (odst. 5 cit. ust.); vyhlásenie takého rozsudku len obhájcovi nestačí.

Porušenie zákona v ustanovení § 383, odst. III, č. 2, písm. a) tr. p. a § 548, odst. 5 tr. p., podal-li poškodený proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu, s ktorým sa verejný žalobca spokojil, odvolanie z výroku o podmienenom odklade výkonu trestu a krajský ako odvolací súd toto odvolanie vecne preskúmal.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm III 523/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prestupok podľa § 41 prest. zák. vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou, a vyslovil, že pravoplatným rozsudkom krajského ako odvolacieho súdu v N. zo dňa 13. apríla 1937 bol porušený zákon v ustanoveniach § 1, odst. 5 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. a § 383, odst. III, č. 2, písm. a) a § 548, odst. 5 tr. p., pokiaľ nebolo nariadené sdelenie, resp. písomné doručenie rozsudku

okresného súdu obžalovanému s poučením o možnosti podať odpor a o opravných prostriedkoch a pokiaľ bol preskúmaný a zrušený z dôvodu vecnej zmätočnosti podľa § 385, č. 2 tr. p. čo do podmieneného odsúdenia rozsudok okresného súdu na základe odvolania poškodeného. Podľa posl. odst. § 442 tr. p. najvyšší súd zrušil tento rozsudok i s celým pokračovaním, ktoré nasledovalo po vynesení rozsudku okresného súdu a odkázal vec okresnému súdu v T. k ďalšiemu zákonnému pokračovaniu.

Z dôvodov:

Rozsudkom okresného súdu v T. zo dňa 26. februára 1937 bol obžalovaný A. uznaný vinným prestupkom proti obecnému kludu podľa § 41, odst. 1 prest. tr. z. Obžalovanému bol podľa §§ 1 a 3 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. povolený podmienený odklad výkonu trestu na skúšobnú dobu 1 roku.

Zo zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom plynie, že obžalovaný nebol na tomto pojednávaní prítomný, že bol zastúpený len obhájcom a že rozsudok okresného súdu bol pri tomto pojednávaní vyhlásený len obhájcovi, verejnemu žalobcovi a poškodenému. Obžalovanému, akokoľvek sa pojednávanie konalo podľa § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., nebol rozsudok podľa predpisu odst. 5 tohto paragrafu ani doručený, ani vyhlásený.

Po vyhlásení rozsudku vzdal sa poverenik štátneho zástupcu opravných prostriedkov, obhájca a poškodený sa nevyjadrili.

Dňa 1. marca 1937, teda v lehote stanovenej v odst. 1 § 548 tr. p., podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie poškodený, jednak čo do nízkej výmery trestu a jednak čo do podmieneného odsúdenia, z ktorého odvolanie v časti ohlásenej čo do nízkej výmery trestu vzal na odvolacom hlavnom pojednávaní u krajského súdu v N. dňa 13. apríla 1937 späť a podržal ho len v časti ohlásenej čo do podmieneného odkladu výkonu trestu.

Na základe tohoto odvolania krajský súd ako odvolací súd v N. rozsudkom zo dňa 13. apríla 1937 na verejnom pojednávaní preskúmal rozsudok okresného súdu v T., z dôvodu vecnej zmätočnosti podľa § 385, č. 2 tr. p., čo do podmieneného odsúdenia ho zrušil a vyslovil, že sa obžalovanému podmienený odklad výkonu trestu nepovoľuje. Rozsudok tento sa stal pravoplatným.

Pokračovaním krajského ako odvolacieho súdu v N. bol porušený zákon, a to v dvoch smeroch.

1. Podľa 5. odst. § 1 zákona č. 8/1924 Sb. z. a n. musí byť obžalovanému, proti ktorému bolo konané pojednávanie a vyneseneý rozsudok v jeho neprítomnosti, rozsudok sdelený dožiadaným sudcom, alebo má sa mu doručiť písomne s poučením o možnosti podať odpor podľa ustanovenia § 4 cit. zák. a o opravných prostriedkoch. Nestačí vyhlásenie rozsudku len obhájcovi.

Hľadiac na uvedené, nesdelil-li okresný súd svoj rozsudok obžalovanému, ani mu ho nedoručil pred predložením spisov krajskému ako

odvolaciemu súdu, a odvolací súd bez toho, že by nariadil sdelenie alebo doručenie rozsudku okresného súdu obžalovanému, ktorému hľadiac na to, že mu rozsudok nebol doručený, lehotu k podaniu opravných prostriedkov proti nemu (odporu a odvolania) ešte ani nezačala, predčasne na základe odvolania poškodeného preskúmal vec a vyniesol rozsudok, prekročil svoj obor pôsobnosti, zavinil tak zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p. a porušil tiež zákon v ustanovení § 1, odst. 5 zák. čís. 8/1924 Sb. z. a n.

2. Podľa § 383, odst. III, čís. 2, písm. a) tr. p. a § 548, odst. 5 tr. p. môže poškodený proti takému rozsudku, ktorým sa vyslovuje vina obžalovaného, v jeho neprospech podať odvolanie len čo do svojho súkromného právneho nároku, a to tiež len vtedy, podal-li niektorý z oprávnených odvolanie čo do viny alebo proti vymeraniu trestu. Z tohoto ustanovenia zrejme plynie, že čo do trestu a podmieničného odsúdenia neprislúcha poškodenému právo odvolania, keďže tento nebol ani hlavným ani náhradným súkromným žalobcom, ale išlo o čin z úradu stíhateľný a obžalobu zastupoval verejný žalobca, ktorý bol s rozsudkom okresného súdu spokojný. Malo byť preto odvolanie poškodeného v tomto smere ohlásené už okresným súdom podľa § 549, odst. 2 tr. p. odmietnuté ako podané osobou neoprávnenou, alebo opominul-li tak učiniť okresný súd, mal tak učiniť krajský súd ako odvolací podľa § 550, odst. 2 tr. p.

Keď prez to krajský ako odvolací súd odvolanie poškodeného, podané čo do podmieničného odsúdenia, neodmietol, ale meritorne o ňom rozhodujúc vyhovel mu, zrušil rozsudok okresného súdu z dôvodu vecnej zmatečnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. a vyriekol, že sa obžalovanému podmieničný odklad výkonu trestu nepovoľuje, porušil zákon tiež v ustanovení § 383, odst. III, čís. 2, písm. a) tr. p. a § 548, odst. 5 tr. p.

Dôsledkom toho bol uznaný základným opravným prostriedkom generálnej prokuratúry podaný podľa § 441 tr. p. a bolo rozhodnuté, ako je uvedené vo výrokovvej časti usnesenia.

Čís. 6023.

Otázku, či bol medzi súkromným žalobcom a obžalovaným uzavretý smier (§ 18, odst. 1 zákona o ochrane cti), treba posudzovať podľa obsahu prehlásenia strán; je nerozhodné, či i zápisnica o pojednávaní uživa o prehlásení strán práve tohoto označenia (smier).

Výhrady stíhania pre iný čin trestný podľa zákona o ochrane cti, než o ktorý ide v uzavieranom smiere alebo vo vyhlásení sa majúcom rozsudku, je treba i vtedy, keď pre tento iný čin už bola v dobe smieru alebo zakončenia dokazovacieho pokračovania podaná žaloba.

Pod pojmom »vzájomné žaloby« má zákon na mysli i žaloby podané len týmže žalobcom proti tomuže obžalovanému.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm III 524/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prestupok urážky vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti a vy-

slovil, že rozsudkom krajského ako odvolacieho súdu v N. zo dňa 23. marca 1937 bol porušený zákon v ustanovení § 18, odst. 1 zákona o ochrane cti. Podľa § 442, posl. odst. tr. p. zrušil najvyšší súd uvedený rozsudok v celom rozsahu a vyslovil, že rozsudok okresného súdu v Z. zo dňa 15. decembra 1936 zostáva v platnosti v odst. 1. jeho výroku o sprostení A. od obžaloby.

Dôvody:

Súkromný žalobca podal proti obžalovanému A. u okresného súdu v Z. dve súkromné žaloby pre prestupky urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti a to: 1. 28. marca 1936 o urážke spáchanej 20. marca 1936, 2. 4. mája 1936 o urážke spáchanej 20. apríla 1936.

O prvej z týchto žalôb bolo prevedené pojednávanie 5. mája 1936. Po jeho zahájení prehlásil obžalovaný, že ľutuje svojho činu a zaviazal sa zaplatiť súkromnému žalobcovi útraty, na čo súkromný žalobca prehlásil, že nežiada potrestanie obžalovaného a vzal žalobu späť. Súd potom pokračovanie zastavil na základe § 323, odst. 1 tr. p.

V druhej veci konalo sa pojednávanie 2. júna 1936. Súd rozsudkom pri ňom vyneseným uznal obžalovaného vinným prestupkom urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti. Rozsudok okresného súdu stal sa ihneď pravoplatným, lebo strany sa vzdaly hneď po jeho vyhlásení opravných prostriedkov.

K žiadosti odsúdeného za obnovu nariadil okresný súd v Z. v smysle § 558, odst. 2 tr. p. pojednávanie na deň 15. decembra 1936. Rozsudkom pri ňom vyneseným zbavil okresný súd platnosti hore opísaný rozsudok zo dňa 2. júna 1936, sprostil žalobcu povinným hradiť obžalovanému útraty obhajoby. Svoj rozsudok odôvodnil okresný súd zistením, že súkromný žalobca si v smysle § 18, odst. 1 zákona o ochrane cti nevyhradil v prvej trestnej veci právo stíhať obžalovaného pre druhú urážku.

Na základe odvolania súkromného žalobcu zaoberal sa vecou krajský ako odvolací súd v N. Rozsudkom zo dňa 23. marca 1937 zrušil pre zmatečnosť podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. napadnutý rozsudok v celom rozsahu a ponechal v platnosti rozsudok okresného súdu v Z. zo dňa 2. júna 1936.

Podľa odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevzťahuje sa vraj na súdený prípad ustanovenie § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti, pretože a) pokračovanie o urážke, spáchanej 20. marca 1936, sa skončilo zastavením podľa § 323 tr. p. následkom ustúpenia súkromného žalobcu od obžaloby, kdežto § 18, odst. 1 cit. zák. platí iba vtedy, keď došlo buď k smieru medzi stranami, alebo k rozsudku, b) dňa 4. mája 1936 (tedy pred pojednávaním v prvej veci) bola v druhej veci už podaná žaloba a preto nebolo treba výhrady k stíhaniu pre urážku, uvedenú v druhej veci, c) nešlo o žalobu dodatočnú (patrne vzájomnú v smysle § 18 zák. o ochr. cti), pretože v oboch veciach bol ten istý obžalovaný aj ten istý súkromný žalobca.

Ani jeden z týchto dôvodov odvolacieho súdu neodpovedá zákonu.

Vo veci týkajúcej sa urážky spáchanej dňa 20. marca 1936 došlo pri pojednávaní, konanom dňa 5. mája 1936, k smieru strán, ako je zrejme zo zápisnice, spisanej o tomto pojednávaní. Prehlásenie obžalovaného, že ľutuje svojho činu, jeho dobrovoľný záväzok zaplatiť útraty súkromnému žalobcovi ako aj hneď na to nasledujúce prehlásenie súkromného žalobcu, že nežiada potrestanie obžalovaného, je smierom svojim obsahom, trebárs zápisnica formálne tohoto slova neužíva. Bolo len dôsledkom tohoto smieru, že súkromný žalobca vzal späť žalobu a že potom súd pokračovanie zastavil v smysle odst. 1 § 323 tr. p., lebo pokračovanie je treba ukončiť.

Že v prípadoch § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti je k stíhaniu pre iný čin (než o ktorý ide v uzavieranom smiere, alebo vyhlásil sa majúcom rozsudku), trestný podľa zákona o ochrane cti a spáchaný pred smierom, alebo zakončením dôkazného pokračovania, potrebná výslovná výhrada stíhania tiež, keď pre tento iný čin už bola v dobe smieru, alebo zakončenia dôkazného pokračovania podaná žaloba, a že zákon pod pojmom »vzájomné žaloby« má na mysli tiež žaloby, podané len tým istým žalobcom proti tomu istému obžalovanému, vyslovil už najvyšší súd v svojom rozhodnutí, uverejnenom vo Sbíerke n. s. tr. pod čís. 5670. Poukazuje sa tu preto na odôvodnenie tohoto rozhodnutia, pokiaľ ide o názory odvolacieho súdu, uvedené hore sub b) a c), nesprávnosť ktorých jasne vysvitá z cit. rozhodnutia najvyššieho súdu.

Ponevác si podľa zistenia nižších súdov súkromný žalobca výslovne nevyhradil do smieru, uzavretého pri pojednávaní, konanom dňa 5. mája 1936, právo stíhať obžalovaného pre druhú urážku, spáchanú 20. apríla 1936, a ponevác výslovná taká výhrada tu bola podľa § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti potrebná, nebolo dôvodov pre zmenu rozsudku súdu prvej stolice, ktorým bol obžalovaný sprostý obžaloby práve z dôvodu, že súkromný žalobca si včas výslovne nevyhradil stíhať obžalovaného pre urážku v druhej veci. Preto krajský súd, keď prez to svojím rozsudkom zo dňa 23. marca 1937 zmenil sprostujúci prvostupňový rozsudok zo dňa 15. decembra 1936, vyneseny v obnovenom pokračovaní, a ponechal v platnosti prvý rozsudok okresného súdu zo dňa 2. júna 1936, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným prestupkom urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti, porušil zákon, a to v ustanovení § 18, odst. 1 zákona o ochrane cti.

Dôsledkom toho bolo vyhovené opravnému prostriedku generálnej prokuratúry, podanému v smysle § 441 tr. p. pre zachovanie právnej jednotnosti, a bolo vyslovené hore uvedené porušenie zákona. Ponevác porušenie to, tvoriace ináč aj vecný zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., stalo sa v neprospech obžalovaného, ktorý bol uznaný vinným, ačkoľvek mal byť obžaloby sprostý, bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený a rozsudok okresného súdu zo dňa 15. decembra 1936, pokiaľ ním bolo vyslovené sprostenie obžalovaného od obžaloby, bol ponechaný v platnosti.

Povinnosť obžalovaného k náhrade útrat trestného pokračovania odpadla zrušením odsudzujúceho rozsudku v dôsledku ustanovenia § 482, odst. 1 tr. p. Povinnosť súkromnej strany k náhrade útrat trestného pokračovania, ktorá by v riadnom pokračovaní musela byť podľa § 482,

odst. 2 tr. p. vyslovená, nemohla byť stanovená v pokračovaní o opravnom prostriedku generálnej prokuratúry k zachovaniu právnej jednotnosti, ponevác takýto účinok neni vo výnimkách v § 442 tr. p. citovaných pripustený a následkom toho v tomto pokračovaní proti súkromnej strane vyslovený byť nemôže.

Čís. 6024.

Pri použití § 21 tr. zák. prest. možno vymerať vinníkovi len trest peňazitý.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm IV 262/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prestupok urážky vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti a vyslovil, že pravoplatným rozsudkom krajského súdu v M. ako súdu odvolacieho, vyneseny dňa 3. marca 1937, bol porušený zákon v ustanovení § 21 prest. tr. z., pokiaľ týmto rozsudkom bol obžalovanému, uznanému vinným prestupkom podľa § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., s použitím § 21 prest. tr. z. vymeraný trest druhom uzamknutia.

Na základe § 442, odst. 7 tr. p. zrušil najvyšší súd citovaný rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. vo výroku o treste a vymeral obžalovanému s použitím § 21 prest. tr. z. peňazitý trest 100 (jedno sto) Kč, ktorý v prípade nevykonalosti zamienil podľa § 8 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n. na dva dni uzamknutia.

Dôvody:

Okresný súd v N. odsúdil rozsudkom zo dňa 17. decembra 1936 obžalovaného A. pre prestupok urážky podľa § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. zrejme hľadiac na § 2, čís. 2 zák. čís. 284/1920 Sb. z. a n., ktorý však v rozsudku necitoval, a s použitím § 91 tr. z. k trestu uzamknutia na 5 dní. Proti tomuto rozsudku odvolal sa len obžalovaný čo do trestu.

Krajský súd v M., ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 3. marca 1937 zmenil prvostupňový rozsudok vo výroku o treste a vymeral obžalovanému s použitím § 21 pr. tr. z. trest uzamknutia na 2 dni, necitujúc práve tak ako prvý súd zák. čís. 284/1920 Sb. z. a n., ale zrejme hľadiac na § 2, čís. 2 tohoto zákona, a to podmienené na skúšobnú dobu 1 roku, zrušiac vzájomne útraty strán v smysle §§ 34, 35 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. Rozsudok tento sa stal pravoplatným. Odvolací súd priznal prvým súdom uvážené okolnosti poľahčujúce, a to zachovalosť, čiastočné doznanie a rozčulenie, nespoznal žiadnej okolnosti, ktorá by obžalovanému priťažovala. Hľadiac na prevahu okolností poľahčujúcich, použil pri výmere trestu § 21 pr. tr. z.

Rozsudkom krajského ako odvolacieho súdu bol pri určení trestu porušený zákon.

Podľa § 21 prest. tr. z. môže súd pri prevahu poľahčujúcich okolností vymerať miesto trestu uzamknutia trest peňazitý.

Ustanovením § 21 prest. tr. zák. bol čo do prestupkov doplnený § 92, odst. 1, veta 2 tr. z., hľadiac na to, že trestný zákon o zločinoch a prečinoch sa nevzťahuje na trest uzamknutia, ktorý stanoví prestupkový tr. zákon. Ponevác však prestupkový tr. zákon v § 12 predpisuje, že všeobecných predpisov trestného zákona o zločinoch a prečinoch treba užiť tiež o prestupkoch, pokiaľ prestupkový trestný zákon neustanovuje inak, treba mať za to, že ustanovenie § 12 prest. tr. zák. umožňuje i upotrebenie § 92, odst. 1, veta 1 tr. z. u prestupkov, to je, že s upotrebením § 12 prest. tr. zák. a § 92, odst. 1, veta 1 tr. z. je možné u prestupkov, na ktoré zákon stanoví medzitýmnu minimálnu sadzbu, druh trestu znížiť na najnižšiu jeho mieru, lebo prestupkový trestný zákon pre tieto prípady neobsahuje žiadneho ustanovenia.

Keď teda krajský súd obžalovanému s odvolaním sa len na § 21 prest. tr. zák. vymeral trest na slobode uzamknutia, hoci podľa znenia § 21 prest. tr. zák. mohol vymerať len peňažitý trest, porušil zákon v ustanovení § 21 prest. tr. zák. v neprospech obžalovaného, lebo vymeral trest v druhu uzamknutia pod zákonnú sadzbu troch dní, v § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. stanovenú, mohol len s upotrebením § 12 prest. tr. zák. a § 92, odst. 1, veta 1 tr. z. Preto postupoval najvyšší súd podľa § 442, posl. odst. tr. p. a rozhodol tak, ako je vo výroku uvedené.

Čís. 6025.

Úmyselné a bezprávne zničenie alebo poškodenie okien domu — keďže sú to veci nehnuteľné — nespadá pod ustanovenie § 418 tr. zák., ale stíha sa podľa výšky spôsobenej škody buď podľa § 421 tr. zák. ako prečin, alebo podľa § 127, odst. 2 tr. zák. prest. ako prestupok.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm IV 301/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prečin podvodu atď. vyhovel opravnému prostriedku k zachovaniu právnej jednotnosti a vyslovil, že pravoplatnými rozsudkami okresného súdu v N. zo dňa 10. júla 1935 a krajského súdu v N. zo dňa 25. septembra 1935 a usnesením vrchného súdu zo dňa 30. decembra 1935 bol porušený zákon v ustanovení § 1, odst. 1 tr. z. a § 418 tr. z., pokiaľ nimi čin obžalovaného A., že dňa 12. novembra 1934 v N. vytýkol P-ovi okennú tabuľu v cene 20 Kč, bol kvalifikovaný za prečin poškodenia hnuteľnej veci podľa § 418 tr. z.

Podľa § 442, odst. 7 tr. p. zrušil najvyšší súd spomenuté rozsudky a usnesenie vo výroku o kvalifikácii uvedeného činu a kvalifikoval čin ten za prestupok podľa § 127, odst. 2 prest. tr. zák.

Z dôvodov:

Rozsudkom okresného súdu v N. zo dňa 10. júla 1935 bol A. uznaný vinným: 1. — — —, 4. prečinom poškodenia cudzieho majetku podľa § 418 tr. z.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie obžalovaný do viny a do nepovolenia podmieneného odkladu výkonu trestu a zmocnenec štátneho zástupcu pre použitie § 92 tr. z. a z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. pre nesprávne vymereanie trestu.

Krajský ako odvolací súd v N. rozsudkom zo dňa 25. septembra 1935 zmenil prvostupňový rozsudok, oslobodil podľa § 326, čís. 2 tr. p. obžalovaného od obžaloby z prečinu ad 1. uvedeného. Dôsledkom toho mu znovu vymeral trest. Podľa § 7, odst. 2 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n. poukázal prvostupňový súd, aby dodatočne rozhodol o podmienenosti odsúdenia.

Obžalovaný podal proti odvolaciemu rozsudku zmätočnú sťažnosť, ktorú vrchný súd usnesením z 30. decembra 1935 podľa § 434, odst. 3 tr. p. odmietol ako vylúčenú zákonom, totiž ustanovením § 33, odst. 3 por. nov.

Okresný súd v N. jednajúc podľa príkazu odvolacieho súdu podľa § 7, odst. 2 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n. usnesením z 25. februára 1936 nepovolil odsúdenému podmienený odklad výkonu trestu. Proti tomu podal obžalovaný odvolanie pre nepovolenie tohoto odkladu.

Krajský súd v N. jednal o tomto odvolaní v neverejnom (proti ustanoveniu § 7, odst. 2 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. a §§ 550, odst. 1, 399, odst. 1 tr. p.) zasadnutí a usnesením zo dňa 16. mája 1936 odvolaniu nevyhovel a napadnuté usnesenie potvrdil. Tým bola vec pravoplatne skončená.

Proti usneseniu odvolacieho súdu podal síce ešte zmätočnú sťažnosť obžalovaný, ale vrchný súd ju usnesením zo dňa 14. septembra 1936 odmietol ako zákonom, totiž § 556, odst. 3 tr. p. vylúčenú.

Právna kvalifikácia činu obžalovaného, hore sub 4. uvedeného, neodpovedá zákonu.

V tomto smere uznaly nižšie súdy skutkom, že obžalovaný dňa 12. novembra 1934 v N. v hádke zo zlosti rozbil P-ovi okennú tabuľu a tým mu spôsobil škodu 20 Kč. Čin tento kvalifikovaly za prečin poškodenia cudzieho majetku podľa § 418 tr. z. Podľa tohoto predpisu sa trestá len úmyselné a bezprávne poškodenie cudzej veci h n u t e ľ n e j. Okná domu nie sú však vecmi h n u t e ľ n ý m i, ale súčiastkami vecí nehnuteľných a tedy vecmi nehnuteľnými. Ich poškodenie, na pr. rozbitie tabulí v nich, nie je tedy poškodením vecí h n u t e ľ n e j, ale n e h n u t e ľ n e j. Úmyselné a bezprávne poškodenie nehnuteľných vecí inej osoby sa stíha podľa výšky spôsobenej škody buď podľa § 421 tr. z. ako prečin, je-li škoda nad 100 Kč, alebo podľa § 127, odst. 2 prest. tr. zák. ako prestupok, je-li škoda nižšia. Ponevác tedy v súdnom prípade išlo o poškodenie nehnuteľnej veci v hodnote pod 100 Kč, mal byť hore opísaný čin obžalovaného kvalifikovaný za prestupok podľa § 127, odst. 2 prest. tr. zákona.

Keď prez to okresný súd v N. v svojom cit. rozsudku zistený čin kvalifikoval za prečin poškodenia cudzieho majetku podľa § 418 tr. z., prehlásil, že je prečinom taký skutok, ktorý je iba prestupkom, a tým porušil zákon v ustanovení § 1, odst. 1 tr. z. a § 418 tr. zák.

Odvolací súd túto vadu, tvoriacu v neprospech obžalovaného dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., neodstránil, ale v onom smere

prvostupňový rozsudok potvrdil, ačkoľvek rozsudok prvého súdu bol napadnutý tiež v tejto časti. Týmto potvrdzujúcim výrokom tedy aj odvolací súd porušil zákon rovnakým spôsobom.

Rovnako usnesením vrchného súdu bol porušený ten istý predpis zákona, lebo tento súd odmietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného ako zákonom vylúčenú a z úradnej povinnosti podľa § 385, odst. 2 tr. p., § 557, odst. 3 tr. p. a §§ 30, 33, odst. 1 por. nov. neodstránil onu vadu, ačkoľvek tiež rozsudok odvolacieho súdu bol vo vylúčenom výroku napadnutý. Okolnosť, že strany by podľa § 556, odst. 3 tr. p. nemohly dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. vytykať, nebránila vrchnému súdu, aby nezjednal nápravu z úradnej moci.

Bolo preto vyhovené opravnému prostriedku generálnej prokuratúry, podanému k zachovaniu právnej jednotnosti, a bolo vyslovené, že rozsudkami okresného súdu v N. zo dňa 10. júla 1935 a krajského súdu v N. zo dňa 25. septembra 1935, a usnesením vrchného súdu zo dňa 30. decembra 1935 bol porušený zákon v ustanovení § 1, odst. 1 tr. z. a § 418 tr. zák.

Ako už bolo uvedené, porušenie to stalo sa v neprospech obžalovaného, lebo namiesto pre prestupok, trestným uzamknutím do 8 dní, bol uznaný vinným prečinom, trestným väzením do 1 roku (lebo o veci podľa § 18, čís. 9 zák. čl. XXXIV:1897 súdil okresný súd a neodstúpil vec sborovému súdu) a pokutou od 500 Kč do 10.000 Kč. Boly preto spomenuté rozsudky a usnesenie nižších súdov v smysle § 442, odst. 7 tr. p. zrušené vo výroku o kvalifikácii tohoto činu a čin ten, hľadiac na včas podaný súkromný návrh, bol kvalifikovaný iba za prestupok podľa § 127, odst. 2 prest. tr. zák.

Čís. 6026.

Pro skutkovou podstatu zločinu podľa § 222 tr. zák. je lhostejné, zda pachateľ naváděl ke krivému svědectví osobu, na kterou se potom sám odvolával jako na svědka, anebo osobu, kterou vedl za svědka jeho odpůrce.

Navádění ke krivému svědectví je trestným činem i tehdy, stalo-li se před zahájením soudního řízení; vyžaduje se jen, aby se vztahovalo na nastávající soudní řízení.

(Rozh. ze dne 27. října 1937, Zm IV 552/37.)

A. — nyní obžalovaná — podala na N. trestní oznámení pro pokus zločinu násilného smilstva. Nejistěného dne potom — nemohlo býti vy pátráno, zda před formálním zahájením trestního řízení proti N., či až po jeho zahájení — naváděla A. tři osoby, aby za odměnu jako svědci před soudem dosvědčily, že viděly, jak N. chtěl A. znásilniti. Soudy nižších stolic uznaly obžalovanou vinnou trojnásobným zločinem svádění ke krivému svědectví podle § 222, odst. 1 tr. zák.

Nejvyšší soud zmätočnú sťažnosť obžalované čiastočne odmietl, čiastočne zamítl.

Z d ů v o d ů:

Po právu z téhož dôvodu zmätočnosti [§ 385, čís. 1 a) tr. ř.] provedená zmätočnú sťažnosť tvrzením, že nemůže jíti o zločiny svádění ke krivému svědectví, ježto v době svádění trestní řízení nebylo ještě zavedeno a ježto obžalovaná se na svědky neodvolávala, ale naopak poškozený (N.) navrhoval výslech svědků, je bezzákladná.

Pro skutkovou podstatu trestných činů, uvedených v § 222 tr. z., je lhostejno, zda pachateľ sváděl ke krivému svědectví osoby, na které se sám odvolával jako na svědky, nebo osoby, jichž svědecký výslech navrhoval jeho odpůrce. Je proto pro posouzení věci nerozhodné, že obžalovaná vůbec nenavrhovala výslech svědků, které se snažila ke krivému svědectví svéstí.

Bez důvodná jest i ta námitka, že před zahájením trestního řízení není svádění ke krivému svědectví trestným činem. V souzeném případě obžalovaná — i když přesně nebylo zjištěno, kdy se navádění stalo — sváděla osoby v prvému rozsudku uvedené, aby nepravdivé okolnosti dosvědčily u soudu. Stalo-li se to tedy i před formálním zahájením trestního řízení, vztahovalo se navádění obžalované zřejmě na nastávající soudní řízení.

Čís. 6027.

Náležitosti skutkových otázek kladených porotcom podľa § 5 por. nov.

Spojenie jednej otázky skutkovej s niekoľko otázkami právnymi podľa § 4, odst. 2 por. nov.

Pojem »silného rozčulenia« v smysle § 281 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 30. októbra 1937, Zm III 414/37.)

Obžalovaná A., žens vydatá, udržovala niekoľko rokov tajný ľúbostný pomer s M. Keď sa jej manžel koncom decembra 1936 dovedel o tomto jej pomere, sdělil to M. Od tej doby choval sa k nej M. chladne. Dňa 1. januára 1937 dopoludnia nabila obžalovaná revolver, presvedčila sa, či bezvadne funguje a napoludnie odišla k M. Keď jej M. na otázky, prečo sa zmenil v svojom chovaní, vyhýbave odpovedal, vystrelila obžalovaná z revolveru proti hornej časti jeho tela. Náboj vnikol M. do krku a len náhodou nespôsobil smrť, ale len poranenie, trvajúce dva mesiace. Porotný súd uznal obžalovanú vinnou pokusom zločinu úmyselného zabitia podľa §§ 65, 279 tr. zák.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovanej zčásti odmietol, zčásti zamítl.

Z d ô v o d o v:

Dôvod zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 por. nov. vytyka zvolený obhájca obžalovanej preto, že porotný súd:

1. nevyhovelo návrhu obrany na doplnenie prvej skutkovej otázky prvej skupiny danej v smysle obžaloby v tom smere, že obžalovaná 28. decembra 1936, keď manžel jej vytykal pomer s M., ihneď sdelila M., že ich pomer je vyzradený, a opäť, ako už viackrát predtým, ho žiadala, aby sa vyslovil, či si ju chce vziať za manželku, a vyslovila sa, že inak musí ona ísť preč, ale keď ona pôjde, musí i druhý s ňou,

2. nevyhovelo návrhu obrany na položenie zvláštnej otázky na zločin podľa § 279 tr. z. alebo i podľa § 281 tr. z.

Zmätočná sťažnosť je bezzákladná.

K bodu 1. Podľa odst. 2 § 5 por. nov. v skutkovej otázke musia byť uvedené všetky skutkové okolnosti, ktoré odpovedajú prvkom skutkovej podstaty ustanoveným zákonom, ktorého sa má použiť a ktoré sa hodia k rozlišovaniu činu, a všetky tie s hľadiska posúdenia veci rozhodujúce skutkové okolnosti, ktorých uvedenie navrhuje niektorá strana alebo niektorý porotca (§ 11 por. nov.) alebo pokladá to súd za nutné bez návrhu.

Skutkové okolnosti, že manžel obžalovanej dozvedel sa o jej pomere s M. a že obžalovaná to sdelila i M., jako plynie z osnovy prvej skutkovej otázky prvej skupiny položennej súdom, boly do tejto otázky pojaté; ostatné okolnosti, zvlášť tie, že obžalovaná žiadala M., aby sa vyslovil, či si ju chce vziať za manželku, a že mu hovorila, že inak musí ísť preč a že musí ísť i druhý s ňou, nemaly ani podľa názoru najvyššieho súdu rozhodujúceho významu pre posúdenie veci. Porotný súd preto právom odoprel ich pojatie do skutkovej otázky danej v smysle obžaloby a nezačínal tým obrancom vytykaný zmätok.

K bodu 2. Nezavinil porotný súd tento zmätok ani tým, keď nepoložil porotcom k rozhodnutiu zvlášť výpomocnú hlavnú otázku na zločin podľa § 279 tr. z., osnovanú obranou.

Podľa § 4, odst. 2 por. nov. je možné podľa okolností prípadu jednu otázku skutkovú spojiť s niekoľkými otázkami právnymi. Preto aj v súdenom prípade hľadiac na bezpodstatný rozdiel medzi skutkovými okolnosťami tvoriacimi základ súdom položennej hlavnej skutkovej otázky prvej skupiny a skutkovými okolnosťami tvrdenými obranou za základ položenia výpomocnej hlavnej skutkovej otázky, z ktorých niektoré sa za trestného pokračovania nevykytily, iné však vyskytnuvšie sa ani podľa názoru najvyššieho súdu neboly rozhodné pre posúdenie veci, bol porotný súd oprávnený spojiť hlavnú skutkovú otázku prvej skupiny jednak s právnou otázkou v smysle §§ 65, 278 tr. z. a jednak s výpomocnou hlavnou právnou otázkou podľa §§ 65, 279 tr. z., lebo skutkový stav, tvoriaci základ položenia právnych otázok, bol v podstate rovnaký a bolo len predmetom právnej úvahy rozhodnúť, či obžalovaná konala v úmysle vopred uváženom, alebo bez takéhoto úmyslu.

Inak však z tohoto dôvodu uplatnená zmätočná sťažnosť je neprávom uplatňovaná i preto, lebo porotcovia druhú otázku právnou prvej skupiny, znejúcu na kvalifikáciu činu obžalovanej podľa §§ 65, 278 tr. z., zodpovedali záporne a kladne zodpovedali tretiu otázku právnou skupiny prvej, znejúcu na kvalifikáciu činu obžalovanej podľa §§ 65, 279 tr. z., teda

kvalifikovali čin tak, ako k tomu smerovala obrana navrhujúc zvlášť položenie výpomocnej hlavnej otázky a tak nemalo by ani porušenie formálnych ustanovení pri kladení otázok vliv na rozsudok a nemôže byť preto v smysle odst. 2 § 29 por. nov. ani zmätočná sťažnosť uplatnená.

Napokon je bezpodstatná zmätočná sťažnosť zvoleného obhájcu obžalovanej i v časti, pokiaľ z dôvodu zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 namietla, že porotný súd neprávom odoprel položiť porotcom k rozhodnutiu tak skutkovú ako aj právnú otázku znejúcu na čin spáchaný v silnom rozčúlení podľa § 281 tr. z.

Pod pojmom silného rozčúlenia treba rozumieť rozčúlenie takého stupňa, následkom ktorého stráca pachateľ duševnú rovnováhu a ktoré nepripúšťa uvažovanie a posudzovanie činu a v značnej miere obmedzuje premýšľanie a úvahu o jeho následkoch. Má-li byť pachateľovi priznaná kvalifikácia v smysle § 281 tr. z., treba tiež, aby bol splnený i ďalší zákonný požiadavok, totiž, aby čin bol spáchaný ihneď v silnom rozčúlení.

Okolnosti tvrdené obrancom obžalovanej, že obžalovaná udržovala s poškodeným M. milostný pomer, o ktorom sa i jej manžel dozvedel, že poškodený, hoci predtým sľuboval manželstvo, sľub nesplnil, ale obžalovanú bezprostredne pred činom, než ona na neho vystrelila, ostre odmietol, z ktorých niektoré boly i porotcami zistené, nie sú také, ktoré by, hľadiac i na ostatné okolnosti — najmä, že obžalovaná bola v platnom manželskom sväzku a že už z chovania poškodeného voči nej pri rozhovore večer dňa 31. decembra 1936 musela soznať, že poškodený v svojich citoch voči nej značne ochladol, s právneho hľadiska opodstatnily záver na silné rozčúlenie v smysle § 281 tr. z. Nepochybil preto porotný súd, keď otázky obrancu navrhované na čin podľa §§ 279, 281 tr. z. zamietol z dôvodu čerpaného zo zákona. Bola preto zmätočná sťažnosť zvoleného obhájcu obžalovanej v tejto časti zamietnutá jako bezpodstatná podľa odst. 1 § 36 por. nov.

Čís. 6028.

K dokonaniu zločinu lúpeže trestnej podľa § 349, odst. 2 tr. zák. sa vyzaduje jednak odňatie movitej veci jej držiteľovi alebo detentorovi, jednak úmyselné usmrtenie človeka; jestliže pachateľ nedokončil zamýšľané odňatie movitej veci, poškodeného však úmyselne usmrtil, treba čin kvalifikovať ako pokus zločinu lúpeže podľa §§ 65, 349, odst. 2 tr. z.

(Rozh. zo dňa 30. októbra 1937, Zm IV 489/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu vraždy atď., vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného A., uplatňujúcej po zákone dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., z tohto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok porotného súdu dotyčne obžalovaného A. a z povinnosti úradnej aj dotyčne obžalovaného B., pokiaľ trestný čin menovaných obžalovaných bol kvalifikovaný ako zločin lúpeže

podľa § 344 a § 349, odst. 2 tr. zák., a kvalifikoval trestný čin obžalovaných A. a B. ako pokus zločinu lúpeže podľa §§ 70, 65, 344 a 349, odst. 2 tr. z.

Z d ť o v o d o v :

Neľže odopref oprávnenie zmätočnej sťažnosti obžalovaného A. v časti, pokiaľ, prevádzajúc zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., v podstate namieta, že jeho čin nemal byť kvalifikovaný jako dokonaná lúpež, ale že mal byť kvalifikovaný jako pokus zločinu lúpeže.

Podľa skutočností zistených porotcami kladným zodpovedaním prvej, tretej a štvrtej skutkovej otázky prvej skupiny obžalovaný A. niekoľko dní pred prepadnutím poškodeného M. sviedol jedného zo spoločníkov na prepadnutie poškodeného. Dňa 8. septembra 1925 večer v chotári obce N. naciernil si sadzou tvár, napil sa pálenky jedným spoločníkom tam prinesenej, aby takto mal väčšiu odvalu na prevedenie činu a na spôsobe tohoto sa rozhodol. Potom súc ozbrojený vojenskou puškou a jedným nábojom, buď sám, alebo so spoločníkmi, z ktorých jeden bol ozbrojený vojenskou puškou s 5 nábojmi, povrazom a železnou palicou, druhý spoločník sekerou a tretí javorovým kolom, prepadli poškodeného v I. spiacieho na posteli pod otvorenou šopou na dvore a dožadovali sa na ňom vydania peňazí, pri čom jeden z nich, alebo viacerí mu nástrojmi, ktorými boli opatrení, zasadili viac rán, menovite na hlave, na čele pod pravým okom a nad pravým uchom. Keď poškodený následkom týchto poranení začal jajkať, čo na blízku spiaci príslušníci jeho rodiny počuli a sa prebudili, pachatelia zo strachu, aby neboli prichytení, utiekli bez toho, že by boli poškodenému niečo odcudzili.

Konaním horeuvedeným bolo spôsobené poškodenému zlomenie kosti lebečnej a roztrieskanie mozgu, následkom čoho poškodený dňa 13. septembra 1925 zomrel.

Keďže porotcovia kladne zodpovedali i siedmu otázku právnu, uznal porotný súd obžalovaného vinným zločinom lúpeže podľa §§ 70, 344, 349, odst. 2 tr. z.

S názorom porotného súdu, že by v súdenom prípade išlo o dokonaný zločin lúpeže podľa §§ 70, 344, 349, odst. 2 tr. z., neľže súhlasiť.

Zločinu lúpeže podľa §§ 344, 349, odst. 2 tr. z. sa dopustí, kto v úmysle, aby si bezprávne privlastnil cudziu vec movitú o d n í m e ju jej držiteľovi, alebo detentorovi, pri čom je pri lúpeži i človek úmyselne usmrtený. Vyžaduje sa teda k dokonaniu tohoto činu jednak odňatie movitej veci jej držiteľovi, alebo detentorovi, jednak úmyselné usmrtenie človeka. Zo skutkových zistení, učiných porotcami však zrejme plynie, že ani obžalovaný ani jeho spoločník, keď bol poškodený poranený, súc vyrušení krikom tohoto a majúc strach, aby neboli prichytení, n i e o d c u d z i l i, ale utiekli, nedokončiac zamýšľaný čin, totiž odňatie movitej veci, a treba preto čin obžalovaného kvalifikovať len ako pokus zločinu lúpeže podľa §§ 70, 65, 344, 349, odst. 2 tr. z., keďže poškodený následkom utrpených poranení zomrel.

Mýlil sa porotný súd, keď čin obžalovaného kvalifikoval jako dokonaný zločin podľa §§ 70, 344, 349, odst. 2 tr. z., a spôsobil tak zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. Vyhovel preto najvyšší súd zmätočnej sťažnosti obžalovaného v časti, pokiaľ uplatňovala zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. po zákone, zrušil rozsudok porotného súdu vo výroku o kvalifikácii činu obžalovaného a kvalifikoval ho za pokus zločinu lúpeže podľa §§ 70, 65, 344, 349, odst. 2 tr. z. — — —

Čís. 6029.

škodou ve smyslu § 1 zákona o maření exekuce je rozuměti škodu, kterou utrpěli vymáhající věřitelé tím, že nedosáhli uspokojení svých pohledávek cestou zmařené exekuce, kterou se ho domáhali.

Škoda se rovná výši vymáhaných pohledávek, ovšem nemůže přesahovati cenu odstraněných zabavených věcí, pokud se týče vytěžek, jehož by se bylo pravděpodobně dosáhlo jejich exekučním prodejem. Pro její určení je rozhodná doba, kdy byl čin spáchán.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1937, Zm I 533/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem maření exekuce podle § 3 zákona čís. 78/1883 ř. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu prvé stolice, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

D ť o v o d y :

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., nelze upřítí oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný prodal exekučně mu zabavené cihly a tašky, shledal však v tomto jednání pouze skutkovou podstatu přestupku podle § 3 zákona o maření exekuce, poněvadž zjistil (uvěřiv obhajobě obžalovaného), že firma N. a spol., která dodávala obžalovanému — majiteli cihelny — uhlí a měla z tohoto důvodu proti němu pohledávku ve výši několika tisíc Kč, nechtěla mu dodatí další uhlí, jehož nutně potřeboval k provozování své cihelny, dokud alespoň zčásti nezaplátí starý dluh, a že obžalovaný skutečně peněz získaných prodejem zabavených věcí použil na částečné zaplacení starého dluhu firmě N. a spol. Nalézací soud vzhledem k tomuto zjištění uznal, že obžalovaný nejednal v úmyslu, jakého vyžaduje trestný čin podle § 1 zákona o mař. exek., a to tím spíše, že zjistil (uvěřiv obhajobě obžalovaného), že obžalovaný vymáhajícím věřitelům podle možností na vymáhané pohledávky splácel.

Zmateční stížnost právem vytýká tomuto výroku soudu právní mylnost. Ke skutkové podstatě trestného činu podle § 1 zák. o mař. exek. se nevyžaduje, aby pachatel jednal v úmyslu zmařiti nebo znemožniti vymáhajícímu věřiteli vůbec vymožení jeho pohledávky, stačí úmysl zmařiti konkrétní úkon exekuční, totiž úplně nebo alespoň částečně uspokojení věřitelovo tou cestou, jakou se ho právě domáhal. Vychází-li se při posuzování zjištěného jednání obžalovaného z tohoto správného právního hlediska, jeví se býti nalézacím soudem zdůrazněné okolnosti naopak nerozhodnými.

Obžalovaný doznal a nalézací soud z tohoto doznání vychází, že potřeboval nutně peněz pro firmu N. a spol. a že si je opatřil tím způsobem, že prodal exekučně mu zabavené předměty. Učinil tak podle zjištění nalézacího soudu přede dnem 18. prosince 1936, kteréhožto dne měly býti věci prodány z volné ruky. Obžalovaný, chtěje si tímto způsobem opatřiti peníze, nutně tím zmařil exekuční prodej těchto věcí, jehož výtěžku by se bylo naopak použito k uhrazení vymáhaných pohledávek. Poněvadž pak obžalovaný jednal úmyslně, peněz potřeboval a chtěl si je touto cestou opatřiti, je dána skutková podstata trestného činu podle § 1 zákona o mař. exek. Při tom je nerozhodné, k jakému účelu obžalovaný peněz potřeboval (obžalovaný netvrdil a také nalézací soud nevychází z toho, že obžalovaný byl ve stavu nouze ve smyslu § 2 g) tr. z.) a že jeho konečným cílem bylo dosáhnouti dalších dodávek uhlí pro svou cihelnu, stačí, že si peníze úmyslně opatřil prodejem exekučně zabavených věcí a že tudíž jeho úmysl směřoval tak k zmaření nařízeného prodeje z volné ruky, resp. mobilárních exekucí na něho vedených vůbec. Použití výtěžku za prodané zabavené věci k zaplacení existující pohledávky věřitele, který exekuci nevedl, nevylučuje úmysl, prodejem zabavených věcí zkrátiti věřitele, v jichž prospěch bylo zabavení provedeno. Ani kdyby byl obžalovaný z výtěžku prodeje uspokojil některé vymáhající věřitele, nevylučovalo by to skutkovou podstatu trestného činu podle § 1 zákona o mař. exek. ani po stránce objektivní, ani subjektivní. To, co nalézací soud vyloučil, byl úmysl poškoditi vymáhající věřitele, jehož se — jak bylo dovozeno — k trestnému činu podle § 1 zákona o mař. exek. nevyžaduje.

Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti a napadený rozsudek zrušiti. Zjištění napadeného rozsudku nedovoluje však zrušovacímu soudu rozhodnouti přímo ve věci samé. Čin podle § 1 zák. o mař. exek. je přečinem, jestliže způsobená škoda činí více než 2.000 Kč, jinak je přestupkem. Tou škodou nutno v souzeném případě rozuměti škodu, kterou vymáhající věřitelé utrpěli tím, že nedosáhli uspokojení svých pohledávek cestou mobilární exekuce, kterou se tohoto uspokojení ze jmění obžalovaného domáhali. Škoda rovná se tudíž výši vymáhaných pohledávek, ovšem nemůže přesahovati cenu odstraněných zabavených věcí, resp. výtěžek, jehož by se bylo pravděpodobně exekučním prodejem věcí dosáhlo. Při tom rozhoduje doba, kdy čin byl spáchán, to jest, kdy zabavené věci byly odstraněny (prodány).

Napadený rozsudek neobsahuje takového zjištění výše škody. Ze spisů pak nevychází najevo, že souhrn vymáhaných pohledávek v době činu nutně převyšoval 2.000 Kč. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný vymáhané pohledávky uplácel a z připojených exekučních spisů je patrné, že v případě O. a firmy P. se tak stalo před prodejem zabavených věcí. Ježto se není možno obejít bez nového hlavního přeličení, bylo věc vrátiti soudu prvé stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl, řídě se právním hlediskem v tomto rozhodnutí vytčeným.

Čís. 6030.

Ustanovení § 369 tr. zák. platí ve všech případech, v nichž za předpokladů a z důvodů vytčených v § 368 tr. zák. nastaly těžké výsledky tam uvedené.

Učeň (praktikant) nepatří k osobám, na které se vztahují ustanovení §§ 365—369 tr. zák.

Překročil-li pachatel bezpečnostní předpis zvláště vyhlášený (který znal nebo znáti měl), není třeba zkoumati, zda mohl v konkrétním případě předvídati nebezpečnost svého jednání, neboť pramenem tohoto jeho poznání je právě sám překročený předpis.

Příčinná souvislost je přerušena jen, nastal-li výsledek z vedlejších příčin, k nimž nezavdalo podnět pachatelovo jednání, zejména nastal-li z úmyslného, k nastalému výsledku mířícího jednání poškozeného samého nebo osoby třetí. Takovým jednáním není sebevražda jedem, kterého se poškozenému dostalo pachatelovou nedbalostí.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1937, Zm II 411/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek není stížen hmotněprávním zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř.

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku vydával drogist A. kritického dne před svým odchodem z obchodu ze skřínky, kde byl uschován jed, nějakou drogu a nechal třetí klíč v zámku u skřínky, takže jed byl pro spoluobžalovaného B. beze všeho přístupný. Toto jednání obžalovaného A. odporuje výslovnému předpisu § 11 ministerického nařízení č. 60/1876 ř. z., podle něhož byl obžalovaný jako představený v drogerii povinen, aby se postaral o patřičné uzavírání nádob jed obsahujících. Ustanovení to cituje výslovně i předpis § 368 tr. z.

podle něhož je představený v obchodu odpovědný za nedbalost v zavírání jedu. K tomuto předpisu přimyká se ustanovení následujícího § 369 tr. z., podle něhož je pachatel trestný podle § 335 tr. z., měla-li nedbalost za následek usmrcení nebo těžké poškození osoby (viz rozh. č. 4464 Sb. vid. n. s.).

Podle dalších rozsudkových zjištění prodal za nepřítomnosti obžalovaného A. druhý obžalovaný B., jenž byl v dotčené drogerii zaměstnán jak praktikant, z uvedené skřínky dva gramy arsenu M., podle jehož udání byl arsen určen pro N. Tento odevzdal pak jed O., která jeho požitím přišla o život. Kupující se nevykázal úředním, ještě platným povolením ve smyslu §§ 3, 5, 7 ministerského nařízení č. 60/1876 ř. z., nehledíc k tomu, že B. jako učeň (praktikant) vůbec nesměl jed vydati (§ 12, odst. 4, cit. nař.).

Je-li takto zjevno, že oba obžalovaní překročili výslovné předpisy zvláště vyhlášené a cílení proti nebezpečí, jež bývá s obchodem jedy spojeno, kteréžto předpisy oba obžalovaní podle nenapadených rozsudkových zjištění dokonce znali, netřeba zkoumati, zda obžalovaní mohli podle konkrétních okolností případu nebezpečnost svého jednání nebo opominutí předvídati, neboť předpisy ty jsou samy o sobě pramenem poznání nebezpečnosti příslušného jednání neb opominutí (srov. rozh. č. 3930 Sb. n. s.).

Je proto zcela bez významu, že obžalovaný A. dříve zakázal svému praktikantovi B. jedy vydávati, a že obžalovaný B. považoval N. za osobu spolehlivou a ještě za hodinu po vydání jedu výslovně ho upozornil na nebezpečnost arsenu.

Zcela neprávem popírá zmateční stížnost konečně příčinnou souvislost mezi jednáním stěžovatelů a nastalým protiprávním výsledkem, totiž smrtí O. Stížnost vylučuje příčinnou souvislost přičitatelnou s hlediska trestněprávního naznačujíc, že příčinná souvislost byla přerušena sebevraždou nebo aspoň nedbalostí zemřelé O. Stížnost nevychází přitom, pokud jde o domnělou sebevraždu O., z opačných zjištění napadeného rozsudku, podle nichž O. požila arsen v tom úmyslu, aby se jí dostavila zastavená čmýra; není proto v tomto ohledu stížnost provedena po zákonu (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.).

Pokud má zmateční stížnost za to, že příčinná souvislost mezi jednáním neb opominutím stěžovatelů a smrtí O. je vyloučena, pokud se týče přerušena hledíc k tomu, že O. zavinila svou smrt vlastní nedbalostí, přezírá, že přidružení zavinění osoby třetí nebo poškozené samé nevylučuje ani nepřerušuje příčinnou souvislost. Právě tak, jako by výsledek nebyval nastal bez případné nedbalosti O., právě tak nebyl by býval nastal bez nedbalosti obžalovaných. Avšak i v případě sebevraždy O. byl by obžalovaný odpovědný podle § 335 tr. z., neboť byli to pak obžalovaní, kteří případnou sebevraždu O. teprve umožnili svou nedbalostí, po případě dali podnět ke spáchání sebevraždy tím, že O-ové, byť i jen nedbalostí, umožnili přístup k jedu. Tím, že zákon v § 335 tr. z. stíhá nejen přivodění nebezpečí, nýbrž i jeho zvětšování,

dává jasně najevo, že nechce odpovědnost pachatele za poškození z nedbalosti omeziti na případy, v nichž tento výsledek nastal pouze následkem jednání neb opominutí pachatele, nýbrž stačí, že jednání neb opominutí pachatele je byť i jen jednou z více podmínek, jež měly za následek onen výsledek. Do jaké míry přispěly k přivodění trestněprávního výsledku náhoda, či zavinění třetí osoby, má význam jen s hlediska výměry trestu.

Něco jiného platí a o přerušení příčinné souvislosti lze mluvit, pokud se týče nelze pachatelův výsledek přičítati jen tehda, nastal-li jen následkem vedlejších příčin, se stanoviska pachatele nahodile se přihodivších, k nimž nezavdalo podnět samotné jednání pachatelovo (§ 134 tr. z.), zejména činem vykonaným osobou od pachatele různou, po případě osobou jednáním pachatelovým dotčenou, úmyslně, t. j. za účelem, aby nastal, neb alespoň u vědomí, že pak nastane výsledek smrtelný (rozh. č. 3487 Sb. n. s. a j.). Za takové úmyslné jednání příčinnou souvislost v trestněprávním smyslu přerušující, pokud se týče vylučující, nebylo by ovšem možno pokládati ani případnou sebevraždu O., poněvadž spáchání sebevraždy patří právě k oněm škodlivým výsledkům, proti nimž čelí bezpečnostní předpisy nahoře uvedené, jejichž přestoupením obžalovaní nebezpečí a smrtelný výsledek způsobili (viz rozh. č. 4464 vid. sb.).

Z toho, co uvedeno, plyne, že obžalovaní nejsou chováním O. nikterak zbaveni odpovědnosti za své nedbalé jednání. Rozsudek není tedy v žádném směru stížen zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř.

Hledíc pak k nastalému smrtelnému výsledku (viz § 369 tr. z.) a ostatně ohledně obžalovaného B. i k tomu, že u něho nejde o obchodníka po rozumu § 365 tr. z., je také pochybená námitka zmateční stížnosti, že jednání, pokud se týče opominutí obžalovaného A. bylo podřaditi jen pod ustanovení § 365 (zřejmě i § 368 tr. z.), a jednání obžalovaného B. jen pod ustanovení §§ 366, 367 tr. z. a nikoli pod přísnější ustanovení § 335 tr. z. Důsledkem uvedených okolností, že totiž nedbalostí obžalovaných byla zaviněna smrt třetí osoby a že obžalovaný B. nepatří vůbec k osobám, na něž se vztahují zvláštní ustanovení §§ 365 až 369 tr. z., platí v souzeném případě ohledně obžalovaného B. jen všeobecné ustanovení § 335 tr. z., kdežto u obžalovaného A. přičítají v úvahu trestní ustanovení §§ 368, 369 a 335 tr. z.

Použití § 369 tr. z. by nebyla na závadu ani okolnost, že v souzeném případě nejde o záměnu zboží jedovatého za jiné, nýbrž o vědomé vydání jedu praktikantem B., umožněné obžalovaným A. tím, že jed neuzavřel; neboť ze všeobecného nadpisu § 369 tr. z. vyplývá, že zákon, pokud jde o zmíněnou záměnu, jen zdůrazňuje nejtýpější případ, že však, hledíc k celému smyslu tohoto ustanovení, jeho souvislosti s předchozím předpisem § 368 tr. z. a k jeho systematickému zařazení hned za tímto předpisem, nelze pochybovati, že ustanovení § 369 tr. z. má potrestání vinníka podle § 335 tr. z. na mysli zřejmě ve všech případech, kdy za předpokladů a z důvodů vytčených v § 368 tr. z.

nastaly ťžké výsledky uvedené v § 369 tr. z. Samozrejme nebyl však obžalovaný A. zkráten tým, že na neho bylo použito jen všeobecného ustanovení § 335 tr. z. Neobstojí proto ani výtká vznesená s hlediska zmatku § 281, č. 10 tr. ř.

Čís. 6031.

Od účinnosti zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., který nemá obdobného ustanovenia ako § 27 zrušeného zák. čl. XLI:1914, nemôže suspendovaním trestného pokračovania nastat' stavenie premlčania.

Príkaz súdu, aby vec bola súdnou kanceláriou vedená v evidencii, nie je opatrením súdu proti obžalovanému a preto nepretrhuje premlčanie (§ 108 tr. zák.).

(Rozh. zo dňa 3. novembra 1937, Zm III 484/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin pomlavy zmätočnú sťažnosť súkromného žalobcu zamietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu uplatňuje súkromný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe § 385, čís. 1 c) tr. p. preto, že odvolací súd nesprávne použil predpisov zákona, keď oslobodil oboch obžalovaných preto, že sa im podaril dôkaz omluviteľného omylu.

Zmätočná sťažnosť je bezzákladná.

Predseda kmeťského súdu usnesením zo dňa 12. septembra 1933 suspendoval trestné pokračovanie až do skončenia trestnej veci vedenej u krajského súdu v B. pod č. Tk XI 253/33. Na to až do 23. apríla 1934 boli činené dotazy o stave trestnej veci Tk XI 253/33 a od 23. apríla 1934 bolo skončenie uvedenej veci vedené len v evidencii až do dňa 14. decembra 1934, kedy bol poškodený uvedený o tom, že verejný žalobca upustil od obžaloby, bez toho, že by medzi tým bolo konané nejaké opatrenie proti obžalovaným.

Na suspendovanie trestného pokračovania nebol zákonitý dôvod. Ustanovenia § 109 tr. z. o zastavení premlčania boli doplnené § 7 tr. p. Ustanovenia týchto §§ o suspendovaní trestného pokračovania však boli § 27 zák. čl. XLI:1914 rozšírené na ten prípad, keď bolo zahájené trestné alebo disciplinárne pokračovanie pre takú skutočnosť, o pravdivosti ktorej bol nariadený dôkaz pravdy.

Podľa § 42, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. bol však zrušený zák. čl. XLI:1914 v celom rozsahu, tedy aj ustanovenie § 27 tohoto zákona. Z toho plynie, že od účinnosti zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., ktorý nemá obdobného ustanovenia ako § 27 zák. čl. XLI:1914 a preto je pre obžalovaného priaznivejší, nemôže suspendovaním trestného po-

kračovania nastat' stavenie premlčania, keďže ustanovení § 7 tr. p. a § 109 tr. z. užiť nelze, lebo nejde tu o riešenie takej predbežnej otázky, akú majú na mysli citované ustanovenia.

Zo spisov vysvitá, ako bolo už uvedené, že odo dňa 23. apríla 1934 až do dňa 14. decembra 1934 nebolo vykonané žiadne sudcovské opatrenie proti obžalovaným. Príkaz súdu, aby vec bola súdnou kanceláriou vedená v evidencii, nie je opatrením súdu proti obžalovanému, preto ani nepretrhoval premlčanie. Uplynula tedy šesťmesačná premlčacia lehota stanovená v § 13, odst. 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a. preto v súdenom prípade nastalo premlčanie, ktoré podľa § 105, čís. 3 tr. p. vylučuje trestné pokračovanie proti obžalovaným pre trestný čin im za vinu kladený.

Boli tedy obžalovaní správne — keď aj na základe iného dôvodu — oslobodení a vrchný súd nezavinil namietaný zmätok, keď oslobodzujúci rozsudok súdu prvej stolice potvrdil. Bola preto zmätočná sťažnosť ako bezzákladná podľa § 36, odst. 1 por. nov. zamietnutá.

Čís. 6032.

Za zbraň v smysle zák. čl. XL:1914 nelze pokladať len zbraň v užšom, technickom slova smysle, ale preca musí ísť o predmet, ktorý je vhodným prostriedkom k spôsobeniu ujmy na tele a ku zvýšeniu útočnej schopnosti pachateľovej, tedy o predmet, ktorým možno stupňovať intenzitu použitého násilia a tým nebezpečnosť činu; dosah záahu takým predmetom nelze stotožňovať so stupňom účinnosti a nebezpečnosti útoku.

Udrenie orgánu vrchnosti nákupnou taškou.

(Rozh. zo dňa 5. novembra 1937, Zm III 521/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 na základe zmätočnej sťažnosti obžalovanej z úradnej povinnosti podľa § 35, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudok odvolacieho súdu s celým odvolacím pokračovaním a uložil odvolaciemu súdu, aby vo veci znova jednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť obžalovanej poukázal na toto rozhodnutie.

Dôvody:

Preskúmavajúc rozsudok odvolacieho súdu z úradnej povinnosti, spoznal najvyšší súd, že odvolacím súdom neboly zistené všetky okolnosti, rozhodné pre posúdenie viny obžalovanej.

Trestný čin obžalovanej bol kvalifikovaný ako zločin násilia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914, a to preto, že obžalovaná pri svojom zadržaní, keď mala byť predve-

dená na policajný komisariát cieľom zistenia pre urážky policajného obvodného inšpektora N., vzoprela sa mu a udrela ho nákupnou taškou tak, že mu spadla prilba.

K námietke obhajoby, že prázdnu látkovú tašku neľze označiť za zbraň v smysle § 6 zák. čl. XL:1914, uviedol vrchný súd, že le Paho-stajné, aká taška bola, lebo za zbraň v smysle citovaného ustanovenia zákona považuje každý predmet, ktorý slúži ku zvýšeniu užitého násillia, teda trebárs aj prázdnu nákupnú tašku z látky, ponevác úder touto taškou znamená predlženie možnosti dosahu ruky pachateľa na napadnutého, zvyšuje aj rozmach ruky a tým prudkosť dopadnutej rany, nehľadiac ani na to, že zásahom do očí napadnutého môže byť privedené aj zranenie. S týmto právnym názorom neľze v jeho všeobecnosti súhlasiť.

Dôvodom vyššej trestnosti činu spáchaného so zbraňou je jednak to, že tento spôsob činu svedčí o väčšej intenzite zločinnej vôle pachateľovej, jednak to, že vylučuje alebo značne zťažuje obranu. Podľa stálej praxi neľze preto za zbraň pokladať len zbraň v užšom, technickom slova smysle, preca ale musí ísť o predmet, ktorý je vhodným prostriedkom k spôsobeniu ujmy na tele a k zvýšeniu útočnej schopnosti pachateľovej, tedy o predmet, ktorým možno stupňovať intenzitu (zväčšiť stupeň účinnosti) použitého násillia a tým nebezpečnosť činu. Správne ovšem je, že sa úderom taškou zväčšuje dosah zásahu, to však neľze stotožňovať so stupňom účinnosti a nebezpečnosti útoku. Preto rozhodnutie, či v súdenom prípade možno čin obžalovanej kvalifikovať aj podľa § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 ako spáchaný so zbraňou, závisí na zistení bližších podrobností predmetu, ktorého obžalovaná použila pri útoku na policajného obvodného inšpektora N.

Mýlil sa preto odvolací súd, keď nepovažoval za potrebné zistiť, o jakú — či prázdnu alebo plnú a z jakého materiálu — tašku šlo v súdenom prípade. Je teda zistenie tejto okolnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci samej a ponevác vrchný súd okolnosť tú nezistil, pokračoval najvyšší súd podľa § 35, odst. 1 por. nov., zrušil rozsudok odvolacieho súdu a uložil mu, aby vo veci ďalej pokračoval.

Ponevác treba previesť nové odvolacie hlavné pojednávanie, staly sa bezpredmetnými výtky zmätočnej sťažnosti činené rozsudku odvolacieho súdu z formálneho dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 9 tr. p., rovnako ako výtky činené mu z materiálnych dôvodov zmätočnosti. Bola preto zmätočná sťažnosť obžalovanej poukázaná na rozhodnutie učinené z moci úradnej.

Čís. 6033.

Skutkovú podstatu zločinu podľa § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914 naplňuje vyhrážka len vtedy, ak bola vinnikom použitá cieľom prekážania úradu alebo jeho členovi vo výkone ich povolania (alebo cieľom nútienia ich k nejakému opatreniu); nespadá však pod skutkovú podstatu tohoto trestného činu vyhrážka — trebárs by bola vo vzťahu k úrad-

nému výkonu povolania úradu alebo jeho člena — jestliže nesleduje uvedený účel. Podľa okolností prípadu môže ísť o prestupok nebezpečnej hrozby podľa § 41 tr. zák. prest.

(Rozh. zo dňa 5. novembra 1937, Zm IV 540/37.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu násillia proti členovi vrchnosti podľa § 2 zák. čl. XL:1914, následkom zmätočných sťažností oboch obžalovaných a vyniesol rozsudok, ktorým zmätočné sťažnosti čiastočne odmietol, čiastočne zamietol; z úradnej moci zrušil podľa § 33, odst. 1 por. nov. rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čl. 1 b) tr. por. čo do kvalifikácie trestného činu obžalovaného A. ako zločinu podľa § 2, odst. 2 a § 3, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a kvalifikoval jeho trestný čin ako prestupok nebezpečnej hrozby podľa § 41 tr. zák. prest.

Z dôvodov:

Dôvody zmätočnosti podľa § 385, čl. 1 a) a 1 b) tr. por. — keďže však žiada o oslobodenie a neuvádza, ako by mal byť jeho čin podľa jeho názoru inak kvalifikovaný, len podľa § 385, čl. 1 a) tr. por. — uplatňuje obžalovaný A. námietkou, že vykonal svoj čin až vtedy, keď starosta N. už svoj úradný úkon skončil, totiž keď už dub bol zo dvora otca sťažovateľovho odvlečený a aj starosta opustil dvor. Neprekážal tedy sťažovateľ starostovi v právnom prevádzaní jeho povolania. Tejto námietke neľze odopreť oprávnenia.

Podľa zistenia súdov nižšieho stupňa obžalovaný A. kričal na starostu N., keď tento po zabavení dubu, ktorý sťažovateľ odcudzil v urbáriálnom lese, a po jeho vyvečení zo dvora obžalovaných: »Vstup tu, či ti hlavu neroztrepem«. Nižšie súdy spatrovaly v tejto vyhrážke nebezpečnú hrozbu v smysle § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914, smerujúcu k tomu, aby členovi vrchnosti bolo prekážané v právnom prevádzaní jeho povolania, ktoré bolo po práve, preto, že v onej chvíli nebol úradný úkon obecného starostu ešte skončený, lebo zabavený dub mal byť dopravený na obecný úrad a tomu že chcel obžalovaný svojím činom zabrániť.

Tento právny záver nie je logický. Vyhrážka obžalovaného A. mala podľa svojho slovného znenia (starosta N. udával jej znenie: »Len vstup tu, hlavu ti roztrepem«) ten smysel, že obžalovaný A. rozbije starostovi N. hlavu, jestliže tento vstúpi do dvora obžalovaných. Keď však je zistené, že v tej dobe starosta N. zo dvora obžalovaného už vyšiel a chcel ísť na obecný úrad, tedy že sa nechcel vrátiť do dvora obžalovaného, neľze tvrdiť, že by bol chcel obžalovaný onou vyhrážkou prekážať v dokončení úradného úkonu obecného starostu N.; opovedal mu len ublíženie na tele v budúcnosti pre prípad, že by vstúpil do jeho dvora. Neľze preto súhlasiť s názorom súdov nižšieho stupňa, že by

išlo o vyhrážku kvalifikovanú podľa § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914, lebo skutkovú podstatu tohoto zločinu naplňuje iba vyhrážka použitá vinníkom za účelom prekážania úradu alebo jeho členovi vo výkone ich povolania; nespadá však pod skutkovú podstatu tohoto trestného činu vyhrážka — hoci by bola vo vzťahu k úradnému výkonu povolania úradu alebo jeho člena — pokiaľ nesleduje uvedený účel. Preto v súdenom prípade skutková podstata trestného činu podľa § 2, odst. 2 cit. zák. čl. nie je daná.

Neľze však súhlasiť s názorom zmätočnej sťažnosti, že by čin obžalovaného nebol vôbec činom trestným. Obžalovaný A. vyhrážal N. rozbitím hlavy, teda keď nie vraždou, aspoň ťažkým poškodením tela, takže jeho čin, ktorý nebol spáchaný v úmysle vydieračstva, vykazuje náležitosti skutkovej podstaty prestupku nebezpečnej hrozby podľa § 41 tr. z. o prest.

Zmätočná sťažnosť tohoto obžalovaného, pokiaľ uplatňovala dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. por., bola preto ako bezzákladná podľa § 36, odst. 1 por. nov. zamietnutá, zároveň však boty z úradnej moci rozsudky súdov nižšieho stupňa zrušené podľa § 33, odst. 1 por. nov. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. por. čo do kvalifikácie trestného činu obžalovaného A. a jeho trestný čin bol kvalifikovaný ako zmienený prestupok.

Čís. 6034.

I keď odvolací súd utvoril ve prospěch obžalovaného nový stav věci a kvalifikoval jeho trestný čin věcně mírněji, má sám rozhodnouti též o podmíněném odkladu výkonu trestu, jestliže je podmíněné odsouzení vinníkovy vyloučeno podle § 2 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1937, Zm IV 557/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. pro zločin násilného smilstva, zmáteční stížnost obžalovaného zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů:

Proti rozsudku odvolacího soudu podal obžalovaný zmáteční stížnost jednak proti výroku o trestu, jednak proti výroku o nepovolení podmíněného odsouzení. — — —

V druhém směru uplatňuje stěžovatel věcný důvod zmátečnosti podle § 385, č. 2 tr. ř., pokud vytýká věcnou nesprávnost rozhodnutí odvolacího soudu v otázce podmíněného odsouzení, zároveň však i formální důvod zmátečnosti podle § 384, č. 4 tr. ř., pokud namítá, že odvolací soud — změnil kvalifikaci trestného činu obžalovaného — nebyl oprávněn o oné otázce sám rozhodovati, ale byl povinen ponechat její řešení soudu první stolice.

Zmáteční stížnosti nelze v žádném směru přisvědčiti.

Odvolací soud zrušil rozsudek soudu první stolice z důvodu zmátečnosti podle § 385, č. 1 b) tr. ř. a vynechav kvalifikaci trestného činu obžalovaného též jako zločinu proti mravnosti podle § 245 tr. z., kvalifikoval jeho trestný čin pouze jako pokus zločinu násilného smilstva podle §§ 65, 232, č. 1 tr. z. Posuzoval tedy odvolací soud trestný čin obžalovaného podstatně jinak než soud první stolice, a to mírněji v prospěch obžalovaného. V důsledku změny kvalifikace trestného činu obžalovaného změnil odvolací soud rozsudek soudu první stolice i ve výroku o trestu a vyměřil obžalovanému nový trest. Zároveň odvolací soud vyslovil, že rozsudek soudu první stolice zůstává nedotčen co do výroku o nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu. K tomuto výroku nebyl by odvolací soud oprávněn, kdyby otázku podmíněného odsouzení bylo třeba řešiti věcně podle § 1 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., neboť podle § 7, odst. 1 tohoto zákona má o podmíněném odsouzení rozhodovati vždy soud první stolice, a to podle plenárního usnesení nejvyššího soudu ze dne 7. dubna 1924, č. j. Pres. 1510/23 i tehda, když teprve nálezem opravné stolice vzešla nutnost, aby o podmíněném odsouzení bylo uvažováno nebo znova uvažováno. Podle důvodů tohoto rozhodnutí nejvyššího soudu jde o nutnost, aby o podmíněném odsouzení bylo znova uvažováno, i tehdy, když jak v první stolici, tak i přes změněnou kvalifikaci trestného činu vyšší stolicí byl vysloven trest, při němž vzhledem k ustanovení § 1 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. podmíněné odsouzení je zásadně přípustné; zejména tehdy, když výrokem vyšší stolice byl utvořen v prospěch obžalovaného nový stav věci, nutno soudu první stolice ponechat rozhodnutí o tom, zda i za změněné kvalifikace má býti obžalovanému podmíněné odsouzení přiznáno či odepřeno. Poněvadž podle tohoto plenárního usnesení je rozhodná pouze změna kvalifikace, nemá na tuto otázku vlivu ta okolnost, že odvolací soud zmírniv kvalifikaci, přihlédl při výměře trestu k odvolání veřejného žalobce a vyměřil obžalovanému trest vyšší než soud první stolice.

Jak již uvedeno, platí naznačená zásada, již má zmáteční stížnost na mysli, tehdy, když otázku podmíněného odsouzení třeba řešiti věcně s hlediska § 1 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. Tomu tak však není v souzeném případě. Podle výpisu z trestního rejstříku byl obžalovaný odsouzen rozsudkem divišního soudu ze dne 20. srpna 1926 pro zločin podle § 212 tr. z. voj. k trestu pěti měsíců zotřené žaláře, který odpykal dne 6. října 1926. Souzený trestný čin spáchal obžalovaný dne 10. srpna 1936. Byl tedy obžalovaný již dříve odsouzen pro zločin na čas delší tří měsíců a od odpykání tohoto trestu do dne, kdy spáchal souzený čin, neuplynulo ještě deset let. Je proto podle § 2 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. podmíněné odsouzení v souzeném případě vyloučeno a uvažování o vhodnosti podmíněného odkladu výkonu trestu s hlediska § 1 cit. zákona vůbec odpadá. Nelze proto rozhodnutí vrchního soudu v otázce podmíněného odsouzení označiti za nesprávné, i když jeho

důvody v tomto směru nejsou zcela přílehlavé, neboť byl oprávněn vzhledem k uvedenému předchozímu odsouzení obžalovaného vysloviti, že podmíněný odklad trestu jím vyměřeného nepovoluje, ježto je podle § 2 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. vyloučen. Nelze proto jeho rozhodnutí ani po formální, ani po věcné stránce označiti za mylné.

Čís. 6035.

Odcudzil-li zamestnanec komisionára svojmu zamestnateľovi jednak jeho vlastné movité veci, jednak movité veci, ktoré boli vlastníctvom komitentovým, nebráni stíhaniu vinníkovmu pre krádež vecí komitentových okolnosť, že zamestnateľ nepodal, resp. vzal späť súkromný návrh potrebný podľa § 343 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 6. novembra 1937, Zm IV 522/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin krádeže atď. vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatnenej na základe § 385, čís. 1 c) tr. p., z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok vrchného súdu dotyčne obžalovaného A. a uznal tohoto obžalovaného vinným pokračovacím zločinom krádeže podľa § 333 tr. z. a § 48 tr. nov., ktorý tak spáchal, že na začiatku roku 1933 v P. postupne odňal cudzie veci movité, a to hospodárske stroje v hodnote viac ako 2.000 Kč, ktoré neboli vlastníctvom M., ale boli mu sverené inou firmou ako vlastníčkou do komisie, — z držby a bez svolenia komisionára M., resp. vlastníka (komitenta) v úmysle, aby si ich bezprávne privlastnil.

Z dôvodov:

Protí rozsudku vrchného súdu podal zmätočnú sťažnosť verejný žalobca jednak z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. čo do oslobodenia obžalovaného A., jednak z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. čo do kvalifikácie činu obžalovaného B.

Generálna prokuratúra vzala späť zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu v časti uplatňujúcej dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., následkom čoho rozhodovanie o tejto odpadlo.

Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu v časti, pokiaľ s ňou generálna prokuratúra súhlasila, nemožno odopreť úspech.

Odvolačí súd prijal za zistené, že M. je zástupcom rôznych firiem hospodárskych strojov a má v P. sklad, v ktorom zamestnával začiatkom roku 1933 obžalovaného A., ktorý je jeho švagrom.

V spomenutom sklade mal M. stroje jednak komisionálne, medzi inými tiež od firmy Baltic-Separátor, a jednak stroje, ktoré boli jeho vlastníctvom.

V spomenutej dobe sa stalo, že obžalovaný A. dohodol sa s obžalovaným B., že posledne menovaný vyhladá mu kupcov na stroje, ktoré boli v sklade jemu sverenom, a na základe tejto dohody obžalovaný A. postupne predal rôzne hospodárske stroje v cene 11.150 Kč, hoci k tomu nebol oprávnený, a s kúpnuou cenou disponoval ako s vlastnými peniazmi.

Zo spomenutých strojov mali stroje M. cenu 3.550 Kč a ostatná čiastka kúpnej ceny, teda 7.600 Kč pripadla na stroje komisionálne.

M. pred vynesení rozsudku súdu prvej stolice prehlásil, že nežiada potrestanie obžalovaného A.

Hľadiac na zistený skutkový stav a na to, že obžalovaný A. bol v dobe odňatia vecí zamestnaný u M., mal odvolací súd za to, že zistený čin obžalovaného vykazuje podstatné náležitosti skutkovej podstaty zločinu krádeže podľa §§ 333, 335 a 336, čís. 7 tr. zák. a § 48 tr. nov. a nie podľa §§ 333, 335 tr. z. a § 48 tr. nov., a že stíhanie obžalovaného A. pre tento čin je v smysle § 110 tr. z. vylúčené, keďže poškodený M. vzal návrh na stíhanie menovaného obžalovaného, potrebný v smysle § 343 tr. z., pred vynesení rozsudku súdu prvej stolice späť.

Ďalej zaujal odvolací súd to právne stanovisko, že hľadiac na to, že pre vyplnenie skutkovej podstaty krádeže podľa § 333 tr. z. je úplne bez významu, či vec, ktorú pachateľ ako pre neho cudziu odníma z držby alebo detencie iného bez jeho svolenia, patrí vlastníckym právom držiteľovi alebo detentorovi, alebo tretej osobe, — je v smysle trestného zákona poškodeným v každom prípade len osoba, ktorá mala vec v držbe alebo v detencii, a že preto v súdenom prípade jediným poškodeným je M. a nie firma Baltic-Separátor, ktorej obžalovaným odňaté veci patrily vlastníckym právom.

S názorom odvolacieho súdu nemožno súhlasiť.

Podľa § 13, odst. 6 tr. p. poškodený je ten, ktorého akékoľvek právo bolo poškodené alebo ohrozované spáchaným alebo pokuseným trestným činom.

Podľa zisteného skutkového stavu hospodárke stroje M-ovi do komisie dané boli vlastníctvom firmy Baltic-Separátor. Z toho plynie, že odcudzením týchto hospodárskych strojov bolo poškodené i vlastnícke právo menovanej firmy.

Firma Baltic-Separátor, na škodu ktorej bola krádež spáchaná, nebola však s obžalovaným A. v pomere v § 343 tr. z. uvedenom. Preto trestný čin obžalovaného, pokiaľ ide o odcudzenie komisionálnych vecí, patriacich vlastníckym právom menovanej firme, treba stíhať ako pokračovací zločin krádeže podľa § 333 tr. z. a § 48 tr. nov. z moci úradnej bez ohľadu na to, že sám zamestnateľ obžalovaného A. (komisionár M.), ktorému boli ony veci jeho komitentom sverené, súkromný návrh nepodal, alebo ho odvolal, lebo táto okolnosť — keďže ide o trestný čin i z úradnej moci stíhateľný — nevylučuje zavedenie trestného pokračovania proti menovanému obžalovanému.

Mýlil sa preto odvolací súd, keď oslobodil obžalovaného A. z dôvodu, že k jeho stíhaniu je i pre odcudzenie vecí patriacich vlastníckym právom firme Baltic-Separátor potrebný návrh v smysle § 343 tr. z. a že stíhanie je podľa § 110 tr. z. hľadiac na nedostatok návrhu vylúčené.

Preto najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, založenej na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. a pokračujúc podľa § 33, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudok vrchného súdu, pokiaľ obžalovaný A. bol oslobodený od obžaloby pre odcudzenie hore uvedených hospodárskych strojov M-ovi do komisie sverených, a uznal obžalovaného A. vinným pokračovacím zločinom krádeže podľa § 333 tr. z. a § 48 tr. nov.

Kvalifikácia podľa § 336, čís. 7 tr. z. neprichádza tu v úvahu, keďže sa obžalovaný A. odsudzuje pre krádež spáchanú na takej osobe, v službe ktorej tento obžalovaný nebol.

Čís. 6036.

Podle § 95 vlád. nař. čís. 53/1931 Sb. z. a n. není stavitel povinen býti nepřetržitě přítomen na stavbě a osobně dozíratí na všechny práce, byť i sebe závažnější. Není-li však na stavbě přítomen, musí pověřiti dozorem způsobilého dozorce a podle potřeby ho náležitě poučiti a dáti mu potřebné poukazy.

Nařídil-li stavitel dozorcí po zbourání části domu, aby jen odvázel starý materiál, nebylo třeba, aby ho již v tuto dobu poučoval o zajištění dosud nezbourané zdi, která v tomto stadiu nehrozila sesutím, neměl-li příčiny k pochybnostem o jeho spolehlivosti a nemohl-li předpokládati, že dá proti jeho poukazu dále bourati.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1937, Zm I 51/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatočné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině obžalovaného a důsledkem toho též ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a vrátil věc soudu své stolice, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmatočné stížnosti, opřené číselně o důvod zmatočnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., nelze upřítí oprávnění.

Podle zjištění nalézacího soudu došlo dne 14. května 1936 krátce před 4. hodinou odpolední při bourání domu č. p. 101 v D., které prováděl stavitelský polír B. ve vlastní režii za pomoci najatých dělníků a za dozoru stěžovatele stavitele A., ke smrtelnému úrazu zedníka M. Podle dalších zjištění napadeného rozsudku zbyly v kritický den ze zmíněného domu, který byl proveden z materiálu méněcenného a časem

sešlého, již jen dvě malé místnosti v přízemí i se stropy, a k úrazu došlo tak, že když M. a další zedník N. rozkopávali betonovou podlahu, přiléhající těsně k severní zdi menší z uvedených dvou místností, tato zeď se zřítla, zachytila M. a přimáčkla ho na sklepní schodiště, které bylo za pracujícími zedníky, kdežto zedník N. mohl ještě včas uskočiti a takto se zachrániti. Jak nalézací soud konečně ve shodě s dobrozdáním slyšeného znalce stavitele O. dále zjistil, šlo při oné menší místnosti, jejíž severní zeď se zřítla, o konstrukci klenutí, která má snahu zdi, které tvoří její opěry, svými silami šikmými, nejsou-li zabezpečeny, převrátiti, a bylo proto při správném pracovním postupu nutno, než bylo přikročeno k odbourávání zdi, snéstí především klenbu samu a pak teprve přikročiti k bourání zdi, to ovšem po předcházejícím řádném opření klenbové zdi dřevěnými opěrami se strany severní, čehož bylo tím spíše zapotřebí, když zřícená zeď stála na sklepní zdi z kamenného zdiva, stářím rozrušeného, a spojení zdi severní a východní bylo rozbouráním rohu zdi na straně ke dvoru porušeno, když západní zeď místnosti byla dveřmi oddělena a nebyla tedy po vybourání celé severní části stavby před onou místností vůbec chráněna proti tlaku klenby a když bouráním zdi vrchních a okolních, které se nedělo bez nárazů na klenbě sklepní chodby vedle zdi, nastala též jistě porucha v tomto sklepním zdivu pod uvedenou severní zdi, což nemálo přispělo ke zhoršení její stability, takže se určitě dalo čekati zřícení této zdi, přihlížejíc též k tomu, že zeď nebyla kleštěmi železnými stažena se zdmi postranními, že byla z nepálených cihel, starých, a ve svých koncích připravena o opory a že bouráním okolních zdí klenby nad částí sklepa u části severo-východní byla tato zeď ještě ve své hmotě i v základu rozrušena a nebyla vůbec podepřena se strany severní.

Na základě těchto zjištění shledal nalézací soud příčinu sesutí severní zdi oné místnosti a tím i smrtelného úrazu M. v tom, že proti uvedenému správnému pracovnímu postupu, aniž byla především učiněna patřičná zabezpečovací opatření a aniž byla napřed snesena klenba nad místností, byla ihned rozkopávána betonová podlaha před severní zdi místností, jejímž rozrušením nastal zdržovaný postup zdi klenbou i základem vytvářený a zeď se zřítla.

Odůvodňuje pak výrok o vině obžalovaného A., uvádí nalézací soud, že tento obžalovaný podle předpisů vydaných vlád. nařízením čís. 53/1931 Sb. z. a n., s nímž se měl náležitě obeznámiti, jakož i podle svého povolání jako stavitel mohl nahlédnouti, že opominutím, zaříditi zabezpečovací opatření, zejména dáti podepřítí zeď proti klenbě dřevěnými podpěrami, může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečnoství pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí, t. j. pracujících dělníků. Toto opominutí je prý v příčinné souvislosti se smrtelným úrazem M., ke kterému by jinak nebylo došlo, a zakládá prý proto skutkovou podstatu přečinu podle § 335 tr. z.

Zmatočné stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud těmito úvahám vytýká především nejasnost, po případě nedostatek důvodů proto, že na-

lézací soud vidí vinu stěžovatele v jeho opominutí zříditi zabezpečovací opatření, zejména a dáti podepříti zeď dřevěnými podpěrami, ačkoli neuvádí zároveň, která jiná zabezpečovací opatření mohl obžalovaný ještě učiniti, a ani znalecký posudek nemluví o jiných možných zabezpečovacích opatřeních v souzeném případě, než právě o podepření zdi dřevěnými podpěrami, takže výrok soudu v tomto směru nemá též náležité opory.

Zmateční stížnosti nelze však upříti oprávnění, ani pokud vytýká, že nalézací soud, dospívaje k závěru, že obžalovaný opominutím řádného podepření zřícené zdi zavinil úraz M., nepřihlížel ke všem rozhodným skutečnostem, jež při hlavním přelíčení vyšly najevo (§ 281, čís. 5 tr. ř.), a pokud mu aspoň zřejmým poukazem vytýká též zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. proto, že se při posouzení viny stěžovatelovy neřídil správnými právními hledisky.

Podle zjištění nalézacího soudu je stěžovatel stavitelem a platí tedy o něm předpis § 95 vládního nařízení č. 53/1931 Sb. z. a n., podle kterého není stavitel povinen býti na stavbě (při bourání) nepřetržitě přítomen a konati osobní dozor při všech pracích, byť i sebe závažnějších, a který proto ukládá staviteli jen za povinnost, aby, není-li přítomen provádění stavby, pověřil dozorem náležitě způsobilého dozorce (stavbyvedoucího, políra, dílvedoucího a pod.). V souzeném případě prováděl sice bourání domu ve vlastní režii spoluobžalovaný polír B., kdežto stěžovatel konal nad touto prací stavitelský dohled právě vzhledem k tomu, že B. jako pouhý polír k samostatnému provádění této práce zřejmě nebyl oprávněn. Tento vnitřní poměr mezi stěžovatelem a B. nemůže však nic měniti na tom, že stěžovatel učinil i v souzeném případě svým povinností podle zmíněného zákonného ustanovení zadost, docházel-li jen občas na pracovní místo a přenechal-li jinak bezprostřední dozor stále přítomnému stavitelskému políru B., předpokládajíc ovšem, že ho vždy náležitě poučoval o způsobu, jak se má při bourání domu postupovati, a že také neměl příčiny považovati ho za nezpůsobilého k řádnému plnění svých úkolů. Pro předpoklad, že stěžovatel nemohl pokládati B. za způsobilého dozorce, neposkytuje dosavadní obsah spisů opory a nalézací soud v tomto směru na vinu stěžovatelovu také neuznává. Skutečnost pak, že než bylo přikročeno k bourání zmíněných dvou místností, nebyla severní zeď náležitě opřena, zakládala by podle nahoře naznačených právních hledisek zavinění stěžovatelovo a tím i jeho trestní odpovědnost za nastalý úraz jen tehdy, stalo-li se toto opominutí proto, že stěžovatel včas nepoučil B. o nutnosti tohoto zabezpečovacího opatření a o způsobu bourání klenuté místnosti. Nalézací soud vychází ovšem z předpokladu, že se tak vůbec nestalo, přehlíží však v této příčině údaje znalce při hlavním přelíčení, že by bylo stačilo podepříti zdi před vytrháním betonové podlahy, neobírá se také náležitě obhajobou obžalovaného, že nevěděl, že se bude kritického dne pokračovati v bourání, ježto se tehdy odvážel materiál, ve kterémžto směru

byla obhajoba stěžovatele též potvrzena svědky N. a R., jakož i spoluobžalovaným B. samým, a nevypočádal se též s údajem svědka P., že stěžovatel kritického dne ráno dával B. poukazy, co se má dělati. Je na snadě, že se tato zmateční stížností právem vytýkaná neúplnost týká okolností pro posouzení viny stěžovatelovy rozhodných. Předpokládajíc totiž, že stav zdíva, zejména pokud jde o severní zeď, nevyžadoval neprodleného opření zdi a stačilo, jak znalec udal, podepříti zeď před vytrháváním betonové podlahy, a předpokládajíc dále, že stěžovatel dal kritického dne ráno svému políru B. přesné poukazy, co se má tohoto dne dělati, nařídív mu, že se má jenom odvážeti starý materiál, nastala ještě pro stěžovatele nutnost, aby již tohoto dne poučoval B. o způsobu bourání zbylých místností a o nutnosti podepříti zeď, když té nemohl předpokládati, že B., jehož neměl příčiny pokládati za nezpůsobilého a nespolehlivého políra, proti jeho výslovným poukazům začne s onou osudnou prací, a stěžovatel, splniv takto řádně vše, co mu za daných poměrů náleželo, nemohl by býti činěn trestně odpovědným za to, že se B. proti jeho příkazům svévolně odchýlil od pracovního programu stěžovatelem mu nařízeného.

Po této stránce se nalézací soud věci neobíral, nepřihlížel také k rozhodným okolnostem a neučinil důsledkem toho potřebná zjištění, takže zrušovacímu soudu pro nemožnost rozhodnutí ihned ve věci samé nezbylo, než vyhověti důvodné zmateční stížnosti, zrušiti rozsudek nalézacího soudu, pokud jde o stěžovatele A., a vrátiti věc soudu prvé instance, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Čís. 6037.

Ježto podle § 45 původ. zákona odpovídá za zásah do cizího původcovského práva neoprávněným provozováním chráněných hudebních skladeb jak pořadatel, tak i provozovatel, může žalobce podati stíhací návrh hned proti oběma, byť i neznal jména provozovatelova.

Nelze proto počítati dvouměsíční lhůtu § 50 původ. zákona teprve od doby, kdy se soukromý žalobce z obhajoby pořadatelovy dověděl o výhradním pachatelství provozovatelově.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1937, Zm II 457/37.)

Srov. rozh. čís. 4305, 4360 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce Ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů, zaps. společenstva s r. o. v Praze, do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný A. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 zákona č. 218/1926 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti č. 4, 5, 9 b) § 281 tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Výtky, které zmateční stížnost činí řízení a rozsudku prvního soudu s hlediska formálních zmatků č. 4 a 5 § 281 tr. ř., týkají se okolností při správném právním nazírání na věc nezávažných, jak vyplývá z dalších úvah.

Po právní stránce (č. 9 b) § 281 tr. ř.) nalézací soud nepochybil uznáv, že žalobní právo soukromého žalobce proti obžalovanému A. jako kapelníku, který dne 2. března 1935 při plesu pořádaném spolkem »K.« v O. řídil hudbu, zaniklo tím, že stíhání tohoto obžalovaného nebylo navrženo do dvou měsíců ode dne, kdy se soukromý žalobce dověděl o trestném činu a o tom, kdo jej spáchal. S tohoto hlediska nerozhoduje, kdy oprávněný orgán žalujícího ochranného sdružení zvěděl, že předseda onoho spolku F., proti kterému bylo původně k návrhu soukromého žalobce zahájeno trestní řízení pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 aut. zák., byv zodpovědně slyšen dne 25. dubna 1935, udal, že vzhledem k zákazu ochranného sdružení ujednal s kapelníkem A., že na plese smí hrát jen skladby nechráněné. Tím ovšem tehdejší obviněný F. uplatňoval okolnost, která ho po případě s hlediska § 45 aut. zák. mohla zprostiti odpovědnosti jako vedoucího činitele spolku, jenž uspořádal pozastavené hudební produkce. Ale z toho nelze nikterak dovodit, že teprve tímto údajem F. vyšlo najevo, že jako pachatel přečinu podle § 45 aut. zák. přichází v úvahu i kapelník.

Podle tohoto ustanovení zákona odpovídají za zásah do cizího práva původského jak pořadatel, t. j. ten, kdo uspořádá provozování chráněného díla, tak i provozovatel, t. j. ten, kdo chráněná díla skutečně provozuje. Z toho plyne, že v tomto případě nic tomu nepřekáželo, aby soukromý žalobce hned původně nemohl podati stíhací návrh nejen proti pořadateli, ale zároveň i proti provozovateli v úvahu přicházejících hudebních produkcí, kdyžž soukromý žalobce sám ani netvrdil, že nevěděl o existenci provozovatele, rozdílného od osoby pořadatele. S tohoto hlediska není ani rozhodné, kdy se soukromý žalobce dověděl o tom, jak se jmenoval kapelník a že jím byl obžalovaný A. Byť i neznal jméno kapelníka, který při onom plesu řídil hudbu, přece mohl v tomto směru navrhnouti stíhání určité osoby jako pachatele, t. j. toho, kdo při určité příležitosti (při plesu konaném dne 2. března 1935) provozoval hudební produkce. Podle toho nelze v tomto případě dvouměsíční lhůtu podle § 50 aut. zák. počítati teprve od doby, kdy se oprávněný orgán žalujícího sdružení dověděl o údajích F., poukazujících na výhradně pachatelství obžalovaného A. Tím méně pak lze přisvědčiti názoru hájenému zmateční stížností, že soukromý žalobce nemusil činiti další kroky, dokud ony údaje nebyly potvrzeny konaným šetřením. Dovolávajíc se v té příčině zásad vyslovených v rozhodnutí č. 4360 Sb.

n. s. a v neuveřejněném rozhodnutí ze dne 23. března 1937, č. Zm I 240/37, přehlíží zmateční stížnost, že tam nešlo o případ, kde původně bylo zahájeno trestní řízení proti pořadateli neoprávněných hudebních produkcí a teprve dodatečně byl učiněn stíhací návrh proti provozovateli. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 6038.

Ochranu zákona o pôvodskom práve (čís. 218/1926 Sb. z. a n.) považujú všetky výtvy umenia výtvarného, tedy myšlienky vyjadrené ustálenou a osobitnou formou; chráni sa tedy tvorčia činnosť pôvodcov, t. j. niečo nového, nie šablonovitého.

Nie je podmienkou ochrany podľa zákona o pôvodskom práve, aby išlo o dielo cenné a významné.

(Rozh. zo dňa 13. novembra 1937, Zm III 374/37.)

Srv. rozh. čís. 3792, 3848, 5109 Sb. n. s. tr.

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre přečin § 45 zák. čís. 218/1926 Sb. z. a n. v dôsledku zmätočnej sťažnosti hlavného súkr. žalobcu M. z úradnej povinnosti podľa § 35, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudok vrchného súdu a nariadil nové odvolacie hlavné pojednávanie; zmätočnú sťažnosť hlavného súkr. žalobcu poukázal na toto rozhodnutie.

Důvody:

Proti rozsudku odvolacieho soudu uplatnil hlavní súkr. žalobca M. zmätočnú sťažnosť na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p.

Obžalovaný A. bol rozsudkom odvolacieho soudu oslobodený na základe § 326, č. 1 tr. p. od obžaloby naň vznesenej pre přečin zásahu do pôvodského práva podľa § 45 zák. čís. 218/1926 Sb. z. a n. s odôvodnením, že po jednostrannom odstúpení hlavného súkr. žalobcu od ujednaní obžalovaný konal v presvedčení, že je oprávněný na základe ujednaní obraz dať rozširovať a rozširovať a preto tento postup obžalovaného nemôže byť pokladaný za vedomý zásah do pôvodského práva hlavného súkr. žalobcu, jaký má na mysli § 45, odst. 1 zák. čís. 218/1926 Sb. z. a n.

Odvolací súd pri tom zistil, že hlavný súkr. žalobca dňa 30. mája 1934 uzavrel s obžalovaným ujednanie, podľa ktorého bol obžalovaný oprávněný rozširovať reprodukcie obrazu »Národ Tebe«, že mal nárok na 50% čistého zisku, že bol povinný zadovážiť potrebný kapitál k zhotoveniu reprodukcií a obstarávať celú manipuláciu, a pri tom vrchný súd nepokladal za vyvrátenú obranu obžalovaného, že mal právo i dať obraz reprodukovať.

Ďalej odvolací súd vyslovil názor, že obraz zhotovený N-om k námetu hlavného súkr. žalobcu nie je umelecký ani so stanoviska svojej koncepcie, ani so stanoviska kompozičného, a že preto nie je možné obraz »Národ Tebe« pokladať za dielo umenia výtvarného chránené podľa § 1 zák. čis. 218/1926 Sb. z. a n.

Tento ostatný názor odvolacieho súdu je mylný. Podľa § 4, odst. 1 zák. čis. 218/1926 Sb. z. a n. literárnymi alebo umeleckými dielami po rozume tohoto zákona sú všetky výtvo ry z oboru krásnej i vedeckej literatúry a umenia (hudobného i výtvarného) nehľadiac na ich rozsah, účel alebo stupeň hodnoty.

Poživajú tedy ochrany zákona o pôvodskom práve všetky výtvo ry umenia výtvarného, tedy myšlienky vyjadrené ustálenou a osobitnou formou; chráni sa tedy tvorčia činnosť pôvodcov, t. j. niečo nového, nie šablonovitého. Nie je podmienkou ochrany zákona o práve pôvodskom, aby išlo o dielo cenné a významné.

Obraz »Národ Tebe« vyjadruje vlasteneckú myšlienku prostriedkami výtvarného umenia takou formou osobitnou, ktorú treba považovať za výtvor umenia výtvarného. Tedy bez ohľadu na to, že toto dielo so stanoviska umeleckého má len menšiu hodnotu, neľze vysloviť, že ono by nebolo chránené zákonom čis. 218/1926 Sb. z. a n.

Treba sa tedy zaoberať aj tou otázkou, či bolo činom obžalovaného porušené autorské právo súkromného žalobcu, alebo nie.

Zmätočná sťažnosť uplatnená na základe § 385, čis. 1 a) tr. p. napáda rozsudok odvolacieho súdu a predkladá smluvu hlavného súkr. žalobcu s obžalovaným uzavretú cieľom dokázania toho, že obžalovanému neprislúchalo právo k reprodukcií. Najvyšší súd však na túto smluvu v smysle § 33, odst. 3 por. nov. nemôže hľadať.

Preskúmal preto najvyšší súd vec na základe skutkového stavu zisteného odvolacím súdom, t. j., že podľa doteraz prevedeného dokazovania a podľa zistenia vrchného súdu obžalovaný mal právo obraz dať reprodukovat'.

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti spoznal však najvyšší súd, že toto zistenie je neúplné.

Zo zistenia odvolacieho súdu neplynie, v akom rozsahu bolo toto právo na reprodukciu obrazu obžalovanému udelené, totiž či obžalovanému bolo udelené toto právo tak, že mohol dať obraz reprodukovat' zcela samostatne aj proti vôli hlavného súkr. žalobcu, alebo či obžalovaný mohol toto právo vykonávať len spoločne s hlavným súkr. žalobcom a s jeho súhlasom. Zistenie týchto skutočností je vo veci závažné, lebo podľa zistenia odvolacieho súdu obžalovaný zcela samostatne a zrejme proti vôli hlavného súkr. žalobcu dať obraz reprodukovat' a reprodukcie dať do obehu.

Podľa § 33, odst. 3 por. nov. nemôže najvyšší súd tieto skutočnosti sám zistiť a preto pokračoval podľa § 35, odst. 1 por. nov., rozsudok odvolacieho súdu zrušil a uložil odvolaciemu súdu, aby po doplnení skutkových zistení o veci znovu jednal a rozhodol.

Čís. 6039.

Jestliže nie je známe ani miesto tlače, ani miesto rozširovania, tlačivo je však podpísané pôvodcom, je príslušný ku stíhaniu vinníka pre trestný čin, spáchaný obsahom tlačiva, onen súd, v obvode ktorého prebýva na tlačive podpísaná osoba (pôvodca). (§ 486 tr. ř. z r. 1873, § 562 tr. p. z r. 1896.)

(Rozh. zo dňa 15. novembra 1937, Nd IV 29/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre zločin krivého obvinenia, zavedenej pred krajským súdom trestným v Prahe, následkom rozporu o príslušnosť medzi krajským súdom trestným v Prahe a krajským súdom v Prešove, po vypočutí generálnej prokuratúry v neverejnom zasedaní senátu takto sa usniesol: Príslušný k trestnému pokračovaniu v tejto trestnej veci je krajský súd v Prešove.

Dôvody:

Podľa obsahu spisov obvinený A. zaslal riaditeľovi Ústrednej sociálnej poisťovni v Prahe cyklostylom rozmnožený spis s dátom »Prešov, dňa 24. VI. 1936«, v ktorom je N. obvinený z trestných činov.

N. podal u štátneho zastupiteľstva v Prahe trestné oznámenie proti A. pre zločin krivého obvinenia podľa § 209 tr. z. z r. 1852.

Krajský súd trestný v Prahe neuznal svoju príslušnosť z dôvodu, že podľa obsahu inkriminovaného spisu boli rozoslané tieto spisy aj členom samosprávy okresnej nemocenskej poisťovne v Prešove, že spis je tlačivom v smysle zákona a ide tedy o trestný čin spáchaný obsahom tlačiva. Nakoľko miestom tlače je Prešov, kde bolo tlačivo aj rozširované, nie je krajský súd trestný v Prahe príslušný (§ 486 tr. ř. z r. 1873).

Krajský súd v Prešove neuznal svoju príslušnosť z dôvodu, že zločin krivého obvinenia podľa § 209 tr. z. z r. 1852 môže byť spáchaný už samým obsahom tlačiva, kým ku skutkovej podstate trestných činov podľa § 227, alebo § 229 tr. z. z r. 1878 sa vyžaduje, aby tlačivo došlo úradu. Príslušnosť podľa § 562 tr. p. z r. 1896 prichádzala by v úvahu úradu. Príslušnosť podľa § 562 tr. p. z r. 1896 prichádzala by v úvahu iba vtedy, keď by urazený žiadal o stíhanie pachateľa pre čin spáchaný už obsahom tlačiva, tedy v súdnom prípade pre prečin podľa zák. čis. 108/1933 Sb. z. a n.

Podľa obsahu trestného oznámenia ide o trestný čin spáchaný obsahom tlačiva, lebo z inkriminovaného spisu je zrejme, že spis bol rozmnožený cyklostylom, tedy technicky v smysle zákona.

Preto je treba rozhodovať otázku príslušnosti podľa príslušných predpisov o pokračovaní v tlačových veciach.

Zo spisov nevychádza, ani kde bolo inkriminované tlačivo tlačené, ani kde bolo rozširované.

Datum »Prešov, dňa 24. VI. 1936« nestačí k zisteniu miesta tlače, pretože vytlačenie sa mohlo stať aj na inom mieste.

Z dodatku »Pán . . . člen samosprávy okr. nem. poisť. v Prešove« neplynie, že tlačivo bolo skutočne na príslušné osoby rozposlané v obvode krajského súdu v Prešove.

Z obsahu spisov nie je ani zrejmé, že inkriminované tlačivo bolo rozširované v obvode krajského súdu v Prahe, najmä keď z obsahu trestného oznámenia plynie len to, že tlačivo bolo poslané na osobu dra M., riaditeľa Ústrednej sociálnej poisťovne.

Z toho plynie, že pre krajský súd trestný v Prahe nie sú dané predpoklady príslušnosti ustanovené v § 486 tr. ř. z r. 1873.

Nie je daný ani predpoklad 1. vety § 562 tr. por. z r. 1896 (miesto zhotovenia tlače) pre príslušnosť krajského súdu v Prešove, avšak je tu prípad druhej vety tohoto zákonného ustanovenia, ktoré určuje príslušnosť súdu, v obvode ktorého býva alebo sa zdržuje jednotlivec, ktorý je za tlačivo zodpovedný.

Tlačivo je opatrené podpisom obvineného A., ktorého podľa údajov trestného oznámenia v súvislosti s týmto podpisom treba považovať za pôvodcu tlače, teda za jednotlivca za tlačivo zodpovedného.

Ponevác A. podľa trestného oznámenia býva v Prešove, bolo preto treba uznať príslušnosť krajského súdu v Prešove.

Čís. 6040.

Kdy je porotní soudní sbor povinen dáti porotcům dodatkovou otázku?

Podnikl-li pachatel, přistizený při veřejnožalobním trestném činu (při krádeži), útok na tělesnou bezpečnost osoby jej přistihnuvší, aby si vynutil volný útěk, nemůže se dovolávat ani spravedlivé nutné obrany, ani neodolateľného donucení, neboť každý byl oprávněn zadržeti ho jako pachatele trestného činu a on sám se svým trestným činem uvedl ve stav, v němž byl povinen snášeti hrozící mu porušení svobody.

Pojem nepřátelského úmyslu podle § 140 tr. zák. předpokládá úmysl směřující proti neporušenosti těla. Není naplněn úmyslem směřujícím k tomu, aby se vůle napadeného brala jiným směrem, než on sám chtěl, tedy úmyslem směřujícím proti svobodě jeho vůle.

Paragraf 1, odst. 1 zákona čis. 91/1934 Sb. z. a n. stanoví trestní sazbu těžkého žaláře od patnácti let na doživotí.

Byl-li obžalovaný před vydáním rozsudku o trestném činu, na který je v zákoně uložen trest smrti, odsouzen pro trestné činy spáchané po

tomto trestném činu, je při vyměřování trestu podle § 1, odst. 1 zákona čis. 91/1934 Sb. z. a n. použití ustanovení § 265 tr. ř., třebaže je překročení horní hranice uvedené trestní sazby pojmově vyloučeno.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1937, Zm I 755/37.)

Obžalovaní A. a B. se vloupali do lesní chaty v úmyslu spáchatí tam krádež; byli však přistizeni starostou M. a jeho společníky N. a O., kteří chatu obkličili. Obžalovaní A. a B. se snažili uprchnouti, aby zneškodnili své zadržení a odevzdání četnictvu; A. půjčil B. opakovací pistol, kterou měl s sebou, a B. počal s ní stříletí oknem chaty; jednou ze střel byl zasažen a usmrčen starosta M. Porotní soud uznal obžalovaného B. vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135, čis. 4 tr. zák. a A. zločinem přímého účastenství na tomto zločinu (§§ 134, 135, čis. 4, § 136 tr. zák.) a uložil jim podle § 136 tr. zák. trest, a to: B. se zřetelem na ustanovení § 50 tr. zák. a § 265 tr. ř. doživotního těžkého žaláře, A. se zřetelem na § 52, druhý případ tr. zák. a § 265 tr. ř. těžkého žaláře v trvání patnácti let.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečn, stížnost obžalovaného B., pokud směřovala proti výroku o vině, naproti tomu však jí vyhověl, pokud napadala výrok o trestu, zrušil rozsudek prvního soudu v tomto směru jako zmatečný a vyměřil stěžovateli podle § 136 tr. zák. za použití § 1 zákona čis. 91/1934 Sb. z. a n. a se zřetelem na § 265 tr. ř. trest těžkého žaláře v trvání dvaceti let, zostřeného ve výroční den činu temnicí.

Z d ů v o d ů :

Rozsudek, který ohledně obžalovaného A. nabyl právní moci, napadl obžalovaný B. předně ve výroku o vině zmatečn, stížností a uplatňuje jedině důvod zmatečnosti podle § 344, čis. 6 tr. ř., který shledává v porušení předpisů §§ 319 a 320 tr. ř. Těto zmatečn, stížnosti nelze přiznat oprávnění.

Podle názoru zmatečn, stížnosti porušil porotní sbor soudní ustanovení § 319 tr. ř. tím, že nedal porotcům dodatkovou otázku na skutečnost nebo stav vylučující ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. trestnost. Je správné, že podle ustanovení § 319 tr. ř. je porotní sbor soudní povinen, aby dal porotcům otázku dodatkovou, byly-li tvrzeny neb aspoň výsledky trestního řízení napovězeny skutečnosti nebo stav, jež by, předpokládajíc pravdivost tvrzení, trestnost vylučovaly neb rušily, při čemž při úvaze o tom, zda má býti ona otázka dána, nerozhoduje porotní sbor soudní o tom, zda jsou tvrzené okolnosti pravdivé nebo nepravdivé, — o kteréžto otázce rozhodují výhradně porotci —, nýbrž má jen povinnost zkoumati, zda tvrzené nebo napovězené skutečnosti odpovídají oné zákonné podstatě, s níž zákon spojuje účinek trestnost vylučující nebo rušící.

Že takové okolnosti nebyly výslovně tvrzeny, zmateční stížnost sama připouští. Avšak za trestního řízení nebyly ani napovězeny takové okolnosti, které by odpovídaly oné v § 2, písm. g) tr. z. uvedené skutečnosti neb stavu trestnost vylučujícímu či rušícímu, t. j. spravedlivé nutné obraně nebo neodolatelnému donucení.

O spravedlivé nutné obraně nelze v souzeném případě mluvit již z toho důvodu, jelikož není splněn jeden z hlavních předpokladů, t. j. aby šlo o obranu proti protiprávnímu útoku. Za takový protiprávní útok nelze považovati postup M., N. a O., kteří obžalovaného B. a spoluobžalovaného A., vloupavší se do cizí chaty za účelem spáchání krádeže, obklíčili za tím účelem, aby dokonání tohoto trestného činu zamezili a pachatele zjistili a případně četnictvu předali, i když při tom obžalovaným pohrůžkou použití zbraně zabránili v útěku. Osobu podezřelou z trestného činu, který je stíhán z povinnosti úřední, smí totiž kdokoli zadržeti za tím účelem, aby ji odevzdal příslušné vrchnosti. Toto právo je nutným důsledkem práva uvedeného v § 86 tr. ř. a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účasten na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušiti není zadržené osobě dovoleno (rozh. č. 3677, 3715 Sb. n. s.). Útok proti obžalovanému podniknutý směřoval tedy sice k omezení jeho svobody, leč naprosto nebyl protiprávní, čehož si musel obžalovaný býti dobře vědom, věděl-li, že má býti zadržen jen proto, že se pokusil o krádež. Je proto zcela bezvýznamný poukaz zmateční stížnosti na to, že obžalovaný B. vystřelil, chtěje odstraniti překážku zabraňující mu v útěku a v nabytí svobody, zejména když viděl na vzdálenost dvou metrů na sebe namířenou pušku a když bylo na něho voláno aby zalezl, že bude jinak na něho střeleno.

Zmateční stížnosti nelze však přisvědčiti, ani pokud tvrdí, že obžalovaný B. jednal z neodolatelného donucení, ježto se ho zmocnil panický strach před příchodem četníků. Nehledě k tomu, že strach sám o sobě nelze uznati za stav nouze (neodolatelného donucení) vylučující trestnost podle § 2, písm. g) tr. z., ani dosáhl-li stupně sebe vyššího (rozhodnutí čis. 3205 Sb. n. s.), plyne z výsledků trestního řízení a zejména z vlastního zodpovídání obžalovaného B., že do stavu jím tvrzeného, t. j. do stavu nouze, dostali se obžalovaní sami vlastní vinou, a to tím, že se pokusili odciziti z chaty H. nějaké věci, za kterýmžto účelem se do chaty vloupali, tedy trestným činem. Jelikož podle ustálené judikatury a nauky nelze mluvit o neodolatelném donucení trestnost vylučujícím, správně trestný čin omlouvajícím, tehdy, jestliže se pachatel sám vlastním trestným jednáním přivedl do stavu nouze (rozh. čis. 290, 2280, 2640, 2812, 3670 a j. Sb. n. s., Miříčka str. 86, Rittler str. 170, Altmann I., str. 56), a jelikož stěžovatel podle toho, co předesláno, byl jako pachatel trestného činu (pokusu krádeže) povinen snášeti hrozící mu poruchu na právním statku svobody, t. j. své zatčení (rozh. č. 2812, 3384, 3670, Miříčka str. 85, Altmann str. 57, Rittler str. 171), postupoval porotní sbor soudní správně, když nepoložil porotcům

otázku na stav trestnost vylučující podle § 2, písm. g) tr. z. Za tohoto stavu věci není třeba zabývat se oněmi vývody zmateční stížnosti, v nichž poukazem na povahu obžalovaného jako cikána, jemuž svoboda je nejdražší, snaží se dokázati, že obžalovaný jednal ve stavu »nebobyta«, když z revolveru střelil. Pokud stěžovatel ještě naznačuje, že se po odmítnutí svého dobrovolného vzdání se cítil býti vyhrůžkou pro následovatelů v nebezpečí života, nebylo vůbec výsledky hlavního přelíčení napovězeno, že bylo obžalovanému vyhrožováno zastřelením pro případ, že se vzdá, nebo že to obžalovaný aspoň předpokládal. Zmateční stížnost se ani nepokouší uvést konkrétní výsledky hlavního přelíčení, které by na to poukazovaly. Obhajoba obžalovaných vyvrcholila naopak v tom, že jejich úmysl směřoval k tomu, aby si umožnili útěk a zabránili zatčení, a nikoliv, aby zachránili život.

Jelikož pak z toho, co uvedeno, plyne, že nebyly ve smyslu § 319 tr. ř. tvrzeny skutečnosti, které by odpovídaly zákonné podstatě pojmu neodolatelného donucení nebo spravedlivé nutné obrany ve smyslu § 2, písm. g) tr. z., neporušil porotní sbor soudní tím, že nepoložil porotcům dodatkovou otázku na skutečnost neb stav vylučující trestnost ve smyslu § 2, písm. g) tr. z., zákon v ustanovení § 319 tr. ř. a je tudíž zmateční stížnost neopodstatněná, pokud shledává uplatňovaný zmatek podle § 344, čis. 6 tr. ř. v porušení předpisu § 319 tr. ř.

Zmateční stížnosti nelze však přiznati oprávnění, ani pokud shledává zmatek podle čis. 6 § 344 tr. ř. v tom, že porotní sbor soudní porušil předpis § 320 tr. ř. tím, že nepoložil porotcům eventuální otázku na zločin zabití podle § 140 tr. z., ač prý při hlavním přelíčení vyšly najevo skutečnosti, které napovídaly úmysl pouze nepřátelský. Při tom poukazuje zmateční stížnost na zodpovídání obou obžalovaných B. a A., kteří v souhlase s výpověďmi svědků uvedli, že obžalovaný B. střelil pouze, aby zastrašil pronásledovatele, aby se tito na okamžik zalekli a obžalovaní tohoto okamžiku využili k útěku. Dále dovozuje zmateční stížnost, že obžalovaný B. jednal ne sice v úmyslu vražedném, ale v úmyslu nepřátelském, z toho, že nebylo lze zjistiti, kde starosta M. v době střelby stál, a že jmenovaný obžalovaný byl skryt na pravé straně okenice a mohl nejvýše pro okamžik, kdy z revolveru vystřelil, postřehnouti neb spíše jen tušiti na místě proti němu obrysy člověka.

Tvrzení zmateční stížnosti, že při hlavním přelíčení vyšly najevo takové skutečnosti, které by napovídaly úmysl nepřátelský, který je nezbytnou známkou skutkové podstaty zločinu zabití podle § 140 tr. z., nelze přisvědčiti. Pojem nepřátelského úmyslu podle § 140 tr. z. předpokládá úmysl směřující proti neporušenosti těla a není naplněn úmyslem směřujícím k tomu, aby se vůle napadeného brala jiným směrem nežli jím chtěným. Takový úmysl nepřátelský není však výsledky hlavního přelíčení napovězen. Pokud jde o obžalovaného B., udal tento, že střelil jen proto, aby zastrašil pronásledovatele, kteří jím bránili v útěku, a že neviděl nikoho v tom směru, kam střelil, a na nikoho nemířil a nikoho nechtěl zastřeliti a že při útěku vystřelil ještě jednou směrem

dozadu, aniž se otočil a aniž koho viděl. Toto zodpovídání obžalovaného B. je v souhlase s údaji spoluobžalovaného A., který uvedl, že B. střílel toliko na poplach, že chtěl tím pronásledovatele zastrašiti, aby měli volnou cestu k útěku. V témže smyslu se obžalovaní v podstatě doznali i při vyšetřování četnictvem. — — — Zodpovídali se tedy obžalovaní tím, že B. střílel jen v úmyslu, aby zastrašil pronásledovatele, při čemž však na nikoho nemířil, že tedy nejednal v úmyslu směřujícím proti neporušenosti těla, nýbrž že jeho úmysl směřoval pouze k působení na svobodu vůle. S tímto zodpovídáním obžalovaných není v rozporu okolnost zmateční stížnosti zdůrazňovaná, že nebylo lze zjistiti, kde starosta M. v době střílelby stál.

Tyto výsledky hlavního přeličení zavazovaly porotní sbor soudní k položení otázky eventuální ve smyslu § 320 tr. ř., a to na zločin vydírání podle § 98, písm. b) tr. z. spojené s dodatkovou otázkou (§ 322 tr. ř.), zda bylo vyhrožováno vraždou, jakož i k položení další otázky eventuální na sbíhající se přečin proti bezpečnosti těla podle § 335 tr. z. Tomuto závazku porotní sbor soudní také dostal a uvedené otázky porotcům položil. K položení eventuální otázky na zločin zabití podle § 140 tr. z. nebylo zákonitého podkladu, ježto, jak dovozeno, nevyšly při hlavním přeličení najevo skutečnosti, které by napovídaly, že obžalovaný B. jednal v úmyslu nepřátelském ve smyslu § 140 tr. z., tedy skutečnosti, které by podmiňovaly právní posouzení činu, z něhož byl obžalovaný obviněn, s hlediska § 140 tr. z.

Nebyl proto vytýkaným postupem porotního sboru soudního porušen předpis § 320 tr. ř. a není tudíž uplatňovaný zmatek podle § 344, čís. 6 tr. ř. ani v tomto směru opodstatněn.

Napadaje výrok o trestu, domáhá se obžalovaný B., aby uloženy mu trest doživotního těžkého žaláře, zostřeného v den spáchání trestného činu temnou komůrkou, byl snižen na trest dočasného žaláře, a to na nejnižší zákonem přípustnou míru, ježto podle jeho názoru vzhledem k tomu, že obžalovaný je zanedbané výchovy, že čin spáchal pouze ze strachu a v prudkém hnutí mysli vzniklém z obvyčejného citu lidského a že nejednal s úmyslnou přípravou, jsou zde tak závažné okolnosti polehčující, že odůvodňovaly použití § 1 zákona čís. 91/1934 Sb. z. a n.

Výtkou, že nebylo použito § 1 cit. zákona, ač podle názoru obžalovaného byly dány podmínky pro jeho použití, je uplatňován ve skutečnosti důvod zmatečnosti podle § 4 zák. čís. 91/1934 Sb. z. a n., ježto nesprávné posouzení této otázky je ohroženo zvláštním důvodem zmatečnosti podle cit. místa zákona. Dlužno proto tyto výtky obžalovaného pokládati za zmateční stížnost, i když jsou uplatňovány jako odvolání, neboť podle ustálené judikatury pouhé nesprávné označení opravného prostředku nemůže býti obžalovanému na újmu.

Rozsudkový výrok o trestu, jenž byl obžalovanému B. uložen, je sice poněkud nejasný v tom ohledu, že by mohly vzejíti pochybnosti o tom, na základě kterých ustanovení zákona byl obžalovanému uložen místo trestu smrti pouze trest na svobodě, avšak srovnáním rozsudko-

vého výroku s důvody rozsudkovými možno dospěti k závěru, že porotní sbor soudní učinil tak na základě ustanovení § 50 tr. z. a se zřetelem na § 265 tr. ř., vycházejí zřejmá z názoru, že podle § 265 tr. ř. trest smrti nelze uložit vzhledem k tomu, že obžalovaný v době vynesení tohoto rozsudku byl již ve výkonu trestu těžkého žaláře v trvání 7 let, uloženého mu rozsudkem krajského soudu v T. jako soudu porotního ze dne 16. března 1937 pro trestné činy spáchané po trestném činu, jsoucím předmětem nařikávaného rozsudku. Ustanovení § 1 zákona čís. 91/1934 Sb. z. a n. porotní sbor soudní nepoužil, i když se v rozsudkovém výroku uvádí, že trest byl vyměřen se zřetelem na citované ustanovení zákona, neboť v důvodech výslovně uvádí, že nejsou v převaze polehčující okolnosti, které by odůvodňovaly použití § 1 cit. zákona.

Právní výklad ustanovení § 50 tr. z., z jakého vycházel porotní sbor soudní, je nesprávný a v rozporu se zásadou vyslovenou v rozhodnutí č. 2429 Sb. n. s., kde nejvyšší soud jako soud zrušovací, uchýliv se od stanoviska předchozí judikatury, rozhodl a obsírně odůvodnil, že odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházel odsouzení pro hrdelní zločin, spáchaný před oním prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.), není zostřením ve smyslu § 50 tr. z. a není na závalu odsouzení k trestu smrti. Zároveň vyslovil nejvyšší soud, že v takovém případě nelze použiti ani ustanovení § 265 tr. ř.

Tento nesprávný a zákon v ustanovení § 50 tr. z. a § 265 tr. ř. porušující výklad cit. místa zákona nalézacím soudem měl za následek, že porotní sbor soudní, považuje uložení trestu smrti uvedeného v § 136 tr. z. za nepřipustné a bera za základ k výměře trestu nejbližší v úvahu přicházející trestní sazbu, a to trest doživotního těžkého žaláře, nemohl již z tohoto důvodu použití ustanovení § 1 zákona čís. 91/1934 Sb. z. a n., kteréžto místo zákona předpokládá, že by jinak podle zákona bylo uložiti trest smrti. Jelikož § 1 zákona čís. 91/1934 Sb. z. a n. dává soudu právo uložiti místo trestu smrti uvedeného v zákoně nejen doživotní těžký žalář, nýbrž i dočasný trest v nejnižší výměře těžkého žaláře 15letého, kdežto při použití § 50 tr. z. a § 265 tr. ř., jichž v souzeném případě porotní sbor soudní použil, nelze místo trestu smrti trest doživotního těžkého žaláře v úvahu tu přicházející ještě snížit — arg. znění § 338, 2. odst. tr. ř. —, stala se uvedeným nesprávným postupem porotního sboru soudního, který má za následek nemožnost zkoumati otázku, zda jsou dány podmínky pro použití § 1 zákona čís. 91/1934 Sb. z. a n., zřejmě újma obžalovanému. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného, napadající výrok o trestu vyhověti a rozsudek ve výroku o trestu jako zmatečný zrušiti a obžalovanému vyměřiti trest nový. — — —

Podle názoru zrušovacího soudu jsou okolnosti polehčující tak závažné, že by trest smrti, na který by bylo podle § 136 tr. z. uznati, byl nepřiměřeně přísný a že jsou tudíž splněny podmínky pro použití § 1 zákona čís. 91/1934 Sb. z. a n.

Hledíc k tomu bylo nyní, když již nejde o absolutní trest smrti, nýbrž o trestní sazbu těžkého žaláře v trvání 15 let až do doživotí, přihlédnouti k ustanovení § 265 tr. ř., třebaže překročení horní hranice této trestní sazby je pojmově vyloučeno (srovn. Steiner, Das Gesetz über die Verhängung der Todesstrafe, Prager Archiv 1934, str. 666). Bylo tudíž podle § 265 tr. ř. přihlédnouti i k trestům uloženým obžalovanému po spáchání souzeného činu, to je k trestu těžkého žaláře v trvání 6 měsíců, uloženému rozsudkem krajského soudu v P. ze dne 27. prosince 1930, k trestu těžkého žaláře v trvání 10 měsíců podle rozsudku téhož soudu ze dne 6. listopadu 1931, k trestu tuhého vězení v trvání 2 měsíců podle rozsudku okresního soudu v P. ze 4. října 1930, k trestu tuhého vězení v trvání 1 měsíce podle rozsudku okresního soudu v P. z 5. ledna 1933, k trestu těžkého žaláře v trvání 8 měsíců podle rozsudku krajského soudu v T. z 29. července 1933, k trestu těžkého žaláře v trvání 5 měsíců podle rozsudku krajského soudu v P. z 11. prosince 1933 a k trestu těžkého žaláře v trvání 7 let podle rozsudku krajského soudu v T. ze 16. března 1937 a byl mu uložen trest těžkého žaláře v trvání dvaceti let, zostřený, jak uvedeno.

Čís. 6041.

Sborový soud druhé stolice se může usnésti, že se obžaloba nepřipouští a že se řízení zastavuje, jen má-li za to, že je tu některý z důvodů uvedených v § 213, odst. 1 tr. ř.

Ani zákon na obranu státu (zák. čís. 131/1936 Sb. z. a n.), ani prováděcí nařízení k němu (vlád. nař. čís. 196/1936 Sb. z. a n.) nestanoví nový důvod zastavení trestního řízení.

Pro soudy platí jen ustanovení první a třetí věty druhého odstavce § 5 zákona o obraně státu, nikoliv i ustanovení jeho druhé věty.

Postup soudu, mohly-li by býti trestním řízením dotčeny věci, které mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1937, Zm I 900/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury k zachování zákona do usnesení vrchního soudu, jímž bylo vysloveno, že se obžaloba soukromého žalobce M. proti A. pro přečin podle § 97 pat. zák. nepřipouští a že se řízení zastavuje, takto právem:

Usnesením vrchního soudu ze dne 11. června 1937, jímž bylo k námitkám obviněného A. proti obžalovacímu spisu soukromého žalobce M., podanému na něho pro přečin podle § 97 pat. zák., uznáno právem, že se obžaloba nepřipouští a řízení se zastavuje, byl porušen zákon v ustanovení 1. odstavce § 213 tr. ř. a v ustanoveních 2. odstavce § 5

zák. ze dne 13. května 1936, čís. 131 Sb. z. a n., (o obraně státu), a 1. odst. § 2 vlád. nař. ze dne 3. července 1936, čís. 196 Sb. z. a n., vydaného podle § 197 zák. o obraně státu k provedení § 5 tohoto zákona.

Důvody:

Podle spisů krajského soudu podal soukromý žalobce M., výrobce plynových masek, dne 4. února 1937 u jmenovaného soudu návrh na zavedení přípravného vyšetřování proti odpovědným funkcionářům firmy A. a spol. a zejména proti majiteli této firmy A. pro přečin podle § 97 pat. zák. Podle tvrzení soukromého žalobce porušili obvinění jeho právo patentové tím, že používali při tovární výrobě plynových masek, již se firma A. a spol. zabývá, ke zkoušení těsnosti masek vědomě v podstatě stejného zařízení, jakého používá a jaké má patentováno soukromý žalobce. Za přípravného vyšetřování, zavedeného usnesením vyšetřujícího soudce, byli vyslechnuti četní svědci a obviněný A. Tento doznal, že zná patentované zařízení soukromého žalobce (upínač k přístroji na zkoušení plynových masek), tvrdil však, že zařízení, jehož se používá v továrně firmy A. a spol. ke zkoušení těsnosti masek, nezasahuje do patentového práva soukromého žalobce, a dodal k tomu, že mu není možno podati popis zařízení jeho firmou používaného a předložiti příslušné nákresy, protože prý podnik jeho firmy je pod vojenským dozorem a protože prý ministerstvo národní obrany jeho žádost ze dne 28. února 1937 o povolení k výpovědi o tomto zařízení dosud nevyřídilo.

Po skončení přípravného vyšetřování podal soukromý žalobce dne 7. května 1937 včas u krajského soudu spis obžalovací proti A. pro zmíněný přečin.

Proti tomuto spisu obžalovacímu podal obviněný A. dne 22. května 1937 včas námítky, jimiž uplatňoval: 1. že jsou tu okolnosti, pro které stíhání skutku je vyloučeno, a že schází podle zákona potřebné svolení ke stíhání a 2. že tu není dostatečných důvodů, z nichž by mohl býti považován za podezřelého ze zažalovaného skutku. Na odůvodnění námitek pod 1. uvedených dovolával se především výměru ministerstva národní obrany ze dne 7. května 1937, jejíž dne 13. května 1937 v opise krajskému soudu předložil a jenž zněl takto: »Ministerstvo národní obrany nemůže vyhověti Vaší žádosti z 28. února 1937, poněvadž by vedením všech důkazů pro odmítnutí žaloby a volností vypovídání při výslechu byly zveřejněny okolnosti, které mají zůstatí utajeny.« Dále se dovolával ustanovení § 18 zák. ze dne 13. května 1936, čís. 131 Sb. z. a n., o obraně státu, tvrdě, že ze zmíněného výměru vyplývá, že podnik firmy A. a spol. je podnikem důležitým pro obranu státu, pak odstavců 3 a 4 § 24 téhož zákona o povinnostech podniků důležitých pro obranu státu tvrdě zejména, že je jako majitel podniku důležitého pro obranu státu povinen zachovávatí veškeré skutečnosti týkající se tohoto podniku v zájmu obrany státu v tajnosti, a konečně ustanovení 2. odstavce § 5 téhož zákona o šetření zájmů obrany státu při vyko-

návání úřední pravomocí a ustanovení 1. odstavce § 2 vládního nařízení ze dne 3. července 1936, č. 196 Sb. z. a n., o šetření zájmů obrany státu při vykonávání úřední pravomocí. Pokud jde o námitku pod 2. uvedenou, odůvodňoval ji obviněný tvrzením, že z četných svědků v právním vyšetřování potvrdil pouze jeden obsah trestního oznámení a že i tento potvrdil obsah trestního oznámení jen částečně.

Vrchní soud rozhodl usnesením ze dne 11. června 1937 o těchto námitkách, že se obžaloba nepřipouští a řízení se zastavuje, a odůvodnil toto své rozhodnutí takto: »Podle přípisu ministerstva národní obrany ze dne 7. května 1937 byly by vedením důkazu pro odmítnutí žaloby a volností vypovídati při výslechu zveřejněny okolnosti, které mají zůstatí utajeny. Nerozhodno je při tom, jde-li o výrobky určené pro kruhy v žalobě uvedené. Jsou tu proto podmínky § 5, odst. 2 zák. čís. 131/1936 a § 2, odst. 1 vl. nař. čís. 196/1936 a nelze tudíž obžalobu připustiti. Útraty námitky přisouzeny nebyly, ježto se řízení zastavuje z ohledů na zájmy státu, tedy nikoliv z důvodů procesuálních.«

Trestní řád ustanovuje v 1. odstavci § 213: »Má-li sborový soud druhé stolice za to, že obžalobě odporuje některý z důvodů dále uvedených, má rozhodnouti: Obžaloba se nepřipouští a řízení se zastavuje. Tyto důvody jsou: 1. že skutek, který se dává obviněnému za vinu, není činem trestným náležejícím před soud; 2. že tu není dostatečných důvodů, z nichž by obviněný mohl býti považován za podezřelého z takového skutku; 3. že jsou tu okolnosti, pro které skutek přestává býti trestným, nebo pro které stíhání skutku je vyloučeno; konečně 4. že schází podle zákona potřebná žádost nebo přivolení osoby k tomu oprávněné«. Z citovaného ustanovení tr. ř. ve spojení s ustanovením 1. odst. § 214 tr. ř. vysvitá, že rozhodnutí, že se žaloba nepřipouští a řízení se zastavuje, smí býti sborovým soudem druhé stolice učiněno jen, má-li za to, že je tu některý z důvodů v 1. odstavci § 213 tr. ř. uvedených.

Z citovaného odůvodnění usnesení, jímž bylo rozhodnuto, že se obžaloba nepřipouští a řízení se zastavuje, plyne však, že vrchní soud se odůvodňuje své rozhodnutí žádným z důvodů v 1. odstavci § 213 tr. ř. vypočtených, že se o tomto ustanovení zákona vůbec nezmiňuje, nýbrž na odůvodnění svého rozhodnutí se dovolává toho, že jsou tu podmínky § 5, odst. 2 zák. ze dne 13. května 1936, čís. 131 Sb. z. a n., o obraně státu, a § 2, odst. 1 vládního nařízení ze dne 3. července 1936, čís. 196, Sb. z. a n., při čemž zdůrazňuje, že se řízení zastavuje z ohledů na zájmy státu a nikoli z důvodů procesuálních.

Leč odstavec 2, § 5 zákona ze dne 13. května 1936, čís. 131 Sb. z. a n., o obraně státu, a odstavec 1, § 2 vládního nařízení ze dne 3. července 1936, čís. 196 Sb. z. a n., vydaného podle § 197 zák. o obraně státu k provedení § 5 tohoto zákona, jichž se vrchní soud na odůvodnění svého rozhodnutí dovolává, neobjasňují ustanovení, jež by rozhodnutí vrchního soudu ospravedlňovalo.

Odstavec 2 § 5 zák. o obraně státu ustanovuje: »Jestliže by v řízení před soudy, úřady a veřejnými orgány mohly býti dotčeny věci, které

mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu, je soud, úřad nebo orgán řízení provádějící povinen učiniti všechna vhodná opatření, aby věci ty zůstaly zachovány v tajnosti. Za tím účelem se může úřad nebo veřejný orgán řízení provádějící v mezích nezbytnosti odchýliti od platných předpisů řízení se týkajících; to platí i v jiných případech, kdy je toho v zájmu obrany státu naléhavě třeba. Opatření, opřená výslovně o ustanovení věty první, není třeba odůvodňovati«.

Podle jasného znění tohoto odstavce § 5 zák. o obraně státu platí ustanovení věty první a třetí tohoto odstavce nejen pro úřady a veřejné orgány, nýbrž i pro soudy, kdežto ustanovení věty druhé o přípustnosti odchýlení se od platných předpisů řízení se týkajících platí pouze pro úřady a veřejné orgány, nikoli tedy i pro soudy. (Důvodová zpráva k § 5 vládního návrhu zákona o obraně státu; Vorel, Komentář k zákonu o obraně státu, str. 13 a 14; Steiner, Der strafrechtliche Gehalt des Staatsverteidigungsgesetzes v seš. 4 »Juristenzeitung für das Gebiet der Tschechoslovakischen Republik« z r. 1937, str. 85).

Vhodnými opatřeními, jež mají býti podle předpisu tohoto odstavce § 5 zák. o obraně státu za předpokladu v první větě tohoto odstavce uvedeného soudem, úřadem nebo veřejným orgánem učiněna za účelem tam naznačeným, rozumí zákon podle jasného znění a smyslu první věty citovaného odstavce opatření, jichž je třeba, aby v řízení soudem, úřadem nebo veřejným orgánem prováděném, zůstaly zachovány v tajnosti věci, které mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu, tedy opatření, jež je za uvedeným účelem učiniti v průběhu řízení prováděného soudem, úřadem nebo veřejným orgánem. Že má býti řízení soudem, úřadem nebo veřejným orgánem prováděné zastaveno, jakmile vyjde najevo, že by v něm mohly býti jakkoli dotčeny věci, které mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu, citovaný odstavec § 5 zákona o obraně státu neustanovuje. Správnosti tohoto výkladu nasvědčuje zase znění důvodové zprávy k § 5, odst. 2 zákona o obraně státu, pokud se tam s poukazem na zvláštní předpisy § 7, odst. 1 zákona o vyvlastnění k účelům obrany státu č. 63/1935 Sb. z. a n. a § 21 zákona o ochraně a obraně — — proti leteckým útokům č. 82/1935 Sb. z. a n. praví, že druhý odstavec § 5 osnovy zákona o obraně státu obsahuje všeobecná ustanovení o tom, jak zabezpečit v řízení před soudy, úřady a veřejnými orgány utajení věci, jež v zájmu obrany státu třeba zachovat v tajnosti. Odůvodňuje-li tedy vrchní soud své rozhodnutí tím, že jsou tu dány podmínky 2. odstavce § 5 zák. o obraně státu, odůvodňuje své rozhodnutí skutečností, jež je nikterak neospravedlňuje.

Dovolává-li se pak vrchní soud na odůvodnění svého rozhodnutí též odstavce 1 § 2 uvedeného vládního nařízení, činí tak rovněž neprávem; neboť tento odstavec vládního nařízení ustanovuje pouze: »Jakmile soudy, úřady nebo jiné veřejné orgány ve vykonávání své pravomoci jakkoli zjistí, ať z vlastního popudu nebo na upozornění jiného úřadu (orgánu), strany nebo jiného účastníka řízení, zejména pak na upozornění některého vojenského velitelství (úřadu, orgánu), že by

mohly být dotčeny zájmy obrany státu, k nimž jsou povinny přihlížeti, zařídí neprodleně, čeho podle § 5 zákona (o obraně státu) třeba; neustanovuje tedy ani citovaný odstavec, že řízení soudem, úřadem nebo veřejným orgánem prováděné má být zastaveno, vyjde-li v něm najevo, že by v něm mohly být jakkoli dotčeny věci, které mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu, když ani § 5 zákona o obraně státu sám nikde, tedy ani v odstavci 1 a 3, takový předpis neobsahuje.

Neshledal-li vrchní soud v tomto případě podkladu pro rozhodnutí podle §§ 211 nebo 212 tr. ř. a neshledal-li, jak vysvítá z odůvodnění jeho rozhodnutí, že obžalobě odporuje některý z důvodů v odstavci 1 § 213 tr. ř. vypočtených, zejména některý z důvodů v tomto ustanovení zákona pod 2, 3 a 4 uvedených, jichž se obviněný ve svých námítkách proti spisu obžalovacímu dovolával, měl podle 1. odstavce § 214 tr. ř. rozhodnouti, že se obžaloba připouští. Na nalézacím soudu bylo by pak bývalo, aby jako soud řízení provádějící učinil všechna opatření, aby věci, které mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu, zůstaly v řízení zachovány v tajnosti.

Opatření tohoto rázu uvádí příkladmo § 1 vl. nař. č. 196/1936 Sb. z. a n. Dále bylo by bývalo na nalézacím soudu, aby si počínal podle předpisu § 5, odst. 3 zákona o obraně státu, platícího i pro soudy, a po případě i podle § 25, odst. 5 téhož zákona, platícího rovněž i pro soudní úkony, pokud by byly opodstatněny předpoklady posléz uvedeného ustanovení.

Rozhodl-li tedy vrchní soud svým usnesením, že se obžaloba nepřipouští a řízení se zastavuje, ač neshledal, že obžalobě odporuje některý z důvodů v 1. odst. § 213 tr. ř. uvedených, a ač odstavec 2 § 5 zákona ze dne 13. kvěna 1936, čís. 131 Sb. z. a n., o obraně státu, a odst. 1 § 2 vládního nařízení ze dne 3. července 1936, čís. 196 Sb. z. a n., jichž se na odůvodnění svého rozhodnutí dovolává, nový důvod pro rozhodnutí v 1. odst. § 213 tr. ř. uvedené nestanoví, porušil svým rozhodnutím zákon, a to v ustanovení 1. odst. § 213 tr. ř. a v ustanoveních odst. 2 § 5 cit. zák. o obraně státu a odst. 1 § 2 cit. vládního nařízení. Bylo proto zmatečnící stížnosti k zachování zákona vyhověti a uznati ja se stalo.

Čís. 6042.

Jednal-li někdo instinktivně ve stavu pochopitelného překvapení, nelze mu přičítati (§ 335 tr. zák.), že neuvažoval o možných následcích svého prudkého pohybu.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1937, Zm II 479/37.)

Srov. rozh. čís. 4633 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnící stížnosti obžalovaného A. do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.,

zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a zprostil obžalovaného A. podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby, že dne 14. října 1936 v O. proti N. ne sice v tom úmyslu, aby ho usmrtil, ale přece v jiném obmyslu nepřátelském, bodnuv ho dlátem do stehna levé nohy, takovým způsobem jednal, že mu z toho vzešlo přerušení zdraví a nezpůsobilost k povolání trvající alespoň třicet dní, a že se tím prý dopustil zločinu těžkého poškození na těle podle §§ 152, 155 b) tr. z.

Z důvodů:

Zmatečnící stížnosti, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 3, 4, 5, 9 (zřejmě pism. a) a 10 tr. ř., nelze upřítí oprávněni, pokud rozsudek prvé stolice potírá s hlediska zmatku § 281, č. 9 a) tr. ř.

Ze zjištění napadeného rozsudku vysvítá, že obžalovaný pracoval dne 14. října 1936 v továrně K. v O. jako modelář na soustruhu, že N., pracující v téže továrně, přistoupil náhle k obžalovanému a vrazil ramenem do něho, takže obžalovanému vyjelo dláto z modelu a z modelu se odštípl kousek dřeva, že obžalovaného to rozčililo a že chtěl proto N-a kopnouti, že N. stáhl poté obžalovanému čepici do obličejce, že se obžalovaný nyní otočil, aby si zase upravil čepici, a že při tom zasáhl N-a dlátem, jímž stále pracuje a jež měl také v tomto okamžiku v ruce, takže N. byl na levém stehně těžce poraněn.

Rozsudek připouští dále možnost, že k úrazu došlo tím, že se obžalovaný v uvedeném okamžiku rychle, pokud se týče prudce otočil, a aby nepřišel k úrazu, při čemž zasáhl N-a dlátem. Při tom nazývá napadený rozsudek zřejmě na obhajobu obžalovaného, že jeho práce byla nebezpečná, že byl stáhnutím čepice, již nosí na ochranu proti dřevěným třískám od stroje odletujícím, náhle překvapen a že se proto rychle otočil, »aby si dal čepici zase zpět«.

Hledíc k výpovědím slyšených svědků a k posudku znalce — lékaře, podle něhož by obžalovaný při úmyslném vedení rány byl zasáhl N-a s největší pravděpodobností na daleko vyšší části těla, vylučuje nalézací soud, že obžalovaný jednal úmyslně (trebas jen v nepřátelském úmyslu po rozumu § 152 tr. z.), má však vzhledem k seznání znalce, že mechanismus vzniku rány ukazuje prý na trestný čin ve smyslu § 335 tr. z., za to, že obžalovaný poranil N-a z nedbalosti, pročež uznává obžalovaného vinným ve směru přestupku podle § 335 tr. z.

Nehledíc k nesměrodatnému právnímu názoru uvedeného znalce, uvádí napadený rozsudek po této stránce toliko, že uvedená obhajoba obžalovaného, že zranil N-a zcela náhodně, když se prudce otočil, aby zvedl čepici N-em mu do obličejce staženou, nemůže prý ho úplně zbavit viny, nýbrž obžalovaný jako zkušený dělník musel prý i v takovém okamžiku, když věděl, že drží v ruce ostré dláto, dbáti oné opatrnosti, které se při práci vyžaduje.

Rozsudek je zřejmě na omylu. Především tu nejde o nezachování potřebné pozornosti a péče při práci. Z rozsudkových zjištění plyne na-

opak, že obžalovaný byl při nebezpečné práci náhle překvapen tím, že mu N. stáhl čepici do obličeje a že k úrazu došlo nikoli při provedení pracovního úkonu, kde by bylo ovšem na obžalovaném požadováno, aby jednal s patřičnou rozvahou a opatrností, nýbrž při tom, když ve zmíněné situaci následkem překvapení provedl zřejmě instinktivní pohyb. Aby tu byla nevědomá nedbalost, již napadený rozsudek předpokládá, musel by býti ospravedlněn závěr, že si obžalovaný nebezpečnost svého jednání neuvědomil z nedostatku povinné péče, již má použití každý normálně myslící a chápalící člověk vzhledem k povaze činu a daným okolnostem, a jejíž použití mu bylo možné podle jeho tělesného a duševního stavu (viz rozh. č. 3622, 4633 Sb. n. s.). Záleží tedy v souzeném případě na tom, zda obžalovaný nebezpečnost svého činu a daných okolností v tom, že se s dlátem v ruce rychle a prudce otočil, ačkoliv za ním stál N., mohl nahlížeti podle svých zvláštních poměrů, k nimž ustanovení § 335 tr. z. výslovně poukazuje. A tu je hledíc ke zjištěným okolnostem, podle nichž byl obžalovaný zaměstnán nebezpečnou prací, N. mu náhle pustiti, že jednal pod vlivem pochopitelného překvapení, ve kterémžto stavu nelze mu přičítati, že neuvvažoval o možných následcích svého prudkého pohybu.

Schází-li takto subjektivní stránka skutkové podstaty přestupku podle § 335 tr. z., je rozsudek stížen zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř., jež zmateční stížnost právem uplatňuje. Aniž bylo třeba obrátiti se ostatními vývody zmateční stížnosti, bylo jí proto vyhověti, napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný a stěžovatele obžaloby na něho vznesené ve směru §§ 152, 155 b) tr. z. podle § 259, č. 2 tr. ř. zprostiti úplně.

Čís. 6043.

Přetíná-li silnice trať s nechráněným přejezdem, musí řidič automobilu pamatovati i na možnost, že po trati pojedje právě vlak. Je proto povinen zmírniti před přejezdem přiměřeně jízdu, po případě i zastaviti vozidlo a přesvědčiti se vhodným způsobem, zda nepřijíždí vlak; neomlouvá ho, že pro hluk automobilu neslyšel výstražné pískání vlaku.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1937, Zm II 485/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 5 a zřejmým poukazem i podle č. 9 a) tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Napadený rozsudek předně netrpí formálními vadami zmateční stížností vytčenými. Okolnost, že nákladní auto vyvinulo hluk, rozsudek nepomíjí. Dochází ovšem ke zjištění, že obžalovaný byl by býval s to,

aby výstražné znamení vlaku, byť oslabeně, zaslechl, kdyby si byl uvědomil možnost, že po trati, vedoucí rovnoběžně se silnicí, jede vlak, kdyby tedy byl svou pozornost soustředil na toto nebezpečí. Zmíněné zjištění rozsudku není neodůvodněnou domněnkou, jak stěžovatel pod zorným úhlem zmatku nedostatku důvodu namítá, neboť rozsudek odůvodňuje zjištění to poukazem k delšímu trvání a pronikavosti výstražného znamení (zapísknutí).

Je bez významu, že se rozsudek nezabývá udáním svědka M., že ani on neslyšel zmíněné výstražné znamení, neboť tento svědek nebyl, jak tomu bylo u obžalovaného, povinen, aby svou pozornost soustředil na nebezpečí blížícího se vlaku. Ostatně je tato domnělá neúplnost rozsudku bez významu již proto, že by obžalovaného po stránce hmotněprávní nezbavila viny ani ta okolnost, že výstražné znamení skutečně nemohl zaslechnouti; neboť věděl-li obžalovaný podle nenapadeného zjištění rozsudku, že silnice, po které jel, přetíná trať nechráněným přejezdem, a byl-li tam nad to přehled značně ztížen, bylo povinností obžalovaného, aby se tím či oním způsobem přesvědčil, zda nepřijíždí vlak, a aby tedy auto po případě za uvedeným účelem před přejezdem zastavil, jak rozsudek zcela správně rozvádí. K tomu byl obžalovaný tím spíše povinen, poukazuje-li zmateční stížnost na to, že obžalovaný, řídě auto na jeho pravé straně a máje vedle sebe ještě dvě osoby, neměl rozhled na trať. Tím padají vývody zmateční stížnosti o tom, že nesměl za jízdy otevřiti dvířka a dívati se jimi na stranu. Při tomto stavu věci netřeba se ani zabývati oněmi vývody zmateční stížnosti, které jsou věnovány otázce rychlosti; neboť jádrem zavinění stěžovatelova je podle napadeného rozsudku jeho neopatrnost záležející v tom, že přejížděl trať, aniž se patřičně přesvědčil, zda nepřijíždí vlak, ačkoli mu to bylo podle toho, co řečeno, lehce možno a ačkoli musel počítati s možností, že jede právě po trati vlak, a to i tehda, když výstražné znamení vlaku nezaslechl. Poukazuje-li stěžovatel na hluk nákladního auta, musela ho právě tato okolnost pobádati ke zvýšené pozornosti; musel přece počítati s tím, co na svou obhajobu namítá, že totiž pískání vlaku přeslechl důsledkem hluku autem způsobeného. Ostatně přehlíží zmateční stížnost úplně, že obžalovaný byl i podle výslovného předpisu § 106, odst. 4 vl. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n. povinen před železničním přejezdem jízdu přiměřeně zvolniti a je-li toho k zabránění nehody — jako v souzeném případě — zapotřebí, vozidlo zastaviti.

Dospěl-li takto nalézací soud správně k úsudku o zavinění obžalovaného, je s hlediska výroku o vině bez významu, zda k výsledku přispěla i stěžovatelem tvrzená nedbalost řidiče a topiče vlaku. Bylo proto zmateční stížnost jako neodůvodněnou podle § 288, odst. 1. tr. ř. zamítnouti.

Čís. 6044.

Pro otázku ceny zpronevěřené věci ve smyslu § 183 tr. zák. je rozhodná skutečná cena v době, kdy s ní pachatel protiprávně naložil, nikoli peníz, který na ni byl pachatelem zapůjčen jako na zástavu.

Okolnost, že pachatel vydal zástavní listek vlastníku věci, je posuzovati jen jako náhradu škody, i když to učinil dříve než bylo podáno trestní oznámení.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1937, Zm I 793/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zpronevěry podle §§ 183, 461 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocih s tím souvisících jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. z., jehož se dopustil tím, že si v únoru 1937 v P. přivlastil perský koberec v ceně vyšší než 2.000 Kč, nikoli však přes 20.000 Kč, svěřený mu N-em.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9 a), správně č. 10 tr. ř., domáhajíc se toho, aby bylo vysloveno, že čin rozsudkem zjištěný je nikoli přestupkem zpronevěření podle § 461 tr. z., nýbrž zločinem zpronevěření podle § 183 tr. z.

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávněnost. Rozsudek zjistil, že N. svěřil dne 23. února 1937 obžalovanému čtyři perské koberce k vyčištění, že obžalovaný tři z nich vrátil, čtvrtý však v ceně 4.000 Kč až 5.000 Kč z nedostatku peněz dne 28. března 1937 zastavil v Státním zástavním úřadě za 1.800 Kč, že dne 7. března 1937 vydal O-ovi pro N. zástavní listek na tento koberec a 600 Kč na hotovosti a že N. koberec ze zastavárny vyplatil, složiv 1.800 Kč půjčky a 18 Kč úroků.

Rozsudek vyslovil, že v jednání obžalovaného spočívá jak po objektivní, tak i po subjektivní stránce skutková podstata zpronevěry, dochází však k právnímu názoru, že hodnotu zpronevěřeného koberce určuje v tomto případě částka, kterou poškozený musel ze svého vyaložit, aby koberec získal zpět, totiž částka 1.218 Kč a že tedy čin obžalovaného tvoří skutkovou podstatu přestupku zpronevěření podle §§ 461, 183 tr. z.

Ze zjištění rozsudkových je nepochybně patrné, že obžalovaný svěřenou věc si »přivlastnil«, neboť zastaviv koberec, osobil si a vykonal nad ním právo quasivlastnické, byť i zástavní listek vydal několik dní po provedeném zastavení koberce prostřednictvím O. vlastníku koberce N. Není proto zapotřebí zabývatí se otázkou, zdali si obžalovaný koberec i »zadržel«.

Názor rozsudku, že skutek obžalovaného je podřadití pod předpis § 461 tr. z., zakládá se na nesprávném výkladu zákona, neboť hodnotu věci svěřené nelze s hlediska § 183 tr. z. stanovití podle užitku pachatelova, nýbrž podle hodnoty, již měl v době zpronevěření svěřený statek pro svěřitele. Tato hodnota byla podle zjištění rozsudku vyšší než 2.000 Kč, nikoli však vyšší než 20.000 Kč a byla tedy vyšší než nej-

nižší zákonná mez stanovená § 183 tr. z. pro kvalifikaci činu za zločin. Stanovisko rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 29. prosince 1906 (č. 3283 vid. sb.) bylo pozdější judikaturou opuštěno; jak theorie, tak i nálezy nejvyššího soudu z doby pozdější důsledně setrvávají nyní na názoru, že pro otázku ceny zpronevěřené věci je rozhodná jen skutečná cena předmětu v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoli peněz půjčený na ni jako na zástavu a že vrácení nebo vydání zástavního listku, i když se stalo před tím, než trestní oznámení bylo podáno, je posuzovati jen jako náhradu škody (Altmann I., str. 509, Herbst vyd. z r. 1882, str. 387, dále nálezy nynějšího vídeňského nejvyššího soudu, svazek II., č. 81 a svazek VI., č. 142, pak rozhodnutí nejv. soudu č. 1774, 3570 Sb. n. s.). Ani rozhodnutí č. 3681 Sb. n. s., jehož se rozsudek dovolává, nevyslovuje přímo právní názor, uplatněný v rozhodnutí č. 3283/6 vid. sb., nýbrž opakuje především zásadu vyslovenou v rozh. č. 1774 a 3570 Sb. n. s.

Uvažoval tedy soud prvé stolice skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, nesprávným výkladem zákona podle trestního zákona, který se k němu nevztahuje (§ 281, č. 10 tr. ř.).

Čís. 6045.

Původcem ve smyslu § 1, odst. 3 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. je ten, kdo vyvinul činnost v tomto zákonném ustanovení uvedenou za tím účelem, aby zpráva byla uveřejněna právě v tom tiskopise, o který v konkrétním případě jde.

Kdo sepsal urážlivou zprávu pro určitý časopis, v němž byla pak uveřejněna, neodpovídá trestně jako informátor, byla-li zpráva bez jeho vědomí a souhlasu dále uveřejněna v jiném časopise nebo dále rozšiřována.

Odpovědný redaktor není zproštěn odpovědnosti za zanedbání povinné pozornosti podle § 4 tiskové novely (zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.) tím, že byl v době uveřejnění závadné zprávy na dovolené, neoznámil-li úřadu změnu v redakci (§ 11 tiskového zákona).

Vylučuje-li důkaz pravdy nebo omluvitelného omylu trestnost osoby odpovědné za obsah závadné zprávy, není trestný ani odpovědný redaktor pro zanedbání povinné péče.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1937, Zm I 356/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromé žalobkyně do rozsudku krajského soudu, pokud čelila proti výroku, jímž byla obžalovaná A. zproštěna podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 1, 2 a 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. a § 1 zákona č. 124/1924 (145/1933) Sb. z. a n. Naproti tomu vyhověl nejvyšší soud zmateční stížnosti soukromé žalobkyně, pokud čelila proti

výroku, jímž byl obžalovaný B. zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro týž přečin, pokud se týče pro přestupek podle § 4 zákona č. 124/1924 (145/1933) Sb. z. a n., zrušil rozsudek v tomto výroku a vrátil věc soudu první stolice, aby jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Pokud stížnost s hlediska zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. namítá, že obžalovanou A. sluší pokládati za původkyni článku podle § 1, odst. 3 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n., když článek napsala, aby vyšel tiskem, třebaš tak učinila pro časopis »M. p.«, a když uveřejněním jeho v tomto časopise dala informaci pro zažalovanou zprávu uveřejněnou v »S. l.«, nelze stížnosti přisvědčiti.

Podle třetího odstavce § 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. je — kromě jiných dvou případů, které tu nepřicházejí v úvahu — původcem ten, kdo protó, aby urážlivá zpráva byla uveřejněna tiskem, 1. zprávu sepsal . . . . a 4. dal informace v takové zprávě použité, pokud zpráva souhlasí s informací. Z použitých výrazů, kdo zprávu sepsal a informace dal, plyne, že tu musí jíti o přímou osobní činnost původce, směřující k tomu, aby zpráva byla uveřejněna v onom tiskopise, o něž v konkrétním případě jde. Mezi uveřejněním zprávy v tomto tiskopise a činností původce musí býti příčinný a jím chtěný vztah (srov. rozh. č. 3110 a 3352 Sb. n. s.). V tomto smyslu je zajisté obžalovanou A. pokládati za původkyni článku uveřejněného podle zjištění rozsudku dne 21. července 1936 v časopise »M. p.«, vycházejícím v P., jež obžalovaná podle svého doznání a zjištění rozsudku pro tento časopis napsala, jenž však není předmětem tohoto trestního řízení, nelze jí však považovati za původkyni zažalovaného článku, jenž byl uveřejněn dne 7. srpna 1936 v časopise »S. l.«, vycházejícím v Č., o němž rozsudek zjišťuje, že jej napsal a vytisknouti dal N. bez vědomí a souhlasu obžalované. Ježto obžalovaná podle zjištění rozsudku zažalovanou zprávu v úmyslu, aby byla uveřejněna v časopise »S. l.«, nese-psala, není jeho původkyní ve smyslu zákona. Okolnost, že její článek, uveřejněný v »M. p.«, byl pramenem, z něhož čerpal N. informace při sepsování zažalované zprávy, uveřejněné v »S. l.«, nenaplníuje pojem dání informace ve smyslu zákona, neboť i dání informace, jak nahoře uvedeno, předpokládá přímou osobní činnost za cílem, aby urážlivá zpráva byla uveřejněna v tiskopise, o něž v daném případě jde. Ten, kdo sepíše urážlivou zprávu pro určitý časopis, v němž tato zpráva je pak uveřejněna, neodpovídá trestně jako informátor, jestliže zpráva ta byla později bez jeho vědomí a souhlasu činností někoho jiného uveřejněna v časopise jiném, nebo jinak rozšiřována. Schází tu podle toho, co uvedeno, v jeho osobě trestně relevantní činnost, pro niž jediné lze při deliktech dolosních, jakými jsou delikty uvedené v § 1, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n., pachatele trestně stíhati. Podle rozsudkových zjištění nepřichází obžalovaná A. vůbec v úvahu jako informátorka, a to ani pro urážlivou zprávu uveřejněnou v časopise »M. p.«, ani v časopise »S. l.«, nýbrž

přichází v úvahu jako pisatelka (původce) urážlivé zprávy, a to jen, pokud tato byla otištěna v »M. p.«. Stanovisko zastávané zmateční stížností, že, píše-li kdo pro tisk, musí nésti odpovědnost za zprávy jím pro tisk sepsané, vedlo by v případech podobných souzené věci k důsledku zákonodárcem jistě nechtěnému, že by původce urážlivé zprávy, zaslané určitému časopisu, pro jejíž uveřejnění v tomto časopise nemůže již býti stíhán, na příklad pro objektivní promlčení nebo pro zánik stíhacího práva, mohl přece býti stíhán, kdyby někdo, na př. ze zlomyslnosti nebo z touhy pomstíti se původci, otiskl po drahé době bez jeho vědomí a souhlasu nebo dokonce přes jeho zákaz onu urážlivou zprávu, přejav ji z onoho časopisu. Nálezací soud posoudil po právní stránce věc správně, když obžalovanou obžaloby zprostil pro nedostatek zjištění trestného činu po stránce objektivní, a proto zcela zbytečně se obíral též otázkou, zda se jí podařil důkaz pravdy, pokud se týče omluvitelného omylu.

Naproti tomu nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti soukromé žalobkyně, pokud napadá zmatkem podle č. 5, 9 a) a b) § 281 tr. ř. rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný B. zproštěn obžaloby pro přestupek podle § 4 zákona č. 124/1924 (145/1933) Sb. z. a n. Tohoto obžalovaného zprošťuje rozsudek především na podkladě zjištění, že obžalovaný byl v době, kdy zažalovaný článek byl otištěn v časopise »S. l.«, jehož byl odpovědným redaktorem, na dovolené, že o uveřejnění článku nic nevěděl, že ho v té době v redakci zastupoval N., jenž byl též vydavatelem zmíněného časopisu, že N., máje mnoho jiné práce, opominul učiniti o změně v redakci úřadům předepsané hlášení a že tak nečinil ani obžalovaný, ježto věděl, že ho N. v redakci zastupuje a že za něho ručí. Z toho dochází nálezací soud k závěru, že obžalovaný není odpověden za zažalovaný článek, ježto tento článek byl uveřejněn bez jeho spolupůsobení a nelze prý mu přičítati nějakou nedbalost.

Tento názor nálezacího soudu je v odporu se stálou judikaturou nejvyššího jako zrušovacího soudu, jenž v četných rozhodnutích vyslovil — viz rozhodnutí č. 5134 Sb. n. s., v němž je příslušná judikatura z největší části uvedena, — že za obsah časopisu je trestně odpovědný ten, kdo s jeho vědomím a souhlasem je oznámen úřadům (státnímu zastupitelství a okresnímu bezpečnostnímu úřadu) podle § 10 tiskového zákona, že odpovědnost redaktora ve smyslu § 4 zákona č. 124/1924 (vyhl. č. 145/1933) Sb. z. a n. by odpadla jen, kdyby při použití potřebné péče bez jeho zavinění nepředvídatelnou a neodvratnou překážkou, na příklad náhlým těžkým onemocněním, živelní pohromou a pod., bylo mu znemožněno dostáti redaktorské povinnosti, a že povinnost oznámiti změnu v redakci ukládá zákon (§ 11 tisk. z.) i odpovědnému redaktoru a nikoli jen vydavateli.

Podle zjištění rozsudku byl obžalovaný v době, kdy zažalovaný článek byl uveřejněn v časopise jím redigovaném, pouze na dovolené. Obžalovaný ani netvrdil, že mu bylo znemožněno dostáti své povinnosti, aby změnu v redakci úřadům oznámil. Ježto obžalovaný byl v době kritické zodpovědným redaktorem časopisu »S. l.« ve smyslu zá-

kona, je odpoveden podľa § 4 zákona č. 124/1924 (vyhl. č. 145/1933) Sb. z. a n., že v tomto časopise bola uverejnená zpráva, jejž obsah tvoří skutkovou podstatu prečinu podľa § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. a § 1, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n., ktorý mu nelze pričisti podľa ustanovení práve uvedených zákonů, ježto je zjištěno, že zpráva byla uverejněna bez jeho vědomí, zanedbal však takové pozornosti, při jejímž povinném užití by nebyla bývala zpráva ta pojata do tiskopisu.

Nalézací soud řešil však i otázku, zda se obžalovanému zdařil důkaz omluvitelného omylu v případě, že ho je pokládati za odpovědného redaktora, a vyslovil jako důsledek svého výroku, že se spoluobžalované A., kdyby ji bylo pokládati za původkyni onoho urážlivého článku, zdařil důkaz omluvitelného omylu, že tento důvod trestnosti vylučující jde i ku prospěchu obžalovanému B.

Proti tomuto závěru namítá stížnost především, že redaktor se na omluvitelný omyl vymlouvatí nemůže. Námitku tuto nelze srovnati s výslovným ustanovením § 6, odst. 5 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., podle něhož, byl-li trestný čin proti bezpečnosti cti spáchán obsahem tiskopisu a je-li tu některý důvod vylučující trestnost ve smyslu ustanovení předchozích odstavců téhož paragrafu, není trestná ani osoba odpovědná za zanedbání povinné péče (viz rozhodnutí č. 5067, 5087 a 5531 Sb. n. s.). Nalézací soud, jak už uvedeno, došel k závěru, že se obžalované A. zdařil důkaz omluvitelného omylu. Kdyby tento závěr byl bezvadný, byl by, hledě k ustanovení § 6, odst. 5 zákona o ochraně cti, správný i výrok rozsudku, že z téhož důvodu je prost viny i obžalovaný B. Zmateční stížnost však vytýká, že skutkový základ, o němž oprel nalézací soud závěr, že se obžalované A. zdařil důkaz omluvitelného omylu, je vratký, jsa stížen zmatkem č. 5 § 281 tr. ř. Nutno se proto onou částí zmateční stížnosti zabývat na tomto místě. Uvedený zmatek uplatňuje stížnost právem. — — —

Čís. 6046.

Podľa § 96, čís. 2 zák. čl. LIV:1912 sa trestá nielen doslovné uverejnenie spisov v tomto zákonom ustanovení uvedených, ale aj uverejnenie podstatného ich obsahu.

K subjektívnej skutkovej podstate tohoto prečinu sa vyžaduje úmysel (§ 75 tr. zák.); ten je daný vedomím vinníkovým, že uverejňuje spis alebo podanie bez toho, že by bolo dané svolenie úradu k uverejneniu, alebo že by tu bola okolnosť umožňujúca beztrestné jeho uverejnenie (na pr. verejné prečítanie spisu na hlavnom pojednávaní).

Pre subjektívnu skutkovú podstatu obdobného prečinu podľa čl. VII zákona zo dňa 17. decembra 1862, čís. 8 ř. z. z r. 1863, stačí púha neďbalosť.

(Rozh. zo dňa 20. novembra 1937, Zm III 405/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Dr. A. pre prečin nedovoleného uverejnenia zmatečné sťažnosti verejného žalobcu a obžalovaného zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Obžalovaný napáda rozsudok odvolacieho súdu z dôvodov zmatečnosti podľa § 385, čís. 1 a) a c) tr. p.

Prvý z týchto dôvodov uplatňuje predovšetkým námietkou, že ním uverejnené články, totiž článok uverejnený 28. mája 1933 v bratislavskom časopise M. a článok uverejnený 25. mája 1933 v pražskom časopise P. neobsahujú ani čiastočné, ani úplné uverejnenie nejakého podania alebo úradného spisu, ale ide vraj len o uverejnenie skutku spáchaného Dr. N. a o sdelenie, že sa pre skutok ten vedie proti menovanému trestné pokračovanie. Námietke tejto prisvedčiť nelze.

V zistenom konaní obžalovaného spoznaly nižšie súdy jednak prečin podľa § 96, čís. 2 zák. čl. LIV:1912 (uverejnenie prevezené v Bratislave), jednak prečin podľa čl. VII zákona zo 17. decembra 1862, čís. 8 ř. z. z roku 1863 (uverejnenie prevezené v Prahe).

Podľa prvého z týchto predpisov sa trestá za prečin (krome ďalších prípadov, ktoré tu neprichádzajú v úvahu), kto bez svolenia úradu zcela alebo čiastočne uverejní podania alebo úradné spisy zo zahájených trestných vecí, ktoré úrad neuverejnil.

Podľa druhého z nich sa rovnako za prečin trestá, kto by obžalovacie usnesenie, o ktorom má nastať súdne pojednávanie, alebo obžalovací spis uverejnil skoršie, ako bola obžaloba prednesená na hlavnom pojednávaní, alebo kto by obsah dôkazných listín, soznania obvinených, svedkov alebo znalcov, ktoré boli behom trestného vyšetrovania ku spisom pripojené, uverejnil skoršie, ako sa skončí vyšetrovanie a ako sa ich užije na hlavnom pojednávaní.

Spomenuté predpisy sledujú hlavne účel zabrániť každému mimosúdnemu vlivu na vykonávanie spravodlnosti. Taký vliv možno vykonať tiež uverejňovaním obžalovacích spisov a listín z prípravného pokračovania, pokiaľ ich nebolo užité verejne pri hlavnom pojednávaní. Majú-li uvedené predpisy dosiahnuť vylíčeného účelu, je potrebné vylúčiť nielen doslovné uverejnenie vymenovaných spisov, medzi ktorými sú nesporne obžalovacie spisy a zápisnice o výsluchoch obvinených, svedkov a znalcov, vykonaných v prípravnom pokračovaní, ale aj uverejnenie podstatného ich obsahu alebo častí, lebo jedným aj druhým je možné vykonať rovnaký vliv na hľadanie práva.

Zákonný výraz »uverejnil«, spoločný pre oba cit. zákony (nemá-li byť daná prednosť forme pred vecou), nelze ináč vykladať, než ako je uvedené, lebo ináč by sa púhym spracovaním spisu do iných slov dosiahlo práve toho, čo zákony chcú vylúčiť, a nebolo by možné s výsledkom proti tomu zakročiť. Je preto ľahostajné, či spis bol uverejnený do slovné alebo len podľa svojho smyslu. Že čiastočné uverejnenie obsahu, stačí, je zrejme nielen z uvedených dôvodov, ale aj z doslovu § 96, čís. 2 zák. čl. LIV:1912, ktorý výslovne hovorí o čiastočnom uverejnení. Na druhej strane je ovšem podľa správneho výkladu spomenutých predpisov potrebné, aby uverejnené boli podstatné časti spisu a aby bolo z uverejnenia zrejmé, že ide o niektoré zo spisov v cit. zákonoch uvedených. Pri tomto výklade zákona úplne vyčerpáva zistené konanie ob-

žalovaného zákonný pojem »uverejnenia«. Obžalovaný totiž vo svojich rovnako znejúcich článkoch uviedol, že štátne zastupiteľstvo v Bratislave pod č. St. . . . podalo na Dr. N. obžalovací spis pre zakázané vyhnanie plodu, že lekárski znalci zistili zakázanú povahu vyhnaní, že Dr. N. doznal nielen vyhnanie samo, ale aj to, že za zákrok počítal 1.500 Kč a z toho dal spoluúčinkujúcemu lekárovi 50 Kč. Zo srovnania tohoto obsahu článkov obžalovaného s obsahom obžalovacieho spisu, podaného pod cit. číslom na Dr. N., je zrejmé, že do článkov obžalovaného skutočne bol prevzatý obsah tohoto spisu, lebo všetky obžalovaným do článku napísané skutky sú uvedené tiež v obžalovacom spise. Nie je pochybné, že ide o podstatné časti onoho obžalovacieho spisu, lebo skutky v článku uvedené boli práve tie, ktoré pre zistenie skutku Dr. N. a jeho právne posúdenie boli rozhodné. Z toho, že obžalovaný pomenoval v článkoch štátne zastupiteľstvo, ktoré na Dr. N. podalo obžalobu, ba uviedol aj jednice číslo jeho obžalovacieho spisu, že zdôraznil skutočnosť podania obžaloby a hneď za ňou uviedol obsah obžalovacieho spisu, presne uviedol trestný čin, pre ktorý bol Dr. N. žalovaný, a časť odôvodnenia obžalovacieho spisu, — plynie, že išlo o uverejnenie časti obžalovacieho spisu.

Nižšie súdy preto plným právom v tom, čo obžalovaný uviedol v svojich článkoch z obžalovacieho spisu, podaného na Dr. N., spoznaly pojem uverejnenia obžalovacieho spisu v smysle cit. predpisov a nejde teda len o uverejnenie skutku Dr. N. K poukazu na okolnosť, že časopisy denne prinášajú zprávy o výpovediach obžalovaných a pod., nebolo hľadané, lebo táto okolnosť je bezvýznamná pre posúdenie tejto veci.

Tvrdiac ďalej, že bol v skutkovom omyle, vylučujúcim trestateľnosť, pokiaľ nevedel v dobe činu o štádiu trestnej veci Dr. N-a, vytyka obžalovaný ten istý zmatok, lebo poukazuje k nedostatku subjektívnej podstaty. Ani táto námietka nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o prečin podľa § 96, čís. 2 zák. čl. LIV:1912, vyžaduje sa v smysle § 75 tr. z. úmysel k subjektívnej podstate skutkovej. Tento úmysel je pri tomto prečine daný vedomím pachateľa, že uverejňuje podanie alebo spis v cit. predpise uvedený a že niet svolenia úradu k uverejneniu, resp. inej okolnosti, umožňujúcej beztrestné uverejnenie, na pr. verejného prečítania obžalovacieho spisu na hlavnom pojednávaní. V konkrétnom prípade niet pochybnosti o tomto vedomí obžalovaného už podľa samého obsahu článkov. Obžalovaný sám v ňom hovorí o určitom obžalovacom spise a hneď na to uvádza jeho obsah. Musel si teda byť vedomý, že uverejnil obsah onoho spisu. V trestnej veci Dr. N-a nedal podľa zistenia nižších súdov žiaden z oprávnených úradov povolenie k uverejneniu obžalovacieho alebo iného spisu a nikdy v nej nebolo konané hlavné pojednávanie. Keď obžalovaný za týchto okolností v článkoch užíva tiež slov, »nech skončí toto trestné pokračovanie bárs ako s hľadiska trestania«, je zrejmé, že vedel, že pokračovanie nedošlo ešte do štádia ústneho verejného pojednávania, najmä keď ide o obžalovaného, ktorý je práva znalý.

Konal teda úmyselne. Pre subjektívnu skutkovú podstatu prečinu podľa čl. VII zákona zo dňa 17. decembra 1862, čís. 8 ř. z. r. 1863, stačí síce púha nedbalosť. Keď tu však bolo viac (totož úmysel), je tým ona podstata tým skoršie daná. Sú teda obidve námietky obžalovaného, vytykajúce zmatok podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., bezzákladné.

Čís. 6047.

Ustanovenie § 10, odst. 1 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n. vylučuje, aby bol vinníkovi, odsúdenému za čin spáchaný vo veku mladíctvom, uložený vedľajší trest straty úradu a volebného práva do obcí; v dôsledku toho je zákonom vylúčený aj výrok, že čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných. Porušenie tejto zásady zakladá zmatok podľa § 385, čís. 2 tr. p.

(Rozh. zo dňa 23. novembra 1937, Zm IV 601/37.)

Srov. rozh. čís. 5533 Sb. n. s.

Na jvyšší súd v trestnej veci proti mladíctvému A., obvinenému z previnenia krádeže, následkom zmatočnej sťažnosti obvineného z úradnej povinnosti z dôvodu zmatočnosti podľa § 385, č. 2 tr. p. zrušil rozsudky oboch nižších súdov vo výroku, ktorým bol vyslovený vedľajší trest straty úradu a volebného práva do obcí, a tento výrok aj s výrokom, že čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných, pominul.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti spoznal najvyšší súd toto: Rozsudkami oboch nižších súdov bol mladíctvý previniťec A. uznaný vinným previnením krádeže podľa §§ 70, 333, 336, čís. 3 tr. z., § 3 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. a bol odsúdený na 2 mesiace a 15 dní väzenia. Podľa § 341 tr. zák., § 3 zák. čís. 75/1919 Sb. z. a n., § 1 zák. čís. 163/1920 Sb. z. a n. bola vyslovená jednoročná strata úradu a volebného práva do obcí s tým, že čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných.

Podľa § 10, odst. 1 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. následky odsúdenia stanovené trestnými alebo inými zákonmi nenastávajú pri odsúdení za čin spáchaný vo veku mladíctvom a zpomedi iných nemôže byť vyslovená strata úradu a ujma na právach občianskych.

V smysle § 25, odst. 1 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. platí zákonné ustanovenie § 10, odst. 1 cit. zák. aj vtedy, keď vinník dokoná 18. rok svojho veku pred zavedením trestného pokračovania alebo za trestného pokračovania.

Vymeraním vedľajšieho trestu straty úradu a volebného práva do obcí nižšie súdy nezachovali trestné sadzby zákonom ustanovené pri

uložení trestu a tým zaviny na ujmu obvineného vecný zmatok podľa § 385, čís. 2 tr. p., ktorého podľa § 385, posl. odst. tr. p. je treba dbať z úradnej povinnosti.

Najvyšší súd preto postupoval podľa § 33, odst. 1 por. nov., rozsudky oboch nižších súdov v uvedenom výroku zrušil a tento výrok pomínil.

V dôsledku zrušenia výroku o strate úradu a volebného práva do obcí sa pomíja aj výrok, že čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných, lebo keď zákon vylučuje výrok o strate volebného práva do obcí, vylučuje zrejme v dôsledku toho tiež rozhodovanie o jeho normálnom predpoklade, totiž o tom, že čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných.

Čís. 6048.

Předpisy §§ 16, 17 zákona o povinnostech bankéřů při úschově cenných papírů (zák. čís. 241/1924 Sb. z. a n.) jsou přísnější než ustanovení §§ 183, 184 tr. zák.

Nevykazuje-li jednání bankéřovo, naplňující jinak skutkovou podstatu zločinu zpronevěry, znaky vyšší trestnosti uvedené v §§ 16 nebo 17 cit. zák., je na ně užiti zákonných předpisů o zločinu zpronevěry.

Poměr skutkových podstat §§ 13 a 14 zákona čís. 241/1924 Sb. z. a n. ke skutkové podstatě zpronevěry.

Tresněprávní význam zmocňovacího prohlášení podle § 3 (§ 8) cit. zák.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1937, Zm I 385/37.)

Obžalovaní A. a B. byli veřejnými společníky veřejné obchodní společnosti W. Předmětem tohoto podniku byly obchody bankovní a směnárenské; firma prováděla tyto obchody jednak jako spekulanti, vyhovujíc příkazům klientů k opatření cenných papírů, ač je klienti plně nezaplatili, nýbrž poskytovali na ně toliko částečné krytí, jednak opatrovala cenné papíry klienty plně zaplacené a měla je u sebe v úschově. Obžaloba kladla oběma obžalovaným za vinu jednak zločin podle § 16 zákona čís. 241/1924 Sb. z. a n., jednak přečin podle § 486, čís. 1, 2, § 486 a), 486 c) tr. zák. Nalézací soud uznal obžalovaného A. mimo jiné vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., spáchané tím, že za sebou zadržel a přivlastnil si: a) 100 starých akcií Brněnské strojírně a částku 4.815 Kč, daných mu v r. 1928 poškozeným M. k opatření nových akcií, b) 25 akcií Křížák a 50 akcií Pražsko-železářské, koupených v r. 1929 pro N. za 133.000 Kč, c) odškodňovací půjčku za válečné dodávky a půjčku Svazu Národů v hodnotě 205.000 Kč, které měl v úschově od O.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost manželky obžalovaného A., pokud směřovala proti odsuzujícímu výroku ve směru přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486, čís. 1 tr. zák., vy-

hověl jí však, pokud napadala výrok, jímž byl obžalovaný A. uznán vinným zločinem zpronevěry, zrušil rozsudek prvního soudu v této části výroku o vině jako zmátečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Pokud jde o výrok, jímž obžalovaný A. byl uznán vinným zločinem zpronevěry, nelze přisvědčiti námitce, kterou zmáteční stížnost s hlediska zmatku č. 10 [správně č. 9 a)] § 281 tr. ř. činí napadenému rozsudku v ten smysl, že nalézací soud, když neměl za prokázáno, že obžalovaný již v době svémocného nakládání se svěřenými cennými papíry byl předlužen, pokud se týče neschopen platiti, a byl si toho vědom, a když důsledkem toho neuznal na vinu obžalovaného ve směru zločinu podle §§ 16, 17 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n., nebyl oprávněn uvažovati o skutku obžalovaného s hlediska ustanovení trestního zákona o zpronevěře, poněvadž o povinnostech bankéřů při úschově cenných papírů platí zvláštní ustanovení zákona ze dne 10. října 1924, č. 241 Sb. z. a n., jenž stanoví též zvláštní trestní sankce pro případy, kde bankéř porušuje předpisy tohoto zákona. Zdůrazňujíc povahu zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. jako zákona zvláštního, dovozuje stížnost, že se dispozice bankéřovy s cennými papíry komitentů vymykají pořadí pod dojmy »zadržení za sebou« a »přivlastnění si« ve smyslu § 183 tr. z. a že takové dispozice bankéřovy mohou býti posuzovány jedině s hlediska zákona č. 241/1924 Sb. z. a n., vedle něhož ustanovení trestního zákona nemohou prý platiti ani podpůrně, poněvadž jinak by byla trestní ustanovení zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. zbytečná.

Tento názor zmáteční stížnosti je však zřejmě nesprávný a odporuje celé intenci zákona č. 241/1924 Sb. z. a n., která vyplývá z jednotlivých jeho ustanovení a z materialii. Podle § 16 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. trestá se bankéř, který zastavil platy nebo o jehož jmění bylo zahájeno vyrovnací řízení anebo na ně byl uvalen konkurs, za zločin těžkým žalářem od jednoho do pěti let a za okolností zvláště přitěžujících od pěti do deseti let, jestliže, věda o své nezpůsobilosti platiti anebo o svém předlužení, protiprávně si přisvojil cenné papíry, které převzal v úschovu nebo zástavou podle § 1, odst. 2, nebo § 5, odst. 3 téhož zákona. V § 17 se dále vyslovuje, že podle ustanovení §§ 13 až 16 jsou trestní též, kdo v podniku bankéřově samostatně vedou obchody v § 10 uvedené a, je-li bankéřem společnost, společenstvo, spolek nebo jiná právnická osoba, orgánové jeho, kteří se dopustili trestného činu ve příčině cenných papírů, převzatých v úschovu nebo zástavou podle § 1, odst. 2, nebo § 5, odst. 3. Tato trestní ustanovení jsou přísnější než předpisy §§ 183, 184 tr. z. o trestání zpronevěry. Jeť čin zakázaný v §§ 16, 17 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. zločinem bez ohledu na výši škody, základem je tu trestní sazba těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let, která podle § 184 tr. z. platí jen za přitěžujících okolností, a vyšší sazba od pěti do deseti let má místo za okolností zvláště přitěžujících vůbec, tedy nikoli jen, přesahuje-li částka 20.000 Kč.

Z toho, že zákon č. 241/1924 Sb. z. a n. v §§ 16, 17 stanoví zvláštní, a to do jisté míry přísnější trestní sankci na protiprávní přisvojení si cenných papírů bankéřem pro případ, že si byl bankéř v době závadného jednání vědom své neschopnosti platiti nebo svého předlužení, nelze však nikterak dovoditi, že v případech, kde sice této podmínky vyšší trestnosti není, kde však jednání bankéřovo jinak naplňuje skutkovou podstatu zločinu zpronevěry, by nebylo lze použití ustanovení §§ 183, 184 tr. z. Zvláštními civilně-právními i trestními předpisy zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. měla být zvýšena ochrana ukladatelů cenných papírů. Ze při tom zůstaly v platnosti všechny dosavadní předpisy sloužící témuž účelu, plyne nejen z druhého odstavce § 12 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n., kde se praví, že ustanovení platného práva, která ukládají bankéři jako uschovateli, zástavnímu věřiteli nebo obstaravateli ještě další než tímto zákonem stanovené povinnosti, zůstávají nedotčena, ale i z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. (tisk č. 4810 poslanecké sněmovny N. S. r. 1924, str. 12), kde se dovozuje, že shledané mezery v oboru soukromého práva se obrazily též na poli trestně-právním, poněvadž dosavadní neujasněnost ve vlastnickém právu k cenným papírům ani křiklavé případy nedovolovala trestati jako zpronevěru podle trestního zákona, ježto bylo nesnadno prokázati zlý úmysl ležící ve vědomí pachatele, že mu věc byla svěřena, a je tudíž cizí, a kde se k tomu podotýká, že speciální ráz otázek, jež osnova řeší, nutí zákonodárce, aby trestal nejen delikty spadající svou skutkovou podstatou pod pojem trestných činů všeobecného rázu (zpronevěra, podvod), nýbrž aby vytvořil pojem deliktů zvláštního rázu, jichž sankce by napomáhaly k uskutečnění intencí zákona. Tvzení zmateční stížnosti o výhradně platnosti trestních ustanovení zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. je vyvráceno i předpisem § 14 tohoto zákona, podle něhož bankéř, který s cennými papíry převzatými v úschovu nebo zástavou, ve svůj nebo cizí prospěch protiprávně nakládal, trestá se za přečin vězením nebo peněžitým trestem, není-li čin přísněji trestný. Stejná výhrada se vyskytuje též v § 13, odst. 2 téhož zákona. V §§ 16 a 17 nebylo třeba podobné výhrady, poněvadž tato ustanovení, jak doličeno, jsou přísnější, než příslušné předpisy trestního zákona.

Jinak je však přisvědčiti zmateční stížnosti, že výrok, odsuzující obžalovaného A. pro zločin zpronevěry, na dosavadním podkladě nemůže obstáti.

V případě M. zjišťuje rozsudek, že M. v roce 1928 odevzdal firmě obžalovaného 100 akcií Brněnské strojírny, aby byly vyměněny za 10 nových a zároveň dal příkaz k nákupu 20 nových akcií, za něž zaplatil hotově 4.815 Kč. Dále má rozsudek za prokázáno, že M. asi dva měsíce potom obdržel k podpisu písemný příkaz, jež však nepodepsal, poněvadž na něm byla vytištěna doložka o oprávnění bankéřově k libovolnému nakládání s cennými papíry. Podle dalšího rozsudkového zjištění nedostal M. zpět ani akcie, ani hotovost, ani mu nebyly vydány

akcie nové, a když v roce 1929 naléhal na splnění příkazu, bylo mu v obchodě, aniž ví kým, řečeno, že nové akcie dosud vydány nebyly, ač emise byla provedena již v roce 1928. Zprošťující výrok v příčině spoluobžalovaného B. odůvodňuje rozsudek tím, že tento obžalovaný tvrdí, že nezná M. a o případě nic neví, a že nalézací soud vzhledem ke zjištění, že se obžalovaný B. nezaměstnával vnitřní administrativou, mu věří, že sám těmito svěřenými akciemi a penězi nedisponoval. V zápětí rozsudek uvádí: »Naproti tomu soud má prokázáno, že obžalovaný A., který jen tvrdí, že se na případ nepamatuje, v tomto případě, kde poškozený odmítl podepsati příkaz obsahující doložku o libovolném nakládání, nemohl býti jako v jiných před tím zmíněných případech přesvědčen, že jest oprávněn se svěřenými věcmi libovolně nakládati.« Dále ještě podotýká, že soud nabyt přesvědčení, že ve všech případech, jichž se týká odsuzující výrok pro zločin podle § 183 tr. z., obžalovaný A. protiprávním zásahem spočívajícím v zadržení, pokud se týče v přivlastnění si cenných papírů, jež mu byly odevzdány do pravidelné úschovy, dopustil se zločinu zpronevěry. Než v případě M. rozsudek vůbec nezjišťuje jednání obžalovaného A., jež by bylo lze podřaditi pojmu zadržení nebo přivlastnění si svěřených věcí. K tomu nestačí pouhé zjištění, že M. neobdržel od firmy obžalovaného zpět ani akcie ani hotovost, a že mu nebyly vydány ani akcie nové. Naopak bylo by nutno zjistiti na straně obžalovaného buďto pozitivní jednání, z něhož by plynulo jeho odhodlání učiniti trvalým stav, jímž svěřené věci byly odňaty z moci svěřitelovy, nebo takové jednání, jímž si obžalovaný ke svěřeným věcem osoboval právo po způsobu vlastníka (na př. že je zcizil nebo dal do zástavy). Teprve na takovém podkladě by pak bylo možno řešiti otázku, zda si byl obžalovaný A. vědom toho, že dispozice se svěřenými věcmi, jím nebo aspoň s jeho vědomím a souhlasem učiněná, je protiprávní. Zevrubnějších úvah a bližších zjištění bylo tu třeba tím spíše, poněvadž svědek M. potvrdil, že o věci nejednal s obžalovaným, nýbrž s úředníkem, a poněvadž rozsudek na jiném místě zjišťuje, že obžalovaný A. následkem úrazu utrpěného v září 1929 po delší dobu nebyl v obchodě a mohl závod vésti jen na základě informací, které mu podávali jeho syn a vedoucí úředník podniku.

V případě N. shledává rozsudek zpronevěru obžalovaného v tom, že si protiprávně přivlastnil cenné papíry (akcie) v dubnu 1929 k příkazu N. zakoupené, které tento úplně zaplatil a jež měly býti pro něho uschovány, když N. nesvolil k tomu, aby firma mohla s nimi volně nakládati. Vycházejí z obhajoby obžalovaného, že měl papíry pro N. připraveny do 1. července 1929, a že když si N. pro ně nepřišel, úředník obžalovaného je dal do společné úschovy, spatřuje rozsudek protiprávní nakládání, odpovídající pojmu přivlastnění si věci svěřené, v tom, že obžalovaný A. svému úředníku nezakázal, aby papíry nedával do společné úschovy, a že takto s tím souhlasil. Než toto zjištění samo o sobě nestačí ani k úsudku, že při tom šlo o jednání protiprávní, tím méně k tomu, aby již na základě toho bylo lze mluvit o zpronevěře. Nejde-li o cenné papíry, o nichž se zmiňuje § 5, odst. 1, písm. a), zákona č. 241/

1924 Sb. z. a n., t. j. o cenné papíry slosovateleiné nebo takové, které byly vyměněny za cenné papíry podle § 1 téhož zákona jednotlivě uschované, učiní bankéř, který při provozu svého podniku provedl příkaz ke koupi cenných papírů, své povinnosti podle § 5, odst. 1, písm. b), zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. zadost, když opatřené cenné papíry uloží alespoň odděleně od svých vlastních zásob (s o u h r n ě ů s c h o v a) a vede s péčí řádného kupce obchodní knihu, do které je zapisovati každého příkazovatele jakož i druh a množství cenných papírů, které pro příkazovatele takto byly uloženy. Nesplnění těchto povinností, stalo-li se bez omluvitelného důvodu, je samo o sobě jen správním přestupkem podle § 13 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. Jde-li však o bankéře, který zastavil platy nebo o jehož jmění bylo zahájeno vyrovnací řízení nebo na ně uvalen konkurs, a byla-li tím, že bankéř vědomě nesplnil povinnosti zákonem č. 241/1924 Sb. z. a n. mu ukládané, způsobena oprávněnému ujma na jeho právu na vyloučení cenných papírů, jež bankéř převzal v úschovu nebo zástavou podle § 1, odst. 2, nebo § 5, odst. 3 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n., je bankéř vinen přečinem podle § 15 téhož zákona. Ani protiprávní nakládání bankéřovo s cennými papíry nemusí za všech okolností býti zpronevěrou, což plyne též z předpisu § 14 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n., podle něhož bankéř, který s cennými papíry převzatými v úschovu nebo zástavou (§ 1, odst. 2 a § 5, odst. 3) ve svůj nebo cizí prospěch protiprávně nakládá, trestá se soudem za přečin, není-li čin přísněji trestný. O zpronevěru by tu šlo jen tehdy, kdyby bylo zjištěno, že obžalovaný A. s cennými papíry, jež pro N. měl uschovati, naložil způsobem prozrazujícím jeho rozhodnutí, že svěřené věci oprávněnému nikdy nevydá, nebo kdyby bylo zjištěno, že obžalovaný A. s cennými papíry, které splněním příkazu N. převzal pro něho do úschovy, úmyslně naložil způsobem toliko vlastníku příslušejícím. O tom však napadený rozsudek dále neuvažoval a nečinil v tomto směru potřebných zjištění. — — —

Ani v případě O. napadený rozsudek blíže neuvádí, v čem spatřuje jednání obžalovaného A., jež podřadil ustanovení § 183 tr. z. I kdyby se však mělo za to, že nalézací soud při tom vychází z toho, co obžalovaný doznal, že totiž cenné papíry, o něž jde, byly k jeho příkazu prodány, je přisvědčení námítce zmateční stížnosti, že nalézací soud v tomto případě nesprávně posoudil význam zmocňovacího prohlášení podle § 3, (§ 8) zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. Obhajobě obžalovaného A., že zvláštní doložkou v kupním příkazu byl O-ovou zmocněn k tomu, aby s cennými papíry, které pro ni měl opatřiti, libovolně nakládal, upírá napadený rozsudek význam proto, že v tomto případě nešlo o spekulativní účet, nýbrž šlo o jednotlivou koupi, při níž obžalovaný A. nemohl býti přesvědčen, že může s papíry volně disponovati. Podle § 8, odst. 1 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. nevztahují se ustanovení §§ 5 až 7 tohoto zákona o povinnostech bankéře, který při provozu svého podniku provedl příkaz ke koupi cenných papírů, na případy, v nichž byl bankéř způsobem předepsaným v § 3 platně zmocněn, aby s cennými papíry, opatřenými z provedení příkazu, libovolně nakládal. Při tom

zákon nerozlišuje, za jakým účelem byl příkaz ke koupi cenných papírů bankéři udělen, a není proto důvodu omezovati přípustnost a účinnost zmocnění k libovolné dispozici na případy, které má na mysli první soud. S tohoto hlediska bylo nutno zjistiti, zda v případě, o něž jde, bylo zmocnění ve smyslu § 8 (§ 3) zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. platně uděleno. Tomu by nebyla na překážku zjištěná skutečnost, že O. v létě 1929 žádala A., aby jí papíry vydal, a že jí to obžalovaný slíbil, neboť zmocněním ve smyslu § 8 (§ 3) zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. není dotčena bankéřova povinnost, aby příkazovateli na požádání nebo za smluvných podmínek vydal, byť i ne tytéž cenné papíry, ale cenné papíry téhož druhu ve stejném množství. Ovšem není ani vyloučeno, že zmocňovací prohlášení, bylo-li platně učiněno, bylo O-ovou později odvoláno. Aby bylo lze věc po této stránce posouditi, bylo by nutno blíže zjistiti okolnosti, za nichž došlo k tomu, že O. žádala vydání papírů a obžalovaný to slíbil. Bylo-li původní zmocňovací prohlášení později odvoláno, bylo by třeba dalšího zjištění, zda k závadnému jednání obžalovaného došlo až potom.

V uvedených směrech spočívá výrok odsuzující obžalovaného A. pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. z. jednak na nedostatečném probrání věci po stránce skutkové (č. 5 § 281 tr. ř.), jednak na nesprávném výkladu a použití zákona [č. 9 a), po případě č. 10 § 281 tr. ř.].

Čís. 6049.

Zákon o ochraně cti nepřesunul ustanoveními o důkazu pravdy průvodní břemeno formálně na obviněného. Soud má i v oblasti deliktů proti bezpečnosti cti zkoumati z povinnosti úřední, zda obvinění nebo tvrzení je pravdivé. Zásada oficiality je tu omezena jen v tom směru, že soud může důkaz pravdy připustiti jen, když je podle zákona vůbec přípustný a když se ho obviněný dovolává.

Důkaz pravdy se musí v podstatě krýti s obsahem urážlivého tvrzení.

Úvaha o tom, jak pojímá projev průměrný čtenář, je úvahou hmotně-právní.

Předmětem prominutí trestného činu ve smyslu § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti může býti jen určitý čin (projev), nikoli jeho určitá právní kvalifikace. Prominutí musí býti výslovné.

Žalobcovy prohlášení o právní kvalifikaci činu není pro soud závazné. Trestní řád nezná ani rozšíření, ani omezení žaloby na určitou právní kvalifikaci stíhaného činu.

Zákaz § 290, odst. 2 tr. ř. se vztahuje i na uveřejnění rozsudku podle § 12 zákona o ochraně cti.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1937, Zm I 920/37.)

V periodickém tiskopise X., jehož odpovědným redaktorem byl obžalovaný A., vyšel článek pod nadpisem: »Chtějí si udělati filiálku z fi-

nančních úřadů». Podstatou tohoto článku bylo tvrzení, že někteří tajemníci Svazu trafikantů a skladníků tabáku (vydávajícího časopis Y.) při svých intervencích, týkajících se přidělování podílníků trafikantům, přičiňovali se («mohli si nohy uběhati»), aby finanční úřady nadřžovaly jejich chráněncům pro jejich politickou příslušnost. Touto částí článku cítil se na své cti dotčen ústřední tajemník Svazu M. Mimo to byl ve článku napaden — byv výslovně označen svým jménem — i druhý soukromý žalobce N., a to větou: »Ten však již společníka má, ale, žel Bohu, už dávno mu neplatí — prý chudák nic nemá« (poslední čtyři slova byla vytištěna tučně). Nalézací soud shledav, že obsahem článku je objektivně dána, pokud jde o soukromého žalobce M., skutková podstata přečinů podle §§ 1, 2 zákona o ochraně cti, pokud pak jde o soukromého žalobce N., skutková podstata přečinu podle § 1 téhož zákona, uznal obžalovaného A. vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. v novém znění.

Nejvyšší soud zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného, pokud šlo o nahoře zmíněný nadpis článku a o jeho místo urážlivé pro soukromého žalobce N. a konečně o pasus: »Ti holoubkové by si nejraději učinili filiálku z finančních úřadů pro svoje sekretariáty«. Naproti tomu vyhověl nejvyšší soud zmatečnou stížnosti, pokud šlo o ostatní stíhaná místa článku, zrušil napadený rozsudek ohledně nich ve výroku o vině a v důsledku toho i ve výroku o trestu a podle § 259, č. 2 tr. ř. zprostil obžalovaného obžaloby pro přečiny urážky a pomluvy podle §§ 1, 2 zákona o ochraně cti a § 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. Vyměřiv obžalovanému znova trest, přiznal nejvyšší soud soukromým žalobcům podle § 12 zákona o ochraně cti právo uveřejnění v jednom časopise odsuzující výrok rozsudku na útraty obžalovaného. Návrh soukromého žalobce, aby byl oprávněn uveřejnění rozsudek i v časopise Y., byl zamítnut.

Z d ů v o d ů:

Je-li napadenému rozsudku přisvědčiti, pokud uvedená místa vztahuje na soukromého žalobce M., je dále i v právu, shledává-li ve výtce tu vyslovené objektivní skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti. Zmatečnou stížnost namítá s hlediska zmatku podle § 281, č. 9 a) tr. ř., že se tu o soukromém žalobci jen tvrdí, že intervenoval v zájmu přidělování společníků a že tím konal jen svou povinnost, takže prý tu nejde o skutečnosti spadající pod ustanovení § 2 zákona o ochr. cti. Leč i zde je zmatečnou stížností na scesti. Hledíc k tomu, co již předesláno, naznačuje se tu o některých tajemnicích svazu a tím i o soukromém žalobci, že jejich snaha při intervenční činnosti směřuje k tomu, aby »si udělali filiálku z finančních úřadů«, pokud se týče »filiálku z finančních úřadů pro svoje sekretariáty«.

Tím se soukromému žalobci vytýká, že se přičiňuje o to, aby finanční úřady nadřžovaly jeho chráněncům pro jejich politickou příslušnost, aby tedy finanční úřady postupovaly stranicky, ba aby byly do té míry ve vleku určité politické strany, že by se podobaly jejím sekreta-

riátům. Je na bílé dni, že se tím soukromému žalobci — ostatně poslanci, který má býti obzvláště dbalý zákonů a vůbec právního řádu — vytýká skutečnost, která je daleka pojmu pochvaly, nýbrž je naopak způsobila, vydati ho podle právních a mravních názorů slušných lidí — a jen na takovém měřítku záleží — v opovržení a snížení ho v obecném mínění. Při tom je bez významu, zda soukromý žalobce M. je uvedenými větami též zesměšňován po rozumu § 1 zákona o ochraně cti, kdyžť rozsudek nebere za přitěžující okolnost, že zmíněné věty opodstatňují objektivní skutkovou podstatu dvou přečinů.

Rozsudek není stížen ani formálním zmatkem podle § 281, č. 4 tr. ř. Je správné, že ustanoveními o důkazu pravdy nechtěl zákon o ochraně cti přesunouti průvodní břemeno formálně na obviněného a že soud má i v oblasti deliktů proti bezpečnosti cti zkoumati z povinnosti úřední, zda je obvinění nebo tvrzení pravdivé čili nic, což je dostatečně naznačeno neosobní dikcí § 6, odst. 2, písm. a) zák. o ochraně cti (arg. »jestliže se dokáže«), takže je tu zásada oficiálnosti omezena jen v tom směru, že prováděti důkaz pravdy je vůbec přípustné jen tehdy, když se obviněný důkazu toho dovoivává (viz dův. zprávu tisk 830 posl. sněmovny z r. 1930, str. 23); leč tím není dotčena zásada § 281, č. 4 tr. ř., podle níž lze domnělou neúplnost řízení uplatniti jako zmatek jen tehda, učinil-li stěžovatel při hlavním přelíčení návrh čelící oné neúplnosti a byl-li nalézacím soudem onen návrh opominut nebo zamítnut. Obžalovaný navrhl sice důkazy o tom, že »někteří tajemníci svazu chodili intervenovati k finančním úřadům za tím účelem, aby se jejich chráněnci stali podílníky trafik« a důkazy ty nebyly připuštěny; leč stěžovatel přehlíží, že se nabízený důkaz pravdy musí v podstatě krýti s obsahem urážlivého tvrzení. Měl tedy obžalovaný nabídnouti důkazy o tom, že intervenční činnost soukromého žalobce směřovala k tomu, aby přiměl finanční úřady k stranickému nadřžování svým chráněncům jakožto příslušníkům jisté politické strany. Návrhy v oné formě, ve které byly podle směrnatného znění protokolu o hlavním přelíčení, pokud se týče podle obsahu podání učiněny, byly hledíc ke skutečnému smyslu stíhaných míst článku, jak jej musí nepředpojatý čtenář pojímat, naprosto nerozhodné.

Pokud průvodní návrhy podle svého znění směřovaly snad též k otázce výkladu článku, stačí podotknouti, že posouzení smyslu a obsahu projevu pachatelova jest úkolem soudu, který při tom postupuje podle pravidel vytčených v § 8, odst. 3 zák. o ochraně cti. Nerozhoduje, jak ten který jednotlivý čtenář projev pojímá, nýbrž jak jej pojímá průměrný čtenář. Úvaha o tom, úvaha to hmotněprávní, přísluší soudu a nikoli svědkům, kteří by mohli býti slyšeni jen o jednotlivých konkrétních skutečnostech, sloužících za podklad pro posouzení smyslu projevu. Pokud stěžovatel po této stránce nabídl důkazy o tom, že někteří tajemníci svazu chodili k finančním úřadům intervenovati ve prospěch svých chráněnců, nebyla jeho obhajoba zkrácena zamítnutím těchto návrhů ani ve směru výkladu článku, poněvadž napadený rozsudek má zmíněnou intervenční činnost soukromého žalobce beztak za prokázanou.

Co se týče soukromého žalobce N., je tento napaden větou: »Ten však spolčníka má, ale, žel Bohu, již dávno mu neplatí — prý chudák nic nemá«, při čemž jsou poslední čtyři slova tučně vytištěna. Je na první pohled jasno, že se mu tím vytýká, že nedodrží svou povinnost vůči podílníkovi úřadem mu ustanovenému, ačkoli by tak mohl učiniti, a že jde o pouhou výmluvu, tvrdí-li, že povinnost nemůže splniti. Správnost tohoto výkladu potvrzuje i sama zmateční stížnost označujíc výslovně zmíněnou skutečnost za závadnou. Je na snadě, že se tím soukromému žalobci vytýká skutečnost, jež ho může vydati v opovržení a snížit ho v obecném mínění. Spatřuje-li napadený rozsudek v uvedené zprávě jen objektivní skutkovou podstatu přestupku urážky podle § 1 cit. zák. místo přísněji trestné pomluvy podle § 2, není tím obžalovaný samozřejmě ve svých právech zkrácen. — — —

Zcela neprávem namítá zmateční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, č. 9 b) (nesprávně i c) tr. ř., že stíhatelnost přestupku zanedbání povinné péče zanikla ve směru objektivní skutkové podstaty pomluvy podle § 2 zák. o ochraně cti, poněvadž soukromí žalobci při hlavním přelíčení prý prominuli skutkovou podstatu pomluvy a omezili žalobu na skutkovou podstatu urážky podle § 1 zák. o ochr. cti. Podle protokolu o hlavním přelíčení ohradil se zástupce soukromých žalobců proti připuštění důkazu pravdy, pokud se týče důkazu omluvitelného omylu, ježto jde prý vesměs o výrazy spadající pod ustanovení § 1 cit. zák. V tomto prohlášení leží jen právní kvalifikace stíhaných projevů, odchýlná částečně od obžalovacího spisu. Předmětem prominutí, jež ostatně musí být výslovně, může však být jen určitý čin (projev) a nikoliv určitá jeho právní kvalifikace, jak plyne z ustanovení § 17, odst. 1 cit. zák. Prohlášení žalobcovo o právní kvalifikaci činu, který jako takový zůstává stíhaným, je pro soud nezávazné, poněvadž soud podle § 262 tr. ř. není při hmotněprávním podřadění stíhaného činu vázán názorem či projevem žalobce a náš trestní řád, v tomto směru zákonem o ochraně cti naprosto nepozměněný, nezná ani rozšíření ani omezení žaloby na určitou právní kvalifikaci stíhaného skutku (viz rozhodnutí č. 5595 Sb. n. s.).

Hledíc k téže zásadě je rovněž pochybena další námitka stěžovatele, že nalézací soud, uznáv obžalovaného vinným zanedbáním povinné péče, měl jej výslovně zprostiti obžaloby vznesené ve směru přečinu podle §§ 1, 2 zák. o ochraně cti; vždyť jde i v tomto směru jen o různou kvalifikaci téhož činu. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaného v uvedeném rozsahu podle § 288, odst. 1 tr. ř. zamítnouti jako neodůvodněnou.

Naproti tomu je stížnost oprávněna, pokud jde ohledně soukromého žalobce M-a o zažalovanou stať »Nepodepsaný pisatel tohoto článku . . . až . . . spolku káží«. Je-li tu o tomto soukromém žalobci — byť i bez jeho jmenovitého uvedení — tvrzeno, že si »uběhal nehy, aby mnohému trafikantovi byl přidělen podílník a zvláště když nebyl a není vyznačem jejich koranu, který jim tajemníci tohoto spolku káží«, je tím jen řečeno, že se horlivě staral o přidělování spolčníků, při čemž přihlížel

k politickému směru »Svazem trafikantů a skladníků tabáku« zastávanému. Není tím tvrzeno nic nečestného a nemravného a vůbec nic, co by mohlo soukromého žalobce snížit v obecném mínění. Nejde tu proto o objektivní skutkovou podstatu pomluvy podle § 2 zák. o ochraně cti. V pouhém ironickém čili satirickém zahrocení uvedené stati nelze však spatřovati ani vydávání v posměch ve smyslu § 1 cit. zák.; ironie a satira je ve smyslu ustálené judikatury naopak trestná jen tehda, když se dotýká osobní hodnoty a mravní kvality napadeného a když projev podle své formy nebo svého obsahu nabývá takové zesměšňující povahy, že se tím snižuje úcta a vážnost napadeného (viz rozh. č. 4027, 4215, 4489 Sb. n. s. a j.). O tom nemůže být v souzeném případě řeči.

Z téhož důvodu nenaplnuje skutkovou podstatu urážky ani místo stíhaného článku, v němž je soukromý žalobce N. označen jako »dřívější hokynář od B-ova paláce«; ani tu nejde o útok, který se dotýká osobní hodnoty a mravní kvality žalobce a ohrožuje ho v očích jeho spoluobčanů na předpokladech úcty a vážnosti, na něž má nárok podle své osobnosti, svých vlastností a svého smýšlení (rozh. č. 3763, 3785, 4215, 5585 Sb. n. s. a j.).

Zmateční stížnosti bylo proto v uvedeném rozsahu vyhověti, napadený rozsudek v tomto rozsahu zrušiti jako zmatečný a obžalovaného podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby částečně zprostiti (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). — — —

Pokud byl návrh podle § 12 zák. o ochraně cti zamítnut v příčině časopisu »Y.«, poukazuje se na ustanovení § 290, odst. 2 tr. ř., které, byť i nejde o trest, platí tu obdobně.

Čís. 6050.

Pro otázku, zda pachatel náleží mezi osoby uvedené v § 176 II b) tr. zák., nezáleží na tom, jakého titulu pachatel užívá, neb jaký titul mu zaměstnavatel propůjčil, nýbrž jediné na tom, jakého druhu práce ve své službě koná, a zda jejich výkon předpokládá určité vyšší předběžné vzdělání čili nic.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1937, Zm I 837/37.)

Srov. rozh. č. 2195 vid. sb., č. 1689, 2870 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II b) tr. z.; podle § 290 tr. ř. však zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II b) tr. z., a v důsledku toho též ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisících a vrátil věc témuž soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů.

Podle § 290 tr. ř. bylo přihlédnouti k tomu, že právní stanovisko nalézacího soudu není správné, resp. není opodstatněno náležitým skutkovým zjištěním v otázce kvalifikace zločinu podle § 176 II b) tr. z. Rozsudek uznává obžalovaného vinným »jako hospodářského správce«, aniž blíže vymezuje postavení obžalovaného ve službě u zaměstnavatele, k jehož škodě byl trestný čin spáchán. Jak bylo nejvyšším soudem vyloženo v rozhodnutí č. 1689 Sb. n. s., na které se poukazuje, nevztahují se ustanovení § 176 II b) a c) tr. z. na zaměstnance, jejichž služební úkony, jsouce převahou rázu intelektuálního, předpokládají vyšší přípravu a předběžné vzdělání. V podnicích hospodářských jsou takovými osobami hospodářští úředníci, tedy i hospodářský správce.

Napadený rozsudek nezjišťuje, zda obžalovaný, kterého označuje jako hospodářského správce, měl vzhledem ke svému předběžnému vzdělání (vyšší hospodářská škola, jiné školy) a vzhledem ke způsobu svého zaměstnání (vyšší služby v hospodářství nebo jen úkony povahy spíše fyzické a mechanické) postavení hospodářského úředníka nebo postavení nižší (šafáře nebo pod.) s pouhým titulem hospodářského správce. V tomto směru nutno řízení doplniti potřebným skutkovým zjištěním, při čemž se zdůrazňuje, že nezáleží na tom, jakého titulu zaměstnanec užívá, ani jaký titul mu propůjčil jeho zaměstnavatel, nýbrž jediné na tom, jaké práce zaměstnanec ve své službě skutečně vykonává a zda jejich výkon předpokládá určité vyšší předběžné vzdělání.

Ježto není bezpečně zjištěn skutkový základ správného použití § 176 II b) tr. z., resp. bylo nesprávně použito zákona v otázce kvalifikace trestného činu jako zločinu (§ 281, č. 9 a) tr. ř.), byl napadený rozsudek podle § 290 tr. ř. zrušen a nalézacímu soudu uloženo, aby v naznačeném směru řízení doplnil a znovu rozhodl.

Čís. 6051.

K § 183 tr. zák.

Peníze, které poukázal dlužník věřiteli na zbytek tržové ceny, na který mu dříve vydal směnky, poté, kdy mu věřitel oznámil, že tyto směnky, domicilované u věřitelova peněžního ústavu, indosoval dále, jsou věřiteli svěřeny za tím účelem, aby jich použil k zaplacení směnek.

S hlediska trestněprávního stačí, že peníze zůstaly hospodářským vlastnictvím svěřitelovým, byť i příjemce nabyt na penězích in specie vlastnického práva smíšením.

»Přivlastnění si« generické věci není protiprávní jen tehdy, měl-li pachatel stejnorodou a rovnocennou náhradu po ruce již v době své-mocné dispozice se svěřenou věcí, takže byl a je kdykoli s to, aby splnil svěřitelův příkaz.

Okolnost, že pachatel mohl dodatečně nahraditi škodu, může po přídě vyloučiti zlý úmysl u »zadržení«, ne však u »přivlastnění«.

(Rozh. ze den 26. listopadu 1937, Zm I 806/37.)

Obžalovaný A. byl společníkem, obžalovaný B. prokuristou firmy A., společnost s r. o. Od této firmy, vyrábějící hudební nástroje, koupil M. výrobek v hodnotě 10.800 Kč. Po započítání vzájemné pohledávky, kterou měl za firmou A., uhrazoval M. zbytek kupní ceny tak, že vydal firmě A. na nedoplatek směnku, na niž poukazoval měsíční splátky po 500 Kč; další, prolongační směnky byly vždy sníženy o vykonané splátky a zněly na tehdy právě vyplývající nedoplatek kupní ceny. Firma A. indosovala tyto prolongační směnky na pařížskou firmu N. Když jedné soboty neměli obžalovaní peněz na výplatu dělnictva, vybrali z účtu firmy A. u spořitelny v G., na který před tím došly od M. tři splátky po 500 Kč na jeho výše označený dluh u firmy — které podle povahy věci měly býti rezervovány pro splatnost příslušné směnky, postoupené firmě N. — částku 1.500 Kč, doufajíce, že později peníze na účet vrátí. To se však nestalo, neboť firma A. se octla ve finančních nesnázích, které vyvrcholily v konkurs. Nalézací soud uznal obžalované vinnými přestupkem zpronevěry podle § 461 (§ 183) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaných.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek, který v osvobozující části nabyt právní moci, napadají v odsuzující části zmateční stížnosti oba dva žalovaní a uplatňují číselně důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9 a), b), tr. ř.

Zmateční stížnosti nelze však v žádném směru přiznati oprávnění.

Neobstojí již první a hlavní výtky rozsudku činěná s hlediska zmatku § 281, č. 9 a) tr. ř., že totiž nalézací soud nesprávně vyložil pojem »svěřené věci«, nezbytně to známky skutkové podstaty přestupku zpronevěry podle § 461 (183) tr. z., kdyžtě považuje za pachatele ve smyslu citovaných míst zákona i »nepřímého příjemce peněz«, který se neza-choval podle vůle nebo podle očekávání odevzdatele.

Podle ustálené judikatury sluší pokládati věc za svěřenou, byla-li svým držitelem odevzdána fakticky v moc pachatelovu, při čemž stačí, stalo-li se tak i jen v předpokladu (rozh. č. 187 Sb. n. s.), že s ní pachatel naloží jen ve smyslu odevzdatelově (rozh. č. 1296, 1307, 2487, 2871, 3437 a m. j. Sb. n. s.) a není třeba, aby se svěřením stalo přímo od osoby k osobě a může spočívat i jen v důvěře odevzdatelem k pachateli chované (rozh. č. 663 víd. sb., č. 2704, 3410, 3489 Sb. n. s.).

Nepochybil proto nalézací soud, když z formálně nezavadných skutkových zjištění o obsahu kupní smlouvy, zejména o způsobu placení zbytku kupní ceny, jakož i z toho, že o zaplacené měsíční splátky byly prolougované směnky, znějící vždy na nedoplatek, snižovány, dále ze zjištění, že obžalovaní uvědomili M. o tom, že směnky byly indoso-

vány do ciziny, takže M. věděl, že směnky jím vystavené již nejsou v rukou fy. A. a že důsledkem toho je směnečně zavázán v první řadě osobě, na níž byly směnky firmou A. indosovány, dospěl k závěru, že M. konal platy se zřejmým určením, že mají dojít tomu, kdo je dočasně ze směnek oprávněn, když M. podepsáním směnek domicilovaných u spořitelny v G. projevil vůli, že zaplatí směnečnou částku u domicilia ve prospěch směnečně oprávněného. Z toho, co uvedeno, plyne, že M. konal platy, tedy že složil v úvahu přicházejících 1.500 Kč v měsíčních splátkách u spořitelny v G. na běžný účet firmy A. v předpokladu, že firma, jejímž společníkem byl obžalovaný A. a jejímž prokuristou byl obžalovaný B., s uvedenou částkou naloží ve smyslu odvezdatelově, t. j. že použije této sumy k zaplacení (krytí) směnky.

Vyložil proto nalézací soud správně a v souhlasu s ustálenou judikaturou nejvyššího soudu pojem »svěřené věci«, když dospěl k závěru, že částka 1.500 Kč, kterou M. v třech měsíčních splátkách složil u spořitelny v G. na účet firmy A. a kterou obžalovaný vyzvedl, byl firmě svěřen ve smyslu § 183 (461) tr. z. Při tom je zcela bez významu, zda a do jaké míry M. při zaplacení splátek použil možné opatrnosti podle směnečného zákona — zmáteční stížnost se tu dovolává ustanovení §§ 35, 39 —, naopak je za to mítí, že čím méně použil M. opatrnosti ve svůj prospěch, tím více přichází v úvahu moment důvěry a povinnosti obžalovaných tuto důvěru neporušiti.

Na tom, že peníze, o něž jde, byly firmě A. svěřeny, nemění nic okolnost, že peníze ty, k jejichž uschování, pokud se týče poukázání byli obžalovaní povinni jen in genere, byly smíšeny s jinými penězi ne-svěřenými (§ 371 obč. z.). Stačí tu s hlediska trestněprávního, že peníze zůstaly hospodářským vlastnictvím svěřitele, byť i příjemce nabyt na penězích in specie podle občanského práva vlastnictví (srov. rozh. č. 2394, 3008 Sb. n. s.; č. 4377 víd. sb. a Altmann, Komentář, I, str. 493).

Pokud zmáteční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř. vytýká rozsudku neúplnost, že nalézací soud nepřihlédl k tomu, že podle obsahu knih a výpisu z účtů docházely pro firmu stále částky jdoucí do tisíců a že k vrácení vybrané sumy nedošlo jen proto, že firma upadla do konkursu, že však v době uvalení konkursu bylo ještě aktivní saldo, jsou tyto zmáteční stížnosti uváděné okolnosti nerozhodné pro posouzení viny obžalovaných. Nalézací soud uznal totiž obžalované vinnými, že si »přivlastnili« — nikoli, jak zmáteční stížnost omylem za to má, »zadrželi« — částku 1.500 Kč. Takové svémocné, projevené vůli svěřitelově odporující opatření s věcí zastupitelnou nebylo by zpronevěrou jen tehdy, kdyby měl pachatel měl stejnorodou a rovnocennou úhradu po ruce již v době svémocného nakládání s věcí tak, že byl s to, aby kdykoli příkaz svěřitelův splnil (rozh. č. 855, 1582, 1637, 1766, 3652, 4282 Sb. n. s.). Že tato podmínka splněna nebyla, plyne ze skutkových zjištění rozsudku o tom, že v době vyzvednutí peněz bylo postavení (finanční) firmy A. nepříznivé, že tato situace se stále zhoršovala, a že právě příčinou vyzvednutí peněz byl nedostatek peněz.

k výplatě mezd. Obžalovaní doznali ostatně sami, že po vybrání částky 1.500 Kč, o níž jde, zůstalo na běžném účtě firmy A. u spořitelny v G. pouze saldo ve výši 625 Kč 80 h, a zmáteční stížnost připouští, že o takovém jednání (zpronevěře) by bylo lze mluvit, pokud ono saldo by bývalo nižší než 1.500 Kč. Okolnost, že pachatel měl prý možnost kdykoli do d a t e č n ě škodu nahradit, může pak vyloučit zlý úmysl po případě ohledně zadržetí, nikoli ohledně přivlastnění (rozh. č. 3899 Sb. n. s.).

Plyne proto z uvedených důvodů, že zmáteční stížností zdůrazňovaná možnost dodatečné náhrady škody, nemohla by vyloučit zlý úmysl, k němuž stačí, že pachatel věděl, že porušuje dispozicí s věcí, svěřenou mu za určitým účelem, důvěru svěřitelovu. Toto vědomí protiprávnosti plyne z vlastního doznání obžalovaných, že měli představu, že vyzvedžené peníze musí vrátit.

Čís. 6052.

K § 85, písm. a) tr. zák.

Byla-li cizí věc pachatelovým činem úplně zničena, rovná se výše škody hodnotě věci před zničením.

Byla-li věc jen poškozena, rovná se výše škody majetkové újmě, dané rozdílem mezi hodnotou, jakou měla věc před poškozením, a hodnotou, jakou má po něm.

Výše nákladů na opravu věci může býti jen pomůckou pro zjištění tohoto rozdílu; přihlednouti možno však jen k nákladům potřebným k opravě, kterou se věc ve všech směrech uvede ve stejný stav, v jakém byla před poškozením.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1937, Zm I 912/37.)

Obžalovaný, znaje dobře místní poměry v tovární budově, v níž se nepracovalo a která byla stále uzamčena, otevřel si násilím dveře do strojovny a vnikl dovnitř. Ve strojovně poškodil parní stroj tím způsobem, že různé jeho součástky, zejména měděné trubky, násilně zulámá a část silnějších trubek klíčem odšrouboval. Měděné trubky potom kladivem roztloukl a součástky a trubky, tímto způsobem odmontované a znehodnocené, jejichž cena podle zjištění nalézacího soudu dohromady již nepřevyšovala 500 Kč, prodal obchodníku se starým železem. N a l é z a c í s o u d uznal za to obžalovaného vinným přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. a přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák.

N e j v y š š í s o u d zamítl zmáteční stížnost státního zastupitelství, která napadala rozsudek nalézacího soudu jen potud, pokud byl obžalovaný namísto zažalovaného zločinu veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85, písm. a) tr. zák. uznán vinným jen přestupkem podle § 468 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Jak je patrné z rozsudkových důvodů, shledal nalézací soud přes to, že výše nákladů za opravu poškozeného stroje včetně montáže byla znaleckým svědkem odhadnuta částkou 2.700 Kč, v činu obžalovaného jen skutkovou podstatu přestupku podle § 468 tr. z., poněvadž podle výsledků průvodního řízení nemohl vzhledem k tomu, že stroj byl velmi zanedbán, spolehlivě zjistiti, že škoda převyšuje 2.000 Kč, při čemž vycházel z právního názoru, že se škoda musí vypočítati v poměru tehdejší ceny parního stroje jako stroje již upotřebeného, nikoli v poměru cen nových součástí, z nichž vycházel znalecký svědek, ježto jinak by byl poškozený obohacen.

Tento názor považuje zmatečnickou stížnost, uplatňující zmatek podle č. 10 § 281 tr. ř., za právně mylný a dovozuje v tomto směru, že škodou ve smyslu § 85 a) tr. z. dlužno rozuměti nejen všechny škodlivé změny, jež z činu obžalovaného vznikly na parním stroji, nýbrž i náklady, které bude třeba vynaložiti k tomu, aby stroj byl přiveden do upotřebitelného stavu, v jakém byl před pachatelovým zásahem (§ 1323 obč. zák.). Těmito vývody ve spojení s poukazem na výši těchto nákladů, udanou znaleckým svědkem částkou 2.700 Kč, míní stížnost zřejmě vyjádřiti, že i když šlo o stroj upotřebený, nutno při výpočtu škody vycházeti z cen nových součástí, jichž je třeba, aby stroj byl zase uveden do stavu upotřebitelného a že proto nalézací soud právně pochybil, pokud zastával názor, že škodu lze vypočítati toliko v poměru ceny, kterou měl stroj v době poškození.

Zmatečnickou stížností nelze přisvědčiti.

Byla-li cizí věc pachatelovým činem úplně zničena, takže ji nelze již opravit, rovná se výše škody hodnotě, kterou věc měla před poškozením. Tu lze po slyšení znalce zpravidla zjistiti bez obtíží. Jestliže však pachatel cizí věc nezničil, nýbrž jen poškodil, rovná se výše škody pachatelem způsobená zejména na majetku poškozeného, újmě dané rozdílem mezi hodnotou, jakou měla věc před poškozením a hodnotou, jakou má po poškození. Jen praktickou pomůckou pro zjištění tohoto rozdílu může býti výše nákladů, jichž je třeba k opravě věci. V počet mohou však přicházeti jen ony náklady, jichž je zapotřebí k takové opravě, již se zjedná ve všech směrech tentýž stav, v jakém byla věc před poškozením. Není-li to v tom kterém případě možno, poněvadž na místě poškozeného již upotřebeného materiálu pro nedostatek takového materiálu musí býti k opravě použito materiálu nového, může to míti význam jen pro rozsah povinnosti pachatelovy k náhradě škody podle soukromého práva, podle něhož by byl pachatel ovšem práv i z těchto s takovou opravou spojených vyšších nákladů, nikoli však pro posouzení jeho viny s hlediska práva trestního, pokud závisí na výši škody jeho činem způsobené. Kdyby byl správný opačný názor hájený zmatečnickou stížností, závisela by otázka kvalifikace činu jako zločinu či přestupku po případě na čistě nahodilé okolnosti, zda v tom kterém případě lze opravu provést materiálem opotřebeným anebo pro nahodilý nedostatek takového materiálu jen materiálem novým, tím ovšem ná-

kladem vyšším (srov. rozh. č. 1348, 3440 Sb. n. s. tr. a č. 232 Sb. n. s. civ.).

V souzeném případě zjistil nalézací soud — a zmatečnickou stížností toto zjištění po formální stránce vůbec nenapadá —, že šlo o starší již upotřebený stroj, a dospěl-li na základě toho k dalšímu zjištění, stížností rovněž nenapadenému, že výše nákladů nutných k opravě stroje nepřevyšuje částku 2.000 Kč vzhledem k tomu, že nelze při výpočtu škody s hlediska trestního práva vycházeti z cen nových součástí, jak to učinil znalecký svědek, nepochybil po stránce právní, podřadiv činu obžalovaného toliko pod skutkovou podstatu přestupku podle § 468 tr. z.

Čís. 6053.

Obžalovaný je obviňován z jiného trestného skutku ve smyslu § 263 tr. ř., objeví-li se nové skutečnosti, z nichž proti němu vyplývá podezření z nového, dosud stíhatelného a do obžaloby nepojatého trestného činu.

Obviňování se tu sice může státi jakýmkoli způsobem, nestačí však každý podezřívající projev, nýbrž musí skutečně jíti aspoň o zřetelné, veřejnému žalobci ihned (bez dalšího) postřehnutelné obvinění.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1937, Zm I 926/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnickou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jim stěžovatel uznán byl vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z.

D ů v o d y :

Zmatečnickou stížností, napadající rozsudek z důvodu zmateku č. 9 a), b) § 281 tr. ř., není opodstatněna. V § 263 tr. ř. se pod obviňováním z jiného trestného skutku rozumí objevení se nové skutečnosti, z níž vyplývá proti obžalovanému podezření z nového trestného jednání dosud stíhatelného a do obžaloby nepojatého se zřetelem na důsledky, které podle § 263 tr. ř. jsou spojeny s pomnutím takové skutečnosti mlčením, nelze však každý, obžalovaného podezřívající projev považovati již za obviňování ve smyslu tohoto zákonného ustanovení (viz rozh. č. 1069 vid. sb., o němž se stížnost sama zmiňuje). Je sice přisvědčiti stěžovateli poukazujícímu na rozhodnutí č. 1290 Sb. n. s., že obviňování z nového skutku se může stát způsobem jakýmkoliv, a že se k tomu formálních podmínek § 38 tr. ř. nevyhledává, avšak přes to musí skutečně jíti alespoň o obviňování zřetelné, státnímu zástupci ihned (bez dalšího) postřehnutelné (srov. č. 1591 Sb. n. s.). Otázku, zda jde o obviňování takové, třeba si podle stavu věci zodpověděti v tom kterém případě zvláště.

Při hlavním přelíčení 1. dubna 1937 proti obžalovanému pro zločin podle § 99 a přestupek podle § 411 tr. z. vedeném udala svědkyně M., opravující svoji předchozí svědeckou výpověď: »Při svém vý-

slechu v Š. neřekla jsem celou pravdu, poněvadž mně obžalovaný před výslechem hrozil, že mě kulka trefí, že pod jeho prackama pojdu, že podlehnu. Proč to říkal, nevím, pravděpodobně, poněvadž jsem si ho nechtěla vzít. Bála jsem se ho a proto jsem v Š. tak vypovídala. Obžalovaný mne třikrát udeřil«. Svědkyně přiznala tím ovšem nepravdivost svého svědectví ze dne 23. února 1937, neoznala tím však ještě s dostatečnou zřetelností, že obžalovaný chtěl uvedeným svým jednáním vykonati vliv na její nadcházející svědeckou výpověď a pohnouti svědkyni, aby vypovídala v rozporu s pravdou v jeho prospěch. Nebylo tedy důvodu v její výpovědi, nesoucí se přímo jenom k činům tehdy inkriminovaným (§ 99 a 411 tr. z.), spatřovati poukaz na další zlý skutek obžalovaného; vždyť výše zmíněný dodatek M., že neví, proč to obžalovaný říkal (proč vyhrožoval), že pravděpodobně proto, že si ho nechtěla vzít, dokonce odmítal podezření, že účelem hrozeb bylo ovlivňování výpovědi a mluvil proti závěru na to, že M. tím již obžalovaného obvinila z ucházení se o falešnou výpověď svědeckou, totiž z návodu k němu hrozbou. Obžaloba proti A. v souzené věci nespočívá také na tom, co státní zástupce zvěděl (mohl seznati) z výpovědi M. z 1. dubna 1937, nýbrž na výpovědi M. jako obviněné slyšené ve věci Tk XIII 695/37, kterážto výpověď je právě již určitá v tom směru, že obžalovaný A. pohrůžkami a žádostí snažil se přiměti a přiměl M. k tomu, že v Š. vypovídala nepravdivě. Nebylo proto ani podkladu k návrhu na rozšíření hlavního přelíčení na nově objevený trestný čin a k případné výhradě podle § 263 tr. ř. a nelze tvrditi, že opominutím výhrady zanikla trestnost činu podle § 199 a) tr. z. Uplatnění zmatku podle č. 9 b) § 281 tr. ř. pro domnělé opominutí postupu podle § 263 tr. ř. je tedy neopodstatněné.

Čís. 6054.

Nejvyššímu soudu je se omezení na rozhodnutí o odmítnutí celého sborového soudu druhé stolice, i když stěžovatel zároveň s ním odmítá i jiné soudy nižší kategorie.

O zamítnutí celého okresního soudu rozhoduje vrchní soud.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1937, N I 229/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání, slyšev generálního prokurátora, žádost, již obviněný ve své trestní věci vedené proti němu u krajského soudu v Chrudimi pro zločin podle § 209 tr. z., zamítá vrchní soud v Praze, zamítl dále jeho žádost za delegaci krajského soudu v Jihlavě a postoupil vyřízení další jeho žádosti vrchnímu soudu v Praze.

Důvody:

Žadatel svým podáním odmítá ve své trestní věci pro zločin podle § 209 tr. z., vedené u krajského soudu v Chrudimi, a ve věci Td 510/37 krajský soud a státní zastupitelství v Chrudimi, vrchní soud v Praze, okresní soud v Německém Brodě, okresní soud v Humpolci, krajský soud a státní zastupitelství v Kutné Hoře, — a navrhuje zároveň, aby

k provedení věci byl delegován krajský, pokud se týče okresní soud v Jihlavě.

Nejvyšší soud je po zákonu (§ 74, odst. 2 tr. ř.) povolán rozhodovati pouze o odmítnutí celého sborového soudu druhé stolice. Na toto rozhodování je se nejvyššímu soudu omezení, i když žadatel zároveň odmítá i jiné soudy kategorie nižší. Byť bylo uznati, že není v zájmu procesní ekonomie a zejména urychlení trestního řízení, dělení rozhodování o takové kumulativní žádosti mezi různé instance, nemělo by rozšiřování pravomoci nejvyššího soudu na rozhodování v širším rozsahu, než uvedeno, opory v zákoně, jež nezná takové devoluce, a nedoporučovalo by se ostatně ani z důvodů věcných, poněvadž nutno předpokládati, že přímo nadřízený soud bude nejlépe informován o poměrech ve svém obvodu.

Proto nutno rozhodnutí o odmítnutí krajského soudu v Chrudimi a v Kutné Hoře vyhraditi vrchnímu soudu v Praze, jemuž bude další zamítnutí i co do odmítnutí okresních soudů v Německém Brodě a v Humpolci. V té příčině uvědomil si nejvyšší soud, že zákon, stanově v § 74, odst. 2 tr. ř. příslušnost radní komory sborového soudu první stolice k rozhodování o zamítnutí okresního soudu, neřeší případ, že jde o zamítnutí celého okresního soudu.

Proto nejvyšší soud v případech Nd I 526/32 a Nd II 60/33 rozhodl, že o zamítnutí celého okresního soudu rozhoduje soud vrchní; je v té příčině ve shodě s názorem Mayerovým, Handbuch I., str. 301 a Storchovým I., stránka 207. Srovnej též článek J. v. W. v Gerichtszeitung z roku 1878, čís. 92, str. 366.

Pokud pak jde nyní o odmítnutí vrchního soudu v Praze, obviněný ani nenaznačuje, že vrchní soud v Praze v dalším údobí trestního vyhledávání bude míti účast na nějakém rozhodování, takže žádost obviněného za zamítnutí vrchního soudu v Praze je úplně bezpředmětná, nehledíc ani k tomu, že obviněný neuvádí zákonné důvody pro zamítnutí vrchního soudu. Bylo proto žádost obviněného zamítnouti jako bezdůvodnou.

Navrhuje-li pak obviněný zároveň delegaci krajského soudu v Jihlavě, budiž předně zdůrazněno, že vrchní soud v Praze odňal usnesením ze dne 31. srpna 1937 tuto trestní věc, zahájenou u krajského soudu v Kutné Hoře, tomuto soudu a přikázal jí k projednání krajskému soudu v Chrudimi. Toto delegační rozhodnutí nechal obviněný, nepodáv stížnost ve smyslu § 63, odst. 2 tr. ř., vejíti v moc práva, takže nejvyšší soud nesmí již rozhodovati o nějaké stížnosti do tohoto delegačního opatření. Pokud pak má na mysli delegaci ve smyslu § 63 tr. ř., neuvádí žadatel žádné důležité důvody po rozumu ustanovení § 62 tr. ř.

Čís. 6055.

Vlastníku a vydavateli periodického tiskopisu, v němž byl uveřejněn urážlivý článek, nelze uložit ručení za útraty trestního řízení, jichž náhrada byla uložena osobě, která není ani vlastníkem, ani vydavatelem, ani redaktorem onoho časopisu.

Bezplatné uveřejnění rozsudku v časopise, který uveřejnil urážlivý článek, lze na návrh žalobců uložit jen odpovědnému redaktoru a vydavateli tohoto časopisu, nikoli jiné osobě, i když byla odsouzena.

Obžalovanému nelze uložit, aby rozsudek bezplatně uveřejnil v jiném periodickém tiskopise (§ 12, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), nýbrž může být jen soukromému žalobci na jeho návrh přiznáno právo, aby v něm dal rozsudek uveřejnit na útraty obžalovaného.

Pokud jde o způsob rozhodnutí ve smyslu poslední věty § 292 tr. ř., není nejvyšší soud vázán návrhem zmateční stížnosti pro zachování zákona.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1937, Zm I 960/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti podané generálním prokurátorem k zachování zákona do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem utrhání na cti podle §§ 2, 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., uznal takto právem:

Rozsudkem krajského soudu ze dne 15. května 1937 byl porušen zákon, a to 1. v ustanovení § 10, odst. 1 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. výrokem, že vlastník a vydavatel periodického tiskopisu »Ch. L.« ručí rukou společnou a nerozdílnou za útraty trestního řízení a útraty vzniklé a přisouzené soukromému žalobci, 2. v ustanovení § 7, odst. 1 téhož zákona výrokem, že se obžalovanému ukládá, aby bezplatně a bez poznámky uveřejnil v časopise »Ch. L.« na stejném místě a stejným písmem výrok rozsudkový, a to v čísle nejbližší příštím po nabytí právní moci rozsudku, 3. v ustanovení § 12, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. výrokem, že se obžalovanému ukládá, aby bezplatně a bez poznámky uveřejnil v časopise »P.« stejným písmem výrok rozsudkový, a to v čísle nejbližší příštím po nabytí právní moci rozsudku. Výrok pod bodem 2. uvedený se zrušuje. Zrušuje se i výrok pod bodem 3. uvedený a zároveň se vyslovuje, že je soukromý žalobce podle § 12 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. oprávněn uveřejnit jednou rozsudkový výrok bez důvodů (se změnami, vyplývajícími z tohoto rozhodnutí) v časopise »P.« v H. stejným písmem, jakým byl vytištěn urážlivý článek, v čísle nejbližší následujícím poté, co bude zpraven o tomto rozhodnutí, na útraty obžalovaného, jejichž výše však nesmí přesahovati 150 Kč.

Důvody:

Rozsudkem krajského soudu ze dne 15. května 1937 byl obžalovaný uznán vinným přečinem utrhání na cti podle §§ 2, 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. a odsouzen vedle trestu na svobodu také podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení a podle §§ 390, 393 tr. ř. k náhradě útrat právního zastoupení soukromého žalobce ve výši, která bude stanovena po pravoplatnosti rozsudku. Zároveň vyřčeno, že podle § 10 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n.

vlastník a vydavatel periodického tiskopisu »Ch. L.« (v němž byl inkriminovaný článek uveřejněn) ručí rukou společnou a nedílnou za tyto útraty trestního řízení a soukromého žalobce. Podle § 7 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. uložil soud obžalovanému, aby bezplatně uveřejnil výrok rozsudkový v časopisech »Ch. L.« a »P.«, a to v číslech nejbližší příštích po nabytí právní moci rozsudku.

Proti těmto výrokům nebyl podán opravný prostředek ani se strany obžalovaného a soukromého žalobce, ani se strany vlastníka a vydavatele periodického tiskopisu »Ch. L.«, jímž byl na příkaz nejvyššího soudu rozsudek podle § 12, odst. 4 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. dodatečně doručen (§ 12, odst. 3, 4, § 7, odst. 2 cit. zák. a § 33, odst. 1, čís. 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), takže náprava řádným opravným prostředkem není možná.

Těmito výroky byl však porušen zákon v ustanoveních níže uvedených:

Podle výslovného předpisu § 10, odst. 1 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. ručí vlastník a vydavatel periodického tiskopisu rukou společnou a nerozdílnou za útraty trestního řízení (počítajíc v to i útraty uveřejnění rozsudku podle § 12 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), jejichž náhrada byla uložena (nebo soudním smírem podjata) některému z nich neb odpovědnému redaktoru.

Tato podmínka není v souzeném případě splněna, poněvadž obžalovaný byl nalézacím soudem odsouzen jako osoba, která inkriminovaný článek sepsala a dala uveřejnit, a to nikoli jako vlastník, vydavatel nebo odpovědný redaktor časopisu, v němž byl článek uveřejněn. Porušení zákona je tudíž v tomto bodě zřejmé.

Pokud jde o výrok o uveřejnění odsuzujícího rozsudku, jímž se do- stává soukromému žalobci zadostiučinění, činí zákon rozdíl mezi uveřejněním odsuzujícího rozsudku v periodickém tiskopisu, v němž byl inkriminovaný článek uveřejněn, a uveřejněním odsuzujícího rozsudku v jiných periodických tiskopisech.

Uveřejnění (bezplatné) v periodickém tiskopise, v němž byl inkriminovaný článek uveřejněn, uloží soud podle § 7, odst. 1 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. na návrh žalobce odpovědnému redaktoru a vydavateli tohoto tiskopisu, a to bez ohledu na to, že byla odsouzena jiná osoba než právě odpovědný redaktor a vydavatel (viz rozh. čís. 5728 Sb. n. s.).

K uveřejnění v jiných (nejvýše dvou) periodických tiskopisech na útraty odsouzeného přizná soud podle § 12, odst. 1 zák. čís. 198/1933 Sb. z. a n. právo ž a l o b c i k jeho návrhu. Také zde, kde nalézací soud posuzoval oba případy uveřejnění rozsudku mylně podle § 7 zák. čís. 124/1933 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. a uložil v obou případech uveřejnění rozsudku mylně přímo obžalovanému, je porušení zákona zřejmé.

Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. vyhověno zmateční stížnosti generální prokuratury na zástítu zákona a uznáno, že byl uvedenými výroků napadeného rozsudku porušen zákon.

Podle § 292 tr. ř. může nejvyšší soud kromě výroku, že napadeným rozsudkem, usnesením neb postupem byl porušen zákon, podle svého uvážení učiniti i další opatření ve smyslu posl. věty tohoto paragrafu, pokud je to ve prospěch obžalovaného. Z toho plyne, že zrušovací soud je vázán zmateční stížností na zachování zákona jen potud, že nemůže ve smyslu § 292, druhá věta tr. ř. jednati a rozhodovati o jiných bodech napadeného rozsudku, usnesení nebo postupu, než pokud bylo navrženo ve zmateční stížnosti pro zachování zákona: že však jí není vázán, pokud jde o způsob rozhodnutí ve smyslu § 292, posl. věta tr. ř., a že tudíž smí učiniti takové opatření, i když nebylo navrženo zmateční stížností na zástítu zákona.

Nejvyšší soud neshledal příčiny k takovému opatření, pokud jde o výrok 1., neboť tento výrok se netýká obžalovaného, nýbrž osob třetích, které se proti němu ani nebránily opravnými prostředky.

Ježto však však není vyloučeno, že by obžalovaný byl podle protizákonného výroku 2. povinen nahraditi útraty uloženého mu uveřejnění rozsudku v časopise »Ch. I.«, použil nejvyšší soud ustanovení posl. věty § 292 tr. ř. a výrok ten zrušil.

Poněvadž zrušením výroku 3. odpadne pro obžalovaného povinnost, aby se sám staral o uveřejnění rozsudku v časopise »P.«, a ježto je k jeho prospěchu, bude-li náhrada za toto uveřejnění omezena určením její nejvyšší částky, bylo i co do výroku 3. rozhodnuto podle § 292, posl. věta tr. ř. a § 12 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. tak, jak se stalo.

Čís. 6056.

Propadnutí zbraně podle § 36 zbrojního patentu jako vedlejší trest může býti vysloveno jen u zbraně, pro jejíž nošení byl pachatel odsouzen, a to jen tehdy, patří-li pachateli samému nebo osobě, která se zavinně zúčastnila jejího neoprávněného nošení.

Za propadlou může býti prohlášena jen zbraň neoprávněně nošená, nikoli i zbraň pouze držaná (pokud nejde o zbraň zakázanou ve smyslu §§ 2, 8, 32 zbrojního patentu, jejíž držení již samo o sobě je soudně trestné).

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1937, Zm I 981/37.)

Srov. rozh. čís. 4026/14 vid. sb., čís. 570 Löfflerovy sbírky, čís. 2645, 3167, 3902, 4411 Sb. n. s. tr.

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti podané generální prokuraturou k zachování zákona do rozsudku okresního soudu v P. ze dne 25. září 1937, jímž byli uznáni obžalovaní A. a B. vinnými přestupkem pokusu krádeže podle § 8, 171, 460 tr. z. a přestupkem podle § 36 zbroj. pat. a obžalovaný A. kromě toho i přestupkem dokonané krádeže podle § 171, 460 tr. z., takto právem:

Rozsudkem okresního soudu v P. ze dne 25. září 1937 byl ve výroku, jímž byly prohlášeny u obžalovaného A. za propadlé pušky brokovnice, jedna dvouhlavňová značky Lefauchaux, přeražená u krku pažby na dva díly, druhá předovka, porušen zákon v ustanovení § 36 zbroj. pat. Tento rozsudkový výrok se zrušuje ohledně obou uvedených pušek. Ohledně pušky brokovnice předovky pomijí výrok o propadnutí vůbec; ohledně pušky dvouhlavňové brokovnice značky Lefauchaux, přeražené u krku pažby, se okresnímu soudu v P. nařizuje, aby o jejím propadnutí znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v P. ze dne 25. září 1937, proti němuž nebyl podán opravný prostředek, byli uznáni obžalovaní A. a B. vinnými jednak přestupkem podle §§ 8, 171, 460 tr. z., ježž spáchali dne 15. června 1937 oba nedokonanou krádeží srnce, dále B. nedokonanou krádeží sovy a A. dokonáním odcizením zajíce, jednak přestupkem podle § 36 zbroj. pat., jehož se dopustili tím, že téhož dne nosili bez povolení lovecké pušky. Týmž rozsudkem bylo podle § 36 zbroj. pat. vysloveno propadnutí tří zabavených zbraní, totiž dvouhlavňové pušky brokovnice system Lefauchaux ráže 16 mm, dvouhlavňové pušky téže soustavy, přeražené u krku pažby na dva díly, a další pušky brokovnice předovky (ládovačky).

Rozsudek, který ve výroku uvádí, že oba obžalovaní dne 15. června 1937 vešli »každý s jednou nabitou puškou« do lesa a číhali tam s úmyslem, zastřeliti srnce, uvádí v důvodech, vyhovujících předpisu § 1, odst. 2 zák. a 18. prosince 1931, č. 209 Sb. z. a n., prodlouženému zákonem, ze 17. prosince 1936, čís. 315 Sb. z. a n., že má na základě provedeného řízení, zejména na základě úplného doznání obou obžalovaných ve spojení se skutečností, že u nich byly nalezeny a zabaveny zbraně ve výroku rozsudku uvedené, jakož i ve spojení s výpovědí svědka N. za prokázáno, že obžalovaní spáchali trestné činy, uvedené v rozsudečné větě, jak po stránce subjektivní tak i po stránce objektivní.

Jak vyplývá z konstitutu obžalovaných, doznali oba obžalovaní, že se oba dne 15. června 1937 vypravili na čekanou na srnce do lesa, každý ozbrojen jednou puškou, že však v lese čekali marně, že pak na zpáteční cestě z lesa vystřelil obžalovaný B. po sově dvě rány, ale nezasáhl ji a že obžalovaný A. zastřelil na zpáteční cestě zajíce. Obžalovaný A. doznal, že byl při této příležitosti ozbrojen puškou svého otce, který o tom nevěděl, obžalovaný B. doznal, že s sebou měl pušku svého bratra, který je na vojně.

Svědka N. udal, že slyšel uvedeného dne ve svém revíru několik výstřelů, že šel do bytu B., kterého měl v podezření, a tam že zastihl oba obžalované se zastřeleným zajícem a viděl obě pušky rozložené ležeti na posteli.

Z takto doplněných důvodů rozsudku je zřejmo, že rozsudek má za zjištěno, že oba obžalovaní vykonali trestnou činnost, která je předmětem rozsudku, při této příležitosti (při pytlácké výpravě), používše a

nosíce při tom každý jednu zbraň, a to obžalovaný A. zbraň, o níž tvrdil, že patří jeho otci, a že obžalovaného A. uznává vinným přestupkem § 36 zbroj. pat. proto, že bez dovození a neprokázav potřeby k odražení hrozičeho nebezpečí nosil tuto pušku.

Jak vyplývá z obsahu trestního oznámení, zabavilo četnictvo při vyšetřování této věci u B. jednu dvouhlavňovou pušku brokovnici značky Lefauchaux, u A. jednu dvouhlavňovou pušku brokovnici značky Lefauchaux (s přeraženou pažbou), o níž A. tvrdil, že patří jeho otci, a jednu jednohlavňovou brokovnici k nabíjení ze předu (předovku), z níž podle úsudku četnictva nebylo již dlouhou dobu stříleno a která je ke střílení téměř nepotřebná, a odevzdalo všechny tyto pušky okresnímu soudu v P.

Okresní soud v P. vyslovil v napadeném rozsudku, že propadají všechny tři pušky, tedy že vedle pušky, zabavené u B., propadají i obě pušky, zabavené u obžalovaného A., ač měl, jak uvedeno, za zjištěno, že A. nosil neoprávněně pouze jednu z nich, a to dvouhlavňovou brokovnici značky Lefauchaux (nyní s přeraženou pažbou) o níž tvrdil, že náleží jeho otci a že si ji vzal bez jeho vědomí, a ačkoliv ho uznal vinným přestupkem § 36 zbroj. pat. jen pro nošení této zbraně.

Propadnutí zbraně je vedlejším trestem (§§ 36, 47 zbroj. pat.). Podle § 32 tr. z. má být trest vyměřen přesně v mezích zákona. § 36 zbroj. pat. stanoví mimo jiné, že propadne zbraň, kterou pachatel nosil bez dovození. Jen zbraň (neoprávněně) nošená — nikoliv již zbraň držaná, pokud nejde o zbraň zakázanou ve smyslu §§ 2, 8, 32 zbroj. pat., jejíž držení již samo zakládá soudně trestnou skutkovou podstatu — může být tudíž prohlášena za propadlou. V § 31 je vysloveno, že trest může stihnouti jen vinníka. Lze proto vysloviti propadnutí zbraně podle § 36 zbroj. pat., patří-li zbraň neoprávněně nošená buď obviněnému nebo osobě, která se zúčastnila zaviněně neoprávněného nošení (rozh. č. 4026/14 víd. sb.).

Jak bylo uvedeno, uznal rozsudek obžalovaného A. vinným přestupkem § 36 zbroj. pat. proto, že zjistil, že nosil dvouhlavňovou brokovnici značky Lefauchaux (nikoli i pro nošení jednohlavňové brokovnice předovky).

Nesměl tedy vůbec prohlásiti za propadlou předovku při nedostatku odsuzujícího výroku v tomto směru a směl podle § 36 zbroj. pat. prohlásiti za propadlou jen dvouhlavňovou brokovnici s přeraženou pažbou, ovšem za dalších předpokladů výše uvedených.

Jak již řečeno a jak vyplývá z trestního oznámení, bylo totiž o této pušce tvrzeno výsledky trestního řízení, že je vlastnictvím osoby od pachatele rozdílné, totiž pachatelova otce, A. st., a že se obžalovaný dostal do jejího držení bez vědomí vlastníka. Okolnost posléz uvedená poukazuje na to, že A. st. není osobou na činu zúčastněnou.

Bylo proto povinností okresního soudu, aby se vyjádřil o správnosti tohoto tvrzení, učinil je předmětem svého šetření a zjistil, jakým způsobem se obžalovaný zmocnil zbraně otcovy — pokud tomuto skutečně

náležela zbraň nošená obžalovaným — a zda je tudíž dán předpoklad zaviněné účasti A. st. na neoprávněném nošení zbraně, na němž je závislá otázka přípustnosti výroku o propadnutí zbraně podle § 36 zbroj. pat. při správném použití tohoto zákonného ustanovení.

Vyšlo arci najevo, že se jmenovaný domnělý vlastník zbraně snažil oklamati četnictvo o předmětu, kterým byl trestný čin spáchán, tím, že v souhlase s původním tvrzením obžalovaného A. udával, že dvouhlavňová brokovnice značky Lefauchaux, jemu patřící, byla již v den činu poškozena (měla přeraženou pažbu), čímž měl být podporován původní údaj obžalovaného A., že s sebou neměl tuto pušku, nýbrž předovku. Než skutečnost tato neznamená o sobě účast na činu, neboť nastala až po jeho spáchání. Zhodnocení této skutečnosti — přihlídnutím k okolnostem případu a vyjádření zúčastněných osob o smyslu a účelu tohoto počínání a době jeho dohodnutí mezi otcem a synem — při zjišťování otázky možného předchozího souhlasu nebo vědomí A. st. o použití pušky, bylo a je věcí jediné okresního soudu.

Byl-li trestný čin spáchán puškou A. st. a jestliže ji tento svému synovi ani dobrovolně nezapůjčil, ani se nezúčastnil na trestném činu, nesměla být tato zbraň prohlášena za propadlou a mělo být vyhověno předpisu § 36 zbroj. pat. způsobem uvedeným v § 47 zbroj. pat. (viz rozh. č. 4411 Sb. n. s.).

Tím, že okresní soud vyslovil propadnutí jednohlavňové brokovnice předovky, aniž ohledně této pušky uznal vinným obžalovaného A. přestupkem podle § 36 zbroj. pat., a dále tím, že tento výrok učinil i co do dvouhlavňové brokovnice značky Lefauchaux s přeraženou pažbou, která je podle soudem nehodnocených výsledků řízení vlastnictvím třetí osoby, ač nezjistil, že tato osoba měla na činu zaviněnou účast, porušil okresní soud zákon v ustanovení § 36 zbroj. pat.

Jelikož toto porušení zákona se stalo ke zjevné škodě obžalovaného A., bylo podle § 292 tr. ř. vyhověti zmatečnické stížnosti na záštitu zákona, podané generální prokuraturou podle § 33 tr. ř., a uznati tak, jak uvedeno, a bude tedy na okresním soudu, aby znovu jednal a rozhodl o tom, zda propadá dvouhlavňová brokovnice značky Lefauchaux s přeraženou pažbou.

Čís. 6057.

K založeníu zločinnej kvalifikácie podľa § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 nestačí sama skutočnosť, že vinník mal pri čine v ruke zbraň (motyku), nebolo-li zistené, že sa priamo pred činom — a tedy len za účelom spáchania trestného činu — zbraňou opatril, alebo — majúc ju len náhodou v ruke — pri čine jej zúmyselne použil.

(Rozh. zo dňa 30. novembra 1937, Zm III 589/37.)

Obžalovaný A., byvši na potravnej čiare pozastavený finančným strážníkom a vyzvaný, aby zaplatil daň z demizonu vína, ktoré niesol sebou, prehlásil: »Snáď chcete, abych vám ním rozbil hlavu!« Potom

sadol na bicykel a ušiel. Na strážnika, ktorý ho stíhal, volal: »Len za mnou pod', ja ťa dorazím, hľaď sa stratíť!« Obžalovanému A. pribehol z vinohradu, kde pracoval, na pomoc s motykou v ruke spoluobžalovaný B. a keď videl, že sa finančný strážnik zmocnil demizonu vína, postaveného medzitým obžalovaným A. na zem, vyhrážal spolu s A. finančnému strážnikovi slovami: »Nechaj to víno, lebo ti, sviňa česká, ukážem, zač toho je lokať a na večer sa nikde neukazuj, lebo ťa zabijem a Čechy už viac neuvidíš!« Súd prvej stolice kvalifikoval tieto činy obžalovaných ako prestupok urážky úradu podľa § 46 tr. zák. prest. Odvolací súd zrušil rozsudok prvého súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. a kvalifikoval trestné počínanie oboch obžalovaných ako zločin násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2, § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Najvyšší súd, rozhodujúc o zmätočných sťažnostiach oboch obžalovaných, z úradnej povinnosti zrušil rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. vo výroku o kvalifikácii trestného činu obžalovaného B. ako zločinu podľa § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a pominutím tejto kvalifikácie podradil trestný čin tohoto obžalovaného pod skutkovú podstatu prečinu násillia proti orgánu vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Z dôvodov:

Preskúmajúc rozsudok odvolacieho súdu dotyčne obžalovaného B. z úradnej povinnosti, spoznal najvyšší súd, že trpí dôvodom zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., ktorý zmätočná sťažnosť tohoto obžalovaného neuplatňuje, ktorého však treba dbať podľa § 385, odst. 2 tr. p. z úradnej povinnosti.

Vrchný súd kvalifikoval totiž i trestný čin tohoto obžalovaného ako zločin podľa § 4, odst. 2 a § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 preto, že »obžalovaný B. vybehol z vinohradu s motykou v ruke, hoci ju na dohovor s finančnými strážnikmi nepotreboval.« Toto zistenie však k založeniu zločinnej kvalifikácie podľa § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 nestačí. Aby sa mohlo uznať na túto kvalifikáciu, bolo by treba zistiť alebo to, že sa tento obžalovaný priamo pred činom — teda len za účelom spáchania trestného činu — motykou opatril, alebo že majúc ju náhodou v ruke, pri číne jej zúmyselne použil. Ani jedno ani druhé však nie je zistené. Svedok N., výpoveď ktorého nižšie súdy vzaly za základ svojho skutkového zistenia, výslovne udal, že obžalovaný B. mal v ruke motyku, avšak po ňom sa ňou neobracať. Keď je zistené, že obžalovaný ani vo svojej vyhrážke na motyku, ktorú držel v ruke, nepoukazoval a že prišiel z vinohradu, kde pracoval, je zrejmé, že sa neozbrojil len za účelom spáchania trestného činu. Uvedená kvalifikácia bola preto neprávom vyslovená.

Najvyšší súd preto zrušil podľa § 33, odst. 1 por. nov. rozsudok odvolacieho súdu dotyčne tohoto obžalovaného z uvedeného dôvodu zmätočnosti a kvalifikoval jeho trestný čin len ako prečin podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Čís. 6058.

Predniesol-li vinník v jednej súvislosti hneď za sebou dva výroky, z ktorých jeden obsahoval priamu hrozbu násillim proti orgánu vrchnosti a druhý výzvu k shromaždenému davu, aby sa tohoto násillia dopustil, ide o jeden čin (§ 95 tr. zák.), ktorým byly porušené ustanovenia § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a § 15, čís. 2 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 1. decembra 1937, Zm III 556/37.)

Obžalovaní A., B. a C. zúčastnili sa v súkromnom dome verejného shromaždenia, poriadaneho politickou stranou X. bez úradného povolenia. Keď sa na miesto dostavila četnícka hliadka, veliteľ ktorej vyzval rečníka, aby prestal hovoriť, a dav, aby sa rozišiel, vykrikoval obžalovaný A. na četníkov: »Akonáhle vkročíte do miestnosti, budete zabíť!« A hneď potom kričal tenže obžalovaný na shromaždený dav: »Pod'ťe, zabijeme ich!« Obžalovaný B. volal na posluchačov: »Pod'ťe, zabijeme ich!« Obžalovaný C. kričal na dav: »Pod'ťe, vezmite na nich, zabijeme ich!« Obžalovaný C. kričal na dav: »Pod'ťe, vezmite sekery a tým českým psom usekáme hlavy, aby bol už jeden raz od nich pokoj!« Súd prvej stolice kvalifikoval počínanie týchto obžalovaných ako prečin výzvy k trestným činom podľa § 15, čís. 2 zákona na ochr. rep., prečin násillia proti orgánom vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a prestupok podľa písm. C, čís. 1 nar. býv. uhor. min. vnútra čís. 7430/1913 (účasť na verejnom shromaždení usporiadanom bez úradného povolenia); pri tom súd zdôraznil, že je tu vecný súbeh (§ 96 tr. zák.) medzi prvými dvoma činmi, lebo obžalovaní porušili nimi dva rôzne právne statky. Odvolací súd tento rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným z prečinu výzvy k trestným činom atď. následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaných A., B., C. z povinnosti úradnej na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudky oboch nižších súdov, pokiaľ čin obžalovaných A., B. a C. kvalifikovaly tiež ako prečin výzvy k trestným činom podľa § 15, č. 2 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. a túto kvalifikáciu pominul; čin obžalovaných zostal kvalifikovaný len podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci spoznal najvyšší súd toto: Oba nižšie súdy zistily, že potom, keď obžalovaný A. vykrikoval na četníkov: »Akonáhle vkročíte do miestnosti, budete zabíť!«, a na shromaždený dav: »Pod'ťe, zabijeme ich!«, vykrikoval obžalovaný B.: »Pod'ťe na nich, zabijeme ich!« a C.: »Pod'ťe, vezmite sekery a tým českým psom usekáme hlavy, aby bol už jeden raz od nich pokoj!«

Tieto činy kvalifikovali nižšie súdy ako prečin výzvy k trestným činom podľa § 15, č. 2 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. v reálnom súbehu podľa § 96 tr. z. s prečinom násilia proti orgánom vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Najvyšší súd však nesúhlasí s touto kvalifikáciou. Z uvedeného skutkového stavu je zrejmé, že obžalovaný A. predniesol dva výroky bezprostredne za sebou v jednej súvislosti, že výroky tieto smerovali proti prítomným četníkom a treba ich preto považovať za jeden čin. Výroky tieto obsahujú jednak priamu hrozbu násilím voči četníkom a jednak výzvu k shromaždenému davu, aby sa toho násilia dopustil. Výroky obžalovaných B. a C., z ktorých každý predniesol jeden výrok, smerovali zrejme k tomu, aby obžalovaného A. v odpore proti četníkom podporovali.

Činnosťou obžalovaných boli porušené ustanovenia oboch citovaných zákonov, avšak nelze mať za to, že ide o reálny súbeh dvoch činov podľa § 96 tr. z., lebo každý z obžalovaných vykonal len jednu činnosť, ktorou ten istý právny statok bol porušený, totiž autorita úradov, hľadiac na to, že obžalovaní sa jednak vyhrážali proti orgánom vrchnosti, jednak vyzývali na násilie proti tým istým orgánom. Ide tedy u všetkých obžalovaných o prípad § 95 tr. z., že jedným činom boli porušené ustanovenia dvoch zákonov. Podľa predpisu § 95 tr. z. treba tedy na čin použiť toho ustanovenia, ktoré stanoví najťažší trest, tedy v tomto prípade § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Preto mylily sa nižšie súdy, keď kvalifikovali čin obžalovaných aj za prečin výzvy k trestným činom podľa § 15, č. 2 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. v súbehu podľa § 96 tr. z. s prečinom násilia proti orgánom vrchnosti podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Je tu tedy dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., na ktorý treba hľadať podľa § 385, posl. odst. tr. p. z povinnosti úradnej, lebo zákon bol porušený v neprospech obžalovaných.

Najvyšší súd preto pokračoval podľa § 33, odst. 1 por. nov. a kvalifikoval uvedené činy obžalovaných len podľa § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914.

Čís. 6059.

Vyhrážanie trestným alebo disciplinárnym oznámením je síce »hrozbou« v smysle § 350 tr. zák., nie je však pre zamestnanca, ktorý by mohol stratiť zamestnanie len po odsúdení súdnom alebo disciplinárnom, ktoré nezávisí od vyhrážajúceho vinníka, hrozbou »závažnou majetkovou škodou« podľa § 353, čís. 1 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 1. decembra 1937, Zm IV 508/37.)

N., poštový doručovateľ, ktorý vyjednával s vlastníkom záhrady o kúpe ovocia pre svojho predstaveného, natrhal na záhrade na skúšku 1 kg 30 dkg hrušiek v cene 1 Kč 30 h. Obžalovaný A., strážca záhrady,

požadoval potom od N. ústne i písomne, aby mu za natrhané hrušky zaplatil 300 Kč, lebo ináč že odovzdá vec súdu a advokátovi, N. bude súdom potrestaný a v dôsledku toho prepustený zo služby. N. obžalovanému požadovanú sumu nezaplatil. Súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným pokusom zločinu vydieračstva podľa §§ 65, 350, 353, čís. 1 tr. zák.

Najvyšší súd zamietol zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovaného, pokiaľ uplatňovala dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p.; vyhovujúc zmätočnej sťažnosti, pokiaľ uplatňovala dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., zrušil najvyšší súd rozsudky oboch súdov nižších stolíc, pokiaľ čím obžalovaného bol podriadený aj pod ustanovenie § 353, č. 1 tr. z., a túto kvalifikáciu pomínil.

Z dôvodov:

S hľadiska § 385, č. 1 a) tr. p. neprávom namieta zmätočná sťažnosť, že nie je daná skutková povaha vydieračstva ani po objektívnej ani po subjektívnej stránke.

Ku skutkovej povahe tohoto činu sa nevyžaduje, aby bolo vyhrožované bezprostredným činom na škodu poškodeného.

Bezzákladná je tiež námietka, že hrozba nebola v tomto prípade spôsobilá vyvolať v poškodenom dôvodnú obavu. Keď obžalovaný vyhrážal poškodenému spôsobením, že bude proti nemu zavedené súdne pokračovanie, ktoré bude mať za následok stratu zamestnania, a keď túto hrozbu opakoval aj písomne, bola hrozba takého rázu, že poškodený mohol sa obávať, že ju obžalovaný skutočne splní a že by z toho mohla nastať pre poškodeného majetková ujma.

Ponevác išlo o 1 kg 30 dkg hrušiek v cene 1 Kč 30 h, obžalovaný však žiadal na poškodenom 300 Kč a v opačnom prípade vyhrážal mu udaním u súdu, spôsobením veľkých výloh a straty zamestnania, nelze pochybovať, že mu išlo o to, aby dosiahol bezprávne majetkového osohu, pri čom nielen prospech sám o sebe, ale aj spôsob uplatnenia bol bezprávny.

Námietka, že obžalovaný mohol sa domnievať, že jeho škoda sa rovná výške požadovanej sumy, nie je ničím doložená a je v rozpore zo zisteným skutkovým stavom.

Ináč rozhodujúci je bezprávny spôsob opatrenia prospechu. Že však obžalovaný tu nekonal dobromyseľne, plynie jasne z toho, že vyhrážal trestným oznámením a stratou zamestnania, aby obdržal od poškodeného sumu, na ktorú nemal práva.

Dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. sa tedy nevyskytuje v žiadnom smere a zmätočná sťažnosť bola v tomto bode zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Naproti tomu nelze odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. námietkou, že nešlo o vyhrožovanie závažnou majetkovou škodou v smysle § 353,

č. 1 tr. z. Poškozený mal síce zamestnanie poštového doručovateľa, tedy zamestnanie, ktoré mohlo jemu a jeho rodine zaistiť existenciu na celý život, a strata tohoto zamestnania bola by preňho závažnou majetkovou škodou. Avšak táto strata nezáležala od obžalovaného, ale od odsúdenia v trestnom alebo v disciplinárnom pokračovaní, ktorého výsledok nebol závislý od obžalovaného. Išlo tedy len o vyhrážanie trestným alebo disciplinárnym oznámením, čo znamenalo síce hrozbu v smysle § 350 tr. z., avšak nie v smysle § 353, č. 1 tr. z. Preto najvyšší súd vyhovel v tomto bode zmätočnej sťažnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., zrušil podľa 1. odst. § 33 por. nov. rozsudky súdov nižších stolíc vo výroku o podriadení trestného činu pod ustanovenie § 353, č. 1 tr. z. a túto kvalifikáciu pominul.

Čís. 6060.

Právo novinárskej kritiky není právem, jehož výkon má na mysli § 6, odst. 1 zákona o ochraně čti.

Novinářská kritika podléhá i všeobecným ustanovením zákona o ochraně čti.

Pod ustanovení § 6, odst. 1 cit. zákona spadá i kritika výkonů činitelů veřejného života (úřední činnosti obecního starosty), pokud nevybočuje z mezí věcného posuzování takového výkonu, tedy pokud se zbytečně nedotýká osobní hodnoty a mravní kvality napadeného a pokud se jí neprojevuje postíženému nevážnost nebo opovržení.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1937, Zm II 409/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n., pokud čelila proti výroku o vině, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v osvobozující části a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisících a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného odsuzujícího výroku o vině.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost soukromého žalobce je důvodná, pokud, čelíc proti osvobozující části rozsudkového výroku o vině, uplatňuje hmotněprávní zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř.

Pokud byl soukromý žalobce v počátečných větách stíhaného článku obviňován, že jako obecní starosta prý svémocně nařídil, aby místní nezaměstnaní dostávali stravovací lístky jen za vykonání sou-

kromě práce ve prospěch rolníků, shledává nalézací soud v tomto tvrzení právem objektivní skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 zák. o ochr. čti. Jeť tu starostovi vytýkáno, že nezákonně využívá nezaměstnaných ve prospěch soukromníků, že tedy nedbá svých úředních povinností. Jeho postup je doslova označen za něco, »co si snad nedovolil dosud žádný starosta v republice«.

Odsuzující část rozsudkového výroku o vině, vztahující se na první dvě věty článku, o něž jde, se stala pravoplatnou.

Pokud však článek ke konci tvrdí, že se proto okresní vedení . . . strany obrátilo přímo na ministerstvo sociální péče, »aby toto poučilo pana starostu, který se před nezaměstnanými vyjádřil, že jemu jako starostovi žádný úřad nic nemůže udělat, co je to státní stravovací akce a co je panská robotka«, dospěl nalézací soud ke zprošťujícímu nálezu, poněvadž jde tu prý o ostrov síce, avšak z dovoleného rámce nevybočující novinářskou kritiku.

Rozsudek je s tímto odůvodněním na scestí. Především sluší mu připomenouti, že právo novinářské kritiky není právem, jehož vykonávání má ustanovení § 6, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. na mysli. Novinářská kritika spočívá jako každá jiná kritika jen na svobodě projevu mínění, jak jí zaručuje § 117 ústavní listiny. Právě toto ustanovení omezuje však uvedenou svobodu na meze v zákoně ustanovené, takže novinářská kritika podléhá i všeobecným ustanovením zákona o ochraně čti. Odpovědnost tisku je naopak zosťřena, jak v příčině důkazu omítnutelného omylu plyne z ustanovení § 6, odst. 3 cit. zák.

Práva podle § 6, odst. 1 cit. zák. může se novinář jako každý jiný ovšem dovolávat, pokud jde o posouzení výkonů, jež má uvedené ustanovení na mysli. A tu je připustiti, že pod uvedené ustanovení spadá i kritika výkonů činitelů veřejného života, tudíž i úřední činnosti obecního starosty, pokud ovšem kritika nevybočuje z mezí věcného posuzování příslušného úkonu. Z těchto mezi vybočuje kritika podle ustálené judikatury soudu zrušovacího, pokud se jí postíženému projevuje nevážnost nebo opovržení (rozh. č. 4489, 4493 Sb. n. s. a j.). K takovému překročení věcných mezí kritiky poukazuje nanejvýš tendence, postihnouti spíše osobu než úkon. Vytýká-li pak závadná zpráva soukromému žalobci, že bylo třeba ho poučiti o rozdílu mezi státní stravovací akcí a »panskou robotou«, že tedy soukromý žalobce zmíněné akce zneužíval k »panské robotě«, při čemž starosta stojí na stanovisku, že mu »žádný úřad nic nemůže udělati«, je na bílé dni, že tu nejde o věcné posouzení jeho veřejné činnosti, nýbrž o osobně zahrocený útok na čest žalobcovu, o snahu, vydati ho v opovržení, nebo při nejmenším snížit ho v obecném mínění.

Z toho, co uvedeno, vysvítá i pro výklad zmíněné části článku, že průměrný čtenář musí v dotčených větách spatřovati dvojnásobný výtku, totiž jednak, že soukromý žalobce prý proti předpisům zneužíval státní stravovací akce k takovému vykořisťování nezaměstnaných, že by to bylo

porovnat s »panskou robotou«, jednak, že při tom zaujímá autokratické stanovisko a že to před nezaměstnanými jeho nezákonným prý postupem postiženými projevil slovy, že »jemu jako starostovi žádný úřad nic nemůže udělat«.

V obou směrech jde o skutečnosti, jež by byly způsobilé vydati soukromého žalobce v opovržení a snížení ho v obecném mínění, neboť chování, jaké se tu tvrdí, odporovalo by příkře úředním povinnostem starosty.

První výtka jest ostatně jen ostré opakování onoho obvinění, jež jest obsaženo v prvních dvou větách článku a pro něž byl obžalovaný pravoplatně uznán vinným, takže je nedůsledné, dospěl-li nalézací soud tam, kde se tato výtka v zostřené formě (srov. slova »panská robotka«) opakuje, k závěru, že tu jde jen o »novinářskou kritiku z dovoleného rámce nevybočující«.

Ohledně této výtky článku byla by otázka důkazu pravdy a důkazu omluvitelného omylu již vyřešena tím, co nalézací soud v této příčině pravoplatně zjišťuje v rámci prvních dvou vět stíhaného článku.

Naproti tomu neobsahuje rozsudek zjištění, na jejichž podkladě by bylo soudu zrušovacímu lze posouditi otázku, zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy, pokud se týče důkaz omluvitelného omylu ohledně druhé výtky, o níž byla nahoře řeč. Rozsudek sice uvádí, že příslušný výrok žalobcův zněl podle svědecké výpovědi starosty (soukromého žalobce) jen v tom smyslu: »Jen si na okresní úřad běž, tam ti dají adresu na ministerstvo sociální péče; já to jako starosta správně vedu a tak mi úřady neublíží.« Leč podle formulace této části rozsudkových důvodů (»výrok zněl podle svědecké výpovědi starosty N.«) nelze spolehlivě poznati, zda rozsudek míní tím jen líčení žalobcovo reprodukovati či znění onoho výroku zjistiti, zvláště když se rozsudek vůbec nezmiňuje o údajích ostatních svědků, pokud byli o dotčeném výroku slyšeni.

Podle toho, co předesláno, je napadený rozsudek ve zprošťující části stížen zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř., neboť nalézací soud dospěl jen porušením, pokud se týče nesprávným použitím hmotněprávního zákona k závěru, že dotčená část stíhaného článku nezakládá objektivní skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 zák. o ochraně cti; leč pro nedostatek nezbytných rozsudkových zjištění v naznačeném směru nebylo lze nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu ihned ve věci samé rozhodnouti a bylo proto ve smyslu § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. uznati právem, jak nahoře uvedeno.

Čís. 6061.

Civilní poměr mezi pachatelem a poškozeným je nerozhodný pro posouzení trestního bezprávi s hlediska § 85 tr. zák.; nezáleží na tom, zda čin zakládá i civilní bezprávi.

Poškození cizího majetku se může státi jak přímým, tak i nepřímým působením na cizí věc.

Je zločinem podle §§ 8, 85, písm. a) tr. zák., posypal-li pachatel hřebíky mez, jejíž užívání mu příslušelo, aby cizí dobytek na ní pasený hřebíky spolkl a ochuravěl nebo zašel.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1937, Zm I 913/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 8, 85 a) tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Provádějíc hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., zmatečnou stížnost sice správně uvádí, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 tr. z. vyžaduje zlomyslné, t. j. úmyslné, vědomě protiprávní poškození cizího majetku, nelze jí však přisvědčiti, že je nesprávný závěr nalézacího soudu, že obžalovaný takový úmysl a vědomí měl, protože prý obžalovaný jednal na své mezi, jejíž používání mu vlastník přenechal. Tato zmatečnou stížností zdůrazňovaná a v rozsudku v podstatě zjištěná okolnost však nevylučuje úmysl poškozovací a vědomí protiprávnosti. Oprávněnému je sice volno, aby právo podle civilních předpisů mu příslušející vykonával, nikdy však není oprávněn, aby výkonem tohoto práva druhému úmyslně a zcela bez potřeby způsobil škodu; civilní poměr mezi pachatelem a poškozeným a okolnost, že tu snad není civilní bezprávi, jsou pro posouzení bezprávi trestního s hlediska § 85 tr. z. nerozhodné (rozh. č. 1415 Sb. n. s.).

Nehledě k tomu, nevychází zmatečnou stížnost, pokud popírá úmysl, pokud se týče vědomí obžalovaného, ze souhrnu skutkových zjištění, přehlížejíc zejména, že rozsudek zjistil, že obžalovaný, když viděl dne 24. května 1937 pásti vnučky L-ovy tři kusy hovězího dobytka na mezi M., na které měl on právo pásti, aby zamezil L-ovým pasení, vysypal na mez popel s hřebíky, aby hovězí dobytek tam se pasoucí (t. j. dobytek L.) spolkl hřebíky a v důsledku toho ochuravěl, eventuálně zašel, a dále že obžalovaný sdělil onoho dne svědku N., že vnučky L. pásly na jeho mezi tři kusy hovězího dobytka, že jim však pomůže, že tam nasypal popel s hřebíky. Tato skutková zjištění plně opravňují závěr nalézacího soudu, že obžalovaný jednal v úmyslu, aby poškodil cizí majetek, a že si byl vědom protiprávnosti činu.

Pokud se zmatečnou stížnost v této souvislosti snaží dovoditi, že obžalovaný nemusel počítati s tím, že kdokoliv jiný, zejména L-ovy děti budou na jeho mezi bez jeho výslovného povolení pásti dobytek, nelze jejím vývodům přisvědčiti, neboť uvedená skutková zjištění tento závěr zmatečnou stížností přímo vylučují.

Jelikož poškození cizího majetku může být spácháno jak přímým, tak i nepřímým působením na cizí věc, nepochybil nalézací soud, když ve zjištěném jednání, a to ve vysypání popele s hřebíky na mez, kde se pásává cizí dobytek, sledoval nedokonané zlomyslné poškození cizího majetku, kdyžťe podle správného závěru nalézacího soudu úmysl obžalovaného směřoval k tomu, aby dobytek L-ův, pasoucí se na mezi, hřebíky spolkl, a tím ochuravěl, nebo zašel. Je proto zcela pochybená námitka zmateční stížnosti, že šlo v daném případě o »aberratio ictus«, ježto prý posypáním meze mohlo dojít jen k poškození pozemku.

Tvrdí-li zmateční stížnost, že nemohlo nikdy dojít k nějakému poškození, zřejmě dobytka, a namítá-li tím, že šlo o nezpůsobilý pokus, dlužno jí připomenouti, že jen absolutně nezpůsobilý pokus by vylučoval skutkovou podstatu inkriminovaného zločinu. O takovýto absolutně nezpůsobilý pokus však zde nejde, jak plyne z nahoře uvedených skutkových zjištění, z jejichž souhrnu zmateční stížnost ostatně ani nevychází, budujíc mimo to na nesprávném předpokladu a domněnce obžalovaného, že na mezi se nebude pásati cizí dobytek. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 6062.

K naplnění skutkové podstaty přečinu lichvy podle § 1 zák. čl. XXV: 1883, jsou-li splněny ostatní podmínky, stačí kterákoliv z eventualit uvedených v tomto zákonném ustanovení, t. j., aby se poskytnutí úvěru stalo za podmínek, které buď poskytují pachateli nebo třetí osobě přílišné majetkové výhody a tím mohou dlužníka nebo ručitele uvrhnouti do majetkové zkázy, resp. ji zvýšiti, anebo za podmínek, že je nápadný nepoměr mezi plněním a plněním vzájemným.

Stal-li se odsuzující rozsudek soudu první stolice podle zásady § 395 tr. ř. pravoplatným ve výroku o vině a odvolacím soudem byl v tom směru ponechán nedotknutým, je zmateční stížnost proti rozsudku odvolacího soudu, napadající otázku viny, zákonem vyloučená.

Pojem veřejné listiny (§ 391 tr. zák., § 315 o. s. p.).

Okolnost, že listina vydaná veřejným úřadem neb orgánem má sloužiti za podklad jednání jiného úřadu, nemění nic na průkaznosti takové listiny vůči každému.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1937, Zm IV 619/37.)

Obžalovaný A., řezník a obecní starosta, půjčil dvanácti dělníkům s malou mzdou a početnějšími rodinami, většinou zadluženým, peníze na 24 až 100% úroky. V dvaceti devíti případech vymáhal obžalovaný A. na dlužnících — i jiných než právě uvedených — jako starosta obce i své soukromé pohledávky tím způsobem, že v dohodě se spoluobžalovaným B., notářem a obecním účetním, a za souhlasu dlužníků, zaměstnaných ve státním báňském podniku, zasílal báňskému ředitelství

platební záповědi, které podpisoval i obžalovaný B., v nichž obžalovaní proti pravdě uváděli, že dlužníci dluhují uvedené v nich částky jako poplatníci na státních nebo obecních daních a dávkách. Soud první stolice uznal obžalovaného A. vinným jednak dvanáctinásobným přečinem úvěrové lichvy podle §§ 1, 2 zák. čl. XXV: 1883, jednak — se spoluobžalovaným B. — dvacetidevítinásobným přečinem zneužití úřední moci podle §§ 70, 471 tr. zák. Odvolací soud kvalifikoval tento na druhém místě uvedený trestný čin u obžalovaného A. jako dvacetidevítinásobný zločin padělání veřejné listiny podle § 393 tr. zák. a u obžalovaného B. jako dvacetidevítinásobné účastenstvo (pomoc) na zločinu padělání veřejné listiny podle § 69, čís. 2, § 393 tr. zák.

Nejvyšší soud zmateční stížnosti obžalovaných A. a B. částečně odmítl, částečně zamítl.

Z důvodů:

Stěžovatelé, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 a) tr. ř., namítají především po objektivní stránce, že k naplnění skutkové podstaty přečinu úvěrové lichvy nestačí, aby tu byl nápadný nepoměr mezi plněním a plněním navzájem, ale že se kromě této náležitosti zároveň vyžaduje, aby od dlužníků vybrané výhody (úroky) byly způsobitě uvrhnouti dlužníky do majetkové zkázy, anebo ji zvýšiti a že tato poslední náležitost (možnost majetkové zkázy, nebo její zvýšení) tu podle názoru stěžovatelů není, ježto šlo prý o tak malé částky vybíraných úroků, že jsou pro každého práce schopného člověka malicherné a nesitelné.

Námitka tato je pochybena ve dvou směrech.

K naplnění skutkové podstaty přečinu úvěrové lichvy za splnění ostatních podmínek, totiž využití buď nouze, nebo lehkomyšlnosti, anebo nezkušenosti při poskytnutí úvěru nebo odkladu placení, stačí, je-li splněna jedna z dalších náležitostí uvedeného činu, totiž, aby se tak stalo buď za podmínek, které pachateli nebo třetí osobě poskytují přílišné majetkové výhody a tím mohou dlužníka nebo ručitele uvrhnouti do majetkové zkázy, anebo ji zvýšiti, anebo za takových podmínek, že je tu nápadný nepoměr mezi plněním a plněním vzájemným. Stačí tedy, je-li dána tato poslední eventualita, jejíž existenci stěžovatelé ani nepopírají.

Bezdůvodná je však i ta námitka, že podmínky úvěru nemohly poškozené uvrhnouti do majetkové zkázy nebo ji zvýšiti, když šlo o placení jen menších částek.

Zjistil-li odvolací soud, že poškození, vesměs dělníci s malou mzdou a početnějšími rodinami, většinou zadlužení, po delší dobu platili obžalovanému z vypůjčeného kapitálu úroky 24, 36, 48 ba i 100%, i když sumy placených úroků nebyly v některých případech (stěžovatelé sami ani na jednotlivé případy nepoukazují) tak značné, správně uvážil, že placení tak vysokých úroků mohlo dlužníky, odkázané na malou mzdu, uvrhnouti do majetkové zkázy nebo ji zvýšiti.

Rovněž bezzákladné jsou z téhož důvodu zmatečnosti uplatňované zmateční stížnosti, pokud námitkou, že obžalovaný nevěděl, že poškození jsou zadlužení a mají mzdy obstavené, snaží se po subjektivní stránce dovoditi, že obžalovanému nebyla známa tísnivá situace poškozených.

Odvolací soud však zjistil, že obžalovaný zneužil tísně poškozených, vymínil si právě vzhledem k tomuto jejich stavu úroky přemrštěné, kterážto okolnost nasvědčuje závěru, že si obžalovaný byl vědom toho, že poškození jsou v takové situaci, která je nutí, aby učinili rozhodnutí, které by za jiných okolností a při klidném uvážení uznali za škodlivé.

Proti rozsudku soudu první stolice v části týkající se obžalovaného B. odvolal se jen veřejný žalobce v neprospěch obžalovaného B. co do kvalifikace činů, do nízkého trestu a povolení podmíněného odkladu výkonu trestu. Ve prospěch obžalovaného B. odvolání podáno nebylo. Vrchní soud změnil rozsudek soudu první stolice co do kvalifikace a činy obžalovaného B., kvalifikované prvním soudem jako dvacetidevítinásobný přečin podle § 471 tr. z. kvalifikoval jako dvacetidevítinásobný zločin podle § 69, č. 2, § 393 tr. z. a v otázce viny ponechal rozsudek prvního soudu nedotknutým.

Nemůže tudíž obžalovaný B. v otázce viny rozsudek vrchního soudu napadati a je proto zákonem vyloučena ta část jeho zmateční stížnosti, pokud namítá, že obžalovaný při vyplňování a podepisování platebních zápisů byl přesvědčen, že jde o nedoplatky obecních daní a nevěděl, že jde o soukromě pohledávky spoluobžalovaného A. a z toho dovozuje nedostatek úmyslu.

Z důvodu zmatečnosti podle § 385, č. 1 b) tr. ř. uplatněná zmateční stížnost namítající, že veřejnou listinou je jen taková listina, která má sloužiti za důkaz práv a právních poměrů proti každému a že platební zápisové tento charakter nemají, ježto měly sloužiti za důkaz jen proti báňskému feditelství a že skutečný důkaz proti každému tvoří jen knihy o nedoplatcích daňových a poplatkových, je bezzákladná.

Veřejnou listinou je podle § 315 o. p. p. taková listina, kterou vystaví veřejná vrchnost v rámci své úřední působnosti, anebo osoba hodnověrná ve vlastní působnosti ve formě pro to ustálené. Takováto listina úplně dokazuje opatření, rozhodnutí a osvědčení v ní uvedené a že skutečnosti v ní uvedené odpovídají pravdě. Z toho plyne, že ta okolnost, že listina veřejným úřadem nebo orgánem vydaná, má sloužiti za podklad jednání jiného úřadu, nemění nic na průkaznosti takové listiny vůči každému.

Čís. 6063.

K výkladu slov »bez přičinění pachatelova« v § 127 tr. zák.

V použitelnosti této státi zákona nevádí, že stav bezbrannosti nebo bezvědomí osoby ženské je v příčinné spojitosti s činností pachatelovou, nespádala-li jen činnost ta pod hledisko § 125 tr. zák.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1937, Zm I 936/37.)

Mladistvý provinilec A., chtěje přiměti poškozenou N. k mimomanželské souloži, zápolil s ní delší dobu, aby přemohl její odpor. Když se N. jedné chvíle podařilo pozvednouti hořejší část těla se země, obviněný ji rukama znovu srazil k zemi; poškozená při tom narazila hlavou buď o zemi nebo o kámen a ztratila vědomí; ležela bezvládně, majíc ruce stisknuty mezi nohy na pohlavním ústrojí; když nejevila známky odporu, obviněný ji ruce s pohlavního ústrojí odstranil a vykonal na ní soulož. **Nalézací soud uznal obviněného vinným proviněním násilného smilstva podle § 127 tr. zák. a § 3 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n.**

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obviněného A.

Z d ů v o d ů :

Stížnosti nelze přiznati úspěch.

Stížnost vytyká s hlediska zmatku podle č. 5 § 281 tr. ř. neúplnost rozsudku proto, že nalézací soud nepřihlížel k vysvědčení státního obvodního lékaře MUDr. J. z 20. května 1937, podle něhož jmenovaný lékař, který vyšetřil N-ovou několik dnů po činu, neshledal na hlavě žádných stop poranění. Stížnost míní, že vytykaná vada má pro posouzení viny stěžovatelovy rozhodný význam proto, že kdyby byla N. nárazem hlavy na kámen ztratila vědomí, musela by míti na hlavě známky zranění, které však ve zmíněném lékařském parere konstatovány nebyly a o nichž se N. vůbec ani nezmiňuje. Než nalézací soud se nemusel, aniž zatížil rozsudek zmatkem podle č. 5, zabývat obsahem zmíněného lékařského vysvědčení, neboť vysvědčení to nevylučuje, že N. byla v bezvědomí, jak rozsudek zjišťuje netoliko na základě výpovědi N., nýbrž i na základě vlastního doznání stěžovatelova vůči četnictvu. Došla-li se N. do tohoto stavu následkem nárazu hlavy na zem, aneb z jiné nezjistitelné příčiny, je pro posouzení věci nerozhodno. Rozsudek pak ani nevychází z předpokladu, že se tak stalo následkem nárazu hlavy na zem, nýbrž vychází z předpokladu, že N. po dopadu na zem jen náhodou zůstala bez sebe.

Nalézací soud činí podkladem svého přesvědčení po stránce skutkové doznání stěžovatelovo vůči četnictvu při eskortě k soudu, že N., když jí byla sražena k zemi, zůstala bezvládně ležeti, pouze obě ruce měla stisknuty mezi nohy na pohlavním ústrojí, že on (stěžovatel), když nejevila známky odporu, ruce jí s pohlavního ústrojí odstranil a soulož na ní vykonal. **Nalézací soud zjišťuje takto vědomí stěžovatelovo v době soulože o tom, že N. byla bez sebe, ve stavu bezvládnosti, ve stavu neschopnosti k odporu.**

Stížnost nebuduje na tomto skutkovém podkladě své hmotněprávní vývody, když se snaží doložiti v rozporu s opačným rozsudkovým zjiště-

ním, že skutková podstata inkriminovaného zločinu není tu naplněna po stránce subjektivní. Podle rozsudkových zjištění vykonal stěžovatel soulož na N. v době, kdy byla v bezvědomí a stěžovatel byl si v době soulož ve vědomí jejího stavu.

K vývodům stížnosti, že skutková podstata zločinu podle § 127 tr. z. je tu vyloučena proto, že se N. dostala do zmíněného stavu nikoli bez přičinění stěžovatelova, nýbrž právě jeho jednáním, které však nebylo násilné, jak předpokládá sám rozsudek, ze kteréhožto důvodu nemůže být jeho čin podřaděn ani ustanovení § 125 tr. z., stačí podotknouti, že i kdyby se vycházelo z předpokladu, že N. byla uvedena ve stav bezvědomí jednáním obžalovaného, nevykazujícím známky násilí ve smyslu § 125 tr. z., i pak soulož stěžovatelova na ní ve stavu jejího bezvědomí vykonaná u vědomí tohoto jejího stavu v době soulož, naplňuje skutkovou podstatu zločinu podle § 127 tr. z.; neboť slova této státi zákona »bez přičinění pachatelova« znamenají jen protiklad k činnosti uvedené v § 125 tr. z., to jest ke skutečně vykonanému násilí nebo lstivému omámení smyslů, jakožto prostředku použitému za tím účelem, aby osoba ženská učiněna byla neschopnou klásti pachateli odpor, ale nevylučují použitelnost § 127 tr. z. na toho, kdo přivodil u osoby ženské stav bezbrannosti nebo bezvědomí, v němž pak s ní podnikl mimomanželskou soulož, činnost, která nevycházela z úmyslu zločinného nebo aspoň z úmyslu zneužití stavu toho k provedení mimomanželské soulož (srovnej Herbst, vyd. 7, str. 283, Finger II, str. 748, Lammasch-Rittler, str. 367). Bylo proto zmateční stížnost podle 2. odst. § 5 zák. čís. 3/1878 ř. z. ve znění zákona čís. 56/1935 Sb. z. a n. zamítnouti.

Čís. 6064.

Zločin krivého svědectví podle § 199, písm. a) tr. zák. vyžaduje po stránce subjektivní úmysl vypovědět vědomě nepravdu, to jest vypovědět něco, co pachatel subjektivně nepokládá za pravdu. Nestačí nedbalost co do onoho vědomí.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1937, Zm II 217/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krivé přísahy ve smyslu §§ 197, 199, písm. a) tr. z., zrušil rozsudek v odsuzující části jak ve výroku o vině, tak ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a podle § 259, čís. 2 tr. ř. zprostil obžalovaného obžaloby vznesené na něho pro zločin krivé přísahy podle §§ 197 a 199, písm. a) tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného je důvodná již pokud vytýká rozsudku právní omyl (§ 281, č. 9 a) tr. ř.) v pojetí případu.

Ke zločinu podle spadajícího sem případu § 199, písm. a) tr. z. vyhledává se zlý úmysl, a to úmysl vypovědět, o čem obžalovaný v době výpovědi věděl, že není pravda, pojatá ovšem subjektivně, tedy vypovědět, o čem obžalovaný věděl, že není tím, co on v té době za pravdu pokládal. Zločin ten nemůže tudíž býti in subjecto zřízen pouhou culpou, nedbalostí zejména v otázce zmíněného vědomí.

Rozsudek však přičítá obžalovanému jeho přísežnou výpověď, že scházející zabavené svršky byly prodány ve veřejných dražbách provedených v roce 1930 u firmy K. a spol., za zločin podle uvedené státi zákona na tom podkladě, že obžalovaný, skládaje výpověď, jen se domníval, že tomu tak bylo, že však to nevěděl jistě, že uvedené předměty (scil. v roce 1930) byly prodány.

Při tom rozsudek sám skutečnost, že obžalovaný s určitostí odpřisáhl, že předměty, o něž jde, byly v exekučních dražbách prodány, ač se jen domníval, že tomu tak bylo, pokládá za doklad lehkomyšlnosti a ledabylosti obžalovaného při vyjevovací přísaze, kterou obžalovaný jen na rychlo odbyl, nedbaje, zda udává pravdu či nepravdu.

Jestliže pak rozsudek hned v bezprostřední souvislosti s tímto výrokem dochází k závěru, že obžalovaný udal vědomě nesprávně, že svršky byly prodány v roce 1930, a pokládá-li v konečném posouzení případu, aniž už v té příčině byl uvedl další okolnosti skutkové, týkající se vědomí a úmyslu obžalovaného, tudíž na tomtéž podkladě, za prose vědomí a úmyslu obžalovaného, tudíž na tomtéž podkladě, za prokazáno, že obžalovaný úmyslně krivě vypověděl, potvrdiv to, co jistě nevěděl a čím si nebyl jist, proti svému lepšímu přesvědčení, jako by to věděl z vlastního poznání, — je zřejmo, že tu rozsudek jednak právně omylně klade stav nejistoty v mysli vypovídajícího, stav pouhého domnívání se, že se věc měla tak, jak jí líčí, zároveň tudíž stav nepřesvědčenosti o tom, že se věc měla vpravdě jinak, na roveň vědomí vypovídajícího, že věc se má vpravdě jinak, nežli on vypovídá, jednak že rozsudek dochází tu ke svému závěru na zlý úmysl obžalovaného na podkladě takových předpokladů o způsobu, jímž si obžalovaný počínal, skládaje vyjevovací přísahu, jež by dovolovaly bezvadný závěr pouze na nedbalost obžalovaného, nikoli na jeho vědomí o krivosti výpovědi a na úmysl jeho vypovědět nepravdu.

Skutečnosti rozsudkem zjištěné dovoluují závěr toliko na nedbalost při skládání vyjevovací přísahy, což, jak nahoře bylo dovozeno, k naplnění skutkové podstaty zločinu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z. po stránce subjektivní nestačí. Výrok ten je tudíž zmatečný podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., když jiná stáť zákona trestního v počet nepřichází. Zmateční stížnosti bylo tudíž vyhověti a uznati právem, jak uvedeno.

Čís. 6065.

Ustanovení § 8, odst. 1 zákona o ochraně cti, že, byl-li někdo obviněn z trestného činu, stačí k důkazu pravdy pravoplatný odsuzující rozsudek, vyslovuje nevyvratitelnou právní domněnku.

Zákon o ochraně cti nevyslovil však opačnou zásadu o rozsudku zprošťujícím.

Soud proto není vázán osvobozujícím rozsudkem v předchozí souvislé trestní věci a může o důkazu pravdy rozhodovati samostatně, používaje při tom průvodů vyšších najevo v oné trestní věci.

Nebylo-li osvědčeno, že svědek, vzdávši se v předběžném řízení podle § 152 tr. ř. výpovědi, je nyní ochoten vypovídati, smí být návrh na jeho výsteh zamítnut beze zmatku čís. 4 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1937, Zm II 433/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jímž byli uznáni vinnými A. přečinem pomluvy podle § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. a B. přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmatečnou stížností, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 4 tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Uvedený zmatek spatřuje zmatečnou stížnost v zamítnutí návrhu na slyšení svědka J. Návrh ten směřoval ke zjištění, že soukromý žalobce věděl, že pes, jež pomáhal zabít svému švagru R., byl ukraden, a směřoval takto k provedení důkazu pravdy co do obsahu závadné zprávy.

Podle protokolu o hlavním přelíčení zamítl nalézací soud návrh s odůvodněním, »že vzhledem k obsahu trestních spisů (T 439/35 okresního soudu v N.) je důkaz pravdy vyloučen a výpověď svědka — neohledě ani k zaujatosti a nepřátelství, v němž obě strany žijí — je pro posouzení trestnosti nerozhodný«. Rozsudkové důvody praví po této stránce jen, že výpověď zaujatého svědka, jenž žije podle vlastního udání obžalované A. s rodinou R. v nepřátelství, nemůže změnití stav daný výsledkem řízení okresního soudu v N. a u státního zastupitelství v N.

Nalézací soud pokládal vedení důkazu pravdy v souzeném případě za vyloučené zřejmě proto, že soukromý žalobce byl v trestní věci T 439/35 zproštěn nahore zmíněné obžaloby pro přestupek podílnictví na krádeži podle § 464 tr. z.

Zmatečnou stížností je přisvědčiti, že tento názor je nesprávný. Byl-li někdo obviněn z trestného činu, stačí ovšem podle § 8, odst. 1 zákona o ochraně cti k důkazu pravdy pravoplatný odsuzující rozsudek. Jde

tu o nevyvratitelnou právní domněnku (praesumptio juris et de jure). Naproti tomu nebyla opačná zásada vyslovena o rozsudku zprošťujícím, poněvadž důvody osvobozujícího rozsudku mohou být různé (důvod. zpráva k zák. o ochraně cti, tisk 830 poslanecké sněmovny z roku 1930, str. 34, 35). Soud není tedy vázán osvobozujícím rozsudkem v předchozí souvislé trestní věci a může v otázce důkazu pravdy rozhodovati samostatně, používaje při tom průvodů vyšších najevo v oné trestní věci, jak ostatně soud zrušovací pro právní stav založený před vydáním zákona o ochraně cti již vyslovil a odůvodnil v rozhodnutí č. 3908 Sb. n. s.

Zamítnutí průvodního návrhu, o nějž jde, nebylo by postačujícím způsobem ospravedlněno ani tím, že nalézací soud upírá již předem svědkovi víru pro zaujatost a nepřátelství proti soukromému žalobci, neboť nepřátelství, je-li vůbec rázu v ustanovení § 170, č. 6 tr. ř. předpokládaného, brání jen vzetí svědka do přísahy a průvodní síla důkazu může být zkoumána zpravidla teprve po jeho provedení. Ostatně obžalovaná A. ani nepotvrdila, že takové nepřátelství panuje i mezi J. a soukromým žalobcem.

Přes to nebyli obžalovaní mezitímním náležením, jímž byl zmíněný průvodní návrh zamítnut, zkráceni ve své zákonné obhajobě, neboť J., bratr to obžalované A., vzdal se již v předběžném řízení podle § 152 tr. ř. výpovědi a v průvodním návrhu nebylo tvrzeno, natož osvědčeno, že svědek je nyní ochoten svědectví vydati. Za těchto okolností nebyl nalézací soud povinen zmíněného svědka ke hlavnímu přelíčení obeslati a netřeba se proto zabývatí vývody zmatečnou stížností o důležitosti tohoto svědectví. Není tu proto zmatku podle § 281, č. 4 tr. ř.

Čís. 6066.

Ku skutkové podstatě přečinu pomluvy tlačou podľa § 2 zákona o ochrane cti sa nevyžaduje, aby skutočnosť, ktorá by mohla poškodeného vydat' v opovrhnutie alebo snižiť ho v obecnom mienení, bola vždy priamo sdelená, ale stačí trebárs aj zastrený poukaz, ktorý môže takú skutočnosť v myslí priemerného čitateľa vyvolať.

(Rozh. zo dňa 11. decembra 1937, Zm III 592/37.)

O súkromnej žalobkyni, obyvateľke menšieho mesta, činnej vo verejnom postavení, vyrojily sa kedysi z neznámeho prameňa povesti, že v háji pri meste pohlavne obcovala s istým mužom a že toto pohlavné obcovanie veľmi drasticky skončilo v nemocnici. Súkromná žalobkyňa stíhala všetkých rozširovateľov tejto zprávy žalobami pre pomluvu, a to s úspechom. Po uplynutí niekoľko rokov, ešte v dobe, kedy bol prípad v živej pamäti, napísal A. a v tlačive pod názvom »Silvestrovské zrkadlo« dal uverejniť a rozširovať stať s titulom: »Súťaž slovenských piesní.

(Budú spievané na Silvestra.) « V tejto štáti uviedol pisateľ mená radu všeobecne známych osobností z mesta, medzi nimi aj súkromnú žalobkyňu i s udaním jej povolania, a pripojil ku každému menu začiatok alebo názov takej piesne, ktorá naznačovala nejakú okolnosť, príhodu zo života alebo vlastnosť dotčenej osoby, takže čitatelia boli takto nútení rozpomenúť sa na vzťah piesne k určitému menu. O súkromnej žalobkyňi uviedol pisateľ, že na Silvestra zaspieva pieseň: »Hej háj, hej háj, zelený háj...« Obsahom tohoto tvrdenia cítila sa súkromná žalobkyňa dotknutá na svojej cti a na jej žalobu uznaly o b a s ú d y nižších stolíc obžalovaného vinným prečinom pomlavy podľa § 2 zákona o ochrane cti.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z d ô v o d o v:

Obžalovaný uplatnil proti rozsudku odvolacieho súdu zmätočnú sťažnosť čo do viny, trestu a nepovolania podmieneného odsúdenia.

Zmätočná sťažnosť uplatnená čo do viny, a teda zrejme založená na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., namieťa, že k tomu, aby obsah tlačiva vyčerpával skutkovú podstatu niektorého trestného činu proti zákonu na ochranu cti, sa vyžaduje, aby to, čo sa kladie niekomu za vinu, aj objektívne vyčerpávalo skutkovú podstatu niektorého trestného činu proti zákonu o ochrane cti.

Zmätočná sťažnosť vytýka, že to, čo sa obžalovanému kladie za vinu, nevyčerpáva skutkovú podstatu žiadneho trestného činu proti zákonu o ochrane cti, a označuje za mylný názor odvolacieho súdu, že stačí uviesť nejakú narážku, v súvislosti s ktorou vynorí sa potom v mysli čitateľov spomienka na nejaký prípad, ktorý je pre súkromnú stranu snád' neprijemný.

Zmätočná sťažnosť dovodzuje, že taká narážka iba vtedy by bola trestným činom, keby aj sama obsahovala znaky skutkovej podstaty nejakého trestného činu proti zákonu o ochrane cti, čo ale v súdnom prípade nie je dané.

Zmätočná sťažnosť nie je základná.

Správny je poukaz zmätočnej sťažnosti na to, že po objektívnej stránke musí ísť o trestný čin proti zákonu o ochrane cti.

Nesprávna je však výtka zmätočnej sťažnosti, že táto náležitosť v súdnom prípade nie je splnená, a v tomto smere stačí poukázať na dôvody nižších súdov, ku ktorým na námietky zmätočnej sťažnosti sa dodáva:

Činu podľa § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. sa dopustí, kto niekomu na cti ublíži tým, že — mimo iného — o ňom a k ý m k o ľ v e k s p ô s o b o m uvedie alebo sdeli skutočnosť, ktorá by ho mohla vydať v opovrhnutí.

Zo slov »akýmkoľvek spôsobom uvedie« v srovnaní so slovom »sdeli« zrejme plynie, že ku skutkovej podstate citovaného činu stačí taký, priemernému čitateľovi poznateľný, poukaz na skutočnosť, ktorá by mohla poškodeného vydať v opovrhnutí alebo snížiť v obecnom mienení.

Nevyžaduje sa tedy priamo sdelenie takej skutočnosti, ale stačí už taký, hoci aj zastrený poukaz, ktorý túto skutočnosť môže v mysli priemerného čitateľa vyvolať.

V tomto smere odvolací súd správne dovodil, že použitý výrok poukazujúc — hoci aj zastrene — na povesti svojho času o poškodenej rozširovaný, a tým na udalosť, ktorá mala byť podkladom týchto povestí, bol spôsobilý vyvolať v zákone uvedené následky a že tedy vyčerpával po objektívnej stránke skutkovú podstatu trestného činu proti zákonu o ochrane cti.

Čís. 6067.

Aberratio ictus při zločinu vraždy.

Vystrelil-li pachatel několikrátě proti osobě A. chtěje ji usmrtili, zasáhl-li však svou střelbou, jež časově i místně byla prováděním téhož zločinného rozhodnutí, i osobu B., která z toho zemřela, kdežto osoba A. byla jen těžce zraněna, lze mu přičítati jen jeden zločin, a to zločin vraždy dokonané.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1937, Zm II 477/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu jako porotního soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prostě dokonané a nedokonané podle §§ 8, 134, 135, č. 4 tr. z., přestupkem proti bezpečnosti podle § 431 tr. z. a přestupkem podle § 36 zbroj. pat.; za použití §§ 290 a 346 tr. ř. zrušil však nejvyšší soud jako zmátečný rozsudek ve výroku o vině, a to pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy prostě dokonané a nedokonané podle §§ 8, 134, 135, č. 4 tr. z.; v důsledku toho zrušil rozsudek, který jinak ve výroku o vině zůstal nedotčen, i ve výroku o trestu a uznal obžalovaného vinným, že dne 4. března 1937 v N. jednal proti A. v obmyslu, aby ji usmrtil, střeliv na ni po třikrátě z opakovací pistole, takovým způsobem, že z toho nastala smrt B., čímž spáchal zločin prostě vraždy dokonané podle §§ 134, 135, č. 4 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zrušovací soud se při vyřizování této zmáteční stížnosti přesvědčil, že bylo nesprávně použito zákona v neprospěch obžalovaného, pokud tento byl uznán vinným zločinem vraždy dílem nedokonané a dílem dokonané.

V souzené věci jde o tak zv. aberratio ictus. Je to případ, kde pachatel, chtěje spáchatí trestný čin na určité osobě, skutečně proti ní činnost svou namířil, ale náhodou místo této osoby nebo vedle ni zasáhl osobu třetí. Činnost pachatelova čelí tu jen proti té osobě, na které chce pachatel spáchatí trestný čin, nikoli však proti osobě skutečně zasažené (srv. Mířička, Trestní právo hmotné, str. 62). V takovém případě stanoví § 134 tr. z. výjimku z pravidla, že zločinný skutek a úmysl musí souhlasiti, a prohlašuje vinným vraždou i toho, kdo jedná proti člověku v obmyslu, aby ho usmrtil, takovým způsobem, že z toho nastane smrt jeho nebo člo vě k a j i n ě h o. Z toho plyne, že pro dosah zločinu vraždy lze i v případě aberratio ictus přičítati k vině jen jeden zločin, a to zločin vraždy dokonané. Totéž platí i pro souzený případ, třebaže prvou částí zločinné činnosti pachatelovy byla poraněna i A.; neboť výrokem porotců bylo zjištěno, že vražedný úmysl obžalovaného čelil jen proti A. a že celé jednání obžalovaného — časově i místně — bylo výsledkem a provedením jednoho a téhož zločinného rozhodnutí, takže jednání to nutno považovati za čin jednotný. Za tohoto stavu věci není přípustno, aby onen jednotný zlý úmysl byl obžalovanému přičítán dvakrát k tíži, jak neprávem činí napadený rozsudek. Znění rozsudku odpovídalo by stavu, kde obžalovaný zamýšlel zavraždit A. dvakrát, kdežto v souzeném případě šlo, jak uvedeno, o jednání vzešlé jen z jediného zločinného rozhodnutí obžalovaného. Není proto přípustno přičítati obžalovanému, pokud jde o A., pokus vraždy a, pokud jde o B., dokonanou vraždu (srv. též rozh. byv. nejvyššího soudu víd. č. 35 a 461 víd. sb.).

Bylo proto rozsudek v uvedeném směru zrušiti jako zmatečný a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 6068.

Za poškozeného v smysle § 13, odst. 6 tr. p. možno považovať len toho, záujem ktorého — chránený trestným ustanovením — bol trestným činom porušený alebo ohrozený, alebo kto akýkoľvek svoj záujem odvodzuje z porušenia alebo ohrozenia práve onoho trestným ustanovením chráneného záujmu.

Poškodeným s hľadiska činu trestného podľa § 310 tr. zák. nie je ten, kto odvodzuje svoje právo z poškodenia hnutelnej veci.

(Rozh. zo dňa 14. decembra 1937, Zm III 537/37.)

Obžalovaný A., šofér z povolania, išiel so svojim autom pri predchádzaní v jeho smere sa pohybujúceho povozu rýchlosťou 50 km za hodinu tak neopatrne, že sa srazil s protiúčiacim motocyklom, riadeným osobou O. a patriacim osobe N. Pri srážke utrpel ťažké poškodenie tela P., ktorý sedel v privesnom vozíku motocykla. Motocykel bol srážkou značne poškodený a jeho vlastník N. sa prihlásil ako súkromný

účastník k trestnému pokračovaniu, žiadajúc titulom náhrady škody za poškodenie motocykla čiastku 5.500 Kč. Súd prvej stolice uznal obžalovaného A. vinným prečinom ťažkého poškodenia na tele podľa § 310, odst. 2 tr. zák., naproti tomu odvolací súd ho sprostil obžaloby. Proti tomuto rozsudku podali zmätočné sťažnosti poškodení N., O. a P.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť N. odmietol ako podanú osobou neoprávnenou.

Z dôvodov:

Ing. N. prihlásil sa k trestnému pokračovaniu proti obžalovanému A. ako poškodená strana, žiadal ako súkromný účastník potrestanie obžalovaného a jeho odsúdenie na náhradu škody 5.500 Kč s prísl. z dôvodu poškodenia svojho motocykla, riadeného v dobe činu poškodeným O. Podľa § 13, odst. 6 tr. p. je poškodený ten, ktorého akékoľvek právo bolo poškodené alebo ohrožované spáchaným alebo pokusem trestným činom.

Podľa tohoto ustanovenia je možné považovať za poškodeného v smysle zákona len toho, záujem ktorého, chránený trestným ustanovením, bol trestným činom porušený alebo ohrozený, alebo kto akýkoľvek svoj záujem odvodzuje z porušenia alebo ohrozenia práve onoho trestným ustanovením chráneného záujmu.

V súdenom prípade ide o dvojnásobný prečin podľa § 310, odst. 2 tr. z. Podľa tohoto ustanovenia zákona je predmetom zákonnej ochrany telo alebo zdravie človeka ako právny statok: preto v smysle § 13, odst. 6 tr. p. treba považovať za poškodeného v smysle ustanovenia § 310, odst. 2 tr. z. každého, ktorého akékoľvek právo porušením alebo ohrozením tela alebo zdravia bolo dotknuté.

Obžalovanému A. sa kladie za vinu, že svojou neobalnosťou zaviniť ťažké poškodenie na tele O. a P.

Ing. N. neodvodzuje svoje právo ako náhradného súkromného žalobcu z poškodenia zdravia O. a P., ale z toho, že bol poškodený jeho motocykel, riadený O-om, a že mu týmto poškodením motocykla vznikla škoda. Podľa toho táto škoda — teda toto porušenie práva — nie je následkom poškodenia zdravia O. a P.

Obžalovaný svojím trestným činom, t. j. poškodením zdravia O. a P., neporušil právo ing. N. na ochranu movitej veci. Poškodenie movitej veci nespadá pod ustanovenie § 310, odst. 2 tr. z., porušenie ktorého sa kladie obžalovanému A. za vinu.

Nebolo tedy trestným činom obžalovaného A. porušené žiadne právo ing. N. a nemožno preto ing. N. považovať za poškodeného v smysle § 13, odst. 6 tr. p.

Podľa § 383, III, čís. 2 b) tr. p., § 31, odst. 1 por. nov. môže poškodený proti sprostujúcemu rozsudku podať zmätočnú sťažnosť, keď ju nepodal žalobca. Nakoľko ing. N. nie je poškodený v smysle zákona, je jeho zmätočná sťažnosť podaná od osoby neoprávnenej a bola preto podľa § 434, odst. 3 tr. p. odmietnutá.

Čís. 6069.

Po uplynutí zkušební doby nelze již — kromě případu § 18, odst. 2 zákona o podmíněném odsouzení — znova rozhodovati o podmíněném odsouzení, ani činiti rozsudek podkladem trestu úhrnného či sjednoceného; ve věci pokročivší do tohoto stavu lze jen ve smyslu § 8, odst. 2 zák. o podmíněném odsouzení rozhodnouti, zda se odsouzený osvědčil čili nic.

Ustanovení § 6, čís. 4 zákona o podmíněném odsouzení předpokládá pravoplatné podmíněné odsouzení (bez uplynutí zkušební doby) a další pravoplatné odsouzení, ve kterém nebylo dosud rozhodnuto o jeho podmíněnosti.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1937, Zm IV 520/37.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. pro zločin padělání veřejných listin, vyřízené rozsudkem krajského soudu ze dne 25. června 1937, jímž byl vyměřen úhrnný trest, následkem zmáteční stížnosti státního zastupitelství z úřední povinnosti z důvodu zmátečnosti podle § 384, čís. 4 tr. ř. zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a uložil soudu první stolice, aby v trestních věcech Tk III 343/34 a Tk III 352/34 dále podle zákona pokračoval; zmáteční stížnost veřejného žalobce byla poukázána na toto rozhodnutí.

Důvody:

Proti rozsudku krajského soudu ze dne 25. června 1937, jímž byl obžalovaný A. vyměřen úhrnný trest, podal zmáteční stížnost veřejný žalobce pro nízkou výměru úhrnného trestu a jeho podmíněný odklad. Generální prokuratura tuto zmáteční stížnost prohlášením ze dne 3. září 1937 udržela.

Při prozkoumání věci shledal nejvyšší soud, že napadený rozsudek trpí zmatkem podle § 384, čís. 4 tr. ř., jehož je ve smyslu § 384, odst. 5 tr. ř. vždy dbáti z úřední povinnosti.

Úhrnný trest byl obžalované vyměřen napadeným rozsudkem na základě dvou pravoplatných rozsudků, a to:

1. krajského soudu v Ch. ze dne 5. února 1935, jímž byla obžalovaná odsouzena pro zločin padělání veřejných listin podle §§ 391, 392 tr. z. s použitím § 92 tr. z. do žaláře na šest měsíců podmíněně na dva roky. Rozsudek tento se stal pravoplatným dnem 1. března 1935, takže zkušební lhůta v něm stanovená uplynula dnem 1. března 1937;

2. téhož soudu ze dne 23. dubna 1935, jímž byla obžalovaná odsouzena pro zločin padělání veřejných listin podle §§ 391, 392 tr. z. s použitím § 92 tr. z. do žaláře na šest měsíců bezpodmínečně. Tento rozsudek se stal pravoplatným dnem 30. května 1935.

Poněvadž krajský soud v Ch. rozhodoval o výměře úhrnného trestu dne 25. června 1937, je zřejmo, že tak učinil v době, kdy už u podmíněného trestu, uloženého odsouzené rozsudkem uvedeným v bodě 1.,

zcela uplynula zkušební lhůta. Pro posouzení této okolnosti je rozhodná jediné doba rozhodnutí soudu o úhrnném trestu, nikoli doba návrhu veřejného žalobce nebo předchozích rozhodnutí zrušených nebo zmírněných.

Právní účinek podle § 1, odst. 2 zákona o podm. ods. nastává již osvědčením se odsouzené, nikoliv snad teprve výrokem soudu o tom. Logickým důsledkem této zásady je, že po uplynutí zkušební doby nelze už — kromě případu § 18, odst. 2 zákona o podm. ods., o který tu nejde, znova rozhodovati otázku podmíněnosti odsouzení, ani činiti rozsudek podkladem trestu úhrnného či sjednoceného. Ve věci pokročivší do tohoto stavu lze už jen ve smyslu § 8, odst. 2 zákona o podm. ods. rozhodnouti, zda se odsouzená osvědčila čili nic. Ustanovení § 6, čís. 4 zák. nemůže býti za vylíčeného stavu užito, ježto jednak event. výrokem o osvědčení se odsouzené je nutno míti za to, že tu není žádného odsouzení a tedy ani podkladu pro výměru úhrnného trestu, jednak předpokládá § ten pravoplatné podmíněné odsouzení (bez uplynutí zkušební lhůty) a další pravoplatné odsouzení, ve kterém však nebylo dosud rozhodnuto o jeho podmíněnosti, což v souzeném případě také nebylo.

Nebylo tedy ve věci A. možností pro vyměření úhrnného trestu, nýbrž krajský soud měl ve věci č. Tk III 352/34 rozhodnouti o tom, zda se odsouzená osvědčila čili nic (za přihlídnutí k jejímu chování jediné ve zkušební lhůtě).

Když krajský soud přes to vyměřil odsouzené A. úhrnný trest a pak znova rozhodoval o podmíněnosti celého trestu, rozhodl o věci, o níž rozhodnouti nebyl oprávněn, a tedy překročil obor své působnosti. Tím zavínil zmatek podle § 384, čís. 4 tr. ř.

Pro tento zmatek byl z úřední povinnosti ve smyslu § 34, odst. 1 por. nov. zrušen napadený rozsudek v celém rozsahu. Dalšího řízení ve věci výměry úhrnného trestu za tohoto stavu věci potřebí není, nýbrž je nutno, aby soud první stolice v obou základních věcech dále jednal ve smyslu nahoře uvedených vývodů. Stal-li by se i trest, uvedený ve věci čís. Tk III 352/34 vykonatelným, nastala by možnost vyměření úhrnného trestu, ovšem bezpodmínečného. Zmateční stížnost veřejného žalobce se stala učiněným opatřením bezpředmětnou a byla proto naň odkázána.

Čís. 6070.

Podmínkou pro vyměření úhrnného trestu podle §§ 517, 518 tr. ř. je, aby tresty, jež mají býti shrnuty (mimo případ § 6, čís. 4, věta čtvrtá zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n.), byly vykonatelné; o takový případ nejde, byly-li všechny tresty, vyměřené základními rozsudky, uloženy podmínečně.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1937, Zm IV 521/37.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. pro zločin padělání soukromé listiny, vyřízené rozsudkem krajského soudu dne 25. června 1937, jímž byl A. vyměřen úhrnný trest, následkem zmatečnické stížnosti státního zastupitelství z úřední povinnosti z důvodu zmatečnosti podle § 384, čís. 4 tr. ř. zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a uložil soudu první stolice, aby v trestních věcech, o které tu jde, dále podle zákona pokračoval; zmatečnická stížnost veřejného žalobce byla poukázána na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Proti rozsudku krajského soudu ze dne 25. června 1937, jímž byl obžalovanému vyměřen úhrnný trest, podal zmatečnickou stížnost veřejný žalobce pro nízkou výměru úhrnného trestu a pro povolení podmíněného odkladu výkonu trestu. Generální prokuratura s ní souhlasila.

Při prozkoumání věci shledal nejvyšší soud, že napadený rozsudek trpí zmatekem podle § 384, čís. 4 tr. ř., jehož je ve smyslu § 384, odst. 5 tr. ř. vždy dbáti z úřední povinnosti.

Napadeným rozsudkem byl obžalovanému vyměřen úhrnný trest na základě dvou rozsudků, a to:

1. krajského soudu v Ch. ze dne 28. května 1935, jímž byl obžalovanému za zločin padělání soukromých listin podle § 403, čís. 1 tr. z. s použitím § 92 tr. z. uložen trest žaláře na šest měsíců podmíněně na dva roky,

2. téhož soudu ze dne 15. května 1936, jímž byl obžalovanému rovněž za zločin padělání soukromých listin podle § 403, čís. 1 tr. z. s použitím § 92 tr. z. uložen trest žaláře na šest měsíců, též podmíněně na dva roky.

První z těchto rozsudků se stal pravoplatným i co do podmíněnosti odsouzení ihned po vynesení, t. j. dne 28. května 1935. Druhý z uvedených rozsudků se stal i co do podmíněnosti odsouzení pravoplatným 7. července 1936.

Poněvadž krajský soud rozhodoval o výměře úhrnného trestu dne 25. června 1937, je zřejmo, že tak činil v době, kdy v obou věcech pravoplatné povolení podmíněného odkladu výkonu trestu nedoznalo změny.

Důsledkem toho nebyly tu dány podmínky pro vyměření úhrnného trestu podle §§ 517, 518 tr. ř., neboť k tomu se předpokládá, aby tresty, jež mají být (mimo případ § 6, čís. 4 [věta čtvrtá] zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n.) shrnuty, byly vykonatelné, v tomto případě však šlo o tresty, které byly uloženy podmíněně (v o b o u p ř í p a d e c h).

Když soud první stolice přes to vyměřil odsouzenému A. úhrnný trest a znovu rozhodoval o podmíněnosti celého trestu, rozhodl o věci, o níž za daného stavu věci rozhodovati nebyl oprávněn, a tedy překročil obor své působnosti. Tím zavinil zmatek podle § 384, čís. 4 tr. ř. Pro

tento zmatek byl z úřední povinnosti ve smyslu § 34, odst. 1 por. nov. zrušen napadený rozsudek v celém rozsahu. Zmatečnická stížnost veřejného žalobce se stala učiněným opatřením bezpředmětnou a byla naň odkázána.

Čís. 6071.

S hlediska přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži není třeba porovnávat jakost obojího výrobku po jiných stránkách, jakmile je jisto, že ona určitá vlastnost, již pachatel odůvodňoval tvrzenou lepší jakostí svého výrobku, byla mu jím přikládána nepravdivě.

Přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím.

Pro posouzení otázky, zda se stalo závadné jednání za účelem soutěže a ve styku zákaznickém a zda bylo působivé poškodit podnik, nesejde na tom, že postižený sám poslal k pachateli osoby, vůči nimž se pak pachatel činu dopustil, přišly-li jen ony osoby k pachateli jako zákazníci a on s nimi jako se zákazníci jednal.

Pro skutkovou podstatu přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži po stránce subjektivní nestačí pouhá nedbalost pachatelova. Nevžaduje se však ani, aby byl pachatel přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů. Stačí tu i dolus eventualis.

Nemůže dojít k záměně ve smyslu § 29 zákona proti nekalé soutěži, vydá-li pachatel zákazníkovi, žádajícímu výrobek jiného podniku, sice výrobek svůj, avšak hned na to upozorní.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1937, Zm I 935/37.)

Do obchodu obžalovaného A. dostavil se na příkaz úředníka soukromé žalobkyně firmy N., vyrábějící žitnou kořalku pod označením »Mincovka«, jako zákazník O., opatřený obyčejnou lahví bez jakéhokoli označení, a žádal o kořalku »Mincovku«. Za dozoru obžalovaného byla mu kořalka vydána a zabalena a na lístku potvrzujícím zaplacení bylo vyznačeno »žitná kořalka«. O. povšimnuv si toho vrátil se do obchodu obžalovaného a upozornil, že chtěl »Mincovku«, ale má na lístku napsáno jen »žitná«. Obžalovaný mu řekl: »Vždyť je to »Mincovka«, jen jděte!«

Druhého dne přišel do téhož obchodu — rovněž na příkaz úředníka soukromé žalobkyně — jiný zákazník, P., s obyčejnou lahví, a žádal výslovně o »Mincovku«. Obžalovaný mu natlil do lahve kořalku a po nalití prohlásil, že je to »Klingrovka«, která je mnohem lepší než »Mincovka«, neboť obsahuje více alkoholu.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 29, odst. 1 zákona proti nekalé soutěži a přečinem podle § 27 téhož zákona.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného, pokud směřovala proti odsuzujícímu výroku pro přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži a pro přečin podle § 29, odst. 1 téhož zákona, spáchaný dne 20. března 1937 (případ O.); vyhověl jí však, pokud napadala odsuzující výrok pro přečin podle § 29, odst. 1 zákona proti nekalé soutěži, spáchaný dne 21. března 1937 (případ P.), rozsudek prvního soudu zrušil v této části výroku o vině jakož i ve výroku o trestu jako zmatečný a obžalovaného zprostil podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby, že v S. dne 21. března 1937, prodáv P-ovi žitnou kořalku a vydává jí za »Mincovku« v úmyslu, aby ve styku zákaznickém přivodil záměnu se jménem, firmou nebo zvláštním označením podniku, užívaným po právu již jiným soutěžitelem — soukromou žalobkyní firmou M., továrna líkérů v H. —, užil jména, firmy nebo zvláštního označení podniku způsobem, který je s to, aby záměnu takovou přivodil.

Z d ů v o d ů :

Zmatečnou stížností obžalovaného nelze přisvědčiti ani potud, pokud, vytýkajíc napadenému rozsudku neúplnost a nedostatek důvodů, uplatňuje zřetelným poukazem zmatek podle čís. 5 § 281 tr. ř. Obhajobou stěžovatelovou, že neudal nepravdu, pokud vůči P. prohlásil, že žitná kořalka jím vyráběná je mnohem lepší než »Mincovka«, poněvadž obsahuje více líhu než tato, — se nalézací soud obíral a způsobem logickým a vyhovujícím předpisu § 270, odst. 2, čís. 5 tr. ř. odůvodnil přesvědčení, že toto tvrzení je objektivně nepravdivé. Dotčené zjištění rozsudku se opírá jednak o výpověď svědka N., který potvrdil, že kořalka soukromou žalobkyní vyráběná (»Mincovka«) obsahuje 40% líhu, jednak o údaj znalce, že žitné kořalky obsahují pravidelně 40% líhu. Ve svých příslušných úvahách přihlíží nalézací soud též k výpovědi otce obžalovaného, který jako svědek potvrdil, že kořalka obžalovaným vyráběná obsahuje 40% líhu, kdežto »Mincovka« s n a d jen 35%. Pokud stížnost popírá věcnou správnost rozsudkového zjištění, nedoličuje po zákonu žádný zmatek v § 281 tr. ř. uvedený, nýbrž brojí jen nepřipustně proti hodnocení průvodů soudem nalézacím (§ 258, odst. 2 tr. ř.). Ze o množství líhu, obsaženého v tom a onom výrobku, byl informován svým otcem, stěžovatel v první stolici netvrdil a proto nalézací soud se tím nemohl obírat. V první stolici stěžovatel vůbec neuvedl, oč opírá své mínění, že jeho výrobek obsahuje více líhu a je proto mnohem lepší než výrobek soukromé žalobkyně. Poněvadž obžalovaný ve svém inkriminovaném výroku odůvodnil tvrzení o daleko lepší jakosti svého výrobku výslovně jen tvrzeným větším obsahem líhu, nebylo třeba, aby se nalézací soud obíral srovnáním jakosti obou výrobků s jiných hledisek. Zejména nebylo třeba zkoumati, zda je správné tvrzení soukromé žalobkyně, že kořalka jí vyráběná a pod označením »Mincovka« do obchodu uváděná je pálenkou (destilátem), kdežto výrobek obžalovaného jest obyčejná, studenou cestou vyráběná žitná kořalka, a nelze proto

neúplnost rozsudku ve smyslu čís. 5 § 281 tr. ř. spatřovati v tom, že se neobírá tím, co po této stránce udal znalec.

Výtka právní mylnosti (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) není odůvodněna, pokud stížnost namítá nedostatek podstatných náležitostí skutkové podstaty přečinů podle §§ 27, 29, odst. 1 zákona proti nekalé soutěži, aby totiž jednak zlehčující údaje byly učiněny za účelem soutěže a aby byly způsobilé poškoditi zlehčovaný podnik, jednak aby k závadnému jednání došlo ve styku zákaznickém.

Stížnost dovozuje, že nelze míti za to, že šlo o jednání, jež, objektivně posuzováno, stalo se za účelem soutěže a jež bylo objektivně způsobilé poškoditi soukromou žalobkyní, poněvadž osoby, které u obžalovaného kupovaly kořalku (O. a P.), neučinily tak pro sebe, nebyly spotřebiteli a jim osobně nezáleželo na tom, jakou kořalku dostanou. Nešlo prý o skutečné zákaznické, nýbrž jen o nástroje, jichž soukromá žalobkyně použila k tomu, by získala materiál k usvědčení obžalovaného.

Bylo sice rozsudkem zjištěno, že jak O-a, tak i P-a poslal k obžalovanému pro »Mincovku« úředník soukromé žalobkyně N. To však nic nemění na tom, že oba přišli do obchodu stěžovatelova jako zákazníci, že stěžovatel s nimi jako se zákaznickými jednal a dopustil se závadného jednání právě k tomu cíli, aby na místě výslovně žádaného výrobku soukromé žalobkyně (»Mincovky«) mohl prodati svůj výrobek vlastní. Vzhledem k tomu nelze pochybovati o tom, že se závadné jednání obžalovaného stalo za účelem soutěže a ve styku zákaznickém a že jeho nepravdivé údaje byly způsobilé poškoditi podnik soukromé žalobkyně. V tomto směru stačí uvést, že podle ustáleného rozhodování zrušovacího soudu přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím, takže není třeba, aby škoda ze zlehčování podniku skutečně vznikla, nýbrž stačí již možnost škody jako následek zlehčujících údajů (rozh. čís. 4178, 5074, 5509 Sb. n. s.).

Dovolávaný hmotněprávní zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř. nedoličuje zmatečnou stížnost po zákonu (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.), pokud ve svých právních námitkách nevychází z toho, co po skutkové stránce zjistil nalézací soud. To platí především, pokud stížnost, napadajíc odsuzující výrok pro přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži, popírá objektivní nepravdivost údaje obžalovaného, že žitná kořalka jím vyráběná je mnohem lepší než »Mincovka«, poněvadž obsahuje více líhu, a popírá dále vědomí obžalovaného o nepravdivosti onoho tvrzení, ale při tom nevychází ze skutkového základu rozsudkem přijatého. Posuzuje-li se věc podle zjištěného děje, nelze dotčené části odsuzujícího výroku důvodně vytýkati právní omyl.

Po subjektivní stránce nestačí sice s hlediska § 27 zákona proti nekalé soutěži pouhá nedbalost pachatelova. S druhé strany se však ani nevyžaduje, aby pachatel byl přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů, nýbrž stačí, je-li zjištěnými skutečnostmi opodstatněn závěr, že si pachatel aspoň uvědomil možnost, že jeho údaje nejsou pravdivé, a

přes to jednal, nezjednav si jistoty, a že by ho nebylo od jednání odvrátilo ani nabyté přesvědčení o nepravdivosti údajů jím učiněných nebo rozšiřovaných (dolus eventualis; srov. rozh. čís. 3475, 4059 a j. Sb. n. s.). Uváží-li se pak, že, jak plyne ze zjištění napadeného rozsudku, stěžovatel vůbec neměl podkladu pro své tvrzení, že kořalka jím vyráběná, obsahující více láhu, je mnohem lepší než výrobek soukromé žalobkyně, nutno dospěti k závěru, že obžalovaný jednal vědomě ve smyslu právě vyloženém.

Namítajíc proti odsuzujícímu výroku pro přečin podle § 29, odst. 1 zákona proti nekalé soutěži, že v případě O., který v obchodě stěžovatelově výslovně řekl, že kupuje »Mincovku« pro V. (t. j. pro firmu K.), bylo dáno zboží, které tato zákaznice vždy odebírala, že tedy obžalovaný v tomto případě nejednal v úmyslu přivoditi ve styku zákaznickém záměnu se zbožím, jež vyrábí soukromá žalobkyně, — nedbá zmatečnické stížnosti skutkových zjištění rozsudkových, podle nichž O. v obchodě stěžovatelově nejen výslovně žádal »Mincovku«, ale nad to, zpozorovav po svém odchodu, že na stvrzence mu bylo potvrzeno jen, že koupil »žitnou kořalku«, vrátil se do obchodu stěžovatelova s tím, že chtěl »Mincovku«, ale že má napsáno jen »žitná«, načež obžalovaný, poklepávaje mu na rameno, řekl: »Vždyť je to »Mincovka«, jen jděte!« Nedbajíc těchto zjištění, jež vylučují závěr, že v tomto případě nešlo u obžalovaného o jednání úmyslné, nýbrž o pouhý omyl nebo nedopatření, — nedoličuje zmatečnické stížnosti výtku právní mylnosti způsobem odpovídajícím zákonu.

Ve všech směrech dosud probraných je zmatečnické stížnosti neodůvodněna a z části není ani provedena po zákonu. Jelikož tím jsou vyvráceny všechny námítky zmatečnické stížnosti směřující proti odsuzujícímu výroku pro přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži a pro přečin podle § 29, odst. 1 téhož zákona, spáchaný dne 20. března 1937 (případ O.), bylo zmatečnické stížnosti v těchto směrech zamítnouti.

Přisvědčiti je však zmatečnické stížnosti, pokud s hlediska zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká, že v případě P. byl stěžovatel vinným uznán přečinem podle § 29, odst. 1 zákona proti nekalé soutěži, ač vzhledem ke zjištěnému ději nelze míti za to, že v tomto případě mohlo dojít k záměně zboží. Podle rozsudkového zjištění přišel P. dne 21. března 1937 do obchodu stěžovatelova a žádal »Mincovku«, načež mu stěžovatel do láhve svědkem přinesené nalil kořalky a po nalití prohlásil, že je to »Klingrovka«, která je mnohem lepší než »Mincovka«, neboť obsahuje více procent alkoholu. Vzhledem k tomu nelze důvodně tvrditi, že v tomto případě stěžovatel vydával své vlastní zboží za výrobek konkurenční firmy, a to způsobem, jenž by byl býval s to, aby přivodil záměnu. Bylo proto zmatečnické stížnosti v tomto bodě vyhověti, rozsudek prvního soudu v dotčené části výroku o vině jako zmatečný zrušiti a obžalovaného pro nedostatek skutkové podstaty trestného činu v uvedeném směru zprostiti obžaloby.

Čís. 6072.

Bylo-li o politické straně tvrzeno, že někoho pomluvila, lze o tom věsti důkaz pravdy jen projevy, učiněnými jejím jménem osobami fyzickými, k tomu oprávněnými.

Sděli-li pachatel dále pomluvu, jiným »uvedenou«, nestačí k důkazu pravdy, dokáže-li, že jiný tuto pomluvu uvedl, nýbrž musí dokázati pravdivost toho, co bylo obsahem pomluvy jiným uvedeně.

Otázku, zda stačí k důkazu omluvitelného omylu již to, že pomluva byla čerpána z nějakého pramene, nutno posouditi podle toho, zda lze pramen pokládati za tak spolehlivý, aby odůvodňoval omluvitelný omyl sdělujícího.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1937, Zm I 950/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnické stížnosti soukromého žalobce X. (politické strany) do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle §§ 2, 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uložil soudu prvě stolice, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku byla uveřejněna v prvním vydání periodického tiskopisu »D. K.«, vyšlém v květnu 1936 — jehož odpovědným redaktorem je obžalovaný — zpráva o měsíční schůzi politické strany Y., na níž byly předneseny podrobnosti o sběrací akci v městě J., dále o činnosti strany X., která prý se namáhala, aby pomluvila spolupracovníky a znechutila jim práci.

Dále zjistil nalézací soud, že M. zaslal (dne 6. ledna 1936) jako zástupce strany X. předsedovi sběrací akce dopis, v němž uvedl, že jednotlivé případy dokazují, že se využívá nouze jednotlivců, aby se zajistila úcta mezi obyvatelstvem pro jednu spolupracující skupinu. Nalézací soud z toho usoudil, že se členové sběrací akce právem mohli cítiti pomluveni obsahem tohoto dopisu a že jim mohla býti práce znechucena, a vyslovil, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy.

Zmatečnické stížnosti nelze upřiti oprávněnost, pokud již s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. napadá výrok nalézacího soudu, že M. »zaslal uvedený dopis jako zástupce strany X.«

Jde o rozhodnou skutečnost, neboť bylo-li o politické straně tvrzeno, že někoho pomluvila, lze o tom věsti důkaz pravdy jen projevy, jež byly učiněny touto organizací, přesněji k tomu oprávněnými osobami fyzickými jménem této organizace, nikoli však projevy, jež učinili členové této organizace vlastním jménem, třeba se při tom dovolávali svého členství nebo svých funkcí ve straně.

Právem poukazuje zmateční stížnost na to, že svědek M. toliko uvedl, že se zúčastnil prací ve sběrací akci jako zástupce strany X., že však z jeho výpovědi ani z uvedeného dopisu ještě neplyne, že tento dopis psal jménem a v zastoupení strany X.

Ježto napadený rozsudek nevysvětluje, kterým logickým pochodem dospěl z výpovědi svědka M. a z obsahu uvedeného dopisu k závěru, že svědek napsal tento dopis jako zástupce strany X., (neb zda k tomu byl vůbec oprávněn), bylo zmateční stížnosti vyhověno již z tohoto důvodu jako odůvodněné, neboť není vyloučeno, že by nalézací soud dospěl k jinému závěru v uvedené otázce, kdyby byl podrobil svědeckou výpověď M. a obsah řečeného dopisu podrobnému rozboru.

Ježto je nejprve vyřešiti otázku důkazu pravdy, bylo zmateční stížnosti vyhověno podle § 5, odst. 2 zák. č. 3/1878 ř. z. ve znění zák. č. 56/1935 Sb. z. a n. již v neveřejném zasedání, aniž bylo třeba se zabývatí výtkami zmateční stížnosti, jimiž byl napaden výrok nalézacího soudu o tom, že se obžalovanému podařil i důkaz omluvitelného omylu.

Dojde-li nalézací soud k bezvadnému závěru, že dopis ze dne 6. ledna 1937 byl psán M-em v zastoupení a jménem soukromé žalobkyně, bude na něm, aby dále uvažoval, zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy. V tomto směru je podotknouti, že důkaz pravdy nebude již vyčerpán zjištěním, že soukromá žalobkyně učinila projev, který by svým obsahem naplňoval pojem utrhaní na cti (Verleumdung), nýbrž že o zdařeném důkazu pravdy bude lze mluvití teprve tehdy, bude-li zjištěno, že se uvedení skutečnosti soukromou žalobkyní stalo bezdůvodně. Tomu je rozuměti tak, že v souzeném případě je nejen třeba dokázati, že soukromá žalobkyně odpovídá za projev učiněný M-em, nýbrž že obsah tohoto dopisu o nepřistojnostech ve sběrací akci neodpovídá pravdě (je smyšlen). Na nalézacím soudu bude, aby pak přesně uvedl, které skutečnosti a z kterých důvodů má za dokázané, a aby se neomezil jen na všeobecný odkaz na výpovědi svědků, aniž učinil podle nich nutná zjištění.

K názoru vyslovenému v odvodu obžalovaného je podotknouti, že tam, kde obžalovaný »dále sdělí« pomluku někým jiným »uvedenou« (srov. § 2 zák. o ochr. cti), nestačí k důkazu pravdy dokázati, že někdo jiný již uvedl pomluku dále sdělenou, nýbrž že je třeba — jak již nahoře bylo uvedeno — aby byla dokázána pravdivost toho, co bylo obsahem pomluky někým jiným uvedené.

Nedojde-li nalézací soud k závěru, že se zdařil důkaz pravdy, bude na něm, aby uvažoval, zda není trestnost obžalovaného vyloučena z důvodu omluvitelného omylu. K názoru, vyslovenému v odvodu obžalovaného, je zde uvéstí, že je posouditi podle okolností jednotlivého případu, zda stačí k důkazu omluvitelného omylu již to, že pomluka byla čerpána z nějakého pramene, a to podle toho, zda lze označený pramen pokládati za tak spolehlivý, aby odůvodnil omluvitelný omyl dále sdělujícího (srov. rozh. č. 5171, 5576 Sb. n. s.; Miříčka: K zákonu č. 108/1933 Sb. z. a n. o ochraně cti, Právník 1934, str. 415).

Čís. 6073.

Byla-li zpráva urážlivého obsahu uveřejněna v novinářském článku, nestačí pro počítání začátku lhůty k podání soukromé žaloby (§ 17, odst. 1 zákona o ochraně cti) všeobecné zjištění, kdy se osoba oprávněná k soukromé žalobě dověděla o závadném článku, ale nutno zjistiti, kdy se o něm dověděla buď tím způsobem, že článek sama přečetla, aneb že jí byl celý jeho podstatný obsah někým jiným přečten nebo spolehlivě sdělen.

Osoba odpovědného redaktora stane se soukromému žalobci známou nejpozději tehdy, kdy se mu po prvé dostane do rukou příslušný tiskopis i s částí, v níž je uvedeno jméno odpovědného redaktora.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1937, Zm IV 558/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A., obžalovanému pro přečin pomluky tiskem, následkem zmateční stížnosti soukromého žalobce N. na základě § 35, odst. 1 por. nov. z úřední povinnosti zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu v celém rozsahu a nařídil v této trestní věci nové odvolací hlavní přelíčení a nové rozhodnutí; zmateční stížnost soukromého žalobce poukázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn obžaloby, uplatňuje soukromý žalobce důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 c) tr. ř.

Odvolací soud založil svůj zprošťující rozsudek na tom, že soukromá žaloba byla podána po uplynutí dvouměsíční lhůty, ustanovené § 17, odst. 1 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. Tento výrok opřel odvolací soud o zjištění, že se soukromý žalobce musel dověděti o závadném článku začátkem listopadu 1931. Toto zjištění nestačí však k řešení této otázky.

Především neobsahuje toto zjištění takových konkrétních okolností, které jsou rozhodné s hlediska citovaného ustanovení zákona.

Pokud zákon začátek lhůty k podání soukromé žaloby činí závislým na tom, kdy se soukromý žalobce dověděl o činu a osobě vinníkově, má na mysli vědomost soukromého žalobce o podstatných okolnostech činu, postačujících k tomu, aby zvěděl a posoudil, zda jde o trestný čin proti jeho cti, a aby mohl podati soukromou žalobu. V případě urážky nebo pomluky tiskem spáchané uražený zpravidla nabude těchto vědomostí teprve tím, že buď sám přečte pozastavenou zprávu, nebo že mu ji někdo jiný přečte nebo celý závadný obsah spolehlivě sdělí, neboť jeho rozhodnutí, zda má podati soukromou žalobu, záleží na přezkoumání celého obsahu zprávy, od čehož záleží jeho posouzení, zda jeho čest byla napadena takovým způsobem, který mu dává základ pro učinění trestního oznámení.

Odvolací soud však nezjistil, že se soukromý žalobce dověděl o celém podstatném obsahu pozastaveného článku již začátkem listopadu 1931, nýbrž pouze všeobecně zjistil, že se o něm tehdy dověděl, aniž zjistil, že se soukromý žalobce o tom dověděl buď tím způsobem, že pozastavený článek sám přečetl, nebo že mu byl jeho celý podstatný obsah někým jiným přečten nebo spolehlivě sdělen.

Kromě toho začátek běhu dvouměsíční lhůty k podání soukromé žaloby je podle nahoře citovaného ustanovení zákona podmíněn ještě i tím, aby se soukromý žalobce dověděl o osobě vinníkově. Odvolací soud v tomto směru neučinil žádného zjištění ani se touto otázkou vůbec nezabýval.

U trestných činů spáchaných obsahem periodického tiskopisu je sice osoba odpovědného redaktora uvedena v samém tiskopisu a tedy bude uraženému známa nejpozději tehdy, když po prvé dostal omen tiskopis i s částí, v níž je uvedeno jméno odpovědného redaktora, do rukou. Odvolací soud však nezjistil, kdy se to stalo. Proto nejvyšší soud podle § 35, odst. 1 por. nov. zrušil napadený rozsudek, vrátil věc k novému přeličení a rozhodnutí a zmáteční stížnost soukromého žalobce poukázal na toto rozhodnutí.

Čís. 6074.

Skutková podstata útisku není dána, směřovala-li vyhrůžka pachatelova k vynucení práva jemu příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohl-li se pachatel důvodně, třeba i mylně domnívati, že takové právo má.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1937, Zm IV 584/37.)

Soud první stolice zjistil, že funkcionáři urbaniální obce G. chtěli na místě samém za dozoru vládního komisaře a v přítomnosti obecního starosty rozdělit část společného majetku. Obžalovaní — počtem šest — nesouhlasili se způsobem rozdělení, protivili se mu a vyhrožovali funkcionářům, že každý, kdo vstoupí na pozemek, ztraří hlavu. Veřejná obžaloba spatřovala v jednání obžalovaných zločin násilí proti vrchnosti podle § 2, odst. 1 zák. čl. XL:1914. První soud zprostil obžalované podle § 326, čís. 1 tr. ř. obžaloby v úvaze, že podle příslušných právních předpisů dělení urbaniálních pozemků patří do působnosti krajského soudu, takže celý úkon nebyl po právu a mimo to funkcionáře urbaniální obce nelze považovati za členy úřadu a vládní komisař nevystupoval v tomto případě jako člen vrchnosti. **O d v o l a c í** s o u d změnil skutkový stav v tom smyslu, že nešlo o rozdělení urbaniálních pozemků, ale o to, aby byly na základě usnesení valné hromady urbanialistů propachtovány, k čemuž bylo urbaniální předsednictvo oprávněno, a že vládní komisař byl na místě přítomen jen jako soukromá osoba, uznal obžalované vinnými přestupkem útisku podle § 2, odst. 1 zákona čís. 309/1921 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud následkem zmáteční stížnosti obžalovaných z úřední povinnosti podle § 35, odst. 1 por. nov. zrušil rozsudek vrchního soudu a vrátil spisy vrchnímu soudu k novému jednání a rozhodnutí; zmáteční stížnosti poukázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Proti rozsudku vrchního soudu podali obžalovaní A., B., C., D., E. a F. zmáteční stížnosti jednak bez číselného označení věcným poukazem na důvod zmátečnosti podle § 384, č. 11 tr. ř. a jednak z důvodu zmátečnosti podle § 385, č. 1 a), b), c) a č. 2 a 3 tr. ř.

Při přezkoumání věci z úřední povinnosti přesvědčil se nejvyšší soud, že vrchní soud nezjistil všechny skutkové okolnosti, od jichž zjištění závisí bezpečné posouzení, zda tu jde skutečně o přestupek útisku i po stránce subjektivní.

Po této stránce vyhledává se ke skutkové podstatě přestupku podle § 1 zák. č. 309/1921 Sb. z. a n. kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmou na některém z právních statků v onom ustanovení zákona uvedených, i pachatelův úmysl vynutit na ohroženém nějaké konání, opominutí, nebo snášení, a pachatelovo vědomí, že nemá práva na toto konání, opominutí nebo snášení. Není tu však skutkové podstaty onoho trestného činu, směřovala-li vyhrůžka k vynucení práva pachateli příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohli-li se pachatel důvodně, třeba i mylně domnívati, že takové právo má.

V tom směru nebylo vrchním soudem zjištěno, zda obžalovaní měli nějaký vztah k urbaniálnímu majetku, zejména, zda byli podílníky na tomto majetku, zda usnesení o propachtování urbaniálního majetku bylo pravoplatné a zda obžalovaní o tom věděli a zda vůbec věděli, že jde o pouhé propachtování, anebo se domnívali, že jde o rozdělení (zřízení podstaty majetku).

Zjištění těchto okolností je rozhodné pro závěr, zda obžalovaní jako podílníci na urbaniálním majetku, mohli důvodně míti za to, že jako takoví jsou oprávněni zabrániti takové dispozici majetkem, kterou mohli považovati za protizákonnou.

Bude nutno uvážiti, resp. podrobněji zjistiti obsah telefonického sdělení č. 598 pres. 36 okresního úřadu v M., které se zdá nasvědčovati tomu, že se rozhodnutí valné hromady urbaniální obce o propachtování nemovitosti nestalo ještě v době činu pravoplatným.

Poněvadž vrchní soud nezjistil všechny tyto okolnosti, od jichž zjištění závisí možnost použití trestního zákona v otázce, je-li dána skutková podstata trestného činu, pro který byli obžalovaní uznáni vinnými, anebo jiného trestného činu (§ 41 tr. z. o prest.) a nejvyšší soud v důsledku zásady uvedené v § 33, odst. 3 por. nov. tyto skutečnosti sám zjišťovati nemůže, pokračoval podle § 35, odst. 1 por. nov. V důsledku toho staly se zmáteční stížnosti obžalovaných bezpředmětnými a byly proto poukázány na toto rozhodnutí.

Čís. 6075.

Stíhanie pre činy uvedené v zákone o ochrane cti pre uplynutie premlčacej lehoty podľa § 13, odst. 2 tohoto zákona je vylúčené nielen vtedy, keď premlčacia lehota uplynula pri zahájení trestného pokračovania, ale podľa § 108 tr. zák. aj vtedy, keď uplynula za trestného pokračovania už započatého.

(Rozh. zo dňa 18. decembra 1937, Zm III 622/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným pre prestupok pomlúvy a iné trestné činy, vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti a vyslovil, že pravoplatným rozsudkom krajského súdu v R. ako súdu odvolacieho zo dňa 12. júna 1937 bol porušený zákon v ustanovení § 13, odst. 2 zákona o ochrane cti, pokiaľ ním boli obžalovaní B., C. a D. uznaní vinnými prestupkom urážky na cti podľa § 1 zákona o ochrane cti.

Podľa § 442, posl. odst. tr. p. zrušil najvyšší súd rozsudok ten vo výroku o vine uvedených obžalovaných ako aj vo výroku o ich trestoch, vo výrokoch súvislých a vo výroku o povinnosti menovaných obžalovaných nahradiť útraty pokračovania a dôsledkom toho aj usnesenie okresného súdu v D. zo dňa 19. októbra 1937 o povolení im podmienenečného odsúdenia a oslobodil týchto obžalovaných v smysle § 326, čís. 3 tr. p. od obžaloby pre prestupok urážky na cti, spáchanej údajne dňa 30. novembra 1935 na A.

Z d ô v o d o v:

Pod č. T 567/35 pojednával okresný súd v D. trestnú vec súkromného žalobcu D. proti A. pre prestupok pomlúvy podľa § 2 zákona o ochrane cti, spáchaný 30. novembra 1935 v H. Usnesením okresného súdu zo dňa 27. decembra 1937 bola s touto vecou spojená vec č. T 593/35 súkromného žalobcu A. proti B., C. a D. pre prestupok urážky na cti podľa § 1 zákona o ochrane cti, spáchaný tiež 30. novembra 1935 v H.

Rozsudkom zo dňa 27. decembra 1935 uznal okresný súd A. vinným prestupkom pomlúvy podľa § 2 cit. zákona. Obžalovaní B., C. a D. boli na základe § 326, čís. 2 tr. p. od obžaloby oslobodení (pre nedostatok dôkazov).

Proti rozsudku prvej stolice odvolal sa A. a jeho obhájca jednak čo do viny a trestu, jednak pre oslobodenie ostatných obžalovaných.

Krajský súd v R. ako odvolací súd rozsudkom zo dňa 12. júna 1937: 1. zrušil rozsudok prvého súdu dotyčne obžalovaného A. vo výroku o vine z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. p. a oslobodil obžalovaného v smysle § 326, čís. 3 tr. p. od obžaloby vznesenej na neho D-om pre prestupok pomlúvy podľa § 2 zákona o ochrane cti, pretože

vraj sa mu podaril dôkaz pravdy, 2. zmenil prvý rozsudok vo výroku o vine dotyčne B., C. a D. a uznal ich vinnými prestupkom urážky na cti podľa § 1 zák. o ochrane cti a odsúdil ich podľa § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. s použitím § 91 tr. z. každého ku peňažitému trestu. Súčasne nariadil súdu prvej stolice, aby rozhodol, či toto odsúdenie je podmienenečné alebo nie.

Usnesením okresného súdu v D. zo dňa 19. októbra 1937 bol povolený B., C. a D. podmienenečný odklad výkonu trestu na skúšobnú dobu 1 roku.

Od vynesenia rozsudku súdu prvej stolice, t. j. odo dňa 27. decembra 1935, do doby, kedy okresný súd v D. predostrel spisy krajskému súdu v R., t. j. do 27. januára 1937, nestalo sa — ako vysvitá zo spisov — vo veci vôbec žiadne súdne opatrenie.

Podľa § 13, odst. 2 zákona o ochrane cti činí doba, uplynutie ktorej sa vyžaduje k premlčaniu trestného stíhania pre činy uvedené v zákone o ochrane cti, šesť mesiacov. Stíhanie pre uplynutie tejto doby je vylúčené nielen vtedy, keď uvedená lehota uplynula pri zahájení trestného pokračovania, ale podľa § 108 tr. z. aj vtedy, keď uplynula za trestného pokračovania už započatého.

Ponevác proti obžalovaným B., C. a D. po rozsudku súdu prvej stolice, ale pred rozsudkom súdu druhej stolice, teda pred pravoplatným rozhodnutím vo veci, po dobu dlhšiu ako šesť mesiacov vôbec nebolo pokračované a tedy ani nebolo vynesené usnesenie alebo opatrenie súdu, smerujúce proti pachateľom, nastalo vo veci premlčanie prv, než sa spisy dostaly k odvolaciemu súdu. Oslobodzujúci rozsudok mal byť preto potvrdený z dôvodu uvedeného v § 326, čís. 3 tr. p.

Keď prez to odvolací súd zmenil dotyčne obžalovaných B., C. a D. oslobodzujúci rozsudok v odsudzujúci a uložil im trest, porušil zákon v ustanovení § 13, odst. 2 zákona o ochrane cti.

Bolo preto vyhovené opravnému prostriedku generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti a bolo vyslovené porušenie cit. predpisu zákona. Ponevác obžalovaní B., C. a D. boli odsúdení s porušením zákona, bol dotyčne nich v smysle § 442, posl. odst. tr. p. rozsudok ten zrušený v rozsahu, opísanom v rozhodujúcej časti tohoto rozsudku, a bolo vyslovené oslobodenie ich z dôvodu § 326, čís. 3 tr. p. Dôsledne muselo byť zrušené aj usnesenie okresného súdu v D. zo dňa 19. októbra 1937, lebo sa stalo bezpredmetným.

Povinnosť obžalovaných k náhrade útrat trestného pokračovania odpadá zrušením odsudzujúceho rozsudku v dôsledku ustanovenia § 482, odst. 1 tr. p.

Povinnosť súkromnej strany k náhrade útrat trestného pokračovania, ktorá by v riadnom pokračovaní musela byť podľa § 482, odst. 2 tr. p. vyslovená, nemohla byť stanovená v pokračovaní o opravnom prostriedku generálnej prokuratúry k zachovaniu právnej jednotnosti, pretože takýto účinok není vo výnimkách, v § 442 tr. p. citovaných, pripustený a preto v tomto pokračovaní proti súkromnej strane vyslovený byť nemôže.

Čís. 6076.

K pojmu »průměrného čtenáře« oddílu periodického časopisu, nade-psaného »Kniha a umění«; takový čtenář pátrá po významu cizích slov, použitých v článku, který čte, není-li mu běžný.

Vztah mezi dílem a jeho původcem je tak těsný, že úsudek o díle je zpravidla i úsudkem o jeho původci.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1937, Zm I 67/37.)

Obžalovaný B. napsal a v periodickém časopise, jehož odpovědným redaktorem byl spoluobžalovaný A., dal uveřejnit článek, jehož obsahem se cítil dotčen na své cti soukromý žalobce M. V závadném článku se mluví o soukromém žalobci mimo jiné jako o pověstném obhájci rukopisných falsifikátů (RKZ), jemuž literární kritik N. snadno a rychle vystavuje vysvědčení stoprocentního odborníka, a dílo soukromého žalobce, vydané pod názvem »Poučení o nepadělaných rukopisech«, bylo kvalifikováno jako stupidnost. Nalézací soud podle § 259, čís. 2 tr. ř. zprostil obžalovaného B. obžaloby pro přečin urážky, pomluvy a utržení na cti podle §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti a obžalovaného A. pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. (v novém znění). Pokud jde o prvou pozastavenou větu, dospěl soud k závěru, že neobsahuje útok na čest soukromého žalobce M., nýbrž jen konstatuje známý fakt, že soukromý žalobce je horlivým zastáncem pravosti rukopisů, a jinak je obsah oné věty jen ironicky zahroceným šlehem proti kritikovi N. V druhém směru pak uznal soud jednak, že průměrný čtenář výrazu »stupidnost« vůbec nerozuměl, jednak že použitím tohoto výrazu o díle soukromého žalobce nebyly přetřeseny meze jeho věcného posuzování.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce, pokud šlo o zažalované místo stíhaného článku: »Pod názvem »Marný boj a přece něco« čtete tu N-ovu dojímavou úvahu nad knihou »Poučení o nepadělaných rukopisech«, jejímž autorem je M., pověstný obhájce rukopisných falsifikátů, kterému N. snadno a rychle vystavuje vysvědčení stoprocentního odborníka«; naproti tomu vyhověl nejvyšší soud zmateční stížnosti, pokud šlo o zažalovanou stať stíhaného článku: »Budiž vítána jakákoli stupidnost...«, napadený rozsudek v tomto bodě zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud namítá, že nalézací soud nesprávně posoudil věc jednak výkladem výrazu »stupidnost« v článku použitého, jednak v otázce, zda použitím tohoto výrazu o knize »Poučení o nepadělaných rukopisech« nebyly přetřeseny meze věcného posuzování této knihy.

Ve směru prvním vycházel soud z názoru, že průměrný čtenář výrazu »stupidnost«, t. j. slovu cizímu a ve spisovné české řeči zřídka používanému, vůbec nerozuměl, takže v očích průměrného čtenáře nebyl žalobce jako autor knihy tímto výrazem zkritikované na cti dotčen. Nalézací soud tu vychází zřejmě ze stanoviska čtenáře úplně nevzdělaného, pokud se týče takového, jenž při čtení časopisu nepátrá po významu cizího slova jemu snad smyslem neznámého, s nímž se při čtení setká. To by snad bylo správné, pokud by šlo o čtenáře obyčejných denních zpráv a příběhů z běžného života. V souzeném případě jde však o článek, jenž byl zařazen v oddílu nadepsaném: »Kniha a umění.« Články v tomto oddílu otištěné sledují zajisté v první řadě osoby, které mají o knihu a umění zájem, tedy osoby buď s určitým vyšším vzděláním školským, nebo osoby, které neměvše možnost nabytí vyššího vzdělání ve školách, vytříbily své přirozené nadání a zálibu v literatuře a umění vlastní pílí v prostředí mimoškolském. Takoví čtenáři, není-li jim význam cizích slov v článku použitých běžný, pátrají po jejich významu v příslušných příručkách nebo se dají poučiti od osob věci znalých. Posuzuje-li se výraz »stupidnost« s hlediska takového čtenáře, je na bite dni, že výraz ten jím je chápán tak, jak je jeho smysl uveden v běžných slovnících, t. j. jako hloupost, pitomost, blbost, zkrátka duševní méněcennost. Jinak ani slovo to v článku použité nemohlo býti chápáno vzhledem k celému obsahu zažalovaného článku, v němž je směšňován příznivý postoj literárního kritika N. ke knize »Poučení o nepadělaných rukopisech« po názoru pisatele falsifikátů, a je mu vytýkáno, že mu bylo při posuzování knihy té kritériem něco zcela jiného nežli vnitřní hodnota knihy. Nalézací soud pochybil, když výraz »stupidnost« posuzoval podle výkladu, jaký slovu tomu dali znalci univerzitní profesori, tedy osoby vysoce vzdělané, jichž výklad, opřený o prameny průměrně vzdělanému čtenáři nepřístupné, nemůže v tomto směru býti směrodatný.

Nalézací soud posuzoval však věc i s hlediska, že slovo »stupidnost« má význam hloupost, a došel k závěru, že i tu jde vzhledem k nepřiznivému posudku znalců o spise soukromého žalobce pouze o kritiku díla, jež prý nepřekročuje meze věcného posuzování vědeckého a uměleckého, a že kritika ta se nedotýká vůbec osoby soukromého žalobce. Právem vytýká stížnost i tomuto závěru právní pochybení. Nalézací soud si především neuvědomil, že znalci posuzovali knihu výlučně s hlediska vědeckého a že, jen s tohoto hlediska knihu posuzující, vyslovili o ní nepřiznivý úsudek, ač nemohli nepřiznati, že jde o namnoze kompilaci z literatury zastávající pravost rukopisů, že autor dílem tím projevil nesporně mnoho pile a pokusil se v něm shrnouti pokud možno literaturu o rukopisech v přehledný celek. Soud si osvojil nepřiznivý úsudek znalců, ač z protokolu o hlavním předložení není zřejmo, že si obsah knihy, o níž jde, vůbec uvědomil a s ním se seznámil. Kdyby to byl učinil, mohl již z předmluvy (str. 8) vyčísti, že autor přiznává, že kniha nevyhovuje přísným požadavkům vědecké knihy, což vysvětluje

snahou po zpopulárnění knihy. Neobstojí-li nějaká kniha s hlediska přísné vědy, nelze beze všeho o ní vysloviti úsudek, že je pitomostí, hloupostí a podobně.

Nalézací soud pochybil však po právní stránce i výrokem, že kritikou knihy nebyla zasažena osoba a čest jejího autora. Vztah mezi nějakým dílem a jeho původcem je tak těsný, že úsudek o díle je zpravidla zároveň i úsudkem o původci. Nemůže býti pochybností o tom, že, je-li kniha označena prostě za pitomost nebo hloupost a je-li, jako v souzeném případě, autor knihy té pojmenován plným jménem, každý průměrný čtenář takto vyslovené vlastnosti o knize vztahuje i na jejího autora a že úsudkem takovým se původci díla přisuzují vlastnosti, pro něž by napadený mohl býti vydán v opovržení nebo snižen v obecném mínění. Ze tomu tak je, plyne i z posudku znalců, kteří, posuzující knihu, dávali slovu »stupidnost«, ke kritice knihy v zažalovaném článku použitého, význam, že je to ztrnulost v nějaké myšlence, vytrvalé a zaslepené setrvávání na vyvrácených nepravdách, ba i nedostatečná znalost určité látky, nebo zaslepenost, což vesměs značí vlastnosti lidí, tedy vlastnosti autora, ztělesněné v knize jím sepsané.

Ježto podle toho, co uvedeno, nalézací soud posuzoval věc po stránce právní s nesprávných právních hledisek, bylo zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek zrušiti. Poněvadž pak nalézací soud se vzhledem k svému stanovisku na věc nezabýval otázkou, zda kniha soukromého žalobce — nehledě k přísným hlediskům vědeckým — je tak nedostatečná a vadná, že by použitý výraz o ní byl ospravedlněn, a nemá v tomto směru žádných skutkových zjištění, neměl nejvyšší soud podkladu rozhodnouti ve věci samé. Bylo proto věc vrátiti soudu první stolice, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Čís. 6077.

Zdrojem úsudku soudu o tom, zda souzený článek napadá s hlediska průměrného čtenáře čest osoby vystupující jako soukromý žalobce, nemusí býti jen znění tohoto článku, nýbrž mohou jím býti po případě i jiné zjevy a události běžného života, na něž je v článku naráženo.

Průměrný čtenář čerpá znalost denních událostí z více pramenů (časopisů).

(Rozh. ze dne 20. prosince 1937, Zm I 669/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky ministra spravedlnosti č. 145/1933 Sb. z. a n.

Z důvodů:

Zmateční stížnost se dovolává číselně důvodů zmatečnosti § 281, č. 5, 9 a), b, c) tr. ř. Nelze jí přiznati oprávnění v žádném směru.

Postrádá podkladu výtka, že se nalézací soud prý nevypořádal s námitkou obhajoby, že zažalovaný článek se vztahuje na široký, neohraničitelný a nevymezený okruh vydavatelů různých tiskových korespondencí, a listů, které vycházejí jen občas, a že tu není dán věcný vztah k osobě soukromého žalobce. Nalézací soud k této právní námitce obhajoby přihlížel a řeše otázku oprávnění soukromého žalobce k žalobě, zaujal k ní stanovisko.

Postupuje podle zásady vyslovené v § 8, odst. 3 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., rozpoznal nalézací soud při zjišťování obsahu a cíle zažalovaného článku správně, že zažalovaný článek v odstavci prvním a ve třech prvních větách odstavce druhého vytýká povšechně vydavatelům a redaktorům různých zpravodajských korespondencí a zvláštních sensačních vydání jen občas vydávaných listů různé hanlivé vlastnosti a skutky povahy trestné, že však v dalších větách druhého odstavce, jehož znění nepřipouští ani jiného výkladu, vytýká takové vlastnosti a skutky vydavatelstvu jednoho takového listu, jež od jedné pražské pojišťovny chtělo nejprve »subvenci« a jež, když jí nedostalo, ve zvláštním vydání uveřejnilo o oné pojišťovně sensační zprávu v předpokladu, že ona pojišťovna koupí celý náklad a dobře jej zaplatí, že však vydání to bylo státním zastupitelstvím zastaveno a odvezeno na policii. Mluví-li se v této části článku o jednom pražském listě, jež stihl pro uveřejnění sensační zprávy o jedné pražské pojišťovně zmíněný osud, jsou tím uvedeny znaky, jimiž je individualisován jen jeden list, pokud se týče vydavatel, a proto nalézací soud právem vyslovil, že průměrný čtenář musel urážlivou zprávu v zažalovaném článku vztahovati na osobu určitou, to je na vydavatele onoho listu.

Že jde o soukromého žalobce, vyvodil rozsudek ze zjištění, že dne 20. ledna 1936, tedy krátce před vyjitím čísla »N. l.«, v němž byl zažalovaný článek uveřejněn (22. ledna 1936), bylo státním zastupitelstvím v Praze zabaveno číslo 3. »P. O.«, vydané jako zvláštní vydání, pro obsah článku nadepsaného »Sensační odhalení. Pojišťovně N. chybí 349 milionů 800 Kč premiových rezerv«, a dále z předpokladu, že i tento článek četl průměrný čtenář sledující pražský tisk a že se mu při čtení zažalovaného článku muselo ihned vybaviti v myslí ono číslo »P. O.«.

Zmateční stížnost především namítá, že nalézací soud pochybil, když zjišťoval znaky, podle nichž totožnost soukromého žalobce mohla býti širšími kruhy čtenářstva určena, nikoli výlučně na základě obsahu pozastavené zprávy, nýbrž z obsahu zcela jiného článku uveřejněného v »P. O.«.

Takto formulovaná námitka není důvodná, neboť nalézací soud nevycházel jen z obsahu článku v »P. O.«, nýbrž vycházel i ze zjištění o jeho zabavení a zejména i z obsahu zažalovaného článku. Námitkou

nahoře uvedenou chce stížnost zřejmě zdůrazniti, že při zjišťování, zda článek útočí na čest osoby, jež vystupuje jako žalobce, nesmí býti přihlíženo k ničemu jinému nežli k obsahu článku samotného. Stížnost přehlíží, že i tuto stránku věci nutno posuzovati s hlediska průměrného čtenáře, tedy takového, jenž není izolován od událostí běžného života, nýbrž vnímá je, uvědomuje si je a sebou prožívá, zjištěné zjevy a události, a to obzvláště takové, které mají mezi sebou nějaký vztah, srovnává a z toho si činí úsudky. Takový průměrný čtenář, čte-li urážlivou zprávu s pouhými náznaky na osoby, proti níž zprávu míří, srovnává zprávu s tím, co mu je s jiné strany známo o příběhu, o němž je v takové zprávě zmínka, a určí a vymezí si podle okolností případu tu osobu, na jejíž čest je v článku útočeno. Posuzuje věc s tohoto stanoviska, vychází nalézací soud z předpokladu, že průměrný čtenář, sledující pražský tisk, četl nejen zažalovaný článek, nýbrž i číslo »P. O.«. Je pravda, že rozsudek tento předpoklad neodůvodnil, zřejmě však jen proto, že měl — a to právem — na mysl všeobecně známou skutečnost, že i průměrný čtenář čerpá znalost o denních událostech z více pramenů (časopisů) a že mu neušla obzvláště tak sensační zpráva, jaká byla uveřejněna ve zvláštním vydání »P. O.«, rozšířeném podle zjištění rozsudku mezi obecnost ve 4.700 výtiscích. Je proto bezdůvodná námitka stížnosti, že nalézací soud vycházel z nesprávného pojmu průměrného čtenáře, přikládaje mu znalosti, jaké prý může míti jen čtenář nadprůměrný.

Okolnost, že zmíněných 4.700 výtisků se dostalo mezi obecnost nezabavených, nevylučuje, aby průměrný čtenář vztahoval zažalovaný článek na »P. O.«, když v článku byla uvedena vedle zabavení řada dalších znaků poukazujících na spojitost obvinění zažalovaného článku s tímto časopisem (že šlo o zvláštní vydání, se sensačním odhalením o jedné z pražských pojišťoven) a když i průměrný čtenář mohl se snadno dovědět o dodatečném zabavení »P. O.«, jehož náklad byl většinou rozprodán ještě před zabavením.

Právě-li se v článku, že list byl státním zastupitelstvím »zastaven« pro uveřejnění sensační zprávy o jedné z pražských pojišťoven a že jeho náklad převzala policie, nemohl býti výraz »zastaven« vykládán průměrným čtenářem jinak, nežli že šlo o zabavení listu a nikoli o zastavení v technickém slova smyslu, jež nařizují buď soudy (na př. § 9 zákona č. 124/1924 ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.) nebo úřady politické (§ 34, č. 1, odst. 3 zákona na ochranu republiky) a jehož důvod a účinky jsou docela jiné nežli znemožnění rozšíření určité zprávy tiskem, čemuž je čeleno právě zabavením, jak tomu bylo podle obsahu zažalovaného článku i v souzeném případě v příčině sensační zprávy o jedné z pražských pojišťoven.

Neobstojí ani další námitka stížnosti, že, je-li v článku řeč o vydavatelích a listech, že si čtenář článku nemohl představit osobu soukromého žalobce a že tudíž soukromý žalobce není oprávněn žalovati svým jménem, nýbrž že by mohl vystupovati jen v zastoupení listu jako jeho

vydavatel nebo odpovědný redaktor. Námitkou touto míří stížnost zřejmě na předpis § 5, odst. 1, č. 4 a § 16, odst. 3 zákona o ochraně cti. V zažalovaném článku se útočí však výslovně na vydavatele listu a je proto soukromý žalobce, o němž rozsudek zjišťuje, že je vydavatelem a redaktorem »P. O.«, jako osoba přímo na cti dotčená k žalobě oprávněn (srov. i rozh. č. 5374 Sb. n. s.).

Čís. 6078.

Předpis § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti o nutnosti výhrady práva stíhání »pro jiný takový trestný čin« nerozlišuje, zda jde o přestupek či o přečin podle uvedeného zákona.

Ježto se výhrada musí státi výslovně, jde eventuální její neurčitost nebo nejasnost na vrub strany ji činící.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1937, Zm I 856/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1—4 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Zmatečnou stížnost soukromého žalobce doličuje zmatek podle č. 9 a) § 281 tr. ř., vytýkajíc napadenému rozsudku nesprávné hodnocení prohlášení soukromého žalobce, učiněné při hlavním přelíčení před okresním soudem v M. dne 27. února 1936 v trestní věci proti obžalovanému pro přestupky podle §§ 1, 2 zákona o ochraně cti, č. j. T 166/36-4, o výhradě práva k stíhání, a právní omyl při řešení otázky, zda skutek obžalovaného nemůže býti stíhán pro nedostatek výhrady práva k dalšímu stíhání podle § 18, odst. 1 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Stížnosti nelze přisvědčiti.

Obsah, smysl a význam prohlášení soukromého žalobce ze dne 27. února 1936 o výhradě práva ke stíhání vykládá krajský soud správně, přihlížeje nejen k doslovnému znění výhrady samé, ale i k prohlášení soukromého žalobce, učiněnému v témže protokole, o tom, co je předmětem jednání a jakou činnost obžalovaného v onom trestním řízení stíhá. Ze srovnání obou těchto prohlášení plyne jasně, že soukromý žalobce neměl, — a podle pravidel logického myšlení rozumně ani nemohl míti na mysl výhradu stíhání pro tiskový delikt ve věci Tl 22/35.

Na začátku protokolu ze dne 27. února 1936, č. j. T 166/36-4, prohlásil k dotazu okresního soudu, že stíhá obžalovaného — rozumně pro přestupek před okresním soudem! — 1. pro výrok »klukovina a uličnictví« pronesený dne 14. května 1935 za okolností, uvedených v trestní

žalobě T 600/35, a to vzhledem k tomu, že obžalovaný na schůzi zastupitelstva 24. května 1935 přečetl text, jím do schůze přinesený, a navrhl, aby v tomto přečteném znění byla rozšiřována a vyhlášena na úřední desce a návěstních tabulích, poté pak, že vyhláška tato byla k jeho návrhu na úřední desce a návěstních tabulích s jeho podpisem ve smyslu uvedeného návrhu rozšiřována a výslovně udáno, že podepsal tyto vyhlášky obžalovaný vlastní rukou.

Za hlavního přelíčení pak soukromý žalobce prohlásil, že si »vyhraňuje stíhání člena městského zastupitelstva H. a všech ostatních členů městského zastupitelstva, kteří se k návrhu obžalovaného usnesli na rozšiřování vyhlášky a na textu vyhlášky a vyhlášku tuto jakož i protokol o schůzi obecního zastupitelstva z 24. května 1935 vlastnoručně podepsali a případně schválili«.

Tato výhrada se přimyká těsně svým zněním a smyslem k prohlášení, nahoře pod 2. uvedenému, a je z ní nad každou pochybnost patrné, že si soukromý žalobce vyhraňuje ohledně urážky, tvořící předmět stíhání obžalovaného podle bodu 2., i stíhání dalších osob a samozřejmě ne obžalovaného, ohledně něhož již na začátku hlavního přelíčení prohlásil pod 2., že ho pro tuto činnost stíhá.

Předmětem trestního řízení Tl 22/35 krajského soudu v N. byla pak zcela jiná činnost obžalovaného, totiž sepsání vyhlášky pro tisk a uveřejnění její v periodickém tiskopisu. O této činnosti obžalovaného není v oné výhradě přes její velmi podrobnou formulaci ani zmínky.

Vzhledem na slovné znění § 18, odst. 1 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., že se výhrada práva ke stíhání musí státi výslovně, jde eventuelně neurčitost nebo nejasnost takové výhrady stíhání vždy na vrub strany, která ji učinila, jestliže neindividualisovala dostatečně skutek, jehož stíhání si chtěla vyhradit, uvedením konkrétních okolností a neoznačila-li jej tak jasně, aby mohl býti rozeznán od skutků jiných (§ 207, odst. 2 č. 2 tr. ř.).

Ze soukromý žalobce oním prohlášením nezamýšlel vyhradit si další stíhání obžalovaného i pro trestný čin, stíháný již žalobou Tl 22/35 před kmetským soudem, tomu v neposlední řadě nasvědčuje i právní názor soukromého žalobce, zastávaný ještě v provedení zmáteční stížnosti, že vzhledem k tomu, že řízení o této žalobě bylo již v proudu a že nešlo o žalobu vzájemnou, výhrady podle § 18, odst. 1 zákona o ochraně ctí k zachování práva k dalšímu stíhání nebylo vůbec potřeba.

Nesprávnost tohoto právního stanoviska byla podrobně dovozena již v rozhodnutí č. 5670 Sb. n. s., na něž se stížnost k vůli stručnosti odkazuje.

Předpis § 18, odst. 1 cit. zák. o nutnosti výslovné výhrady práva stíhat druhou stranu pro »jiný takový trestný čin« je zcela všeobecný, nerozlišuje, zda jde o přestupek či o přečin podle tohoto zákona. Pro názor stížnosti, že musí jíti o trestný čin rovnocenný co do kvalifikace i druhu, není v zákoně opory. Nemá také místa odvolávat se k pode-

pření tohoto názoru na obdobu u veřejnožalobních deliktů, kde právo veřejného žalobce stíhat pachatele pro zločin nebo přečin nemůže zaniknouti proto, že v řízení přestupkovém k návrhu funkcionáře státního zastupitelství nebylo vyhrazeno jeho stíhání. Výhrada trestního stíhání předpokládá návrh oprávněného žalobce, jakým je však pro zločiny a přečiny jediné státní zástupce a nikoli funkcionář státního zastupitelství (srov. rozh. čís. 1328 Sb. n. s.).

Nepochybil proto kmetský soud, neshledal-li v prohlášení soukromého žalobce z 27. února 1936 výhradu dalšího stíhání, jež by vyhovovala předpisu § 18, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a uznal-li pro nedostatek takové výhrady na zánik žalobního práva ke stíhání souzeného trestného činu. Bylo proto zmáteční stížnost jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 6079.

U výdělkových a hospodářských společenstev vztahuje se odpovědnost podle § 486 c) tr. zák. i na členy dozorčí rady.
 Již tím, že někdo vezme na sebe funkci člena dozorčí rady, ač ví, že ji nebude moci zastávat proto, že svými znalostmi na ni nestačí, je naplněn zákonný znak nedbalosti podle § 486, čís. 1 a 2 tr. zák., dojde-li důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1937, Zm II 424/37.)

Obžalovaný A., jenž byl jedním z členů dozorčí rady Zemědělské a hospodářské záložny v B., byl uznán nalézacím soudem vinným přečiny podle §§ 486, čís. 1 a 2 tr. zák. a § 89 zák. čís. 70/1873 ř. z. proto, že v této své funkci z nedbalosti způsobil platební neschopnost záložny, poškodil její věřitele a nenavrl včas vyhlášení konkursu.
 Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného.

Z d ů v o d ů :

Podle § 486 c) tr. z. je, je-li v případech §§ 485, 486, 486 a) tr. z. dlužníkem a v případě § 486 b) tr. z. věřitelem nebo dlužníkem společenství nebo spolek, těchto ustanovení užití na orgány podniku, pokud spáchaly čin, v němž jsou splněny všechny pojmové znaky dotčeného přečinu, jak je zákon v příslušných ustanoveních vymezuje. Orgány podniku podle prvního odstavce § 486 c) tr. z. jsou činitelé, kteří jednají za osobu nefysickou podle stanov. Tu vytýká zmáteční stížnost rozsudku nesprávné právní posouzení proto, že činí stěžovatele jako člena dozorčí rady Zemědělské a hospodářské záložny v B. odpovědným za to, že z nedbalosti způsobil platební neschopnost jmenované záložny a poškodil její věřitele, nenavrl včas vyhlášení konkursu. Stížnost je bezdůvodná. Dozorčí rada Zemědělské a hospodářské

záložny v B., zapsaného společenstva s ručením obmezeným, jejímž členem byl stěžovatel, je podle čl. 25, čís. 3 stanov a podle svého zásadního postavení, jak je normuje § 24 zákona o společenstvech výdělkových a hospodářských ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. z., povinna bdít nad vedením podniku se strany představenstva a za tím účelem jest oprávněna v každé době nahlížeti do knih a spisů společenstva, revizovati pokladnu a, vyšly-li by najevo nějaké nesprávnosti, učiniti veškerá opatření, nutná k zajištění společenstva. Dozorčí rada je tudíž pod osobní odpovědností (poslední odstavec § 24 zmíněného zákona a čl. 25, čís. 3 stanov) povinna dohlížeti na představenstvo v tom směru, aby plnilo povinnosti, uložené mu zákonem a stanovami, a, pak-li by představenstvo svým povinnostem nedostálo, učiniti veškerá nutná opatření na místo představenstva. Hledíc k všeobecnému znění § 486 c) tr. z. je též bezpodstatný poukaz zmáteční stížnosti, že rozhodnutí čís. 4867 Sb. n. s. tr. se zabývá jen akciovou společností . . .

Stížnost je na omylu, míní-li, že nalézací soud vychází z právního názoru, že jde o solidární odpovědnost členů dozorčí rady. Nehledíc k tomu, že podle § 23 zákona čís. 70/1873 ř. z. ručí solidárně jen členové představenstva společenstva, kteří jednají mimo meze svého příkazu nebo proti předpisům tohoto zákona nebo společenstevní smlouvy, za škodu tím vzniklou, nevyhledává se vůbec po trestní stránce k naplnění skutkových podstat přečinů podle § 486, čís. 1 a 2 tr. z. solidární odpovědnost pachatele. Tím pak, že rozsudek uvádí, že stěžovatel ručí i za svémocné jednání toho kterého činitele společenstva, pokud se jednání tomu nevzepřel a neusiloval o to, aby tomu bylo čeleno, míní nalézací soud v souvislosti s dalším údajem rozsudku, že se stěžovatel nestaral řádně o svoje povinnosti jako dozorčí orgán záložny, nedocházejí dochvilně do schůzí, že stěžovatel sám neplnil povinnosti své ze stanov a ze zákona plynoucí.

Okolnost, že stěžovatel jako člen dozorčí rady neměl schopnosti, jichž bylo třeba, a že nečetl stanovy záložny, nemůže stěžovatele ospravedlniti, neboť právě již tím, že někdo vezme na sebe funkci člena dozorčí rady, ač ví, že ji nebude moci zastávat proto, že svými znalostmi na ni nestačí, je naplněn zákonný znak nedbalosti podle § 486, čís. 1 a 2 tr. z., dojde-li důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným. Měl-li stěžovatel za to, že není s to, aby zastával řádně funkci jako dozorčí orgán záložny, měl z toho vyvoditi patřičné důsledky a nesetrvati ve svém zmíněném úřadě. V tomto směru není hmotněprávní důvod zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. opodstatněn.

Čís. 6080.

Odpor předpokládá, že obžalovaný uznává formální přípustnost kontumačního rozsudku a omlouvá jen, že se nedostavil k hlavnímu přeličení.

Vytyká-li obžalovaný v odporu, že bylo hlavní přeličení provedeno v jeho nepřítomnosti proti předpisu § 427, odst. 1 tr. ř., provádí tím jen zmáteční stížnost (§ 281, čís. 3 tr. ř.).

Porušení předpisu § 427, odst. 1 tr. ř. tím, že obžalovaný nebyl vůbec obeslán, nemůže býti napraveno tím, že jeho obhájce souhlasil s provedením hlavního přeličení v jeho nepřítomnosti.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1937, Zm II 525/37.)

Srov.: k odst. 1. rozh. čís. 365 Sb. n. s.
k odst. 2. rozh. čís. 1947, 3718 Sb. n. s.
k odst. 3. rozh. čís. 2819 Sb. n. s.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24, odst. 1 zák. č. 9/1924 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a vrátil věc nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Do rozsudku vyneseneho v jeho nepřítomnosti podal obžalovaný včas odpor a provedl zmáteční stížnost. Jak v domnělém odporu, tak ve zmáteční stížnosti, opřené o důvod zmátečnosti podle § 281, č. 3 tr. ř., uplatňuje obžalovaný, že proti předpisu § 427, odst. 1 tr. ř. bylo hlavní přeličení provedeno za jeho nepřítomnosti, ačkoli mu obsílka k hlavnímu přeličení nebyla doručena. Vpravdě provádí obžalovaný touto námitkou jen zmáteční stížnost a nikoliv odpor, neboť neuznává formální přípustnost kontumačního rozsudku, omlouvaje jen svou neúčast na hlavním přeličení, nýbrž vytyká rozsudku zmátečnost podle § 281, č. 3 tr. ř. nastalou porušením velkého předpisu § 427, odst. 1 tr. ř.

Napadený rozsudek je skutečně uvedeným zmatkem stížen, neboť ze spisů vysvítá, že obsílka k hlavnímu přeličení byla sice doručena obhájci obžalovaného, leč nikoliv obžalovanému samému; § 427 tr. ř. uvádí pak osobní obesláni obžalovaného k hlavnímu přeličení mezi předpisy, jichž šetření káže zákon výslovně pod následky zmátečnosti, a rovněž § 281, č. 3 tr. ř. uvádí v tom směru nešetření předpisu § 427 tr. ř. jako formální důvod zmátečnosti. Při tom je bez významu, že obhájce obžalovaného s provedením hlavního přeličení v nepřítomnosti obžalovaného souhlasil, neboť tím nemohla býti uvedena vadnost postupu nalézacího soudu napravena.

Bylo proto a hledíc k tomu, že není nepochybně patrné, že formální vada právě zmíněná nemohla na rozhodnutí působiti způsobem stěžovateli nepřiznivým (§ 281, posl. odst. tr. ř.), důvodné zmáteční stížnosti vyhověti a uznati právem, jak uvedeno.

Čís. 6081.

Směřoval-li urážlivý výrok, pronesený všeobecně a bez uvedení skutečností, které by v kruzích průměrných čtenářů připouštěly individualisaci uraženého, proti určitým osobám ve skupině politické strany, nemají členové předsednictva oné politické strany oprávnění k soukromé žalobě ve vlastním jménu.

Zproštění od obžaloby s odůvodněním, že urážlivý výraz nelze vztahovati na soukromého žalobce, je založeno na důvodu podle § 326, čís. 1 a nikoli čís. 4 tr. ř.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1937, Zm IV 636/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro přečin pomluvy tiskem atd., zamítl zmateční stížnosti hlavních soukromých žalobců.

D ů v o d y:

Proti rozsudku odvolacího soudu uplatnili hlavní soukromí žalobci zmateční stížnosti z důvodu zmatečnosti podle § 385, čís. 1 c) tr. ř. — správně podle § 385 č. 1 a) tr. ř.

Odvolací soud potvrdil zprošťující rozsudek soudu první stolice, ale osvobození od obžaloby nezaložil jako soud první stolice na ustanovení § 326, č. 3 tr. ř., § 6, odst. 2, písm. b) zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., ale na ustanovení § 326, čís. 4 tr. ř. z důvodu, že hlavní soukromí žalobci nemají aktivní legitimace k žalobě.

Podle odůvodnění založil odvolací soud svůj výrok na tom, že použité výrazy nelze vztahovati na hlavní soukromé žalobce, tedy že čin obžalovaných není trestným činem, uvedeným v obžalobě, poněvadž tvrzená pomluva se nevztahuje na soukromé žalobce. Nejde tedy podle odůvodnění o důvod osvobození podle § 326, čís. 4 tr. ř., ale ve skutečnosti o důvod osvobození podle § 326, čís. 1 tr. ř.

Zmateční stížnosti napadají tento rozsudek odvolacího soudu, poukazují na zjištěný skutkový stav a namítají, že podle platných zákonů a stále soudní praxe není politická strana spolkem aneb korporací a považuje se za volné sdružení lidí, usilujících o dosažení nějakého politického cíle a svého politického programu, a jako volné sdružení není právníkou osobou, a proto nemůže vystoupiti ve sporu jako strana. Jménem takového sdružení nelze prý vystupovati před soudem, a veškeré zájmy členů takového volného sdružení hájí si jeho příslušníci, resp. členové představenstva tohoto politického volného sdružení. Z toho dovozují zmateční stížnosti, že hlavní soukromí žalobci jako členové představenstva a organizovaní příslušníci . . . strany mají právo před soudem hájiti veškeré zájmy členů takového sdružení.

Zmateční stížnosti nejsou základné.

Hlavní soukromí žalobci podali žalobu vlastním jménem z důvodu, že v periodickém časopisu »P. H.« byly tvrzeny o skupině . . . strany, jejímiž organizovanými členy a dokonce členy předsednictva jsou hlavní soukromí žalobci, tvrzení a skutečnosti, které jsou urážlivé a které by mohly vydati hlavní soukromé žalobce v opovržení aneb snížení je v obecném mínění.

Hlavní soukromí žalobci odvozují tedy své právo k žalobě z toho, že byla urážena skupina . . . strany, jejímiž organizovanými členy a členy předsednictva hlavní soukromí žalobci byli.

Podle zjištění odvolacího soudu hlavní soukromí žalobci v době činu byli organizovanými členy a členy předsednictva . . . strany.

Inkriminovaný článek neuvádí hlavní soukromé žalobce ani jménem, ani takovými znamenými na ně připadajícími, že by čtenáři bylo zřejmo, která osoba pod uvedenými znamenými je míněna, ale výslovně uvádí » . . . strana, čeští . . . isté« a jmenuje X., Y.

Nelze pochybovati, že útoky na skupinu osob mohou zavdati příčinu a poskytnouti právo ke stíhání útočníka jak skupině samé, a to podle § 5, odst. 1, čís. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., tak i fyzickým osobám, které jsou k oné skupině v takovém poměru, že podle obsahu a smyslu závadného projevu o této skupině je tu třetím osobám poznatelný věcný vztah onoho urážlivého projevu o skupině k těmto fyzickým osobám, pokud se týče, že projev o skupině je konkrétně způsobilý porušení úsudek společnosti i o osobní hodnotě těchto fyzických osob.

Poněvadž je zjištěno, že hlavní soukromí žalobci byli členy předsednictva . . . strany, je možné, že útok na čest . . . strany jako skupiny by mohl býti i útokem na čest hlavních soukromých žalobců jako členů předsednictva této skupiny.

Ale v souzeném případě tomu tak není.

Použité inkriminované výrazy »diskvalifikovaná a zdiskreditovaná skupina . . . strany«, »v totéž opovržení jako čeští . . . isté«, a obsah celého článku, pokud má poznatelný vztah k . . . straně, jsou bezpochybně projevem neúcty ke skupině . . . strany a jejím členům.

Doslov inkriminovaného článku: »pak-li jsou její slova pronášena s tribuny, z nich hovoří lidé, jichž dobří přátelé nemají daleko k Sázavě, Pardubicím a Židenicím a jiným dějištím násilí nacionálních přepratců, netýká se strany, ale jen určitých osob, jak správně dovozuje odvolací soud. Ani z obsahu celého článku neplyne, ani nebylo prokázáno, a ani sama zmateční stížnost nedovozuje, že těmito osobami byli míněni hlavní soukromí žalobci.

Rovněž ani z obsahu ani ze smyslu urážlivých výrazů, všeobecně použitých o skupině . . . strany a českých . . . istech, neplyne tak úzké a omezené označení, z kterého by bylo čtenáři zjevno, proti komu z fy-

sických osob směřuje, zvláště když jde o všeobecně pronesenou urážku bez uvedení skutečnosti, která by v kruhu průměrných čtenářů připouštěla individualisaci uraženého.

Rovněž nelze dovodit, že si byli obžalovaní vědomi toho, že čtenáři mohli by urážlivé výroky vztahovati na osoby hlavních soukromých žalobců.

Nemýlil se proto odvolací soud a nezavinil vytýkaný věcný zmatek, když obžalované od obžaloby osvobodil. Bezzákladná zmateční stížnost byla podle § 36, odst. 1 por. nov. zamítnuta.

Čís. 6082.

K § 50 zákona čís. 218/1926 Sb. z. a n.

Oprávněný se dověděl o pachateli trestného činu, nabyli-li vědomosti o skutečnostech, které činí onu osobu důvodně podezřelou z trestného činu, nebo z účasti na něm. Není třeba, aby vina této osoby byla již zjištěna; to je úkolem trestního řízení.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1937, Zm I 1011/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromé žalobkyně firmy C. do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný A. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 zák. č. 218/1926 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Odůvodniv zprošťující výrok zánikem žalobního práva podle § 50 aut. zák., vychází nalézací soud z toho, že soukromá žalobkyně věděla nejen o trestném činu, ale též o pachatelství obžalovaného A. již v době, kdy psala Hospodářskému družstvu pěstitelů zemáků v N. dopis ze dne 26. března 1936, že však, když nejdříve podáním došlým na soud dne 2. července 1936 učinila trestní oznámení proti neznámým pachatelům, po delším vyhledávání teprve dne 12. ledna 1937 navrhla stíhání A. (a dalších činitelů družstva) pro přečin podle § 45 aut. zák. V dopisu ze dne 26. března 1936 píše žalující firma zmíněnému družstvu: »Ich habe festgestellt, dass sie sich durch Ihren Vertreter Herrn A., meine Aufnahmen der Kartoffelpflanzungen des Herrn R. verschafft haben und diese für ihre Reklamezwecke benützen.«

Uplatňujíc důvody zmatečnosti č. 5, 9 b) § 281 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že obsah tohoto dopisu neopodstatňuje závěr, že soukromé žalobkyni již v oné době bylo známo, že se A. dopustil vědomého zásahu do jejích původských práv k oněm fotografiím, a dovozuje, že teprve za přípravného řízení vzešlo podezření z trestného činu

proti obžalovanému, že však soukromá žalobkyně nabyla v tomto směru určité vědomosti teprve tím, že při domovní prohlídce dne 26. ledna 1937 byl u družstva nalezen dopis obžalovaného z 21. října 1935, kde obžalovaný píše družstvu, aby připojené fotografie dalo rozmnožit, jakož i obsahem dalších dvou dopisů, které družstvo předložilo podá-jícím ze dne 27. ledna 1937. Po této stránce vytýká stížnost zprošťujícím výroku jednak formální vadnost podle č. 5 § 281 tr. ř., a to neúplnost, vnitřní rozpor a rozpor se spisy, jednak uplatňuje právní omyl nalézacího soudu v otázce, zda jsou tu okolnosti vylučující stíhatelnost souzeného skutku (č. 9 b) § 281 tr. ř.). Než stížnosti nelze přiznati úspěch, při čemž z rozboru právních námitek vyplýne bezvýznamnost okolností, jichž se týkají formální výtky zmateční stížnosti.

K tomu, aby právem bylo lze říci, že se osoba oprávněná k podání soukromé obžaloby dověděla o pachateli trestného činu, se nevyžaduje, aby vina osoby, která přichází v úvahu jako pachatel, byla již na jisto postavena. To je právě úkolem trestního řízení, jež k návrhu oprávněné osoby má být zahájeno. Naopak stačí, nabyli-li oprávněný vědomosti o takových skutečnostech, pro něž se dotčená osoba jeví býti důvodně podezřelou z trestného činu nebo z účasti na něm. Uváží-li se pak, že soukromá žalobkyně ve svém dopisu ze dne 26. března 1936 uvádí, že zjistila, že si družstvo s vým z á s t ů p c e m A. opatřilo fotografické snímky bramborových keřů R. v S., pořízené majitelem žalující firmy, a že těchto snímků neoprávněně použilo ke svým reklamním účelům (reprodukcí a uveřejněním v reklamním letáku), — je přisvědčiti nalézacímu soudu, že již tyto okolnosti zřetelně poukazovaly k tomu, že se A. jako zástupce družstva zúčastnil trestného činu, spatřovaného v neoprávněném použití fotografií, k nimž soukromé žalobkyni přísluší původské právo, a že již skutkový děj, jenž byl soukromé žalobkyni znám v době odeslání onoho dopisu, stačil k tomu, aby soukromá žalobkyně mohla navrhnouti trestní stíhání A. Bylo proto zmateční stížnost jako neodůvodněnou zamítnouti.

Čís. 6083.

Trestněprávní zodpovědnost' majitele kamenolomu za smrt' robotníkův (§ 290 tr. zák.), nastavšiu z tej příčiny, že dal v kamenolomu zahájit' práce bez toho, že by učinil bezpečnostné a zdravotné opatrenia podľa ustanovení zákona čís. 259/1924 Sb. z. a n. a nar. čís. 116/1925 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 21. decembra 1937, Zm III 496/37.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A., obžalovanému z prečinu § 290 tr. z. atď., vyhovel zmätočným sťažnostiam poškodených manželiek M. a N., uplatneným z dôvodu zmätočnosti podľa § 385,

č. 1 a) tr. p., zrušil rozsudok odvolacieho súdu z tohoto dôvodu zmätočnosti vo výroku, ktorým bol obžalovaný sprostý obžaloby pre čin spáchaný na škodu M. a N., a uznal obžalovaného A. vinným dvojnásobným prečinom usmrtenia človeka z nedbalosti podľa § 290 tr. z., ktorý spáchal tým, že v dobe od 3. do 22. augusta 1935 u obce V. na vrchu »P.« otvoril kamenolom a zamestnával v ňom M. a N. okrem ďalších troch robotníkov, a to bez odborného vedenia, takže menovaní robotníci nedbali stupňovitého dobývania kameňa, skalú neodkrývali a v miestach, kde sa táto lámala, podkopávali a následkom týchto nedostatkov dňa 22. augusta 1935 spadla s výšky asi 4 metrov zem a skala na pracujúcich robotníkov a zasykala zcela M. a N., takže títo následkom tohoto zasypania a utrpeného tým poranenia ihneď zomreli, tedy svojou neopatrnosťou v dvoch prípadoch zapríčinili smrť človeka.

Z d ô v o d o v :

Proti rozsudku odvolacieho súdu uplatnily poškodené M. a N. zmätočné sťažnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p.

Podľa zistenia nižších súdov obžalovaný podal dňa 3. augusta 1935 žiadosť o povolenie na otvorenie kamenolomu, ale v dobe nehody nemal ešte takéto úradné povolenie.

V lome prevádzaly sa práce na dvoch miestach, a to na jednom mieste podľa predpisov, t. j. stupňovite sa kameň lámal od vrchu dolu, ale na mieste, kde sa stala nehoda, takto sa nepracovalo, tam bola kolmá stena asi 4 m vysoká, asi 1 m aj podkopaná, ktorá nemala ani odstránený vrch, t. j. zem na skale sa nachodiacu.

Odvolací súd vzal za zistenú obhajobu obžalovaného, že asi týždeň pred nehodou zakázal v miestach, kde sa nehoda stala, dobývanie kameňa, lebo sám videl, že toto miesto je nebezpečné.

Nebolo však zistené, že to zakázal aj nebohému N., alebo že sa postaral o to, aby tento o tomto zákaze vedel.

Podľa toho istého zistenia podnikateľom, tedy majiteľom živnosti, bol obžalovaný.

Tým, že obžalovaný podľa smluvy so skúsenými robotníkmi L. a M. dovolil im dobývať kameň a príbrať aj ďalších robotníkov, neprešla jeho zodpovednosť za nebezpečenstvo práce v jeho podniku na týchto robotníkoch. Nebolo zistené, že obžalovaný ustanovil voľaktorého z nich dielvedúcim a že ho poveril dozorom nad celým podnikom. Zo skutkových zistení plynie, že išlo tu o obyčajnú smluvu o prácu spočívajúcu v dobývaní kameňa. Ináč obžalovaný tým, že dozeral na prácu asi 2 razy za týždeň a vydával zákazy, prejavil, že podnik vedie sám.

Podľa § 102, odst. 1 zák. č. 259/1924 Sb. z. a n. je každý majiteľ živnosti povinný na svoje útraty učiniť všetky zdravotné opatrenia a zriadiť a udržiavať všetky inakšie zariadenia, obzvlášte pri pracovných miestnostiach, strojoch a pracovnom náčiní, ktorých pri pre-

vodzovaní jeho živnosti hľadiac na jej povahu alebo spôsob prevodzovacej miestnosti je treba na ochranu života a zdravia pomocných pracovníkov.

§ 2, odst. 1 nariadenia č. 116/1925 Sb. z. a n. nariaďuje, že v kamenolomoch, hliniskách, pieskovňách a štrkovňách musí sa prv, nežli sa započne hmota dobývať, odstrániť odkrývka ako aj zvetralé alebo neupotrebitel'né látky uložené na materiále, ktorý sa má ťažiť.

Podľa § 19 toho istého nariadenia musia byť nebezpečné miesta v lomoch a jamách uzavreté a na vhodných miestach označené výstražnými tabuľkami.

Obžalovaný bol tým viac povinný postarať sa o splnenie tohoto predpisu, keďže nie je zistené, že zákaz práce na nebezpečnom mieste dal všetkým robotníkom.

Podľa týchto zákonných ustanovení bol obžalovaný povinný na svoj náklad dať odstrániť odkrývku, a to prv nežli vôbec sa začalo s dobývaním kameňa.

Na tejto povinnosti nemohla by nič zmeniť tá okolnosť, či obžalovaný pri dobývaní kameňa mal alebo nemal spôsobilého dozorca. Avšak podľa skutkového zistenia obžalovaný pri dobývaní kameňa takého dozorca nemal.

Keď obžalovaný spozoroval, že miesto, kde sa nehoda stala, je nebezpečné, mal v smysle horeuvedeného ustanovenia povinnosť dať toto miesto uzavreť a označiť nebezpečie miesta aj výstražnými tabuľkami.

Nemôže v tomto smere sprostíť zodpovednosti zistený zákaz práce na tomto mieste, keď obžalovaný so zdôraznením dôvodu zákazu neurobil aj také opatrenie, aby zákazu bolo aj vyhovené a nebezpečie, nie-li odstránené, tak aspoň v medziach možnosti na najmenšiu mieru obmedzené.

Obžalovaný nedbal tedy opatrnosti vyžadovanej nielen od každého, kto je v podobnej situácii, ale aj uloženej mu zvláštnymi, preňho platnými predpismi a tedy konal nedbale.

Skala sa sosula na mieste, kde odkrývka nebola odstránená a kde skala bola podkopaná, sosutou skalou boli zasiahnutí dvaja robotníci, ktorí následkom tohoto zasiahnutia ihneď zomreli.

Keď by tedy obžalovaný býval podľa obvyklej opatrnosti a daných predpisov pokračoval, dal odkrývku odstrániť a nebezpečné miesto ohradiť, nebývala by sa jednak odkrývka sosula, jednak nebývali by mohli na ohradenom mieste robotníci pracovať a byť zasiahnutí sosutým materiálom.

Výsledok, t. j. smrť M. a N., je tedy v príčinnej súvislosti s nedbalosťou obžalovaného. To, že azda poškodený spoluzavinil nehodu, nevyklučuje vinu obžalovaného.

Zadržanie najväčšej opatrnosti so strany podnikateľa bolo tým viac v tomto prípade potrebné, keďže podľa smluvy robotníci pracovali za úkolovú mzdu a obžalovaný mohol predvídať, že sa v takom prípade

budú snažiť predovšetkým o to, aby vydobyli čo najviac kameňa bez ohľadu na nebezpečie pre ich život a zdravie.

Mýlil sa preto odvolací súd, keď dovodil, že konanie obžalovaného nemožno označiť za nedbalé, a tým zaviniť vytykaný vecný zmätok. Bolo preto treba v tomto smere zmätočnej sťažnosti vyhovieť a rozhodnúť podľa zákona.

Čís. 6084.

Obžaloba pre zločin podvodného úpadku podľa § 414 tr. zák. obsahuje v sebe i obžalobu pre prečin zavineného úpadku podľa § 416 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 21. decembra 1937, Zm IV 263/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol., obžalovaným zo zločinu podľa § 414, č. 1, 3 a 4 tr. z. atď., na základe § 35, odst. 1 por. mov. z povinnosti úradnej zrušil rozsudky oboch nižších súdov v odsudzujúcej časti vzťahujúcej sa na obžalovaného A. a uložil kraj-skému súdu, aby v rozsahu zrušenia znovu jednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Dôvod zmätočnosti podľa § 384, č. 11 tr. p. uplatňuje sťažovateľ preto, že vrchný súd uznal obžalovaného vinným v prečine zavineného úpadku kvalifikovaného aj podľa § 416, č. 1 tr. z., ačkoľvek pre taký čin obžaloba vznesená nebola.

Námietku túto považuje najvyšší súd za neodôvodnenú.

Na obžalovaného A. bola podaná obžaloba pre zločin podvodného úpadku podľa § 414, č. 1, 3 a 4 tr. z. Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným v prečine podľa § 416, č. 2 a 3 tr. z. a verejný žalobca sa v odvolaní domáhal uznania kvalifikácie zločinu podvodného úpadku podľa obžaloby. Obžaloba pre zločin podvodného úpadku podľa § 414 tr. z. obsahuje v sebe i obžalobu pre prečin zavineného úpadku a jednotlivé body §§ 414 a 416 tr. z. netvorí samostatné trestné činy, ale len rôzne spôsoby, ktorými možno tieto trestné činy spáchať, a nie sú preto tieto jednotlivé spôsoby činnosti spolu v reálnom alebo ideálnom súbehu, ale tvoria skutkovú podstatu jediného činu.

Vrchný súd nevyniesol tedy rozsudok bez zákonnej obžaloby, pokiaľ obžalovaného odsúdil pre prečin podľa § 416, č. 1 tr. z.

Čís. 6085.

Obžalovaný, ktorý je zároveň vlastníkom a vydavateľom periodického časopisu a ktorý bol prítomný pri vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu, môže uplatniť opravné prostriedky prislúchajúce mu podľa § 12,

odst. 3 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. (v novom znení), len v trojdňovej lehote počítajúc od vyhlásenia rozsudku, nie teprv od doby, kedy mu bol ako vlastníkovi a vydavateľovi rozsudok doručený.

(Rozh. zo dňa 22. decembra 1937, Zm III 590/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin pomlvy zmätočné sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol a čiastočne zamietol; prevedenie zmätočných sťažností podané dňa 30. júla 1937 odmietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal zvolený obhájca oboch obžalovaných zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa § 384, č. 5, 6 a 9 tr. p. zrejme len menom obžalovaných.

Zvolený obhájca žiadal o doručenie rozsudku do vlastných rúk. Rozsudok odvolacieho súdu bol obhájcovi doručený dňa 24. júna 1937. Obžalovaní však ešte pred tým podaním odovzdaným na poštu dňa 21. mája 1937 previedli zmätočné sťažnosti z dôvodov zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a), c), č. 2 a 3 tr. p.

Na to bolo nariadené doručenie rozsudku vlastníkovi a vydavateľovi časopisu »N. H.« v T. Vlastníkom a vydavateľom časopisu, jako je z obsahu jeho patrné, je obžalovaný A. Doručenie rozsudku A. jako vlastníkovi a vydavateľovi sa stalo dňa 23. júla 1937. Na to podaním odovzdaným na poštu dňa 30. júla 1937 podali obžalovaný A. jako majiteľ a zodpovedný redaktor zmieneného časopisu a obžalovaný B. ďalšie prevedenie zmätočnej sťažnosti.

Toto ďalšie prevedenie zmätočnej sťažnosti je zrejme opozdené.

Podľa § 12, odst. 3 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. (v znení vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.) môže vlastník a vydavateľ periodického časopisu podať opravné prostriedky proti rozsudku, keď mu bolo uložené ručenie podľa § 10 cit. zák., len v lehote platnej pre obžalovaného. Oba obžalovaní boli na odvolacom hlavnom pojednávaní konanom dňa 15. mája 1937 prítomní a rozsudok bol v ich prítomnosti vyhlásený. Mal tedy obžalovaný A. uplatniť ako majiteľ zmieneného časopisu proti rozsudku odvolacieho súdu zmätočnú sťažnosť len v lehote troch dní počítanej od vyhlásenia rozsudku, lebo sám bol osobne prítomný pri vyhlásení rozsudku.

Pokiaľ inak v uvedenom podaní zo dňa 30. júla 1937 prevádzajú sťažovatelia zmätočné sťažnosti tiež ako obžalovaní, sú aj v tom smere prevedenia zmätočných sťažností opozdené. Obžalovaní pre seba doručenie rozsudku nežiadali a ich spoločnému zvolenému obhájcovi bol rozsudok doručený dňa 24. júna 1937, mohli preto obžalovaní zmätočné sťažnosti previesť len v lehote od doručenia rozsudku obhájcovi. Toto ďalšie prevedenie zo dňa 30. júla 1937 stalo sa zrejme po uplynutí uvedenej lehoty.

Čís. 6086.

Jednacie číslo nie je podstatnou náležitosťou verejnej listiny.

Ku skutkovej podstate prečinu podľa § 411 tr. zák. sa nevyžaduje, aby z vysvedčenia nepravého obsahu vznikla niekomu právna ujma.

(Rozh. zo dňa 22. decembra 1937, Zm III 604/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A., obžalovanému zo zločinu podľa § 391 tr. z., zmätočnú sťažnosť obžalovaného uplatnenú z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. čiastočne odmietol, čiastočne zamietol; z povinnosti úradnej zrušil na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. rozsudky oboch nižších súdov, pokiaľ čin obžalovaného bol kvalifikovaný ako zločin podľa § 391 tr. z., a kvalifikoval zistený čin ako prečin podľa § 411 tr. z.

Z dôvodov:

Z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. sťažovateľ namieta, že zistené konanie nevyčerpáva skutkovú podstatu trestného činu, lebo listina nie je opatrená číslom, takže sa nemôže považovať za listinu verejnú, a že si obžalovaný nebol vedomý, že vystavuje plnoplatnú listinu. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná.

Odvolací súd zistil, že obžalovaný vydal bez podpisu notára, ale bez toho, že by bol podpis notára falšoval, vysvedčenie nemajetnosti s nepravdivým obsahom, vysvedčenie toto ako starosta obce podpísal a opatril obecnou pečatou, vydal tedy ako obecný predstavený o majetkovom stave vysvedčenie nepravého obsahu.

Podľa týchto skutočností konanie obžalovaného nezakladá síce skutkovú podstatu zločinu podľa § 391 tr. z., ale podľa zvláštneho ustanovenia zákona skutkovú podstatu prečinu podľa § 411 tr. z. Bezpodstatná je tá námietka, že čin preto nie je trestný, lebo listina neobsahuje číslo. Jednacie číslo nie je podstatnou náležitosťou takejto listiny, ktorú treba aj inak považovať za listinu verejnú, lebo je vystavená starostom obce, tedy verejným úradníkom v obore jeho pôsobnosti v takej forme, ktorá činí tu dojem, že ide o riadne vystavenú verejnú listinu.

Konečne bezpodstatná je aj námietka, že nikto neutrpel právnu ujmu, lebo ku skutkovej podstate prečinu podľa § 411 tr. z. sa nevyžaduje, aby z vysvedčenia nepravého obsahu vznikla niekomu právna ujma. Nemýlil sa preto odvolací súd, keď v konaní obžalovaného spoznal trestný čin a nespôsobil vytykány zmätok podľa § 385, č. 1 a) tr. p.

Z horeuvedeného však plynie, že sa nižšie súdy mýlili, keď v konaní obžalovaného spatrovaly skutkovú podstatu zločinu podľa § 391 tr. z., lebo zo skutkového stavu odvolacím súdom zisteného je zrejmé, že obžalovaný ako obecný starosta vydal o majetkovom stave R. vysved-

čenie nepravého obsahu, ale bez toho, že by bol podpis notára padelal, ktorý čin zakladá — ako hore bolo už vyložené — podľa zvláštneho ustanovenia zákona skutkovú podstatu prečinu podľa § 411 tr. z.

Nižšie súdy tým, že čin obžalovaného podriadily pod ustanovenie § 391 tr. z., zaviniily zmätok uvedený v § 385, č. 1 b) tr. p., na ktorý musel najvyšší súd hľadať z povinnosti úradnej podľa posl. odst. § 385 tr. p., lebo zákon bol porušený v neprospech obžalovaného. Postupoval preto najvyšší súd podľa § 33, odst. 1 por. nov., rozsudky oboch nižších súdov zrušil a čin obžalovaného kvalifikoval ako prečin podľa § 411 tr. z.

Čís. 6087.

Ak bolo na základe vzájomného ujednania vinníkov dieťa nemanželskej matky, ktorá ho skutočne porodila, zapísané do matriky narodených ako dieťa inej ženy, bol v smysle § 254 tr. zák. zmenený pôvod a tým aj rodinný stav dieťaťa a spoločnú činnosť vinníkov treba kvalifikovať ako spolupachateľstvo podľa § 70 tr. zák.; je nerozhodné, že sa zúčastnené ženy samy nedostavily k matrikárovi cieľom zapísania nepravdivého údaja do matriky narodených.

Ideálny súbeh tohoto trestného činu s prečinom podľa § 400, odst. 1 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 22. decembra 1937, Zm IV 607/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin proti rodinnému stavu dieťaťa zmätočné sťažnosti obžalovaných A., B. a C. čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Uplatňujúc dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., v podstate namietajú obžalovaní, že boli mylne uznaní vinnými zločinom proti rodinnému stavu dieťaťa podľa § 254 tr. z., lebo ku skutkovej podstate tohoto zločinu vraj sa vyžaduje, aby úmyselnou činnosťou pachateľa dostalo dieťa narodené mimo platného manželstva stav manželský, alebo dieťa narodené z manželstva charakter nemanželský. To sa však v súdenom prípade nestalo, lebo svojim činom vraj nezmenili a nemali ani v úmysle zmeniť nemanželský stav dieťaťa, o ktoré tu ide, a ktoré sa skutočne narodilo mimo manželstva.

Zmätočné sťažnosti sú bezzákladné.

Zločinu podľa § 254 tr. z. sa dopustí, kto — okrem iných prípadov v zákone uvedených — akýmkoľvek spôsobom zbaví dieťa jeho rodinného stavu, alebo mu zmení jeho rodinný stav, tedy nielen takým spôsobom, ako to majú na mysli sťažovatelia.

Tým však, že dieťa bolo na základe vzájomného dohovorenia obžalovaných zapísané do matriky narodených proti pravde ako nemanželské dieťa obžalovanej C. namiesto B., ktorá toto dieťa mimo manželstva skutočne porodila, bol pôvod a teda aj rodinné postavenie dieťaťa zmenené.

Zmätočnou sťažnosťou uplatnenou podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. napádajú obžalované B. a C. rozsudok vrchného súdu preto, že ich činnosť bola kvalifikovaná ako spolupachateľstvo podľa § 70 tr. z., lebo vraj aj v páde trestnosti činu môže u nich ísť len o pomocníctvo v smysle § 69, čís. 2 tr. z.

Zmätočným sťažnostiam ani v tomto bode nelze priznať oprávnenie.

Obžalované ešte pred zapísaním nepravdivých údajov o rode dieťaťa do matriky a po prehlásení obžalovanej C., že dieťa vezme si za svoje, sa vzájomne dohodorily spolu s prirodzeným otcom dieťaťa, s A., že dieťa dajú zapísať do matriky narodených ako nemanželské dieťa obžalovanej C. namiesto obžalovanej B. Následkom tohoto ujednanja — tedy so súhlasom menovaných — sa dostavil obžalovaný A. na notársky úrad, kde na základe nepravdivých údajov, prednesených v smysle spoločného dohovorenia, bolo dieťa zapísané do matriky ako nemanželské dieťa obžalovanej C.

Zmenenie rodinného postavenia dieťaťa bolo tedy uskutočnené zápisom nepravdivej skutočnosti do matriky narodených, a to na základe spoločného konania a spoluúčinkovania obžalovaných.

Z toho plynie, že obžalovaní (tedy aj B. a C.) úmyselne spolupôsobili k tomu, aby do verejnej knihy bola zapísaná nepravdivá skutočnosť o právnom pomere dieťaťa. Táto spoločná činnosť zahrnuje v sebe i právne znaky trestného činu podľa § 400, odst. 1 tr. z., ktorý v dôsledku toho je v ideálnom súbehu podľa § 95 tr. z. so zločinom podľa § 254 tr. z. V takomto prípade však treba každé spolupôsobenie považovať za činnosť pachateľskú. Nemení preto na tomto ani okolnosť, že obžalované B. a C. samé sa nedostavily na notársky úrad cieľom zapísania nepravdivých údajov do matriky narodených a že zápis bol uskutočnený bez ich prítomnosti.

Nemýlili sa tedy súdy nižších stolíc a nezavinily vytýkaný zmätok, keď obžalovaní B. a C. uznali vinnými ako spolupachateľky v smysle § 70 tr. z.

Čís. 6088.

Pro otázku, zda je tu druhá z obou podmínek, za kterých má býti podle § 25, odst. 5, věta prvá, zákona o trestním soudnictví nad mládeží užito ustanovení první hlavy zákona toho na sbíhající se trestný čin, spáchaný vinníkem po dokonání osmnáctém jeho roce, rozhoduje

délka trestu na čin ten stanoveného, nikoliv okolnost, zda trest ten je či není těžší, nežli trest zavření, stanovený § 8 uvedeného zákona na čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1937, Zm I 548/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná uznána vinnou proviněním krádeže podle §§ 171, 173, 176 II c) tr. z. a § 3 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n. a přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku, že obžalovaná spáchala skutkem, uvedeným ve výroku rozsudkovém pod 2. — krádeže zboží v době od 7. května do prosince 1936 —, přestupek krádeže podle § 460 tr. z., jako zmátečný, a v důsledku toho zrušil i výrok o trestu, o ztrátě práva volebního a o podmíněnosti odsouzení, a uznal obžalovanou v tomto bodě vinnou proviněním krádeže podle § 460 tr. z. a § 3 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n.

Z důvodů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 281, č. 10 a 11 tr. ř.

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou, že odčala v Š. pro svůj užitek z držení a bez přivolení R., u něhož byla zaměstnána zprvu jako učednice a pak jako provadačka, cizí věci movité, a to 1. od roku 1935 do 7. května 1936 různé zboží a hotovosti v hodnotě 12.000—15.000 Kč a 2. od 7. května 1936, t. j. po dosažení 18. roku věku svého, do prosince 1936 různé zboží hodnoty 500 Kč nepřevyšující, a že se dopustila skutkem pod 1. uvedeným proviněním krádeže podle § 3 zák. ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. z. a n., a §§ 171, 173, 176 II c) tr. z. a skutkem pod 2. uvedeným přestupku krádeže podle § 460 tr. z., odsoudil ji podle § 460 tr. z. s použitím § 35 tr. z. a § 25, odst. 5 cit. zák. z roku 1931 do tuhého vězení na 2 měsíce a podle § 3 zák. ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n. ke ztrátě práva volebního, a to podle § 1 zákona ze dne 17. října 1919, č. 562 Sb. z. a n., podmíněně se zkušební dobou 2 roků.

Zmateční stížnost státního zastupitelství namítá s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř., že skutek obžalované nahoře pod 2. uvedený byl nalézacím soudem následkem nesprávného výkladu zákona, a to ustanovení 1. věty 5. odst. § 25 zák. ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. z. a n., podřaděn pod ustanovení § 460 tr. z., ač se toto ustanovení k němu nevztahuje a ač měl býti správně kvalifikován jako provinění podle § 3 cit. zák. z roku 1931 a § 460 tr. z. Při tom se dovolává stížnost výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 1. července 1932, č. 29703/32, obírajícího se ustanovením § 25, odst. 5 cit. zák. z roku 1931.

Pokud pak jde o důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř., namítá stížnost, že nalézací soud vykročil ze své moci trestní, uložil-li obžalované trest tuhého vězení a vyslovil-li ztrátu práva volebního, tvrdí, že nalézací soud měl, ježto tu jde ve skutečnosti o souběh dvou provinění krádeže, obžalované uložiti trest zavření podle § 8 cit. zák. z r. 1931 a že nesměl vysloviti, že obžalovaná ztrácí právo volební, poněvadž výrok tento je v případech, v nichž se obžalovaný dopustil pouze provinění podle § 3 cit. zák. z roku 1931, podle § 10 téhož zákona nepřipustný.

Z toho, co uvedeno, plyne, že zmateční stížnost státního zastupitelství je podána ve prospěch obžalované.

Trpí-li rozsudek ve výroku, že obžalovaná spáchala skutkem pod 2. uvedeným přestupek krádeže podle § 460 tr. z., zmatkem podle § 281, č. 10 tr. ř., stížností uplatňovaným, jsou pochybeny i zmíněné výroky rozsudku o trestu a o ztrátě práva volebního.

Námítka stížnosti s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř. uplatňované nelze upříti oprávnění. Rozsudek uznává, že tu jde o souběh dvou trestných činů, a to o souběh trestného činu spáchaného obžalovanou skutkem pod 1. uvedeným před dokonáním 18. rokem s trestným činem spáchaným obžalovanou skutkem pod 2. uvedeným po dosažení 18. roku, a uznává též, že posléze zmíněný trestný čin náleží k příslušnosti okresního soudu. Za tohoto stavu věci je rozhodně pro posouzení, zda námítka stížnosti s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř. uplatňovaná jest odůvodněna či nikoli, ustanovení 1. věty 5. odstavce § 25 zák. ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. z. a n.: »Soud odsuzující vinníka pro trestný čin spáchaný před dokonáním 18. rokem a zároveň pro sbíhající se s ním trestný čin spáchaný později, užije ustanovení této hlavy (t. j. hlavy první tohoto zákona), pokud jde o trestný čin posléze uvedený, náleží-li tento čin k příslušnosti okresního soudu a je-li trestný jen trestem peněžitým nebo trestem na svobodě, který není delší než trest stanovený zákonem na čin spáchaný před dokonáním 18. rokem (§ 8).« Zákonné podmínky, za nichž má soud odsuzující vinníka pro trestný čin spáchaný před dokonáním 18. rokem a zároveň pro sbíhající se s ním trestný čin spáchaný později, užiti, pokud jde o trestný čin posléze uvedený, hlavy první cit. zák. z roku 1931, tedy zejména kvalifikovati posléze zmíněný trestný čin jako provinění po rozumu § 3 téhož zákona, jsou v souzeném případě splněny. Že rozsudek sám uznává, že trestný čin obžalovanou po dosažení 18. roku spáchaný, t. j. skutek pod 2. uvedený, náleží k příslušnosti okresního soudu, bylo již poznamenáno. Pokud jde o další podmínku užiti hlavy první posléze citovaného zákona na trestný čin po dosažení 18. roku spáchaný, je rozsudek toho názoru, že není v souzeném případě dána, a to proto, že trest na svobodě zákonem na přestupek podle § 460 tr. z. stanovený je těžší než trest zavření stanovený § 8 zák. z roku 1931 na provinění krádeže, jehož se obžalovaná do-

pustila skutkem pod 1. uvedeným před dokonáním 18. rokem. Rozsudek je na omylu, má-li za to, že zmíněnou druhou podmínku užiti hlavy první zák. z roku 1931 na trestný čin spáchaný obžalovanou po dosažení 18. roku lze vyloučiti z důvodu jím uvedeného. Vždyť ustanovení 1. věty 5. odst. § 25 zák. o trestním soudnictví nad mládeží nečiní užiti hlavy první tohoto zákona na trestný čin po dosažení 18. roku spáchaný závislým na tom, že trest na svobodě na tento čin zákonem stanovený není t. j. že trest na svobodě na tento čin zákonem stanovený není delší než trest zavření stanovený § 8 cit. zák. z roku 1931 na trestný čin spáchaný vinníkem před dokonáním 18. rokem, nýbrž činí užiti hlavy první tohoto zákona na trestný čin spáchaný vinníkem po dosažení 18. roku výslovně závislým na tom, že trest na svobodě stanovený zákonem na trestný čin spáchaný vinníkem po dosažení 18. roku není delší než trest zavření stanovený § 8 cit. zák. o trestním soudnictví nad mládeží na trestný čin spáchaný vinníkem před dokonáním 18. rokem. Že je tu tato podmínka užiti hlavy první cit. zák. z r. 1931 na trestný čin obžalovanou po dokončeném 18. roku spáchaný, splněna, je zcela nepochybné; neboť na provinění krádeže podle § 3 cit. zák. z r. 1931 a §§ 171, 173, 176 II c) tr. z., jehož se obžalovaná dopustila skutkem pod 1. naznačeným před dokonáním 18. rokem, je podle § 8, odst. 3 zákona z r. 1931 ve spojení s ustanovením § 178 tr. z. stanoven trest zavření od 3 měsíců do 2 a 1/2 roku, kdežto na trestný čin, jehož se obžalovaná dopustila skutkem pod 2. uvedeným, je podle § 460 tr. z. stanoven pouze trest na svobodě od 1 týdne do 6 měsíců. Z toho, co uvedeno, plyne, že skutek obžalované pod 2. naznačený měl býti při správném výkladu ustanovení 1. věty 5. odst. § 25 zák. ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. z. a n., kvalifikován jako provinění krádeže podle § 3 téhož zákona a § 460 tr. z. a že neměl býti kvalifikován jako přestupek krádeže podle § 460 tr. z. S právním názorem citovaného výnosu ministerstva spravedlnosti, že v případech rázu zde v úvahu přicházejícího jde o souběh dvou provinění krádeže, dlužno podle toho, co uvedeno, souhlasiti.

Poněvadž rozsudek trpí podle toho ve výroku, že obžalovaná spáchala skutkem pod 2. uvedeným přestupek krádeže podle § 460 tr. z., zmatkem podle § 281, č. 10 tr. ř. stížností státního zastupitelství uplatňovaným, bylo této stížnosti vyhověti.

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 308 dis.

Porušení povinností uložených soudci v § 2 zákona č. 46/1868 ř. z. a v §§ 45 až 47 patentu č. 81/1853 ř. z., odstranil-li ze spisů zápis o výsledku obviněného, jímž byl sám nařčen z trestného činu, a nahradil-li jej jiným zápisem, neobsahujícím takové obvinění, dával-li si komisi výlohy platit přímo a hotově stranou, a tykal-li si při projednávání sporu s právním zástupcem jedné ze stran.

(Rozh. ze dne 10. února 1937, Ds II 20/36.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců a soudcovských čekatelů nevyhověl odvolání obviněného soudce z nálezu vrchního soudu v Brně jako kárného soudu, pokud jím byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona č. 46/1868 ř. z.

Z důvodů:

Odvolání obviněného z výroku o vině není v žádném směru odůvodněno.

A d 1 n á l e z u: Obviněný uvádí v úvodu svého odvolání, že podává odvolání co do viny pouze ohledně bodů 2 až 4 nálezu, ve vývodech odvolání napadá však nejen výrok o kvalifikaci činu jako služebního přečinu, snaže se dovodit, že šlo o pouhou nepořádnost, což spadá pod hledisko odvolání z viny, ale i přímo výrok o vině, pokud bylo uznáno, že se vměšoval do trestního vyšetřování neoprávněně a využil vaje nedostatečné informovanosti okresního soudce M., a uplatňuje, že byl skutečným zástupcem trestního referenta okresního soudce M., a že tento soudce četl a podepsal nový protokol, který byl sepsán s N. Činí tak neprávem. Obviněný — jak je patrné z protokolu o výsledku obviněného N. — neprovedl tento výslech a nese-psal o něm protokol jako

vyslychající soudce a tudíž jako zástupce trestního soudce, nýbrž uvedl v protokole jako soudce výslech N. provedšího okresního soudce M. a tomuto dal také protokol podepsati, vyznačiv jako datum výsledku den 26. září 1933, kdy se dal původní výslech, aby tak bylo vzbuzeno zdání, že protokol jím sepsaný a dodatečně do spisů založený je původním protokolem, který s obviněným N. sepsal dne 26. září 1933 příslušný trestní soudce M. Tento původní protokol obviněný ze spisů odstranil. Obviněný, proti němuž N. u četnictva a též před soudem (při původním zodpovědném výslechu) vznesl obvinění, že ho k jeho trestnému činu navedl, byl nadto vůbec z výkonu soudcovského vyloučen, ať již z toho důvodu, že byl podezřelý z účasti na onom trestném činu, nebo proto, že byl z ní krivě obviňován a tedy trestným činem poškozen (§ 67 tr. ř.). Kárný senát proto právem uznal, že obviněný jednal neoprávněně. Okresní soudce M. udal jako svědek výslovně, že si obviněný od něho jako od trestního soudce vyžádal předvedení N. z vazby za tím účelem, aby s ním jako exekuční komisař mohl sepsati nějaký účet ve věci vnučené správy, že však obviněný použil tohoto předvedení k rozmluvě s N. o obvinění jím naň vzneseném, že pak žádal na svědkovi, aby N. na místě sepsaného již konstituta sepsal konstitut nový (zřejmě v němž by obvinění obviněného bylo vypuštěno), že to svědek odepřel učiniti, že však obviněný sám proti jeho vůli napsal s N. nový konstitut, který pak svědek dodatečně podepsal. Právem proto kárný senát též vyřkl, že obviněný využil nedostatečné informovanosti okresního soudce M. Ve svém celku je toto kárné provinění, ohroživší správný chod výkonu spravedlnosti hrubým způsobem, již samo o sobě tak závažné, že zakládá služební přečin a nikoli pouhou nepořádnost.

A d 2 n á l e z u: V tomto bodě snaží se odvolání dovodit, že skutek, pro který byl obviněný uznán vinným, totiž že si dával od N. zaplatit výlohy komisi, nebyl výsledkem kárného řízení vůbec prokázán a zejména obviněným doznán. Obviněný sice při svém výsledku u okresního soudu pouze uvedl: »zdá se mi však, že nějaké komisi výlohy mi N. platil«, odvolání však přehlíží, že se obviněný při ústním jednání před kárným senátem výslovně doznal ke všem za vinu mu kladeným skutkům, a tedy též k tomu, že si dával od N. zaplatit výlohy komisi. Pokud jde o posouzení trestnosti tohoto doznání obviněného s hlediska kárného, dovozuje odvolání, že obviněný komisi výlohy od N. přijaté vždy vyznačil ve spise i v cestovním deníku a neporušil tudíž svých povinností. Odvolání však přehlíží, že obviněný nebyl uznán vinným, že komisi výlohy přijímal nemaje na ně nároku anebo v neoprávněné výši, nýbrž jediné, že si dával komisi výlohy platit přímo a hotově stranou. Tento postup je nepřipustný vzhledem k ustanovení § 1 vládního nařízení ze dne 15. prosince 1925, č. 250 Sb. z. a n., které zakazuje soudcům přijímat v hotovosti platby, jež se mají u nich konati. U komisi výloh bylo pak výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 17. ledna 1929, č. 50.494/28, uveřejněným ve Věstníku ministerstva spravedlnosti, roč. XI, č. 2, ještě zvláště nařízeno, že, nejsou-li komisi výlohy kryty zálohou od strany předem vyžádanou, mají býti vyžádány

od strany poplatkovým lístkem, který však nesmí býti dříve vyhotoven, dokud není na spise potvrzení o učiněném zápisu v cestovním deníku.

Ad 3 nález u: Kárné provinění obviněného v tomto bodě jest obviněným doznaná a kárným senátem zjištěná skutečnost, že obviněný jako soudce při projednávání sporů, v nichž jednou stranou byl O. a druhou stranu zastupoval advokát Dr. P., přítel obviněného, při ústních jednáních tykal Dr. P-ovi. Kárný senát dovodil, že tato okolnost vzhledem k tomu, že šlo o spory, které trvaly poměrně dlouho a byly rozhodovány obviněným v neprospěch O. a jeho manželky, mohla vzbuditi u těchto domněnku, že obviněný jako soudce při projednávání a rozhodování těchto sporů v důsledku přátelství k Dr. P., které projevoval tykáním i při ústních jednáních, nadržuje straně jím zastoupené. Vzhledem k tomuto stavu věci nebylo třeba prováděti obviněným nabídnuté důkazy ani o tom, jak se chová vůči Dr. P., neboť kárný senát hodnotil pouze obviněným doznané tykání Dr. P-ovi, ani o tom, že obviněný nikterak Dr. P-ovi, resp. stranám jím zastoupeným, nenadržoval, protože ani v tomto směru nebyl obviněný uznán vinným. Návoru projevenému v odvolání, že zjištěné tykání obviněného Dr. P-ovi při projednávání sporů je s hlediska kárného nezávadné, nelze přisvědčiti. Podle § 46 soudní instrukce je povinností soudce, aby konal svůj úřad soudcovský s přísnou nestranností, podle § 47 soudní instrukce má se pak soudce při výkonu svého úřadu vystříhati všeho, co by bylo způsobilé snížení důvěry k jeho soudcovským úkonům a jich nestrannosti. Že by zjištěné tykání obviněného Dr. P-ovi při projednávání sporů, v nichž tento zastupoval jednu stranu, nebylo způsobilé snížení důvěry v nestrannost soudcovských úkonů obviněného za uvedených zjištěných okolností případu, odvolání se ani nesnaží dovoditi. Odvolání, které vytýká, že obviněný byl uznán vinným pouze pro dojem, jaký měl O., přehlíží právě, že kárná závadnost jednání soudcova nevyžaduje, aby bylo skutečně odůvodněno podezření ze stranickosti, nýbrž že stačí, mohlo-li jednání soudcovo u třetích osob vzbuditi dojem stranickosti. Tomu tak bylo ve sporech manželů O., u nichž odvolání samo zdůrazňuje, že šlo o vášnivě sporné strany, které každého střetnutí použily k hádkám a výstupům; neboť u takových vášnivě proti sobě zaujatých stran stačil každý sebe-menší projev známosti obviněným vůči Dr. P. projevený k domněnce o stranickosti obviněného, a právě proto měl se obviněný tím spíše vystříhati všeho, co by mohlo tento dojem stranickosti vzbuditi nebo zesílit, hledě k tomu, že tykání je podle obecného nazírání projevem skutečně důvěrného přátelství a že se toto přátelství zvláště zdůrazňuje, činí-li takový projev soudce i při výkonu svého úřadu vůči advokátu jako právnímu zástupci strany. Že toto tykání vzbudilo u O. skutečně dojem stranickosti obviněného, je patrné z obsahu jeho stížnosti na vrchní soud. Okolnost v odvolání uvedená, že obviněný byl svědkem tykání mezi soudci a advokáty a proto si nebyl vědom kárné závadnosti svého jednání, je pro otázku viny nerozhodná, protože nepoznání kárné závadnosti jednání soudce neomlouvá.

Ad 4 nález u: V tomto bodě napadá odvolání pouze kvalifikaci činu obviněného za služební přečin. Odvolání přehlíží, že kárný senát shledal skutkovou podstatu služebního přečinu v souhrnu jednání obviněného, což kárný soud odvolací schvaluje, ježto, jak bylo dovozeno, skutek ad 1 nález u uvedený dlužno kvalifikovati sám o sobě za služební přečin, nutno ovšem i ostatní jednání obviněného sub 2 až 4 nález u uvedená, třeba by šlo jinak jen o služební nepořádnosti, spolu s tímto jednáním ad 1 nález u uvedeným kvalifikovati podle § 2 zák. čís. 46/1868 ř. z. za služební přečin a při tom přihlídnouti k tomu, že se obžalovaný provinil kárně ve více směrech.

Čís. 309 dis.

Služební přečin podle § 2 zákona čís. 46/1868 ř. z., nazval-li soudce svědka »denunciantem«.

(Rozh. ze dne 10. února 1937, Ds II 23/36.)

Nejvyšší soud jako odvolací kárný soud v kárných věcech soudců uznal v kárné věci obviněného soudce o odvolání vrchního státního zastupitelství jako kárného žalobce proti nález u vrchního soudu jako kárného soudu první stolice takto právem:

Odvolání kárného žalobce se vyhovuje, kárný nález, jímž byl obviněný uznán vinným nepořádností podle § 2 zák. čís. 46/1868 ř. z. a odsouzen k pořádkovému trestu důtky, se změňuje ve výrocích o kvalifikaci činu a o trestu a obviněný uznává se vinným služebním přečinem podle § 2 zák. čís. 46/1868 ř. z. a odsuzuje se podle § 6, lit. a) téhož zákona ke kárnému trestu přeložení ve stejné hodnotě na jiné služební místo bez nároku na stěhovací útraty.

Z důvodů:

Odvolání vrchního prokurátora, napadající kárný nález ve výroku o vině, pokud jím bylo vysloveno, že porušení služebních povinností, jímž byl obviněný uznán vinným, zakládá pouhou nepořádnost, a dovozuji, že toto porušení služebních povinností nutno kvalifikovati jako služební přečin, je plně odůvodněno.

Při posuzování, zda porušení služebních povinností soudcem dlužno pokládati za služební přečin, či za pouhou nepořádnost, je podle § 2, odst. 1 zák. čís. 46/1868 ř. z. přihlídnouti ke způsobu a stupni porušení služebních povinností, dále k tomu, zda se porušení to snad opákovalo, a konečně k přitěžujícím okolnostem. Kárný senát, posuzuje porušení služebních povinností obviněným s těchto hledisek, došel k úsudku, že u obviněného jde o pouhou nepořádnost, protože nedošlo ke skutečnému porušení, nýbrž pouze k ohrožení právních statků v § 47 soudní instrukce uvedených, porušení služebních povinností se neopa-

kovalo a polehčující okolnosti částečného doznání a zachovalosti mají převahu nad jedinou přitěžující okolností, že se výrok obviněného stal za napjatých politických poměrů v R. Právem dovozuje odvolání vrchního prokurátora, že všechny tyto předpoklady jsou nesprávné a mylné.

Podle § 47 soudní instrukce má se soudce vystříhati všeho, co by bylo způsobilé snížení důvěry k jeho soudcovským úředním výkonům nebo vážnost stavu soudcovského vůbec. Porušení povinností podle § 47 soudní instrukce nevyžaduje, aby toto snížení důvěry a vážnosti stavu skutečně nastalo, stačí pouhá způsobilost jednání soudcovy v tomto směru. Dlužno však poukázat k tomu, že v případě porušení služebních povinností podle § 46 soudní instrukce, jímž byl obviněný rovněž uznán vinným, porušil obviněný skutečně požadavek nestrannosti svého úřadu a tudíž porušil právní statek tímto ustanovením chráněný. K tomuto porušení došlo, poněvadž podle zjištění kárného nálezu obviněný projevil stranickost jednak v tom, že svědka M. ještě před započítím jeho soudního výsledku jako svědka urazil výrokem »denunciant«, který pak po skončení výslechu tohoto svědka při uplatňování jeho nároku na svědečné v přítomnosti svědka N. opakoval ještě ve formě »udavač«. Uváží-li se kárným soudem první stolice uvedená přitěžující okolnost, že čin obžalovaného se stal za napjatých politických poměrů v R., jakož i tato přitěžující okolnost, že obviněný — byť i při téže příležitosti, přece časově odděleně — čin svůj opakoval, nelze tvrdit, že by polehčující okolnosti převažovaly, naopak uvedené okolnosti přitěžující převažují i když ne číselně, tedy svou závažností nad okolnostmi polehčujícími, z nichž jedna — doznání — byla splněna jen částečně.

Ze znění § 2 zák. čís. 46/1868 ř. z. je však zřejmo, že o kvalifikaci porušení služebních povinností rozhoduje především jeho způsob a stupeň. Je-li porušení služebních povinností hrubé, nebo závažné, je služebním přečinem bez ohledu na to, stalo-li se opětovně nebo za okolností přitěžujících.

Hodnotí-li se pak náležitě způsob a stupeň porušení služebních povinností obžalovaným, nemůže býti pochybností o tom, že zakládá služební přečin a nikoli pouhou nepořádnost. Správně poukazuje odvolání vrchního prokurátora k tomu, že kárný senát zjistil, že případ X. byl nejvýš nebezpečný a vážný a že vyvolal v R. velký rozruch mezi obyvatelstvem a že obviněnému bylo to vše známo, protože v onom případě fungoval jako soudce vyšetřující a dožádaný. Kárný senát sám dovodil, že již proto bylo povinností obviněného, aby postupoval v případě Y., otce X., s největší objektivností a zanechal všeho, co by mohlo vzbudit jen zdání určité stranickosti, že ani v případě, že by byl svědek M. opravdu udal trestný čin Y., obviněný nebyl oprávněn vytykáti mu to, protože svědek užil jen svého práva, zaručeného mu v § 86 tr. ř., a že jednání obviněného mohlo, hledíc k tehdejšímu napjatému poměru mezi národnostmi v R., vzbudit v loyálním občanu nedůvěru nejen k obviněnému samotnému jako soudci, nýbrž i v nestrannost soudců vůbec.

I když se při posuzování činu obviněného hledí na to, že šlo o soudce fyzicky i služebně poměrně mladého — obviněný neměl v době spáchání činu ještě ani čtyři roky celkové služby u soudu — a i když se hledí k tomu, že konal službu za poměrně obtížných poměrů, přece nelze popřít, že jak dosavadní služba v celku, tak i služba v politicky exponovaném místě musily poskytnouti obviněnému již dostatečných zkušeností, aby si byl vědom, že nesmí svědka urážeti označením ho za denuncianta, udavače. Nelze připustit, aby občan, který, byv svědkem trestného činu podle zákona na ochranu republiky, vydává o tom svědectví a koná tak své občanské právo a svou svědeckou povinnost, byl soudcem jej vyslyšajícím takto napadán a urážen, i když sám byl trestní oznámení učinil. Jde o porušení služebních povinností tak hrubé a tak závažné, že již samo o sobě, bez ohledu na to, zda bylo opakováno a zda se stalo za okolností přitěžujících, zakládá služební přečin podle § 2 zák. čís. 46/1868 ř. z.

Čís. 310 dis.

Pomer zodpovednosti sudcu podľa trestných zákonov a podľa zákona disciplinárneho.

Disciplinárnu zodpovednosť sudcu odsúdeného podľa niektorého trestného zákona treba vždy skúmať osobitne s toho hľadiska, či príslušný jeho čin a odsúdenie zaň sú podľa okolností prípadu spôsobilé poškodiť úradné alebo stavovské záujmy chránené disciplinárnym zákonom.

Použitie tejto zásady, bol-li sudca odsúdený za prestupok, ktorého sa dopustil riadiac motorové vozidlo.

(Rozh. zo dňa 22. marca 1937, Ds III 109/36.)

Najvyšší súd ako odvolací súd v kárných veciach sudcov v kárnej veci proti sudcovi pre služebný přečin podľa § 2 zák. č. 46/1868 ř. z. vyhovel odvolaniu obviněného a zmenil nález disciplinárneho súdu prvej stolice tak, že sprostil obviněného sudcu obvinenia zo služebného přečinu, vzneseného proti nemu usnesením disciplinárneho súdu zo dňa 27. augusta 1936.

D o v o d y:

Predmetom rozhodovania disciplinárneho odvolacieho súdu je iba odvolanie obviněného z výroku o vine a treste.

Odvolanie obviněného je opodstatnené, pokiaľ napádajúc výrok o vine poukazuje na disciplinárnu beztrestnosť obviněného v podstate na tom základe, že nijak neporušil povinnosti uložené mu ako sudcovi.

Ako disciplinárne previnenie trestá sa u sudcu porušenie povinností, ktoré sú mu uložené jeho úradom alebo služebnou prisahou (§ 2 disc. zák.). Prípad, o ktorý tu ide, mohol by spadať pod hľadisko porušenia povinností uložených úradom a treba skúmať, nakoľko tieto povinnosti

boly porušené spôsobom zakladajúcim disciplinárnu zodpovednosť obvineného sudcu tým, že sa tento ako riadič auta dopustil neopatrnosti spojenej s poranením inej osoby a že bol za to trestným súdom odsúdený pre prestupok podľa § 335 tr. z. z r. 1852, platného v českých zemiach.

Povinnosti uložené sudcovi sú uvedené v § 47 súdnej inštrukcie. Tu je sudcovi uložená medzi iným aj povinnosť, aby sa aj mimo úradu bezvadne choval; tomu by sa ovšem mohlo priečiť aj neopatrné konanie obvineného, ktoré viedlo k telesnému poškodeniu iného a k odsúdeniu obvineného trestným súdom. Z citovaného ustanovenia súdnej inštrukcie nelze však všeobecne usudzovať, že by každé prestúpenie uvedenej povinnosti už zakladalo disciplinárne previnenie aspoň prvého stupňa, totiž neporiadnosť, za ktorú by mal byť sudca disciplinárne potrestaný podľa § 3 disc. zák.

Vo všetkých oboroch právneho života sa proti previnilcovi proti právnemu poriadku nastupuje trestom len za previnenia zvlášť kvalifikované, pri čom sa sledujú represívne a preventívne ciele primerané vždy významu previnenia pre okruh záujmov, ktoré príslušný obor práva chráni. Nemôže tomu byť preto inak ani pre obor práva disciplinárneho; aj s hľadiska tohoto práva treba rozlišovať medzi porušením povinností, ktoré podliehajú sankcii disciplinárneho potrestania alebo nie.

Z povahy a z účelu potrestania stavovským súdom sa podáva, že disciplinárne previnenie proti bezvadnému chovaniu mimo úradu musí mať istý účinok na samo sudcovské postavenie sudcovo, lebo práve len z tohoto sudcovho postavenia vychádza zvláštna, od inej trestnej pravomoci odchylná disciplinárna trestná moc stavovského súdu nad previnilým sudcom; disciplinárne tresty sú takej povahy, že prejavujú svoj účinok len v sudcovom stavovskom úradnom postavení a konečne podľa ich povahy aj účel týchto trestov je pôsobiť represívne a preventívne k ochrane sudcovského stavu a úradu pred činmi jeho príslušníkov, ktoré by mohli sudcovský stav a úrad poškodiť v jeho cti, vážnosti a dôvere verejnosti. Keď sa však bere zreteľ k tomuto prirodzenému základu disciplinárnej zodpovednosti, musí sa uznať, že k nej nestačí prestúpenie povinnosti bezvadného chovania vo všeobecnosti, ale treba, aby tu bolo porušenie povinnosti k disciplinárnej trestnosti adekvátne, a tým je porušenie povinnosti uloženej podľa posledného prípadu § 47 súdnej inštrukcie, aby sudca opominul všetko, čo by bolo spôsobilé zmenšiť dôveru v úradné sudcovské úkony, alebo úctu k stavu, ku ktorému patrí.

S tohoto hľadiska je treba skúmať aj význam odsúdenia pre trestný čin podľa niektorého z trestných zákonov (obecného, policajného, dôchodkového a pod.). Treba tu mať na zreteli, že trestné zákony — obecný aj špeciálne — sledujú ochranu iných záujmov než disciplinárny zákon; je preto súbeh trestnosti podľa týchto zákonov a zákona disciplinárneho daný vtedy, keď pachateľov čin zasahuje do stéry chránenej obojím zákonodarstvom. Z toho plynie, že sa v každom prípade nekryje trestná zodpovednosť podľa obecného trestného zákona so zodpovednosťou disciplinárnou a že tak, ako disciplinárna zodpovednosť je podľa povahy disciplinárne stihaného činu daná aj vtedy, keď čin nepodlieha

trestu podľa iných zákonov, nie je naopak ani odsúdenie pre trestný čin podľa obecného trestného zákona nevyhnutne a samo o sebe už aj základom pre posúdenie činu podľa disciplinárneho zákona. Disciplinárnu zodpovednosť sudcu odsúdeného podľa niektorého trestného zákona treba vždy skúmať osobitne s hľadiska a podľa smernice, jako bola vyššie dovedená, tedy podľa toho, či čin a odsúdenie zaň sú podľa okolností prípadu spôsobilé poškodiť úradné alebo stavovské záujmy chránené disciplinárnym zákonom.

V súdom prípade neopatrnosť obvineného, pre ktorú bol trestným súdom odsúdený, nedotyka sa nijak dôvery v jeho sudcovské úkony a treba len skúmať, či bola sama alebo vo spojení s odsúdením spôsobilá zmenšiť úctu ku stavu sudcovskému. Odvolací disciplinárny súd neuznáva v tomto prípade ani čin sám, ani však odsúdenie preň za skutočnosti takej povahy. Čin sám nie je ani v nejakej vzdialenej súvislosti s príslušenstvom obvineného ku stavu sudcovskému, zostávajúc celkom v okruhu jeho mimoslužebných súkromných vecí. Pre tento čin, ktorý spočíva v neopatrnosti len v ojedinelom prípade, keďže proti obvinenému nebolo dosiaľ nič závadného ani v tomto obore, nelze uznať na takú vadu charakteru obvineného, ktorá by ho aj pre okruh takých vecí činila nehodným úcty, ktorej musí byť dbalý každý príslušník sudcovského stavu v záujme cti tohoto stavu. Sníženie tej úcty nenastalo ani odsúdením obvineného rozsudkom prestupkového súdu pre prestupok podľa § 335 tr. z. k podmienenému peňažitému trestu, lebo základom odsúdenia bola i pri tom púha neopatrnosť v dodržovaní predpisov jazdného poriadku (»rezanie« zatačky); pokiaľ podľa trestných rozsudkov úraz z toho nastal spoluzavinením samého poškodeného motocyklistu, idúceho do zatačky značnou rýchlosťou, nie je možné ani so zreteľom na nastalý úraz považovať neopatrnosť v tomto prípade za také konanie, ktoré by obvineného sudcu snižovalo v jeho spoločenskom postavení alebo inak bolo na ujmu jeho bezúhonnosti s hľadiska mravného. Ani povaha samého poškodenia (úraz ukazováka pravej ruky) nebola tu takého rázu, že by tým bola zvlášť zaujatá pozornosť verejnosti k tomuto prípadu, takže ani z dôvodu nepriaznivej kritiky neopatrnosti obvineného, pri ktorej by sa bolo poukazovalo zvlášť na jeho sudcovské postavenie a tým by jeho sudcovská česť bola trpela, nie je daný základ k posudzovaniu činu a jeho dôsledkov za také, ktorými bola sudcovská česť znevážená.

Odvolací disciplinárny súd nespoznal tedy v tomto prípade žiaden z predpokladov v smysle vývodov v prvej časti odôvodnenia stanovenej; pre ktoré by prestupok obvineného, za ktorý inak už znáša následky podľa obecného trestného zákona, mal byť ešte zvlášť posudzovaný za disciplinárne previnenie. Preto obvineného sprostil obvinenia v tomto smere proti nemu vzneseného.

Čís. 311 dis.

Jde o kárný přečin porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, vstoupil-li advokát v nepřipustný poměr ke kandidátu advokacie, přičící se povaze a úkolu přípravy kandidáta advokacie pro bu-

ducí samostatné zaměstnání, poskytuje mu výhody za získání klientů a umožňuje mu nedostatečným dozorem samostatné vedení právních věcí a nedovolená ujednání s klienty o honorářích a časté a tím nápadné styky s úředníkem zemského finančního ředitelství.

Jde o kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, udržoval-li kandidát advokacie časté a tím nápadné styky s referentem odvolací instance zemského finančního ředitelství, a o kárný přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, ujednal-li kandidát advokacie s advokátem, u něhož byl zapsán, neobvykle vysoké požitky za akvisiční činnost.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1937, Ds I 19/36.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání zástupce advokátní komory z nálezu disciplinární rady advokátní komory, jímž byli obviněni JUDr. A. a JUDr. B., advokáti v P., zproštění obvinění, vzneseného na ně pro kárné přečiny porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a pokud jím byl obviněn JUDr. C., kandidát advokacie v P., zproštění obvinění z kárných přečinů porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený kárný nálezný v ten smysl, že uznal I. obviněné Dr. A. a Dr. B. vinnými, že vstoupili v nepřipustný poměr ke kandidátu advokacie, přičítají se povaze a úkolu přípravy kandidáta advokacie pro budoucí samostatné zaměstnání, poskytuji mu výhody za získání klientů a umožňuje mu nedostatečným dozorem nedovolená ujednání o honoráři a časté a nápadné styky s úředníkem zem. finančního ředitelství, který byl později odsouzen pro zločin zneužití úřední moci, a že tím spáchali kárný přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu; II. obviněného C. uznal vinným I. že se přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu dopustil i tím, že udržoval časté a nápadné styky se zpravodajem odvolací stolice, který byl později porotním soudem odsouzen pro zneužití úřední moci; 2. přečinem porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaným tím, že s advokáty, u nichž byl zapsán, ujednal za akvisiční činnost neobvykle vysoké požitky.

Z d ů v o d ů :

Obviněným Dr. A. a Dr. B. kladlo se v podstatě za vinu, že získávali prostřednictvím kandidáta advokacie Dr. C., u nich zaměstnaného, klienty a že umožnili tomuto kandidátu advokacie samostatné vedení právních věcí, že ujednali mezi sebou dohodu o převzetí právních věcí v souvislosti s přestoupením kandidáta advokacie do kanceláře druhého, dále, že tomuto kandidátu advokacie umožnili požadování nepřiměřených odměn od klientů a časté a nápadné styky s úředníkem finančního ředitelství, který později byl obžalován a odsouzen pro zneužití úřední moci, a Dr. B-ovi mimo to ještě, že ujednal s kandidátem advokacie nepřipustnou úmluvu o honoráři.

Kárná rada vynesla co do obou obviněných, Dr. A. a Dr. B., nálezný zprošťující jednak z toho důvodu, že nevzala za prokázanou skutkovou podstatu, jednak proto, že v tom, co zjistila, neshledala nic závažného.

Odvolání namítá plným právem, že se kárná rada zřejmě neobírala obsahem spisů krajského soudu trestního, jejichž v úvahu přicházející části byly čteny.

Jsou to nejprve údaje Dr. A. a Dr. B., kteří v uvedené trestní věci byli slyšeni jako svědci; z údajů těch vyplývá nade vší pochybnost, že jak Dr. A., tak i Dr. B. přenechali jistou část své agendy, a to zejména věci daňové (finanční) ke zcela samostatnému vyřizování koncipientu Dr. C., který byl zaměstnán postupně v obou advokátních kancelářích, ponechávající mu úplně volnou ruku v tomto ohledu, a to jak ve vyřizování písemném, tak i v jednání se stranami a stanovení výše honoráře, jakož i v osobních intervencích u zpravodaje zem. fin. ředitelství, který byl později odsouzen pro zločin zneužití úřední moci.

Tvrdí-li nyní v kárném řízení obviněný Dr. A., že vykonával dozor nad pracemi Dr. C-a a že podání a dopisy kontroloval a podpisoval, je toto zodpovídání naprosto nehodnověrné. — — —

Je tedy provedenými výsledky kárného řízení dostatečně prokázáno, že jak obviněný Dr. A. tak i obviněný Dr. B. nedostatečným dozorem nad kandidátem advokacie Dr. C. a nedostatečným sledováním svěřených mu věcí umožnili jmenovanému koncipientu samostatné vedení právních věcí a časté a jak bude později dovozeno, nápadné jeho styky s referentem zem. finančního ředitelství, který byl odsouzen porotním soudem pro zločin zneužití moci úřední.

I když se v této souvislosti nedá vzhledem k výpovědi Dr. C. a pro nedostatek opačných usvědčujících důkazů žádnému z obou jmenovaných obviněných prokázati přímá neb vědomá účast na tom, že Dr. C. ujednával se stranami ve věcech daňových procentuální odměnu podle částek, které budou odvolacím úřadem odepsány, přece jenom dlužno jak Dr. A. tak i Dr. B. činiti odpovědnými za to, že uvedeným nedostatečným dozorem, ba dokonce svěřením daňové agendy k samostatnému vyřizování Dr. C-ovi umožnili tomuto uvedený čin, za který byl kárným náleznem též uznán vinným.

Že nešlo o pouhé přenechání určité části agendy Dr. C-ovi k samostatnému vyřizování, nýbrž že oba obvinění vstoupili k Dr. C. v takový vztah, který se velmi přibližoval provozování advokacie ve společnosti s koncipientem, tedy s osobou, která neměla ještě zákonných podmínek pro takový poměr, plyne jednak ze způsobu honorování jmenovaného koncipienta a ze způsobu, jakým byli při přechodu koncipientově z kanceláře jednoho obviněného do kanceláře druhého obviněného převedeni klienti, jejichž věci onen koncipient samostatně obstarával, totiž pouhou dohodou mezi oběma obviněnými. Uvedený předpoklad plyne i ze skutečnosti, že podle doznání Dr. A-a měl Dr. C. kromě ujednaného vysokého platu i nárok na remuneraci v neudané výši.

Vezme-li se zřetel na odměnu vyplácenou obviněným Dr. A. koncipientu Dr. C. a zejména na její neobvyklou a zřejmě nápadnou výši 5.000 Kč měsíčně, byť i teprve v pozdější době, a přihlédně-li se k doznání obviněného Dr. A., že Dr. C. přivedl do jeho kanceláře značný počet klientely, a to jak ve věcech daňových, tak i ve věcech jiných, je

nasnadě, že výše odměny byla v přímém vztahu ke klientele, kterou Dr. A. získal přijetím Dr. C-a, který byl dříve zaměstnán ve »Svazu průmyslníků«, za koncipienta. Že tento závěr je plně opodstatněn, dokazuje další okolnost, že Dr. A. vyplatil Dr. C-ovi při jeho přestupu do kanceláře Dr. B. odměnu 10.000 Kč, což vše nasvědčuje tomu, že šlo o vyplácení podílu na zisku. U obviněného Dr. B. je tato skutečnost zřejmá již z ujednání, jakým způsobem bude Dr. C-ovi vyplácen nezvykle vysoký honorář ve výši 6.000 Kč, a to, že si jej bude Dr. C. vybírat z palmárních účtů případů jím samostatně vyřizovaných, jak Dr. C. ve svém vyjádření z 23. listopadu 1934 výslovně doznal a jak to přiznal i Dr. B. ve svém vyjádření z téhož dne. Kdyby bylo skutečně šlo jen o to, aby Dr. C. dostal svůj plat i při možném nedostatku peněz, nebylo by bývalo zapotřebí ujednání, aby si svůj plat vybral výlučně z oněch peněz, které došly z věcí jím samostatně vyřizovaných. Z výše platu a z celého postupu Dr. C-a, kterýžto postup nemohl zůstat obviněným Dr. A. a Dr. B. utajen, nutno usouditi že zmíněné platy byly částečně i odměnou za získávání klientely.

Pokud jde o otázku, zda převedení klientů, jejichž věci samostatně vyřizoval Dr. C., z kanceláře Dr. A. na kancelář Dr. B. stalo se způsobem závadným, nutno přihlídnouti k původním údajům obviněného Dr. B. a Dr. A., z nichž plyne, že již v době, kdy se Dr. B. chtěl přestěhovati z V. do P., bylo ujednáno s Dr. A., že věci finanční a jiné, které vede Dr. C. u Dr. A., postoupí tento kanceláři Dr. B. podle zvláštního seznamu a že pak Dr. A. z kolegiality k Dr. B. tak učinil a pouhé sdělení Dr. B-a a Dr. C-a, že klienti si přejí zastoupení kanceláři Dr. B.

Svoje původní tvrzení oba obvinění sice později v kárném řízení poněkud změnili, avšak nejen že nijak neprokázali neb jinak hodnověrně neosvědčili, že by klienti byli dali k takovému postupu výslovný příkaz, ani netvrdili, že by se převedení klientů bylo stalo na přání všech klientů. Nutno proto označiti způsob, jakým došlo k převodu klientů z kanceláře Dr. A. do kanceláře Dr. B., a to na podkladě pouhého ujednání mezi oběma obviněnými, za nepřipustný, zejména když otázka vyúčtování útrat zůstala nevyjasněna, a když Dr. A. nevypověděl předem těmto svým klientům plnou moc, nevyžádal si od nich souhlas a o postoupení je ani neuvědomil.

Zjištěné jednání obviněných, které se stalo předmětem jednání před soudem porotním a bylo přetřásáno i v tisku, mělo za následek nejen zlehčení cti a vážnosti stavu, neboť uvedeným postupem obou obviněných byla čest a vážnost stavu advokátského dotčena v míře nemalé, nýbrž odporuje i povinností povolání, které má advokát nejen vůči svým klientům, nýbrž i vůči své stavovské organizaci, a je i v příkrém rozporu s ustanovením § 1 novely a s účelem přípravné služby koncipientské.

Než oprávnění nelze upřítí odvolání zástupce advokátní komory ani pokud směřuje proti výroku kárného nálezu, jímž byl obviněný Dr. C. částečně zproštěn od obvinění, že se kárného přečinu dopustil i tím, že

s advokáty, u nichž byl zapsán, ujednal za svoji akviziční činnost neobvykle vysoké počitky a že udržoval časté a nápadné styky s referentem odvolací instance, který byl porotním soudem odsouzen pro zneužití úřední moci.

Je sice správný názor kárné rady, že k výkonu povolání náleží i intervence u úřadů, než kárná rada zřejmě přehlídá údaje svědků, jimiž je zjištěno, že šlo o velmi časté intervence, které se opakovaly i několikrát za den, jak to doznal i Dr. C. sám ve svém vyjádření ze dne 23. listopadu 1934 a které se nejen svým počtem, nýbrž i důvěrností a kamarádským rázem staly nápadnými. Je nasnadě, že intervenování takovýmto způsobem, jak se stalo, muselo u osob je pozorujících vzbuditi dojem, že se děje něco protizákonného, resp. stranického, což vše bylo způsobilé přivoditi zlehčení cti a vážnosti advokátního stavu, k němuž nutno počítati i kandidáty advokacie, zvláště když byl onen referent později odsouzen pro zločin zneužití úřední moci, a to i v případě, pro který Dr. C. u něho intervenoval.

Pokud jde o další bod obvinění, vzneseného na Dr. C., bylo již nahoře dovozeno, že nápadně vysoká odměna, kterou dostával Dr. C. jednak ve výši 5.000 Kč od Dr. A., jednak ve výši 6.000 Kč od Dr. B. měsíčně, byla ve spojitosti s přimosem klientely do uvedených advokátních kanceláří; dlužno proto již z tohoto důvodu dospěti k úsudku, že šlo o odměnu za akviziční činnost, tedy že důvod vyplácení tak vysokého honoráře nebyl nezavadný, to tím více, když šlo vlastně o zastřeny podíl na zisku kanceláře, který se zřejmě zvýšil přivedením klientely Dr. C-a. Tím byla zlehčena nejen čest a vážnost stavu, nýbrž vzhledem k nedovolené akviziční činnosti porušeny i povinnosti povolání. Jelikož pak uvedené jednání obviněného Dr. C. nezůstalo skryto, nýbrž dostalo se k vědomí veřejnosti, takže bylo přivedeno nebezpečí, že by mohlo míti za následek nepříznivý úsudek veřejnosti o celém stavu advokátském, jsou splněny předpoklady pro podřazení jednání obviněného nejen pod přečin porušení povinností povolání, nýbrž i pod přečin zlehčení cti a vážnosti stavu.

Čís. 312 dis.

Jde o kárný přečin porušení cti a vážnosti stavu, opominul-li příslušník stavu advokátského jakožto právní zástupce opětovně zachovati vůči soudu povinnou úctu a vážnost.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1937, Ds I 28/36.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání návladního advokátní komory z nálezu disciplinární rady advokátské komory, jímž byl obviněný kandidát advokacie zproštěn kárného přečinu porušení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený kárný nálezn v tom směru, že uznal obviněného kandidáta advokacie vinným kárným přečinem porušení cti a

vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že v letech 1931—1934 jako právní zástupce při soudních jednáních u okresního soudu opětovně opominul zachovati vůči soudu povinnou úctu a vážnost.

Z d ů v o d ů:

Kárný nález disciplinární rady zjišťuje, že obviněný byl při soudních jednáních čtyřikrát trestán pořádkovou pokutou. Podle pravoplatných soudních usnesení, na něž nález poukazuje, stalo se tak dne 15. června 1931, 15. listopadu 1932, 3. května 1933 a 23. května 1934 a obviněnému byly uloženy podle § 200 c. ř. s., nebo podle § 236 tr. ř. pořádkové pokuty 20 Kč, 200 Kč, 100 Kč a 500 Kč. Netřeba se vypořádati se stanoviskem kárné rady, že není vázána těmito výroky soudu o pořádkových pokutách, pokud v nich bylo shledáno, že obviněný porušil povinnou úctu k soudu, neboť jisto je, že neprováděla-li kárná rada nové důkazy, vzala-li naopak za základ svého rozhodnutí ony výsledky průvodní, jak vysvítaly z příslušného spisového materiálu přečteného při ústním kárném líčení, a neučinila-li vůbec o chování obviněného u soudu odchýlných zjištění, k nimž podle stavu věci neshledává příčiny ani kárný soud odvolací, nelze prostě přejíti závěry soudu vyslovené nejen soudem ukládajícím trest pořádkový, nýbrž ve věcech C 325/32 a C 83/34 okresního soudu v N. v důsledku podané stížnosti a konaného šetření též krajským soudem jakožto soudem stížnostním. Jde tu především o závěry, že obviněný opětovně rušil soudní jednání nemístným křikem, hádáním a poznámkami, že před soudem vystupuje agresivně i proti soudci a na něho útočí, že se choval způsobem, který hrubě porušoval úctu, jakou zachovávatí je každý povinen, že nepřipustným způsobem rušil jednání, neustal takto se chovati ani po napomenutí a pohrůžce soudcově, že použil slov, která jsou před soudem nedůstojná a která možno považovati za hrubé porušení vážnosti, že po napomenutí, aby při výměně slov s procesní stranou nekřičel a slušně se choval, obrátil se proti soudci a křičel a když mu bylo odňato slovo, vyskočil od stolu s rukama vzhůru a udeřil spisy o stůl, že i po odnětí slova dále křičel a velmi silně bouchl rukou o stůl a že konečně i po uložení pokuty a odnětí slova si počínal tak, že soudci vůbec znemožnil jednání. Tento skutkový stav nebyl výsledkem řízení před disciplinární radou nikterak pozmeněn nebo zeslaben. Usuzuje-li kárný nález na objektivní podklad obhajoby obviněného, že příčinou veškerých jeho výstupů u soudu nebylo pouze vlastní jeho chování, nýbrž i chování soudcovo, nemůže ani toto hledisko býti shledáno pro obviněného omluvným a za dostačující podklad názoru, že čest a vážnost advokátského stavu zmíněným způsobem nebyla poškozena. Předpisy trestního a civilního soudního řádu poskytují právnímu zástupci jednajícimu před soudem vždy dostatečnou možnost, aby proti možným nepřístojnostem a závadám v postupu projednávajícího soudce hledal nápravu jen cestami, jež odpovídají zákonným formám soudního řízení; ani vybōčení soudcovo z mezí vytýčených mu zákonem neopravňuje ještě advokáta nebo advokátního koncipienta, aby se choval tak, jak zjišťují citovaná již usnesení

okresního soudu, pokud se týče krajského soudu. Uvedené tam chování obviněného, jež po čtyřikrát v letech 1931—1934 zavdalo soudu podobně k pořádkovým trestům a jež se stalo v přítomnosti stran, bylo způsobilé vážně poškoditi čest a vážnost stavu, do jehož řad obviněný chce vstoupiti, nebo k němuž již přípravou svojí praxí jako koncipient náleží; obviněnému nemohlo ani zůstatí tajno, že trapný dojem, jaký u přítomných nepochybně musilo vyvolati vylíčené již jeho vystupování před soudem, nutně musí býti na újmu cti a vážnosti stavu, jemuž přísluší sice hájiti zájmy stran pilně, věrně a svědomitě, ale též vždy způsobem naprosto korektním a nepřičícím se základním zásadám slušného společenského chování, tudíž najmě bez jakýchkoli invektiv ať proti odpůrci, ať proti soudu.

Čís. 313 dis.

Jde o porušení povinností povolání, podepsal-li advokát zápis o ústním jednání, v němž bylo proti pravdě potvrzeno, že plná moc advokáta byla vykázána a pak vrácena, a nechal-li advokát tento záznam neopravený, ačkoli věděl, že plná moc nebyla opatřena ani dodatečně.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1937, Ds II 7/37.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jimž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání.

Z d ů v o d ů:

Odvolání je předně bezdůvodné, pokud čelí proti výroku o vině.

Sám obviněný připouští ve svém odvolání, že může jíti o porušení povinností povolání, podepsal-li advokát protokol o ústním jednání, v němž je proti pravdě tvrzeno, že plná moc advokáta byla vykázána a pak vrácena, nechal-li tento záznam neopravený, ačkoli ví, že ani dodatečně nebyla plná moc opatřena.

Obviněný připustil ve svém vyjádření ze dne 13. května 1936 a najmě ve svém dalším vyjádření ze dne 16. června 1936 výslovně, že M. plnou moc neopatřil, pokud se týče, že N. obviněnému plnou moc neopodpsala.

Teprve ve svém odvolání mění toto stanovisko uváděje, že M. na jeho urgenci přece jen plnou moc N. podepsanou později zřejmě soudu předložil, načež byla zase vrácena, poněvadž v opačném případě by prý ani soudce ani zapisovatel ani obviněný sám nebyli připustili, aby zůstalo při onom nesprávném záznamu v protokolu. Tím vyslovuje však obviněný ve svém odvolání pouhou domněnku ničím nedoloženou a naopak naprosto odporující dřívějším jeho údajům. Za tohoto stavu věci neshledává

kárný soud odvolací důvodu, aby se odchýlil od skutkového předpokladu napadeného nálezu, že plná moc opatřena nebyla.

Odvolatele nemůže zbavit viny ani okolnost, že prý ještě po několika týdnech opětovně naléhal na M., aby opatřil plnou moc, jak odvolatel zdůrazňuje nejen v obou svých vyjádřeních nahore uvedených, nýbrž i ve svém odvolání; neboť nehledíc k tomu, že se měl v této příčině obrátiti přímo na stranu, za niž zakročil bez plné moci, ba bez jejího vědomí, kterážto povinnost mu vzešla i vůči soudu podpisem a potvrzením nesprávného protokolárního záznamu, a to beze zřetele k tomu, zda zájmy N. byly svémocným zastupováním obviněného ohroženy čili nic, musela ho právě ta okolnost, že u M. bylo zapotřebí opětných urgencí, pobádati k obzvláštní opatrnosti a přiměti k tomu, aby opravu nesprávného záznamu o plné moci zařídil aspoň po těchto marných urgencích, neučinil-li tak, jak bylo jeho prvotní povinností, ihned, jakmile si uvědomil neb aspoň mohl uvědomiti, že plná moc nebyla opatřena v krátké době M-em přislíbené (1½—2 hod.).

Avšak i kdyby bylo pravda, co obviněný tvrdí ve svém odvolání, že totiž N. ve skutečnosti podepsala plnou moc obviněného, že M. plnou moc pak u soudu předložil, že se obviněný o tom dověděl a že se jen proto o věc dále již nestaral, byl by obviněný porušil povinnosti povolání tím, že informoval O. nesprávně a že přes to, že by bylo pak šlo o smír platně uzavřený, mu doporučil, aby onen spor nevedl, poněvadž je prý riskantní. Na tom by nic neměnilo tvrzení odvolatelovo, že se prý O. nemusel této rady držeti. Neboť kdyby N. byla dodatečným podpisem plné moci schválila své zastoupení obviněným, neměl obviněný vyvolati v O. domněnku, že tu plná moc nebyla a že je proto exekuční titul, o nejjž jde, neplatný. I takový postup byl by porušením povinností uložených advokátovi podle § 9 adv. řádu a tím porušením povinnosti povolání, jehož se může advokát dopustiti nejen proti svým klientům, nýbrž i proti osobám třetím (srov. rozh. č. 93 dis. Sb. n. s.).

Podle toho, co předesláno, netřeba se již zabývatí otázkou, zda by zakládala uvedený kárný přečin již ta okolnost, že obviněný vůbec nesprávný záznam protokolu, o nejjž jde, podepsal. Jakým způsobem si měl počínati, vyplývá z ustanovení § 38 c. ř. s., k němuž kárný nálezn správně poukazuje. Leč v souzeném případě jde nejen o to, že obviněný přisvědčil svým podpisem nesprávnému záznamu, nýbrž též o to, že pak nekontroloval, zda byla plná moc v předběžné krátké lhůtě opatřena, a že se po marném uplynutí této lhůty nepostaral o opravu nesprávného záznamu. Souhrnem těchto provinění dílem způsobil, dílem trpěl stav, jímž mohl, ba musel — třebas ne v informovaném O., ale snad v osobě budoucího právního nástupce nebo zástupce O-ova — býti vyvolán omyl, že jde o smír N. platně zavazující. Že takový omyl může aspoň pro třetí osoby míti v zápětí hmotnou škodu, je na bíle dni.

Zda O. mohl při vynaložení větší pozornosti a opatrnosti škodě ujiti, nerozhoduje. Záleží tu jen na tom, zda obviněný tím, že zakročil bez plné moci a podepsal zmíněný záznam, převzal na sebe určité povinnosti

s jeho povoláním spojené, jichž pak v rozporu s předpisem § 9 adv. řádu nedbal. Že tomu tak jest, vyplývá z toho, co vpředu uvedeno. Bylo proto odvolání z výroku o vině zamítnouti jako bezdůvodné.

Čís. 314 dis.

Je hrubým porušením povinností nesporného soudce a proto sluzebním přečinem podle § 2 zákona č. 46/1868 ř. z., opomine-li soudce chrániti svěřené mu zájmy zákonem chráněných a tím umožní spáchání zpronevř notářem, nebo aspoň usnadní utajování zpronevř těch po delší dobu.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1937, Ds I 32/36.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací vyhověl odvolání vrchního prokurátora z výroku o vině a trestu z kárného nálezu vrchního soudu jako kárného soudu pro soudce, jímž byl obviněný okresní soudce a přednosta okresního soudu uznán vinným nepořádností ve smyslu § 2 zák. z 21. května 1868, č. 46 ř. z.

Důvody:

Odvolání vrchního prokurátora do výroku o vině obviněného jest odůvodněno.

Odkazovací usnesení kladlo obviněnému za vinu, že svým závadným postupem, resp. opominutím umožnil notáři páchatí zpronevř. Kárný soud vyloučil vinu obviněného v tomto směru, neboť nelze prý prokázati příčinnou spojitost. Tento názor kárného soudu však neobstojí, zhodnotí-li se náležitě zjištěné jednání, resp. opominutí obviněného. Kárný soud zjistil, že obviněný jako nesporný soudce u okresního soudu v poručenské věci nezl. M. opatřil trhovou smlouvu, již tato prodala svou nemovitost za 10.000 Kč, schvalovací doložkou a vydal ji notáři před složením, resp. zajištěním kupní ceny a složení její nevedl vůbec v evidenci a že notář zpronevřil celou částku 10.000 Kč kupující stranou k jeho rukám složenou. Dále zjistil kárný soud, že obviněný v poručenské věci nezl. B. a v souvisící pozůstalostní věci po F. neučinil opatření k zajištění dědických podílů uvedených nezletilců po 370 Kč a že notář tyto podíly k jeho rukám složené zpronevřil. V tomto případě vysvítá sice ze spisů, že to nebyl obviněný, který po projednání pozůstalosti a po vrácení spisů notářem učinil první opatření, ale je mu přičítati k zavinění, že ani později neučinil opatření, o nichž byla nahore řeč, zvláště když ze spisů vyplývá, že je měl opětovně v ruce. Konečně zjistil kárný soud, že se obviněný v pozůstalostní věci po K. nepostaral o zajištění (vinkulaci) vkladu 15.457 Kč 10 h, a že notář tento vklad vybral a zpronevřil.

Z tohoto zjištěného děje vyplývá jasně, že obviněný zanedbáním svých povinností jako nesporného soudce umožnil notáři v prvním a třetím případě spáchání zpronevěr, neboť, kdyby byl postupoval podle předpisů, nemohl notář uvedené částky zpronevěřit, a že mu v druhém případě aspoň usnadnil utajování zpronevěry po delší dobu. Při tom jde o následek jednání, resp. opominutí, který obviněný při náležité opatrnosti mohl předvídati, neboť předpisy, kterých obviněný nedbal (nejmně § 222 a násl. obč. zák.), slouží právě k zajištění nároků chráněných osob a k zamezení jejich zpronevěření nebo jiného poškození.

Co se týče případů uvedených pod A. II. kárného nálezu, dospěl sám kárný soud k závěru, že tu obviněný trpěním průtahů notáře a nedostatkem evidence umožnil notáři získati čas k páchání a utajování zpronevěr. Ve všech sub A. II. nálezu uvedených případech došlo také skutečně ke zpronevěrám notářem. Je proto nasnadě, že obviněný i zde páchání neb aspoň utajování zpronevěr umožnil neb aspoň usnadnil.

Hledí-li se k tomu, co právě uvedeno, a k ostatním okolnostem zjištěným v napadeném nálezu, nutno přisvědčiti odvolání vrchního prokurátora dovozujícímu, že nejde o pouhou nepořádnost, nýbrž o služební přečin podle § 2 zák. čís. 46/1868 ř. z. Měřítkem jsou zde způsob a stupeň porušení povinností, jeho opakování a přitěžující okolnosti. Posuzováno s těchto hledisek, musí býti zjištěné jednání, resp. opominutí obviněného nutně kvalifikováno jako služební přečin. Je jistě hrubým porušením povinností nesporného soudce, opomine-li chrániti svěřené mu zájmy zákonem chráněných osob. Obviněný učinil tak v řadě případů a umožnil, pokud se týče aspoň usnadnil takto notáři spáchání neb aspoň utajování zpronevěr, dosahujících značné výše.

Totéž platí o soustavném opomíjení obviněného dohlédati na činnost notáře jako soudního komisaře, které vedlo rovněž k řadě zpronevěr notářových, rovněž ve značné výši. Kárný nález sám připouští, že obviněného nemůže omluviti ani jeho tehdejší nezkušenost v nesporném soudnictví ani jeho ohled na mimořádné postavení nebo na chorobu notářovu.

Čís. 315 dis.

Z § 23 advok. řádu plyne právo valné hromady advokátní komory, usnášeti se o všeobecných směrnicích pro chování jejích členů.

Takové v mezích zákona usnesené konstitutivní předpisy nadřízeného stavovského orgánu zavazují advokáta k poslušnosti pod sankcí stíhání pro přečin porušení povinností povolání, po případě i pro přečin snížení cti a vážnosti stavu.

Porušení povinností povolání, zaměstnával-li advokát, nedbaje usnesení valné hromady advokátní komory, ve své kanceláři koncipienta jako bezplatného praktikanta.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1937, Ds I 44/36.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání návladního komory z nálezu disciplinární rady advokátní komory, jimž byl obviněný advokát zproštěn obvinění z kárného přečinu, potud, že změnil napadený nález v ten rozum, že uznal obviněného vinným kárným přečinem porušení povinností povolání, jehož se dopustil tím, že, nedbaje usnesení valné hromady advokátní komory z 25. března 1934, zaměstnával ve své kanceláři koncipienta jako bezplatného praktikanta (volontéra).

Z d ů v o d ů :

Kárná rada vzala sice za prokázáno, že obviněný v době od 27. února 1935 do 1. dubna 1935 zaměstnával ve své kanceláři Dr. H. jako koncipienta bezplatně, neshledala však v tomto jednání kárné provinění vůbec a důsledkem toho zprostita obviněného, ač zároveň zjistila, že usnesením valné hromady advokátů ze dne 25. března 1934 bylo prohlášeno za nepřípustné, aby advokát zaměstnával ve své kanceláři koncipienta bezplatně jako volontéra.

Kárná rada vycházela v podstatě z názoru, že usnesení valné hromady, kterým se vydávají směrnice pro členy komory, netvoří objektivní právo a že směrodatným zůstává zákon jak pro kárnou radu, tak i pro jednotlivé advokáty, že důsledkem toho je řešiti otázku, zda v určitém skutkovém podkladě je spatřovati kárný přečin, jen v rámci zákona a platných nařízení, bez ohledu na usnesení valné hromady, zejména v těch případech, kde usnesení valné hromady zasahuje do soukromoprávní oblasti členů komory.

Názoru kárné rady možno přisvědčiti jen potud, že závazná jsou pro členy advokátní komory jen ona usnesení neb směrnice, které jsou valnou hromadou vydány v mezích zákona a pokud neodporují zákonu. Nutno proto přiznati kárné radě právo, aby v konkrétním případě zkoumala, zda určité usnesení valné hromady neodporuje zákonu.

Jinak je však právem valné hromady advokátní komory, vyvěrajícím z ustanovení § 23 adv. ř., aby se usnášela o všeobecných směrnicích, týkajících se chování svých členů, a aby jako orgán k tomu nejpočetnější upozorňovala své členy na to, co je v souladu, nebo co odporuje cti a vážnosti stavu. Takovéto směrnice, pokud nemají pouze ráz deklaratorní, t. j. pokud pouze neupozorňují na trvajících již zákonné předpisy, nýbrž vztahují se na pole stavovských věcí, které není zákonem upraveno, tvoříce předpisy představeného stavovského orgánu, mají ráz konstitutivní.

To, co jmenovaná stavovská organizace v mezích zákona svým členům ukládá, je advokát povinen dodržovati právě tak jako to, co mu ukládá přímo zákon, ano je povinností povolání advokáta, aby se podrobil usnesením komory, která se nepříčí zákonu (§. 114 dis. Sb. n. s.). Při tom je zcela nerozhodné, zda příslušné směrnice valné hromady

zasahují do soukromoprávní oblasti členů, a stačí, mají-li vztah k výkonu povolání advokátského.

K takovýmto věcem náleží i úprava platových poměrů zaměstnanců v kanceláři advokátní, tedy i koncipientů, a byla proto valná hromada advokátní komory oprávněna, aby upravila otázku přípustnosti či nepřípustnosti používání koncipientů jako bezplatných praktikantů (volontérů), ježto jde o věc mající úzký vztah ke cti a vážnosti advokátního stavu, jejíž ochrana přináleží podle § 23 adv. ř. do kompetence advokátní komory. Nelze pak upříti, že zaměstnávání bezplatných sil je nepřipustné, neboť se tím vytváří nežádoucí poměr mezi advokáty a kandidáty advokacie. Ostatně zaměstnávání bezplatných sil mohlo by vésti k tomu, že by byli vyloučeni z výkonu praxe sociálně slabší, kteří by pro nedostatek prostředků nemohli volontérskou službu zastávat. Nehledě k tomu, je zákaz bezplatného zaměstnávání koncipientů nutný již z toho důvodu, aby se vyloučilo nebezpečí konkurenčního boje mezi advokáty a neodůvodněné zvýšení soutěživosti jednoho advokáta vůči druhému.

Jelikož, jak dovozeno, bylo usnesení valné hromady advokátní komory ze dne 25. března 1934, jímž bylo prohlášeno za nepřipustné, aby advokát ve své kanceláři zaměstnával bezplatně koncipienta, vydáno v mezích zákona a ježto byl jím každý člen komory a tedy i obviněný vázán, dlužno v jednání obviněného shledávat kárný přečin porušení povinnosti povolání; neboť, nedbaje zmíněného usnesení — o němž vzhledem k tomu, že bylo uveřejněno v »Úředních sděleních« z r. 1934, č. 4, musel mít vědomost, kterou ostatně ani nepopírá, — zaměstnával ve své kanceláři po dobu od 27. února 1935 do 1. dubna 1935 bezplatně Dr. H. jako koncipienta. Při tom je vzhledem k povaze tohoto kárného přečinu, spočívajícího v pouhém vědomém neuposlechnutí příkazu nadřízeného orgánu, zcela nerozhodné, že jmenovaný koncipient nepocítoval, že se mu stala křivda.

Odvolání zástupce advokátní komory domáhá se toho, aby ve zjištěném jednání obviněného byl shledán, a to v prvé řadě, i přečin zlehčení cti a vážnosti stavu.

Zásadně nebylo by překážky, aby totéž jednání, které bylo již podřaděno pod porušení povinnosti povolání, bylo shledáno závadným též s hlediska porušení cti a vážnosti stavu; avšak předpoklad takového sběhu obou případů, t. j. aby se závadné jednání dostalo k vědomosti osobám, které nejsou příslušníky stavu advokátního a u kterých by mohlo být nebezpečí, že by mohly ze závadného jednání jednoho člena stavu advokátského nepříznivě usuzovati o členech ostatních, v souzeném případě není splněn; kárné spisy neposkytují totiž bezpečné opory pro předpoklad, že jednání obviněného nezůstalo skryto uvnitř komory a dostalo se na venek.

Bylo proto vyhověti odvolání zástupce komory jen pokud se domáhá, aby obviněný byl uznán vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání, a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 316 dis.

Pisemný rekurs, podaný podle bodu 5 článku IV uvozovacího zákona k civilnímu řádu soudnímu, musí být podepsán advokátem (§ 520 c. ř. s.); v podpisu takového rekursu advokátem nelze proto spatřovati kárný čin.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1937, Ds I 22/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání obviněného advokáta z nálezu disciplinární rady pro advokáty a kandidáty advokacie, jímž byl odvolací zrušen napadený kárný nález ve výroku o vině jakož i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a zprostil obviněného obvinění z kárného přečinu poškození cti a vážnosti stavu, jehož se prý dopustil tím, že dobrovolně a aniž měl k tomu zvláštní důvody, podepsal rekurs, sepsaný osobou odsouzenou pro pokoutnictví, v němž tato se snažila odůvodnit své oprávnění k pozastavené činnosti, a že tím vzbudil dojem zejména v kruzích advokátních, že podporuje pokoutnictví osoby pro tento čin odsouzené.

Důvody:

Ze spisů okresního soudu vychází najevo, že pisemný rekurs, který podal N. do rozhodnutí okresního soudu ze dne 14. srpna 1935, jímž byl uznán vinným pokoutnictvím podle § 1, písm. b) nařízení ministerstva spravedlnosti z 8. června 1857, čis. 114 ř. z., byl N-ovi usnesením okresního soudu ze dne 28. srpna 1935, doručeným mu dne 29. srpna 1935, vrácen s tím, aby jej do pěti dnů ode dne doručení usnesení opatřil podpisem advokáta s tím, že, nevyhoví-li tomuto příkazu, bude jeho rekurs jako nepřipustný odmítnut. Sama kárná rada vychází z předpokladu, jež je ve shodě s plnou mocí připojenou obviněným advokátem ke zmíněnému rekursu a datovanou dnem 3. září 1935, že se N. obrátil v poslední den na obviněného soudu z 28. srpna 1935 jím (N-em) sepsaný rekurs do odsuzujícího nálezu pro pokoutnictví.

Kárný soud odvolací je toho právního názoru, že v tom, že obviněný vyhověl N-ovi a rekurs podepsal, nelze spatřovati skutkovou podstatu inkriminovaného kárného přečinu. Článkem IV. uvozovacího zákona k civilnímu řádu soudnímu byly zachovány v platnosti předpisy §§ 1, 2, 3 a 5 nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 8. června 1857, č. 114 ř. z. o nakládání s pokoutníky. Podle druhé věty bodu 5 uvedeného článku přísluší tomu, kdo byl pro pokoutnictví potrestán, proti příslušnému soudnímu rozhodnutí rekurs podle §§ 514 až 528 c. ř. s. Platí tu tedy i předpis druhé věty prvního odstavce § 520 c. ř. s., podle něhož písemné rekursy musí být opatřeny podpisem advokátovým

(srov. Neumann: »Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen«, první díl, stránka 304 vydání z roku 1908). K opatření podpisu advokátova byl také písemný rekurs N-ovi vrácen zmíněným usnesením soudu. Jestliže tedy obviněný žádosti N. vyhověl a jeho písemný rekurs podepsal, splnil jen to, co citovaný zákonný předpis nařizuje o formálnostech písemného rekursu do rozhodnutí, jímž někdo byl odsouzen pro pokoutnictví, a ne-naplnuje proto jeho jednání skutkovou podstatu zažalovaného přečinu, a to tím méně, když šlo o poslední den, kdy podání N-ovo, opatřené podpisem advokátovým, mělo dojít na soud, nemělo-li býti pro ne-splnění soudního příkazu odmítnuto.

Čís. 317 dis.

Přečin zlehčení cti a vážnosti stavu advokátského, kladl-li příslušník stavu toho odpor formálně oprávněnému úkonu úřední osoby. Na materiální správnosti úkonu při tom nesejde.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1937, Ds II 24/36.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y :

Odvolání vytyká napadenému nálezu neprávem nesprávné posouzení po stránce skutkové i právní.

Odvolání nelze přisvědčiti, pokud dovozuje, jako by s hlediska kárného byl bezvadný postup advokáta, jenž v exekučním řízení proti němu vedeném neuposlechl nezákonné výzvy výkonného orgánu. Odvolání je nanejmé na scesti, pokud se tu opírá o judikaturu nejvyššího soudu ve věcech trestních, neboť zrušovací soud hájí právé ve své judikatuře k ustanovením §§ 68, 81, 312 tr. z. důsledně stanovisko, že jen formální oprávnění k úřednímu jednání je to, co propůjčuje úředním orgánům ochranu podle uvedených předpisů, aniž při tom záleží na materiální správnosti konkrétního úředního či služebního výkonu. Budiž obzvláště poukázáno k rozhodnutí soudu zrušovacího č. 4432 Sb. n. s., kde se praví, že úkon veřejného činitele pozbývá povahy výkonu úřadu (služby) jen, nespadá-li tento úkon vůbec podle povšechné své povahy do jeho působnosti, v okruh jeho oprávnění a povinností, takže s hlediska zvláštní ochrany úředních osob poskytnuté zmíněnými ustanoveními stačí, že veřejný činitel byl formálně k dotčenému úkonu oprávněn, třebaže tu nebyly jeho věcné předpoklady.

Uplatňuje-li odvolání, že tu nebyly zákonné předpoklady pro uscho-vání zabavených svršků po rozumu § 259 ex. ř., poněvadž ani nebylo soudcem povoleno, ani tu nebyl návrh vymáhajícího věřitele ve smyslu § 259, odst. 5 ex. ř., a poněvadž proti povolení exekuce podal obviněný stížnosti a rozklady, o nichž tenkrát ještě nebylo rozhodnuto, je nasmadě, že tím bere odvolání v pochybnost materiální správnost a zá-konnost postupu soudního vykonavatele, pokud tento na obviněném vyžádal jeho prsten, že tím však nepopírá formální oprávněnost jme-nované úřední osoby ve smyslu nahoře vytčeném. Odvolání tudíž ne-popírá, že tu šlo o úřední výkon oprávněné úřední osoby.

Proti formálně oprávněnému výkonu úřední osoby nesměl však ob-viněný jako příslušník advokátského stavu a hledě ke svým stavovským závazkům klásti byt jen pasivní odpor ani tehda, považoval-li tento úkon, ať právem či neprávem, za materiálně nezákonný, kdyžtě usta-novení § 68 ex. ř. jasně ukazuje cestu, jakou se možno brániti proti novému postupu exekučního orgánu. Obviněný, který poté zvolil sku-tečně tuto cestu, musel si uvědomiti, že svým svémocným postupem zavdává exekučnímu orgánu podnět, aby se ve smyslu § 26, odst. 2 ex. ř. dovolal pomoci bezpečnostních orgánů, i četnictva. Skutečně došlo k tomu, že mu exekuční orgán takto nedostatku úcty a vážnosti před Postup obviněného nasvědčoval takto nedostatku úcty a vážnosti před úředním opatřením, což stačilo již samo o sobě, aby vrhalo na něho ne-příznivé světlo a vzbudilo dojem, jako by — ačkoli právní zástupce — neměl žádoucí úctu před právním řádem a jeho zařízeními. Platí to tím spíše, došlo-li již tak daleko, že se exekuční orgán obrátil na exekuč-ního komisaře o radu, a byv jím poučen, hrozil advokátovi donucova-cími prostředky ve smyslu § 26, odst. 2 ex. ř., totiž zákrokem četnické asistence.

V takovém chování advokáta nedůstojném spatřuje napadený nález plným právem porušení cti a vážnosti stavu. Hledíc k tomu, co přede-sláno, netřeba se ještě zabývatí oněmi vývody odvolání, jež se týkají otázky, zda postup exekučního orgánu odpovídal předpisům exekučního řádu čili nic.

Čís. 318 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, umluvil-li advokát odměnu způsobem ponižujícím a hraničícím s nekalou soutěží.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1937, Ds II 6/37.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Ani ve věci samé nelze uznati, že by úvahy kárného nálezu byly pochybeny. Odvolání přiči se spisům, pokud rozvádí, že podmínky, za nichž obviněný převzal zastupování, byly kladeny obviněným a nikoli záložnou a že byly pro záložnu nepříznivější než ony, za nichž ji zastupoval Dr. B.

V prvním směru budiž poukázáno k tomu, že sám obviněný ve svém podání ze dne 27. září 1935 uvádí, že to byla záložna, která mu nabídla měsíční paušál ve výši 500 Kč. Totéž zdůrazňuje obviněný ve svém dopisu ze dne 22. září 1935 ředitelství záložny, k čemuž se podotýká, že obviněný správnost opisu ke spisům připojeného nepopřel. Práví tam výslovně: »..... spokojím se s V á m i m n ě n a b í d n u t ý m m ě s í č n í m p a u š á l n í m h o n o r á ř e m p e r 5 0 0 K č . . . . .«.

V druhém směru uplatňuje odvolatel, že měl na rozdíl od Dr. B. kromě uvedeného paušálu nárok na hotová vydání a substituční útraty, pokud se týče jejich ekvivalent. Leč z příslušných dopisů Dr. B. ze dne 5. ledna 1935 a obviněného ze dne 22. září 1935 jde najevo, že i Dr. B. měl vedle paušálu nárok na kolkovné, cestovné a stravné, jakož i na útraty substituční. Naproti tomu je v dopisu obviněného kromě paušálu řeč jen o útratách substitučních. Je tudíž Občanská záložna na omylu, pokud se týče v rozporu s doklady jí samotnou předloženými, pokud naznačuje, že Dr. B. neměl nárok na hotová vydání, pokud se týče na útraty substituční.

Neobstojí-li takto námitky odvolání, že podmínky, za nichž obviněný převzal zastupování záložny, nebyly kladeny záložnou a že byly pro záložnu nepříznivější než podmínky smluvené mezi záložnou a Dr. B., nemůže obviněný s tohoto hlediska napadati stanovisko kárného nálezu, že v postupu obviněného dochází výrazu řevnivost a snaha, aby získal zastupování za podmínek záložnou diktovaných.

Stejně neobstojí námitky proti názoru nálezu, že zmíněné podmínky jsou samy o sobě rázu ponižujícího a hraničícího s nekalou soutěží. Je sice správné, že odměna advokátova proti vlastní straně může být určena volnou úmluvou (§ 2 zák. č. 78/1921 Sb. z. a n. a § 2 vl. 'nař. č. 95/1923 Sb. z. a n.), avšak tím není advokátu dána volnost, umluvití odměnu způsobem ponižujícím nebo s nekalou soutěží hraničícím a takto stavovské závazky porušujícím. Nelze samozřejmě tvrditi, že by pod tento pojem spadala jakákoliv úmluva o paušální odměně advokáta (viz Lohsing, Oester. Anwaltsrecht, 1925, str. 182 a 253). Jinak je tomu ovšem, jde-li o úmluvu takového rázu, že tlačí advokáta do postavení odporujícího významu a vážnosti, jaká přísluší advokátnímu stavu s hlediska nahoře již zmíněného. To platí nanejvýš o úmluvě, již se advokát v těch kterých případech spokojí s útratami u odpůrce dobytými (Lohsing, Oester. Anwaltsrecht, str. 179). Byl sice v souzené věci pro případy nedobytných útrat nebo takových útrat, jež (nejm

pro negativní výsledek) nebudou záložně přisouzeny, ujednán paušál, leč tento paušál je nápadně a nepřiměřeně nízký, uváží-li se výše agendy, jak vysvitá z vlastního vyjádření obviněného ze dne 7. března 1936, kde sám obviněný praví, že zastupování, o něž šlo, vynášelo podle jeho informací ročně asi 70.000 Kč.

Hledí-li se při rozsahu agendy, jemuž toto vlastní udání odvolatelovo nasvědčuje, k tomu, že do zmíněného nepatrného paušálu byla pojata odměna za zastupování ve všech sporech a jiných věcech, v nichž nebudou útraty záložně přisouzeny a na protistraně dobyty, a že se obviněný i v opačných případech navždy uspokojil s útratami na odpůrci skutečně dobytými, je zjevné, že tu jde o podmínky ponižující a hraničící s nekalou soutěží, neboť takové podmínky ohrožují advokátní stav nejen hmotně, nýbrž především i morálně. Za takových okolností nerozhoduje, zda advokát-jednotlivec pokládal tyto podmínky s hlediska své existence za výhodné, neboť advokát je podle svých stavovských závazků povinen, aby nedbal jen své vlastní finanční situace, nýbrž aby též dbal ohledu na stav, jemuž přísluší, jako celek, jako důležitou instituci státem se zřetelem na potřeby občanstva zřízenou a upravenou (viz rozh. č. 253 dis. Sb. n. s.). Tohoto ohledu obviněný nedbal, pokud se řečenou úmluvou vydal klientce úplně v její moc; mohlať tato — nanejvýš pokud jde o agendu nespornou — jednostranně a libovolně určit rozsah práce, již měl obviněný vykonati za nepatrný paušál. Avšak ani v příčině sporné agendy nemohl obviněný předvídati, ve kterém rozsahu budou útraty záložně přisouzeny a na odpůrci dobyty, takže obviněný podle povahy zmíněné úmluvy nevyločil možnost, že bude paušální honorář v poměru k advokátním pracím jím skutečně vykonaným nedůstojně nízký. Úmluvu, podmiňující takový poměr naprosté odvislosti advokáta od klientky a zavdávající podnět k rozpoutání nebo aspoň zostření konkurenčního boje, jímž by byli i jiní advokáti pod tlakem hospodářské tísně vydáni nebezpečí, že musí klientům, aby si je udrželi nebo získali, poskytovat podobné výhody (viz rozh. č. 253 dis. Sb. n. s.), označuje kárný nálezh právem za ponižující a hraničící s nekalou soutěží.

Ježto uvedené jednání obviněného vešlo ve známost nejen u soudu, nýbrž i u jiných osob, které nejsou příslušníky stavu advokátského a které by ze závadného jednání jednoho člena tohoto stavu mohly nepříznivě usuzovati o členech ostatních, ba o celém tomto stavu, nepochybila kárná rada, pokud v tomto jednání obviněného spatřovala kárný přečin zlehčení cti a vážnosti po rozumu § 2 kárn. statutu.

Neklade-li se obviněnému za vinu i porušení povinnosti povolání, nebylo třeba se vypořádati s otázkou, zda a do jaké míry postup obviněného odporoval též resoluci valné hromady moravské advokátní komory ze dne 27. listopadu 1926, již se jak napadený nálezh, tak odvolání obviněného dovolávají. Jen mimochodem se však podotýká, že ona resoluce, kárným soudem odvolacím krátkou cestou opatřená, zapovídá

nejen zastupování proti náhradě hotových výloh (při nepříznivém výsledku sporu nebo jeho bezvýslednosti pro nedobytnost pohledávky), nýbrž že to uvádí jen příkladmo, a že všeobecně označuje za nestavovské a vážnosti stavu škodlivé, přijímání nebo věsti zastupování za podmínek ponižujících nebo s nekalou soutěží hraničících. Bylo proto odvolání zamítnouti.

Čís. 319 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, umožnil-li advokát nedostatečným dohledem na svou kancelář, aby vypravila dopis nepravdivého obsahu a opatřený nepravým jeho podpisem.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1937, Ds I 17/35.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu disciplinární rady advokátní komory, pokud jím byl odvolatel uznán vinným kárnými přechyby porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů :

Pokud jde o dopis ze dne 10. října 1931, shledala kárná rada zavinení obviněného v tom, že nedostatečným dohledem na svou kancelář umožnil, že tento dopis nepravdivého obsahu a opatřený fingovaným podpisem obviněného, byl zaslán M-ové. Tomuto názoru nutno plně přisvědčiti.

Že advokát ručí za výkony své kanceláře a že vzhledem k tomu je povinen na ní dozírati, není třeba zvláště dokazovati. Vždyť všechny výkony kanceláře dějí se jeho jménem a pouze takové mají platnost. Svěřil-li advokát provedení některých úkonů své kanceláři, ručí za ně, jako kdyby je provedl sám. To platí zejména v poměru ke klientům a třetím osobám, které nutně ve výkonech kanceláře advokáta spatřují jeho výkony a opatření. Lze-li připustiti, aby kancelář advokáta z jeho příkazu vyhotovila a odeslala jednoduchý upomínací dopis, opatřený firmou kanceláře, nelze naprosto připustiti, aby advokátní úřednice o své újmě, třeba na žádost klienta, napsala a zaslala třetí osobě dopis takového obsahu, jakým je dopis z 10. října 1931, a opatřila jej dokonce fingovaným podpisem advokáta. Dopis je psán úplně osobní formou, takže M. nutně musila mítí dojem, že dopis pochází od obviněného osobně a že tento skutečně bere na se plnou zodpovědnost nejen za splacení požadované zápůjčky 5.000 Kč, ale i další částky 25.000 Kč, již dříve složené, a to v určitý den. Na obviněného jako advokáta a tím na advokátní stav vůbec vrhá nepříznivé světlo, když se obviněný potom, když M. nedostala zpět ani 5.000 Kč, ani 25.000 Kč, hájil tím, že dopis byl napsán bez jeho vědomí jeho kanceláři a že jeho podpis

byl jeho kanceláři fingován. Tento stav věci vyšel najevo v trestní věci . . . . krajského soudu v N. Již tento nedostatečný dohled na kancelář, který umožnil zaslání dopisu, a dále ta okolnost, že obviněný neuznal za vhodnější tento postup své kanceláře napravití a celou věc urovnati, nežli veřejně připustiti, že dopis nepsal a nepodepsal, a na to se dokonce odvolávati, zakládají na straně obviněného zavinení způsobilé zlehčení čest a vážnosti stavu. Obviněný se však ještě osobně zasadil u M. o poskytnutí zápůjčky 5.000 Kč, slíboval, že veškeré peníze jí budou vráceny a přiměl skutečně M. k tomu, že zápůjčku poskytla. Postup obviněného musel nutně v M. vzbuditi přesvědčení, že nemůže o peníze přijíti a že jí obviněný jako advokát za to ručí, a když o peníze skutečně přišla, přirozeně kladla obviněnému za vinu, že jí o peníze připravil.

Čís. 320 dis.

Porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, zastupoval-li advokát při sepisování smlouvy obě strany, hájil-li však jako právní zástupce a svědek zájmy jedné strany ve sporu vzniklém z této smlouvy, ač byla namítána její neplatnost.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, sepsal-li advokát listinu o postupu pohledávky k tomu cíli, aby pohledávka nemusila býti vymáhána jménem věřitele a aby tento mohl vystupovati ve sporu jako svědek, uváděl-li ve sporu na zastření pravého stavu věci skutečnosti, které neodpovídaly pravdě, a zavdal-li tím podnět k obcházení zákona, jež mělo pro účastníky za následek trestní řízení pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. května 1937, Ds II 11/36.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání zástupce advokátní komory z nálezu disciplinární rady advokátní komory, pokud jím byl obviněný advokát zproštěn obvinění pro kárný přechyby porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil kárný nálezh v napadené části tak, že uznal obviněného vinným I. kárným přechybením porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaným tím, že ve sporu O. proti N., převzav zastupování O. jako cessionáře M. ve sporu o zaplacení 25.000 Kč, v tomto zastupování pokračoval i po doručení žalobní odpovědi, ve které byly obě kupní smlouvy, jím zprostředkované, a z nichž žalobní nároky byl též dovozován, napadány z důvodu, že byly sjednány na oko, II. kárným přechybením zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaným tím, že v jeho kanceláři a za jeho intervence sepsanou listinou ze dne 30. srpna 1929 byla postoupena pohledávka 25.000 Kč, vážnoucí na realitě N. ve prospěch M., švagru obvi-

něného O-ovi, aniž ten o tom věděl a aniž O-em byla vyplacena postupní valuta, a že obviněný podal pak u krajského soudu žalobu na N. jménem O.

Z d ů v o d ů:

K bodu I. Kárná rada zjistila, že v advokátní kanceláři obviněného byly sepsány kupní smlouva ze dne 21. června 1929, již M. koupil od N. ideální polovinu domu jí patřící, a kupní smlouva ze dne 1. července 1929, již N. koupila celý tento dům zpět od M., nedošla však k přesvědčení, že obviněný byl při sepisování těchto smluv právním zástupcem obou smluvníků a neshledala proto nic závadného v tom, že obviněný ve sporu, který vznikl z druhé smlouvy, převzal zastupování cessionáře M-ova O. proti N. a tohoto zastupování se nevzdal, když N. za sporu namítala neplatnost kupní smlouvy ze dne 1. července 1929, při které obviněný jako právní zástupce spolupůsobil.

Tomuto názoru nelze v podstatných bodech přisvědčiti. Právnem dovozuje odvolání zástupce komory především, že obviněný sepisoval obě kupní smlouvy mezi M. a N. jako jejich společný zástupce. Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů vyslovil již opětovně, že při sepisování smluv mezi stranami, z nichž jedna není zastoupena advokátem, zastupuje advokát smlouvu sepisující o bě strany a je tudíž jeho povinností hájiti v takovém případě zájmy obou stran (viz rozhodnutí č. 46, 86, 222, 252 dis. Sb. n. s.). Na tom nemůže nic změnit okolnost v kárném nálezu zdůrazněná, že obviněný v souzeném případě pozval N. k jednání dne 21. června 1929 do své kanceláře jakožto právní zástupce M. Rozhoduje, že obviněný jednal s M. a s N. o urovnání věci a že s nimi ujednal a sepsal kupní smlouvu ze dne 21. června 1929. Rovněž je nerozhodné, že podle obsahu této smlouvy měl nésti útraty obviněného za sepsání této smlouvy M. sám a nikoliv obě smluvní strany, poněvadž okolnost, zda šlo o zastupování za úplatu, či bez ní, nemá významu pro posouzení otázky, zda advokát stranu zastupuje čili nic. Advokátní řád nečiní totiž zastupování strany advokátem závislým na tom, zda se zastoupení děje za úplatu (§§ 11, 16 adv. ř.), a také občanský zákon nestanoví za podmínku zmocnění úplatu zmocněncovu (§§ 1004, 1013 obč. zák.). Nutno však poukázati k tomu, že, pokud jde o ujednání a sepsání právě kupní smlouvy ze dne 1. července 1929, dala k ní podnět a její sepsání si vyžádala N., jak kárný nález zjišťuje, a že podle této smlouvy, jejíž opis si nejvyšší soud v řízení předběžným opatřil, zavázala se N., že sama zaplatí útraty obviněného za ujednání a sepsání smlouvy a kromě toho zaplatila hotově před podpisem smlouvy částku 5.000 Kč, kterážto částka byla podle vyjádření obviněného ve skutečnosti určena na úhradu útrat a převodních poplatků z obou smluv, takže N. zaplatila fakticky útraty obou smluv. Rovněž nerozhodná je okolnost, že druhou smlouvu neujednal a nesepsal osobně obviněný, nýbrž jeho koncipient a jeho úřed-

nice v jeho advokátní kanceláři. V tom směru stačí poukázati na rozhodnutí č. 77 dis. Sb. n. s. jako kárného soudu odvolacího pro advokáty, kde nejvyšší soud vyslovil zásadu, že nelze rozeznáti mezi právním zástupcím obstarávaným advokátem osobně a obstarávaným jeho koncipientem (nebo jeho kanceláři) a že advokát je zodpověden za výkon právního zastupování strany provedené jeho koncipientem (nebo jeho kanceláři). Z toho tedy plyne, že obviněný byl při sepisování obou smluv mezi M. a N. právním zástupcem obou.

I za tohoto stavu věci se však obviněný staví na stanovisko — jež s ním zřejmě sdílí i kárná rada — že neporušil žádné povinnosti uložené v § 10 advok. řádu, když převzal zastoupení M., pokud se týče jeho cessionáře O., jenž ve sporu proti N. uplatňoval nárok vzniklý z tržové smlouvy ze dne 1. července 1929, třebaže obviněný tuto smlouvu sám sjednal a sepsal jako zástupce obou stran, tedy i N., neboť účelem ustanovení 1. odst. § 10 adv. řádu je výhradně ochrana dřívější strany potud, aby advokát při potomním zastupování odpůrce nemohl využití znalostí o poměrech svého dřívějšího klienta na úkor tohoto, kdežto ve zmíněném sporu šlo o uplatnění pohledávky naprosto nesporné, na základě uvedené kupní smlouvy a tedy se souhlasem N. zaknihované, jejíž smluvní půloční výpověď vzala tato podle informace ze dne 1. července 1929 výslovně na vědomí, takže v tomto sporu k žádné kolisi zájmů, jakou má na mysli § 10 adv. řádu, ani dojíti nemohlo.

Leč otázka, zda nutno za vylíčeného stavu věci již v pouhém převzetí právního zastoupení O. v uvedeném sporu proti N. spatřovati porušení povinností povolání obviněným, ustupuje v projednávaném případě do pozadí, neboť i kdyby bylo lze vzhledem ke zvláštním okolnostem tohoto případu přisvědčiti stanovisku obviněného, že podle situace, jaká zde byla při zahájení sporu, t. j. podání žaloby, mohl důvodně předpokládati, že půjde ve sporu jen o zjednáni si exekučního titulu (rozsudku) pro pohledávku jinak nespornou, přehlíží kárný nález, že situace se podstatně změnila tím okamžikem, kdy žalovaná N. v žalobní odpovědi uplatňovala námitky právě ze smlouvy, kterou obviněný dojednal a sepsal, tvrdíc, že tato smlouva (stejně jako smlouvy předchozí) byla dělána pouze na oko, že M. nikdy nedal ani haléře na postavení domu, že mu polovinu domu dala připsati, poněvadž se s ní chtěl oženiti, že svou polovinu domu mu prodala pouze pod jeho nátlakem a že tedy zažalovaná pohledávka nikdy po právu nepozůstávala a že ona souhlasila s jejím vtělením pouze proto, aby se M. zbavila, a tvrdila dokonce, že obviněný o tom všem věděl, a vedla obviněného jako svědka o těchto okolnostech. Tím okamžikem, když obviněný jako právní zástupce žalobcův obsah této žalobní odpovědi seznal, musil si uvědomiti, že ve sporu nejde již o pohledávku co do důvodu a vzniku nepopřenu, a bylo jeho povinností vzdáti se právního zastupování. Neučinil-li tak, nýbrž podržel-li toto zastupování i nadále, shledává

odvolací soud právě v tom závažné provinění obviněného, neboť takové jednání přičilo se nepochybně povinností, jež advokátu jasně ukládá § 10 adv. řádu vzhledem k zájmům stran tímto předpisem chráněných.

Obviněného nemůže zprostiti viny skutečnost, že podáním ze dne 15. května 1930 vypověděl O-ovi plnou moc z důvodu, že byl zároveň také jím veden za svědka k vyvrácení uvedeného tvrzení N. a byl také dožádaným soudem vyslechnut jako svědek (dne 14. listopadu 1930), když se tak stalo jen na krátkou a přechodnou dobu, neboť již při výslechu svědků dožádaným okresním soudem dne 21. listopadu 1930 intervenoval za žalující stranu jeho koncipient Dr. B. a podáním ze dne 28. listopadu 1930 opatřeným jeho firmou a jeho podpisem — třeba jako právní zástupce byl v podání uveden Dr. K., advokát v P., který po vypovědění plné moci obviněným zastupoval O. — oznámil soudu adresu svědka M., podáním ze dne 5. května 1931 oznámil soudu již svým jménem, že se žalující strana vzdává tohoto svědka a dne 10. července 1931 předložil procesnímu soudu novou plnou moc O. a pak tohoto dále zastupoval, aniž O. formálně vypověděl plnou moc Dr. K., a zastoupení si podržel i tehdy, když se po zrušení rozsudku prvního soudu vrchním soudem jednalo o námitce N., že postup zažalované pohledávky O. se stal pouze na oko, a obviněný byl dne 11. dubna 1933 a dne 15. května 1934 procesním soudem vyslechnut jako svědek o této námitce.

Okolnost, že se obviněný při sepisování smluv pokládal pouze za právního zástupce M. a že neshledával nic závadného v převzetí a podržení právního zastoupení O. ve sporu, týkajícím se závazku, který vznikl právě ze smlouvy obviněným sjednané, je nerozhodná, neboť jde pouze o subjektivní nepoznání trestnosti skutkové podstaty kárného přechinu, které neomlouvá stejně jako v řízení trestním neznalost trestního zákona. Ostatně z toho, že se obviněný, jsa navržen oběma stranami za svědka, vzdal zastupování, je patrné, že si byl vědom kolise, do které se dostává.

Závadné jednání obviněného dostalo se na veřejnost jednak uvedeným sporem, jednak trestní věcí, v níž se obviněný trestně zodpovídal na oznámení N. Není pochyby, že jednání obviněného, který nejprve vystupoval jako právní zástupce obou stran, ale pak ve sporu ze smlouvy jím sjednané vzniklém pokračoval i potom, když N. namítala neplatnost uvedené smlouvy jedné strany proti druhé, a nejen jako právní zástupce, ale i jako svědek potíral zájmy své dřívější strany, mohlo vzbudit nebezpečí, že osoby, které nejsou příslušníky stavu advokátního, mohou ze závadného jednání obviněného jako advokáta nepříznivě posuzovati stav advokátský vůbec a že v nich bude otřesena důvěra v tento stav, bez níž výkon advokacie je nemyslitelný. Jednání obviněného zakládá proto i skutkovou podstatu přechinu zlehčení cti a vážnosti stavu.

K bodu II. Pokud se týče dalšího obvinění, nutno po stránce skutkové uvážiti následující okolnosti:

Smlouvou ze dne 30. srpna 1929, sepsanou v advokátní kanceláři obviněného, jejíž opis je ke spisům připojen, postoupil M. svou pohledávku 25.000 Kč, váznoucí na realitě N., švagru obviněného O-ovi a obviněný pak tuto pohledávku, když nebyla zaplacená po dané výpovědi a uplynutí výpovědní lhůty, jménem cessionáře O. u krajského soudu zažaloval. Tvrdil v žalobě, že valuta 25.000 Kč byla při postupu O-em M-ovi hotově vyplacena a na tomto tvrzení setrval i v dalším podání, když takové vyplacení valuty bylo v žalobní odpovědi popíráno. V průvodním řízení M. vyslechnut jako svědek přísežně dne 27. února 1932 pověd' byla při následujícím jednání před procesním soudem dne 24. května 1932 v přítomnosti obviněného jako právního zástupce žalobce přechtena. Toto tvrzení žaloby podané obviněným a tato přísežná výpověd' svědka M. ukázaly se však později — pokud jde o vyplacení celé částky 25.000 Kč O-em M-ovi — nepravdivými. Bylo v uvedeném sporu zjištěno a obviněným je doznáno, že obviněný vyplatil M-ovi pouze 10.000 Kč, pokud se týče 9.738 Kč a že bylo dále ujednáno, že zbytek bude vyúčtován mezi obviněným M., totiž, že z tohoto zbytku budou hrazeny útraty obviněného, dávky, dlužné úroky a jiné výdaje, že tedy částka 15.000 Kč neměla nikdy býti vyplacena cessionářem O. cedentu M., nýbrž měla býti vyúčtována mezi M. a obviněným. Tomuto zjištěnému stavu odpovídá ostatně také smír, kterým byl spor ukončen a jímž se N. zavázala zaplatiti O. 10.000 Kč, kdežto ohledně zbytku 15.000 Kč byl ponechán spor v klidu s tím, že O. postoupí tuto pohledávku zpět M.

Obviněný při svém svědeckém výslechu dne 14. listopadu 1930 uvedl, že na naléhání M. slíbil, že mu opatří zápůjčku prostřednictvím O., svého švagra, který již předem dal k tomuto souhlas, a vyplatil (obviněný) M-ovi asi 10.000 Kč, které si vypůjčil v bance, a že se s O. dohodl, že s ním tuto zápůjčku později vyúčtuje. Při opětovném výslechu svědeckém, k němuž došlo následkem zrušujícího usnesení odvolacího soudu, obviněný dne 11. dubna 1933 udal, že se předem dotázal O., zda by chtěl zapůjčiti M. 25.000 Kč, když souhlasil, že vyhotoví postupní listinu, vypůjčil si od banky na směnku 10.000 Kč, tyto M-ovi vyplatil a O-ovi oznámil, že prozatím není třeba peněz k výplatě. Ohledně postupní listiny udal, že ji O. patrně v době jejího vystavení vůbec nepodpisoval, protože v P. nebyl a on s ním jednal až po splatnosti směnky po 30. listopadu 1929.

O. sám slyšen jako strana uvedl dne 7. června 1933, že zmocnil obviněného, aby z jeho peněz poskytl jednomu svému klientu zápůjčku 25.000 Kč proti hypotekárnímu zajištění, že však z jeho peněz nebylo nic vyplaceno, že údaj postupní listiny o vyplacení postupní valuty jím není správný a že jestliže obviněný M-ovi něco vyplatil, učinil tak ze svých peněz a že on obviněnému nic nedluží. Postupní listinu podepsal před prosincem 1929. Při opětovném výslechu dne 23. září 1933 udal O., že postupní listinu podepsal až na podzim roku 1929, tedy dodatečně, což

obviněný připustil. Obviněný mu sdělil, že jde o pouhou formalitu, že klient zápůjčku sám splatí. Z toho vyrozuměl, že obviněný vyplatí zápůjčku ze svých peněz a na jeho peníze že sáhne teprve v případě, kdyby zápůjčka nebyla včas splacena. Dále udal O., že skutečně mu obviněný později sdělil, že klient zápůjčku nesplatil a že i pak smluvil s obviněným, že mu částku 10.000 Kč (která jediné byla M-ovi hotově vyplacena) zatím skutečně nepoukáže, nýbrž že mu pouze potvrdí, že uznává, že za něho vyplatil 10.000 Kč a že proto mu za tuto částku ručí. Zároveň s ním smluvil, že další částka 15.000 Kč bude zúčtována mezi obviněným a klientem (M.) podle úmluvy jemu vůbec obsahově neznámé. K zúčtování dosud nedošlo (to uznává i obviněný). Obviněný pak při jednání dne 15. května 1934 přiznal jako svědek, že O. podepsal postupní listinu ze dne 30. srpna 1929 hodně později po vtělení.

Z vylíčeného stavu věci i když se při tom přihlíží k pozdější výpovědi O., která se stala zřejmě již pod vlivem svědecké výpovědi obviněného, která mu byla v překladu sdělena, ve snaze dostat se s ní ve shodu, plyne nezvratně, jednak že na O., který před tím dal obviněnému zmocnění jen, aby z jeho peněz poskytl jednomu svému klientu zápůjčku 25.000 Kč proti hypotekárnímu zajištění, byla smlouvou ze dne 30. srpna 1929 v kanceláři obviněného sepsanou přímo převedena pohledávka, aniž O. o této transakci — cessi — prováděné jeho jménem a bez jeho zmocnění vůbec věděl (neboť obviněný jej o věci zpravil až dodatečně na podzim r. 1929, při čemž jej ještě ujistil, že jde o pouhou formalitu, ve skutečnosti o zápůjčku a že klient zápůjčku sám zaplatí) a dále — což je neméně závažné, že jím nebyla nikdy postupní valuta vyplacena, nýbrž že to byl obviněný sám, který si opatřil u banky 10.000 Kč a tuto částku, správně jen 9.738 Kč, M-ovi vyplatil, při čemž zbývající částka 15.000 Kč, jejíž skutečná výplata podle obsahu postupní listiny byla rovněž kvitována, měla zůstat obviněnému k úhradě jeho předchozích útrat.

I když tyto skutečnosti samy o sobě se nemohou dotýkati otázky formální nebo materiální platnosti převodní smlouvy ze dne 30. srpna 1929 (t. j. když obviněný jako právní zástupce O. byl formálně oprávněn jeho jménem právní jednání uzavírat) a skutečnost, zda, pokud a kým postupní valuta byla vyplacena, se podle předpisu §§ 1392—1399 obč. zák. platnosti cesse rovněž nedotýká, je přes to nepochybně, že uvedený postup pohledávky sloužil pouze k tomu cíli, aby pohledávka mohla být na N. vymáhána ne jménem M., kterému ze smlouvy příslušela, ani jménem obviněného, který by přicházel v úvahu jako skutečný cessionář, nýbrž jménem O. Tímto postupem mělo být zřejmé umožněno, aby M. a obviněný mohli vystupovati ve sporu v účinnější pozici jako svědci oproti N. jako straně. Jinak se nedá vysvětliti, proč nebyla pohledávka, kterou obviněný — jak uvádí — pokládal za úplně nespornou, žalována jménem věřitele M. a, když již se v důsledku poskytnutí zápůjčky tomuto mělo přikročiti k postupu, proč nebyl pro-

veden postup na obviněného, když tento částku 10.000 Kč ze svého zaplatil a zbytek 15.000 Kč měl sloužiti k úhradě jeho útrat. Ani na povahu nároku neměl postup žádného vlivu a nárok zůstal nárokem z kupní smlouvy ze dne 1. července 1929 a názor obviněného, že spor mezi cessionářem M-a a N-ovou nemá již s touto smlouvou nic společného, je mylný a svědčí tomu, že obviněný, jsa si vědom závadnosti svého jednání proti N., jejímž byl právním zástupcem při sjednání kupní smlouvy, volil cestu postupu pohledávky, aby tuto závadnost zakryl.

Z toho je tedy zřejmo, že obviněný podle povahy věci a osob, s nimiž jednal (M. udal v trestních spisech, že se dalo očekávati, že bude třeba pohledávku vymáhati sporem), možnost sporu předvídal. Tím méně tedy měl se pouštěti do věci budící dojem fikce právního jednání a obcházení přímé cesty neb zákona, která měla pro všechny účastníky také osudné následky, neboť proti všem, t. j. M., O. i obviněnému samotnému bylo u krajského soudu zavedeno přípravné vyhledávání pro podezření z trestného činu, při čemž M. byl dokonce obžalován pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. a osvobozen teprve rozsudkem ze dne 12. října 1935. K tomuto stíhání zavedl přímou příčinu obviněný tím, že podal na N. žalobu jménem O. a důsledně pak jako jeho právní zástupce ve sporu též uváděl na zastření pravého stavu věci skutečnosti, které neodpovídaly pravdě.

Celým tímto svým jednáním se obviněný provinil proti zásadám poctivosti a slušnosti (podle intencí zákona a výslovného ustanovení § 1009 obč. zák. a § 10 adv. ř.), které mu ukládají, aby byl poctivým zastáncem své strany a jejich zájmů a nepoužíval prostředků, které se s těmito zásadami nesnášejí, a toto jednání advokáta, který nejen strany jím zastoupené, ale i sebe vydal v nebezpečí trestního stíhání, nesrovnává se se ctí a vážností stavu advokátního a zakládá — ježto nezůstalo utajeno — skutkovou podstatu kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu. O porušení povinnosti povolání v tomto případě nejde.

Odůvodněnému odvolání zástupce komory bylo proto vyhověno a napadený zprošťující výrok kárného nálezu byl proto změněn ve výrok odsuzující.

Čís. 321 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, činil-li advokát způsobem obvyklým u revolverového tisku nátlak na odpůrce své strany, aby uspokojil uplatňovaný nárok spíše z obavy před nesnáze, jimiž mu bylo hrozeno, než proto, že nárok ten je odůvodněn.

(Rozh. ze dne 24. května 1937, Ds I 18/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání zástupce advokátní komory

z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný advokát zproštěn kárného přečinu za vinu mu kladeného, a změnil napadený kárný výrok tak, že uznal obviněného vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaným tím, že v dopise ze dne 23. dubna 1935, kterým požadoval po adresátech M. a N. pro svou klientku O. vrácení částky 90.000 Kč, jimi podle jeho názoru neprávem přijaté, hrozil adresátům obširným jednáním o případu v tuzemském a vídeňském hospodářském tisku a k tomu dodal: Ich bin schon mit anderen Herren fertig geworden und werde es auch mit Ihnen werden, čímž si přivodil trestní řízení pro přešupek útisku a odsouzení pro tento přešupek v první instanci.

Z d ů v o d ů.

Kárná rada shledala, jak plyne z důvodů jejího nálezu, prokázáním, že obviněný žádal dopisem ze dne 23. dubna 1935 M. a N. z K. do Vídně zaslaným jménem své zmocnitelky O. po adresátech vrácení částky 90.000 Kč hroze jim, že jinak zahájí proti nim všechny kroky, které se mu budou zdát vhodnými, a že k tomu ve svém dopisu dodal: »Da ich Sie nicht im Unklaren lassen will, bemerke ich, dass dazu gehört: die Strafanzeige bei der hiesigen Staatsanwaltschaft und bei der Wiener Staatsanwaltschaft, die Devisenanzeige bei der hiesigen Nationalbank und bei der österreichischen Nationalbank, der Zivilprozess in der Tschechoslowakei und eine eingehende Behandlung in der hiesigen und in der Wiener wirtschaftlich orientierten Presse; ich bin schon mit anderen Herren fertig geworden und werde es auch mit Ihnen werden«; mimo to shledala kárná rada též prokázáním, že proti obviněnému bylo podle spisů okresního soudu v K. na základě oznámení M. a N. pro obsah zmíněného dopisu zavedeno trestní řízení pro přešupek útisku podle § 1 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 Sb. z. a n., a že obviněný byl rozsudkem jmenovaného okresního soudu uznán vinným tímto přešupkem, avšak rozsudkem krajského soudu jako soudu odvolacího ve věcech přešupkových podle § 259, čís. 2 tr. ř. od obžaloby pro tento přešupek osvobozen, zprostita však obviněného obžaloby pro kárný přečin, jenž mu byl odkazovacím usnesením pro obsah uvedeného dopisu za vinu kladen a zástupcem komory při ústním jednání před kárnou radou jako kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu kvalifikován.

Na odůvodněnou tohoto nálezu uvedla kárná rada v podstatě toto: Kárná rada nemůže souhlasit s obsahem a způsobem vyjadřování v dopise obviněného; obsah a tón dopisu neodpovídají zvyklostem stavu a požadavkům kladeným na dopis právního zástupce; přihlíží-li se však ke stavu věci tvořícímu podklad onoho dopisu, t. j. k tomu, že se M. a N. zavázali vůči O. smlouvou ze dne 20. července 1934, že provedou sanaci firmy F. M. synové, avšak neprovedli ji, ač obdrželi od O. za uvedeným účelem již v roce 1934 částku 100.000 Kč, není příčiny pochybovatí o tom, že obviněný byl přesvědčen o právu své klientky, a je proto míti za to, že se mohl považovati za oprávněna učiniti mimořádná opa-

tření, aby nárok své klientky prosadil, a že mohl opatření, jimiž vyhrožoval, pokládati za zákonná a účinná, takže mu nemůže býti ve směru subjektivním kladeno za vinu, že překročil oprávnění advokáta stanovená § 9 adv. ř.

Odvolání zástupce komory vytyká tomuto nálezu kárné rady mylné právní posouzení věci a domáhá se odsouzení obviněného pro kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu. Odvolání nelze upřítí oprávnění.

Advokát má ovšem ona práva, z nichž kárná rada při právním posouzení tohoto případu vycházela, t. j. práva v 2. větě 1. odstavce § 9 adv. ř. uvedená, má však mimo jiné i povinnost uvedenou v 2. odstavci § 10 adv. ř., t. j. je povinen zachovávatí ve svém chování čest a vážnost stavu, takže mu jest i při vykonávání zmíněných práv vystříhati se všeho, co je cti a vážnosti stavu na újmu.

Byl-li obviněný, jak kárná rada a též odvolatel předpokládají, přesvědčen o právu své klientky a měl-li, což nelze rovněž vyloučiti, za to, že se M. a N. dopustili trestného činu náležejícího před soud a že jednali též proti devisovým předpisům, nelze spatřovati zlehčení cti a vážnosti stavu advokátského v tom, že jim hrozil pro případ, kdyby částku 90.000 Kč jeho klientce ve lhůtě jim dané nevrátili, zahájením všech kroků, jež se mu budou zdát příhodnými, a že při tom uvedl, že má v tomto směru na mysli kromě zahájení právního rozepře v Československu též trestní oznámení u tuzemského státního zastupitelství a u vídeňského státního zastupitelství a devisové oznámení u československé Národní banky a u rakouské Národní banky; neboť obviněný byl za uvedených předpokladů podle § 9, odst. 2 adv. ř. oprávněn pohroziti M. a N. užitím všech těchto prostředků a neměl příčiny spatřovati v tomto v zájmu své klientky voleném postupu porušení cti a vážnosti stavu advokátského.

Jinak má se však věc, pokud jde o další nahoře zmíněný obsah dopisu, t. j. pokud obviněný hrozil svým dopisem adresátům též obširným pojednáním o případu v tuzemském a ve vídeňském hospodářském tisku a k tomu dodal: »Ich bin schon mit anderen Herren fertig geworden und werde es auch mit Ihnen werden.« Poznámka v dopise obsažená, že se obviněný postará o zevrubné pojednání o věci v tuzemském a vídeňském hospodářském tisku, obsahuje v sobě pohružku užitím prostředku při dobývání pohledávek naprosto neobvyklého a vzbuzuje vzhledem k tomu, že obviněný hrozil adresátům zároveň užitím řady jiných prostředků, dojem, jakoby obviněnému bylo šlo o to, aby nahnal adresátům strach a vykonal tím na ně nátlak, aby uspokojili nárok jeho klientky spíše z obavy před nesnázemi z posléze uvedeného opatření, jímž jim hrozil, než proto, že nárok jím uplatňovaný jest odůvodněn. Takovýto nátlak advokátem na odpůrce strany jím zastupované činěný, jenž se, jak odvolání právem uvádí, blíží povážlivě způsobům, které jsou všeobecně odsuzovány u t. zv. revolverového tisku, přiči se cti a vážnosti stavu advokátského. V užití slov v dopise se vyskytujících »Ich bin schon mit anderen Herren fertig geworden und werde es auch mit Ihnen werden« pak dlužno, jak odvolání rovněž právem tvrdí, spatřovati ja-

kési silácké rozkročení, jež nelze uvést v soulad s požadavky slušnosti a jež obsahuje v důsledku toho v sobě rovněž porušení cti a vážnosti stavu advokátského.

Ke skutkové podstatě kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu advokátského vyžaduje se po stránce objektivní, aby se jednání advokáta nebo kandidáta advokacie, přičítací se cti a vážnosti stavu, dostalo k vědomosti osob, které nejsou příslušníky stavu advokátského. Ze je tu tato náležitost objektivní skutkové podstaty zmíněného kárného přečinu, plyne ze skutečnosti nálezem kárné rady zjištěné, že jednání obviněného, o něž tu jde, bylo předmětem trestního řízení pro přestupek útisku u okresního soudu v K. a u krajského soudu v M.

Z toho, co uvedeno, vysvítá, že nahoře uvedené závadné jednání obviněného zakládá objektivní skutkovou podstatu kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu. Skutečnost, že obviněný byl rozsudkem krajského soudu podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přestupek útisku na něj podané, nemůže na tom nic měniti; neboť ke skutkové podstatě kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu se nevyhledává jednání přičítací se trestnímu zákonu.

I subjektivní skutková podstata tohoto přečinu je tu dána. Po této stránce stačí i nedbalost, a to i t. zv. nedbalost nevědomá. Ze tu šlo na straně obviněného při nejmenším o nedbalost posléze uvedeného rázu, dlužno pokládati za zcela nepochybné; neboť nevěděl-li si snad obviněný, že zlehčuje svým jednáním čest a vážnost svého stavu, lze to vysvětliti jedině tím, že neuvažoval o něm s bedlivostí, jež byla nutná a možná.

Čís. 322 dis.

Podkladem rozhodnutí kárné rady o tom, zda je spatřovati ve skutkové podstatě, zjištěné pravoplatným rozsudkem trestního soudu, i provinění kárné, je skutková podstata zjištěná trestním rozsudkem jak po stránce objektivní, tak po stránce subjektivní; nemůže proto kárná rada vycházeti při svém rozhodnutí z jiných závěrů o subjektivní vině obviněného.

Nemá-li trpěti čest a vážnost stavu, musí se i politická činnost advokáta (kandidáta advokacie) srovnávati se zákonnými a stavovskými předpisy.

(Rozh. ze dne 31. května 1937, Ds I 25/36.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací pro advokáty a kandidáty advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce komory z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl Dr. A., kandidát advokacie, zproštěn obvinění z kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený kárný nález v tom smyslu, že se obviněný uznává vinným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že se na veřejné schůzi vyslovil urážlivě o prezidentu republiky.

Z d ů v o d ů :

Kárná rada zprostila obviněného, ježto podle jejího přesvědčení byl jeho závadný projev pouhým uřeknutím, proneseným v improvizované řeči, tedy výrokem nezamýšleným, a ježto byl pronesen při filosofické a politické debatě, která nebyla v žádné souvislosti s povoláním obviněného jako kandidáta advokacie, takže čest a vážnost stavu advokátského nebyla nijak ohrožena.

Odvolání zástupce komory vytýká tomuto odůvodnění právem vadnost.

Kárný nález sice vyslovuje sám, že kárná rada je vázána skutkovou podstatou, jak byla zjištěna pravoplatným rozsudkem trestního soudu, a že jí zbývá posouditi jen, zda lze spatřovati ve skutku obviněného i provinění kárné, leč neuvědomuje si, že tomuto rozhodnutí musí souzený výrok obviněného sloužiti za podklad po stránce objektivní a najmě i subjektivní tak, jak byl podkladem odsuzujícího trestního rozsudku. Kárná rada nesměla proto vycházeti z obhajoby obviněného, ostatně ničím nedoložené, že šlo o pouhé »uřeknutí«, tudíž o výrok nepromyšlený a nezamýšlený, s kterýmžto pojmáním by se odsouzení obviněného pro přečin podle § 11, č. 2 zák. na ochr. rep. vůbec nesrovnávalo, nýbrž musela vycházeti z předpokladu, že si byl obviněný jakožto člověk akademicky vzdělaný a nad to práva znalý úplně vědom jasného obsahu a dosahu svého projevu, který je takového rázu, že jeho smysl je pro každého člověka normálního myšlení a chápání naprosto patrný.

Obstátí nemůže ani další odůvodnění napadeného nálezu. Jak plyne jasně z ustanovení § 2 disc. stat. (»... ve svém povolání i mimo ně«), jest advokát a kandidát advokacie (§ 3 discipl. stat.) vázán povinností dbáti cti a vážnosti stavu vyslovenou v § 10, odst. 2 adv. ř., nejen při výkonu svého povolání, nýbrž předpis tento ukládá mu všeobecně, aby se choval — tedy i ve svém životě soukromém a občanském — způsobem bezvadným tak, aby neutrpěla čest a vážnost stavu, která je v očích veřejnosti poškozována i závadným chováním jeho příslušníků mimo meze výkonu povolání. Pochybila proto kárná rada zřejmě, vyloučila-li kárnou odpovědnost obviněného z toho důvodu, že spáchal čin při příležitosti, která nebyla v souvislosti s jeho povoláním jako kandidáta advokacie. I politická činnost advokáta (kandidáta advokacie) se musí srovnávati, nemá-li trpěti čest a vážnost stavu, se zákonnými a stavovskými předpisy.

Skutek obviněného, jenž se dopustil veřejně urážky presidenta republiky hrubě zneuctivajícím projevem a spáchal tak trestný čin závažné povahy, přičí se již obecné povinnosti každého slušného a řádného občana zachovati úctu k hlavě státu.

Tím spíše je jednání obviněného na újnu hodnocení příslušníka stavu, skládajícího se z lidí vzdělaných a pověřeného zákonem významnými úkoly, vzhledem k nimž se požaduje na advokátu před zapsáním

do seznamu vykonání slibu věrnosti republice (§ 7 zák. č. 40/1922 Sb. z. a n.). Že pak se veřejnost dověděla, že skutek, o který jde, byl spáchán advokátním koncipientem, nemůže být pochybno už proto, že čin veřejně spáchaný byl stíhán, souzen a odsouzen trestním soudem.

Při svém vzdělání a postavení si musel být obviněný vědom, že svým nezákonným, veřejně proneseným a hlavu státu hrubě urážejícím projevem může poškodit čest a vážnost stavu.

Nutno proto spatřovati v souzeném skutku hrubé porušení povinnosti uvedené v § 10, odst. 2 adv. ř., a tím skutkovou podstatu kárného přečinu poškození cti a vážnosti stavu.

Čís. 323 dis.

Amnestie vydaná v oboru občanského trestního soudnictví se nevztahuje na pole soudnictví kárného.

(Rozh. ze dne 31. května 1937, Ds I 24/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl stížnosti návladního komory do usnesení kárné rady advokátní komory, jímž tato vyslovila, že není příčiny ke kárnému jednání proti Dr. A., kandidátu advokacie, zrušil toto usnesení a vrátil věc téže kárné radě, aby o ní dále jednala a znovu rozhodla.

Důvody:

Podle obsahu kárných spisů byl Dr. A. rozsudkem krajského soudu ze dne 3. dubna 1935 uznán vinným, že v letech 1931—1934 s řadou jiných obžalovaných založil tajnou organizaci, jejímž účelem bylo podvracet demokraticko-republikánskou formu státu a že se tím dopustil přečinu podle § 17, č. 1 zák. na ochr. rep. Byl proto odsouzen k trestu tuhého vězení šesti týdnů a k peněžitému trestu 200 Kč, v případě nedobytnosti k dalšímu tuhému vězení v trvání dvou dní. Podle důvodů rozsudku šlo o komunistickou tajnou organizaci, která působila hlavně mezi vojáky.

Rozsudek se nestal ohledně Dra A. pravopdatným, neboť tento podal zmatečnou stížnost a dříve než bylo o ní rozhodnuto, bylo trestní řízení proti němu zastaveno podle čl. II, odst. 1, písm. d) rozhodnutí presidenta republiky ze dne 14. prosince 1935.

Kárná rada neshledává podle napadeného usnesení příčiny k disciplinárnímu stíhání Dr. A. jen proto, že by prý bylo proti intencím zmíněné amnestie, kdyby byl kandidát advokacie disciplinárně stíhán pro trestný čin, sám o sobě spadající pod amnestii. Šlo prý tu o jakési generální prominutí dotčených trestných činů.

Kárná rada je na omylu. Trestní právo v užším slova smyslu, t. j. trestní právo, které vykonává stát zvláštními soudy k tomu cíli zřízenými (soudy trestními), směřuje k ochraně zcela jiných právních statků než trestní právo kárné, jež slouží jen k ochraně zájmu státu na řádném plnění zvláštních povinností, které ukládá určitým kruhům osob jejich poměr ke státu neb společnosti, jako jejich úřad, služba, povolání (viz Mířička, Trestní právo hmotné, str. 4). Již tato zásadní různost povahy a účelů obou těchto oborů soudnictví nedovoluje, aby amnestie vydaná v oboru občanského trestního soudnictví byla beze všeho vztahována též na pole soudnictví kárného. Avšak i další textová úprava zmíněného rozhodnutí presidenta republiky brání tomu naprosto. Amnestie zachycuje, pokud jde o souzený případ, jednání Dr. A. výslovně s hlediska trestní skutkové podstaty přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep., jak vysvítá z čl. II, odst. 1, písm. d) zmíněného rozhodnutí presidenta republiky. V kárném řízení nejde však o to, zda se Dr. A. dopustil zmíněného přečinu podle zákona na ochranu republiky, nýbrž o to, zda se tím nebo v souvislosti s tím provinil proti povinnostem svého povolání nebo proti cti a vážnosti svého stavu. Že se amnestie vztahuje i na tyto skutkové podstaty kárného práva, nevysvítá nijak ze zmíněného rozhodnutí presidenta republiky. Tímto rozhodnutím je tudíž sice kryto zastavení řízení trestního, nikoli však nezavedení řízení kárného, které bylo naopak teprve umožněno zastavením jakožto skončením řízení trestního (§ 16, odst. 2 kárn. stat.).

Poněvadž kárná rada s jiných hledisek vůbec neuvažovala, zda tu je či není příčiny ke kárnému jednání v uvedeném směru, bylo důvodné stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 324 dis.

Ak bol obvinený advokát posúdený pre disciplinárny prečin podľa § 68, písm. b) adv. por., spáchaný tak, že po dobu vo výroku časove vymedzenú dal svoju advokátsku kanceláriu samostatne prevádzať svojimi písarmi, nelze ho neskoršie znova posúdiť pre tenže disciplinárny prečin na základe ďalšieho konkrétneho faktu, spadajúceho do tejže doby, na ktorú sa vzťahovalo prvé odsúdenie; taký skutok je absorbovaný skorším odsúdením.

Sťažnosť proti usneseniu disciplinárneho súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť obhájcu obvineného advokáta o vydanie rozsudku najvyššieho súdu v disciplinárnej veci, je zákonom vylúčená, lebo advokátsky poriadok nemá obdobného ustanovenia ako § 378 tr. p.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Ds III 17/36.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A., advokátovi v N., vyhovujúc odvo-

laniu obvineného advokáta, rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice v celom obsahu zrušil a obvineného osvobodil od obžaloby naň podanej; sťažnosť obhájcu odmietol.

Dôvody:

Odvolaníu obvineného advokáta nelze odopreť oprávnenia, pokiaľ namieta, že bol už rozsudkom disciplinárneho súdu z 4. novembra 1934 č. 66/1931/26-IV, odsúdený pre tie isté skutky a opomnutia, lebo ide o delikt trvalý, resp. pokračovací.

Obvinený bol cit. rozsudkom, potvrdeným najvyšším súdom dňa 18. marca 1935, odsúdený pre prečin podľa § 68, písm. b) adv. por., spáchaný tak, že svoju advokátsku kanceláriu v N. dal samostatne prevádzkať písármi K. a L. Ako z týchto rozsudkov plynie, bola v inkriminovanej činnosti zahrnutá doba po 17. novembri 1930, resp. 8. januári 1931, kedy obvinený pomenovaných písárov smluvou prijal za spoločníkov do svojej kancelárie, bez toho, že by boli v rozsudkoch zistené konkrétne závažné prípady.

Rozsudkom v tejto disciplinárnej veci bola disciplinárna činnosť obvineného advokáta označená vo výroku tým istým spôsobom a len v dôvodoch bolo vyslovené, že konkrétny prípad, ktorý slúžil za podklad tejto disc. veci, bol ten, že menovaný K. dňa 27. marca 1931 podal u okresného súdu v N. pod č. Tv 61/31 trestné oznámenie menom M. proti O. pre krivú prisahu, složenú vo veci C 231/31, a že bol len dôkazom pre zotrvanie obvineného v disciplinárnej činnosti.

Ponevác v tejto disciplinárnej veci ide o prípad, ktorý je už zrejme zahrnutý v disciplinárnej činnosti, ktorá bola predmetom rozsudku vyneseného v disciplinárnej veci 66/1931/IV-26, lebo tu bolo výslovne zistené, že menovaní písári zhotovovali a signovali podanie na úrad, a v tejto disciplinárnej veci ide o podanie na súd, treba mať za to, že disciplinárna činnosť, tejto disciplinárnej veci za podklad slúžiaca, je konzumovaná už rozsudkom č. j. 66/1931/IV-26 a že tu ide o odsúdenie pre tú istú, totožnú činnosť.

Najvyšší súd preto vyhovel odvolaniu a obžalovaného v tejto disc. veci podľa § 94 adv. por. oslobodil od obžaloby na neho podanej.

Obhájca obvineného si sťažuje proti usneseniu disciplinárneho súdu z 13. februára 1936, ktorým mu bola zamietnutá jeho žiadosť o vydanie rozsudku najvyššieho súdu v tejto disciplinárnej veci. Nehľadiac na to, že žiadosť táto je bezpredmetná, ponevác v dobe podania žiadosti najvyšší súd ešte vo veci nerozhodol, je sťažnosť i zákonom vylúčená, lebo advokátsky poriadok nemá opravného prostriedku proti takému usneseniu disc. súdu, lebo obdobného ustanovenia, ako má trestný poriadok v § 378 tr. p., advokátsky poriadok nemá.

Čís. 325 dis.

Disciplinárne pokračovanie poskytuje oprávnenie vystupovať ako súkromná strana majiteľovi takých práv, ktoré disciplinárne rozhodnutie chráni proti bezprávnym útokom; hájiť advokátsku česť príslúcha zástupcovi komory a z verejných záujmov štátnemu zástupcovi.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Ds III 103/36.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov, v disciplinárnej veci proti Dr. A., advokátovi v N., odmietol odvolanie proti usneseniu prvostupňového disciplinárneho súdu, podané Dr. N-om.

Dôvody:

Dr. N. oznámil obvineného advokáta preto, že vraj hrube poškodil česť a dôstojnosť advokátsku, keď istému L. sdeliť priebeh trestnej pravoty okresného súdu v N., v ktorej Dr. N. ako obhájca obvineného S. použil o L. výrok, pre ktorý bol potom dr. N. v trestnej veci odsúdený pre prestupok pomluvy.

Sťažovateľovi Drovi N. nelze priznať právo podať odvolanie proti napadnutému usneseniu, lebo od práva učiniť disciplinárne oznámenie treba rozoznávať oprávnenie, ktoré je vyhradené poškodenému, sťažovať si v smysle § 79, odst. 2, adv. por. Pojem súkromnej strany treba určiť hľadiac na konkrétny čin. Disciplinárne pokračovanie poskytuje oprávnenie vystupovať ako súkromná strana majiteľovi takých práv, ktoré disciplinárne rozhodnutie chráni proti bezprávnym útokom. Údajným sdelením obvineného advokáta L-ovi nebolo však porušené dajaké konkrétne právo sťažovateľa Dr. N. Sťažovateľ také právo ani neoznačil, ale tvrdil, že obvinený poškodil advokátsku česť. Tú však hájiť príslúcha v prvom rade zástupcovi komory a z verejných záujmov štátnemu zástupcovi, ktorí v tejto veci odvolanie nepodali.

Údajné hľadanie klientov pohoršlivým spôsobom, spočívajúce podľa názoru sťažovateľa v tom, že obvinený nabádal L., aby sťažovateľa žaloval a obvinenému dal k tomu cieľu plnú moc, nebolo vôbec predmetom disciplinárneho pokračovania. Odvolanie sťažovateľa Dr. N. treba teda považovať ako podané od osoby neoprávnenej a bolo preto odmietnuté.

Čís. 326 dis.

Zakladá-li sa previnenie obvineného advokáta na opomnutí splnenia povinností, počína bežať premlčacia doba teprv splnením príslušnej povinnosti.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Ds III 15/37.)

Disciplinárny súd prvej stolice uznal obvineného advokáta vinným v disciplinárnom previnení kvalifikovanom podľa § 68, písm. b) zák. čl. XXXIV:1874, ktoré spáchal vinník tým, že nezaplatil sťažovateľovi substitučné útraty, hoci bol okresným súdom na ich zaplatenie právoplatne odsúdený a bola proti nemu nariadená uhrádzovacia exekúcia. Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdil rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice.

Z d ŏ v o d o v:

Odvolaníu nelze priznať oprávnenia. Námietka, že sa disciplinárne previnenie premičalo, lebo požiadavka poškodeného vznikla v roku 1931 a disciplinárne oznámenie bolo podané len v decembri 1935, je bezzákladná. Previnenie obvineného zakladalo sa na opominutí splnenia povinností a toto opominutie neprestalo ani v decembri 1935, keď poškodený podal disciplinárne oznámenie, ale splnením povinností obvineného, t. j. zaplatením dlžoby, čo sa stalo podľa doznania obvineného teprv v decembri 1936. —

Čís. 327 dis.

Pravoplatný rozsudok trestného súdu, pokiaľ v ňom bol zistený ten istý čin, ktorý je základom disciplinárneho pokračovania, je záväzný aj pre disciplinárny súd pre veci advokátov.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Ds III 19/37.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A., advokátovi v B., následkom odvolania, podaného štátnym zastupiteľstvom proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory zo dňa 16. marca 1937, zrušil napadnutý rozsudok a uznal obvineného advokáta vinným disciplinárnym prečinom podľa § 68, písm. b) adv. por., ktorý tak spáchal, že 22. apríla 1934 v B. pred M. prehlásil o advokátovi Dr. N., že je »csirkefogó« a že teda advokátovi Dr. N. na cti ublížil, a týmto chovaním poškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru.

Z d ŏ v o d o v:

Odvolanie štátneho zastupiteľstva je základné. Obvinený advokát Dr. A. bol rozsudkom okresného súdu v B. zo 14. augusta 1934 uznaný vinným prestupkom podľa § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., ktorý tak spáchal, že 22. apríla 1934 v B. pred M. prehlásil o advokátovi Dr. N., že je »csirkefogó« a že teda advokátovi Dr. N. na cti ublížil. Na odvolanie odsúdeného krajský súd v B. roz-

sudkom z 28. decembra 1934 rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Ponevác zmätočná sťažnosť obžalovaného bola odmietnutá, nadobudol odsudzujúci rozsudok okresného súdu moci práva.

Trestné súdy zistily, že obžalovaný Dr. A. spáchal hore uvedené trestný čin.

Podľa stálej praxi najvyššieho súdu pravoplatný rozsudok trestného súdu, pokiaľ v ňom bol zistený ten istý čin, ktorý je základom disciplinárneho pokračovania, je záväzný aj pre disciplinárny súd.

Disciplinárny súd prvej stolice porušil túto zásadu pokračovania, keď pomínul zistenie skutku v pravoplatnom rozsudku trestného súdu a samostatne prevádzal dôkazy cieľom zistenia, či sa obvinený advokát dopustil toho skutku, ktorý už bol zistený trestným súdom, a keď učinil skutkové zistenia odchylné od rozsudku trestného súdu.

Preto najvyšší súd pomíja skutkové zistenie disciplinárneho súdu prvej stolice, že obvinený nepoužil o svojom kolegovi advokátovi Dr. N. urážlivého výrazu »csirkefogó«, a prijíma za základ svojho rozhodnutia hore uvedené zistenie trestného súdu.

Ponevác z obhajoby obvineného prednesenej v trestnom pokračovaní plynie, že jeho rozhovor s M. sa týkal exekučnej veci, v ktorej Dr. N. na jednej a obvinený advokát na druhej strane zastupovali strany, súvisel urážlivý výrok, použitý obvineným o advokátovi Dr. N., s výkonom advokátskeho povolania. Preto v hore uvedenom chovaní obvineného advokáta treba spatrovať poškodenie cti a dôstojnosti advokátskeho stavu v smysle § 68, písm. b), adv. por.

Čís. 328 dis.

Nie je disciplinárne trestné, ak si advokát, ktorý nedostal preddavok na prevedenie prác, ktorými bol stranou poverený, ponechá ako preddavok na útraty peniaze složené u neho pre stranu, pre ktorú konal práce.

Niet disciplinárneho previnenia ani v tom, že strane nevyúčtoval, jestliže všetky jeho práce pre ňu neboly ešte skončené.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Ds IV 15/37.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A., advokátovi v N., vyhovel odvolaniu obvineného a zmenil rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu tak, že oslobodil obvineného z obvinenia pre disciplinárny prečin podľa § 68, písm. a), b), adv. zák.

D ŏ v o d y:

Obvinený je stíhaný predovšetkým pre disciplinárny prečin podľa § 68, písm. b), adv. zák., spáchaný tak, že z peňazí 7.000 Kč, prijatých dňa 17. novembra 1932 od P. cieľom slozenia do sirotskej pokladnice

pre nezletilú M., složil tam len čiastku 5.000 Kč, kdežto 2.000 Kč u seba zadržal. Disciplinárne oznámenie pre tento čin bolo učinené dňa 18. decembra 1935, tedy už po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty, stanovenej v § 102 adv. zák., takže sa trestnosť tohoto disciplinárneho prečinu premlčala. K tomu sa podotýka, že podstata disciplinárneho prečinu bola spoznávaná, pokiaľ ide o uvedený čin, práve len v nesložení peňazí na určený cieľ, tedy v jednotlivom úkone, ktorý je tiež rozhodný pre počítanie začiatku a behu doby premlčacej; stav trvajúceho zadržovania peňazí na účet útrat, ktoré mal obvinený proti složiteli peňazí, resp. proti osobám ním zastúpeným, bol považovaný za základ disciplinárneho prečinu podľa § 68, písm. a), a § 69, písm. c), adv. zák., ktorý preto premlčaný nie je a treba v tom smere rozsudok disciplinárneho súdu preskúmať s hľadiska podstaty samého činu a obvinenia na ňom založeného.

V tomto smere spatruje disciplinárny súd vinu obvineného v tom, že sľúbil dať P-ovi podrobný soznam útrat, ale neurobil to ani na viacnásobné súrenie, takže strana nemá vec vybavenú od roku 1932. Predovšetkým treba poukázať na to, že podľa zistenia disciplinárneho súdu z poručenských spisov, keď strany súhlasne u súdu dňa 28. januára 1933 udaly, že sa pre nezl. M. správne uložila z kúpnej ceny čiastka 5.000 Kč, obvinený prehlásil, že zbývajúca čiastka kúpnej ceny bude vyplatená N-ovi. Obvinený však tvrdí, že má proti nemu ešte väčšiu pohľadávku za vykonané práce. Ponevác je na základe uznania P. a podľa bodu 3 uzavrenej zmluvy zistené, že P. a N. mali platiť útraty za určité práce s prevedením kúpopredajnej zmluvy spojené a týmto bol obvinený poverený, nie je disciplinárne trestné, keď si obvinený — nedostaví, ako tvrdí, preddavok — ponechal peniaze, složené uňho pre stranu v Amerike bývajúcu, ako preddavok na svoje útraty. Nie je disciplinárne previnenie ani v tom, že strane nevyúčtoval, keď tvrdí a nebolo to vyvrátené, že všetky práce ešte neboli skončené.

Z poručenských a z disciplinárnych spisov je bezpochybne zrejmé len to, že sa P. domáhal vyúčtovania teprv 3. októbra 1935, lebo v svojej svedeckej výpovedi o predchádzajúcich upomienkach obvineného nič neudal. Obvinený predložil disciplinárnemu súdu dňa 16. marca 1936 vyúčtovanie a i v tom poukazuje na to, že všetky práce nie sú ešte skončené. So zreteľom na to, že to nie je vyvrátené, nevidí odvolací disciplinárny súd disciplinárne previnenie v udánlivom oneskorenom vyúčtovaní a obvineného v tomto smere tiež oslobodzuje. Spor alebo pokračovanie podľa § 18 zák. čl. LIV:1912 nie je v behu, takže poukaz disciplinárneho súdu o uložení peňazí do súdnej úschovy tu nedopadá.

Čís. 329 dis.

Finančná prokuratúra nie je oprávnená podať odvolanie proti rozhodnutiu v disciplinárnej veci proti advokátovi obvinenému, že sa dopustil trestného činu v dopise zaslanom tomuto úradu.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Ds IV 30/37.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A., advokátovi v R., odmietol odvolanie podané finančnou prokuratúrou proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory.

Dôvody:

Finančná prokuratúra v B. žiadala štátne zastupiteľstvo v R., aby po prípade zakročilo proti obvinenému advokátovi pre spáchanie trestného činu urážlivými výrokmi v dopise na tento úrad. Štátne zastupiteľstvo postúpilo toto oznámenie advokátskej komore, ktorá po vyzvaní osvedčenia obvineného pominula zaviesť disciplinárne pokračovanie. Proti tomuto usneseniu podala odvolanie finančná prokuratúra a žiadala tiež štátne zastupiteľstvo, aby aj ono podalo odvolanie. Avšak štátne zastupiteľstvo, ktorému tiež bolo doručené zastavujúce usnesenie, nepodalo odvolanie, ale postúpilo dopis finančnej prokuratúry advokátskej komore bez prehlásenia, že sa k odvolaniu pripojuje.

Z toho plynie, že štátne zastupiteľstvo v tejto veci odvolanie nepodalo, ale že toto podala len finančná prokuratúra.

Ponevác tu nešlo o súkromoprávny záujem štátu, ale o uráženie finančnej prokuratúry, tedy o eventuálne chránenie verejného záujmu, nebola finančná prokuratúra oprávnená podať odvolanie.

Podľa § 79 zák. čl. XXXIV z r. 1874 disciplinárne pokračovanie môže byť nariadené buďto na žiadosť zástupcu advokátskej komory, alebo následkom sťažnosti súkromných osôb, alebo na oznámenie niektorého súdu, štátneho zástupcu alebo inej vrchnosti. Medzi oprávnenými ku sťažnosti zákon označuje súkromnú stranu a súd alebo inú vrchnosť samostatne a oddelene. Podľa § 101 cit. zák. súkromná strana môže podať aj súkromnú žalobu, naproti tomu vrchnosti, ktorá podala disciplinárne oznámenie, zákon nepriznáva toto právo. Podľa toho vrchnosť a súkromná strana nemajú rovnakých práv pred disciplinárnym súdom. Ponevác podľa § 79 cit. zák. rozhodnutie disciplinárneho súdu treba doručiť zástupcovi komory, štátnemu zástupcovi, obvinenému advokátovi a tam, kde je sťažujúca sa súkromná strana, aj tejto, a odvolanie môžu podať tieto strany, medzi ktorými urážaná vrchnosť nie je uvedená; ponevác ďalej aj nariadenia §§ 84 a 95 cit. zák., vzťahujúce sa na právo odvolania, sú v shode s § 79 cit. zák., napokon ponevác podľa §§ 79, 84, 95 a 100 cit. zák. štátny zástupca má zastupovať verejný záujem, tedy má hájiť aj autoritu vrchnosti a cieľom chránenia verejného záujmu má právo odvolania, preto urážaná vrchnosť — v tomto prípade finančná prokuratúra — nemá práva odvolania proti konečnému rozhodnutiu disciplinárneho súdu. Preto bolo treba odmietnuť odvolanie ako podané neoprávnenou stranou.

Čís. 330 dis.

Přečin zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinností povolání, pracoval-li advokát pro soudce rozvrhová usnesení a rozsudky.

(Rozh. ze dne 14. června 1937, Ds II 14/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněných advokátů Dra A., B. a C. z nálezu kárné rady moravské advokátní komory, jímž byli všichni tři obvinění uznáni vinnými přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jakož i přečinem porušení povinností povolání.

Důvody:

Obviněný Dr. A. neprávem označuje jako protispisový předpoklad kárné rady, že pro okresního soudce N. kromě více civilních rozsudků vypracoval též i více rozvrhových usnesení. Vždyť Dr. A. při hlavním přelíčení, konaném dne 3. dubna 1935 u okresního soudu v O. výslovně doznal, že pro okresního soudce N. vyhotovil více rozvrhových usnesení, a je proto jeho opačné tvrzení v odvolání v příkrém rozporu s jeho vlastními údaji, učiněnými v uvedené trestní věci. Předpoklad kárné rady, že Dr. A. pro zmíněného okresního soudce vypracoval více civilních rozsudků, má pak plnou oporu v seznáních tohoto obviněného v trestní věci . . . , jakož i v jeho vyjádření ze dne 7. ledna 1936 za advokátní komoru. I kdyby bylo pravda, že okresní soudce N. elaboráty Dr. A. po případné změně, pokud se týče doplnění přediktoval, nic by to nemohlo změnit na kárném provinění obviněného. Obviněný nijak nenapadá formálně bezvadný předpoklad kárného nálezu, že o jeho činnosti zvěděla širší veřejnost, a že mu bylo známo, že tímto postupem byla otřesena důvěra občanstva k soudu. Ohrožena byla však i čest a vážnost stavu advokátského, neboť ve veřejnosti byl vzbuzen dojem, že soudce, který má býti přísně objektivní a nestranný, je v poměru jisté závislosti na advokátovi, a že advokát může dosíci jistých výhod pro svého klienta za úsluhy, jež koná soudci. Ze obecnostvo na věc takto pohlíželo, prokazuje nejlépe výpověď Dr. B., že mezi lidmi bylo říkáno: »Máš-li něco u N., běž k A.« a další seznání Dr. B., že si lidé vypravovali, že N-ovi dělá rozsudky Dr. A., a že si při tom myslí, že rozsudek je již hotový, než soudce rozhodne. Obviněný Dr. A. byl si toho dobře vědom, neboť v trestní věci sám seznal, že byl přesvědčen, že to dělá špatný dojem, když rozvrhová usnesení a rozsudky pracují advokátů, že se dal pojistiti proti povinnému ručení, že i u něho byla důvěra k soudu otřesena, a že, dověděla-li se veřejnost o tom, že i on vypracoval rozsudky, byl to také důvod k tomu, aby byla otřesena důvěra k soudu. Svě jednání, které hrubě ohrozilo čest a vážnost stavu advokátského, nemůže obviněný omluviti ani svým přátelským poměrem

k okresnímu soudci N., ani poukazem na neutěšené poměry u okresního soudu v X., kde prý byly vyhotovovány a stranám doručovány rozsudky teprve po dlouhé době, zvláště když si obviněný byl vědom toho, jaký nepříznivý dojem vyvolá jeho postup ve veřejnosti.

Obviněný Dr. C. vytýká zvláště ještě, že není ve spisech podkladu pro to, že v jeho případech šlo o rozvrhová usnesení, v nichž bylo řešiti celou řadu otázek, jako přednostních nároků, přiznání hypotekárních pohledávek, náhradních nároků atd., jak prý mylně za to má kárná rada, naopak že šlo o dva nástiny jednoduchých rozvrhových usnesení. Než i kdyby se připustilo, že obviněný Dr. C. vypracoval pro okresního soudce N. dva nástiny jednoduchých rozvrhových usnesení, v nichž nebyly řešeny složitější otázky, nebylo by lze jednání obviněného označiti jako kárně nezávadné vzhledem na následky, které jeho jednání mělo v zápětí, totiž že ve veřejnosti byl vzbuzen dojem postupu nesprávného, čehož si obviněný byl dobře vědom, neboť sám připustil, že postup takový neschvaluje, a že, kdyby se to někdo dověděl, i toto jeho jednání bylo by s to, aby otřáslo důvěrou obecnostva k soudu. — — —

Výtkou obviněných Dr. A. a Dr. C., že jejich jednání nezakládá též skutkovou podstatu kárného přečinu porušení povinností povolání, netřeba se zabývatí proto, že obvinění tento výrok jen popírají, avšak pro svůj opačný názor neuvádějí důvodů. Ostatně nemělo odsouzení pro tento kárný přečin žádného vlivu na výměru trestu. — — —

Čís. 331 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu (nikoliv porušení povinností povolání), umluvil-li advokát s klientem odměnu jen pro případ úspěchu (pactum de palmario) a její výši ujednal třetinou dosažené částky (pactum de quota litis).

Nezáleží na tom, že podnět k úmluvě dal klient sám a že k ní došlo ještě před svěřením věci advokátovi, ani na tom, zda šlo o věc, o níž mělo býti rozhodnuto v řízení soudním (sporném neb nesporném) nebo správním.

(Rozh. ze dne 20. září 1937, Ds I 21/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl částečně odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, pokud jím byl odvolatel uznán vinným kárnými přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený náleze ve výroku o kvalifikaci tak, že čin, jímž byl obviněný uznán vinným, zakládá jen kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu a nikoli též částečně kárný přečin porušení povinností povolání.

Z d ů v o d ů:

Vývody odvolání neobstojí ani po stránce právní.

Obviněný připouští sám ve svém odvolání, že úmluvy, o něž jde (t. zv. pactum de palmario a pactum de quota litis), jsou zpravidla nepřipustné a že takové úmluvy jinak ani nečiní, zastává však stanovisko, že v konkrétním případě byly tu takové okolnosti, jež tyto úmluvy učinily výjimečně přípustnými. N. (jeho klient) byl prý totiž o příznivém právním stavu věci, o níž jde, úplně informován a byl prý v takové tísnivé finanční situaci, že obviněný mohl odměnu za svou advokátní činnost očekávat jen pro případ příznivého výsledku. Obviněný povolil prý N. takřka právo chudých, jsa o jeho hmotných předpokladech osobně přesvědčen. Úmluvy, o něž jde, byly prý v souzeném případě oprávněné a přípustné tím spíše, když obviněný nemohl předvídati ani rozsah prací s právní věcí N. spojených, ani výsledek svého nastávajícího zákroku.

Námítky ty jsou vesměs bezpodstatné. Co se týče otázky tvrzeného rizika, stačí poukázat na vlastní údaj obviněného při ústním jednání před kárnou radou, že si byl naprosto jist, že zákrok u Národní banky musí mít úspěch. Za tak bezpochybnou N-ovi ovšem věc nelíčil, nýbrž podle vlastního udání ve svém podání na výbor advokátní komory ze dne 29. ledna 1936 řekl mu jen, že dle jeho názoru nebyla Národní banka oprávněna ke srážce, o níž jde. Ostatně jest otázka, zda a do jaké míry vylíčil N-ovi vyhlídky zákroku, bez významu, neboť pokud jde o úmluvu, že obviněný má nárok na odměnu toliko pro případ úspěchu (pactum de palmario), neshledává samozřejmě napadený náleznost této úmluvy v nějakém hmotném poškození neb ohrožení klienta, nýbrž spatřuje ji právem v tom, že se taková úmluva nesrovnává s významem advokátní činnosti a proto ani se ctí a vážností stavu, a že taková úmluva v sobě zahrnuje i nepřipustnou soutěž vůči oněm kolegům, kteří u výkonu svého povolání dbají zásad stavovských a kteří by byli hmotně v nevýhodě proti kolegovi k takovým úmlouvám ochotnému. V prvním směru — tedy po stránce ideální — znamená úmluva, že odměna má být zaplacená jen v případě úspěchu, tedy úmluva přihlížející jen k úspěchu činnosti advokáta a nikoli k této činnosti samotné, značně morální znehodnocení činnosti a tím vůbec stavu advokátů, když neúspěch v konkrétním případě nemusí mít příčinu ve vadách této činnosti. (Viz Lohsing, Anwaltsrecht, str. 257.) V druhém směru přichází v úvahu, že taková úmluva zavdává podnět k rozpoutání aneb aspoň k povážlivému zostření konkurenčního boje, jímž by byli i jiní advokáti pod tlakem hospodářské tísně vydáni nebezpečí, že musí klientům, aby si je udrželi nebo získali, poskytovat podobné výhody, takže takový postup musí být označen za ponižující a hraničící s nekalou soutěží (viz rozh. Ds V 3/14, Gerichtshalle, 1914, str. 408).

Ohledem na finanční situaci a na zájem klienta nemůže obviněný svůj postup ospravedlnit již proto, že uvedenou úmluvu kombinoval

s úmluvou de quota litis, totiž s úmluvou, že obviněnému má v případě úspěchu zákroku u Národní banky jako odměna příslušet třetina částky, již Národní banka N-ovi po případě vrátí. Poněvadž částka, jejíž vrácení se obviněný u Národní banky jménem N. domáhal, činila podle zjištění nálezu asi 19.215 Kč a obviněný si účtoval po dosažení plného úspěchu 6.405 Kč, tedy částku, která byla v křiklavém nepoměru k rozsahu prací obviněným v dotčené věci vykonaných, v jeho vyjádření ze dne 21. června 1937 uvedených a ostatně i napadeným nálezem zjištěných, nelze naprosto říci, že obviněný při svém postupu sledoval hlavně zájem klientův. Co se týče zmíněné nepřiměřenosti honoráře, jehož se obviněný na základě stíhané úmluvy i soudně domáhal, nemění na tom, co uvedeno, nic ani tvrzení obviněného, ostatně ničím neprokázané a nedoložené, že ho uvedená věc připravila o část jeho dovolené.

I zmíněnou úmluvu o účasti na úspěchu pro stranu dosaženém (pactum de quota litis) pokládá napadený náleznost plným právem za postup, který se přičítá cti a vážnosti advokátního stavu. Bylo již nejvyšším soudem v rozhodnutích č. 13164 a 13580 Sb. n. s. civ. vysloveno a odůvodněno, že zákazem ustanovení § 879, druhý odstavec, č. 2 obč. zák., má být zabráněno smlouvám, jež klienta nespravedlivě poškozují, že tedy takové úmluvy bývají na újmu klienta (který jakožto osoba práva neznalá nemůže vyhlídky zákroku advokátova tak dobře odhadnouti jako sám advokát), takže obviněný uzavřením zmíněné úmluvy nedbal v poměru ke svému, třebas jen nastávajícímu klientovi oně bezelstnosti a poctivosti, již mu ukládá ustanovení § 10, odst. 2, adv. ř. S jiného hlediska poukazují tatáž rozhodnutí nejvyššího soudu na to, že se nesrovnává ani se ctí a vážností advokátního stavu a s důvěrou v něj, činí-li se advokát úmluvou o honoráři, již zákon klade na roveň smlouvám proti dobrým mravům, podílníkem na klientově úspěchu po stránce hospodářské, tedy jaksi jeho společníkem. (Viz také Lohsing, Anwaltsrecht, str. 256.) Je-li taková úmluva nicotná a nepřipustná dokonce i v případě přiměřenosti honoráře takovým způsobem ujednaného (Klang, i v případě přiměřenosti honoráře takovým způsobem ujednaného (Klang, Kommentár, II 2, str. 196, Lohsing, Anwaltsrecht, str. 257), neboť jde tu o ochranu důvěry v advokátní stav, která nemá být poškozena neb ohrožena ani zdáním nebo možností takové újmy (rozh. č. 8179 Sb. n. s. civ. a Rouček-Sedláček, Kommentár IV, str. 129), platí vše to v souzeném případě tím spíše, když byla kvota, již se obviněný pak domáhal dokonce civilní žalobou, tak vysoká a v takovém nepoměru ke skutečné práci obviněným vykonané, že o povaze úmluvy jakožto úmluvy klientovi škodlivé nemůže být sebe menší pochybnosti. Na tom nemění pranic okolnost, že podnět ke zmíněné úmluvě vycházel se strany klienta samého. Rovněž je bez významu, že obviněný souborem obou úmluv převzal na sebe i jisté riziko (Klang, Kommentár II, 2, str. 196).

Odvolání snaží se ovšem doložit, že úmluva, o jakou jde v souzeném případě, vůbec nespadá pod ustanovení § 879, odst. 2, č. 2 obč. zák. Namítá po této stránce, že se uvedeně ustanovení vztahuje jen na sporné věci v užším slova smyslu, že dále Národní banka čsl. vůbec

není úřadem a že naopak v poměru k N. fungovala jen jako smluvní strana, která si neoprávněně zadržela provisi, takže při vrácení této »provisi« nešlo o »částku straně přisouzenou« po rozumu § 879, odst. 2, č. 2, obč. zák., a že tu konečně nelze ani mluvit o věci, která byla v době úmluvy advokátovi již svěřena, jak prý to uvedené ustanovení nutně předpokládá.

Veškeré tyto námitky jsou liché. Ze ustanovení § 879, odst. 2, č. 2, obč. zák., pokud mluví o sporné věci, má vůbec na mysli věci, o nichž se má po úředním řízení teprve rozhodnouti, a to nejen v řízení soudním — (sporném nebo nesporném) —, nýbrž též v řízení správním, a v nichž se klient obrátil na právního zástupce se žádostí, aby jej v příslušném řízení zastupoval, bylo již nejvyšším soudem v rozhodnutích čís. 13164 a 13580 Sb. n. s. civ. vysloveno a odůvodněno (viz i Klang, Komentář, II, 2, str. 196, Rouček-Sedláček, Komentář, IV, str. 129, 130).

Rovněž neobstojí námitka, jako by, hledíc k postavení a působnosti Národní banky čsl. jakožto pouhé banky, třebaš privilegované, v souzeném případě vůbec nešlo o úřední řízení a o pojmy sporné věci a částky straně přisouzené.

Jak bylo dodatečným šetřením k příkazu nejvyššího soudu jako soudu odvolacího zjištěno, byla srážka, jejíž zrušení bylo cílem advokátní činnosti odvolatelovy, Národní bankou provedena na základě opatření Národní banky československé, uveřejněného vyhláškou ministra financí ze dne 7. července 1934, čís. 131 Sb. z. a n., ve spojení s opatřením Národní banky československé, uveřejněným vyhláškou ministra financí ze dne 5. října 1933, čís. 187 Sb. z. a n. Uvedená opatření mají svůj podklad v ustanoveních vl. nař. čís. 179/1931 Sb. z. a n., jímž bylo provedeno ustanovení § 2, čís. 2, zákona č. 7/1924 o ochraně československé měny a oběhu zákonných platidel, jakož i v ustanovení § 9 opatření Stálého výboru č. 166/1929 Sb. z. a n. Jde tu proto o část oněch předpisů, jež upravují dovoz a vývoz cizozemských i československých platidel a jich poukazy do ciziny, pokud se týče o účast Národní banky československé na mezinárodních zařízeních finančních a hospodářských významu měnového. Zmíněná opatření Národní banky československé provádějí na uvedeném zákonném podkladě a závazným způsobem dohodu s Říšskou bankou v Berlíně o úpravě platů mezi Československem a Německem. Nahoře zmíněné opatření z roku 1934 nařizuje pak pro určité platy omu dvacetiprocentní srážku z vyplacených částek ve prospěch fondu ke krytí kursovních ztrát, o kteroužto srážku v souzeném případě jde. Za těchto okolností nemůže být řeči o pouhém jaksi smluvním poměru mezi klientem obviněného s jedné a Národní bankou československou s druhé strany. Jde tu naopak o takový administrativní poměr a o řízení takové, že nutno na ně použítí pojmu »sporné věci« a »přisuzování« v onom širším smyslu, jaký je směrodatný při výkladu § 879, odst. 2, čís. 2, obč. zák.

Námitka, že v době souzené úmluvy ještě nešlo o věc svěřenou, ježto obviněný v této době ještě nebyl zastoupením N. pověřen, je rovněž bezpodstatná; nemůže být pochybné, že poukaz ustanovení § 879, odst. 2, čís. 2, obč. zák. na zástupčí poměr mezi advokátem a klientem nemůže být, pokud jde o pactum de quota litis, pojímán ve smyslu časovém, t. j. tak, jako by sem spadala jen taková úmluva, která byla uzavřena až po uzavření mandátu. Tím by se ze sankce zákona vymykaly ony neméně závadné, ba naopak snad ještě závadnější případy, kde dojde k úmluvě, o níž je řeč, před převzetím zastoupení, tedy ve stadiu vyjednávání mezi advokátem a klientem, t. j. v onom počátečním stadiu, kde nebývá strana o svých vyhlídkách, o větší či menší možnosti úspěchu, zvláště informována a kde bude takovým povážlivým úmluvám tím přístupnější již proto, aby si zastoupení advokátem získala.

Plyne také již z nahoře uvedených rozhodnutí čís. 13164 a 13580 Sb. n. s. civ., že v takovém případě pro použití ustanovení § 879, odst. 2, čís. 2, obč. zák. stačí, že se klient na právního zástupce obrátil se žádostí, aby ho v příslušném řízení zastupoval. Směřuje-li podle zmíněných rozhodnutí uvedené ustanovení k ochraně klientově proti nespravedlivému poškození, je podle toho, co již uvedeno, samozřejmo, že tuto ochranu potřebuje zejména i nastávající klient ve stadiu vyjednávání o převzetí zastoupení advokátem, zvláště když se uváží, že by při opačném stanovisku bylo obcházení zákona až příliš usnadněno. Leč ani s hlediska zachování vážnosti advokátního stavu, tedy s hlediska, že není s ní slučitelné, aby se advokát takovou úmluvou stal jaksi společníkem svého klienta, nebylo by srozumitelné, kdyby pactum de quota litis bylo nepřipustné jen tehda, došlo-li k němu až po převzetí mandátu, a nikoli též v oněch případech, kde se úmluva ta uzavírá již předem. Jde-li tu o ustanovení čelící proti úmluvám, jimiž se otfásá důvěrou v advokáta a v advokátní stav, nelze přehlížeti, že oné důvěry je do největší míry zapotřebí právě v onom stadiu počátečního vyjednávání o převzetí zastoupení. Není proto důvodu k výkladu zákona v tom smyslu, jako by byla platná a nezávadná úmluva, již si dá advokát část toho, co bude straně přisouzeno, slíbíti nastávajícím klientem před převzetím mandátu (viz také Klang, Komentář, II, 2, str. 196, Krainz, 1915, II, str. 93).

Hledíc ke všem těmto úvahám, je nasnadě, že se obviněný uvedenými úmluvami dopustil jednání, z něhož mohla veřejnost vyvodit nepříznivý úsudek nejen o obviněném jakožto advokátovi, nýbrž i o ostatních členech advokátního stavu, ba o celém tomto stavu, takže kárná rada v tomto jednání spatřovala právem kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu po rozumu § 2 kár. stat.

Naproti tomu nemůže, ani pokud jde o neplatné pactum de quota litis, jíti o souběh zmíněného kárného přečinu s kárným přečinem porušení povinností povolání, neboť pokud obviněný sjednal se svou stranou nicotnou smlouvu, neučinil tak v mezích oné zástupčí činnosti, která tvoří »povolání advokáta« ve smyslu § 8 a násl. adv. ř., t. j. oné čin-

nosti, kde advokát, vystupuje jako práva znalý zmocněnec stran, převzal na sebe závazek obstarávat záležitosti a zájmy věci jemu svěřené se zvýšenou kautelou bezpečnosti (bezelstnosti a poctivosti), správnosti a svědomitosti (rozh. čís. 175 dis. Sb. n. s.). Tím, že obviněný jednal proti zákonnému zákaz, zlehčil sice čest a vážnost stavu (rozh. Ds V 3/14, Gerichtshalle 1914, str. 408), ale neporušil takto povinnosti povolání.

Pokud obviněný ovšem — třeba v poměru ke svému budoucímu klientovi — medbař všeobecné povinnosti vytčené v druhém odstavci § 10 adv. ř. (k zachování bezelstnosti a poctivosti), je porušení této povinnosti právě podle §§ 2 a 39, odst. 2 kárn. stat. zase jen předmětem a podstatou kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu a nelze je proto zároveň kvalifikovat za přečin porušení povinnosti povolání, pokud se příslušné jednání nepřiči určité povinnosti advokáta v užším slova smyslu (rozh. čís. 96 dis., 231 dis. Sb. n. s.).

Napadený kárný náleze je proto pochyben jen potud, pokud druhou úmluvu obviněného (pactum de quota litis) podřadil též pojmu porušení povinnosti povolání. Bylo proto odvolání obviněného vyhověti jen v tom směru, že se vylučuje zmíněná druhá kvalifikace jeho jednání.

Čís. 332 dis.

Věcnou odpovědnost za kárný přečin zakládá již okolnost, že se obviněný dopustil činu jako kandidát advokacie; formálním předpokladem pro zahájení řízení je však, aby byl obviněný zapsán v seznamu kandidátů advokacie i v době, kdy kárné radě dojde oznámení o jeho činu.

Nelze zavést kárné řízení, nebyl-li obviněný zapsán v listině kandidátů advokacie ani v době oznámení, ani později.

Příslušnost kárné rady stíhatí koncipienta nepomíjí však tím, že obviněný v době vydání kárného nálezu byl již vymazán ze seznamu kandidátů advokacie (vzdav se své služby).

(Roh. ze dne 20. září 1937, Ds I 26/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl stížnosti návladního komory do usnesení kárné rady advokátní komory ze dne 1. února 1937, Dis 5/34 a Dis 240/33, jímž tato vyslovila, že se kárné řízení proti Dr. A., bývalému kandidátu advokacie, zastavuje a že kárná rada je v těchto případech nepřislušná, zrušil toto usnesení a vrátil tyto věci též kárné radě, aby o nich jednala a znovu rozhodla; zamítl však stížnost návladního komory do stejného usnesení jmenované kárné rady z téhož dne, pokud jde o kárné věci Dis 158/34, 289/34 a 314/34.

Důvody:

Napadeným usnesením rozhodla kárná rada v disciplinárních věcech Dis 240/33, 314/34, 158/34, 289/34 a 5/34, že se kárné řízení proti Dr. A. jakožto bývalému kandidátu advokacie zastavuje, poněvadž obviněný nebyl již v době tohoto rozhodnutí, t. j. dne 1. února 1937, zapsán v seznamu kandidátů advokacie a kárná rada je prý tudíž nepřislušná. V důvodech zjišťuje kárná rada, jak nesporno, že obviněný byl dne 23. dubna 1934 ze seznamu kandidátů advokacie vymazán a že poté nebyl již k zápisu přihlášen.

Z ustanovení §§ 2 a 3 kárn. stat. vyvozuje kárná rada, že se její působnost, co se týče kandidátů advokacie, vztahuje jen na takové osoby, jež jsou i za řízení v uvedeném seznamu zapsány. Nelze prý pokračovat v řízení proti osobě disciplinární moci stavovské již nepodléhající. Podle názoru kárné rady má prý tento názor oporu i v ustanoveních § 34, posl. odst., adv. řádu, § 131 služ. pragm. a § 29 c. ř. s.

Proti tomu namítá stížnost zástupce komory, že pro otázku, zda je založena pravomoc kárné rady, rozhoduje jediné doba, kdy byl kárný delikt spáchán. Byl-li vinník v této době zapsán v seznamu kandidátů advokacie, stačí to podle názoru stížnosti pro založení pravomoci kárné rady, aniž prý má na to vliv otázka, zda a kdy byl pak obviněný ze seznamu kandidátů advokacie vymazán.

Ani ten ani onen názor nelze v takové povšečnosti pokládati za správný.

Kárný soud odvolací neshledává důvodu, aby se odchýlil od stanoviska vysloveného v rozhodnutí čís. 233 dis. Sb. n. s., že rozhodovati o kárném deliktu kandidáta advokacie přísluší kárné radě a že její kompetence a pravomoc nepomíjí, i když v době vydání kárného nálezu obviněný již nebyl advokátním koncipientem. Možno dodat, že by se přičilo zásadám kárné odpovědnosti a kárné pravomoci, kdyby se mohl vinník průběhem kárného řízení podle platných předpisů příslušným úřadem řádně zavedeného dalšímu řízení a své odpovědnosti vyhnouti prostě tím, že ze služby vystoupí. Nemluví proti tomu, nýbrž naopak tomu nasvědčují ustanovení § 34, odst. 2 adv. ř. a § 84, odst. 3 služ. pragm., takže se kárná rada neprávem dovolává prvního ustanovení pro svůj opačný názor. Kandidátu advokacie nelze ovšem zabrániti, aby se za kárného řízení vzdal své služby, a nelze ho přinutiti k tomu, aby ve svém služebním poměru setrval až do skončení kárného řízení. Tomu by byla na závalu celá povaha koncipientského poměru. Leč právě proto musí se pak uvedené zásadě zjednatí průchod aspoň tím, že výmaz ze seznamu kandidátů advokacie nemůže mít vliv na další řízení. Uvedená okolnost může sice mít význam pro otázku, zda lze vykonati tresty, jež § 12 kárn. stat. stanoví, je však bez významu pro výkon soudnictví samotného (viz Lohsing, Oesterreichisches Anwaltsrecht, str. 350, 351).

Neprávem se dovolává napadené usnesení ustanovení § 131 služ. pragm., vztahujícího se jen na případ úmrtí úředníka, kde by ovšem pokračování v řízení nemělo smyslu.

Co chce kárná rada pro souzenou otázku vyvodit z ustanovení § 29 c. ř. s., nelze z příslušných vývodů napadeného usnesení seznati. Je-li snad míněno ustanovení § 28, odst. 2 c. ř. s., podotýká se, že stanovisko kárné rady nemá ani v tomto ustanovení opory, když toto ustanovení mluví jen o vlivu škrtnutí advokáta ze seznamu advokátů na procesní řízení.

S druhé strany nelze však přehlížeti ustanovení § 26, odst. 1 kárn. stat., podle něhož kárnou moc vykonávají přísluší kárné radě oné advokátní komory, u níž jest obviněný v době, kdy se učiní oznámení, zapsán do seznamu kandidátů advokacie (rozh. Ds II 15/23). Tato úprava příslušnosti má za nezbytný předpoklad zásadu, že nelze pro kárný delikt stíhati toho, kdo se sice provinil jakožto advokátní kandidát, ale poté, a to ještě před učiněním oznámení u kárné rady, bude vymazán ze seznamu kandidátů advokacie, neboť v takovém případě by pravomoc k projednávání té které věci nepříslušela ž á d n ě k á r n ě

Z toho, co předesláno, vysvítá tudíž, že věcnou odpovědnost za kárný přečin zakládá již ta okolnost, že se vinník dopustil činu jakožto advokátní kandidát, že je však formálním předpokladem pro zahájení řízení, že vinník je v seznamu kandidátů advokacie zapsán i v době, kdy dojde oznámení o jeho činu kárné radě, že kárné řízení nelze proto zavést, nebyl-li obviněný v době oznámení ani později zapsán v listině kandidátů advokacie a že ovšem nic nebrání tomu, aby řízení, jež z uvedeného důvodu v době oznámení nelze zavést, bylo zahájeno později, jakmile se pachatel vrátí do koncipientské služby, již se dříve vzdal.

V souzeném případě jest uvedeným usnesením jako nesporné zjištěno a není ani stížností zástupce komory nikterak napadeno, nebo vůbec vzato v pochybnost, že obviněný byl dne 23. dubna 1934 vymazán z listin kandidátů advokacie.

Ze spisů dále vysvítá, že kárné radě došlo oznámení ve věci Dis 240/33 dne 4. července 1933, ve věci Dis 314/34 dne 17. září 1934, ve věci Dis 158/34 dne 23. dubna 1934, ve věci Dis 289/34 dne 19. července 1934, a ve věci Dis 5/34 dne 5. ledna 1934.

Kárná rada proto pochybila, pokud se prohlásila nepřislušnou ve věcech Dis 240/33 a Dis 5/34 a pokud řízení v těchto věcech zastavila, neboť podle toho, co dovozeno, je v těchto věcech na kárné radě, aby v řízení pokračovala nezávisle na tom, že obviněný byl po dojití oznámení vymazán z listiny kandidátů advokacie. V tomto směru bylo tudíž důvodné stížnosti vyhověti.

Naproti tomu nelze jí vyhověti, pokud jde o ostatní věci, neboť tu nebyl obviněný v době, kdy došlo kárné radě oznámení, již advokátním kandidátem. To platí najmě i o případě Dis 158/34, kde spadá dojití

oznámení kárné radě a výmaz obviněného ze seznamu kandidátů advokacie v týž den, když ani zde nelze dokázat, že obviněný byl ještě v době oznámení jako advokátní kandidát v seznamu advokátní komory v Praze zapsán.

Je ovšem samozřejmo, že ani v těchto případech nejde o zastavení rázu definitivního, nýbrž jen po případě přechodného, neboť jakmile obviněný zase bude zapsán do seznamu kandidátů advokacie, nebude závady proti pokračování v řízení proti němu.

Čís. 333 dis.

Advokát nesmí vybočiti v odvolání z mezí věcné kritiky rozsudku, vedené formou slušnou a klidnou a dbající náležitě úcty k soudu.

Je proto přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vytkl-li advokát v odvolání proti rozsudku soudci formou osobně proti němu zahrocenou rozhodování nevěcné, neobjektivní a předpojaté.

(Rozh. ze dne 25. října 1937, Ds II 26/37.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání návladního advokátní komory z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný advokát zproštěn kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený kárný nálezn v ten smysl, že uznal obviněného advokáta vinným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že v trestní věci proti němu u okresního soudu v N. vedené v odvolání podaném do rozsudku tohoto soudu použil slov: »Já hájím skromný názor, že rozsudek pana soudce je trochu náhlý, jelikož on se těmito otázkami vůbec nezabývá a dle zásady »někdo to musí odnést« mne klidně odsoudil.«

Z d ů v o d ů :

Rozčlenivši pozastavený obrat, použitý obviněným v provedení odvolání do rozsudku okresního soudu v N., ve dvě části, zprošťuje kárná rada obviněného proto, že obě části inkriminované věty byly odůvodněnou kritikou rozsudku a že obviněný sledoval jediné cíl, potírati účelně tento rozsudek a nikoli urážeti soudce. Kritika rozsudku byla podle odůvodnění kárného nálezu oprávněná, ježto okresní soud neprovedl z úřední moci důkazy potřebné k usvědčení obviněného a nesprávné odůvodnění rozsudku, jímž byl obviněný uznán vinným přestupkem podle zákona o ochraně cti, mohlo v něm vzbuditi dojem, že soudce vycházel ze zásady, že v soukromožalobních věcech je na obžalovaném, aby dokázal svou nevinu.

Tomuto odůvodnění vytyká odvolání právem nedostatečné a vadné posouzení právní. Lze ponechati stranou vývody kárného nálezu, pokud

se obírají nedostatky skutkového a právního základu trestního rozsudku, o který jde, a dovozují z nich, že napadání rozsudku obviněným bylo oprávněné a odůvodněné. Obviněnému arci příslušelo právo podrobiti rozsudek vydaný v jeho vlastní věci, jímž se pokládal za stížena, v provedení odvolání rozboru a kritice a zaujmouti proti němu své odchylné právní stanovisko. Než toto oprávnění má své meze v přirozeném požadavku slušnosti a v přiměřené úctě před soudem jakožto jedním z představitelů státní svrchovanosti, z čehož plyne, že není dovoleno nevěcně zlehčovati soudcovské rozhodnutí nebo soudce.

Kritika, o níž byla řeč, musí tedy býti věcná, t. j. taková, která se obírá věcí a týká se přímo rozsudku samého, a nikoli — pokud to není nevyhnutelně nutno při kritice rozsudku — osoby soudcovy a která se snaží právními nebo jinými věcnými vývody ve formě slušné a klidné dokázati, proč rozhodnutí nehoví zákonu nebo stavu věci.

Požadavku právě uvedenému nehoví a z mezí přípustné kritiky daleko vybočil kárně stíhaný obrat obviněného v provedení odvolání, jež ostatně obsahuje vedle doslovu, o který jde, i jiná místa podaná tónem opouštějícím hranice slušnosti a věcnosti («Staré římské přísloví praví: *In dubio pro reo*. To zde asi neplatí. U pana prvního soudce platí asi zásada: *In dubio contra reum*...», »já nemohu býti odsouzen, protože někdo musí býti odsouzen«).

Obviněný se neomezil na věcné výtky, že provedené řízení je kusé a nebylo v něm dbáno právních zásad a předpisů, pokud se týče že ten který předpis byl soudcem nesprávně vyložen a že rozsudek neodpovídá zákonu a spravedlnosti. Byl i ovšem ve výtce, že rozsudek je poněkud ukvapený, samé o sobě, nelze spatřovati nepřípustný nájezd na soud nebo soudce, nutno jako takový nedovolený útok posuzovati další obviněným použitá slova a tudíž závadný odstavec odvolání ve svém celku. Uvádí-li v něm obviněný, že jej soudce, nezabývav se určitými otázkami, jednoduše odsoudil podle zásady »někdo to musí odnést«, vyjádřil se v této větě osobně zahroceně proti soudci, že tomuto byly lhotečné zákonem předepsaný postup a zásady práva, a že mu šlo při rozhodování jen o to, aby někoho odsoudil, že se tudíž řídil zásadou, která odporuje zákonu a je neslučitelná s vážným a svědomitým pojmáním a plněním povinností a úřadu soudcovského.

Při takové formě stíhaného projevu nelze přisvědčiti napadenému nálezu kárné rady, jako by tu obviněný byl rozsudku jen věcně vytýkal nesprávný právní názor o otázce průvodního břemene v oblasti soukromožalobních deliktů. Taková kritika byla by samozřejmě přípustná a formálně bezvadná. Leč ve skutečnosti nemůže čtenář závadnému výroku rozuměti jinak, než že tu obviněný imputuje soudci, že se neřídil ryze věcným a nepředpojatým, třeba nesprávným nazíráním na předmět žaloby a líčení a že naopak vycházel z předpojatého mínění, že musí býti stůj co stůj někdo odsouzen, byť i to neodpovídalo zákonu a stavu věci. Tomu, že tu nejde o pouhou výtku nesprávného řešení právní otázky důkazního břemene, jak se napadený nálezný mylně domnívá,

nýbrž o výtku nevěcného, neobjektivního a předpojatého rozhodování, nasvědčují slova »že to musí někdo odnést« nepochybně již svou formou. Tím se dotýká stíhaný projev obviněného mravní kvality soudcovy a jak jeho osobní cti tak i vážnosti stavu a soudního rozhodnutí. Že obviněný měl k útoku v uvedeném smyslu sebe menší oprávněnou příčinu, sám netvrdí.

Se cti a vážnosti stavu advokátského se zajisté nesnášejí, naopak ji poškozují u veřejnosti, v jejichž očích má býti advokátský stav považován za pomocníka soudu při hledání práva a spravedlnosti, nevěcné útoky na soudce a soudní rozhodnutí, odporující zásadě slušnosti a poctivosti. Čest a vážnost stavu byla poškozena tudíž již tím, že obviněný pojal do svého odvolání závadnou větu. Mimo to zavdal jeho postup příčinu k jeho trestnímu stíhání pro přestupek zákona o ochraně cti. Obviněný si musel vzhledem ke svému vzdělání a povolání uvědomiti při náležité dbalosti, k níž byl povinen při provádění odvolání, byť i ve věci vlastní, jak urážlivou povahu svého podání tak i možnost jeho trestněprávních důsledků a jeho způsobilost poškoditi čest a vážnost stavu. Nesejde na tom, že neměl v úmyslu urazit soudce — v kterémžto smyslu vydal mu prohlášení, v důsledku něhož bylo trestní řízení na žádost soudce zastaveno podle § 90 tr. ř. —, neboť pro subjektivní odpovědnost s hlediska kárných přečinů stačí nedbalost obviněného (Sb. n. s. č. 101 dis.).

Postup obviněného naplňuje tudíž skutkovou podstatu zažalovaného kárného přečinu porušení cti a vážnosti stavu. Bylo proto vyhověti odůvodněnému odvolání zástupce komory, změnit napadený kárný nálezný uznati právem, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 334 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, obcházel-li advokát presumptivní kupce pozemků svého klienta, přemlouvaje je, aby mu svěřili práce s provedením koupě spojené a chtěl-li se spokojiti s odměnou značně nižší, než původně žádal.

(Rozh. ze dne 25. října 1937, Ds II 29/37.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl odvolatel uznán vinným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Odvolání, napadajícím kárný nálezný jednak pro neúplnost řízení, jednak pro nesprávné posouzení skutkového děje, nelze přisvědčiti.

Pro posouzení otázky, zda postup obviněného vůči M. a N. byl s hlediska kárného závadný čili nic, nezáleží na tom, co obviněný ujednal se svým klientem O. a zda toto ujednání bylo samo o sobě přípustné, nýbrž rozhoduje, zda si obviněný počínal vůči M. a N. takovým způsobem, že to mohlo u nepřislušníka advokátního stavu vzbuditi nepřívětivý dojem o obviněném jakožto advokátovi a tím o advokátním stavu vůbec. Je proto bez významu, zda O. skutečně trval na tom, aby obviněný byl pověřen sepsáním příslušných smluv a aby mu kupující strany nahradily i předešlé náklady právního zastoupení. Netřeba se proto ani zabývatí úvahami o tom, zda obviněný byl oprávněn uvedeně stanovisko svého klienta zastávatí čili nic, je-li jisto, že obviněný při svém styku s kupiteli pozemků nesměl vystupovati takovým způsobem, že mohl a musel vyvolati povážlivý dojem, o němž se bylo zmíněno.

A tu uvedl M. jako svědek, že mu obviněný zdůraznil, že provedením všech právních prací s koupí spojených musí býti pověřen on sám. Když mu svědek prohlásil, že chce sepsání a vtělení kupní smlouvy předati notáři ve V., přemlouval ho obviněný, aby ho těmito pracemi pověřil. Žádal za tyto práce 2.000 Kč a prohlásil se konečně po námítkách svědka za ochotna, provéstí veškeré práce za 800 Kč.

Svědek N. seznal, že obviněný přišel dokonce k němu do kanceláře a požádal ho, aby mu přenechal sepsání smlouvy s O. Odůvodnil svou žádost tím, že chce něco vydělati a za své cesty s O. dostati náhradu.

Údaje obou svědků jsou jasné a přesné. Zejména plyne ze seznání M. s určitostí, že obviněný naléhal na svědka, aby ho pověřil provedením kupní smlouvy, a že oněch 2.000 Kč, kteroužto částku pak snížil na 800 Kč, měly býti vesměs útraty za právní provedení zmíněné koupě a nikoli částečně náhrada za dřívější výlohy O. Stačí ostatně s hlediska kárného, že obviněný vyjednával se svědkem takovým způsobem, že svědek musel o směru a cíli vyjednávání obviněného získati dojem, jaký ve svém protokolu reprodukoval.

Výpověď N. poukazuje k tomu, že obviněný tohoto svědka dokonce vyhledal, aby si opatřil agendu.

Za těchto okolností nebylo třeba, aby kárná rada připustila opět výslechy jmenovaných svědků ve smyslu průvodního návrhu, neboť dosavadní údaje uvedených svědků dovolovaly vyčerpávající posouzení věci a zmíněný průvodní návrh směřoval ve své podstatě spíše ke změně než k pouhému doplnění dosavadních údajů svědků. Leč z uvedeného návrhu, ba ani z odvolání neplyne nic, co by odůvodnilo předpoklad, že se uvedení svědci při opětném výslechu odchýlí od toho, co potvrdili při prvním výslechu. Nelze proto provedené řízení označiti za kusé.

Při skutkovém podkladě opřeném o údaje jmenovaných svědků, podle nichž obviněný kupitelům nesdělil jen podmínky O., nýbrž naopak projevil svou vlastní snahu, aby získal agendu, při čemž v jednom případě snížil požadovaný honorář s 2.000 Kč na 800 Kč — zjištěním těm

není na závadu námitka, že obviněný v jiném případě, totiž u P. postupoval bezvadně — nelze nálezu kárné rady vytýkati ani nesprávné posouzení věci po stránce právní. Odvolání ostatně tak nečiní, nýbrž tvrdí nezávadnost postupu obviněného jen na podkladě, z něhož po stránce skutkové nevychází ani kárná rada, ani nejvyšší soud jako kárný soud odvolací. Odvolání zejména nepopírá, že zakládá kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, uchází-li se advokát zmíněným způsobem o zastoupení, obchází-li dokonce za tím účelem strany, připouští-li smlouvání o honoráři a vzbuzuje-li tím dojem předražování nebo aspoň nesolidnosti. Bylo proto odvolání zamítnouti jako bezdůvodné.

Čís. 335 dis.

Pro posouzení viny s hlediska kárného nerozhoduje, že se advokát dopustil závadného činu mimo výkon svého povolání, neboť je povinen dbáti cti a vážnosti stavu i mimo tento výkon.

Projeví-li advokát své politické smýšlení veřejně a mužně se za ně postaví do všech důsledků, nelze mu toto jeho jednání vytýkati s hlediska kárného, neporuší-li jím zároveň nějakou povinnost zákonem uloženou.

Je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, podnikl-li advokát anonymně a skrýváje se za jakési sdružení, konkurenční útok proti příslušníkům advokátního stavu v rozšiřovaných letácích, popouzejících k bojkotu židů pro jejich rasu a náboženství, za což byl odsouzen pro přečin podle § 14, čís. 2 zákona na ochranu republiky k těžkému trestu.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1937, Ds I 5/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání zástupce komory z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný advokát zproštěn obvinění z kárného přečinu, zrušil napadený kárný nálezn a uznal obviněného advokáta vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaným tím, že koncem srpna a začátkem září 1934 sepsáním a rozšiřováním letáku, v němž popuzoval veřejně k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelstva pro jejich rasu, přivodil zahájení trestního řízení proti sobě a své trestní odsouzení.

Z d ů v o d ů:

Obviněný byl uznán vinným rozsudkem krajského soudu přečinem podle § 14, č. 2 zák. na ochr. rep., spáchaným tím, že v létě 1934 veřejně popuzoval k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelů pro jejich rasu a náboženství, totiž závadným letákem, jím sepsaným a rozšiřovaným, k bojkotu proti židům pro jejich rasu a náboženství.

s právnym názorom kárné rady, že prý šlo vlastne o zřízení pobočného pôsobistě, pro kterýžto názor není ve výsledcích provedeného šetření dostatečné opory, uváží-li se zejména zvláštní povaha agendy, kde šlo výlučně o právní věci nejbližších příbuzných obviněného, nemůže to důvodnosti odvolání nic prospěti, neboť obviněný byl podle výroku uznán vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání, jehož se dopustil tím, že dovolil, aby jeho koncipient nekonal pravidelně práci v kanceláři zpravidla v úředních hodinách a na místě kanceláře pod přímým dozorem a vedením svého šéfa, a nebyl uznán vinným, že zřídil pobočné působistě své kanceláře.

Čís. 337 dis.

V pátnáctidňovej lehote § 95 adv. por. treba odvolanie nielen ohlásiť, ale aj odôvodniť.

Prekvalifikovanie zločinu na prečin (korekcionalizácia) nemá ani v disciplinárnom pokračovaní proti advokátom za následok použitie dvojročnej premlčacej lehote § 102, odst. 2 adv. por.

(Rozh. zo dňa 6. novembra 1937, Ds IV 46/37.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A., advokátovi v R., následkom odvolania štátneho zástupiteľstva v R. zrušil rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu a uznal obvineného advokáta vinným disciplinárnym prečinom podľa § 68, písm. b) adv. por., ktorý tak spáchal, že roku 1930 dostal plnomocenstvo od F. a spol., aby vybral z depozitu pri krajskom súde v Ch. 4.444 Kč, a tieto aj vybral, ale stranám len čiastočne vydal a zbytok 3.219 Kč neodovzdal a pre seba ponechal, a že tedy týmto svojím chovaním poškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a tým sa stal nehodným úcty a dôvery.

Odôvodnenie odvolania najvyšší súd odmietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku disciplinárneho súdu, ktorým obvinený advokát bol pri roku, konanom dňa 19. júna 1937, sprostý obžaloby, ohlásil štátny zástupca dňa 2. júla 1937 odvolanie pre toto sprostie, žiadal o doručenie rozsudku a, keď sa tak stalo, podal písomné odôvodnenie datované dňa 7. júla 1937, ktoré dňa 9. júla 1937 došlo advokátskej komore.

Podľa § 95 advok. por. môžu sa strany proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu, ak sú pri vyhlásení rozsudku prítomné, odvolať za 15 dní od vyhlásenia rozsudku. V tejto lehote treba však nielen odvolanie ohlásiť, ale aj odôvodniť, lebo advok. por. nemá podobného ustanovenia

ako § 388 tr. p. v novom znení, podľa ktorého, ohlási-li sa zavčas odvolanie a požiada-li sa včas o doručenie rozsudku, treba lehotu k odôvodneniu počítať od doručenia rozsudku. Ponevác štátny zástupca bol pri roku prítomný, počíta sa preňho 15 dňová lehota k podaniu odvolania od vyhlásenia rozsudku, to jest od 19. júna 1937 a je preto odôvodnenie odvolania opozdené a bolo odmietnuté.

Štátny zástupca ohlásil však zavčas odvolanie čo do oslobodenia obvineného. Disciplinárny súd sprostil obvineného preto, ponevác čin je premlčaný, lebo disciplinárny čin bol spáchaný koncom roku 1934 a návrh žalobcu komory na stíhanie došiel dňa 23. marca 1937, tedy po uplynutí dvojročnej premlčacej lehote stanovenej v § 102, odst. 2 advok. por.

Názoru tomuto neľze prisvedčiť. Premlčaciu lehotu podľa § 102, odst. 2 adv. por. treba počítať od času konania alebo opominutia zkladajúceho disciplinárny prečin do doby, kedy bolo učené oznámenie — vyjmúc prípad zločinu.

Nehľadiac na to, že oznámenie na obvineného došlo k advok. komore už dňa 4. mája 1935, kedy krajský súd v Ch. zaslal advokátskej komore žalobu štátneho zástupiteľstva pre zločin sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. z., a že od tej doby neuplynula premlčacia lehota bez prerušenia, takže uplynutím dvojročnej premlčacej lehote premlčanie disciplinárneho prečinu nenastalo, prehládol disciplinárny súd, že čin obvineného je zločinom sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. z., na ktorý sa dvojročná premlčacia lehota podľa § 102, odst. 2 následkom výslovného ustanovenia zákona »vyjmúc prípad zločinu« nevzťahuje.

Rozsudkom krajského súdu v Ch. zo dňa 2. júna 1936 uznaný bol Dr. A. vinným zločinom sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. z., ktorý čin bol podľa § 92 a § 20 kvalifikovaný za prečin, a odsúdený bol do väzenia v trvaní dvoch mesiacov, ku strate úradu na tri roky a politických práv na jeden rok. Obžalovanému bol povolený podmienený odklad výkonu trestu na skúšobnú dobu troch rokov.

Vrchný súd rozsudkom zo dňa 4. novembra 1936 prvostupňový rozsudok potvrdil, zmätočná sťažnosť obžalovaného bola najvyšším súdom usnesením zo dňa 11. februára 1937 čiastočne zamietnutá a čiastočne odmietnutá.

Ako najvyšší súd už rozhodol, vid' čís. 5512 Sb. n. s., je pre premlčanie trestného činu, označeného v zákone za zločin, kvalifikovaného však súdom za prečin len v dôsledku toho, že pri výmere trestu bolo použité § 92 tr. z. a vinníkovi bol vymieraný trest väzenia, určený na prečiny (§ 20 tr. z.), rozhodná lehota stanovená pre premlčanie zločinov. Z toho tedy plynie, že prekvalifikovanie zločinu na prečin hľadiac na § 20 tr. z. nemá ani v disciplinárnom pokračovaní za následok použitie dvojročnej premlčacej lehote v § 102, odst. 2 adv. por. stanovenej a že sa tedy disciplinárny súd mylne tejto lehote dovolával.

Poneváž činom v disciplinárnom rozsudku prvej stolice zisteným, ktorý trestný súd kvalifikoval ako zločin sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. z., obvinený advokát poškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru, ktorého je členom, a stal sa nehodným úcty a dôvery, zakladá jeho čin povahu disciplinárneho prečinu podľa § 68, písm. b) adv. por. Preto bol obvinený uznaný vinným týmto prečinom.

Čís. 338 dis.

Advokát je povinen odepíriť poslušnosť klientovu príkazu, pričilo-li by se provedení príkazu jeho svedomí nebo povinnému ohledu na česť a vážnost stavu.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1937, Ds I 30 a 31/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přechinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Z důvodů:

Odvolání obviněného, napadajícímu kárný nález ve výroku o vině, nelze přiznati důvodnost.

Kárná rada měla právem za to, že obviněný zlehčil česť a vážnost advokátního stavu tím, že jako zástupce soukromého žalobce bez důvodu navrhl, aby odsouzenému, advokátu-kolegovi, podmíněný odklad výkonu trestu povolen nebyl, a stačí v té příčině poukázati na přílehavé důvody napadeného nálezu, jež odvolacími vývody nejsou nijak vyvráceny, ba ani zeslabeny.

Namítá-li obviněný, že jeho klient ve svém rozhořčení nad jednáním Dr. N. trval na tom, aby se proti povolení podmíněného odkladu výkonu trestu jeho jménem ohradil, že po doručení obsílky k veřejnému jednání pro krátkost času nemohl svému mandantovi plnou moc vypověděti a že se nemohl vydati v nebezpečí, aby v případě odepření splnění příkazu mohl býti činěn zodpovědným a po případě i kárně stíhán, vyvrací kárná rada správně tuto námítku, pokud vyslovuje a odůvodňuje názor, že advokát je povinen odepíriť poslušnosť príkazu klientovu, pričilo-li by se určité jednání, byť i k němu měl příkaz svého klienta, svedomí advokátovu nebo, jako v souzeném případě, povinnému ohledu jeho na česť a vážnost stavu. Ostatně navrhl obviněný podle protokolu o veřejném jednání, týkajícím se rozhodnutí o podmíněném odsouzení, odepření podmíněného odkladu výkonu trestu, aniž svůj návrh vůbec odůvodnil, a byla by bývala práva jeho mandanta jím zrovna tak hájena, kdyby rozhodnutí o podmíněném odkladu výkonu trestu byl úplně ponechal volnému uvažování soudu.

Námítka, že si odvolatel nebyl vědom závadnosti svého jednání, je bez významu, protože subjektivní nepoznání kárné trestnosti skutkové podstaty o sobě neomlouvá právě tak, jako neznalost trestního zákona v trestním řízení (rozh. Sb. n. s. č. 110 dis.). Bylo proto odvolání obviněného z výroku o vině jako neodůvodněné zamítnouti.

Čís. 339 dis.

Byl-li advokátovi kárným nálezem zastaven na určitou dobu výkon advokacie, vztahuje se zastavení na celý obor advokátní činnosti, tedy i na zastupování stran ve věcech trestních.

Ježto § 13, písm. b) kár. stat. nečiní rozdílu, je provozováním advokacie rozuměti i činnost v případě ojedinelém.

Advokátní činnost nepozbývá této své povahy tím, že byla provedena bezplatně.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1937, Ds I 35/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z kárného nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přechinem porušení povinností povolání.

Z důvodů:

Obviněný přestoupil v době, po kterou mu byl výkon advokacie kárnými nálezy zastaven, t. j. v době od 14. listopadu 1934 do 15. března 1935, zákaz zastupování stran pouze jednou, a to jen tím, že zaslal dne 26. února 1935 v zastoupení M. dopis N., jímž ho žádal, aby se omluvil jeho mandantu M. pro obsah korespondenčního listku jemu zasláního, zakládající prý přestupek podle §§ 1, 2 a 4 zákona o ochraně cti a mimo to útisk, ne-li vydírání, a aby se napříště vystříhal takového osočování, a jímž N-a zároveň upozornil, že M. by musil proti němu v případě opětování bezohledně zakročiti a takové dopisy předati státnímu zastupitelství.

Výtky nesprávného právního posouzení věci odvoláním nálezu kárné rady činěné jsou vesměs bezdůvodné.

Odvolání je především na omylu, má-li za to, že advokát, zapsaný do seznamu obhájců, smí v době, po kterou mu byl kárným nálezem výkon advokacie zastaven, zastupovati strany ve věcech trestních jako obhájce (osoba do seznamu obhájců zapsaná), nebyl-li do kárného nálezu, jímž mu byl zastaven výkon advokacie, výslovně pojat též zákaz zastupování stran ve věcech trestních. Kárný soud odvolací souhlasí v tomto směru s opačným právním názorem kárnou radou hájeným a vysloveným již v rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze

dne 22. dubna 1914, Ds III 6/13 (»Gerichtshalle« z roku 1914, str. 407). K zastupování stran ve věcech trestních (k obhajování obviněného a zastupování soukromého žalobce a soukromého účastníka) jsou podle §§ 39, odst. 1, a 50, odst. 1 tr. ř. oprávněny osoby zapsané v seznamu obhájců. Do tohoto seznamu mají se podle § 39, odst. 3 tr. ř. zapsati především všichni advokáti, kteří v obvodu sborového soudu druhé stolice, u něhož je seznam obhájců veden, advokacii skutečně vykonávají. Toto ustanovení, že do seznamu obhájců mají být zapsáni především advokáti, bylo do trestního řádu pojata zřejmě vzhledem k ustanovení § 8 adv. ř., podle něhož je advokát oprávněn zastupovati podle svého povolání strany ve všech věcech soudních i mimosoudních, veřejných i soukromých, a to u všech soudů a úřadů na území republiky Československé. Činnost advokáta do seznamu obhájců zapsaného, záležející v zastupování strany ve věci trestní, není tedy činností od advokátní činnosti odlišnou, nýbrž je částí činnosti advokátní vůbec. Vždyť advokát do seznamu obhájců zapsaný je tam zapsán jen proto, že jest advokátem a že advokacii skutečně vykonává. Byl-li advokátu zapsanému v seznamu obhájců výkon advokacie kárným nálezem na určitou dobu zastaven, platí toto zastavení výkonu advokacie pro celý obor advokátní činnosti tohoto advokáta, tedy i pro jeho činnost záležející v zastupování stran ve věcech trestních, jež je, jak bylo dovozeno, částí advokátní činnosti vůbec. Skutečnost odvoláním zdůrazňovaná, že činnost obviněného, v níž kárná rada shledala provozování advokacie, záležela v jednání spadajícím do oboru působnosti osob v seznamu obhájců zapsaných, k nimž patří též jiné osoby než advokáti (§ 39, odst. 2 tr. ř.), nemůže podle toho, co uvedeno, nic měniti na tom, že v souzeném případě šlo zároveň o činnost advokátní a v důsledku toho o provozování advokacie, když činnost, o níž tu jde, byla provedena advokátem v seznamu obhájců zapsaným, který tuto okolnost dokonce sám zdůrazňoval tím, že dotčený dopis opatřil razítkem: »Adv. Dr. A. B.«.

Právní názor odvolání, že pojmu provozování advokacie ve smyslu § 13, písm. b) kárného statutu pro advokáty a kandidáty advokacie odpovídá pouze trvalé (opětované) provozování advokacie, je rovněž mylný. Advokát, jemuž byl výkon advokacie kárným nálezem na určitou dobu zastaven, je, jak napadený nález právem uvádí, povinen zdržeti se v této době veškeré advokátní činnosti. Vykonal-li advokát, jemuž byl kárným nálezem výkon advokacie na určitou dobu zastaven, během této doby, byl i jen v ojedinelém případě, nějakou činnost, jež je svou povahou činností advokátní, dlužno v této jeho činnosti spatřovati provozování advokacie ve smyslu posléze citovaného ustanovení zákona, jež nečiní podle svého znění a smyslu rozdílu mezi trvalým provozováním advokacie a provozováním advokacie, k němuž došlo jen v ojedinelém případě. Kárná rada nepochybně tedy, shledala-li v advokátní činnosti obviněného záležející pouze v tom, že zaslal v zastoupení M. osobě N. zmíněný dopis, provozování advokacie ve smyslu § 13, písm. b) kárného statutu pro advokáty a kandidáty advokacie. (Srv. rozhodnutí bý-

valého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 10. června 1915, Ds I 5/15, »Gerichtshalle« z roku 1915, str. 474.)

Skutečnost odvoláním zdůrazňovaná, že obviněný se ujal M. z ryziho altruismu, t. j. že vykonal činnost zde v úvahu přicházející bezplatně, nemůže rovněž nic měniti na tom, že obviněný provozoval touto činností advokacii ve smyslu § 13, písm. b) kárného statutu pro advokáty a kandidáty advokacie, neboť činnost, jež je svou povahou činností advokátní, nepozbývá této povahy tím, že byla advokátem provedena bezplatně (srv. posléze citované rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu).

Z toho, co uvedeno, plyne, že kárná rada nepochybně, shledala-li ve zjištěném jednání obviněného objektivní skutkovou podstatu kárného přečinu porušení povinnosti povolání, spáchaného tím, že provozoval v době, kdy mu byl výkon advokacie zastaven, advokacii tím, že zaslal v zastoupení strany dopis třetí osobě.

Odvolání nelze však přiznati důvodnost ani, pokud snažíc se dovoditi, že tu není dána subjektivní skutková podstata tohoto kárného přečinu, namítá, že obviněný jednal v omylu, pro který nemohl ve svém jednání spatřovati kárný přečin, totiž v omylu, že činnost, o níž tu jde, není činností advokátní, nýbrž je činností osoby zapsané v seznamu obhájců, a že smí být v důsledku toho obviněným vykonána, když do kárných nálezů, jimiž mu byl výkon advokacie na určitou dobu zastaven, nebyl výslovně pojat i zákaz zastupování stran ve věcech trestních. Jednal-li obviněný skutečně v tomto odvoláním tvrzeném omylu, nemůže jej tento jeho omyl exkullovati. Ve směru subjektivním stačí totiž ke skutkové podstatě kárného přečinu, jímž obviněný byl uznán vinným, i nedbalost, a to i nedbalost nevědomá. Ze tu šlo na straně obviněného při nejmenším o nedbalost posléze uvedeného rázu, dlužno pokládati za zcela nepochybné, neboť neuvědomil-li si obviněný, že činnost jím v zastoupení M. vykonaná je činností advokátní a že dlužno v důsledku toho v této činnosti, jež byla obviněným vykonána v době, ve které mu byl kárnými nálezy zastaven výkon advokacie, spatřovati nedovolené provozování advokacie, lze to vysvětliti jediné tím, že neuvážoval o tomto svém jednání s bedlivostí, jež byla nutná a možná. Kdyby byl obviněný o tomto jednání náležitě uvažoval, byl by musil dospěti při nejmenším k úsudku, že není zcela jisto, že jeho názor, že smí toto jednání podniknouti, je správný, a že je v důsledku toho třeba, aby se informoval u svého stavovského úřadu (výboru advokátní komory), zda smí ono jednání vykonati.

Pokud konečně jde o tvrzení odvolání, že advokátní komora, dověděvši se o jednání obviněného, mohla jej upozorniti, že provozoval svou činností advokacii v době, kdy mu byl výkon advokacie kárnými nálezy zastaven, a pro případ opětování pohroziti mu zavedením kárného řízení a že nemusila proti němu ihned zavést kárné řízení, dlužno odvolání připomenouti, že napadá těmito vývody jen postup výboru advokátní komory, pokud věc postoupil kárné radě k dalšímu úřednímu jednání,

leč nevytýká takto mylné právní posouzení věci nálezem kárné rady. Odvolání obviněného z výroku nálezu kárné rady o vině bylo tudíž zamítnouti jako neodůvodněné.

Čís. 340 dis.

Je porušením povinností povolání a zlehčením cti a vážnosti stavu, obvinil-li advokát v dopise adresáta z trestného jednání, odvolává se na informaci své strany, ač neměl od strany ani plné moci, ani informace, čímž způsobil, že adresát dopisu podal na jeho stranu žalobu pro urážku na cti, a vystupoval-li pak v řízení o této žalobě jako obhájce obžalovaného, s jehož zájmy kolidovaly jeho zájmy vlastní.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1937, Ds I 40/37.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl odvolatel uznán vinným kárnými přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Odvolání uplatňuje, že věc nebyla dostatečně objasněna, že kárná rada nesměla se spokojiti jen s výpovědí M. v trestní věci, že měla M. slyšeti, že jeho novým výsledkem v kárném řízení by nabyta věc s hlediska kárných přečinů, obviněnému k vině přičítaných, zcela jiné tvářnosti, jak prý plyne z prohlášení M., které obviněný k odvolání připojuje. M. prý jednal — třebaže bona fide — jako falsus procurator, jemuž prý obviněný, který ho již po dlouhá léta znal, bezpodmínečně musel věřiti, uváží-li se zejména též vztahy M. k N-ové. Vše prý bylo zaviněno doznanými nesprávnými údaji M., obviněný prý jednal v dobré víře, na jeho straně nemůže býti řeči o úmyslnosti ani nedbalosti. Že advokát byl uveden v omyl, nelze přece přičítati advokátu k tíži, a nelze proto obviněnému vytýkati nesvědomitost, jak to činí kárný nález, ani ho označovati za vlastního vinníka, jímž byl ne on, nýbrž M.

Odvolání nelze dáti za pravdu. I kdyby se vycházelo z okolností, uvedených M. v jeho prohlášení, obviněným k odvolání připojeném, že M. prohlásil vůči Dr. O., že k němu přichází z příkazu N-ové, že Dr. O. má dopsati P-ové, dále že M. první dopis, o nějž jde, četl a jménem N. schválil, nemohly by tyto okolnosti zprostiti obviněného kárné zodpovědnosti. Obviněný nesměl se za žádných okolností spokojiti s údaji M., který se ani nevykázal nějakým písemným dokladem od N., jeho povinností, plynoucí z ustanovení § 9 adv. ř., bylo, aby si zjednal ve věci jasno, N-ovou si předvolal do kanceláře a sepsal s ní informaci. Nešloť jen o obyčejný dopis a obviněný musel si při náležité dbalosti

uvědomiti, že adresátka vyvodí z dopisu důsledky a po případě bude soudně stíhati osobu, jejímž jménem obviněný dopis psal jako její zástupce, odvolává se výslovně na informaci své mandantky a na její příkaz. Obviněný však plně moci od N. neměl, to sám doznává, jeho údaje o zastupování N. a o jejím příkazu neodpovídaly pravdě a obviněný zavedl dopisem příčinu, že P. podala na N. žalobu pro urážku na cti. K postupu, který obviněný volil, neopravňoval ho ani dopis R., který prý mu M. předal, neboť ani tak nemohl býti obviněný na pochybách, že k sepsání dopisu, o nějž jde, potřebuje nezbytně plné moci od N., které neměl. Návrh, aby kárné řízení bylo přerušeno, postrádá jakéhokoliv podkladu. Závěry kárné rady, že obviněný nesměl pak převzít právní zastoupení N., žalované P-ovou pro urážku na cti, spáchanou oněmi dopisy, pro kolisi zájmů N. s jeho zájmy vlastními, jsou správně, kdyžť obviněný neobjasnil ihned a bez výhrad situaci, a obviněný jím ve skutečnosti nic podstatného nevytýká.

Právnem proto posoudila kárná rada skutek obviněného jako přečin porušení povinností povolání a poněvadž jím byla zlehčena i čest a vážnost stavu, shledala v jeho jednání, jež nezůstalo utajeno jen na příslušníky advokátského stavu, i kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu.

Čís. 341 dis.

Kárný přečin porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, dal-li si advokát jedním svým klientem postoupiti jeho úratovou pohledávku proti jinému svému klientu, aby ji mohl zúčtovat s pohledávkou tohoto klienta na vydání částky, došle advokáta ve sporu, který pro tohoto klienta vedl, a provedl-li ono zúčtování bez jeho souhlasu.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1937, Ds II 21/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Pokud jde o výrok o vině, namítá odvolatel, že předpoklad kárného nálezu, že se dopustil indiskrece, je nesprávný, ježto nikdy Živnostenskému spořitelnímu a úvěrnímu družstvu v M. pohledávku H-a neoznámil, a je možno, že se úředník družstva v jeho kanceláři náhodou o existenci této pohledávky dověděl. Avšak i kdyby skutečně tomu tak bylo, je napadený výrok o vině opodstatněn.

Trestní rozhodnutí XIX.

Podle § 9, odst. 1 adv. ř. je totiž důležitou povinností povolání advokáta zachovávat věrnost při vedení věci. Příkaz věrnosti ukládá advokátovi, aby se zdržoval každého zákroku, kterým by mohly být poškozeny zájmy jeho klienta. Této povinnosti obviněný však nedostál, když si dal od družstva postoupiti jeho útratovou pohledávku proti H. částkou 805 Kč, aby jí mohl s pohledávkou H. na vydání 805 Kč zúčtovat, a bez souhlasu H-ova toto zúčtování také provedl, neboť takto připravil svého klienta H. ve prospěch jiného klienta své- mocně o jeho právo volně nakládati s částkou pro něj u obviněného složenou.

Právem tedy shledala kárná rada v tomto jednání obviněného kárný přečin poškození povinností povolání a, ježto se o něm dověděli jednak H., jednak zúčastnění funkcionáři družstva, též kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu.

Odvolací vývody, jimiž se odvolatel snaží dovoditi opak, jsou na scestí, poněvadž se netýkají jádra věci.

Jelikož provinění obviněného záleží hlavně v tom, že si dal, nedbaje věrnosti ke svému klientu H., od družstva postoupiti útratovou pohledávku ve stejné výši za účelem zúčtování, a provedení zúčtování je jen důsledek tohoto závadného postupu, netřeba se obíratí otázkou, zda zúčtování samo o sobě se přičilo ustanovením § 19 adv. ř. a § 1440 obč. zák. čili nic.

Porušil-li obviněný, jak dovozeno, svým závadným jednáním povinnost zachovávat věrnost ke svému klientu H., nesejde na tom, že H. tímto jednáním žádnou hmotnou škodu neutrpěl; nezáleží rovněž na tom, že obviněný H-ovi zúčtovanou částku 805 Kč později, a to teprve po odsuzujícím kárném nálezu, skutečně vydal.

Námítka obviněného, že by bylo dosaženo stejného výsledku, kdyby družstvo bylo dalo pohledávku H-ovu proti němu zabavití jiným advokátem, je bez významu, když se družstvo pro tento postup nerozhodlo.

Tvrzení obviněného, že H. se zúčtováním již počítal, když mu svěřil zastupování proti J., neboť věděl, že obviněný je stálým zástupcem družstva, nemá ve spisech žádného podkladu. Skutečnost, že si H. stěžoval na obviněného pro toto zúčtování u advokátní komory, nasvědčuje opaku.

Namítá-li konečně obviněný, že byl přesvědčen o správnosti svého postupu, jest mu odvětití, že jako advokát musil při řádné pozornosti poznati porušení věrnosti ke svému klientu H. Neuvědomil-li si snad ráz svého jednání, stalo se tak jen tím, že neuvažoval o věci s pečlivostí, již bylo třeba a jež byla možná. Ke skutkové podstatě kárného přečinu jak porušení povinností povolání, tak i zlehčení cti a vážnosti stavu, stačí pouhá nedbalost (rozhodnutí Sb. n. s. čís. 95, 100 dis. a jiná). Odvolání z výroku o vině je tedy neodůvodněno.

Čís. 342 dis.

Advokát smí provozovati advokacii jen na jediném místě svého působišťe. Je nepřijatno, aby si zřídil kanceláře filiální či expositury (vyjímajíc povolené »úřední dny« mimo sídlo svého působišťe).

Je porušením povinností povolání, dovolil-li advokát, aby jeho koncipient pracoval po delší dobu v místnosti vzdálené od jeho kanceláře (v jiném domě umístěné) a aby ji označil jménem jeho i svým.

Nakolik v tom lze spatřovati i poškození cti a vážnosti stavu.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1937, Ds I 13/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie uznal po ústním neveřejném líčení o odvolání návladního komory z kárného nálezu kárné rady advokátní komory, pokud jím byl Dr. A., advokátní koncipient v K., částečně a Dr. B., advokát v K., úplně zproštěn kárných přečinů porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, mimo jiné takto právem:

Vyhovuje se odvolání, pokud napadá osvobozující kárný nález ohledně advokáta Dr. B., kárný nález se v této části změňuje a obviněný Dr. B. uznává se vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že dovolil, aby koncipient u něho zapsaný pracoval delší dobu v místnosti vzdálené od jeho kanceláře a v jiném domě, při čemž byla tato místnost označena jak jménem Dr. A., tak jménem Dr. B.

Z d ů v o d ů:

Odůvodněné jest odvolání návladního komory, pokud napadá zproštění obviněného advokáta Dr. B., obvinění z kárného přečinu, že dovolil, aby koncipient u něho zapsaný pracoval delší dobu v místnosti vzdálené od jeho kanceláře a v jiném domě a aby tento koncipient označil zmíněnou místnost vlastním jménem i jménem Dr. B. Předpisy advokátního řádu (§§ 5, 7 a 21), jednající o místě působnosti advokáta, mají síce na mysli jen působišťe v širším slova smyslu, t. j. obec, kde se advokát usadí, a nikoli místnosti kancelářské. Trvalá zvyklost při výkonu advokacie v tomto směru a judikatura na tom spočívající (srov. Lohsing: Anwaltsrecht 1925, str. 293 a násl.) dovolují však advokátu — vyjma výborem komory povolené pravidelné právní porady, »úřední roky« mimo sídlo jeho působišťe — provozovati advokacii jen na jediném místě jeho působišťe, a neshledávají za přípustné kanceláře filiální či expositury, v nichž by úřadoval advokátův koncipient. Opačné stanovisko by zřejmě odporovalo ustanovením a intencím advokátního řádu. Vždyť z příslušných předpisů novely adv. řádu (§§ 5 a 6, odst. 2 zákona č. 40/1922 Sb. z. a n.) a adv. řádu samotného (§§ 15 a 30) plyne a zdůrazňuje to na jiném místě i kárná rada, že jde o přípravnou praxi.

již musí koncipient konati za řádného dozoru a za patřičné kontroly svého zaměstnavatele. Teoretický a praktický výcvik v oboru advokacie, kterýžto výcvik jest účelem a cílem zmíněné přípravné služby (viz rozh. čís. 120 dis. Sb. n. s.), nebyl by zaručen konáním koncipientské praxe v samostatných místnostech, oddělených od působisti advokáta-sěfa.

Neodpovídá spisům, tvrdí-li napadený nález, že uvedený stav trval jen krátký čas; vysvítá z nich naopak, že trval několik týdnů. Při tom je nerozhodno, kdy nájemní smlouva byla uzavřena a kdy koncipientská legitimace Dr. A. byla účastníkům doručena. Záleží jen na skutečném stavu a v tomto směru plyne ze spisů, že Dr. A. dne 8. října 1934 do advokátní kanceláře Dr. B. vstoupil a od 9. října 1934 jako jeho koncipient byl zapsán v seznamu. Nutno proto míti za to, že od této doby do konce měsíce října byl v nově najaté místnosti činným pro kancelář Dr. B-a, zejména když tento sám, jmenovitě i při odvolacím líčení připustil, že se do domu »D.« přestěhoval teprve počátkem listopadu. Následkem toho jsou průvodní návrhy, činěné již v podání ze dne 6. dubna 1936 a opakované při odvolacím líčení, bezpředmětné. Ze konečně nešlo o provisorium zcela nepatrného trvání, prokazuje i doznání obviněného Dr. A., že označil dotčenou místnost svým jménem (tabulkou), že tedy pokládal za nutné, tímto způsobem oznámiti třetím osobám, že má svou kancelář v domě »D.«.

Trpěním tohoto stavu provinil se obviněný Dr. B. proti povinnostem svého povolání, jak vysvítá z toho, co o podstatě a účelu koncipientské praxe vpředu uvedeno.

Byla-li však tato »filiální kancelář«, v níž působil koncipient, zřízena v témže poschodí, kde je kancelář advokáta Dr. N., u něhož byl onen koncipient (Dr. A.) zaměstnán bezprostředně před tím, než přestoupil k obviněnému Dr. B., a přihlíží-li se k tomu, že se Dr. N. a koncipient Dr. A. nerozešli v dobrém a že Dr. A. dokonce odloudil svému bývalému zaměstnavateli Dr. N. klienty, je nasnadě, že postup obviněného Dr. B. mohl býti veřejností vykládán tak, jako by mu bylo šlo o to, aby byla udržována kontinuita mezi vystoupením Dr. A. z kanceláře Dr. N. a jeho nastoupením u obviněného Dr. B. Trpěním situace, která umožňuje takové předpoklady u nepřislušníků advokátního stavu, zlehčil obviněný Dr. B. i čest a vážnost stavu.

Bylo proto v tomto směru vyhověti odvolání návladního komory ze zprošťujícího výroku kárného nálezu a obviněného Dr. B. uznati pro uvedený skutek vinným z kárného přečinu porušení povinnosti povolání jakož i porušení cti a vážnosti stavu.

Čís. 343 dis.

Neodpovídá podstatě a účelu koncipientské praxe jakožto služby přípravné a výchovné, v níž se má koncipient prakticky i teoreticky seznámiti se všemi odvětvími advokátního povolání, pokud je to v rámci

advokátní kanceláře možné, přijme-li advokát za koncipienta staršího finančního úředníka ve výslužbě a zaměstná ho výlučně daňovou agendou, beztak mu úplně známou, a nikoliv i ostatní agendou kanceláře.

Nakolik je takové jednání schopno vyvolati nepřiznivé, čest a vážnost stavu snižující domněnky a předpoklady u osob, nenáležících k advokátnímu stavu.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1937, Ds I 56/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl stížnosti návladního komory do usnesení kárné rady advokátní komory, jimž tato vyslovila, že není příčiny ke kárnému stíhání Dr. A., advokáta v N., a změnil napadené usnesení v ten smysl, že je důvod ke kárnému stíhání Dr. A., advokáta v N., pro kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se prý dopustil tím, že od roku 1932 do své advokátní kanceláře jako koncipienty přijal a výlučně daňovou a poplatkovou agendou zaměstnával starší finanční úředníky ve výslužbě, čímž činil kolegům neloyální soutěž, a mohl ve veřejnosti vzbuditi domněni, že jde o koncipienta na oko a že využívá jeho styků s finančními úřady a bývalými kolegy.

Důvody:

Podle kárných spisů klade se Dr. A., advokátu v N., za vinu, že zaměstnával od roku 1932 ve své kanceláři jako koncipienta bývalého finančního radu Dr. M. přes jeho pokročilé stáří k vyřizování daňových věcí, že po jeho úmrtí v roce 1936 vyjednával o dalším vedení této agendy s Dr. O., finančním komisařem berní správy v N., a že po neúspěchu tohoto vyjednávání pověřil touto agendou dvaapadesátiletého finančního radu v. v. P., kterého za tímto účelem přijal rovněž jako koncipienta do své kanceláře, a to za měsíční plat 4.000 Kč. Hledíc k vyššímu věku jmenovaného finančního rady, který by musil teprve získati právnický doktorát a podrobiti se pak advokátní zkoušce, bylo vysloveno podezření, že tu jde o koncipientskou praxi na oko, pokud se týče o krytí advokátní praxe.

Dr. A. poukazuje k tomu, že při svém stáří 62 roků potřebuje koncipienta, který by ho mohl zastupovati v daňových věcech. O samostatnou činnost koncipienta a o jeho účast na výtěžku kanceláře podle údajů Dr. A. nejde, takže prý poměr krytí nepřichází v úvahu. Dr. A. poukazuje zároveň na zvláštní poměry své klientely, která by se prý jinak mohla obrátiti na daňové poradny; důvody, proč stáří ho nutí k přijetí koncipienta právě pro daňovou agendu, neuvádí.

Kárná rada neshledává důvodu ke kárnému stíhání Dr. A. z těchto úvah: Není prý námitka proti tomu, aby byl koncipient zaměstnáván určitě omezenou agendou. Hledíc ke specialisování mnohých advokátů,

nelze beztak zaručiti všestranné vzdělání koncipienta ve všech oborech advokátního povolání. Těžiště přípravné služby leží prý v tom, aby se koncipient svou prací seznámil s metodami advokátní agendy. Není prý řeči o nekalé soutěži, přijme-li advokát koncipienta, který jest obeznámen s určitou materií, a vychází-li takto vstřícně zájmu klientů, aby určité věci byly zpracovány odborníkem. Závadný by byl vylíčený postup advokátův jen tehdy, kdyby takový koncipient provozoval svou činnost na vlastní účet, nebo kdyby nepracoval pod dozorem advokátovým, nebo kdyby advokát pod záminkou zaměstnání koncipienta vyvinul nepatřičnou propagandu. Poněvadž z těchto předpokladů není žádný opodstatněn, neshledává kárná rada v postupu Dr. A. nic závadného.

Odůvodnění to neobstojí, jak stížnost návladního komory právena dovozuje.

Podle § 1, odst. 2, písm. e) zákona č. 40/1922 Sb. z. a n. je pro zápis do seznamu advokátů předpokladem m. j., že žadatel byl prakticky zaměstnán v právní službě po dobu v § 5 cit. zák. ustanovenou. Podle § 5 tohoto zákona ve znění zákona č. 144/1936 Sb. z. a n. je pro tuto právní službu předepsáno 6 let, z nichž připadá nejméně 5 let na praxi u advokáta. Právní praxe u řádného soudu, u státního zastupitelství, u veřejného notáře, u úřadu správního nebo finančního, ať se koná pro výcvik nebo pro jiný účel, se započítá jen do jednoho roku. Tato přesná úprava přípravné služby nastávajícího advokáta poukazuje jasně k jejímu účelu, záležejícímu v patřičném praktickém a teoretickém výcviku, jehož uvedené povolání nezbytně vyžaduje (viz rozh. č. 120 dis. Sb. n. s.). Z uvedené úpravy vysvítá též, že největší váhu klade tu zákon na výcvik v advokátní kanceláři. To plyne i z toho, že podle § 5, odst. 4 cit. zák. může býti ke zkoušce advokátní připuštěn jen takový kandidát, který byl po tři roky prakticky zaměstnán v právní službě u advokáta. Zajisté by účel této přípravné služby kandidáta advokacie u advokáta byl pojmán příliš úzce, kdyby šlo hlavně jen o to, aby si kandidát advokacie osvojil metodu advokátní práce, jak mylně předpokládá kárná rada. Tomu odporuje zejména předpis nařízení č. 264/1854 ř. z. o advokátní zkoušce, njmě § 13, z něhož vyplývá, že kandidát advokacie musí vykázati i důkladnou znalost veškerých odvětví civilního i trestního zákonodárství jakož i zařízení, jednacního řádu a běhu jednání u soudních úřadů.

Byť i lze připustiti, že meze tohoto výcviku, aspoň pokud jde o praktický výcvik, jsou přirozeně dány druhem a rozsahem agendy té které advokátní kanceláře, plyne přece z toho, co předesláno, s naprostou jistotou, že neodpovídá účelu a podstatě koncipientské praxe, jakožto služby přípravné a výchovné, přijme-li advokát do své kanceláře jako koncipienta staršího finančního úředníka ve výslužbě a zaměstnává-li ho výlučně právě daňovou agendou, beztak mu úplně známou a nikoliv ostatní agendou kanceláře.

Ve vlastních údajích Dr. A. lze skutečně shledati náznaky v tom směru, že mu nešlo o přijetí koncipienta ve smyslu hořejších vývodů, nýbrž o soustavné zaměstnávání odborníka samostatně vykonávanou daňovou a poplatkovou agendou za tím jediným účelem, aby si zachoval svou zvláštní klientelu z kruhů průmyslu a aby si takto získal, pokud se týče udržel převahu v soutěži s advokáty kolegy. Tomu nasvědčují též jednak vysoký plat (4.000 Kč měsíčně), jednak věk P-ův, který nedá předpokládati, že tu šlo skutečně o přípravu pro advokátní povolání.

Soutěžní převaha, kterou by si advokát získáním takové síly zjednával, byla by tím povážlivější, ježto dotčené kruhy klientů mohou — třebaš mylně — aspoň předpokládati, že finanční úředník, zaměstnaný v advokátní kanceláři, zabezpečuje úspěch finanční věci nejen svými znalostmi a zkušenostmi — nabytými ve státní službě a využívanými nyní ve prospěch soukromých zájemců —, nýbrž i svými styky s úřady a úředníky z předešlé doby.

Přivodí-li advokát přijetím finančního úředníka — nominálně jako koncipienta, ačkoliv o přípravnou službu v intencích zákona vůbec nejde — takový stav, bylo by v tom spatřovati jednak neloyální soutěž proti kolegům, kteří nejsou s to neb ochotni zajistiti si rovněž podobné pomocníky, jednak mohlo by to ve veřejnosti vzbuditi dojem, že jde o koncipienta na oko, o krytí samostatné praxe nebo při nejmenším o využívání osobního vlivu koncipienta u finančních úřadů. Lze-li takto připustiti možnost, že stav Dr. A-em přivoděný vyvolal o jeho kanceláři u nepříslušníků advokátního stavu takové nepříznivé domněnky a předpoklady, z nichž veřejnost by pak mohla vyvoditi nepříznivé závěry o celém advokátním stavu vůbec, je opodstatněno důvodné podezření, že se advokát Dr. A. dopustil kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu. Bylo proto stížnosti vyhověti a napadené usnesení změnit, jak se stalo.

Čís. 344 dis.

Je porušením povinností povolání, uvedl-li advokát svého klienta v nebezpečí trestního stíhání pro útisk tím, že na jeho příkaz, nepoučiv ho o tomto nebezpečí a neodmítnuv po případě příkaz provést, napsal někomu dopis, v němž mu vyhrožoval újmou na cti, neupustí-li od novinářské činnosti, klientovi nepřijemné.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1937, Ds II 22/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Obviněný uvádí ve svém odvolání, že napadá kárný nález v celém jeho rozsahu, provádí je však jen co do výroku o vině. Odvolání nelze priznati dôvodnosť.

I když se přihlíží k nezávadné části dopisu ze dne 27. listopadu 1935 a k osobnímu poměru obviněného k Dr. M., nutno přisvědčiti úsudku kárné rady, že pozastavená stať dopisu obsahuje nepřipustnou pohrůžku, a to újmu na cti pro případ, jestliže Dr. M. od své novinářské činnosti neupustí. Vysvítá to nejlépe z vlastních údajů obviněného v odvolání, že chtěl dopisem po rozmluvě s ředitelem N. oznámiti Dr. M., že i České úvěrní a eskontní družstvo bude, vystupujíc ze své rezervy, tiskem kritisovat chování Dr. M. a důkladněji se obíratí p o h n u t k a m i jeho boje proti firmám provozujícím splátkové obchody s losy.

Podle § 9 adv. řádu je advokát povinen hájiti práva své strany svědomitě a uvarovati se všech prostředků, které nejsou v souladu s jeho svědomím a se zákonem. Této povinnosti však obviněný nedostál, když se snažil Dr. M. pohrůžkou uveřejnění pohnutek jeho boje proti lošovým obchodníkům v tisku přiměti k tomu, aby od své další novinářské činnosti upustil, neboť vydal takto svou stranu, pokud se týče jejího ředitele N. v nebezpečí trestního stíhání pro přestupek útisku, byť i trestní řízení, pro tento přestupek zahájené, bylo zastaveno. Tomu nevdá, že dopis sepsal z příkazu ředitele N. Naopak bylo jeho povinností, aby ředitele N. na nezákonnost a nebezpečnost takového zákroku upozornil a po případě jeho provedení odmítl. Na závadné povaze dopisu nemění nic, že obviněný dal Dr. M. žádanou satisfakci.

Tvrzení obviněného, že neměl úmyslu Dr. M. od jeho novinářské činnosti pohrůžkou odvrátiti, je v rozporu s obsahem a smyslem dopisu a se zmíněnými vlastními údaji obviněného v odvolání. Neuvědomil-li si obviněný závadný ráz svého jednání, stalo se tak jen tím, že neuvažoval o věci s pečlivostí, k níž jako advokát při zastoupení zájmů své strany byl povinen a jež byla i možná. Ke skutkové podstatě kárného přečinu stačí pouhá nedbalost (čís. 95, 100 dis. a j. Sb. n. s.).

Právně podřadila tudíž kárná rada čin obviněného pod skutkovou podstatu kárného přečinu porušení povinností povolání a, ježto jeho závadné jednání vešlo trestním řízením v širší veřejnost, i pod skutkovou podstatu kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu (§ 10, odst. 2 adv. ř.). Odvolání bylo proto jako neodůvodněné zamítnouti.

Čís. 345 dis.

Slovo »zločin« v § 98 adv. por. podľa terminologie užívanej v dobe vydania advokátskeho poriadku znamenalo — a znamená aj dnes — nielen zločiny, ale aj přečiny v smysle neskoršieho trestného zákona z r. 1878.

(Rozh. zo dňa 27. novembra 1937, Ds III 27/37.)

Disciplinárny súd prvej stolice uznal vinnými v disciplinárnom previnení podľa § 68, písm b), resp. § 108 adv. por.: Dr. A., advokáta v N., preto, že dal zapísať do soznamu advokátskych osnovníkov ako svojho koncipienta Dra B., ačkoľvek tento v skutočnosti osnovnícku prax nekonal, Dr. B. preto, že sa dal zapísať do soznamu advokátskych osnovníkov, hoci bol nepretržite zamestnaný ako prokurista súkromnej firmy a osnovnícku prax vôbec nekonal. V rozsudku disciplinárny súd tiež vyslovil, že po pravoplatnosti rozhodnutia postúpi spisy štátnemu zastupiteľstvu cieľom event. zavedenia trestného pokračovania proti obvineným pre delikt podľa § 400 tr. zák.

Na j v y š š í súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odvolanie Dr. B. odmietol, odvolanie Dr. A. zamietol.

D ů v o d y:

Odvolanie Dr. B. je opozdené. Tento obvinený bol prítomný pri pojednávaní konanom dňa 20. apríla 1937 a mal preto podľa § 95 adv. z. podať odvolanie do 15 dní od vyhlásenia rozsudku, t. j. do dňa 5. mája 1937. Podal ho však teprv dňa 11. mája 1937, tedy opozdene.

Odvolanie Dr. A. nie je opodstatnené, lebo nijak vo veci nevyvrátilo správne dôvody rozsudku disciplinárneho súdu, na ktoré sa poukazuje s dodatkom, že príležitostné výkony advokátskeho koncipienta a event. jednotlivé odmeny za ne nemôžu prísť do úvahy pri skúmaní toho, či advokátsky koncipient konal riadnu prax u advokáta podľa predpisu § 5 nov. k adv. zák. Prečo je zvlášť tá okolnosť, že je koncipient platený ústavom alebo úradom, pre ktorý pracuje aj advokát, na újmu cti a vážnosti advokátskeho stavu, bolo odôvodnené v rozhodnutí najvyššieho súdu uverejnenom vo Sb. n. s. č. 293 dis., na ktoré sa odvolateľ poukazuje.

Druh disciplinárneho trestu aj jeho výška odpovedajú vine obviněného. Ani nariadenie o postúpení spisov štátnemu zastupiteľstvu odporuje zákonu; stačí tu podozrenie, že ide o trestný čin podľa § 400 tr. z. a bude na štátnom zastupiteľstve, aby dôvodnosť tohoto podozrenia, ktorú odvolací disciplinárny súd v obore svojej pôsobnosti bližšie nepreskúma, posúdilo v obore svojej príslušnosti. Ani tá okolnosť, že § 98 adv. z. použil slova »zločin« kdežto v súdenom prípade išlo by len o přečin, neprekáža preloženiu spisov podľa tohoto §u. Podľa pomenovania trestných činov, jakého sa užívalo v dobe vydania advokátskeho zákona v roku 1874, tedy ešte pred vydaním trestného zákona z roku 1878, bolo presne rozlišované len medzi trestnými činnými patriacimi k pôsobnosti riadnych súdov a medzi policajnými prestupkami; pre tie prvšie, ako je to zrejmé zvlášte z ustanovenia § 1 II. oddielu Dočasných súdnych pravidiel judexkuriálnej konferencie z roku 1861, platného to trestného práva v dobe vydania adv. zák., sa užívalo po značenia »büntettek«, tedy toho, ktorého sa použilo aj v § 98 adv. zák.

a ktoré znamenalo nielen zločiny, ale aj prečiny v smysle neskoršieho trestného zákona z roku 1878. Preto ani v tomto bode nespoznal odvolací disciplinárny súd dôvodu, aby učinené opatrenie o postúpení spisov štátnemu zastupiteľstvu pomínul.

Čís. 346 dis.

Predpisy §§ 4, 5 zák. čl. XXVIII:1887 netýkajú sa suspenzie ako trestu vymeraného disciplinárnym súdom po prevedení pravidelného disciplinárneho pokračovania.

(Rozh. zo dňa 27. novembra 1937, Ds III 38/37.)

Disciplinárny súd prvej stolice uznal advokátov Dr. A. a Dr. B. vinými v disciplinárnom previnení kvalifikovanom podľa § 68, písm. b) adv. por., ktoré spáchali tým, že byvši rozsudkami disciplinárneho súdu odsúdení na zaplatenie peňažitých trestov a nákladov disciplinárneho pokračovania, tieto uložené im povinnosti vôbec neplnili; disciplinárny súd odsúdil za to oboch obvinených podľa bodu 3 § 70 zák. čl. XXXIV:1874 na suspendovanie z vykonávania advokácie na dobu troch mesiacov.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdil rozsudok prvého súdu dotyčne obvineného Dr. A., vyhovel však čiastočne odvolaniu obvineného Dr. B., zmenil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a odsúdil tohoto obvineného podľa bodu 2 § 70 adv. por. na peňažitú pokutu a k námietke obvinených, že trest suspenzie bol v tomto prípade neprípustný, uviedol

v dôvodoch:

Pokiaľ sa týka otázky trestu, treba predovšetkým zdôrazniť, že bezpodstatná je námietka, že trest suspenzie je v tomto prípade neprípustný, hľadiac na ustanovenie §§ 4 a 5 zák. čl. XXVIII z r. 1887. Ustanoveniami tohoto zák. článku nebolo ustanovenie § 70 adv. por. o disciplinárnych trestoch zmenené. Citované predpisy zákonného článku XXVIII z r. 1887 netýkajú sa suspenzie ako trestu vymeraného disciplinárnym súdom po prevedení pravidelného disciplinárneho pokračovania, ale prípadov suspenzie ako medzitémneho nariadenia v určitých prípadoch, v ktorých ešte nedošlo k pravoplatnému rozhodnutiu disciplinárneho súdu o vine podľa advokátskeho poriadku, alebo v prípade uvalenia konkurzu alebo dania v opatrovníctvo.

Čís. 347 dis.

Advokát nesmí dáti podnet ke hmotnému poškodení procesného od-púrcu spôsobom, pričím se požadavku bezelstnosti a poctivosti.

Volí-li k hájení svého hmotného zájmu okliku místo cesty přímé a poctivé, je jeho postup způsobilý zlehčiti čest a vážnost stavu.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1937, Ds I 55/37.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl stížnosti návladního komory do usnesení kárné rady advokátní komory, jímž tato vyslovila, že není příčiny ka kárnému jednání proti Dr. A., advokátu v N., a změnil napadené usnesení v tom smyslu, že je důvod ke kárnému stíhání Dr. A., advokáta v N.

Důvody

Napadené usnesení zjišťuje, že Dr. A., advokát v N., zastupoval J. v jeho rozepři proti Hospodářskému družstvu v B. pro 2.381 Kč 50 h u okresního soudu v B. a že uvedená žalovaná strana byla rozsudkem tohoto soudu ze dne 20. dubna 1935, C 16/35 odsouzena k zaplacení částky 2.131 Kč 50 h s přísl. J-ovi. Usnesením okresního soudu v N. ze dne 2. května 1935, E 774/35 byla F., soukromníku v B., povolena exekuce zabavením a přikázáním uvedené pohledávky J. k vybrání. Dopisem ze dne 11. května 1935 uvědomil notář H. jakožto právní zástupce nahoře uvedeného družstva Dr. A., že pohledávka J. je zabavena ve prospěch F. Dopisem rovněž z 11. května 1937 sdělil Dr. A. uvedenému notáři, že pohledávka, o níž jde, byla mu J-em dne 25. února 1935 k částečné úhradě jeho palmární pohledávky za J. pravoplatně postoupena. Ačkoli Dr. A. podle toho, co předestláno, věděl o zabavení pohledávky ve prospěch F., vedl (a to podle spisů E 415/35 okresního soudu v B. dne 19. května 1935) na základě nahoře zmíněného rozsudku C 16/35 exekuci proti Hospodářskému družstvu v B. zabavením pohledávky družstva proti Poštovní spořitelně v Praze (ve výši 2.710 Kč, jak plyne ze spisů E 415/35). Učinil tak jménem J., ačkoli tvrdil, že mu byla pohledávka, o níž jde, již dne 25. února 1935 postoupena, takže by byla pohledávka podle toho příslušela jemu a nikoli J-ovi. Ze spisů E 415/35 dále vysvítá, že Poštovní spořitelna provedla hned dne 23. května 1935 odpis zabavené pohledávky a napadené usnesení výslovně zjišťuje, že pohledávka J-ova byla Dr. A. zaplacená.

Podle spisů E 774/35 vpředu uvedených bylo však Hospodářskému družstvu usnesení okresního soudu v N. o zabavení a přikázání této pohledávky ve prospěch F. doručeno již dne 7. května 1935, tedy dříve, než byl právní zástupce družstva (notář H.) zpraven o postupu pohledávky J-em Dr. A-ovi. Když pak F. žaloval Hospodářské družstvo na zaplacení pohledávky ve prospěch F. zabavené a jemu k vybrání přikázané, bylo družstvo důsledkem toho rozsudkem okresního soudu v B. ze dne 30. června 1936, C 62/36-8 odsouzeno zaplatiti F. 2.027 Kč s přísl.

Poněvadž družstvo muselo takto pohledávku, o níž jde, zaplatiti dvakrát (a to jednou J-ovi, pokud se týče Dr. A-ovi, a jednou F.), učinilo u státního zastupitelství na Dr. A. trestní oznámení, a to i ve směru křivého svědectví, vydaného prý Dr. A-em v uvedené rozepři C 62/36, načež bylo proti jmenovanému advokátovi zavedeno předběžné vyhledávání pro zločin podvodu. Trestní řízení bylo ovšem podle § 90 tr. ř. zastaveno, leč spisy byly postoupeny kárné radě advokátní komory, která napadeným usnesením vyslovila, že neshledává příčiny ke kárnému stíhání Dr. A.

Návladní komory bere toto usnesení v odpor jen v tom směru, pokud Dr. A. hleděl oklikou dosáhnouti uspokojení své pohledávky, jehož by prý přímou cestou nebyl dosáhl nebo dosáhl jen nastoupením pořadu práva; podle vývodů stížnosti nejednal takto poctivě a čestně, zavinil zkrácení podlužníka (Hospodářského družstva) a přivodil si trestní stíhání, jakož i nepříznivou kritiku v rozsudku civilního soudu (C 62/36).

Stížnosti nelze upřítí oprávnění.

Dr. A. tvrdí, že pohledávka, o níž jde, příslušela ode dne 25. února 1935 jemu. Dověděl-li se pak dopisem notáře H. ze dne 11. května 1935, že pohledávka je ve prospěch F. zabavena, nezbylo mu nic jiného, než aby se jako postupník domáhal vylučovací žalobou podle § 37 ex. ř. domnělé nepřípustnosti exekuce na postoupenou mu pohledávku (viz rozh. čís. 10.366, 12.143 Sb. n. s. civ.). Vedl-li naproti tomu sám, a to jménem J. na základě rozsudku C 16/35 exekuci k vydobytí dotčené pohledávky proti Hospodářskému družstvu, odporoval tento postup ostatně i skutečnosti jím samým tvrzené, že pohledávka příslušela v době této exekuce jemu samému a nikoli J-ovi. K takovému postupu nesměla ho sváděti ani okolnost, že sám neměl exekučního titulu, pokud se týče, že nemohl převod pohledávky, pravoplatným rozsudkem J-ovi přiznané, na svoji osobu prokázati způsobem podle § 9 ex. ř. požadovaným.

Oklikou Dr. A-em zvolenou mohl vzbuditi dojem, že se vyhýbá uplatňování pohledávky pořadem práva z obavy, že bude namítnuta neplatnost postupu hledíc k ustanovení § 879, odst. 2, čís. 2 obč. zák.

Leč oklikou tou způsobil též, že Hospodářské družstvo bylo hmotně poškozeno, aniž záleží na tom, zda toto poškození mohlo býti opatrností družstva nebo jiných osob odvráceno.

Byť i je připustiti, že Dr. A. neměl proti družstvu jakožto procesnímu odpůrci povinnost hájiti jeho zájmy, nesměl přece zavdati podnět k hmotnému poškození odpůrce způsobem, jenž se přiči požadavku bezelstnosti a poctivosti podle § 10, odst. 2 adv. ř. A tomu je tak, zvolil-li si Dr. A. k hájení svého hmotného zájmu okliku místo cesty přímé a poctivé.

Nelze tedy přisvědčiti odůvodnění napadeného usnesení, jako by byl Dr. A. býval na základě postupu pohledávky s hlediska kárného oprávněn vésti exekuci jménem postupitele. Oprávněn byl toliko k zákroku po rozumu § 37 ex. ř.

Jednání Dr. A. mělo v zápětí nejen, že bylo proti němu zavedeno trestní řízení, nýbrž i nepříznivý úsudek civilního soudce v tom směru, že důvod udávaný Dr. A-em pro jeho postup je výmluvou a že ve skutečnosti záležel v poznatku, že postup pohledávky je neplatný.

Podle toho je důvodné podezření, že obviněný mohl svým jednáním vyvolati nepříznivé úsudky o advokátním stavu vůbec a že tedy zlehčil čest a vážnost tohoto stavu. Bylo proto důvodné stížnosti návladního komory vyhověti ve smyslu nahoře uvedeném.

Rozhodnutí

senátu pro řešení kompetenčních konfliktů v Praze.

V usnesení, jímž soud postoupil trestní oznámení správnímu úřadu k provedení trestního řízení, je spatřovati i meritorní výrok zprošťující, že není důvodu ke stíhání obviněného pro nedostatek skutkové podstaty trestného činu podléhající pravomoci řádného soudu. V takovémto postoupení spisů není popření příslušnosti a proto nemůže býti podkladem pro vznik záporného kompetenčního konfliktu.

(Rozh. senátu pro řešení kompetenčních konfliktů v Praze ze dne 26. ledna 1937, čís. 881/36, 882/36, 883/36.)

Senát pro řešení kompetenčních konfliktů zřízený podle § 3 zák. ze dne 2. listopadu 1918, č. 3 Sb. z. a n., uznal o návrhu okresního soudu ve V. S. na Slovensku na řešení záporného kompetenčního konfliktu mezi okresním soudem ve V. S. a expositurou okresního úřadu ve V. S., vzniklého v trestní věci proti A. S. v N. P. pro přestupek podle § 29 zák. čl. XIV:1914 takto:

Návrh se zamítá jako nepřipustný.

Důvody:

Na A. S. v N. P. bylo četnickou stanicí v K. učiněno trestní oznámení, že dne 14. května 1936 vyvěsil v obci N. P. agitační plakáty, jichž kolportáž byla pro závadný a pobuřující obsah okresním úřadem v S. zakázána.

Okresní soud ve V. S. usnesením ze dne 4. června 1935 toto trestní oznámení odstoupil okresnímu úřadu v S. k příslušnému jednání pro přestupek § 29, č. 4 zák. čl. XIV:1914.

Expositura okresního úřadu ve V. S. výměrem ze 27. června 1935 spisy vrátila okresnímu soudu ve V. S., poukávající na odst. 2 vyhlášky zemského úřadu v Bratislavě ze dne 8. května 1935, č. 131.184/1935, k příslušnému rozhodnutí, ježto jde o soudní přestupek tiskového zákona stíhatelný podle bodu 2 § 18 zák. č. 126/1933 Sb. z. a n.

Okresní soud ve V. S. se usnesením ze dne 20. července 1935 prohlásil za nepřislušný k rozhodování této trestní věci a předložil spisy senátu pro řešení kompetenčních konfliktů.

K vyzvání předsedy konfliktního senátu ze dne 12. června 1936 nebylo ani okresním soudem ve V. S. ani expositurou okresního úřadu tamtéž a ani účastníkem podáno vyjádření.

Podle § 4, odst. 1 zákona z 2. listopadu 1918, č. 3 Sb. z. a n., záporný kompetenční konflikt předpokládá, že byla popřena příslušnost v jediné a téže věci jak řádným soudem, tak i úřadem správním, že tedy i soud i správní úřad zodpověděl otázku své příslušnosti.

V daném případě však tomu tak není. Okresní soud tím, že odstoupil podané u něho trestní oznámení okresnímu úřadu v S. k provedení trestního řízení pro přestupek § 29, č. 4 zák. čl. XIV:1914, prohlásil současně, že v činu, který se v trestním oznámení osobě v něm uvedené za vinu klade, neshledal skutkové podstaty trestného činu, jehož stíhání by příslušelo řádným soudům. Nutno tudíž v usnesení okresního soudu spatřovati i meritorní výrok zprošťující, že není důvodu ke stíhání obviněného pro nedostatek skutkové podstaty trestného činu podléhajícího pravomoci řádného soudu.

Ale otázka skutkové podstaty deliktu není totožná s otázkou příslušnosti, jak plyne již z toho, že v případě vydání rozsudku soud nebyl by mohl zprostiti obžalovaného pro nepřislušnost soudu, nýbrž proto, že čin obviněnému za vinu kladený nemá zákonem předpokládaných známek trestného činu soudem stíhatelného a není tedy činem trestným podle trestního zákona, tvořícím základ judikující činnosti řádného soudu (§§ 521 a 326, č. 1 uh. tr. ř.), tudíž z důvodů meritorních.

Nešlo tedy v tomto případě na straně soudu o popření příslušnosti, nýbrž o rozhodnutí ve věci samé. V postoupení spisů soudem úřadu správnímu možno pak spatřovati jen opatření, aby správní úřad, shledá-li v činu obviněnému za vinu kladeném podstatu trestného činu stíhatelného úřadem správním, podrobil jej své judikující činnosti. Ovšem, nemůže se správní úřad, posuzuje skutkovou podstatu činu, již vraceti k otázce, která byla soudem v jeho vlastní kompetenci náležitě a proto i pro správní úřad závazně vyřešena.

Není tu tedy kompetenčního konfliktu, o kterém by konfliktní senát mohl rozhodovati.

Bylo proto návrh zamítnouti jako nepřipustný.

Věcný seznam abecední.

Aberratio ictus: pri aberratio ictus je obžalovaný zodpovedný za výsledok nehľadiac na to, že jeho útok zasiahol inú osobu, než proti ktorej bol namierený, pretože právny statok, proti ktorému obžalovaný útočil, a právny statok, ktorý bol útokom zasiahnutý, sú s hľadiska trestného zákona rovnocenné č. s. 5958.

- aberratio ictus při zločinu vraždy č. s. 6067.
- vystřelil-li pachatel několikrátě proti osobě A. chtěje ji usmrtiti, zasáhl-li však svou střelbou, jež časově i místně byla prováděním téhož zločinného rozhodnutí, i osobu B., která z toho zemřela, kdežto osoba A. byla jen těžce zraněna, lze mu přičítati jen jeden zločin, a to zločin vraždy dokonané č. s. 6067.

Administrativní přestupek viz přestupek správní.

Advokát: obhájca: odvolal-li obžalovaný po vyhlášení rozsudku podľa § 53, odst. 3 tr. p. a § 42 advok. por. prehlásením do súdnej zápisnice plnomocenstvo pre svojho obhájcu, nastáva účinnosť tohoto prejavu pre súd oznámením odvolania inej moci, zmätočná sťažnosť, ktorú potom podal obhájca v prospech obžalovaného [§ 383, II b) tr. p.], je podaná osobou neoprávnenou; je nerozhodné, že obhájca bol súdom upovedomený o odvolaní plnomocenstva až po podaní svojej zmätočnej sťažnosti č. s. 5961.

- zvolil-li si obžalovaný sám obhájcu, ktorý ho zastupoval na hlavnom pojednávaní, nie je iný obhájca, ustanovený podľa § 53, odst. 2 tr. p., oprávnený podať v jeho prospech opravný prostriedok č. s. 5828.
- **disciplinárny rozhodnutí:** jde o kárny přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, vstoupil-li advokát v nepřipustný poměr ke kandidátu advokacie, přičící se povaze a úkolu přípravy kandidáta advokacie pro budoucí samostatné zaměstnání, poskytuje mu výhody za získání klientů a umožňuje mu nedostatečným dozorem samostatné vedení právních věcí a nedovolená ujednání s klienty o honorářích a časté a tím nápadné styky s úředníkem zemského finančního ředitelství č. s. 311 dis.
- jde o kárny přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, udržoval-li kandidát advokacie časté a tím nápadné styky s referentem odvolací instance zemského finančního ředitelství, a o kárny přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, ujednal-li kandidát advokacie s advokátem, u něhož byl zapsán, neobvykle vysoké počty za akviziční činnost č. s. 311 dis.
- jde o kárny přečin porušení cti a vážnosti stavu, opominul-li příslušník stavu advokátského jakožto právní zástupce opětovně zachovati vůči soudu povinnou úctu a vážnost č. s. 312 dis.
- jde o porušení povinnosti povolání, podepsal-li advokát zápis o ústním jednání, v němž bylo proti pravdě potvrzeno, že plná moc advokátova byla vykázána a pak vrácena, a nechal-li advokát tento záznam neopravený, ačkoli věděl, že plná moc nebyla opatřena ani dodatečně č. s. 313 dis.

- z § 23 advok. řádu plyne právo valné hromady advokátní komory, usnášeti se o všeobecných směrnících pro chování jejich členů č. 315 dis.
- takové v mezích zákona usnesené konstitutivní předpisy nadřízeného stavovského orgánu zavazují advokáta k poslušnosti pod sankcí stíhání pro přečin porušení povinnosti povolání, po případě i pro přečin snížení cti a vážnosti stavu č. 315 dis.
- porušení povinnosti povolání, zaměstnával-li advokát, nedbaje usnesení valné hromady advokátní komory, ve své kanceláři koncipienta jako bezplatného praktikanta č. 315 dis.
- písemný rekurs, podaný podle bodu 5 článku IV uvozovacího zákona k civilnímu řádu soudnímu, musí býti podepsán advokátem (§ 520 c. f. s.); v podpisu takového rekursu advokátem nelze proto spatřovati kárný čin č. 316 dis.
- přečin zlehčení cti a vážnosti stavu advokátského, kladl-li příslušník stavu toho odpor formálně oprávněnému úkonu úřední osoby; na materiální správnosti úkonu při tom nesejde č. 317 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, umluvil-li advokát odměnu způsobem ponižujícím a hraničícím s nekalou soutěží č. 318 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, umožnil-li advokát nedostatečným dohledem na svou kancelář, aby vypravila dopis nepravdivého obsahu a opatřený nepravým jeho podpisem č. 319 dis.
- porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, zastupoval-li advokát při sepisování smlouvy obě strany, hájil-li však jako právní zástupce a svědek zájmy jedné strany ve sporu vzniklém z této smlouvy, ač byla namítána její neplatnost č. 320 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, sepsal-li advokát listinu o postupu pohledávky k tomu cíli, aby pohledávka nemusila býti vymáhána jménem věřitele a aby tento mohl vystupovati ve sporu jako svědek, uváděl-li ve sporu na zastření právého stavu věci skutečnosti, které neodpovídaly pravdě, a zavalil-li tím podnět k obcházení zákona, jež mělo pro účastníky za následek trestní řízení pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. č. 320 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, činil-li advokát způsobem obvyklým u revolverového tisku nátlak na odpůrce své strany, aby uspokojil uplatňovaný nárok spíše z obavy před nesnázemi, jimiž mu bylo hrozeno, než proto, že nárok ten je odůvodněn č. 321 dis.
- podkladem rozhodnutí kárné rady o tom, zda je spatřovati ve skutkové podstatě, zjištěné pravoplatným rozsudkem trestního soudu, i provinění kárné, je skutková podstata zjištěná trestním rozsudkem jak po stránce objektivní tak po stránce subjektivní; nemůže proto kárná rada vycházeti při svém rozhodnutí z jiných závěrů o subjektivní vině obviněného č. 322 dis.
- nemá-li trpěti čest a vážnost stavu, musí se i politická činnost advokáta (kandidáta advokacie) srovnávati se zákonnými a stavovskými předpisy č. 322 dis.
- amnestie, vydaná v oboru občanského trestního soudnictví, se nevztahuje na pole soudnictví kárného č. 323 dis.
- přečin zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinnosti povolání, pracoval-li advokát pro soudece rozvrhová usnesení a rozsudky č. 330 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu (nikoliv porušení povinnosti povolání), umluvil-li advokát s klientem odměnu jen pro případ úspěchu (pactum de palmario) a její výši ujednal třetinou dosažené částky (pactum de quota litis) č. 331 dis.
- nezáleží na tom, že podnět k úmluvě dal klient sám a že k ní došlo ještě před svěřením věci advokátovi, ani na tom, zda šlo o věc, o níž mělo býti rozhodnuto v řízení soudním (sporném neb nesporném) nebo správním č. 331 dis.
- věcnou odpovědnost za kárný přečin zakládá již okolnost, že se obviněný dopustil činu jako kandidát advokacie; formálním předpokladem pro zahá-

- jení řízení je však, aby byl obviněný zapsán v seznamu kandidátů advokacie i v době, kdy kárné radě dojde oznámení o jeho činu č. 332 dis.
- nelze zavést kárné řízení, nebyl-li obviněný zapsán v listině kandidátů advokacie ani v době oznámení, ani později č. 332 dis.
- příslušnost kárné rady stíhati koncipienta nepomíjí však tím, že obviněný v době vydání kárného nálezu byl již vymazán ze seznamu kandidátů advokacie (vzdav se své služby) č. 332 dis.
- advokát nesmí vybočiti v odvolání z mezí věcné kritiky rozsudku, vedené formou slušnou a klidnou a dbající náležitě úcty k soudu č. 333 dis.
- je proto přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vytkl-li advokát v odvolání proti rozsudku soudci formou osobně proti němu zahrocenou rozhodování nevěcně, neobjektivní a předpojaté č. 333 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, obcházel-li advokát presumptivní kupce pozemků svého klienta, přemlouvaje je, aby mu svěřili práce s provedením koupě spojené a chtěl-li se spokojiti s odměnou značně nižší, než původně žádal č. 334 dis.
- pro posouzení viny s hlediska kárného nerozhoduje, že se advokát dopustil závadného činu mimo výkon svého povolání, neboť je povinen dbáti cti a vážnosti stavu i mimo tento výkon č. 335 dis.
- projeví-li advokát své politické smýšlení veřejně a mužně se za ně postaví advokátního stavu v rozšiřovaných letáčích, popouzejících k bojkotu židů pro jejich rasu a náboženství, za což byl odsouzen pro přečin podle § 14, č. 2 zákona na ochranu republiky k těžkému trestu č. 335 dis.
- je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, podnikl-li advokát anonymně a skrýváje se za jakési sdružení, konkurenční útok proti příslušníkům advokátního stavu v rozšiřovaných letáčích, popouzejících k bojkotu židů pro jejich rasu a náboženství, za což byl odsouzen pro přečin podle § 14, č. 2 zákona na ochranu republiky k těžkému trestu č. 335 dis.
- účel předběžné praxe kandidáta advokacie vyžaduje, aby kandidát konal zákonem předepsanou praxi pod stálým dozorem a odpovědností svého šéfa, což předpokládá stálý a osobní styk obou č. 336 dis.
- je kárným přečinem porušení povinnosti povolání, zaměstnával-li advokát svého koncipienta po měsíce mimo své působíště a spokojil se jen telefonickými zprávami o jeho činnosti a tím, že s ním jeho činnost jednou týdně probíral č. 336 dis.
- advokát je povinen odepřít poslušnost klientovu příkazu, přičilo-li by se provedení příkazu jeho svědomí nebo povinnému ohledu na čest a vážnost stavu č. 338 dis.
- byl-li advokátovi kárným nálezem zastaven na určitou dobu výkon advokacie, vztahuje se zastavení na celý obor advokátní činnosti, tedy i na zastupování stran ve věcech trestních č. 339 dis.
- ježto § 13, písm. b) kár. stat. nečiní rozdíl, je provozováním advokacie rozuměti i činnost v případě ojedinelém č. 339 dis.
- advokátní činnost nepozbývá této své povahy tím, že byla provedena bezplatně č. 339 dis.
- je porušením povinnosti povolání a zlehčením cti a vážnosti stavu, obvinil-li advokát v dopise adresáta z trestního jednání, odvoláváje se na informaci své strany, ač neměl od strany ani plné moci, ani informace, čímž způsobil, že adresát dopisu podal na jeho stranu žalobu pro urážku ňá cti, a vystupoval-li pak v řízení o této žalobě jako obhájce obžalovaného, s jehož zájmy kolidovaly jeho zájmy vlastní č. 340 dis.
- kárný přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, dal-li si advokát jedním svým klientem postoupiti jeho útratovou pohledávku proti jmenému svému klientu, aby jí mohl zúčtovat s pohledávkou tohoto klienta na vydání částky, došle advokáta ve sporu, který pro tohoto klienta vedl, a provedl-li ono zúčtování bez jeho souhlasu č. 341 dis.
- advokát smí provozovati advokacii jen na jediném místě svého působíště; je nepřipustno, aby si zřídil kanceláře filiální či expositury (vyjímajíc povolené »úřední dny« mimo sídlo svého působíště) č. 342 dis.

- je porušením povinnosti povolání, dovolil-li advokát, aby jeho koncipient pracoval po delší dobu v místnosti vzdálené od jeho kanceláře (v jiném domě umístěné) a aby ji označil jménem jeho i svým; nakořik v tom lze spatřovati i poškození cti a vážnosti stavu č. 342 dis.
- neodpovídá podstatě a účelu koncipientické praxe jakožto služby přípravné a výchovné, v níž se má koncipient prakticky i teoreticky seznámiti se všemi odvětvími advokátního povolání, pokud je to v rámci advokátní kanceláře možné, přijme-li advokát za koncipienta staršího finančního úředníka ve výslužbě a zaměstná ho výlučně daňovou agendou, beztak mu úplně známou, a nikoliv i ostatní agendou kanceláře; nakořik je takové jednání schopno vyvolati nepříznivé, čest a vážnost stavu snižující domněnky a předpoklady u osob, nenáležících k advokátnímu stavu č. 343 dis.
- je porušením povinnosti povolání, uvedl-li advokát svého klienta v nebezpečí trestního stíhání pro útlak tím, že na jeho příkaz, nepoučiv ho o tomto nebezpečí a neodmítnuv po případě příkaz provésti, napsal někomu dopis, v němž mu vyhrožoval újmou na cti, neupustil-li od novinářské činnosti, klientovi nepřijemné č. 344 dis.
- advokát nesmí dáti podnět ke hmotnému poškození procesního odpůrce způsobem, přičím se požadavku bezelstnosti a poctivosti č. 347 dis.
- volí-li k hájení svého hmotného zájmu okliku místo cesty přímé a poctivé, je jeho postup způsobily zlehčiti čest a vážnost stavu č. 347 dis.
- **podla slovenského práva:** ak bol obvinený advokát posúdený pre disciplinárny prečin podľa § 68, písm. b) adv. por., spáchaný tak, že po dobu vo výroku časove vymedzenú dal svoju advokátsku kanceláriu samostatne prevádzať svojimi písarmi, nežle ho neskoršie znova posúdiť pre tenže disciplinárny prečin na základe ďalšieho konkrétneho faktu, spadajúceho do tejže doby, na ktorú sa vzťahovalo prvé odsúdenie; taký skutok je absorbovaný skorším odsúdením č. 324 dis.
- zakladá-li sa previnenie obvineného advokáta na opominutí splnenia povinnosti, počína bezať premlčacia doba teprv splnením príslušnej povinnosti č. 326 dis.
- pravoplatný rozsudok trestného súdu, pokiaľ v ňom bol zistený ten istý čin, ktorý je základom disciplinárneho pokračovania, je záväzný aj pre disciplinárny súd pre veci advokátov č. 327 dis.
- nie je disciplinárne trestné, ak si advokát, ktorý nedostal preddavok na prevedenie prác, ktorými bol stranou poverený, ponechá ako preddavok na útraty peniaze složené u neho pre stranu, pre ktorú konal práce č. 328 dis.
- niet disciplinárneho previnenia ani v tom, že strane nevyúčtoval, jestliže všetky jeho práce pre ňu neboly ešte skončené č. 328 dis.
- v pätnásťdňovej lehote § 95 adv. por. treba odvolanie nielen ohlásit, ale aj odôvodniť č. 337 dis.
- prekvalifikovanie zločinu na prečin (korekcionalizácia) nemá ani v disciplinárnom pokračovaní proti advokátom za následok použitie dvojročnej premlčacej lehoty § 102, odst. 2 adv. por. č. 337 dis.
- slovo »zločin« v § 98 adv. por. podľa terminologie užívanej v dobe vydania advokátskeho poriadku znamenalo — a znamená aj dnes — nielen zločiny, ale aj prečiny v smysle neskoršieho trestného zákona z r. 1878 č. 345 dis.
- predpisy §§ 4, 5 zák. čl. XXVIII:1887 netýkajú sa suspenzie ako trestu vmeraného disciplinárnym súdom po prevedení pravidelného disciplinárneho pokračovania č. 346 dis.

Amnestie: amnestie vydaná v oboru občanského trestního soudnictví se nevztahuje na pole soudnictví kárného č. 323 dis.

Automobil: nedbalost řidiče automobilu a jeho zodpovědnost za následky srážky s protijedoucím cyklistou č. 5969.

- dovolil-li zkoušený řidič osobě nezkoušené, aby auto v jeho přítomnosti řídila, bylo na něm, aby zasáhl vhodným způsobem do řízení auta a dbal při tom předpisů, jakmile zpozoroval nebezpečnou situaci; neučinil-li tak, dopustil se opominutí, naznačeného v § 335 tr. zák. č. 5969.

- zavinení řidiče automobilu, nezastavil-li hned automobil (jak to za daných okolností žádá předpis § 106, odst. 4 vlád. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n., který jako řidič automobilu musil znáti), nýbrž vypnul pouze motor, jel dále, byť i rychlostí nepatrnou, ačkoli byl oslněn světly protijedoucího automobilu a tím neschopen pozorovati jízdní dráhu č. 5970.
- přiměřené zmírnění rychlosti (§ 106 vlád. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n.) je předepsáno a podle povahy věci nutné nejen na nepřehledném místě a před ním, nýbrž i za ním, dokud se řidič nepřesvědčí, že má cestu volnou č. 5990.
- řidič, kterého stíhá zavinení podle § 335 tr. zák., nemůže se zbaviti trestní zodpovědnosti poukazem na spoluzavinení poškozeného č. 5990.
- za tmy a mlhy musí řidič silostroje voliti rychlost dovolující mu zastaviti na vzdálenost, na kterou je právě silnice před ním osvětlena a tudíž také seznatelná možná překážka jízdy č. 6000.
- povoz, jedoucí po silnici týmž směrem jako silostroj, je, byť i byl úplně neosvětlen, překážkou jízdy, na niž musí normálně opatrný řidič pamatovati č. 6000.
- jízda rychlostí 40 až 60 km za hodinu po pravidelně frekventované státní silnici v době noční, za deště a mlhavého počasí, děje se za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák. č. 6000.
- jedou-li silostroje za sebou, musí řidič zadního z nich jeti za předním v takové vzdálenosti a takovou rychlostí, aby mohl reagovati na jeho jízdu a včas ještě před ním zastaviti, kdyby přednímu silostroji něco překáželo v jízde; mimo to nesmí se k němu přiblížiti tak, aby ho mohl svými světlomety oslniti č. 6000.
- nevidí-li řidič na cestu, jsa oslněn světlomety vozidla za ním jedoucího, musí vůz ihned zastaviti č. 6000.
- přetíná-li silnice trať s nechráněným přejezdem, musí řidič automobilu pamatovati i na možnost, že po trati pojedje právě vlak; je proto povinen zmírniti před přejezdem přiměřeně jízdu, po případě i zastaviti vozidlo a přesvědčiti se vhodným způsobem, zda nepřijíždí vlak; neomlouvá ho, že pro hluk automobilu neslyšel výstražné pískání vlaku č. 6043.

Autor viz původce.

Autorské právo viz právo původské.

Bankéři: předpisy §§ 16, 17 zákona o povinnostech bankéřů při úschově cenných papírů (zák. č. 241/1924 Sb. z. a n.) jsou přísnější než ustanovení §§ 183, 184 tr. zák. č. 6048.

- nevykazuje-li jednání bankéřovo, naplňující jinak skutkovou podstatu zločinu zpronevěry, znaky vyšší trestnosti, uvedené v §§ 16 nebo 17 cit. zák., je na ně užití zákonných předpisů o zločinu zpronevěry č. 6048.
- poměr skutkových podstat § 13 a 14 zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. ke skutkové podstatě zpronevěry č. 6048.
- trestněprávní význam zmocňovacího prohlášení podle § 3 (§ 8) cit. zák. č. 6048.

Bezprávnost: nejde — pre nedostatok vedomia pachateľovho o bezprávnosti činu — o zločin podľa § 330 tr. zák., vnikol-li manžel, ktorý nebol so svojou manželkou rozlúčený, násilím do bytu svojej svokry a manželky, aby si ztadiaľ odviezol svoje nedospelé deti a odniesol svoje veci bez jeho vedomia odstránené zo spoločného bytu č. 5956.

Beztrčnost: vykonávání povolání redaktorského není takovým právem, o němž je řeč v § 6, odst. 1 zákona o ochraně cti č. 5840.

- nedbalost předpokládaná poslední větou § 2, písm. g) tr. zák. se nevztahuje na samotnou povahu skutku, jenž je o sobě úmyslný, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany č. 5954.
- neodolatelné donucení předpokládá chorobným stavem nezatižený rozum pachatelův; vnitřní nutkání ke zločinu, slabost vůle, nedostatek vnitřních mravních opor a brzdicích představ, povahová úchylnost nebo zvrá-

cenost, nedodávající pachatelovu rozumu dostatek tlumů pro vyvážení jeho touhy po zlu, nepřichází v úvahu pro právní stav neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák. č. 5964.

- podnikl-li pachatel, přistížený při veřejnozálobním trestním činu (při krádeži), útok na tělesnou bezpečnost osoby jej přistihnoucí, aby si vynutil volný útěk, nemůže se dovolávat ani spravedlivé nutné obrany, ani neodolatelného donucení, neboť každý byl oprávněn zadržeti ho jako pachatele trestného činu a on sám se svým trestným činem uvedl ve stav, v němž byl povinen snášeti hrozící mu porušení svobody č. 6040.
- psychopatičnost projevující se v mravní menejcnosti a vo sklone ku zločinnosti nie je stavom, aký predpokladá § 76 tr. zák. č. 5930.
- **pro účinnou lítost:** vládní komisař podle § 105 obec. zřízení pro Čechy není vrchností podle § 187 tr. zák. v oněch obcích, ve kterých je zřízen podle zákona č. 165/1920 Sb. z. a n. státní úřad policejní č. 5784.

Braní darů ve věcech úředních: ke skutkovým podstatám zločinů svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. z. a braní darů ve věcech úředních podle § 104 tr. z. není třeba, aby skutečně došlo ke stranickému obstarávání úředních prací č. 5899.

- jde-li o trvalé spojení mezi úplatcem a úředníkem, za něhož bylo poskytnuto více úplatků z téhož podnětu, nelze se spokojiti s tím, aby poskytování a přijímání peněžitých částek bylo hodnoceno s hlediska každého jednotlivého daru samostatně ve vztahu k určitému úseku služební činnosti úředníkovy, nýbrž nutno hodnotiti je i v jejich souhrnném celku ve vztahu k veškeré jeho úřední činnosti č. 5899.
- »stranictvím« podle §§ 104, 105 tr. z. je nejen přímé zasazování se o zájmy strany, nýbrž i stranická blahovůle nebo přiznání projevovaná straně; stačí, je-li poskytování darů provázáno u úplatce snahou získati si a udržeti si též i budoucně onu stranickou blahovůli a přiznání úředníkovu č. 5899.
- »stranictvím« podle §§ 104, 105 tr. z. jsou také »výhody a úlevy« (§ 2 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n.), poskytované úředníkem straně jakožto projev jeho blahovůle, nesrovnávající se s jeho povinností, býti při styku se stranami naprosto nestranný č. 5899.
- pod sankcí § 104 tr. zák. nespadá přijímání darů po skončeném úředním jednání č. 5942.
- ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. č. 5942.

Branný zákon: bol-li vinník odsúdený pre účasť v zločine uprchnutia pred vojenskou službou a odvedený branec sa z cudziny nevrátil a prichádza-li v úvahu premlčanie činu vinníkovho, treba so zreteľom na ustanovenie poslednej vety § 54, odst. 2 písm. a) zákona č. 193/1920 Sb. z. a n. zistiť, či uprchnuvší branec ešte žije, alebo kedy zomrel č. 5989.

Československá obilní společnost: nepoživá ochrany cti podle zákona o ochraně cti (č. 108/1933 Sb. z. a n. č. 6012).

Činitel' cudzi: pojem »cudzích činiteľov« v smysle § 2 zákona na ochr. rep.; sú nimi aj československí štátni príslušníci, pracujúci v zahraničí na prípravách úkladov o republiku, podporovaní hmotnými a politickými prostriedkami cudzej moci č. 5789.

Činitel veřejný: pro otázku, zda je kdo orgánem, pokud se týče zaměstnancem obce a tím veřejným činitelem po rozumu § 6 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n., nemá vzeti do sňhu význam konstitutivní č. 6014.

Delegácia: kým v úvahu prichádzajúce súdy nevyniesly odôvodnené usnesenia o svojej príslušnosti alebo nepríslušnosti a nedoručily ich zúčastneným stranám, nerozhodly ešte platne o svojej príslušnosti alebo nepríslušnosti a nevznikol tedy ani žiaden rozpor o príslušnosť č. 5991.

Delikt tlačový formálny: prečin podľa § 18, odst. 3 zákona č. 126/1933 Sb. z. a n. je formálnym deliktom tlačovým; chráneným právnym statkom nie je tu priamo Československý štát, ale tlač sama č. 5789.

— materiálny súbeh tohoto prečinu so zločinom podľa § 2 zákona na ochr. rep. č. 5789.

Delikty verbální: při zjišťování skutečnosti, zda si byl pachatel vědom okolností, rozhodných pro úsudek o jeho úmyslu, zejména zda si uvědomil dosah svého jednání, jest u verbálních deliktů míti po případě na zřeteli zvláštní jejich povahu, tkvící v tom, že při nich uvážení i provedení činu může spadati v jeden okamžik, a je proto přihlížeti k okolnostem, za nichž ku projevu došlo, zejména mohly-li míti vliv na vjemovou a úsudkovou schopnost pachatelovu č. 5981.

Disciplinární řízení viz řízení kárné.

Dolus: dolus podle § 1 tr. zák. předpokládá, že tu není skutečnosti vylučujících u pachatele jednak schopnost poznati bezprávnost zamýšleného skutku, jednak svobodu vůle; žádná z obou těchto stěr duševního života pachatele nesmí býti porušena, aby bylo lze čin přičítati pachateli k vině; zlý úmysl byl by vyloučen, týkala-li by se vada vyčtená v § 2 tr. zák. [a)–c)] byt i jen jedné z obou subjektivních složek činu, rozpoznávací a rozhodovací (určovací) č. 5876.

Domáci kázeň: č. 5791.

Donucení neodolatelné: neodolatelné donucení předpokládá chorobným stavem nezátížený rozum pachatelův; v nitřní nutkání ke zločinu, slabost vůle, nedostatek vnitřních mravních opor a brzdicích představ, povahová úchylnost nebo zvrácenost, nedodávající pachatelovu rozumu dostatek tlumů pro vyvážení jeho touhy po zlu, nepřichází v úvahu pro právní stav neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák. č. 5964.

- podnikl-li pachatel, přistížený při veřejnozálobním trestním činu (při krádeži), útok na tělesnou bezpečnost osoby jej přistihnoucí, aby si vynutil volný útěk, nemůže se dovolávat ani spravedlivé nutné obrany, ani neodolatelného donucení, neboť každý byl oprávněn zadržeti ho jako pachatele trestného činu a on sám se svým trestným činem uvedl ve stav, v němž byl povinen snášeti hrozící mu porušení svobody č. 6040.

Doručení: žádal-li jen obhájce, ohlásiv opravný prostředek proti rozsudku, aby mu byl doručen opis rozsudku, a obžalovaný se připojil k prohlášení obhájcovu o opravném prostředku, opis rozsudku však pro sebe nežádal, jest počítati lhůtu k provedení důvodů opravného prostředku i pro obžalovaného ode dne doručení opisu rozsudku obhájci č. 5858.

- ak bol rozsudok odvolacieho súdu doručeny právnickému zástupcovi poškodeného, je doručenie rozsudku i poškodenému samému — hľadiac na predpis § 79 tr. p. — zbytočné a nemôže mať nijakého právneho účinku čo do počítania lehoty k ohláseniu zmätočnej sťažnosti č. 5908.
- ak bol rozsudok vyneseny v neprítomnosti obžalovaného za podmienok podľa § 1 zákona č. 8/1924 Sb. z. a n., má mu byť sdelený dožadovaným sudcom alebo má sa mu doručiť písomne s poučením o opravných prostriedkoch (odst. 5 cit. ust.); vyhlásenie takeho rozsudku len obhájcovi nestačí č. 6022.

Doručení: má-li býti doručen opis rozsudku obhájci ku provedení ohlášených opravných prostředků, není třeba doručiti jej k vlastním rukám obhájcovým; lhůta ku provedení opravných prostředků počíná tu běžeti od doručení opisu rozsudku zmocněnci obhájcovu č. 5832.

Držanie zbraní: súčasne prechovávanie loveckej pušky, revolveru a vojenskej karabíny nelze kvalifikovať za dvojnásobný prestupok podľa § 6 nar. mín. preds. č. 5476:1914 a prestupok podľa § 34 tr. zák. prest., ale ide len o jeden prestupok podľa § 6 cit. nar. č. 5790.

Důkaz: že se některá skutečnost nedala zjistiti, možno říci teprve tehdy, byly-li všechny důkazy náležitě probrány a vyčerpány všechny možnosti přicházející v úvahu pro posouzení spolehlivosti příslušných důkazů a nelze-li ani pak vysvětliti rozpor mezi jednotlivými skupinami důkazních prostředků č. 6000.

- **omluvitelného omylu:** k otázce omluvitelného omylu v smysle § 6, odst. 2, písm. b) zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. č. 5912.
- — otázku, zda stačí k důkazu omluvitelného omylu již to, že pomluva byla čerpána z nějakého pramene, nutno posoudit podle toho, zda lze pramen pokládati za tak spolehlivý, aby odůvodňoval omluvitelný omyl sdělujícího č. 6072.
- **Pravdy:** zákon o ochraně cti nepřesunul ustanoveními o důkazu pravdy právní břemeno formálně na obviněného. Soud má i v oblasti deliktů proti bezpečnosti cti zkoumati z povinnosti úřední, zda obvinění nebo tvrzení je pravdivé. Zásada oficiality je tu omezena jen v tom směru, že soud může důkaz pravdy připustit jen, když je podle zákona vůbec přípustný a když se ho obviněný dovolává č. 6049.
- — důkaz pravdy se musí v podstatě krytí s obsahem urážlivého tvrzení č. 6049.
- — ustanovení § 8, odst. 1 zákona o ochraně cti, že, byl-li někdo obviněn z trestného činu, stačí k důkazu pravdy pravoplatný odsuzující rozsudek, vyslovuje nevyvratitelnou právní domněnku č. 6065.
- — zákon o ochraně cti nevyslovil však opačnou zásadu o rozsudku zprošťujícím č. 6065.
- — soud proto není vázán osvobozujícím rozsudkem v předchozí souvislé trestní věci a může o důkazu pravdy rozhodovati samostatně, používaje při tom průvodů výslech najevo v oné trestní věci č. 6065.
- — bylo-li o politické straně tvrzeno, že někoho pomluvila, lze o tom vésti důkaz pravdy jen projevem, učiněným jejím jménem osobami fyzickými, k tomu oprávněnými č. 6072.
- — sdělí-li pachatel dále pomluvu, jiným »uvedenou«, nestačí k důkazu pravdy, dokáže-li, že jiný tuto pomluvu uvedl, nýbrž musí dokázati pravdivost toho, co bylo obsahem pomluvy jiným uvedené č. 6072.

Excessus mandati: přičítají-li se pachatel i výsledku neobmyšlené, jako v případech, kde stačí nepřímý úmysl (§§ 140, 152 tr. zák.), sluší je přičítati též spoluvinník č. 5849.

- — spoluvinník je zbaven odpovědnosti, šel-li pachatel dále (zasadil ránu holí), než spoluvinník zamýšlel (aby udeřil rukou); je však bez významu, vybočil-li pachatel z mezí příkazu návodcova jen takovým způsobem, že se jeho jednání v podstatě neliší od jednání, k němuž zavdal návodce podnět (políček — pohlavěk) č. 5849.

Exekutor: i ten, kdo je obcou ustanovený k převádzení politické exekuce v obci, je orgánom vrchnosti a požívá ochrany podľa zák. čl. XL:1914; při tom je nerozhodné, či bol vzatý do přísahy alebo nie č. 5801.

Falšování listiny veřejné: přerušení služby úředníka důchodkové kontroly výkonem povinného vojenského cvičení ve zbrani nelze pokládati ani za onemocnění ani za dovolenou s hlediska § 7 vládn. nař. ze dne 4. března 1920, č. 157 Sb. z. a n. č. 5864.

- — jde proto o přeštep podle § 320 f) tr. zák., nikoliv o zločin podle §§ 197, 199d) tr. zák., zfalšoval-li úředník důchodkové kontroly ve vojenské knížce dobu vykonání vojenského cvičení ve zbrani ze tří týdnů na dva týdny a předložil-li ji svým nadřízeným úřadům k uplatnění nároku na dietní a cestovní paušál č. 5864.
- — jde o zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. zák., nikoliv o přeštep podle § 320 f) tr. zák., dostavil-li se kdo se zfalšovaným cestovním pasem ke státní hranici v úmyslu oklamati československou pohraniční stráž předložením zfalšovaného pasu, čímž měl československý stát utrpěti škodu na svém právu na dohled na cestování do ciziny, a podařilo-li se mu ujiti pasové prohlídce československou pohraniční stráž č. 5904.

- — jde o falšování veřejné listiny podle § 199 d) tr. zák., bylo-li změněno datum o přijetí soudního spisu na doručovacím listku, aby byla zachráněna propadlá lhůta k provedení opravného prostředku č. 5941.
- — jde o zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zfalšoval-li pachatel stvrzenku šekového vplatního listku poštovní spořitelny a předložil-li ji soudnímu vykonavateli jako potvrzení o zaplacení celé vymáhané pohledávky v úmyslu, uvést tak státní orgány v omyl, tím je ovlivnit v jejich úředním postupu a přimět je k tomu, aby učinili úřední opatření (zrušení exekuce), které by jinak byli neučinili č. 5957.
- — zločin podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák. předpokládá pachatelův úmysl, použití zfalšované listiny k tomu, aby někoho oklamal a tím způsobil škodu, a je dokonán, jakmile bylo listiny s úspěchem použito k oklamání č. 5983.
- — nedopouští se ho ten, kdo nemaje uvedeného podvodného úmyslu pouze dále drží a užívá veřejné listiny (vůdčího listu), kterou kdysi v podvodném úmyslu zfalšoval jen pro tehdejší určitý konkrétní případ č. 5983.

Finančná prokuratúra vid' prokuratúra finančná.

Firma: firma, pod níž provozuje obchody jednoživce, nepožívá ochrany cti podle § 5 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. č. 5936.

Formálny delikt tlačový: č. 5789.

Furtum usus: o beztrestné furtum usus jde pouze tehdy, odejme-li pachatel movitou věc jejímu držiteli bez jeho přivolení jen na dobu krátkou a přechodnou, po kterou buď sám vykonává nad věcí držbu pro jejího majitele — byť bez jeho vůle a vědomí — nebo může kdykoli obnoviti držení věci pro majitele, takže majitel odněti věci nepocituje jako zásah do svých disposičních práv č. 5831.

Hajný: hajní lesní správy, zakročující proti osobám lovicím ondatry střelnou zbraní nebo jiným způsobem loveckým, požívají ochrany podle §§ 68 a 81 tr. zák., zjišťují-li, zda tyto osoby mají svolení držitele honitby k lovu ondatry (§ 58, odst. 3 slezského honebního zákona č. 42/1903 z. z.), a chtějí-li osobám nemajícím takového svolení odněti síť a zjistiti jejich totožnost (§ 3 zákona č. 84/1872 ř. z.) č. 5823.

Hájnik: k otázce právnosti alebo bezprávnosti použitia zbrane prisázným lesným hájnikom pri výkone jeho povolania č. 5865.

Hlavní přelíčení viz přelíčení hlavní.

Hospodářské vyzvědačství: podle zákona č. 71/1935 Sb. z. a n. č. 5883. zařízení příznačná pro jablonecký průmysl jsou hospodářským tajemstvím podle § 1 tohoto zákona; mohou býti proto předmětem hospodářského vyzvědačství podle § 2 cit. zák. i speciální nástroje pro výrobu jabloneckého zboží č. 5883.

- — předmětem ochrany podle § 2 nejsou skutečnosti, jež nelze zachovati v tajnosti vůči cizině, ježto jsou tam již známy; nepostačujef pouhý objektivní zájem na zachování hospodářského tajemství, nýbrž vyžaduje se též objektivní způsobnost oněch skutečností k vyjádření č. 5883.
- — zločin hospodářského vyzvědačství podle § 2 zákona je trestným činem dokosním; úmysl pachatelův musí pojmuti veškeré skutečnosti zakládající objektivní znaky tohoto zločinu; musí si proto pachatel uvědomiti i veškeré složky pojmu hospodářského tajemství; postačuje dolus eventualis č. 5883.

— — posudek ministerstva obchodu, podaný podle § 11, odst. 3 zákona č. 71/1935 Sb. z. a n., není pro soud závazný, nýbrž podléhá jeho přezkoumání podle § 258, odst. 2 tr. ř. č. 5883.

Hrozba: skutkovú podstatu zločinu podľa § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914 naplňuje vyhrážka len vtedy, ak bola vinnikom použitá cieľom prekážania úradu, alebo jeho členovi vo výkone ich povolania (alebo cieľom mútenia ich k nejakému opatreniu); nespadá však pod skutkovú podstatu tohoto trestného

činu vyhrážka — trebárs by bola vo vzťahu k úradnému výkonu povolania úradu, alebo jeho člena — jestliže nesleduje uvedený účel; podľa okolností prípadu môže ísť o prestupok nebezpečnej hrozby podľa § 41 tr. zák. prest. č. 6033.

— vyhrážanie trestným alebo disciplinárnym oznámením je síce »hrozbou« v smysle § 350 tr. zák., nie je však pre zamestnanca, ktorý by mohol stratiť zamestnanie len po odsúdení súdnom alebo disciplinárnym, ktoré nezávisí od vyhrážajúceho vinníka, hrozbou »závažnou majetkovou škodou« podľa § 353, č. 1 tr. zák. č. 6059.

Chystaný zločinný podnik: ve smysle § 12, č. 1, odst. 2 zák. na ochr. rep.; pojem č. 5789.

Informátor: kdo sepsal urážlivou zpravu pro určitý časopis, v němž byla pak uveřejněna, neodpovídá trestně jako informátor, byla-li zpráva bez jeho vědomí a souhlasu dále uveřejněna v jiném časopise nebo dále rozšiřována č. 6045.

Instinktivní jednání: jednal-li někdo instinktivně ve stavu pochopitelného překvapení, nelze mu přičítati (§ 335 tr. zák.), že nevažoval o možných následcích svého prudkého pohybu č. 6042.

Kandidátní listiny: kandidátní listiny, jež nebyly tištěny podle § 25, odst. 2 zákona č. 75/1919 Sb. z. a n. písmem téhož druhu, jsou »nesprávné« podle § 68, I, č. 2 tohoto zákona č. 5932.

— nezalostí předpisu § 25 cit. zákona se pachatel nemůže omlouvatí (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 5932.

Kárné řízení viz řízení kárné.

Kázeň domácí: právo domácí kázně podle čeledního řádu ze dne 7. dubna 1866, č. 11 z. z. pro Čechy, neopravňuje k omezování osobní svobody (§ 93 tr. zák.) čeledí č. 5791.

Komisař vládní: vládní komisař podle § 105 obec. zřízení pro Čechy není vrchností podle § 187 tr. zák. v oněch obcích, ve kterých je zřízen podle zákona č. 165/1920 Sb. z. a n. státní úřad policejní č. 5784.

Konflikt kompetenční: v usnesení, jímž soud postoupil trestní oznámení správnému úřadu k provedení trestního řízení, je spatřovati i meritorní výrok zprošťující, že není důvodu ke stíhání obviněného pro nedostatek skutkové podstaty trestného činu podléhající pravomocí řádného soudu; v takovémto postoupení spisů není popření příslušnosti a proto nemůže býti podkladem pro vznik záporného kompetenčního konfliktu s tr. 638.

Korekcionální: při korekcionální zločinu na přečin (§§ 92, 20 tr. z.) treba použít zákonných ustanovení, platných pro přečiny, i čo do trvania vedľajších trestov straty úradu a volebného práva do obcí č. 5848.

Koupě podezřelých věcí: komisní zboží je podezřelou věcí podle § 477 tr. zák., přivlastnil-li si je komisní tým, že je prodal na vlastní účet, a vzbuzovala-li nápadně nízká cena zboží podezření proti nabízejícímu, že komisní vykouřil z mezi příkazu daného mu světitelem č. 5826.

Krádež (§ 171 a násled. tr. zák.): tím, že na pachatele byl přenesen jen smluvní úkon co do věci, nezanikla dispoziční moc jejího držitele a věc se tím nestala věcí pachatelí svěřenou č. 5982.

— je proto krádeží a nikoli zpronevěrou, přivlastnil-li si pachatel část dříví v lese ležícího, které měl podle příkazu oloupatí a dovéztí na nádraží č. 5982.

— nezbytnou podmínkou kvalifikace krádeže podle § 174-I a) tr. z. je, že pachatel byl opatřen zbraní nebo jiným nástrojem nebezpečným osobní bezpečnosti za tím účelem, aby jich použil podle okolností proti osobě, která by ho při krádeži přistihla č. 5968.

— krádež spáchaná s předměty uvedenými v § 174-I a) tr. zák. může se sbíhatí se zločiny podle §§ 81. a 98, písm. b) tr. zák., když pachatel,

při činu dopadený, ještě než odcizil cizí věc, použil zbraně, aby zmařil své zadržení č. 5968.

— úmysl zbrani opatřeného pachatele, použití jí, aby ohrozil toho, nebo spáchal skutečně násilí na tom, kdo by ho při krádeži přistihl nebo ho pronásledoval, a aby tak odstrašením nebo skutečným násilím zabránil přistizení nebo dopadnutí na útěku, není vyloučen současným úmyslem pachatelovým, použití zbraně i jako prostředku ke spáchání krádeže prisvojením si zastřelené zvěře č. 5968.

— pro otázku, zda pachatel náleží mezi osoby uvedené v § 176 II b) tr. zák., nezáleží na tom, jakého titulu pachatel užívá, neb jaký titul mu zaměstnavatel propůjčil, nýbrž jediné na tom, jakého druhu práce ve své službě koná, a zda jejich výkon předpokládá určité vyšší předběžné vzdělání čili nic č. 6050.

— »živnostníky« podle § 176 II c) tr. zák. jsou nejen samostatní živnostníci, nýbrž i jejich pomocníci č. 5855.

— ke zločinné kvalifikaci podle § 176 II c) tr. zák. se nevyžaduje, aby byl pachatel přímo a bezprostředně zjednan poškozeným na práci č. 5855.

— o beztrestné furtum usus jde pouze tehdy, odejme-li pachatel movitou věc jejímu držiteli bez jeho přivolení jen na dobu krátkou a převhodnou, po kterou buď sám vykonává, nad věcí držbu pro jejího majitele — byť i bez jeho vůle a vědomí — nebo může kdykoli obnoviti držení věci pro majitele, takže majitel odněti věci nepociťuje jako zásah do svých dispozičních práv č. 5831.

— ke skutkové podstatě přestupku podle § 463 tr. zák. č. 5910.

— pouhé bydlení v téže rodinném domku není »žítím ve společné domácnosti« podle uvedené státního zákona č. 5910.

— **podľa slovenského práva (§ 333 a nasl. tr. z. sl.):** pytlíctvo je krádežou v smysle predpisov trestného zákona; preto je možno dopustiť sa ukryvačstva (§ 370 tr. zák.) nadobudnutím vecí získaných pytlíctvom č. 6008.

— bol-li zlodej opatrený při krádeži nástrojem (na pr. valaškou), který nie je zbraňou v technickom smysle, je ku kvalifikácii podľa § 337 tr. zák. treba dokázať, že vzal onen predmet k sebe preto, aby ho použil ako zbrane, tedy k útoku proti osobe iného č. 5844.

— pytlíctvo, pri ktorom bol pachateľ ozbrojený strelnou zbraňou, nefze podriaďiť podľa ľahšiu kvalifikáciu § 337 tr. zák., pokiaľ neboly v konkrétnom prípade zistené okolnosti, z ktorých by sa dalo usudzovať, že pachateľ bol odhodlaný po prípade použiť zbrane buď k zastrášeniu osôb, ktoré by mu chcely prekaziť spáchanie krádeže, alebo k odstráneniu ich možného odporu č. 5952.

— potrestanie pachateľa pre trestné činy uvedené v § 338, odst. 1 tr. zák. len pokračaním neprichádza v úvahu (§ 17, odst. 3 zák. čl. XXXVI:1908) pre otázku zpätivosti a tedy ani v prípade kvalifikácie podľa § 338 tr. zák. č. 5848.

— znela-li obžaloba a rozsudok soudu prvej stolice na zločin krádeže kvalifikovaný podľa odst. 2, č. 3, § 49 tr. nov. a neuzná-li odvolací soud na túto kvalifikáciu, je preca povinný kvalifikovať krádež za zločin podľa § 338 tr. zák., jestliže sú zistené zákonné podmienky tejto kvalifikácie, lebo táto kvalifikácia nie je ľahšia než tá, ktorá bola uplatňovaná obžalobou č. 5875.

— ustanovení § 343 tr. zák., pokud se týče vinníka, který je ve službě okradeného, nebo který bere od něho plat, má na mysli jen poměr trvalejšího rázu; není v takovém poměru k zaměstnavateli výpomocný dělník, přijímaný do práce jen příležitostně, za denní mzdu, a nemající nárok na výpovědní lhůtu v případě propuštění z práce č. 6005.

— odcudzil-li zamestnanec komisnára svojmu zamestnavateľovi jednak jeho vlastné movité veci, jednak movité veci, ktoré byly vlastnictvom

komitentovým, nebráni stíhaniu vinníkovmu pre krádež vecí komitentových okolností, že zamestnávateľ nepodal, resp. vzal späť súkromný návrh potrebný podľa § 343 tr. zák. č. 6035.

- pod pojmom krádeže uvedenej v § 129 tr. zák. prest. možno rozumieť len zločin alebo prečin krádeže, nie však prestupok proti vlastníctvu podľa § 126 tr. zák. prest. v znení § 51 tr. nov. č. 5843.

Kritika: právo novinárskej kritiky není právem, jehož výkon má na mysli § 6, odst. 1 zákona o ochrane čti č. 6060.

- novinárska kritika podléhá i všeobecným ustanovením zákona o ochrane čti č. 6060.
- pod ustanovením § 6, odst. 1 cit. zákona spadá i kritika výkonů činitelů veřejného života (úřední činnosti obecního starosty), pokud nevybočuje z mezí věcného posuzování takového výkonu, tedy pokud se zbytečně nedotýká osobní hodnoty a mravní kvality napadeného a pokud se jí neprojevuje postizenému neváznost nebo opovržení č. 6060.

Křivé obvinění vid' obvinění křivé.

Křivé obvinění: ke skutkové podstatě zločinu podle prvního případu § 209 tr. zák. se vyžaduje, aby udávateľ uvedl skutečnosti odpovídající všem náležitostem udaného zločinu a byl si vědom, že jeho udání odporuje pravdě č. 5913.

- svědectví viz svědectví křivé.

Kúpa podozrelých vecí: pod pojmom krádeže uvedenej v § 129 tr. zák. prest. možno rozumieť len zločin alebo prečin krádeže, nie však prestupok proti vlastníctvu podľa § 126 tr. zák. prest. v znení § 51 tr. nov. č. 5843.

Kvalifikácia: súčasne prechovávanie loveckej pušky, revolveru a vojenskej karabíny neľže kvalifikovať za dvojnásobný prestupok podľa § 6 nar. min. preds. č. 5476:1914 a prestupok podľa § 34 tr. zák. prest., ale ide len o jeden prestupok podľa § 6 cit. nar. č. 5790.

Lehota: uplynula-li už pred oznámením činu, kvalifikovaného ako prestupok podľa § 41 tr. zák. prest., lehota § 17, odst. 1 zákona o ochrane čti pre podanie súkromnej žaloby, je vôbec a v ktoromkoľvek stadiu pokračovania zavedeného podľa § 41 tr. zák. prest. vylúčené, aby mohla byť s úspechom podaná žaloba i v smysle § 17, odst. 2 zákona o ochrane čti č. 5817.

- nedokonal-li poškodený šestnásty rok svojho veku (§ 113, odst. 1 tr. zák.), může učinit návrh za otca ako zákonného zástupcu i matka poškodeného, ak otec súhlasí, aby bol návrh podaný; pre zistenie, či bol návrh učiněný v lehote § 112 tr. zák., je rozhodné len to, kedy sa otec dovedel o trestnom čine a jeho pachateľovi č. 5850.
- právny nástupca poškodeného nie je oprávnený podať opravný prostriedok proti rozsudku po uplynutí lehoty § 42, odst. 2 tr. p., určenej ku prehláseniu, že zotráva pri súkromnej žalobe č. 5852.
- žadal-li jen obhájce, ohlásiv opravný prostředek proti rozsudku, aby mu byl doručen opis rozsudku, a obžalovaný se připojil k prohlášení obhájcovu o opravném prostředku, opis rozsudku však pro sebe nežádal, jest počítati lhůtu k provedení důvodů opravného prostředku i pro obžalovaného ode dne doručení opisu rozsudku obhájci č. 5858.
- k tomu, aby mohl byť obžalovaný odsúdený na základe návrhu podľa § 23, odst. 3 zák. o ochr. čti, je treba, aby pôvodné trestné oznámenie pre čin verejnožalobný bolo podané u súdu alebo u štátneho zastupiteľstva v lehote § 17, odst. 1 zák. o ochr. čti č. 5866.
- povolenie navrátenia v predošlý stav pre zmeškanie lehoty k ohláseniu opravného prostriedku obžalovaným držaným vo väzbe č. 5900.
- ak bol rozsudok odvolacieho súdu doručený právnenmu zástupcovi poškodeného, je doručenie rozsudku i poškodenému samému, hľadiac na predpis § 79 tr. p., zbytočné a nemôže mať nijakého právneho účinku čo do počítania lehoty k ohláseniu zmätočnej sťažnosti č. 5908.

- ak bola urazená na čti politická strana v svojej celistvosti, treba lehotu § 17, odst. 1 zákona o ochrane čti počítati od doby, kedy sa o čine a o osobe vinníkovej dovedeli ústrední funkcionári strany, ktorí sú oprávnení ju zastupovať č. 5912.
- ustanovenia o súkromnom návrhu sú rázu práva hmotného, takže pri počítaní lehoty podľa § 17 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. neľže prihliadnúť na predpis § 11 tr. p., podľa ktorého sa do lehoty nevčíta doba, po ktorú je spis dopravovaný poštou č. 5921.
- bylo-li upuštěno od soukromé žaloby po lhůtě stanovené v § 19, odst. 1 zákona o ochrane čti, tudíž neplatně, nepřichází v úvahu ustanovení § 49, odst. 4 tr. ř. o neodvolatelnosti takového prohlášení č. 6007.
- obžalovaný, který je zároveň vlastníkom a vydavateľom periodického časopisu a ktorý bol prítomný pri vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu, môže uplatniť opravné prostriedky prislúchajúce mu podľa § 12, odst. 3 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. (v novom znení), len v trojdňovej lehote počítajúcej od vyhlásenia rozsudku, nie teprv od doby, kedy mu bol ako vlastníkov i od vydavateľovi rozsudok doručený č. 6085.
- v pätnásťdňovej lehote § 95 adv. por. treba odvolanie nielen ohlásiť, ale aj odôvodniť č. 337 dis.
- vid' tiež lhůta.
- Lekár štátny obvodný:** štátny obvodný lekár nie je členom, ale len orgánom vrchnosti v smysle zák. č. XL:1914 č. 5845.
- Lesní úradníci a hájníci:** vecný a miestny rozsah ochrany lesných úradníkov a hájníkov podľa zák. č. XL:1914 č. 5839.
- súkromný majiteľ lesa nemôže sám svojim rozhodnutím rozšíriť obor pôsobnosti lesného hájníka, pokiaľ tento obor nebol hájníkovi určený pri jeho vzatí do prísahy, alebo pri dodatočnom oznámení o zmene sverenej plochy, s účinkom, že sa jeho prísaha vzťahuje i na pôsobnosť takto rozšírenú č. 5839.
- Lhůta:** bylo-li promlčeni přerušeno (§ 227 tr. zák.), může nová doba promlčecí započítati svůj běh teprve, byl-li obžalovaný osvobozen, nebo bylo-li trestní řízení proti němu zastaveno č. 5806.
- má-li být doručen opis rozsudku obhájci ku provedení ohlášených opravných prostředků, není třeba doručiti jej k vlastním rukám obhájcovým; lhůta ku provedení opravných prostředků počíná tu běžeti od doručení opisu rozsudku zmocněnci obhájcovu č. 5832.
- nezbytným předpokladem ustanovení § 364 tr. ř. jest, že byla promeškána lhůta k opovědi nebo ku provedení opravného prostředku proti rozsudku č. 5999.
- meškána, jelikož byl doručni lístek omylem nesprávně datován č. 5999.
- nezachování lhůty vylúčené v § 112, odst. 2 tr. ř. se pokládá za ustoupení od obžaloby č. 6013.
- ježto podle § 45 původ. zákona odpovídá za zásah do cizího původcovského práva neoprávněným provozováním chráněných hudebních skladeb jak pořadatel, tak i provozovateľ, může žalobce podati stáhací návrh hned proti oběma, byť i neznal jména provozovatelova; nelze proto počítati dvouměsíční lhůtu § 50 původ. zákona teprve od doby, kdy se soukromý žalobce z obhajoby pořadatelovy dovedel o výhradněm pachatelství provozovatelově č. 6037.
- byla-li zpráva urážlivého obsahu uveřejněna v novinářském článku, nestačí pro počítání začátku lhůty k podání soukromé žaloby (§ 17, odst. 1 zákona o ochrane čti) všeobecně zjištění, kdy se osoba oprávněná k soukromé žalobě dovedla o závadném článku, ale nutno zjistiti, kdy se o něm dovedla buď tím způsobem, že článek sama přečtla, aneb že jí byl celý jeho podstatný obsah někým jiným přečten nebo spolehlivě sdělen č. 6073.
- viz tiež lehota.

Navádzanie ku krivému svedectvu: ak svedok, ktorého obžalovaný navádzal ku krivému svedectvu, pred súdom skutočne krive svedčil, nebol však pre nejakú zákonnú príčinu sprisahany a v dôsledku toho bol uznaný vinným nie krivým svedectvom, ale len prečinom nadzovania podľa § 374 tr. zák., je činnosť obžalovaného ako návodcu, aj keď jeho úmysel smeroval tiež k činu podľa § 69, čís. 1, § 374 tr. zák., v ideálnom súbehu so zločinom podľa § 222 tr. zák.; preto treba jeho čin v smysle § 95 tr. zák. kvalifikovať za zločin podľa § 222 tr. zák. čís. 5914.

— — — pro skutkovou podstatu zločinu podľa § 222 tr. zák. je lhostejné, zda pachateľ navádzal ke krivému svedectví osobu, na ktorou se potom sám odvolával jako na svědka, anebo osobu, kterou vedl za svědka jeho odpůrce čís. 6026.

— — — navádzení ke krivému svedectví je trestným činem i tehdy, stalo-li se před zahájením soudního řízení; vyžaduje se jen, aby se vzta- valo na nastávající soudní řízení čís. 6026.

Navrácení v predošlý stav: nezbytným předpokladem ustanovení § 364 tr. ř. jest, že byla pro meškání a lhůta k opovědi nebo ku provedení opravného prostředku proti rozsudku čís. 5999.

— — — onoho ustanovení nelze tedy použítí, nebyla-li lhůta ve skutečnosti promeškána, jelikož byl doruční listem omylem nesprávně datován čís. 5999.

Navrátenie v predošlý stav: povolenie navrátenia v predošlý stav pre zameškanie lehoty k ohláseniu opravného prostriedku obžalovaným držaným vo väzbe čís. 5900.

— — — žiadosť o navrátenie v predošlý stav pre zameškanie roku ustanoveného k odvolaciemu hlavnému pojednávaniu pred vrchným súdom je zákonom vylúčená (§ 463, odst. 2 tr. p.) čís. 6004.

Násilie proti osobám súkromným: pojem násilí podle § 176 tr. zák. je naplněn již i takovým zlým nakládáním, které vůbec nemělo v zápětí poškození těla nebo zdraví toho, proti komu směřovalo; utrpěl-li ten, proti němuž směřovalo násilí tlupy, i poškození těla nebo zdraví, jehož léčení převyšovalo dobu osmi dnů, byl porušen i další právní statek, chráněný ustanovením § 301 tr. zák. čís. 5951.

— — — osm pachatelů nutno označiti za »tlupu« a pobití poškozených za »násilí vykonané na osobách« čís. 5951.

Násilí veřejné: podle § 81 tr. zák.: hajní lesní správy, zakročující proti osobám lovicím ondatry střelnou zbraní nebo jiným způsobem loveckým, požívají ochrany podle §§ 68 a 81 tr. zák., zjišťují-li, zda tyto osoby mají svolení držitele honitby k lovu ondatr (§ 58, odst. 3. slezského honebního zákona čís. 42/1903 z. z.), a chtějí-li osobám nemajícím takového svolení odníti sítě a zjistiti jejich totožnost (§ 3 zákona čís. 84/1872 ř. z.) čís. 5823.

— — — členové sborů uniformované stráže bezpečnosti jsou oprávněni vykonávati službu jen v policejním obvodu policejního úřadu (policejního ředitelství), k němuž jsou služebně přiděleni čís. 5857.

— — — zakročuje-li tedy člen sboru stráže bezpečnosti mimo policejní obvod policejního úřadu, k němuž je služebně přidělen, z důvodů trestného činu spáchaného mimo tento obvod, nejde o »výkon služby« podle § 81 tr. zák. čís. 5857.

— — — užije-li však v takovém případě osoba podezřelá z trestného činu vůči členu sboru stráže bezpečnosti proti ní zakročujícímu skutečného násilí nebo vyhrůžky ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku, aby zmařila své zadržení a odevzdání vrchnosti, dopouští se zločinu podle § 98 tr. zák. čís. 5857.

— — — k »výkonu služby« lesního strážného personálu, chráněného podle § 81 tr. zák., náleží i dohled k odvážení lesních plodů z lesa, lesní správou prodaných čís. 5862.

— — — podle § 83 tr. zák.: kdo se ve společném úmyslu připojil k trestné činnosti osob vniknuvších násilně do cizího příbytku, je spolupachatelem, nikoli jen spoluvinníkem zločinu podle § 83 tr. zák., třebaš tam nevníkl zároveň s ostatními, nýbrž teprve později čís. 5820.

— — — podle § 85 tr. zák.: byla-li cizí věc pachatelovým činem úplně zničena, rovná se výše škody hodnotě věci před zničením čís. 6052.

— — — byla-li věc jen poškozena, rovná se výše škody majetkové újmě, dané rozdílem mezi hodnotou, jakou měla věc před poškozením, a hodnotou, jakou má po něm čís. 6052.

— — — výše nákladů na opravu věci může býti jen pomůckou pro zjištění tohoto rozdílu; přihlednouti možno však jen k nákladům potřebným k opravě, kterou se věc ve všech směrech uvede ve stejný stav, v jakém byla před poškozením čís. 6052.

— — — civilní poměr mezi pachatelem a poškozeným je nerozhodný pro posouzení trestního bezprávi s hlediska § 85 tr. zák.; nezáleží na tom, zda čin zakládá i civilní bezprávi čís. 6061.

— — — poškození cizího majetku se může státi jak přímým, tak i nepřímým působením na cizí věc čís. 6061.

— — — je zločinem podle §§ 8, 85, písm. a) tr. zák., posypal-li pachatel hřebíky mez, jejíž užívání mu příslušelo, aby cizí dobytek na ni pasený hřebíky spolkl a ochuravěl nebo zašel čís. 6061.

— — — podle § 93 tr. zák.: právo domácí kázně podle čeledního řádu ze dne 7. dubna 1866, čís. 11 z. z. pro Čechy, neopravňuje k omezování osobní svobody (§ 93 tr. zák.) čeledi čís. 5791.

— — — podle §§ 98, 99 tr. zák.: zakročuje-li člen sboru stráže bezpečnosti mimo policejní obvod policejního úřadu, k němuž je služebně přidělen, z důvodů trestného činu spáchaného mimo tento obvod, nejde o »výkon služby« podle § 81 tr. zák.; užije-li však v takovém padě osoba podezřelá z trestného činu vůči členu sboru stráže bezpečnosti proti ní zakročujícímu skutečného násilí nebo vyhrůžky ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku, aby zmařila své zadržení a odevzdání vrchnosti, dopouští se zločinu podle § 98 tr. zák. čís. 5857.

— — — skutkové podstaty zločinů podle § 98 b) tr. zák. a § 99 tr. zák. čís. 5870.

— — — směřoval-li úmysl pachatelův k některému z cílů výtčených v § 98 tr. zák., je skutek posuzovati vylučně s hlediska tohoto ustanovení, nikoli podle § 99 tr. zák. čís. 5870.

— — — § 100 tr. zák.: sazba podle druhého odstavce § 100 tr. zák. je samostatnou sazbou jediné, zakládá-li se na přitěžujících okolnostech (počtem pěti) v tomto ustanovení jmenovitě uvedených čís. 5891.

— — — opírá-li se však použití předpisu druhého odstavce § 100 tr. zák. o jiné přitěžující okolnosti označené zde toliko všeobecně, nejde o zvláštní zákonnou sazbu, nýbrž pouze o stupeň jednotné trestní sazby (od šesti měsíců do pěti let) čís. 5891.

— — — přitěžujícími okolnostmi v § 100, odst. 2 tr. zák. všeobecně označenými mohou býti toliko takové, jež se rovnají svým významem a svou důležitostí přitěžujícím okolnostem jmenovitě tam uvedeným čís. 5891.

Návod: návod k trestnému činu (§ 5 tr. zák.) nemusí gramaticky vyjadřovati výzvu k činu (rozkaz, radu, poučení, pochvalu); stačí, že výrok mohl býti osobou, již svědčil, pojmán za výzvu k činu a návodcem byl také tak míněn čís. 5928.

Návrh: forma návrhu podľa § 23; odst. 3 zákona o ochrane cti (čís. 108/1933 Sb. z. a n.) nie je predpísaná; za takýto návrh možno považovať i žiadosť učinenú v pokračovaní u súdu prvej stolice, aby bol obžalovaný potrestaný čís. 5866.

- k tomu, aby mohol byť obžalovaný odsúdený na základe tohoto návrhu, je treba, aby pôvodné trestné oznámenie pre čin verejnožalobný bolo podané u súdu alebo u štátneho zastupiteľstva v lehote § 17, odst. 1 zákona o ochrane čí. 5866.
- Návrh súkromný:** ustanovení §§ 115, 116 tr. z. z r. 1878 neplatí, pokiaľ jde o trestné činy uvedené v zákone č. 108/1933 Sb. z. a n. čí. 5842.
- nedokonal-li poškodený šestnásť rok svojho veku (§ 113, odst. 1 tr. zák.), môže učiniť návrh za otca ako zákonného zástupcu i matka poškodeného, ak otec súhlasí, aby bol návrh podaný; pre zistenie, či bol návrh učinенý v lehote § 112 tr. zák., je rozhodné len to, kedy sa otec dovedel o trestnom čine a jeho pachateľovi čí. 5850.
- súkromný návrh v smysle § 110 a nasl. tr. zák. môže učiniť poškodený nielen sám osobne, ale i prostredníctvom zástupcu, ktorého k podaniu návrhu výslovne zmocnil čí. 5892.
- ustanovenia o súkromnom návrhu sú rázu hmotného, takže pri počítaní lehoty podľa § 17 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. nelze prihliadnúť na predpis § 11 tr. p., podľa ktorého sa do lehoty nevčíta doba, po ktorú je spis dopravovaný poštou čí. 5921.
- ustanovení § 343 tr. zák., pokiaľ sa týče vinníka, ktorý je ve službe okradeného, alebo ktorý bere od neho plat, má na myslí len pomer trvalejšieho rázu; není v takovom pomere k zamestnávateľovi výpomocný dielnik, prijímaný do práce jen příležitostně, za denní mzdu, a nemáící nárok na výpovědní lhůtu v případě propuštění z práce čí. 6005.
- odcudzil-li zamestnanec komisionára svojmu zamestnávateľovi jednak jeho vlastné movité veci, jednak movité veci, ktoré byly vlastníctvom komitentovým, nebrání stihaniu vinníkovmu pre krádež vecí komitentových okolností, že zamestnávateľ nepodal, resp. vzal zpět súkromný návrh potrebný podľa § 343 tr. zák. čí. 6035.
- Nedbalost:** nedbalost predpokladaná posledni vetou § 2, písm. g) tr. zák. se nevztahuje na samotnou povahu skutku, jenž je o sobě úmyslný, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany čí. 5954.
- nedbale v smysle § 290 tr. zák. si počínal řidič automobilu, který — idúc s ním rychlostou 70 až 80 km za hodinu, alebo ešte väčšou — keď mu shasly svetlá reflektorov, na rovnej ceste zabrzdil tak prudko, že nastal smyk, auto sa prevrátilo a spolucestujúci bol zabitý čí. 5966.
- **staviteľ:** podle § 95 vládn. nař. čí. 53/1931 Sb. z. a n. není stavitel povinen býti nepřetržitě přítomen na stavbě a osobně dozíratí na všechny práce, byť i sebe závažnější; není-li však na stavbě přítomen, musí pověřiti dozorem způsobilého dozorce a podle potřeby ho náležitě poučiti a dáti mu potřebné poukazy čí. 6036.
- nařídil-li stavitel dozorcí po zbourání části domu, aby jen odvázel starý materiál, nebylo třeba, aby ho již v tuto dobu poučoval o zajištění dosud nezbourané zdi, která v tomto stadiu nehrozila sesutím, neměl-li příčiny k pochybnostem o jeho spolehlivosti a nemohl-li předpokládati, že dá proti jeho poukazu dále bourati čí. 6036.
- **v chování a oddělení jedu:** ustanovení § 369 tr. zák. platí ve všech případech, v nichž za předpokladů a z důvodů výtčených v § 368 tr. zák. nastaly těžké výsledky tam uvedené čí. 6030.
- učení (praktikant) nepatří k osobám, na které se vztahují ustanovení §§ 365—369 tr. zák. čí. 6030.
- překročil-li pachatel bezpečnostní předpis zvláště vyhlášený (který znal nebo znáti měl), není třeba zkoumati, zda mohl v konkrétním případě předvídati nebezpečnost svého jednání, neboť pramenem tohoto jeho poznání je právě sám překročený předpis čí. 6030.
- příčinná souvislost je přerušena jen, nastal-li výsledek z vedlejších příčin, k nimž nezavdalo podnět pachatelovo jednání, zejména nastal-li z úmyslného, k nastalému výsledku mířícího jednání poškozeného sa-

- mého nebo osoby třetí; takovým jednáním není sebevražda jedem, kterého se poškozenému dostalo pachatelovou nedbalostí čí. 6030.
- Nedbalost duchovního:** nejde o trestnú nedbalost, akú predpokladá skutková podstata prečinu podľa § 257 tr. zák., vykonal-li miestne príslušný duchovný snúbencov ich sniatok v kostole, nepatriacom do jeho farnosti, na základe pripisu duchovného spravcu onoho kostola, v ktorom nebolo obsažené »zmocnenie«, ale len »dovolenie« k onomu úkonu čí. 5804.
- Nedovolené uverejnenie:** podľa § 96, čí. 2 zák. čl. LIV:1912 sa trestá nielen do-slovné uverejnenie spisov v tomto zákonnom ustanovení uvedených, ale aj uverejnenie podstatného ich obsahu čí. 6046.
- k subjektívnej skutkovej podstate tohoto prečinu sa vyžaduje úmysel (§ 75 tr. zák.); ten je daný vedomím vinníkovým, že uverejňuje spis alebo po-danie bez toho, že by bolo dané svolenie úradu k uverejneniu, alebo že by tu bola okolnosť umožňujúca beztesné jeho uverejnenie (na pr. verejné prečítanie spisu na hlavnom pojednávaní) čí. 6046.
- pre subjektívnu skutkovú podstatu obdobného prečinu podľa čl. VII zákona zo dňa 17. decembra 1862, čí. 8 ř. z. z r. 1863, stačí púha nedbalost čí. 6046.
- Nejvyšší soud viz soud zrušovací.**
- Nekalá soutěž viz soutěž nekalá.**
- Neodolatelné domucení viz donucení neodolatelné.**
- Notář obecný:** udeľuje-li obecný notár v úrade tomu, kto sa tým cieľom naň obrá-til, informácie z obcej pozemkovej mapy, nevystupuje ako súkromník, ale ako verejný úradník v smysle § 461 tr. zák. čí. 5925.
- Nutná obrana viz obrana nutná.**
- Obhájca:** zvolil-li si obžalovaný sám obhájcu, který ho zastupoval na hlavnom pojednávaní, nie je iný obhájca, ustanovený podľa § 53, odst. 2 tr. p., oprávnený podať v jeho prospech opravný prostriedok čí. 5828.
- odvolal-li obžalovaný po vyhlásení rozsudku podľa § 53, odst. 3 tr. p. a § 42 advok. por. prehlásením do súdnej zápisnice plnomocenstvo pre svojho obhájcu, nastáva účinnosť tohoto prejavu pre súd oznámením odvolania plnej moci; zmätočná sťažnosť, ktorú potom podal obhájca v prospech obžalovaného (§ 383, II b) tr. p.), je podaná osobou neoprávnenou; je neroz-hodné, že obhájca bol súdom upovedomený o odvolaní plnomocenstva až po podaní svojej zmätočnej sťažnosti čí. 5961.
- Obilní společnost československá:** čí. 6012.
- Obilní zástavní listy:** skutková podstata prečinu podle § 38 zákona čí. 107/1933 Sb. z. a n. čí. 5931.
- úmyslné jedná podle této státi zákona, kdo je si vědom, že maří svou čin-ností uspojení majitele obilního zástavního listu z obilí v něm označeného; nevyžaduje se pachatelův úmysl věřitele poškoditi nebo pripraviti ho vůbec o možnost dojiti uspokojení čí. 5931.
- Obnova pokračování:** vrchný súd prekročil obor svojej pôsobnosti a zavinił zmä-tok podľa § 384, čí. 4 tr. p., rozhodol-li v rámci odvolania proti rozsudku prvého súdu v obnovené trestnej veci i o návrhu odsúdeného na obnovu pokračovania — zamietnuvši ho — hoci o onom návrhu bolo už pravoplatne rozhodnuté v prospech obžalovaného príslušným súdom prvej stolice (§ 452, odst. 1, § 459, odst. 2, § 462 tr. p.) čí. 5934.
- Obrana nutná:** nedbalost predpokladaná posledni vetou § 2, písm. g) tr. zák. se nevztahuje na samotnou povahu skutku, jenž je o sobě úmyslný, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany čí. 5954.
- podnikl-li pachatel, přistihžený při veřejnožalobním trestném činu (při krá-deži), útok na tělesnou bezpečnost osoby jej přistihnuvší, aby si vynutil volný útek, nemůže se dovolávat ani spravedlivé nutné obrany, ani neodolatelného donucení, neboť každý byl oprávněn zadržeti ho jako pachatele trestného činu a on sám se svým trestným činem uvedl ve stav, v němž byl povinen snášeti hrozící mu porušení svobody čí. 6040.

Obrana státu (zákon ze dne 13. května 1936, čís. 131 Sb. z. a n.): sborový soud druhé stolice se může usnésti, že se obžaloba nepripouští a že se řízení zastavuje, jen má-li za to, že je tu některý z důvodů uvedených v § 213, odst. 1 tr. ř.; ani zákon na obranu státu, ani prováděcí nařízení k němu (vlád. nař. čís. 196/1936 Sb. z. a n.) nestanoví nový důvod zastavení trestního řízení čís. 6041.

- pro soudy platí jen ustanovení první a třetí věty druhého odstavce § 5 zákona o obraně státu, nikoliv i ustanovení jeho druhé věty čís. 6041.
- postup soudu, mohly-li by býti trestním řízením dotčeny věci, které mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu čís. 6041.

Obvinění krivé: pre právní úsudek o tom, či obžalovaný niekoho krive obvinil z trestného činu (§ 227 tr. zák.), nerozhoduje slovné znenie obvinenia, ale jeho vecný obsah čís. 5833.

- označil-li vinník, vediac o nepravdivosti svojho tvrdenia, okradenému určitú osobu za pachateľa krádeže a potvrdil-li potom ako svedok na dotazy stúpajúcej vrchnosti obsah svojho nepravdivého tvrdenia, dopustil sa krivého obvinenia podľa § 227 tr. zák. a nerozhoduje, že trestné oznámenie úradu neučinil on, ale okradený čís. 5833.

Obvinění krivé: ke skutkové podstatě zločinu podle prvního případu § 209 tr. zák. se vyžaduje, aby udavatel uvedl skutečnosti odpovídající všem náležitostem udaného zločinu a byl si vědom, že jeho udání odporuje pravdě čís. 5913.

Obviňování z jiného trestného skutku (§ 263 tr. ř.): obžalovaný je obviňován z jiného trestného skutku ve smyslu § 263 tr. ř., objevil-li se nové skutečnosti, z nichž proti němu vyplývá podezření z nového, dosud stíhatelného a do obžaloby nepojaté trestného činu čís. 6053.

- obviňování se tu sice může státi jakýmkoli způsobem, nestačí však každý podezřívající projev, nýbrž musí skutečně jíti aspoň o zřetelné, veřejnému žalobci ihned (bez dalšího) postřehnutelné obvinění čís. 6053.

Obžaloba soukromá: paragraf 16, odst. 1 zákona o ochraně cti stanoví přesnou věkovou hranici podle let; osoby mladší osmnácti let nejsou oprávněny vykonávat samostatně žalobní právo podle tohoto zákona, třebaš byly jinak rozumově vyspělé čís. 5987.

- nezachování lhůty, vytyčené v § 112, odst. 2 tr. ř., se pokládá za ustoupení od obžaloby čís. 6013.

Odklad trestu podmíněný: zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n.: předpisu § 1, odst. 1, nelze použítí, jde-li o odsouzení k jiným trestům, nežli k trestu peněžitému nebo k trestu na svobodě, jakož i jde-li o odsouzení s prominutím trestu neb upuštěním od něho čís. 5901.

- bylo-li upuštěno od uložení trestu podle § 6 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n., nelze se zabývatí otázkou podmíněnosti odsouzení podle zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. čís. 5902.
- s hľadiska § 2 aj podmienené odsúdenie môže byť prekážkou povolenia podmieneného odkladu výkonu trestu, a to aj v dobe po vyslovení, že sa podmienené odsúdený osvedčil čís. 5893.
- podmínené odsouzení nelze považovatí za vyloučené podle § 2 zákona, byl-li sice vinník již dříve odsouzen pro zločin na dobu delší tří měsíců, avšak později — následkem obnovy trestního řízení — byl obžaloby pravoplatně zproštěn čís. 5897.
- i když odvolací soud utvořil ve prospěch obžalovaného nový stav věci a kvalifikoval jeho trestný čin věcně mírněji, má sám rozhodnoutí též o podmíněném odkladu výkonu trestu, jestliže je podmíněné odsouzení vinníkovo vyloučeno podle § 2 čís. 6034.
- bol-li obžalovaný odsúdený pre trestný čin spáchaný pred vynesením rozsudku povolvšieho mu podmienený odklad výkonu trestu, má súd menovaný v § 518 tr. p. rozhodnúť o tom, či má byť obžalovanému podmienené odložený trest úhrnný, ktorý má byť ustanovený podľa § 517 tr. p. čís. 5812.

— — pre prípad, keď bol pachateľ už podmienenčne odsúdený a v skúšobnej lehote bol znova odsúdený, a to pre čin spáchaný pred prvým — podmienenčným — rozsudkom, rozhodne súd menovaný v § 518 tr. p. v medziach §§ 1 a 2 zákona o tom, či má byť podmienenčne odložený trest úhrnný alebo nie čís. 6001.

— — porušenie tejto zásady rozhodnutím o podmienenčnom odsúdení mimo pokračovania podľa §§ 517, 518 tr. p. zakladá zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p. čís. 6001.

— — po uplynutí zkušební doby nelze již — kromě případu § 18, odst. 2 zákona — znova rozhodovatí o podmíněném odsouzení, ani činití rozsudek podkladem trestu úhrnného či sjednoceného; ve věci pokročivší do tohoto stavu lze jen ve smyslu § 8, odst. 2 zák. o podmíněném odsouzení rozhodnoutí, zda se odsouzený osvědčil čili nic čís. 6069.

— — ustanovení § 6, čís. 4 zákona předpokládá pravoplatné podmíněné odsouzení (bez uplynutí zkušební doby) a další pravoplatné odsouzení, ve kterém nebylo dosud rozhodnuto o jeho podmíněnosti čís. 6069.

— — podmínkou pro vyměření úhrnného trestu podle §§ 517, 518 tr. ř. je, aby tresty, jež mají býti shrnuty (mimo případ § 6, čís. 4, věta čtvrtá zákona), byly vykonatelné; o takový případ nejde, byly-li všechny tresty, vyměřené základními rozsudky, uloženy podmínečně čís. 6070.

— — zmenil-li odvolací súd kvalifikáciu trestného činu v prospech obžalovaného meritorne (kvalifikoval krádež za zločin len podľa § 336, čís. 3 tr. zák. a nie súčasne za zločin i podľa § 48 tr. nov.), porušil ustanovenie § 7, odst. 2 zákona a zavinił zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p., rozhodol-li sám o podmienenom odklade výkonu trestu čís. 5895.

Odkladienie dieťa: zločin podle § 149 tr. zák. nelze přičítati, může-li pokládati pachatel za jisté, že dítě bude v nejbližší chvíli nejen nalezeno, ale také zachráněno, a že je tudíž nebezpečí života dítěte právě tak vyloučeno, jako kdyby zůstalo dále v ochraně pachatelově čís. 5879.

Odpor: odpor předpokládá, že obžalovaný uznává formální přípustnost kontumačního rozsudku a omlouvá jen, že se nedostavil k hlavnímu přelíčení čís. 6080.

— vytýká-li obžalovaný v odporu, že bylo hlavní přelíčení provedeno v jeho nepřítomnosti proti předpisu § 427, odst. 1 tr. ř., provádí tím jen zmatečnī stížnost (§ 281, čís. 3 tr. ř.) čís. 6080.

Odpovědnost majitel'a kamenolomu: trestneprávná zodpovednosť majitel'a kamenolomu za smrť robotníkov (§ 290 tr. zák.), nastavšiu z tej príčiny, že dal v kamenolomu zahájiť práce bez toho, že by učinil bezpečnostné a zdravotné opatrenia podľa ustanovení zákona čís. 259/1924 Sb. z. a n. a nar. čís. 116/1925 Sb. z. a n. čís. 6083.

Odpovědnost členů dozorcí rady: u výdělkových a hospodářských společenstev vztahuje se odpovědnost podle § 486 c) tr. zák. i na členy dozorcí rady čís. 6079.

— již tím, že někdo vezme na sebe funkci člena dozorcí rady, ač ví, že ji nebude moci zastávatí proto, že svými znalostmi na ni nestačí, je naplněn zákonný znak nedbalosti podle § 486, čís. 1 a 2 tr. zák., dojde-li důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným čís. 6079.

Odvod: napadá-li odvod obžalovaného skutková zjištění zprošťujícího rozsudku formálními důvody zmatečnosti, vybočuje z mezí § 285, odst. 1 tr. ř.; obžalovaný má však právo poukázatí ve svém odvodu na formální vady řízení nebo rozsudku jemu nepříznivé; k poukazům odvodu po skutkové stránce lze zrušovacím soudu přihlížeti jen, jestliže by vzbudily závažné pochybnosti o správnosti skutečností, na nichž spočívá rozsudek (obdoba § 362 tr. ř.) čís. 5798.

Odvolanie: matka plnoletého obžalovaného nie je oprávnená podať odvolanie v prospech obžalovaného čís. 5828.

— odvolací súd nemá oboru pôsobnosti (§ 384, čís. 4 tr. p.) k vecnému rozhodovaniu o odvolaní obžalovaného z usnesenia vyneseného v sedení podľa

§ 7, odst. 2 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n., bolo-li ono sedenie konané v neprítomnosti obžalovaného a nebol zachovaný postup podľa § 1, odst. 5 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n. čis. 5847.

- i pri zamietnutí odvolania žalobcu čo do použitia § 92 tr. zák. môže odvolací súd zvýšiť obžalovanému trest, aj keď sa žalobca súčasne neodvolal pre nízku výmeru trestu podľa § 382 tr. p. čis. 5851.
- odvolanie čo do použitia § 92 tr. zák. obsahuje v sebe i žiadosť o zvýšenie trestu čis. 5851.
- odvolací súd zaviniť zmatek podľa § 384, čis. 4 tr. ř., rozhodl-li jen o provedení odvolání (jež odmítl jako opožděné), nerozhodl však o odvolání, pokud bylo včas ohlášeno čis. 5873.
- zpätvzatie odvolania podaného proti výmere trestu — cieľom jeho zvýšenia v medziach použitého zmiernovacieho práva podľa § 21 tr. zák. prest. — nedotýka sa nijak odvolania podaného proti použitiu § 21 tr. zák. prest. pri výmere trestu čis. 5916.
- není třeba, aby stěžovatel hned po vyhlášení rozsudku výslovně podržel formální důvod zmatečnosti, který ohlásil ihned, jakmile bylo závadné opatření učiněno, nýbrž stačí, uplatnil-li jej později v ohlášení nebo v provedení opravného prostředku čis. 5975.
- zákon nepredpisuje v odvolacom pokračovaní, aby náhradný súkromný žalobca bol uvedený o tom, že verejný žalobca vzal odvolanie zpäť čis. 6004.
- nastal-li prípad označený v odst. 5 § 4 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n., jsou opravné prostředky obžalovaného, které ohlásil podle odst. 1 téhož ustanovení (odvolání, zmateční stížnost) zákonem vyloučeny; rozhodování o nich vyšší stolicí odpadá čis. 6006.
- porušenie zákona v ustanovení § 383, odst. III, čis. 2, písm. a) tr. p. a § 548, odst. 5 tr. p., podal-li poškodený proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu, s ktorým sa verejný žalobca spokojil, odvolanie z výroku o podmienenom odklade výkonu trestu a krajský ako odvolací súd toto odvolanie včene preskúmal čis. 6022.
- finančná prokuratúra nie je oprávnená podať odvolanie proti rozhodnutiu v disciplinárnej veci proti advokátovi obvinenému, že sa dopustil trestného činu v dopise zaslanom tomuto úradu čis. 329 dis.
- v pätnásťdňovej lehote § 95 adv. por. treba odvolanie nielen ohlásiť, ale aj odôvodniť čis. 337 dis.

Odvolání: chce-li si veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny zajistiti možnost odvolati se z rozsudku proto, že nalézacím soudem nebyl vynesena výrok, že nastala ztráta práva volebního, musí navrhnouti, aby byl takový výrok učiněn (§ 283, odst. 3 tr. ř.) čis. 5830.

- v řízení přestupkovém je návrh předpokládán v této stati zákona obsažen v tom, že zmocněnec státního zastupitelství navrhl při hlavním přelíčení podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona čis. 5830.
- vypovězení ze země podle § 19 f) tr. zák. není pouhým zstřmením trestu; je proto přípustnost odvolání z výroku o vypovězení ze země posuzovati nezávisle na podmínkách § 283, odst. 1 tr. ř. čis. 5886.
- výrok rozsudku soudu prvé stolice o upuštění od potrestání lze napadati je n o d v o l á n í m, ať jde o tvrzené porušení striktního předpisu zákona nebo o pouhé porušení zásad arbitrárních (§§ 33, odst. 1 zákona o ochraně cti) čis. 5949.
- předpis § 12 zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n. slouží jen k omezení oprávnění žalobcova, pokud se týče k ochraně obžalovaného; proto soukromý žalobce není ve smyslu §§ 282, 283 tr. ř. oprávněn odvolati se z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 12 cit. zák. z toho důvodu, že rozsudek neuvádí způsob a ostatní podmínky uveřejnění, ani dobu, do které se má uveřejnění státi čis. 5949.
- opravný prostředek je posuzovati podle jeho obsahu a smyslu, nikoli podle myšlného označení čis. 5992.

Ochrana cti: zákon ze dne 28. června 1933, čis. 108 Sb. z. a n.: k otázce trestnosti zpráv ze soudní síně čis. 5840.

- — zločinec pozbyvá cti, pokud jde o jeho zločin; v jiných směrech není vyloučeno, aby i on utrpěl ujmu na své společenské hodnotě čis. 5840.
- — ustanovení §§ 115, 116 tr. z. z r. 1878 neplatí, pokud jde o trestné činy uvedené v zákoně č. 108/1933 Sb. z. a n. čis. 5842.
- — při trestných činech proti cti sa nevyžaduje, aby osoba uraženého bola výslovně aj menom označená; stačí, keď je možno bezpochybné zistiť, koho mal pachateľ na mysli čis. 5945.
- — o tom, zda bylo někomu projevem ublíženo na jeho cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity napadeného, nýbrž hledisko objektivní, záložené na všeobecných názorech spoluobčanů (obecné mínění), po přiložené na názorech užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží, tu však jen tehdy, lze-li jimi doplniti názory panujícího mínění, nikoliv i tenkrát, odporují-li všeobecnému přesvědčení většiny spoluobčanů čis. 5986.
- — od účinnosti zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n., který nemá obdobného ustanovenia ako § 27 zrušeného zák. čl. XLI:1914, nemůže suspendovaním trestného pokračovania nastat stavenie premlčania čis. 6031.
- — k pojmu »průměrného čtenáře« oddilu periodického časopisu, nade-psaného »Kniha a umění«; takový čtenář pátrá po významu cizích slov, použitých v článku, který čte, není-li mu běžný čis. 6076.
- — vztah mezi dílem a jeho původcem je tak těsný, že úsudek o díle je zpravidla i úsudkem o jeho původci čis. 6076.
- — zdrojem úsudku soudu o tom, zda souzený článek napadá s hlediska průměrného čtenáře čest osoby vystupující jako soukromý žalobce, nemusí býti jen znění tohoto článku, nýbrž mohou jím býti po případě i jiné zjevy a události běžného života, na něž je v článku naráženo čis. 6077.
- — průměrný čtenář čerpá znalost denních událostí z více pramenů (časopisů čis. 6077.
- — směřoval-li urážlivý výrok, pronesený všeobecně a bez uvedení skutečnosti, které by v kruzích průměrných čtenářů připouštěly individualisaci uraženého, proti určitým osobám ve skupině politické strany, nemají členové předsednictva oné politické strany oprávnění k soukromé žalobě ve vlastním jménu čis. 6081.
- — zproštění od obžaloby s odůvodněním, že urážlivý výraz nelze vztahovati na soukromého žalobce, je založeno na důvodu podle § 326, čis. 1 a nikoli čis. 4 tr. ř. z r. 1896 čis. 6081.
- — § 1: zosmiešňovanie je trestné ako urážka na cti len vtedy, dotýka-li sa osobnej hodnoty, mravných kvalít napadnutej osoby, alebo keď výroky posmešné svojou formou nabývajú takého zosmiešňujúceho rázu, že je tým napadnutý snižovaný v úcte a vážnosti; takého rázu nie je púhe zistenie, že niekto nevhodne opakoval v reči určité slovo čis. 5827.
- — urážka na cti, nazval-li vinnik advokáta »pozemkovou hyenou« čis. 5827.
- — nazván-li někdo v souvislosti se svou činností v revolučním tribunálu »krvavou bestii«, nejde o nadávku ve smyslu § 1 zákona o ochraně cti, nýbrž o výtku skutečnosti po rozumu § 2 tohoto zákona čis. 5840.
- — § 2: o »skutočnost« v smysle § 2 ide i vtedy, bola-li v závadnom výroku niektorá skutočnosť uvedená vo forme otázky, lebo ani použitím takeho obratu nie je zoslabená alebo odstránená určitost sdelených alebo uvedených skutočností čis. 5945.
- — po subjektivní stránce nie je treba ku skutkovej podstate pomlavy zvláštneho úmyslu na cti ublížiť; vyžaduje sa len, aby si bol pachateľ vedomý obsahu ním uvedených alebo sdelených skutočností a toho, že sú spôsobilé prívodiť následky v § 2 uvedené čis. 5945.
- — nazván-li někdo v souvislosti se svou činností v revolučním tribunálu »krvavou bestii«, nejde o nadávku ve smyslu § 1, nýbrž o výtku skutečnosti po rozumu § 2 čis. 5840.
- — s hlediska § 2 odpovídá nejen původce urážlivého obvinění, nýbrž i osoba, která toto obvinění z toho či onoho pramene převzala a třetí

- osobě je sdělila; to tím spíše, stalo-li se tak rozšiřováním zprávy v tiskopisu č. 5840.
- vědomí o nepravdivosti tvrzených skutečností je znakem skutkové podstaty utrhaní na cti podle § 3, nikoli však trestných činů podle §§ 1 a 2 č. 5965.
- jestliže všechny závadné výrazy, použité obžalovaným, byly obsaženy v jednom článku a směřovaly proti témuž soukromému žalobci, jest lehčí trestný čin — urážka — zahrnut v kvalifikaci těžšího trestného činu — pomluvy — takže je třeba oba skutky podřadit podle § 95 tr. zák. z r. 1878 pouze pod přísnější ustanovení § 2 č. 5976.
- pomluvou směřující proti »N-ovcům« (příslušníkům politické strany, jejímž vedoucím volebním kandidátem byl N.) bylo ublíženo na cti i N.; proto je N. oprávněn k soukromé žalobě č. 6009.
- »uvedením nebo sdělením skutečností« ve smyslu § 2 je rozuměti nejen obvinění z trestného nebo nečestného skutku, nýbrž i obviňování z nějakého na cti důtklivého smýšlení nebo takové vlastnosti jakož i užití výrazu ukazujícího na takové smýšlení neb vlastnosti č. 6011.
- spadá sem, připojil-li obžalovaný k nezávadnému výroku napadeného výklad, jímž byl výrok přikládán smysl, kterým byl napadený obviňován ze smýšlení na cti důtklivého č. 6011.
- ku skutkové podstatě přečinu pomluvy tlačou podľa § 2 sa nevyžaduje, aby skutečnost, ktorá by mohla poškodeného vydat' v opovrhnutie alebo snižiť ho v obecnom mienení, bola vždy priamo sdelená, ale stačí trebárs aj zastrený poukaz, ktorý môže takú skutočnosť v mysli priemerného čitateľa vyvolať č. 6066.
- § 3: vědomí o nepravdivosti tvrzených skutečností je znakem skutkové podstaty utrhaní na cti podle § 3, nikoli však trestných činů podle §§ 1 a 2 č. 5965.
- § 5: i za platnosti zákonného článku XLII:1914 politické organizácie požívaly ochrany cti č. 5912.
- firma, pod niž provozuje obchody jednotlivec, nepožívá ochrany cti podle § 5 č. 5936.
- československá obilní společnost nepožívá ochrany cti podle zákona o ochraně cti č. 6012.
- z účelu určité organizace a z povahy jejich úkolů nelze ještě dovoditi, že jde o »úřad povoláný k výkonu veřejné správy«, po případě o »korporaci zákonně uznanou«, neboť při zkoumání této otázky nerozhoduje jen materiální působnost (obsah činnosti) organizace, nýbrž i její formální postavení v právním řádu (způsob zřízení) č. 6012.
- společnostmi obchodního práva nejsou »korporacemi zákonně uznanými« a nepožívají proto ochrany cti podle uvedeného zákona č. 6012.
- § 6: vykonávání povolání redaktorského není takovým právem, o němž je řeč v § 6, odst. 1 č. 5840.
- právo novinářské kritiky není právem, jehož výkon má na mysli § 6, odst. 1 č. 6060.
- novinářská kritika podléhá i všeobecným ustanovením zákona o ochraně cti č. 6060.
- pod ustanovení § 6, odst. 1 spadá i kritika výkonů činitelů veřejného života (úřední činnosti obecního starosty), pokud nevybočuje z mezí věcného posuzování takového výkonu, tedy pokud se zbytečně nedotýká osobní hodnoty a mravní kvality napadeného a pokud se jí neprojevuje postíženému nevážnost nebo opovržení č. 6060.
- k otázce omluvitelného omylu v smysle § 6, odst. 2, písm. b) č. 5912.
- zákon o ochraně cti nepřesunul ustanoveními o důkazu pravdy průvodní břemeno formálně na obviněného; soud má i v oblasti deliktů proti bezpečnosti cti zkoumat z povinnosti úřední, zda obvinění nebo tvrzení je pravdivé; zásada oficiality je tu omezena jen v tom směru,

- že soud může důkaz pravdy připustiti jen, když je podle zákona vůbec přípustný a když se ho obviněný dovolává č. 6049.
- — — — — důkaz pravdy se musí v podstatě kryti s obsahem urážlivého tvrzení č. 6049.
- — — — — bylo-li o politické straně tvrzeno, že někoho pomluvila, lze o tom vésti důkaz pravdy jen projevem, učiněným jejím jménem osobami fyzickými, k tomu oprávněnými č. 6072.
- — — — — sdělil-li pachatel dále pomluvu, jiným »uvedenou«, nestačí k důkazu pravdy, dokáže-li, že jiný tuto pomluvu uvedl, nýbrž musí dokázati pravdivost toho, co bylo obsahem pomluvy jiným uvedeně č. 6072.
- — — — — otázku, zda stačí k důkazu omluvitelného omylu již to, že pomluva byla čerpána z nějakého pramene, nutno posouditi podle toho, zda lze pramen pokládati za tak spolehlivý, aby odůvodňoval omluvitelný omyl sdělujícího č. 6072.
- — — — — sdělování nebo uvádění skutečností děje se tehdy ve veřejném zájmu, je-li v zájmu veřejnosti, aby znala ony skutečnosti, kdyby byly pravdivé č. 5965.
- — — — — v zájmu veřejném musí býti nejen, aby urážlivá skutečnost byla uvedena nebo sdělena, nýbrž i, aby způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu č. 5965.
- — — — — vylučuje-li důkaz pravdy nebo omluvitelného omylu trestnost osoby odpovědné za obsah závadné zprávy, není trestný ani odpovědný redaktor pro zanedbání povinné péče č. 6045.
- § 8: ustanovení § 8, odst. 1, že, byl-li někdo obviněn z trestného činu, stačí k důkazu pravdy pravoplatný odsuzující rozsudek, vyslovuje nevyvratitelnou právní domněnku č. 6065.
- — — — — zákon o ochraně cti nevyslovil však opačnou zásadu o rozsudku zprošťujícím č. 6065.
- — — — — soud proto není vázán osvobozujícím rozsudkem v předchozí souvislé trestní věci a může o důkazu pravdy rozhodovati samostatně, používaje při tom průvodní vyšších najevo v oně trestní věci č. 6065.
- — — — — úvaha o tom, jak pojímá projev průměrný čtenář, je úvahou hmotně-právní č. 6049.
- § 12: předpis § 12 slouží jen k omezení oprávnění žalobce, pokud se týče k ochraně obžalovaného; proto soukromý žalobce není ve smyslu §§ 282, 283 tr. ř. oprávněn odvolati se z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 12 zák. z toho důvodu, že rozsudek neuvádí způsob a ostatní podmínky uveřejnění, ani dobu, do které se má uveřejnění státi č. 5949.
- — — — — zákon § 290, odst. 2 tr. ř. se vztahuje i na uveřejnění rozsudku podle § 12 č. 6049.
- — — — — navrhl-li soukromý žalobce uveřejnění rozsudku podle § 12 s doložkou, že při hlavním přelíčení označí časopisy, v nichž se má rozsudek uveřejniti, a neučinil-li tak, je postupovati tak, jako kdyby návrh ten vůbec učiněn nebyl; bez návrhu takového není přípustný výrok podle uvedené státi zákona č. 5992.
- — — — — obžalovanému nelze uložit, aby rozsudek bezplatně uveřejnil v jiném periodickém tiskopise (§ 12, odst. 1 zák.), nýbrž může býti jen soukromému žalobci na jeho návrh přiznáno právo, aby v něm dal rozsudek uveřejnit na útraty obžalovaného č. 6055.
- § 13: stíhanie pre činy uvedené v zákone o ochrane cti pre uplynutie premlčacej lehoty podľa § 13, odst. 2 tohoto zákona je vylúčené nielen vtedy, keď premlčacia lehota uplynula pri zahájení trestného pokračovania, ale podľa § 108 tr. zák. aj vtedy, keď uplynula za trestného pokračovania už započatého č. 6075.
- § 14: stíhala-li státní zástupce veřejnou žalobou čin podle jiného zákona než zákona o ochraně cti (§ 17, odst. 2 tohoto zákona) a nebyla-li vnesena soukromá žaloba pro týž čin, může býti obžalovaný uznán

- vinným podle §§ 1 až 3 zákona o ochraně cti jen tehdy, podal-li veřejný žalobce alespoň eventuální veřejnou žalobu se zmocněním podle § 14, odst. 5 cit. zák. č. 5928.
- — pouhé předložení zmocnění k veřejné žalobě a jeho přečtení při hlavním přelíčení nenahrazuje projev veřejného žalobce, že chce na jeho základě podat veřejnou žalobu se zmocněním č. 5928.
- — k rozdílu a k poměru mezi (prostou) žalobou veřejnou podle jiného zákona než zákona o ochraně cti a mezi veřejnou žalobou se zmocněním (§ 14, odst. 5 zákona o ochraně cti) č. 5928.
- — členové vlády nepatří pro obor zákona o ochraně cti k veřejným úředníkům, pokud se týče k orgánům po rozumu § 14, odst. 5 zákona a jsou proto odkázáni na ochranu cti žalobou soukromou č. 5955.
- — **§§ 15, 16:** oprávnění k soukromé žalobě pro ublížení na cti spolku č. 5835.
- — zastupuje-li podle stanov spolek jeho předseda, je oprávněn podat za spolek žalobu a udělit advokátu písemně plnou moc k zastupování spolku, byť i další ustanovení stanov předpisovalo, že písemnosti spolku podpisuje předseda spolu s tajemníkem č. 5835.
- — paragraf 16, odst. 1 stanoví přesnou věkovou hranici podle let; osoby mladší osmnácti let nejsou oprávněny vykonávat samostatně žalobní právo podle tohoto zákona, třeba byly jinak rozumově vyspělé č. 5987.
- — **§ 17:** ustanovenia o súkromnom návrhu sú rázu práva hmotného, takže pri počítaní lehoty podľa § 17 nelze prihliadnúť na predpis § 11 tr. p., podľa ktorého sa do lehoty nevčíta doba, po ktorú je spis dopravovaný poštou č. 5921.
- — ak bola urazená na cti politická strana v svojej celistvosti, treba lehotu § 17, odst. 1 počítat od doby, kedy sa o čine a o osobe vinníkovej dovedeli ústrední funkcionári strany, ktorí sú oprávnení ju zastupovať č. 5912.
- — predmetem prominutí trestného činu ve smyslu § 17, odst. 1 může býti jen určitý čin (projev), nikoli jeho určitá právní kvalifikace; prominutí musí býti výslovné č. 6049.
- — byla-li zpráva urážlivého obsahu uveřejněna v novinářském článku, nestačí pro počítání začátku lhůty k podání soukromé žaloby (§ 17, odst. 1) všeobecné zjištění, kdy se osoba oprávněná k soukromé žalobě dověděla o závadném článku, ale nutno zjistiti, kdy se o něm dověla buď tím způsobem, že článek sama přečtla, aneb že jí byl celý jeho podstatný obsah někým jiným přečten nebo spolehlivě sdělen č. 6073.
- — osoba odpovědného redaktora stane se soukromému žalobci známou nejpozději tehdy, kdy se mu po prvé dostane do rukou příslušný tiskopis i s částí, v níž je uvedeno jméno odpovědného redaktora č. 6073.
- — uplynula-li už před oznámením činu, kvalifikovaného jako přestupok podľa § 41 tr. zák. prest., lehota § 17, odst. 1 pre podanie súkromnej žaloby, je vôbec a v ktoromkoľvek stadiu pokračovania zavedeného podľa § 41 tr. zák. prest. vylúčené, aby mohla byť s úspechom podaná žaloba i v smysle § 17, odst. 2 zákona o ochrane cti č. 5817.
- — stíhá-li státní zástupce veřejnou žalobou čin podle jiného zákona než zákona o ochraně cti (§ 17, odst. 2 tohoto zákona) a nebyla-li vznesena soukromá žaloba pro týž čin, může býti obžalovaný uznán vinným podle §§ 1 až 3 zákona o ochraně cti jen tehdy, podal-li veřejný žalobce alespoň eventuální veřejnou žalobu se zmocněním podle § 14, odst. 5 cit. zák. č. 5928.
- — pouhé předložení zmocnění k veřejné žalobě a jeho přečtení při hlavním přelíčení nenahrazuje projev veřejného žalobce, že chce na jeho základě podat veřejnou žalobu se zmocněním č. 5928.

- — uznal-li nalézací soud v případě § 17, odst. 2 obžalovaného vinným trestným činem podle tohoto zákona mylně předpokládaje, že je zde žaloba podle § 14, odst. 5 zák., porušil zákon, pokud se týče nesprávně jej vyložil v otázce, zda tu je žaloba podle zákona potřebná [§ 281, č. 9 c) tr. ř.] č. 5928.
- — výslovné výhrady stíhání podle § 17, odst. 3 je potřebí jen k dodatečnému zahájení trestního řízení proti ostatním účastníkům trestného činu; byla-li však soukromá žaloba podána proti nim již před smírem nebo před koncem průvodního řízení, nevyžaduje se takové výhrady č. 5927.
- — »podáním soukromé žaloby« podle § 17, odst. 3 zák. je i podání žádosti za trestní stíhání č. 5927.
- — **§ 18:** stíháním podle § 18, odst. 1 není toliko podání žádosti za trestní stíhání podle § 17, odst. 1, již se trestní řízení zahajuje, nýbrž jsou jim i úkony, jimiž se v trestním řízení pokračuje č. 5869.
- — výhrada stíhání je uložena prvním odstavcem § 18 procesní straně; není proto povinností nalézacího soudu, aby se v tom směru dotazoval stran č. 5869.
- — zmátočnost rozsudku podľa § 385, č. 1 c) tr. p., ak bol obžalovaný uznán vinným trestným činom proti zákonu o ochrane cti, spáchaným vzájomne vo skutkovej súvislosti s iným takým činom, ktorý proti nemu spáchal súkromný žalobca, hoci si súkromný žalobca v trestnom pokračovaní proti nemu vedenom nevyhradil v smysle § 17, odst. 1 a 3 právo stíhať obžalovaného č. 6021.
- — otázku, či bol medzi súkromným žalobcom a obžalovaným uzavretý smier (§ 18, odst. 1), treba posudzovať podľa obsahu prehlásenia strán; je nerozhodné, či i zápisnica o pojednávaní užíva o prehlásení strán práve tohoto označenia (smier) č. 6023.
- — výhrady stíhania pre iný čin trestný podľa zákona o ochrane cti, než o ktorý ide v uzavieranom smiere alebo vo vyhlásení sa majúcom rozsudku, je treba i vtedy, keď pre tento iný čin už bola v dobe smieru alebo zakončenia dokazovacieho pokračovania podaná žaloba č. 6023.
- — pod pojmom »vzájomné žaloby« má zákon na mysli i žaloby podané len týmže žalobcom proti tomuže obžalovanému č. 6023.
- — predpis § 18, odst. 1, o nutnosti výhrady práva stíhať »pro jiný takový trestný čin« nerozlišuje, zda jde o přestupek či o přečin podle uvedenému zákona č. 6078.
- — ježto se výhrada musí státi výslovně, jde eventuální její neurčitost nebo nejasnost na vrub strany jí činici č. 6078.
- — **§ 19:** bylo-li upuštěno od soukromé žaloby po lhůtě stanovené v § 19, odst. 1, tudíž neplatně, nepřichází v úvahu ustanovení § 49, odst. 4 tr. ř. r. 1896 o neodvolatelnosti takového prohlášení č. 6007.
- — **§ 23:** forma návrhu podľa § 23, odst. 3 nie je predpísaná; za takýto návrh možno považovať i žiadosť učinenú v pokračovaní u súdu prvej stolice, aby bol obžalovaný potrestaný č. 5866.
- — k tomu, aby mohol byť obžalovaný odsúdený na základe tohoto návrhu, je treba, aby pôvodné trestné oznámenie pre čin verejnožalobný bolo podané u súdu alebo u štátneho zastupiteľstva v lehote § 17, odst. 1 č. 5866.
- — **§ 33:** výrok rozsudku soudu prvé stolice o upuštění od potrestání lze napadati jen odvoláním, ať jde o tvrzené porušení striktního předpisu zákona nebo o pouhé porušení zásad arbitrárních (§ 33, odst. 1 zákona) č. 5949.
- Ochrana republiky: zák. ze dne 19. března 1923, č. 50 Sb. z. a n.: § 2:** pojem »cudzích činiteľov« v smysle § 2 zákona; sú nimi aj československí štátni príslušníci, pracujúci v zahraničí na prípravách úkladov o republiku, podporovaní hmotnými a politickými prostriedkami cudzej moci č. 5789.

- § 6: ke vzájemnému poměru činnosti uvedených v odst. 1 až 3 § 6, č. 2 zákona s hlediska možnosti souběhu čis. 5988.
- — v poměru subsidiarity ke skutkové podstatě zločinu vojenské zrady spáchané vyzvidáním podle § 6, č. 2, odst. 2 může být jen taková přípravná činnost ve smyslu § 6, č. 2, odst. 3, která míří k onomu vyzvidání, a tedy jen takové spolčení a vejiti ve styk s cizí mocí neb s cizími činiteli, které spadá do doby před výzvědnou činností a připravuje ji, nikoli i následující přípravná činnost, směřující ke skutečnému vyrazení vojenského tajemství podle § 6, č. 2, odst. 1 zákona; taková činnost je subsidiární jen v poměru ke skutkové podstatě zločinu podle § 6, č. 2, odst. 1 a nikoli odst. 2 zákona čis. 5988.
- — ke skutkové podstatě zločinu podle § 6, čis. 3 zákona čis. 5799.
- — poměr této skutkové podstaty ke skutkovým podstatám zločinu podle § 6, čis. 2, al. 1 a přečinu podle § 6, čis. 4 zákona čis. 5799.
- — vědomí, že vyrazením chráněných předmětů ohrožuje se obrana republiky, záleží ve vědomí pachatelovu, že sdělením tajemství osobě nepovolané může způsobiti, že obrana republiky ve válce bude nepřiznivě dotčena, zejména že sdělení tajemství nebude u nepovolané osoby uchováno tak, aby byla vyloučena možnost, že se o něm dozví cizí moc, třeba dalším nepřímým způsobem čis. 5799.
- § 11: hrubě zneuctivající projev podle § 11 může se týkati činnosti presidenta republiky i z doby před jeho zvolením; nesejde na tom, zda projev nevybočil z mezi dovolené politické satiry v oné době, neboť urážka presidenta republiky má jiný obsah než obecná urážka na cti; nejdeť tu jen o osobní čest, nýbrž o obecnou vážnost, kterou má prezident republiky jako hlava státu čis. 5805.
- § 12: k pojmu »chystaného zločinného podniku« v smysle § 12, čis. 1, odst. 2; při kvalifikácii činu podľa tohoto ustanovenia neprichádza v úvahu dôvod vylučujúci trestateľnosť, že obžalovaný nemohol trestný čin prekaziť bez nebezpečenstva pre seba a pre osoby jemu blízke; taktiež ustanovenie § 27 pre zločin podľa § 12 neplatí čis. 5789.
- — po subjektívnej stránke požaduje sa k trestnému činu podľa § 12, čis. 1 úmyselné opominutie neoznámienia trestných podnikov, t. j. aby si bol obžalovaný vedomý, že trestný podnik má objektívne znaky zločinu vojenskej zrady, a aby ho prez to neoznámil čis. 5797.
- — úmysel podporovať pachateľa (§ 12, čis. 2) nie je totožný s úmyslom poškodiť štát (§ 29 zák.); vyžaduje sa, aby vinník jednal v úmysle podporovať pachateľa, t. j. aby v tom úmysle neprekazil alebo neoznámil trestné podniky; neprekazenie alebo neoznámienie bez tejto složky podporovania zakladá len skutkovú podstatu zločinu podľa § 12, čis. 1 čis. 5797.
- — k úmyselnému podporovaniu pachateľa nestačí však akékoľvek jeho podporovanie, ale podporovanie musí sa stať práve onou trestnou činnosťou, ktorá zakladá skutkovú podstatu zločinu podľa § 12 čis. 5797.
- § 14: popuzování proti přijetí židů do domovského svazku obce je popuzováním k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelů pro jejich rasu a náboženství podle § 14, čis. 2, i když pachatel přednesl projev v tom smyslu ve schůzi obecního zastupitelstva jakožto člen tohoto sboru čis. 5807.
- — souběh zákonných předpisů § 14, čis. 2 a čis. 5 je možný čis. 5807.
- — obžalobu podanou pro dolosní přečin podle § 14, čis. 3 má soud podle předpisů §§ 262, 267 tr. ř. posouditi též s hlediska opominutí podle čl. III, čis. 5 zákona čis. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona na ochr. rep., napovídají-li základ obžaloby tvořící skutečnosti, zbývající po odpadnutí subjektivní složky skutkové podstaty uvedeného přečinu, tento kulposní přestupek čis. 5815.
- § 15: predniesol-li vinník v jednej súvislosti hneď za sebou dva výroky, z ktorých jeden obsahoval priamu hrozbu násilím proti orgánu vrch-

nosti a druhý výzvu k shromaždenému davu, aby sa tohoto násilia dopustil, ide o jeden čin (§ 95 tr. zák.), ktorým byly porušené ustanovenia § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a § 15, čis. 2 zákona čis. 50/1923 Sb. z. a n. čis. 6058.

Ochrana úradov: zák. čl. XL:1914: vecný a miestny rozsah ochrany lesných úradníkov a hájníkov podľa zák. čl. XL:1914 čis. 5839.

- — súkromný majiteľ lesa nemôže sám svojim rozhodnutím rozšíriť obor pôsobnosti lesného hájníka, pokiaľ tento obor nebol hájníkovi určený pri jeho vzatí do prísahy, alebo pri dodatočnom oznámení o zmene sverenej plochy, s účinkom, že sa jeho prísaha vzťahuje i na pôsobnosť takto rozšírenú čis. 5839.
- — i ten, kto je obcou ustanovený k prevádzaniu politickej exekúcie v obci, je orgánom vrchnosti a požíva ochrany podľa zák. čl. XL:1914; pri tom je nerozhodné, či bol vzatý do prísahy alebo nie čis. 5801.
- § 2: nejde o zločin násilia proti úradu v smysle § 2, odst. 2 zák. čl. XL:1914, ale len o prestupok urážky úradu podľa § 46 tr. zák. prest., vyvliekol-li vinník násilím zo súdnej siene osobu vypočúvanú sudcom a prehlasiac, že nedovolí, aby bola vypočúvaná, odviezol ju prez zákaz sudcu z budovy čis. 5861.
- — skutkovú podstatu zločinu podľa § 2, odst. 2 naplňuje vyhrážka len vtedy, ak bola vinnikom použitá cieľom prekazania úradu alebo jeho členovi vo výkone ich povolania (alebo cieľom nútenia ich k nejakému opatreniu); nespadá však pod skutkovú podstatu tohoto trestného činu vyhrážka — trebárs by bola vo vzťahu k úradnému výkonu povolania úradu alebo jeho člena — jestliže nesleduje uvedený účel; podľa okolností prípadu môže ísť o prestupok nebezpečnej hrozby podľa § 41 tr. zák. prest. čis. 6033.
- § 4: přečin ľazkého poškodenia tela nie je absorbovaný přečinom násilia proti orgánu vrchnosti čis. 5793.
- — jde jen o přečin podle § 4, odst. 2 a nikoli o čin spáchaný se zbraní (zločin podle § 6), snažil-li se vinník přetnouti sekerou provaz, na němž orgán vrchnosti odváděl zabavené dobytče čis. 5810.
- — štátny obvodný lekár nie je členom, ale len orgánom vrchnosti v smysle zák. čl. XL:1914 čis. 5845.
- — slovná vyhrážka zlým nakladaním, spojená s dôrazným posunkom (napríklad priahnutím ruky), je nebezpečnou vyhrážkou v smysle § 4, odst. 2 čis. 5974.
- — orgán vrchnosti požíva ochrany podle zák. čl. XL:1914 již tehdy, je-li formálně oprávněn k příslušnému výkonu; netřeba proto zkoumati, zda v jednotlivém případě byl jeho výkon povolání účelný a nutný čis. 6018.
- — predniesol-li vinník v jednej súvislosti hneď za sebou dva výroky, z ktorých jeden obsahoval priamu hrozbu násilím proti orgánu vrchnosti, a druhý výzvu k shromaždenému davu, aby sa tohoto násilia dopustil, ide o jeden čin (§ 95 tr. zák.), ktorým byly porušené ustanovenia § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 a § 15, čis. 2 zákona čis. 50/1923 Sb. z. a n. čis. 6058.
- § 6: za zbraň v smysle zák. čl. XL:1914 nelze pokládat len zbraň v užšom, technickom slova smysle, ale preca musí ísť o predmet, ktorý je vhodným prostriedkom k spôsobeniu ujmy na tele a ku zvýšeniu útočnej schopnosti pachateľovej, tedy o predmet, ktorým možno stupňovať intenzitu použitého násilia a tým nebezpečnosť činu; dosah zásahu takým predmetom nelze stotožňovať so stupňom účinnosti a nebezpečnosti útoku čis. 6032.
- — udrenie orgánu vrchnosti nákupnou taškou čis. 6032.
- — k založeniu zločinnnej kvalifikácie podľa § 6, odst. 2 nestačí sama skutočnosť, že vinník mal pri čine v ruke zbraň (motýku), nebolo-li zistené, že sa priamo pred činom — a tedy len za účelom spáchania trestného

činu — zbraňou opatril, alebo — majúc ju len náhodou v ruke — pri čine jej zúmyselne použil č. 6057.

Ochranná výchova viz výchova ochranná.

Ochrana známek: zák. ze dne 6. ledna 1890, č. 19 ř. z.: nepodal-li ten, kdo užívá zaměnitelně podobné známky, žádost za výmaz známky podle § 4 zákona č. 108/1895 ř. z., ač byl k tomu soudem vyzván, nemůže se v trestním řízení brániti tím, že soukromému žalobci nepřisluší výhradně právo k užívání známky, a že jednal v dobré víře, spoléhal-li se na své domnělé právo k užívání známky č. 5813.

Omezování osobní svobody viz násilí veřejné (§ 93 tr. zák.).

Omyl: jen omyl v otázce, zda jde o údaje nepravdivé a způsobilé poškoditi podnik, rovná se nedostatku vědomí [§ 2 e) tr. zák.], na němž záleží z hlediska přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži č. 5788. domnění původce projevu, že se projev nepříčí trestnímu zákonu, třebaš vyvolané poradou s právníkem, zůstává omylem o trestněprávních následcích činu a tudíž právním omylem v oboru trestního zákona (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 5788.

— — pro hospodářské boje, podporované živnostenskými společenstvy, neplatí nic jiného, než co platí všeobecně o přípustnosti soutěže; nelze proto nedostatky bezprávnosti projevu dovozovati z toho, že se projev stal u výkonu společenstevní funkce; omyl v tomto směru není omylem v oboru práva správního [§ 2 e) tr. z.], nýbrž omylem v oboru práva trestního (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 5788.

— **omluvitelný:** č. 5912, 6072.

oprava rozsudku: nalézací soud je podle § 270, posl. odst. tr. ř. vždy oprávněn odstraniti nesouhlas mezi ústně prohlášeným a stranám písemně doručeným výrokem rozsudku, i když se týká některého z bodů uvedených v § 260, č. 1—3 tr. ř., jde-li jen o psací chybu, vlnudivší se do čistopisu nedopatřením při vyhotovování rozsudku č. 5980.

Organ vrchnosti viz ochrana úřadov.

otázky porotcom: podľa § 11: por. nov. možno s hľadiska dôvodu zmatčnosti podľa § 29, č. 4 por. nov. vytýkať len to, že nejaká otázka nebola daná, nie však to, že nejaká otázka bola daná; to je možné len s hľadiska dôvodu zmatčnosti podľa § 384, č. 9 tr. p.; pre zamietnutie návrhu v smysle § 11 por. nov. je rozhodné len, či sa za pojednávania vyskytol skutkový údaj odpovedajúci návrhu na polozenie skutkovej otázky; takýmto údajom je tiež i obrana obžalovaného č. 5854.

— — kladenie otázok porotcom č. 5889.

— — účelné je zostaviť otázky v takom poradí, aby aj vedľajšie skutkové otázky predchádzaly hlavnej právnej otázke; takéto vradovanie otázok umožní najvyššiemu súdu, aby na základe opravného prostriedku mohol v smysle § 33, odst. 1 por. nov. preskúmať rozsudok porotného súdu aj v tom prípade, keď by porotcovia riešili nejakú právnu otázku záporne, bez toho, že by bolo treba postupovať podľa § 35, odst. 1, por. nov. č. 5889.

— — náležitosti skutkových otázok kladených porotcom podľa § 5 por. nov. č. 6027.

— — spojenie jednej otázky skutkovej s niekoľko otázkami právnymi podľa § 4, odst. 2 por. nov. č. 6027.

— **porotcám:** trestní řád nepředpisuje v § 322, odst. 1, aby byla vždy dána o okolnostech přitěžujících a polehčujících zvláštní otázka, nýbrž ponechává podle § 323, odst. 2 tr. ř. soudu úplnou volnost v úpravě otázek, zejména které skutečnosti se tu mají shrnouti do jediné otázky, nebo učiniti předmětem otázek zvláštních č. 5796.

— — není proto důvodem zmatčnosti podle § 344, č. 6 tr. ř., spočívajícím v porušení předpisu, obsaženého v § 322, odst. 1 tr. ř., byly-li takové

skutečnosti pojaty do hlavní otázky a tak se staly předmětem výroku porotců č. 5796.

— — kdy je porotní soudní sbor povinen dáti porotcům dodatkovou otázku? č. 6040.

Padelanie listin súkromných: náležitosti skutkovej podstaty padelania súkromných listin podľa § 401 tr. zák. po subjektívnej stránke č. 5783.

— — — směnka prolongační je směnkou samostatnou; k beztrestnosti padělání podpisu na prolongační směnce nelze se dovolávat pravostí podpisu na směnce původní č. 5795.

— — — ke skutkové podstatě činu trestného podle §§ 401, 403, č. 1 tr. zák. se nevyžaduje, aby se u osoby, již byla směnka předložena, skutečně též zdařil účel použití padělané směnky (t. j. důkaz existence směnečného závazku podepsaných osob) č. 5795.

— — — ku skutkové podstatě zločinu podľa § 403, č. 3 tr. zák. nie je treba, aby padelaná listina mala všetky náležitosti pre listinu práve toho druhu predpísané, ale stačí, bola-li spôsobilá k prevedeniu toho účelu, ktorému mala slúžiť č. 5943.

— — **veřejných:** padelanie verejnej listiny je dokončené úmyselným vyhotovením padelku, keď z toho vznikne alebo môže vzniknúť niekomu právna ujma; k naplneniu skutkovej podstaty § 391 tr. zák. je tedy potrebné, aby tu bola aspoň možnosť právnej ujmy, ktorá nastane pravidelne až upotrebením padelanej listiny č. 5836.

— — — ide o přečin padelania verejnej listiny podľa § 400, odst. 1 tr. zák., jestliže vinník na zpiatočnom lístku pripojenom k súdnej zásielke, určenej do vlastných rúk iného adresáta, podpísal bez jeho vedomia jeho meno a vyplnil datum doručenia a spis adresátovi neodovzdal č. 5953.

— — — skutková podstata tohoto trestného činu nevyžaduje, aby bol adresát nejako poškodený č. 5953.

— — — »právnou ujmou« v smysle § 391 tr. zák. netreba rozumieť výlučne hmotnú ujmu alebo majetkovú škodu; právna ujma je tu aj vtedy, keď sa padeláním alebo falšovaním verejnej listiny zhoršilo postavenie poškodeného v bársakom smere č. 5996.

— — — právnou ujmou v tomto smysle utrpel štát i exekút, vyhotovil-li právny zástupca vymáhajúcej strany sám exempláre súdneho usnesenia povoľujúceho exekúciu, dal ich opatřit súdnym razítkom, sám ich však podpísal namiesto súdneho úradníka a predložil ich potom exekučnému súdu, ktorý na základe nich predčasne nariadil výkon exekúcie č. 5996.

— — — pojem veřejné listiny (§ 391 tr. zák., § 315 o. s. p.) č. 6062.

— — — okolnosť, že listina vydaná veřejným úřadem neb orgánem má sloužiti za podklad jednání jiného úřadu, nemění nic na průkaznosti takové listiny vůči každému č. 6062.

— — — jednací číslo nie je podstatnou náležitosťou verejnej listiny č. 6086.

— — — ku skutkovej podstate přečinu podľa § 411 tr. zák. sa nevyžaduje, aby z vysvedčenia nepravého obsahu vznikla niekomu právna ujma č. 6086.

Padělání peněz: zák. ze dne 22. května 1919, č. 269 Sb. z. a n.: padělal-li vinník peníze potom, co byl podle zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. podmíněně propuštěn po odpykání dvou třetin trestu uloženého pro některý zločin podle zákona č. 269/1919 Sb. z. a n., jsou tu podmínky pro použití vyšší trestní sazby podle § 1, odst. 2 tohoto zákona č. 5796.

Pachatel: byl-li majetek zapálen z podnětu jeho majitele, je pachatelem majitel, neboť svým chováním zjednal nezbytný předpoklad pro činnost paliče, který je pouhým spoluvinníkem podle § 5 tr. zák. a §§ 169 nebo 170, 197, 200, 203 tr. zák. č. 5786.

Platný zákaz: nejde o »platný zákaz« podle § 18, odst. 3 zákona čis. 126/1933 Sb. z. a n., pozbyl-li zákaz dovozu, dopravy nebo rozšiřování cizozemského časopisu podle § 10, odst. 2 téhož zákona ve znění čl. V zákona čis. 140/1934 Sb. z. a n., po případě podle § 26 zákona čis. 6/1863 ř. z. a § 19, odst. 4 zákona čis. 126/1933 Sb. z. a n., právní účinností uplynutím doby dvou let ode dne vyhlášení zákazu a nebyl-li opakován čis. 5811.

Podílnictví: »převedením věci na sebe« ve smyslu § 185 tr. zák. dlužno rozuměti každou činnost pachatele, kterou se ukradená nebo zpronevěřená věc dostává do jeho dispozice; je nerozhodné, že pachatel jednal v zastoupení jiného čis. 6016.

Podmíněný odklad výkonu trestu viz odklad trestu podmíněný.

Podnik chystaný zločinný: k pojmu »chystaného zločinného podniku« v smysle § 12, čis. 1, odst. 2 zákona na ochr. rep.; při kvalifikácii činu podľa tohoto ustanovenia neprihádza v úvahu dôvod vylučujúci trestateľnosť, že obžalovaný nemohol trestný čin prekaziť bez nebezpečenstva pre seba a pre osoby jemu blízke; taktiež ustanovenie § 27 zákona na ochr. rep. pre zločin podľa § 12 cit. zák. neplatí čis. 5789.

Podpaľačstvo: zločin podľa § 428 tr. zák. je samostatným trestným činom a už dokonaným, keď k nemu pristúpil prípravný čin; v takom prípade nemožno ani per analogiam prihliadnúť na ustanovenia o netrestateľnom pokuse podľa § 67 tr. zák. a o beztriestnosti podpaľačstva podľa § 427 tr. zák. čis. 5938.

Podplácanie: ide o zločin uplatňarstva podľa § 467 tr. zák., vydal-li starosta obce za peňažitú odmenu a bez privolenia príslušnej vrchnosti tretej osobe zabavené predmety, ktoré mu boli četníctvom ako starostovi a členovi obecneho predstavenstva odovzdané do úschovy čis. 5888.

Podvod: podle §§ 197 a násl. tr. zák.: právem, jehož poškodenie prichází v úvahu s hľadiska § 197 tr. zák., je také právo státu dohlížeti na zachovávaní předpisů pro dovoz cizozemských cenných papírů (§ 2 zákona čis. 7/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky min. fin. čis. 141/1934 Sb. z. a n.) a předpisů vlády nař. čis. 351/1919 Sb. z. a n. čis. 5907.

— — právem po rozumu § 197 tr. zák. jest i právo vymáhajícího věřitele, vésti podle svého exekučního titulu bez odkladu a nerušeně exekuci proti povinnému, a s ním se sbíhající výsostné právo státu na nerušený výkon spravedlnosti při provádění exekuce čis. 5957.

— — podvod spáchaný tím, že úřadu rozhodujícímu o udělování podpor ze státní stravovací akce byly zamlčeny okolnosti týkající se majetku a výdělku pachatele, předpokládá po stránce objektivní, že byl pachatel podle předpisů o tom vydaných vyloučen z okruhu osob, jimž může být udělena podpora z této akce, a po stránce subjektivní, že si toho byl pachatel vědom, zejména že mu byly či mohly být známy předpoklady pro posouzení otázky, zda je či není z akce vyloučen čis. 5972.

— — podvod či jen správný přestupek podle § 263 zákona čis. 221/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čis. 189/1934 Sb. z. a n. čis. 5979.

— — poruší-li zaměstnavatel svoji přihlašovací povinnost podle zákona o nemocenském, invalidním a starobním pojištění dělnickém, dopouští se správného přestupku jen, není-li jeho čin přísněji trestný čis. 5979.

— — poruší-li přihlašovací povinnost v úmyslu poškozovacím tím, že v přihláškách listivě uvádí nižší mzdy a kratší dobu pracovní než jsou ve skutečnosti a že přihlašuje menší počet dělníků než skutečný, dopouští se podvodu podle § 197 tr. zák. čis. 5979.

— — vznik a výše škody nemocenské pojišťovny čis. 5979.

— — pojišťovací podvod čis. 5998.

— — šálivě jednatí pachatelovo sluší spatiřovati již v tom, že pojišťovně oznámil, že se mu stala nehoda; tím mlčky dal najevo, že bude činití nárok na náhradu, ježto nastala pojistná příhoda, a jeho podvodný úmysl došel v tom zřetelného vyjádření čis. 5998.

— — k otázce pokusu a dobrovolného upuštění od činu čis. 5998.

— — výkon zástavního práva sám o sobě není chráněn ustanovením § 197 tr. zák. čis. 6015.

— — zmaření uspokojení pohledávky věřitelovy odstraněním zástavy lze podřaditi pod ustanovení § 197 tr. zák., jen jsou-li splněny všechny náležitosti § 197 tr. zák., tedy zejména i úmysl poškoditi věřitele na majetku čis. 6015.

— — o takovém úmyslu možno mluvití, směřoval-li úmysl dlužníkův k tomu, aby bylo uspokojení věřitelovo naprosto zmařeno a aby pohledávka věřitelova nebyla uspokojena vůbec čis. 6015.

— — jinak znamená odstranění věci dané v zástavu jen zmaření uspokojení z určitého předmětu, nebo určitým způsobem, po případě ukazuje k úmyslu k tomu směřujícímu, tedy k výsledku a úmyslu předpokládanému § 1 zákona o maření exekuce čis. 6015.

— — ke skutkové podstatě zločinu nabízení se ke křivému svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. se vyžaduje, aby se někdo ke křivému svědectví nabízel soudu; nestačí proto nabídka ke křivému svědectví učiněná pouze osobě soukromé čis. 5878.

— — zločin křivého svědectví podle § 199, písm. a) tr. zák. vyžaduje po stránce subjektivní úmysl vypovědětí vědomě nepravdu, to jest vypovědětí něco, co pachatel subjektivně nepokládá za pravdu; nestačí nebdalost co do onoho vědomí čis. 6064.

— — přerušení služby úředníka důchodkové kontroly výkonem povinného vojenského cvičení ve zbrani nelze pokládati ani za onemocnění, ani za dovolenou s hľadiska § 7 vlády nař. ze dne 4. března 1920, čis. 157 Sb. z. a n.; jde proto o přestupek podle § 320 f) tr. zák., nikoliv o zločin podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zfalšoval-li úředník důchodkové kontroly ve vojenské knížce dobu vykonání vojenského cvičení ve zbrani ze tří týdnů na dva týdny a předložil-li jí svým nadřízeným úřadům k uplatnění nároku na dietní a cestovní paušál čis. 5864.

— — jde o zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. zák., nikoliv o přestupek podle § 320 f) tr. zák., dostavil-li se kdo se zfalšovaným cestovním pasem ke státní hranici v úmyslu oklamati československou pohraniční stráž předložením zfalšovaného pasu, čímž měl československý stát utrpětí škodu na svém právu na dohled na cestování do ciziny, a podařilo-li se mu ujiti pasové prohlídce československou pohraniční stráží čis. 5904.

— — jde o falšování veřejné listiny podle § 199 d) tr. zák., bylo-li změněno datum o přijetí soudního spisu na doručovacím listku, aby byla zachráněna propadlá lháta k provedení opravného prostředku čis. 5941.

— — jde o zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zfalšoval-li pachatel stvrzenku šekového vplatního listku poštovní spořitelny a předložil-li ji soudnímu vykonavateli jako potvrzení o zaplacení celé vymáhané pohledávky v úmyslu, uvéstí tak státní orgány v omyl, tím je ovlivnití v jejich úředním postupu a přimětí je k tomu, aby učinili úřední opatření (zrušení exekuce), které by jinak byli neučinili čis. 5957.

— — zločin podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák. předpokládá pachatelův úmysl, použítí zfalšované listiny k tomu, aby někoho oklamal a tím způsobil škodu, a je dokonán, jakmile bylo listiny s úspěchem použito k oklamání čis. 5983.

— — nedopouští se ho ten, kdo nemaje uvedeného podvodného úmyslu pouze dáde drží a užívá veřejné listiny (vůdčího listu), kterou kdysi v podvodném úmyslu zfalšoval jen pro tehdejší určitý konkrétní případ čis. 5983.

— — i kolik, zasazené geometrem při rozměření hranice k jejímu vyznačení, jsou »mezníky« ve smyslu § 199 e) tr. zák. čis. 5938.

— — odstranil-li pachatel geometrem zasazený mezník a zasadil nový kámen, aby správná hranice byla učiněna neznatelnou, resp. aby byl vzbuzen klamný dojem, že hranice geometrem zjištěná běží tudy, kam pachatel

zasadil nový kámen, jde o jednotný čin, vedený týmž úmyslem a spáchaný za týmž účelom č. 5838.

— — je »Istivým zaslepovaním« podľa § 201 b) tr. zák., utvrzoval-li kdo osobu zbavenou svépřávnosti pro slabomyslnost v jejím myšleném názoru, že jest oprávněna volně rozhodovati o svém majetku č. 5906.

— **podľa slov. práva:** zákon v ustanovení § 381, č. 3 tr. zák. považuje za potrestanie výkon celého uloženého trestu, a to výkon pred spáchaním nového trestného činu; púhe odsúdenie — nech podmienené alebo bezpodmienečné — nie je ešte potrestaním v smysle tohoto predpisu č. 5887.

— **úverový:** podepsal-li pachateľ na sméncе jména ručitelů s jejich svolením, avšak zatajil tuto okolnost vlastníku sméncy, jemuž ji odevzdal ke krytí svého již před tím vzniklého dluhu, aniž se postaral o to, aby ručitelé nenamítali neplatnost oněch podpisů na sméncе, dopustil se nikoli podvodu podle § 50 tr. nov., ale úverového podvodu podle § 384 tr. zák. č. 5874.

— — vylákal-li vinník Istitivou úskočnosťou na poškodenom podpísanie zmenky nie preto, aby sebe alebo inému opatril bezprávnym majetkovým prospech a tým spôsobil podvedenému alebo inému majetkovú škodu, ale len preto, aby si tak opatril od podvedeného zmenečný úver, nejde o podvod v smysle § 50 tr. nov., ale len o úverový podvod podľa § 384 tr. zák. č. 5881.

Podvodný úpadek viz úpadek podvodný.

Pohoršení veřejné: ke způsoblosti činu vzbuditi veřejné pohoršení (§ 516 tr. zák.) stačí, byl-li čin spáchan na místě ať veřejném či neveřejném, avšak snadno přístupném za okolností, že mohl býti snadno pozorován třetími osobami; vyžaduje se však způsoblost konkrétního rázu, nestačí abstraktní možnost příchodu osoby třetí č. 5816.

Pojednávání proti nepřítomným: zák. zo dňa 11. decembra 1923, č. 8 Sb. z. a n. z r. 1924: odvolací soud nemá oboru působnosti (§ 384, č. 4 tr. p.) k věci rozhodování o odvolání obžalovaného z usnesení, vyneseného v sedení podľa § 7, odst. 2 zák. o podm. ods., bolo-li ono sedenie konané v nepřítomnosti obžalovaného a nebol zachovaný postup podľa § 1, odst. 5 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. č. 5847.

— zákonem č. 8/1924 Sb. z. a n. byly předpisy 4. a 5. odstavce § 423 tr. ř. modifikovány tak, že neplatí, jsou-li splněny podmínky § 1 zákona č. 8/1924 Sb. z. a n. č. 5926.

— ak bol rozsudok vynesený v nepřítomnosti obžalovaného za podmienok podľa § 1 zákona č. 8/1924 Sb. z. a n., má mu byť sdelený dožadovaným sudcom alebo má sa mu doručiť písomne s poučením o opravných prostriedkoch (odst. 5 cit. ust.); vyhlásenie takého rozsudku len obhájcovi nestačí č. 6022.

— nastal-li případ, označený v odst. 5 § 4 zákona č. 8/1924 Sb. z. a n., jsou opravné prostředky obžalovaného, které ohlásil podle odst. 1 téhož ustanovení (odvolání, zmatočnosť stížnosť) zákonem vyloučeny; rozhodování o nich vyšší stolicí odpadá č. 6006.

Pokračování disciplinárně: proti advokátom: sťažnosť proti usneseniu disciplinárneho súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť obhájcu obvineného advokáta o vydanie rozsudku najvyššieho súdu v disciplinárnej veci, je zákonom vylúčená, lebo advokátsky poriadok nemá obdobného ustanovenia ako § 378 tr. p. č. 324 dis.

— — disciplinárne pokračovanie poskytuje oprávnenie vystupovať ako súkromná strana majiteľovi takých práv, ktoré disciplinárne rozhodnutie chráni proti bezprávnym útokom; hájiť advokátsku časť príslúcha zástupcovi komory a z verejných záujmov štátnemu zástupcovi č. 325 dis.

— — pravoplatný rozsudok trestného súdu, pokiaľ v ňom bol zistený ten istý čin, ktorý je základom disciplinárneho pokračovania, je záväzný aj pre disciplinárny súd pre veci advokátov č. 327 dis.

— — finančná prokuratúra nie je oprávnená podať odvolanie proti rozhodnutiu v disciplinárnej veci proti advokátovi obvinenému, že sa dopustil trestného činu v dopise zaslanom tomuto úradu č. 329 dis.

Pokus: § 8 tr. zák.: k otázce pokusu a dobrovolného upuštění od činu č. 5998. — — je zločinem podle §§ 8, 85, písm. a) tr. zák., posypal-li pachatel hřebíky mez, jejíž užívání mu příslušelo, aby cizí dobytek na ní pasený hřebíky spolkl a ochuravěl nebo zašel č. 6061.

— **podľa § 65 tr. zák. slov.:** o soulož ve smyslu § 232 tr. zák. — tedy o dokonání trestný čin a nikoli jen o pokus — jde i tehdy, snažil-li se sice pachatel o immisio penis, avšak nepodařilo se mu to zcela, t. j. tak, aby úd přešel přes hymen č. 5960.

— — k dokonání zločinu lúpeže trestnej podľa § 349, odst. 2 tr. zák. sa vyžaduje jednak odňatie movitej veci jej držiteľovi alebo detentorovi, jednak úmyselné usmrtenie človeka; jestliže pachateľ nedokončil zamýšľané odňatie movitej veci, poškodeného však úmyselne usmrtil, treba čin kvalifikovať ako pokus zločinu lúpeže podľa §§ 65, 349, odst. 2 tr. z. č. 6028.

Pomatení smyslů: předpis § 134 tr. ř., že se má dáti vyšetřiti stav ducha a myslí obviněného dvěma lékaři, vznikly-li pochybnosti o tom, zda obviněný trpí duševní poruchou, vztahuje se i na případ § 2 c) tr. zák. (jiné pomatení smyslů); jde proto o důvod zmatočnosti podle § 344, č. 5 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu, aby byli slyšeni znalci lékařů č. 5802.

Pomluva: po subjektivnej stránke nie je treba ku skutkovej podstate pomluvy zvláštneho úmyslu na cti ublížiť; vyžaduje sa len, aby si bol pachateľ vedomý obsahu ním uvedených alebo sdelených skutočností a toho, že sú spôsobilé prívodiť následky v § 2 zákona o ochrane a ochrane cti uvedené č. 5945. — ku skutkovej podstate prečinu pomluvy tlačou podľa § 2 zákona o ochrane cti sa nevyžaduje, aby skutočnosť, ktorá by mohla poškodeného vydať v opovrhnutie alebo snížiť ho v obecnom mienení, bola vždy priamo sdelená, ale stačí trebárs aj zastrený poukaz, ktorý môže takú skutočnosť v myslí priemerného čitateľa vyvolat č. 6066. — viz tiež ochrana cti, § 2.

Pomocnictvo: č. 5785.

Porota: předpis § 325, odst. 1 tr. ř. (§ 344, č. 8 tr. ř.) neukládá předsedovi porotního soudu, aby vložil porotcům sazby trestní č. 5903.

— kdy je porotní soudní sbor povinen dáti porotcům dodatkovou otázku? č. 6040.

— **podľa slov. práva:** předpis § 343, odst. 1, č. 6 tr. p. vylučuje z rozhodování o věci nielen toho porotcu, u ktorého bola prekážka v dobe samého pojednávania, ale aj toho, u ktorého jestvovala v dobe zostavenia soznamu porotcov tak služebných ako aj ročných a prvotných č. 5818.

— — skutočnosti, ktoré porotcovia zistili v skutkových otázkach, nesmiejú byť v logickom rozpore č. 5905.

— — okolnosť, že sa rozpor nevyskytuje v otázkach tejže skupiny, ale v rôznych skupinách otázok, je nerozhodná, pretože rozhodnutie porotcov čo do skutkových zistení treba považovať za jeden celok, nech pozostáva z viac skupín alebo nie č. 5905.

— — formálny dôvod zmatočnosti podľa § 29, č. 6 por. nov. je daný len vtedy, ak nemožno preskúmať výrok porotcov pre jeho nejasnosť, neúplnosť, alebo preto, že si odporuje; o taký prípad však nejde, jestliže porotcovia časť skutočností, vyskytnuvších sa na hlavnom pojednávaní — od seba odlišných a obsažených v rôznych otázkach skutkových — prijali za pravdivú, inú časť však nie č. 5984.

— — kladenie otázok porotcom č. 5889.

- účelné je zostaviť otázky v takom poradí, aby aj vedľajšie skutkové otázky predchádzali hlavnej právnej otázke; takého vrad'ovanie otázok umožní najvyššiemu súdu, aby na základe oprávneného prostriedku mohol v smysle § 33, odst. 1 por. nov. preskúmať rozsudok porotného súdu aj v tom prípade, keď by porotcovia riešili nejakú právnu otázku záporne, bez toho, že by bolo treba postupovať podľa § 35, odst. 1, por. nov. č. 5889.
  - rozsudok porotného súdu i s celým pokračovaním je zmätočný podľa § 29, č. 3 por. nov., ak brai na riešení veci účasť a vynesenia rozhodnutia sa zúčastnil porotca, proti ktorému bolo v dobe hlavného pojednávania nariadené trestné pokračovanie pre zločin, takže nemal byť pojatý ani do zoznamu porotcov č. 6002.
  - náležitosti skutkových otázok kladených porotcom podľa § 5 por. nov. č. 6027.
  - spojenie jednej otázky skutkovej s niekoľko otázkami právnymi podľa § 4, odst. 2 por. nov. č. 6027.
- Porucha duševná:** psychopatičnosť prejavujúca sa v mravnej menejcennosti a vo sklone ku zločinnosti nie je stavom, aký predpokladá § 76 tr. zák. č. 5930.
- Porušenie domáceho pokoja:** vnikol-li vinník neoprávnene násilím do bytu poškodennej osoby, vyhrážajúc jej pri tom zabitím, nelze túto vyhrážku kvalifikovať samostatne za prestupok podľa § 41 tr. zák. prest. je absorbovaná už skutkovou podstatou zločinu podľa § 330 tr. zák. č. 5792. nejde o spolupachateľstvo (§ 70 tr. zák.) na zločine podľa § 330 tr. zák. u všetkých obžalovaných, jestliže len jeden z nich, a to v neprítomnosti druhých a bez predchodzej dohody s nimi, násilne vnikol do bytu (miestnosti atď.) iného a tito potom — nepoužívajúc nijakého násilia, ale vediac, že prvý vinník ta vnikol násilím — vošli do tejže miestnosti; činnosť týchto druhých vinníkov naplňuje skutkovú podstatu prečinu podľa § 332 tr. zák. č. 5859.
- k naplneniu skutkovej podstaty zločinu porušenia domáceho pokoja se nevyžaduje, aby majitel domu nebo osoba, která s bytem nakládá, vydala předem zákaz vstupu do domu nebo do bytu č. 5997.
- bezprávnosť činu podle § 330 tr. zák. je dána již tím, že pachatelé, nepostupující zákonnými prostředky, svémocně ruší držbu vlastníka nebo držitele nemovitosti a jeho právo na pokojné a nerušené její užívání č. 5997.
- po subjektivní stránce rozhoduje toliko, zda si je pachatel vědom toho, že způsob, kterým vniká do bytu jiného, je bezprávny č. 5997.
- nejde — pre nedostatok vedomia pachateľovho o bezprávnosti činu — o zločin podľa § 330 tr. zák., vnikol-li manžel, ktorý nebol so svojou manželkou rozlučený, násilím do bytu svojej svokry a manželky, aby si ztadiaľ odviezol svoje nedospelé deti a odniesol svoje veci bez jeho vedomia odstránené zo spoločného bytu č. 5956.

Porušenie osobnej slobody: nelze-li uznať obžalovaného vinným zločinom násilného smilstva (§ 232 tr. zák.) pre nedostatok zákonitého súkromného návrhu, treba čín jeho posúdiť s hľadiska prečinu neoprávneného porušenia osobnej slobody podľa § 323 tr. zák. č. 5915.

Porušenie povinnosti povolání: advokátů: jde o kárný přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, vstoupil-li advokát v nepřípustný poměr ke kandidátu advokacie, přičicí se povaze a úkolu přípravy kandidáta advokacie pro budoucí samostatné zaměstnání, poskytuje mu výhody za získání klientů a umožňuje mu nedostatečným dozorem samostatné vedení právních věcí a nedovolená ujednání s klienty o honorářích a časté a tím nápadné styky s úředníkem zemského finančního ředitelství č. 311 dis.
- jde o porušení povinnosti povolání, podepsal-li advokát zápis o ústním jednání, v němž bylo proti pravdě potvrzeno, že plná moc advoká-

- tova byla vykázána a pak vrácena, a nechal-li advokát tento záznam neoprávnený, ačkoli věděl, že plná moc nebyla opatřena ani dodatečně č. 313 dis.
  - z § 23 advok. řádu plyne právo valné hromady advokátní komory, usnášeti se o všeobecných směrnících pro chování jejích členů č. 315 dis.
  - takové v mezích zákona usnesené konstitutivní předpisy nadřizeného stavovského orgánu zavazují advokáta k poslušnosti pod sankcí stíhání pro přečin porušení povinnosti povolání, po případě i pro přečin snížení cti a vážnosti stavu č. 315 dis.
  - porušení povinnosti povolání, zaměstnával-li advokát, nedbaje usnesení valné hromady advokátní komory, ve své kanceláři koncipienta jako bezplatného praktikanta č. 315 dis.
  - porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, zastupoval-li advokát při sepisování smlouvy obě strany, hájil-li však jako právní zástupce a svědek zájmy jedné strany ve sporu vzniklém z této smlouvy, ač byla namítána její neplatnost č. 320 dis.
  - je kárným přečinem porušení povinnosti povolání, zaměstnával-li advokát svého koncipienta po měsíce mimo své působíště a spokojil se jen telefonickými zprávami o jeho činnosti a tím, že s ním jeho činnost jednou týdně probíral č. 336 dis.
  - je porušením povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, obvinil-li advokát v dopise adresáta z trestného jednání, odvolává se na informaci své strany, ač neměl od strany ani plné moci, ani informace, čímž způsobil, že adresát dopisu podal na jeho stranu žalobu pro urážku na cti, a vystupoval-li pak v řízení o této žalobě jako obhájce obžalovaného, s jehož zájmy kolidovaly jeho zájmy vlastní č. 340 dis.
  - kárný přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, dal-li si advokát jedním svým klientem postoupiti jeho útratovou pohledávku proti jinému svému klientu, aby ji mohl zúčtovat s pohledávkou tohoto klienta na vydání částky, došle advokáta ve sporu, který pro tohoto klienta vedl, a provedl-li ono zúčtování bez jeho souhlasu č. 341 dis.
  - je porušením povinnosti povolání, dovolil-li advokát, aby jeho koncipient pracoval po delší dobu v místnosti vzdálené od jeho kanceláře (v jiném domě umístěné) a aby ji označil jménem jeho i svým; nakoľik v tom lze spatřovati i poškození cti a vážnosti stavu č. 342 dis.
  - je porušením povinnosti povolání, uvedl-li advokát svého klienta v nebezpečí trestního stíhání pro útisk tím, že na jeho příkaz, nepoučiv ho o tomto nebezpečí a neodmítnuv po případě příkaz provésti, napsal někomu dopis, v němž mu vyhrožoval újmou na cti, neupustil-li od novinářské činnosti, kletovi nepřijemné č. 344 dis.
- soudců:** porušení povinností uložených soudci v § 2 zákona č. 46/1868 ř. z. a v §§ 45 až 47 patentu č. 81/1853 ř. z., odstranil-li ze spisů zápis o výsledku obviněného, jímž byl sám nařčen z trestného činu, a nahradil-li jej jiným zápisem, neobsahujícím takové obvinění, dával-li si komisi výlohy platiti přímo a hotově stranou, a tykal-li si při pojednávání sporu s právním zástupcem jedné ze stran č. 308 dis.
- služební přečin podle § 2 zákona č. 46/1868 ř. z., nazval-li soudce svědka »denunciantem« č. 309 dis.
- je hrubým porušením povinnosti nesporného soudce a proto služebním přečinem podle § 2 zákona č. 46/1868 ř. z., opomněli soudce chrániti svěřené mu zájmy osob zákonem chráněných a tím umožni spáchání zpronevěř notářem, nebo aspoň usnadni utajování zpronevěř těch po delší dobu č. 314 dis.

Porušenie verejné mravopocestnosti: ke způsobilosti činu vzbuditi veřejné pohoršení (§ 516 tr. zák.) stačí, byl-li čin spáchán na místě ať veřejném či neveřejném, avšak snadno přístupném za okolností, že mohl býti

snadno pozorován třetími osobami; vyžaduje se však způsobilost konkrétního rázu, nestačí abstraktní možnost příchodu osoby třetí č. 5816.

Pořadatel: k pojmu pořadatele provozování díla hudebního č. 5946.

— vedoucí činitel (předseda) spolku pořádacího zábavu, na níž byly hrány chráněné hudební skladby, nepozbyl postavení »pořadatele« ve smyslu § 30 autorského zákona tím, že byli výborem spolku ustanoveni zvláštní pořadatelé zábavy v běžném slova smyslu, jimž náleželo udržovatí pořádek při zábavě, opatřiti místnosti, sjednatí hudbu a pod. č. 5947.

Poškození cudzieho majetku: úmyselné a bezprávné zničení alebo poškození okien domu — keďže sú to veci nehnuteľné — nespadá pod ustanovenie § 418 tr. zák., ale stíha sa podľa výšky spôsobenej škody buď podľa § 421 tr. zák. ako prečin, alebo podľa § 127, odst. 2 tr. zák. prest. ako prestupok č. 6025.

— **tela úmyselné:** prečin ťažkého poškodenia na tele nie je absorbovaný prečinom násilia proti orgánu vrchnosti č. 5793.

— — pri aberratio ictus je obžalovaný zodpovedný za výsledok nehľadiac na to, že jeho útok zasiahol inú osobu, než proti ktorej bol namierený, pretože právny statok, proti ktorému obžalovaný útočil, a právny statok, ktorý bol útokom zasiahnutý, sú s hľadiska trestného zákona rovnocenné č. 5958.

— — úder, ktorý zasadil poškodený obžalovanému päťou do tváre, nie je takým »ťažkým ublížením«, aké sa vyžaduje ku kvalifikácii činu podľa § 307, odst. 2 tr. zák.; došlo-li však k nemu bez vážnej príčiny, v hostinci pred verejnosťou, mohol vyvolať u obžalovaného tak veľké a mocné duševné pohnutie (»veľké rozčúlenie« v smysle prvého odstavca § 307 tr. zák.), že bolo prekážkou kludnej rozvahy a omezovalo schopnosť rozhodovania obžalovaného č. 5962.

— — poškodený s hľadiska činu trestného podľa § 310 tr. zák. nie je ten, kto odvodzuje svoje právo z poškodenia hnutelnej veci č. 6068.

— **z nedbalosti:** riadič motorového vozidla je trestne zodpovedný za následky, ktoré vyvolal tým, že, idúc po nesprávnej strane hradskej, spôsobil u poškodeného zmlátok, následkom ktorého bol poškodený zasiahnutý vozidlom č. 5821.

— — šofér z povolania vykonáva »svoje povolanie« (§ 310, odst. 2 tr. zák.) i vtedy, keď — trebárs len z ochoty — prevezme na žiadosť opilého majiteľa auta riadenie jeho vozu č. 5993.

— — zákon má v § 310, odst. 2 tr. zák. na mysli len také zamestnanie, k vykonávaniu ktorého sa vyžaduje zvláštna spôsobilosť, odborná znalosť, alebo úradné oprávnenie, tedy také zamestnanie, ktoré je nejakým spôsobom pod úradným dozorom; nespadá sem obsluha stroja tovarným robotníkom č. 5933.

— **veriteľov:** pachateľom trestného činu podľa § 386 tr. zák. môže byť len sám dlžník; osoba, ktorá sa síce vedome zúčastní prevedenia činu smerujúceho k poškodeniu veriteľa dlžníkovho, sama však nie je dlžníkom, je len pomocníkom v smysle § 69, č. 2 tr. zák., jestliže svojou činnosťou úmyselne podporuje alebo usnadňuje spáchanie činu dlžníkovho č. 5785.

— **železnice:** zodpovednosť železničných zamestnancov — vedúceho posunovania, strojvodu a topiča — s hľadiska § 438 tr. zák. za porušenie služebných predpisov pri posunovaní vlaku po vlečke č. 5800.

— — topič je pomocným orgánom strojvodu a je tiež povinný pozorovať, či trať je voľná č. 5800.

Poškodený: za poškodeného v smysle § 13, odst. 6 tr. p. možno považovať len toho, záujem ktorého — chránený trestným ustanovením — bol trestným činom porušený alebo ohrozený, alebo kto akýkoľvek svoj záujem odvodzuje z porušenia alebo ohrozenia práve onoho trestným ustanovením chráneného záujmu č. 6068.

— poškodeným s hľadiska činu trestného podľa § 310 tr. zák. nie je ten, kto odvodzuje svoje právo z poškodenia hnutelnej veci č. 6068.

Poškození cizího majetku: není-li zlomyslné poškození cizího majetku uvnitř rodiny kvalifikováno jako zločin, je přestupkem podle § 525 tr. zák.;

— — přestupek ten se stíhá žalobou soukromou č. 5824.

— — byla-li cizí věc pachatelem činem úplně zničena, rovná se výše škody hodnotě věci před zničením; byla-li věc jen poškozena, rovná se výše škody majetkové újmě, dané rozdílem mezi hodnotou, jakou měla věc před poškozením, a hodnotou, jakou má po něm; výše nákladů na opravu věci může býti jen pomůckou pro zjištění tohoto rozdílu; přihlídnouti možno však jen k nákladům potřebným k opravě, kterou se věc ve všech směrech uvede ve stejný stav, v jakém byla před poškozením č. 6052.

— — civilní poměr mezi pachatelem a poškozeným je nerozhodný pro posouzení trestního bezprávi s hľadiska § 85 tr. zák.; nezáleží na tom, zda čin zakládá i civilní bezprávi č. 6061.

— — poškození cizího majetku se může státi jak přímým, tak i nepřímým působením na cizí věc č. 6061.

— — je zločinem podle §§ 8, 85, písm. a) tr. zák., posypal-li pachatel hřebíky mez, jejíž užívání mu příslušelo, aby cizí dobytek na ní pasený hřebíky spolkl a ochuravěl nebo zašel č. 6061.

Potraviny: k pojmu potraviny, požívatiny alebo predmetu životnej potreby v smysle § 126 tr. zák. prest. v znení § 51 tr. nov. č. 5843.

Povinnosti bankéřů viz bankéři.

Po živnostensku: pojem »po živnostensku« ve smyslu § 4, č. 1 cis. nař. č. 275/1914 i. zák. č. 5977.

Právna ujma vid' ujma právna.

Právo původské: zákon ze dne 24. listopadu 1926, č. 218 Sb. z. a n.: ochrana zákona o původském práve požívajú všetky výtvoery umenia výtvarného, tedy myšlienky vyjadrené ustálenou a osobitnou formou; chráni sa tedy tvorčia činnosť pôvodcov, t. j. niečo nového, nie šablonovitého č. 6038.

— — nie je podmienkou ochrany podľa zákona o původském práve, aby išlo o dielo cenné a významné č. 6038.

— — vedoucí činitel (předseda) spolku pořádacího zábavu, na níž byly hrány chráněné hudební skladby, nepozbyl postavení »pořadatele« ve smyslu § 30 autorského zákona tím, že byli výborem spolku ustanoveni zvláštní pořadatelé zábavy v běžném slova smyslu, jimž náleželo udržovatí pořádek při zábavě, opatřiti místnosti, sjednatí hudbu a pod č. 5947.

— — k pojmu pořadatele provozování díla hudebního č. 5946.

— — k subjektivní stránce přečinu podle § 45 zákona o právu původském č. 5946.

— — ježto podle § 45 původ. zákona odpovídá za zásah do cizího původcovského práva neoprávněným provozováním chráněných hudebních skladeb jak pořadatel, tak i provozovatel, může žalobce podat stíhací návrh hned proti oběma, byť i neznal jména provozovatelova č. 6037.

— — nelze proto počítati dvoutměsíční lhůtu § 50 původ. zákona teprve od doby, kdy se soukromý žalobce z obhajoby pořadatelovy dověděl o výhradním pachatelství provozovatelově č. 6037.

— — oprávněný se dověděl o pachateli trestného činu, nabyli-li vědomosti o skutečnostech, které činí onu osobu důvodně podezřelou z trestného činu, nebo z účasti na něm; není třeba, aby vina této osoby byla již zjištěna; to je úkolem trestního řízení č. 6082.

— **volebné:** porušenie zákona v ustanovení § 1, odst. 2 a § 377 tr. zák., keď proti predpisu § 3, č. 3 zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. v znení vyhl.

- čís. 123/1933 Sb. z. a n. a výslovnému ustanoveniu § 377 tr. zák. uložil súd obžalovanému aj vedľajší trest straty práva volebného č. 5885.
- — súd prekročil trestnú sadzbu a zaviniť zmätok podľa § 385, č. 2 tr. p., uložil-li pre nadržovanie podľa § 377 tr. zák. i vedľajší trest straty práva volebného do obci č. 5948.
- **volební:** chce-li si verejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny zajistiti možnost odvolati se z rozsudku proto, že nalézacím soudem nebyl vynešen výrok, že nastala ztráta práva volebního, musí navrhnouti, aby byl takový výrok učiněn (§ 283, odst. 3 tr. ř.) č. 5830.
- — obsloužil-li vinník po 14. hodině den před volbou několik osob podáním alkoholického nápoje, jde o činnost opěťovanou a je dán podklad pro závěr, že podával v zakázané době alkoholické nápoje č. 5872.
- — kandidátní listiny, jež nebyly tištěny podle § 25, odst. 2 zákona č. 75/1919 Sb. z. a n. písmem téhož druhu, jsou »nesprávné« podle § 68, l. č. 2 tohoto zákona č. 5932.
- — neznalostí předpisu § 25 cit. zákona se pachatel nemůže omlouvatí (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 5932.
- Premičanie:** bol-li vinník odsúdený pre účasť na prečine uprchnutia pred vojskou službou a odvedený bravec sa z cudziny nevrátil a prichádzali v úvahu premičanie činu vinníkovo, treba so zreteľom na ustanovenie poslednej vety § 54, odst. 2 písm. a) zákona č. 193/1920 Sb. z. a n. zistiť, či uprchnuvší bravec ešte žije, alebo kedy zomrel č. 5989.
- — od účinnosti zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., ktorý nemá obdobného ustanovenia ako § 27 zrušeného zák. čl. XLl:1914, nemôže suspendovaním trestného pokračovania nastať stavenie premičania č. 6031.
- — príkaz súdu, aby vec bola súdnou kanceláriou vedená v evidencii, nie je opatrením súdu proti obžalovanému a preto nepretrhuje premičanie (§ 108 tr. zák.) č. 6031.
- — stíhanie pre činy uvedené v zákone o ochrane čti pre uplynutie premičacej lehoty podľa § 13, odst. 2 tohoto zákona je vylúčené nielen vtedy, keď premičacia lehota uplynula pri zahájení trestného pokračovania, ale podľa § 108 tr. zák. aj vtedy, keď uplynula za trestného pokračovania už započatého č. 6075.
- — zakladá-li sa previnenie obvineného advokáta na opominutí splnenia povinnosti, počína bežať premičacia doba teprv splnením príslušnej povinnosti č. 326 dis.
- — vid' tiež promlčení.
- Prekročenie oboru pôsobnosti:** odvolací súd prekročil obor svojej pôsobnosti a zaviniť zmätok podľa § 384, č. 4 tr. p., preskúmal-li proti predpisu § 387, odst. 1 tr. p. i nenapadnutú sprostujúcu časť rozsudku súdu prvej stolice č. 5827.
- Prestupok proti vlastníctvu:** k pojmu »potravinu, poživatiny alebo predmetu životnej potreby« v smysle § 126 tr. zák. prest. v znení § 51 tr. nov. č. 5843.
- Pretrhnutie premičania:** príkaz súdu, aby vec bola súdnou kanceláriou vedená v evidencii, nie je opatrením súdu proti obžalovanému a preto nepretrhuje premičanie (§ 108 tr. zák.) č. 6031.
- Prípravné konanie:** prípravný čin je každé konanie, ktorým sa prejavuje rozhodnutie ku spáchaniu trestného činu v ďalšej vonkajšej činnosti z tohoto rozhodnutia plynúcej a smeruje k uskutočneniu skutkovej podstaty zamýšľaného (úmyselného) trestného činu, avšak bez toho, že by obsahovalo započatie skutočného vykonania činu samého č. 5938.
- Prísaha svedka:** dieťa (syn, dcéra) osoby, ktorá je švagrom obvineného, nie je k obvinenému v pomere označenom v § 205, č. 1 tr. p. č. 5853.
- Príslušnosť:** kým v úvahu prichádzajúce súdy nevymiesly odôvodnené usnesenia o svojej príslušnosti alebo nepríslušnosti a nedoručili ich zúčastneným stranám, nerozhodly ešte platne o svojej príslušnosti alebo nepríslušnosti a nevznikol tedy ani žiaden rozpor o príslušnosť č. 5991.
- — jestliže nie je známe ani miesto tlače, ani miesto rozširovania, tlačivo je však podpísané pôvodcom, je príslušný ku stíhaniu vinníka pre trestný čin, spáchaný obsahom tlačiva, onen súd, v obvode ktorého prebýva na tlačive podpísaná osoba (pôvodca); (§ 486 tr. ř. z r. 1873. § 562 tr. p. z r. 1896 č. 6039.
- — **duchovného pri snátku:** nejde o trestnú nedbalosť, akú predpokladá skutková podstata prečinu podľa § 257 tr. zák., vykonal-li miestne príslušný duchovný snúbencov ich snátok v kostole, nepatriacom do jeho farnosti, na základe pripisu duchovného správcu onoho kostola, v ktorom nebolo obsažené »zmocnenie«, ale len »dovolenie« k onomu úkonu č. 5804.
- Privlastnenie bezprávne:** náležitosti prečinu bezprávneho privlastnenia podľa § 368 tr. zák. sú splnené, keď vinník bezprávne odníme z držby osôb v tomto ustanovení uvedených buď svoju vlastnú movitú vec, alebo so svolením vlastníka alebo preňho movitú vec iného č. 5894.
- Profesor:** profesor poverený správou študentského internátu, zriadeného a spravovaného štátom, vykonávajúcím tak verejnú sociálnu pečlivosť, je verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák. č. 5808.
- Prokuratúra finančná:** finančná prokuratúra nie je oprávnená podať odvolanie proti rozhodnutiu v disciplinárnej veci proti advokátovi obvinenému, že sa dopustil trestného činu v dopise zaslanom tomuto úradu č. 329 dis.
- Prominutí trestného činu:** predmetom prominutí trestného činu v smysle § 17, odst. 1. zákona o ochrane čti môže byť jen určitý čin (projev), nikoli jeho určitá právni kvalifikace; prominutí musí býti výslovné č. 6049.
- Promlčení:** bylo-li promlčení přerušeno (§ 227 tr. zák.), může nová doba promlčení započítí svůj běh teprve, byl-li obžalovaný osvobozen, nebo bylo-li trestní řízení proti němu zastaveno č. 5806.
- — viz též premičanie.
- Propadnutí zbraně:** propadnutí zbraně podle § 36 zbrojního patentu jako vedlejší trest může býti vysloveno jen u zbraně, pro jejíž nošení byl pachatel odsouzen, a to jen tehdy, patří-li pachatel samému nebo osobě, která se zavineně zúčastnila jejího neoprávněného nošení; za propadlou může býti prohlášena jen zbraň neoprávněně nošená, nikoli i zbraň pouze držená (pokud nejde o zbraň zakázanou ve smyslu §§ 2, 8, 32 zbrojního patentu, jejíž držení již samo o sobě je soudně trestné) č. 6056.
- Prostředek opravný:** obžalovaný — sprostěný obžaloby — nemůže sa domáhat opravných prostriedkov sprostenia z nejakého iného dôvodu; smeruje-li na to jeho opravný prostriedok, je podaný osobou neoprávnenou č. 5854.
- — žádal-li jen obhájce, ohlásiv opravný prostředek proti rozsudku, aby mu byl doručen opis rozsudku, a obžalovaný se připojil k prohlášení obhájcovu o opravném prostředku, opis rozsudku však pro sebe nežádal, jest počítati lhůtu k provedení důvodů opravného prostředku i pro obžalovaného ode dne doručení opisu rozsudku obhájci č. 5858.
- — nastal-li případ označený v odst. 5 § 4 zákona č. 8/1924 Sb. z. a n., jsou opravné prostředky obžalovaného, které ohlásil podle odst. 1 téhož ustanovení (odvolání, zmáteční stížnosti) zákonem vyloučeny; rozhodování o nich vyšší stolicí odpadá č. 6006.
- — stal-li se odsuzující rozsudek soudu prvé stolice podle zásady § 395 tr. ř. pravoplatným ve výroku o vině a odvolacím soudem byl v tom směru ponechán nedotknutým, je zmáteční stížnost proti rozsudku odvolacího soudu, napadající otázku viny, zákonem vyloučená č. 6062.
- — **v zájme právní jednotnosti (rozh. podľa §§ 441, 442 tr. p.):** rozhodnutie o útratách s hľadiska posledného odstavca § 442 tr. p. č. 5817.
- — uplynula-li už pred oznámením činu, kvalifikovaného ako prestupok podľa § 41 tr. zák. prest., lehota § 17, odst. 1 zákona o ochrane čti pre podanie súkromnej žaloby, je vôbec a v ktoromkoľvek

stadiu pokračovania zavedeného podľa § 41 tr. zák. prest. vyhlášené, aby mohla byť s úspechom podaná žaloba i v smysle § 17, odst. 2 zákona o ochrane cti č. 5817.

— — — porušenie zákona v ustanovení § 2, čis. 6 zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. a zmatečnosť výroku o treste podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li súd obžalovanému ako hlavný trest podľa § 12, čis. 2 zákona na ochr. rep. trest káznice (v trvaní dvoch rokov) na miesto žalára čis. 5863.

— — — predpokladom prečinu podľa § 374 tr. zák. je, aby bol spáchaný prečin alebo zločin pachateľom, ktorému nadrôzovateľ vedome poskytne pomoc vo smere uvedenom v § 374 tr. zák.; kde niet zisteneho zločinu alebo prečinu, nemôže byť ani prečinu nadrôzovania čis. 5885.

— — — nadrôzovanie pachateľovi prestupku není trestné podľa § 374 tr. zák. čis. 5885.

— — — porušenie zákona v ustanovení § 1, odst. 2 a § 377 tr. zák., keď proti predpisu § 3, čis. 3 zákona čis. 75/1919 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. vnútra čis. 123/1939 Sb. z. a n. a výslovnému ustanoveniu § 377 tr. zák. uložil súd obžalovanému aj vedľajší trest straty práva volebného čis. 5885.

— — — zákon v ustanovení § 381, čis. 3 tr. zák. považuje za potrestanie výkon celého uloženého trestu, a to výkon pred spáchaním nového trestného činu; púhe odsúdenie — nech podmienené alebo bezpodmienečné — nie je ešte potrestaním v smysle tohoto predpisu čis. 5887.

— — — pri vymeraní náhradného trestu na slobode podľa § 8, odst. 4 zákona čis. 31/1929 Sb. z. a n. treba dbať tiež smernice danej v odstavci prvom citovaného paragrafu; ohľad na ostatné uložené peňazité tresty nesmie túto smernicu prekročiť čis. 5888.

— — — porušenie zákona v ustanovení § 2, čis. 6 zák. čis. 284/1920 Sb. z. a n. a zmatek podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li súd obžalovanému podľa prvej sadzby § 2 zákona na ochr. rep. trest dvoch rokov káznice namiesto žalára čis. 5896.

— — — ak bol rozsudok vyneseny v neprítomnosti obžalovaného za podmienok podľa § 1 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n., má mu byť sdeleny dožadany sudcom alebo má sa mu doručiť písomne s poučením o opravných prostriedkoch (odst. 5 cit. ust.); vyhlásenie takeho rozsudku len obhájcovi nestačí čis. 6022.

— — — porušenie zákona v ustanovení § 383, odst. III, čis. 2, písm. a) tr. p. a § 548, odst. 5 tr. p., podal-li poškodený proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu, s ktorým sa verejný žalobca spokojil, odvolanie z výroku o podmienenom odklade výkonu trestu a krajský ako odvolací súd toto odvolanie vecne preskúmal čis. 6022.

— — — úmyselné a bezprávne zničenie alebo poškodenie okien domu — keďže sú to veci nehnuteľné — nespadá pod ustanovenie § 418 tr. zák., ale stíha sa podľa výšky spôsobenej škody buď podľa § 421 tr. zák. ako prečin, alebo podľa § 127, odst. 2 tr. zák. prest. ako prestupok čis. 6025.

— — — pri použití § 21 tr. zák. prest. možno vymerať vinníkovi len trest peňazitý čis. 6024.

Prostředek opravný: opravný prostředek je posuzovat podle jeho obsahu a smyslu, nikoli podle mylného označení čis. 5992.

— — do nařízení vydaného podle § 11, odst. 3 tiskové novely (zák. čis. 124/1924 Sb. z. a n. ve znení vyhlášky min. sprav. čis. 145/1933 Sb. z. a n.) není řádného opravného prostředku čis. 5994.

Provinilci mladiství: zák. ze dne 11. března 1931, čis. 48 Sb. z. a n.: ježto nedospěli nejsou odpovědny podle trestních zákonů (§ 1 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n.), je důvodem zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., byl-li mladistvý uznán vinným činem spáchaným za své nedospělosti čis. 5809.

— — — bylo-li upuštěno od uložení trestu podle § 6 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n., nelze se zabývat otázkou podmíněnosti odsouzení podle zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n. čis. 5902.

— — — ustanovenie § 10, odst. 1 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. vylučuje, aby bol vinníkovi, odsúdenému za čin spáchaný vo veku mladistvom, uložený vedľajší trest straty úradu a volebného práva do obci; v dôsledku toho je zákonom vylúčený aj výrok, že čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných; porušenie tejto zásady zakladá zmatek podľa § 385, čis. 2 tr. p. čis. 6047.

— — — je porušením zákona v ustanovení § 12, odst. 2 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n., ustanovil-li soud mládeže předem dobu trvání ochranné výchovy odsouzeného mladistvého čis. 5923.

— — — o době trvání ochranné výchovy rozhoduje podle § 63, odst. 5 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. dozorčí rada, jde-li o ochrannou výchovu ústavní, a poručenský soud, jde-li o ochrannou výchovu rodinnou čis. 5923.

— — — pro otázku, zda je tu druhá z obou podmínek, za kterých má být podle § 25, odst. 5, věta prvá, zákona o trestním soudnictví nad mládeží užito ustanovení první hlavy zákona toho na sbíhající se trestný čin, spáchaný vinníkem po dokonaném osmnáctém jeho roce, rozhoduje délka trestu na čin ten stanoveného, nikoliv okolnost, zda trest ten je či není těžší, nežli trest zavření, stanovený § 8 uvedeného zákona na čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem čis. 6088.

— — — aj keď obvinený mladistvý previnlec sám nepodal odvolanie proti rozsudku súdu prvej stolice čo do viny, má právo uplatniť zmatečnosť čo do viny proti rozsudku odvolacieho súdu, ak sa proti prvostupňovému rozsudku odvolali čo do viny jeho obhájca alebo zákonný zástupca a tak mu zachovali ono právo čis. 5959.

— — — rozhodující soud nebyl sestaven podle zákona a byl tudíž zaviněn zmatek podle § 384, čis. 1 tr. ř., rozhodoval-li o činu, který spáchal vinník ve věku mladistvém, soud mládeže, ač k zahájení trestního řízení došlo teprve po dokonaném devatenáctém roce věku vinníkova (§ 28, odst. 3 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n.) čis. 5884.

Průměrný čtenář: k pojmu »průměrného čtenáře« oddílů periodického časopisu, nadepsaného »Kniha a umění«; takový čtenář pátrá po významu cizích slov, použitých v článku, který čte, není-li mu běžný čis. 6076.

Přechovávání radiotelegrafických zařízení: pokud je bývalý radiokoncesionář oprávněn beztrestně přechovávat odhlášené radiotelefonní zařízení, nedopouští se jeho, o sobě neoprávněným, používáním přechinu podle § 24, odst. 1 zákona čis. 9/1924 Sb. z. a n., nýbrž administrativního přestupku podle § 24, odst. 6 téhož zákona čis. 5939.

Přechovávání traskavin: pouhé přechovávání traskavin proti předpisu § 7, odst. 4 min. nař. čis. 95/1899 ř. z. na jiných místech, než která jsou určena k jejich uschování, nenaplnuje ještě ono konkrétní nebezpečí, jež má na mysli § 3 zákona čis. 134/1885 ř. z. čis. 5929.

— — — ustanovení §§ 2 a 3 zák. č. 134/1885 ř. z. se nevztahují na traskaviny, které jsou předmětem státního monopolu čis. 5929.

Přelíčení hlavní: obžalovaný je obviňován z jiného trestného skutku ve smyslu § 263 tr. ř., objeví-li se nové skutečnosti, z nichž proti němu vyplývá podezření z nového, dosud stíhatelného a do obžaloby nepojatého trestného činu čis. 6053.

- obviňování se tu sice může státi jakýmkoli způsobem, nestačí však každý podezřívající projev, nýbrž musí skutečně jíti aspoň o zřetelné, veřejnému žalobci ihned (bez dalšího) postřehnutelné obvinění č. 6053.
- Přestupek:** není-li zlomyslné poškození cizího majetku uvnitř rodiny kvalifikováno jako zločin, je přestupkem podle § 525 tr. zák.; přestupek ten se stíhá žalobou soukromou č. 5824.
- **správní:** podvod či jen správní přestupek podle § 263 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 189/1934 Sb. z. a n. č. 5979.
- — poruší-li zaměstnavatel svoji přihlašovací povinnost podle zákona o nemocenském, invalidním a starobním pojištění dělnickém, dopouští se správního přestupku jen, není-li jeho čin přísněji trestný č. 5979.
- Převedení věci na sebe:** »převedením věci na sebe« ve smyslu § 185 tr. zák. dlužno rozuměti každou činnost pachatelovu, kterou se ukradená nebo zpronevěřená věc dostává do jeho dispozice; je nerozhodné, že pachatel jednal v zastoupení jiného č. 6016.
- Přijímání darů ve věcech úředních:** ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. č. 5798.
  - skutková podstata zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. je naplněna, jakmile úředník přijal dar (prospěch, příslib daru nebo prospěchu) za tím účelem, aby projevili při vyřizování svých úředních prací stranictví; není třeba, aby skutečně došlo ke stranickému obstarávání úředních prací č. 5798.
  - vědomé porušování dozorcích úkolů ke škodě státu (státních drah) není pouhým stranictvím podle § 104 tr. zák., nýbrž je zločinem zneužití úřední moci podle § 101 tr. zák. č. 5798.
  - ke skutkové podstatě zločinu podle první věty § 104 tr. zák. č. 5798.
  - přijal-li úředník, jenž koná svůj úřad podle povinnosti, dar jako odškodnění za práci přes čas, aby vyřídil urychleně účet úplatcův, jde o skutkovou podstatu podle první věty § 104 tr. zák.; k trestnosti stačí přijetí daru z důvodu úřední činnosti; není třeba, aby si úředník činil poskytnutí daru podmínkou svého rozhodování a aby se jen tím dal pohouti ke konání své povinnosti, nýbrž stačí pouhý vztah daru k úřednímu výkonu, který po daru následuje č. 5798.
- Přivlastnění:** »přivlastnění si« generické věci není protiprávní jen tehdy, měl-li pachatel stejnorodou a rovnocennou náhradu po ruce již v době svěmocné dispozice se svěřenou věcí, takže byl a je kdykoli s to, aby splnil svěřitelův příkaz č. 6051.
  - okolnost, že pachatel mohl dodatečně nahraditi škodu, může po případě vyloučiti zlý úmysl u »zadržení«, ne však u »přivlastnění« č. 6051.
- Přípravné vyšetřování viz vyšetřování přípravné.**
- Příročí:** zákonem č. 240/1924 Sb. z. a n. o příročí k ochraně peněžních ústavů a jejich věřitelů nebylo nic změněno na předpisech § 486, č. 2 tr. zák.; zejména nebylo jim nařizováno, že peněžní ústavy nesmějí při nastávším stavu platební neschopnosti ohlásiti konkurs nebo vyrovnání, jak to nařizuje § 486, č. 2 tr. zák., nýbrž pouze žádati o příročí č. 5909.
- Prislušnost:** rozsah prislušnosti nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího č. 5803.
  - zrušovací soud není povolán rozhodovati o stížnosti do usnesení vrchního soudu jako sborového soudu druhé stolice č. 5803.
  - i když má sborový soud za to, že skutek, který klade obžaloba za vinu dvěma obžalovaným, zakládá trestný čin náležející k prislušnosti porotního soudu jen u jednoho z obžalovaných, vyřkne svou nepřislušnost podle § 261 tr. ř. co do obou obžalovaných č. 5880.
  - i při uplatňování důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 6 tr. ř. třeba vycházeti ze skutkového stavu zjištěného rozsudkem soudu první stolice č. 5880.
  - v usnesení, jímž soud postoupil trestní oznámení správnímu úřadu k provedení trestního řízení, je spatřovati i meritorní výrok zprošťující, že není důvodu ke stíhání obviněného pro nedostatek skutkové pod-

stavy trestného činu podléhající pravomoci řádného soudu; v takovémto postoupení spisů není popření prislušnosti a proto nemůže býti podkladem pro vznik záporného kompetenčního konfliktu str. 638.

Psychopatičnost: psychopatičnost prejavujúca sa v mravnej menejcnosti a vo sklone ku zločinnosti nie je stavom, aký predpokladá § 76 tr. zák. č. 5930.

Původce: původcem ve smyslu § 1, odst. 3 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. je ten, kdo vyvinul činnost v tomto zákonném ustanovení uvedenou za tím účelem, aby zpráva byla uveřejněna právě v tom tiskopise, o který v konkrétním případě jde č. 6045.

Původské právo viz právo původské.

Pytliactvo: pytliactvo, pri ktorom bol pachateľ ozbrojený strelnou zbraňou, nelze podriať pod ťažšiu kvalifikáciu § 337 tr. zák., pokiaľ neboli v konkrétnom prípade zistené okolnosti, z ktorých by sa dalo usudzovať, že pachateľ bol odhodlaný po prípade použiť zbraň buď k zastrašeniu osôb, ktoré by mu chcely prekaziť spáchanie krádeže, alebo k odstráneniu ich možného odporu č. 5952.

— pytliactvo je krádežou v smysle predpisov trestného zákona; preto je možno dopustiť sa ukrývactva (§ 370 tr. zák.) nadobudnutím vecí získaných pytliactvom č. 6008.

Radio viz telegrafy:

Redaktor: ustanovenia § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. sú k § 1 tohoto zákona podporné, takže § 4 cit. zákona sa užije len vtedy, ak sa nedokáže, že zodpovedný redaktor je pôvodcom zprávy, resp. že zpráva bola uverejnená s jeho vedomím č. 5950.

— zodpovedný redaktor není zproštěn odpovědnosti za zanedbání povinné zornosti podle § 4 tiskové novely (zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.) tím, že byl v době uveřejnění závadné zprávy na dovolené, neoznánil-li úřadu změnu v redakci (§ 11 tiskového zákona) č. 6045.

— vylučuje-li důkaz pravdy nebo omluvitelného omylu trestnost osoby odpovědné za obsah závadné zprávy, není trestný ani odpovědný redaktor pro zanedbání povinné péče č. 6045.

— bezplatné uveřejnění rozsudku v časopise, který uveřejnil urážlivý článek, lze na návrh žalobců uložit jen odpovědnému redaktoru a vydavateli tohoto časopisu, nikoli jiné osobě, i když byla odsouzena č. 6055.

— osoba odpovědného redaktora stane se soukromému žalobci známou nejpozději tehdy, kdy se mu po první dostane do rukou příslušný tiskopis i s částí, v níž je uvedeno jméno odpovědného redaktora č. 6073.

Reformatio in peius: zákaz § 290, odst. 2 tr. ř. se vztahuje i na uveřejnění rozsudku podle § 12 zákona o ochraně cti č. 6049.

Rejdy za řízení vyrovnacího nebo konkursního: mělo-li býti přihlášením skutečných pohledávek blízkých osob (§ 51 vyr. ř.) na jméno osoby cizí dosaženo pro ni možnosti hlasovati pro vyrovnání, které by tyto osoby neměly, může jíti jen o přečin podle § 486 b) tr. zák., nikoliv o zločin podle § 205 b) tr. zák. č. 5919.

Reklama nekalá: ke skutkové podstatě přestupků nekalé reklamy podle § 25 zákona proti nekalé soutěži se po stránce subjektivní nezbytně vyžaduje, aby pachatel znal nepravdivost a klamavost použitého údaje č. 5973.

— považoval-li pachatel údaj mylně za pravdivý, není tu vůbec tohoto vědomí o jeho nepravdivosti a klamavosti a nesejde na tom, zda byl tento omyl zavinen medbalostí nebo nedostatkem bedlivosti pachatele č. 5973.

Riadič: riadič motorového vozidla je trestne zodpovedný za následky, ktoré vyvolal tým, že, idúc po nesprávnej strane hradskej, spôsobil u poškodeného zmlätok, následkom ktorého bol poškodený zasiahnutý vozidlom č. 5821.

— šofer z povolania vykonáva »svoje povolanie« (§ 310, odst. 2 tr. zák.) i vtedy, keď — trebárs len z ochoty — prevezme na žiadosť opilého majiteľa auta riadenie jeho vozu č. 5993.

Rozčulenie: úder, ktorý zasadil poškodený obžalovanému pästou do tváre, nie je takým »ťažkým ublížením«, aké sa vyžaduje ku kvalifikácii činu podľa § 307, odst. 2 tr. zák.; došlo-li však k nemu bez vážnej príčiny, v hostinci pred verejnosťou, mohol vyvolať u obžalovaného tak veľké a mocné duševné pohmatie (»veľké rozčulenie« v smysle prvého odstavca § 307 tr. zák.), že bolo prekážkou kludnej rozvahy a omeďovalo schopnosť rozhodovania obžalovaného čis. 5962.

— pojem »silného rozčulenia« v smysle § 281 tr. zák. čis. 6027.

Rozpor o príslušnosť vid' príslušnosť.

— vid' tiež rozhodnutie konfliktného senátu str. 638.

Rozsudek: obžalobu podanú pro dolosní přečin podle § 14, čis. 3 zákona na ochr. rep. má soud podle předpisu §§ 262, 267 tr. ř. posouditi též s hlediska opomnutí podle čl. III, čis. 5 zákona čis. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona na ochr. rep., napovídajíc-li základ obžaloby tvořící skutečnosti, zbývající po odpadnutí subjektivní složky skutkové podstaty uvedeného přečinu, tento kulposní přešupek čis. 5815.

— k přípustnosti postupu podle § 262 tr. ř. se vyžaduje, aby tu byla potřebná obžaloba ke stíhání pro skutkovou podstatu, kterou soud shledává v činu odchýlné od stanoviska obžalovacího spisu čis. 5928.

— rozsudek, jimž byl obžalovaný uznán vinným, ačkoli bylo proti němu vedené trestní řízení zastaveno podle § 90 tr. ř., je zmatočný podle § 281, čis. 9 b) tr. ř., neboť bylo v trestním řízení proti obžalovanému pokračováno bez návrhu oprávněného žalobce (§ 2 tr. ř.) čis. 5829.

— má-li býti doručen opis rozsudku obhájci ku provedení ohlášených opravných prostředků, není třeba doručiti jej k vlastním rukám obhájcovým; lhůta ku provedení opravných prostředků počíná tu běžeti od doručení opisu rozsudku zmocněnci obhájcovu čis. 5832.

— soud, ukládající odpovědnému redaktoru a vydavateli uveřejnění rozsudku po rozumu § 7, odst. 1 zákona čis. 124/1924 Sb. z. a n. (ve znění vyhl. čis. 145/1933 Sb. z. a n.), nesmí se odchýliti od veličin ustanovení, která obsahuje o čase a způsobu uveřejnění § 8 téhož zákona čis. 5949.

— rozhodnutí o výkladu stíhaného projevu, tudíž i o tom, zda je v něm způsobem dostačujícím označen předmět projevu, je otázkou právní čis. 5955.

— nalézací soud je podle § 270, posl. odst. tr. ř. vždy oprávněn odstraniti nesouhlas mezi ústně prohlášeným a stranám písemně doručeným výrokem rozsudku, i když se týká některého z bodů uvedených v § 260, čis. 1—3 tr. ř., jde-li jen o psací chybu, vloudivší se do čistopisu nedopatřením při vyhotovování rozsudku čis. 5980.

— jsou-li předmětem pozdějšího rozsudku trestné činy spáchané jednak před vynesením dřívějšího rozsudku, jednak po něm, nelze použití § 265 tr. ř., je-li čin, spáchaný po vynesení dřívějšího rozsudku, podle zásad o souběhu trestných činů (§§ 34, 35, 267 tr. zák.) rozhodný pro výměru trestu v pozdějším rozsudku nebo je-li stejný jako čin spáchaný před vynesením dřívějšího rozsudku čis. 6003.

— ustanovení § 265 tr. ř. nutno však v takovémto případě použití, je-li delikt, spáchaný po vynesení dřívějšího rozsudku, mírněji trestný než delikt spáchaný před jeho vynesením čis. 6003.

— byl-li obžalovaný před vydáním rozsudku o trestném činu, na který je v zákoně uložen trest smrti, odsouzen pro trestné činy spáchané po tomto trestném činu, je při vyměřování trestu podle § 1, odst. 1 zákona čis. 91/1934 Sb. z. a n. použití ustanovení § 265 tr. ř., třebaže je překročení horní hranice uvedené trestní sazby pojmově vyloučeno čis. 6040.

— úvaha o tom, jak pojímá projev průměrný čtenář, je úvahou hmotněprávní čis. 6049.

— žalobcovo prohlášení o právní kvalifikaci činu není pro soud závazné; trestní řád nezná ani rozšíření, ani omezení žaloby na určitou právní kvalifikaci stíhaného činu čis. 6049.

Rozsudek: k otázce totožnosti činu (§ 325, odst. 1, 2 tr. p.) čis. 5789.

— rozpor medzi výrokovou časťou rozsudku a jeho odôvodnením (§ 384, čis. 10 tr. p.) čis. 5865.

— ak bol rozsudok odvolacieho súdu doručený právnenmu zástupcovi poškodeného, je doručenie rozsudku i poškodenému samému — hľadiac na predpis § 79 tr. p. — zbytočné a nemôže mať nijakého právneho účinku čo do počítania lehoty k ohláseniu zmätočnej sťažnosti čis. 5908.

— totožnosť činu v smysle § 325, odst. 2 tr. p. nie je porušená, jestliže súd posudzuje zistený čin obžalovaného podľa inej eventuality skutkovej podstaty než obžaloba čis. 5974.

— rozsudok porotného súdu i s celým pokračovaním je zmätočný podľa § 29, čis. 3 por. nov., ak brať na riešení veci účasť a vynesenia rozhodnutia sa zúčastnil porotca, proti ktorému bolo v dobe hlavného pojednávania nariadené trestné pokračovanie pre zločin, takže nemal byť pojatý ani do soznamu porotcov čis. 6002.

— ak bol rozsudok vyneseny v neprítomnosti obžalovaného za podmienok podľa § 1 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n., má mu byť sdelený dožadovaným sudcom alebo má sa mu doručiť písomne s poučením o opravných prostriedkoch (odst. 5 cit. ust.); vyhlásenie takého rozsudku len obhájci nestačí čis. 6022.

— zproštění od obžaloby s odůvodněním, že urážlivý výraz nelze vztahovati na soukromého žalobce, je založeno na důvodu podle § 326, čis. 1 a nikoli čis. 4 tr. ř. čis. 6081.

Rušení obecného míru: popuzování proti přijetí židů do domovského svazku obce je popuzováním k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelů pro jejich rasu a náboženství podle § 14, čis. 2 zákona na ochranu republiky, i když pachatel přednesl projev v tom smyslu ve schůzi obecního zastupitelstva jakožto člen tohoto sboru čis. 5807.

Ridič: nepokračoval-li řidič automobilu vida, že cyklista proti němu jedoucí odbočuje ke středu silnice, dále v jízdě po levé straně silnice zmírněnou rychlostí, aby mohl v případě nutnosti zastaviti, odbočil-li naopak na pravou stranu silnice a jel po ní nezmírněnou rychlostí a nedávaje znamení, porušil zvláště vyhlášené předpisy § 106, odst. 4, § 107, odst. 2 vlád. nař. čis. 203/1935 Sb. z. a n. a § 3 vyhlášky zemského presidenta v Praze z 18. ledna 1934, čis. 644.235/23/6665 z r. 1933 (čis. 9/1934 zem. věst.), dané v zájmu bezpečnosti právních statků v § 335 tr. zák. uvedených, které jako řidič musel znáti (§ 233 tr. zák.) a které mu zprostředkovaly za uvedené nebezpečné situace poznání, že nezachová-li se podle nich, může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost cyklisty, i dopustil se nedbalosti podle § 335 tr. zák. čis. 5969.

— dovolil-li zkoušený řidič osobě nezkoušené, aby auto v jeho přítomnosti řídila, bylo na něm, aby zasáhl vhodným způsobem do řízení auta a dbal při tom uvedených předpisů, jakmile zpozoroval nebezpečnou situaci; ne učinil-li tak, dopustil se opominutí naznačeného v § 335 tr. zák. čis. 5969.

— zavinění řidiče automobilu, nezastavil-li hned automobil (jak to za daných okolností žádal předpis § 106, odst. 4 vlád. nař. čis. 203/1935 Sb. z. a n., který jako řidič automobilu musel znáti), nýbrž vypnul pouze motor jel dále, byl i rychlostí nepatrnou, ačkoli byl oslněn světlý protijedoucího automobilu a tím neschopen pozorovati jízdní dráhu čis. 5970.

— přiměřeně zmírnění rychlosti (§ 106 vlád. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n.) je předepsáno a podle povahy věci nutné nejen na nepřehledném místě a před ním, nýbrž i za ním, dokud se řidič nepřesvědčí, že má cestu volnou čis. 5990.

— řidič, kterého stihá zavinění podle § 335 tr. zák., nemůže se zbaviti trestní zodpovědnosti poukazem na spoluzavinění poškozeného čis. 5990.

— povoz, jedoucí po silnici týmž směrem jako silostroj, je, byť i byl neosvětlen, překážkou jízdy, na niž musí normálně opatrný řidič pamatovati čis. 6000.

- jízda rychlostí 40 až 60 km za hodinu po pravidelně frekventované státní silnici v době noční, za deště a mlhavého počasí, děje se za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák. č. 6000.
- jedou-li silostroje za sebou, musí řidič zadního z nich jeti za předním v takové vzdálenosti a takovou rychlostí, aby mohl reagovat na jeho jízdu a včas ještě před ním zastavit, kdyby přednímu silostrojovi něco překáželo v jízdě; mimo to nesmí se k němu přiblížit tak, aby ho mohl svými světlo-mety oslnit č. 6000.
- nevidí-li řidič na cestu, jsou oslněny světlo-mety vozidla za ním jedoucího, musí vůz ihned zastavit č. 6000.
- že se některá skutečnost nedala zjistit, možno říci teprve tehdy, byly-li všechny důkazy náležitě probrány a vyčerpány všechny možnosti přicházející v úvahu pro posouzení spolehlivosti příslušných důkazů a nelze-li ani pak vysvětlit rozpor mezi jednotlivými skupinami důkazních prostředků č. 6000.
- přetíná-li silnice trať s nechráněným přejezdem, musí řidič automobilu pamatovat i na možnost, že po trati pojedou právě vlaky; je proto povinen zmírnit před přejezdem přiměřeně jízdu, po případě i zastavit vozidlo a přesvědčit se vhodným způsobem, zda nepřijíždí vlak; neomlouvá ho, že pro hluk automobilu neslyšel výstražné pískání vlaku č. 6043.

Rízení kárné ve věcech advokátů: podkladem rozhodnutí kárné rady o tom, zda je spatřovati ve skutkové podstatě, zjištěné pravoplatným rozsudkem trestního soudu, i provinění kárné, je skutková podstata zjištěná trestním rozsudkem jak po stránce objektivní, tak po stránce subjektivní; nemůže proto kárná rada vycházeti při svém rozhodnutí z jiných závěrů o subjektivní vině obviněného č. 322 dis.

- — amnestie, vydaná v oboru občanského trestního soudnictví, se nevztahuje na pole soudnictví kárného č. 323 dis.
- — věcnou odpovědnost za kárný přečin zakládá již okolnost, že se obviněný dopustil činu jako kandidát advokacie; formálním předpokladem pro zahájení řízení je však, aby byl obviněn zapsán v seznamu kandidátů advokacie i v době, kdy kárné radě dojde oznámení o jeho činu č. 332 dis.
- — nelze zavést kárné řízení, nebyl-li obviněný zapsán v listině kandidátů advokacie ani v době oznámení, ani později č. 332 dis.
- — příslušnost kárné rady stíhatí koncipienta nepomíjí však tím, že obviněný v době vydání kárného nálezu byl již vymazán ze seznamu kandidátů advokacie (vzdav se své služby) č. 332 dis.
- **proti nepřítomným:** odpor předpokládá, že obžalovaný uznává formální přípustnost kontumaciačního rozsudku a omlouvá jen, že se nedostavil k hlavnímu přelíčení č. 6080.
- — vytýká-li obžalovaný v odporu, že bylo hlavní přelíčení provedeno v jeho nepřítomnosti proti předpisu § 427, odst. 1 tr. ř., provádí tím jen zmatečnou stížnost (§ 281, č. 3 tr. ř.) č. 6080.
- — porušení předpisu § 427, odst. 1 tr. ř. tím, že obžalovaný nebyl vůbec obeslán, nemůže být napraveno tím, že jeho obhájce souhlasil s provedením hlavního přelíčení v jeho nepřítomnosti č. 6080.
- **přestupkové:** v řízení přestupkovém je návrh předpokládán v § 283, odst. 3 tr. ř. obsažen v tom, že zmocněnec státního zastupitelství navrhl při hlavním přelíčení podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona č. 5830.

- **trestní:** sborový soud druhé stolice se může usnésti, že se obžaloba nepřipouští a že se řízení zastavuje, jen má-li za to, že je tu některý z důvodů uvedených v § 213, odst. 1 tr. ř. č. 6041.
- — ani zákon na obranu státu (zák. č. 131/1936 Sb. z. a n.), ani prováděcí nařízení k němu (vlád. nař. č. 196/1936 Sb. z. a n.) nestanoví nový důvod zastavení trestního řízení č. 6041.

- — pro soudy platí jen ustanovení první a třetí věty druhého odstavce § 5 zákona o obraně státu, nikoliv i ustanovení jeho druhé věty č. 6041.
- — postup soudu, mohly-li by býti trestním řízením dotčeny věci, které mají zůstat utajeny v zájmu obrany státu č. 6041.

Shluknutí: k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 279 tr. zák. stačí (za ostatních náležitostí), když výzvě bylo přítomno více osob, nejméně dvě č. 5985.

- s hlediska trestných činů podle §§ 279—310 tr. zák. je nerozhodno, zda za okolností případu mohl být ohrožen veřejný klid a pořádek; ohrožení to spočívá již samo o sobě ve skutkové podstatě těchto trestných činů č. 5985.

Shromáždění voličů: shromáždění voličů podle § 4 zákona č. 135/1867 ř. z. nepodléhá výkonu shromažďovací policie podle § 12 cit. zák., ale není vyloučeno z oně působnosti bezpečnostních orgánů, jež směřuje k ochraně osob a majetku a k ochraně veřejné bezpečnosti a pořádku; člen neuniformované civilní stráže bezpečnosti, vyslaný na schůzi na schůzi za tímto účelem, požívá ochrany podle § 68 tr. zák. č. 5806.

Skutočnost: o »skutočnost« v smysle § 2 zákona o ochraně cti ide i vtedy, byla-li v závadném výroku některá skutečnost uvedena ve formě otázky, lebo ani použitím takého obrátu nie je zoslabená alebo odstránená určitost sdelených alebo uvedených skutočností č. 5945.

Smier: otázku, či bol medzi súkromným žalobcom a obžalovaným uzavretý smier (§ 18, odst. 1 zákona o ochrane cti), treba posudzovať podľa obsahu prehlásenia strán; je nerozhodné, či i zápisnica o pojednávaní uživa o prehlásení strán práve tohoto označenia (smier) č. 6023.

Smilstvo násilné: souběh předpisu § 127 tr. zák. s předpisem § 501 tr. zák. je možný č. 5809.

- — k výkladu slov »bez přičinění pachatelova« v § 127 tr. zák. č. 6063.
- — v použitelnosti této státi zákona nevdá, že stav bezbrannosti nebo bezvědomí osoby ženské je v příčinné spojitosti s činností pachatelovou, nespádala-li jen činnost ta pod hledisko § 125 tr. zák. č. 6063.
- — **podľa slov práva:** ustanovení § 232, č. 2 tr. zák. předpokládá takový fyzický nebo psychický stav u ženy, který jí podle zákonů přírody překáží, aby projevila svoji vůli, nebo aby se bránila proti útokům č. 5819.
- — o soulož ve smyslu § 232 tr. zák. — tedy o dokonáný trestný čin a nikoli jen o pokus — jde i tehdy, snažil-li se sice pachatel o immissio penis, avšak nepodařilo se mu to zcela, t. j. tak, aby úd přešel přes hymen č. 5960.
- — nelze-li uznat obžalovaného vinným zločinem násilného smilstva (§ 232 tr. zák.) pre nedostatok zákonitého súkromného návrhu, treba čin jeho posúdiť s hľadiska přečinu neoprávněného porušení osobnej slobody podľa § 323 tr. zák. č. 5915.

Souběh: popřel-li nalézací soud souběh zákonů trestních, lze uplatnit důvod zmatečnosti podle č. 10 § 281 tr. ř. v neprospěch obžalovaného jen tehdy, nebyl-li čin podřaděn pod nejpřísnější ustanovení zákona; to lze však jen s tím omezením, že se zmateční stížnost státního zástupce domáhá podřadění toliko pod ustanovení, které je nejpřísnější; podřaděním pod nejpřísnější zákon je státní zástupce uspokojen a není přípustno, aby čin zůstal ještě podřaděn pod další souběžné trestní zákony č. 5809.

- souběh předpisu § 127 tr. zák. s předpisem § 501 tr. zák. je možný č. 5809.
- souběh zákonných předpisů § 14, č. 2 a č. 5 zákona na ochranu republiky je možný č. 5807.
- krádež spáchaná s předměty uvedenými v § 174-I a) tr. zák. může se sbíhati se zločiny podle § 81 a 98, písm. b) tr. zák., když pachatel, při činu dopa-

dený, ještě než odcizil cizí věc, použil zbraně, aby zmařil své zadržení č. 5968.

— ke vzájemnému poměru činností uvedených v odst. 1 až 3 § 6, č. 2 zákona na ochranu republiky s hlediska možnosti souběhu č. 5988.

— viz též s ú b e h.

Soud zrušovací: rozsah příslušnosti nejvyššího soudu jako soudu zrušovacieho č. 5803.

— zrušovací soud není povolán rozhodovati o stížnosti do usnesení vrchního soudu jako sborového soudu druhé stolice č. 5803.

— nejvyššímu soudu je se omezití na rozhodnutí o odmítnutí celého sborového soudu druhé stolice, i když stěžovatel zároveň s ním odmítá i jiné soudy nižší kategorie č. 6054.

— o zamítnutí celého okresního soudu rozhoduje vrchní soud č. 6054.

Soudce: disc. rozh: porušení povinností uložených soudci v § 2 zákona č. 46/1868 ř. z. a v §§ 45 až 47 patentu č. 81/1863 ř. z., odstranil-li ze spisů zápis o výslechu obviněného, jímž byl sám nařčen z trestného činu, a nahradil-li jej jiným zápisem, neobsahujícím takové obvinění, čával-li si komisi výlohy platit přímo a hotově stranou, a tykal-li si při projednávání sporu s právním zástupcem jedné ze stran č. 308 dis.

— služební přečin podle § 2 zákona č. 46/1868 ř. z., nazval-li soudce svědka »denunciantem« č. 309 dis.

— poměr zodpovědnosti sudcu podľa trestných zákonov a podľa zákona disciplinárneho č. 310 dis.

— disciplinárnu zodpovednosť sudcu odsúdeného podľa niektorého trestného zákona treba vždy skúmať osobitne s toho hľadiska, či príslušný jeho čin a odsúdenie zaň sú podľa okolností prípadu spôsobilé poškodiť úradné alebo stavovské záujmy chránené disciplinárnym zákonom č. 310 dis.

— použitie tejto zásady, bol-li sudca odsúdený za prestupok, ktorého sa dopustil riadiac motorové vozidlo č. 310 dis.

— je hrubým porušením povinností nesporného soudce a proto služebním přečinem podle § 2 zákona č. 46/1868 ř. z., opomně-li soudce chrániti svěřené mu zájmy osob zákonem chráněných a tím umožní spáchání zpronevěř notářem, nebo aspoň usnadní utajování zpronevěř těch po delší dobu č. 314 dis.

Soutěž nekalá: zák. ze dne 15. července 1927, č. 111 Sb. z. a n.: ke skutkové podstatě přestupků nekalé reklamy podle § 25 zákona proti nekalé soutěži se po stránce subjektivní nezbytně vyžaduje, aby pachatel znal nepravdivost a klamavost použitého údaje č. 5973.

— — považoval-li pachatel údaj mylně za pravdivý, není tu vůbec tohoto vědomí o jeho nepravdivosti a klamavosti a nesejde na tom, zda byl tento omyl zaviněn nedbalostí nebo nedostatkem bedlivosti pachatele č. 5973.

— — jen omyl v otázce, zda jde o údaje nepravdivé a způsobilé poškodití podnik, rovná se nedostatku vědomí [§ 2 e) tr. zák.], na němž záleží s hlediska přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži č. 5788.

— — domnění původce projevu, že se projev nepříčí trestnímu zákonu, třebaš vyvolané poradou s právníkem, zůstává omylem o trestněprávních následcích činu a tudíž právním omylem v oboru trestního zákona (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 5788.

— — skutková podstata tohoto přečinu není vyloučena tím, že údaje byly učiněny ve formě otázek č. 5788.

— — pro hospodářské boje, podporované živnostenskými společenstvy, neplatí nic jiného, než co platí všeobecně o přípustnosti soutěže; nelze proto nedostatek bezprávnosti projevu dovozovati z toho, že se projev stal u výkonu společenstevní funkce; omyl v tomto směru není omylem v oboru práva správního [§ 2 e) tr. zák.], nýbrž omylem v oboru práva trestního (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 5788.

— — přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži se dopouští i ten, kdo údaje tam uvedené učiní i jen jedné osobě, třebaš důvěrně č. 5995.

— — s hlediska přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži není třeba porovnávatí jakost obojího výrobku po jiných stránkách, jakmile je jisto, že ona určitá vlastnost, již pachatel odůvodňoval tvrzenou lepší jakost svého výrobku, byla mu jím přikládána nepravdivě č. 6071.

— — přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži není deliktem výsledčným, nýbrž ohrožovacím č. 6071.

— — pro posouzení otázky, zda se stalo závadné jednání za účelem soutěže a ve styku zákaznickém a zda bylo způsobilé poškodití podnik, nesejde na tom, že postižený sám poslal k pachateli osoby, vůči nimž se pak pachatel činu dopustil, přišly-li jen ony osoby k pachateli jako zákazníci a on s nimi jako se zákazníky jednal č. 6071.

— — pro skutkovou podstatu přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži po stránce subjektivní nestačí pouhá nedbalost pachatelova. Nevyžaduje se však ani, aby byl pachatel přímo přesvědčen a nepravdivosti svých údajů; stačí tu i dolus eventualis č. 6071.

— — nemůže dojít k záměně ve smyslu § 29 zákona proti nekalé soutěži, vydá-li pachatel zákazníkovi, žádajícímu výrobek jiného podniku, sice výrobek svůj, avšak hned na to upozorní č. 6071.

Spolčenie k podpaľačstvu: zločin podľa § 428 tr. zák. je samostatným trestným činom a už dokonaným, keď k nemu pristúpil prípravný čin; v takom prípade nemožno ani per analogiam prihliadnúť na ustanovenia o netrestateľnom pokuse podľa § 67 tr. zák. a o beztrestnosti podpaľačstva podľa § 427 tr. zák. č. 5938.

Společnost československá obilní: č. 6012.

Spolupachatel: kdo se ve společném úmyslu připojil k trestné činnosti osob vniknuvších násilně do cizího příbytku, je spolupachatelem, nikoli jen spoluvinníkem zločinu podle § 83 tr. zák., třebaš tam nevnikl zároveň s ostatními, nýbrž teprve později č. 5820.

Spolupachatel'stvo: nejde o spolupachatel'stvo (§ 70 tr. zák.) na zločine podľa § 330 tr. zák. u všetkých obžalovaných, jestliže len jeden z nich, a to v neprítomnosti druhých a bez predchodzej dohody s nimi, násilne vnikol do bytu (miestnosti atď.) iného a títo potom — nepoužívajúc nijakého násilia, ale vediac, že prvý vinník ta vnikol násilím — vošli do tejže miestnosti; činnosť týchto druhých vinníkov naplňuje skutkovú podstatu přečinu podľa § 332 tr. zák. č. 5859.

Spoluvina: byl-li majetek zapálen z podnětu jeho majitele, je pachatelem majitel, neboť svým chováním zjednal nezbytný předpoklad pro činnost paříče, který je pouhým spoluvinníkem podle § 5 tr. zák. a §§ 169 nebo 170, 197, 200, 203 tr. zák. č. 5786.

— kdo se ve společném úmyslu připojil k trestné činnosti osob vniknuvších násilně do cizího příbytku, je spolupachatelem, nikoli jen spoluvinníkem zločinu podle § 83 tr. zák., třebaš tam nevnikl zároveň s ostatními, nýbrž teprve později č. 5820.

— přičítají-li se pachateli i výsledky neobmyslené, jako v případech, kde stačí nepřímý úmysl (§§ 140, 152 tr. zák.), sluší je přičítati též spoluvinníku č. 5849.

— spoluvinník je zbaven odpovědnosti, šel-li pachatel dále (zasadil ránu holí), než spoluvinník zamýšlel (aby udeřil rukou); je však bez významu, vybočil-li pachatel z mezi příkazu návodcova jen takovým způsobem, že se jeho jednání v podstatě neliší od jednání, k němuž zavdal návodce podnět (pohlíček — pohlavek) č. 5849.

— návod k trestnému činu (§ 5 tr. zák.) nemusí gramaticky vyjadřovati výzvu k činu (rozkaz, radu, poučení, pochvalu); stačí, že výrok mohl být osobou, již svědčil, pojímán za výzvu k činu a návodcem byl také tak míněn č. 5928.

Sprenevera v úrade: subjektívna stránka skutkovej podstaty zločinu sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák. č. 181/1963 z. z.

- zpronevěry v úradě, spáchané sice stejným způsobem, ve stejném úmyslu a na škodu téže osoby, avšak tak, že mezi nimi uplynula dlouhá doba a nebylo zjištěno nic, z čeho by bylo možno usuzovati, že vinník i v mezidobí pokračoval ve svém zločinném rozhodnutí, netvoří jeden pokračovací trestný čin, ale jest každou z nich posuzovati samostatně č. 6019.

Státní vězení viz vězení státní.

Stíhání: stíháním podle § 18, odst. 1 zákona o ochraně čti není toliko podání žádosti za trestní stíhání podle § 17, odst. 1 téhož zákona, již se trestní řízení zahajuje, nýbrž jsou jím i úkony, jimiž se v trestním řízení pokračuje č. 5869.

Stížnost: zmateční stížnost do usnesení nalézacího soudu, jímž bylo trestní řízení podle § 46, odst. 3 a § 259, odst. 2 tr. ř. zastaveno, je pokládána za stížnost, o níž rozhodne sborový soud druhé stolice č. 5841.

- zmateční viz zmateční stížnost.

Stranictví: stranictvím podle §§ 104, 105 tr. z. je nejen přímé zasazování se o zájmy strany, nýbrž i stranická blahovůle nebo přízeň, projevovaná straně; stačí, je-li poskytování darů prováděno u úplatce snahou získati si a udržeti si též budoucně onu stranickou blahovůli a přízeň úředníkovu; stranictvím jsou také výhody a úlevy, poskytované úředníkem straně, jakožto projev jeho blahovůle, nesrovnávaní se s jeho povinností, býti při styku se stranami naprosto nestranný č. 5899.

Sťažnosť: taktiež proti dodatočnému usneseniu vrchného súdu ako súdu odvolacieho, doplnujúceho výrok rozsudku o povinnosti hradit náklady trestného pokračovania (§ 479, odst. 3 tr. p.), je opravný prostriedok nepriпустný č. 5822.

- proti usneseniu vrchného súdu, odmietajúceho sťažnosť proti usneseniu krajského súdu, ktorým tento súd ako súd odvolací zrušil podľa § 384, č. 4 tr. p. rozsudok okresného súdu, je sťažnosť vylúčená ustanovením § 556, odst. 1 tr. p. č. 5834.
- stížnosť proti usnesení vrchného soudu, jímž byla zamítnuta stížnosť do usnesení obžalobního senátu, vynesenému v druhé stolici, je nepřipustná č. 5871.
- sťažnosť proti usneseniu disciplinárneho súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť obhájcu obvineného advokáta o vydanie rozsudku najvyššieho súdu v disciplinárnej veci, je zákonom vylúčená, lebo advokátsky poriadok nemá obdobného ustanovenia ako § 378 tr. p. č. 324 dis.

Subsidiarita: v poměru subsidiarity ke skutkové podstatě zločinu vojenské zrády, spáchané vyzvídáním podle § 6, č. 2, odst. 2 zákona na ochranu republiky, může býti jen taková přípravná činnost ve smyslu § 6, č. 2, odst. 3 téhož zákona, která míří k onomu vyzvídání, a tedy jen takové spolčení a vejiti ve styk s cizí mocí neb s cizími činiteli, které spadá do doby před výzvědnou činností a připravuje ji, nikoli i následující přípravná činnost, směřující ke skutečnému vyzrazení vojenského tajemství podle § 6, č. 2, odst. 1 zákona; taková činnost je subsidiární jen v poměru ke skutkové podstatě zločinu podle § 6, č. 2, odst. 1 a nikoli odst. 2 cit. zákona č. 5988.

Suspendovanie trestného pokračovania: od účinnosti zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., ktorý nemá obdobného ustanovenia ako § 27 zrušeného zák. č. 181/1963 z. z., nemôže suspendovaním trestného pokračovania nastáť stavenie premĺčania č. 6031.

Suspensia: predpisy §§ 4, 5 zák. č. XXVIII:1887 netýkajú sa suspenzie ako trestu vymieraného disciplinárnym súdom po prevedení pravidelného disciplinárneho pokračovania č. 346 dis.

Súbeh ideálny: vznikol-li vinník neoprávnene násilím do bytu poškodenej osoby, vyhrážajúc jej pri tom zabitím, nelze túto vyhrážku kvalifikovať samostatne za prestupok podľa § 41 tr. zák. prest.; je absorbovaná už skutkovou podstatou zločinu podľa § 330 tr. zák. č. 181/1963 z. z.

— — ak svedok, ktorého obžalovaný navádzal ku krivému svedectvu, pred súdom skutočne krive svedčil, nebol však pre nejakú zákonnú príčinu sprisahany a v dôsledku toho bol uznaný vinným nie krivým svedectvom, ale len prečinom nadrôžovania podľa § 374 tr. zák., je činnosť obžalovaného ako návodcu, aj keď jeho úmysel smeroval tiež k činu podľa § 69, č. 1, § 374 tr. zák., v ideálnom súbehu so zločinom podľa § 222 tr. zák.; preto treba jeho čin v smysle § 95 tr. zák. kvalifikovať za zločin podľa § 222 tr. zák. č. 181/1963 z. z.

— — vyhrážal-li vinník orgánu vrchnosti vraždou preto, aby ho prinútil k rozhodnutiu, ktorým by vinník dosiahol majetkového prospechu (podľa rozhodnutia, ktorým by vinník dosiahol majetkového prospechu (podľa pory v nezamestnanosti), treba jeho čin kvalifikovať v smysle § 95 tr. zák. za zločin vydieračstva podľa §§ 350, 353, č. 1 tr. zák. č. 181/1963 z. z.

— — jestliže všechny závadné výrazy, použité obžalovaným, byly obsaženy v jednom článku a směřovaly proti témuž soukromému žalobci, jest lehčí trestný čin — urážka — zahrnut v kvalifikaci těžšího trestného činu — pomluvy — takže je třeba oba skutky podřaditi podle § 95 tr. zák. pouze pod přísnější ustanovení § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. č. 5976.

— — predniesol-li vinník v jednej súvislosti hneď za sebou dva výroky, z ktorých jeden obsahoval priamu hrozbu násilím proti orgánu vrchnosti a druhý výzvu k shromaždenému davu, aby sa tohoto násilia dopustil, ide o jeden čin (§ 95 tr. zák.), ktorým byly porušené ustanovenia § 4, odst. 2 zák. č. 181/1963 z. z. a § 15, č. 2 zákona č. 50/1923 Sb. z. a n. č. 6038.

— — ak bolo na základe vzájomného ujednania vinníkov dieťa nemanželskej matky, ktorá ho skutočne porodila, zapísané do matriky narodených ako dieťa inej ženy, bol v smysle § 254 tr. zák. zmenený pôvod a tým aj rodinný stav dieťaťa a spoločnú činnosť vinníkov treba kvalifikovať ako spolupachateľstvo podľa § 70 tr. zák.; je nerozhodné, že sa zúčastnené ženy samy nedostavily k matrikárovi cieľom zapísania nepravdivého údajá do matriky narodených č. 6087.

— — ideálny súbeh tohoto trestného činu s prečinom podľa § 400, odst. 1 tr. zák. č. 181/1963 z. z.

— — vid' tiež souběh.

— — **materiálny:** materiálny súbeh prečinu podľa § 18, odst. 3 zákona č. 126/1933 Sb. z. a n. so zločinom podľa § 2 zákona na ochranu republiky č. 181/1963 z. z.

— — prečin ťažkého poškodenia na tele nie je absorbovaný prečinom násilia proti orgánu vrchnosti č. 5793.

— — vid' tiež souběh.

Súdnictvo vo veciach volieb členov NS.: zákonný článok XV:1899 (o súdnictve vo veciach volieb členov Národného zhromaždenia) platí aj pri teraz platnom usporiadaní volieb podľa kandidátnych listín volebných strán a skupín č. 5794.

— — »vykonávanie vlivu na výsledek volby« je už v podporovaní niektorej strany č. 5794.

Súkromný návrh vid' návrh súkromný.

Svädění ke zneužití úřední moci: ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. č. 181/1963 z. z.

— — skutečné svedění ke stranictví není náležitostí skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. zák.; trestný je i ten, komu se nezdaří úmysl svěditi úředníka ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti č. 5798.

— — jde-li o trvalé spojení mezi úplatcem a úředníkem, takže poskytnuté dary jsou jen jednotlivými články celkového řetězu úplatků, stačí, byl-li dar poskytnut po skončení jednotlivých dílčích prací; v takovém případě dar, jehož částka je závislá na způsobu, jak se úředník zachová k úplatci, je nejen příslibem do budoucna, nýbrž i vyrovnáním slibu, byť i jen mlčky za-

ručeného předcházejícím chováním úplatcovým vůči úředníku před jeho rozhodnutím č. 5798.

- jde o rozhodování věci veřejných, týká-li se přípravy rozhodnutí dotýkajících se zájmů státních financí č. 5798.
- poměr skutkových podstat podle §§ 2, 4 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n. ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. č. 5798.
- není poskytnutím pouhé úlevy podle § 2 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n., nýbrž porušováním úředních povinností podle § 105 tr. zák., jde-li o stranickou blahovůli úředníka vůči úplatci, jdoucí na úkor pečlivosti prací, prováděných na drážním objektu, jak byla zajištěna předpisem a podmínkami zadávacího listu č. 5798.
- předpisy zákona č. 178/1924 Sb. z. a n. platí podpůrně v poměru k předpisům §§ 104, 105 tr. zák. č. 5798.
- nejde o důvod zmatečnosti podle č. 3 § 281 tr. ř. (§ 260, č. 1 tr. ř.), byly-li v rozsudkovém výroku uvedeny právní pojmy »stranictví« a »porušení úřední povinnosti« vedle sebe, neboť stranictví podle § 105 tr. z. je jen jednou z možných forem porušení úřední povinnosti č. 5899.
- ke skutkovým podstatám zločinů svádní ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. z. a brání darů ve věcech úředních podle § 104 tr. z. není třeba, aby skutečně došlo ke stranickému obstarávání úředních prací č. 5899.
- jde-li o trvalé spojení mezi úplatcem a úředníkem, za něhož bylo poskytnuto více úplatků z téhož podnětu, nelze se spokojiti s tím, aby poskytování a přijímání peněžitých částek bylo hodnoceno s hlediska každého jednotlivého daru samostatně ve vztahu k určitému úseku služební činnosti úředníkovy, nýbrž nutno hodnotiti je i v jejich souhrnném celku ve vztahu k veškeré jeho úřední činnosti č. 5899.
- »stranictvím« podle §§ 104, 105 tr. z. je nejen přímé zasazování se o zájmy strany, nýbrž i stranická blahovůle nebo přízeň projevovaná straně; stačí, je-li poskytování darů prováděno u úplatce snahou získati si a udržeti si též i budoucně onu stranickou blahovůli a přízeň úředníkovu č. 5899.
- »stranictvím« podle §§ 104, 105 tr. z. jsou také »výhody a úlevy« (§ 2 zákona č. 178/1924 Sb. z. a n.), poskytované úředníkem straně jakožto projev jeho blahovůle, nesrovnávající se s jeho povinností, býti při styku se stranami naprosto nestranný č. 5899.
- v poskytnutí daru úředníku v době, kdy úřad již rozhodl o věci, lze spatřovati zločin podle § 105 tr. zák. pouze tehdy, pokud je tu ještě jakákoli možnost dalšího spolupůsobení na konečném rozhodnutí č. 5942.
- pod skutkovou podstatu přečinu úplatkářství a nikoli zločinu podle § 105 tr. zák. lze podřaditi poskytování darů za účelem upuštění od různých výtek výhradně tehdy, jsou-li tyto výtky bezdůvodné č. 5942.

Svedok: dieťa (syn, dcéra) osoby, ktorá je švagrom obvineného, nie je k obvinenému v pomere označenom v § 205, č. 1 tr. p. č. 5853.

Svědectví křivé: zločin křivého svědectví podle § 199, písm. a) tr. zák. vyžaduje po stránce subjektivní úmysl vypověděti vědomě nepravdu, to jest vypověděti něco, co pachatel subjektivně nepokládá za pravdu. Nestáčí nedbalost co do onoho vědomí č. 6064.

Svědék: nejde o důvod zmatečnosti podle č. 3 § 281 tr. ř., byla-li za svědka slyšena osoba, která byla před tím proti předpisu § 241 tr. ř. přítomna hlavnému přelíčení č. 5798.

- nebylo-li osvědčeno, že svědek, vzdávši se v předběžném řízení podle § 152 tr. ř. vypovědi, je nyní ochoten vypovídati, smí býti návrh na jeho výslech zamítnut beze zmatku č. 4 § 281 tr. ř. č. 6065.

Škoda: škodou ve smyslu § 1 zákona o maření exekuce je rozuměti škodu, kterou utrpěli vymáhající věřitelé tím, že nedosáhli uspokojení svých pohledávek cestou zmařené exekuce, kterou se ho domáhali č. 6029.

- škoda se rovná výši vymáhaných pohledávek, ovšem nemůže přesahovati cenu odstraněných zabavených věcí, pokud se týče výtěžek, jehož by se

bylo pravděpodobně dosáhlo jejich exekucním prodejem. Pro její určení je rozhodná doba, kdy byl čin spáchán č. 6029.

Státní obvodní lékař: nie je členom, ale len orgánom vrchnosti v smysle zák. č. XL:1914 č. 5845.

Telegrafy: zák. ze dne 20. prosince 1923, č. 9 Sb. z. a n. z r. 1924: pokud je bývalý radiokoncesionář oprávněn beztrestně přechovávatí odhlášené radio-telefonní zařízení, nedopouští se jeho, o sobě neoprávněným, používáním přečinu podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb. z. a n., nýbrž administrativního přestupku podle § 24, odst. 6 téhož zákona č. 5939.

Tisk: zák. ze dne 17. prosince 1862, č. 6 ř. z. z r. 1863: pro povahu tiskopisu podle § 4 tisk. zákona č. 6/1863 ř. z. nerozhoduje, zda spis, pokud nebyl vytištěn tiskařským lisem, byl zhotoven mechanickým způsobem, nýbrž zda byl takto rozmnožen jako plod literatury a umění; byl-li psacím strojem zhotoven jediný leták, nejde o tiskopis ve smyslu zákona a nevzchází pro jeho zhotovitele a rozšiřovatele povinnosti, uložené druhou částkou tiskového zákona č. 6/1863 ř. z. k zachování pořádku ve věcech tiskových č. 5924.

— zák. ze dne 30. května 1924, č. 124 Sb. z. a n. (ve znění vyhl. č. 145/1933 Sb. z. a n.):

- § 1: bylo-li rozsudkem nalézacího soudu rozhodnuto o obžalobě pro přečin podle § 1 zákona, jest opravným prostředkem proti němu zmateční stížnost bez ohledu na to, zda rozhodoval senát pětičlenný nebo — ježto se strany vzdaly účasti kmetů podle § 16, odst. 2 zákona — senát tříčlenný a zda rozsudek kvalifikuje žalobní čin jako přečin, nebo, použij § 262 tr. ř., jako přestupek č. 5992.
- — původcem ve smyslu § 1, odst. 3 zákona je ten, kdo vyvinul činnost v tomto zákonném ustanovení uvedenou za tím účelem, aby zpráva byla uveřejněna právě v tom tiskopise, o který v konkrétním případě jde č. 6045.
- — kdo sepsal urážlivou zprávu pro určitý časopis, v němž byla pak uveřejněna, neodpovídá trestně jako informátor, byla-li zpráva bez jeho vědomí a souhlasu dále uveřejněna v jiném časopise nebo dále rozšiřována č. 6045.
- — zdrojem úsudku soudu o tom, zda souzený článek napadá s hlediska průměrného čtenáře čest osoby, vystupující jako soukromý žalobce, nemusí býti jen znění tohoto článku, nýbrž mohou jím býti po případě i jiné zjevy a události běžného života, na něž je v článku naráženo č. 6077.
- — průměrný čtenář čerpá znalost denních událostí z více pramenů (časopisů) č. 6077.
- § 4: ustanovení § 4 zákona sú k § 1 podporné, takže § 4 sa užije len vtedy, ak sa nedokáže, že zodpovedný redaktor je pôvodcom zprávy, resp. že zpráva bola uveřejněna s jeho vědomím č. 5950.
- — odpovědný redaktor není zproštěn odpovědností za zanedbání povinné pozornosti podle § 4 tím, že byl v době uveřejnění závadné zprávy na dovoleně, neoznámil-li úřadu změnu v redakci (§ 11 tiskového zákona) č. 6045.
- § 7: soud, ukládající odpovědnému redaktorovi a vydavateli uveřejnění rozsudku po rozumu § 7, odst. 1 zákona, nesmí se odchýliti od velkých ustanovení, která obsahuje o čase a způsobu uveřejnění § 8 zákona č. 5949.
- §§ 10—11: předmětem sankce § 11, odst. 3 tiskové novely může býti jen tiskopis, v němž byla uveřejněna zpráva, pro niž došlo k trestnímu řízení a k rozhodnutí o ručení ve smyslu § 10 cit. zákona č. 5994.

- totožnosť tiskopisu není však rušena pouhou změnou jeho označení; otázku, zda jde o týž tiskopis, jest i v případech § 9, odst. 3 a § 11, odst. 4 tisk. nov. řešiti obdobně podle § 14, odst. 3 tisk. nov. a § 34, čís. 3 zákona na ochr. rep. čís. 5994.
- vlastníku a vydavateli periodického tiskopisu, v němž byl uveřejněn urážlivý článek, nelze uložití ručení za útraty trestního řízení, jichž náhrada byla uložena osobě, která není ani vlastníkem, ani vydavatelem, ani redaktorem onoho časopisu čís. 6055.
- do nařízení, vydaného podle § 11, odst. 3 tiskové novely není řádného opravného prostředku čís. 5994.
- § 12: obžalovaný, který je zároveň vlastníkem a vydavatelem periodického časopisu a který bol přítomný při vyhlášení rozsudku odvolacieho soudu, může uplatnit opravné prostředky prislúchajúce mu podľa § 12, odst. 3 zák. len v trojdňovej lehote počítajúc od vyhlásenia rozsudku, nie teprv od doby, keď mu bol ako vlastníkovi a vydavateľovi rozsudok doručený čís. 6085.
- § 13: podmienkou, aby trestná zodpovednosť v smysle § 13, písm. a) zákona prešla z nakladateľa (vydavateľa) neperiodického tlačiva na tlačiaru, je, aby nakladateľ (vydavateľ) neboť známy, tedy zrejme, aby nemohol byť stíhaný a postavený pred tuzemský súd čís. 5912.
- zák. ze dne 10. července 1933, čís. 126 Sb. z. a n.: prečin podľa § 18, odst. 3 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n. je formálnym deliktom tlačovým; chráneným právnym statkom nie je tu priamo Československý štát, ale tlač sama čís. 5789.
- materiálny súbeh tohoto prečinu so zločinom podľa § 2 zákona na ochr. rep. čís. 5789.
- nejde o »plátný zákaz« podľa § 18, odst. 3 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., pozbyl-li zákaz dovozu, dopravy nebo rozširování cizozemského časopisu podľa § 10, odst. 2 téhož zákona ve znění čl. V. zákona čís. 140/1934 Sb. z. a n., po prípade podľa § 26 zákona čís. 6/1863 ř. z. a § 19, odst. 4 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., právní účinnosti uplynutím doby dvou let ode dne vyhlášení zakazu a nebyl-li opakován čís. 5811.

Tiskopis: pro povahu tiskopisu podle § 4 tisk. zákona čís. 6/1863 ř. z. nerozhoduje, zda spis, pokud nebyl vytištěn tiskařským lisem, byl zhotoven mechanickým způsobem, nýbrž zda byl takto rozmnožen jako plod literatury a umění; byl-li psacím strojem zhotoven jediný leták, nejde o tiskopis ve smyslu zákona a nevycházejí pro jeho zhotovitele a rozšiřovatele povinnosti, uložené druhou částkou tiskového zákona čís. 6/1863 ř. z. k zachování pořádku ve věcech tiskových čís. 5924.

Tlač: jestliže nie je známe ani miesto tlače, ani miesto rozširovania, tlačivo je však podpísané pôvodcom, je príslušný ku stíhaniu vinníka pre trestný čin, spáchaný obsahom tlačiva, onen súd, v obvode ktorého prebýva na tlačive podpísaná osoba (pôvodca); (§ 486 tr. ř. z. r. 1873, § 562 tr. p. z. r. 1896) čís. 6039.

Tlačiar: podmienkou, aby trestná zodpovednosť v smysle § 13, písm. a) zákona čís. 124/1923 v znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. prešla z nakladateľa (vydavateľa) neperiodického tlačiva na tlačiaru, je, aby nakladateľ (vydavateľ) neboť známy, tedy zrejme, aby nemohol byť stíhaný a postavený pred tuzemský súd čís. 5912.

Tlupa: osm pachatelů nutno označiti za »tlupu« a pobiti poškozených za »nášiti vykonané na osobách« čís. 5951.

Totožnosť činu: k otázke totožnosti činu (§ 325, odst. 1, 2 tr. p.) čís. 5789.

— totožnosť činu v smysle § 325, odst. 2 tr. p. nie je porušená, jestliže súd posudzuje zistený čin obžalovaného podľa inej eventuality skutkovej podstaty než obžaloba čís. 5974.

Trest: pri prečinoch v smysle zákona čís. 123/1931 Sb. z. a n. štátne väzenie nie je zákonným trestom (§ 1, odst. 1, čís. 2, § 9, odst. 2 cit. zákona) čís. 5794.

— padělal-li vinník peníze potom, co byl podle zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. podmíněně propuštěn po odpykání dvou třetin trestu uloženého pro některý zločin podle zákona čís. 269/1919 Sb. z. a n., jsou tu podmínky pro použití vyšší trestní sazby podle § 1, odst. 2 tohoto zákona čís. 5796.

— ustanovení § 3 zákona čís. 131/1867 ř. z. o zostření trestu těžkého (i doživotního) žaláře v náhradu za zrušené držení odsouzeného v železech platí pro celý obor hmotného práva trestního čís. 5796.

— podle § 20, čís. 2 zákona čís. 241/1922 Sb. z. a n. lze uložití trest na penězích vedle trestu na svobodě jen při použití druhé sazby trestní, byl-li totiž čin spáchaný po živnostensku; uložil-li soud vedlejší trest peněžité, ač nebyla zjištěna tato okolnost v zákoně jmenovitě uvedená, vykročil z mezí zákonné sazby trestní čís. 5814.

— do trestu štátneho väzenia treba podľa § 4, odst. 2 zák. čís. 123/1931 Sb. z. a n. započítat vždy celú väzbu, nehládajac na to, či bola zavinená alebo nie čís. 5825.

— vypovědění ze země podle § 19 f) tr. zák. není pouhým zostřením trestu; je proto přípustnost odvolání z výroku o vypovědění ze země posuzovati nezávisle na podmínkách § 283, odst. 1 tr. ř. čís. 5886.

— sazba podle druhého odstavce § 100 tr. zák. je samostatnou sazbou jediné, zakládá-li se na přitěžujících okolnostech (počtem pěti) v tomto ustanovení jmenovitě uvedených čís. 5891.

— opírá-li se však použití předpisu druhého odstavce § 100 tr. zák. o jiné přitěžující okolnosti označené zde toliko všeobecně, nejde o zvláštní zákonnou sazbou, nýbrž pouze o stupeň jednotné trestní sazby (od šesti měsíců do pěti let) čís. 5891.

— přitěžujícími okolnostmi v § 100, odst. 2 tr. zák. všeobecně označenými mohou být toliko takové, jež se rovnají svým významem a svou důležitostí přitěžujícím okolnostem jmenovitě tam uvedeným čís. 5891.

— předpisu § 1, odst. 1 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. nelze použiti, jde-li o odsouzení k jiným trestům, nežli k trestu peněžitému nebo k trestu na svobodě, jakož i jde-li o odsouzení s prominutím trestu neb upuštěním od něho čís. 5901.

— bylo-li upuštěno od uložení trestu podle § 6 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n., nelze se zabývatí otázkou podmíněnosti odsouzení podle zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. čís. 5902.

— předpis § 325, odst. 1 tr. ř. (§ 344, čís. 8 tr. ř.) neukládá předsedovi porotního soudu, aby vložil porotcům zákonně sazby trestní čís. 5903.

— byl-li trest doživotního žaláře zmírněn podle § 338, odst. 2 tr. ř., nesmí trvání dočasného trestu přesahovati dvacet let (§ 17 tr. zák., § 344, čís. 12 tr. ř.) čís. 5903.

— jsou-li přednětem pozdějšího rozsudku trestné činy spáchané jednak před vynesením dřívějšího rozsudku, jednak po něm, nelze použiti § 265 tr. ř., je-li čin, spáchaný po vynesení dřívějšího rozsudku, podle zásad o souběhu trestných činů (§§ 34, 35, 267 tr. zák.) rozhodný pro výměru trestu v pozdějším rozsudku nebo je-li stejně trestný jako čin spáchaný před vynesením dřívějšího rozsudku čís. 6003.

— ustanovení § 265 tr. ř. nutno však v takovémto případě použiti, je-li delikt, spáchaný po vynesení dřívějšího rozsudku, mírněji trestný než delikt spáchaný před jeho vynesením čís. 6003.

— byl-li obžalovaný před vydáním rozsudku o trestném činu, na který je v zákoně uložen trest smrti, odsouzen pro trestné činy spáchané po tomto

- restném činu, je pri vyměřování trestu podle § 1, odst. 1 zákona čis. 91/1934 Sb. z. a n. použití ustanovení § 265 tr. ř., třebaže je překročení horní hranice uvedené trestní sazby pojmově vyloučeno čis. 6040.
- zákaz § 290, odst. 2 tr. ř. se vztahuje i na uveřejnění rozsudku podle § 12 zák. o ochr. cti čis. 6049.
- propadnutí zbraně podle § 36 zbrojního patentu jako vedlejší trest může být vysloveno jen u zbraně, pro jejíž nošení byl pachatel odsouzen, a to jen tehdy, patří-li pachatel samému nebo osobě, která se zaviněně zúčastnila jejího neoprávněného nošení čis. 6056.
- za propadlou může být prohlášena jen zbraň neoprávněně nošená, nikoli i zbraň pouze držaná (pokud nejde o zbraň zakázanou ve smyslu §§ 2, 8, 32 zbrojního patentu, jejíž držení již samo o sobě je soudně trestné) čis. 6056.
- pro otázku, zda je tu druhá z obou podmínek, za kterých má být podle § 25, odst. 5, věta první, zákona o trestném soudnictví nad mládeží užito ustanovení první hlavy zákona toho na sbíhající se trestný čin spáchaný vinníkem po dokonáném osmnáctém jeho roce, rozhoduje délka trestu na čin ten stanoveného, nikoliv okolnost, zda trest ten je či není těžší, nežli trest zavření, stanovený § 8 uvedeného zákona na čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem čis. 6088.
- paragraf 1, odst. 1 zákona čis. 91/1934 Sb. z. a n. stanoví trestní sazbu těžkého žaláře od patnácti let na doživotí čis. 6040.
- **podľa slov. práva:** keďže trest káznice stanovený v § 349, odst. 1 tr. zák., nemôže byť so zreteľom na ustanovenie § 100 tr. zák. predĺžený, je prítlačujúcou okolnosťou, dopustil-li sa pachateľ v dvoch prípadoch zločinu ľúpeže kvalifikovanej podľa § 349, odst. 1, čis. 2 tr. zák. čis. 5790.
- má-li trestní sazba vězení (na př. § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.) spodní hranici vyšší, než stanoví § 25 tr. z., je možno s použitím § 92 tr. z. vyměřiti trest vězení (uzamčení — § 2, č. 2 zák. č. 284/1920 Sb. z. a n.) pod onou spodní hranicí a není nutno zaměnití jej v trest peněžitý čis. 5842.
- při korekcionalizácii zločinu na přečin (§§ 92, 20 tr. zák.) treba použiť zákonných ustanovení, platných pre přečiny, i čo do trvania vedľajších trestov straty úradu a volebného práva do obcí čis. 5848.
- i pri zamietnutí odvolania žalobcu čo do použitia § 92 tr. zák. môže odvolací súd zvýšiť obžalovanému trest, aj keď sa žalobca súčasne neodvolal pre nízku výmeru trestu podľa § 382 tr. p. čis. 5851.
- odvolanie čo do použitia § 92 tr. zák. obsahuje v sebe i žiadosť o zvýšenie trestu čis. 5851.
- porušenie zákona v ustanovení § 2, čis. 6 zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. a zmatečnost výroku o treste podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li súd obžalovanému ako hlavný trest podľa § 12, čis. 2 zákona na ochr. rep. trest káznice (v trvaní dvoch rokov) na miesto žalára čis. 5863.
- porušenie zákona v ustanovení § 1, odst. 2 a § 377 tr. zák., keď proti predpisu § 3, čis. 3 zákona čis. 75/1919 Sb. z. a n. v znení vyhlášky mín. vnútra čis. 123/1933 Sb. z. a n. a výslovnému ustanoveniu § 377 tr. zák. uložil súd obžalovanému aj vedľajší trest straty práva volebného čis. 5885.
- pri vymereaní náhradného trestu na slobode podľa § 8, odst. 4 zákona čis. 31/1929 Sb. z. a n. treba dbať tiež smernice danej v odstavci prvom citovaného paragrafu; ohľad na ostatné uložené peňažité tresty nesmie túto smernicu prekročiť čis. 5888.

- — porušenie zákona v ustanovení § 2, čis. 6 zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. a zmatečnost podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li súd obžalovanému podľa prvej sadzby § 2 zákona na ochr. rep. trest dvoch rokov káznice namiesto žalára čis. 5896.
- — nie je porušením predpisu § 387, odst. 3 tr. p., keď odvolací súd, zmierňivši z úradnej povinnosti kvalifikáciu trestného činu, nepoužil pri výmere nového trestu § 92 tr. zák., trebárs prvý súd mimoriadneho zmierňovacieho práva podľa § 92 tr. zák. upotrebil a odvolal sa len obžalovaný čis. 5911.
- — zpáťvzatie odvolania podaného proti výmere trestu — cieľom jeho zvýšenia v medziach použitého zmierňovacieho práva podľa § 21 tr. zák. prest. — nedobýka sa nijak odvolania podaného proti použitiu § 21 tr. zák. prest. pri výmere trestu čis. 5916.
- — zabavenie predmetov podľa § 61 tr. zák. nelze vysloviť pri odsúdení vinníka pre trestný čin spáchaný z nedbalosti čis. 5920.
- — keďže rozhodnutie podľa § 54, odst. 2 tr. zák. spočíva na voľnom uvážení súdu, nemožno taký výrok napádať zmatečnou sťažnosťou podľa § 385, čis. 2 tr. p. čis. 5948.
- — súd prekročil trestnú sadzbu a zavinil zmatečnost podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li pre nadržovanie podľa § 377 tr. zák. i vedľajší trest straty práva volebného do obcí čis. 5948.
- — vyměřil-li soud vinníku za přečin podle § 2 zákona o ochraně cti podle druhé sazby tohoto ustanovení s použitím § 92 tr. zák. a se zřetelem na § 2, čis. 2 zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. trest v druhu uzamčení, zachoval hranice zákonem stanovené při dovoleném zmírnění trestu a nezavinil zmatečnost podle § 385, čis. 2 tr. ř. čis. 6009.
- — pri použití § 21 tr. zák. prest. možno vymerať vinníkovi len trest peňažitý čis. 6024.
- — ustanovenie § 10, odst. 1 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. vyhučuje, aby bol vinníkovi, odsúdenému za čin spáchaný vo veku mladistvom, uložený vedľajší trest straty úradu a volebného práva do obcí; v dôsledku toho je zákonom vylúčený aj výrok, že čin bol spáchaný z pohútok nízkych a nečestných; porušenie tejto zásady zakladá zmatečnost podľa § 385, čis. 2 tr. p. čis. 6047.
- **úhrnný:** bol-li obžalovaný odsúdený pre trestný čin spáchaný pred vynešením rozsudku povolivšieho mu podmienený odklad výkonu trestu, má súd menovaný v § 518 tr. p. rozhodnúť o tom, či má byť obžalovanému podmienené odložený trest úhrnný, ktorý má byť ustanovený podľa § 517 tr. p. čis. 5812.
- — v prípadoch, kde náhradný trest na slobode za nevyžiteľný trest peňažitý bol už pôvodne vymereaný v rovnakom druhu ako trest úhrnný, ostáva tento výrok i pri vymereaní úhrnného trestu bezo zmeny; vymereáva-li sa však úhrnný trest v ťažšom druhu než pôvodný náhradný trest, treba druh náhradného trestu prispôbiť druhu úhrnného trestu podľa zásad vyslovených v § 518, odst. 7 tr. p. a v § 8, odst. 1 zákona čis. 31/1929 Sb. z. a n. čis. 5918.
- — při výměře úhrnného trestu má se přihlížeti k peněžitým trestům, uloženým základními rozsudky, jen tehdy, byly-li tyto tresty přeměněny pro případ nedobytnosti v jiný druh trestu na svobodě, než ve kterém je vyměřen úhrnný trest čis. 5935.
- — pre prípad, keď bol pachateľ už podmienenčne odsúdený a v skúšobnej lehote bol znova odsúdený, a to pre čin spáchaný pred prvým — podmienenčným — rozsudkom, rozhodne súd menovaný v § 518 tr. p. v medziach §§ 1 a 2 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n. o tom, či má byť

podmienečne odložený trest úhrnný alebo nie. Porušenie tejto zásady rozhodnutím o podmienečnom odsúdení mimo pokračovania podľa §§ 517, 518 tr. p. zakladá zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p. čís. 6001.

- — po uplynutí zkušebnej doby nelze již — kromě případu § 18, odst. 2 zákona o podmíněném odsouzení — znova rozhodovati o podmíněném odsouzení, ani činiti rozsudek podkladem trestu úhrnného či sjednoceného; ve věci pokročivši do tohoto stavu lze jen ve smyslu § 8, odst. 2 zák. o podmíněném odsouzení rozhodnouti, zda se odsouzený osvědčil čili nic čís. 6069.
- — ustanovení § 6, čís. 4 zákona o podmíněném odsouzení předpokládá pravoplatné podmíněné odsouzení (bez uplynutí zkušebnej doby) a další pravoplatné odsouzení, ve kterém nebylo dosud rozhodnuto o jeho podmíněnosti čís. 6069.
- — podmínkou pro vyměření úhrnného trestu podle §§ 517, 518 tr. p. je, aby tresty, jež mají býti shrnuty (mimo případ § 6, čís. 4, věta čtvrtá zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n.), byly vykonatelné; o takový případ nejde, byly-li všechny tresty, vyměřené základními rozsudky, uloženy podmienečně čís. 6070.

Třaskaviny: zákon z dne 27. května 1885, čís. 134 ř. z.: pouhé přechovávání třaskavin proti předpisu § 7, odst. 4 min. nař. čís. 95/1899 ř. z. na jiných místech, než která jsou určena k jejich uschování, nenaplnuje ještě ono konkrétní nebezpečí, jež má na mysli § 3 zákona čís. 134/1885 ř. z. čís. 5929.

- ustanovení §§ 2 a 3 zák. čís. 134/1885 ř. z. se nevztahují na třaskaviny, které jsou předmětem státního monopolu čís. 5929.

Ublížení na cti: o tom, zda bylo někomu projevem ublíženo na jeho cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity napadeného, nýbrž hledisko objektivní, založené na všeobecných názorech spoluobčanů (obecné mínění), po případě na názorech užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží, tu však jen tehdy, lze-li jimi doplniti názory panujícího mínění, nikoliv i tenkrát, odporují-li všeobecnému přesvědčení většiny spoluobčanů čís. 5986.

- viz též ochrana cti.

Ujma práva: »právnou ujmou« v smysle § 391 tr. zák. netreba rozumet výlučně hmotnú ujmu alebo majetkovú škodu; práva ujma je tu aj vtedy, keď sa padelením alebo falšovaním verejnej listiny zhoršilo postavenie poškodeného v bársakom smere čís. 5996.

- právnou ujmou v tomto smere utrpel štát i exekút, vyhotovili-li právný zástupca vymáhajúcej strany sám exempláre súdneho usnesenia povolujúceho exekúciu, dal ich opatriť súdnym razítkom, sám ich však podpísal namiesto súdneho úradníka a predložil ich potom exekučnému súdu, ktorý na základe nich predčasne nariadil výkon exekúcie čís. 5996.

Ukryvačstvo: majetkový prospěch vinníkův může spočívat i v tom, že mu ukradená (zpronevěřená, uloupená atd.) věc byla donesena domů, takže nemusel vyhledávat pramen, kde by takovou věc — případně za stejnou cenu — mohl koupiti čís. 5787.

- není náležitostí skutkové podstaty ukryvačstva, aby ukryvač skutečně dosáhl majetkového prospěchu; stačí, že jednal v úmyslu dosáhnouti ho, byť se i v předpokladech co do takového prospěchu mýlí čís. 5787.
- rozdíl mezi ukryvačstvem (§ 370 tr. zák.) a nadřzováním (§ 374 tr. zák.) po subjektivní stránce čís. 5787.
- kto kúpi od pachateľa krádeže záložné lístky na ukradené veci, nadobúda i dispozičné právo nad založenými predmetmi a dopúšťa sa, sú-li splnené i ďalšie znaky skutkovej podstaty, ukryvačstva podľa § 370 tr. zák. a nie nadřzovania podľa §§ 375, 376 tr. zák. čís. 5868.

— pytlactvo je krádežou v smysle predpisov trestného zákona. Preto je možno dopustiť sa ukryvačstva (§ 370 tr. zák.) nadobudnutím veci získaných pytlactvom čís. 6008.

Uražený: pri trestných činoch proti cti sa nevyžaduje, aby osoba uraženého bola výslovne aj menom označená. Stačí, keď je možno bezpochybné zistiť, koho mal pachateľ na mysli čís. 5945.

Urážka na cti: urážka na cti, nazval-li vinník advokáta »pozemkovou hyenou« čís. 5827.

- zosmiešňovanie je trestné ako urážka na cti len vtedy, dotýka-li sa osobnej hodnoty, mravných kvalít napadnutej osoby, alebo keď výroky posmešné svojou formou nabývajú takeého zosmiešňujúceho rázu, že je tým napadnutý snižovaný v úcte a vážnosti; takeého rázu nie je púhe zistenie, že niekto nevhodne opakoval v reči určité slovo čís. 5827.
- vid' tiež ochrana cti.

presidenta republiky: hrubě zneuctivající projev podle § 11 zákona na ochr. rep. může se týkati činnosti presidenta republiky i z doby před jeho zvolením; nesejde na tom, zda projev nevybočil z mezi dovolené politické satiry v oně době, neboť urážka presidenta republiky má jiný obsah než obecná urážka na cti; nejdeť tu jen o osobní čest, nýbrž o obecnou vážnost, kterou má president republiky jako hlava státu čís. 5805.

- tiskem viz tisk:

— **úradu:** nejde o zločin násilím proti úradu v smysle § 2, odst. 2 zák. čl. XL: 1914, ale len o prestupok urážky úradu podľa § 46 tr. zák. prest., vyvliekol-li vinník násilím zo súdnej siene osobu vypočítvanú sudcom a prehlásiac, že nedovolí, aby bola vypočítvaná, odvieďol ju prez zákaz sudcu z budovy čís. 5861.

Usnesenie: stížnost proti usnesení vrchního soudu, jimž byla zamítnuta stížnost do usnesení obžalobního senátu, vynesenému v druhé stolici, je nepřipustná čís. 5871.

Uškození na těle: kulposní: ke skutkovým podstatám §§ 431 a 335 tr. zák. čís. 5846.

- — zavinění stavbyvedoucího, nedbal-li toho, aby byly jeho příkazy, dané v zájmu lidské bezpečnosti, též splněny čís. 5846.
- — zavinění stavitelovo, odeslal-li dozorce dočasně se stavby čís. 5846.
- — zavinění řidiče automobilu, nezastavil-li hned automobil (jak to za daných okolností žádal předpis § 106, odst. 4 vlád. nař. čís. 203/1935 Sb. z. a n., který jako řidič automobilu musil znáti), nýbrž vypnul pouze motor jel dále, byť i rychlostí nepatrnou, ačkoli byl oslněn světly protijedoucího automobilu a tím neschopen pozorovati jízdní dráhu čís. 5970.
- — zavinění podle §§ 335, 336 b) tr. zák., nedbal-li převozník zvláštních předpisů nařizení ministerstva vnitra čís. 128/1876 a čís. 122/1889 ř. z., jež brání přetěžování převozních plavidel, ustanovil-li ten, kdo provozuje převoz, proti předpisům nařizení ministerstva vnitra čís. 122/1889 ř. z. převozníkem osobu neznalou plavectví, dovolili-li učitelé převoz dětí, na něž dozírali při školním výletu, ačkoli byla pramice přetížena a nerovnoměrně zatížena a přes její horní okraj vnikala voda čís. 5890.
- — zneznalost zvláštních bezpečnostních předpisů neomlouvá toho, kdo je podle § 233 tr. zák. povinen je znáti čís. 5890.
- — nepokračoval-li řidič automobilu vida, že cyklista proti němu jedoucí odbočuje ke středu silnice, dále v jízdě po levé straně silnice zmírněnou rychlostí, aby mohl v případě nutnosti zastaviti, odbočil-li naopak na pravou stranu silnice a jel po ní nezmírněnou rychlostí a nedáváje znamení, porušil zvláště vyhlášené předpisy § 106, odst. 4, § 107, odst. 2 vlád. nař. čís. 203/1935 Sb. z. a n. a § 3 vyhlášky zemského presidenta v Praze z 18. ledna 1934, čís. 644.235/23/6665 z r. 1933 (čís. 9/1934

- zem. věst.), dané v zájmu bezpečnosti právnických statků v § 335 tr. zák. uvedených, které jako řidič musel znáti (§ 233 tr. zák.) a které mu zprostředkovaly za uvedené nebezpečné situace poznání, že nezachová-li se podle nich, může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost cyklisty, a dopustil se nedbalosti podle § 335 tr. zák. čís. 5969.
- — dovolil-li zkoušený řidič osobě nezkoušené, aby auto v jeho přítomnosti řídila, bylo na něm, aby zasáhl vhodným způsobem do řízení auta a dbal při tom uvedených předpisů, jakmile upozoroval nebezpečnou situaci; neučinil-li tak, dopustil se opominutí naznačeného v § 335 tr. zák. čís. 5969.
  - — přiměřeně zmírnění rychlosti (§ 106 vládn. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n.) je předepsáno a podle povahy věci nutné nejen na nepřehledném místě a před ním, nýbrž i za ním, dokud se řidič nepřesvědčí, že má cestu volnou čís. 5990.
  - — řidič, kterého stihá zavinění podle § 335 tr. zák., nemůže se zbaviti trestní zodpovědnosti poukazem na spoluzavinění poškozeného čís. 5990.
  - — k §§ 335, 337 tr. zák. čís. 6000.
  - — za tmy a mlhy musí řidič silostroje voliti rychlost dovolující mu zastaviti na vzdálenost, na kterou je právě silnice před ním osvětlena a tudíž také seznatelná možná překážka jízdy čís. 6000.
  - — povoz, jedoucí po silnici týmž směrem jako silostroj, je, byť i byl úplně neosvětlen, překážkou jízdy, na niž musí normálně opatrný řidič pamatovati čís. 6000.
  - — jízda rychlostí 40 až 60 km za hodinu po pravidelně frekventované státní silnici v době noční, za deště a mlhavého počasí, děje se za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák. čís. 6000.
  - — jedou-li silostroje za sebou, musí řidič zadního z nich jeti za předním v takové vzdálenosti a takovou rychlostí, aby mohl reagovati na jeho jízdu a včas ještě před ním zastaviti, kdyby přednímu silostroji něco překáželo v jízdě; mimo to nesmí se k němu přiblížiti tak, aby ho mohl svými světlomety oslniti čís. 6000.
  - — nevidí-li řidič na cestu, jsa oslněn světlomety vozidla za ním jedoucího, musí vůz ihned zastaviti čís. 6000.
  - — ustanovení § 369 tr. zák. platí ve všech případech, v nichž za předpokladů a z důvodů vyčtených v § 368 tr. zák. nastaly těžké výsledky tam uvedené čís. 6030.
  - — učeň (praktikant) nepatří k osobám, na které se vztahují ustanovení §§ 365—369 tr. zák. čís. 6030.
  - — překročil-li pachatel bezpečnostní předpis zvláště vyhlášený (který znal nebo znáti měl), není třeba zkoumati, zda mohl v konkrétním případě předvídati nebezpečnost svého jednání, neboť pramenem tohoto jeho poznání je právě sám překročený předpis čís. 6030.
  - — příčinná souvislost je přerušena jen, nastal-li výsledek z vedlejších příčin, k nimž nezavdalo podnět pachatelevo jednání, zejména nastal-li z úmyslného, k nastalému výsledku mířícího jednání poškozeného samého nebo osoby třetí. Takovým jednáním není sebevražda jedem, kterého se poškozenému dostalo pachatelovou nedbalostí čís. 6030.
  - — podle § 95 vládn. nař. čís. 53/1931 Sb. z. a n. není stavitel povinen býti nepřetržitě přítomen na stavbě a osobně dozíráti na všechny práce, byť i sebe závažnější. Není-li však na stavbě přítomen, musí pověřiti dozorem způsobilého dozorce a podle potřeby ho náležitě poučiti a dáti mu potřebné poukazy čís. 6036.
  - — nařídil-li stavitel dozorce po zbourání části domu, aby jen odvázel starý materiál, nebylo třeba, aby ho již v tuto dobu poučoval o zajištění dosud nezbourané zdi, která v tomto stadiu nehrozila sesutím, neměl-li příčiny k pochybnostem o jeho spolehlivosti a nemohl-li předpokládati, že dá proti jeho poukazu dále bourati čís. 6036.

- — jednal-li někdo instinktivně ve stavu pochopitelného překvapení, nelze mu přičítati (§ 335 tr. zák.), že neuvažoval o možných následcích svého prudkého pohybu čís. 6042.
- — přetíná-li silnice trať s nechráněných přejezdem, musí řidič automobilu pamatovati i na možnost, že po trati pojedou právě vlaky; je proto povinen zmírniti před přejezdem přiměřeně jízdu, po případě i zastaviti vozidlo a přesvědčiti se vhodným způsobem, zda nepřijíždí vlaky; neomlouvá ho, že pro hluk automobilu neslyšel výstražné pískání vlaku čís. 6043.
- — zavinění instalatéra podle § 431 tr. zák., postavil-li vadný bleskosvod a nespínil-li tím svou smluvní povinnost, zříditi bleskosvod tak, aby bylo nebezpečí hrozící z úderu blesku zmenšeno na míru co nejmenší čís. 5877.

Uverejnenie nedovolené: podľa § 96, čís. 2 zák. čl. LIV:1912 sa trestá nielen do-slovné uverejnenie spisov v tomto zákonom ustanovení uvedených, ale aj uverejnenie podstatného ich obsahu čís. 6046.

- — k subjektívnej skutkovej podstate tohoto prečinu sa vyžaduje úmysel (§ 75 tr. zák.); ten je daný vedomím vinníkovým, že uverejňuje spis alebo podanie bez toho, že by bolo dané svolenie úradu k uverejneniu, alebo že by tu bola okolnosť umožňujúca beztrestné jeho uverejnenie (na pr. verejně prečítanie spisu na hlavnom pojednávaní) čís. 6046.
- — pre subjektívnu skutkovú podstatu obdobného prečinu podľa čl. VII zákona zo dňa 17. decembra 1862, čís. 8 ř. z. z r. 1863, stačí púha nedbalosť čís. 6046.

Uverejnení rozsudku: navrhl-li soukromý žalobce uverejnění rozsudku podle § 12 zákona o ochraně cti s doložkou, že při hlavním přelíčení označí časopisy, v nichž se má rozsudek uveřejniti, a neučinil-li tak, je postupovati tak, jako kdyby návrh ten vůbec učiněn nebyl; bez návrhu takového není přípustný výrok podle uvedené staťi zákona čís. 5992.

- — bezplatné uverejnení rozsudku v časopise, který uverejnil úražlivý článek, lze na návrh žalobcův uložit jen odpovědnému redaktoru a vydavateli tohoto časopisu, nikoli jiné osobě, i když byla odsouzena čís. 6055.
- — obžalovanému nelze uložit, aby rozsudek bezplatně uveřejnil v jiném periodickém tiskopise (§ 12, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), nýbrž může býti jen soukromému žalobci na jeho návrh přiznáno právo, aby v něm dal rozsudek uveřejnit na útraty obžalovaného čís. 6055.

Účastenstvo: podľa § 69, čís. 1 tr. z.: ak svedok, ktorého obžalovaný navádzal ku krivému svedectvu, pred súdom skutočne krive svedčil, nebol však pre nejakú zákonnú príčinu sprisaháný a v dôsledku toho bol uznávaný vinným nie krivým svedectvom, ale len prečinom nadržovania podľa § 374 tr. zák., je činnosť obžalovaného ako návodcu, aj keď jeho úmysel smeroval tiež k činu podľa § 69, čís. 1, § 374 tr. zák., v ideálnom súbehu so zločinom podľa § 222 tr. zák.; preto treba jeho čin v smysle § 95 tr. zák. kvalifikovať za zločin podľa § 222 tr. zák. čís. 5914.

- podľa § 69, čís. 2 zák.: pachateľom trestného činu podľa § 386 tr. zák. môže byť len sám dlžník; osoba, ktorá sa sice vedome zúčastní previedenia činu smerujúceho k poškodeniu veriteľa dlžníkovho, sama však nie je dlžníkom, je len pomocníkom v smysle § 69, čís. 2 tr. zák., jestliže svojou činnosťou úmyselne podporuje alebo usnadňuje spáchanie činu dlžníkovho čís. 5785.

Účinná lítosť viz lítosť účinná.

Úmysel vopred uvážený: § 278 tr. zák. predpokladá sice, aby medzi rozhodnutím pachateľovým, usmrtiť človeka, a vykonaním činu uplynula nejaká doba, v ktorej by pachateľ v kľude rozvážil svoj čin a jeho následky, nie je však treba uplynutie doby určitého, presne vymedzeného trvania; záver o úmysle predpokladanom v tomto ustanovení zákona možno učiniť tiež z iných okol-

nosti prípadu, najmä z prípravy smerujúcej ku spáchaniu činu a zo zpsobu jeho prevedenia č.ís. 5984.

Úmysl: dolus podle § 1 tr. zák. predpokladá, že tu není skutečností vylučujících u pachatele jednak schopnost poznati bezprávnost zamýšleného skutku, jednak svobodu vůle; žádná z obou těchto sfér duševního života pachateleova nesmí býti porušena, aby bylo lze čin přičítati pachateli k vině; zlý úmysl byl by vyloučen, týkala-li by se vada vytčená v § 2 tr. zák. [a) — c)] byl i jen jedné z obou subjektivních složek činu, rozpoznávací a rozhodovací (určovací) č.ís. 5876.

— úmysl zbraní opatřeného pachatele, použití jí, aby ohrozil toho, nebo spáchal skutečně násilí na tom, kdo by ho při krádeži přistihl nebo ho pronásledoval, a aby tak odstrašením nebo skutečným násilím zabránil přistižení nebo dopadnutí na útěku, není vyloučen současným úmyslem pachatelovým, použití zbraní i jako prostředku ke spáchání krádeže přisvojením si zastřelené zvěře č.ís. 5968.

— při zjišťování skutečnosti, zda si byl pachatel vědom okolností, rozhodných pro úsudek o jeho úmyslu, zejména zda si uvědomil dosah svého jednání, jest u verbálních deliktů míti po případě na zřeteli zvláštní jejich povahu, tkvící v tom, že při nich uvážením i provedením činu může spadati v jeden okamžik, a je proto přihlížeti k okolnostem, za nichž ku projevu došlo, zejména mohly-li míti vliv na vjemovou a úsudkovou schopnost pachatelovu č.ís. 5981.

— pojem nepřátelského úmyslu podle § 140 tr. zák. předpokládá úmysl směřující proti neporušenosti těla. Není naplněn úmyslem směřujícím k tomu, aby se vůle napadeného brala jiným směrem, než on sám chtěl, tedy úmyslem směřujícím proti svobodě jeho vůle č.ís. 6040.

— **nepřímý:** přičítají-li se pachateli i výsledky neobmyslené, jako v případech, kde stačí nepřímý úmysl (§§ 140, 152 tr. zák.), skuší je přičítati též spoluvinník; spoluvinník je zbaven odpovědnosti, šel-li pachatel dále (zasadil ránu holi), než spoluvinník zamýšlel (aby udeřil rukou); je však bez významu, vybočil-li pachatel z mezí příkazu návodcova jen takovým způsobem, že se jeho jednání v podstatě neliší od jednání, k němuž zavedl návodce podnět (políček — pohlavek) č.ís. 5849.

— nepřímý úmysl podle druhé věty § 1 tr. zák. předpokládá vedle základního dolosního bezprávného jednání a těžšího výsledku z něho nastávajícího ještě pravidelnou, typickou souvislost mezi jednáním a výsledkem, tedy typický vztah adekvátní č.ís. 5967.

— vyžaduje se typická souvislost ve smyslu objektivním; není tedy třeba, aby si pachatel mohl býti vědom těžšího výsledku, nebo aby si ho dokonce byl vědom; nepřímému úmyslu podle druhé věty § 1 tr. zák. nelze tedy rozuměti tak, jako by se skládal z prvku dolosního a kulposního č.ís. 5967.

Úpadek podvodný: mělo-li býti přihlášením skutečných pohledávek blízkých osob (§ 51 vyr. ř.) na jméno osoby cizí dosaženo pro ni možnosti hlasovati pro vyrovnání, které by tyto osoby neměly, může jiti jen o přečin podle § 486 b) tr. zák., nikoliv o zločin podle § 205 a) tr. zák. č.ís. 5919.

— **z nedbalosti:** zákonem č.ís. 240/1924 Sb. z. a n. o přiročí k ochraně peněžních ústavů a jejich věřitelů nebylo nic změněno na předpisech § 486, č.ís. 2 tr. zák.; zejména nebylo jim nařizeno, že peněžní ústavy nesmějí při nastávším stavu platební neschopnosti ohlásiti konkurs nebo vyrovnání, jak to nařizuje § 486, č.ís. 2 tr. zák., nýbrž pouze žádati o přiročí č.ís. 5909.

— u výdělkových a hospodářských společenstev vztahuje se odpovědnost podle § 486 c) tr. zák. i na členy dozorcí rady č.ís. 6079.

— již tím, že někdo vezme na sebe funkci člena dozorcí rady, ač ví, že jí nebude moci zastávati proto, že svými znalostmi na ni nestačí, je naplněn zákonný znak nedbalosti podle § 486, č.ís. 1 a 2 tr. zák., do-

jde-li důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným č.ís. 6079.

Úpadek: obžaloba pre zločin podvodného úpadku podľa § 414 tr. zák. obsahuje v sebe i obžalobu pre přečin zaviněného úpadku podľa § 416 tr. zák. č.ís. 6084.

Úplatkářstvo: ide o zločin úplatkářstva podľa § 467 tr. zák.; vydal-li starosta obce za peňazitým odmenu a bez privolenia príslušnej vrchnosti tretej osobe zabavené predmety, ktoré mu byly četnictvom ako starostovi a členovi obecného predstavenstva odovzdané do úschovy č.ís. 5888.

Úplatkářství: zákon ze dne 3. července 1924, č.ís. 178 Sb. z. a n.: předpisy zákona o úplatkářství platí podpůrně v poměru k předpisům §§ 104, 105 tr. zák. č.ís. 5798.

— poměr skutkových podstat podle §§ 2, 4 zákona ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. č.ís. 5798.

— není poskytnutím pouhé úlevy podle § 2 zákona, nýbrž porušováním úředních povinností podle § 105 tr. zák., jde-li o stranickou blahovůli úředníka vůči úplatci, jdoucí na úkor pečlivosti práci prováděných na dražním objektu, jak byla zajištěna předpisem a podmínkami zadávacího listu č.ís. 5798.

— poskytování darů po skončeném úředním jednání, při němž měl dotčený úředník podle úmyslu strany projevit stranickou, tedy ani poskytování darů jako odměny za to, že stranický úkon byl proveden, nespadá pod skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. zák., ale pod skutkovou podstatu přečinu podle § 2 zák. č. 278/1924 Sb. z. a n. č.ís. 5942.

— i odovzdání daru osobě, prostřednictvím kteréj mal sa dar dostať verejnému činiteľovi, je s hľadiska skutkovej podstaty přečinu podľa § 2, odst. 1 zákona č.ís. 178/1924 Sb. z. a n. už dokonaným trestným činom č.ís. 5978.

— dal-li si veřejný činitel poskytovat prospěch (§ 3 zák.) podle výslovně nebo mlčky uzavřené dohody mezi ním a osobami tento prospěch poskytujícími, je jeho činnost posuzovati za jednotný celek; v takovém případě rozhoduje v otázce, zda jde o prospěch nepatrný, či o prospěch tento stupeň převyšující, souhrn poskytnutých úplatků č.ís. 5940.

— nejde o nepatrný prospěch (§ 3, odst. 2 zák.), přijal-li vinník částky od 150 Kč vyše, trebars byly sobrane tak, že jednotlivci na ne platili len po 10 až 45 Kč č.ís. 5856.

— pro otázku, zda je kdo orgánem, pokud se týče zaměstnancem obce a tím veřejným činitelem po rozumu § 6 zákona, nemá vzeti do sľibu význam konstitutivní č.ís. 6014.

Úradník veřejný: § 461 a nasl. tr. z. slov.: profesor poverený správou študentského internátu, zriadeného a spravovaného štátom, vykonávajúcim tak verejnú sociálnu pečľivosť, je verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák. č.ís. 5808.

— porušil-li veřejný úradník svoju úradnú povinnosť preto, aby se be opatril bezprávnym majetkovým prospěch, vediač, že tento prospěch je nevyhnutne spojený so škodou alebo inou ujmom druhej osoby, má v takomto prípade aj zvláštnu, v § 471 tr. zák. predpokladaný úmysel spôsobit túto škodu alebo ujmu č.ís. 5856.

— keďže škoda je náležitosťou skutkovej podstaty přečinu podľa § 471 tr. zák., jej zistenie má sa stať nehľadiac na to, či ju strana uplatňovala č.ís. 5856.

— přečin podľa § 471 tr. zák. spáchaný verejným úradníkom požadovaním a prijímaním vyšších komisionálnych útrat, než na aké mal nárok č.ís. 5856.

— výpomocný notársky úradník, na ktorého oprávnený manipulant dobytčích pasov (obecný notár) platným spôsobom preniesol právo vystaviť dobytčie pasy a prevodné klauzuly, je verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák.; dobytčie pasy na základe tohoto poverenia ním vystavené sú verejnými listinami č.ís. 5917.

- udeľuje-li obecny notár v úrade tomu, kto sa tým cieľom naň obrátil, informácie z obecnej pozemkovej mapy, nevystupuje ako súkromník, ale ako verejný úradník v smysle § 461 tr. zák. č. 5925.
- Úředník veřejný:** shromáždění voličů podle § 4 zákona č. 135/1867 ř. z. nepodléhá výkonu shromažďovací policie podle § 12 cit. zák., ale není vyloučeno z oné působnosti bezpečnostních orgánů, jež směřuje k ochraně osob a majetku a k ochraně veřejné bezpečnosti a pořádku; člen neuniformované civilní stráže bezpečnosti, vyslaný na schůzi za tímto účelem, požívá ochrany podle § 68 tr. zák. č. 5806.
- vlastnický poměr obce k domu není důvodem ochrany podle § 68 tr. zák. pro orgán městské policie, urovnávající podle příkazu městského radního v domě tom výstup mezi nájemníky; ochrany té nepožívá orgán takový ani s hlediska výkonu místní policie, bylo-li obstarávání veřejné bezpečnosti v místě, kde došlo k jeho zákroku, přeneseno na státní bezpečnostní stráž č. 5837.
- členové vlády nepatří pro obor zákona o ochraně cti k veřejným úředníkům, pokud se týče k orgánům po rozumu § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti a jsou proto odkázáni na ochranu cti žalobou soukromou č. 5955.
- Útlak:** zákon ze dne 12. srpna 1922, č. 309 Sb. z. a n.: skutková podstata útisku není dána, směřovala-li vyhrůžka pachatelova k vynucení práva jemu příslušejícího, neb i jen práva domnělého, mohl-li se pachatel důvodně, třeba i mylně domnívat, že takové právo má č. 6074.
- Útraty:** rozhodnutí o útratách s hlediska posledního odstavce § 442 tr. p. č. 5817.
- vlastníku a vydavateli periodického tiskopisu, v němž byl uveřejněn urážlivý článek, nelze uložit ručení za útraty trestního řízení, jichž náhrada byla uložena osobě, která není ani vlastníkem, ani vydavatelem, ani redaktorem onoho časopisu č. 6055.
- taktiež proti dodatočnému usnesení vrchného soudu jako soudu odvolacího, doplňujúcemu výrok rozsudku o povinnosti hradit náklady trestného pokračování (§ 479, odst. 3 tr. p.), je opravný prostředek nepřipustný č. 5822.
- Užera:** naplnění skutkové podstaty přečinu lichvy podle § 1 zák. č. XXV:1888, jsou-li splněny ostatní podmínky, stačí kterákoli z eventualit uvedených v tomto zákonném ustanovení, t. j., aby se poskytnutí úvěru stalo za podmínek, které buď poskytují pachateli nebo třetí osobě přílišné majetkové výhody a tím mohou dlužníka nebo ručitele uvrhnouti do majetkové zkázy, resp. ji zvýšiti, anebo za podmínek, že je nápadný nepoměr mezi plněním a plněním vzájemným č. 6062.
- vid' tiež lichva.
- Vězba:** do trestu státného väzenia treba podľa § 4, odst. 2 zák. č. 123/1931 Sb. z. a n. započítat vždy celú väzbu, nehľadiac na to, či bola zavinená alebo nie č. 5825.
- ak rozhodujúci súdy vyšších stolíc o započítaní väzby vytrpenej po vnesení odsudzujúceho rozsudku súdu prvej stolice, prislúcha im rozhodnúť tiež o tom, v akom trvaní má byť väzba započítaná; pri treste káznice alebo žalára musí byť väzba započítaná do trestu len pomernou časťou, so zreteľom na ťažkosť uloženého trestu č. 6010.
- podľa § 94 tr. zák. treba väzbu vytrpenú pred vnesením rozsudku prvej stolice, pokiaľ ju obžalovaný nezavinil, započítat do trestu na slobode alebo do trestu peňažitého celú č. 6020.
- v smysle § 505, odst. 2 tr. p. pomerne treba započítat do trestu káznice a žalára len zatýmnú a vyšetrovaciu väzbu, ktorú vytrpel obžalovaný po vnesení odsudzujúceho rozsudku súdu prvej stolice č. 6020.
- Verbální delikty:** č. 5981.
- Veřejné pohoršení viz pohoršení veřejné.**

Verejný činiteľ viz činiteľ veřejný.

Veřejný zájem viz zájem veřejný.

Věc svěřená: věc, svěřená poručníku pro toto jeho postavení, je mu svěřena »z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského« ve smyslu § 181 tr. zák. č. 5971.

Vězení státní: při přečinoch v smysle zákona č. 123/1931 Sb. z. a n. státné väzenie nie je zákonným trestom (§ 1, odst. 1, č. 2, § 9, odst. 2 cit. zákona) č. 5794.

— do trestu státného väzenia treba podľa § 4, odst. 2 zák. č. 123/1931 Sb. z. a n. započítat vždy celú väzbu, nehľadiac na to, či bola zavinená alebo nie č. 5825.

Volby: zákonný článok XV:1899 (o súdnictve vo veciach volieb členov Národného shromáždzenia) platí aj pri teraz platnom usporiadaní volieb podľa kandidátnych listín volebných strán a skupín č. 5794.

— »vykonávanie vlivu na výsledek volby« je už v podporovaní niektorej strany č. 5794.

Vražda: aberratio ictus při zločinu vraždy č. 6067.

— vystřelil-li pachatel několikrátě proti osobě A chtěje ji usmrtiti, zasáhl-li však svou střelbou, jež časově i místně byla prováděním téhož zločinného rozhodnutí, i osobu B, která z toho zemřela, kdežto osoba A byla jen těžce zraněna, lze mu přičítati jen jeden zločin, a to zločin vraždy dokonané č. 6067.

— úmysel vopred uzavřený (§ 278 tr. zák.) predpokladá sice, aby medzi rozhodnutím pachateľovým, usmrtiť človeka, a vykonaním činu uplynula nejaká doba, v ktorej by pachateľ v klude rozvážil svoj čin a jeho následky, nie je však treba uplynutie doby určitého, presne vymedzeného trvania; záver o úmysle predpokladanom v tomto ustanovení zákona možno urobiť tiež z iných okolností prípadu, najmä z prípravy smerujúcej ku spáchaniu činu a zo spôsobu jeho prevedenia č. 5984.

Vrchmost ve smyslu § 68 tr. z.: hajní lesní správy, zakročující proti osobám, lovicím ondatry střelnou zbraní nebo jiným způsobem loveckým, požívají ochrany podle §§ 68 a 81 tr. zák., zjišťují-li, zda tyto osoby mají svolení držitele honitby k lovu ondatry (§ 58, odst. 3 slezského honebního zákona č. 42/1903 z. z.), a chtějí-li osobám nemajícím takového svolení odníti síť a zjištění jejich totožnosti (§ 3 zákona č. 84/1872 ř. z.) č. 5823.

— viz tiež úředník veřejný.

Vydání nepravého vysvědčení: ku skutkovej podstate přečinu podľa § 411 tr. zák. sa nevyžaduje, aby z vysvědčenia nepravého obsahu vznikla niekomu právna ujma č. 6086.

Vydieračstvo: vyhrážal-li vinník orgánu vrchnosti vraždou preto, aby ho prinútil k rozhodnutiu, ktorým by vinník dosiahol majetkového prospechu (podpory v nezamestnanosti), treba jeho čin kvalifikovať v smysle § 95 tr. zák. za zločin vydieračstva podľa §§ 350, 353, č. 1 tr. zák. č. 5930.

— vyhrážanie trestným alebo disciplinárnym oznámením je sice »hrozbou« v smysle § 350 tr. zák., nie je však pre zamestnanca, ktorý by mohol stratiť zamestnanie len po odsúdení súdnom alebo disciplinárnom, ktoré nezávisí od vyhrážajúceho vinníka, hrozbou »závažnou majetkovou škodou« podľa § 353, č. 1 tr. zák. č. 6059.

Vyhrážka: vnikol-li vinník neoprávnene násilím do bytu poškodenej osoby, vyhrážajúc jej pri tom zabitím, nelze túto vyhrážku kvalifikovať samostatne za prestupok podľa § 41 tr. zák. prest.; je absorbovaná už skutkovou podstatou zločinu podľa § 330 tr. zák. č. 5792.

— slovná vyhrážka zlým nakladaním, spojená s dôrazným posunkom (napríkladnutím ruky), je nebezpečnou vyhrážkou v smysle § 4, odst. 2 zák. č. XL:1914 č. 5974.

— skutkovú podstatu zločinu podľa § 2, odst. 2 zák. č. XL:1914 naplňuje vyhrážka len vtedy, ak bola vinníkom použitá cieľom prekážania úradu alebo jeho členovi vo výkone ich povolania (alebo cieľom nútenia ich k ne-

jakému opatreniu); nespadá však pod skutkovú podstatu tohoto trestného činu vyhružka — trebárs by bola vo vzťahu k úradnému výkonu povolania úradu alebo jeho člena — jestliže nesleduje uvedený účel; podľa okolností prípadu môže ísť o prestupok nebezpečnej hrozby podľa § 41 tr. zák. prest. č. 6033.

Vykonavateľ viz exekutor.

Vypovedení ze země: vypovedení ze země podle § 19 f) tr. zák. není pouhým zostřením trestu č. 5886.

— je proto připustnost odvolání z výroku o vypovězení ze země posuzovati nezávisle na podmínkách § 283, odst. 1 tr. ř. č. 5886.

Vyšetřování přípravé: nezachování lhůty vytčené v § 112, odst. 2 tr. ř. se pokládá za ustoupení od obžaloby č. 6013.

Vyzvědačství hospodářské: hospodářské vyzvědačství podle zákona č. 71/1935 Sb. z. a n. č. 5883.

— zařízení příznačná pro jablonecký průmysl jsou hospodářským tajemstvím podle § 1 tohoto zákona; mohou být proto předmětem hospodářského vyzvědačství podle § 2 cit. zák. i speciální nástroje pro výrobu jabloneckého zboží č. 5883.

— předmětem ochrany podle § 2 nejsou skutečnosti, jež nelze zachovati v tajnosti vůči cizině, ježto jsou tam již známy; nepostačujef pouhý objektivní zájem na zachování hospodářského tajemství, nýbrž vyžaduje se též objektivní způsobilost oněch skutečností k vyzrazení č. 5883.

— zločin hospodářského vyzvědačství podle § 2 zákona je trestným činem dolosním; úmysl pachatelův musí pojmouti veškeré skutečnosti zakládající objektivní znaky tohoto zločinu; musí si proto pachatel uvědomiti i veškeré složky pojmu hospodářského tajemství; postačuje dolus eventualis č. 5883.

— posudek ministerstva obchodu, podaný podle § 11, odst. 3 zákona č. 71/1935 Sb. z. a n., není pro soud závazný, nýbrž podléhá jeho přezkoumání podle § 258, odst. 2 tr. ř. č. 5883.

Výhrada stíhání: výhrada stíhání je uložena prvním odstavcem § 18 zákona o ochraně cti procesní straně; není proto povinností nalézacího soudu, aby se v tom směru dotazoval stran č. 5869.

— výslovně výhrada stíhání podle § 17, odst. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. je potřebí jen k dodatečnému zahájení trestního řízení proti ostatním účastníkům trestného činu; byla-li však soukromá žaloba podána proti nim již před smírem nebo před koncem průvodního řízení, nevyžaduje se takové výhrady č. 5927.

— výhrady stíhání pre iný čin trestný podľa zákona o ochrane cti, než o ktorý ide v uzavieranom smiere alebo vo vyhlásení sa majúcom rozsudku, je treba i vtedy, keď pre tento iný čin už bola v dobe smieru alebo zakončenia dokazovacieho pokračovania podaná žaloba č. 6023.

— předpis § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti o nutnosti výhrady práva stíhání »pro jiný takový trestný čin« nerozlišuje, zda jde o přestupek či o přečin podle uvedeného zákona č. 6078.

— ježto se výhrada musí státi výslovně, jde eventuální její neurčitost nebo nejasnost na vrub strany jí činící č. 6078.

— **vlastnictví:** pro zpronevěru prodejem věci, koupené kdysi s výhradou vlastnictví pro prodávatele, je nerozhodné, že se další kupec (z certifikátu prodaného automobilu) dozvěděl o tom, kdo je pravým vlastníkem, a že proto nebyl chráněn předpisem § 367 obč. z., a nerozhodná jest i otázka, zda koupil nabytí vlastnictví čili nic č. 5963.

Výchova ochranná: je porušením zákona v ustanovení § 12, odst. 2 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n., ustanovil-li soud mládeže předem dobu trvání ochranné výchovy odsouzeného mladistvého č. 5923.

— o době trvání ochranné výchovy rozhoduje podle § 63, odst. 5 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n. dozorčí rada, jde-li o ochrannou výchovu ústavní, a poručenský soud, jde-li o ochrannou výchovu rodinnou č. 5923.

Výkon služby: členové sborů uniformované stráže bezpečnosti jsou oprávněni vykonávat službu jen v policejním obvodu policejního úřadu (policejního ředitelství), k němuž jsou služebně přiděleni č. 5857.

— k »výkonu služby« lesního strážného personálu, chráněnému podle § 81 tr. zák., náleží i dohled k odvážení lesních plodů z lesa, lesní správou prodaných č. 5862.

Zabavenie: zabavenie predmetov podľa § 61 tr. zák. nelze vyslovit pri odsúdení vinníka pre trestný čin, spáchaný z nedbalosti č. 5920.

Zabitie človeka z nedbalosti: nedbale v smysle § 29 tr. zák. si počínal riadič automobilu, ktorý — idúc s ním rychlosťou 70 až 80 km za hodinu, alebo ešte väčšou — keď mu shasly svetlá reflektorov, na rovnej ceste zabrzdil tak prudko, že nastal smyk, auto sa prevrátilo a spolucestujúci bol zabitý č. 5966.

— trestneprávná zodpovednosť majiteľa kamenolomu za smrť robotníkov (§ 290 tr. zák.), nastávajú z tej príčiny, že dal v kamenolomu zahájiť prácu bez toho, že by učinil bezpečnostné a zdravotné opatrenia podľa ustanovení zákona č. 259/1924 Sb. z. a n. a nar. č. 116/1925 Sb. z. a n. č. 6083.

— **úmyselné:** pojem »silného rozčulenia« v smysle § 281 tr. zák. č. 6027.

Zabití: pojem nepřátelského úmyslu podle § 140 tr. zák. předpokládá úmysl směřující proti neporušenosti těla; není naplněn úmyslem směřujícím k tomu, aby se vůle napadeného brala jiným směrem, než on sám chtěl, tedy úmyslem, směřujícím proti svobodě jeho vůle č. 6040.

Zamítání osob soudních: nejvyššímu soudu je se omeziti na rozhodnutí o odmítnutí celého sborového soudu druhé stolice, i když stěžovatel zároveň s ním odmítá i jiné soudy nižší kategorie č. 6054.

— o zamítnutí celého okresního soudu rozhoduje vrchní soud č. 6054.

Zanedbání povinné pozornosti viz tisk.

Započítanie väzby: ak rozhodujú sudy vyšších stolíc o započítaní väzby vytrpenej po vynesení odsudzujúceho rozsudku súdu prvej stolice, príslúcha im rozhodnúť tiež o tom, v akom trvaní má byť väzba započítaná; pri treste káznice alebo žalára musí byť väzba započítaná do trestu len pomerne často, so zreteľom na ťažkosť uloženého trestu č. 6010.

— podľa § 94 tr. zák. treba väzbu vytrpenú pred vynesení rozsudku prvej stolice, pokiaľ ju obžalovaný nezavínil, započítať do trestu na slobode alebo do trestu peňažitého celú č. 6020.

— v smysle § 505, odst. 2 tr. p. pomerne treba započítať do trestu káznice a žalára len zatýmnu a vyšetrovaciu väzbu, ktorú vytrpel obžalovaný po vynesení odsudzujúceho rozsudku súdu prvej stolice č. 6020.

Zaslepování listivé: je »listivým zasleповáním« podle § 201 b) tr. zák., utvrzovali kdo osobu zbavenou svéprávnosti pro slabomyslnost v jejím mylném názoru, že jest oprávněna volně rozhodovati o svém majetku č. 5906.

Zastavení trestního řízení viz řízení trestní.

Zavinění instalatéra: zavinění instalatéra podle § 431 tr. zák., postavil-li vadný bleskosvod a nesplnil-li tím svou smluvní povinnost, zřídit bleskosvod tak, aby bylo nebezpečí hrozící z úderu blesku zmenšeno na míru co nejmenší č. 5877.

Zájem veřejný: sdělování nebo uvádění skutečností děje se tehdy ve veřejném zájmu, je-li v zájmu veřejnosti, aby znala ony skutečnosti, kdyby byly pravdivé č. 5965.

— v zájmu veřejném musí být nejen, aby urážlivá skutečnost byla uvedena nebo sdělena, nýbrž i, aby způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu č. 5965.

Zástavní listy obilní: skutková podstata přečinu podle § 38 zákona č. 107/1933 Sb. z. a n. č. 5931.

- úmyslně jedná podle této stati zákona, kdo je si vědom, že má svou činností uspokojení majitele obilního zástavního listu z obilí v něm označeného; nevyžaduje se pachatelův úmysl věřitele poškodit nebo připravit ho vůbec o možnost dojít uspokojení č. 5931.
- Zbraň:** súčasné prechovávanie loveckej pušky, revolveru a karabiny nelze kvalifikovať za dvojnásobný prestupok podľa § 6 nar. min. preds. č. 5476/1914 a prestupok podľa § 34 tr. z. prest., ale ide len o jeden prestupok podľa § 6 cit. nar. č. 5790.
- bol-li zloděj opatřený při krádeži nástrojem (na pr. valašskou), který nie je zbraňou v technickom smysle, je ku kvalifikácii podľa § 337 tr. zák. treba dokázať, že vzal onen predmet k sebe preto, aby ho použil ako zbrane, tedy k útoku proti osobe iného č. 5844.
- k otázke právnosti alebo bezprávnosti použitia zbrane prisažným lesným hájníkom pri výkone jeho povolania č. 5865.
- náležitosti skutkových podstat prestupků podle §§ 32 a 36 zbroj. patentu č. 5867.
- zbraň »nosi« jen ten, kdo ji má u sebe s vědomím, že je to zbraň, se kterou může a chce podle jejího určení v případě potřeby nakládati; nestačí proto o sobě k naplnění skutkové podstaty »nošení zbraně«, přenášel-li obžalovaný ukradenou zbraň z místa činu do svého bytu č. 5867.
- za zbraň v smysle zák. čl. XL:1914 nelze pokládat len zbraň v užšom, technickom slova smysle, ale preca musí ísť o predmet, ktorý je vhodným prostriedkom k spôsobeniu ujmy na tele a ku zvýšeniu útočnej schopnosti pachateľovej, tedy o predmet, ktorým možno stupňovať intenzitu použitého násilia a tým nebezpečnosť činu; dosah zásahu takým predmetom nelze stotožňovať so stupňom účinnosti a nebezpečnosti útoku č. 6032.
- udrenie orgánu vrchnosti nákupnou taškou č. 6032.
- propadnutí zbraně podle § 36 zbrojního patentu jako vedlejší trest může být vysloveno jen u zbraně, pro jejíž nošení byl pachatel odsouzen, a to jen tehdy, patří-li pachateli samému nebo osobě, která se zaviněně zúčastnila jejího neoprávněného nošení č. 6056.
- za propadnutí může být prohlášena jen zbraň neoprávněně nošená, nikoli i zbraň pouze držaná (pokud nejde o zbraň zakázanou ve smyslu §§ 2, 8, 32 zbrojního patentu, jejíž držení již samo o sobě je soudně trestné) č. 6056.
- k založeniu zločinnej kvalifikácie podľa § 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914 nestačí sama skutočnosť, že vinník mal pri čine v ruke zbraň (motyku), nebolo-li zistené, že sa priamo pred činom — a tedy len za účelom spáchania trestného činu — zbraňou opatrili, alebo — majúc ju len náhodou v ruke — pri čine jej zúmyselne použili č. 6057.
- Zbrojní patent:** náležitosti skutkových podstat prestupků podle §§ 32 a 36 zbroj. patentu č. 5867.
- zbraň »nosi« jen ten, kdo ji má u sebe s vědomím, že je to zbraň, se kterou může a chce podle jejího určení v případě potřeby nakládati; nestačí proto o sobě k naplnění skutkové podstaty »nošení zbraně«, přenášel-li obžalovaný ukradenou zbraň z místa činu do svého bytu č. 5867.
- Zisk majetkový:** majetkový prospěch vinníkův může spočívat i v tom, že mu ukradená (zpronevěřená, uloupená atd.) věc byla donesena domů, takže nemusel vyhledávat pramen, kde by takovou věc — případně za stejnou cenu — mohl koupiti č. 5787.
- není náležitostí skutkové podstaty ukryvačstva, aby ukryvač skutečně dosáhl majetkového prospěchu; stačí, že jednal v úmyslu dosáhnouti ho, byť se i v předpokladech co do takového prospěchu mýlil č. 5787.
- Zlehčení cti a vážnosti stavu:** jde o kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, udržoval-li kandidát advokacie časté a tím nápadné styky s referentem odvolací instance zemského finančního ředitelství, a o kárný přečin porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, ujednal-li kandidát advokacie s advokátem, u něhož byl zapsán, neobvykle vysoké počítky za akviziční činnost č. 311 dis.

- jde o kárný přečin porušení cti a vážnosti stavu, opominul-li příslušník stavu advokátského jakožto právní zástupce opětovně zachovati vůči soudu povinnou úctu a vážnost č. 312 dis.
- písemný rekurs, podaný podle bodu 5 článku IV uvozovacího zákona k civilnímu řádu soudnímu, musí být podepsán advokátem (§ 520 c. ř. s.); v podpisu takového rekursu advokátem nelze proto spatřovati kárný čin č. 316 dis.
- přečin zlehčení cti a vážnosti stavu advokátského, kladl-li příslušník stavu toho odpor formálně oprávněnému úkonu úřední osoby; na materiální správnosti úkonu při tom nesejde č. 317 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, umluvil-li advokát odměnu způsobem ponižujícím a hraničícím s nekalou soutěží č. 318 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, umožnil-li advokát nedostatečným dohledem na svou kancelář, aby vypravila dopis nepravdivého obsahu a opatřený nepravým jeho podpisem č. 319 dis.
- porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, zastupoval-li advokát při sepisování smlouvy obě strany, hájil-li však jako právní zástupce a svědek zájmy jedné strany ve sporu vzniklém z této smlouvy, ač byla namítána její neplatnost č. 320 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, sepsal-li advokát listinu o postupu pohledávky k tomu cíli, aby pohledávka nemusila být vymáhána jménem věřitele a aby tento mohl vystupovati ve sporu jako svědek, uváděl-li ve sporu na zastření pravého stavu věci skutečnosti, které neodpovídaly pravdě, a zavdal-li tím podnět k obcházení zákona, jež mělo pro účastníky za následek trestní řízení pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. č. 320 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, činil-li advokát způsobem obvyklým u revolverového tisku nátlak na odpůrce své strany, aby uspokojil uplatňovaný nárok spíše z obavy před nesnáze, jimiž mu bylo hrozeno, než proto, že nárok ten je odůvodněn č. 321 dis.
- nemá-li trpěti čest a vážnost stavu, musí se i politická činnost advokáta (kandidáta advokacie) srovnávat se zákonnými a stavovskými předpisy č. 322 dis.
- přečin zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinností povolání, pracoval-li advokát pro soudce rozvrhová usnesení a rozsudky č. 330 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu (nikoliv porušení povinností povolání), umluvil-li advokát s klientem odměnu jen pro případ úspěchu (pactum de palmario) a její výši ujednal třetinou dosažené částky (pactum de quota litis) č. 331 dis.
- je přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vytkl-li advokát v odvolání proti rozsudku soudci formou osobně proti němu zahrocenou rozhodování nevěcně, neobjektivně a předpojatě č. 333 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, obcházel-li advokát presumptivní kupce pozemků svého klienta, přemlouvaje je, aby mu svěřili práce s provedením koupě spojené, a chtěl-li se spokojiti s odměnou značně nižší, než původně žádal č. 334 dis.
- je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, podnikl-li advokát anonymně a skrýváje se za jakési sdružení, konkurenční útok proti příslušníkům advokátního stavu v rozšiřovaných letáčích, popouzejících k bojkotu židů pro jejich rasu a náboženství, za což byl odsouzen pro přečin podle § 14, č. 2 zákona na ochranu republiky k těžkému trestu č. 335 dis.
- advokát je povinen odeprít posllušnosť klientovu príkazu, přičilo-li by se provedení příkazu jeho svědomí nebo povinnému ohledu na čest a vážnost stavu č. 338 dis.
- je porušením povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, obvinil-li advokát v dopise adresáta z trestného jednání, odvoláváje se na

informaci své strany, ač neměl od strany ani plné moci, ani informace, čímž způsobil, že adresát dopisu podal na jeho stranu žalobu pro urážku na cti, a vystupoval-li pak v řízení o této žalobě jako obhájce obžalovaného, s jehož zájmy kolidovaly jeho zájmy vlastní č. 340 dis.

— — — kárný přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, dal-li si advokát jedním svým klientem postoupiti jeho útratovou pohledávku proti jinému svému klientu, aby ji mohl zúčtovat s pohledávkou tohoto klienta na vydání částky, došlé advokáta ve sporu, který pro tohoto klienta vedl, a provedl-li ono zúčtování bez jeho souhlasu č. 341 dis.

— — — neodpovídá podstatě a účelu koncipientké praxe jakožto služby právnické a výchovné, v níž se má koncipient prakticky i teoreticky seznámiti se všemi odvětvími advokátního povolání, pokud je to v rámci advokátní kanceláře, možné, přijme-li advokát za koncipienta staršího finančního úředníka ve výslužbě a zaměstná ho výlučně daňovou agendou, beztak mu úplně známou, a nikoliv i ostatní agendou kanceláře. Nakolik je takové jednání schopno vyvolati nepřívětivé, čest a vážnost stavu snižující domněnky a předpoklady u osob, nenáležících k advokátnímu stavu č. 343 dis.

— — — advokát nesmí dáti podnět ke hmotnému poškození procesního odporce způsobem, přičím se požadavku bezelstnosti a poctivosti; volí-li hájení svého hmotného zájmu okliku místo cesty přímé a poctivé, je jeho postup způsobivý zlehčení čest a vážnost stavu č. 347 dis.

Zlehčování: přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži (č. 111/1927 Sb. z. a n.) se dopouští i ten, kdo údaje tam uvedené učiní i jen jedné osobě, třebaš důvěrně č. 5995.

— — — s hlediska přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži není třeba porovnávání jakost obojího výrobku po jiných stránkách, jakmile je jisto, že ona určitá vlastnost, již pachatel odůvodňoval tvrzenou lepší jakostí svého výrobku, byla mu jim přikládána nepravdivě č. 6071.

— — — přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím č. 6071.

— — — pro posouzení otázky, zda se stalo závažné jednání za účelem soutěže a ve styku zákaznickém a zda bylo způsobilé poškoditi podnik, nesede na tom, že postižený sám poslal k pachateli osoby, vůči nimž se pak pachatel činu dopustil, přišly-li jen ony osoby k pachateli jako zákazníci a on s nimi jako se zákazníky jednal č. 6071.

— — — pro skutkovou podstatu přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži po stránce subjektivní nestačí pouhá nedbalost pachatelova; nevyžaduje se však ani, aby byl pachatel přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů; stačí tu i dolus eventualis č. 6071.

Zločin: slovo »zločin« v § 98 adv. por. podľa terminologie užívané v době vydání advokátského poriadku znamenalo — a znamená aj dnes — nielen zločiny, ale aj přečiny v smysle neskoršieho trestného zákona z r. 1878 č. 345 dis.

Zlomyslné poškození cizího majetku viz poškození cizího majetku.

Zmateční stížnost: napadá-li odvod obžalovaného skutková zjištění zprošřujícího rozsudku formálními důvody zmatečnosti, vybočuje z mezi § 285, odst. 1 tr. ř.; obžalovaný má však právo poukázati ve svém odvodu na formální vady řízení nebo rozsudku jemu nepřívětivé; k poukazům odvodu po skutkové stránce lze zrušovacímu soudu přihlížeti jen, jestliže by vzbudily závažné pochybnosti o správnosti skutečností, na nichž spočívá rozsudek (obdoba § 362 tr. ř.) č. 5798.

— — — zmateční stížnost do usnesení nalézacího soudu, jimž bylo trestní řízení podle § 46, odst. 3 a § 259, odst. 2 tr. ř. zastaveno, je pokládati za stížnost, o níž rozhodne sborový soud druhé stolice č. 5841.

— — — bylo-li rozsudkem nalézacího soudu rozhodnuto o obžalobě pro přečin podle § 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky min. sprav.

č. 145/1933 Sb. z. a n., jest opravným prostředkem proti němu zmateční stížnost bez ohledu na to, zda rozhodoval senát pětičlenný nebo — ježto se strany vzdaly účasti kmetů podle § 16, odst. 2 cit. zákona — senát tříčlenný a zda rozsudek kvalifikuje žalobní čin jako přečin, nebo, použij § 262 tr. ř., jako přestupek č. 5992.

— — — opravný prostředek je posuzovati podle jeho obsahu a smyslu, nikoli podle mylného označení č. 5992.

— — — úvaha o tom, jak pojímá projev průměrný čtenář, je úvahou hmotně-právní č. 6049.

— — — zákaz § 290, odst. 2 tr. ř. se vztahuje i na uveřejnění rozsudku podle § 12 zákona o ochraně cti č. 6049.

— — — **na zástítu zákona (rozh. podle §§ 33, 292 tr. ř.):** rozsudek, jimž byl obžalovaný uznán vinným, ačkoli bylo proti němu vedené trestní řízení zastaveno podle § 90 tr. ř., je zmatečný podle § 281, č. 9 b) tr. ř., neboť bylo v trestním řízení proti obžalovanému pokračováno bez návrhu oprávněného žalobce (§ 2 tr. ř.) č. 5829.

— — — chce-li si veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny zajistiti možnost odvolati se z rozsudku proto, že nalézacím soudem nebyl vynesen výrok, že nastala ztráta práva volebního, musí navrhnouti, aby byl takový výrok učiněn (§ 283, odst. 3 tr. ř.) č. 5830.

— — — v řízení přestupkovém je návrh předpokládán v této stati zákona obsažen v tom, že zmocněnec státního zastupitelství navrhl při hlavním přelíčení podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona č. 5830.

— — — ke skutkové podstatě zločinu nabízení se ke křivému svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. se vyžaduje, aby se někdo ke křivému svědectví nabízel soudu; nestačí proto nabídka ke křivému svědectví učiněná pouze osobě soukromé č. 5878.

— — — je porušením zákona v ustanovení § 12, odst. 2 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n., ustanovil-li soud mládeže předem dobu trvání ochranné výchovy odsouzeného mladistvého č. 5923.

— — — o době trvání ochranné výchovy rozhoduje podle § 63, odst. 5 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n. dozorčí rada, jde-li o ochrannou výchovu ústavní, a poručenský soud, jde-li o ochrannou výchovu rodinnou č. 5923.

— — — pokud jde o způsob rozhodnutí ve smyslu poslední věty § 292 tr. ř., není nejvyšší soud vázán návrhem zmateční stížností pro zachování zákona č. 6055.

Zmatek: podle § 281, č. 3 tr. ř.: nejde o důvod zmatečnosti podle č. 3 § 281 tr. ř., byla-li za svědka slyšena osoba, která byla před tím proti předpisu § 241 tr. ř. přítomna hlavnímu přelíčení č. 5798.

— — — nejde o důvod zmatečnosti podle č. 3 § 281 tr. ř. (§ 260, č. 1 tr. ř.), byly-li v rozsudkovém výroku uvedeny právní pojmy »stranictví« a »porušení úřední povinnosti« vedle sebe, neboť stranictví podle § 105 tr. z. je jen jednou z možných forem porušení úřední povinnosti č. 5899.

— — — porušení předpisu § 427, odst. 1 tr. ř. tím, že obžalovaný nebyl vůbec obeslán, nemůže býti napraveno tím, že jeho obhájce souhlasil s provedením hlavního přelíčení v jeho nepřítomnosti č. 6080.

— — — **podle § 281, č. 4 tr. ř.:** pouhé nesplnění příkazu poslední věty prvního odstavce § 126 tr. ř. není ohroženo zmatečností; vyskytl-li se rozpor v posudcích znalců, jenž nebyl odstraněn jejich opětovným výsledkem, a nevyžádal-li soud posudek jiných znalců, lze rozpor posudků vytýkati podle § 281, č. 4 tr. ř. jen, domáhal-li se stěžovatel, aby byl tento rozpor vysvětlen podle poslední věty prvního odstavce § 126 tr. ř. č. 5826.

— — — nebylo-li osvědčeno, že svědek, vzdavší se v předběžném řízení podle § 152 tr. ř. výpovědi, je nyní ochoten vypovídati, smí býti návrh na jeho výslech zamítnut beze zmatku č. 4 § 281 tr. ř. č. 6065.

- podle § 281, č. 6 tr. ř.: i když má sborový soud za to, že skutek, který klade obžaloba za vinu dvěma obžalovaným, zakládá trestný čin náležející k příslušnosti porotního soudu jen u jednoho z obžalovaných, vyřkne svou nepřislušnost podle § 261 tr. ř. co do obou obžalovaných čis. 5880.
- i při uplatňování důvodu zmatečnosti podle § 281, čis. 6 tr. ř. třeba vycházeti ze skutkového stavu, zjištěného rozsudkem soudu prvé stolice čis. 5880.
- podle § 281, č. 9 a) tr. ř.: ježto nedospělí nejsou odpovědní podle trestních zákonů (§ 1 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n.), je důvodem zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., byl-li mladistvý uznán vinným činem spáchaným za své nedospělosti čis. 5809.
- podle § 281, č. 9 b) tr. ř.: rozsudek, jímž byl obžalovaný uznán vinným, ačkoli bylo proti němu vedené trestní řízení zastaveno podle § 90 tr. ř., je zmatečný podle § 281, čis. 9 b) tr. ř., neboť bylo v trestním řízení proti obžalovanému pokračováno bez návrhu oprávněného žalobce (§ 2 tr. ř.) čis. 5829.
- zániku stíhacího práva dlužno dbáti z moci úřední čis. 6013.
- podle § 281, čis. 9 c) tr. ř.: uznal-li nalézací soud v případě § 17, odst. 2 zákona o ochraně cti obžalovaného vinným trestným činem podle tohoto zákona mylně předpokládá, že je zde žaloba podle § 14, odst. 5 cit. zák., poruší zákon, pokud se týče nesprávně jej vyložil v otázce, zda tu je obžaloba podle zákona potřebná čis. 5928.
- podle § 281, čis. 10 tr. ř.: popřel-li nalézací soud souběh zákonů trestních, lze uplatnití důvod zmatečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř. v neprospěch obžalovaného jen tehdy, nebyl-li čin podřaděn pod nejpřísnější ustanovení zákona; to lze však jen s tím obmezením, že se zmateční stížnost státního zástupce domáhá podřadění toliko pod ustanovení, které je nejpřísnější; podřaděním pod nejpřísnější zákon je státní zástupce uspokojen a není přípustno, aby čin zůstal ještě podřaděn pod další souběžné trestní zákony čis. 5809.
- podle § 281, čis. 11 tr. ř.: pojem a význam přítěžujících (polehčujících) okolností v zákoně jmenovitě uvedených a přítěžujících (polehčujících) okolností označených v zákoně toliko všeobecně čis. 5891.
- podle § 344, čis. 5 tr. ř.: předpis § 134 tr. ř., že se má dáti vyšetřiti stav ducha a myslí obviněného dvěma lékaři, vznikly-li pochybnosti o tom, zda obviněný trpí duševní poruchou, vztahuje se i na případ § 2 c) tr. zák. (jiné pomatení smyslu); jde proto o důvod zmatečnosti podle § 344, čis. 5 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu, aby byli slyšeni znalci lékařů čis. 5802.
- podle § 344, č. 6 tr. ř.: trestní řád nepředpisuje v § 322, odst. 1, aby byla vždy dána o okolnostech přítěžujících a polehčujících zvláštní otázka, nýbrž ponechává podle § 323, odst. 2 tr. ř. soudů úplnou volnost v úpravě otázek, zejména které skutečnosti se tu mají shrnouti do jediné otázky, nebo učiniti předmětem otázek zvláštních; není proto důvodem zmatečnosti podle § 344, čis. 6 tr. ř., spočívajícím v porušení předpisu, obsaženého v § 322, odst. 1 tr. ř., byly-li takové skutečnosti pojaty do hlavní otázky a tak se staly předmětem výroku porotců čis. 5796.
- podle § 344, čis. 8 tr. ř.: předpis § 325, odst. 1 tr. ř. (§ 344, čis. 8 tr. ř.) neukládá předsedovi porotního soudu, aby vyložil porotcům zákonně sazby trestní čis. 5903.
- podle § 344, čis. 12 tr. ř.: podle § 20, čis. 2 zákona čis. 241/1922 Sb. z. a n. lze uložit trest na penězích vedle trestu na svobodě jen při použití druhé sazby trestní, byl-li totiž čin spáchan po živnostensku čis. 5814.
- uložil-li soud vedlejší trest peněžítý, ač nebyla zjištěna tato okolnost v zákoně jmenovitě uvedená, vykročil z mezí zákonně sazby trestní čis. 5814.

- — pojem a význam přítěžujících (polehčujících) okolností v zákoně jmenovitě uvedených a přítěžujících (polehčujících) okolností označených v zákoně toliko všeobecně čis. 5891.
- — byl-li trest doživotního žaláře zmírněn podle § 338, odst. 2 tr. ř., nesmí trvání dočasného trestu přesahovati dvacet let (§ 17 tr. zák., § 344, čis. 12 tr. ř.) čis. 5903.
- Zmatečná stížnost:** ak bol rozsudok odvolacieho súdu doručení právnenému zástupcovi poškodeného, je doručenie rozsudku i poškodenému samému — hľadiac na predpis § 79 tr. p. — zbytočné a nemôže mať nijakého právneho účinku čo do počítania lehoty k ohláseniu zmatečnej stížnosti čis. 5908.
- — obžalovaný — sprostý obžaloby — nemôže sa domáhať opravným prostriedkom sprostena z nejakého iného dôvodu; smeruje-li na to jeho opravný prostriedok, je podaný osobou neoprávnenou čis. 5854.
- — obžalovaný sprostý obžaloby podľa § 326, čis. 2 tr. p. nemôže sa domáhať zmatečnou stížnosťou, aby bol sprostý z dôvodu § 326, čis. 1 tr. p.; takú zmatečnú stížnosť treba odmietnuť ako podanú osobou neoprávnenou čis. 5860.
- — aj keď obvinený mladistvý previnilec sám nepodal odvolanie proti rozsudku súdu prvej stolice čo do viny, má právo uplatniť zmatečnú stížnosť čo do viny proti rozsudku odvolacieho súdu, ak sa proti prvostupňovému rozsudku odvolal čo do viny jeho obhájca alebo zákonný zástupca a tak mu zachovali ono právo čis. 5959.
- — odvolal-li obžalovaný po vyhlásení rozsudku podľa § 53, odst. 3 tr. p. a § 42 advok. por. prehlásením do súdnej zápisnice plnomocenstvo pre svojho obhájcu, nastáva účinnosť tohoto prejavu pre súd oznámením odvolania plnej moci; zmatečná stížnosť, ktorú potom podal obhájca v prospech obžalovaného (§ 383, II b) tr. p.), je podaná osobou neoprávnenou; je nerozhodné, že obhájca bol súdom upovedomený o odvolaní plnomocenstva až po podaní svojej zmatečnej stížnosti čis. 5961.
- — není třeba, aby stěžovatel hned po vyhlášení rozsudku výslovně podržel formální důvod zmatečnosti, který ohlásil ihned, jakmile bylo závadné opatření učiněno, nýbrž stačí, uplatnil-li jej později v ohlášení nebo v provedení opravného prostředku čis. 5975.
- — nastal-li případ, označený v odst. 5 § 4 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n., jsou opravné prostředky obžalovaného, které ohlásil podle odst. 1 téhož ustanovení (odvolání, zmateční stížnost) zákonem vyloučeny; rozhodování o nich vyšší stolicí odpadá čis. 6006.
- — stal-li se odsuzující rozsudek soudu prvé stolice podle zásady § 395 tr. ř. pravoplatným ve výroku o vině a odvolacím soudem byl v tom směru ponechán nedotknutým, je zmateční stížnost proti rozsudku odvolacího soudu, napadající otázku viny, zákonem vyloučená čis. 6062.
- Zmatek: podľa § 384, čis. 1 tr. p.:** rozhodující soud nebyl sestaven podle zákona a byl tudíž zaviněn zmatek podle § 384, čis. 1 tr. ř., rozhodoval-li o činu, který spáchal vinník ve věku mladiství, soud mládeže, ač k zahájení trestního řízení došlo teprve po dokonaném devatenáctém roce věku vinníkova (§ 28, odst. 3 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n.) čis. 5884.
- — jedine verejný žalobca — nie však hlavný alebo náhradný súkromný žalobca — môže učiniť návrh podľa § 6 zákona čis. 471/1921 Sb. z. a n., aby trestný čin, náležiaci k príslušnosti sborového súdu prvej stolice, bol prikázaný k rozsúdeniu jedinému členovi tohoto súdu ako samosudcovi čis. 5937.
- — podľa § 384, čis. 4 tr. p.: bol-li obžalovaný odsúdený pre trestný čin, spáchaný pred vynesením rozsudku povolivšieho mu podmienený odklad výkonu trestu, má súd, menovaný v § 518 tr. p., rozhodnúť o tom, či má byť obžalovanému podmienené odložený trest úhrnný, ktorý má byť ustanovený podľa § 517 tr. p. čis. 5812.

- — odvolací súd prekročil obor svojej pôsobnosti a zaviniť zmätok podľa § 384, čis. 4 tr. p., preskúmal-li proti predpisu § 387, odst. 1 tr. p. i nenapadnutú sprostujúcu časť rozsudku súdu prvej stolice čis. 5827.
- — odvolací súd nemá oboru pôsobnosti (§ 384, čis. 4 tr. p.) k vecnému rozhodovaniu o odvolaní obžalovaného z usnesenia vyneseného v sedení podľa § 7, odst. 2 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n., bolo-li ono sedenie konané v neprítomnosti obžalovaného a nebol zachovaný postup podľa § 1, odst. 5 zákona čis. 8/1924 Sb. z. a n. čis. 5847.
- — odvolací súd zaviniť zmatek podľa § 384, čis. 4 tr. p., rozhodol-li jen o provedení odvolání (jež odmítl jako opožděné), nerozhodl však o odvolání, pokud bylo včas ohlášeno čis. 5873.
- — zmenil-li odvolací súd kvalifikáciu trestného činu v prospech obžalovaného meritorne (kvalifikoval krádež za zločin len podľa § 336, čis. 3 tr. zák. a nie súčasne za zločin i podľa § 48 tr. nov.), porušil ustanovenie § 7, odst. 2 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n. a zaviniť zmätok podľa § 384, čis. 4 tr. p., rozhodol-li sám o podmienenom odklade výkonu trestu čis. 5895.
- — nie je porušením predpisu § 387, odst. 3 tr. p., keď odvolací súd, zmiernivši z úradnej povinnosti kvalifikáciu trestného činu, nepoužil pri výmere nového trestu § 92 tr. zák., trebárs prvý súd mimoriadneho zmiernovacieho práva podľa § 92 tr. zák. upotrebil a odvolal sa len obžalovaný čis. 5911.
- — vrchný súd prekročil obor svojej pôsobnosti a zaviniť zmätok podľa § 384, čis. 4 tr. p., rozhodol-li v rámci odvolania proti rozsudku prvého súdu v obnovennej trestnej veci i o návrhu odsúdeného na obnovu pokračovania — zamietnuvši ho — hoci o onom návrhu bolo už právoplatne rozhodnuté v prospech obžalovaného príslušným súdom prvej stolice (§ 452, odst. 1, § 459, odst. 2, § 462 tr. p.) čis. 5934.
- — pre prípad, keď bol pachateľ už podmiennečne odsúdený a v skúšobnej lehote bol znova odsúdený, a to pre čin spáchaný pred prvým — podmiennečným — rozsudkom, rozhodne súd menovaný v § 518 tr. p. v medziach §§ 1 a 2 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n. o tom, či má byť podmiennečne odložený trest úhrnný alebo nie; porušenie tejto zásady rozhodnutím o podmiennečnom odsúdení mimo pokračovania podľa §§ 517, 518 tr. p. zakladá zmätok podľa § 384, čis. 4 tr. p. čis. 6001.
- — i když odvolací soud vytvořil ve prospěch obžalovaného nový stav věci a kvalifikoval jeho trestný čin věcně mírněji, má sám rozhodnouti též o podmíněném odkladu výkonu trestu, jestliže je podmíněné odsouzení vinníkovo vyloučeno podle § 2 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n. čis. 6034.
- — podľa § 384, čis. 9 tr. p.: podľa § 11 por. nov. možno s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 29, čis. 4 por. nov. vytykať len to, že nejaká otázka nebola daná, nie však to, že nejaká otázka bola daná; to je možné len s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čis. 9 tr. p. čis. 5854.
- — pre zamietnutie návrhu v smysle § 11 por. nov. je rozhodné len, či sa za pojednávania vyskytol skutkový údaj odpovedajúci návrhu na položenie skutkovej otázky; takýmto údajom je tiež i obrana obžalovaného čis. 5854.
- — podľa § 384, čis. 10 tr. p.: rozpor medzi výrokovou časťou rozsudku a jeho odôvodnením čis. 5865.
- — podľa § 385, čis. 1 b) tr. p.: vnikol-li vinník neoprávnene násilím do bytu poškodenej osoby, vyhrážajúc jej pri tom zabitím, nelze túto vyhrážku kvalifikovať samostatne za prestupok podľa § 41 tr. z. prest.; je absorbovaná už skutkovou podstatou zločinu podľa § 330 tr. z. čis. 5792.
- — znela-li obžaloba a rozsudok súdu prvej stolice na zločin krádeže, kvalifikovaný podľa odst. 2, čis. 3, § 49 tr. nov. a neuzná-li odvolací súd na túto kvalifikáciu, je preca povinný kvalifikovať krádež za zločin

- podľa § 338 tr. zák., jestliže sú zistené zákonné podmienky tejto kvalifikácie, lebo táto kvalifikácia nie je ľahšia než tá, ktorá bola uplatňovaná obžalobou čis. 5875.
- — podľa § 385, čis. 1 c) tr. p.: zmätočnosť rozsudku podľa § 385, čis. 1 c) tr. p., ak bol obžalovaný uznaný vinným trestným činom proti zákonu o ochrane cti, spáchaným vzájomne vo skutkovej súvislosti s iným takým činom, ktorý proti nemu spáchal súkromný žalobca, hoci si súkromný žalobca v trestnom pokračovaní proti nemu vedenom nevyhradil v smysle § 18, odst. 1 a 3 zákona o ochrane cti právo stíhať obžalovaného čis. 6021.
- — podľa § 385, čis. 2 tr. p.: porušenie zákona v ustanovení § 2, čis. 6 zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. a zmätočnosť výroku o treste podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li súd obžalovanému ako hlavný trest podľa § 12, čis. 2 zákona na ochr. rep. trest káznice (v trvaní dvoch rokov) na miesto žalára čis. 5863.
- — porušenie zákona v ustanovení § 2, čis. 6 zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. a zmätočnosť výroku o treste podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li súd obžalovanému ako hlavný trest podľa § 12, čis. 2 zákona na ochr. rep. trest káznice (v trvaní dvoch rokov) na miesto žalára čis. 5863.
- — keďže rozhodnutie podľa § 54, odst. 2 tr. zák. spočíva na voľnom uvážení súdu, nemožno taký výrok napádať zmätočnou sťažnosťou podľa § 385, čis. 2 tr. p. čis. 5948.
- — súd prekročil trestnú sadzbu a zaviniť zmätok podľa § 385, čis. 2 tr. p., uložil-li pre nadržovanie podľa § 377 tr. zák. i vedľajší trest straty práva volebného do obcí čis. 5948.
- — vyměřil-li soud vinníku za přečin podle § 2 zákona o ochraně cti podle druhé sazby tohoto ustanovení s použitím § 92 tr. zák. a se zřetelem na § 2, čis. 2 zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. trest v druhu uzamčení, zachoval hranice zákonem stanovené při dovoleném zmírnění trestu a nezaviniť zmatek podle § 385, čis. 2 tr. p. čis. 6009.
- — podľa § 94 tr. zák. treba väzbu vytrpenú pred vynesením rozsudku prvej stolice, pokiaľ ju obžalovaný nezaviniť, započítat do trestu na slobode alebo do trestu peňazitého celú čis. 6020.
- — ustanovenie § 10, odst. 1 zákona čis. 48/1931 Sb. z. a n. vylučuje, aby bol vinníkovi, odsúdenému za čin spáchaný vo veku mladistvom, uložený vedľajší trest straty úradu a volebného práva do obcí; v dôsledku toho je zákonom vylúčený aj výrok, že čin bol spáchaný z pohľadku nízkych a nečestných; porušenie tejto zásady zakladá zmätok podľa § 385, čis. 2 tr. p. čis. 6047.
- — podľa § 29, čis. 3 por. nov.: predpis § 343, odst. 1, čis. 6 tr. p. vylučuje z rozhodovania o veci nielen toho porotcu, u ktorého bola prekážka v dobe samého pojednávania, ale aj toho, u ktorého jestvovala v dobe zostavenia soznamu porotcov tak služebných ako aj ročných a prvotných čis. 5818.
- — rozsudok porotného súdu i s celým pokračovaním je zmätočný podľa § 29, čis. 3 por. nov., ak brať na riešení veci účasť a vynesenia rozhodnutia sa zúčastnil porotca, proti ktorému bolo v dobe hlavného pojednávania nariadené trestné pokračovanie pre zločin, takže nemal byť pojatý ani do soznamu porotcov čis. 6002.
- — podľa § 29, čis. 4 por. nov.: podľa § 11 por. nov. možno s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 29, čis. 4 por. nov. vytykať len to, že nejaká otázka nebola daná, nie však to, že nejaká otázka bola daná; to je možné len s hľadiska dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čis. 9 tr. p. čis. 5854.
- — pre zamietnutie návrhu v smysle § 11 por. nov. je rozhodné len, či sa za pojednávania vyskytol skutkový údaj odpovedajúci návrhu na položenie skutkovej otázky; takýmto údajom je tiež i obrana obžalovaného čis. 5854.

- podľa § 29, čís. 6 por. nov.: skutočnosti, ktoré porotcovia zistili v skutkových otázkach, nesmú byť v logickom rozpore čís. 5905.
- — okolnosť, že sa rozpor nevyskytuje v otázkach teže skupiny, ale v rôznych skupinách otázok, je nerozhodná, pretože rozhodnutie porotcov čo do skutkových zistení treba považovať za jeden celok, nech pozostáva z viac skupín alebo nie čís. 5905.
- — formálny dôvod zmatečnosti podľa § 29, čís. 6 por. nov. je daný len vtedy, ak nemožno preskúmať výrok porotcov pre jeho nejasnosť, neúplnosť, alebo preto, že si odporuje; o taký prípad však nejde, jestliže porotcovia časť skutočností, vyskytnuvších sa na hlavnom pojednávaní — od seba odlišných a obsažených v rôznych otázkach skutkových — prijali za pravdivú, inú časť však nie čís. 5984.

Zmena rodinného stavu dieťaťa: ak bolo na základe vzájomného ujednania vinníkov dieťa nemanželskej matky, ktorá ho skutočne porodila, zapísané do matriky narodených ako dieťa inej ženy, bol v smysle § 254 tr. zák. zmenený pôvod a tým aj rodinný stav dieťaťa a spoločnú činnosť vinníkov treba kvalifikovať ako spolupachateľstvo podľa § 70 tr. zák.; je nerozhodné, že sa zúčastnené ženy samy nedostavili k matrikárovi cieľom zapísania nepravdivého údajá do matriky narodených čís. 6087.

— ideálny súbeh tohto trestného činu s prečinom podľa § 400, odst. 1 tr. zák. čís. 6087.

Zmenka: směnka prolongačná je směnkou samostatnou; k beztrestnosti padělení podpisu na prolongačnı směnce nelze se dovolávatı pravostı podpisu na směnce původnı čís. 5795.

— ke skutkové podstatě činu trestného podle §§ 401, 403, čís. 1 tr. zák. se nevyžaduje, aby se u osoby, již byla směnka předložena, skutečně též zdařil účel použití padělané směnky (t. j. důkaz existence směnečného závazku podepsaných osob) čís. 5795.

— jde o zločin padělení soukromé listiny podle §§ 401, 403, čís. 1 tr. zák., podepsal-li pachatel za firmu směnku v době, kdy již nebyl oprávněn sám firmu podpisovatı, a opatřil směnku zároveň datem z oné doby, kdy ještě měl ono oprávnění, a tím jí dal vzhled, že byla řádně vystavena podepsanou firmou čís. 5944.

Znalec: pouhé nesplnění príkazu poslednı věty prvňho odstavce § 126 tr. ř. není ohroženo zmatečností; vyskytl-li se rozpor v posudčích znalcích, jenž nebyl odstraněn jejich opětňm výslechem, a nevyžádal-li soud posudek jiných znalců, lze rozpor posudků vytykatı podle § 281, čís. 4 tr. ř. jen, domáhal-li se stěžovatel, aby byl tento rozpor vysvětlěn podle poslednı věty prvňho odstavce § 126 tr. ř. čís. 5826.

Zneužitie moci úradnej: porušil-li verejný úradník svoju úradnú povinnosť preto, aby se ne opatřil bezprávnı majetkovı prospěch, vėdiac, že tento prospěch je nevyhnutne spojený so škodou alebo inou ujmu druhę osoby, má v takomto prípade aj zvláštnı, v § 471 tr. zák. předpokladaný úmysel spôsobitı túto škodu alebo ujmu čís. 5856.

— keďže škoda je náležitosťou skutkovej podstaty prečinu podľa § 471 tr. zák., jej zistenie má sa stať nehľadiac na to, či ju strana uplatňovala čís. 5856.

— prečin podľa § 471 tr. zák. spáchaný verejnım úradníkom požadovanım a prijímanım vyšších komisionálnych útrat, než na aké mal nárok čís. 5856.

— ide o prečin zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. zák. — a nie o púhy prestupok podľa § 20 zákona čís. 241/1922 Sb. z. a n. — prinútil-li verejnı úradník ženu, dostavivšiu sa k nemu do úradu v úradnej veci, aby trpela jeho smilné činy voči nej čís. 5925.

Zneužitı moci úřednı: ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. čís. 5798.

— — skutečně svedeni ke stranictvı není náležitosť skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. zák.; trestný je i ten, komu se nezdařil úmysl svěsti úředníka ke stranictvı nebo k porušení úřednı povinnosti čís. 5798.

- — jde-li o trvalé spojení mezi úplatcem a úředníkem, takže poskytnuté dary jsou jen jednotlivými články celkového řetězu úplatků, stačí, byl-li dar poskytnut po skončení jednotlivých dílčích pracı; v takovém případě dar, jehož částka je závislá na způsobu, jak se úředník zachová k úplatci, je nejen příslibem do budoucna, nýbrž i vyrovnáním slibu, byl i jen mlčky zaručeného předcházejícím chováním úplatcovým vůči úředníku před jeho rozhodnutím čís. 5798.
  - — jde o rozhodování věci veřejných, týká-li se přípravy rozhodnutí, dotýkajících se zájmů státních financı čís. 5798.
  - — poměr skutkových podstat podle §§ 2, 4 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. čís. 5798.
  - — není poskytnutím pouhé úlevy podle § 2 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n., nýbrž porušováním úředních povinnosti podle § 105 tr. zák., jde-li o stranicovı blahovůli úředníka vůči úplatci, jdoucí na úkor pečlivosti pracı, prováděných na dražním objektu, jak byla zajištěna předpisem a podmínkami zadávacıho listu čís. 5798.
  - — předpisy zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. platı podpůrně v poměru k předpisům §§ 104, 105 tr. zák. čís. 5798.
  - — ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. čís. 5798.
  - — skutková podstata zločinu podle druhé věty § 104 tr. zák. je naplněna, jakmile úředník přijal dar (prospěch, příslib daru nebo prospěchu) za tím účelem, aby projevil při vyřizování svých úředních pracı stranictvı; není třeba, aby skutečně došlo ke stranicovému obstarávání úředních pracı čís. 5798.
  - — vědomé porušování dozorcích úkolů ke škodě státu (státních drah) není pouhým stranicovím podle § 104 tr. zák., nýbrž je zločinem zneužitı úřednı moci podle § 101 tr. zák. čís. 5798.
  - — ke skutkové podstatě zločinu podle prvň věty § 104 tr. zák. čís. 5798.
  - — přijal-li úředník, jenž koná svůj úřad podle povinnosti, dar jako odškodnění za práci přes čas, aby vyřídil urychleně účet úplatočův, jde o skutkovou podstatu podle prvň věty § 104 tr. zák.; k trestnosti stačí přijetí daru z důvodu úřednı činnosti; není třeba, aby si úředník činil poskytnutı daru podmínkou svého rozhodování a aby se jen tím dal pohnoutı ke konání své povinnosti, nýbrž stačí pouhý vztah daru k úřednímu výkonu, který po daru následuje čís. 5798.
- Zneužívání značek podnikových:** nemůže dojítı k záměně ve smyslu § 29 zákona proti nekalé soutěži, vydá-li pachatel zákazníkovi, žádatčímı výrobek jiného podniků, sice výrobek svůj, avšak hned na to upozornı čís. 6071.
- Zodpovednosť sudcu:** pomer zodpovednosti sudcu podľa trestných zákonov a podľa zákona disciplinárneho čís. 310 dis.
- — disciplinárnu zodpovednosť sudcu odsúdeného podľa niektorého trestného zákona treba vždy skúmať osobitne s toho hľadiska, či príslušný jeho čin a odsúdenie zaň sú podľa okolností prípadu spôsobilé poškodiť úradné alebo stavovské záujmy chránené disciplinárnım zákonom čís. 310 dis.
  - — použitie tejto zásady, bol-li sudca odsúdený za prestupok, ktorého sa dopustil riadiac motorové vozidlo čís. 310 dis.
- tlačiarı vid' tlačiarı.
- **železničných zamestnancov:** zodpovednosť železničných zamestnancov — vedúceho posunovania, strojvodcu a topiča — s hľadiska § 438 tr. zák. za porušenie služebných predpisov pri posunovanı vlaku po vlečke čís. 5800.
- topič je pomocným orgánom strojvodcu a je tiež povinný pozorovať, či trať je voľná čís. 5800.
- Zpätilosť:** potrestanie pachateľa pre trestné činy uvedené v § 338, odst. 1 tr. zák. len pokarhanım neprichádza v úvahu (§ 17, odst. 3 zák. čl. XXXVI:1908) pre otázku zpätivosti a tedy ani v prípade kvalifikácie podľa § 338 tr. zák. čís. 5848.

- zákon v ustanovení § 381, čís. 3 tr. zák. považuje za potrestanie výkon celého uloženého trestu, a to výkon pred spáchaním nového trestného činu; púhe odsúdenie, nech podmienené alebo bezpodmienené, nie je ešte potrestaním v smysle tohoto predpisu čís. 5887.

Zpíatočný listok: ide o prečin padelania verejnej listiny podľa § 400, odst. 1 tr. zák., jestliže vinník na zpíatočnom listku, pripojenom k súdnej zásielke, určenej do vlastných rúk iného adresáta, podpísal bez jeho vedomia jeho meno a vyplnil datum doručenia a spis adresátovi neodovzdal čís. 5953.

Zproneviera: ke skutkové podstatě přestupku podle § 463 tr. zák. čís. 5910.

- pouhé bydlení v témže rodinném domku není »žítím ve společné domácnosti« podle uvedené stati zákona čís. 5910.
- je o zpronevěru, jestliže si členové správní rady akciové společnosti odhlasovali a dali vyplatiti odměny, ač taková dispozice majetkem společnosti byla vyhrazena orgánu jim nadřiznému (valné hromadě) čís. 5922.
- pro zpronevěru prodejem věci, koupené kdysi s výhradou vlastnictví pro prodatele, je nerozhodné, že se další kupec (z certifikátu prodaného automobilu) dozvěděl o tom, kdo je pravým vlastníkem, a že proto nebyl chráněn předpisem § 367 obč. zák., a nerozhodná jest i otázka, zda koupí nabyt vlastnictví čili nic čís. 5963.
- věc, svěřená poručníku pro toto jeho postavení, je mu svěřena »z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského« ve smyslu § 181 tr. zák. čís. 5971.
- tím, že na pachatele byl přenesen jen smluvní úkon co do věci, nezanikla disposiční moc jejího držitele a věc se tím nestala věcí pachatelů svěřenou čís. 5982.
- je proto krádeží a nikoli zpronevěrou, přivlastnil-li si pachatel část dříví v lese ležícího, které měl podle příkazu oloupati a dovézt na nádraží čís. 5982.
- právní domněnka o dlužníkově vůli, obsažená v § 1416 obč. zák., nepatří pro obor práva trestního čís. 6017.
- nelze mluvíti o vědomě protiprávní dispozici strženými penězi, zaplatil-li dlužník věřiteli, který mu s výhradou vlastnictví prodával zboží k dalšímu zcizení, bez bližšího označení více, než činila hodnota takto dodaného zboží, zůstal-li však přes to ještě nedoplatek, ježto část platů byla věřitelem zúčtována podle § 1416 obč. zák. na dřívější dluh za zboží, dodávané dlužníku před tím na pevný účet čís. 6017.
- pro otázku ceny zpronevěřené věci ve smyslu § 183 tr. zák. je rozhodná skutečná její cena v době, kdy s ní pachatel protiprávně naložil, nikoli peněz, který na ni byl pachatelé zapůjčen jako na zástavu čís. 6044.
- okolnost, že pachatel vydal zástavní lístek vlastníkovi věci, je posuzovati jen jako náhradu škody, i když to učinil dříve než bylo podáno trestní oznámení čís. 6044.
- předpisy §§ 16, 17 zákona o povinnostech bankéřů při úschově cenných papírů (zák. čís. 241/1924 Sb. z. a n.) jsou přísnější než ustanovení §§ 183, 184 tr. zák. čís. 6048.
- nevykazuje-li jednání bankéřovo, naplňující jinak skutkovou podstatu zločinu zpronevěry, znaky vyšší trestnosti, uvedené v §§ 16 nebo 17 cit. zák., je na ně užití zákonných předpisů o zločinu zpronevěry čís. 6048.
- poměr skutkových podstat § 13 a 14 zákona čís. 241/1924 Sb. z. a n. ke skutkové podstatě zpronevěry čís. 6048.
- trestněprávní význam zmocňovacího prohlášení podle § 3 (§ 8) cit. zák. čís. 6048.
- peníze, které poukázal dlužník věřiteli na zbytek tržové ceny, na který mu dříve vydal směnky, poté, kdy mu věřitel oznámil, že tyto směnky, domicilované u věřitelova peněžního ústavu, indosoval dále, jsou věřiteli svěřeny za tím účelem, aby jich použil k zaplacení smének čís. 6051.
- s hlediska trestněprávního stačí, že peníze zůstaly hospodářským vlastnictvím svěřitelovým, byť i příjemce nabyt na penězích in specie vlastnického práva smísením čís. 6051.

- »přivlastnění si« generické věci není protiprávní jen tehdy, měl-li pachatel stejnorodou a rovnocennou náhradu po ruce již v době svémocné dispozice se svěřenou věcí, takže byl a je kdykoli s to, aby splnil svěřitelův příkaz čís. 6051.
- okolnost, že pachatel mohl dodatečně nahraditi škodu, může po případě vyloučiti zlý úmysl u »zadrženi«, ne však u »přivlastnění« čís. 6051.

Ztráta práva volebního viz právo volební.

Žaloba soukromá: oprávnění k soukromé žalobě pro ublížení na cti spolku čís. 5835.

- zastupuje-li podle stanov spolek jeho předseda, je oprávněn podati za spolek žalobu a uděliti advokátu písemně plnou moc k zastupování spolku, byť i další ustanovení stanov předpisovalo, že písemností spolku podpisuje předseda spolu s tajemníkem čís. 5835.
- bylo-li upuštěno od soukromé žaloby po lhůtě, stanovené v § 19, odst. 1 zákona o ochraně cti, tudíž neplatně, nepřichází v úvahu ustanovení § 49, odst. 4 tr. ř. o neodvolatelnosti takového prohlášení čís. 6007.
- pomluvou, směřující proti »N-ovcům« (příslušníkům politické strany, jejímž vedoucím volebním kandidátem byl N.) bylo ublíženo na cti i N.; proto je N. oprávněn k soukromé žalobě čís. 6009.
- směřoval-li urážlivý výrok, pronesený všeobecně a bez uvedení skutečnosti, které by v kruzích průměrných čtenářů připouštěly individualizaci uraženého, proti určitým osobám ve skupině politické strany, nemají členové předsednictva oné politické strany oprávnění k soukromé žalobě ve vlastním jménu čís. 6081.
- oprávněný se dověděl o pachatelé trestného činu, nabyt-li vědomosti o skutečnostech, které činí onu osobu důvodně podezřelou z trestného činu, nebo z účasti na něm; není třeba, aby vina této osoby byla již zjištěna; to je úkolem trestního řízení čís. 6082.
- **Súkromná:** právní nástupce poškozeného nie je oprávněný podať opravný prostriedok proti rozsudku po uplynutí lehoty § 42, odst. 2 tr. p., určenej ku prehláseniu, že zotrúvava pri súkromnej žalobe čís. 5852.
- jedine verejný žalobca — nie však hlavný alebo náhradný súkromný žalobca — môže učiniť návrh podľa § 6 zák. č. 471/1921 Sb. z. a n., aby trestný čin, náležiaci k príslušnosti sborového súdu prvej stolice, bol prikázaný k rozsúdeniu jedinému členovi tohoto súdu ako samosudcovi čís. 5937.
- zákon nepredpisuje v odvolacom pokračovaní, aby náhradný súkromný žalobca bol uvedený o tom, že verejný žalobca vzal odvolanie späť čís. 6004.
- **veřejná:** k rozdílu a k poměru mezi (prostou) žalobou veřejnou podle jiného zákona než zákona o ochraně cti a mezi veřejnou žalobou se zmocněním (§ 14, odst. 5 zákona o ochraně cti) čís. 5928.
- jedine veřejný žalobca — nie však hlavný alebo náhradný súkromný žalobca — môže učiniť návrh podľa § 6 zákona čís. 471/1921 Sb. z. a n., aby trestný čin, náležiaci k príslušnosti sborového súdu prvej stolice, bol prikázaný k rozsúdeniu jedinému členovi tohoto súdu ako samosudcovi čís. 5937.
- **Žaloby vzájemné:** žalobcovo prohlášení o právní kvalifikaci činu není pro soud závazné; trestní řád nezná ani rozšíření, ani omezení žaloby na určitou právní kvalifikaci stíhaného činu čís. 6049.
- pod pojmom »vzájomné žaloby« má zákon na mysli i žaloby, podané len týmže žalobcom proti tomuže obžalovanému čís. 6023.
- **Zhárství:** nejde o zločin Zhárství podle § 166 tr. zák., zapálil-li kdo cizí majetek se souhlasem jeho vlastníka; zapálil-li vlastník svůj majetek, nebo dal-li jej zapáliti osobou jinou, nejde o bezprávní čin, ačli se zapálení nestalo ve zlém úmyslu a nevydá-li se tím i cizí majetek nebezpečnosti ohně (§ 169

tr. zák.), nebo nestalo-li se tak k tomu účelu, aby poškodil jinou osobu na jejích právech, nebo uvedl někoho v podezření (§ 170 tr. zák.) č. i. s. 5786.

byl-li majetek zapálen z podnětu jeho majitele, je pachatelem majitel, neboť svým chováním zjednal nezbytný předpoklad pro činnost páliče, který je pouhým spoluvinníkem (podle § 5 tr. zák. a §§ 169 nebo 170, 197, 200, 203 tr. zák. č. i. s. 5786).

— skutkové podstaty zločinů podle § 169 tr. zák. a podle § 170 tr. zák. se navzájem vylučují č. i. s. 5786.

Živnostensky: pojem »po živnostensku« ve smyslu § 4, č. i. s. 1 č. i. s. nař. č. 275/1914 ř. zák. č. i. s. 5977.

Živnostník: »živnostníky« podle § 176 II c) tr. zák. jsou nejen samostatní živnostníci, nýbrž i jejich pomocníci č. i. s. 5855.

— ke zločinné kvalifikaci podle § 176 II c) tr. zák. se nevyžaduje, aby byl pachatel přímo a bezprostředně zjednal poškozeným na práci č. i. s. 5855.

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto svazku vyložena.

I. a) Trestní zákon.

	Čís.		Čís.
§ 1	5849, 5876, 5967, 5981	§ 183	5922, 5963, 5982,
§ 2, písm. c)	5802		6017, 6044, 6048, 6051
— písm. e)	5788	§ 185	6016
— písm. g)	5954, 5964, 6040	§ 187	5784, 5831, 5922
§ 3	5788, 5931, 5932	§ 188	5922
§ 5	5786, 5820, 5849, 5928	§ 197	5907, 5957, 5972,
§ 8	6061		5979, 5998, 6015
§ 17	5903	§ 199, písm. a)	5878, 6064
§ 19, písm. f)	5886	— písm. d)	5864, 5904,
§ 50	6040		5941, 5957, 5983
§ 55	5886	— písm. e)	5838
§ 68	5806, 5823, 5837, 317 dis.	§ 201, písm. b)	5906
§ 81	5823, 5857, 5862, 5968,	§ 205 a)	5919
	317 dis.	§ 209	5913, 5981
§ 83	5820	§ 227	5806
§ 85	6061	§ 233	5788, 5890, 5931,
— písm. a)	6052, 6061		5932, 5969, 5970, 6000
§ 93	5791	§ 240	5886
§ 98	5857	— písm. c)	5901
— písm. b)	5870, 5968	§ 279	5985
§ 99	5870	§§ 279 až 310	5985
§ 100	5891	§ 312	317 dis.
§ 101	5798	§ 320, písm. f)	5864, 5904
§ 104	5798, 5899, 5942	§ 335	5846, 5890, 5969, 5970,
§ 105	5798, 5899, 5942		5990, 6000, 6030, 6036,
§ 125	6063		6042, 6043
§ 127	5809, 6063	§ 336, písm. b)	5890
§ 134	6067	§ 337	6000, 6043
§ 140	5849, 6040	§ 356	5901
§ 149	5879	§§ 365 až 369	6030
§ 151	5879	§ 368	6030
§ 152	5849	§ 369	6030
§ 166	5786, 5913	§ 419	5901
§ 169	5786, 5913	§ 431	5846, 5877, 5929
§ 170	5786, 5913	§ 460	5831
§ 171	5831	§ 461	6017, 6044
§ 174 I, písm. a)	5952, 5968	§ 463	5910
§ 176 II, písm. b)	6050	§ 468	6052
— písm. c)	5855		
§ 181	5971		

	Čís.		Čís.
§ 486, čís. 1	6079	§ 477	5826
— čís. 2	5909, 6079	§ 501	5809
§ 486 b)	5919	§ 516	5816
§ 486 c)	6079	§ 525	5824

I. b) Trestný zákon slovenský.

	Čís.		Čís.
§ 1, odst. 2	5885	§ 330	5792, 5859, 5956, 5997
§ 20	5848	§ 332	5859
§ 57, odst. 2	5848	§ 337	5844, 5952
§ 61	5920	§ 338	5875
§ 65	5938, 6028	— odst. 1	5848
§ 67	5938	§ 343	6005, 6035
§ 69, čís. 1	5914	§ 349, odst. 1, čís. 2	5790
— čís. 2	5785	— odst. 2	6028
§ 70	5859, 6087	§ 350	5930, 6059
§ 75	6046	§ 353, čís. 1	5930, 6059
§ 76	5930	§ 359	5894
§ 92	5842, 5848, 5851, 5911, 6024	§ 368	5894
§ 94	6010, 6020	§ 370	5787, 5868, 6008
§ 95	5793, 5914, 5930, 5976, 6058, 6087	§ 374	5787, 5885, 5914
§ 96	5789	§ 375	5868
§ 100	5790	§ 376	5868
§ 108	6031, 6075	§ 377	5885, 5948
§ 109	6031	§ 379 (§ 50 tr. nov.)	5874, 5881
§ 110	5892, 6035	§ 381, čís. 3	5887
§ 112	5850	§ 384	5874, 5881
§ 113, odst. 1	5850	§ 386	5785
§ 115	5842	§ 391	5836, 5917, 5996, 6062, 6086
§ 116	5842	§ 400, odst. 1	5953, 6087
§ 176	5951	§ 401	5783, 5795, 5943, 5944
§ 222	5914, 6026	§ 403, čís. 1	5795, 5944
§ 227	5833	— čís. 3	5943
§ 232	5915, 5960	— čís. 4	5783
— čís. 2	5819, 5960	§ 411	6086
§ 254	6087	§ 414	6084
§ 257	5804	§ 416	6084
§ 278	5984	§ 418	6025
§ 281	6027	§ 421	6025
§ 290	5966, 6083	§ 427	5938
§ 301	5951, 5958	§ 428	5938
§ 307	5962	§ 438	5800
§ 310	6068	§ 461	5808, 5917, 5925, 6019
— odst. 1	5958	§ 462	5808, 6019
— odst. 2	5821, 5933, 5993	§ 467	5898
§ 323	5915	§ 471	5856
		§ 475	5925

I. c) Trestný zákon o prestupkoch.

	Čís.		Čís.
§ 12	6024	§ 41	5792, 5817, 6033
§ 21	5916, 6024	§ 46	5861
§ 25	5920	§ 126	5843
§ 34	5790	§ 127	6025
		§ 129	5843

II. a) Trestní řád.

	Čís.		Čís.
§ 2	5829	— čís. 6	5880
§ 3	5802, 5883	— čís. 9 a)	5788, 5809, 5816
§ 15	5803, 5994	— čís. 9 b)	5784, 5829, 5831, 5927, 6013, 6049
§ 16	5803	— čís. 9 c)	5824, 5910, 5928, 5987
§ 33	5803, 5829, 5878, 5923, 5924, 5987, 6055, 6056	— čís. 10	5799, 5809, 5849, 5855, 5857, 5864, 5904, 5919, 5977
§ 34	6003	— čís. 11	5891, 5901, 5902
§ 35	6003	§ 282	5949
§ 39	339 dis.	§ 283	5949
§ 46, odst. 1	5824	— odst. 1	5886
— odst. 3	5841	— odst. 3	5830
§ 50	339 dis.	§ 285, odst. 1	5798
§ 54	5803	§ 290	5824, 5867, 5977
§ 63	5803	— odst. 1	5849, 5913, 6013
§ 64	5803	§ 292	5829, 5878, 5987, 6055, 6056
§ 74	5803	§ 319	6040
— odst. 2	6054	§ 320	6040
§ 79, odst. 2	5832	§ 322, odst. 1	5796, 5891
§ 86	6040	§ 323, odst. 2	5796
§ 90	5829	§ 324	5903
§ 112, odst. 2	6013	§ 325, odst. 1	5903
§ 122	5883	§ 338, odst. 2	5903
§ 126	5826	§ 341	5803
§ 134	5802	§ 344, čís. 5	5802
§ 152	6065	— čís. 6	5796, 5964, 6040
§ 213, odst. 1	6041	— čís. 8	5903
§ 241	5798	— čís. 9	5786
§ 258, odst. 2	5883	— čís. 12	5796, 5814, 5891, 5903
§ 259, odst. 2	5841	§ 362	5798, 5803
§ 260, čís. 1	5899	§ 364	5804, 5999
— čís. 1 a 2	5798	§ 392	5992
— čís. 1—3	5980	§ 410	5803
§ 261	5880	§ 411	5803
§ 262	5815, 5928, 6049	§ 427	5803, 6080
§ 263	6053	§ 457	5830
§ 265	5903, 6003, 6040	§ 464	5830
§ 267	5815, 6003	§ 486	6039
§ 270, posl. odst.	5980		
§ 280	5841, 5992		
§ 281	5992		
— čís. 3	5798, 5899, 6080		
— čís. 4	5826, 6065		

II. b) Trestný poriadok slovenský.

	Čís.		Čís.
7	6031	5875, 5881, 5930, 5933,	
11	5921	5951, 5952, 5962, 5974,	
13, odst. 6	6035, 6068	5976, 6025, 6028, 6033,	
28	5991	6057, 6058, 6059, 6062,	
43, odst. 1	5937	6086	
49, odst. 2	5852	— čis. 1 c)	5817, 5819,
— odst. 4	6007	5835, 5843, 5866, 5892,	
§ 53, odst. 2	5828	5930, 6021, 6023, 6035,	
— odst. 3	5961	6081	
§ 54, odst. 2	5948	— čis. 2	5842, 5848,
56	5961	5863, 5893, 5896, 5897,	
79	5908	5948, 6009, 6010, 6020,	
85	5898	6034, 6047	
87	5898	— čis. 3	5916
205, čis. 1	5853	§ 387, odst. 1	5827
222, čis. 1	5853	— odst. 2	5863
§ 325, odst. 1	5789, 5875	— odst. 3	5851, 5911, 5918
odst. 2	5789, 5974	— odst. 4	5859
§ 326, čis. 1	5860, 6081, str. 638	§ 388, odst. 2	5858
— čis. 2	5860	390	5975
— čis. 3	5854	395	6062
— čis. 4	6081	423, odst. 4, 5	5926
§ 327, odst. 2, písm. e)	6010	428, odst. 2	5975
343, odst. 1, čis. 6	5818, 6002	§ 441	5885, 5887, 5888,
378	5822, 5871		5896, 5920, 5934,
382	5851		6021, 6022, 6023,
383, odst. II.	5860		6024, 6025, 6075
— — písm. a)	5828,	§ 442	5817, 6021, 6022,
	5854, 5959		6023, 6024, 6025, 6075
— — písm. b)	5961	§ 452, odst. 1	5934
— odst. III., čis. 2, písm. a)	6022	459, odst. 2	5934
§ 384, čis. 1	5884, 5937	462	5934
— čis. 4	5812, 5827, 5847,	463, odst. 2	6004
	5851, 5873, 5895, 5911,	464	5900
	5934, 5935, 6001, 6034,	§ 479, odst. 3	5822
	6069, 6070	§ 482, odst. 1	5817
— čis. 6	5926	§ 505, odst. 2	6010, 6020
— čis. 9	5853, 5854, 5975	§ 517	5812, 5918, 5935,
— čis. 10	5865		6001, 6070
— čis. 11	6084	§ 518	5812, 5935, 6001, 6070
— odst. 4	5975	— odst. 7	5918
§ 385, čis. 1 b)	5785, 5790,	§ 548, odst. 5	6022
	5792, 5810, 5819, 5843,	556, odst. 1	5834
	5844, 5845, 5848, 5856,	§ 562	6039
	5859, 5861, 5868, 5874,		

III. Ostatní zákony a nařízení.

	Čís.		Čís.
1811 červen 1., čis. 946 Sb. z. s.		§ 295	5931
(ob. zák. obč.)		364 c)	5882
§ 26	5922	367	5963

	Čís.		Čís.
371	6051	§ 59	5784
451	6015	105	5784
879, odst. 2, čis. 2	331 dis.	1866 duben 7., čis. 11 z. z. pro	
1004	320 dis.	Čechy (čelední řád)	5791
1009	5922	1867 listopad 15., čis. 131 (změ-	
1013	320 dis.	na někt. ustan. tr. zák.)	
1323	6052	§ 3	5796
1416	6017	— listopad 15., čis. 135 ř. z.	
1852 říjen 24., čis. 223 ř. z.		(o právu shromažďovacím)	
(zbrojní patent)		4	5806
32	5867	11	5806
36	5867, 6056	12	5806
47	6056	14	5985
— prosinec 3., čis. 250 ř. z.		19	5985
(lesní zákon)		1868 květen 21., čis. 46 ř. zák.	
§ 53—58	5862	(kárný zákon pro soudce)	
1853 květen 3., čis. 81 ř. z.		§ 2	308 dis., 309 dis.,
(soudní instrukce)			310 dis., 314 dis.
§ 46	5798, 5899,	— červenec 6., čis. 96 ř. zák.	
	308 dis., 309 dis.	(advokátní řád)	
§ 47	308 dis., 309 dis., 310 dis.	§ 5, 7	342 dis.
1854 říjen 11., čis. 264 ř. z. (nař.		8	339 dis.
o advok. zkoušce)		9	311 dis., 313 dis.,
§ 13	343 dis.		315 dis., 320 dis.,
1857 červen 8., čis. 114 ř. zák.			330 dis., 336 dis.,
(nař. min. sprav. o naklá-			340 dis., 341 dis.,
dání s pokoutníky)			342 dis., 344 dis.
§§ 1, 2, 3, 5	316 dis.	§ 10	311 dis., 312 dis.,
1859 prosinec 20., čis. 227 ř. z.			316 dis., 317 dis.,
(živnostenský řád)			318 dis., 319 dis.,
§ 114	5788		320 dis., 321 dis.,
1861 (Dočasné pravidla judex-			322 dis., 330 dis.,
kuriálnej konferencie)			331 dis., 333 dis.,
§ 1 oddielu II.	345 dis.		334 dis., 335 dis.,
1862 prosinec 17., čis. 1 ř. zák.			340 dis., 341 dis.,
z r. 1863 (obchodní zákon)			343 dis., 347 dis.
čl. 227—241	5922	§ 11	320 dis.
— prosinec 17., čis. 6 ř. z. z r.		16	320 dis., 323 dis.
1863 (o tisku)		21	342 dis.
4	5924	23	315 dis.
10	5994, 6045	§ 34, odst. 2	332 dis.
11	6045	— říjen 15., čis. 142 ř. z. (no-	
26	5811	vela k zák. o tisku)	
— prosinec 17., čis. 8 ř. z.		čl. III, čis. 5	5815
(doplnění vojen. tr. zák.)		1872 duben 1., čis. 40 ř. z. (disc.	
čl. VII	6046	stat. advok.)	
1863 listopad 15., čis. 17 z. z.		§ 13, písm. b)	339 dis.
slez. (obecní řád pro Slez-		§ 26, odst. 1	332 dis.
sko)		— červen 16., čis. 84 ř. zák.	
§ 27, č. 4	6014	(poštní hlídači)	
§ 55	6014	§ 3	5823
1864 duben 16., čis. 7 zem. z.		1873 duben 9., čis. 70 ř. z. (o	
pro Čechy (obecní zřízení)		společensvéch živnost. a	
§ 28	5784	hospod.)	
		§ 23	6079
		24	6079
		89	6079

	Čís.
1874 zák. čl. XXXIV (adv. por.)	
§ 42	5961
§ 68, písm. b)	324 dis., 326 dis., 327 dis., 328 dis., 337 dis., 338 dis.
§ 70	346 dis.
§ 79	329 dis.
— odst. 2	325 dis.
§ 84	329 dis.
§ 95	329 dis., 337 dis.
§ 98	345 dis.
§ 100	329 dis.
§ 101	329 dis.
§ 102	326 dis., 328 dis., 337 dis.
1875 zák. čl. XXVII (slov. obch. zák.)	
§ 65, č. 4	5944
§ 91	5944
§ 92	5944
— prosinec 4., čís. 148 ř. zák. (min. nař. měnící ustanov. zbr. pat.)	5867
1876 duben 21., čís. 60 ř. zák. (min. nař. o obchodu s jedem)	
§ 11	6030
§ 12, odst. 4	6030
— říjen 16., čís. 128 ř. z. (min. nař. o opatřeních, aby byla zvýšena bezpečnost převo- zů)	5890
1879 zák. čl. XXXI (lesný zá- kon)	
§ 38	5839
§ 74	5952
1881 zák. čl. XIV (o půjčkách na ručný záloh)	
§ 13	5868
— zák. čl. LX (o exekučnom pokračování)	
§ 67	5801
1883 zák. čl. XXV (o úžere)	
§ 1	6062
— květen 25., čís. 78 ř. z. (ma- ření exekuce)	
§ 1	5882, 5931, 6015, 6029
1885 květen 27., č. 134 ř. z. (o ne- bezpečném užívání traskavi- vin)	
§ 2	5929
§ 3	5929
1886 zák. čl. XXII (o obciach)	5898

	Čís.
1887 zák. čl. XXVIII (nov. k adv. por.)	
§§ 4, 5	346 dis.
1889 červenec 25., čís. 122 ř. z. (min. nař. o změně opatření, aby byla zvýšena bezpeč- nost převozu)	5890
1890 leden 6., č. 19 ř. z. (ochra- na známek)	
§ 30	5813
1895 červenec 30., čís. 108 ř. z. (změna a doplnění zákona o ochr. známek č. 19/1890 ř. z.)	
§ 4	5813
— srpen 1., č. 112 ř. z. (uvoz. zákon k civ. řádu soud.)	
čl. IV., čís. 5	316 dis.
— srpen 1., čís. 113 ř. z. (ci- vilní řád soudní)	
§ 520	316 dis.
— prosinec 27., č. 72.086 min. zemed. (pravidla o nosení a používání zbraní lesnými hájníky)	
§ 3, čís. 2	5866
1898 zák. čl. XIX (o štátnej správe obecných a niekto- rých iných lesov)	
§ 14	5866
1899 zák. čl. XV (súdnictvo vo veciach volieb)	
§ 170	5794
— květen 19., č. 95 ř. z. (min. nař. o zacházení s traskavi- nami)	
§ 7, odst. 4	5929
— nar. čís. 130.000 uh. min. vn.)	
§ 48	5898
§ 213	5898
1902 listopad 12., čís. 126.000 nar. uh. min. vn., jednací poriadok pre obecných a obv. notárov)	
§ 98	5917
1903 leden 13., čís. 42 z. z. slez. (honební zákon slez.)	
§ 5, odst. 2	5823
§ 58, odst. 3	5823
1907 únor 7., čís. 24 ř. z. (min. nař., předpisy pro uvarová- ní úrazu při živnost. prová- dění pozemních staveb)	5846

	Čís.
1908 zák. čl. XXXVI (tr. novela)	
§ 17, odst. 3	5848
§ 49, odst. 2, čís. 3	5875
§ 50	5874, 5881
1911 zák. čl. I (obč. s. por.)	
§ 315	6062
1912 zák. čl. LIV (uvodz. zák. k obč. s. por.)	
§ 96, čís. 2	6046
— zák. čl. LXIII (o mimor. opatřeních na případ voj- ny)	
§ 27	5790
1914 leden 25., čís. 15 ř. z. (slu- žební pragm.)	
§ 21	5798, 5899
§ 84, odst. 3	332 dis.
§ 131	332 dis.
— zák. čl. XIII (por. nov.)	
§ 4, odst. 2	6027
§ 5	5905, 6027
§ 6	5905
§ 11	5854, 6027
§ 29, čís. 3	5818, 6002
— čís. 4	5854, 6027
— čís. 6	5905, 5984
§ 33, odst. 1	5889
§ 35, odst. 1	5889
— červenec 27., nar. č. 5476/ 1914 uh. min. preds. (o pre- chovávaní zbraní)	
§ 6	5790
— zák. čl. XL (ochrana úra- dov)	
§ 2, odst. 2	5839, 5845
§ 4	5861, 6033
— odst. 2	5793
§ 5	5801, 5810, 5845,
§ 6	5930, 5974, 6018, 6058
— zák. čl. XLI (ochrana cti)	
§ 1	5912
§ 27	6031
— říjen 12., čís. 275 ř. z. (nař. o lichvě)	
§ 2	5977
§ 4, čís. 1	5977
1918 listopad 2., čís. 3 Sb. z. a n. (o řešení kompet. konfliktů)	
§ 4, odst. 1	str. 638
1919 leden 31., čís. 75 Sb. z. a n. (volební řád do obcí)	
§ 3, čís. 3	5885
§ 25, odst. 2	5932
§ 68, I., čís. 2	5932
— květen 22., čís. 269 Sb. z. a n. (padělání peněz)	
§ 1, odst. 2	5796
— květen 23., čís. 278 Sb. z. a n. (sestavování seznamů porotců)	
§ 2	5818
— červen 27., čís. 351 Sb. z. a n. (vl. nař. ku provedení zákona o spolplatnění cen- ných papírů a o obchodo- vání s cizozemskými práv- ními subjekty)	
§ 6	5907
— říjen 17., čís. 562 Sb. z. a n. (podm. odsouzení)	
§ 1	5901, 5902
— odst. 2	6069
§ 2	5893, 5897, 6034
§ 6, čís. 4	5812, 6001,
§ 7, odst. 2	6069, 6070
§ 8, odst. 2	5847, 5895
§ 14	6069
§ 15	5796
§ 18, odst. 2	6069
1920 únor 6., čís. 114 Sb. z. a n. (zákon o sloučení soused- ních obcí s Prahou)	
§ 13	5857
— únor 29., čís. 121 Sb. z. a n. (úst. listina)	
§ 117	5840, 6060
— únor 29., čís. 123 Sb. z. a n. (volební řád do poslanecké sněmovny)	
§ 32	5872
§ 58, I., č. 7	5872
— březen 4., čís. 157 Sb. z. a n. (vl. nař. o reorganisaci fi- nanční stráže)	
§ 7	5864
— březen 19., čís. 193 Sb. z. a n. (branný zákon)	
§ 54, odst. 2, písm. a)	5989
— duben 15., čís. 284 Sb. z. a n. (poměr trestů v území různé práva)	
§ 2, čís. 2	5842, 6009
— čís. 6	5863, 5896
— květen 4., čís. 321 Sb. z. a n. (vl. nař. o úpravě ve-	

řejné správy na Hlučínku) § 1	6014
— prosinec 22., čís. 471 Sb. z. a n.	
§ 6	5937
1921 únor 18., čís. 78 Sb. z. a n. (zákon zmocňující vládu, aby vydala advokátní tarif) § 2	318 dis.
— srpen 12., čís. 309 Sb. z. a n. (o útlisku) § 1	6074
§ 2, odst. 1	6074
1922 leden 31., čís. 40 Sb. z. a n. (novela k advok. řádu) § 1, odst. 2, písm. e)	343 dis.
§ 5	342 dis., 343 dis., 345 dis.
§ 6, odst. 2	342 dis.
— červenec 11., čís. 241 Sb. z. a n. (potírání pohl. ne- moci) § 20	5925
— čís. 2	5814, 5819
— červenec 13., čís. 236 Sb. z. a n. (dopl. zákona o pře- vzetí výkonů zdravotně po- licejních státěm) § 9	5845
1923 leden 11., čís. 24 Sb. z. a n. (vl. nař. o úpravě výkonů zdravotně policejních) § 23	5845
— březen 19., čís. 50 Sb. z. a n. (ochrana republiky) § 2	5789, 5896
§ 6, čís. 1	5891
— čís. 2, al. 1	5988
— čís. 2, al. 2	5799, 5988
— čís. 2, al. 3	5988
— čís. 3	5799
— čís. 4	5799
§ 11	5805
§ 12, čís. 1	5789, 5797
— čís. 2	5797
§ 14, čís. 2	5807
— čís. 3	5815
— čís. 5	5807
§ 15, čís. 2	6058
27	5789
33	5886
34, čís. 3	5994
42	5815

— květen 3., čís. 95 Sb. z. a n. (vl. nař. o advok. saz- bách) § 2	318 dis.
— prosinec 11., čís. 8 Sb. z. a n. na r. 1924 (o trestnom povednávání proti nepri- tomným osobám) § 1	5926, 6022
— odst. 5	5847, 6022
§ 4, odst. 1	5900
— odst. 5	6006
— prosinec 14., čís. 7 Sb. z. a n. z r. 1924 (zákon o o- chráně československé mě- ny a oběhu zákon. platidel) § 2	5907
— prosinec 20., čís. 9 Sb. z. a n. na r. 1924 (radio) § 19, čís. 4	5939
§ 23, odst. 2 a 3	5939
§ 24, odst. 1	5939
— odst. 6	5939
1924 květen 30., čís. 124 Sb. z. a n. ve znění vyhl. čís. 145/ 1933 Sb. z. a n. (tisková novela) § 1	5950, 5992
— odst. 3	6045
§ 4	5949, 5950, 6045
§ 7, odst. 1	5949, 6055
§ 8	5949
§ 9, odst. 3	5994
§ 10	5994, 6055
§ 11, odst. 3	5994
— odst. 4	5994
§ 12, odst. 3	6085
§ 13, písm. a)	5912
§ 14, odst. 3	5994
§ 16, odst. 2	5992
— odst. 4	5992
— červenec 3., čís. 178 Sb. z. a n. (úplatkářství) § 1	5798
§ 2	5798, 5899, 5942, 5978
§ 3	5940
— odst. 2	5856
§ 4	5798
§ 6	6014
— říjen 9., čís. 221 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 189/1934 Sb. z. a n. (ne-	

— moc., inval., starob. pojiš- tění) § 2	5979
§ 12	5979
§ 260, písm. a)	5979
§ 263	5979
— říjen 10., čís. 240 Sb. z. a n. (o příročí) § 5—7	5909
— říjen 10., čís. 241 Sb. z. a n. (o povinnostech ban- kéřů) § 3, 8	6048
§ 13, 14	6048
§ 16, 17	6048
— říjen 10., čís. 259 Sb. z. a n. (živnostenský zákon pro Slovensko a Podkarp. Rus.) § 102, odst. 1	6083
1925 květen 26., čís. 116 Sb. z. a n. (vl. nar., predpisy pre živnost. provodz. kamen- lomov, hlinísk, pieskovieň a štrkovieň) § 2, odst. 1	6083
— prosinec 15., čís. 250 Sb. z. a n. (vl. nař. o povinném používání pošt. úř. šek. . .) § 1	308 dis.
1926 listopad 24., čís. 218 Sb. z. a n. (o právu původském) § 4, odst. 1	6038
§ 30	5946, 5947
§ 45	5946, 5947, 6037, 6038
§ 50	6037, 6082
— prosinec 17., čís. 222 Sb. z. a n. (vl. nař. o úpravě po- lit. správy v hlavním měs- tě Praze)	5857
1927 červenec 15., čís. 111 Sb. z. a n. (nekalá soutěž) § 25	5973
§ 27	5788, 5995, 6071
§ 29	6071
1928 leden 13., čís. 8 Sb. z. a n. (o správ. řízení) § 101	5801
— březen 29., čís. 55 Sb. z. a n. (o cestovních pasech) § 3	5904
§ 7	5904
1929 březen 21., čís. 31 Sb. z. a n. (valorisační novela) § 8, odst. 1	5888, 5918

— — odst. 2	5918
— — odst. 4	5888
1930 červen 5., čís. 74 Sb. z. a n. (změna zák. o stát. příspěvků k podpoře neza- městnaným)	5972
1931 březen 11., čís. 48 Sb. z. a n. (trestní soudnictví nad mládeží) § 1	5809
§ 6, odst. 1	5901, 5902
§ 10	5886, 5901, 5902, 6047
§ 12, odst. 2	5923
§ 25, odst. 1	6047
— odst. 5	6088
§ 28, odst. 3	5884
§ 63, odst. 5	5923
— březen 26., čís. 53 Sb. z. a n. (vl. nař. o ochraně zdraví a života dělníků při živnost. provádění staveb) § 2	5846
§ 3	5846
§ 14	5846
§ 95	6036
§ 98	5846
— březen 27., čís. 64 Sb. z. a n. (konkursní, vyrovnací a odpůrcí řád) § 51	5919
— červenec 16., čís. 123 Sb. z. a n. (o státním vězení) § 1, odst. 1, čís. 2	5794
§ 4, odst. 1	5896
— odst. 2	5825
§ 9, odst. 2	5794
— prosinec 18., čís. 209 Sb. z. a n. (zák. o prodloužení ú- činnosti a o změnách ně- kterých zákon. ustanovení v oboru trest. soudnictví) § 4	5841
1932 červen 30., čís. 107 Sb. z. a n. (vl. nař. o dopravě motor. vozidly) § 5, odst. 2	6000
§ 12	6000
1933 červen 28., čís. 107 Sb. z. a n. (obilní zástavní listy) § 38	5931
— červen 28., čís. 108 Sb. z. a n. (ochrana cti)	

	Čís.
§ 1	5827, 5840, 5965, 5986, 6076
§ 2	5840, 5842, 5945, 5965, 5976, 5986, 6009, 6011, 6066, 6072, 6076
§ 3	5965, 5986
§ 4	5840
§ 5	5936
— odst. 1, čís. 3	5912, 6012, 6081
§ 6, odst. 1	5840, 6060
— odst. 2, písm. a)	6049, 6072
— odst. 2, písm. b)	5912, 5965, 6072
— odst. 3	5965
— odst. 5	6045
§ 7, odst. 2, písm. b)	5840
§ 8, odst. 1	6065
— odst. 3	6009, 6049, 6077
§ 9	5901, 5902
— odst. 2	5840
§ 10	5901, 5902
§ 12	5949, 5992, 6049, 6055
§ 13, odst. 2	6075
§ 14, odst. 5	5928, 5955
§ 16, odst. 1	5987
— odst. 2	5835, 5912
§ 17, odst. 1	5817, 5866, 5869, 5912, 5921, 6049, 6073
— odst. 2	5817, 5928
— odst. 3	5927
§ 18, odst. 1	5869, 6021, 6023, 6078
— odst. 3	6021
§ 19, odst. 1	6007
§ 21	5928
§ 22	5928
§ 23, odst. 3	5866
§ 33, odst. 1, čís. 2	5949
§ 42, odst. 1	6031
— červenec 10., čís. 126 Sb. z. a n. (změna a doplnění tisk. zákonů)	
§ 10, odst. 2	5811
§ 18, odst. 3	5789, 5811
§ 19, odst. 4	5811

	Čís.
1934 únor 6., čís. 21 Sb. z. a n. (vyhl. min. fin. o úřa- dech zmocněných k zne- hodnocení kolkových zná- mek na cizozemských cen- ných papírech)	5907
— květen 3., čís. 91 Sb. z. a n. (o trestu smrti a do- životních trestech)	6040
§ 1, odst. 1	6040
— červenec 3., čís. 145 Sb. z. a n. (zákon o pojistné smlouvě)	5998
§ 39	5998
— červenec 8., čís. 141 Sb. z. a n. (vyhl. min. fin. o ú- plném znění zák. o ochra- ně československé měny)	5907
— červenec 13., čís. 137 Sb. z. a n. (vládní nařízení o ú- pravě obchodu s obilím, moukou a mlýn. výrobky)	6012
1935 duben 9., čís. 71 Sb. z. a n. (hospodářské vyzvědačství)	
§ 1	5883
§ 2	5883
§ 11, odst. 3	5883
— říjen 19., čís. 203 Sb. z. a n. (vl. nař. o proved. zák. o jízdě motor. vozidly)	
§ 106, odst. 4	5969, 5970, 5990, 6043
§ 107, odst. 2	5969
1936 březen 5., čís. 57 Sb. z. a n. (o pytlíactve)	5952
§ 1	6008
— březen 6., čís. 51 Sb. z. a n. (vl. nař. o org. policejní správy a služby)	
§ 1	5857
— květen 13., čís. 130 Sb. z. a n. (změna a dopl. zák. na ochr. rep.)	
§ 1, písm. a)	5891
— květen 13., čís. 131 Sb. z. a n. (o obraně státu)	
§ 5	6041
— červenec 3., čís. 196 Sb. z. a n. (vl. nař. o šetření zá- jmů obrany státu při vyko- návání úřední pravomoci)	
§ 1	6041
§ 2, odst. 1	6041
§ 25, odst. 5	6041

IV. Jiné předpisy.

	Čís.	Čís.
Dopravné předpisy železničné čís. XX	5800	horodě ze dne 4. května 1931, čís. 45.452/II-3 ai 1931 5865
Mistodržitelská vyhláška ze dne 1. srpna 1850, čís. 142 z. z. (působnost policejních úřa- dů)	5857	Vyhláška zem. presidenta v Pra- ze z 18. ledna 1934, čís. 644.235/23/6665 (čís. 9/ 1934 zem. věst.) 5969
Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 22. ledna 1927, čís. 54.774/26 (Věstník 1927, str. 19) o používání soud- ních obálek	5832	§ 3 5969
Vyhláška zem. presidenta v Už-		Rozhodnutí presidenta republiky ze dne 14. prosince 1935 (o amnestii) čl. II, odst. 1, písm. d) 323 dis.